

Ετήσια Οικονομική Έκθεση 2022

Bank of Cyprus Holdings

Περιεχόμενα	Σελίδα
Διοικητικό Συμβούλιο και Εκτελεστική Διεύθυνση	1
Προβλέψεις και Αναφορές για το Μέλλον και Σημειώσεις	2
Έκθεση Συμβούλων της Bank of Cyprus Holdings Public Limited Company	4
Έκθεση Διαχείρισης Κινδύνων και Κεφαλαίου	54
Περιβαλλοντικές, κοινωνικές και σχετικές με τη διακυβέρνηση γνωστοποιήσεις	95
Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις Συγκροτήματος Bank of Cyprus Holdings	144
Έκθεση Ανεξάρτητου Ελεγκτή προς τα Μέλη της Bank of Cyprus Holdings Public Limited Company επί του Ελέγχου των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων και των Οικονομικών Καταστάσεων της Εταιρίας	363
Οικονομικές Καταστάσεις της Bank of Cyprus Holdings Public Limited Company	378
Ετήσια Έκθεση περί Εταιρικής Διακυβέρνησης	397
Γνωστοποιήσεις Εναλλακτικών Μέτρων Απόδοσης	471

Διοικητικό Συμβούλιο της Bank of Cyprus Holdings Public Limited Company	Ευστράτιος-Γεώργιος Αράπογλου ΠΡΟΕΔΡΟΣ Lyn Grobler ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Πάνικος Νικολάου Arne Berggren Κωνσταντίνος Ιορδάνου Ελίζα Λειβαδιώτου Ιωάννης Ζωγραφάκης Μαρία Φιλίππου Νικόλαος Σοφινός Πόλα Χατζησωτηρίου
Εκτελεστική Επιτροπή	Πάνικος Νικολάου ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ Δρ. Χάρης Πουαγκαρέ ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ & ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Ελίζα Λειβαδιώτου ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ & ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΑΠΟΜΟΧΛΕΥΣΗΣ Δημήτρης Θ. Δημητρίου ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ Ειρήνη Γρηγορίου ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ & ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ Γιώργος Κουσής ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ & ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ
Γραμματέας	Κάτια Σάντη
Νομικοί Σύμβουλοι όσον αφορά θέματα της Ιρλανδικής νομοθεσίας	Arthur Cox
Νομικοί Σύμβουλοι όσον αφορά θέματα Αγγλικής και Αμερικάνικης νομοθεσίας	Sidley Austin LLP
Νομικοί Σύμβουλοι όσον αφορά θέματα της Κυπριακής νομοθεσίας	Χρυσ αφίνης & Πολυβίου Δ.Ε.Π.Ε.
Ανεξάρτητοι Ελεγκτές	PricewaterhouseCoopers One Spencer Dock North Wall Quay Δουβλίνο 1 D01 X9R7 Ιρλανδία
Εγγεγραμμένο Γραφείο	Earlsfort Terrace 10 Δουβλίνο 2 D02 T380 Ιρλανδία

Το παρόν έγγραφο περιέχει ορισμένες αναφορές για το μέλλον, οι οποίες συνήθως προσδιορίζονται με τη χρήση όρων όπως 'προσδοκά', 'θα πρέπει να είναι', 'θα είναι' και παρόμοιες εκφράσεις ή παραλλαγές τους ή την αρνητική μεταβολή τους, αλλά η απουσία τους δεν σημαίνει ότι η αναφορά δεν αναφέρεται στο μέλλον. Παραδείγματα αναφορών για το μέλλον περιλαμβάνουν, αλλά δεν περιορίζονται μόνο σε δηλώσεις σχετικά με τις μελλοντικές βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες κεφαλαιακές απαιτήσεις και δείκτες του Συγκροτήματος της Bank of Cyprus Holdings (το Συγκρότημα), προθέσεις, πεποιθήσεις ή τρέχουσες εκτιμήσεις και προβλέψεις αναφορικά με τα μελλοντικά λειτουργικά αποτελέσματα, τη χρηματοοικονομική κατάσταση, τις αναμενόμενες χρεώσεις απομείωσης, τα επίπεδα των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων του Συγκροτήματος, τη ρευστότητα, την επίδοση, τις προοπτικές, την αναμενόμενη ανάπτυξη, τις προβλέψεις, τις απομειώσεις, τις επιχειρηματικές στρατηγικές και τις ευκαιρίες του Συγκροτήματος. Από τη φύση τους, οι προβλέψεις και αναφορές για το μέλλον εμπεριέχουν κινδύνους και αβεβαιότητα επειδή σχετίζονται με γεγονότα και εξαρτώνται από περιστάσεις που θα συμβούν ή πιθανόν να συμβούν στο μέλλον. Παράγοντες οι οποίοι θα μπορούσαν να επιφέρουν ουσιαστική διαφορά μεταξύ των πραγματικών εργασιών, της στρατηγικής ή/και των αποτελεσμάτων του Συγκροτήματος και των σχεδίων, των στόχων, των προσδοκιών, των εκτιμήσεων και των προθέσεων του Συγκροτήματος, οι οποίες εκφράστηκαν σε παρόμοιες δηλώσεις προβλέψεων και αναφορών για το μέλλον από το Συγκρότημα, περιλαμβάνουν, αλλά δεν περιορίζονται σε: γενικές οικονομικές και πολιτικές συνθήκες στην Κύπρο και σε άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), διακυμάνσεις των επιτοκίων και των συναλλαγματικών ισοτιμιών, νομοθετικές, δημοσιονομικές και κανονιστικές εξελίξεις και κινδύνους σε σχέση με την τεχνολογία και πληροφορική, επιδικίες και άλλους λειτουργικούς κινδύνους, δυσμενείς συνθήκες αγοράς, επιδράσεις εξάρσεων, επιδημιών ή πανδημιών, όπως η πανδημία COVID-19 και οι συνεχιζόμενες προκλήσεις και αβεβαιότητες που δημιουργεί η πανδημία COVID-19 για επιχειρήσεις και κυβερνήσεις σε όλο τον κόσμο. Η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία έχει οδηγήσει σε αυξημένη μεταβλητότητα στις διεθνείς αγορές και στη συγχρονισμένη επιβολή περιοριστικών μέτρων στη Ρωσία, σε Ρωσικές εταιρείες και Ρώσους υπηκόους. Η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία έχει προκαλέσει σημαντική μετακίνηση πληθυσμού, και αν συνεχίζονται οι συγκρούσεις, το πιθανότερο είναι η διαταραχή να αυξηθεί. Η κλίμακα των συγκρούσεων και το εύρος των περιοριστικών μέτρων, καθώς και αβεβαιότητα ως προς το πώς θα εξελιχθεί η κατάσταση, πιθανόν να έχουν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις, ίσως μη αναμενόμενες, στις αγορές και τις μακροοικονομικές συνθήκες. Αυτό δημιουργεί σημαντικά αυξημένη αβεβαιότητα σε σχέση με τις προβλέψεις και αναφορές για το μέλλον. Σε περίπτωση που συμβεί κάποιος ή περισσότεροι από αυτούς ή άλλους παράγοντες, ή εάν οι υποκείμενες υποθέσεις αποδειχθούν λανθασμένες, τα πραγματικά αποτελέσματα ή τα γεγονότα ενδέχεται να διαφέρουν σημαντικά από εκείνα που αναμένονται όπως αντικατοπτρίζονται σε τέτοιες δηλώσεις προβλέψεων και αναφορών για το μέλλον. Οι δηλώσεις αναφορών για το μέλλον που αναφέρονται στο παρόν έγγραφο ισχύουν μόνο κατά την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος εγγράφου. Εκτός εάν απαιτείται από οποιονδήποτε εφαρμοστέο νόμο ή κανονισμό, το Συγκρότημα αποποιείται ρητά οποιαδήποτε υποχρέωση ή δέσμευση να δημοσιοποιήσει τυχόν επικαιροποιήσεις ή αναθεωρήσεις αναφορικά με οποιεσδήποτε αναφορές για το μέλλον που συμπεριλαμβάνονται στο παρόν έγγραφο, ώστε να αντικατοπτρίζει οποιαδήποτε αλλαγή στις προσδοκίες του Συγκροτήματος ή οποιαδήποτε αλλαγή γεγονότων ή συνθηκών ή περιστάσεων στις οποίες βασίζεται οποιαδήποτε δήλωση.

Μέτρα απόδοσης εκτός των μέτρων με βάση τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ)

Η διοίκηση της Bank of Cyprus Holdings Public Limited Company (η 'Εταιρία') πιστεύει ότι τα μέτρα απόδοσης εκτός των μέτρων με βάση τα ΔΠΧΑ που περιλαμβάνονται στο παρόν έγγραφο παρέχουν πολύτιμες πληροφορίες στους αναγνώστες της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης καθώς επιτρέπουν στους αναγνώστες να προσδιορίσουν μια πιο σταθερή βάση για τη σύγκριση των αποδόσεων του Συγκροτήματος μεταξύ οικονομικών περιόδων και παρέχουν περισσότερες λεπτομέρειες σε σχέση με τα στοιχεία της απόδοσης τα οποία η διοίκηση είναι άμεσα σε θέση να επηρεάσει ή έχουν σημασία για την αξιολόγηση του Συγκροτήματος. Επίσης, αντικατοπτρίζουν μια σημαντική πτυχή του τρόπου με τον οποίο ορίζονται οι επιχειρησιακοί στόχοι και παρακολουθείται η απόδοση από τη διοίκηση του Συγκροτήματος. Ωστόσο, οποιαδήποτε τέτοια μέτρα απόδοσης στο παρόν έγγραφο δεν αντικαθιστούν τα μέτρα με βάση τα ΔΠΧΑ και οι αναγνώστες πρέπει να θεωρούν τα μέτρα με βάση τα ΔΠΧΑ ως τα βασικά μέτρα για τη θέση στις 31 Δεκεμβρίου. Περαιτέρω πληροφορίες, συμφιλιώσεις με τις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις και υπολογισμούς των μέτρων απόδοσης εκτός των μέτρων με βάση τα ΔΠΧΑ που περιλαμβάνονται στο παρόν έγγραφο και η συμφιλίωση τους με τα άμεσα συγκρίσιμα μέτρα με βάση τα ΔΠΧΑ, περιλαμβάνονται στο μέρος 'Γνωστοποιήσεις Εναλλακτικών Μέτρων Απόδοσης' στις σελίδες 471 μέχρι 486 της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

Η Ετήσια Οικονομική Έκθεση για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα του Συγκροτήματος www.bankofcyprus.com (Group/Σχέσεις Επενδυτών) (ιστοσελίδα Συγκροτήματος).

Η Ετήσια Οικονομική Έκθεση εκδίδεται στα Αγγλικά και είναι διαθέσιμη στο εγγεγραμμένο γραφείο της Bank of Cyprus Holdings Public Limited Company και στην ιστοσελίδα του Συγκροτήματος www.bankofcyprus.com (Group/Σχέσεις Επενδυτών/Οικονομικά Αποτελέσματα). Αυτή η ελληνική έκδοση αποτελεί μετάφραση της Αγγλικής έκδοσης. Σε περίπτωση διαφοράς ή ασυνέπειας της μετάφρασης στην Ελληνική έκδοση από την Αγγλική έκδοση, υπερτερεί η Αγγλική έκδοση.

Το Διοικητικό Συμβούλιο υποβάλλει στους μετόχους της Bank of Cyprus Holdings Public Limited Company (η Εταιρία) την Έκθεση Συμβούλων και τις ελεγμένες Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις (Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις) και Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρίας για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

Η Ετήσια Οικονομική Έκθεση αφορά την Εταιρία και μαζί με τις θυγατρικές της, το Συγκρότημα, η οποία στις 31 Δεκεμβρίου 2022 ήταν εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αξιών του Λονδίνου (LSE) και στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ).

Δραστηριότητες

Η Εταιρία είναι η μητρική εταιρεία του Συγκροτήματος και της Τράπεζας Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ (BOC PCL). Οι κύριες δραστηριότητες της BOC PCL και των θυγατρικών της εταιρειών περιλαμβάνουν την παροχή τραπεζικών, χρηματοοικονομικών, ασφαλιστικών υπηρεσιών και τη διαχείριση και πώληση ακινήτων που αποκτήθηκαν κυρίως ως ανταλλαγή χρεών.

Όλες οι εταιρείες και τα υποκαταστήματα του Συγκροτήματος παρατίθενται στη Σημείωση 51 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων. Το Συγκρότημα έχει ιδρύσει υποκαταστήματα στην Ελλάδα. Κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 δεν υπήρχαν εξαγορές θυγατρικών και σημαντικές πωλήσεις θυγατρικών. Πληροφόρηση για τις εταιρείες του Συγκροτήματος και τις εξαγορές και πωλήσεις κατά τη διάρκεια του έτους παρουσιάζονται στη Σημείωση 51 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση

Τα κύρια οικονομικά στοιχεία για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 παρουσιάζονται πιο κάτω:

Μη ελεγμένη Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων στην υποκείμενη βάση

€ εκατ.	2022 ¹	2021 ^{1,2} (αναπροσαρμο- σμένα)
Καθαρά έσοδα από τόκους	370	296
Καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	192	172
Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος και καθαρά κέρδη από χρηματοοικονομικά μέσα	36	25
Έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες	71	61
Καθαρά κέρδη από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα και από πώληση αποθεμάτων ακινήτων	13	13
Λοιπά έσοδα	17	14
Σύνολο εσόδων	699	581
Κόστος προσωπικού	(190)	(202)
Άλλα λειτουργικά έξοδα	(153)	(145)
Ειδικός φόρος επί των καταθέσεων και άλλα τέλη/εισφορές	(38)	(36)
Σύνολο εξόδων	(381)	(383)
Λειτουργικά κέρδη	318	198
Πιστωτικές ζημιές δανείων	(47)	(66)
Απομειώσεις άλλων χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	(33)	(36)
Προβλέψεις για επιδικίες, κανονιστικά θέματα και άλλες προβλέψεις (μετά από αναστροφές)	(11)	2
Σύνολο πιστωτικών ζημιών δανείων, απομειώσεων και προβλέψεων	(91)	(100)
Κέρδη πριν τη φορολογία και μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία	227	98
Φορολογία	(36)	(5)
Κέρδη που αναλογούν σε δικαιώματα μειοψηφίας	(3)	(2)
Κέρδη μετά τη φορολογία και πριν τα μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία (αναλογούνται στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας)	188	91
Έξοδα από συμβουλευτικές υπηρεσίες και άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης-οργανικά	(11)	(22)
Κέρδη μετά τη φορολογία – οργανικά (αναλογούνται στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας)	177	69
Προβλέψεις/καθαρό κέρδος/(ζημιά) σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ ³	1	(7)
Έξοδα αναδιάρθρωσης και άλλα έξοδα σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ ³	(3)	(16)
Έξοδα αναδιάρθρωσης – Σχέδιο Εθελούσιας Αποχώρησης Προσωπικού (ΣΕΑ)	(104)	(16)
Κέρδη μετά τη φορολογία (αναλογούνται στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας)	71	30

¹ Η χρηματοοικονομική πληροφόρηση εξάγεται από και πρέπει να διαβάζεται σε συνάρτηση με τις συνημμένες Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις.

² Οι συγκριτικές πληροφορίες έχουν αναπροσαρμοστεί μετά την επαναταξινόμηση ζημιάς που σχετίζεται με πώληση/διάλυση θυγατρικών και συγγενών εταιριών ύψους περίπου €1 εκατ. από τα Έκθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος και καθαρά κέρδη/(ζημιές) από χρηματοοικονομικά μέσα στα 'Λοιπά έσοδα'. Περισσότερες πληροφορίες παρατίθενται στη Σημείωση 2.1 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

³ Οι 'Προβλέψεις/καθαρό κέρδος/(ζημιά) σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ', αναφέρονται στο καθαρό κέρδος/(ζημιά) από συναλλαγές που ολοκληρώθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους, ενώ τα 'Έξοδα αναδιάρθρωσης και άλλα έξοδα σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ' αναφέρονται κυρίως στα έξοδα που σχετίζονται με αυτές τις συναλλαγές.

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)**Μη ελεγμένη Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)**

	2022	2021
Κύριοι Δείκτες Απόδοσης⁴		
Καθαρό επιτοκιακό περιθώριο	1.65%	1.45%
Δείκτης κόστος προς έσοδα	54%	66%
Δείκτης κόστος προς έσοδα αναπροσαρμοσμένος για τον ειδικό φόρο επί των καταθέσεων και άλλα τέλη/εισφορές	49%	60%
Λειτουργικά κέρδη επί του μέσου όρου των περιουσιακών στοιχείων	1.2%	0.8%
Βασικά κέρδη ανά μετοχή αναλογούντα στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας (€ σεντ)	15.94	6.66
Βασικά κέρδη μετά τη φορολογία και πριν τα μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία ανά μετοχή αναλογούντα στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας (€ σεντ) ⁵	42.35	20.50
Απόδοση Ενσώματων Ιδίων Κεφαλαίων (ROTE) μετά τη φορολογία και πριν τα μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία ⁶	11.3%	5.5%
Απόδοση Ενσώματων Ιδίων Κεφαλαίων (ROTE)	4.3%	1.8%

Μη ελεγμένος Ενοποιημένος Ισολογισμός στην υποκείμενη βάση

€ εκατ.	2022 ⁷	2021 ⁷
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	9,567	9,231
Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες	205	292
Επενδύσεις σε ομόλογα, κρατικά αξιόγραφα και μετοχές	2,703	2,139
Καθαρά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	9,953	9,836
Αποθέματα ακινήτων	1,041	1,112
Επενδύσεις σε ακίνητα	85	118
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	1,881	1,876
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση	-	359
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	25,435	24,963
Καταθέσεις από τράπεζες	508	457
Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες	1,977	2,970
Καταθέσεις πελατών	18,998	17,531
Ομολογιακά δάνεια	298	303
Υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης	302	340
Λοιπές υποχρεώσεις	1,251	1,281
Σύνολο υποχρεώσεων	23,334	22,882
Ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας	1,859	1,839
Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι	220	220
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων εξαιρουμένων των δικαιωμάτων μειοψηφίας	2,079	2,059
Δικαιώματα μειοψηφίας	22	22
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	2,101	2,081
Σύνολο υποχρεώσεων και ιδίων κεφαλαίων	25,435	24,963

⁴Περιλαμβανομένων των χαρτοφυλακίων ΜΕΔ τα οποία ταξινομήθηκαν ως 'Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση', όπου εφαρμόζεται.

⁵Από τις 30 Ιουνίου 2021, η διοίκηση παρακολουθεί τα 'Βασικά κέρδη ανά μετοχή που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας' τα οποία υπολογίζονται με βάση τα 'Κέρδη/(ζημιές) μετά τη φορολογία και πριν τα μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία (αναλογούντα στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας)', παρά τα 'Κέρδη/(ζημιές) μετά τη φορολογία - οργανικά (αναλογούντα στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας)', όπως ίσχυε προηγουμένως, καθώς η διοίκηση πιστεύει ότι είναι ένα πιο κατάλληλο μέτρο παρακολούθησης των επαναλαμβανόμενων επιδόσεων, λόγω του ότι εξαιρεί τα 'Έξοδα από συμβουλευτικές υπηρεσίες και άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης - οργανικά', τα οποία δεν σχετίζονται με τις υποκείμενες ή επαναλαμβανόμενες δραστηριότητες του Συγκροτήματος.

⁶Η 'Απόδοση Ενσώματων Ιδίων Κεφαλαίων (ROTE) μετά τη φορολογία και πριν τα μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία' υπολογίζεται ως τα κέρδη μετά τη φορολογία και πριν τα μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία ως προς τον τριμηνιαίο μέσο όρο των ιδίων κεφαλαίων που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας μείον τα άυλα περιουσιακά στοιχεία στο τέλος κάθε τριμήνου.

⁷Η χρηματοοικονομική πληροφόρηση εξάγεται από και πρέπει να διαβάζεται σε συνάρτηση με τις συνημμένες Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις.

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)**Μη ελεγμένος Ενοποιημένος Ισολογισμός στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)**

Κύρια Στοιχεία και Δείκτες Ισολογισμού	2022	2021 ⁸
Μεικτά δάνεια (€ εκατ.)	10,217	10,856
Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές (€ εκατ.)	282	792
Καταθέσεις πελατών (€ εκατ.)	18,998	17,531
Δείκτης δανείων προς καταθέσεις (σε καθαρή βάση)	52%	57%
Ποσοστό ΜΕΔ προς δάνεια	4.0%	12.4%
Δείκτης κάλυψης ΜΕΔ	69%	59%
Δείκτης μόχλευσης	7.5%	7.5%
Δείκτες Κεφαλαίου και σταθμισμένα περιουσιακά στοιχεία		
Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) (με μεταβατικές διατάξεις για το ΔΠΧΑ 9) ⁹	15.4%	15.1%
Συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας	20.6%	20.0%
Σταθμισμένα ως προς τον κίνδυνο περιουσιακά στοιχεία (€ εκατ.)	10,114	10,694

Σχολιασμός στην υποκείμενη βάση

Η χρηματοοικονομική πληροφόρηση που παρουσιάζεται πιο πάνω παρέχει μια ανασκόπηση των οικονομικών αποτελεσμάτων του Συγκροτήματος για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 στην 'υποκείμενη βάση', για την οποία η διοίκηση πιστεύει ότι παρουσιάζει καλύτερα την επιμέτρηση της απόδοσης και της θέσης του Συγκροτήματος, καθώς παρουσιάζονται ξεχωριστά τα μη επαναλαμβανόμενα και ασυνήθη στοιχεία. Οι συμφιλιώσεις μεταξύ της απαιτούμενης από τη νομοθεσία βάσης και της υποκείμενης βάσης περιλαμβάνονται στο μέρος 'Μη Ελεγμένη Συμφιλίωση της Ενοποιημένης Κατάστασης Λογαριασμού Αποτελεσμάτων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 μεταξύ της απαιτούμενης από τη νομοθεσία βάσης και της υποκείμενης βάσης' που παρατίθεται πιο κάτω και στο μέρος 'Γνωστοποιήσεις Εναλλακτικών Μέτρων Απόδοσης' αυτής της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022, για τη διευκόνιση στην συγκρισιμότητα της υποκείμενης βάσης με την απαιτούμενη από τη νομοθεσία πληροφόρηση.

Ορισμένα στοιχεία σε αυτήν την Έκθεση Συμβούλων έχουν στρογγυλοποιηθεί σε εκατομμύρια για να παρουσιάζονται με περισσότερη σαφήνεια. Τα ποσοστά που παρουσιάζονται σε όλη την Έκθεση Συμβούλων υπολογίζονται στα υποκείμενα μεγέθη σε χιλιάδες και έτσι μπορεί να διαφέρουν από τα ποσοστά όπως υπολογίζονται χρησιμοποιώντας τους στρογγυλοποιημένους αριθμούς που παρουσιάζονται. Ομοίως, οι δείκτες κεφαλαίου που παρουσιάζονται έχουν στρογγυλοποιηθεί για ευκολία παρουσίασης στο ένα δεκαδικό ψηφίο.

Οι πιο κάτω ορισμοί χρησιμοποιούνται στο σχολιασμό της παρουσίασης της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης στην υποκείμενη βάση που ακολουθεί:

Πωλήσεις ΜΕΔ: Οι πωλήσεις ΜΕΔ αναφέρονται σε πωλήσεις χαρτοφυλακίων που ολοκληρώθηκαν εντός του έτους, καθώς και συναλλαγές πωλήσεων, για τις οποίες υπήρχε συμφωνία στο τέλος του έτους.

Project Helix 3: Το Project Helix 3 αναφέρεται στη συμφωνία στην οποία κατέληξε το Συγκρότημα τον Νοέμβριο 2021 με επενδυτικά ταμεία συνδεδεμένα με την Pacific Investment Management Company LLC ('PIMCO'), για την πώληση χαρτοφυλακίου ΜΕΔ με μεικτή λογιστική αξία ύψους €555 εκατ. (εκ των οποίων τα €551 εκατ. αφορούν σε μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα), καθώς και ακινήτων με λογιστική αξία ύψους περίπου €88 εκατ. στις 30 Σεπτεμβρίου 2022. Το Project Helix 3 ολοκληρώθηκε τον Νοέμβριο του 2022.

⁸ Περιλαμβανομένων των χαρτοφυλακίων ΜΕΔ τα οποία ταξινομήθηκαν ως 'Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση', όπου εφαρμόζεται.

⁹ Ο Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) χωρίς μεταβατικές διατάξεις στις 31 Δεκεμβρίου 2022, ανήλθε σε 14.7% σε σύγκριση με 13.7% και 14.3% αναπροσαρμοσμένος για τα χαρτοφυλάκια που κατέχονται προς πώληση στις 31 Δεκεμβρίου 2021.

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)**Μη ελεγμένος Ενοποιημένος Ισολογισμός στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)**

Project Sinore: Το Project Sinore αναφέρεται σε συμφωνία στην οποία κατέληξε το Συγκρότημα τον Δεκέμβριο 2021, για την πώληση χαρτοφυλακίου δανείων με μεικτή λογιστική αξία ύψους €12 εκατ., καθώς και ακίνητα στη Ρουμανία με λογιστική αξία ύψους €0.6 εκατ., στις 31 Δεκεμβρίου 2021, την ημερομηνία αναφοράς. Η πώληση του Project Sinore ολοκληρώθηκε τον Αύγουστο 2022.

Οποιοσδήποτε αναφορές σε αναπροσαρμοσμένα στοιχεία και δείκτες στις 31 Δεκεμβρίου 2021 αναφέρονται στο Project Helix 3 και Sinore (όπως εξηγείται στις παραπάνω παραγράφους). Όπου οι αριθμοί παρατίθενται σε αναπροσαρμοσμένη βάση, γίνεται συγκεκριμένη αναφορά και αναφέρονται ως 'Αναπροσαρμοσμένα για χαρτοφυλάκια που κατέχονται προς πώληση'.

Περαιτέρω πληροφορίες για τις συναλλαγές που αφορούν το Project Helix 3 και το Project Sinore περιλαμβάνονται στην 'Ποιότητα δανειακού χαρτοφυλακίου' στο μέρος 'Ανάλυση Ισολογισμού' πιο κάτω.

Μη ελεγμένη Συμφιλίωση της Ενοποιημένης Κατάστασης Λογαριασμού Αποτελεσμάτων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 μεταξύ της απαιτούμενης από τη νομοθεσία βάσης και της υποκείμενης βάσης

€ εκατ.	Υποκείμενη βάση	Πωλήσεις ΜΕΔ	Άλλα	Βάση όπως απαιτείται από τη νομοθεσία
Καθαρά έσοδα από τόκους	370	-	-	370
Καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	192	-	-	192
Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος και καθαρά κέρδη από χρηματοοικονομικά μέσα	36	-	5	41
Καθαρά κέρδη από αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος	-	-	5	5
Έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες	71	-	-	71
Καθαρά κέρδη από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα και από πώληση αποθεμάτων ακινήτων	13	-	-	13
Λοιπά έσοδα	17	-	-	17
Σύνολο εσόδων	699	-	10	709
Σύνολο εξόδων	(381)	(3)	(126)	(510)
Λειτουργικά κέρδη	318	(3)	(116)	199
Πιστωτικές ζημιές δανείων	(47)	1	46	-
Απομειώσεις άλλων χρηματοοικονομικών και μη-χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	(33)	-	33	-
Προβλέψεις για επιδικίες, κανονιστικά θέματα και άλλες προβλέψεις (μετά από αναστροφές)	(11)	-	11	-
Πιστωτικές ζημιές χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και απομείωση μετά την αναστροφή μη-χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	-	-	(89)	(89)
Κέρδη πριν τη φορολογία και τα μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία	227	(2)	(115)	110
Φορολογία	(36)	-	-	(36)
Κέρδη που αναλογούν σε δικαιώματα μειοψηφίας	(3)	-	-	(3)
Κέρδη μετά τη φορολογία και πριν τα μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία (αναλογούντα στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας)	188	(2)	(115)	71
Έξοδα από συμβουλευτικές υπηρεσίες και άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης - οργανικά	(11)	-	11	-
Κέρδη μετά τη φορολογία - οργανικά* (αναλογούντα στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας)	177	(2)	(104)	71
Προβλέψεις/καθαρό κέρδος σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ	1	(1)	-	-
Έξοδα αναδιάρθρωσης και άλλα έξοδα σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ	(3)	3	-	-
Έξοδα αναδιάρθρωσης - Σχέδιο Εθελούσιας Αποχώρησης Προσωπικού (ΣΕΑ)	(104)	-	104	-
Κέρδη μετά τη φορολογία (αναλογούντα στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας)	71	-	-	71

*Αφορά κέρδη μετά τη φορολογία (αναλογούντα στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας), πριν από τις προβλέψεις/καθαρά κέρδη σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ, τα σχετικά έξοδα αναδιάρθρωσης και άλλα έξοδα, και έξοδα αναδιάρθρωσης σχετικά με τα Σχέδια Εθελούσιας Αποχώρησης Προσωπικού (ΣΕΑ).

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)

Μη ελεγμένη Συμφιλίωση της Ενοποιημένης Κατάστασης Λογαριασμού Αποτελεσμάτων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 μεταξύ της απαιτούμενης από τη νομοθεσία βάσης και της υποκείμενης βάσης (συνέχεια)

Οι διαφορές επαναταξινόμησης μεταξύ της απαιτούμενης από τη νομοθεσία βάσης και της υποκείμενης βάσης αφορούν κυρίως την επίδραση από τα 'μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία' και επεξηγούνται πιο κάτω:

Πωλήσεις ΜΕΔ

- Τα συνολικά έξοδα στην απαιτούμενη από τη νομοθεσία βάση περιλαμβάνουν έξοδα αναδιάρθρωσης ύψους €3 εκατ. που αφορούν τις συμφωνίες για πώληση χαρτοφυλακίων ΜΕΔ και παρουσιάζονται στα 'Έξοδα αναδιάρθρωσης και άλλα έξοδα σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ' στην υποκείμενη βάση.
- Οι πιστωτικές ζημιές δανείων στην απαιτούμενη από τη νομοθεσία βάση περιλαμβάνουν αναστροφή πιστωτικών ζημιών από δάνεια που σχετίζονται με το Project Helix 3 ύψους περίπου €1 εκατ. και παρουσιάζονται στις 'Προβλέψεις/καθαρό κέρδος σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ' στην υποκείμενη βάση.

Άλλες επαναταξινόμησης

- Καθαρά κέρδη από δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων ύψους €4 εκατ. περιλαμβάνονται στις 'Πιστωτικές ζημιές δανείων' στην υποκείμενη βάση, ενώ στην απαιτούμενη από τη νομοθεσία βάση περιλαμβάνονται στα 'Καθαρά κέρδη από χρηματοοικονομικά μέσα'. Η ταξινόμησή τους στην υποκείμενη βάση έχει πραγματοποιηθεί ώστε να συνάδει η παρουσίαση τους με τις πιστωτικές ζημιές των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος.
- Τα καθαρά κέρδη από αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος' ύψους περίπου €5 εκατ. στην απαιτούμενη από τη νομοθεσία βάση αποτελούνται από τα πιο κάτω στοιχεία τα οποία έχουν επαναταξινομηθεί ανάλογα στην υποκείμενη βάση ως ακολούθως:
  - €6 εκατ. καθαρά κέρδη από αποαναγνώριση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος περιλαμβάνονται στις 'Πιστωτικές ζημιές δανείων' στην υποκείμενη βάση για να συνάδει η παρουσίαση τους με τις πιστωτικές ζημιές των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες.
  - Καθαρές ζημιές από αποαναγνώριση ομολόγων που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος ύψους περίπου €1 εκατ. περιλαμβάνονται στα 'Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος και καθαρά κέρδη από χρηματοοικονομικά μέσα' στην υποκείμενη βάση για να συνάδει η παρουσίαση τους με τα κέρδη/(ζημιές) που προκύπτουν από χρηματοοικονομικά μέσα.
- Προβλέψεις για επιδικίες, κανονιστικά θέματα και άλλες προβλέψεις (μετά από αναστροφές) που ανέρχονται σε περίπου €11 εκατ. και περιλαμβάνονται στα 'Άλλα λειτουργικά έξοδα' στην απαιτούμενη από τη νομοθεσία βάση, παρουσιάζονται ξεχωριστά στην υποκείμενη βάση, σε συνδυασμό με τις πιστωτικές ζημιές δανείων και απομειώσεις.
- Έξοδα από συμβουλευτικές υπηρεσίες και άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης ύψους περίπου €11 εκατ. τα οποία περιλαμβάνονται στα 'Άλλα λειτουργικά έξοδα' στην απαιτούμενη από τη νομοθεσία βάση παρουσιάζονται ξεχωριστά στην υποκείμενη βάση, καθώς αποτελούν κυρίως από κόστος εξωτερικών συμβούλων που αφορά το πρόγραμμα μετασχηματισμού και άλλα στρατηγικά έργα του Συγκροτήματος.
- Τα συνολικά έξοδα στην απαιτούμενη από τη νομοθεσία βάση περιλαμβάνουν έξοδα αναδιάρθρωσης που αφορούν τα Σχέδια Εθελούσιας Αποχώρησης Προσωπικού (ΣΕΑ) ύψους €104 εκατ. και παρουσιάζονται ξεχωριστά στην υποκείμενη βάση, καθώς αποτελούν μη επαναλαμβανόμενα έξοδα.
- Οι 'Πιστωτικές ζημιές χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων' και η 'Απομείωση μετά την αναστροφή μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων' στην απαιτούμενη από τη νομοθεσία βάση περιλαμβάνουν: (i) πιστωτικές ζημιές για την κάλυψη πιστωτικού κινδύνου από δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες ύψους €56 εκατ., οι οποίες περιλαμβάνονται στις 'Πιστωτικές ζημιές δανείων' στην υποκείμενη βάση, και (ii) πιστωτικές ζημιές άλλων χρηματοοικονομικών μέσων ύψους €3 εκατ. και απομείωση μετά την αναστροφή μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ύψους €30 εκατ. τα οποία περιλαμβάνονται στις 'Απομειώσεις άλλων χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων' στην υποκείμενη βάση, ώστε να παρουσιάζονται ξεχωριστά από τις πιστωτικές ζημιές δανείων.

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)**Ανάλυση Ισολογισμού****Κεφαλαιακή Βάση**

Το σύνολο ιδίων κεφαλαίων εξαιρουμένων των δικαιωμάτων μειοψηφίας ανήλθε σε €2,079 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2022 σε σύγκριση με €2,059 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2021. Τα ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας διαμορφώθηκαν σε €1,859 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2022 σε σύγκριση με €1,839 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2021.

Ο δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) με μεταβατικές διατάξεις ανήλθε σε 15.4% στις 31 Δεκεμβρίου 2022, σε σύγκριση με 15.1% στις 31 Δεκεμβρίου 2021 (και 15.8% αναπροσαρμοσμένος για χαρτοφυλάκια που κατέχονται προς πώληση). Κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022, ο δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) επηρεάστηκε θετικά από τα έσοδα πριν τις προβλέψεις και τη μείωση στα σταθμισμένα περιουσιακά στοιχεία (κυρίως ως αποτέλεσμα της ολοκλήρωσης του Project Helix 3), και αρνητικά κυρίως από τη σταδιακή εφαρμογή των μεταβατικών διατάξεων για το ΔΠΧΑ 9, και άλλες μεταβατικές ρυθμίσεις την 1 Ιανουαρίου 2022, από τις προβλέψεις και απομειώσεις, το κόστος του Προγράμματος Εθελούσιας Αποχώρησης προσωπικού, την πληρωμή κουπονιού AT1, την κίνηση του αποθεματικού εύλογης αξίας μέσω των Λοιπών Συνολικών Εισοδημάτων και άλλες κινήσεις.

Το Συγκρότημα επέλεξε να εφαρμόσει τις μεταβατικές ρυθμίσεις της ΕΕ για σκοπούς των εποπτικών κεφαλαιακών απαιτήσεων (Κανονισμός ΕΕ 2017/2395), όπου η επίδραση της απομείωσης από την αρχική εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 στους δείκτες κεφαλαίου θα απορροφηθεί σταδιακά και θα ενσωματωθεί πλήρως (100%) την 1 Ιανουαρίου 2023. Η επίδραση από την τελική σταδιακή εισαγωγή του ποσού απομείωσης από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 είναι ύψους περίπου 65 μ.β. στον δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) την 1 Ιανουαρίου 2023. Επιπρόσθετα, εποπτική επιβάρυνση ως αποτέλεσμα επιτόπιας επιθεώρησης, σε σχέση με την αξία περιουσιακών στοιχείων που περιήλθαν στην κυριότητα του Συγκροτήματος, αφαιρείται από τα ίδια κεφάλαια από τον Ιούνιο 2021. Η επίδραση της ανέρχεται σε 26 μ.β. στον δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) του Συγκροτήματος στις 31 Δεκεμβρίου 2022 και μειώθηκε από 32 μ.β στις 31 Δεκεμβρίου 2021 κυρίως λόγω της αναγνώρισης απομειώσεων κατά τη διάρκεια του έτους.

Ο δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) χωρίς μεταβατικές διατάξεις ανήλθε σε 14.7% στις 31 Δεκεμβρίου 2022 σε σύγκριση με 13.7% στις 31 Δεκεμβρίου 2021 (και 14.3% αναπροσαρμοσμένος για χαρτοφυλάκια που κατέχονται προς πώληση).

Ο δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1), περιλαμβανομένης της τελικής επίδρασης της εισαγωγής ΔΠΧΑ 9 την 1 Ιανουαρίου 2023, και αναπροσαρμοσμένος για το μέρος ύψους €50 εκατ. που σχετίζεται με το ΔΠΧΑ 17 (όπως αναφέρεται πιο κάτω) το οποίο διανεμήθηκε στην BOC PCL τον Φεβρουάριο 2023, εκτιμάται στο 15.2%.

Ο Συνολικός Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας ανήλθε σε 20.6% στις 31 Δεκεμβρίου 2022, σε σύγκριση με 20.0% στις 31 Δεκεμβρίου 2021 (και 20.8% αναπροσαρμοσμένος για χαρτοφυλάκια που κατέχονται προς πώληση).

Οι κεφαλαιακοί δείκτες του Συγκροτήματος παραμένουν πάνω από τις απαιτήσεις που απορρέουν από τη Διαδικασία Εποπτικής Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΔΕΕΑ).

Η απαίτηση για τον ελάχιστο δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) με μεταβατικές διατάξεις του Συγκροτήματος στις 31 Δεκεμβρίου 2022 καθορίστηκε σε 10.10%, και αποτελείται από απαιτήσεις του Πυλώνα I ύψους 4.50%, απαιτήσεις του Πυλώνα II ύψους 1.83%, Απόθεμα Ασφαλείας Διατήρησης Κεφαλαίου (CCB) ύψους 2.50%, Απόθεμα Ασφαλείας των Άλλων Συστημικά Σημαντικών Ιδρυμάτων (O-SII) ύψους 1.25% και Αντικυκλικό Απόθεμα Ασφαλείας (CcyB) ύψους 0.02%. Ο ελάχιστος Συνολικός Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας του Συγκροτήματος στις 31 Δεκεμβρίου 2022 καθορίστηκε σε 15.03% και αποτελείται από απαιτήσεις του Πυλώνα I ύψους 8.00%, εκ των οποίων μέχρι 1.50% μπορεί να είναι υπό μορφή Πρόσθετων Κεφαλαίων Κατηγορίας 1 (AT1) και μέχρι 2.00% υπό μορφή Κεφαλαίου Κατηγορίας 2 (T2), απαιτήσεις του Πυλώνα II ύψους 3.26%, Απόθεμα Ασφαλείας Διατήρησης Κεφαλαίου (CCB) ύψους 2.50%, Απόθεμα Ασφαλείας των Άλλων Συστημικά Σημαντικών Ιδρυμάτων (O-SII) ύψους 1.25% και Αντικυκλικό Απόθεμα Ασφαλείας (CcyB) ύψους 0.02%. Οι απαιτήσεις του Πυλώνα II περιλάμβαναν επιπρόσθετη απαίτηση ύψους 0.26% η οποία εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των προσδοκιών της ΕΚΤ για προληπτικές προβλέψεις σύμφωνα με το Τροποποιητικό Παράρτημα της ΕΚΤ 2018 και τις μετέπειτα ανακοινώσεις και το δελτίο τύπου της ΕΚΤ τον Ιούλιο 2018 και τον Αύγουστο 2019.

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)**Ανάλυση Ισολογισμού (συνέχεια)****Κεφαλαιακή Βάση (συνέχεια)**

Οι συμπληρωματικές κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον Πυλώνα II απορρέουν από τη ΔΕΕΑ, η οποία γίνεται σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή και κατ' επέκταση υπόκειται σε αλλαγές με την πάροδο του χρόνου. Η ΕΚΤ είχε παράσχει επίσης αναθεωρημένη χαμηλότερη μη δημόσια καθοδήγηση για πρόσθετα αποθέματα του δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) με βάση τις κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα II (P2G) για το 2022.

Το BOC PCL έχει οριστεί ως Άλλο Συστημικά Σημαντικό Ίδρυμα (O-SII) από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (ΚΤΚ) σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Μακροπροληπτικής Εποπτείας των Ίδρυμάτων Νόμο του 2015, και από το Νοέμβριο του 2021 το Απόθεμα Ασφαλείας των Άλλων Συστημικά Σημαντικών Ίδρυμάτων αναθεωρήθηκε σε 1.50%. Αυτό το απόθεμα εισάγεται σταδιακά, έχοντας ξεκινήσει από 1 Ιανουαρίου 2019 στο 0.50%. Το Απόθεμα Ασφαλείας των Άλλων Συστημικά Σημαντικών Ίδρυμάτων στις 31 Δεκεμβρίου 2022 ήταν 1.25% και τέθηκε σε πλήρη εφαρμογή την 1 Ιανουαρίου 2023.

Τα ίδια κεφάλαια που διατηρούνται για τους σκοπούς της Καθοδήγησης με βάση τις κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα II (P2G) δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την κάλυψη οποιωνδήποτε άλλων κεφαλαιακών απαιτήσεων (απαιτήσεις του Πυλώνα I, Πυλώνα II ή την απαίτηση του συνδυασμένου αποθέματος ασφαλείας) και επομένως δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν δύο φορές.

Με βάση την ετήσια ΔΕΕΑ που πραγματοποιήθηκε από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) το 2022, και με βάση την τελική απόφαση ΔΕΕΑ που λήφθηκε τον Δεκέμβριο 2022, η οποία τέθηκε σε εφαρμογή από 1 Ιανουαρίου 2023, οι απαιτήσεις του Πυλώνα II αναθεωρήθηκαν σε 3.08%, σε σύγκριση με το προηγούμενο επίπεδο του 3.26%. Οι απαιτήσεις του Πυλώνα II περιλαμβάνουν επιπρόσθετη αναθεωρημένη απαίτηση του Πυλώνα II ύψους 0.33%, η οποία εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των προσδοκιών της ΕΚΤ για προληπτικές προβλέψεις. Εξαιρουμένης της επιπρόσθετη απαίτηση του Πυλώνα II, η οποία εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των προσδοκιών της ΕΚΤ για προληπτικές προβλέψεις, η απαίτηση του Πυλώνα II μειώθηκε από 3.00% σε 2.75%.

Οι απαιτήσεις για τον ελάχιστο δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) με μεταβατικές διατάξεις του Συγκροτήματος και τον Συνολικό Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας, εξαιρουμένης της σταδιακής εισαγωγής του Αποθέματος Ασφαλείας ως Άλλο Συστημικά Σημαντικό Ίδρυμα, έχουν μειωθεί. Ο ελάχιστος δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) με μεταβατικές διατάξεις του Συγκροτήματος ανήλθε σε 10.25%, ο οποίος αποτελείται από απαιτήσεις του Πυλώνα I ύψους 4.50%, απαιτήσεις του Πυλώνα II ύψους 1.73%, Απόθεμα Ασφαλείας Διατήρησης Κεφαλαίου (CCB) ύψους 2.50%, Απόθεμα Ασφαλείας των Άλλων Συστημικά Σημαντικών Ίδρυμάτων (O-SII) ύψους 1.50% και Αντικυκλικό Απόθεμα Ασφαλείας (CcyB) ύψους 0.02%. Η ελάχιστη απαίτηση για τον Συνολικό Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας του Συγκροτήματος καθορίστηκε σε 15.10%, ο οποίος αποτελείται από απαιτήσεις του Πυλώνα I ύψους 8.00%, εκ των οποίων 1.50% μπορεί να είναι υπό μορφή Πρόσθετων Κεφαλαίων Κατηγορίας 1 (AT1) και μέχρι 2.00% υπό μορφή Κεφαλαίου Κατηγορίας 2 (T2), απαιτήσεις του Πυλώνα II ύψους 3.08%, Απόθεμα Ασφαλείας Διατήρησης Κεφαλαίου (CCB) ύψους 2.50%, Απόθεμα Ασφαλείας των Άλλων Συστημικά Σημαντικών Ίδρυμάτων (O-SII) ύψους 1.50% και Αντικυκλικό Απόθεμα Ασφαλείας (CcyB) ύψους 0.02%. Η ΕΚΤ έχει επίσης διατηρήσει στο ίδιο επίπεδο, τη μη δημόσια καθοδήγηση για πρόσθετα αποθέματα του δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) με βάση τις κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα II (P2G).

Στις 30 Νοεμβρίου 2022, η ΚΤΚ, σε συνέχεια αναθεωρημένης μεθοδολογίας όπως περιλαμβανόταν στη μακροπροληπτική πολιτική της, αποφάσισε να αυξήσει το Αντικυκλικό Απόθεμα Ασφαλείας (CcyB) από 0.00% σε 0.50% του συνολικού ποσού έκθεσης σε κίνδυνο στην Κύπρο κάθε αδειοδοτημένου πιστωτικού ιδρύματος που έχει συσταθεί στην Κύπρο. Ο νέος δείκτης ύψους 0.50% πρέπει να τηρηθεί από τις 30 Νοεμβρίου 2023. Ως εκ τούτου, το Αντικυκλικό Απόθεμα Ασφαλείας (CcyB) για το Συγκρότημα αναμένεται να αυξηθεί.

Βάσει των αποφάσεων ΔΕΕΑ, η Εταιρία και η BOC PCL ήταν κάτω από απαγόρευση διανομής μερίσματος στους μετόχους, από τις εποπτικές αρχές, και ως εκ τούτου κατά τη διάρκεια του 2021 και 2022 δεν προτάθηκε και δεν πληρώθηκε μέρισμα. Αυτή η απαγόρευση δεν ισχύει εάν η διανομή γίνει μέσω της έκδοσης νέων συνήθων μετοχών προς τους μετόχους, οι οποίες είναι αποδεκτές ως Κεφάλαιο Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1). Η απαγόρευση δεν ισχύει για την πληρωμή κουπονιών για οποιαδήποτε Χρεόγραφα Πρόσθετου Κεφαλαίου Κατηγορίας 1 (AT1) που εκδόθηκαν από την Εταιρία ή την BOC PCL. Βάσει των τελικών αποφάσεων της ΔΕΕΑ 2021, η προηγούμενη απαγόρευση για μεταβλητές αποδοχές έχει αρθεί.

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)

Ανάλυση Ισολογισμού (συνέχεια)

Κεφαλαιακή Βάση (συνέχεια)

Σε συνέχεια της απόφασης ΔΕΕΑ 2022, η οποία τέθηκε σε εφαρμογή από 1 Ιανουαρίου 2023, η απαγόρευση διανομής μερίσματος στους μετόχους έχει τροποποιηθεί, τόσο για την Εταιρία όσο και για την BOC PCL, με οποιαδήποτε διανομή μερίσματος να υπόκειται στη λήψη εποπτικής έγκρισης.

Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι

Στις 31 Δεκεμβρίου 2022, οι λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι του Συγκροτήματος ανήλθαν σε €220 εκατ., σταθεροί σε σχέση με το προηγούμενο έτος και αφορούν τα Πρόσθετα Κεφάλαια Κατηγορίας 1 (AT1).

Τα Πρόσθετα Κεφάλαια Κατηγορίας 1 (AT1) αποτελούν μη εξασφαλισμένες και μειωμένες εξασφάλιση υποχρεώσεις της Εταιρίας. Φέρουν ετήσιο επιτόκιο ύψους 12.50%. Ο τόκος καταβάλλεται ανά εξάμηνο αναδρομικά και επανακαθορίζεται κάθε πενταετία. Τα Πρόσθετα Κεφάλαια Κατηγορίας 1 (AT1) δεν έχουν ημερομηνία λήξης και η Εταιρία έχει το δικαίωμα πρόωρης εξόφλησης τους την πέμπτη επέτειο από την ημερομηνία έκδοσής τους (δηλ. στις 19 Δεκεμβρίου 2023) και σε κάθε επόμενη πέμπτη επέτειο, υπό τη λήψη των απαραίτητων εποπτικών εγκρίσεων. Σε περίπτωση που τα Πρόσθετα Κεφάλαια Κατηγορίας 1 (AT1) δεν εξοφληθούν πρόωρα, το κουπόνι θα επανακαθοριστεί την πέμπτη επέτειο από την ημερομηνία έκδοσής (δηλ. στις 19 Δεκεμβρίου 2023).

Το Συγκρότημα συνεχίζει να εξετάζει ευκαιρίες βελτιστοποίησης της κεφαλαιακής του θέσης.

Σχέδιο Εθελούσιας Αποχώρησης Προσωπικού

Τον Ιούλιο 2022, το Συγκρότημα ολοκλήρωσε Σχέδιο Εθελούσιας Αποχώρησης Προσωπικού, που είχε αρνητική επίδραση ύψους περίπου 95 μ.β. τόσο στον δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) του Συγκροτήματος όσο και στον Συνολικό Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας στις 30 Σεπτεμβρίου 2022. Περαιτέρω πληροφορίες περιλαμβάνονται στα 'Συνολικά έξοδα' στην ενότητα 'Ανάλυση Κατάστασης Λογαριασμού Αποτελεσμάτων' πιο κάτω.

Project Helix 3

Τον Νοέμβριο 2022, το Project Helix 3 ολοκληρώθηκε, με αποτέλεσμα θετική κεφαλαιακή επίδραση ύψους περίπου 50 μ.β. στον δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) του Συγκροτήματος, κυρίως από την αποδέσμευση σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων κατά την ολοκλήρωση. Περαιτέρω πληροφορίες περιλαμβάνονται στην ενότητα 'Ποιότητα δανειακού χαρτοφυλακίου'.

Νομοθετικές μεταρρυθμίσεις για τη μετατροπή των ΑΦΑ σε ΑΦΠ

Νομοθετικές μεταρρυθμίσεις που επιτρέπουν τη μετατροπή ορισμένων αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων (ΑΦΑ) σε αναβαλλόμενες φορολογικές πιστώσεις (ΑΦΠ) τέθηκαν σε εφαρμογή τον Μάρτιο 2019. Οι νομοθετικές μεταρρυθμίσεις αφορούν τη χρήση φορολογικών ζημιών που μεταφέρθηκαν από τη Λαϊκή Τράπεζα στη BOC PCL τον Μάρτιο 2013. Η εισαγωγή του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) και της Οδηγίας Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRD) IV τον Ιανουάριο 2014 και η σταδιακή εφαρμογή του οδήγησαν σε πιο υψηλές απαιτήσεις κεφαλαίου από την BOC PCL για αυτές τις ΑΦΑ. Με αυτό τον Νόμο επιτρέπεται στα πιστωτικά ιδρύματα να χειρίζονται τις συγκεκριμένες ΑΦΑ ως 'μη βασιζόμενες σε μελλοντική κερδοφορία' σύμφωνα με τις διατάξεις του CRR/CRD IV, με αποτέλεσμα να μην αφαιρούνται από τον δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1), και συνεπώς να βελτιώνεται η κεφαλαιακή τους θέση.

Ως απάντηση στις ανησυχίες που ηγέρθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με παροχή κρατικής ενίσχυσης η οποία προκύπτει από τον τρόπο χειρισμού αυτών των φορολογικών ζημιών, η Κυπριακή Κυβέρνηση προχώρησε στην υιοθέτηση τροποποιήσεων στον Νόμο, περιλαμβανομένων απαιτήσεων για πρόσθετο ετήσιο τέλος πέραν του 1.5% ετήσιου τέλους εγγύησης που ήδη προβλεπόταν από τον Νόμο, για να διατηρηθεί η μετατροπή αυτών των ΑΦΑ σε φορολογικές πιστώσεις. Τον Μάιο 2022, η Κυπριακή Βουλή ψήφισε αυτές τις τροποποιήσεις, οι οποίες έκτοτε έχουν τεθεί σε ισχύ. Όπως αναφέρεται στις τροποποιήσεις στον Νόμο, το ετήσιο τέλος θα καθορίζεται από την Κυπριακή Κυβέρνηση σε ετήσια βάση, προβλέποντας ωστόσο ότι το ποσό που θα χρεωθεί θα καθοριστεί στο ελάχιστο τέλος ύψους 1.5% της ετήσιας δόσης και μπορεί να κυμαίνεται έως ένα μέγιστο ποσό ύψους €10 εκατ. ετησίως, επιτρέποντας επίσης να χρεωθεί υψηλότερο ποσό κατά το έτος κατά το οποίο οι τροποποιήσεις θα εφαρμοστούν (δηλαδή το 2022).

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)**Ανάλυση Ισολογισμού (συνέχεια)****Νομοθετικές μεταρρυθμίσεις για τη μετατροπή των ΑΦΑ σε ΑΦΠ (συνέχεια)**

Το Συγκρότημα εν αναμονή των τροποποιήσεων του Νόμου, αναγνώρισε κατά τα προηγούμενα έτη, ότι ενδέχεται να αναγνωρίζεται σε ετήσια βάση αυξημένο ετήσιο τέλος μέχρι τη λήξη των εν λόγω ζημιών το 2028. Το Συγκρότημα εκτιμά ότι αυτά τα τέλη θα μπορούσαν να κυμαίνονται έως και περίπου €5 εκατ. ετησίως (για κάθε φορολογικό έτος εφαρμογής, δηλαδή από το 2018) παρόλο που το Συγκρότημα κατανοεί ότι τέτοια τέλη μπορεί να κυμαίνονται σε ετήσια βάση, όπως θα καθοριστεί από το Υπουργείο Οικονομικών. Ποσό ύψους €4.8 εκατ. αναγνωρίστηκε το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 σε σχέση με το ετήσιο τέλος εγγύησης για το έτος 2022.

Κανονισμοί και Οδηγίες**Κανόνες για κεφαλαιακή επάρκεια και ρευστότητα – Τραπεζικό Πακέτο 2021 (CRR III και CRD VI και BRRD)**

Τον Οκτώβριο 2021, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υιοθέτησε νομοθετικές προτάσεις για περαιτέρω τροποποιήσεις στον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR), στην Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRD IV) και στην Οδηγία για Ανάκαμψη και Εξυγίανση Πιστωτικών Ιδρυμάτων και Επιχειρήσεων Επενδύσεων (BRRD) (το Τραπεζικό Πακέτο 2021). Μεταξύ άλλων, το Τραπεζικό Πακέτο 2021 θα εφαρμόσει ορισμένα μέρη της Βασιλείας III που δεν έχουν ακόμη ενσωματωθεί στο δίκαιο της ΕΕ. Το Τραπεζικό Πακέτο 2021 υπόκειται σε τροποποίηση κατά τη διάρκεια των νομοθετικών διαδικασιών της ΕΕ, και το πεδίο εφαρμογής του καθώς και οι όροι του ενδέχεται να αλλάξουν πριν από την εφαρμογή του. Επιπλέον, στην περίπτωση των προτεινόμενων τροποποιήσεων του CRD IV και του BRRD, οι όροι και η ισχύς τους θα εξαρτηθούν, εν μέρει, από τον τρόπο ενσωμάτωσής τους στη νομοθεσία κάθε κράτους μέλους. Η πρόταση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για τον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων και την Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων δημοσιεύθηκε στις 8 Νοεμβρίου 2022. Κατά το 2023 αναμένεται η οριστικοποίηση της θέσης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, την οποία θα ακολουθήσει η διαδικασία τριμερούς διαλόγου που τελικά θα καταλήξει στις τελικές εκδόσεις των οδηγιών και των κανονισμών. Αναμένεται ότι το Τραπεζικό Πακέτο 2021 θα τεθεί σε ισχύ την 1 Ιανουαρίου 2025 και ορισμένα μέτρα αναμένεται να υπόκεινται σε μεταβατικές ρυθμίσεις ή να εφαρμοστούν σταδιακά με την πάροδο του χρόνου.

Ανάκαμψη και Εξυγίανση Πιστωτικών Ιδρυμάτων και Επιχειρήσεων Επενδύσεων (BRRD)**Ελάχιστη Απαίτηση για Ίδια Κεφάλαια και Επιλέξιμες Υποχρεώσεις (MREL)**

Από τον Ιανουάριο 2016, τα κράτη μέλη της ΕΕ έχουν την υποχρέωση να εφαρμόζουν τις διατάξεις της Οδηγίας για Ανάκαμψη και Εξυγίανση Πιστωτικών Ιδρυμάτων και Επιχειρήσεων Επενδύσεων (BRRD), η οποία απαιτεί από τα πιστωτικά ιδρύματα της ΕΕ και ορισμένες επιχειρήσεις επενδύσεων να τηρούν την ελάχιστη απαίτηση ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων (MREL), με την επιφύλαξη των διατάξεων του Κατ' Εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2016/1450. Στις 27 Ιουνίου 2019, ως μέρος του πακέτου μεταρρύθμισης για την ενδυνάμωση της ανθεκτικότητας και εξυγίανσης των Ευρωπαϊκών τραπεζών, τέθηκε σε εφαρμογή η Οδηγία Ανάκαμψης και Εξυγίανσης Πιστωτικών Ιδρυμάτων και Επιχειρήσεων Επενδύσεων II (BRRD II), η οποία έπρεπε να ενσωματωθεί στην εθνική νομοθεσία. Η Οδηγία για Ανάκαμψη και Εξυγίανση Πιστωτικών Ιδρυμάτων και Επιχειρήσεων Επενδύσεων II (BRRD II) ενσωματώθηκε στην Κυπριακή Νομοθεσία και τέθηκε σε εφαρμογή αρχές Μαΐου 2021. Επιπρόσθετα, ορισμένες από τις πρόνοιες της ελάχιστης απαίτησης ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων (MREL) έχουν εισαχθεί στον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων II (CRR II), ο οποίος τέθηκε επίσης σε εφαρμογή στις 27 Ιουνίου 2019 ως μέρος του πακέτου μεταρρύθμισης και τέθηκε άμεσα σε ισχύ.

Τον Φεβρουάριο 2023, η BOC PCL έλαβε ειδοποίηση από το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης (ΕΣΕ) για την τελική απόφαση για την υποβολή δεσμευτικής υποχρέωσης για τήρηση ελάχιστης απαίτησης για ίδια κεφάλαια και επιλέξιμες υποχρεώσεις (MREL) για την BOC PCL, η οποία καθορίστηκε ως το προτιμητέο σημείο εφαρμογής της εξυγίανσης. Σύμφωνα με την απόφαση, η τελική ελάχιστη απαίτηση για ίδια κεφάλαια και επιλέξιμες υποχρεώσεις (MREL) αντιστοιχεί στο 24.35% των σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων και στο 5.91% του δείκτη μόχλευσης μέτρου συνολικού ανοίγματος (Leverage Ratio Exposure, LRE) (όπως καθορίζεται στον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR)) και η συμμόρφωση πρέπει να επιτευχθεί μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2025. Επιπρόσθετα, η δεσμευτική ενδιάμεση απαίτηση για την 1 Ιανουαρίου 2022 που αντιστοιχεί στο 14.94% των σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων και 5.91% του δείκτη μόχλευσης μέτρου συνολικού ανοίγματος (leverage ratio exposure, LRE) εξακολουθεί να παραμένει σε ισχύ. Τα ίδια κεφάλαια που χρησιμοποιούνται από την BOC PCL για συμμόρφωση με το Αποθεματικό Διατήρησης Ασφαλείας δεν είναι επιλέξιμα για συμμόρφωση με την ελάχιστη απαίτηση για ίδια κεφάλαια και επιλέξιμες υποχρεώσεις (MREL) ως ποσοστό των σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων.

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)**Ανάλυση Ισολογισμού (συνέχεια)****Κανονισμοί και Οδηγίες (συνέχεια)****Ανάκαμψη και Εξυγίανση Πιστωτικών Ιδρυμάτων και Επιχειρήσεων Επενδύσεων (BRRD) (συνέχεια)****Ελάχιστη Απαίτηση για Ίδια Κεφάλαια και Επιλέξιμες Υποχρεώσεις (MREL) (συνέχεια)**

Η BOC PCL πρέπει να συμμορφώνεται με την ελάχιστη απαίτηση για ίδια κεφάλαια και επιλέξιμες υποχρεώσεις (MREL) σε ενοποιημένο επίπεδο, το οποίο αποτελείται από την BOC PCL και τις θυγατρικές της.

Ο δείκτης Ελάχιστης Απαίτησης Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL ratio) της BOC PCL στις 31 Δεκεμβρίου 2022, υπολογιζόμενος σύμφωνα με τα ισχύοντα κριτήρια επιλεξιμότητας του ΕΣΕ, και βασιζόμενος σε εσωτερικές εκτιμήσεις της BOC PCL, ανήλθε στο 21.4% των σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων (RWA) και στο 10.1% του δείκτη μόχλευσης μέτρου συνολικού ανοίγματος (LRE). Στην 1 Ιανουαρίου 2023, ο δείκτης Ελάχιστης Απαίτησης Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων ανήλθε στο 20.5% των σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων και στο 9.8% του δείκτη μόχλευσης μέτρου συνολικού ανοίγματος, υπολογισμένα στην ίδια βάση. Ο δείκτης Ελάχιστης Απαίτησης Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL ratio) ως ποσοστό των σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων δεν περιλαμβάνει κεφάλαια που χρησιμοποιούνται για συμμόρφωση με το Αποθεματικό Διατήρησης Ασφαλείας, το οποίο ανέρχεται σε 3.77% από την 1 Ιανουαρίου 2022 και αναμένεται να αυξηθεί σε 4.02% την 1 Ιανουαρίου 2023 και θα αυξηθεί περαιτέρω στις 30 Νοεμβρίου 2023 μετά την αύξηση στο Αντικυκλικό Απόθεμα Ασφαλείας (CcyB) από 0.00% σε 0.50% των συνολικών ποσών έκθεσης σε κίνδυνο στην Κύπρο, όπως ανακοίνωσε η ΚΤΚ. Στην Ετήσια Οικονομική Έκθεση, οι δείκτες Ελάχιστης Απαίτησης Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL ratios) στις 31 Δεκεμβρίου 2022, περιλαμβάνουν ελεγμένα κέρδη για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

Η BOC PCL θα συνεχίσει να αξιολογεί ευκαιρίες ώστε να αυξήσει τις υποχρεώσεις που πληρούν τα κριτήρια ως ελάχιστες απαιτήσεις για Ίδια Κεφάλαια και Επιλέξιμες Υποχρεώσεις (MREL).

Χρηματοδότηση και Ρευστότητα**Χρηματοδότηση****Χρηματοδότηση από Κεντρικές Τράπεζες**

Στις 31 Δεκεμβρίου 2022, η BOC PCL είχε χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες ύψους €1,977 εκατ., η οποία αποτελείται από χρηματοδότηση από την ΕΚΤ και αφορούσε αποκλειστικά χρηματοδότηση από Στοχευμένες Πράξεις Πιο Μακροπρόθεσμης Αναχρηματοδότησης (ΣΠΠΜΑ) III, σε σύγκριση με €2,970 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2021.

Η BOC PCL δανείστηκε συνολικό ποσό ύψους €3 δις από ΣΠΠΜΑ III (TLTRO III) μέχρι τον Ιούνιο 2021, παρά τη σημαντική πλεονάζουσα ρευστότητα, λόγω των ευνοϊκών όρων δανεισμού, σε συνδυασμό με χαλάρωση στις απαιτήσεις εξασφαλίσεων. Μετά τις αλλαγές στους όρους του ΣΠΠΜΑ III που ανακοίνωσε η ΕΚΤ τον Οκτώβριο του 2022 και δεδομένης της ισχυρής ρευστότητας της BOC PCL, η BOC PCL προχώρησε στην αποπληρωμή €1 δις χρηματοδότησης ΣΠΠΜΑ III τον Δεκέμβριο του 2022.

Η BOC PCL ξεπέρασε τον στόχο επίδοσης για τη χορήγηση καθαρού νέου δανεισμού για την περίοδο 1 Μαρτίου 2020 - 31 Μαρτίου 2021 και πληρούσε τις προϋποθέσεις για εξασφάλιση ευνοϊκού δανειστικού επιτοκίου ύψους -1% για την περίοδο από τον Ιούνιο 2020 μέχρι τον Ιούνιο 2021. Η θετική επίδραση στα καθαρά έσοδα από τόκους από τον δανεισμό από ΣΠΠΜΑ III, για την περίοδο από τον Ιούνιο 2020 μέχρι τον Ιούνιο 2021 ανήλθε σε περίπου €7 εκατ. και αναγνωρίστηκε κατά την αντίστοιχη περίοδο στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Επιπρόσθετα, η BOC PCL έχει ξεπεράσει τον στόχο επίδοσης για τη χορήγηση καθαρού νέου δανεισμού για την περίοδο 1 Οκτωβρίου 2020 - 31 Δεκεμβρίου 2021, και πληρούσε τις προϋποθέσεις για εξασφάλιση ευνοϊκού δανειστικού επιτοκίου για την περίοδο από τον Ιούνιο 2021 μέχρι τον Ιούνιο 2022. Η θετική επίδραση στα καθαρά έσοδα από τόκους από τον δανεισμό από ΣΠΠΜΑ III για την περίοδο από τον Ιούνιο 2021 μέχρι τον Ιούνιο 2022 ανήλθε σε περίπου €15 εκατ. και αναγνωρίστηκε κατά την αντίστοιχη περίοδο στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Το Συγκρότημα αναγνώρισε επιπρόσθετα καθαρά έσοδα από τόκους ύψους περίπου €8 εκατ. από τον δανεισμό από ΣΠΠΜΑ III για την περίοδο 24 Ιουνίου 2022 μέχρι 22 Νοεμβρίου 2022, εκ των οποίων περίπου €5 εκατ. αναγνωρίστηκαν στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων για το τέταρτο τρίμηνο του 2022.

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)

Ανάλυση Ισολογισμού (συνέχεια)

Χρηματοδότηση και Ρευστότητα (συνέχεια)

Χρηματοδότηση (συνέχεια)

Καταθέσεις

Οι συνολικές καταθέσεις πελατών του Συγκροτήματος ανήλθαν σε €18,998 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2022 σε σύγκριση με €17,531 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2021, αυξημένες κατά 8% σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

Το μερίδιο αγοράς της BOC PCL στις καταθέσεις στην Κύπρο ανήλθε σε 37.2% στις 31 Δεκεμβρίου 2022, σε σύγκριση με 34.8% στις 31 Δεκεμβρίου 2021. Οι καταθέσεις πελατών αποτελούσαν το 75% του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων και το 81% του συνόλου των υποχρεώσεων στις 31 Δεκεμβρίου 2022 (σε σύγκριση με το 70% του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων και το 77% του συνόλου των υποχρεώσεων στις 31 Δεκεμβρίου 2021).

Ο δείκτης δανείων (μετά τις προβλέψεις) προς καταθέσεις (Δ/Κ) ανήλθε σε 52% στις 31 Δεκεμβρίου 2022 σε σύγκριση με 57% στις 31 Δεκεμβρίου 2021 στην ίδια βάση, αντικατοπτρίζοντας τη συνεχιζόμενη αύξηση στις καταθέσεις πελατών και την αποαναγνώριση του χαρτοφυλακίου Helix 3 μετά την ολοκλήρωση.

Υποχρεώσεις Μειωμένης Εξασφάλισης

Στις 31 Δεκεμβρίου 2022, η λογιστική αξία των υποχρεώσεων μειωμένης εξασφάλισης του Συγκροτήματος (περιλαμβανομένων των δεδουλευμένων τόκων) ανήλθαν σε €302 εκατ. σε σύγκριση με €340 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2021 και αφορούν ομόλογο δευτεροβάθμιου κεφαλαίου μειωμένης εξασφάλισης ('ομόλογο δευτεροβάθμιου κεφαλαίου').

Το ομόλογο δευτεροβάθμιου κεφαλαίου εκδόθηκε στην ονομαστική αξία και φέρει σταθερό ετήσιο επιτόκιο ύψους 6.625%. Ο τόκος επί του ομολόγου δευτεροβάθμιου κεφαλαίου καταβάλλεται ετησίως αναδρομικά και θα επανακαθορισθεί στις 23 Οκτωβρίου 2026. Το ομόλογο δευτεροβάθμιου κεφαλαίου λήγει στις 23 Οκτωβρίου 2031. Η Εταιρία έχει το δικαίωμα πρόωρης εξόφλησης του ομολόγου δευτεροβάθμιου κεφαλαίου οποιαδήποτε μέρα κατά τη διάρκεια της περιόδου των έξι μηνών από τις 23 Απριλίου 2026 μέχρι τις 23 Οκτωβρίου 2026, υπό τη λήψη εποπτικών εγκρίσεων.

Ομολογιακά δάνεια

Στις 31 Δεκεμβρίου 2022, η λογιστική αξία των ομολογιακών δανείων του Συγκροτήματος (περιλαμβανομένων των δεδουλευμένων τόκων) ανήλθε σε €298 εκατ. σε σύγκριση με €303 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2021 και αφορά ομόλογο υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας ('ομόλογο υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας').

Τον Ιούνιο 2021, η BOC PCL προχώρησε στην πρώτη της συναλλαγή για σκοπούς ελάχιστης απαίτησης ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων (MREL) μέσω έκδοσης ομολόγου υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας ύψους €300 εκατ. (το 'Ομόλογο Υψηλής Εξοφλητικής Προτεραιότητας'). Το Ομόλογο Υψηλής Εξοφλητικής Προτεραιότητας εκδόθηκε στην ονομαστική αξία και φέρει ετήσιο επιτόκιο ύψους 2.50% και καταβάλλεται ετησίως αναδρομικά και θα επανακαθορισθεί στις 24 Ιουνίου 2026. Το Ομόλογο Υψηλής Εξοφλητικής Προτεραιότητας λήγει στις 24 Ιουνίου 2027. Η BOC PCL έχει το δικαίωμα, κατά την απόλυτη της κρίση, για πρόωρη εξόφληση στις 24 Ιουνίου 2026, νοουμένου ότι πληρούνται συγκεκριμένες προϋποθέσεις όπως ορίζονται στους Όρους και Προϋποθέσεις, περιλαμβανομένης της λήψης των απαραίτητων εποπτικών εγκρίσεων. Το Ομόλογο Υψηλής Εξοφλητικής Προτεραιότητας πληροί τα σχετικά κριτήρια και συνεισφέρει στην ελάχιστη απαίτηση ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων (MREL) της BOC PCL.

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)

Ανάλυση Ισολογισμού (συνέχεια)

Χρηματοδότηση και Ρευστότητα (συνέχεια)

Ρευστότητα

Στις 31 Δεκεμβρίου 2022, ο Δείκτης Κάλυψης Ρευστότητας του Συγκροτήματος (ΔΚΡ) ανήλθε σε 291% σε σύγκριση με 298% στις 31 Δεκεμβρίου 2021, πολύ πιο πάνω από τις ελάχιστες κανονιστικές απαιτήσεις ύψους 100%. Το πλεόνασμα ρευστότητας στον ΔΚΡ στις 31 Δεκεμβρίου 2022 ανήλθε σε €7.2 δις σε σύγκριση με €6.3 δις στις 31 Δεκεμβρίου 2021, σε ευνοϊκή θέση για τις περαιτέρω αυξήσεις των επιτοκίων. Η αύξηση στο πλεόνασμα ρευστότητας κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 αντικατοπτρίζει κυρίως την αύξηση των καταθέσεων πελατών και το τίμημα πώλησης που εισπράχθηκε με την ολοκλήρωση του Helix 3.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2022, ο Δείκτης Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης (ΔΚΣΧ) του Συγκροτήματος ανήλθε στο 168% σε σύγκριση με 147% στις 31 Δεκεμβρίου 2021, πολύ πιο πάνω από τις ελάχιστες κανονιστικές απαιτήσεις ύψους 100%.

Δάνεια

Τα δάνεια του Συγκροτήματος ανήλθαν σε €10,217 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2022, σε σύγκριση με €10,856 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2021, (περιλαμβανομένων των δανείων που κατέχονται προς πώληση) μειωμένα κατά 6% από την αρχή του έτους, κυρίως λόγω της ολοκλήρωσης του Project Helix 3.

Ο νέος δανεισμός που δόθηκε στην Κύπρο για έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2022 ανήλθε σε €2,092 εκατ. σε σύγκριση με €1,792 εκατ. για έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2021, αυξημένος κατά 17% σε ετήσια βάση, διατηρώντας παράλληλα αυστηρά κριτήρια δανεισμού. Η ετήσια αύξηση είναι λόγω αύξησης στα δάνεια σε όλους τους τομείς, με τη μεγαλύτερη αύξηση στον τομέα μεγάλων επιχειρήσεων.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2022, τα καθαρά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες του Συγκροτήματος ανήλθαν σε €9,953 εκατ. σε σύγκριση με €9,836 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2021, μη περιλαμβανομένων των δανείων που κατέχονται προς πώληση, αυξημένα κατά 1% από την αρχή του έτους.

Η BOC PCL είναι ο μεγαλύτερος παροχέας δανείων στην Κύπρο με το μερίδιο αγοράς της επί των δανείων να ανέρχεται σε 40.9% στις 31 Δεκεμβρίου 2022, σε σύγκριση με 38.8% στις 31 Δεκεμβρίου 2021, αυξημένο σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, παρά την αποαναγνώριση του χαρτοφυλακίου Helix 3 κατά την ολοκλήρωσή του.

Ποιότητα δανειακού χαρτοφυλακίου

Το Συγκρότημα συνέχισε να σημειώνει σταθερή πρόοδο σε όλες τις παραμέτρους επιμέτρησης της ποιότητας του δανειακού του χαρτοφυλακίου. Καθώς η μείωση του κινδύνου στον ισολογισμό έχει ολοκληρωθεί σε μεγάλο βαθμό, οι προτεραιότητες του Συγκροτήματος παραμένουν αμετάβλητες, διατηρώντας ποιοτικό νέο δανεισμό μέσω αυστηρών πρακτικών και αποφυγή της επιδείνωσης της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου ως αποτέλεσμα της συνεχιζόμενης μακροοικονομικής αβεβαιότητας.

Οι πιστωτικές ζημιές δανείων ανήλθαν σε €47 εκατ. (εξαιρουμένων των 'Προβλέψεων/καθαρής (ζημιάς)/κέρδους σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ'), για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022, σε σύγκριση με €66 εκατ. για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021. Περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τις πιστωτικές ζημιές δανείων παρέχονται στην ενότητα 'Κέρδη πριν τη φορολογία και μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία' στην ενότητα 'Ανάλυση Κατάστασης Λογαριασμού Αποτελεσμάτων' πιο κάτω.

Ο αυξημένος πληθωρισμός σε συνδυασμό με το περιβάλλον αυξανόμενων επιτοκίων, αναμένεται να επιβαρύνει την αγοραστική δύναμη των πελατών της BOC PCL. Παρά τις επίμονες αυτές πιέσεις, δεν υπάρχουν ενδείξεις για επιδείνωση της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου μέχρι σήμερα. Παρά την περιορισμένη αθέτηση των πελατειακών υποχρεώσεων, η παρακολούθηση και οι προβλέψεις στους τομείς που είναι ευάλωτοι στις επιπτώσεις της επιδείνωσης στο μακροοικονομικό περιβάλλον παραμένουν, για να διασφαλιστεί ότι πιθανές δυσκολίες αποπληρωμής εντοπίζονται έγκαιρα, και παρέχονται κατάλληλες λύσεις σε βιώσιμους πελάτες.

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)

Ανάλυση Ισολογισμού (συνέχεια)

Ποιότητα δανειακού χαρτοφυλακίου (συνέχεια)

Μείωση Μη Εξυηρητούμενων Δανείων (ΜΕΔ)

Τα μη εξυηρητούμενα δάνεια (ΜΕΔ) με βάση την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (ΕΑΤ) μειώθηκαν κατά €932 εκατ. σε €411 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2022 (σε σύγκριση με €1,343 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2021). Η μείωση κατά το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2022, οφείλεται κυρίως στην ολοκλήρωση του Project Helix 3 ύψους €551 εκατ. (στις 30 Σεπτεμβρίου 2022) και στη καθαρή οργανική μείωση που πραγματοποιήθηκε εντός του έτους.

Ως αποτέλεσμα, τα ΜΕΔ αντιπροσωπεύουν το 4.0% του συνόλου των μεικτών δανείων στις 31 Δεκεμβρίου 2022, σε σύγκριση με 12.4% στις 31 Δεκεμβρίου 2021.

Το ποσοστό κάλυψης των ΜΕΔ ανέρχεται σε 69% στις 31 Δεκεμβρίου 2022, σε σύγκριση με 59% στις 31 Δεκεμβρίου 2021. Λαμβάνοντας υπόψη τις εμπράγματες εξασφαλίσεις σε εύλογη αξία, τα ΜΕΔ καλύπτονται πλήρως.

Project Helix 3

Τον Νοέμβριο 2022, το Συγκρότημα ολοκλήρωσε το Project Helix 3, το οποίο αναφέρεται στην πώληση δανειακού χαρτοφυλακίου με μεικτή λογιστική αξία ύψους €555 εκατ. (εκ των οποίων €551 εκατ. αφορούν μη εξυηρητούμενα δάνεια), καθώς και ακινήτων με λογιστική αξία ύψους €88 εκατ. στις 30 Σεπτεμβρίου 2022, σε επενδυτικά ταμεία τα οποία διαχειρίζεται η Pacific Investment Management Company LLC η συμφωνία της οποίας είχε ανακοινωθεί το Νοέμβριο του 2021.

Το μεικτό τίμημα της συναλλαγής ανήλθε σε περίπου €366 εκατ. (συμπεριλαμβανομένης της προκαταβολής), αντικατοπτρίζοντας αναπροσαρμογές που προέκυψαν, μεταξύ άλλων, από τις αποπληρωμές δανείων που εισπράχθηκαν επί του Χαρτοφυλακίου από την ημερομηνία αναφοράς στις 31 Μαΐου 2021.

Το Project Helix 3 αποτέλεσε ένα ορόσημο στην επίτευξη ενός από τους στρατηγικούς στόχους του Συγκροτήματος για βελτίωση της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου μέσω της μείωσης των ΜΕΔ, με το ποσοστό ΜΕΔ προς δάνεια του Συγκροτήματος να μειώνεται κάτω από 5%.

Project Sinope

Τον Δεκέμβριο 2021, η ΒΟC PCL κατέληξε σε συμφωνία για την πώληση χαρτοφυλακίου ΜΕΔ, με συμβατικό υπόλοιπο ύψους €146 εκατ. και μεικτή λογιστική αξία ύψους €12 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2021, καθώς και ακίνητα στη Ρουμανία με λογιστική αξία ύψους €0.6 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2021 (γνωστή ως 'Project Sinope'). Το Project Sinope ολοκληρώθηκε τον Αύγουστο του 2022.

Συνολικά, από το ανώτατο τους επίπεδο το 2014 και μετά την ολοκλήρωση του Helix 3, τα ΜΕΔ έχουν μειωθεί κατά €14.6 δις ή 97% σε €0.4 δις και το ποσοστό ΜΕΔ προς δάνεια κατά 59 εκατοστιαίες μονάδες, από 63% σε 4%.

Χαρτοφυλάκιο ομολόγων

Το χαρτοφυλάκιο ομολόγων ανέρχεται σε €2,500 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2022, σε σύγκριση με €1,925 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2021, αυξημένο κατά 30% από την αρχή του έτους και αντιπροσωπεύει το 10% του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων. Το χαρτοφυλάκιο αποτελείται από επενδύσεις σε αποσβεσμένο κόστος με λογιστική αξία ύψους €2,046 εκατ. (82%) και από επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων ύψους €454 εκατ. (18%).

Κατά το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2022, το Συγκρότημα αναγνώρισε καθαρές ζημιές από τις επενδύσεις σε ομόλογα που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων ύψους περίπου €10 εκατ. στα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος.

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)**Ανάλυση Ισολογισμού (συνέχεια)****Χαρτοφυλάκιο ομολόγων (συνέχεια)**

Το χαρτοφυλάκιο ομολόγων σε αποσβεσμένο κόστος αποσκοπεί στην είσπραξη των συμβατικών ταμειακών ροών και ως εκ τούτου τα κέρδη/ζημιές από μεταβολές στην εύλογη αξία δεν αναγνωρίζονται στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων ή στα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος. Αυτό το χαρτοφυλάκιο ομολόγων χαρακτηρίζεται από χαμηλή μέση διάρκεια περίπου 2 χρόνια και υψηλή πιστοληπτική αξιολόγηση στο A2 ή σε Aa3 όταν εξαιρούνται τα ομόλογα της Κυπριακής κυβέρνησης. Η εύλογη αξία των ομολόγων σε αποσβεσμένο κόστος στις 31 Δεκεμβρίου 2022 ανέρχεται σε €1,953 εκατ. Παρά την πρόσφατη μεταβλητότητα στις χρηματοοικονομικές αγορές, η σύγκριση της εύλογης αξίας σε σχέση με τη λογιστική αξία του χαρτοφυλακίου ομολόγων που επιμετρείται στο αποσβεσμένο κόστος δεν έχει μεταβληθεί σημαντικά.

Διεύθυνση Διαχείρισης Ακινήτων (ΔΔΑ)

Η Διεύθυνση Διαχείρισης Ακινήτων (ΔΔΑ) επικεντρώνεται στην πώληση των ακινήτων που προκύπτουν από τις συμφωνίες ανταλλαγής χρέους με ακίνητα. Συνολικά, οι πωλήσεις της ΔΔΑ από την αρχή του 2017 ανέρχονται σε €1.5 δις και υπερβαίνουν τα ακίνητα που ανέλαβε κατά την ίδια περίοδο ύψους €1.4 δις.

Το Συγκρότημα ολοκλήρωσε πωλήσεις ακινήτων ύψους €162 εκατ. κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 (σε σύγκριση με €140 εκατ. κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021), με κέρδη από πωλήσεις ακινήτων ύψους €16 εκατ. κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 (σε σύγκριση με κέρδη ύψους €14 εκατ. κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021). Οι πωλήσεις περιουσιακών στοιχείων αφορούν όλες τις κατηγορίες ακινήτων, με τις μισές πωλήσεις σε αξία κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 να αφορούν γη.

Κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022, το Συγκρότημα προχώρησε σε εκτέλεση αγοραπωλητήριων συμφωνιών για 674 ακίνητα με τιμή συμβολαίου ύψους €184 εκατ., σε σύγκριση με αγοραπωλητήριες συμφωνίες για 703 ακίνητα με τιμή συμβολαίου ύψους €149 εκατ. κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021.

Επιπρόσθετα, το Συγκρότημα βρισκόταν σε προχωρημένες διαδικασίες για πωλήσεις ακινήτων ύψους €70 εκατ. (τιμή συμβολαίου) στις 31 Δεκεμβρίου 2022, εκ των οποίων €47 εκατ. αφορούσαν υπογεγραμμένες αγοραπωλητήριες συμφωνίες (σε σύγκριση με €109 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2021, εκ των οποίων €47 εκατ. αφορούσαν υπογεγραμμένες αγοραπωλητήριες συμφωνίες).

Η ΔΔΑ ανέλαβε ακίνητα ύψους €86 εκατ. κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 σε σύγκριση με προσθήκες ύψους €34 εκατ. κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021, μέσω συμφωνιών ανταλλαγής χρέους με ακίνητα και ανακτηθέντων ακινήτων.

Ακίνητα που διαχειριζόταν η ΔΔΑ λογιστικής αξίας ύψους €88 εκατ. στις 30 Σεπτεμβρίου 2022 (αποτελούμενα από απόθεμα ακινήτων ύψους €83 εκατ. και επενδύσεις σε ακίνητα ύψους €5 εκατ.) τα οποία είχαν κατηγοριοποιηθεί ως 'μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση' από το 2021, αποαναγνωρίστηκαν με την ολοκλήρωση του Project Helix 3.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2022, η ΔΔΑ διαχειριζόταν ακίνητα λογιστικής αξίας ύψους €1,116 εκατ. (αποτελούμενα από ακίνητα ύψους €1,041 εκατ. τα οποία κατηγοριοποιήθηκαν ως 'Απόθεμα ακινήτων' και €75 εκατ. τα οποία κατηγοριοποιήθηκαν ως 'Επενδύσεις σε ακίνητα'), σε σύγκριση με €1,215 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2021 (αποτελούμενα από ακίνητα ύψους €1,112 εκατ. τα οποία κατηγοριοποιήθηκαν ως 'Αποθέματα ακινήτων' και €103 εκατ. τα οποία κατηγοριοποιήθηκαν ως 'Επενδύσεις σε ακίνητα').

Εκτός από τα ακίνητα που διαχειρίζεται η ΔΔΑ, ακίνητα που ταξινομούνται ως 'Επενδύσεις σε ακίνητα' με λογιστική αξία ύψους €10 στις 31 Δεκεμβρίου 2022 εκατ., σε σύγκριση με €15 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2021, δεν είναι υπό τη διαχείριση της ΔΔΑ.

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)**Ανάλυση Κατάστασης Λογαριασμού Αποτελεσμάτων****Συνολικά Έσοδα**

Τα καθαρά έσοδα από τόκους για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 ανήλθαν σε €370 εκατ., (περιλαμβανομένων των καθαρών εσόδων από τόκους ύψους περίπου €12 εκατ., από το Helix 3 το οποίο ολοκληρώθηκε τον Νοέμβριο 2022), σε σύγκριση με €296 εκατ. για το έτος 2021. Η ετήσια αύξηση ύψους 25%, αντικατοπτρίζει την ευνοϊκή θέση για τις αυξήσεις επιτοκίων και σε μικρότερο βαθμό την αύξηση του χαρτοφυλακίου εξυπηρετούμενων δανείων και του χαρτοφυλακίου ομολόγων, παρά τη μείωση από τα καθαρά έσοδα από τόκους από το χαρτοφυλάκιο του Helix 2 (περίπου €15 εκατ. για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021).

Ο μέσος όρος των τοκοφόρων περιουσιακών στοιχείων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 ανήλθε σε €22,483 εκατ., αυξημένος κατά 10% σε σύγκριση με το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021, λόγω της αύξησης των ρευστών διαθεσίμων περιουσιακών στοιχείων, ως αποτέλεσμα της αύξησης των καταθέσεων κατά περίπου €1.5 δις σε σύγκριση με τις 31 Δεκεμβρίου 2021 και του χαρτοφυλακίου ομολόγων κατά περίπου €0.6 δις σε σύγκριση με τις 31 Δεκεμβρίου 2021.

Το καθαρό επιτοκιακό περιθώριο για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 ανήλθε σε 1.65% σε σύγκριση με 1.45% για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021, το οποίο επηρεάστηκε θετικά από την αύξηση των επιτοκίων.

Τα μη επιτοκιακά έσοδα για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 ανήλθαν σε €329 εκατ. (σε σύγκριση με €285 εκατ. για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021, αυξημένα κατά 16% σε ετήσια βάση) και αποτελούνται από καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες ύψους €192 εκατ., καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος και καθαρά κέρδη από χρηματοοικονομικά μέσα ύψους €36 εκατ., καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες ύψους €71 εκατ., καθαρά κέρδη από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα και πώληση αποθεμάτων ακινήτων ύψους €13 εκατ. και λοιπά έσοδα ύψους €17 εκατ. Η ετήσια αύξηση οφείλεται στα αυξημένα καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες, στα αυξημένα έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες μείον απαιτήσεις και προμήθειες, στα αυξημένα καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος και στα καθαρά κέρδη από χρηματοοικονομικά μέσα.

Τα καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 ανήλθαν σε €192 εκατ., (σε σύγκριση με €172 εκατ. για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021, αυξημένα κατά 12% σε ετήσια βάση), λόγω της εισαγωγής αναθεωρημένου καταλόγου χρεώσεων και προμηθειών τον Φεβρουάριο 2022 και την επέκταση της χρέωσης των προμηθειών ρευστότητας σε ευρύτερη ομάδα πελατών τον Μάρτιο 2022. Οι προμήθειες ρευστότητας καταργήθηκαν πλήρως τον Δεκέμβριο 2022. Τα καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 περιλαμβάνουν ποσό ύψους περίπου €6 εκατ. το οποίο αφορά αμοιβή διαχείρισης σχετικά με πώληση ΜΕΔ, για μία μεταβατική περίοδο η οποία λήγει το πρώτο τρίμηνο του 2023.

Τα καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος και καθαρά κέρδη από χρηματοοικονομικά μέσα για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 ανήλθαν σε €36 εκατ. (αποτελούμενα από καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος ύψους €31 εκατ. και καθαρά κέρδη από χρηματοοικονομικά μέσα ύψους €5 εκατ.), σε σύγκριση με €25 εκατ. για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021 (αποτελούμενα από καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος ύψους €16 εκατ. και καθαρά κέρδη από χρηματοοικονομικά μέσα ύψους €9 εκατ.). Η αύξηση κατά 45% σε ετήσια βάση αντικατοπτρίζει τα αυξημένα καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος, μέσω συμφωνιών ανταλλαγής νομισμάτων (FX swaps). Τα καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος και καθαρά κέρδη από χρηματοοικονομικά μέσα δύναται να παρουσιάζουν διακυμάνσεις.

Τα καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες ανήλθαν σε €71 εκατ. για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022, σε σύγκριση με €61 εκατ. για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021, κυρίως λόγω της αύξησης των εργασιών και των θετικών μεταβολών στις παραδοχές αποτίμησης, τα οποία αντισταθμίστηκαν εν μέρει από μεγαλύτερες απαιτήσεις.

Τα καθαρά κέρδη από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα και από πώληση αποθεμάτων ακινήτων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 ανήλθαν σε €13 εκατ. (αποτελούμενα από καθαρά κέρδη από πώληση ακινήτων ύψους €16 εκατ., και καθαρές ζημιές από επανεκτίμηση επενδύσεων σε ακίνητα ύψους €3 εκατ.), παραμένοντας στα ίδια επίπεδα σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος.

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)**Ανάλυση Κατάστασης Λογαριασμού Αποτελεσμάτων (συνέχεια)****Συνολικά Έσοδα (συνέχεια)**

Τα συνολικά έσοδα για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 ανήλθαν σε €699 εκατ., σε σύγκριση με €581 εκατ. για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021, αυξημένα κατά 20% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, κυρίως λόγω της αύξησης στα καθαρά έσοδα από τόκους, στα καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες και στα έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες, όπως εξηγείται πιο πάνω.

Συνολικά Έξοδα

Τα συνολικά έξοδα για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 ανήλθαν σε €381 εκατ. (σε σύγκριση με €383 εκατ. για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021), μειωμένα κατά 1% σε ετήσια βάση, εκ των οποίων 50% αφορά το κόστος προσωπικού (€190 εκατ.), 40% αφορά τα άλλα λειτουργικά έξοδα (€153 εκατ.) και 10% αφορά τον ειδικό φόρο επί των καταθέσεων και άλλα τέλη/εισφορές (€38 εκατ.). Η ετήσια μείωση σχετίζεται με τη μείωση του κόστους προσωπικού που αντισταθμίζεται από την αύξηση των λοιπών λειτουργικών εξόδων όπως εξηγείται παρακάτω.

Το κόστος προσωπικού ανήλθε σε €190 εκατ. για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022, σε σύγκριση με €202 εκατ. για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021, μειωμένο κατά 6% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, ως αποτέλεσμα των Εθελούσιων Σχεδίων Αποχώρησης Προσωπικού τα οποία πραγματοποιήθηκαν κατά το 2022, που αντισταθμίστηκε εν μέρει από την επίδραση της συλλογικής σύμβασης και την εισαγωγή του αναθεωρημένου συστήματος βαθμίδων και αμοιβών και το μακροπρόθεσμο σχέδιο παροχής κινήτρων. Τα ΣΕΑ οδήγησαν στη μείωση του μόνιμου προσωπικού του Συγκροτήματος κατά 16%, με συνολικό κόστος ύψους €104 εκατ.. Με την ολοκλήρωση του ΣΕΑ, η ετήσια εξοικονόμηση υπολογίζεται σε περίπου €37 εκατ. ή 19% του κόστους προσωπικού με περίοδο απόσβεσης 2.7 έτη. Οι αναμενόμενες εξοικονομήσεις του ΣΕΑ αναμένεται να αντισταθμιστούν εν μέρει από την ανανέωση της συλλογικής σύμβασης το 2023.

Το Συγκρότημα εργοδοτούσε 2,889 άτομα στις 31 Δεκεμβρίου 2022 σε σύγκριση με 3,438 άτομα στις 31 Δεκεμβρίου 2021.

Τον Ιούλιο 2021, η BOC PCL κατέληξε σε συμφωνία με την Ένωση Τραπεζικών Υπαλλήλων Κύπρου (ΕΤΥΚ) για την ανανέωση της συλλογικής σύμβασης για τα έτη 2021 και 2022. Η συμφωνία αφορούσε ορισμένες αλλαγές που περιλαμβάνουν αναθεωρημένο σύστημα βαθμίδων και αμοιβών το οποίο συνδέεται με την αξία της θέσης εργασίας, καθώς και την εισαγωγή αμοιβής στη βάση της απόδοσης του κάθε μέλους του προσωπικού, που θα αποτελεί μέρος της ετήσιας αύξησης μισθού του προσωπικού. Οι δύο αυτές αλλαγές αποτελούν μακροχρόνιους στόχους της BOC PCL και συνάδουν με τη βέλτιστη πρακτική της αγοράς. Η επίδραση της ανανέωσης της συλλογικής σύμβασης είναι η αύξηση στο κόστος προσωπικού για το έτος 2022 κατά 3-4% ετησίως και συνάδει με την επίδραση αντίστοιχων ανανεώσεων τα προηγούμενα έτη.

Τον Δεκέμβριο του 2022, το Συγκρότημα παραχώρησε σε επιλέξιμα μέλη του προσωπικού παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών βάσει ενός Μακροπρόθεσμου Σχεδίου Παροχής Κινήτρων (ΜΣΠΚ του 2022). Το ΜΣΠΚ του 2022 προβλέπει την παραχώρηση παροχών υπό τη μορφή μετοχών της Εταιρίας στη βάση επίτευξης προϋποθέσεων επίδοσης (σκοροκάρτας) η οποία περιλαμβάνει στόχους που συνάδουν με την επίτευξη της στρατηγικής του Συγκροτήματος. Οι υπάλληλοι που είναι δικαιούχοι του ΜΣΠΚ του 2022 είναι τα μέλη της Διευρυμένης Εκτελεστικής Επιτροπής. Το ΜΣΠΚ του 2022 ορίζει ότι η επίδοση θα επιμετρείται για τριετή περίοδο και θα αξιολογείται τόσο βάσει χρηματοοικονομικών όσο και μη χρηματοοικονομικών στόχων. Στο τέλος της περιόδου επίδοσης, θα υπολογιστεί το ποσοστό των μετοχών που θα τους κατοχυρωθεί βάσει του αποτελέσματος αξιολόγησης της επίδοσης. Οι μετοχές θα καταχωρηθούν σε έξι μέρη, με το πρώτο μέρος (40%) να καταχωρείται το έτος που ακολουθεί το τέλος της περιόδου επίδοσης και μετέπειτα σε ίσα μέρη (12%) σε ετήσια βάση με το τελευταίο μέρος να καταχωρείται κατά την πέμπτη επέτειο από την ημερομηνία καταχώρησης του πρώτου μέρους. Για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022, το Συγκρότημα αναγνώρισε στην Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων του Συγκροτήματος έξοδο λιγότερο από €0.5 εκατ. σχετικά με το ΜΣΠΚ του 2022. Η αναβαλλόμενη δαπάνη για μελλοντικές περιόδους εκτιμάται σε περίπου €1.1 εκατ., βάσει της αγοραίας αξίας των μετοχών κατά την αρχική ημερομηνία παραχώρησης. Η πραγματική δαπάνη που θα προκύψει σε μελλοντικές περιόδους μπορεί να είναι μικρότερη, π.χ. λόγω κατάπτωσης λόγω κατάπτωσης των μετοχών που παραχωρήθηκαν.

Τα άλλα λειτουργικά έξοδα για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 ανήλθαν σε €153 εκατ., σε σύγκριση με €145 εκατ. για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021, αυξημένα κατά 5% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, λόγω των πληθωριστικών πιέσεων.

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)**Ανάλυση Κατάστασης Λογαριασμού Αποτελεσμάτων (συνέχεια)****Συνολικά Έξοδα (συνέχεια)**

Ο ειδικός φόρος επί των καταθέσεων και άλλα τέλη/εισφορές για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 ανήλθαν σε €38 εκατ. (σε σύγκριση με €36 εκατ. για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021) αυξημένα κατά 6% σε ετήσια βάση, λόγω αύξησης των καταθέσεων κατά περίπου €1.5 δις σε ετήσια βάση. Ο ειδικός φόρος επί των καταθέσεων και άλλα τέλη/εισφορές για το 2022, περιλαμβάνουν εισφορά υπό μορφή ετήσιου τέλους εγγύησης η οποία αφορά την αναμενόμενη αναθεωρημένη Νομοθεσία για τη Φορολογία Εισοδήματος ύψους €4.8 εκατ., σε σύγκριση με €5.3 εκατ. το 2021 (βλέπε ενότητα 'Κεφαλαιακή Βάση' στην ενότητα 'Ανάλυση Ισολογισμού' πιο πάνω) και τη συνεισφορά της BOC PCL στο Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων (TEK) ύψους €6 εκατ. (2021: €6 εκατ.)

Από την 1 Ιανουαρίου 2020 και έως τις 3 Ιουλίου 2024, η BOC PCL υπόκειται σε συνεισφορά στο Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων (DGF) σε εξαμηνιαία βάση. Οι συνεισφορές υπολογίζονται με βάση τη Μεθοδολογία Βασιζόμενη στον Κίνδυνο (RBM) όπως έχει εγκριθεί από τη διαχειριστική επιτροπή του Συστήματος Εγγύησης Καταθέσεων και Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων (DGS) και είναι διαθέσιμη δημόσια στον ιστότοπο της ΚΤΚ. Σύμφωνα με τη Μεθοδολογία Βασιζόμενη στον Κίνδυνο, οι εισφορές υπολογίζονται σε γενικές γραμμές στις καλυπτόμενες καταθέσεις όλων των εξουσιοδοτημένων ιδρυμάτων και ο στόχος είναι να φθάσει στο 0.8% των καλυπτόμενων καταθέσεων έως τις 3 Ιουλίου 2024.

Ο δείκτης κόστος προς έσοδα αναπροσαρμοσμένος για τον ειδικό φόρο επί των καταθέσεων και άλλα τέλη/εισφορές για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2022 ανήλθε σε 49%, σε σύγκριση με 60% για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2021. Η μείωση οφείλεται στα υψηλότερα συνολικά έσοδα.

Ο δείκτης κόστος προς έσοδα αναπροσαρμοσμένος για τον ειδικό φόρο επί των καταθέσεων και άλλα τέλη/εισφορές για το 2023 αναμένεται να μειωθεί σε περίπου 45% (mid-40s), με τη Διοίκηση να παραμένει επικεντρωμένη στην αποδοτικότητα και τον περιορισμό των εξόδων σε ένα πληθωριστικό περιβάλλον. Το Συγκρότημα στοχεύει σε διατήρηση του συνόλου των λειτουργικών εξόδων μεταξύ €350-360 εκατ.. Τα λειτουργικά έξοδα αναμένεται να είναι υπό ανοδική πίεση το 2023 λόγω της συνέχισης της επένδυσης στον ψηφιακό μετασχηματισμό και τη τεχνολογία καθώς και την ανανέωση της συλλογικής σύμβασης το 2023. Ο δείκτης κόστος προς έσοδα αναπροσαρμοσμένος για τον ειδικό φόρο επί των καταθέσεων και άλλα τέλη/εισφορές για το 2024, αναμένεται να παραμείνει περίπου στα ίδια επίπεδα του 2023.

Κέρδη πριν τη φορολογία και μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία

Τα λειτουργικά κέρδη για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 ανήλθαν σε €318 εκατ., σε σύγκριση με €198 εκατ. για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021, αυξημένα κατά 62%, κυρίως λόγω της σημαντικής αύξησης στα καθαρά έσοδα από τόκους.

Οι πιστωτικές ζημιές δανείων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 ανήλθαν σε €47 εκατ., σε σύγκριση με €66 εκατ. για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021, μειωμένες κατά 30% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος.

Η χρέωση πιστωτικών ζημιών δανείων (cost of risk) για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 ανήλθε σε 44 μ.β., σε σύγκριση με χρέωση πιστωτικών ζημιών δανείων (cost of risk) για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021 ύψους 57 μ.β., μειωμένη κατά 13 μ.β., αντικατοπτρίζοντας την καλή ποιότητα του δανειακού χαρτοφυλακίου το 2022.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2022, οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές δανείων, περιλαμβανομένης της αναπροσαρμογής στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση και των πιστωτικών ζημιών για εκθέσεις εκτός ισολογισμού (βλέπε 'Γνωστοποιήσεις Εναλλακτικών Μέτρων Απόδοσης' στην Ετήσια Οικονομική Έκθεση για τον ορισμό), ανήλθαν σε €282 εκατ. σε σύγκριση με €792 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2021 και αναλογούν σε 2.8% επί του συνόλου των μεικτών δανείων (σε σύγκριση με 7.3% (4.5% αναπροσαρμοσμένο για χαρτοφυλάκια που κατέχονται προς πώληση) επί του συνόλου των δανείων στις 31 Δεκεμβρίου 2021).

Οι απομειώσεις άλλων χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 ανήλθαν σε €33 εκατ., σε σύγκριση με €36 εκατ. για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021, μειωμένες κατά 9% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος.

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)

Ανάλυση Κατάστασης Λογαριασμού Αποτελεσμάτων (συνέχεια)

Κέρδη πριν τη φορολογία και μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία (συνέχεια)

Οι προβλέψεις για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα (μετά από αναστροφές) για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 ανήλθαν σε €11 εκατ., σε σύγκριση με αναστροφή ύψους €2 εκατ. για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021. Η καθαρή αύξηση στις προβλέψεις για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα (μετά από αναστροφές) για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 οφείλεται κυρίως σε μια μη επαναλαμβανόμενη χρέωση ύψους περίπου €5.5 εκατ., λόγω αναθεωρημένης προσέγγισης αναφορικά με εκκρεμή νομικά έξοδα.

Τα κέρδη πριν τη φορολογία και μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 ανήλθαν σε €227 εκατ., σε σύγκριση με €98 εκατ. για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021.

Κέρδη μετά τη φορολογία και πριν τα μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία (που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας)

Η χρέωση φορολογίας για το 2022 ανήλθε σε €36 εκατ. σε σύγκριση με €5 εκατ. για το 2021.

Τα κέρδη μετά τη φορολογία και πριν τα μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία (που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας) για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 ανήλθαν σε €188 εκατ., σε σύγκριση με €91 εκατ. για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021. Η Απόδοση Ενσώματων Ιδίων Κεφαλαίων (ROTE) πριν τα μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία η οποία υπολογίζεται με βάση τα 'Κέρδη μετά τη φορολογία και πριν τα μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία (που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας)' ανέρχεται σε 11.3% για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022, σε σύγκριση με 5.5% για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021.

Τα έξοδα από συμβουλευτικές υπηρεσίες και άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης - οργανικά για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 ανήλθαν σε €11 εκατ., σε σύγκριση με €22 εκατ. για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021, μειωμένα κατά 48% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, κυρίως λόγω του κόστους που αφορά την προσφορά για τα Υφιστάμενα Ομόλογα Δευτεροβάθμιου Κεφαλαίου (Tier 2 Capital Notes) το οποίο ανήλθε σε €12 εκατ. για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021. Τα έξοδα από συμβουλευτικές υπηρεσίες και άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης - οργανικά για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 αφορούν το πρόγραμμα μετασχηματισμού και άλλα στρατηγικά έργα του Συγκροτήματος.

Τα κέρδη μετά τη φορολογία από οργανικές δραστηριότητες (που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας) για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 ανήλθαν σε €177 εκατ., σε σύγκριση με €69 εκατ. για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021.

Οι προβλέψεις/καθαρά κέρδη/(ζημιά) σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 ανήλθαν σε κέρδη ύψους περίπου €1 εκατ., σε σύγκριση με ζημιά ύψους €7 εκατ. για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021 (τα οποία αφορούσαν το Helix 2 και Helix 3).

Τα έξοδα αναδιάρθρωσης και άλλα έξοδα σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 ανήλθαν σε €3 εκατ., σε σύγκριση με €16 εκατ. για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021 (τα οποία σχετίζονται με τις συμφωνίες πώλησης χαρτοφυλακίων ΜΕΔ).

Τα έξοδα αναδιάρθρωσης τα οποία αφορούν το Σχέδιο Εθελούσιας Αποχώρησης Προσωπικού (ΣΕΑ) ανήλθαν σε €104 εκατ. για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022, σε σύγκριση με €16 εκατ. για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021. Για περαιτέρω πληροφορίες, βλέπε την ενότητα 'Συνολικά Έξοδα'.

Τα κέρδη μετά τη φορολογία που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 ανήλθαν σε κέρδη ύψους €71 εκατ., σε σύγκριση με κέρδη ύψους €30 εκατ. για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021. Η Απόδοση Ενσώματων Ιδίων Κεφαλαίων (ROTE) ανέρχεται σε 4.3% για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022, σε σύγκριση με 1.8% για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021.

Λειτουργικό Περιβάλλον

Σύμφωνα με τις αναθεωρημένες προβλέψεις του ΔΝΤ για την παγκόσμια οικονομία που δημοσιεύθηκαν στα τέλη Ιανουαρίου, η παγκόσμια οικονομία αναμένεται να επιβραδυνθεί το 2023 και να ανακάμψει ξανά το 2024. Η ανάπτυξη θα παραμείνει χαμηλή σε σχέση με τα ιστορικά κριτήρια, ως αποτέλεσμα των αυστηρότερων νομισματικών συνθηκών για την καταπολέμηση του πληθωρισμού και των αρνητικών επιπτώσεων του πολέμου στην Ουκρανία. Η παγκόσμια ανάπτυξη αναμένεται να επιβραδυνθεί από 3.4% το 2022 σε 2.9% το 2023, προτού ανακάμψει σε 3.1% το 2024. Στην ευρωζώνη, παρά τα σημάδια ανθεκτικότητας απέναντι στην ενεργειακή κρίση, τον ήπιο χειμώνα και τη γενναιοδωρή δημοσιονομική στήριξη, η ανάπτυξη αναμένεται να κυμανθεί γύρω στο 0.7% το 2023 ως αποτέλεσμα των αυστηρότερων νομισματικών συνθηκών, του αρνητικού κραδασμού των όρων εμπορίου από τις υψηλότερες τιμές της ενέργειας, και της αυξημένης αβεβαιότητας καθώς ο πόλεμος στην Ουκρανία αναμένεται να κλιμακωθεί περαιτέρω.

Ως ήταν αναμενόμενο, η ΕΚΤ συνέχισε να αυξάνει τα επιτόκια στις αρχές του 2023. Στην πιο πρόσφατη συνεδρίαση του Διοικητικού της Συμβουλίου στις 8 Φεβρουαρίου 2023, η ΕΚΤ αύξησε το επιτόκιο των πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης κατά 50 μονάδες βάσης στο 3%. Η ΕΚΤ επίσης αύξησε το επιτόκιο οριακής χρηματοδότησης στο 3.25% και το καταθετικό της επιτόκιο στο 2.5%. Ο αυξανόμενος πληθωρισμός και η πιο επιθετική στάση της νομισματικής πολιτικής της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των ΗΠΑ αναμένεται να αναγκάζουν την ΕΚΤ να εφαρμόζει μια πιο επιθετική προσέγγιση. Η ΕΚΤ άρχισε να αυξάνει τα επιτόκια της τον Ιούλιο του 2022, όταν το επιτόκιο των πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης ήταν μηδενικό και το καταθετικό επιτόκιο ήταν στο -0.5%. Οι συνθήκες χρηματοδότησης αναμένεται ότι θα περιοριστούν περαιτέρω το 2023 και τα επιτόκια θα παραμείνουν υψηλά καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

Ο εναρμονισμένος πληθωρισμός στην Κύπρο μειώθηκε από 10.6% τον Ιούλιο του 2022 σε 7.6% τον Δεκέμβριο του 2022. Ο ετήσιος μέσος όρος ήταν 8.1% στην Κύπρο και 8.4% στη ζώνη του ευρώ. Ο μέσος πληθωρισμός ήταν υψηλότερος στην ΕΕ, αντανακλώντας την έντονη αύξηση του πληθωρισμού σε ορισμένα κράτη μέλη, κυρίως στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη. Στην Κύπρο, η ενέργεια συνεισέφερε 2.6 ποσοστιαίες μονάδες και τα τρόφιμα 0.5 ποσοστιαίες μονάδες στον συνολικό εναρμονισμένο πληθωρισμό. Άλλες επιδράσεις αντιστοιχούσαν σε 5. Η Κύπρος δεν χρησιμοποιεί φυσικό αέριο για την κατανάλωση ενέργειας ή την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και εξαρτάται εξ ολοκλήρου από το πετρέλαιο, η τιμή του οποίου δεν αυξήθηκε τόσο πολύ όσο η τιμή του φυσικού αερίου.

Σε ένα δύσκολο διεθνές περιβάλλον, η Κυπριακή οικονομία έχει επιδείξει σημαντική ανθεκτικότητα. Η συρρίκνωση κατά 4.4% το 2020 ήταν μέτρια σε σύγκριση με άλλες χώρες του Νότου. Η οικονομία ανέκαμψε ισχυρά το 2021, καθώς το πραγματικό ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 6.6%. Η ανάπτυξη παρέμεινε ισχυρή κατά το 2022, με μέσο ετήσιο ρυθμό 5.6%, σημαντικά πάνω από τον μέσο όρο της ευρωζώνης. Κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2022, η οικονομική ανάπτυξη ανήλθε σε 4.5%. Ωστόσο, η ανάπτυξη θα επιβραδυνθεί το 2023, προς 3%, σύμφωνα με το Υπουργείο Οικονομικών.

Από δημοσιονομικής πλευράς, η ανάκαμψη το 2021 υποστηρίχθηκε από σημαντική αύξηση των εσόδων της γενικής κυβέρνησης και τη σχετική μείωση των κρατικών δαπανών. Ως αποτέλεσμα, το δημοσιονομικό έλλειμμα περιορίστηκε στο 1.7% του ΑΕΠ από έλλειμμα 5.8% του ΑΕΠ το 2020, αντανακλώντας τα κυβερνητικά μέτρα για τη στήριξη της οικονομίας εν μέσω της βαθιάς ύφεσης που προκάλεσε η πανδημία του COVID. Οι εξελίξεις το 2022 ήταν ευνοϊκές για τα δημόσια οικονομικά. Τα έσοδα αυξήθηκαν κατά 16.7% κατά τα τρία πρώτα τρίμηνα του έτους, ενώ οι δαπάνες αυξήθηκαν κατά 1.3%. Υπήρξε έτσι ένα σημαντικό πλεόνασμα κατά την περίοδο αυτή. Μέρος της αύξησης των εσόδων είναι ένα απροσδόκητο ποσό που σχετίζεται με την ενεργειακή κρίση, αλλά συνολικά, η τρέχουσα κατάσταση των δημόσιων οικονομικών είναι θετική. Το δημόσιο χρέος είναι βιώσιμο και σταθερά σε καθοδική πορεία. Με δημοσιονομικό πλεόνασμα το 2022 και πληθωρισμό γύρω στο 8.1%, ο δείκτης του χρέους προς το ΑΕΠ θα μειωθεί κοντά στο 87%, σύμφωνα με το Υπουργείο Οικονομικών. Μακροπρόθεσμα, η δυναμική του δημόσιου χρέους θα εξαρτηθεί από την εξέλιξη των επιτοκίων, του πληθωρισμού και της ανάπτυξης.

Από την πλευρά της προσφοράς, η ανάπτυξη κατά τα τρία πρώτα τρίμηνα του έτους για τα οποία υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία, προήλθε σχεδόν εξ ολοκλήρου από τις υπηρεσίες. Το εμπόριο, οι μεταφορές και οι υπηρεσίες καταλύματος που σχετίζονται με τον τουρισμό, αντιπροσώπευαν περισσότερο από το ήμισυ της ανάπτυξης κατά την περίοδο αυτή. Οι υπηρεσίες πληροφορικής και επικοινωνιών και οι επαγγελματικές και διοικητικές υπηρεσίες είχαν επίσης σημαντική συμβολή. Στον βιομηχανικό τομέα, η ανάπτυξη προήλθε από τους τομείς των υπηρεσιών κοινής ωφέλειας, της ηλεκτρικής ενέργειας και της ύδρευσης, με οριακή μόνο συμβολή από τη μεταποίηση. Η κατασκευαστική δραστηριότητα μειώθηκε ελαφρώς και είχε αρνητική συμβολή.

Από την πλευρά της ζήτησης, η ανάπτυξη κατά τα τρία πρώτα τρίμηνα προήλθε από την ιδιωτική κατανάλωση και τις επενδύσεις, ιδίως τη συσσώρευση αποθεμάτων, ενώ ο εξωτερικός τομέας είχε αρνητική συμβολή λόγω της ταχύτερης αύξησης των εισαγωγών. Οι συνολικές επενδύσεις περιλαμβάνουν τον εξοπλισμό μεταφορών, ο οποίος περιλαμβάνει τις νηολογήσεις πλοίων.

Λειτουργικό Περιβάλλον (συνέχεια)

Η τουριστική δραστηριότητα ανέκαμψε έντονα κατά τη διάρκεια του έτους. Οι αφίξεις έφθασαν τα 3.2 εκατ. άτομα, ή το 80% των αντίστοιχων αφίξεων του 2019. Οι εισπράξεις εκτιμάται ότι έφθασαν τα €2.4 δις κατά το έτος, ή το 90% των αντίστοιχων εισπράξεων του 2019. Η αύξηση των αφίξεων οφειλόταν κυρίως σε αυξήσεις από το Ηνωμένο Βασίλειο και, σε μικρότερο βαθμό, από άλλες Ευρωπαϊκές χώρες και το Ισραήλ. Τα ταξίδια από τη Ρωσία και την Ουκρανία επηρεάστηκαν από τον πόλεμο και τις κυρώσεις.

Η αύξηση του ενεργειακού κόστους, που επιδεινώνεται από τον πόλεμο στην Ουκρανία, επηρεάζει τόσο τους καταναλωτές όσο και τις επιχειρήσεις. Η κυβέρνηση έχει λάβει τα πρώτα μέτρα για τον μετριασμό των επιπτώσεων. Η κυβέρνηση μείωσε τους συντελεστές ΦΠΑ στην ηλεκτρική ενέργεια και μείωσε τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης στη βενζίνη και το πετρέλαιο για περιορισμένη περίοδο μέχρι τον Ιούνιο του 2022. Οι ειδικοί φόροι κατανάλωσης στη βενζίνη και το πετρέλαιο παρέμειναν σε ισχύ μέχρι το τέλος Ιανουαρίου 2023. Τον Σεπτέμβριο του 2022, η κυβέρνηση εισήγαγε ένα κλιμακωτό σύστημα επιδοτήσεων για την κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας σε αντικατάσταση του μειωμένου ΦΠΑ.

Η Κύπρος έλαβε την πρώτη εκταμίευση από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας ύψους €157 εκατ. τον Σεπτέμβριο 2021, μετά την έγκριση του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης τον Ιούλιο του προηγούμενου έτους. Πρόκειται για προχρηματοδότηση ύψους 13% των συνολικών εκταμιεύσεων για την περίοδο 2021-2026. Επιπρόσθετα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκταμίευσε την πρώτη πληρωμή ύψους €85 εκατ. στην Κύπρο μέσω του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, τον Δεκέμβριο 2022, μετά την ψήφιση νομοσχεδίων στο κοινοβούλιο, που αποτελούσαν τις προϋποθέσεις. Η αποδέσμευση των κονδυλίων εξαρτάται από την αυστηρή εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων που συμφωνήθηκαν στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης. Τα κεφάλαια θα χρησιμοποιηθούν, μεταξύ άλλων, για την αύξηση των επενδύσεων για την ψηφιακή και πράσινη μετάβαση, τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της δημόσιας και τοπικής διοίκησης και τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του δικαστικού συστήματος.

Ο τραπεζικός τομέας έχει προβεί σε σημαντική αναδιάρθρωση μετά τη χρηματοπιστωτική κρίση του 2013. Οι τράπεζες μείωσαν τα ανοίγματα τους στο εξωτερικό, μείωσαν σημαντικά τους ισολογισμούς τους, αύξησαν τα κεφαλαιακά τους αποθέματα και αναδιάρθρωσαν και επικεντρώθηκαν εκ νέου στις εγχώριες δραστηριότητές τους. Η προληπτική εποπτεία έχει ενισχυθεί και υπάρχει πλέον ένα νέο νομικό πλαίσιο για την αναδιάρθρωση του ιδιωτικού χρέους, συμπεριλαμβανομένης της πώλησης δανείων. Το σύνολο των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων (ΜΕΔ) στο τέλος Νοεμβρίου 2022, ανήλθαν σε €2.7 δις ή 10.5% των μεικτών δανείων. Τα ΜΕΔ στο τέλος του 2021 ανέρχονταν σε €3 δις ή 11.1% των μεικτών δανείων. Το 47.8% του συνόλου των ΜΕΔ στο τέλος Νοεμβρίου 2022 αφορούσε αναδιρθρωμένες διευκολύνσεις και ο δείκτης κάλυψης ήταν 52.2%. Το ιδιωτικό χρέος συνέχισε να μειώνεται από τα μέσα του 2012 και συρρικνώθηκε περισσότερο από το μισό μέχρι το τέλος Δεκεμβρίου 2022. Η μείωση αντανακλά τη μακρά διαδικασία απομόχλευσης από την έναρξη της χρηματοπιστωτικής κρίσης και περιλαμβάνει την πώληση ή τη μεταβίβαση μη εξυπηρετούμενων δανείων τα τελευταία χρόνια. Το ιδιωτικό χρέος, όπως μετριέται με βάση τα δάνεια προς κατοίκους, εξαιρουμένου του δημοσίου, ανέρχεται στο 80% του ονομαστικού ΑΕΠ στο τέλος Δεκεμβρίου 2022. Τα καθαρά νέα επιχειρηματικά δάνεια, στα οποία δεν περιλαμβάνονται τα ποσά που επαναδιαπραγματεύονται, ανήλθαν σε €3.2 δις το 2022 ως σύνολο, ακριβώς στο ίδιο επίπεδο με τα καθαρά νέα δάνεια το 2019. Οι κυπριακές τράπεζες διαθέτουν υπερβολική ρευστότητα και το μεγαλύτερο μέρος αυτών των πλεονάζοντων καταθέσεων διατηρούνται στην ΕΚΤ βραχυπρόθεσμα.

Το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών της Κύπρου μειώθηκε από 10.1% του ΑΕΠ το 2020 σε 6.8% το 2021 και εκτιμάται στο 9.6% το 2022 σύμφωνα με τις φθινοπωρινές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Από το 2023 και μετέπειτα, το έλλειμμα αναμένεται να μειωθεί σταδιακά, καθώς τα έσοδα από υπηρεσίες θα ανακάμπτουν και τα κονδύλια της ΕΕ για την ανάκαμψη και την ανθεκτικότητα θα πιστώνονται στο λογαριασμό δευτερογενούς εισοδήματος. Ωστόσο, το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών θα παραμείνει μεσοπρόθεσμα υψηλότερο από τα προ της πανδημίας επίπεδα, εν μέρει λόγω της έντονης αύξησης των εισαγωγών που συνδέεται με τις υψηλότερες τιμές της ενέργειας καθώς και τα επενδυτικά σχέδια της ΕΕ, τα οποία θα επιβαρύνουν το εμπορικό ισοζύγιο. Το μέγεθος του ελλείμματος της χώρας είναι εν μέρει διαρθρωτικό, συνέπεια των εταιρειών ειδικού σκοπού που εδρεύουν στην Κύπρο.

Λειτουργικό Περιβάλλον (συνέχεια)*Πρόσφατες εξελίξεις*

Οι πρόσφατες εξελίξεις στις χρηματοπιστωτικές αγορές τον Μάρτιο 2023, ιδιαίτερα στις ΗΠΑ αλλά και στην Ευρώπη σε μικρότερο βαθμό, ήταν άνευ προηγουμένου. Οι αποτυχίες των δύο τραπεζών στις ΗΠΑ, της Silicon Valley Bank με έδρα την Καλιφόρνια και της Signature Bank με έδρα τη Νέα Υόρκη, οδήγησαν στη δυναμική παρέμβαση των αρχών για να προλάβουν τον κίνδυνο χρηματοπιστωτικής αστάθειας στο τραπεζικό σύστημα. Από τις 10 Μαρτίου 2023, η Ομοσπονδιακή Εταιρεία Ασφάλισης Καταθέσεων των ΗΠΑ (η 'FDIC') και οι κρατικές ρυθμιστικές αρχές έχουν αναλάβει τον έλεγχο των δύο τραπεζών.

Οι αρχές των ΗΠΑ έχουν επίσης λάβει πρόσθετα μέτρα για να αποτρέψουν μια ευρύτερη εξάντληση τραπεζικών καταθέσεων. Αυτά περιελάμβαναν την επίκληση μιας ρήτρας συστημικού κινδύνου που επέτρεπε στις αρχές των ΗΠΑ να εγγυηθούν όλες τις καταθέσεις στις δύο τράπεζες πέραν της εγγύησης ασφαλισμένου ανώτατου ορίου των \$250.000 από την Ομοσπονδιακή Υπηρεσία για την Προστασία των Καταθέσεων των ΗΠΑ (FDIC). Η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ δημιούργησε επίσης μια νέα δανειοδοτική διευκόλυνση που παρέχει στις τράπεζες πρόσβαση σε ρευστότητα έναντι αποδεκτών εξασφαλίσεων, αλλά χωρίς να χρειάζεται να κάνουν εκπτώσεις.

Στην Ελβετία, η Credit Suisse εκτέθηκε στο ίδιο είδος ανησυχιών με τις παγκόσμιες τράπεζες. Η Credit Suisse αγοράστηκε από την UBS, μια άλλη Ελβετική τράπεζα, μετά από συμφωνία με τη μεσολάβηση της Ελβετικής κυβέρνησης, η οποία περιελάμβανε βοήθεια ρευστότητας από την Ελβετική Εθνική Τράπεζα και μερικές εγγυήσεις ζημιών από την κυβέρνηση. Μετά τη συμφωνία της Credit Suisse, το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών και η Τραπεζική Εποπτεία της ΕΚΤ εξέδωσαν ανακοίνωση με την οποία χαιρετίζουν το ολοκληρωμένο σύνολο ενεργειών που έλαβαν οι Ελβετικές αρχές προκειμένου να διασφαλίσουν τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα σημειώνοντας ότι ο ευρωπαϊκός τραπεζικός τομέας είναι ανθεκτικός, με ισχυρά επίπεδα κεφαλαίου και ρευστότητας.

Το Συγκρότημα παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις.

Πιστοληπτικές αξιολογήσεις

Οι αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας της Κυπριακής Κυβέρνησης έχουν βελτιωθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια, αντανακλώντας τους μειωμένους κινδύνους του τραπεζικού τομέα, τη βελτίωση στην οικονομική ανθεκτικότητα και τη σταθερή δημοσιονομική υπεραπόδοση. Η Κύπρος έχει επιδείξει πολιτική δέσμευση για τη διόρθωση των δημοσιονομικών ανισοσκελιών μέσω μεταρρυθμίσεων, και για την αναδιάρθρωση του τραπεζικού της συστήματος. Το δημόσιο χρέος παραμένει υψηλό σε σχέση με το ΑΕΠ, αλλά οι μεγάλης κλίμακας αγορές περιουσιακών στοιχείων από την ΕΚΤ εξασφαλίζουν στην Κύπρο ευνοϊκό κόστος χρηματοδότησης και άφθονη ρευστότητα στην αγορά κρατικών ομολόγων.

Πολύ πρόσφατα, τον Μάρτιο του 2023, η Fitch Ratings αναβάθμισε την Μακροπρόθεσμη Πιστοληπτική Αξιολόγηση της Κύπρου σε επενδυτικό βαθμό BBB και σταθερή προοπτική. Η αναβάθμιση αντικατοπτρίζει τη δημοσιονομική υπεραπόδοση της χώρας, τη βελτίωση του δημόσιου χρέους και τη μακροοικονομική ανθεκτικότητα, μεταξύ άλλων.

Τον Οκτώβριο του 2022, η DBRS Morningstar επιβεβαίωσε τις Μακροπρόθεσμες Αξιολογήσεις των Ομολόγων της Κυπριακής Δημοκρατίας σε ξένο και τοπικό νόμισμα στο BBB (χαμηλό) και διατήρησε την τάση σταθερή. Η επιβεβαίωση υποστηρίζεται από το σταθερό πολιτικό περιβάλλον, τις υγιείς δημοσιονομικές και οικονομικές πολιτικές της κυβέρνησης και το ευνοϊκό προφίλ του δημόσιου χρέους. Η σταθερή προοπτική εξισορροπεί την πρόσφατη ευνοϊκή δημοσιονομική δυναμική με τους καθοδικούς κινδύνους για την οικονομική προοπτική (συμπεριλαμβανομένης της περαιτέρω κλιμάκωσης της κρίσης στην Ουκρανία).

Τον Σεπτέμβριο του 2022, η S&P Global Ratings αναβάθμισε την αξιολόγηση της Κύπρου σε επενδυτική βαθμίδα BBB/A-2 και άλλαξε τη προοπτική σε σταθερή από θετική. Η αναβάθμιση αντανακλά την ανθεκτικότητα που επέδειξε η κυπριακή οικονομία σε πρόσφατους εξωτερικούς κλυδωνισμούς (συμπεριλαμβανομένης της πανδημίας COVID-19). Η σταθερή προοπτική εξισορροπεί τους κινδύνους από την κρίση στην Ουκρανία με τη διαφοροποιημένη δομή της οικονομίας, και την εκτίμηση ότι η δημοσιονομική θέση της κυβέρνησης θα συνεχίσει να βελτιώνεται.

Τον Αύγουστο του 2022, η Moody's Investors Service επιβεβαίωσε τις μακροπρόθεσμες αξιολογήσεις της Κυπριακής Κυβέρνησης στη βαθμίδα Ba1 και άλλαξε η προοπτική από σταθερή σε θετική. Οι κύριοι παράγοντες που οδήγησαν στην επιβεβαίωση είναι η απότομη μείωση του δημόσιου χρέους της Κύπρου ως προς το ΑΕΠ το 2022, η ισχυρότερη από την αναμενόμενη ανθεκτικότητα της οικονομίας στην εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία και στην πανδημία COVID-19, καθώς και η συνεχιζόμενη ενδυνάμωση του τραπεζικού τομέα. Σε μια αξιολόγηση πιστοληπτικής ικανότητας που δημοσιεύθηκε το Δεκέμβριο 2022, η Moody's Investors Service επιβεβαίωσε ένα νέο πιστωτικό προφίλ για την Κύπρο.

Επισκόπηση επιχειρηματικής δραστηριότητας

Πιστοληπτική Αξιολόγηση

Η χρηματοοικονομική επίδοση του Συγκροτήματος είναι άμεσα συνδεδεμένη με το οικονομικό και λειτουργικό περιβάλλον στην Κύπρο. Τον Δεκέμβριο 2022, ο οίκος Fitch Ratings αναβάθμισε τη μακροπρόθεσμη αξιολόγηση της BOC PCL σε B+ από B-, διατηρώντας παράλληλα θετική προοπτική. Η αναβάθμιση κατά δύο βαθμίδες αντικατοπτρίζει τη βελτιωμένη ποιότητα δανειακού χαρτοφυλακίου της BOC PCL, υποστηριζόμενη από την ολοκλήρωση του Project Helix 3 και την οργανική μείωση των απομειωμένων περιουσιακών στοιχείων. Η αναβάθμιση υποστηρίζεται επίσης από την άποψη της Fitch για την ανθεκτικότητα της Κυπριακής οικονομίας, παρά την αυξανόμενη οικονομική αβεβαιότητα. Τον Οκτώβριο 2022, ο οίκος Moody's Investors Service αναβάθμισε τη μακροπρόθεσμη πιστοληπτική αξιολόγηση της BOC PCL σε Ba2 από Ba3, διατηρώντας θετική προοπτική. Οι κύριοι παράγοντες για την αναβάθμιση αυτή είναι η ανθεκτικότητα της Κυπριακής οικονομίας, η οποία υποστηρίζει το λειτουργικό περιβάλλον του τραπεζικού συστήματος σε εξωτερικούς κλυδωνισμούς και η σταδιακή βελτίωση των πιστωτικών συνθηκών. Τον Σεπτέμβριο 2022, η S&P Global Ratings αύξησε τη μακροπρόθεσμη πιστοληπτική αξιολόγηση της BOC PCL σε BB- από B+ και αναθεώρησε τις προοπτικές σε σταθερές από θετικές. Η αναβάθμιση αντικατοπτρίζει τη βελτίωση της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου και τον μετριασμό των οικονομικών κινδύνων.

Αναβάθμιση χρηματοοικονομικών στόχων

Το Συγκρότημα αποτελεί τον μεγαλύτερο χρηματοοικονομικό και τεχνολογικό οργανισμό στην Κύπρο με ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων. Κατά το 2022, το Συγκρότημα έχει επιτύχει θετικά οικονομικά αποτελέσματα, τα οποία ξεπερνούν τους οικονομικούς στόχους για το 2022 και επιβεβαιώνουν τη βιωσιμότητα του επιχειρηματικού του μοντέλου με ευρέως διαφοροποιημένα έσοδα ενώ τα έξοδα παραμένουν υπό αυστηρό έλεγχο, παρά τις πληθωριστικές πιέσεις. Συνολικά, το Συγκρότημα πέτυχε επαναλαμβανόμενη Απόδοση Ενσώματων Ιδίων Κεφαλαίων (returning ROTe) ύψους 11.3% για το έτος. Η θετική επίδοση αναμένεται να συνεχιστεί το 2023, οδηγώντας σε αναβάθμιση του στόχου Απόδοσης Ενσώματων Ιδίων Κεφαλαίων (ROTE) σε πάνω από 13% από πάνω από 10% η οποία βασίζεται στην ευνοϊκή θέση του Συγκροτήματος όσον αφορά τις αυξήσεις των επιτοκίων, στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας, στο υγιές δανειακό χαρτοφυλάκιο και στην ισχυρή κεφαλαιακή θέση. Κατ' επέκταση, η πρόθεση να ξεκινήσει η ουσιαστική διανομή μερισμάτων από το 2023, αναλόγως των συνθηκών αγοράς και υπό τη λήψη εποπτικής έγκρισης, διατηρείται. Το Συγκρότημα αναμένει να πετύχει Απόδοση Ενσώματων Ιδίων Κεφαλαίων (ROTE) πάνω από 13% για το 2024¹⁰, λόγω της σταθεροποίησης των περιθωρίων και της αύξησης του δανειακού χαρτοφυλακίου.

Ευνοϊκό περιβάλλον επιτοκίων

Η διάρθρωση του ισολογισμού του Συγκροτήματος το θέτει σε ευνοϊκή θέση για την αύξηση των επιτοκίων, με άμεση αύξηση των καθαρών εσόδων από τόκους. Στις 31 Δεκεμβρίου 2022, οι καταθέσεις μετρητών με την EKT (εξαιρουμένων ΣΠΠΜΑ ύψους περίπου €2.0 δις) ανήλθαν σε περίπου €7.6 δις, σε ευνοϊκή θέση όσον αφορά περαιτέρω αυξήσεις επιτοκίων. Τα έσοδα από τόκους δανείων βελτιώνονται σταδιακά, καθώς πάνω από 95% του χαρτοφυλακίου δανείων του Συγκροτήματος φέρει κυμαινόμενο επιτόκιο στις 31 Δεκεμβρίου 2022. Το Συγκρότημα επωφελήθηκε από την απότομη και γρήγορη αύξηση των επιτοκίων το 2022. Τα καθαρά έσοδα από τόκους για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 ανήλθαν σε €370 εκατ., αντικατοπτρίζοντας αύξηση 25% σε ετήσια βάση. Λαμβάνοντας υπόψη τις εκτιμήσεις της αγοράς για την πορεία των επιτοκίων, ο στόχος για τα καθαρά έσοδα από τόκους για το 2023 αναβαθμίζεται και τα καθαρά έσοδα από τόκους αναμένεται πλέον να αυξηθούν κατά 40-50% σε ετήσια βάση. Αυτό ενσωματώνει παραδοχές για την εξέλιξη των επιτοκίων¹⁰, τη συνέχιση της ανασυγκρότησης του χαρτοφυλακίου ομολόγων, το αυξημένο κόστος χρηματοδότησης, τη σταδιακή αύξηση του κόστους των καταθέσεων (μετακύλιση κατά περίπου 50% της αύξησης επιτοκίου στις προθεσμιακές καταθέσεις) και τη σταδιακή αλλαγή του μείγματος καταθέσεων με αύξηση των προθεσμιακών καταθέσεων από 30% στις 31 Δεκεμβρίου 2022 σε περίπου 45% τον Δεκέμβριο 2023. Με την ολοκλήρωση του Project Helix 3 και τον τερματισμό των ευνοϊκών όρων δανεισμού του ΣΠΠΜΑ III (TLTRO III), συνολικό ποσό ύψους περίπου €28 εκατ., δεν θα επαναληφθεί στα καθαρά έσοδα από τόκους το 2023. Η αύξηση του χαρτοφυλακίου ομολόγων αναμένεται γενικώς να αντισταθμίσει την απώλεια στα καθαρά έσοδα από τόκους από ΣΠΠΜΑ III (TLTRO III) και το υψηλότερο κόστος χρηματοδότησης.

¹⁰ Με βάση τις προθεσμιακές τιμές αγοράς στις 23 Ιανουαρίου 2023, το μέσο επιτόκιο διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων της EKT για το 2023 εκτιμάται στο 2.8%.

Επισκόπηση επιχειρηματικής δραστηριότητας (συνέχεια)**Ενίσχυση εσόδων με βέλτιστη διαχείριση κεφαλαίων**

Το Συγκρότημα παραμένει επικεντρωμένο στην ενίσχυση των εσόδων με βέλτιστη διαχείριση κεφαλαίων. Το Συγκρότημα στοχεύει να συνεχίσει την αύξηση του ποιοτικού νέου δανεισμού και την ανάπτυξη σε εξειδικευμένους τομείς για περαιτέρω διείσδυση της αγοράς για διαφοροποίηση των εσόδων μέσω μη τραπεζικών υπηρεσιών, όπως οι ασφάλειες και τα ψηφιακά προϊόντα.

Το Συγκρότημα συνέχισε να παρέχει ποιοτικό νέο δανεισμό κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 μέσω συνετών πρακτικών. Ο νέος δανεισμός στην Κύπρο επικεντρώνεται σε επιλεγμένους κλάδους της οικονομίας οι οποίοι συνάδουν με το προφίλ κινδύνου που θέτει η BOC PCL.

Κατά το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2022, ο νέος δανεισμός ανήλθε σε €2,092 εκατ., αυξημένος κατά 17% σε ετήσια βάση, επιστρέφοντας στα επίπεδα προ-πανδημίας. Η ετήσια αύξηση οφείλεται στην αυξανόμενη δραστηριότητα σε όλους τους τομείς της οικονομίας, με τη μεγαλύτερη αύξηση στον τομέα των επιχειρήσεων. Ως αποτέλεσμα, το χαρτοφυλάκιο εξυπηρετούμενων δανείων (μετά τις προβλέψεις) διευρύνθηκε σε €9.6 δις, αύξηση ύψους 3% σε ετήσια βάση, παρά την αβεβαιότητα στο μακροοικονομικό περιβάλλον. Ωστόσο, λόγω της συνεχιζόμενης αύξησης των επιτοκίων, η ζήτηση για νέα δάνεια αναμένεται να επιβραδυνθεί το 2023. Τα καθαρά έσοδα από τόκους του Συγκροτήματος αναμένεται βραχυπρόθεσμα να υποστηριχθούν από την ανατιμολόγηση των περιουσιακών στοιχείων και την αύξηση των επενδύσεων σε ομόλογα.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2022, το χαρτοφυλάκιο ομολόγων του Συγκροτήματος ανήλθε σε €2.5 δις, αύξηση ύψους 30% από το προηγούμενο έτος και αντιπροσωπεύει το 10% του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων. Το χαρτοφυλάκιο αποτελείται από ομόλογα σταθερής απόδοσης με υψηλή πιστοληπτική αξιολόγηση και χαμηλή μέση διάρκεια, παρέχοντας στο Συγκρότημα την ευελιξία να επωφεληθεί από την αύξηση των επιτοκίων. Η ολοκλήρωση της μείωσης του κινδύνου στον ισολογισμό και η άνεση που παρέχει η ρευστότητα του Συγκροτήματος, αναμένεται να επιτρέψουν στο Συγκρότημα να συνεχίσει την αύξηση του χαρτοφυλακίου ομολόγων το 2023, αναλόγως των συνθηκών της αγοράς.

Το χαρτοφυλάκιο ομολόγων του Συγκροτήματος αποτελείται από €2,046 εκατ. που επιμετρούνται στο αποσβεσμένο κόστος και €454 εκατ. που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων. Κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022, το Συγκρότημα αναγνώρισε ζημιές εύλογης αξίας περίπου €10 εκατ. απευθείας στα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος για το χαρτοφυλάκιο ομολόγων που επιμετρείται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων. Το χαρτοφυλάκιο ομολόγων που επιμετρείται στο αποσβεσμένο κόστος διατηρείται μέχρι τη λήξη και επομένως δεν αναγνωρίζονται κέρδη/ζημιές εύλογης αξίας στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων ή στα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος. Αυτό το χαρτοφυλάκιο ομολόγων έχει μικρή μέση διάρκεια περίπου δύο ετών και υψηλή μέση βαθμολογία στο A2 ή στο Aa3 όταν εξαιρούνται τα Κυπριακά κρατικά ομόλογα. Η εύλογη αξία του χαρτοφυλακίου ομολόγων σε αποσβεσμένο κόστος στις 31 Δεκεμβρίου 2022 ανέρχεται σε €1,953 εκατ.. Παρά την πρόσφατη μεταβλητότητα στις χρηματοοικονομικές αγορές, η σύγκριση της εύλογης αξίας σε σχέση με τη λογιστική αξία του χαρτοφυλακίου ομολόγων που επιμετρείται στο αποσβεσμένο κόστος δεν έχει μεταβληθεί σημαντικά.

Επίσης, το Συγκρότημα επικεντρώνεται στη συνεχή βελτίωση των εσόδων, μέσω πολλαπλών πρωτοβουλιών με χαμηλότερες κεφαλαιακές απαιτήσεις, με έμφαση στα έσοδα από δικαιώματα και προμήθειες, ασφαλιστικές και άλλες μη τραπεζικές υπηρεσίες, αξιοποιώντας τις ψηφιακές δυνατότητες του Συγκροτήματος. Κατά το πρώτο τρίμηνο του 2022, εισήχθη αναθεωρημένος κατάλογος χρεώσεων και προμηθειών και οι προμήθειες ρευστότητας επεκτάθηκαν σε ευρύτερη κατηγορία πελατών. Τα καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 παρέμειναν ισχυρά στα €192 εκατ., αντικατοπτρίζοντας αύξηση ύψους 12% σε ετήσια βάση. Τα καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 περιλαμβάνουν ποσό ύψους περίπου €16 εκατ. από προμήθειες ρευστότητας οι οποίες καταργήθηκαν πλήρως τον Δεκέμβριο 2022 και ποσό ύψους περίπου €6 εκατ. το οποίο αφορά αμοιβή που λήφθηκε για χαρτοφυλάκια ΜΕΔ που πωλήθηκαν και αφορά μία μεταβατική περίοδο η οποία λήγει το πρώτο τρίμηνο του 2023.

Τα καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες ενισχύονται επίσης από τις προμήθειες συναλλαγών από τη θυγατρική του Συγκροτήματος, JCC Payment Systems Ltd (JCC) που κατέχει ηγετική θέση στον κλάδο της επεξεργασίας καρτών και στις λύσεις πληρωμών, η οποία ανήκει κατά 75% στην BOC PCL. Τα καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες από την JCC για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 αποτελούν το 8% των μη επιτοκιακών εσόδων και ανέρχονται σε €27 εκατ., αυξημένα κατά 22% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, υποστηριζόμενα από τον ισχυρό όγκο συναλλαγών.

Επισκόπηση επιχειρηματικής δραστηριότητας (συνέχεια)**Ενίσχυση εσόδων με βέλτιστη διαχείριση κεφαλαίων (συνέχεια)**

Οι ασφαλιστικές εταιρείες του Συγκροτήματος, EuroLife Ltd και Γενικές Ασφάλειες Κύπρου Λτδ, κατέχουν ηγετική θέση στον κλάδο ζωής και στον γενικό κλάδο αντίστοιχα στην Κύπρο, και παρέχουν επαναλαμβανόμενα και βελτιωμένα έσοδα, διαφοροποιώντας περαιτέρω τις ροές εισοδημάτων του Συγκροτήματος. Τα καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες μειον απαιτήσεις για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 αποτελούν το 22% των μη επιτοκιακών εσόδων και ανέρχονται σε €71 εκατ., αυξημένα κατά 17% σε ετήσια βάση, κυρίως λόγω της σημαντικής αύξησης των εργασιών στον κλάδο ασφαλειών ζωής και τις θετικές αλλαγές στις παραδοχές αποτίμησης, τα οποία αντισταθμίστηκαν εν μέρει από μεγαλύτερες απαιτήσεις. Συγκεκριμένα, η EuroLife Ltd αύξησε τα συνολικά κανονικά εισοδήματα (total regular income) κατά 17% σε ετήσια βάση, ενώ οι Γενικές Ασφάλειες Κύπρου Λτδ αύξησε τα μεικτά ασφάλιστρα (gross written premiums) κατά 11% σε ετήσια βάση. Με την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 17, τα συνολικά κέρδη των συμβολαίων θα παραμείνουν αμετάβλητα κατά τη διάρκεια της ζωής τους. Ωστόσο, το νέο πρότυπο θα επηρεάσει τη χρονική περίοδο αναγνώρισης των κερδών, βελτιώνοντας την προβλεψιμότητα των κερδών μακροπρόθεσμα και αναμένεται να έχει μικρή ετήσια αρνητική επίδραση στη συμβολή των κερδών των ασφαλιστικών εργασιών του Συγκροτήματος βραχυπρόθεσμα. Για περισσότερες πληροφορίες αναφορικά με το ΔΠΧΑ 17, βλέπε τη σχετική ενότητα πιο κάτω.

Τέλος, το Συγκρότημα με την εισαγωγή της Πλατφόρμας Ψηφιακής Οικονομίας (Jinius) (η 'Πλατφόρμα') στοχεύει να δημιουργήσει νέες πηγές εισοδημάτων μεσοπρόθεσμα, αξιοποιώντας το ισχυρό μερίδιο αγοράς, την τεχνογνωσία και την ψηφιακή υποδομή της BOC PCL. Η Πλατφόρμα έχει ως στόχο να φέρει κοντά όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, να συνδέσει τις επιχειρήσεις μεταξύ τους και με τους καταναλωτές, και να δημιουργήσει ευκαιρίες τόσο στον τραπεζικό όσο και στον ευρύτερο τομέα υπηρεσιών. Η Πλατφόρμα αναμένεται να επιτρέψει στην BOC PCL να ενισχύσει τη σχέση με τη πελατειακή της βάση, να προσελκύσει νέους πελάτες και να βελτιστοποιήσει τα λειτουργικά της έξοδα θέτοντας την BOC PCL δίπλα στον πελάτη όπου και όταν χρειάζεται. Επί του παρόντος, περίπου 1,500 εταιρείες έχουν εγγραφεί στην πλατφόρμα.

Ορθολογιστικό μοντέλο λειτουργίας

Η προσπάθεια για ένα πιο ορθολογιστικό λειτουργικό μοντέλο αποτελεί βασικό στρατηγικό πυλώνα για το Συγκρότημα προκειμένου να προσφέρει αξία στους μετόχους, χωρίς να περιορίζει τη χρηματοδότηση για την ψηφιακή μεταμόρφωση και το λειτουργικό μοντέλο του Συγκροτήματος.

Οι ενέργειες βελτίωσης της αποδοτικότητας του Συγκροτήματος το 2022 για διατήρηση των λειτουργικών εξόδων υπό έλεγχο σε ένα πληθωριστικό περιβάλλον, περιλάμβαναν την περαιτέρω βελτιστοποίηση του αριθμού των καταστημάτων και τη σημαντική μείωση του προσωπικού. Τον Ιούλιο 2022, το Συγκρότημα ολοκλήρωσε επιτυχώς Σχέδιο Εθελούσιας Αποχώρησης Προσωπικού (ΣΕΑ), μέσω του οποίου 16% του μόνιμου προσωπικού του Συγκροτήματος εγκρίθηκε για αποχώρηση με το συνολικό κόστος να ανέρχεται σε €101 εκατ. Με την ολοκλήρωση του ΣΕΑ, η ετήσια εξοικονόμηση υπολογίστηκε σε περίπου €37 εκατ. ή 19% του κόστους προσωπικού με περίοδο απόσβεσης 2.7 έτη. Επιπρόσθετα, τον Ιανουάριο 2022 μία από τις θυγατρικές της BOC PCL ολοκλήρωσε μικρής κλίμακας Σχέδιο Εθελούσιας Αποχώρησης Προσωπικού (ΣΕΑ), μέσω του οποίου εγκρίθηκε η αποχώρηση σε μικρό αριθμό εργαζομένων πλήρους απασχόλησης με συνολικό κόστος €3 εκατ. Σε σχέση με την αναδιάρθρωση καταστημάτων, το 2022 το Συγκρότημα μείωσε τον αριθμό καταστημάτων κατά 20 σε 60, μείωση ύψους 25%. Μέσω αυτών των επιτυχημένων πρωτοβουλιών, το Συγκρότημα έχει επιτύχει να ολοκληρώσει τον στόχο του, νωρίτερα από ότι είχε προγραμματιστεί, για μείωση του προσωπικού κατά περίπου 15% και του αριθμού των καταστημάτων κατά 25%. Ως αποτέλεσμα, ο δείκτης κόστος προς έσοδα αναπροσαρμοσμένος για τον ειδικό φόρο επί των καταθέσεων και άλλα τέλη/εισφορές για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 μειώθηκε σε 49%, βελτιωμένος κατά 11 ε.μ., σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, ξεπερνώντας τον στόχο για λίγο πιο πάνω από 50% για το 2022.

Τον Δεκέμβριο του 2022, το Συγκρότημα παραχώρησε μετοχές βάσει ενός Μακροπρόθεσμου Σχεδίου Παροχής Κινήτρων σε επιλέξιμα μέλη του προσωπικού. Το Μακροπρόθεσμο Σχέδιο Παροχής Κινήτρων του 2022 περιλαμβάνει την παραχώρηση παροχών υπό τη μορφή μετοχών της Εταιρίας στη βάση επίτευξης προϋποθέσεων επίδοσης (σκοροκάρτας) η οποία περιλαμβάνει στόχους που συνάδουν με την επίτευξη της στρατηγικής του Συγκροτήματος. Οι υπάλληλοι που είναι επιλέξιμοι για το Μακροπρόθεσμο Σχέδιο Παροχής Κινήτρων του 2022 είναι τα μέλη της Διευρυμένης Εκτελεστικής Επιτροπής. Το Μακροπρόθεσμο Σχέδιο Παροχής Κινήτρων του 2022 ορίζει ότι η επίδοση θα επιμετρείται για τριετή περίοδο και θα αξιολογείται τόσο βάσει χρηματοοικονομικών όσο και μη χρηματοοικονομικών στόχων. Στο τέλος της περιόδου επίδοσης, θα υπολογιστεί το ποσοστό των μετοχών που θα τους κατοχυρωθεί βάσει του αποτελέσματος αξιολόγησης της επίδοσης.

Επισκόπηση επιχειρηματικής δραστηριότητας (συνέχεια)**Ορθολογιστικό μοντέλο λειτουργίας (συνέχεια)**

Οι μετοχές θα κατοχυρωθούν σε έξι δόσεις, με την πρώτη δόση (40% της παροχής) να κατοχυρώνεται μετά το τέλος της περιόδου επίδοσης και το υπόλοιπο 60% να κατοχυρώνεται σε ίσες ετήσιες δόσεις (12%) με την τελευταία δόση να κατοχυρώνεται κατά την πέμπτη επέτειο από την ημερομηνία κατοχύρωσης της πρώτης δόσης. Για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022, το Συγκρότημα αναγνώρισε στην Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων του Συγκροτήματος έξοδο λιγότερο από €0.5 εκατ. σχετικά με το Σχέδιο. Η αναβαλλόμενη δαπάνη για μελλοντικές περιόδους εκτιμάται σε περίπου €1.1 εκατ, βάσει της αγοραίας αξίας των μετοχών κατά την αρχική ημερομηνία παραχώρησης. Τα πραγματικά ποσά που πρόκειται να προκύψουν σε μελλοντικές περιόδους μπορεί να είναι χαμηλότερα, π.χ. λόγω κατάπτωσης των μετοχών που παραχωρήθηκαν.

Ο δείκτης κόστος προς έσοδα αναπροσαρμοσμένος για τον ειδικό φόρο επί των καταθέσεων και άλλα τέλη/εισφορές για το 2023 αναμένεται να μειωθεί σε περίπου 45% (mid-40s), με τη Διοίκηση να παραμένει επικεντρωμένη στην αποδοτικότητα και τον περιορισμό των εξόδων σε ένα πληθωριστικό περιβάλλον. Το Συγκρότημα στοχεύει σε διατήρηση του συνόλου των λειτουργικών εξόδων μεταξύ €350-360 εκατ.. Τα λειτουργικά έξοδα αναμένεται να είναι υπό ανοδική πίεση το 2023 λόγω του κόστους των επενδύσεων στον ψηφιακό μετασχηματισμό και στο λειτουργικό μοντέλο του Συγκροτήματος καθώς και την ανανέωση της συλλογικής σύμβασης το 2023. Ο δείκτης κόστος προς έσοδα αναπροσαρμοσμένος για τον ειδικό φόρο επί των καταθέσεων και άλλα τέλη/εισφορές για το 2024, αναμένεται να παραμείνει περίπου στα ίδια επίπεδα του 2023.

Πρόγραμμα Μετασχηματισμού

Το Συγκρότημα συνεχίζει να παραμένει επικεντρωμένο και να εστιάζει στην ενδυνάμωση της σχέσης με τους πελάτες του ως ένας πελατοκεντρικός οργανισμός. Το πρόγραμμα μετασχηματισμού είναι ήδη σε εξέλιξη και έχει ως στόχο να επιτρέψει τη μετάβαση σε ένα πιο σύγχρονο τρόπο διεξαγωγής τραπεζικών εργασιών, ενισχύοντας την ψηφιοποίηση της εξυπηρέτησης των πελατών, καθώς και των εσωτερικών λειτουργιών. Ο ολιστικός μετασχηματισμός έχει ως στόχο το Συγκρότημα (i) να μεταβεί σε ένα πιο πελατοκεντρικό λειτουργικό μοντέλο με τον καθορισμό στρατηγικών ανά τμήμα πελατών, (ii) να επαναπροσδιορίσει το μοντέλο διανομής σε υπάρχοντα και νέα κανάλια, (iii) να μεταμορφώσει ψηφιακά τον τρόπο εξυπηρέτησης των πελατών και εσωτερικής λειτουργίας και (iv) να βελτιώσει τη συμμετοχή των εργαζομένων μέσω ενός ισχυρού συνόλου οργανωσιακών πρωτοβουλιών.

Ψηφιακή Μεταμόρφωση

Ο ψηφιακός μετασχηματισμός της BOC PCL εστιάζει στην ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών και προϊόντων που βελτιώνουν την εμπειρία των πελατών, τον εξορθολογισμό των εσωτερικών διαδικασιών και την εισαγωγή νέων μεθόδων για βελτίωση του περιβάλλοντος εργασίας.

Κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2022, η BOC PCL συνέχισε να εμπλουτίζει και να βελτιώνει τις ψηφιακές της υπηρεσίες με νέα καινοτόμα προϊόντα προς τους πελάτες της. Με την εισαγωγή των νέων δανειοδοτικών προϊόντων QuickLoan που είναι διαθέσιμα στα ψηφιακά κανάλια του Συγκροτήματος (Mobile App και Internet Banking), η BOC PCL διαφοροποιείται περαιτέρω στην Κυπριακή αγορά και ενισχύει τη θέση της ως πρωτοπόρος σε ψηφιακές υπηρεσίες στον τραπεζικό τομέα. Η εισαγωγή του QuickLoan επιτρέπει στους ιδιώτες πελάτες της BOC PCL να υποβάλουν αίτηση για δάνειο και να λαμβάνουν άμεση ενημέρωση για την κατάσταση έγκρισης της αίτησής τους.

Η υιοθέτηση των ψηφιακών προϊόντων και υπηρεσιών από τους πελάτες συνέχισε να αυξάνεται και να κερδίζει δυναμική κατά το τέταρτο τρίμηνο 2022 και μετέπειτα. Στα τέλη Δεκεμβρίου 2022, το 93.9% του αριθμού των συναλλαγών που αφορούν καταθέσεις, αναλήψεις μετρητών και μεταφορές εντός και εκτός Τράπεζας, πραγματοποιήθηκαν μέσω των ψηφιακών καναλιών (αύξηση κατά 27.5 ε.μ. από 66.4% τον Σεπτέμβριο 2017, όταν ξεκίνησε το πρόγραμμα ψηφιακής μεταμόρφωσης). Επιπλέον, το 81.7% των ιδιωτών πελατών επιλέγουν ψηφιακά κανάλια έναντι των καταστημάτων για την εκτέλεση των συναλλαγών τους (αύξηση κατά 21.5 ε.μ. από 60.2% τον Σεπτέμβριο 2017). Στα τέλη Δεκεμβρίου 2022, οι ενεργοί χρήστες της τραπεζικής εφαρμογής για κινητά και οι ενεργοί χρήστες QuickPay αυξήθηκαν κατά 12.8% και 31.3% αντίστοιχα κατά τους τελευταίους 12 μήνες. Τον Δεκέμβριο 2022 καταγράφηκε, μέχρι στιγμής, ο υψηλότερος αριθμός χρηστών QuickPay με 169 χιλιάδες ενεργούς χρήστες. Αντίστοιχα, ο υψηλότερος αριθμός πληρωμών QuickPay μέχρι στιγμής καταγράφηκε τον Δεκέμβριο του 2022 με 565 χιλιάδες συναλλαγές.

Επισκόπηση επιχειρηματικής δραστηριότητας (συνέχεια)**Ποιότητα δανειακού χαρτοφυλακίου**

Η μείωση κινδύνου στον ισολογισμό ολοκληρώθηκε σε μεγάλο βαθμό το 2022 και χαρακτηρίστηκε από την ολοκλήρωση του Project Helix 3, το οποίο αναφέρεται στην πώληση μη εξυπηρετούμενων δανείων με μεικτή λογιστική αξία ύψους €550 εκατ., στις 30 Σεπτεμβρίου 2022. Το Project Helix 3 αποτελεί ένα ορόσημο στην επίτευξη ενός από τους στρατηγικούς στόχους του Συγκροτήματος για βελτίωση της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου μέσω της μείωσης των ΜΕΔ. Συνολικά, από την αρχή του 2022, και περιλαμβανομένης της οργανικής μείωσης ΜΕΔ ύψους €360 εκατ., το Συγκρότημα μείωσε τα ΜΕΔ του κατά 69% και το ποσοστό ΜΕΔ προς δάνεια από 12.4% σε 4.0%, πετυχαίνοντας τον στόχο για ποσοστό ΜΕΔ σε κάτω από 5%. Ως αποτέλεσμα, το Συγκρότημα παραμένει επικεντρωμένο στη διατήρηση ποιοτικού νέου δανεισμού μέσω αυστηρών πρακτικών και αποφυγή της επιδείνωσης της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου.

Ο στόχος για χρέωση πιστωτικών ζημιών δανείων (cost of risk) και ο στόχος για ποσοστό ΜΕΔ προς δάνεια βασίζονται σε συντηρητικές παραδοχές λόγω της συνεχούς μακροοικονομικής αβεβαιότητας. Παρόλο που δεν υπάρχουν ενδείξεις για επιδείνωση της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου, για το έτος 2023 ο στόχος για χρέωση πιστωτικών ζημιών δανείων (cost of risk) παραμένει 50-80 μ.β. και ο στόχος για το ποσοστό ΜΕΔ προς δάνεια παραμένει κάτω από 5% για το 2023. Η χρέωση πιστωτικών ζημιών δανείων (cost of risk) αναμένεται να αρχίσει να ομαλοποιείται από το 2024 και μετέπειτα, σε περίπου 40-50 μ.β.

Ενίσχυση οργανωτικής ανθεκτικότητας και πολιτικής για Περιβαλλοντικά, Κοινωνικά και σχετικά με τη Διακυβέρνηση (ΠΚΔ) θέματα (Environmental, Social and Governance, ESG)

Η κλιματική αλλαγή και η μετάβαση στη βιώσιμη οικονομία αποτελεί μια από τις μεγαλύτερες προκλήσεις. Ως αναπόσπαστο μέρος του οράματος του να έχει ηγετική θέση στον χρηματοοικονομικό τομέα στην Κύπρο, το Συγκρότημα είναι αποφασισμένη να ηγηθεί της μετάβασης της Κύπρου σε ένα βιώσιμο μέλλον. Το Συγκρότημα εξελίσσει συνεχώς τις δράσεις του σε Περιβαλλοντικά, Κοινωνικά και σχετικά με τη Διακυβέρνηση (ΠΚΔ) θέματα και συνεχίζει να εργάζεται για τη δημιουργία ενός οργανισμού με όραμα για το μέλλον συμπεριλαμβάνοντας τα θέματα ΠΚΔ σε όλους τους τομείς της λειτουργίας του. Εντός του 2022, η Εταιρία έλαβε αξιολόγηση στη βαθμίδα AA (σε κλίμακα από AAA μέχρι CCC) από την MSCI ESG Ratings.

Η στρατηγική ΠΚΔ που καταρτίστηκε το 2021 αναπτύσσεται συνεχώς. Το Συγκρότημα διατηρεί τον ηγετικό του ρόλο στον πυλώνα της Κοινωνικής προσφοράς και Διακυβέρνησης και εστιάζει στην ενίσχυση της θετικής επίδρασης του στο Περιβάλλον, επαναπροσδιορίζοντας όχι μόνο τον δικό του τρόπο λειτουργίας αλλά και τον τρόπο λειτουργίας των πελατών του.

Το Συγκρότημα έχει δεσμευτεί στους πιο κάτω πρωταρχικούς ΠΚΔ στόχους, που καταδεικνύουν τον κομβικό ρόλο των ΠΚΔ στη στρατηγική της Τράπεζας:

- Επίτευξη Κλιματικής Ουδετερότητας (Carbon Neutral) μέχρι το 2030
- Επίτευξη Καθαρού Μηδενικού Ισοζυγίου (Net Zero) μέχρι το 2050
- Σταδιακή αύξηση του Δείκτη Πράσινων Στοιχείων Ενεργητικού (Green Asset Ratio)
- Σταδιακή αύξηση του Δείκτη Πράσινων Ενυπόθηκων Δανείων (Green Mortgage Ratio)
- ≥30% γυναίκες στα Ανώτερα Διευθυντικά επίπεδα (Εκτελεστική Επιτροπή (EXCO) και Διευρυμένη Εκτελεστική Επιτροπή (Extended EXCO)) μέχρι το 2030

Για να επιτύχει τους πρωταρχικούς ΠΚΔ του στόχους και να ανταποκριθεί στις κανονιστικές απαιτήσεις το Συγκρότημα μέσα στο 2022, έχει καταρτίσει ένα ολοκληρωμένο σχέδιο δράσης ΠΚΔ. Η πρόοδος παρακολουθείται στενά από την Επιτροπή Βιωσιμότητας, την Εκτελεστική Επιτροπή, και το Διοικητικό Συμβούλιο σε τακτά χρονικά διαστήματα.

Επισκόπηση επιχειρηματικής δραστηριότητας (συνέχεια)**Ενίσχυση οργανωτικής ανθεκτικότητας και πολιτικής για Περιβαλλοντικά, Κοινωνικά και σχετικά με τη Διακυβέρνηση (ΠΚΔ) θέματα (Environmental, Social and Governance, ESG) (συνέχεια)****Περιβάλλον**

Το Συγκρότημα έχει υπολογίσει το δικό του αποτύπωμα άνθρακα (Πεδίο 1 και Πεδίο 2) για το 2021 έτσι ώστε να θέσει το σημείο αναφοράς για τον στόχο της Κλιματικής Ουδετερότητας. Αφού συνεισφέρει το περισσότερο στον υπολογισμό του αποτυπώματος άνθρακα του Συγκροτήματος, η BOC PCL σχεδίασε το 2022, τη στρατηγική που θα ακολουθήσει προκειμένου να επιτύχει τον στόχο της Κλιματικής Ουδετερότητας μέχρι το 2030 και πρόοδο στον στόχο του Καθαρού Μηδενικού Ισοζυγίου ως το 2050. Η BOC PCL προτίθεται να επενδύσει σε υποδομές που θα βελτιώσουν την ενεργειακή της αποδοτικότητα και θα αντικαταστήσει μηχανήματα και αυτοκίνητα που λειτουργούν με ορυκτά καύσιμα από το 2023 μέχρι το 2025, το οποίο θα οδηγήσει σε περίπου 5-10% μείωση των εκπομπών Πεδίου 1 και Πεδίου 2 μέχρι το 2025 σε σύγκριση με το 2021. Το Συγκρότημα αναμένει ότι οι εκπομπές Πεδίου 2 θα μειωθούν περαιτέρω όταν η αγορά ανανεώσιμων πηγών ενέργειας αναπτυχθεί περαιτέρω στην Κύπρο. Μέσα από την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών και την ανάληψη άλλων δράσεων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης του οργανισμού που πραγματοποιήθηκαν το 2021 και το 2022, το Συγκρότημα πέτυχε μείωση της κατανάλωσης ενέργειας κατά 1.8 εκατ. kWh (μείωση 11%) κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 σε σύγκριση με το έτος αναφοράς 2021.

Η BOC PCL είναι η πρώτη τράπεζα στην Κύπρο που έχει συμβληθεί με τον οργανισμό Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF) τον Οκτώβριο του 2022. Η BOC PCL βρίσκεται στη διαδικασία εκτίμησης των εκπομπών Πεδίου 3 που απορρέουν από το δανειακό της χαρτοφυλάκιο, βασιζόμενη σε διαφανείς και εναρμονισμένες μεθοδολογίες σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Προτύπου GHG Protocol Value Chain (Scope 3) Accounting and Reporting Standard όπως προβλέπεται από το PCAF. Σε συνέχεια της εκτίμησης των Εκπομπών Πεδίου 3 που προκύπτουν από το δανειακό χαρτοφυλάκιο και σε συνδυασμό με τα αποτελέσματα της ανάλυσης σημαντικότητας που αφορά στους Κλιματικούς και Περιβαλλοντικούς κινδύνους, η BOC PCL θα μπορέσει να εντοπίσει τις περιοχές συγκέντρωσης εκπομπών άνθρακα στο δανειακό της χαρτοφυλάκιο έτσι ώστε να λάβει τα απαραίτητα μέτρα για να περιορίσει τον κλιματικό και περιβαλλοντικό της αντίκτυπο μέσω της προσφοράς προϊόντων φιλικών προς το περιβάλλον και την συνεργασία με τους πελάτες. Το 2023, μετά τον προσδιορισμό των περιοχών συγκέντρωσης εκπομπών άνθρακα και την κατηγοριοποίηση των περιουσιακών στοιχείων, η BOC PCL αναμένεται να θέσει στόχους απαλλαγής από τις εκπομπές άνθρακα ευθυγραμμισμένες με το σενάριο του κλίματος 1,5 C (Science Based Targets) που θα βοηθήσει στη διαμόρφωση της στρατηγικής της BOC PCL στο μέλλον.

Η BOC PCL, το 2022 ξεκίνησε την προσφορά δανείου αυτοκινήτου χαμηλών εκπομπών (υβριδικό είτε ηλεκτρικό) και έχει σκοπό να επεκτείνει περαιτέρω την σειρά προσφερόμενων προϊόντων φιλικών προς το περιβάλλον το 2023. Επιπρόσθετα, το Συγκρότημα έχει ολοκληρώσει το Πλαίσιο Έκδοσης Βιώσιμων Ομολόγων που θα της επιτρέψει την έκδοση Πράσινου, Κοινωνικού ή Βιώσιμου Ομολόγου. Οι εισροές που θα προκύψουν από τα ομόλογα θα διοχετευτούν σε επιλέξιμες δραστηριότητες και προϊόντα που θα πληρούν τα κριτήρια του Πλαισίου Έκδοσης Βιώσιμων Ομολόγων.

Επιπρόσθετα, η BOC PCL κάνει ουσιαστική πρόοδο στη συμπερίληψη των κλιματικών παραγόντων στη προσέγγιση των κλιματικών της κινδύνων ενώ προσπαθεί να ενσωματώσει τους περιβαλλοντικούς κινδύνους στην κουλτούρα της. Σε αυτό το στάδιο η Τράπεζα βρίσκεται στη διαδικασία συμπερίληψης των Κλιματικών και Περιβαλλοντικών Κινδύνων και του κλίματος και τροποποίησης των πολιτικών και διαδικασιών της με τέτοιο τρόπο ώστε η πιθανή επίδραση των ΠΚΔ και το κλίμα να αντικατοπτρίζεται στα θεμελιώδη στοιχεία της πιστοληπτικής ικανότητας.

Αυτή η διαδικασία θα περιλαμβάνει τη συλλογή πληροφοριών μέσω ερωτηματολογίων ΠΚΔ ανά τομέα, τα οποία στη συνέχεια θα χρησιμοποιηθούν για την εξαγωγή ταξινόμησης ΠΚΔ. Επιπλέον, η BOC PCL αναπτύσσει στο στάδιο αυτό τη μεθοδολογία ποσοτικοποίησης κινδύνων με στόχο να αξιολογήσει πως επηρεάζεται το χαρτοφυλάκιο της από Κλιματικούς και Περιβαλλοντικούς Κινδύνους και να περιλάβει τα πιο πάνω στοιχεία στις υποδομές της που αφορούν τα τεστ αντοχής.

Κατά το 2022, με στόχο την ενίσχυση της γνώσης και των δεξιοτήτων σε θέματα ΠΚΔ, το Συγκρότημα έχει προσφέρει εκπαίδευση σε όλα τα επίπεδα του οργανισμού, όπως το Διοικητικό Συμβούλιο, την Ανώτερη Διεύθυνση και τα μέλη του προσωπικού. Πρόσθετα, η εσωτερική επικοινωνία έχει εμπλουτιστεί με την δημιουργία εσωτερικής ηλεκτρονικής πύλης ΠΔΚ και του προγράμματος Green@Work που παρέχει συμβουλές για δραστηριότητες ενίσχυσης της ενεργειακής αποτελεσματικότητας στην εργασία. Στις αρχές του 2023, η BOC PCL παρουσίασε την εκστρατεία για τη νέα της κάρτα Visa Debit που κατασκευάζεται από πλαστικό ανακτημένο από τις θάλασσες. Η εκστρατεία στοχεύει να ενημερώσει το κοινό για τα θέματα μόλυνσης του νερού από πλαστικά και τις επιπτώσεις στη ζωή κάτω από τη θάλασσα.

Επισκόπηση επιχειρηματικής δραστηριότητας (συνέχεια)**Ενίσχυση οργανωτικής ανθεκτικότητας και πολιτικής για Περιβαλλοντικά, Κοινωνικά και σχετικά με τη Διακυβέρνηση (ΠΚΔ) θέματα (Environmental, Social and Governance, ESG) (συνέχεια)****Κοινωνία**

Στο επίκεντρο του ηγετικού κοινωνικού ρόλου του Συγκροτήματος βρίσκονται οι επενδύσεις του στο Ογκολογικό Κέντρο Τράπεζας Κύπρου (με συνολική επένδυση περίπου €70 εκατ. από το 1998, ενώ 60% των διαγνωσμένων περιπτώσεων καρκίνου στην Κύπρο αντιμετωπίζονται στο Κέντρο), το έργο του Δικτύου SupportCY που αναπτύχθηκε το 2020, η συμβολή του Πολιτιστικού Ιδρύματος Τράπεζας Κύπρου στην προώθηση της πολιτιστικής κληρονομιάς του νησιού και η προσφορά του Κέντρου Καινοτομίας IDEA. Το Πολιτιστικό Ίδρυμα παρουσίασε μια σειρά από καινοτόμα προγράμματα όπως το πρόγραμμα 'Αισθήσεις' μια πολυαισθητηριακή μουσειακή εμπειρία για άτομα με αναπηρία και το Φεστιβάλ Τεχνών Φανερωμένης που απευθύνεται στους νέους. Το Κέντρο Καινοτομίας IDEA παρείχε μέχρι σήμερα εκπαίδευση σε 7000 επιχειρηματίες, επένδυσε περίπου €4 εκ. σε νεοσύστατες επιχειρήσεις και υποστήριξε τη δημιουργία 82 νέων εταιρειών μέχρι σήμερα. Μέλη του προσωπικού συνέχισαν να συμμετέχουν σε εθελοντικές δράσεις για υποστήριξη φιλανθρωπικών ιδρυμάτων, ανθρώπων που έχουν ανάγκη και σε δράσεις που στοχεύουν στην προστασία του περιβάλλοντος.

Το Συγκρότημα συνεχίζει να αναβαθμίζει τις δεξιότητες του προσωπικού του παρέχοντας ευκαιρίες εκπαίδευσης και ανάπτυξης σε όλο το προσωπικό και αξιοποιώντας σύγχρονες μεθόδους εκπαίδευσης. Το 2022, το Συγκρότημα ενίσχυσε ακόμα περισσότερο την έμφασή του στην ευεξία του προσωπικού προσφέροντας σεμινάρια, ομαδικές και οικογενειακές δραστηριότητες που είχαν ως αποκλειστικό στόχο την ενίσχυση της ψυχικής, σωματικής, οικονομικής και κοινωνικής ευρωστίας του προσωπικού. Στις δραστηριότητες αυτές συμμετείχαν 1,424 μέλη του προσωπικού μέσα από το πρόγραμμα «Well at Work».

Διακυβέρνηση

Το Συγκρότημα συνεχίζει να λειτουργεί με επιτυχία μέσα σε ένα περίπλοκο ρυθμιστικό πλαίσιο. Η μητρική εταιρεία είναι εγγεγραμμένη στην Ιρλανδία και εισηγμένη σε δύο διαφορετικά Χρηματιστήρια με διαφορετικούς κανόνες και κανονισμούς. Οι δομές διακυβέρνησης και διοίκησης της επιτρέπουν την επίτευξη τρέχουσας και μελλοντικής οικονομικής ανάπτυξης, περιβαλλοντικής ακεραιότητας και κοινωνικής ισότητας σε όλο το εύρος των δραστηριοτήτων της. Το Συγκρότημα λειτουργεί σε ένα πλαίσιο συνετών και αποτελεσματικών ελεγκτικών μηχανισμών που επιτρέπουν την αξιολόγηση και τη διαχείριση κινδύνων με βάση τις σχετικές πολιτικές που καθορίζονται υπό την καθοδήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου. Το Συγκρότημα έχει δημιουργήσει μια ισχυρή Δομή Διακυβέρνησης για την παρακολούθηση της ΠΚΔ ατζέντας του. Η πρόοδος στην εφαρμογή και εξέλιξη της στρατηγικής ΠΚΔ του Συγκροτήματος παρακολουθείται από την Επιτροπή Βιωσιμότητας και το Διοικητικό Συμβούλιο. Η Επιτροπή Βιωσιμότητας είναι μια ειδική εκτελεστική επιτροπή που συστάθηκε στις αρχές του 2021 για να διαμορφώνει και να επιβλέπει την εφαρμογή τη στρατηγικής ΠΚΔ του Συγκροτήματος, να παρακολουθεί την ανάπτυξη και την εφαρμογή των στόχων ΠΚΔ καθώς και την ενσωμάτωση των προτεραιοτήτων ΠΚΔ στους επιχειρηματικούς στόχους του Συγκροτήματος. Η Δομή διακυβέρνησης ΠΚΔ του Συγκροτήματος θα συνεχίσει να εξελίσσεται για να μπορεί να ανταποκρίνεται στις ανάγκες ΠΚΔ όπως αυτές διαμορφώνονται. Η κανονιστική συμμόρφωση του Συγκροτήματος εξακολουθεί να αποτελεί αδιαμφισβήτητη προτεραιότητα.

Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρίας και της BOC PCL είναι πολυσυλλεκτική, με το 40% των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου να είναι γυναίκες στις 31 Δεκεμβρίου 2022. Το Διοικητικό Συμβούλιο επιδεικνύει ισχυρές δεξιότητες που απορρέουν από ευρεία διεθνή εμπειρία. Επιπλέον, η BOC PCL φιλοδοξεί να επιτύχει τουλάχιστον 30% εκπροσώπηση των γυναικών στα Ανώτερα Διευθυντικά επίπεδα (Εκτελεστική Επιτροπή (EXCO) και Διευρυμένη Εκτελεστική Επιτροπή (Extended EXCO)) μέχρι το 2030. Στις 31 Δεκεμβρίου 2022, υπάρχει 27% εκπροσώπηση γυναικών στα Ανώτερα Διευθυντικά Επίπεδα και 39% σε υψηλόβαθμες θέσεις κάτω από τη Διευρυμένη Εκτελεστική Επιτροπή (δηλαδή με αξία θέσης εργασίας από Βοηθό Διευθυντή μέχρι Διευθυντή Α).

Επισκόπηση επιχειρηματικής δραστηριότητας (συνέχεια)**ΔΠΧΑ 17**

Το ΔΠΧΑ 17 τέθηκε σε εφαρμογή την 1 Ιανουαρίου 2023 και επηρεάζει την αναγνώριση κέρδους των ασφαλιστικών συμβάσεων. Τα αδιανέμητα κέρδη του Συγκροτήματος που αφορούν τις ασφαλιστικές εργασίες θα αναπροσαρμοστούν και η αναγνώριση του εισοδήματος από νέα ασφαλιστήρια συμβόλαια θα κατανέμεται με την πάροδο του χρόνου καθώς το Συγκρότημα παρέχει την υπηρεσία στους ασφαλιζόμενους (σε αντίθεση με την αναγνώριση κατά την αρχική καταχώρηση των συμβολαίων κάτω από το υφιστάμενο λογιστικό πρότυπο που ίσχυε μέχρι το 2022), με το μέγεθος και τον χρονικό ορίζοντα (with the quantum and timing) της επίδρασης να εξαρτάται, μεταξύ άλλων, από το ποσό και τη σύνθεση των νέων εργασιών και το εύρος των αλλαγών στις παραδοχές κατά τις περιόδους μετά την εφαρμογή.

- Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 17, δεν θα αναγνωρίζεται ως περιουσιακό στοιχείο η παρούσα αξία ασφαλιστήριων συμβολαίων ζωής σε ισχύ (present value of in-force insurance contracts ('PVIF')). Αντί αυτού, τα αναμενόμενα μελλοντικά κέρδη θα συμπεριληφθούν στην επιμέτρηση της υποχρέωσης της ασφαλιστικής σύμβασης ως συμβατικό περιθώριο κέρδους υπηρεσιών (contractual service margin (CSM)), και αυτό θα αναγνωρίζεται σταδιακά στα έσοδα καθώς παρέχονται οι υπηρεσίες κατά τη διάρκεια της ασφαλιστικής σύμβασης. Παρόλο που το κέρδος κατά τη διάρκεια της ζωής ενός ατομικού συμβολαίου θα παραμείνει αμετάβλητο, η αναγνώριση του θα πραγματοποιείται αργότερα σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 17.
- Το ΔΠΧΑ 17 απαιτεί αυξημένη χρήση των τρεχουσών αγοραίων αξιών για την επιμέτρηση των ασφαλιστικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων και ως εκ τούτου θα γίνουν αναπροσαρμογές στις υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων και των σχετικών περιουσιακών στοιχείων για να αντικατοπτρίζουν τις απαιτήσεις επιμέτρησης του ΔΠΧΑ 17.
- Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 17, τα έξοδα που αποδίδονται άμεσα στα ασφαλιστήρια συμβόλαια θα ενσωματωθούν στο συμβατικό περιθώριο κέρδους υπηρεσιών (CSM) και θα αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα των ασφαλιστικών εργασιών ως μείωση των υπό αναφορά εσόδων. Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση των λειτουργικών εξόδων.

Το Συγκρότημα έχει κάνει σημαντική πρόοδο στην εφαρμογή του ΔΠΧΑ 17 και στην αξιολόγηση της επίδρασης στα οικονομικά αποτελέσματα.

Εκτιμάται ότι κατά τη μετάβαση θα υπάρξει η ακόλουθη επίπτωση:

- α) η αποαναγνώριση της παρούσας αξίας ασφαλιστήριων συμβολαίων ζωής σε ισχύ (PVIF) (συμπεριλαμβανομένης και της σχετικής αναβαλλόμενης φορολογικής υποχρέωσης) ύψους περίπου €101 εκατ. σύμφωνα με τον ενοποιημένο ισολογισμό του Συγκροτήματος στις 31 Δεκεμβρίου 2022, η οποία θα μειώσει αντίστοιχα τα λογιστικά ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος (χωρίς επίπτωση στους κεφαλαιακούς δείκτες του Συγκροτήματος ή στα ενσώματα ίδια κεφάλαια), και
- β) η αναπροσαρμογή των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων των ασφαλιστήριων συμβολαίων και η δημιουργία υποχρέωσης της ασφαλιστικής σύμβασης ως συμβατικό περιθώριο κέρδους υπηρεσιών (CSM), εκτιμάται ότι θα έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση στα ίδια κεφάλαια των ασφαλιστικών εταιρειών του Συγκροτήματος (προερχόμενο κυρίως από τις ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής του Συγκροτήματος), σε εύρος ύψους €70-80 εκατ. την 1 Ιανουαρίου 2022, η οποία είναι συνέπεια των ασφαλιστικών προϊόντων ζωής. Η εκτιμώμενη επίδραση στα ίδια κεφάλαια των ασφαλιστικών εργασιών του Συγκροτήματος την 1 Ιανουαρίου 2023 (μεταφέροντας την επίδραση στα κέρδη του 2022 και λαμβάνοντας υπόψη άλλες κινήσεις στα αποθεματικά το 2022), είναι αύξηση σε εύρος ύψους €50-60 εκατ., σε σύγκριση με τα ίδια κεφάλαια κατά το τέλος του έτους στις 31 Δεκεμβρίου 2022, όπως καταχωρήθηκαν σύμφωνα με το προηγούμενο λογιστικό πρότυπο, ΔΠΧΑ 4.

Ως αποτέλεσμα του οφέλους που προκύπτει από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 17 την 1 Ιανουαρίου 2023, που αναφέρεται στο σημείο (β) πιο πάνω, η θυγατρική ασφαλιστική εταιρεία κλάδου ζωής κατέβαλε μέρος ύψους €50 εκατ. στην BOC PCL τον Φεβρουάριο 2023, το οποίο είχε θετική επίδραση στα εποπτικά κεφάλαια του Συγκροτήματος αντίστοιχου ύψους κατά την ίδια ημερομηνία, ενισχύοντας τον Δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) κατά περίπου 50 μ.β.

Η εφαρμογή του ΔΠΧΑ 17 αναμένεται να έχει μικρή ετήσια αρνητική επίδραση στη συνεισφορά στα κέρδη από τις ασφαλιστικές εργασίες του Συγκροτήματος στο μεσοπρόθεσμο διάστημα.

Επισκόπηση επιχειρηματικής δραστηριότητας (συνέχεια)**Κρίση στην Ουκρανία**

Το οικονομικό περιβάλλον έχει αλλάξει σημαντικά, από τον Φεβρουάριο 2022, με την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία. Ως απάντηση στον πόλεμο στην Ουκρανία, η ΕΕ, το Ηνωμένο Βασίλειο και οι Ηνωμένες Πολιτείες, σε μια συντονισμένη προσπάθεια, στην οποία εντάχθηκαν και διάφορες άλλες χώρες, επέβαλαν διάφορες οικονομικές κυρώσεις και ελέγχους στις εξαγωγές στη Ρωσία, τη Λευκορωσία και συγκεκριμένες περιοχές της Ουκρανίας, καθώς και σε διάφορες σχετιζόμενες οντότητες και ιδιώτες. Καθώς ο πόλεμος παρατείνεται, επικρατεί γεωπολιτική ένταση και ο πληθωρισμός παραμένει σε αυξημένα επίπεδα, επηρεαζόμενος από τις αυξήσεις στις τιμές ενέργειας και τις διαταραχές στην παγκόσμια εφοδιαστική αλυσίδα. Ο υψηλός πληθωρισμός επιβαρύνει την εμπιστοσύνη στις επιχειρήσεις και την αγοραστική δύναμη των καταναλωτών. Σε αυτό το πλαίσιο, το Συγκρότημα παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις, αξιοποιεί ειδικές δομές διακυβέρνησης, περιλαμβανομένης της Επιτροπής Διαχείρισης Κρίσεων, ως απαιτείται, και έχει αξιολογήσει την επίδραση που έχει η κρίση στις δραστηριότητες του Συγκροτήματος και στη χρηματοοικονομική του απόδοση.

Άμεση Επίδραση

Το Συγκρότημα δεν έχει τραπεζικές δραστηριότητες στη Ρωσία ή την Ουκρανία, μετά την πώληση των δραστηριοτήτων του στην Ουκρανία το 2014 και στη Ρωσία το 2015. Το Συγκρότημα έχει μειώσει την εναπομένουσα καθαρή έκθεση του στη Ρωσία σε κάτω από €1 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2022, μέσω διαγραφών και προβλέψεων.

Το Συγκρότημα δεν έχει έκθεση σε Ρωσικά ομόλογα ή Ρωσικές τράπεζες που υπόκεινται σε κυρώσεις.

Το Συγκρότημα έχει περιορισμένη άμεση έκθεση με δάνεια που αφορούν την Ουκρανία, τη Ρωσία και τη Λευκορωσία, που ανέρχεται σε 0.4% του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων ή περίπου 1% του συνόλου των καθαρών δανείων στις 31 Δεκεμβρίου 2022. Η καθαρή λογιστική αξία αυτών των δανείων ανέρχεται σε €108 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2022, εκ των οποίων €98 εκατ. είναι εξυπηρετούμενα, ενώ τα υπόλοιπα είχαν κατηγοριοποιηθεί ως ΜΕΔ πολύ πριν από την τρέχουσα κρίση. Το χαρτοφυλάκιο αποτελείται από αριθμό δανείων και είναι εξασφαλισμένο κυρίως με περιουσιακά στοιχεία στην Κύπρο.

Οι καταθέσεις πελατών που αφορούν Ουκρανούς, Ρώσους ή Λευκορώσους πελάτες αποτελούν μόνο το 6% των συνολικών καταθέσεων πελατών στις 31 Δεκεμβρίου 2022. Η έκθεση αυτή δεν είναι σημαντική, δεδομένης της ισχυρής ρευστότητας του Συγκροτήματος. Το Συγκρότημα λειτουργεί με σημαντικό πλεόνασμα ρευστότητας των €7.2 δις (Δείκτης Κάλυψης Ρευστότητας ύψους 291%) στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

Έμμεση Επίδραση

Παρά το γεγονός ότι η άμεση έκθεση του Συγκροτήματος σε Ουκρανία, Ρωσία και Λευκορωσία είναι περιορισμένη, η κρίση στην Ουκρανία είχε αρνητική επίδραση στην Κυπριακή οικονομία, η οποία προκύπτει από τους τομείς του τουρισμού και των επαγγελματικών υπηρεσιών, των αυξήσεων στις τιμές ενέργειας που ενισχύουν τον πληθωρισμό, καθώς και τις διαταραχές στην παγκόσμια εφοδιαστική αλυσίδα. Κατά το 2022 η απόδοση στον τουριστικό τομέα ήταν ισχυρή, παρά τις προκλήσεις και αντιπροσωπεύει το 80% των επιπέδων του 2019, παρά τις σημαντικές απώλειες άφιξης τουριστών από Ρωσία και Ουκρανία. Το Συγκρότημα συνεχίζει να παρακολουθεί την έκθεση σε τομείς οι οποίοι ενδέχεται να επηρεαστούν από την παρατεταμένη γεωπολιτική αβεβαιότητα και τις επίμονες πληθωριστικές πιέσεις και παραμένει σε στενή επαφή με τους πελάτες του για να προσφέρει λύσεις όπου απαιτείται.

Η Κύπρος δεν εξαρτάται από τη Ρωσία σε θέματα ενέργειας, καθώς εισάγει πετρέλαιο από Ελλάδα, Ιταλία και Ολλανδία. Ωστόσο επηρεάζεται έμμεσα από τις τιμολογιακές πιέσεις στις διεθνείς αγορές ενέργειας. Η επικέντρωση στις αυξήσεις των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, χαρακτηρίστηκε από σταθερή βελτίωση στη συνεισφορά σε 18% το 2022 (σε σύγκριση με 16% το 2021).

Οι επαγγελματικές υπηρεσίες αντιπροσωπεύουν περίπου το 10% του ΑΕΠ (με βάση το 2021) εκ των οποίων ορισμένες σχετίζονται με τη Ρωσία ή την Ουκρανία και επομένως αναμένεται να επηρεαστούν αρνητικά. Ωστόσο, δεν υπάρχει έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο, καθώς ο κλάδος δεν παρουσιάζει μόχλευση.

Κατά την περίοδο 2018-2020, η Κύπρος κατέγραψε καθαρές εκροές από άμεσες ξένες επενδύσεις στη Ρωσία. Ενώ οι ρωσικές εισροές και εκροές από άμεσες ξένες επενδύσεις στην Κύπρο μπορεί να είναι αρκετά μεγάλες, αυτές συχνά αντικατοπτρίζουν οντότητες ειδικού σκοπού, με περιορισμένο πραγματικό αντίκτυπο στην Κυπριακή οικονομία και στην εγχώρια οικονομική δραστηριότητα.

Επισκόπηση επιχειρηματικής δραστηριότητας (συνέχεια)

Κρίση στην Ουκρανία (συνέχεια)

Έμμεση Επίδραση (συνέχεια)

Συνολικά, το Συγκρότημα αναμένει περιορισμένο αντίκτυπο από την άμεση έκθεσή του, ενώ οποιαδήποτε έμμεση επίπτωση εξαρτάται από τη διάρκεια και την ένταση της κρίσης και τον αντίκτυπο της στην Κυπριακή οικονομία.

Το Συγκρότημα συνεχίζει να παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα και κατάλληλα μέτρα ώστε να ελαχιστοποιήσει τις επιπτώσεις στις δραστηριότητές του και στη χρηματοοικονομική του απόδοση, καθώς και να διαχειριστεί όλους τους σχετικούς κινδύνους και να συμμορφωθεί με τις ισχύουσες κυρώσεις.

Στρατηγική και Προοπτικές

Οι στρατηγικοί στόχοι του Συγκροτήματος είναι να καταστεί ένα πιο ισχυρό, πιο ασφαλές και πιο αποδοτικό πιστωτικό ίδρυμα, με ένα βιώσιμο και καλά διαφοροποιημένο επιχειρηματικό μοντέλο, δεσμευμένο να αποδώσει αξία στους μετόχους.

Οι βασικοί πυλώνες της στρατηγικής του Συγκροτήματος είναι:

- Ενίσχυση εσόδων με βέλτιστη διαχείριση κεφαλαίων, μέσω δημιουργίας εσόδων από αύξηση εξυπηρετούμενων δανείων και από τραπεζικές και χρηματοοικονομικές δραστηριότητες με χαμηλότερες απαιτήσεις κεφαλαίου (όπως Ασφαλιστικού κλάδου και Ψηφιακής Οικονομίας)
- Βελτίωση λειτουργικής αποδοτικότητας, μέσω ορθολογιστικού μοντέλου λειτουργίας, που στηρίζεται στον ψηφιακό μετασχηματισμό και τις αυτοματοποιήσεις
- Ενδυνάμωση της ποιότητας δανειακού χαρτοφυλακίου, μέσω διατήρησης ποιοτικού νέου δανεισμού, της ολοκλήρωσης της μείωσης του κινδύνου στον ισολογισμό, της ομαλοποίησης της χρέωσης πιστωτικών ζημιών δανείων (cost of risk), και της μείωσης των (άλλων) απομειώσεων
- Ενίσχυση οργανωτικής ανθεκτικότητας και πολιτικής για Περιβαλλοντικά, Κοινωνικά και σχετικά με τη Διακυβέρνηση (ΠΚΔ) θέματα (Environmental, Social and Governance, ESG), μέσω της συνέχισης της εργασίας για τη δημιουργία ενός οργανισμού με όραμα για το μέλλον και ξεκάθαρη στρατηγική υποστηριζόμενη από αποτελεσματική εταιρική διακυβέρνηση ευθυγραμμισμένη με προτεραιότητες αναφορικά με ΠΚΔ θέματα

ΚΥΡΙΟΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΙ ΠΥΛΩΝΕΣ	ΔΡΑΣΗ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ ΣΤΙΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2022 ΜΕΧΡΙ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ	ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ
Ενίσχυση εσόδων με βέλτιστη διαχείριση κεφαλαίων, μέσω δημιουργίας εσόδων από αύξηση εξυπηρετούμενων δανείων και από τραπεζικές και χρηματοοικονομικές δραστηριότητες με χαμηλότερες απαιτήσεις κεφαλαίου (όπως Ασφαλιστικού κλάδου και Ψηφιακής Οικονομίας)	<ul style="list-style-type: none"> • Εισαγωγή αναθεωρημένου καταλόγου χρεώσεων και προμηθειών τον Φεβρουάριο 2022 • Εισαγωγή προμηθειών ρευστότητας σε ευρύτερη κατηγορία πελατών τον Μάρτιο 2022 και η οποία καταργήθηκε τον Δεκέμβριο 2022, με τις αυξήσεις των επιτοκίων • Αύξηση χαρτοφυλακίου εξυπηρετούμενων δανείων μετά τις προβλέψεις σε €9.6 δις, αύξηση κατά 3% κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022, παρά τη μακροοικονομική αβεβαιότητα • Αύξηση χαρτοφυλακίου ομολόγων σε €2.5 δις, αύξηση κατά 30% κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 • Για περαιτέρω πληροφορίες, βλέπε την ενότητα 'Ποιότητα Δανειακού Χαρτοφυλακίου' και την ενότητα 'Επισκόπηση Επιχειρηματικής Δραστηριότητας' 	<ul style="list-style-type: none"> • Η διάρθρωση του ισολογισμού του Συγκροτήματος το θέτει σε ευνοϊκή θέση ως προς την αύξηση των επιτοκίων, διευκολύνοντας την άμεση αύξηση των καθαρών εσόδων από τόκους • Αύξηση χαρτοφυλακίου εξυπηρετούμενων δανείων μέσω υψηλής ποιότητας νέου δανεισμού στο μεσοπρόθεσμο διάστημα • Επέκταση του χαρτοφυλακίου ομολόγων το 2023, αναλόγως των συνθηκών της αγοράς, ώστε να επωφεληθεί από τις αυξανόμενες αποδόσεις ομολόγων • Ενίσχυση εσόδων από αμοιβές και προμήθειες, μέσω π.χ. συνεχούς αναθεώρησης του καταλόγου χρεώσεων και προμηθειών, αύξησης του μέσου αριθμού προϊόντων ανά πελάτη από διασταυρούμενες πωλήσεις (cross selling), νέων πηγών εσόδων μέσω της εισαγωγής της Πλατφόρμας Ψηφιακής Οικονομίας • Επικέντρωση στις κερδοφόρες ασφαλιστικές δραστηριότητες με ευκαιρίες για περαιτέρω ανάπτυξη, π.χ. μέσω προώθησης προϊόντων υψηλού περιθωρίου αξιοποιώντας την ισχυρή θέση της BOC PCL στην αγορά και την πελατειακή βάση για πιο στοχευμένες διασταυρούμενες πωλήσεις με τη βοήθεια του ψηφιακού μετασχηματισμού

Στρατηγική και Προοπτικές (συνέχεια)

ΚΥΡΙΟΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΙ ΠΥΛΩΝΕΣ	ΔΡΑΣΗ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ ΣΤΙΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2022 ΜΕΧΡΙ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ	ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ
<p>Βελτίωση λειτουργικής αποδοτικότητας, μέσω ορθολογιστικού μοντέλου λειτουργίας, που στηρίζεται στον ψηφιακό μετασχηματισμό και τις αυτοματοποιήσεις</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ολοκλήρωση του ΣΕΑ τον Ιούλιο 2022, το οποίο οδήγησε στη μείωση των μόνιμων υπαλλήλων κατά 16% κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022. Η ετήσια εξοικονόμηση υπολογίζεται σε περίπου €37 εκατ. (19%) του κόστους προσωπικού • Μείωση αριθμού καταστημάτων κατά 20 το 2022, μείωση κατά 25% • Ολοκλήρωση μικρού στοχευμένου ΣΕΑ το πρώτο τρίμηνο 2022, σε μία θυγατρική της BOC PCL, μέσω του οποίου μικρός αριθμός υπαλλήλων του Συγκροτήματος εγκρίθηκαν προς αποχώρηση • Περαιτέρω πρόοδος στο Πρόγραμμα Μετασχηματισμού και ψηφιακής μεταμόρφωσης της BOC PCL 	<ul style="list-style-type: none"> • Δέσμευση για περιορισμό των εξόδων παρά τις πληθωριστικές πιέσεις • Σημαντική μείωση των εξόδων αναδιάρθρωσης, καθώς η μείωση του κινδύνου στον ισολογισμό έχει σε μεγάλο βαθμό ολοκληρωθεί • Ενίσχυση ελέγχου αγορών (procurement) • Δέσμευση για διατήρηση του συνόλου των λειτουργικών εξόδων για το έτος 2023 μεταξύ €350-360 εκατ. <p>Ο δείκτης κόστος προς έσοδα αναπροσαρμοσμένος για τον ειδικό φόρο επί των καταθέσεων και άλλα τέλη/εισφορές για το 2023 αναμένεται να μειωθεί σε περίπου 45% (mid-40s) και να παραμείνει περίπου στα ίδια επίπεδα το 2024</p>
<p>Ενδυνάμωση της ποιότητας δανειακού χαρτοφυλακίου</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ολοκλήρωση του Project Helix 3 τον Νοέμβριο του 2022 (πώληση χαρτοφυλακίου ΜΕΔ με μεικτή λογιστική αξία ύψους €0.55 δις) • Η μείωση κινδύνου στον ισολογισμό συνεχίστηκε το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 με περαιτέρω οργανική μείωση ΜΕΔ κατά περίπου €360 εκατ. • Το ποσοστό ΜΕΔ προς δάνεια μειώθηκε σε 4.0% στις 31 Δεκεμβρίου 2022, πετυχαίνοντας τον στόχο του 2022 για ποσοστό ΜΕΔ προς δάνεια κάτω από 5% • <i>Για περαιτέρω πληροφορίες βλέπε ενότητα 'Ποιότητα δανειακού χαρτοφυλακίου' και ενότητα 'Επισκόπηση Επιχειρηματικής Δραστηριότητας'</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Αποφυγή της επιδείνωσης της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου σε ένα αβέβαιο περιβάλλον • Διατήρηση αυστηρών πρακτικών στις νέες εργασίες <p>Ο στόχος για ποσοστό ΜΕΔ προς δάνεια σε κάτω από 5% για το 2023 παραμένει αμετάβλητος</p> <p>Ο στόχος για χρέωση πιστωτικών ζημιών δανείων (cost of risk) ύψους 50-80 μ.β. για το 2023 παραμένει αμετάβλητος και αναμένεται να αρχίσει να ομαλοποιείται σε 40-50 μ.β. από το 2024 και μετέπειτα</p>
<p>Ενίσχυση οργανωτικής ανθεκτικότητας και πολιτικής για Περιβαλλοντικά, Κοινωνικά και σχετικά με τη Διακυβέρνηση (ΠΚΔ) θέματα (Environmental, Social and Governance, ESG) μέσω της συνέχισης της εργασίας για τη δημιουργία ενός οργανισμού με όραμα για το μέλλον και ξεκάθαρη στρατηγική υποστηριζόμενη από αποτελεσματική εταιρική διακυβέρνηση ευθυγραμμισμένη με προτεραιότητες αναφορικά με ΠΚΔ θέματα</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Η πρώτη τράπεζα στην Κύπρο που έχει εγγραφεί στο Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF) που επιτρέπει στην BOC PCL την έναρξη του υπολογισμού των εκπομπών Πεδίου 3 (χρηματοδοτούμενες εκπομπές (Finance Scope 3 emissions)) που απορρέουν από το δανειακό της χαρτοφυλάκιο • Έναρξη της ανάπτυξης ερωτηματολογίου ΠΚΔ και βαθμολογικού πίνακα ΠΚΔ που θα συμπεριληφθεί στη διαδικασία αίτησης δανείου. • Ολοκλήρωση της ανάλυσης σημαντικότητας και εντοπισμού κλιματικών και περιβαλλοντικών κινδύνων • Καθορισμός στρατηγικής για μείωση των εκπομπών Πεδίου 1 και Πεδίου 2 (Scope 1 & 2) • Παροχή νέου δανείου για οχήματα χαμηλών εκπομπών (υβριδικά ή ηλεκτρικά). • Ολοκλήρωση του Πλαισίου Βιώσιμης Χρηματοδότησης που θα επιτρέψει την έκδοση Πράσινου/Κοινωνικού/Βιώσιμου Ομολόγου • Παροχή εκπαίδευσης ΠΚΔ στο Διοικητικό Συμβούλιο, Ανώτερη Διοίκηση και σε όλο το προσωπικό για ενίσχυση γνώσεων και δεξιοτήτων • Εισαγωγή εσωτερικής πύλης επικοινωνίας ΠΚΔ καθώς και του προγράμματος Green@Work που επιτρέπει στα μέλη του προσωπικού να υιοθετήσουν δράσεις πιο αποτελεσματικής αξιοποίησης της ενέργειας στο χώρο εργασίας • Παρουσίαση του προγράμματος 'Αισθήσεις' μιας πολυαισθητηριακή μουσειακής εμπειρίας για άτομα με αναπηρία • Εισαγωγή νέας χρεωστικής κάρτας visa η οποία κατασκευάζεται από ανακυκλωμένο πλαστικό που περισυλλέγεται από τον ωκεανό. • <i>Για περαιτέρω πληροφορίες βλέπε ενότητα 'Επισκόπηση Επιχειρηματικής Δραστηριότητας'</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάπτυξη στόχων μείωσης του αποτυπώματος άνθρακα σε συγκεκριμένους τομείς και κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων • Εισαγωγή ερωτηματολογίου ΠΚΔ και βαθμολογικού πίνακα ΠΚΔ κατά τη διαδικασία δανεισμού • Ενσωμάτωση στόχων μείωσης του αποτυπώματος άνθρακα στην επιχειρηματική στρατηγική του Συγκροτήματος • Περαιτέρω ανάπτυξη στρατηγικής για θέματα ΠΚΔ με συνεχιζόμενη έμφαση στους κλιματικούς και περιβαλλοντικούς Κινδύνους • Συνεχής ενσωμάτωση θεμάτων ΠΚΔ στην κουλτούρα του Συγκροτήματος • Συνεχής βελτίωση δομής και εταιρικής διακυβέρνησης • Επικέντρωση στο ανθρώπινο δυναμικό και στη προώθηση ταλέντων

Στρατηγική και Προοπτικές (συνέχεια)

Κατά το 2022, το Συγκρότημα πέτυχε θετικά οικονομικά αποτελέσματα, ξεπερνώντας τους στόχους για το 2022. Αυτά σηματοδοτήθηκαν από την ανάκαμψη των εσόδων, λόγω της βελτίωσης των καθαρών εσόδων από τόκους, τη μείωση των λειτουργικών εξόδων παρά τις πληθωριστικές πιέσεις και τη σημαντική επίδοση στη ποιότητα δανειακού χαρτοφυλακίου, με την επίτευξη ποσοστού ΜΕΔ προς δάνεια κάτω από 5%. Ως αποτέλεσμα, το Συγκρότημα πέτυχε διψήφιο ποσοστό Απόδοσης Ενσώματων Ιδίων Κεφαλαίων (ROTE) (μετά τη φορολογία και πριν τα μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία) κατά το 2022 χτίζοντας δυναμική καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

Το 2023, η δυναμική αυτή αναμένεται να συνεχιστεί, οδηγώντας σε αναβάθμιση του στόχου Απόδοσης Ενσώματων Ιδίων Κεφαλαίων (ROTE) σε πάνω από 13%, από πάνω από 10%, η οποία βασίζεται στην ευνοϊκή θέση του Συγκροτήματος σε σχέση με περαιτέρω αυξήσεις επιτοκίων, τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας, το υγιές δανειακό χαρτοφυλάκιο και την ισχυρή κεφαλαιακή θέση, θέτοντας τα θεμέλια για να ξεκινήσει ουσιαστική διανομή μερισμάτων από το 2023 και μετέπειτα, αναλόγως των συνθηκών της αγοράς και υπό τη λήψη εποπτικής έγκρισης. Το Συγκρότημα αναμένει να πετύχει Απόδοση Ενσώματων Ιδίων Κεφαλαίων (ROTE) πάνω από 13% για το 2024, λόγω της σταθεροποίησης των περιθωρίων και της αύξησης του δανειακού χαρτοφυλακίου.

Κύριοι Δείκτες	2022 Στόχοι	Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022	2023 Προηγούμενοι Στόχοι	2023 ³ Αναθεωρημένοι Στόχοι
Ημερομηνία	Νοέμβριος 2022		Νοέμβριος 2022	Φεβρουάριος 2023
Καθαρά έσοδα από τόκους	>€350 εκατ.	€370 εκατ.	€450-470 εκατ.	40-50% σε ετήσια βάση (€520-550 εκατ.)
Δείκτης κόστος προς έσοδα ¹	Λίγο πιο πάνω από 50%	49%	Περίπου 50%	Περίπου 45%
Απόδοση Ενσώματων Ιδίων Κεφαλαίων (ROTE) ²	Περίπου 10% (πριν τα μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία)	4.3% 11.3% (πριν τα μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία)	>10%	>13%
Ποσοστό ΜΕΔ	<5.0%	4.0%	<5%	<5%
Χρέωση πιστωτικών ζημιών δανείων (cost of risk)	Περίπου 45 μ.β.	44 μ.β.	50-80 μ.β.	50-80 μ.β.
<p>1. Υπολογίστηκε με βάση το 'Σύνολο λειτουργικών εξόδων' το οποίο αποτελείται από το κόστος προσωπικού και άλλα λειτουργικά έξοδα. Στο 'Σύνολο λειτουργικών εξόδων' δεν περιλαμβάνεται ο 'ειδικός φόρος επί των καταθέσεων και άλλα τέλη/εισφορές', ούτε και οποιαδήποτε έξοδα από συμβουλευτικές υπηρεσίες ή άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης.</p> <p>2. Η Απόδοση Ενσώματων Ιδίων Κεφαλαίων (ROTE) υπολογίζεται ως τα Κέρδη μετά τη Φορολογία (ετησιοποιημένα) ως προς τον μέσο όρο (σε τριμηνιαία βάση) των ιδίων κεφαλαίων που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας μείον άυλα περιουσιακά στοιχεία.</p> <p>3. Με βάση τις προθεσμιακές τιμές αγοράς στις 23 Ιανουαρίου 2023.</p>				

Συνεχιζόμενη δραστηριότητα

Οι Σύμβουλοι έχουν προβεί σε εκτίμηση της ικανότητας του Συγκροτήματος, της Εταιρίας και της BOC PCL να συνεχίσουν ως δρώσες οικονομικές μονάδες για περίοδο 12 μηνών από την ημερομηνία έγκρισης των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

Οι Σύμβουλοι έχουν καταλήξει στο συμπέρασμα ότι δεν υπάρχουν σημαντικές αβεβαιότητες που μπορεί να δημιουργήσουν σοβαρή αμφιβολία σχετικά με τη δυνατότητα του Συγκροτήματος, της Εταιρίας και της BOC PCL να συνεχίσουν να λειτουργούν ως δρώσες οικονομικές μονάδες για περίοδο 12 μηνών από την ημερομηνία έγκρισης των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

Κατά τη αξιολόγησή τους, οι Σύμβουλοι έλαβαν υπόψη ένα ευρύ φάσμα πληροφοριών σε σχέση με παρούσες και μελλοντικές συνθήκες, συμπεριλαμβανομένων προβλέψεις κερδοφορίας, ταμειακές ροές, κεφαλαιακές απαιτήσεις και κεφαλαιακούς πόρους, λαμβάνοντας υπόψη το Χρηματοοικονομικό Πλάνο του Συγκροτήματος που εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο το Φεβρουάριο 2023 (το 'Πλάνο') και το λειτουργικό περιβάλλον (όπως περιγράφεται στο 'Λειτουργικό Περιβάλλον' στην Έκθεση Συμβούλων). Το Συγκρότημα έχει προσαρμόσει στις προβλέψεις του την κάλυψη δυσμενούς σεναρίου και έχει χρησιμοποιήσει εύλογα οικονομικά δεδομένα για να διαμορφώσει τη μεσοπρόθεσμη στρατηγική του. Το Συγκρότημα εργάζεται προς την υλοποίηση της Στρατηγικής του.

Κεφάλαια

Οι Σύμβουλοι και η Διοίκηση εξέτασαν την προβλεπόμενη κεφαλαιακή θέση του Συγκροτήματος, συμπεριλαμβανομένων των πιθανών επιπτώσεων μιας επιδείνωσης των οικονομικών συνθηκών. Το Συγκρότημα ανέπτυξε κεφαλαιακές προβλέψεις βάσει βασικού και αρνητικού σεναρίου και οι Σύμβουλοι πιστεύουν ότι το Συγκρότημα διαθέτει επαρκή κεφάλαια για να ανταποκριθεί στις κανονιστικές κεφαλαιακές του απαιτήσεις καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου αξιολόγησης.

Χρηματοδότηση και ρευστότητα

Οι Σύμβουλοι και η Διοίκηση εξέτασαν τη θέση χρηματοδότησης και ρευστότητας του Συγκροτήματος και είναι ικανοποιημένοι ότι το Συγκρότημα διαθέτει επαρκή χρηματοδότηση και ρευστότητα καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου αξιολόγησης. Το Συγκρότημα συνεχίζει να κατέχει ένα σημαντικό απόθεμα ρευστότητας στις 31 Δεκεμβρίου 2022, το οποίο μπορεί εύκολα και άμεσα να ρευστοποιηθεί σε περίοδο πίεσης.

Δήλωση βιωσιμότητας

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Πρόνοιας 31 του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης Ηνωμένου Βασιλείου 2018 (Κωδικός HB), οι Σύμβουλοι αξιολόγησαν τη βιωσιμότητα του Συγκροτήματος, λαμβάνοντας υπόψη την τρέχουσα θέση και τις πιθανές επιπτώσεις των κύριων κινδύνων που αντιμετωπίζει το Συγκρότημα.

Χρονικός ορίζοντας

Οι Σύμβουλοι έχουν επιλέξει μια περίοδο τριών ετών για την αξιολόγηση της βιωσιμότητας του Συγκροτήματος. Η περίοδος αυτή επιλέγεται αφού είναι εντός της περιόδου που καλύπτεται από το επίσημο χρηματοοικονομικό πλάνο που έχει εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο περιέχει προβλέψεις κερδοφορίας, κεφαλαιακές απαιτήσεις και κεφαλαιακών πόρων, καθώς και εντός της περιόδου που καλύπτεται από τα προγράμματα προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων του Συγκροτήματος. Αυτή η περίοδος είναι αντιπροσωπευτική του χρονικού ορίζοντα για εξέταση της επίδρασης από τις συνεχιζόμενες κανονιστικές αλλαγές στο χρηματοοικονομικό τομέα. Το Χρηματοοικονομικό Πλάνο του Συγκροτήματος καλύπτει την περίοδο 2023-2026.

Διαδικασία πλάνου και αξιολόγηση

Οι Σύμβουλοι αξιολόγησαν τις προοπτικές του Συγκροτήματος μέσω διαφόρων πηγών, που περιλαμβάνουν το τελευταίο Χρηματοοικονομικό Πλάνο του Συγκροτήματος, το Πλάνο Στρατηγικής για τα ΜΕΔ, την Εσωτερική Διαδικασία Αξιολόγησης Κεφαλαιακής Επάρκειας (ΕΔΑΚΕ (ICAAP)) και την Εσωτερική Διαδικασία Αξιολόγησης Επάρκειας Ρευστότητας (ΕΔΑΡΕ (ILAAP)).

Δήλωση βιωσιμότητας (συνέχεια)

Διαδικασία πλάνου και αξιολόγησης (συνέχεια)

Το Χρηματοοικονομικό Πλάνο του Συγκροτήματος λαμβάνει υπόψη τη στρατηγική, τη διάθεση ανάληψης κινδύνων και τους στόχους του Συγκροτήματος στο πλαίσιο του λειτουργικού του περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένων των πραγματικών και ευλόγως αναμενόμενων αλλαγών στο μακροοικονομικό περιβάλλον της Κύπρου, του ανταγωνιστικού τοπίου, των πιέσεων στα περιθώρια και των κεφαλαιακών απαιτήσεων. Το εγκεκριμένο από το Διοικητικό Συμβούλιο πλαίσιο διάθεσης ανάληψης κινδύνου αποτελεί βασικό στοιχείο του Χρηματοοικονομικού Πλάνου του Συγκροτήματος. Οι κίνδυνοι για την επίτευξη του Χρηματοοικονομικού Πλάνου προσδιορίζονται και αξιολογούνται μέσω της εκτίμησης κινδύνου του Χρηματοοικονομικού Πλάνου. Οι επιδόσεις έναντι της διάθεσης ανάληψης κινδύνου για κάθε έναν από τους κύριους κινδύνους αναφέρονται στο Διοικητικό Συμβούλιο σε τακτική βάση.

Το Συγκρότημα ετοίμασε ένα λεπτομερές Πλάνο Στρατηγικής για τα ΜΕΔ για την τριετία 2022-2024 όπως απαιτήθηκε από τον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό (ΕΕΜ). Το Πλάνο εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας και υποβλήθηκε στον ΕΕΜ τον Μάρτιο του 2022. Η αναθεωρημένη στρατηγική για τα έτη 2023-2025 προγραμματίζεται να υποβληθεί στην ΕΚΤ στις 31 Μαρτίου 2023. Το Πλάνο Στρατηγικής για τα ΜΕΔ συνάδει με τις δράσεις που ενσωματώνονται στο Χρηματοοικονομικό Πλάνο.

Η ΕΔΑΚΕ είναι μια διαδικασία της οποίας ο κύριος στόχος είναι να αξιολογεί την κεφαλαιακή επάρκεια του Συγκροτήματος σε σχέση με το επίπεδο των υποκείμενων κινδύνων που μπορεί να προκύψουν από την επιδίωξη της στρατηγικής του Συγκροτήματος ή από αλλαγές στο λειτουργικό του περιβάλλον. Πιο συγκεκριμένα, η διαδικασία της ΕΔΑΚΕ αναλύει, αξιολογεί και ποσοτικοποιεί τους κινδύνους του Συγκροτήματος, καθορίζει τις τρέχουσες και μελλοντικές κεφαλαιακές ανάγκες για τους κινδύνους που εντοπίζονται και αξιολογεί την ικανότητα απορρόφησης τους από το Συγκρότημα τόσο στο βασικό σενάριο όσο και σε συνθήκες προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων με στόχο να καταδείξει ότι το Συγκρότημα διαθέτει επαρκές κεφάλαιο, τόσο βάσει του βασικού όσο και βάσει σεναρίων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, για τη στήριξη των δραστηριοτήτων του και την επίτευξη των στρατηγικών του στόχων λαμβάνοντας υπόψη τη Στρατηγική του και τη Διάθεση Ανάληψης Κινδύνου, όπως έχουν εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Το Συγκρότημα προβαίνει σε τριμηνιαίες αναθεωρήσεις των αποτελεσμάτων της ΕΔΑΚΕ λαμβάνοντας υπόψη την πιο πρόσφατη πραγματική και προβλεπόμενη πληροφόρηση. Η τριμηνιαία αναθεώρηση καταδεικνύει εάν το Συγκρότημα διαθέτει επαρκή κεφάλαια στο σενάριο ακραίων καταστάσεων. Οι τριμηνιαίες αναθεωρημένες του 2022 κατέδειξαν ότι το Συγκρότημα διαθέτει επαρκή κεφάλαια καθώς και διαθέσιμες ενέργειες μετριασμού για να υποστηρίξει το προφίλ κινδύνου του, τις δραστηριότητές του και για να ανταποκριθεί στις ρυθμιστικές απαιτήσεις, τόσο σε συνθήκες επιχειρηματικές συνθήκες όσο και σε ακραίες καταστάσεις.

Η ΕΔΑΡΕ είναι μια διαδικασία της οποίας ο κύριος στόχος είναι να καταδείξει ότι το μέγεθος και η διαθεσιμότητα των πόρων ρευστότητας είναι ικανοποιητικά για την υποστήριξη του επιχειρηματικού μοντέλου του Συγκροτήματος την επίτευξη των στρατηγικών του στόχων, τόσο βάσει βασικού όσο βάσει σεναρίων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, και για την τήρηση των κανονιστικών απαιτήσεων συμπεριλαμβανομένων του Δείκτη Κάλυψης Ρευστότητας (ΔΚΡ) και του Δείκτη Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης (ΔΚΣΧ).

Το Συγκρότημα προβαίνει σε τριμηνιαίες αναθεωρήσεις για την ΕΔΑΡΕ μέσω τριμηνιαίων σεναρίων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων. Τυχόν σημαντικές αλλαγές από το τέλος του έτους αξιολογούνται ως προς τη ρευστότητα και τη χρηματοδότηση. Οι τριμηνιαίες αναθεωρήσεις καταδεικνύουν εάν το Συγκρότημα διαθέτει επαρκή απόθεμα ρευστότητας για να καλύψει τις εκροές ακραίων καταστάσεων. Οι τριμηνιαίες αναθεωρήσεις του 2022 κατέδειξαν ότι η ΒΟC PCL διαθέτει πλεονάζουσα ρευστότητα και ότι η ΒΟC PCL διατηρεί πόρους ρευστότητας που είναι επαρκείς για να διασφαλίσει την ικανότητά της να ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις καθώς αυτές καθίστανται απαιτητές τόσο υπό συνθήκες επιχειρηματικές συνθήκες όσο και υπό ακραίες καταστάσεις.

Οι εκθέσεις ΕΔΑΚΕ και ΕΔΑΡΕ για το 2022 θα υποβληθούν στον ΕΕΜ στις 31 Μαρίου 2023.

Δήλωση βιωσιμότητας (συνέχεια)

Διαχείριση κινδύνων

Το Συγκρότημα προσδιορίζει, αξιολογεί, διαχειρίζεται και παρακολουθεί το προφίλ κινδύνου του βάσει των αρχών που περιγράφονται στο Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων. Το Συγκρότημα είναι εκτεθειμένο σε διάφορους κινδύνους από τους οποίους οι πιο σημαντικοί είναι ο πιστωτικός κίνδυνος, ο κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης, ο κίνδυνος αγοράς (ο οποίος προκύπτει από τις αρνητικές μεταβολές στις τιμές συναλλάγματος, επιτοκίων και από τις αρνητικές μεταβολές στις τιμές ακινήτων), ο λειτουργικός κίνδυνος (κυρίως ο νομικός κίνδυνος, τεχνολογίας και πληροφορικής και ο κίνδυνος δεδομένων), ο κίνδυνος επιχειρηματικού μοντέλου και ο στρατηγικός κίνδυνος. Αυτοί οι κίνδυνοι παρακολουθούνται, διαχειρίζονται και μετριαζονται με διάφορους μηχανισμούς και διαδικασίες ελέγχου όπως παρουσιάζεται στο μέρος 'Κύριοι κίνδυνοι και αβεβαιότητες-Διαχείριση και μετριασμός κινδύνων' πιο κάτω. Επίσης, το Συγκρότημα παρακολουθεί το αβέβαιο γεωπολιτικό περιβάλλον και τις μακροοικονομικές προοπτικές και αξιολογεί και διαχειρίζεται πιθανές επιπτώσεις στις δραστηριότητές του.

Επιπλέον, οι ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων είναι μια αναπόσπαστη αρχή διαχείρισης κινδύνων που χρησιμοποιείται για την αξιολόγηση της οικονομικής και λειτουργικής ανθεκτικότητας του Συγκροτήματος. Οι ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων εφαρμόζονται για αξιολόγηση της επάρκειας κεφαλαίων, ρευστότητας και μορφών χρηματοδότησης. Τα εσωτερικά σενάρια που χρησιμοποιούνται για την ΕΔΑΚΕ είναι ακραία αλλά εύλογα και λαμβάνουν υπόψη πιθανές δράσεις για διαχείριση των κινδύνων. Χρησιμοποιείται επίσης αντίστροφη άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για την αξιολόγηση σεναρίων και συνθηκών που θα μπορούσαν να καταστήσουν το λειτουργικό μοντέλο του Συγκροτήματος μη βιώσιμο. Αυτές οι ασκήσεις ξεκινούν με τον ορισμό της αποτυχίας του λειτουργικού μοντέλου – π.χ. όρια κεφαλαιακών αποθεμάτων – και μετά αναλύουν τα γεγονότα που θα μπορούσαν να προκαλέσουν την αποτυχία. Τα αποτελέσματα αναφέρονται στην Επιτροπή Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου και το Διοικητικό Συμβούλιο.

Το Συγκρότημα έχει εντοπίσει μια σειρά από δράσεις διαχείρισης που μπορούν να εφαρμοστούν για τη διαχείριση και τον μετριασμό των επιπτώσεων των σεναρίων ακραίων καταστάσεων. Αξιολογούνται οι επιδράσεις των δράσεων διαχείρισης στο κεφάλαιο, τη ρευστότητα και σχεδιασμό ανάκαμψης υπό συνθήκες ακραίων καταστάσεων. Αυτό επιτρέπει στο Συγκρότημα να κατανοεί, να παρακολουθεί και να ελέγχει τους κινδύνους που εντοπίστηκαν.

Η Διοίκηση πιστεύει ότι η διαδικασία προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων λαμβάνει υπόψη μια σειρά δυσμενών αλλά εύλογων σεναρίων. Ωστόσο, οι προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων δεν θα πρέπει να θεωρούνται ως εξαντλητική αξιολόγηση όλων των πιθανών υποθετικών ακραίων ή απομακρυσμένων σεναρίων.

Κατά την αξιολόγηση βιωσιμότητας, οι Σύμβουλοι έχουν λάβει υπόψη ένα ευρύ φάσμα λεπτομερών πληροφοριών σε σχέση με παρούσες και πιθανές συνθήκες που περιλαμβάνουν προβλέψεις για κερδοφορία, ταμειακές ροές, απαιτήσεις κεφαλαίου και ρευστότητας και πόρους κεφαλαίου και ρευστότητας.

Το Συγκρότημα έχει προσαρμόσει στις προβλέψεις του την κάλυψη δυσμενών σεναρίων και έχει χρησιμοποιήσει συντηρητικά οικονομικά δεδομένα. Το δυσμενές σενάριο του Χρηματοοικονομικού Πλάνου εξετάζει την προβλεπόμενη κεφαλαιακή θέση του Συγκροτήματος, και την αντοχή του σε δυσμενή σενάρια όπως είναι η επιδείνωση του οικονομικού περιβάλλοντος στην Κύπρο.

Επιπρόσθετα από τη πληροφόρηση πιο πάνω, οι Σύμβουλοι έχουν επίσης εξετάσει ένα ευρύ φάσμα πληροφοριών και αριθμό παραγόντων που περιλαμβάνουν, αλλά δεν περιορίζονται σε:

- Λεπτομέρειες των εργασιών και λειτουργικών μοντέλων του Συγκροτήματος, και της στρατηγικής.
- Λεπτομέρειες της προσέγγισης του Συγκροτήματος όσον αφορά τη διαχείριση κινδύνων και την κατανομή κεφαλαίου.
- Την χρηματοοικονομική θέση του Συγκροτήματος εξετάζοντας την απόδοση, την ικανότητα για διατήρηση των ελάχιστων εποπτικών κεφαλαιακών απαιτήσεων, τη ρευστότητα και τη χρηματοδότηση και την ελάχιστη απαίτηση ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων, κατά τη διάρκεια της περιόδου αξιολόγησης.
- Τη κεφαλαιακή θέση του Συγκροτήματος – CET1 και TCR στις 31 Δεκεμβρίου 2022 στο 15.4% και 20.6% αντίστοιχα.
- Την ισχυρή θέση ρευστότητας του Συγκροτήματος – LCR στις 31 Δεκεμβρίου 2022 στο 291%.

Δήλωση βιωσιμότητας (συνέχεια)

Διαχείριση κινδύνων (συνέχεια)

Οι Σύμβουλοι επιβεβαιώνουν ότι, βάσει της αξιολόγησής τους αναφορικά με τους κυριότερους κινδύνους και την αξιολόγηση της τρέχουσας θέσης και των προοπτικών του Συγκροτήματος, οι Σύμβουλοι εύλογα αναμένουν ότι το Συγκρότημα θα είναι σε θέση να συνεχίσει να λειτουργεί και να τηρεί τις υποχρεώσεις του, όπως αυτές προκύπτουν, κατά την περίοδο μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2025.

Κύριοι κίνδυνοι και αβεβαιότητες - Διαχείριση και μετριασμός κινδύνων

Ως μέρος των εργασιών του, το Συγκρότημα εκτίθεται σε διάφορους κινδύνους. Το Συγκρότημα παρακολουθεί, διαχειρίζεται και μετριάξει αυτούς τους κινδύνους με διάφορους μηχανισμούς ελέγχου. Ο πιστωτικός κίνδυνος, ο κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης, ο κίνδυνος αγοράς (που προκύπτει από δυσμενείς μεταβολές στις τιμές συναλλάγματος, τα επιτόκια, τις τιμές τίτλων και τις τιμές ακινήτων) και ο ασφαλιστικός κίνδυνος και κίνδυνος αντασφάλισης, είναι κάποιοι από τους κύριους κινδύνους που αντιμετωπίζει το Συγκρότημα. Οι κύριοι κίνδυνοι που αντιμετωπίζει το Συγκρότημα περιλαμβάνουν επίσης το λειτουργικό κίνδυνο ο οποίος περιλαμβάνει τον κίνδυνο κανονιστικής συμμόρφωσης, το νομικό κίνδυνο και τον κίνδυνο φήμης, τον κανονιστικό κίνδυνο, τον κίνδυνο ασφάλειας πληροφοριών και κυβερνοχώρου, τον κίνδυνο ψηφιακού μετασχηματισμού και τεχνολογίας καθώς και τον κίνδυνο επιχειρηματικού μοντέλου και στρατηγικής.

Πληροφορίες σχετικά με τους κύριους κινδύνους που αντιμετωπίζει το Συγκρότημα και τη διαχείριση τους παρατίθενται στις Σημειώσεις 45 έως 48 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων και στην "Έκθεση Διαχείρισης Κινδύνων και Κεφαλαίου", τα οποία είναι μέρος της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 και στις Έγωστοποιήσεις για Πυλώνα III 2022' (Pillar III disclosures 2022). Επιπρόσθετα, σε σχέση με το νομικό κίνδυνο που προκύπτει από επιδικίες, έρευνες, απαιτήσεις και άλλα θέματα, περαιτέρω πληροφορίες γνωστοποιούνται στη Σημείωση 39 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

Επιπρόσθετα, το Συγκρότημα εκτίθεται στον κίνδυνο μεταβολής της αξίας είτε των ιδιόκτητων ακινήτων ή των αποθεμάτων ακινήτων ή των επενδύσεων σε ακίνητα. Τα αποθέματα ακινήτων αποκτούνται κυρίως από πελάτες στα πλαίσια διευθέτησης των υποχρεώσεων τους με σκοπό να πωληθούν σύμφωνα με τη στρατηγική του Συγκροτήματος. Περισσότερες πληροφορίες αναφέρονται στη Σημείωση 27 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

Οι δραστηριότητες του Συγκροτήματος είναι κυρίως στην Κύπρο και ως εκ τούτου, η απόδοση του Συγκροτήματος επηρεάζεται από αλλαγές στο λειτουργικό περιβάλλον της Κύπρου όπως περιγράφεται στην ενότητα 'Λειτουργικό περιβάλλον' αυτής της Έκθεσης Συμβούλων, και τις αλλαγές στις μακροοικονομικές συνθήκες και τις γεωπολιτικές εξελίξεις, όπως περιγράφεται στην "Έκθεση Διαχείρισης Κινδύνων και Κεφαλαίου", που είναι μέρος της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

Επίσης, λεπτομέρειες για τις σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές οι οποίες μπορούν να έχουν ουσιώδεις επιπτώσεις στη χρηματοοικονομική επίδοση και θέση του Συγκροτήματος παρουσιάζονται στη Σημείωση 5 αυτών των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

Η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία και οι κυρώσεις που επιβλήθηκαν στη Ρωσία έθεσαν νέες προκλήσεις για το Συγκρότημα και οι εξελίξεις παρακολουθούνται στενά. Η άμεση έκθεση του Συγκροτήματος είναι περιορισμένη, ωστόσο οποιαδήποτε έμμεση επίπτωση θα εξαρτηθεί από τη διάρκεια και τη σοβαρότητα της κρίσης στην Ουκρανία και τον αντίκτυπό της στην Κυπριακή οικονομία, κυρίως λόγω των αρνητικών επιπτώσεων στον τουριστικό τομέα, των αυξανόμενων τιμών της ενέργειας που έχει ως αποτέλεσμα πληθωριστικές πιέσεις και διαταραχές στις παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού. Περαιτέρω γνωστοποιήσεις παρέχονται στις ενότητες 'Επιχειρηματική Δραστηριότητα' και 'Λειτουργικό Περιβάλλον' της παρούσας Έκθεσης Συμβούλων.

Οι παράγοντες κινδύνου που παρατίθενται πιο πάνω και στις αναφορές που προσδιορίζονται πιο πάνω, δεν πρέπει να θεωρούνται ως μια πλήρης και συνολική αναφορά για όλους τους πιθανούς κινδύνους και αβεβαιότητες. Μπορεί να υπάρχουν κίνδυνοι και αβεβαιότητες για τα οποία το Συγκρότημα δεν είναι ενήμερο ή τα οποία το Συγκρότημα δεν θεωρεί σημαντικά, αλλά τα οποία μπορεί να καταστούν σημαντικά. Οι δύσκολες συνθήκες στις διεθνείς αγορές απορρέουν από παράγοντες που περιλαμβάνουν τον πόλεμο Ουκρανίας-Ρωσίας, το περιβάλλον υψηλών επιτοκίων, τις πληθωριστικές πιέσεις, το COVID-19, την αυξανόμενη απειλή των κυβερνοεπιθέσεων και άλλους άγνωστους κινδύνους. Ως αποτέλεσμα, η ακριβής φύση όλων των κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζει το Συγκρότημα δεν μπορούν να προβλεφθούν αφού πολλοί από αυτούς τους κινδύνους είναι εκτός του ελέγχου του Συγκροτήματος.

Κύριοι κίνδυνοι και αβεβαιότητες - Διαχείριση και μετριασμός κινδύνων (συνέχεια)

Λεπτομέρειες για τα χρηματοοικονομικά μέσα και τις δραστηριότητες αντιστάθμισης του Συγκροτήματος παρουσιάζονται στη Σημείωση 21 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων. Περισσότερες πληροφορίες για τα χρηματοοικονομικά μέσα παρουσιάζονται επίσης στις Σημειώσεις 45-46 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς

Δεν έχουν συμβεί σημαντικά μη-διορθωτικά γεγονότα από τις 31 Δεκεμβρίου 2022. Όσον αφορά τις πρόσφατες εξελίξεις στις χρηματοπιστωτικές αγορές, γίνεται αναφορά στο 'Λειτουργικό Περιβάλλον' πιο πάνω.

Κεφαλαιακή βάση

Τα σύνολο ιδίων κεφαλαίων εξαιρουμένων των δικαιωμάτων μειοψηφίας του Συγκροτήματος ανήλθαν σε €2,079 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2022, σε σύγκριση με €2,059 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2021. Ο δείκτης CET1 (με μεταβατικές διατάξεις) ανήλθε σε 15.4% στις 31 Δεκεμβρίου 2022 και σε 15.1% στις 31 Δεκεμβρίου 2021. Κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022, ο δείκτης CET1 επηρεάστηκε θετικά κυρίως από τα έσοδα πριν τις προβλέψεις και τη μείωση των σταθμισμένων ως προς τον κίνδυνο περιουσιακών στοιχείων (RWA), κυρίως ως αποτέλεσμα της ολοκλήρωσης του Project Helix 3 και επηρεάστηκε αρνητικά κυρίως από την αναπροσαρμογή την 1 Ιανουαρίου 2022 της σταδιακής εφαρμογής των μεταβατικών διατάξεων για το ΔΠΧΑ 9 και άλλες μεταβατικές ρυθμίσεις, τις προβλέψεις και απομειώσεις, το κόστος για το Σχέδιο Εθελούσιας Αποχώρησης προσωπικού, την πληρωμή κουπονιού στους κατόχους Πρόσθετων Χρεογράφων Κατηγορίας 1, τη κίνηση αποθεματικού εύλογης αξίας μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων και άλλων κινήσεων. Ο Συνολικός Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας (με μεταβατικές διατάξεις) στις 31 Δεκεμβρίου 2022 ανήλθε σε 20.6% (2021: 20.0%).

Επιπρόσθετες πληροφορίες για τα εποπτικά κεφάλαια παρουσιάζονται στην 'Έκθεση Διαχείρισης Κινδύνων και Κεφαλαίου', η οποία αποτελεί μέρος αυτής της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης και στην 'Έκθεση Γνωστοποιήσεων για Πυλώνα III (Pillar III disclosures 2022), που δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του Συγκροτήματος.

Μετοχικό κεφάλαιο

Στις 31 Δεκεμβρίου 2022, υπήρχαν εκδομένες 446,199,933 συνήθεις μετοχές ονομαστικής αξίας €0.10 η κάθε μία. Πληροφορίες για το εγκεκριμένο και εκδοθέν μετοχικό κεφάλαιο κατά τη διάρκεια του 2022 και 2021 παρουσιάζονται στη Σημείωση 35 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

Παροχές που εξαρτώνται από την αξία μετοχών -παροχές υπό τη μορφή μετοχών

Κατά τη διάρκεια της Ετήσιας Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Εταιρίας που πραγματοποιήθηκε στις 20 Μαΐου 2022, εγκρίθηκε ειδικό ψήφισμα για τη θέσπιση και εφαρμογή του Μακροπρόθεσμου Σχεδίου Παροχής Κινήτρων (Long-Term Incentive Plan ('2022 LTIP')) της Bank of Cyprus Holdings Public Limited Company.

Το Μακροπρόθεσμο Σχέδιο Παροχής Κινήτρων του 2022 είναι ένα σχέδιο για παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών της Εταιρίας, σε εκτελεστικά διευθυντικά στελέχη και την ανώτερη διοίκηση του Συγκροτήματος. Το Μακροπρόθεσμο Σχέδιο Παροχής Κινήτρων του 2022 προβλέπει παραχώρηση παροχών υπό τη μορφή κοινών μετοχών της Εταιρίας στη βάση κριτηρίων κατοχύρωσης που περιλαμβάνουν όρους επίδοσης που δεν αποτελούν συνθήκες αγοράς και περίοδο υπηρεσίας. Η επίδοση θα επιμετρείται για τριετή περίοδο. Οι όροι επίδοσης καθορίζονται από την Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών (HRRC) κάθε χρόνο και ενδέχεται να διαφοροποιούνται ώστε να αντικατοπτρίζουν τους στρατηγικούς στόχους του Συγκροτήματος και την προσωπική επίδοση του εργαζομένου, κατά την κρίση της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών (HRRC). Η επίδοση θα αξιολογείται βάσει σκοροκάρτας (scorecard) που συνάδει με τους Μεσοπρόθεσμους Στρατηγικούς Στόχους του Συγκροτήματος, και περιέχει τόσο χρηματοοικονομικούς όσο και μη χρηματοοικονομικούς στόχους και περιλαμβάνει στόχους στους παρακάτω τομείς: (i) Κερδοφορία, (ii) Ποιότητα περιουσιακών στοιχείων, (iii) Κεφαλαιακή επάρκεια, (iv) Έλεγχος κινδύνου και συμμόρφωση, και (v) Περιβαλλοντικοί, Κοινωνικοί και σχετικά με τη Διακυβέρνηση (Environmental, Social and Governance, ESG) στόχοι. Οι μετοχές κατοχυρώνονται σε έξι δόσεις, με 40% να κατοχυρώνεται το έτος που ακολουθεί το τέλος της περιόδου επιμέτρησης της επίδοσης και το υπόλοιπο 60% να κατοχυρώνεται σε ίσες δόσεις (12%) σε κάθε ετήσια επέτειο που ακολουθεί της πρώτης ημερομηνίας κατοχύρωσης. Για την κατοχύρωση οποιασδήποτε παραχώρησης παροχής, ο εργαζόμενος θα πρέπει να εργάζεται στο Συγκρότημα μέχρι την ημερομηνία κατοχύρωσης. Υπό ορισμένες συνθήκες η Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών έχει τη διακριτή ευχέρεια να καθορίσει εάν μια παραχώρηση παροχής θα εκπνεύσει ή/και το βαθμό στον οποίο θα κατοχυρωθεί.

Παροχές που εξαρτώνται από την αξία μετοχών -παροχές υπό τη μορφή μετοχών (συνέχεια)

Ο μέγιστος αριθμός μετοχών που μπορούν να εκδοθούν σύμφωνα με το Μακροπρόθεσμο Σχέδιο Παροχής Κινήτρων του 2022 μέχρι την ετήσια δέκατη επέτειο του σχετικού ψηφίσματος δεν θα υπερβαίνει το 5% του εκδοθέντος κοινού μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας κατά την ημερομηνία του ψηφίσματος (που είναι 22,309,996 κοινές μετοχές €0.10 η καθεμία), όπως προσαρμόστηκε για οποιαδήποτε έκδοση ή ακύρωση μετοχών μεταγενέστερα της ημερομηνίας του ψηφίσματος (εξαιρουμένων οποιωνδήποτε εκδόσεων μετοχών στα πλαίσια του Μακροπρόθεσμου Σχεδίου Παροχής Κινήτρων του 2022). Σύμφωνα με κανονιστικές απαιτήσεις, οι παροχές δεν δικαιούνται πληρωμές που αντιστοιχούν σε μερίσματα.

Το προϋπάρχον Σχέδιο Δικαιωμάτων Προαίρεσης Αγοράς Μετοχών, το οποίο λειτουργούσε σε επίπεδο Εταιρίας, αντικαταστάθηκε από το Μακροπρόθεσμο Σχέδιο Παροχής Κινήτρων του 2022.

Ίδιες μετοχές της Εταιρίας

Το τίμημα αγοράς, συμπεριλαμβανομένων των άμεσα αποδοτέων επιπρόσθετων εξόδων (μετά τη φορολογία), για μετοχές της Εταιρίας που κατέχονται από οντότητες που ελέγχονται από το Συγκρότημα αφαιρούνται από τα ίδια κεφάλαια ως ίδιες μετοχές μέχρι την ακύρωσή τους ή την επανέκδοσή τους. Δεν αναγνωρίζεται οποιοδήποτε κέρδος ή ζημιά στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων κατά την αγορά, πώληση, έκδοση ή ακύρωση αυτών των μετοχών.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2022, η θυγατρική εταιρεία του Συγκροτήματος που διεξάγει ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής είχε στην κατοχή της 142 χιλ. συνήθεις μετοχές της Εταιρίας ονομαστικής αξίας €0.10 η κάθε μία (2021: 142 χιλ. συνήθεις μετοχές ονομαστικής αξίας €0.10 η κάθε μία), ως μέρος των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επενδύονται προς όφελος των ασφαλιζομένων (Σημ. 24 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων). Η αξία κτήσεως των μετοχών αυτών ήταν €21,463 χιλ. (2021: €21,463 χιλ.)

Αλλαγή στον έλεγχο της Εταιρίας

Δεν υπάρχουν σημαντικές συμφωνίες στις οποίες η Εταιρία είναι συμβαλλόμενο μέρος και οι οποίες αρχίζουν να ισχύουν μετά από αλλαγή στον έλεγχο της Εταιρίας, αλλά υπάρχουν συμφωνίες χρηματοδότησης οι οποίες επιτρέπουν στους αντισυμβαλλόμενους να τις τροποποιήσουν ή να τις τερματίσουν μετά από αλλαγή στον έλεγχο της Εταιρίας. Οι συμφωνίες αυτές δεν θεωρούνται να έχουν σημαντική επίδραση στις 31 Δεκεμβρίου 2022 στο Συγκρότημα, δεδομένης της θέσης ρευστότητας του Συγκροτήματος τη συγκεκριμένη στιγμή, αλλά η έκταση της σημασίας τους μπορεί να ποικίλει ανάλογα με τη θέση ρευστότητας κατά την αλλαγή του ελέγχου.

Το Συγκρότημα έχει επίσης συμφωνίες οι οποίες προνοούν τον τερματισμό τους, σε περίπτωση που επιδεινωθεί σημαντικά η πιστοληπτική ικανότητα της Εταιρίας κατά την αλλαγή στον έλεγχο της Εταιρίας.

Άλλες πληροφορίες

Κατά το 2022 και 2021 δεν υπήρχαν περιορισμοί στη μεταβίβαση των συνήθων μετοχών ή τίτλων της Εταιρίας και δεν υπήρχαν περιορισμοί στα δικαιώματα ψήφου εκτός από τις πρόνοιες του περί Τραπεζικών Εργασιών Νόμου της Κύπρου, σύμφωνα με τις οποίες απαιτείται η έγκριση πριν την απόκτηση ποσοστού, του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας πάνω από συγκεκριμένο ανώτατο επίπεδο, ως επίσης και τις γενικώς εφαρμοστέες διατάξεις συμπεριλαμβανομένων του Κανονισμού για Κατάχρηση της Αγοράς και της ισχύουσας νομοθεσίας για τις δημόσιες προσφορές εξαγοράς. Ενίοτε, τα δικαιώματα συγκεκριμένων μετόχων είναι περιορισμένα λόγω κυρώσεων για την καταπολέμηση της διαφθοράς, την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή/και την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, συμπεριλαμβανομένων των κυρώσεων που σχετίζονται με τα γεγονότα στην Ουκρανία, όπου εφαρμόζεται. Η πολιτική του Συγκροτήματος είναι να συμμορφώνεται με όλους τους νόμους σε ισχύ, συμπεριλαμβανομένων των κυρώσεων και άλλων περιοριστικών μέτρων, ανά πάσα στιγμή. Το Συγκρότημα μπορεί από καιρού εις καιρόν, να καλέσει μεμονωμένους μετόχους να απέχουν από την εξάσκηση ορισμένων δικαιωμάτων για να διευκολύνει τη συμμόρφωση με περιοριστικά μέτρα και σχετικά θέματα συμμόρφωσης.

Η θυγατρική του Συγκροτήματος που διεξάγει ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής και κατέχει μετοχές της Εταιρίας ως μέρος των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επενδύονται προς όφελος των ασφαλιζομένων, σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί ασφαλιστικών εταιρειών νόμου, δεν έχει δικαίωμα ψήφου. Δεν υπάρχουν μετοχές της Εταιρίας που παρέχουν ειδικά δικαιώματα ελέγχου.

Δεν υπάρχουν συμφωνίες μεταξύ των μετόχων, που να είναι γνωστές στην Εταιρία, οι οποίες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα περιορισμό στη μεταβίβαση τίτλων ή στα δικαιώματα ψήφου.

Δικαιώματα και υποχρεώσεις συνήθων μετοχών

Σύμφωνα με το καταστατικό της Εταιρίας, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των συνήθων μετοχών είναι ως ακολούθως:

- υπό την επιφύλαξη του δικαιώματος της Εταιρίας να καθορίζει τις ημερομηνίες καταγραφής για τον προσδιορισμό της ταυτότητας των μελών που δικαιούνται να ειδοποιούνται και/ή να ψηφίζουν σε μία γενική συνέλευση, το δικαίωμα να παρευρίσκονται και να μιλάνε σε οποιαδήποτε γενική συνέλευση της Εταιρίας και να ασκήσουν μία ψήφο ανά συνήθη μετοχή σε οποιαδήποτε γενική συνέλευση της Εταιρίας,
- δικαίωμα να συμμετέχουν αναλογικά με το ποσοστό κεφαλαίου που αντιπροσωπεύουν οι μετοχές τους σε όλα τα μερίσματα που διανέμει η Εταιρία, και
- δικαίωμα, σε περίπτωση διάλυσης της Εταιρίας, να συμμετέχουν στη διανομή των συνολικών περιουσιακών στοιχείων της Εταιρίας ανάλογα με το ποσοστό κεφαλαίου που αντιπροσωπεύουν οι μετοχές τους.

Κύριοι κάτοχοι μετοχών και χρηματοπιστωτικών μέσων

Στις 31 Δεκεμβρίου 2022 και στις 13 Μαρτίου 2023, η Εταιρία έχει ενημερωθεί για τα ακόλουθα προς κοινοποίηση συμφέροντα στο μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρίας.

	31 Δεκεμβρίου 2022			
	Αριθμός συνήθων μετοχών ή παραστατικά δικαιώματα που αντιπροσωπεύουν συνήθεις μετοχές της Εταιρίας	% που κατέχεται	Χρηματοπιστωτικά μέσα με παρόμοια οικονομική επίδραση (Κανονισμός 17 (1) (β) των Κανονισμών 2007 της Ιρλανδίας όπως τροποποιήθηκε) (Οδηγία 2004/109/ΕΚ)	% που κατέχεται
Lamesa Investments Ltd	41,383,699	9.27	-	-
CarVal Investors	40,455,322	9.07	-	-
Caius Capital LLP	2,271,161	0.51	26,390,438	5.91
Senvest Management LLC	35,515,372	7.96	-	-
European Bank for Reconstruction and Development (EBRD)	22,401,744	5.02	-	-
Cyprus Popular Bank Public Co Ltd	21,467,719	4.81	-	-
Eaton Vance Management	18,221,398	4.08	-	-
Provident Fund of the Cyprus Bank Employees	21,153,863	4.74	-	-
Osome Investments	14,809,498	3.32	-	-

	13 Μαρτίου 2023			
	Αριθμός συνήθων μετοχών ή παραστατικά δικαιώματα που αντιπροσωπεύουν συνήθεις μετοχές της Εταιρίας	% που κατέχεται	Χρηματοπιστωτικά μέσα με παρόμοια οικονομική επίδραση (Κανονισμός 17 (1) (β) των Κανονισμών 2007 της Ιρλανδίας όπως τροποποιήθηκε) (Οδηγία 2004/109/ΕΚ)	% που κατέχεται
Lamesa Investments Ltd	41,383,699	9.27	-	-
CarVal Investors	40,455,322	9.07	-	-
Caius Capital LLP	2,388,435	0.54	26,938,276	6.03
Senvest Management LLC	37,112,725	8.32	-	-
European Bank for Reconstruction and Development (EBRD)	22,401,744	5.02	-	-
Cyprus Popular Bank Public Co Ltd	21,467,719	4.81	-	-
Eaton Vance Management	17,848,936	4.00	-	-
Provident Fund of the Cyprus Bank Employees	21,153,863	4.74	-	-
Osome Investments	14,809,498	3.32	-	-

Μερίσματα

Με βάση την απόφαση της ΔΕΕΑ του 2021, η Εταιρία και η BOC PCL υπόκειντο σε απαγόρευση διανομής μερισμάτων στους μετόχους το 2022, όπως και τα προηγούμενα χρόνια και ως εκ τούτου δεν προτάθηκαν ή πληρώθηκαν μερίσματα κατά τα έτη 2022 και 2021. Αυτή η απαγόρευση δεν ισχύει αν η διανομή γίνει μέσω έκδοσης νέων συνήθων μετοχών προς τους μετόχους, οι οποίες είναι αποδεκτές ως Κεφάλαιο Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1).

Η απαγόρευση δεν ισχύει για την πληρωμή κουπονιών για τα Χρεόγραφα Πρόσθετου Κεφαλαίου κατηγορίας 1 που εκδόθηκαν από την Εταιρία και την BOC PCL.

Σε συνέχεια της απόφασης της ΔΕΕΑ 2022 με ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2023, η απαγόρευση διανομής μερίσματος μετοχικού κεφαλαίου τροποποιήθηκε τόσο για την Εταιρία όσο και για την BOC PCL έτσι ώστε διανομή μερίσματος να υπόκειται σε εποπτική έγκριση.

Αρχεία και σημαντικά αρχεία

Τα μέτρα που έλαβαν οι Σύμβουλοι για να εξασφαλίσουν τη συμμόρφωση των απαιτήσεων των άρθρων 281 μέχρι 285 της Νομοθεσίας για Εταιρείες 2014 της Ιρλανδίας (Νομοθεσία για Εταιρείες 2014), όσον αφορά τα λογιστικά αρχεία, περιλαμβάνουν την παροχή κατάλληλων μέσων για τη διατήρηση επαρκών λογιστικών αρχείων σε όλη την Εταιρία και το Συγκρότημα, συμπεριλαμβανομένου του διορισμού προσωπικού με κατάλληλα προσόντα, εμπειρία και εμπειρογνωμοσύνη.

Τα λογιστικά αρχεία κρατούνται στο εγγεγραμμένο γραφείο της Εταιρίας στην Earlsfort Terrace 10, Δουβλίνο 2, D02 T380, Ιρλανδία και στην οδό Στασίνου 51, 2002, Στρόβολος, Λευκωσία, Κύπρος.

Έρευνα και ανάπτυξη

Κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών του, το Συγκρότημα αναπτύσσει νέα προϊόντα και υπηρεσίες που βελτιώνουν την εμπειρία των πελατών. Πρόσθετες πληροφορίες γνωστοποιούνται στην ενότητα 'Επισκόπηση επιχειρηματικής δραστηριότητας' αυτής της Έκθεσης Συμβούλων.

Σχετικές πληροφορίες ελέγχου

Στην περίπτωση προσώπων που είναι Σύμβουλοι τη στιγμή που εγκρίνεται αυτή η έκθεση σύμφωνα με το άρθρο 330 της Νομοθεσίας για Εταιρείες 2014:

- οι Σύμβουλοι αναγνωρίζουν μεμονωμένα και συλλογικά ότι, εξ' όσων γνωρίζει ο κάθε Σύμβουλος, δεν υπάρχουν σχετικές πληροφορίες ελέγχου τις οποίες δεν γνωρίζουν οι ελεγκτές της Εταιρίας, και
- ότι έχει λάβει όλα τα μέτρα που έπρεπε να λάβει ως Σύμβουλος προκειμένου να γνωρίζει σχετικές πληροφορίες ελέγχου και να διασφαλίσει ότι οι ελεγκτές της Εταιρίας γνωρίζουν αυτές τις πληροφορίες.

Ετοιμασία περιοδικών εκθέσεων

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει την ευθύνη να διασφαλίζει ότι η διοίκηση διατηρεί ένα κατάλληλο σύστημα εσωτερικού ελέγχου που παρέχει διασφάλιση για την αποτελεσματική λειτουργία, τους εσωτερικούς ελέγχους για την οικονομική πληροφόρηση και τη συμμόρφωση με κανόνες και κανονισμούς. Έχει τη συνολική ευθύνη για το Συγκρότημα και εγκρίνει και επιβλέπει την υλοποίηση των στρατηγικών του στόχων, την στρατηγική για Περιβαλλοντικά, Κοινωνικά και σχετικά με τη Διακυβέρνηση (ΠΚΔ) θέματα, τη στρατηγική κινδύνου και την εσωτερική διακυβέρνηση.

Το Συγκρότημα έχει κατάλληλους μηχανισμούς εσωτερικού ελέγχου, περιλαμβανομένων υγιών διοικητικών και λογιστικών διαδικασιών, συστημάτων πληροφορικής και ελέγχων. Το πλαίσιο διακυβέρνησης υπόκειται σε αναθεώρηση τουλάχιστον μια φορά το χρόνο.

Οι πολιτικές και οι διαδικασίες έχουν σχεδιαστεί βάσει της φύσης, έκτασης και πολυπλοκότητας των εργασιών του Συγκροτήματος για να παρέχουν εύλογη, αλλά όχι απόλυτη, διαβεβαίωση έναντι ουσιωδών ανακρίβειών, λαθών, ζημιών, απατών ή παραβιάσεων νομοθεσιών και κανονισμών.

Ετοιμασία περιοδικών εκθέσεων (συνέχεια)

Το Διοικητικό Συμβούλιο, μέσω της Επιτροπής Ελέγχου και της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων προβαίνει σε αναθεωρήσεις σε τακτική βάση σε σχέση με την αποτελεσματικότητα των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και πληροφορικής του Συγκροτήματος και των διαδικασιών επαλήθευσης της ορθότητας, πληρότητας και εγκυρότητας της πληροφόρησης που παρέχεται στους επενδυτές. Οι αναθεωρήσεις καλύπτουν όλα τα συστήματα εσωτερικών ελέγχων, συμπεριλαμβανομένων των οικονομικών, λειτουργικών μηχανισμών ελέγχου και μηχανισμού ελέγχου συμμόρφωσης, καθώς και των συστημάτων διαχείρισης κινδύνων. Ο ρόλος της Επιτροπής Ελέγχου, μεταξύ άλλων, είναι να διασφαλίζει την οικονομική ακεραιότητα και ακρίβεια της οικονομικής πληροφόρησης της Εταιρίας.

Η διαδικασία της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης του Συγκροτήματος ελέγχεται χρησιμοποιώντας καταγεγραμμένες λογιστικές πολιτικές και διαδικασίες, που υποστηρίζονται από οδηγίες και καθοδήγηση στις απαιτήσεις αναφοράς, για τις οποίες ενημερώνονται όλες οι αναφέρουσες εταιρείες του Συγκροτήματος πριν την περίοδο αναφοράς. Η υποβολή των χρηματοοικονομικών πληροφοριών για κάθε αναφέρουσα εταιρεία υπόκειται σε υπογραφή από τον κάθε υπεύθυνο λειτουργό για την παροχή των χρηματοοικονομικών πληροφοριών.

Πραγματοποιούνται επιπρόσθετοι έλεγχοι των δεδομένων στο επίπεδο του Συγκροτήματος. Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου διασφαλίζει επίσης ότι η ακεραιότητα των λογιστικών και χρηματοοικονομικών συστημάτων, περιλαμβανομένων των χρηματοοικονομικών και λειτουργικών ελέγχων και η συμμόρφωση με τις νομικές και εποπτικές απαιτήσεις και τα σχετικά πρότυπα, είναι επαρκής.

Όπου από καιρό σε καιρό εντοπίζονται τομείς βελτίωσης, αυτοί γίνονται το επίκεντρο της προσοχής της διοίκησης για την επίλυσή τους και, ως εκ τούτου, οι ισχύουσες διαδικασίες ενισχύονται. Οι τομείς βελτίωσης μπορεί να περιλαμβάνουν την τυποποίηση των υφιστάμενων ελέγχων και την εισαγωγή νέων ελέγχων τεχνολογίας πληροφοριών, καθώς η εξάρτηση από την τεχνολογία πληροφοριών αυξάνεται συνεχώς.

Η Ετήσια Οικονομική Έκθεση πριν την υποβολή της στο Διοικητικό Συμβούλιο εξετάζεται και εγκρίνεται από την Εκτελεστική Επιτροπή. Το Συμβούλιο, μέσω της Επιτροπής Ελέγχου εξετάζει και εγκρίνει τις οικονομικές καταστάσεις, τις ανακοινώσεις αποτελεσμάτων και την Ετήσια Οικονομική Έκθεση και διασφαλίζει ότι οι κατάλληλες γνωστοποιήσεις έχουν συμπεριληφθεί. Αυτή η διαδικασία διακυβέρνησης εξασφαλίζει ότι τόσο η διοίκηση όσο και το Συμβούλιο έχουν επαρκή ευκαιρία να αμφισβητήσουν τις οικονομικές καταστάσεις του Συγκροτήματος και άλλες σημαντικές γνωστοποιήσεις πριν από τη δημοσίευσή τους.

Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης

Τον Ιανουάριο 2019 το ΧΑΚ έκδωσε την 5η Έκδοση (Αναθεωρημένη) του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης (ο Κώδικας ΧΑΚ). Οι εισηγμένες εταιρείες έχουν την υποχρέωση να συμπεριλαμβάνουν στην Ετήσια Οικονομική Έκθεσή τους, Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου για την Εταιρική Διακυβέρνηση. Στο πρώτο μέρος της Έκθεσης, οι εταιρείες θα πρέπει να δηλώνουν κατά πόσο συμμορφώνονται με τον Κώδικα ΧΑΚ καθώς και το βαθμό στον οποίο εφαρμόζουν τις αρχές του. Στο δεύτερο μέρος της Έκθεσης, οι εταιρείες θα πρέπει να επιβεβαιώνουν ότι έχουν συμμορφωθεί με τις διατάξεις του Κώδικα ΧΑΚ και σε περίπτωση που δεν έχουν συμμορφωθεί, να δίνουν επαρκή εξήγηση.

Η Εταιρία επέλεξε επίσης να συμμορφωθεί με τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης Ηνωμένου Βασιλείου 2018 που εκδόθηκε από το Συμβούλιο Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (FRC) στο Ηνωμένο Βασίλειο (Κώδικας ΗΒ) μετά την απόφασή της να προχωρήσει με την Εισαγωγή στο Χρηματιστήριο Αξιών του Λονδίνου. Οι Σύμβουλοι θεωρούν επίσης ότι η Εταιρία έχει συμμορφωθεί με τις διατάξεις του Κώδικα ΗΒ, εκτός όπως ορίζεται στην Εισαγωγή Μέρους Β της Έκθεσης Εταιρικής Διακυβέρνησης.

Αναφορικά με το πρώτο μέρος της Έκθεσης, η Εταιρία ως εισηγμένη στο ΧΑΚ, έχει υιοθετήσει τον Κώδικα ΧΑΚ και εφαρμόζει τις αρχές του.

Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης (συνέχεια)

Αναφορικά με το δεύτερο μέρος της Έκθεσης, η Εταιρία συμμορφώνεται με τις διατάξεις του Κώδικα ΧΑΚ. Στην Έκθεση Εταιρικής Διακυβέρνησης του 2022 περιγράφεται ο τρόπος εφαρμογής των αρχών του Κώδικα ΧΑΚ.

Η περιγραφή καλύπτει επίσης τις αρχές του Κώδικα HB και πως αυτές έχουν εφαρμοστεί κατά τη διάρκεια του έτους.

Οι κανονισμοί που διέπουν τη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου και το διορισμό και αντικατάσταση των μελών του παρουσιάζονται στην Ενότητα 1 της Έκθεσης Εταιρικής Διακυβέρνησης για το 2022. Οι εξουσίες του Διοικητικού Συμβουλίου και των επιτροπών του για διοικητικές, διαχειριστικές και εποπτικές υπηρεσίες περιλαμβανομένων των εξουσιών του Διοικητικού Συμβουλίου σχετικά με την έκδοση ή εξαγορά από την Εταιρία των μετοχών της, επίσης παρουσιάζονται στην Έκθεση Εταιρικής Διακυβέρνησης.

Οποιαδήποτε τροποποίηση ή προσθήκη στο Καταστατικό της Εταιρίας είναι έγκυρη μόνο εάν εγκριθεί με ειδικό ψήφισμα σε συνέλευση των μετόχων.

Περιγραφή για τις δραστηριότητες της συνέλευσης των μετόχων, τις κύριες εξουσίες της συνέλευσης των μετόχων, τα δικαιώματα των μετόχων και την εξάσκηση αυτών των δικαιωμάτων παρουσιάζονται στην Ενότητα 7 της Έκθεσης Εταιρικής Διακυβέρνησης του 2022.

Λεπτομέρειες για περιορισμούς στα δικαιώματα ψήφου και για ειδικά δικαιώματα ελέγχου σε σχέση με τις μετοχές της Εταιρίας αναφέρονται στην ενότητα 'Άλλες πληροφορίες' πιο πάνω. Άλλες πληροφορίες που απαιτούνται να γνωστοποιηθούν βάσει της Οδηγίας της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (Δημόσιες Προσφορές Εξαγοράς (Οδηγία 2004/25/ΕΚ)) Κανονισμοί 2006 περιλαμβάνονται στη σελίδα 43.

Σύμφωνα με το άρθρο 167 της Νομοθεσίας για Εταιρείες 2014, οι Σύμβουλοι επιβεβαιώνουν την ύπαρξη Επιτροπής Ελέγχου του Διοικητικού Συμβουλίου. Λεπτομέρειες για τη σύνθεση και τις δραστηριότητες της Επιτροπής Ελέγχου του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνονται στην Έκθεση Εταιρικής Διακυβέρνησης για το 2022.

Η Έκθεση Εταιρικής Διακυβέρνησης για το 2022 συμπεριλαμβάνεται σε αυτή την Ετήσια Οικονομική Έκθεση στις σελίδες 397 μέχρι 470 και παρέχει την πληροφόρηση που απαιτείται από το άρθρο 1373 της Νομοθεσίας για Εταιρείες 2014.

Οι δηλώσεις και οι πληροφορίες που αναφέρονται στη Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης θεωρούνται ότι συμπεριλαμβάνονται σε αυτή τη έκθεση.

Δήλωση Συμμόρφωσης των Συμβούλων

Όπως απαιτείται από το άρθρο 225 της Νομοθεσίας για Εταιρείες 2014, οι Διοικητικοί Σύμβουλοι αναγνωρίζουν ότι είναι υπεύθυνοι για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης της Εταιρίας με τις σχετικές υποχρεώσεις της (όπως ορίζεται στο άρθρο 225(1)). Οι Σύμβουλοι επιπλέον επιβεβαιώνουν ότι έχει συνταχθεί μία δήλωση συμμόρφωσης που καθορίζει τις πολιτικές της Εταιρίας και ότι έχουν τεθεί σε εφαρμογή κατάλληλες ρυθμίσεις και δομές οι οποίες, κατά τη γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου, αποσκοπούν στην εξασφάλιση ουσιαστικής συμμόρφωσης με τις σχετικές υποχρεώσεις. Κατά το οικονομικό έτος στο οποίο αναφέρεται αυτή η έκθεση, πραγματοποιήθηκε επανεξέταση αυτών των ρυθμίσεων και δομών.

Τερματισμός συμφωνιών υπηρεσίας

Το συμβόλαιο εργοδότησης ενός από τους Εκτελεστικούς Συμβούλους στις 31 Δεκεμβρίου 2022 περιλαμβάνει πρόνοια για μονομερές δικαίωμα μη αιτιολογημένου τερματισμού, με προειδοποίηση έξι μηνών για το σκοπό αυτό από τον Εκτελεστικό Διευθυντή, αλλά υπό την προϋπόθεση ότι υπάρχει αλλαγή ελέγχου της BOC PCL ως ορίζεται στη σύμβαση παροχής υπηρεσιών. Σε μια τέτοια περίπτωση, ο Εκτελεστικός Σύμβουλος θα δικαιούται αποζημίωση όπως αυτή καθορίζεται στη σύμβαση παροχής υπηρεσιών. Οι όροι εργοδότησης του άλλου Εκτελεστικού Συμβούλου βασίζονται στις πρόνοιες της ισχύουσας συλλογικής σύμβασης, οι οποίες προβλέπουν ειδοποίηση ή αποζημίωση εκ μέρους της BOC PCL με βάση τα χρόνια υπηρεσίας και γραπτή προειδοποίηση τεσσάρων μηνών από τον Εκτελεστικό Σύμβουλο σε περίπτωση εθελούσιας αποχώρησης.

Πολιτικές δωρεές

Οι πολιτικές δωρεές πρέπει να γνωστοποιούνται βάσει του Εκλογικού Νόμου του 1997 της Ιρλανδίας (όπως τροποποιήθηκε). Με βάση την Πολιτική Δωρεών, Χορηγιών και Εταιρικών Σχέσεων του Συγκροτήματος, το Συγκρότημα δεν χρηματοδοτεί πολιτικά κόμματα, ή οποιεσδήποτε ενώσεις/οργανισμούς που σχετίζονται άμεσα, ή έμμεσα, με αυτά. Οι Σύμβουλοι, κατόπιν έρευνας, έχουν βεβαιωθεί ότι δεν έγιναν πολιτικές δωρεές κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

Διοικητικό Συμβούλιο

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρίας κατά την ημερομηνία αυτής της Έκθεσης Συμβούλων αναφέρονται στη σελίδα 1. Όλοι οι Σύμβουλοι ήταν μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου κατά τη διάρκεια του έτους και μέχρι την ημερομηνία της παρούσας Έκθεσης Συμβούλων με εξαίρεση όπως περιγράφεται πιο κάτω.

Μετά την ψηφοφορία των μετόχων που πραγματοποιήθηκε κατά την Ετήσια Γενική Συνέλευση στις 20 Μαΐου 2022, ο κ. Maksim Goldman και ο Δρ. Michael Heger δεν διορίστηκαν εκ νέου στο Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας.

Στις 17 Φεβρουαρίου 2023 το Διοικητικό Συμβούλιο πρότεινε τον διορισμό της κα. Monique Hemerijck ως νέο μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου και ο επίσημος διορισμός της υπόκειται σε έγκριση από την ΕΚΤ.

Σύμφωνα με το Καταστατικό της Εταιρίας σε κάθε ετήσια γενική συνέλευση της Εταιρίας, κάθε Διοικητικός Σύμβουλος ο οποίος ασκεί τα καθήκοντά του κατά την ολοκλήρωση της τελευταίας ετήσιας γενικής συνέλευσης από τον τελευταίο διορισμό ή την επανεκλογή του, θα πρέπει να αποχωρεί και να προσφέρεται για επανεκλογή εάν το επιθυμεί.

Η αμοιβή του Διοικητικού Συμβουλίου παρουσιάζεται στη Σημείωση 50 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων και στην Έκθεση Πολιτικής Αμοιβών που παρατίθεται στην Έκθεση Εταιρικής Διακυβέρνησης.

Συμφέροντα Διοικητικών Συμβούλων και Γραμματέα

Το συμφέρον στο μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρίας που κατείχε κάθε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου και η Γραμματέας της Εταιρίας συμπεριλαμβανομένων των μελών της οικογένειάς τους, στις 31 Δεκεμβρίου 2022, παρουσιάζεται στον πιο κάτω πίνακα:

	Συνήθεις μετοχές ή Παραστατικά Δικαιώματα που αντιπροσωπεύουν συνήθεις μετοχές της Εταιρίας €0.10 η κάθε μία στις 31 Δεκεμβρίου 2022	Συνήθεις μετοχές ή Παραστατικά Δικαιώματα που αντιπροσωπεύουν συνήθεις μετοχές της Εταιρίας €0.10 η κάθε μία στην 1 Ιανουαρίου 2022 ή κατά την ημερομηνία του διορισμού τους
<i>Μη εκτελεστικοί σύμβουλοι</i>		
Ευστράτιος-Γεώργιος Αράπογλου	106,500	46,500
Arne Berggren	25,000	25,000
Ιωάννης Ζωγραφάκης	3,012	3,014
Πόλα Χατζησωτηρίου	7	7
Κωνσταντίνος Ιορδάνου	1,347,979	246,773
Μαρία Φιλίππου	1	1
Maksim Goldman	-	7,192
<i>Εκτελεστικοί σύμβουλοι</i>		
Πάνικος Νικολάου	5,027	5,027
Ελίζα Λειβαδιώτου	35	35
<i>Γραμματέας της Εταιρίας</i>		
Κάτια Σάντη	5	5
	1,487,566	333,554

Εκτός από τα πιο πάνω συμφέροντα οι Διοικητικοί Σύμβουλοι και η Γραμματέας της Εταιρίας δεν κατείχαν οποιοδήποτε άλλο συμφέρον σε μετοχές της Εταιρίας ή των θυγατρικών της στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

Ελεγκτές

Οι Ελεγκτές, PricewaterhouseCoopers (PwC) Chartered Accountants and Statutory Audit Firm, διορίστηκαν εκ νέου ως Ελεγκτές κατά την τελευταία Ετήσια Γενική Συνέλευση που πραγματοποιήθηκε στις 20 Μαΐου 2022 σύμφωνα με το άρθρο 383(2) της Νομοθεσίας για Εταιρείες 2014.

Περιβαλλοντικές, κοινωνικές και σχετικές με τη διακυβέρνηση γνωστοποιήσεις

Ως αναγνωρισμένος ηγέτης της ατζέντας βιωσιμότητας στην Κύπρο, το Συγκρότημα δεσμεύεται να οικοδομήσει μακροπρόθεσμη ανθεκτικότητα και βιωσιμότητα για την επιχείρησή μας, την οικονομία και την κοινωνία. Με βασικές φιλοδοξίες και στόχους που έχουν τεθεί στην ατζέντα μας για τη βιωσιμότητα, το Συγκρότημα εστιάζει στην υλοποίηση και την παράδοση, συμπεριλαμβανομένης της επένδυσης στην υποβολή εκθέσεων εταιρικής βιωσιμότητας και την τήρηση των υποχρεώσεων γνωστοποίησης. Πιστεύουμε ότι η διαφάνεια βρίσκεται στο επίκεντρο της εταιρικής βιωσιμότητας και σε αυτήν την ενότητα αποδεικνύουμε τη δέσμευσή μας στις αρχές της διαφάνειας και της λογοδοσίας μέσω της δημοσίευσης μιας σειράς μη χρηματοοικονομικών εταιρικών γνωστοποιήσεων για τη βιωσιμότητα και το Περιβάλλον, την Κοινωνία και σχετικά με τη Διακυβέρνηση (ESG) (ΠΚΔ).

Αυτές οι γνωστοποιήσεις παρέχουν τη βάση για να εξετάσουμε τις δεσμεύσεις μας, επιβάλλοντας επίσης πρόσθετη πειθαρχία στο Συγκρότημα για περαιτέρω πρόοδο και για να χρησιμοποιήσουμε την επιρροή μας για να υποστηρίξουμε τη βιωσιμότητα σε όλο το φάσμα των ενδιαφερομένων μερών.

Οι υποχρεωτικές μας μη χρηματοοικονομικές γνωστοποιήσεις παρατίθενται στο μέρος 'Περιβαλλοντικές, κοινωνικές και σχετικές με τη διακυβέρνηση γνωστοποιήσεις' αυτής της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης και αποτελούνται από τις γνωστοποιήσεις για τη δημοσιοποίηση χρηματοοικονομικών πληροφοριών σχετικών με το κλίμα (Task Force on Climate-related Financial Disclosures - TCFD), την Ταξινόμηση της ΕΕ και τη Μη-χρηματοοικονομική δήλωση, μια απαίτηση σύμφωνα με την Οδηγία Δημοσιοποίησης Μη-Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών (Non-Financial Reporting Directive - NFRD).

Δημοσιοποίηση Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών Σχετικών με το Κλίμα (TCFD)

Η Αρχή Χρηματοοικονομικής Συμπεριφοράς του Ηνωμένου Βασιλείου (FCA) και οι διατάξεις των κανονισμών Εισαγωγής απαιτούν από εταιρείες εισηγμένες στην 'premium' ή 'standard' κατηγορία του Επίσημου Μητρώου της εποπτικής αρχής κεφαλαιαγοράς του Ηνωμένου Βασιλείου (H.B.), να δημοσιοποιήσουν γνωστοποιήσεις κάτω από το πλαίσιο Δημοσιοποίησης Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών Σχετικών με το Κλίμα (TCFD). Οι γνωστοποιήσεις του Συγκροτήματος είναι ευθυγραμμισμένες με τις εισηγίες του πλαισίου Δημοσιοποίησης Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών Σχετικών με το Κλίμα (TCFD) και είναι σχεδιασμένες στους βασικούς πυλώνες εταιρικής λειτουργίας - διακυβέρνηση, στρατηγική, διαχείριση κινδύνου και μετρήσεις και στόχοι.

Το Συγκρότημα αναγνωρίζει ότι η ετοιμασία των γνωστοποιήσεων κάτω από το πλαίσιο Δημοσιοποίησης Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών Σχετικών με το Κλίμα (TCFD) είναι μια συνεχής διαδικασία και αναμένει ότι κάποιες δραστηριότητες είναι απαραίτητες να πραγματοποιηθούν μέσα στο 2023 έτσι ώστε να αναβαθμιστούν περαιτέρω οι γνωστοποιήσεις του TCFD, συμπεριλαμβανομένου:

- i. υιοθέτησης στόχων στο δανειακό χαρτοφυλάκιο με βάση κλιματικά σενάρια (Science Based Targets), ώστε το Συγκρότημα να συμπεριλάβει περαιτέρω στόχους στη στρατηγική του συνδεδεμένους με την κλιματική αλλαγή;
- ii. υιοθέτηση του ερωτηματολογίου ΠΚΔ ανά κλάδο οικονομίας στη διαδικασία αξιολόγησης νέου δανεισμού, όπου θα χρησιμοποιηθεί στη συνέχεια για την βαθμολόγηση ΠΚΔ και για συλλογή δεδομένων που αφορούν ΠΚΔ και κλίμα;
- iii. ανάπτυξη περαιτέρω της διαδικασίας εντοπισμού και της δυνατότητας επεξεργασίας των δεδομένων που θα ενισχύσει τη συχνότητα και τη διαφάνεια των αναφορών του Συγκροτήματος ως προς την πρόοδο, Επιπρόσθετα, ανάπτυξη των ευκαιριών που προκύπτουν από την κλιματική αλλαγή, μέσω ανάπτυξης βιώσιμων χρηματοδοτικών επιλογών που θα διαθέτει το Συγκρότημα; και
- iv. συνεχής βελτίωση στον τομέα της ανατροφοδότησης που προέρχεται από την ΕΚΤ όσο αφορά το σχέδιο δράσης του Συγκροτήματος αναφορικά με τον κίνδυνο της κλιματικής αλλαγής.

Δημοσιοποίηση Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών Σχετικών με το Κλίμα (TCFD) (συνέχεια)

Η Εταιρία αντιλαμβάνεται την σημαντικότητα των γνωστοποιήσεων TCFD και των απαιτήσεων από τις διατάξεις των κανονισμών Εισαγωγής του Επίσημου Μητρώου της εποπτικής αρχής κεφαλαιαγοράς του Ηνωμένου Βασιλείου (H.B.) αναφορικά με τις γνωστοποιήσεις για τους κινδύνους και ευκαιρίες από την κλιματική αλλαγή. Το Συγκρότημα διεξήγαγε ενδελεχή έλεγχο των κινδύνων και ευκαιριών από την κλιματική αλλαγή, λαμβάνοντας υπόψη το πιθανό αντίκτυπο από την κλιματική αλλαγή στο επιχειρηματικό περιβάλλον, και έχει καταγράψει σημαντική πρόοδο στην ενσωμάτωση του αντίκτυπου στο πλαίσιο διαχείρισης κινδύνου. Οι γνωστοποιήσεις έχουν πραγματοποιηθεί βάσει όλων των εισηγήσεων του TCFD, παρέχοντας πληροφόρηση συγκεκριμένων αποφάσεων του Συγκροτήματος και πως έχει καταλήξει στις συγκεκριμένες αποφάσεις. Έχουμε εξετάσει την απαίτηση 'συμμόρφωσης ή εξήγησης' κάτω από τις διατάξεις των κανονισμών Εισαγωγής και της Αρχής Χρηματοοικονομικής Αγωγής του Η.Β., και επιβεβαιώνουμε ότι έχουμε πραγματοποιήσει γνωστοποιήσεις με βάση τις 11 εισηγίες του TCFD, εκτός από τα πιο κάτω:

Πυλώνας II – Στρατηγική: Εισήγηση '(β) Επιδράσεις των κινδύνων και των ευκαιριών που συνδέονται με το κλίμα στην επιχειρηματική δραστηριότητα, τη στρατηγική και τον οικονομικό σχεδιασμό' και '(γ) Ανθεκτικότητα της στρατηγικής του οργανισμού, λαμβάνοντας υπόψη διάφορα σενάρια που συνδέονται με το κλίμα, συμπεριλαμβανομένου ενός σεναρίου με 2°C ή λιγότερο':

- Το Συγκρότημα γνωστοποίησε ποιοτικά το αντίκτυπο από τους κινδύνους και ευκαιρίες της κλιματικής αλλαγής που εντόπισε.
- Η ανάλυση σεναρίων, η άσκηση ποσοτικοποίησης κινδύνων Κ&Π και η άσκηση προσομοίωσης ακραίων κλιματικών καταστάσεων αποτελούν μεθόδους που βοηθούν στην αξιολόγηση και χαρτογράφηση των πιθανών επιπτώσεων των Κ&Π κινδύνων στην επιχειρηματική στρατηγική του Συγκροτήματος και τις αποφάσεις του οικονομικού σχεδιασμού. Η BOC PCL είναι στην διαδικασία ανάπτυξης της μεθοδολογίας άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων που θα συνεισφέρει στην εκτίμηση των φυσικών κινδύνων και των κινδύνων μετάβασης στα χαρτοφυλάκιά του και στη διαμόρφωση της επιχειρηματικής στρατηγικής και σχεδιασμού κεφαλαιακής επάρκειας.
- Η BOC PCL είναι στη διαδικασία σχεδιασμού ερωτηματολογίου ΠΚΔ και ενός πίνακα επιδόσεων ΠΚΔ που θα ενσωματωθούν μέσα στην διαδικασία αξιολόγησης νέων δανείων όπου ενδέχεται να ενισχύσει τον εντοπισμό κινδύνων ΠΚΔ, περιλαμβανομένου και Κ&Π, με μεγαλύτερη ακρίβεια. Τα ερωτηματολόγια ΠΚΔ θα ενισχύσουν τις προσπάθειες συλλογής καλύτερης ποιότητας δεδομένων τα οποία θα ενσωματωθούν στην επιχειρηματική στρατηγική, οικονομικό σχεδιασμό και την στρατηγική μηδενικού ισοζυγίου.
- Η BOC PCL έχει ενταχθεί στον οργανισμό Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF) και εκτίμησε τις Χρηματοδοτούμενες Εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου Πεδίου 3 που απορρέουν από τον δανειακό της χαρτοφυλάκιο. Το Συγκρότημα είναι στη διαδικασία να θέσει στόχους απαλλαγής από τον άνθρακα σε συγκεκριμένους τομείς και κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων ευθυγραμμισμένους με κλιματικό σενάριο οι οποίοι θα ενσωματωθούν στη επιχειρηματική στρατηγική και στον οικονομικό σχεδιασμό και θα δείχνουν πως η στρατηγική πρέπει να αλλάξει ώστε να αντιμετωπίσει του κινδύνους και ευκαιρίες Κ&Π. Καθώς προκύπτουν νέα δεδομένα και νέες δυνατότητες μοντελοποίησης, το Συγκρότημα συνεχίζει να εξελίσσει τις αναλύσεις σεναρίων που αφορούν τους κινδύνους μετάβασης και τους φυσικούς κινδύνους που θα δείχνουν την ανθεκτικότητα της στρατηγικής και του οικονομικού προγραμματισμού κάτω από αυτά τα σενάρια.

Πυλώνας III – Διαχείριση Κινδύνων: Εισήγηση '(γ) Ενσωμάτωση των διαδικασιών για τον εντοπισμό, την αξιολόγηση και τη διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα στη συνολική διαδικασία διαχείρισης κινδύνων':

- Το Συγκρότημα σημειώνει σημαντική πρόοδο στην περαιτέρω ενσωμάτωση κινδύνων κλιματικής αλλαγής στη διαδικασία διαχείρισης κινδύνων, στοχεύοντας να ενσωματώσει τους κινδύνους κλιματικής αλλαγής στην κουλτούρα διαχείρισης κινδύνων.
- Στο πλαίσιο των πρακτικών για χορήγηση δανεισμού, η BOC PCL βρίσκεται στη διαδικασία συμπερίληψης της αξιολόγησης των κριτηρίων ΠΚΔ και θεμάτων που αφορούν στην κλιματική αλλαγή στις διαδικασίες χορήγησης δανείων και να προσαρμόσει τις πολιτικές και διαδικασίες της με τρόπο που οι πιθανές επιδράσεις από θέματα ΠΚΔ και θέματα που αφορούν το κλίμα να συμπεριλαμβάνονται στα κύρια στοιχεία της πιστοληπτικής αξιολόγησης δηλ. στην ικανότητα αποπληρωμής και στην αξιολόγηση των εξασφαλίσεων.
- Ως μέρος της αξιολόγησης κινδύνων για χορήγηση νέου δανεισμού, η BOC PCL κάνει τα απαραίτητα βήματα για να αναπτύξει ερωτηματολόγια ΠΚΔ για κάθε τομέα, τα οποία στη βαθμολόγηση ΠΚΔ μέσω ενός πίνακα επίδοσης ΠΚΔ. Η βαθμολόγηση θα συμβάλει στη διαδικασία λήψης αποφάσεων με τη μορφή πιθανής αλλαγής στην τιμολόγηση, στην τοποθέτηση συγκεκριμένων όρων κλπ.

Δημοσιοποίηση Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών Σχετικών με το Κλίμα (TCFD) (συνέχεια)

- Το Συγκρότημα βρίσκεται σε διαδικασία ενίσχυσης των δυνατοτήτων του για Ποσοτικοποίηση των Κινδύνων σε σχέση κινδύνους ΔΠΚ και κλιματικής αλλαγής τόσο σε σχέση με την οικονομική όσο και με την κανονιστική προοπτική, στοχεύοντας να αξιολογήσει την επίδραση στα κεφάλαια.
- Οι πιο πάνω ενέργειες αναμένονται να εφαρμοστούν σε μεγάλο βαθμό μέχρι το τέλος του 2023.

Πυλώνας IV – Μετρήσεις και Στόχοι: Εισήγηση *γ* Στόχοι που χρησιμοποιούνται για τη διαχείριση των κινδύνων και των ευκαιριών που συνδέονται με το κλίμα και οι επιδόσεις σε σχέση με τους στόχους:

- Το Συγκρότημα έχει θέσει πρωταρχικούς Κύριους Δείκτες Απόδοσης ('ΚΔΑς') και αντίστοιχους στόχους στη τρέχουσα στρατηγική ΠΚΔ και στη στρατηγική κλιματικής αλλαγής. Το Συγκρότημα έχει γνωστοποιήσει τον στόχο που έχει θέσει σχετικά με τις εκπομπές ΑΤΘ Πεδίου 1 και Πεδίου 2, καθώς επίσης και την πρόοδο που σημειώνει σε σχέση με τον στόχο του. Όσο αφορά τις Χρηματοδοτούμενες εκπομπές ΑΤΘ Πεδίου 3, το Συγκρότημα βρίσκεται στη διαδικασία τοποθέτησης στόχων απαλλαγής από τον άνθρακα σε συγκεκριμένους τομείς και κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων, π.χ. στο χαρτοφυλάκιο στεγαστικών δανείων, οι οποίοι θα είναι ευθυγραμμισμένοι με σενάρια κλιματικής αλλαγής.
- Η BOC PCL έχει πρόσφατα ενταχθεί στον οργανισμό Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF). Η BOC PCL έχει εκτιμήσει και γνωστοποιήσει τις Χρηματοδοτούμενες εκπομπές ΑΤΘ Πεδίου 3 για περίπου το 88% των Μεικτών Δανείων και απαιτήσεων από πελάτες.
- Η BOC PCL έχει σκοπό να βελτιώνει συνεχώς την ποιότητα των δεδομένων που χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση των Χρηματοδοτούμενων εκπομπών ΑΤΘ Πεδίου 3 και να εξαλείψει τα υφιστάμενα κενά στα δεδομένα, καθώς η εγχώρια αγορά ωριμάζει, η Τράπεζα θα μπορεί να θέσει πιο ακριβείς στόχους.
- Οι μελλοντικές γνωστοποιήσεις των Χρηματοδοτούμενων εκπομπών ΑΤΘ Πεδίου 3 και οι σχετικοί κίνδυνοι βασίζονται στη γνωστοποίηση των εκπομπών ΑΤΘ και σχετικών κινδύνων από των πελατών. Στο παρόν στάδιο, η διαθέσιμη πληροφόρηση τόσο αφορά τα δημοσιοποιημένα δεδομένα στη Κυπριακή αγορά είναι περιορισμένη λόγω ότι οι πλείστες εταιρείες κατατάσσονται ως Μικρομεσαίες επιχειρήσεις και δεν εμπίπτουν κάτω από τις κανονιστικές απαιτήσεις γνωστοποιήσεων μέχρι το 2027.
- Σημαντική πρόοδος αναμένεται στη διαδικασία ανάθεσης στόχων το 2023.

Όλες οι τρέχουσες και μελλοντικές ενέργειες αναφέρονται εκτενώς στις γνωστοποιήσεις του TCFD κάτω από κάθε πυλώνα στις αναφερόμενες εισηγήσεις.

Το Συγκρότημα δεσμεύεται να παρέχει διαφανείς γνωστοποιήσεις συμβατές με την κλιματική αλλαγή στα ενδιαφερόμενα μέρη του, συμπεριλαμβανομένων επενδυτών, πελατών και υπαλλήλων και θα εξετάζει σε τακτικά χρονικά διαστήματα και θα ενημερώνει τις πρακτικές γνωστοποιήσεων σύμφωνα με τις εξελισσόμενες κανονιστικές απαιτήσεις και βέλτιστες πρακτικές.

Το Συγκρότημα δεσμεύεται στις αρχές του TCFD και θα συνεχίζει να εμπλέκεται με τα ενδιαφερόμενα μέρη και να συνεργάζεται με άλλες επιχειρήσεις στον ίδιο τομέα για να εξελίξει την εφαρμογή πρακτικών για γνωστοποιήσεις σε θέματα κλιματικής αλλαγής σε όλο το δίκτυο εταιρειών.

Ταξινόμια ΕΕ

Αυτή είναι η δεύτερη χρονιά γνωστοποίησης της Ταξινόμιας ΕΕ μετά από την εισαγωγή της σε συγκεκριμένες εταιρείες την προηγούμενη χρονιά. Παρέχει ένα σύστημα ταξινόμησης σε βιώσιμες δραστηριότητες για κλιματικούς και περιβαλλοντικούς στόχους.

Δήλωση μη-χρηματοοικονομικής πληροφόρησης

Οι Ευρωπαϊκοί κανονισμοί σχετικά με τη μη-χρηματοοικονομική πληροφόρηση, οι οποίοι ενσωματώθηκαν στην Ιρλανδική νομοθεσία (Δημοσιοποίηση Μη-Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών και Πληροφοριών για την Πολυμορφία από Ορισμένες Μεγάλες Επιχειρήσεις και Ομίλους, Κανονισμοί του 2017 (όπως έχουν τροποποιηθεί)), απαιτούν την υποβολή έκθεσης για συγκεκριμένα θέματα όπως περιβαλλοντικά θέματα, κοινωνικά και εργασιακά θέματα, τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, τη δωροδοκία και την καταπολέμηση της διαφθοράς. Οι απαιτούμενες πληροφορίες περιλαμβάνονται στην 'Δήλωση μη-χρηματοοικονομικής πληροφόρησης' που περιλαμβάνεται στην ενότητα 'Περιβαλλοντικές, κοινωνικές και σχετικές με τη διακυβέρνηση γνωστοποιήσεις' της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης.

Το Συγκρότημα δημοσιεύει τα Ετήσια Μη-Χρηματοοικονομικά Αποτελέσματα σύμφωνα με τα Πρότυπα της Παγκόσμιας Πρωτοβουλίας Αναφοράς (Global Reporting Initiative GRI) και σύμφωνα με τα πρότυπα και την καθοδήγηση του Συμβουλίου Προτύπων Λογιστικής Αειφορίας (SASB), τα οποία προσδιορίζουν και περιλαμβάνουν όλες τις πιο πάνω πληροφορίες. Η Εταιρική Έκθεση Βιώσιμης Ανάπτυξης του 2022 θα είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα του Συγκροτήματος <http://www.bankofcyprus.com> (Συγκρότημα/Βιώσιμη Ανάπτυξη/Εκθέσεις Βιώσιμης Ανάπτυξης).

Δήλωση ευθύνης του Διοικητικού Συμβουλίου

Οι Σύμβουλοι είναι υπεύθυνοι για την ετοιμασία της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης και των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την ΕΕ και τις πρόνοιες της Νομοθεσίας για Εταιρείες 2014 που ισχύουν για εταιρείες που υποβάλλουν εκθέσεις σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, τους ΕΕ (Πιστωτικά Ιδρύματα: Οικονομικές Καταστάσεις) Κανονισμού 2015 και, για τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, σύμφωνα με το Άρθρο 4 του Κανονισμού για τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (ΔΛΠ). Σύμφωνα με τη νομοθεσία για εταιρείες, οι Σύμβουλοι έχουν ευθύνη για την ετοιμασία οικονομικών καταστάσεων για το Συγκρότημα και την Εταιρία για κάθε οικονομικό έτος.

Σύμφωνα με το Ιρλανδικό δίκαιο, οι Σύμβουλοι δεν θα πρέπει να εγκρίνουν τις οικονομικές καταστάσεις, εκτός εάν είναι βέβαιοι ότι παρέχουν αληθινή και δίκαιη εικόνα των περιουσιακών στοιχείων, των υποχρεώσεων και της οικονομικής θέσης του Συγκροτήματος και της Εταιρίας στο τέλος του οικονομικού έτους και του κέρδους ή της ζημιάς του Συγκροτήματος και της Εταιρίας για το οικονομικό έτος και ότι συμμορφώνονται με τις πρόνοιες της Νομοθεσίας για Εταιρείες 2014.

Κατά την ετοιμασία αυτών των οικονομικών καταστάσεων, οι Σύμβουλοι οφείλουν:

- να επιλέγουν κατάλληλες λογιστικές πολιτικές και να τις εφαρμόζουν με συνέπεια,
- να προβαίνουν σε κρίσεις και εκτιμήσεις οι οποίες να είναι εύλογες και συνετές,
- να δηλώνουν εάν οι οικονομικές καταστάσεις έχουν ετοιμαστεί σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ όπως έχουν υιοθετηθεί από την ΕΕ και να διασφαλίζουν ότι περιέχουν τις πρόσθετες πληροφορίες που απαιτούνται από την Νομοθεσία για Εταιρείες 2014, και
- να ετοιμάζουν τις οικονομικές καταστάσεις με βάση την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και αν δεν είναι κατάλληλη η παραδοχή ότι το Συγκρότημα και η Εταιρία θα συνεχίσει τις δραστηριότητές της.

Οι Σύμβουλοι είναι υπεύθυνοι για τη διατήρηση επαρκών λογιστικών αρχείων τα οποία είναι επαρκή για να αποδείξουν και να εξηγήσουν τις συναλλαγές της Εταιρίας, να γνωστοποιήσουν με εύλογη ακρίβεια ανά πάσα στιγμή τα περιουσιακά στοιχεία, τις υποχρεώσεις και την οικονομική θέση της Εταιρίας και να τους επιτρέψουν να διασφαλίσουν ότι οι οικονομικές καταστάσεις συμμορφώνονται με τις πρόνοιες της Νομοθεσίας για Εταιρείες 2014 και του άρθρου 4 του Κανονισμού για τα ΔΛΠ. Οι Σύμβουλοι, με τη χρήση κατάλληλων διαδικασιών και συστημάτων, εξασφάλισαν επίσης την ύπαρξη μέτρων που διασφαλίζουν τη συμμόρφωση της Εταιρίας και του Συγκροτήματος με τις υποχρεώσεις τους για τήρηση επαρκών λογιστικών αρχείων. Αυτά τα λογιστικά αρχεία κρατούνται στο εγγεγραμμένο γραφείο της Εταιρίας στην οδό Earlsfort Terrace 10, Δουβλίνο 2, D02 T380, Ιρλανδία και στην οδό Στασίνου 51, 2002, Στρόβολος, Λευκωσία, Κύπρος.

Σε συμμόρφωση με το άρθρο 283 της Νομοθεσίας για Εταιρείες 2014, οι πληροφορίες και οι δηλώσεις που αφορούν τις εργασίες που περιλαμβάνονται στα λογιστικά αρχεία για το 2022, έχουν σταλεί στο εγγεγραμμένο γραφείο της Εταιρίας. Οι Σύμβουλοι είναι επίσης υπεύθυνοι για τη διαφύλαξη των περιουσιακών στοιχείων του Συγκροτήματος και της Εταιρίας και ως εκ τούτου για τη λήψη εύλογων μέτρων για την πρόληψη και την ανίχνευση απάτης και άλλων παρατυπιών.

Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και τις ισχύουσες διατάξεις των κανονισμών Εισαγωγής που εκδίδονται από το Χρηματιστήριο Αξιών του Λονδίνου, οι Σύμβουλοι είναι επίσης υπεύθυνοι για την ετοιμασία Έκθεσης Συμβούλων και εκθέσεις που σχετίζονται με την αμοιβή των Συμβούλων και την εταιρική διακυβέρνηση. Οι Σύμβουλοι υποχρεούνται επίσης από τους Κανονισμούς Διαφάνειας (Οδηγία 2004/109/ΕΚ) του 2007, όπως έχουν τροποποιηθεί, το Μέρος 2 (Κανόνες Διαφάνειας) των Κανονισμών της Κεντρικής Τράπεζας (Investment Market Conduct) του 2019 και τον Οδηγό Γνωστοποίησης και Κανόνες Διαφάνειας της Αρχής Χρηματοοικονομικής Αγωγής του Ηνωμένου Βασιλείου, να περιλάβουν επίσης Έκθεση Συμβούλων που να περιλαμβάνει δίκαιη επισκόπηση της εξέλιξης και της απόδοσης των εργασιών και της θέσης του Συγκροτήματος και περιγραφή των κύριων κινδύνων και των αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζει το Συγκρότημα.

Οι Σύμβουλοι είναι υπεύθυνοι για τη διατήρηση και την ακεραιότητα των εταιρικών και οικονομικών πληροφοριών που περιλαμβάνονται στην ιστοσελίδα της Εταιρίας. Η νομοθεσία στην Ιρλανδία που διέπει την ετοιμασία και τη διάδοση των οικονομικών καταστάσεων ενδέχεται να διαφέρει από τη νομοθεσία σε άλλες δικαιοδοσίες.

Δήλωση ευθύνης του Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

Οι Σύμβουλοι επιβεβαιώνουν ότι, με βάση τις γνώσεις και τις πεποιθήσεις του κάθε Συμβούλου:

- έχουν συμμορφωθεί με τις πιο πάνω απαιτήσεις κατά την ετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων,
- οι οικονομικές καταστάσεις που ετοιμάστηκαν σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, όπως έχουν υιοθετηθεί από την ΕΕ, δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα των περιουσιακών στοιχείων, των υποχρεώσεων και της οικονομικής θέσης του Συγκροτήματος και της Εταιρίας, καθώς και του κέρδους ή της ζημιάς του Συγκροτήματος και της Εταιρίας
- η Έκθεση Συμβούλων που περιλαμβάνεται στην Ετήσια Οικονομική Έκθεση 2022, περιλαμβάνει μια δίκαιη ανασκόπηση των εξελίξεων και της απόδοσης των εργασιών και της θέσης του Συγκροτήματος και της Εταιρίας, καθώς και μια περιγραφή των κύριων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζουν, και
- η Ετήσια Οικονομική Έκθεση 2022 και οι οικονομικές καταστάσεις, στο σύνολο τους, είναι δίκαιες, ισορροπημένες και κατανοητές και παρέχουν τις απαραίτητες πληροφορίες για τους μετόχους ούτως ώστε να αξιολογήσουν τη θέση και τις επιδόσεις του Συγκροτήματος, το επιχειρηματικό του μοντέλο και τη στρατηγική του.

Ευστράτιος-Γεώργιος Αράπογλου
Πρόεδρος

Πανίκος Νικολάου
Διευθύνων Σύμβουλος

31 Μαρτίου 2023

Έκθεση Διαχείρισης Κινδύνων και Κεφαλαίου

2022

Μια από τις κύριες προτεραιότητές του Συγκροτήματος είναι η συνεχής βελτίωση του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων, ώστε να είναι σε θέση να ανταποκρίνεται στο συνεχώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον με τον κατάλληλο τρόπο. Η αποτελεσματική διαχείριση κινδύνων είναι ζωτικής σημασίας για την επιτυχία του Συγκροτήματος και ως εκ τούτου το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων έχει σχεδιαστεί για να διασφαλίζει την ασφάλεια και την ευρωστία του ιδρύματος, την προστασία των συμφερόντων των καταθετών και των μετόχων και τη συμμόρφωση με τις κανονιστικές απαιτήσεις. Υπάρχουν καθορισμένες σαφείς γραμμές εξουσίας και λογοδοσίας, καθώς και η απαραίτητη υποδομή και αναλυτικά στοιχεία, ώστε το Συγκρότημα να είναι σε θέση να εντοπίζει, να αξιολογεί, να παρακολουθεί και να ελέγχει τους κινδύνους.

1. Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων (ΠΔΚ)

Το Διοικητικό Συμβούλιο, μέσω της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων, έχει την ευθύνη για τη θέσπιση ενός Πλαισίου Διαχείρισης Κινδύνων (το 'πλαίσιο' ή 'ΠΔΚ') με περιεκτικότητα και συνοχή ούτως ώστε να διασφαλίζεται ο εντοπισμός, η αξιολόγηση, η παρακολούθηση και ο έλεγχος όλων των κινδύνων. Το πλαίσιο διασφαλίζει ότι εντοπίζονται σημαντικοί και αναδυόμενοι κίνδυνοι, συμπεριλαμβανομένων, χωρίς όμως περιορισμό, των κινδύνων που ενδέχεται να απειλήσουν το επιχειρηματικό μοντέλο, τη μελλοντική απόδοση, τη ρευστότητα και τη φερεγγυότητα του Συγκροτήματος. Οι κίνδυνοι αυτοί λαμβάνονται υπόψη κατά τον καθορισμό της συνολικής επιχειρηματικής στρατηγικής του Συγκροτήματος, διασφαλίζοντας την ευθυγράμμιση με τη διάθεση ανάληψης κινδύνου. Για την θέσπιση της διάθεσης ανάληψης κινδύνου του, το Συγκρότημα διασφαλίζει ότι λαμβάνεται υπόψη η ανεκτικότητα του στον κίνδυνο ούτως ώστε να διατηρούνται πάντοτε ικανοποιητικά κεφαλαιακά επίπεδα.

Το ΠΔΚ υποστηρίζεται από μια ισχυρή δομή διακυβέρνησης και αποτελείται από διάφορα μέρη που αναλύονται στις πιο κάτω ενότητες. Το ΠΔΚ εξετάζεται, ενημερώνεται και εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο τουλάχιστον ετησίως για να αντικατοπτρίζει τυχόν αλλαγές στις επιχειρηματικές δραστηριότητες του Συγκροτήματος ή να λαμβάνει υπόψη εξωτερικούς κανονισμούς, τις απαιτήσεις εταιρικής διακυβέρνησης και βέλτιστων πρακτικών του τομέα.

1.1 Διακυβέρνηση σε σχέση με τη διαχείριση κινδύνων

Το Διοικητικό Συμβούλιο (το 'Συμβούλιο') έχει την ευθύνη για τη διακυβέρνηση σε σχέση με τη διαχείριση κινδύνων στο Συγκρότημα και την τελική ευθύνη για την αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων και το σύστημα εσωτερικού ελέγχου του Συγκροτήματος. Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων και η Επιτροπή Ελέγχου του Διοικητικού Συμβουλίου (ΕΔΚ και ΕΕ αντίστοιχα) και σε εκτελεστικό επίπεδο η Εκτελεστική Επιτροπή (EXCO), η Επιτροπή Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων (ALCO), η Επιτροπή Διάθεσης Περιουσιακών Στοιχείων (ADC), η Επιτροπή Τεχνολογίας (ET), η Επιτροπή Βιωσιμότητας και οι Επιτροπές Δανείων βοηθούν το Συμβούλιο σε σχέση με τις αρμοδιότητες του όσον αφορά τη διακυβέρνηση σε σχέση με τη διαχείριση κινδύνων.

Η ΕΔΚ υποστηρίζει το Συμβούλιο σε θέματα εποπτείας κινδύνων, συμπεριλαμβανομένης της παρακολούθησης του προφίλ κινδύνου του Συγκροτήματος και όλων των δραστηριοτήτων διαχείρισης κινδύνων, ενώ η Επιτροπή Ελέγχου υποστηρίζει το Συμβούλιο σε σχέση με την αποτελεσματικότητα του συστήματος εσωτερικών ελέγχων. Επιπλέον, εφαρμόζονται διαδικασίες συζήτησης και κλιμάκωσης μέσω του Διοικητικού Συμβουλίου όσο και μέσω Εκτελεστικών Επιτροπών που παρέχουν μια συνεπή προσέγγιση στη διαχείριση κινδύνων και τη λήψη αποφάσεων.

Η επικοινωνία σχετικά με τα θέματα που αφορούν διαχείριση κινδύνων υποστηρίζεται επίσης από τη κατάλληλη πληροφόρηση που υποβάλλεται από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων (ΔΔΚ) και την Εκτελεστική Διοίκηση. Ο Διευθυντής Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων (ΔΔΔΚ) ή οι εκπρόσωποί του συμμετέχουν σε όλες αυτές τις σημαντικές επιτροπές για να διασφαλίσουν ότι οι πληροφορίες παρουσιάζονται σωστά και ότι η θέση της Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνου είναι ξεκάθαρα διατυπωμένη.

Επιπλέον, συγκεκριμένοι ρόλοι εντός του Συγκροτήματος είναι κρίσιμοι, καθότι φέρουν συγκεκριμένες ευθύνες σε σχέση με τη Διαχείριση Κινδύνων. Οι ρόλοι αυτοί περιλαμβάνουν:

1. Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων (ΠΔΚ) (συνέχεια)

1.1 Διακυβέρνηση σε σχέση με τη διαχείριση κινδύνων (συνέχεια)

Διευθύνων Σύμβουλος (ΔΣ)

Ο Διευθύνων Σύμβουλος είναι υπεύθυνος για την ανάπτυξη της στρατηγικής και των επιχειρηματικών σχεδίων του Συγκροτήματος με τρόπο που να συνάδει με την εγκεκριμένη διάθεση ανάληψης κινδύνων και για τη καθοδήγηση και οργάνωση της Εκτελεστικής Διοίκησης για τη διασφάλιση της εκτέλεσής τους. Ο Διευθύνων Σύμβουλος είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση των οικονομικών και λειτουργικών επιδόσεων του Συγκροτήματος στο πλαίσιο της εγκεκριμένης διάθεσης ανάληψης κινδύνου.

Διευθυντής Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων (ΔΔΚ)

Ο Διευθυντής Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων ηγείται μιας ανεξάρτητης ΔΔΚ στο Συγκρότημα, συμπεριλαμβανομένων των θυγατρικών εταιρειών. Ο Διευθυντής Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων είναι υπεύθυνος για την εκτέλεση του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων και την ανάπτυξη στρατηγικών διαχείρισης κινδύνων. Ο Διευθυντής Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων αναμένεται να εξετάζει την επιχειρηματική στρατηγική και τη συνολική ανάληψη κινδύνων και τη διακυβέρνησή σε σχέση με τη διαχείριση κινδύνων στο Συγκρότημα και να παρουσιάζει τα ευρήματά του, με ανεξάρτητο τρόπο, στην ΕΔΚ, όποτε είναι απαραίτητο. Ο Διευθυντής Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων αναφέρεται στην ΕΔΚ και στο Διευθύνων Σύμβουλο για διοικητικούς σκοπούς.

Ευθύνη και Εξουσιοδότηση

Η ΔΔΚ λειτουργεί ανεξάρτητα και αυτό επιτυγχάνεται μέσω:

- Της οργανωτικής ανεξαρτησίας από τις δραστηριότητες που ανατίθενται για έλεγχο
- Της απρόσκοπτης και άμεσης πρόσβασης στην Εκτελεστική Διοίκηση και στο Διοικητικό Συμβούλιο, είτε μέσω της ΕΚ είτε απευθείας
- Της άμεσης και άνευ όρων πρόσβασης σε όλες τις επιχειρηματικές γραμμές που έχουν τη δυνατότητα να δημιουργήσουν ουσιαστικό κίνδυνο για το Συγκρότημα. Οι διευθυντές πρώτης γραμμής είναι υποχρεωμένοι να συνεργάζονται με τους Διευθυντές της ΔΔΚ και να παρέχουν πρόσβαση σε όλα τα αρχεία του Συγκροτήματος, καθώς και σε οποιαδήποτε άλλη πληροφορία χρειαστεί
- Υποβάλλεται ξεχωριστός προϋπολογισμός στην ΕΚ για έγκριση
- Ο Διευθυντής Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων είναι μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής (EXCO) και έχει δικαίωμα ψήφου ή αρνησικυρίας σε βασικές εκτελεστικές επιτροπές καθώς και σε επιχειρηματικές επιτροπές

Επιπλέον, η ανεξαρτησία αυτή διασφαλίζεται ως εξής:

- Ο Διευθυντής Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων αξιολογείται ετησίως από την ΕΔΚ που έχει από κοινού την ευθύνη με την Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού & Αμοιβών
- Ο Διευθυντής Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων διατηρεί στενή σχέση συνεργασίας τόσο με την ΕΔΚ όσο και με τον Πρόεδρο της, η οποία περιλαμβάνει τακτική και συχνή επικοινωνία τόσο κατά τη διάρκεια των επίσημων συνεδριάσεων της ΕΔΚ όσο και ανεπίσημων συναντήσεων και συζητήσεων

1.2 Μοντέλο Οργάνωσης

Η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων είναι η επιχειρηματική υπηρεσία που έχει συσταθεί για τη διαδικασία διαχείρισης κινδύνων του Συγκροτήματος σε καθημερινή βάση. Η διαδικασία διαχείρισης κινδύνων είναι ενσωματωμένη στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου της Τράπεζας. Η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων έχει διάφορα τμήματα, καθένα από τα οποία εξειδικεύεται σε μία ή περισσότερες κατηγορίες κινδύνων. Η οργάνωση του Τμήματος αντικατοπτρίζει τους τύπους κινδύνων που υπάρχουν στο Συγκρότημα.

1. Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων (ΠΔΚ) (συνέχεια)

1.2 Μοντέλο Οργάνωσης (συνέχεια)

Το οργανωτικό μοντέλο της ΔΔΚ είναι δομημένο με τέτοιον τρόπο ώστε:

- Να καθορίζεται η διάθεση ανάληψης κινδύνου και να υποβάλλονται εκθέσεις σχετικά με την κατάσταση του προφίλ κινδύνου σε τακτική βάση
- Να διασφαλίζεται η κατάλληλη κυριότητα, διαχείριση, παρακολούθηση και αναφορά όλων των ουσιαστικών και αναδυόμενων κινδύνων
- Να προωθείται η κατάλληλη ενδυνάμωση σε βασικούς τομείς κινδύνου που θα βοηθήσουν στη δημιουργία μιας ισχυρής νοοτροπίας κινδύνου
- Να παρέχονται εργαλεία και μεθοδολογίες για τη διαχείριση κινδύνων στις επιχειρηματικές μονάδες
- Να γίνεται αναφορά ζημιών από κινδύνους που εντοπίστηκαν στην Εκτελεστική Επιτροπή, στην ΕΔΚ και στο Διοικητικό Συμβούλιο και, όπου απαιτείται, στις Ρυθμιστικές Αρχές
- Να επιλέγονται και να παρακολουθούνται Βασικοί Δείκτες Κινδύνου (KRIs)

Η ΔΔΚ του Συγκροτήματος είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση κινδύνων σε όλες τις εταιρείες του Συγκροτήματος.

1.3 Εντοπισμός Κινδύνων

Η διαδικασία εντοπισμού των κινδύνων αποτελείται από δύο ταυτόχρονες αλλά συμπληρωματικές προσεγγίσεις για τον προσδιορισμό των κινδύνων, δηλαδή την προσέγγιση από την κορυφή προς τη βάση (top-down) και την προσέγγιση από τη βάση προς την κορυφή (bottom-up). Η πρώτη προσέγγιση καθοδηγείται από την Ανώτερη Διοίκηση και επικεντρώνεται στον εντοπισμό των σημαντικών κινδύνων του Συγκροτήματος, ενώ κατά τη δεύτερη προσέγγιση οι κίνδυνοι εντοπίζονται και αποτυπώνονται μέσω διαφόρων μεθόδων, όπως η διαδικασία Αυτοαξιολόγησης Κινδύνου και Ελέγχου (RCSA), η καταγραφή περιστατικών, η καταγραφή γεγονότων απάτης, οι έλεγχοι από τις εποπτικές αρχές, μέσω της άμεσης συνεργασίας με εξειδικευμένες μονάδες και άλλα. Οι κίνδυνοι που καταγράφονται από τις πιο πάνω διαδικασίες εντοπίζονται κατά τη διάρκεια της ετήσιας Εσωτερική διαδικασία αξιολόγησης της κεφαλαιακής επάρκειας (ICAAP) και των τριμηνιαίων επικαιροποιήσεων της και αποτελούν τους σημαντικούς κινδύνους του Συγκροτήματος.

Για να εξασφαλίσει τον πλήρη και ολοκληρωμένο εντοπισμό των κινδύνων, το Συγκρότημα έχει ενσωματώσει διάφορες βασικές διαδικασίες στη διαδικασία αναγνώρισης κινδύνων, όπως:

- Εσωτερική διαδικασία αξιολόγησης της κεφαλαιακής επάρκειας (ICAAP)
- Εσωτερική διαδικασία αξιολόγησης της ρευστοτικής επάρκειας (ILAAP)
- Ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων
- Διαδικασία κατάρτισης Χρηματοοικονομικού Πλάνου του Συγκροτήματος
- Κανονιστικοί, εσωτερικοί και εξωτερικοί έλεγχοι

1.4 Τρεις Γραμμές Άμυνας

Το Συγκρότημα συμμορφώνεται με τις κανονιστικές κατευθυντήριες γραμμές για την εταιρική διακυβέρνηση και έχει καθιερώσει το μοντέλο των Τριών Γραμμών Άμυνας ως πλαίσιο για την αποτελεσματική διαχείριση και έλεγχο κινδύνων και συμμόρφωσης. Το πλαίσιο αυτό καθορίζει τις αρμοδιότητες στη διαδικασία διαχείρισης του κινδύνου, διασφαλίζοντας επαρκή διαχωρισμό στην εποπτεία και τον έλεγχο του κινδύνου.

Πρώτη Γραμμή Άμυνας

Η πρώτη γραμμή άμυνας περιλαμβάνει λειτουργίες που κατέχουν και διαχειρίζονται κινδύνους στο πλαίσιο της ευθύνης τους για την επίτευξη των στόχων και είναι υπεύθυνες για την εφαρμογή διορθωτικών μέτρων για την αντιμετώπιση των ελλείψεων στη διαδικασία και τον έλεγχο. Αποτελείται από τη διοίκηση και το προσωπικό των επιχειρηματικών τομέων και των υποστηρικτικών λειτουργιών που ευθυγραμμίζονται άμεσα με την παράδοση προϊόντων και/ή υπηρεσιών.

1. Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων (ΠΔΚ) (συνέχεια)

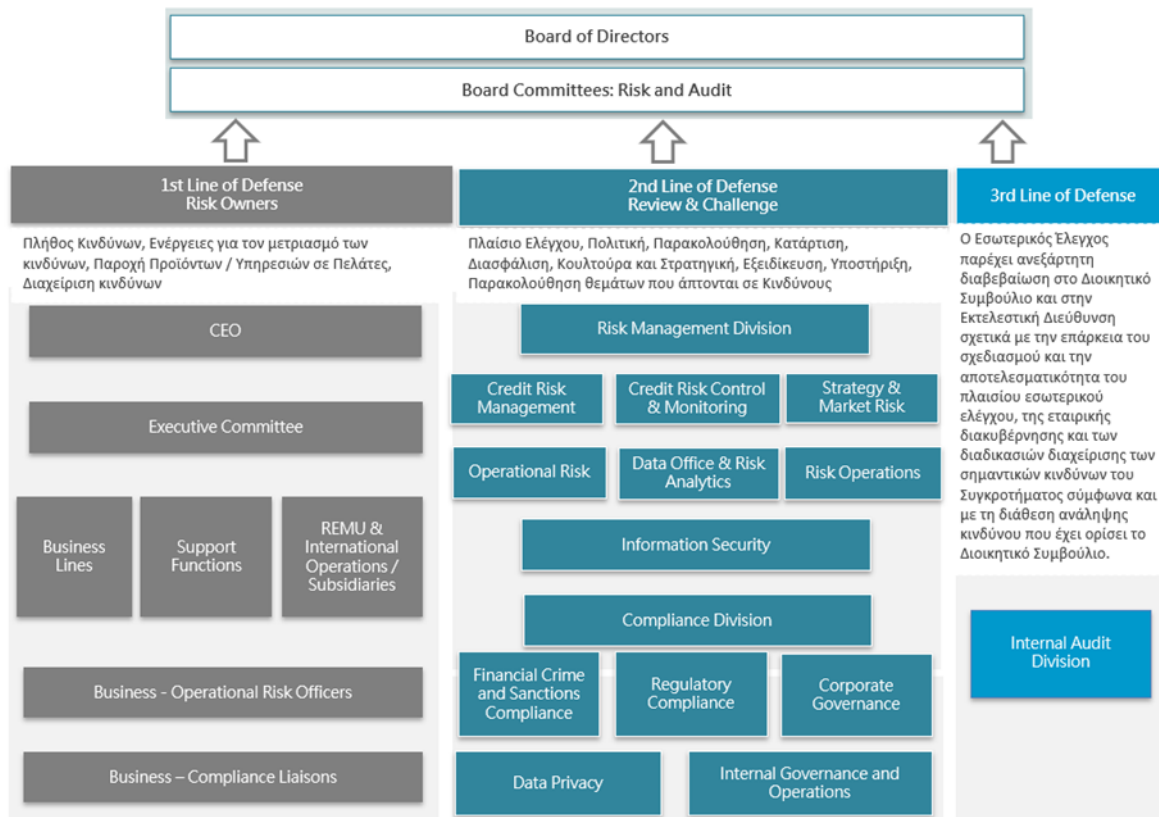
1.4 Τρεις Γραμμές Άμυνας (συνέχεια)

Δεύτερη Γραμμή Άμυνας

Η δεύτερη γραμμή άμυνας περιλαμβάνει λειτουργίες που επιβλέπουν τη συμμόρφωση της διεύθυνσης και του προσωπικού της πρώτης γραμμής με το κανονιστικό πλαίσιο και τις αρχές διαχείρισης κινδύνου. Αποτελείται από τις λειτουργίες Διαχείρισης Κινδύνων, Ασφάλειας Πληροφορικής και Κανονιστικής Συμμόρφωσης. Η δεύτερη γραμμή άμυνας καθορίζει το πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης του Συγκροτήματος και θεσπίζει πολιτικές και κατευθυντήριες γραμμές εντός των οποίων θα πρέπει να λειτουργούν οι επιχειρηματικές γραμμές και μονάδες υποστήριξης, οι εταιρείες Συγκροτήματος και το προσωπικό του. Η δεύτερη γραμμή άμυνας παρέχει επίσης στήριξη, καθώς και ανεξάρτητη εποπτεία του προφίλ κινδύνου και του πλαισίου κινδύνου.

Τρίτη Γραμμή Άμυνας

Η τρίτη γραμμή άμυνας είναι η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου (ΔΕΕ), η οποία παρέχει ανεξάρτητη διαβεβαίωση στο Διοικητικό Συμβούλιο και την Εκτελεστική Επιτροπή (EXCO) σχετικά με την επάρκεια του σχεδιασμού και τη λειτουργική αποτελεσματικότητα του πλαισίου εσωτερικού ελέγχου του Συγκροτήματος, της εταιρικής διακυβέρνησης και των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων (συμπεριλαμβανομένων των κινδύνων ESG), για τη διαχείριση κινδύνων σύμφωνα με τη διάθεση ανάληψης κινδύνων που ορίζει το Συμβούλιο. Τα ευρήματα κοινοποιούνται στο Συμβούλιο μέσω των επιτροπών και της ανώτερης διοίκησης και άλλων ενδιαφερομένων μερών, με την παρακολούθηση σχεδίων αποκατάστασης σε σχέση με τις συμφωνημένες ημερομηνίες ολοκλήρωσης.

1. Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων (ΠΔΚ) (συνέχεια)

1.5 Πλαίσιο Διάθεσης ανάληψης κινδύνου (RAF)

Ο στόχος του Πλαισίου Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνου (RAF) είναι να καθορίσει το επίπεδο κινδύνου που το Συγκρότημα είναι πρόθυμο να αναλάβει για την επιδίωξη των στρατηγικών του στόχων, οριοθετώντας τις βασικές αρχές και τους κανόνες που διέπουν τον καθορισμό της διάθεσης ανάληψης κινδύνου. Περιλαμβάνει τη δήλωση διάθεσης ανάληψης κινδύνου (Risk Appetite Statement - RAS), τις σχετικές πολιτικές και όρια, κατά περίπτωση, καθώς και τους ρόλους και τις αρμοδιότητες για την εφαρμογή και την παρακολούθηση του Πλαισίου Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνου.

Το Πλαίσιο Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνου έχει αναπτυχθεί προκειμένου να χρησιμοποιηθεί ως βασικό εργαλείο διαχείρισης για την καλύτερη ευθυγράμμιση της επιχειρηματικής στρατηγικής και των οικονομικών και μη οικονομικών στόχων με τη διαχείριση κινδύνων, και θα πρέπει να θεωρείται ως το σημείο αναφοράς για όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη εντός του Συγκροτήματος, καθώς και για τα εποπτικά όργανα, για την αξιολόγηση του κατά πόσον οι αναληφθείσες επιχειρηματικές δραστηριότητες είναι συνεπείς με την καθορισμένη διάθεση ανάληψης κινδύνου.

Το Πλαίσιο Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνου είναι ένα από τα κύρια στοιχεία του Πλαισίου Διαχείρισης Κινδύνων το οποίο περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, μια σειρά από πλαίσια, πολιτικές και εγκυκλίους για την αντιμετώπιση των σημαντικών κινδύνων του Συγκροτήματος. Έχουν θεσπιστεί ξεχωριστά Πλαίσια Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνου για όλες τις ενεργές θυγατρικές και αυτά υπόκεινται στην έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου κάθε θυγατρικής.

Δήλωση Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνου (Risk Appetite Statement – RAS)

Η Δήλωση Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνου είναι η διατύπωση, σε γραπτή μορφή, του συνολικού επιπέδου και των τύπων κινδύνου που το Συγκρότημα είναι πρόθυμο να αποδεχθεί κατά την εκτέλεση των επιχειρηματικών του στόχων και της στρατηγικής του. Περιλαμβάνει ποιοτικές δηλώσεις καθώς και ποσοτικές μετρήσεις που εκφράζονται σε σχέση με το κεφάλαιο, τη ρευστότητα, τα κέρδη, τη χρηματοδότηση και άλλους κινδύνους.

Η Δήλωση Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνου εξετάζει, μεταξύ άλλων, τους ακόλουθους κινδύνους (οικονομικούς και μη-οικονομικούς):

Χρηματοοικονομικοί Κίνδυνοι	Μη Χρηματοοικονομικοί Κίνδυνοι
Κίνδυνος Κεφαλαίου	Κίνδυνος Επεξεργασίας & Εκτέλεσης Συναλλαγών
Κίνδυνος Κερδών	Κίνδυνος Συμμόρφωσης
Πιστωτικός Κίνδυνος	Κίνδυνος Φήμης
Κίνδυνος Αγοράς	Νομικός Κίνδυνος
Κίνδυνος επιτοκίου στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο (IRRBB)	Κίνδυνος Ασφάλειας Πληροφοριών και Κίνδυνος στον Κυβερνοχώρο
Κίνδυνος Συγκέντρωσης	Τεχνολογικός Κίνδυνος
Κίνδυνος Χρηματοδότησης & Ρευστότητας	Κίνδυνος Εξωτερικής ανάθεσης / ανάθεσης εργασιών σε τρίτους
Κλιματικός & Περιβαλλοντικός Κίνδυνος	Κίνδυνος Επιχειρησιακής Συνέχειας

Διάθεση ανάληψης κινδύνου και αλληλεπίδραση με Χρηματοοικονομικό Πλάνο

Η Δήλωση Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνου υπόκειται σε ετήσια διαδικασία αναθεώρησης κατά την περίοδο κατάρτισης του Χρηματοοικονομικού Πλάνου του Συγκροτήματος και των στρατηγικών πλάνων των επιχειρηματικών τομέων. Η αλληλεπίδραση μεταξύ αυτών των διαδικασιών προβλέπει έναν επαναληπτικό κύκλο ανατροφοδότησης κατά τη διάρκεια του οποίου οι δείκτες της Δήλωσης Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνου, που σχετίζονται με τις ελάχιστες κανονιστικές απαιτήσεις, λειτουργούν ως μηχανισμός προστασίας για το Χρηματοοικονομικό Πλάνο, ενώ για άλλους δείκτες το Χρηματοοικονομικό Πλάνο παρέχει στοιχεία για τον καθορισμό της ανοχής κινδύνου. Επιπλέον, κάθε αναθεώρηση του Χρηματοοικονομικού Πλάνου του Συγκροτήματος (καθώς και τα διαφορετικά σενάρια βάσει του Χρηματοοικονομικού Πλάνου του Συγκροτήματος) και/ή οι ασκήσεις αναθεώρησης που εκτελούνται, ελέγχονται για να διασφαλιστεί ότι είναι εντός της διάθεσης ανάληψης κινδύνου του Συγκροτήματος.

1. Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων (ΠΔΚ) (συνέχεια)

1.5 Πλαίσιο Διάθεσης ανάληψης κινδύνου (RAF) (συνέχεια)

Πίνακας Παρακολούθησης της Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνου

Για να διασφαλιστεί ότι το προφίλ κινδύνου του Συγκροτήματος είναι εντός της εγκεκριμένης διάθεσης ανάληψης κινδύνου, μια ενοποιημένη έκθεση κινδύνου και ένας πίνακας ελέγχου διάθεσης ανάληψης κινδύνου εξετάζονται τακτικά και συζητούνται από το Διοικητικό Συμβούλιο και την ΕΔΚ.

Σε περίπτωση παραβίασης, το πλαίσιο διάθεσης ανάληψης κινδύνου παρέχει την απαραίτητη διαδικασία κλιμάκωσης για την ανάλυση της σημαντικότητας και της φύσης της παραβίασης, την κοινοποίηση στις αρμόδιες αρχές και τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τις απαραίτητες ενέργειες αποκατάστασης.

1.6 Ταξινόμηση κινδύνου

Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι όλοι οι κίνδυνοι που ενδέχεται να αντιμετωπίσει το Συγκρότημα εντοπίζονται και τυγχάνουν διαχείρισης, υπάρχει μια ταξινόμηση κινδύνων που αποτελεί βασικό στοιχείο της Διαδικασίας Αξιολόγησης Εσωτερικής Κεφαλαιακής Επάρκειας (ICAAP) και της Διαδικασίας Αξιολόγησης Εσωτερικής Ρευστοτικής Επάρκειας (ILAAP). Η ταξινόμηση διασφαλίζει ότι η κάλυψη των κινδύνων είναι ολοκληρωμένη και εντοπίζει πιθανούς δεσμούς μεταξύ των κινδύνων.

1.7 Μέτρηση και Αναφορά Κινδύνων

Η ΔΔΚ χρησιμοποιεί διάφορα συστήματα και μοντέλα για την υποστήριξη βασικών επιχειρηματικών διαδικασιών και λειτουργιών, συμπεριλαμβανομένων των ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, των εγκρίσεων πιστώσεων, του κινδύνου απάτης και της χρηματοοικονομικής αναφοράς. Η ΔΔΚ έχει δημιουργήσει ένα πλαίσιο διακυβέρνησης και επικύρωσης μοντέλων για την αντιμετώπιση των κινδύνων που προκύπτουν από τη χρήση των μοντέλων.

Περαιτέρω, η ΔΔΚ:

- Διατηρεί κατηγοριοποίηση και ορισμούς των κινδύνων και ορολογίες που χρησιμοποιούνται σε ολόκληρο το Συγκρότημα
- Αντιπαραβάλλει αναφορές Βασικών Δεικτών Κινδύνου και άλλες σχετικές πληροφορίες κινδύνου. Όταν προκύπτουν παραβιάσεις ορίων, εφαρμόζονται διαδικασίες κλιμάκωσης και αναφοράς.
- Ελέγχει ότι οι πληροφορίες για τους κινδύνους που παρέχονται από τις Διευθύνσεις είναι πλήρεις και ακριβείς και ότι η διοίκηση έχει καταβάλει κάθε εύλογη προσπάθεια για τον εντοπισμό και την αξιολόγηση όλων των βασικών κινδύνων
- Διασφαλίζει ότι οι πληροφορίες για τους κινδύνους που υποβάλλονται στην ΕΔΚ και στο Συμβούλιο από τη ΔΔΚ και τις Διευθύνσεις είναι κατάλληλες και παρέχει τη δυνατότητα για την παρακολούθηση και τον έλεγχο όλων των κινδύνων που αντιμετωπίζει το Συγκρότημα
- Δημοσιοποιεί πληροφορίες για τους κινδύνους εξωτερικά και συντάσσει εκθέσεις για τους σημαντικούς κινδύνους σύμφωνα με τις εσωτερικές και εξωτερικές κανονιστικές απαιτήσεις

Ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων

Οι ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων είναι ένα βασικό εργαλείο διαχείρισης κινδύνων που χρησιμοποιεί το Συγκρότημα για να λάβει πληροφορίες σχετικά με τη συμπεριφορά διαφορετικών στοιχείων του Συγκροτήματος σε ένα σενάριο κρίσης και να αξιολογήσει την ανθεκτικότητα και την επάρκεια κεφαλαίου και ρευστότητας του Συγκροτήματος, μέσω της χρήσης μιας σειράς σεναρίων, που βασίζονται σε διακυμάνσεις των συνθηκών αγοράς, του οικονομικού και άλλων συνθηκών περιβάλλοντος λειτουργίας. Οι ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων διενεργούνται τόσο για εσωτερικούς όσο και για κανονιστικούς σκοπούς και διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο για:

1. Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων (ΠΔΚ) (συνέχεια)

1.7 Συστήματα Μέτρησης και Αναφοράς Κινδύνων (συνέχεια)

Ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (συνέχεια)

- Κατανόηση του προφίλ κινδύνου του Συγκροτήματος
- Εκτίμηση του κατά πόσον υπάρχει ικανοποιητική κεφαλαιακή ή ρευστοτική επάρκεια υπό ακραίες συνθήκες (ICAAP και ILAAP) και εισηγήσεις για μετριασμό
- /Αξιολόγηση της στρατηγικής του Συγκροτήματος
- Καθορισμό ή αναθεώρηση ορίων
- Παροχή πληροφοριών στο Συγκρότημα για την κατανόηση των γεγονότων που ενδέχεται να ωθήσουν το Συγκρότημα εκτός της διάθεσης ανάληψης κινδύνων

Το Συγκρότημα διεξάγει τη διαδικασία προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων μέσω ενός συνδυασμού προσεγγίσεων από κάτω προς τα πάνω και από πάνω προς τα κάτω (bottom-up και top-down). Η ανάλυση σεναρίων και ευαισθησίας ακολουθεί μια προσέγγιση από κάτω προς τα πάνω, ενώ οι αντίστροφες ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων ακολουθούν μια προσέγγιση από πάνω προς τα κάτω.

Εάν οι ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων αποκαλύψουν ευάλωτους τομείς σε ένα δεδομένο σύνολο κινδύνων, οι Διευθύνσεις προβαίνουν σε συστάσεις στο ΔΣ, μέσω της ΕΔΚ, για διορθωτικά μέτρα και ενέργειες.

Το πρόγραμμα ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων του Συγκροτήματος περιλαμβάνει μια σειρά από ασκήσεις που προβλέπουν το μέλλον και λαμβάνουν υπόψη όλους τους σημαντικούς κινδύνους του Συγκροτήματος. Αυτές οι βασικές εσωτερικές ασκήσεις περιλαμβάνουν:

- Προσομοίωση ακραίων καταστάσεων που πραγματοποιείται σε ετήσια βάση για την υποστήριξη της Εσωτερικής Διαδικασίας Εσωτερικής Αξιολόγησης Κεφαλαιακής Επάρκειας (ICAAP). Διενεργούνται επίσης τριμηνιαίες ανασκοπήσεις της ICAAP.
- Η Εσωτερική Διαδικασία Αξιολόγησης της Επάρκειας Ρευστότητας (ILAAP) του Συγκροτήματος που πραγματοποιείται σε ετήσια βάση για την αξιολόγηση των κινδύνων ρευστότητας του Συγκροτήματος. Διενεργούνται επίσης τριμηνιαίες ανασκοπήσεις ILAAP.
- Έκτακτες ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων όπου και εάν απαιτείται, συμπεριλαμβανομένων αιτημάτων από τη ρυθμιστική αρχή.

Άλλες ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για επιχειρηματικούς λόγους και για συγκεκριμένους τύπους κινδύνων

Το Τμήμα Κινδύνου Αγοράς και Ρευστότητας διενεργεί επιπρόσθετες ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, οι οποίες περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- Μηνιαίες ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για τον κίνδυνο επιτοκίου (μεταβολή 2% στα Καθαρά Έσοδα από Τόκους (Net Interest Income - NII)) και στην Οικονομική Αξία (Economic Value - EV)
- Τριμηνιαίες ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για τον κίνδυνο επιτοκίου (με βάση τα έξι προκαθορισμένα σενάρια επιτοκίων της Βασιλείας που περιλαμβάνουν πλήγματα short up, short down, parallel up, parallel down κ.λπ.)
- Τριμηνιαίες ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία: η επίδραση στα κέρδη/ζημιές και τα αποθεματικά υποδεικνύεται από μεταβολές των επιτοκίων και των τιμών των ομολόγων και των μετοχών
- Ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων ρευστότητας για τις ταμειακές ροές (ορίζοντας ενός μηνός)

Το Συγκρότημα συμμετείχε στην πρώτη άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων της ΕΚΤ για τον κλιματικό κίνδυνο του 2022

Η άσκηση χρησίμευσε ως άσκηση μάθησης για τις τράπεζες προκειμένου να εισαγάγουν τον κλιματικό κίνδυνο στη διαχείριση κινδύνων σαν ποιοτικό μέρος της Εποπτικής Επισκόπησης και Διαδικασίας Αξιολόγησης (SREP).

1. Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων (ΠΔΚ) (συνέχεια)

1.7 Συστήματα Μέτρησης και Αναφοράς Κινδύνων (συνέχεια)

Το Συγκρότημα θα συμμετάσχει στο SSM Stress Test 2023 ως ένα από τα Άλλα Σημαντικά Ιδρύματα του SSM' ('Other SSM Significant Institutions')

Η άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων ξεκίνησε επίσημα στις 31 Ιανουαρίου 2023 και αναμένεται να ολοκληρωθεί έως τα τέλη Ιουλίου 2023. Η άσκηση θα αξιολογήσει την ανθεκτικότητα των τραπεζών της ΕΕ σε ένα δυσμενές οικονομικό σοκ και θα επηρεάσει τη διαδικασία SREP του 2023. Τα αποτελέσματα της άσκησης προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων θα χρησιμοποιηθούν για την ενημέρωση της Οδηγίας του Πυλώνα 2 κάθε τράπεζας στο πλαίσιο της διαδικασίας SREP. Τα ποιοτικά ευρήματα σχετικά με τις αδυναμίες στις πρακτικές προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων του Συγκροτήματος θα μπορούσαν επίσης να επηρεάσουν τις απαιτήσεις του Πυλώνα 2 και να επηρεάσουν άλλες εποπτικές δραστηριότητες.

Εσωτερική διαδικασία αξιολόγησης της κεφαλαιακής επάρκειας (ICAAP)

Η Εσωτερική διαδικασία αξιολόγησης της κεφαλαιακής επάρκειας (ICAAP) είναι μια διαδικασία, ο κύριος σκοπός της οποίας είναι η αξιολόγηση της κεφαλαιακής επάρκειας του Συγκροτήματος σε σχέση με το επίπεδο των υποκείμενων ουσιαστών κινδύνων που μπορεί να προκύψουν από την επιδίωξη της στρατηγικής του Συγκροτήματος ή από αλλαγές στο περιβάλλον λειτουργίας του. Πιο συγκεκριμένα, η Εσωτερική διαδικασία αξιολόγησης της κεφαλαιακής επάρκειας (ICAAP) αναλύει, αξιολογεί και προσδιορίζει ποσοτικά τους κινδύνους του Συγκροτήματος, καθορίζει τις τρέχουσες και μελλοντικές κεφαλαιακές ανάγκες για τους σημαντικούς κινδύνους που εντοπίστηκαν και αξιολογεί την ικανότητα απορρόφησης ζημιών του Συγκροτήματος τόσο στο βασικό σενάριο όσο και στις συνθήκες προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, με στόχο να αποδείξει ότι το Συγκρότημα έχει επαρκή κεφάλαιο και στα δύο σενάρια, για να υποστηρίξει τις δραστηριότητές του και να επιτύχει τους στρατηγικούς του στόχους σύμφωνα με την Διάθεση Ανάλυσης Κινδύνου και τη Στρατηγική που εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Το Συγκρότημα προβαίνει επίσης σε τριμηνιαίες αναθεωρήσεις των αποτελεσμάτων της Εσωτερικής διαδικασίας αξιολόγησης της κεφαλαιακής επάρκειας (ICAAP) του λαμβάνοντας υπόψη τις τελευταίες πραγματικές και προβλεπόμενες πληροφορίες. Η τριμηνιαία αξιολόγηση προσδιορίζει εάν το Συγκρότημα διαθέτει επαρκή επίπεδα κεφαλαίου για να αντέξει τις συνθήκες προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων. Οι τριμηνιαίες αξιολογήσεις της Εσωτερικής διαδικασίας αξιολόγησης της κεφαλαιακής επάρκειας (ICAAP) του 2022 έδειξαν ότι το Συγκρότημα διαθέτει επαρκή κεφάλαια και διαθέσιμα μέτρα διαχείρισης για να υποστηρίξει το προφίλ κινδύνου του, τις δραστηριότητές του και να του επιτρέψει να ανταποκριθεί στις εποπτικές του απαιτήσεις, τόσο σε συνθήκες όσο και σε δυσμενείς συνθήκες.

Η Εσωτερική διαδικασία αξιολόγησης της κεφαλαιακής επάρκειας (ICAAP) για το 2022 αναμένεται να υποβληθεί στην ΕΚΤ στις 31 Μαρτίου 2023. Με βάση τα προκαταρκτικά αποτελέσματα, η Εσωτερική διαδικασία αξιολόγησης της κεφαλαιακής επάρκειας (ICAAP) για το 2022 υποδεικνύει ότι το Συγκρότημα διαθέτει επαρκή κεφάλαια και διαθέσιμα μέτρα διαχείρισης κινδύνων για να υποστηρίξει το προφίλ κινδύνου και τις δραστηριότητές του και να του επιτρέψει να ανταποκριθεί στις ρυθμιστικές του απαιτήσεις, τόσο σε συνθήκες όσο και σε δυσμενείς συνθήκες.

Εσωτερική διαδικασία αξιολόγησης της επάρκειας ρευστότητας (ILAAP)

Η Εσωτερική Διαδικασία Αξιολόγησης της Επάρκειας Ρευστότητας ('ILAAP') του Συγκροτήματος είναι μια διαδικασία της οποίας ο κύριος στόχος είναι να αξιολογήσει εάν η ποσότητα και η ικανότητα των πόρων ρευστότητας που είναι διαθέσιμοι στο Συγκρότημα είναι επαρκείς, για να υποστηρίξει το επιχειρηματικό του μοντέλο, να επιτύχει τους στρατηγικούς του στόχους τόσο σε συνθήκες και ακραίες καταστάσεις και που του επιτρέπουν να συμμορφώνεται με τις κανονιστικές απαιτήσεις, συμπεριλαμβανομένου του Δείκτη Κάλυψης Ρευστότητας (Liquidity Coverage Ratio - LCR) και του Καθαρού Σταθερού Δείκτη Χρηματοδότησης (Net Stable Funding Ratio - NSFR).

1. Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων (ΠΔΚ) (συνέχεια)

1.7 Συστήματα Μέτρησης και Αναφοράς Κινδύνων (συνέχεια)

Εσωτερική διαδικασία αξιολόγησης της επάρκειας ρευστότητας (ILAAP) (συνέχεια)

Το Συγκρότημα αναλαμβάνει τριμηνιαία αναθεώρηση της Εσωτερικής Διαδικασίας Αξιολόγησης της Επάρκειας Ρευστότητας, μέσω τριμηνιαίων ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων. Οποιοσδήποτε ουσιώδεις μεταβολές από το τέλος του έτους αξιολογούνται σε σχέση με τη ρευστότητα και τη χρηματοδότηση. Η τριμηνιαία αναθεώρηση προσδιορίζει κατά πόσο το Συγκρότημα διαθέτει επαρκή αποθέματα ρευστότητας για να καλύψει τις εκροές κάτω από σενάρια ακραίων καταστάσεων. Οι τριμηνιαίες αναθεωρήσεις της Εσωτερικής Διαδικασίας Αξιολόγησης της Επάρκειας Ρευστότητας (ILAAP) του 2022 καταδεικνύουν ότι η θέση ρευστότητας της BOC PCL βρίσκεται σε πολύ ικανοποιητικά επίπεδα. Η BOC PCL διατηρεί αποθέματα ρευστότητας τα οποία είναι επαρκή για να διασφαλίσει την ικανότητά της να τηρεί τις υποχρεώσεις της όπως προκύπτουν, κάτω από συνήθεις και ακραίες συνθήκες.

Η Εσωτερική Διαδικασία Αξιολόγησης της Επάρκειας Ρευστότητας (ILAAP) για το 2022 θα υποβληθεί στην ΕΚΤ στις 31 Μαρτίου 2023. Τα αποτελέσματα της Εσωτερικής Διαδικασίας Αξιολόγησης της Επάρκειας Ρευστότητας (ILAAP) του 2022 αναφέρουν ότι το Συγκρότημα διατηρεί αποθέματα ρευστότητας τα οποία είναι επαρκή για να διασφαλίσουν την ικανότητά του να τηρεί τις υποχρεώσεις του όπως προκύπτουν κάτω από συνήθεις και ακραίες καταστάσεις.

2. Σχεδιασμός ανάκαμψης και εξυγίανσης

Το σχέδιο ανάκαμψης του Συγκροτήματος καθορίζει τις ρυθμίσεις και τα μέτρα που θα μπορούσε να υιοθετήσει σε περίπτωση σοβαρής οικονομικής πίεσης για την αποκατάσταση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας του Συγκροτήματος. Στο σχέδιο ανάκαμψης του Συγκροτήματος περιλαμβάνεται μια σειρά δεικτών και επιλογών, οι οποίοι από κοινού παρουσιάζουν τον εντοπισμό των ακραίων φαινομένων και τις ενέργειες μετριασμού που διαθέτει το Συγκρότημα για την αποκατάσταση της βιωσιμότητας. Το σχέδιο ανάκαμψης του Συγκροτήματος εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο κατόπιν σύστασης της ΕΔΚ και της ΕΠΣΥ.

Το σχέδιο εξυγίανσης του Συγκροτήματος καταρτίζεται από το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης σε συνεργασία με την Αρχή Εξυγίανσης (Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου). Το σχέδιο εξυγίανσης περιγράφει την Προτιμώμενη Στρατηγική Εξυγίανσης, πέραν της διασφάλισης της συνέχισης των κρίσιμων εργασιών του Συγκροτήματος και του εντοπισμού και αντιμετώπισης τυχόν εμποδίων στη δυνατότητα εξυγίανσης του. Το σχέδιο εξυγίανσης του Συγκροτήματος είναι μια διάσωση με ίδια μέσα μέσω της BOC PCL. Οι αρχές εξυγίανσης καθορίζουν επίσης τις ελάχιστες απαιτήσεις ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων (MREL) που αντιστοιχούν στην ικανότητα απορρόφησης ζημιών που απαιτείται για την εκτέλεση της εξυγίανσης.

3. Κουλτούρα Κινδύνου

Μια ισχυρή κουλτούρα κινδύνου είναι ένας σημαντικός καθοριστικός παράγοντας για το κατά πόσον το Συγκρότημα θα είναι σε θέση να εφαρμόσει με επιτυχία τη στρατηγική του στο πλαίσιο της καθορισμένης διάθεσης ανάληψης κινδύνου. Σε ολόκληρο το Συγκρότημα εφαρμόζεται ένα σχέδιο δράσης για την υιοθέτηση μιας εταιρικής κουλτούρας κινδύνου και η ΔΔΚ έχει ηγετικό ρόλο σε αυτό. Το σχέδιο δράσης περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τη μέτρηση της κουλτούρας κινδύνου, τόσο στο επίπεδο της τράπεζας όσο και στο επίπεδο των Διευθύνσεων, μέσω ενός Πίνακα Αναφοράς Κουλτούρας Κινδύνου (Risk Culture Dashboard), την επικοινωνία μιας σειράς θεμάτων με στόχο την ενίσχυση της κουλτούρας κινδύνου και την παροχή ειδικής κατάρτισης για τομείς όπως παροχή πιστωτικών διευκολύνσεων και άλλα θέματα που σχετίζονται με τη διαχείριση κινδύνων.

Το Συγκρότημα ενισχύει την κουλτούρα κινδύνου και αυξάνει την ευαισθητοποίηση των εργαζομένων του σε θέματα κινδύνου μέσω συνεχούς εκπαίδευσης του προσωπικού (τόσο μέσω φυσικής παρουσίας σε εργαστήρια όσο και μέσω ηλεκτρονικής μάθησης).

4. Κύριοι Κίνδυνοι

Ως μέρος των επιχειρηματικών του δραστηριοτήτων, το Συγκρότημα αντιμετωπίζει διάφορους κινδύνους, οι σημαντικότεροι από τους οποίους περιλαμβάνουν τον πιστωτικό κίνδυνο, κίνδυνο αγοράς, ρευστότητας και χρηματοδότησης και λειτουργικού κινδύνου. Επιπλέον, το Συγκρότημα αντιμετωπίζει και επιπρόσθετους κινδύνους. Οι κύριοι και άλλοι κίνδυνοι που αντιμετωπίζει το Συγκρότημα περιγράφονται πιο κάτω καθώς και ο τρόπος με τον οποίο εντοπίζονται, αξιολογούνται, τυγχάνουν διαχείρισης και παρακολούθησης από το Συγκρότημα, συμπεριλαμβανομένων των διαθέσιμων μηχανισμών μετριασμού. Οι κίνδυνοι που περιγράφονται πιο κάτω δεν θα πρέπει να θεωρούνται ως μια πλήρης και περιεκτική δήλωση όλων των δυνητικών κινδύνων, αβεβαιοτήτων ή μηχανισμών μετριασμού, καθώς άλλοι παράγοντες που είτε δεν έχουν ακόμη προσδιοριστεί είτε δεν είναι επί του παρόντος σημαντικοί, ενδέχεται επίσης να επηρεάσουν αρνητικά το Συγκρότημα.

4.1 Πιστωτικός Κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος ορίζεται ως ο υφιστάμενος ή ο μελλοντικός κίνδυνος για τα κέρδη και το κεφάλαιο που απορρέει από την αδυναμία ενός οφειλέτη να εκπληρώσει τους όρους οποιασδήποτε σύμβασης με το Συγκρότημα (πραγματικές, ενδεχόμενες ή δυνητικές απαιτήσεις τόσο εντός όσο και εκτός ισολογισμού) ή την αδυναμία εκτέλεσης σύμβασης όπως συμφωνήθηκε. Στο πλαίσιο της γενικής έννοιας του πιστωτικού κινδύνου, το Συγκρότημα εντοπίζει και διαχειρίζεται επίσης τους ακόλουθους τύπους κινδύνων:

- Πιστωτικός κίνδυνος αντισυμβαλλομένου: τα πιστωτικά ανοιγμάτα του Συγκροτήματος με άλλους αντισυμβαλλομένους.
- Κίνδυνος διακανονισμού: ο κίνδυνος όπου ο αντισυμβαλλόμενος δεν εκπληρώνει τους όρους μιας σύμβασης με το Συγκρότημα.
- Κίνδυνος εκδότη: ο κίνδυνος που επηρεάζει τα κέρδη και προκύπτει από την πιστωτική επιδείνωση ενός εκδότη των μέσων στα οποία έχει επενδύσει το Συγκρότημα.
- Κίνδυνος συγκέντρωσης: ο κίνδυνος που προκύπτει από την άνιση κατανομή των ανοιγμάτων (π.χ πιστωτική συγκέντρωση) σε ιδιώτες δανειολήπτες ή ανά κλάδο, ανά εξασφάλιση, ανά προϊόν, ανά νόμισμα, ανά οικονομικό τομέα ή γεωγραφική περιοχή.
- Κίνδυνος χώρας: η πιστωτική έκθεση του Συγκροτήματος που προκύπτει από δανεισμό ή/και επένδυση ή η παρουσία του Συγκροτήματος σε μια συγκεκριμένη χώρα.

Επιπρόσθετες πληροφορίες και αναλύσεις σχετικά με τον πιστωτικό κίνδυνο παρατίθενται στη Σημείωση 45 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων. Επιπλέον, οι σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές του Συγκροτήματος σχετικά με τον προσδιορισμό του επιπέδου των προβλέψεων για απομείωση/αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (ECLs) περιγράφονται στη Σημείωση 5 'Σημαντικές και άλλες κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές' των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2022 (Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων) που συμπεριλαμβάνεται στην Ετήσια Οικονομική Έκθεση 2022.

Για τη διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου το Συγκρότημα διαθέτει μια ανεξάρτητη υπηρεσία Διαχείρισης Πιστωτικού Κινδύνου η οποία:

- Αναπτύσσει πολιτικές, κατευθυντήριες γραμμές και όρια έγκρισης που είναι απαραίτητα για τη διαχείριση και τον έλεγχο ή τον μετριασμό του πιστωτικού κινδύνου και του κινδύνου συγκέντρωσης στο Συγκρότημα. Αυτά τα έντυπα εξετάζονται και επικαιροποιούνται τουλάχιστον ετησίως, ή νωρίτερα εάν κριθεί απαραίτητο, ώστε να αντικατοπτρίζουν τυχόν αλλαγές στη διάθεση ανάληψης κινδύνων και τη στρατηγική του Συγκροτήματος και να λαμβάνουν υπόψη το περιβάλλον της αγοράς ή οποιεσδήποτε άλλες σημαντικές αλλαγές από εξωτερικούς ή εσωτερικούς παράγοντες που τίθενται σε ισχύ
- Αξιολογεί τις αιτήσεις πιστωτικών διευκολύνσεων πριν από την υποβολή τους για έγκριση στις Επιτροπές Δανείων / στην ΕΔΚ / στο Δ.Σ. υιοθετώντας μια ανεξάρτητη άποψη σε σχέση με τον πιστωτικό κίνδυνο και ετοιμάζει συστάσεις για τη βελτίωση των αιτήσεων και τον μετριασμό του κινδύνου
- Συμμετέχει στις Επιτροπές Δανείων της BOC PCL
- Καθορίζει δείκτες μέτρησης κινδύνου για την παρακολούθηση της ποιότητας του χαρτοφυλακίου δανείων της Τράπεζας και υιοθετεί μια προληπτική προσέγγιση παρακολούθησης αυτών των κινδύνων
- Εκτιμά τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές με συνετό τρόπο, ώστε να υπάρχει δίκαιη απεικόνιση του χαρτοφυλακίου δανείων στις οικονομικές καταστάσεις του Συγκροτήματος

4. Κύριοι Κίνδυνοι (συνέχεια)

4.1 Πιστωτικός Κίνδυνος (συνέχεια)

Το Συγκρότημα καθορίζει και παρακολουθεί τα όρια διάθεσης ανάληψης κινδύνου γύρω από τον πιστωτικό κίνδυνο. Επιπλέον, υπάρχει ένα πλαίσιο ορίων σε σχέση με τη διαδικασία χορήγησης πιστώσεων διευκολύνσεων και τη δομή του, και οι γενικοί κανόνες είναι επίσης καταγεγραμμένοι στη Δανειοδοτική Πολιτική του Συγκροτήματος. Υπάρχουν σχετικές εγκύκλιοι και κατευθυντήριες γραμμές που προβλέπουν όρια και παραμέτρους για την έγκριση των αιτήσεων πιστωτικών διευκολύνσεων. Το Συγκρότημα διαθέτει επί του παρόντος Επιτροπές Δανείων, οι οποίες αποτελούνται από μέλη από διάφορα τμήματα του Συγκροτήματος εκτός του Τμήματος Διαχείρισης Κινδύνων για τη διασφάλιση της ανεξάρτητης άποψης. Οι αιτήσεις που δεν εμπίπτουν στα όρια έγκρισης των εν λόγω Επιτροπών Δανείων υποβάλλονται στην ΕΔΚ ή στο Δ.Σ., ανάλογα με το συνολικά ανοίγματα των διευκολύνσεων των πελατών.

Το Συγκρότημα έχει υιοθετήσει μεθοδολογίες και τεχνικές για τον εντοπισμό του πιστωτικού κινδύνου. Οι μεθοδολογίες αυτές αναθεωρούνται και τροποποιούνται όποτε κρίνεται απαραίτητο ώστε να αντικατοπτρίζουν τις αλλαγές στο χρηματοοικονομικό περιβάλλον και προσαρμόζονται ώστε να συνάδουν με τη συνολική στρατηγική του Συγκροτήματος και τους βραχυπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους στόχους του.

Το Συγκρότημα αφιερώνει σημαντικούς πόρους για την αξιολόγηση του πιστωτικού κινδύνου και την ορθή αποτύπωση των ανοιγμάτων του εντός και εκτός ισολογισμού σύμφωνα με τις κανονιστικές και λογιστικές κατευθυντήριες γραμμές. Η διαδικασία αυτή μπορεί να συνοψιστεί στα ακόλουθα στάδια:

- Ανάλυση της απόδοσης και της ποιότητας των στοιχείων ενεργητικού
- Μέτρηση της ανοιγμάτων και των συγκεντρώσεων
- Αύξηση των δικαιωμάτων για απομείωση

Επιπλέον, γίνεται παρακολούθηση μετά την έγκριση για τη διασφάλιση της τήρησης τόσο των όρων όσο και των προϋποθέσεων που ορίζονται στη διαδικασία έγκρισης και των πολιτικών και διαδικασιών πιστωτικού κινδύνου. Μια βασική πτυχή του πιστωτικού κινδύνου είναι η συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου, η οποία ορίζεται ως ο κίνδυνος που προκύπτει από την άνιση κατανομή των ανοιγμάτων σε ιδιώτες δανειολήπτες, συγκεκριμένων κλάδων ή οικονομικών τομέων, γεωγραφικών περιοχών, τύπους προϊόντος ή νομισμάτων. Η παρακολούθηση και ο έλεγχος του κινδύνου συγκέντρωσης επιτυγχάνεται με τον καθορισμό ορίων (π.χ. όρια τομέα και ονόματος) και την αναφορά τους στην ανώτερη διεύθυνση.

Υπάρχουν εγκεκριμένες πολιτικές και διαδικασίες για την έγκριση πιστωτικών ορίων καθώς και ορίων διακανονισμού ανά αντισυμβαλλόμενο με βάση τις επιχειρηματικές ανάγκες, τα τρέχοντα ανοίγματα και τα επενδυτικά σχέδια. Τα πιστωτικά όρια και τα όρια διακανονισμού των αντισυμβαλλομένων για τις συναλλαγές της Διεύθυνσης Διαθεσίμων παρακολουθούνται σε πραγματικό χρόνο μέσω συστήματος. Σε περίπτωση παραβίασης, αποστέλλεται αυτόματο e-mail στους αντιπροσώπους και τους λειτουργούς Κινδύνου Αγοράς & Ρευστότητας.

Με στόχο τον εντοπισμό του πιστωτικού κινδύνου σε πρώιμο στάδιο, ετοιμάζονται ορισμένες βασικές εκθέσεις για την Εκτελεστική Επιτροπή και/ή το ΔΣ. Ενδεικτικά, αυτά περιλαμβάνουν πίνακα ποιότητα διευκολύνσεων ο οποίος αναλύει, μεταξύ άλλων, τη συνολική απόδοση του χαρτοφυλακίου δανείων, τις διευκολύνσεις υπό ρύθμιση, την απόδοση νέων χορηγήσεων, συγκεκριμένα προϊόντα ή χαρτοφυλάκια, νέες ρυθμίσεις και τροποποιήσεις και άλλους βασικούς δείκτες επιδόσεων σε επίπεδο ποιότητας χαρτοφυλακίου.

4. Κύριοι Κίνδυνοι (συνέχεια)

4.1 Πιστωτικός Κίνδυνος (συνέχεια)

Κίνδυνος Χώρας

Ο Κίνδυνος Χώρας αναφέρεται στην πιθανότητα οι δανειολήπτες μιας ξένης χώρας να μην είναι σε θέση ή να μην επιθυμούν να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους για λόγους πέραν από τους συνήθεις κινδύνους που προκύπτουν σε σχέση με όλους τους δανειστές. Ο κίνδυνος χώρας επηρεάζει το Συγκρότημα μέσω της δραστηριοποίησής του σε άλλες χώρες, καθώς και μέσω επενδύσεων σε άλλες χώρες (τοποθετήσεις σε χρηματαγορές, ομόλογα, μετοχές, παράγωγα κ.λπ.). Επιπλέον, το Συγκρότημα επηρεάζεται έμμεσα από πιστωτικές διευκολύνσεις που παρέχονται σε πελάτες για τις διεθνείς δραστηριότητές τους ή λόγω εξασφαλίσεων σε άλλες χώρες. Από την άποψη αυτή, ο κίνδυνος χώρας λαμβάνεται υπόψη στην εκτίμηση κινδύνου όλων των ανοιγμάτων, τόσο εντός όσο και εκτός ισολογισμού. Η έκθεση σε κίνδυνο χώρας είναι η συγκέντρωση των διαφόρων συναλλαγών εντός ισολογισμού και εκτός ισολογισμού, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων σε ομόλογα, τοποθετήσεις σε χρηματαγορές, δάνεια ή εγγυήσεις από κατοίκους μιας χώρας, πιστωτικές επιστολές, ακίνητα κ.λ.π.

Το Συγκρότημα παρακολουθεί τον κίνδυνο χώρας σε τριμηνιαία βάση μέσω αναφοράς στην Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων (ALCO), συγκρίνοντας την έκθεση σε κάθε χώρα σε σύγκριση με τα αντίστοιχα όρια τους. Το Δ.Σ., μέσω της ΕΔΚ, ενημερώνεται επίσης σε τακτική βάση και τουλάχιστον ετησίως, για τυχόν παραβιάσεις ορίων. Τα όρια ανά χώρα κατανέμονται με βάση το κεφάλαιο CET1 του Συγκροτήματος, την πιστοληπτική ικανότητα της χώρας και την εσωτερική βαθμολόγηση.

Μετριάσμος Πιστωτικού Κινδύνου

Η θεμελιώδης αρχή δανεισμού του Συγκροτήματος είναι η έγκριση αιτήσεων και η παροχή πιστωτικών διευκολύνσεων μόνο όταν ο αιτητής έχει την ικανότητα αποπληρωμής και όπου οι όροι αυτών των διευκολύνσεων συνάδουν με το εισόδημα και την οικονομική κατάσταση των πελατών, ανεξάρτητα από τις εξασφαλίσεις που μπορεί να εκχωρηθούν και σε πλήρη συμμόρφωση με όλους τους εξωτερικούς νόμους, κανονισμούς, κατευθυντήριες γραμμές, εσωτερικούς κώδικες δεοντολογίας και άλλες εσωτερικές πολιτικές και διαδικασίες. Η αξία των εξασφαλίσεων δεν αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για την αξιολόγηση και έγκριση οποιασδήποτε πιστωτικής διευκόλυνσης από το Συγκρότημα, καθώς οι εξασφαλίσεις μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως δευτερεύουσα πηγή αποπληρωμής μόνο σε περίπτωση αθέτησης υποχρέωσης.

Οι εξασφαλίσεις χρησιμοποιούνται για τον μετριάσμο του κινδύνου. Οι εξασφαλίσεις θεωρούνται ως εναλλακτικό μέσο ανάκτησης χρέους σε περίπτωση αθέτησης υποχρεώσεων. Η εξασφάλιση από μόνη της δεν αποτελεί κυρίαρχο κριτήριο για την έγκριση δανείου, με εξαίρεση την περίπτωση κατά την οποία η δανειακή σύμβαση προβλέπει ότι η αποπληρωμή του δανείου βασίζεται στην πώληση του ακινήτου που έχει υποθηκευτεί ως εξασφάλιση ή παροχή εξασφάλισης εύκολα ρευστοποιήσιμης.

Ο μετριάσμος του κινδύνου πίστωσης εφαρμόζεται επίσης μέσω μιας σειράς πολιτικών, διαδικασιών, κατευθυντήριων γραμμών εγκυκλίων και ορίων. Οι πολιτικές εγκρίνονται από το ΕΔΚ και περιλαμβάνουν:

- Τη Δανειοδοτική Πολιτική
- Την Πολιτική Διαγραφής
- Την Πολιτική Κινδύνου Συγκέντρωσης
- Την Πολιτική Εκτιμήσεων
- Την Πολιτική Παρακολούθησης Πιστωτικού Κινδύνου

4. Κύριοι Κίνδυνοι (συνέχεια)

4.1 Πιστωτικός Κίνδυνος (συνέχεια)

Συστήματα

Η αποτελεσματική διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου του Συγκροτήματος επιτυγχάνεται μέσω ενός συνδυασμού εκπαίδευσης και εξειδίκευσης καθώς και κατάλληλων συστημάτων αξιολόγησης του πιστωτικού κινδύνου (risk rating). Στόχος του Συγκροτήματος είναι η συνεχής αναβάθμιση των συστημάτων και των μοντέλων που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας των πελατών του Συγκροτήματος. Επιπρόσθετα, το Συγκρότημα αναβαθμίζει συνεχώς τα συστήματα και τα μοντέλα αξιολόγησης του πιστωτικού κινδύνου με στόχο να αντικατοπτρίζει σωστά την αξία των ανοιγμάτων εντός και εκτός ισολογισμού του σύμφωνα με ρυθμιστικές και λογιστικές κατευθυντήριες γραμμές.

Η ανάλυση των δανείων και πληρωμών προς τους πελάτες σύμφωνα με τα πρότυπα της EAT παρουσιάζεται πιο κάτω.

4. Κύριοι Κίνδυνοι (συνέχεια)

4.1 Πιστωτικός Κίνδυνος (συνέχεια)

31 Δεκεμβρίου 2022	Μεικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες				Συσσωρευμένες απομειώσεις, συσσωρευμένες αρνητικές μεταβολές στην εύλογη αξία λόγω πιστωτικού κινδύνου και προβλέψεις			
	Μεικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες του Συγκροτήματος ^{1,2}	Από τα οποία: ΜΕΔ	Από τα οποία έτυχαν ρύθμισης		Συσσωρευμένες απομειώσεις, συσσωρευμένες αρνητικές μεταβολές στην εύλογη αξία λόγω πιστωτικού κινδύνου και προβλέψεις	Από τα οποία: ΜΕΔ	Από τα οποία έτυχαν ρύθμισης	
			Συνολικά δάνεια με ρυθμιστικά μέτρα	Από τα οποία: ΜΕΔ			Συνολικά δάνεια με ρυθμιστικά μέτρα	Από τα οποία: ΜΕΔ
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες								
Γενικές κυβερνήσεις	39,766	-	-	-	25	-	-	-
Άλλες χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις	186,281	3,202	11,665	2,825	6,008	2,332	2,453	2,250
Μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις	5,134,784	144,522	950,499	91,100	100,265	69,212	53,940	44,957
Από τις οποίες: Μικρομεσαίες επιχειρήσεις ³	3,492,414	84,493	449,891	33,140	53,939	33,882	17,643	11,683
Από τις οποίες: Εμπορικών ακινήτων ³	3,975,290	120,445	895,971	80,980	76,385	58,414	47,047	41,152
Μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις ανά κλάδο								
Κατασκευές	549,921	11,949			13,319			
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο	909,438	20,783			15,907			
Ξενοδοχεία και εστίαση	1,164,979	20,824			9,543			
Ακίνητα	1,108,581	20,281			19,738			
Βιομηχανία	392,843	9,429			4,033			
Άλλοι κλάδοι	1,009,022	61,256			37,725			
Νοικοκυριά	4,770,863	260,629	290,556	143,140	72,144	54,643	37,362	32,087
Από τα οποία: Στεγαστικά δάνεια ³	3,785,834	220,354	253,794	125,994	45,805	37,616	29,759	25,751
Από τα οποία: Καταναλωτικά δάνεια ³	547,490	37,622	42,719	21,235	20,355	14,628	8,543	7,486
Σύνολο στον ισολογισμό	10,131,694	408,353	1,252,720	237,065	178,442	126,187	93,755	79,294

¹ Μη συμπεριλαμβανομένων δανείων και απαιτήσεων από κεντρικές τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

² Η αναπροσαρμογή στην εναπομείνουσα εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση (αφορά κυρίως τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που αποκτήθηκαν ως μέρος της εξαγοράς ορισμένων δραστηριοτήτων της Λαϊκής Τράπεζας και υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ του συμβατικού ποσού που είναι σε εκκρεμότητα και της εύλογης αξίας των δανείων που αποκτήθηκαν και φέρει αρνητικό υπόλοιπο) περιλαμβάνεται στα μεικτά υπόλοιπα των δανείων και κατά συνέπεια επιφέρει μείωση στα μεικτά υπόλοιπα των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες.

³ Οι αναλύσεις που παρουσιάζονται στις κατηγορίες 'μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις' και 'νοικοκυριά' δεν προστίθενται μεταξύ τους, γιατί συγκεκριμένοι πελάτες μπορεί να καταχωρούνται και στις δύο κατηγορίες.

4. Κύριοι Κίνδυνοι (συνέχεια)

4.1 Πιστωτικός Κίνδυνος (συνέχεια)

31 Δεκεμβρίου 2021	Μεικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες				Συσσωρευμένες απομειώσεις, συσσωρευμένες αρνητικές μεταβολές στην εύλογη αξία λόγω πιστωτικού κινδύνου και προβλέψεις			
	Μεικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες του Συγκροτήματος ¹ 2	Από τα οποία: ΜΕΔ	Από τα οποία έτυχαν ρύθμισης		Συσσωρευμένες απομειώσεις, συσσωρευμένες αρνητικές μεταβολές στην εύλογη αξία λόγω πιστωτικού κινδύνου και προβλέψεις	Από τα οποία: ΜΕΔ	Από τα οποία έτυχαν ρύθμισης	
			Συνολικά δάνεια με ρυθμιστικά μέτρα	Από τα οποία: ΜΕΔ			Συνολικά δάνεια με ρυθμιστικά μέτρα	Από τα οποία: ΜΕΔ
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες								
Γενικές κυβερνήσεις	45,357	-	-	-	29	-	-	-
Άλλες χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις	127,889	4,771	12,759	4,487	3,393	1,909	1,948	1,658
Μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις	5,209,599	277,309	1,009,094	215,157	144,252	115,869	86,847	79,329
Από τις οποίες: Μικρομεσαίες επιχειρήσεις ³	4,052,571	123,558	734,362	71,269	83,757	60,892	39,263	32,499
Από τις οποίες: Εμπορικών ακινήτων ³	3,968,375	171,215	900,697	136,257	100,301	82,872	69,309	64,282
Μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις ανά κλάδο								
Κατασκευές	512,952	28,418			21,224			
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο	964,891	40,457			28,586			
Ξενοδοχεία και εστίαση	1,137,443	4,323			3,351			
Ακίνητα	1,210,664	106,841			31,821			
Βιομηχανία	326,535	14,354			8,094			
Άλλοι κλάδοι	1,057,114	82,916			51,176			
Νοικοκυριά	4,755,100	434,040	430,007	238,066	153,865	136,902	70,667	64,589
Από τα οποία: Στεγαστικά δάνεια ³	3,734,448	369,147	372,141	208,387	112,711	105,764	56,145	52,219
Από τα οποία: Καταναλωτικά δάνεια ³	581,197	54,238	61,824	31,165	28,824	22,167	13,290	11,430
	10,137,945	716,120	1,451,860	457,710	301,539	254,680	159,462	145,576
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατέχονται προς πώληση	555,789	553,620	245,452	243,495	305,419	304,665	118,094	117,377
Σύνολο στον ισολογισμό	10,693,734	1,269,740	1,697,312	701,205	606,958	559,345	277,556	262,953

¹Μη συμπεριλαμβανομένων δανείων και απαιτήσεων από κεντρικές τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

²Η αναπροσαρμογή στην εναπομείνουσα εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση (αφορά κυρίως τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που αποκτήθηκαν ως μέρος της εξαγοράς ορισμένων δραστηριοτήτων της Λαϊκής Τράπεζας και υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ του συμβατικού ποσού που είναι σε εκκρεμότητα και της εύλογης αξίας των δανείων που αποκτήθηκαν και φέρει αρνητικό υπόλοιπο) περιλαμβάνεται στα μεικτά υπόλοιπα των δανείων και κατά συνέπεια επιφέρει μείωση στα μεικτά υπόλοιπα των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες.

³Οι αναλύσεις που παρουσιάζονται στις κατηγορίες 'μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις' και 'νοικοκυριά' δεν προστίθενται μεταξύ τους, γιατί συγκεκριμένοι πελάτες μπορεί να καταχωρούνται και στις δύο κατηγορίες.

4. Κύριοι Κίνδυνοι (συνέχεια)

4.2 Κίνδυνος Αγοράς

Ως Κίνδυνος Αγοράς ορίζεται ο τρέχων ή μελλοντικός κίνδυνος για τα κέρδη και το κεφάλαιο που προκύπτει από δυσμενείς μεταβολές των επιτοκίων, του συναλλάγματος/των τιμών ξένου συναλλάγματος και από οποιεσδήποτε άλλες μεταβολές των τιμών της αγοράς. Οι κύριοι τύποι κινδύνου αγοράς στους οποίους εκτίθεται το Συγκρότημα είναι οι εξής:

- α. Κίνδυνος επιτοκίου (Interest Rate Risk - IRR)
- β. Κίνδυνος συναλλάγματος/ξένου συναλλάγματος
- γ. Κίνδυνος τιμής χρεογράφων (ομόλογα, μετοχές)
- δ. Κίνδυνος τιμής ακινήτων

Καθένας από τους πιο πάνω κινδύνους ορίζεται και αναλύεται περαιτέρω στις πιο κάτω υπο-ενότητες. Επιπλέον, πληροφορίες σχετικά με τον Κίνδυνο Αγοράς παρατίθενται στη Σημείωση 46 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

Κίνδυνος Επιτοκίου στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο

Ο κίνδυνος επιτοκίου στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο (Interest rate risk in the banking book ('IRRBB')) είναι ο υφιστάμενος ή ο μελλοντικός κίνδυνος τόσο για τα κέρδη όσο και για το κεφάλαιο του Συγκροτήματος ως αποτέλεσμα δυσμενών διακυμάνσεων των επιτοκίων. Τα τέσσερα στοιχεία του επιτοκιακού κινδύνου είναι: ο κίνδυνος ανατιμολόγησης (repricing risk), ο κίνδυνος καμπύλης απόδοσης (yield curve risk), ο κίνδυνος βάσης (basis risk) και ο κίνδυνος δικαιωμάτων προαίρεσης (option risk). Ο κίνδυνος ανατιμολόγησης είναι ο κίνδυνος απώλειας καθαρών εσόδων από τόκους ή οικονομικής αξίας ως αποτέλεσμα χρονικής αναντιστοιχίας στην ανατιμολόγηση περιουσιακών στοιχείων, υποχρεώσεων και στοιχείων εκτός ισολογισμού. Ο κίνδυνος καμπύλης απόδοσης προκύπτει από μεταβολές της κλίσης και του σχήματος της καμπύλης απόδοσης. Ο κίνδυνος βάσης είναι ο κίνδυνος απώλειας καθαρών εσόδων από τόκους ή της οικονομικής αξίας ως αποτέλεσμα της ελλιπούς συσχέτισης μεταξύ δύο διαφορετικών μεταβλητών επιτοκίων αναφοράς. Ο κίνδυνος δικαιωμάτων προαίρεσης προκύπτει από δικαιώματα προαίρεσης, συμπεριλαμβανομένων ενσωματωμένων δικαιωμάτων προαίρεσης, π.χ. όταν οι καταναλωτές εξαγοράζουν προϊόντα σταθερού επιτοκίου σε περίπτωση που αλλάζουν οι τιμές της αγοράς.

Το Συγκρότημα δεν λειτουργεί χαρτοφυλάκιο συναλλαγών και συνεπώς όλη η έκθεση σε επιτόκια προκύπτει από το τραπεζικό χαρτοφυλάκιο.

Για σκοπούς ελέγχου του κινδύνου επιτοκίου, εφαρμόζεται ένα όριο ενός έτους για τη μέγιστη μείωση των καθαρών εσόδων από τόκους. Τα όρια καθορίζονται ως ποσοστό του κεφαλαίου του Συγκροτήματος και ως ποσοστό των καθαρών εσόδων από τόκους του Συγκροτήματος (όταν είναι θετικοί). Υπάρχουν διαφορετικά όρια για το Ευρώ και για τα Δολάρια ΗΠΑ. Οι παραβιάσεις ορίων πρέπει να αποφεύγονται σε όλους τους χρόνους, οποιοδήποτε τέτοιο περιστατικό αναφέρεται στις αρμόδιες αρχές (Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων και/ή Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων) και λαμβάνονται μέτρα μετριασμού. Διενεργείται μηνιαία παρακολούθηση η οποία παρέχεται στην Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων.

Η Διεύθυνση Διαχείρισης Διαθεσίμων του Συγκροτήματος είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση της έκθεσης σε επιτόκια του Συγκροτήματος. Το Τμήμα Διαχείρισης Διαθεσίμων λαμβάνει διορθωτικά μέτρα με σκοπό την ελαχιστοποίηση της εξέλιξης του κινδύνου και, σε κάθε περίπτωση, τον περιορισμό της έκθεσης εντός ορίων (εκτός εάν δοθεί έγκριση από την Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων/Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων).

4. Κύριοι Κίνδυνοι (συνέχεια)

4.2 Κίνδυνος Αγοράς (συνέχεια)

Κίνδυνος Συναλλάγματος / Ξένου Συναλλάγματος

Ο κίνδυνος ξένου συναλλάγματος είναι ο κίνδυνος διακύμανσης της εύλογης αξίας ενός χρηματοοικονομικού μέσου λόγω μεταβολών στις συναλλαγματικές ισοτιμίες.

Προκειμένου να περιοριστεί ο κίνδυνος απώλειας από δυσμενείς διακυμάνσεις των ισοτιμιών ξένων συναλλαγμάτων, έχουν οριστεί συνολικά όρια σε ανοιχτές συναλλαγματικές θέσεις κατά τη διάρκεια της μέρας και στο κλείσιμο της μέρας. Τα όρια αυτά είναι μικρά σε σχέση με τα μέγιστα όρια που επιτρέπει η ΚΤΚ. Τα εσωτερικά όρια χρησιμεύουν ως προειδοποίηση για την αποφυγή παραβιάσεων των κανονιστικών ορίων. Λόγω του ότι δεν διατηρείται χαρτοφυλάκιο συναλλαγών ξένου συναλλάγματος η δυνητική αξία υπολογίζεται σε μηνιαία βάση επί της θέσης για την οποία γίνεται αναφορά στην ΚΤΚ. Τα όρια θέσης συναλλάγματος παρακολουθούνται καθημερινά και η ανοικτή θέση συναλλάγματος ή τυχόν παραβιάσεις αναφέρονται στην Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων σε μηνιαία βάση.

Η Διεύθυνση Διαχείρισης Διαθεσίμων του Συγκροτήματος είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση της ανοικτής συναλλαγματικής θέσης του Συγκροτήματος που προέρχεται από τον ισολογισμό. Η συναλλαγματική θέση που προέρχεται από συναλλαγές πελατών τυγχάνει διαχείρισης από τη Treasury Sales Unit of Global Markets & Treasury Sales Department. Η Διεύθυνση Διαχείρισης Διαθεσίμων είναι επίσης υπεύθυνη για την αντιστάθμιση των ανοικτών θέσεων ξένου συναλλάγματος των ξένων μη τραπεζικών μονάδων του Συγκροτήματος.

Κίνδυνος Τιμής Μετοχικών Τίτλων

Ο κίνδυνος ζημίας από μεταβολές στην τιμή των μετοχικών τίτλων προκύπτει όταν υπάρχει δυσμενείς μεταβολή στις τιμές των μετοχικών τίτλων που κατέχει το Συγκρότημα υπό την μορφή επενδύσεων.

Το Συγκρότημα διαθέτει ένα χαρτοφυλάκιο μετοχών και σε συλλογικά επενδυτικά ταμεία. Το χαρτοφυλάκιο αυτό αφορά κυρίως ορισμένες θέσεις που αποκτήθηκαν μέσω δραστηριότητας αναδιάρθρωσης δανείων και συγκεκριμένα μέσω ανταλλαγές δανείων με μετοχών, ενώ το χαρτοφυλάκιο των συλλογικών επενδυτικών ταμείων αφορά κυρίως τις ασφαλιστικές εργασίες του Συγκροτήματος. Η πολιτική που ακολουθεί είναι η διαχείριση του υφιστάμενου χαρτοφυλακίου με σκοπό την πώληση όλων των θέσεων για τις οποίες υπάρχει ζήτηση. Δεν επιτρέπονται νέες αγορές μετοχών χωρίς την έγκριση της Επιτροπής Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων. Ωστόσο, νέοι μετοχικοί τίτλοι μπορούν να αποκτηθούν από ανακτήσεις εξασφαλίσεων για δάνεια. Γίνεται αναφορά των θέσεων στην Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων σε τριμηνιαία βάση. Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων ενημερώνεται επίσης σε τριμηνιαία βάση. Η ανάλυση των θέσεων που διατηρεί το Συγκρότημα στις 31 Δεκεμβρίου 2022 παρουσιάζεται στη Σημείωση 20 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

Κίνδυνος Τιμής Ομολόγων

Ο κίνδυνος τιμής ομολόγων είναι ο κίνδυνος ζημίας ως αποτέλεσμα δυσμενών μεταβολών στις τιμές των ομολόγων που κατέχει το Συγκρότημα. Οι τιμές των ομολόγων μεταβάλλονται όταν μεταβάλλεται ο πιστωτικός κίνδυνος των εκδοτών και/ή όταν μεταβάλλονται τα επιτόκια των τίτλων σταθερού επιτοκίου.

Το Συγκρότημα επενδύει σημαντικό μέρος των ρευστών διαθεσίμων του σε ομόλογα. Οι μεταβολές στις τιμές των ομολόγων που ταξινομούνται ως επενδύσεις στην Εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (FVPL), επηρεάζουν τα κέρδη ή τις ζημίες του Συγκροτήματος, ενώ οι μεταβολές στην αξία των χρεογράφων που ταξινομούνται ως εύλογη αξία μέσω άλλων συνολικών εσόδων (FVOCI) επηρεάζουν άμεσα το μετοχικό κεφάλαιο του Συγκροτήματος. Τα χρεόγραφα που ταξινομούνται ως Διακράτηση για είσπραξη (Held To Collect) διατηρούνται στο αποσβεσμένο κόστος.

4. Κύριοι Κίνδυνοι (συνέχεια)

4.2 Κίνδυνος Αγοράς (συνέχεια)

Κίνδυνος Τιμής Ομολόγων (συνέχεια)

Η δήλωση διάθεσης ανάληψης κινδύνου περιλαμβάνει τα επενδυτικά όρια ομολόγων που διέπουν το επίπεδο επικινδυνότητας του συνολικού χαρτοφυλακίου. Εφαρμόζονται επίσης πιστωτικά όρια ανά εκδότη. Το Τμήμα Κινδύνων Αγοράς και Ρευστότητας είναι υπεύθυνο για τον καθορισμό και τη βαθμονόμηση των ορίων που σχετίζονται με τα ομόλογα. Η παρακολούθηση των ορίων πραγματοποιείται σε καθημερινή βάση. Οποιοσδήποτε παραβιάσεις αναφέρονται μετά τη διαδικασία κλιμάκωσης ανάλογα με την παραβίαση του ορίου.

Η Διεύθυνση Διαχείρισης Διαθεσίμων του Συγκροτήματος διαχειρίζεται το χαρτοφυλάκιο ομολόγων και η διαχείριση τους διέπεται από την Πολιτική Επενδύσεων σε Ομόλογα. Η ετήσια επενδυτική στρατηγική ομολόγων προτείνεται από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Διαθεσίμων και εγκρίνεται από την Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων. Η Διεύθυνση Διαχείρισης Διαθεσίμων χρησιμοποιεί ποσά επενδύσεων σε ομόλογα που εγκρίθηκαν μέσω του Χρηματοοικονομικού Σχεδίου, στο πλαίσιο της Επενδυτικής Πολιτικής για τα Ομόλογα και εντός των ορίων και παραμέτρων που καθορίζονται στις διάφορες πολιτικές και πλαίσια. Η ανάλυση των θέσεων που διατηρεί ο το Συγκρότημα στις 31 Δεκεμβρίου 2022 παρουσιάζεται στη Σημείωση 20 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

Κίνδυνος Τιμής Ακινήτων

Ο κίνδυνος τιμής ακινήτων είναι ο κίνδυνος μείωσης της αξίας ακινήτων, είτε ως αποτέλεσμα:

- Αλλαγών στη ζήτηση και στις τιμές των κυπριακών ακινήτων, ή
- Ρυθμιστικά αιτήματα που ενδέχεται να αυξήσουν τις κεφαλαιακές απαιτήσεις για τα αποθέματα ακινήτων

Το Συγκρότημα εκτίθεται στον κίνδυνο μεταβολών της εύλογης αξίας ακινήτων που κατέχονται είτε για ίδια χρήση είτε ως απόθεμα ακινήτων ή ως επενδύσεις σε ακίνητα. Το απόθεμα των ακινήτων αποκτάται κυρίως σε αντάλλαγμα χρέους και προορίζεται να διατεθεί προς πώληση σύμφωνα με τη στρατηγική του Συγκροτήματος.

Το Συγκρότημα έχει θέσει σε εφαρμογή μια σειρά ενεργειών για τη διαχείριση και την παρακολούθηση της έκθεσης σε κίνδυνο ακινήτων όπως αναφέρεται πιο κάτω:

- Έχει δημιουργήσει τη Μονάδα Διαχείρισης Ακινήτων (Real Estate Management Unit - REMU), ένα εξειδικευμένο τμήμα για τη διαχείριση των ανακτηθέντων χαρτοφυλακίων, συμπεριλαμβανομένης και της χρήσης κατάλληλων στρατηγικών πώλησης τους.
- Έχει δώσει μεγάλη έμφαση στην αποτελεσματική και γρήγορη διάθεση των ακινήτων που προκύπτουν από τις συμφωνίες ανταλλαγής χρέους με ακίνητα, στην στενή τους παρακολούθηση και στην υποβολή τακτικών αναφορών. Υπάρχουν δείκτες Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνου και άλλοι βασικοί δείκτες επιδόσεων που παρακολουθούν τα ακίνητα REMU όσον αφορά την αξία και τα επίπεδα πωλήσεων.
- Αξιολογεί και ποσοτικοποιεί τον κίνδυνο ως έναν από τους σημαντικούς κινδύνους για τους σκοπούς της εσωτερικής διαδικασίας αξιολόγησης της κεφαλαιακής επάρκειας (ICAAP) τόσο από κανονιστική όσο και από οικονομική άποψη.
- Παρακολουθεί τις μεταβολές της αγοραίας αξίας της εξασφάλισης και, όπου απαιτείται, ζητά την ενεχυρίαση επιπρόσθετων εξασφαλίσεων σύμφωνα με τη σχετική συμφωνία.
- Στο πλαίσιο της διαδικασίας εκτίμησης, γίνονται παραδοχές σχετικά με τις μελλοντικές μεταβολές στις αξίες των ακινήτων, καθώς και στο χρονοδιάγραμμα για την ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων, των φόρων και των εξόδων για την ανάκτηση και την πώληση των εξασφαλίσεων, καθώς και οποιοσδήποτε άλλες ισχύουσες απομειώσεις.
- Για την εκτίμηση των ακινήτων που ανήκουν στο Συγκρότημα ασκείται κρίση η οποία λαμβάνει υπόψη όλα τα διαθέσιμα σημεία αναφοράς, όπως εκθέσεις εκτίμησης από εμπειρογνώμονες, τρέχουσες συνθήκες αγοράς και εφαρμογή κατάλληλων περικοπών έλλειψης ρευστότητας όπου απαιτείται.

4. Κύριοι Κίνδυνοι (συνέχεια)

4.3 Κίνδυνος Ρευστότητας και Χρηματοδότηση

Ο κίνδυνος ρευστότητας είναι ο κίνδυνος να μη διαθέτει το Συγκρότημα επαρκείς χρηματοοικονομικούς πόρους για να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του καθώς αυτές καθίστανται απαιτητές. Αυτός ο κίνδυνος περιλαμβάνει την πιθανότητα το Συγκρότημα να χρειαστεί να αντλήσει χρηματοδότηση με υψηλό κόστος ή να πωλήσει περιουσιακά στοιχεία με έκπτωση για να εκπληρώσει πλήρως και έγκαιρα τις υποχρεώσεις του.

Ο κίνδυνος χρηματοδότησης είναι ο κίνδυνος το Συγκρότημα να μην έχει επαρκείς σταθερές πηγές χρηματοδότησης ή η πρόσβαση σε πηγές χρηματοδότησης να μην είναι πάντα διαθέσιμη σε εύλογο κόστος και κατά συνέπεια το Συγκρότημα να μην μπορεί εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του, συμπεριλαμβανομένων και των κανονιστικών του υποχρεώσεων (π.χ. ελάχιστη απαίτηση ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων (MREL)).

Περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τη διαχείριση κινδύνου του Συγκροτήματος σε σχέση με τον κίνδυνο ρευστότητας και χρηματοδότησης παρατίθενται στη Σημείωση 47 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων. Επιπρόσθετα, πληροφορίες για τα επιβαρυνμένα και τα ρευστά αποθεματικά παρουσιάζονται παρακάτω.

4.3.1 Επιβαρυνμένα και μη επιβαρυνμένα περιουσιακά στοιχεία

Τα επιβαρυνμένα περιουσιακά στοιχεία προκύπτουν από εκχωρημένες εξασφαλίσεις έναντι εγγυημένων χρηματοδοτήσεων και άλλων υποχρεώσεων που απαιτούν εξασφαλίσεις.

Ένα περιουσιακό στοιχείο κατηγοριοποιείται ως επιβαρυνμένο εάν έχει εκχωρηθεί ως εξασφάλιση έναντι εγγυημένων χρηματοδοτήσεων και άλλων υποχρεώσεων που απαιτούν εξασφαλίσεις και, ως εκ τούτου, δεν είναι πλέον διαθέσιμο στο Συγκρότημα για περαιτέρω απαιτήσεις εξασφάλισης ή ρευστότητας. Το σύνολο των επιβαρυνμένων περιουσιακών στοιχείων του Συγκροτήματος ανήλθε σε €3,631,269 χιλ. στις 31 Δεκεμβρίου 2022 (2021: €4,489,424 χιλ.).

Ένα περιουσιακό στοιχείο κατηγοριοποιείται ως μη επιβαρυνμένο εάν δεν έχει εκχωρηθεί ως εξασφάλιση έναντι εγγυημένων χρηματοδοτήσεων και άλλων υποχρεώσεων που απαιτούν εξασφαλίσεις. Τα μη επιβαρυνμένα περιουσιακά στοιχεία αναλύονται περαιτέρω σε περιουσιακά στοιχεία που είναι διαθέσιμα και μπορούν να ενδεχομένως να εκχωρηθούν και σε αυτά που δεν είναι άμεσα διαθέσιμα για να εκχωρηθούν. Στις 31 Δεκεμβρίου 2022, το Συγκρότημα κατείχε μη επιβαρυνμένα περιουσιακά στοιχεία ύψους €19,468,233 χιλ. (2021: €17,468,507 χιλ.) τα οποία μπορούν ενδεχομένως να εκχωρηθούν και να χρησιμοποιηθούν για να καλύψουν πιθανές ανάγκες ρευστότητας και μη επιβαρυνμένα περιουσιακά στοιχεία ύψους €659,311 χιλ. (2021: €1,324,118 χιλ.) που δεν είναι άμεσα διαθέσιμα στη παρούσα τους μορφή για να εκχωρηθούν ως εξασφάλιση για απαιτήσεις χρηματοδότησης.

Ο πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει την ανάλυση των επιβαρυνμένων και μη επιβαρυνμένων περιουσιακών στοιχείων του Συγκροτήματος και τον βαθμό στον οποίο αυτά τα περιουσιακά στοιχεία είναι δεσμευμένα για τις ανάγκες χρηματοδότησης ή για άλλους σκοπούς. Η λογιστική αξία των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων παρουσιάζεται πιο κάτω:

4. Κύριοι Κίνδυνοι (συνέχεια)

4.3 Κίνδυνος Ρευστότητας και Χρηματοδότηση (συνέχεια)

4.3.1 Επιβαρυμένα και μη επιβαρυμένα περιουσιακά στοιχεία (συνέχεια)

31 Δεκεμβρίου 2022	Επιβαρυμένα	Μη επιβαρυμένα		Σύνολο
	Εκχωρημένα ως εξασφάλιση	Ενδεχομένως διαθέσιμα ως εξασφάλιση	Μη άμεσα διαθέσιμα ως εξασφάλιση	
	€000	€000	€000	
Μετρητά και άλλα ρευστά διαθέσιμα	73,557	9,391,365	307,147	9,772,069
Επενδύσεις	284,343	2,393,796	25,564	2,703,703
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	3,273,369	6,397,745	282,138	9,953,252
Ακίνητα	-	1,285,327	44,462	1,329,789
Σύνολο στον ισολογισμό	3,631,269	19,468,233	659,311	23,758,813

31 Δεκεμβρίου 2021				
Μετρητά και άλλα ρευστά διαθέσιμα	102,463	8,958,427	461,625	9,522,515
Επενδύσεις	1,260,158	859,383	19,622	2,139,163
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	3,126,803	6,248,132	461,470	9,836,405
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση	-	-	358,951	358,951
Ακίνητα	-	1,402,565	22,450	1,425,015
Σύνολο στον ισολογισμό	4,489,424	17,468,507	1,324,118	23,282,049

Τα επιβαρυμένα περιουσιακά στοιχεία αποτελούνται κυρίως από δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες και επενδύσεις σε ομόλογα. Αυτά τα περιουσιακά στοιχεία έχουν εκχωρηθεί κυρίως για σκοπούς του προγράμματος χρηματοδότησης από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και για το καλυμμένο ομόλογο (Σημειώσεις 30 και 47 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 αντίστοιχα). Τα επιβαρυμένα περιουσιακά στοιχεία περιλαμβάνουν μετρητά και άλλα ρευστά περιουσιακά στοιχεία τα οποία τοποθετούνται σε τράπεζες ως εξασφάλιση σύμφωνα με συμβάσεις ISDA, τα οποία δεν είναι άμεσα διαθέσιμα για χρήση από το Συγκρότημα, αλλά αποδεσμεύονται με τη λήξη των συναλλαγών. Τα μετρητά χρησιμοποιούνται κυρίως για να καλύψουν εξασφαλίσεις που χρειάζονται για (i) παράγωγα και (ii) εμπορικές συναλλαγές και εγγυητικές. Μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν ως μέρος των συμπληρωματικών περιουσιακών στοιχείων για το καλυμμένο ομόλογο.

Η BOC PCL διατηρεί Πρόγραμμα Έκδοσης Καλυμμένων Ομολόγων σύμφωνα με τον Περί Καλυμμένων Ομολόγων Νόμο της Κύπρου και την Περί Καλυμμένων Ομολόγων Οδηγία της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου (ΚΤΚ). Στο πλαίσιο του Προγράμματος για την έκδοση καλυμμένων ομολόγων, η BOC PCL έχει εκδομένα καλυμμένα ομόλογα ύψους €650 εκατ. εξασφαλισμένα με ενυπόθηκα οικιστικά δάνεια στην Κύπρο. Τα καλυμμένα ομόλογα έχουν ημερομηνία λήξης στις 12 Δεκεμβρίου 2026 και επιτόκιο Euribor 3-μηνών πλέον 1,25% πληρωτέο σε τριμηνιαία βάση. Στις 9 Αυγούστου 2022, η BOC PCL προχώρησε σε τροποποίηση των όρων και των προϋποθέσεων των καλυμμένων ομολόγων μετά την εφαρμογή της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/2162 στην Κύπρο. Τα καλυμμένα ομόλογα διαπραγματεύονται στο Χρηματιστήριο του Λουξεμβούργου και φέρουν όρους conditional Pass-Through. Όλα τα ομόλογα κρατούνται από την BOC PCL. Τα καλυμμένα ομόλογα αποτελούν αποδεκτό περιουσιακό στοιχείο για τις πιστοδοτικές πράξεις του Ευρωσυστήματος και χρησιμοποιούνται ως εξασφάλιση για δανεισμό από την ΕΚΤ.

4. Κύριοι Κίνδυνοι (συνέχεια)

4.3 Κίνδυνος Ρευστότητας και Χρηματοδότηση (συνέχεια)

4.3.1 Επιβαρυμένα και μη επιβαρυμένα περιουσιακά στοιχεία (συνέχεια)

Τα μη επιβαρυμένα περιουσιακά στοιχεία που ενδεχομένως να είναι διαθέσιμα για να εκχωρηθούν ως εξασφάλιση περιλαμβάνουν δάνεια και απαιτήσεις στην Κύπρο που παρουσιάζουν καθυστέρηση λιγότερη από 90 ημέρες. Οι καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες παρουσιάζονται ως μη επιβαρυμένα στοιχεία και μπορούν να εκχωρηθούν, στο βαθμό που υπερβαίνουν το επίπεδο των ελάχιστων απαιτούμενων αποθεματικών. Τα ελάχιστα απαιτούμενα αποθεματικά παρουσιάζονται ως μη επιβαρυμένα περιουσιακά στοιχεία που δεν είναι άμεσα διαθέσιμα για να εκχωρηθούν ως εξασφάλιση.

Τα μη επιβαρυμένα περιουσιακά στοιχεία που δεν είναι άμεσα διαθέσιμα για να εκχωρηθούν ως εξασφάλιση αποτελούνται κυρίως από δάνεια και απαιτήσεις για τα οποία υπάρχει συμβατική ή νομική απαγόρευση να επιβαρυνθούν ή τα οποία παρουσιάζουν καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών ή για τα οποία υπάρχουν εκκρεμείς αγωγές ή άλλες νομικές ενέργειες εναντίον του πελάτη. Μέρος αυτών των περιουσιακών στοιχείων θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως εξασφάλιση για εγγυημένες μορφές χρηματοδότησης, αλλά ταξινομείται συντηρητικά ως μη άμεσα διαθέσιμο για σκοπούς εξασφάλισης. Ακίνητα των οποίων ο νομικός τίτλος δεν έχει μεταβιβαστεί στην Εταιρία ή θυγατρική της, δεν θεωρούνται άμεσα διαθέσιμα για να χρησιμοποιηθούν ως εξασφάλιση. Τα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση αναφέρονται επίσης ως μη άμεσα διαθέσιμα για εκχώρηση.

Τα ασφαλιστικά περιουσιακά στοιχεία που κατέχουν οι θυγατρικές ασφαλιστικές εταιρείες του Συγκροτήματος δεν περιλαμβάνονται στον πιο πάνω ή πιο κάτω πίνακα, αφού κατά κύριο λόγο ανήκουν στους ασφαλιζόμενους.

Η λογιστική και εύλογη αξία των επιβαρυμένων και μη επιβαρυμένων επενδύσεων του Συγκροτήματος κατά τις 31 Δεκεμβρίου 2022 και 2021 είναι ως ακολούθως:

31 Δεκεμβρίου 2022	Λογιστική αξία επιβαρυμένων επενδύσεων	Εύλογη αξία επιβαρυμένων επενδύσεων	Λογιστική αξία μη επιβαρυμένων επενδύσεων	Εύλογη αξία μη επιβαρυμένων επενδύσεων
	€000	€000	€000	€000
Μετοχές	-	-	194,841	194,841
Ομόλογα	284,343	265,696	2,224,519	2,150,383
Σύνολο επενδύσεων	284,343	265,696	2,419,360	2,345,224

31 Δεκεμβρίου 2021				
Μετοχές	-	-	208,775	208,775
Ομόλογα	1,260,158	1,267,666	670,230	668,201
Σύνολο επενδύσεων	1,260,158	1,267,666	879,005	876,976

4. Κύριοι Κίνδυνοι (συνέχεια)

4.3 Κίνδυνος Ρευστότητας και Χρηματοδότηση (συνέχεια)

4.3.2 Ρύθμιση ρευστότητας

Το Συγκρότημα πρέπει να συμμορφώνεται με τις πρόνοιες του Δείκτη Κάλυψης Ρευστότητας (ΔΚΡ) σύμφωνα με την Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων IV (CRD IV) / του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) (συμπληρωματικός κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός (ΕΕ) 2015/61) με όριο 100%. Το Συγκρότημα πρέπει επίσης να συμμορφώνεται με το Δείκτη Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης (ΔΚΣΧ) όπως υπολογίζεται στη βάση του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων II (CRR II) με όριο 100%.

Ο ΔΚΡ έχει σχεδιαστεί για να εστιάσει στη βραχυπρόθεσμη ανθεκτικότητα του προφίλ του Συγκροτήματος αναφορικά με τον κίνδυνο ρευστότητας, διασφαλίζοντας ότι το Συγκρότημα διαθέτει επαρκή υψηλής ποιότητας ρευστά διαθέσιμα για να επιβιώσει σε ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων διάρκειας 30 ημερών. Ο ΔΚΣΧ αναπτύχθηκε για την προώθηση μιας βιώσιμης δομής λήξης των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2022, το Συγκρότημα πληρούσε όλες τις εποπτικές απαιτήσεις ρευστότητας. Στις 31 Δεκεμβρίου 2022, ο Δείκτης Κάλυψης Ρευστότητας (ΔΚΡ) ανήλθε σε 291% για το Συγκρότημα (σε σύγκριση με 298% στις 31 Δεκεμβρίου 2021) και ήταν σε συμμόρφωση με την ελάχιστη εποπτική απαίτηση ύψους 100%. Στις 31 Δεκεμβρίου 2022, ο Δείκτης Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης (ΔΚΣΧ) του Συγκροτήματος ανήλθε σε 168% (σε σύγκριση με 147% στις 31 Δεκεμβρίου 2021) και ήταν σε συμμόρφωση με την ελάχιστη εποπτική απαίτηση ύψους 100%.

4.3.3 Αποθεματικά ρευστότητας

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει τα αποθέματα ρευστότητας του Συγκροτήματος:

Σύνθεση ρευστών αποθεματικών	31 Δεκεμβρίου 2022			31 Δεκεμβρίου 2021		
	Εσωτερικά Ρευστά Αποθεματικά	Ρευστά αποθεματικά βάσει του ΔΚΡ κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2015/61		Εσωτερικά Ρευστά Αποθεματικά	Ρευστά αποθεματικά βάσει του ΔΚΡ κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2015/61	
		Επίπεδο 1	Επίπεδο 2Α		Επίπεδο 1	Επίπεδο 2Α
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	9,379,888	9,379,888	-	9,064,840	9,064,840	-
Υπόλοιπα και καταθέσεις με τράπεζες	55,825	-	-	118,752	-	-
Εμπορεύσιμες επενδύσεις	1,827,698	1,344,032	214,800	500,930	304,758	147,562
Διαθέσιμη ρευστότητα με ΕΚΤ	147,844	-	-	80,786	-	-
Σύνολο	11,411,255	10,723,920	214,800	9,765,308	9,369,598	147,562

Τα Εσωτερικά Ρευστά Αποθεματικά παρουσιάζουν τα συνολικά ρευστά περιουσιακά στοιχεία όπως αυτά προσδιορίζονται στην Πολιτική Ρευστότητας της ΒΟC PCL. Τα ρευστά αποθεματικά βάσει του ΔΚΡ σύμφωνα με τον κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) 2015/61 παρουσιάζουν τα ρευστά περιουσιακά στοιχεία βάσει του ορισμού στον προαναφερόμενο κανονισμό, δηλαδή Υψηλής Ποιότητας Ρευστοποιήσιμα Περιουσιακά Στοιχεία (ΥΠΡΠΣ).

Τα υπόλοιπα και καταθέσεις με τράπεζες δεν περιλαμβάνονται στα Ρευστά αποθεματικά σύμφωνα με το ΔΚΡ, καθότι δεν θεωρούνται ΥΠΡΠΣ (είναι μέρος των εισροών του ΔΚΡ).

4. Κύριοι Κίνδυνοι (συνέχεια)

4.3 Κίνδυνος Ρευστότητας και Χρηματοδότηση (συνέχεια)

4.3.3 Αποθεματικά ρευστότητας (συνέχεια)

Οι εμπορεύσιμες επενδύσεις στα Ρευστά αποθεματικά βάσει του ΔΚΡ παρουσιάζονται σε αγοραίες αξίες μειωμένες κατά τους συνήθεις συντελεστές όπως περιγράφεται στον κανονισμό του ΔΚΡ. Οι εμπορεύσιμες επενδύσεις στα Εσωτερικά Ρευστά Αποθεματικά περιλαμβάνουν επιπρόσθετα μη επιβαρυνόμενα εμπορεύσιμα ομόλογα και παρουσιάζονται σε αγοραίες αξίες μείον έκπτωση τιμής, βάσει εκπτώσεων τιμής και μεθοδολογίας της ΕΚΤ.

Η τρέχουσα διαθέσιμη ρευστότητα με την ΕΚΤ δεν είναι μέρος των Ρευστών αποθεματικών βάσει του ΔΚΡ.

Τον Μάρτιο του 2022, η ΕΚΤ ανακοίνωσε τα βήματα για τη σταδιακή κατάργηση των προσωρινών μέτρων χαλάρωσης σε σχέση με τις εξασφαλίσεις που εφαρμόστηκαν για την πανδημία. Η σταδιακή κατάργηση έχει προγραμματιστεί να ολοκληρωθεί σε τρία στάδια, ξεκινώντας από τον Ιούλιο του 2022 και θα ολοκληρωθεί μέχρι τον Μάρτιο του 2024 και δίνει στις τράπεζες χρόνο να προσαρμοστούν στις αλλαγές σε σχέση με το πλαίσιο των εξασφαλίσεων. Σε πρώτο στάδιο τον Ιούλιο 2022, η ΕΚΤ μείωσε στο μισό την προσωρινή χαλάρωση που εφαρμόστηκε στις περικοπές αποτίμησης των εξασφαλίσεων σε όλα τα περιουσιακά στοιχεία από την προηγούμενη προσαρμογή του 20% στο 10%. Σε δεύτερο στάδιο, τον Ιούνιο του 2023, η ΕΚΤ αναμένεται να εφαρμόσει ένα νέο χρονοδιάγραμμα για τις περικοπές αποτίμησης της αξίας των εξασφαλίσεων με βάση το επίπεδο ανοχής κινδύνου που ίσχυε πριν από την πανδημία για πιστωτικές πράξεις, καταργώντας σταδιακά την προσωρινή μείωση των περικοπών αποτίμησης των εξασφαλίσεων. Στο τρίτο και τελικό στάδιο, τον Μάρτιο του 2024, η ΕΚΤ θα καταργήσει, τα εναπομείναντα μέτρα χαλάρωσης των εξασφαλίσεων που εφαρμόστηκαν για την πανδημία.

4.4 Λειτουργικός Κίνδυνος

Ο λειτουργικός κίνδυνος ορίζεται ως ο κίνδυνος άμεσων ή έμμεσων επιπτώσεων/ζημιών που προκύπτουν από ανεπαρκείς ή αποτυχημένες εσωτερικές διαδικασίες, ανθρώπινους χειρισμούς και συστήματα ή εξωτερικά γεγονότα. Το Συγκρότημα συμπεριλαμβάνει στον εν λόγω ορισμό τον κίνδυνο συμμόρφωσης, το νομικό κίνδυνο και τον κίνδυνο φήμης.

Το Συγκρότημα αναγνωρίζει ότι ο έλεγχος του λειτουργικού κινδύνου σχετίζεται άμεσα με αποτελεσματικές και αποδοτικές πρακτικές διαχείρισης και υψηλού επιπέδου πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης. Προς αυτή την κατεύθυνση, το πλαίσιο διαχείρισης του λειτουργικού κινδύνου στοχεύει στη διατήρηση ενός ισχυρού εσωτερικού πλαισίου διακυβέρνησης και διαχείρισης της έκθεσης σε λειτουργικούς κινδύνους, μέσω ολοκληρωμένων διαδικασιών που καθοδηγούν τον εντοπισμό, την αξιολόγηση, τον έλεγχο και την παρακολούθηση των κινδύνων.

Το Συγκρότημα διατηρεί επίσης επαρκή ασφαλιστικά συμβόλαια, για κάλυψη απρόβλεπτων σημαντικών λειτουργικών ζημιών.

Πλαίσιο Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου (Operational Risk Management - ORM)

Το Συγκρότημα έχει θεσπίσει ένα Πλαίσιο Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου το οποίο επιδιώκει τους ακόλουθους στόχους:

- Η ανάπτυξη της επίγνωσης για το λειτουργικό κίνδυνο και της κατάλληλης κουλτούρας,
- Η παροχή αποτελεσματικής παρακολούθησης και αναφοράς κινδύνου και αναφοράς στη διοίκηση του Συγκροτήματος σε όλα τα επίπεδα, σε σχέση με το προφίλ λειτουργικού κινδύνου, έτσι ώστε να διευκολύνεται η λήψη των αποφάσεων για ενέργειες μετριασμού/ελέγχου κινδύνων,
- Ο μετριασμός του λειτουργικού κινδύνου ούτως ώστε να διασφαλίζεται ότι οι λειτουργικές ζημιές δεν οδηγούν σε ουσιώδεις αρνητικές επιπτώσεις στο Συγκρότημα και ότι η επίδραση στην κερδοφορία και στην επίτευξη των εταιρικών στόχων του Συγκροτήματος περιορίζεται, και
- Η διατήρηση ενός ισχυρού συστήματος εσωτερικών ελέγχων για να διασφαλιστεί ότι τα λειτουργικά συμβάντα δεν προκαλούν ουσιώδεις αρνητικές επιπτώσεις στο Συγκρότημα και έχουν ελάχιστο αντίκτυπο στην κερδοφορία και τη φήμη του Συγκροτήματος.

4. Κύριοι Κίνδυνοι (συνέχεια)

4.4 Λειτουργικός Κίνδυνος (συνέχεια)

Πλαίσιο Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου (Operational Risk Management - ORM) (συνέχεια)

Οι λειτουργικοί κίνδυνοι δύνανται να προκύψουν από όλους τους επιχειρηματικούς τομείς και δραστηριότητες του Συγκροτήματος και ως εκ τούτου από τη φύση τους καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα κινδύνων.

Με σκοπό την αποτελεσματική διαχείριση όλων των σημαντικών λειτουργικών κινδύνων, το πλαίσιο διαχείρισης λειτουργικού κινδύνου που υιοθέτησε το Συγκρότημα βασίζεται στο μοντέλο των τριών γραμμών άμυνας (three lines of defence model), μέσω του οποίου η ανάληψη της ευθύνης για τους κινδύνους επιμερίζεται στις διάφορες μονάδες του οργανισμού.

Τα βασικά στοιχεία του Πλαισίου Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου περιλαμβάνουν τα εξής:

Διάθεση Ανάληψης Κινδύνου

Υπάρχει μια καθορισμένη δήλωση Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνου (RAS) για το Λειτουργικό Κίνδυνο, η οποία αποτελεί μέρος της δήλωσης Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνου του Συγκροτήματος. Εφαρμόζονται κατώτατα όρια για ζημίες που σχετίζονται με τους λειτουργικούς κινδύνους.

Αυτοαξιολόγηση Ελέγχου Κινδύνων (Risk Control Self-Assessment - RCSA)

Η μεθοδολογία Αυτοαξιολόγησης Ελέγχου Κινδύνων (RCSA) είναι καθιερωμένη σε ολόκληρο το Συγκρότημα. Σύμφωνα με τη μεθοδολογία Αυτοαξιολόγησης Ελέγχου Κινδύνων, οι επικεφαλής των επιχειρηματικών μονάδων καλούνται να αναγνωρίσουν τους κινδύνους που προκύπτουν βάσει περιοχών ρίσκου σύμφωνα με το αρχείο καταγραφής των κινδύνων (risk taxonomy). Η επικαιροποίηση/εμπλουτισμός του μητρώου κινδύνων όσον αφορά τους υφιστάμενους και δυνητικούς νέους κινδύνους που εντοπίζονται και τον μετριασμό τους είναι μια συνεχής διαδικασία, η οποία προέρχεται από την Αυτοαξιολόγηση Ελέγχου Κινδύνων, αλλά και από άλλες αξιολογήσεις κινδύνου και ελέγχου (RCAs) που διενεργούνται.

Καταγραφή και ανάλυση περιστατικών

Ένα περιστατικό λειτουργικού κινδύνου ορίζεται ως κάθε περιστατικό κατά το οποίο, λόγω της αποτυχίας ή της έλλειψης ελέγχου, το Συγκρότημα θα μπορούσε πραγματικά ή δυνητικά να υποστεί ζημία, περιλαμβανομένων περιστάσεων κατά τις οποίες το Συγκρότημα θα μπορούσε να έχει υποστεί ζημία, αλλά στην πραγματικότητα έχει αποκομίσει κέρδος, καθώς και περιστατικά που οδηγούν σε δυνητικές επιπτώσεις στη φήμη του Συγκροτήματος ή κανονιστικές επιπτώσεις.

Τα περιστατικά ζημιών λόγω λειτουργικού κινδύνου ταξινομούνται και καταγράφονται στο σύστημα Διαχείρισης Κινδύνων και Κανονιστικής Συμμόρφωσης (RCMS) του Συγκροτήματος, το οποίο χρησιμεύει ως επιχειρηματικό εργαλείο που ενσωματώνει όλα τα δεδομένα ελέγχου κινδύνων (π.χ. κίνδυνοι, περιστατικά ζημιών, Βασικοί Δείκτες Κινδύνου) για να παρέχει μια ολιστική εικόνα όσον αφορά τον εντοπισμό κινδύνων, τη διορθωτική δράση και τη στατιστική ανάλυση. Κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022, καταγράφηκαν 466 ζημιογόνα περιστατικά με ακαθάριστη ζημία ίση ή μεγαλύτερη των €1.000 το καθένα, συμπεριλαμβανομένων περιστατικών προηγούμενων ετών (κυρίως νομικών υποθέσεων) για τα οποία σημειώθηκαν ζημίες κατά το 2022 (2021: 323 ζημιογόνα περιστατικά).

Βασικοί Δείκτες Κινδύνου

Αυτά είναι λειτουργικές ή χρηματοοικονομικές μεταβλητές, οι οποίες παρακολουθούν την πιθανότητα και/ή τον αντίκτυπο ενός συγκεκριμένου λειτουργικού κινδύνου. Οι Βασικοί Δείκτες Κινδύνου χρησιμεύουν ως μέτρηση, η οποία μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την παρακολούθηση του επιπέδου συγκεκριμένων λειτουργικών κινδύνων.

4. Κύριοι Κίνδυνοι (συνέχεια)

4.4 Λειτουργικός Κίνδυνος (συνέχεια)

Πλαίσιο Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου (Operational Risk Management - ORM) (συνέχεια)

Κεφαλαιακές απαιτήσεις λειτουργικού κινδύνου και ICAAP

Οι κανονιστικές και οικονομικές κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον λειτουργικό κίνδυνο υπολογίζονται με τη χρήση της Τυποποιημένης Μεθόδου. Τα επιπρόσθετα εποπτικά κεφάλαια του Πυλώνα ΙΙ υπολογίζονται για τον λειτουργικό κίνδυνο βάσει σεναρίων. Τα σενάρια δημιουργούνται αφού ληφθούν υπόψη οι Βασικοί Παράγοντες Κινδύνου, οι οποίοι προσδιορίζονται χρησιμοποιώντας έναν συνδυασμό μεθόδων και πηγών, μέσω προσεγγίσεων από πάνω προς τα κάτω και από κάτω προς τα πάνω (top-down and bottom-up).

Εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση

Το Συγκρότημα στοχεύει στη συνεχή ενδυνάμωση της κουλτούρας διαχείρισης κινδύνων και την αύξηση της επαγρύπνησης των μελών του προσωπικού για τα θέματα που αφορούν λειτουργικούς κινδύνους μέσω συνεχούς εκπαίδευσης του προσωπικού (τόσο μέσω φυσικής παρουσίας, όσο και μέσω ηλεκτρονικής μάθησης).

Αναφορές

Σημαντικοί λειτουργικοί κίνδυνοι που εντοπίζονται και αξιολογούνται μέσω των διαφόρων εργαλείων/μεθοδολογιών του πλαισίου της Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου, παρουσιάζονται τακτικά στην ανώτατη διοίκηση, ως μέρος της συνολικής παρουσίασης κινδύνων. Πιο συγκεκριμένα, ο Διευθυντής Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων υποβάλλει εκθέσεις κινδύνου στην Εκτελεστική Επιτροπή και στην ΕΔΚ σε μηνιαία βάση, ενώ οι ετήσιες εκθέσεις κινδύνου υποβάλλονται στις Ρυθμιστικές Αρχές. Υποβάλλονται επίσης ειδικές εκθέσεις στην ανώτατη διοίκηση, ανάλογα με τις ανάγκες.

4.4.1 Διαχείριση Κινδύνου Απάτης

Οι συνεχιζόμενες δραστηριότητες/πρωτοβουλίες για την περαιτέρω ενίσχυση της Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου, περιλάμβαναν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα: (i) παροχή εκπαίδευσης στα μέλη του προσωπικού και της ανώτερης διεύθυνσης σε σχέση με τη διαχείριση κινδύνου απάτης, (ii) δημιουργία εξειδικευμένου πλαισίου αξιολόγησης του κινδύνου απάτης, πέραν της υφιστάμενης Διαδικασίας Αυτοαξιολόγησης Ελέγχου Κινδύνων (RCSA), και (iii) συνεχείς αναθεωρήσεις και βελτιώσεις των εσωτερικών πολιτικών και διαδικασιών που άπτονται της διαχείρισης του λειτουργικού κινδύνου, ως επίσης και της σχετικής βάσης δεδομένων (ORM database). Εν όψει της ραγδαία αυξανόμενης στροφής των πελατών μας προς τα ψηφιακά κανάλια εξυπηρέτησης, η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων Απάτης έχει ενδυναμώσει περαιτέρω το πλαίσιο πρόληψης και διαχείρισης της εξωτερικής απάτης του Συγκροτήματος.

4.4.2 Διαχείριση Κινδύνου Ανάθεσης Εργασιών σε Τρίτους

Ο κίνδυνος Ανάθεσης Εργασιών σε Τρίτους μπορεί να προκύψει από την αδυναμία ενός τρίτου να αποδώσει όπως αναμένεται, για λόγους όπως ανεπαρκής ικανότητα, τεχνολογική αποτυχία, ανθρώπινο λάθος, μη ικανοποιητική ποιότητα υπηρεσιών, μη ικανοποιητική συνέχιση της εξυπηρέτησης ή/και η οικονομική αποτυχία.

Η 'Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων Συνεργατών' του Τμήματος Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου του Συγκροτήματος, έχει την ευθύνη για την αξιολόγηση του κινδύνου όλων των συμβολαίων ανάθεσης εργασιών σε τρίτους, των στρατηγικών συμβολαίων, καθώς και των συμβολαίων μεταξύ των εταιρειών του Συγκροτήματος. Μέρος της αξιολόγησης αποτελεί ο εντοπισμός και η αποτελεσματική διαχείριση πιθανών κενών/αδυναμιών. Η αξιολόγηση του κινδύνου πραγματοποιείται πριν την υπογραφή των συμβολαίων ανάθεσης εργασιών σε τρίτους, των στρατηγικών συμβολαίων, ή των συμβολαίων μεταξύ των εταιρειών Συγκροτήματος, πριν την ανανέωση τους ή μία φορά το χρόνο.

5. Άλλοι Κύριοι Κίνδυνοι

5.1. Κίνδυνος Επιχειρηματικού Μοντέλου και Στρατηγικός Κίνδυνος

Ο Κίνδυνος επιχειρηματικού μοντέλου και ο στρατηγικός κίνδυνος προκύπτουν από τις αλλαγές στο εξωτερικό περιβάλλον, συμπεριλαμβανομένων των οικονομικών τάσεων και του ανταγωνισμού. Το Συγκρότημα αντιμετωπίζει ανταγωνισμό από εγχώριες τράπεζες, διεθνείς τράπεζες και εταιρείες χρηματοοικονομικής τεχνολογίας (FinTech) που δραστηριοποιούνται στην Κύπρο και σε άλλα μέρη της Ευρώπης και σε ασφαλιστικές εταιρείες που προσφέρουν αποταμιευτικά, ασφαλιστικά και επενδυτικά προϊόντα. Μια συνεχιζόμενη επιδείνωση του μακροοικονομικού περιβάλλοντος λόγω των επιπτώσεων του υψηλού πληθωρισμού και των επακόλουθων αυξήσεων των επιτοκίων ή άλλων παραγόντων θα μπορούσε να οδηγήσει σε δυσμενείς χρηματοοικονομικές επιδόσεις που θα μπορούσαν να εξαντλήσουν τους κεφαλαιακούς πόρους.

Επιπλέον, οι επιχειρηματικές δραστηριότητες και οι επιδόσεις του Συγκροτήματος εξαρτώνται ουσιαστικά από τις οικονομικές συνθήκες και τις μελλοντικές οικονομικές προοπτικές της Κύπρου, όπου είναι η κύρια βάση των δραστηριοτήτων και των κερδών του Συγκροτήματος. Το Συγκρότημα εξαρτάται επίσης από τις οικονομικές συνθήκες και τις προοπτικές των κύριων αντισυμβαλλομένων μερών με τα οποία συνεργάζεται.

Το Συγκρότημα έχει μια ξεκάθαρη στρατηγική με βασικούς στόχους για να επιτρέψει την παράδοση και λειτουργεί εντός καθορισμένων ορίων ανάληψης κινδύνου, τα οποία είναι βαθμονομημένα ώστε να είναι εντός της ικανότητας ανάληψης κινδύνου του Συγκροτήματος. Η στρατηγική παρακολουθείται στενά σε τακτική βάση. Επιπλέον, το Συγκρότημα παραμένει έτοιμο να διερευνήσει ευκαιρίες που συμπληρώνουν τη στρατηγική του, συμπεριλαμβανομένης της διαφοροποίησης των εσόδων. Καθώς ο κίνδυνος του επιχειρηματικού μοντέλου του Συγκροτήματος είναι ζωτικής σημασίας για τον στρατηγικό κίνδυνο, πρέπει να είναι ανθεκτικός και βιώσιμος και να παράγει αποτελέσματα που να συνάδουν με τους ετήσιους στόχους.

Το Συγκρότημα διαχειρίζεται τον κίνδυνο επιχειρηματικού μοντέλου εντός του Πλαισίου Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνων, θέτοντας όρια σε μετρήσεις όπως η οικονομική απόδοση, η απόδοση χαρτοφυλακίου και τα επίπεδα συγκέντρωσης και κεφαλαίου. Σε πιο λειτουργικό επίπεδο, ο κίνδυνος μετριάζεται μέσω της περιοδικής παρακολούθησης των αποκλίσεων από το Χρηματοοικονομικό Πλάνο. Κατά τη διάρκεια του έτους, ετοιμάζονται περιοδικές ενημερώσεις προβλέψεων για το οικονομικό αποτέλεσμα ολόκληρου του έτους. Η συχνότητα των ενημερώσεων των προβλέψεων κατά τη διάρκεια κάθε έτους καθορίζεται με βάση τις επικρατούσες επιχειρηματικές και οικονομικές συνθήκες. Η απόδοση έναντι του Πλάνου παρακολουθείται σε επίπεδο Συγκροτήματος και επιχειρηματικού τομέα σε μηνιαία βάση και αναφέρεται στην Εκτελεστική Επιτροπή και στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Το Συγκρότημα παρακολουθεί επίσης στενά τους κινδύνους και τις επιπτώσεις των μεταβαλλόμενων μακροοικονομικών συνθηκών στο δανειακό χαρτοφυλάκιο, τη στρατηγική και τους στόχους του και λαμβάνει μέτρα μετριασμού όπου απαιτείται. Εφαρμόζεται επίσης ένα εσωτερικό πλαίσιο ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (ICAAP) το οποίο παρέχει επιπλέον πληροφορίες και επιτρέπει την αξιολόγηση της κεφαλαιακής ανθεκτικότητας κάτω από δυσμενείς συνθήκες.

5.2 Γεωπολιτικός Κίνδυνος

Η Κύπρος είναι μια μικρή, ανοιχτή οικονομία, βασισμένη στις υπηρεσίες, με μεγάλο εξωτερικό τομέα και υψηλή εξάρτηση από τον τουρισμό και τις διεθνείς επιχειρηματικές υπηρεσίες. Ως αποτέλεσμα, εξωτερικοί παράγοντες που είναι πέρα από τον έλεγχο του Συγκροτήματος, συμπεριλαμβανομένων των εξελίξεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στην παγκόσμια οικονομία, ή εξελίξεων σε συγκεκριμένες χώρες με τις οποίες η Κύπρος διατηρεί στενούς οικονομικούς και επενδυτικούς δεσμούς, μπορούν να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στην εγχώρια οικονομική δραστηριότητα. Ένας αριθμός μακροοικονομικών κινδύνων και κινδύνων που σχετίζονται με την αγορά, συμπεριλαμβανομένης της ασθενέστερης οικονομικής δραστηριότητας, του επιτοκιακού περιβάλλοντος και του υψηλότερου ανταγωνισμού στον κλάδο των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, θα μπορούσαν να επηρεάσουν αρνητικά το επιχειρηματικό περιβάλλον, τα αποτελέσματα και τις εργασίες του Συγκροτήματος. Ο συνεχιζόμενος πόλεμος στην Ουκρανία και οι σχετικές αυξήσεις στις παγκόσμιες πληθωριστικές πιέσεις λόγω των υψηλότερων τιμών της ενέργειας καθώς και των διαταραχών της εφοδιαστικής αλυσίδας οδήγησαν σε αναθεώρηση προς τα κάτω των προβλέψεων για την παγκόσμια ανάπτυξη για το 2023 και το 2024. Οι μεγάλες κεντρικές τράπεζες αντέδρασαν αυστηροποιώντας τη νομισματική πολιτική και τα επιτόκια της αγοράς αυξήθηκαν σημαντικά το 2022 εν μέσω περιόδων πολύ υψηλής αστάθειας της αγοράς.

5. Άλλοι Κύριοι Κίνδυνοι (συνέχεια)

5.2 Γεωπολιτικός Κίνδυνος (συνέχεια)

Στην Κύπρο, η έκθεση του χρηματοπιστωτικού τομέα σε ξένες αγορές, μειώθηκε σημαντικά από την τραπεζική κρίση του 2013. Παρόλο που, μετά την τραπεζική κρίση υπήρξαν ευδιάκριτες βελτιώσεις στο προφίλ κινδύνου της Κύπρου, σημαντικοί κίνδυνοι παραμένουν. Ο συνολικός κίνδυνος χώρας της Κύπρου είναι ένας συνδυασμός κινδύνου κρατικού, νομισματικού, τραπεζικού, πολιτικού και κινδύνου οικονομικής διάρθρωσης, που επηρεάζεται από εξωτερικές εξελίξεις με ουσιαστικές πιθανές επιπτώσεις στην εγχώρια οικονομία. Με βάση τα πιο πάνω, το Συγκρότημα αναγνωρίζει ότι απρόβλεπτα πολιτικά γεγονότα μπορούν να έχουν αρνητικές επιπτώσεις στις δραστηριότητες, τα λειτουργικά αποτελέσματα και τη θέση του Συγκροτήματος.

Οι εξελίξεις του Μαρτίου 2023 στις χρηματοπιστωτικές αγορές, ιδιαίτερα στις ΗΠΑ αλλά και στην Ευρώπη σε μικρότερο βαθμό, ήταν άνευ προηγουμένου. Ωστόσο, η δυναμική παρέμβαση των αρχών των ΗΠΑ για την αποτροπή του κινδύνου της χρηματοπιστωτικής αστάθειας στο τραπεζικό σύστημα ως απάντηση στις αποτυχίες της Silicon Valley Bank και της Signature Bank, καθώς και η συμφωνία που επιτεύχθηκε για την Credit Suisse με τη μεσολάβηση της Ελβετικής κυβέρνησης, καθυσάχασαν τις αγορές. Μετά από τη συμφωνία που επιτεύχθηκε με την Credit Suisse, το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών και η Τραπεζική Εποπτεία της ΕΚΤ εξέδωσαν δήλωση με την οποία χαιρετίζουν το ολοκληρωμένο σύνολο ενεργειών που έλαβαν οι Ελβετικές αρχές προκειμένου να διασφαλίσουν τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα και σημειώνουν ότι ο ευρωπαϊκός τραπεζικός τομέας είναι ανθεκτικός, με ισχυρά επίπεδα κεφαλαίου και ρευστότητας.

Το Συγκρότημα παρακολουθεί συνεχώς τις τρέχουσες εξελίξεις και την επίδραση των προβλεπόμενων μακροοικονομικών συνθηκών στη στρατηγική του. Όπου είναι απαραίτητο, προσφέρονται εξατομικευμένες λύσεις σε χρηματοοικονομικά ανοίγματα που επηρεάζονται και αυτά υπόκεινται σε στενή παρακολούθηση. Επιπλέον, το Συγκρότημα συμπεριλαμβάνει γεγονότα που μπορεί να προκύψουν λόγω γεωπολιτικών εξελίξεων στα σενάρια προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων προκειμένου να κατανοήσει καλύτερα τις πιθανές επιπτώσεις.

5.3 Νομικός Κίνδυνος

Το Συγκρότημα ενδέχεται, από καιρό εις καιρό, να εμπλακεί σε δικαστικές διαδικασίες ή διαδικασίες διαιτησίας οι οποίες πιθανόν να επηρεάσουν τις εργασίες και τα αποτελέσματά του. Ο νομικός κίνδυνος πηγάζει από δικαστικές διαδικασίες που εκκρεμούν ή ενδέχεται να εγερθούν και κανονιστικές έρευνες εναντίον του Συγκροτήματος (Σημείωση 39 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022). Στις περιπτώσεις όπου δεν ακολουθηθεί ο ενδεδειγμένος χειρισμός των νομικών θεμάτων από το Συγκρότημα, αυτό μπορεί να επιφέρει χρηματοοικονομική ζημιά και/ή ζημιά φήμης για το Συγκρότημα.

Στο Συγκρότημα υπάρχουν οι διαδικασίες που διασφαλίζουν την αποτελεσματική και έγκαιρη διαχείριση του νομικού κινδύνου συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, αυτού που προκύπτει από τις εξελίξεις στο κανονιστικό πλαίσιο, τα νέα προϊόντα και εσωτερικές διαδικασίες.

Το Τμήμα Νομικών Υπηρεσιών παρακολουθεί τις εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις εναντίον του Συγκροτήματος και αξιολογεί την πιθανότητα απώλειας για κάθε νομική ενέργεια εναντίον του Συγκροτήματος με βάση τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα. Εκτιμά επίσης το ποσό της δυνητικής ζημιάς όπου κρίνεται πιθανή. Επιπλέον, δίνει αναφορά στην Εκτελεστική Επιτροπή και το Διοικητικό Συμβούλιο για τις δικαστικές υποθέσεις που εκκρεμούν και τις τελευταίες εξελίξεις.

5.4 Κίνδυνος Τεχνολογίας

Ο κίνδυνος τεχνολογίας απορρέει από τις διακοπές λειτουργίας των συστημάτων, που επηρεάζουν την εξυπηρέτηση των πελατών, και μπορεί να προκύψει από την ανεπάρκεια, τις βλάβες ή τη μη διαθεσιμότητα των συστημάτων, τη χρήση μη επικαιροποιημένων, παλαιών, και μη συντηρημένων συστημάτων, ή συστήματα τα οποία δεν υποστηρίζουν πλήρως τις λειτουργικές απαιτήσεις.

5. Άλλοι Κύριοι Κίνδυνοι (συνέχεια)

5.4 Κίνδυνος Τεχνολογίας (συνέχεια)

Το Συγκρότημα έχει θέσει σε εφαρμογή μια στρατηγική τεχνολογίας σχεδιασμένη να υποστηρίζει την επιχειρηματική στρατηγική και την πελατοκεντρική άποψη. Η στρατηγική περιλαμβάνει επενδύσεις σε δεξιότητες και τεχνολογίες για την ελαχιστοποίηση των χρόνων διακοπής λειτουργίας των συστημάτων και των κινδύνων ασφαλείας, τον εκσυγχρονισμό των παλαιών εφαρμογών, την προσέγγιση βάσει κινδύνου για την αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων των τεχνολογιών Cloud και τις επενδύσεις σε νέες και καινοτόμες εφαρμογές για την υποστήριξη των επιχειρηματικών απαιτήσεων. Το Συγκρότημα εφαρμόζει ένα μοντέλο συνεργασίας για την υλοποίηση των τεχνολογικών πρωτοβουλιών που υποστηρίζουν την επιχειρηματική στρατηγική και τον Ψηφιακό Μετασχηματισμό. Το Λειτουργικό Μοντέλο περιλαμβάνει τη σύσταση διαλειτουργικών ομάδων που συνδυάζουν τεχνικές, επιχειρηματικές δεξιότητες και δεξιότητες σε θέματα κινδύνου για επιταχυνόμενα αποτελέσματα. Όπου είναι απαραίτητο, το Συγκρότημα συνεργάζεται με κατάλληλους εξωτερικούς εμπειρογνώμονες για την αύξηση της παραγωγικότητας και την κάλυψη ζήτησης αιχμής για τεχνικές πρωτοβουλίες, διατηρώντας πάντα τα καλά επίπεδα εσωτερικών δεξιοτήτων και ικανοτήτων.

Οι πολιτικές, τα πρότυπα, η διακυβέρνηση και τα μέτρα ελέγχου του Συγκροτήματος βρίσκονται υπό συνεχή εποπτεία ούτως ώστε να διασφαλίζεται η συνεχής ευθυγράμμιση τους με τη τεχνολογική στρατηγική του Συγκροτήματος, τη συμμόρφωση με το κανονιστικό πλαίσιο και την αποτελεσματική διαχείριση των σχετικών κινδύνων.

5.5 Κίνδυνος Ψηφιακού Μετασχηματισμού

Ο κίνδυνος ψηφιακού μετασχηματισμού, προκύπτει καθώς τα μοντέλα λειτουργίας των τραπεζών εξελίσσονται ραγδαία τόσο εγχώρια όσο και διεθνώς και η διαθέσιμη τεχνολογία έχει ως αποτέλεσμα την επιτάχυνση της μετάβασης των πελατών στα ψηφιακά κανάλια εξυπηρέτησης. Επίσης τα επόμενα χρόνια, αναμένεται ραγδαία εξέλιξη στις ολοκληρωμένες υπηρεσίες μεταβίβασης χρημάτων και πληροφοριών καθώς και στην πωλήσεις ψηφιακών προϊόντων. Η προσαρμογή του Συγκροτήματος σε αυτές τις εξελίξεις θα μπορούσε να επηρεάσει την πραγματοποίηση της στρατηγικής και των χρηματοοικονομικών του πλάνων.

Στα πλαίσια της συνολικής του επιχειρηματικής στρατηγικής, το Συγκρότημα αξιολογεί και αναπτύσσει την Ψηφιακή Στρατηγική και διατηρεί έναν σαφή οδικό χάρτη που προβλέπει τη μετάβαση των συναλλαγών στα ψηφιακά κανάλια, τις ολοκληρωμένες πωλήσεις ψηφιακών προϊόντων, τις ψηφιακά υποστηριζόμενες πωλήσεις και αυτοεξυπηρετούμενες υπηρεσίες τραπεζικής υποστήριξης. Η έμφαση του Συγκροτήματος στη Ψηφιακή Στρατηγική αντικατοπτρίζεται στο λειτουργικό του μοντέλο που καθορίζει Διευθυντή Διεύθυνσης Ψηφιακής Μεταμόρφωσης που υποστηρίζεται από προσωπικό με τις κατάλληλες δεξιότητες και συνεργάζονται στενά με τις Διευθύνσεις Τεχνολογίας και Υπηρεσίες Ελέγχου για την υλοποίηση τους στρατηγικής.

Οι πολιτικές, τα πρότυπα, η διακυβέρνηση και τα μέτρα ελέγχου του Συγκροτήματος βρίσκονται υπό συνεχή εποπτεία ούτως ώστε να διασφαλίζεται η συνεχής ευθυγράμμιση τους με την στρατηγική του Συγκροτήματος για ψηφιακό μετασχηματισμό και αποτελεσματική διαχείριση των σχετικών κινδύνων.

5.6 Κίνδυνος ασφάλειας πληροφοριών και κυβερνοχώρου

Ο κίνδυνος ασφάλειας πληροφοριών και κυβερνοχώρου είναι ένας εξ ορισμού σημαντικός κίνδυνος, ο οποίος θα μπορούσε να προκαλέσει σημαντική διαταραχή στις δραστηριότητες του Συγκροτήματος. Τα συστήματα πληροφορικής του Συγκροτήματος υπήρξαν, και θα συνεχίσουν να είναι, εκτεθειμένα στους συνεχώς εξελισσόμενους κινδύνους του εγκλήματος στον κυβερνοχώρο και στις επιθέσεις ασφάλειας πληροφοριών. Οι πελάτες και άλλα τρίτα μέρη στα οποία το Συγκρότημα είναι σημαντικό εκτεθειμένο, περιλαμβανομένων των παρόχων υπηρεσιών προς στο Συγκρότημα (όπως οι εταιρείες επεξεργασίας δεδομένων στις οποίες το Συγκρότημα έχει αναθέσει ορισμένες υπηρεσίες), αντιμετωπίζουν παρόμοιες απειλές.

5. Άλλοι Κύριοι Κίνδυνοι (συνέχεια)

5.6 Κίνδυνος ασφάλειας πληροφοριών και κυβερνοχώρου (συνέχεια)

Οι τρέχουσες γεωπολιτικές εντάσεις, επίσης μπορούν να οδηγήσουν σε αυξημένο κίνδυνο κυβερνοεπιθέσεων από πρόσωπα σε κράτη του εξωτερικού.

Το Συγκρότημα διαθέτει μια εσωτερική εξειδικευμένη ομάδα Ασφάλειας Πληροφοριών η οποία παρακολουθεί σε συνεχή βάση τις τρέχουσες και μελλοντικές απειλές για την ασφάλεια του κυβερνοχώρου (είτε εσωτερικές, είτε εξωτερικές, είτε κακόβουλες, είτε από ατύχημα) και επενδύει σε ενισχυμένα μέτρα ασφάλειας και ελέγχους στον κυβερνοχώρο για να προστατέψει, να αποτρέψει και να ανταποκριθεί επαρκώς σε τέτοιες απειλές για τα συστήματα και τις πληροφορίες του.

Το Συγκρότημα συνεργάζεται επίσης με τους φορείς της βιομηχανίας, την Εθνική Ομάδα Αντιμετώπισης Ηλεκτρονικών Επιθέσεων (CSIRT) και με ομάδες ανταλλαγής πληροφοριών ούτως ώστε να είναι καλύτερα εξοπλισμένο να αντιμετωπίσει την αυξανόμενη απειλή των εγκληματιών του κυβερνοχώρου. Επιπρόσθετα, το Συγκρότημα διατηρεί ασφαλιστική κάλυψη που καλύπτει ορισμένες πτυχές των κινδύνων στον κυβερνοχώρο, και υπόκειται σε εξαιρέσεις ορισμένων όρων και προϋποθέσεων.

5.7 Κίνδυνος Κανονιστικής Συμμόρφωσης

Το Συγκρότημα διεξάγει τις εργασίες του υπό συνεχή κανονιστική επίβλεψη και το σχετικό κανονιστικό κίνδυνο, περιλαμβανομένων των επιδράσεων από αλλαγές σε νομοθεσίες, κανονισμούς, πολιτικές, κώδικες πρακτικής σε εθελοντική βάση και διερμηνείες. Ο κίνδυνος κανονιστικής συμμόρφωσης είναι ο κίνδυνος πρόκλησης ζημιάς στο επιχειρηματικό μοντέλο, στη φήμη και στην οικονομική κατάσταση του οργανισμού από τη μη τήρηση των νόμων και των κανονισμών, των εσωτερικών προτύπων και πολιτικών και των προσδοκιών των άμεσα ενδιαφερομένων μερών, όπως οι μέτοχοι, οι πελάτες, οι εργαζόμενοι και η κοινωνία. Μη συμμόρφωση με το κανονιστικό πλαίσιο απαιτήσεων μπορεί να οδηγήσει, μεταξύ άλλων, σε αυξημένα κόστη για το Συγκρότημα, περιορισμό στην ικανότητα της BOC PCL για δανεισμό και θα μπορούσε να έχει σημαντική αρνητική επίδραση στην επιχειρηματική και χρηματοοικονομική θέση, τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων και τις προοπτικές του Συγκροτήματος.

Υπάρχει ισχυρή δέσμευση από τη διοίκηση του Συγκροτήματος για έναν συνεχή και διαφανή διάλογο με τις Ρυθμιστικές Αρχές (από κοινού εποπτευόμενοι από την ΕΚΤ και την ΚΤΚ και άλλους, όπως η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου και το ΧΑΚ). Η Κανονιστική Συντονιστική Ομάδα, της οποίας προεδρεύει ο Διευθύνων Σύμβουλος και αποτελείται από εκτελεστικά στελέχη, παρακολουθεί τη ρυθμιστική ατζέντα μέσω του Τμήματος Ρυθμιστικών Υποθέσεων, για να διασφαλιστεί ότι τίθενται υπόψη όλα τα ρυθμιστικά θέματα της διαχείρισης έγκαιρα.

Οι κίνδυνοι κανονιστικής συμμόρφωσης εντοπίζονται και αξιολογούνται χρησιμοποιώντας έναν συνδυασμό μεθόδων και πηγών όπως αυτές ενσωματώνονται στην Πολιτική Συμμόρφωσης του Συγκροτήματος, η οποία καθορίζει το πλαίσιο συμμόρφωσης που ισχύει για την BOC PCL και τις θυγατρικές της στην Κύπρο και στο εξωτερικό. Καθορίζει το επιχειρηματικό και νομικό περιβάλλον που ισχύει για το Συγκρότημα, καθώς και τους στόχους, τις αρχές και τις ευθύνες για τη συμμόρφωση και τον τρόπο με τον οποίο αυτές οι ευθύνες κατανέμονται και εκτελούνται σε επίπεδο Συγκροτήματος και Οντότητας. Επιπλέον, αυτή η Πολιτική διασφαλίζει ότι έχουν θεσπιστεί κατάλληλες διαδικασίες ώστε η BOC PCL να συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις της Οδηγίας για την Εσωτερική Διακυβέρνηση της ΚΤΚ και τις κατευθυντήριες γραμμές της EAT για την Εσωτερική Διακυβέρνηση.

Η μεθοδολογία Αξιολόγησης Κινδύνων Συμμόρφωσης καθορίζει τις αρχές για την αξιολόγηση των κινδύνων συμμόρφωσης. Η λειτουργία Συμμόρφωσης προσδιορίζει και κοινοποιεί νέους ή/και τροποποιημένους κανονισμούς, εντός του πλαισίου κανονιστικής συμμόρφωσης, στις σχετικές επιχειρηματικές περιοχές για την εκτίμηση επιπτώσεων ή/και ανάλυση ρυθμιστικών κενών με τη λειτουργία Συμμόρφωσης να ενεργεί ως δεύτερη γραμμή άμυνας για αναθεώρηση και αμφισβήτηση.

5. Άλλοι Κύριοι Κίνδυνοι (συνέχεια)

5.7 Κίνδυνος Κανονιστικής Συμμόρφωσης (συνέχεια)

Υπάρχουν κατάλληλα εργαλεία και μηχανισμοί για την παρακολούθηση, την κλιμάκωση και την αναφορά δραστηριοτήτων συμμόρφωσης, που, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνουν:

- την αξιολόγηση των περιοδικών εκθέσεων που υποβάλλονται από το δίκτυο των λειτουργιών συμμόρφωσης,
- τη χρήση συγκεντρωτικών μετρήσεων κινδύνου, όπως δείκτες κινδύνου,
- τη χρήση αναφορών που απαιτούν την προσοχή της διοίκησης, τεκμηριώνοντας ουσιώδεις αποκλίσεις μεταξύ πραγματικών περιστατικών και προσδοκιών (αναφορά εξαιρέσεων) ή καταστάσεων που απαιτούν επίλυση (αρχείο καταγραφής θεμάτων),
- τη στοχευμένη εποπτεία του εμπορίου, παρατήρηση διαδικασιών, εξέταση εγγράφων και/ή συνεντεύξεις με το αρμόδιο προσωπικό,
- τη διεξαγωγή περιοδικών επιτόπιων/εξωτερικών ελέγχων για τους ισχύοντες νόμους, κανόνες, κανονισμούς και πρότυπα και την παροχή συστάσεων / συμβουλών στη διοίκηση σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για διασφάλιση της συμμόρφωσης,
- τη διερεύνηση πιθανών παραβάσεων της πολιτικής συμμόρφωσης και του κανονιστικού πλαισίου και/ή τη διεξαγωγή ερευνών σχετικά με αυτές, όπως ζητείται από τις αρμόδιες αρχές με τη βοήθεια, εάν κριθεί απαραίτητο, εσωτερικών εμπειρογνομόνων, όπως εμπειρογνώμονες από τον Εσωτερικό Έλεγχο, τη Νομική Υπηρεσία, το Τμήμα Ασφάλειας Πληροφορικής ή τη μονάδα Διαχείρισης Κινδύνου Απάτης.
- Τη διερεύνηση και αναφορά στις αρμόδιες αρχές περιστατικών μη συμμόρφωσης με την Οδηγία της ΚΤΚ εντός ενός μηνός από τον εντοπισμό και μέτρα μετριασμού για την αποτροπή επανάληψης παρόμοιων περιστατικών εντός δύο μηνών από τον εντοπισμό του περιστατικού.

Οι κίνδυνοι κανονιστικής συμμόρφωσης αναφέρονται έγκαιρα στην ανώτερη διοίκηση και στο αρμόδιο διοικητικό όργανο σύμφωνα με της κατευθυντήριες γραμμές της Οδηγίας της ΚΤΚ.

5.8 Ασφαλιστικός κίνδυνος και κίνδυνος ανασφάλισης

Το Συγκρότημα, μέσω των ασφαλιστικών θυγατρικών εταιρειών η EuroLife Ltd ('EuroLife') και οι Γενικές Ασφάλειες Κύπρου Λτδ ('GIC'), παρέχει ασφαλιστικές υπηρεσίες κλάδου ζωής και γενικού κλάδου αντίστοιχα, και εκτίθεται σε συγκεκριμένους κινδύνους που προκύπτουν από τις εν λόγω υπηρεσίες. Τα ασφαλιζόμενα συμβάντα είναι απρόβλεπτα και ο πραγματικός αριθμός και το ποσό των απαιτήσεων και των ωφελημάτων θα διαφέρει από χρόνο σε χρόνο από την εκτίμηση που έχει καθοριστεί χρησιμοποιώντας αναλογιστικές και στατιστικές τεχνικές. Κατά συνέπεια ο ασφαλιστικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος να επισυμβεί ένα ασφαλιζόμενο γεγονός ενός ασφαλιστικού συμβολαίου και η αβεβαιότητα που υπάρχει αναφορικά με το ποσό και τη χρονική στιγμή της απαίτησης που θα προκύψει.

Το Συγκρότημα μετριάζει την έκθεσή του στον ασφαλιστικό κίνδυνο μέσω της διασποράς του χαρτοφυλακίου σε μεγάλο αριθμό ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Η μεταβλητότητα του κινδύνου μειώνεται επίσης μέσω της σωστής επιλογής και εφαρμογής στρατηγικής ανάληψης και εκτίμησης κινδύνου (underwriting) καθώς και της χρήσης αντασφαλιστικών διευθετήσεων. Παρόλο που το Συγκρότημα κατέχει αντασφαλιστική κάλυψη, δεν απαλλάσσεται από τις άμεσες υποχρεώσεις του προς τους ασφαλιζόμενους και κατά συνέπεια το Συγκρότημα είναι εκτεθειμένο σε πιστωτικό κίνδυνο σε περίπτωση όπου οι αντασφαλιστές αδυνατούν να τηρήσουν τις συμβατικές τους υποχρεώσεις στα πλαίσια ανασφάλισης.

Για αυτό το λόγο αξιολογείται η πιστοληπτική ικανότητα των αντασφαλιστών λαμβάνοντας υπόψη την οικονομική τους ευρωστία και την πιστοληπτική τους ικανότητα και τα αντασφαλιστικά συμβόλαια παρακολουθούνται και αναθεωρούνται για να διασφαλιστεί η επάρκεια τους σύμφωνα με την πολιτική ανασφάλισης. Επιπρόσθετα, πραγματοποιείται σε συχνή βάση αξιολόγηση του κινδύνου αντισυμβαλλόμενου.

Τόσο η EuroLife όσο και οι Γενικές Ασφάλειες Κύπρου Λτδ πραγματοποιούν ετήσιες προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων (ORSA) που αποσκοπούν να διασφαλίσουν, μεταξύ άλλων, την κατάλληλη αναγνώριση και επιμέτρηση κινδύνων, ένα κατάλληλο επίπεδο εσωτερικού κεφαλαίου σε σχέση με το προφίλ κινδύνου της κάθε εταιρείας, και την εφαρμογή και περαιτέρω ανάπτυξη κατάλληλων συστημάτων διαχείρισης κινδύνου και εσωτερικού ελέγχου.

5. Άλλοι Κύριοι Κίνδυνοι (συνέχεια)

5.9 Κίνδυνοι που σχετίζονται με τη κλιματική αλλαγή

Ο κίνδυνος που σχετίζεται με τη κλιματική αλλαγή λαμβάνεται όλο και περισσότερο υπόψη από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, δεδομένων των αυξανόμενων επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής παγκοσμίως και της σημασίας που δίδεται από τις εποπτικές αρχές στην αντιμετώπιση των κλιματικών και περιβαλλοντικών κινδύνων που προκύπτουν. Οι δραστηριότητες, οι λειτουργίες και τα περιουσιακά στοιχεία του Συγκροτήματος μπορούν δυναμικά να επηρεαστούν από τους κινδύνους που σχετίζονται με το κλίμα και το περιβάλλον βραχυπρόθεσμα, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα. Το Συγκρότημα έχει δεσμευτεί να ενσωματώσει τους κινδύνους που σχετίζονται με το κλίμα και το περιβάλλον σε όλες τις σχετικές πτυχές της λήψης αποφάσεων, διακυβέρνησης, στρατηγικής και διαχείρισης κινδύνων και έχει λάβει τα απαραίτητα μέτρα προς αυτή τη κατεύθυνση.

Το Συγκρότημα εφαρμόζει τον ορισμό της Δημοσιοποίησης Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών Σχετικών με το Κλίμα (Task Force on Climate-related Financial Disclosures) για τους κινδύνους που σχετίζονται με το κλίμα και το περιβάλλον, όπου οι κίνδυνοι που σχετίζονται με το κλίμα χωρίζονται σε δύο κύριες κατηγορίες: (1) κινδύνους που σχετίζονται με τη μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα (μεταβατικοί κίνδυνοι) και (2) κινδύνους που σχετίζονται με τις φυσικές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής (φυσικοί κίνδυνοι).

- **Ο φυσικός κίνδυνος** αναφέρεται στις οικονομικές επιπτώσεις από τις μεταβαλλόμενες κλιματολογικές συνθήκες, συμπεριλαμβανομένων των συχνότερων ακραίων καιρικών φαινομένων και σταδιακών κλιματικών αλλαγών, καθώς και την υποβάθμιση του περιβάλλοντος, από τη ρύπανση του αέρα, των υδάτων και της γης, τη καταπόνηση των υδάτων, την απώλεια βιοποικιλότητας και την αποψίλωση των δασών. Ο φυσικός κίνδυνος κατηγοριοποιείται ως «οξύς» όταν προκύπτει από ακραία γεγονότα, όπως ξηρασίες, πλημμύρες και καταιγίδες, και «χρόνιος» όταν προκύπτει από προοδευτικές μεταβολές, όπως η αύξηση της θερμοκρασίας, η άνοδος της στάθμης της θάλασσας, η καταπόνηση των υδάτων, η απώλεια βιοποικιλότητας, η αλλαγή χρήσης της γης, η καταστροφή των βιοτόπων και η έλλειψη πόρων. Αυτό μπορεί να οδηγήσει άμεσα, για παράδειγμα, σε ζημιά σε περιουσία ή μειωμένη παραγωγικότητα, ή έμμεσα να οδηγήσει σε μεταγενέστερα γεγονότα, όπως η διακοπή των αλυσίδων εφοδιασμού.
- **Ο κίνδυνος μετάβασης** αναφέρεται στη χρηματοοικονομική ζημιά που προκύπτει, άμεσα ή έμμεσα, από τη διαδικασία προσαρμογής προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα και πιο περιβαλλοντικά βιώσιμη. Αυτό θα μπορούσε να προκληθεί, για παράδειγμα, από μια σχετικά απότομη υιοθέτηση πολιτικών για τη κλιματική και περιβαλλοντική αλλαγή, τη τεχνολογική πρόοδο ή αλλαγές στην ευαισθησία και τις προτιμήσεις της αγοράς.

Η επιτάχυνση της κλιματικής αλλαγής μπορεί να φέρει τυχόν επιπτώσεις από της φυσικούς κινδύνους νωρίτερα από το αναμενόμενο τόσο στο Συγκρότημα όσο και στην ευρύτερη οικονομία ενώ υπάρχει αβεβαιότητα για την κλίμακα και στο χρονοδιάγραμμα των τεχνολογικών, εμπορικών και εποπτικών αλλαγών που σχετίζονται με τη μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα.

Το Συγκρότημα έχει θέσει στόχους που θέτουν διαφανείς φιλοδοξίες όσο αφορά την στρατηγική του για το κλίμα και την απαλλαγή από το διοξείδιο του άνθρακα τόσο στις δικές του δραστηριότητες αλλά και στο χαρτοφυλάκιο του, με στόχο την επίτευξη της μετάβαση σε μια καθαρή μηδενική οικονομία (Net Zero) έως το 2050. Η Στρατηγική για Περιβαλλοντικά, Κοινωνικά και θέματα Διακυβέρνησης και το σχέδιο δράσης έχουν καταρτιστεί έτσι ώστε να ενισχύσουν την επίτευξη των φιλοδοξιών του Συγκροτήματος και των απαιτήσεων της ΕΚΤ.

Έχει καταρτιστεί μια ομάδα δράσης για Περιβαλλοντικά, Κοινωνικά και θέματα Διακυβέρνησης (ΠΚΔ,ESG), η οποία μαζί με άλλα τμήματα, έχουν κινητοποιηθεί σε όλο το Συγκρότημα και ασχολούνται με διάφορα έργα εργασίας, της τη μέτρηση των ιδίων και των χρηματοδοτούμενων εκπομπών άνθρακα, την ενσωμάτωση των κινδύνων που σχετίζονται με το κλίμα και το περιβάλλον στο πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων και την ενίσχυση της προσφοράς πράσινων προϊόντων.

5. Άλλοι Κύριοι Κίνδυνοι (συνέχεια)

5.9 Κίνδυνοι που σχετίζονται με τη κλιματική αλλαγή (συνέχεια)

Περισσότερες πληροφορίες για τους κινδύνους που σχετίζονται με το κλίμα και το περιβάλλον και την διαχείριση τους παρέχονται στις Γνωστοποιήσεις των Περιβαλλοντικών, Κοινωνικών και Θεμάτων Διακυβέρνησης του 2022 στο Μέρος Α 'Δημοσιοποίηση Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών Σχετικών με το Κλίμα' ('Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD)') που είναι μέρος της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης του Συγκροτήματος για το έτος 2022.

6. Αναδυόμενοι Κίνδυνοι

Το Συγκρότημα ορίζει ως αναδυόμενους κινδύνους τους νέους ή υφιστάμενους κινδύνους που μπορεί να εκδηλωθούν με διαφορετικό τρόπο, που δυνητικά μπορούν να απειλήσουν την εκτέλεση της στρατηγικής ή των λειτουργιών του σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα. Οι κίνδυνοι στο εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον του Συγκροτήματος καθώς και μακροοικονομικά θέματα αξιολογούνται για τον εντοπισμό τέτοιων αναδυόμενων κινδύνων ο οποίος ενδέχεται να απαιτούν επιπρόσθετης προσοχής καθώς και εφαρμογή μέτρων μετριασμού. Η τριμηνιαία αναφορά αναδυόμενων κινδύνων προς την ΕΔΚ και την Εκτελεστική Επιτροπή γίνεται για να διασφαλιστεί ότι όλοι οι σημαντικοί κίνδυνοι κλιμακώνονται αποτελεσματικά για συζήτηση και λήψη μέτρων. Επί του παρόντος, οι κύριοι αναδυόμενοι κίνδυνοι που εξετάζει το Συγκρότημα είναι οι ακόλουθοι:

6.1 Κίνδυνοι μετασχηματισμού του τραπεζικού κλάδου

Ο γρήγορος και αυξανόμενος ρυθμός αλλαγής του τοπίου του τραπεζικού κλάδου από τους νέους ανταγωνιστές (FinTech) μέχρι και την αύξηση της πολυπλοκότητας των απειλών στον κυβερνοχώρο, αποτελεί πρόκληση για τις λειτουργίες, την πελατειακή βάση και την προοπτική ανάπτυξης του Συγκροτήματος. Το Συγκρότημα βρίσκεται σε ένα ταξίδι ψηφιακού μετασχηματισμού μέσω επενδύσεων στον τομέα της πληροφορικής, της εκπαίδευσης, της αυτοματοποίησης, της παρακολούθησης των προτύπων του κλάδου και της συνεχούς αξιολόγησης νέων πρωτοβουλιών.

6.2 Γεωπολιτικοί, μακροοικονομικοί και περιβαλλοντικοί κίνδυνοι

Οι παγκόσμιες και περιφερειακές εντάσεις έχουν αυξηθεί με πιθανότητα να επιδεινωθούν περαιτέρω, επηρεάζοντας την οικονομική σταθερότητα της περιοχής. Οι αλλαγές στη νομισματική και δημοσιονομική πολιτική, όπως φαίνεται από την αύξηση των επιτοκίων από τις κεντρικές τράπεζες διεθνώς, δυνατόν να έχουν σημαντικές και εκτεταμένες συνέπειες για τους πελάτες μας και το Συγκρότημα. Η συνεχής παρακολούθηση των γεωπολιτικών και οικονομικών εξελίξεων μαζί με αναλύσεις σεναρίων βοηθούν το Συγκρότημα να αξιολογεί την διάθεση ανάληψης κινδύνων σε συνεχή βάση υπό το φως των μεταβαλλόμενων παραγόντων.

6.3 Ρυθμιστικοί κίνδυνοι

Η αποτυχία ορθής και έγκαιρης ευθυγράμμισης με το διαρκώς μεταβαλλόμενο ρυθμιστικό περιβάλλον αποτελεί έναν αναδυόμενο κίνδυνο για το Συγκρότημα. Οι νέοι και οι υφιστάμενοι κανονισμοί που επηρεάζουν το Συγκρότημα αφορούν τη Βασιλεία IV, τα Περιβαλλοντικά, Κοινωνικά και θέματα Διακυβέρνησης και τους κινδύνους κλιματικής αλλαγής, DORA (Digital Operational Resilience Act), και κινδύνους επιτοκίου στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο ('IRRBB'). Ο προληπτικός σχεδιασμός, η διαχείριση έργων καθώς και η εκπαίδευση θα συμβάλουν στην ορθή διαχείριση μελλοντικών κανονιστικών απαιτήσεων. Το Συγκρότημα συνεχίζει να συνεργάζεται ενεργά με τις εποπτικές αρχές αλλά και με φορείς της βιομηχανίας για να είναι ενήμερο για τις μελλοντικές αλλαγές που θα του επιτρέψουν να συμβάλει στην αντιμετώπιση τους από το τραπεζικό τομέα.

7. Διαχείριση κεφαλαίου

Ο κύριος στόχος της διαχείρισης κεφαλαίου του Συγκροτήματος είναι η διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις σχετικές εποπτικές κεφαλαιακές απαιτήσεις και η διατήρηση υγιών δεικτών κεφαλαιακής επάρκειας έτσι ώστε να καλύπτει τους επιχειρηματικούς κινδύνους και να υποστηρίζει τη στρατηγική του και να μεγιστοποιεί την αξία προς τους μετόχους του.

Οι κανονισμοί κεφαλαιακής επάρκειας σε ισχύ εφαρμόστηκαν μέσω του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) και της Οδηγίας Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRD), οι οποίοι τέθηκαν σε ισχύ την 1 Ιανουαρίου 2014 με κάποιες διατάξεις να εφαρμόζονται σταδιακά. Ο Κανονισμός Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) και η Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRD) ενσωμάτωσαν τα νέα πρότυπα της Βασιλείας III, αναφορικά με τα κεφάλαια, τη ρευστότητα και τη μόχλευση, στο νομοθετικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Ο Κανονισμός Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) καθορίζει τις εποπτικές απαιτήσεις για τήρηση κεφαλαίων, ρευστότητας και μόχλευσης για πιστωτικά ιδρύματα και είναι άμεσα εφαρμόσιμος σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ. Η Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRD) ρυθμίζει την πρόσβαση σε δραστηριότητες για λήψη καταθέσεων και θέματα εσωτερικής διακυβέρνησης συμπεριλαμβανομένων των αμοιβών, της σύνθεσης του διοικητικού συμβουλίου και της διαφάνειας. Σε αντίθεση με τον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR), τα κράτη μέλη ήταν υποχρεωμένα να ενσωματώσουν την Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRD) στη νομοθεσία τους, δίνοντας με αυτό τον τρόπο τη δυνατότητα στην εποπτική αρχή του κάθε κράτους να επιβάλει πρόσθετες απαιτήσεις για κεφαλαιακά αποθέματα.

Στις 27 Ιουνίου 2019, τέθηκαν σε εφαρμογή οι αναθεωρημένοι κανονισμοί για το κεφάλαιο και τη ρευστότητα (ο Κανονισμός (ΕΕ) 2019/876 (Κανονισμός Κεφαλαιακών Απαιτήσεων II (CRR II) και η Οδηγία (ΕΕ) 2019/878 (Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων V (CRD V)). Επειδή πρόκειται για τροποποιητικό κανονισμό, ισχύουν οι υφιστάμενες διατάξεις του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR), εκτός εάν έχουν τροποποιηθεί από τον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων II (CRR II). Συγκεκριμένες διατάξεις τέθηκαν άμεσα σε εφαρμογή (κυρίως σε σχέση με την Ελάχιστη Απαίτηση Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL)), αλλά οι περισσότερες αλλαγές τέθηκαν σε εφαρμογή από τον Ιούνιο 2021. Οι βασικές αλλαγές που εισήχθηκαν, περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων, αλλαγές στα κριτήρια καταλληλότητας για τα Κεφάλαια Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1), τα Πρόσθετα Κεφάλαια Κατηγορίας 1 (AT1), και τα Κεφάλαια Κατηγορίας 2 (T2), εισαγωγή απαιτήσεων για την Ελάχιστη Απαίτηση Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL) και τη δεσμευτική απαίτηση για τον Δείκτη Μόχλευσης (όπως ορίζεται στον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR)) και τον Δείκτη Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης (ΔΚΣΧ).

Οι τροποποιήσεις που τέθηκαν σε εφαρμογή στις 28 Ιουνίου 2021 είναι επιπρόσθετες αυτών που τέθηκαν σε ισχύ τον Ιούνιο 2020 μέσω του Κανονισμού (ΕΕ) 2020/873, ο οποίος, μεταξύ άλλων, επέσπευσε την εφαρμογή ορισμένων τροποποιήσεων του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων II (CRR II) προς αντιμετώπιση της πανδημίας του COVID-19. Οι κυριότερες τροποποιήσεις του Κανονισμού (ΕΕ) 2020/873 που επηρέασαν τους δείκτες κεφαλαίου του Συγκροτήματος σχετίζονται με την επίσπευση της εφαρμογής του νέου συντελεστή έκπτωσης για MME (χαμηλότερα σταθμισμένα ως προς τον κίνδυνο περιουσιακά στοιχεία (RWAs)), την επέκταση των μεταβατικών ρυθμίσεων του ΔΠΧΑ 9 και την εισαγωγή περαιτέρω μέτρων ελάφρυνσης της επίπτωσης στο δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) επιτρέποντας στα ιδρύματα να προσθέτουν στο Κεφάλαιο Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) οποιαδήποτε αύξηση στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές που αναγνωρίστηκαν το 2020 και 2021 σχετικά με τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δεν είναι απομειωμένης πιστωτικής αξίας με την σταδιακή μείωση της αναπροσαρμογής να αρχίζει από το 2022 (μείωση αναπροσαρμογής 25% το 2022) και επισπεύδοντας την εφαρμογή των αλλαγών στην εποπτική μεταχείριση των άυλων περιουσιακών στοιχείων λογισμικού, όπως τροποποιήθηκε από τον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων II (CRR II) (τέθηκαν σε ισχύ τον Δεκέμβριο 2020). Επιπρόσθετα, ο Κανονισμός (ΕΕ) 2020/873 εισήγαγε προσωρινή χαλάρωση σε σχέση με μη πραγματοποιηθέντα κέρδη ή ζημιές σε ανοίγματα σε κεντρικές και τοπικές κυβερνήσεις ή σε τοπικές αρχές που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων, και την οποία το Συγκρότημα επέλεξε να υιοθετήσει και εφάρμοσε από το τρίτο τρίμηνο του 2020. Η προσωρινή χαλάρωση ήταν σε ισχύ μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2022.

7. Διαχείριση κεφαλαίου (συνέχεια)

Τον Οκτώβριο του 2021, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υιοθέτησε νομοθετικές προτάσεις για περαιτέρω τροποποιήσεις στον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR), στην Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων IV (CRD IV) και στην Οδηγία για Ανάκαμψη και Εξυγίανση Πιστωτικών Ιδρυμάτων και Επιχειρήσεων Επενδύσεων (BRRD) (το 'Τραπεζικό Πακέτο 2021'). Μεταξύ άλλων, το Τραπεζικό Πακέτο 2021 θα εφαρμόσει ορισμένα μέρη της Βασιλείας III που δεν έχουν ακόμη ενσωματωθεί στη νομοθεσία της ΕΕ. Το Τραπεζικό Πακέτο 2021 περιλαμβάνει:

- πρόταση για Κανονισμό (που συνήθως αναφέρεται ως 'Κανονισμός Κεφαλαιακών Απαιτήσεων III (CRR III)') με σκοπό την τροποποίηση του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) όσον αφορά, μεταξύ άλλων, τις απαιτήσεις σχετικά με τον πιστωτικό κίνδυνο, τον κίνδυνο προσαρμογής της πιστωτικής αποτίμησης, το λειτουργικό κίνδυνο, τον κίνδυνο αγοράς και το 'output floor',
- πρόταση για Οδηγία (που συνήθως αναφέρεται ως 'Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων VI (CRD VI)') με σκοπό την τροποποίηση της Οδηγίας Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRD) όσον αφορά, μεταξύ άλλων, τις απαιτήσεις σε σχέση με τις εποπτικές εξουσίες, τις κυρώσεις, τα υποκαταστήματα τρίτων χωρών και τους περιβαλλοντικούς, κοινωνικούς και σχετικούς με τη διακυβέρνηση κινδύνους (ESG), και
- πρόταση για Κανονισμό για τροποποίηση του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) και της Οδηγίας για Ανάκαμψη και Εξυγίανση Πιστωτικών Ιδρυμάτων και Επιχειρήσεων Επενδύσεων (BRRD) όσον αφορά, μεταξύ άλλων, τις απαιτήσεις σε σχέση με τον προληπτικό εποπτικό χειρισμό των παγκόσμια συστημικά σημαντικών ιδρυμάτων (G-SII) με στρατηγική έναρξης διαδικασίας εξυγίανσης από πολλαπλά σημεία εισόδου και τη μεθοδολογία για την έμμεση συμμετοχή σε επιλέξιμα μέσα για ικανοποίηση της Ελάχιστης Απαίτησης Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL).

Το Τραπεζικό Πακέτο 2021 υπόκειται σε τροποποίηση κατά τη διάρκεια των νομοθετικών διαδικασιών της ΕΕ, και το πεδίο εφαρμογής του καθώς και οι όροι του ενδέχεται να αλλάξουν πριν από την εφαρμογή του. Επιπλέον, στην περίπτωση των προτεινόμενων τροποποιήσεων της Οδηγίας Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRD) και της Οδηγίας για Ανάκαμψη και Εξυγίανση Πιστωτικών Ιδρυμάτων και Επιχειρήσεων Επενδύσεων (BRRD), οι όροι και η ισχύς τους θα εξαρτηθούν, εν μέρει, από τον τρόπο ενσωμάτωσής τους στη νομοθεσία κάθε κράτους μέλους.

Η πρόταση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για τις τροποποιήσεις στον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) και στην Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRD) δημοσιεύτηκε στις 8 Νοεμβρίου 2022. Μέσα στο 2023 αναμένεται η οριστικοποίηση της θέσης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, την οποία θα ακολουθήσει η διαδικασία τριμερούς διαλόγου που τελικά θα καταλήξει στις τελικές εκδόσεις των οδηγιών και των κανονισμών. Αναμένεται ότι το Τραπεζικό Πακέτο 2021 θα τεθεί σε ισχύ την 1 Ιανουαρίου 2025 και ορισμένα μέτρα αναμένεται να υπόκεινται σε μεταβατικές ρυθμίσεις ή να εφαρμοστούν σταδιακά.

7. Διαχείριση κεφαλαίου (συνέχεια)

Στις 31 Δεκεμβρίου 2022 ο δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) του Συγκροτήματος ανέρχεται σε 15.4% και ο δείκτης Συνολικών Κεφαλαίων ανέρχεται σε 20.6% με μεταβατικές διατάξεις. Οι δείκτες κατά τη 31 Δεκεμβρίου 2022 περιλαμβάνουν κέρδη για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

Ελάχιστες Εποπτικές Κεφαλαιακές Απαιτήσεις Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1)	2022	2021
Πυλώνας I – Απαιτήσεις Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1)	4.50%	4.50%
Πυλώνας II – Απαιτήσεις Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1)	1.83%	1.69%
Απόθεμα Ασφαλείας Διατήρησης Κεφαλαίου (CCB)*	2.50%	2.50%
Απόθεμα Ασφαλείας Άλλων Συστημικά Σημαντικών Ιδρυμάτων (O-SII)	1.25%	1.00%
Αντικυκλικό Κεφαλαιακό Απόθεμα Ασφαλείας (CcyB)	0.02%	0.00%
Ελάχιστες Κεφαλαιακές Απαιτήσεις Κεφαλαίου Κοινών Μετόχων Κατηγορίας 1 (CET1)	10.10%	9.69%

Ελάχιστες Εποπτικές Απαιτήσεις Συνολικών Ιδίων Κεφαλαίων	2022	2021
Πυλώνας I – Απαιτήσεις Συνολικών Ιδίων Κεφαλαίων	8.00%	8.00%
Πυλώνας II – Απαιτήσεις Συνολικών Ιδίων Κεφαλαίων	3.26%	3.00%
Απόθεμα Ασφαλείας Διατήρησης Κεφαλαίου (CCB)*	2.50%	2.50%
Απόθεμα Ασφαλείας Άλλων Συστημικά Σημαντικών Ιδρυμάτων (O-SII)	1.25%	1.00%
Αντικυκλικό Κεφαλαιακό Απόθεμα Ασφαλείας (CcyB)	0.02%	0.00%
Ελάχιστες Απαιτήσεις Συνολικών Ιδίων Κεφαλαίων	15.03%	14.50%

* Σε πλήρη εφαρμογή από την 1 Ιανουαρίου 2019

Η ελάχιστη απαίτηση του Πυλώνα I για τον Συνολικό Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας που ανέρχεται στο 8.00%, δύναται να επιτευχθεί, επιπρόσθετα από τον δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) ύψους 4.50%, μέχρι 1.50% με Πρόσθετα Κεφάλαια Κατηγορίας 1 (AT1) και μέχρι 2.00% με Κεφάλαια Κατηγορίας 2 (T2).

Το Συγκρότημα υπόκειται επίσης σε κεφαλαιακές απαιτήσεις για ρίσκα που δεν καλύπτονται από τις απαιτήσεις του Πυλώνα I (συμπληρωματικές απαιτήσεις Πυλώνα II). Το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο επιτρέπει τη χρήση Πρόσθετων Κεφαλαίων Κατηγορίας 1 (AT1) και Κεφαλαίων Κατηγορίας 2 (T2) για κάλυψη μέρους των εν λόγω απαιτήσεων του Πυλώνα II (P2R) και δεν απαιτεί αποκλειστικά τη χρήση Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1).

Στα πλαίσια της ετήσιας ΔΕΕΑ που πραγματοποιήθηκε από την ΕΚΤ το 2021, και με βάση την τελική απόφαση ΔΕΕΑ για το 2021 που λήφθηκε τον Φεβρουάριο 2022, με ισχύ από την 1 Μαρτίου 2022, οι απαιτήσεις του Πυλώνα II (P2R) ανήλθαν σε 3.26%, σε σύγκριση με το προηγούμενο επίπεδο του 3.00%. Η επιπρόσθετη απαίτηση του Πυλώνα II (P2R) ύψους 0.26% εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των προσδοκιών της ΕΚΤ για προληπτικές προβλέψεις σύμφωνα με το Τροποποιητικό Παράρτημα της ΕΚΤ 2018 και τις μετέπειτα ανακοινώσεις και το δελτίο τύπου της ΕΚΤ τον Ιούλιο 2018 και τον Αύγουστο 2019. Η επιπρόσθετη απαίτηση του Πυλώνα II (P2R) λάμβανε υπόψη το Project Helix 3. Είναι δυναμική και μπορεί να μεταβληθεί με βάση επικαιροποιημένα στοιχεία για τα ΜΕΔ και το επίπεδο προβλέψεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής. Η ΕΚΤ έχει παραχωρήσει επίσης αναθεωρημένη μη δημόσια καθοδήγηση για μειωμένα πρόσθετα αποθέματα Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) Πυλώνα II (P2G).

7. Διαχείριση κεφαλαίου (συνέχεια)

Σε συνέχεια της ετήσιας ΔΕΕΑ που πραγματοποιήθηκε από την ΕΚΤ το 2022, και με βάση την τελική απόφαση ΔΕΕΑ για το 2022 που λήφθηκε τον Δεκέμβριο 2022 και τέθηκε σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2023, η απαίτηση του Πυλώνα ΙΙ (P2R) αναθεωρήθηκε σε 3.08%, σε σύγκριση με το επίπεδο του 3.26% που ίσχυε προηγουμένως. Η αναθεωρημένη απαίτηση του Πυλώνα ΙΙ (P2R) περιλαμβάνει επιπρόσθετη απαίτηση Πυλώνα ΙΙ ύψους 0.33% που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των προσδοκιών της ΕΚΤ για προληπτικές προβλέψεις. Μη λαμβάνοντας υπόψη την εν λόγω επιπρόσθετη απαίτηση του Πυλώνα ΙΙ (P2R) που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των προσδοκιών της ΕΚΤ για προληπτικές προβλέψεις, η απαίτηση του Πυλώνα ΙΙ (P2R) έχει μειωθεί από 3.00% σε 2.75%. Ως αποτέλεσμα, οι απαιτήσεις για ελάχιστο δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) με μεταβατικές διατάξεις και για Συνολικό Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας με μεταβατικές διατάξεις του Συγκροτήματος μειώθηκαν, μη λαμβάνοντας υπόψη την αναμενόμενη σταδιακή εφαρμογή του Αποθέματος Ασφαλείας O-SII. Η απαίτηση για ελάχιστο δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) του Συγκροτήματος καθορίστηκε σε 10.25%, και αποτελείται από απαιτήσεις του Πυλώνα Ι ύψους 4.50%, απαιτήσεις του Πυλώνα ΙΙ (P2R) ύψους 1.73%, Απόθεμα Ασφαλείας Διατήρησης Κεφαλαίου (CCB) ύψους 2.50%, Απόθεμα Ασφαλείας O-SII ύψους 1.50% (πλήρης εφαρμογή από την 1 Ιανουαρίου 2023) και Αντικυκλικό Κεφαλαιακό Απόθεμα Ασφαλείας (CcyB) ύψους 0.02%. Η απαίτηση για ελάχιστο Συνολικό Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας του Συγκροτήματος καθορίστηκε σε 15.10%, και θα αποτελείται από απαιτήσεις του Πυλώνα Ι ύψους 8.00%, εκ των οποίων 1.50% μπορεί να είναι υπό μορφή Πρόσθετων Κεφαλαίων Κατηγορίας 1 (AT1) και μέχρι 2.00% υπό μορφή Κεφαλαίου Κατηγορίας 2 (T2), απαιτήσεις του Πυλώνα ΙΙ (P2R) ύψους 3.08%, Απόθεμα Ασφαλείας Διατήρησης Κεφαλαίου (CCB) ύψους 2.50%, Απόθεμα Ασφαλείας O-SII ύψους 1.50% και Αντικυκλικό Κεφαλαιακό Απόθεμα Ασφαλείας (CcyB) ύψους 0.02%. Η ΕΚΤ έχει επίσης διατηρήσει στο ίδιο επίπεδο τη μη δημόσια καθοδήγηση για πρόσθετα αποθέματα Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) Πυλώνα ΙΙ (P2G).

Το Συγκρότημα υπόκειται στην απαίτηση του Πυλώνα Ι για δείκτη Μόχλευσης 3%.

Οι πιο πάνω ελάχιστοι δείκτες ισχύουν τόσο για την BOC PCL όσο και για το Συγκρότημα.

Η κεφαλαιακή θέση του Συγκροτήματος και της BOC PCL στις 31 Δεκεμβρίου 2022 ξεπερνά τόσο τις κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα Ι όσο και τις συμπληρωματικές απαιτήσεις του Πυλώνα ΙΙ (P2R). Σημειώνεται ωστόσο ότι οι συμπληρωματικές κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον Πυλώνα ΙΙ (P2R) γίνονται σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή και συνεπώς υπόκεινται σε αλλαγές με την πάροδο του χρόνου.

Η ΚΤΚ με βάση τις διατάξεις του Μακροπροληπτικής Εποπτείας των Ιδρυμάτων Νόμου του 2015, καθορίζει σε τριμηνιαία βάση το ύψος του ποσοστού του Αντικυκλικού Κεφαλαιακού Αποθέματος Ασφαλείας (CcyB), όπως προκύπτει από τη μεθοδολογία που αναφέρεται στον νόμο. Η ΚΤΚ έχει καθορίσει το ποσοστό του Αντικυκλικού Κεφαλαιακού Αποθέματος Ασφαλείας (CcyB) για σταθμισμένα σε κίνδυνο ανοίγματα στην Κύπρο στο 0.00% για τα έτη 2021 και 2022. Το Αντικυκλικό Κεφαλαιακό Απόθεμα Ασφαλείας (CcyB) του Συγκροτήματος στις 31 Δεκεμβρίου 2022 έχει υπολογιστεί σε περίπου 0.02%.

Στις 30 Νοεμβρίου 2022, η ΚΤΚ, στα πλαίσια της αναθεωρημένης μεθοδολογίας που περιγράφεται στη μακροπροληπτική πολιτική της, αποφάσισε να αυξήσει το ποσοστό του Αντικυκλικού Κεφαλαιακού Αποθέματος Ασφαλείας (CcyB) από 0.00% σε 0.50% του συνολικού ποσού για σταθμισμένα σε κίνδυνο ανοίγματα στην Κύπρο του κάθε αδειοδοτημένου πιστωτικού ιδρύματος που έχει συσταθεί στην Κύπρο. Το νέο ποσοστό 0,50% πρέπει να ισχύσει από τις 30 Νοεμβρίου 2023. Με βάση τα παραπάνω, το ποσοστό του Αντικυκλικού Κεφαλαιακού Αποθέματος Ασφαλείας (CcyB) για το Συγκρότημα αναμένεται να αυξηθεί.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του πιο πάνω νόμου, η ΚΤΚ είναι επίσης η αρμόδια αρχή για τον προσδιορισμό των Άλλων Συστημικά Σημαντικών Ιδρυμάτων (O-SII) και για τον καθορισμό του Αποθέματος Ασφαλείας O-SII γι' αυτές τις συστημικά σημαντικές τράπεζες. Η BOC PCL έχει προσδιοριστεί ως O-SII και η ΚΤΚ έχει καθορίσει το Απόθεμα Ασφαλείας O-SII από τον Νοέμβριο 2022 στο 1.50%. Το Απόθεμα Ασφαλείας O-SII τέθηκε σε εφαρμογή σταδιακά από την 1 Ιανουαρίου 2019, αρχικά στο 0.50%. Το ποσοστό του Αποθέματος Ασφαλείας O-SII κατά την 31 Δεκεμβρίου 2022 ανέρχόταν σε 1.25% και εφαρμόστηκε πλήρως την 1 Ιανουαρίου 2023.

7. Διαχείριση κεφαλαίου (συνέχεια)

Με βάση τις τελικές κατευθυντήριες γραμμές της EAT για τη ΔΕΕΑ και των εποπτικών ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων και τη μεθοδολογία της ΔΕΕΑ 2018 του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού (SSM), τα ίδια κεφάλαια που κατέχονται για τις κατευθυντήριες γραμμές του Πυλώνα ΙΙ (P2G) δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την ικανοποίηση οποιονδήποτε άλλων κεφαλαιακών απαιτήσεων (απαιτήσεις του Πυλώνα Ι, απαιτήσεις του Πυλώνα ΙΙ (P2R) ή Συνδυασμένη Απαίτηση Αποθέματος Ασφαλείας (CBR)), και ως εκ τούτου δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν δύο φορές.

Η κεφαλαιακή θέση του Συγκροτήματος και της BOC PCL κατά την ημερομηνία αναφοράς (μετά την εφαρμογή των μεταβατικών διατάξεων) παρουσιάζεται πιο κάτω:

Εποπτικά κεφάλαια	Συγκρότημα		BOC PCL	
	31 Δεκεμβρίου 2022 ¹	31 Δεκεμβρίου 2021 ²	31 Δεκεμβρίου 2022 ¹	31 Δεκεμβρίου 2021 ²
	€000	€000	€000	€000
Μεταβατικά Κεφάλαια Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) ³	1,562,602	1,619,559	1,531,366	1,592,455
Πρόσθετα Μεταβατικά Κεφάλαια Κατηγορίας 1 (AT1)	220,000	220,000	220,000	220,000
Κεφάλαια Κατηγορίας 2 (T2)	300,000	300,000	300,000	300,000
Μεταβατικά Συνολικά Ίδια Κεφάλαια	2,082,602	2,139,559	2,051,366	2,112,455
Σταθμισμένα ως προς τον κίνδυνο περιουσιακά στοιχεία – πιστωτικός κίνδυνος ⁴	9,103,330	9,678,741	9,150,831	9,697,351
Σταθμισμένα ως προς τον κίνδυνο περιουσιακά στοιχεία – κίνδυνος αγοράς	-	-	-	-
Σταθμισμένα ως προς τον κίνδυνο περιουσιακά στοιχεία – λειτουργικός κίνδυνος	1,010,885	1,015,488	997,720	995,450
Σύνολο σταθμισμένων ως προς τον κίνδυνο περιουσιακών στοιχείων	10,114,215	10,694,229	10,148,551	10,692,801
Με μεταβατικές διατάξεις	%	%	%	%
Δείκτης Κεφαλαίων Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1)	15.4	15.1	15.1	14.9
Δείκτης Συνολικών Ιδίων Κεφαλαίων	20.6	20.0	20.2	19.8
Δείκτης Μόχλευσης	7.1	7.4	7.0	7.3

¹ Περιλαμβάνει κέρδη για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022.
² Σύμφωνα με την Ετήσια Οικονομική Έκθεση 2021 και τις Γνωστοποιήσεις του Πυλώνα ΙΙΙ για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021.
³ Τα Κεφάλαια Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) περιλαμβάνουν αφαιρέσεις λόγω κανονιστικών διατάξεων, που αποτελούνται, μεταξύ άλλων, από άυλα περιουσιακά στοιχεία ύψους €30,421 χιλ. για το Συγκρότημα και €25,445 χιλ. για την BOC PLC στις 31 Δεκεμβρίου 2022 (31 Δεκεμβρίου 2021: €30,032 χιλ. για το Συγκρότημα και €26,452 χιλ. για την BOC PCL). Στις 31 Δεκεμβρίου 2022, ποσό ύψους €12,934 χιλ. θεωρείται ότι αποτιμάται κατά συνετό τρόπο για σκοπούς του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) και δεν αφαιρείται από τα Κεφάλαια Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) (31 Δεκεμβρίου 2021: €15,394 χιλ.).
⁴ Περιλαμβάνει τις προσαρμογές πιστωτικής αποτίμησης (CVA).

7. Διαχείριση κεφαλαίου (συνέχεια)

Οι δείκτες κεφαλαίου του Συγκροτήματος και της BOC PCL κατά την ημερομηνία αναφοράς χωρίς μεταβατικές διατάξεις παρουσιάζονται πιο κάτω:

	Συγκρότημα		BOC PCL	
	31 Δεκεμβρίου 2022 ^{1,2}	31 Δεκεμβρίου 2021 ^{1,3}	31 Δεκεμβρίου 2022 ^{1,2}	31 Δεκεμβρίου 2021 ^{1,3}
Χωρίς μεταβατικές διατάξεις	%	%	%	%
Δείκτης Κεφαλαίων Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1)	14.7	13.7	14.3	13.5
Δείκτης Συνολικών Ιδίων Κεφαλαίων	19.9	18.7	19.5	18.4
Δείκτης Μόχλευσης	6.8	6.8	6.6	6.7

¹ Χωρίς μεταβατικές διατάξεις για ΔΠΧΑ 9 και χωρίς εφαρμογή του προσωρινού χειρισμού ορισμένων μέσων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων σύμφωνα με το Άρθρο 468 του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR).
² Περιλαμβάνει κέρδη για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022.
³ Σύμφωνα με την Ετήσια Οικονομική Έκθεση 2021 και τις Γνωστοποιήσεις του Πυλώνα III για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021.

Κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022, ο Δείκτης Κεφαλαίων Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) επηρεάστηκε αρνητικά κυρίως από την σταδιακή εφαρμογή των μεταβατικών διατάξεων για το ΔΠΧΑ 9 και άλλων μεταβατικών διατάξεων την 1 Ιανουαρίου 2022, τις προβλέψεις και απομειώσεις, το κόστος του ΣΕΑ, την πληρωμή του τόκου στα Χρεόγραφα Πρόσθετου Κεφαλαίου Κατηγορίας 1, την κίνηση σε αποθεματικά εύλογης αξίας μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων και άλλες μεταβολές, και επηρεάστηκε θετικά από τα έσοδα πριν τις προβλέψεις και τη μείωση των σταθμισμένων ως προς τον κίνδυνο περιουσιακών στοιχείων κυρίως ως αποτέλεσμα της ολοκλήρωσης του Project Helix 3. Ως αποτέλεσμα των πιο πάνω, ο Δείκτης Κεφαλαίων Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) αυξήθηκε κατά περίπου 30 μ.β. κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

Η ΕΚΤ, ως μέρος του εποπτικού της ρόλου, έχει ολοκληρώσει επιτόπια επιθεώρηση και επανεξέταση που αφορούσε την αξία των περιουσιακών στοιχείων που περιέρχονται στην κυριότητα του Συγκροτήματος μέσω εκποιήσεων με ημερομηνία αναφοράς την 30 Ιουνίου 2019. Τα ευρήματα αφορούν εποπτική επιβάρυνση η οποία θα μειωθεί, ανάλογα με την πρόοδο που θα σημειώσει η BOC PCL στην πώληση των εν λόγω ακινήτων. Ως αποτέλεσμα της εποπτικής επιβάρυνσης που αφαιρέθηκε από τα ίδια κεφάλαια στις 31 Δεκεμβρίου 2022, η επίδραση στον δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) του Συγκροτήματος είναι 26 μ.β.

Τον Απρίλιο 2021, η Εταιρία προχώρησε με έκδοση Ομολόγου Δευτεροβάθμιου Κεφαλαίου μειωμένης εξασφάλισης ύψους €300 εκατ. (το 'Νέο Ομόλογο Δευτεροβάθμιου Κεφαλαίου') και αμέσως μετά, η Εταιρία και η BOC PCL υπέγραψαν συμφωνία, σύμφωνα με την οποία η Εταιρία δάνεισε στη BOC PCL το σύνολο των εσόδων της έκδοσης του Νέου Ομολόγου Δευτεροβάθμιου Κεφαλαίου ύψους €300 εκατ. με ουσιαστικά τους ίδιους όρους και τις προϋποθέσεις του Νέου Ομολόγου Δευτεροβάθμιου Κεφαλαίου. Ταυτόχρονα, η BOC PCL κάλεσε τους κατόχους του υφιστάμενου Ομολόγου Δευτεροβάθμιου Κεφαλαίου Σταθερού Επανακαθοριζόμενου Επιτοκίου ονομαστικής αξίας ύψους €250 εκατ. το οποίο λήγει τον Ιανουάριο 2027 ('Παλιό Ομόλογο Δευτεροβάθμιου Κεφαλαίου'), να προσφέρουν τα Παλαιά Ομόλογα Δευτεροβάθμιου Κεφαλαίου τους για αγορά από τη BOC PCL. Ως αποτέλεσμα, παρέμειναν σε ισχύ Παλαιά Ομόλογα Δευτεροβάθμιου Κεφαλαίου ύψους €43 εκατ.

Σε συνεδρίαση που πραγματοποιήθηκε στις 30 Νοεμβρίου 2021, το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε να ασκήσει το δικαίωμα της BOC PCL να εξοφλήσει το υπόλοιπο της ονομαστικής αξίας των Παλαιών Ομολόγων Κεφαλαίου Κατηγορίας 2. Τα Παλαιά Ομόλογα Κεφαλαίου Κατηγορίας 2 που παρέμειναν σε ισχύ, εξοφλήθηκαν στις 19 Ιανουαρίου 2022.

7. Διαχείριση κεφαλαίου (συνέχεια)

Μεταβατικές διατάξεις

Το Συγκρότημα επέλεξε στο παρελθόν να εφαρμόζει τη 'στατική-δυναμική' προσέγγιση σε σχέση με τις μεταβατικές ρυθμίσεις για την αρχική εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9, όπου η επίδραση της απομείωσης από την αρχική εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 στους δείκτες κεφαλαίου θα απορροφηθεί σταδιακά. Η 'στατική-δυναμική' προσέγγιση επιτρέπει τον περιοδικό επαναυπολογισμό των μεταβατικών προσαρμογών στα δάνεια του Σταδίου 1 και Σταδίου 2, ούτως ώστε να αντικατοπτρίζουν την αλλαγή των προβλέψεων των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου. Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές των δανείων στο Στάδιο 3 παραμένουν στατικές κατά τη μεταβατική περίοδο σύμφωνα με την επίδραση κατά την αρχική αναγνώριση.

Το ποσό που προστίθεται κάθε έτος αναφορικά με το 'στατικό στοιχείο' μειώνεται με βάση ένα συντελεστή στάθμισης μέχρι να επέλθει η πλήρης απορρόφηση της επίπτωσης από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 στον δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) στο τέλος της πενταετίας, με την επίδραση της απομείωσης να απορροφάται πλήρως (100%) μέχρι την 1 Ιανουαρίου 2023. Η συσσωρευτική επίδραση στα κεφάλαια στις 31 Δεκεμβρίου 2021 ήταν 50% και κατά τις 31 Δεκεμβρίου 2022 ήταν 75% της επίδρασης της απομείωσης από την αρχική εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9, με την επίδραση της απομείωσης να απορροφάται πλήρως (100%) μέχρι την 1 Ιανουαρίου 2023.

Σε συνέχεια των τροποποιήσεων του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) τον Ιούνιο 2020, σε σχέση με το 'δυναμικό στοιχείο', το 100% των προβλέψεων για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές του ΔΠΧΑ 9 προστέθηκε πίσω για τα έτη 2020 και 2021, με το ποσοστό να μειώνεται σε 75% το 2022, σε 50% το 2023 και σε 25% το 2024. Η επίδραση θα απορροφηθεί πλήρως (100%) μέχρι την 1 Ιανουαρίου 2025. Ο υπολογισμός σε κάθε περίοδο αναφοράς πραγματοποιείται έναντι προβλέψεων δανείων που βρίσκονται στα Στάδια 1 και 2 κατά την 1 Ιανουαρίου 2020, αντί την 1 Ιανουαρίου 2018.

Σε σχέση με τον προσωρινό χειρισμό για μη πραγματοποιηθέντα κέρδη ή ζημιές για συγκεκριμένα ανοίγματα που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων, ο Κανονισμός 2020/873 επιτρέπει στα ιδρύματα να αφαιρέσουν από τον δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) τα συσσωρευμένα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη ή ζημιές από τις 31 Δεκεμβρίου 2019, εξαιρουμένων των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που είναι πιστωτικά απομειωμένα. Το σχετικό ποσό αφαιρούνταν κλιμακωτά, 100% από τον Ιανουάριο μέχρι τον Δεκέμβριο 2020, μειώνεται σε 70% από τον Ιανουάριο μέχρι τον Δεκέμβριο 2021 και σε 40% από τον Ιανουάριο μέχρι τον Δεκέμβριο 2022. Το Συγκρότημα εφαρμόζει την προσωρινή μεταχείριση από το τρίτο τρίμηνο του 2020.

Κεφαλαιακές Απαιτήσεις θυγατρικών εταιρειών

Οι θυγατρικές ασφαλιστικές εταιρείες του Συγκροτήματος, οι Γενικές Ασφάλειες Κύπρου Λτδ και η EuroLife Ltd, συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις της Υπηρεσίας Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιριών, περιλαμβανομένου του ελάχιστου περιθωρίου φερεγγυότητας. Η εποπτευόμενη επενδυτική εταιρεία του Συγκροτήματος (ΚΕΠΕΥ), ο Κυπριακός Οργανισμός Επενδύσεων και Αξιών Λτδ (CISCO), συμμορφώνεται με τους ελάχιστους δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας. Το 2021 τέθηκε σε ισχύ το νέο καθεστώς προληπτικής εποπτείας για τις Εταιρείες Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών ('ΕΠΕΥ') με την έναρξη ισχύος του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/2033 ('IFR') σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας των ΕΠΕΥ και της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/2034 ('IFD') σχετικά με την προληπτική εποπτεία των ΕΠΕΥ. Με βάση το νέο καθεστώς η CISCO έχει ταξινομηθεί ως μη συστημική εταιρεία 'Κλάσης 2' και υπόκειται πλήρως στο νέο καθεστώς IFR/IFD. Η ρυθμιζόμενη εταιρεία του Συγκροτήματος Διαχείρισης ΟΣΕΚΑ και φύλαξης Ταμείων, BOC Asset Management Ltd, συμμορφωνόταν με τις εποπτικές κεφαλαιακές απαιτήσεις των νόμων και κανονισμών της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου (ΕΚΚ). Τον Φεβρουάριο 2023, οι εργασίες της BOC Asset Management Ltd απορροφήθηκαν από την CISCO και η BOC Asset Management Ltd διαλύθηκε. Η θυγατρική εταιρεία παροχής υπηρεσιών πληρωμών του Συγκροτήματος, η JCC Payment Systems Ltd, συμμορφώνεται με τις εποπτικές κεφαλαιακές απαιτήσεις.

7. Διαχείριση κεφαλαίου (συνέχεια)

Ελάχιστη Απαιτήση Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL)

Από τον Ιανουάριο 2016, τα κράτη μέλη της ΕΕ έχουν την υποχρέωση να εφαρμόζουν τις διατάξεις της Οδηγίας για Ανάκαμψη και Εξυγίανση Πιστωτικών Ιδρυμάτων και Επιχειρήσεων Επενδύσεων (BRRD), η οποία απαιτεί από τα πιστωτικά ιδρύματα της ΕΕ και ορισμένες επιχειρήσεις επενδύσεων να τηρούν την ελάχιστη απαίτηση ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων (MREL), με την επιφύλαξη των διατάξεων του Κατ' Εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2016/1450. Στις 27 Ιουνίου 2019, ως μέρος του πακέτου μεταρρύθμισης για την ενδυνάμωση της ανθεκτικότητας και εξυγίανσης των Ευρωπαϊκών τραπεζών, τέθηκε σε εφαρμογή η Οδηγία για Ανάκαμψη και Εξυγίανση Πιστωτικών Ιδρυμάτων και Επιχειρήσεων Επενδύσεων II (BRRD II), η οποία έπρεπε να ενσωματωθεί στην εθνική νομοθεσία. Η Οδηγία για Ανάκαμψη και Εξυγίανση Πιστωτικών Ιδρυμάτων και Επιχειρήσεων Επενδύσεων II (BRRD II) ενσωματώθηκε στην Κυπριακή νομοθεσία και τέθηκε σε εφαρμογή στις αρχές Μαΐου 2021. Επιπρόσθετα, ορισμένες από τις πρόνοιες της ελάχιστης απαίτησης ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων (MREL) έχουν εισαχθεί στον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων II (CRR II), ο οποίος τέθηκε επίσης σε εφαρμογή στις 27 Ιουνίου 2019 ως μέρος του πακέτου μεταρρύθμισης και τέθηκαν άμεσα σε ισχύ.

Τον Φεβρουάριο 2023 η BOC PCL έλαβε ειδοποίηση από τον ΕΣΕ και ΚΤΚ για την τελική απόφαση για τη δεσμευτική υποχρέωση για τήρηση Ελάχιστης Απαιτήσης Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL) για την BOC PCL, η οποία καθορίστηκε ως το προτιμητέο σημείο έναρξης εξυγίανσης. Σύμφωνα με την απόφαση, η Ελάχιστη Απαιτήση Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL) καθορίζεται στο 24.35% των σταθμισμένων ως προς τον κίνδυνο περιουσιακών στοιχείων (RWA) και στο 5.91% του Δείκτη Μόχλευσης (LRE) (όπως ορίζεται στον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR)) και η συμμόρφωση πρέπει να επιτευχθεί μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2025. Επιπλέον, η BOC PCL πρέπει να συμμορφωθεί έως την 1 Ιανουαρίου 2022 με την ενδιάμεση απαίτηση ύψους 14.94% των σταθμισμένων ως προς τον κίνδυνο περιουσιακών στοιχείων (RWA) και 5.91% του Δείκτη Μόχλευσης (LRE). Τα ίδια κεφάλαια που χρησιμοποιεί η BOC PCL για την κάλυψη της Συνδυασμένης Απαιτήσης Αποθέματος Ασφαλείας (CBR) δεν είναι επιλέξιμα για την κάλυψη της Ελάχιστης Απαιτήσης Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL) που εκφράζεται ως ποσοστό έναντι των σταθμισμένων ως προς τον κίνδυνο περιουσιακών στοιχείων. Η BOC PCL πρέπει να συμμορφώνεται με την Ελάχιστη Απαιτήση Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL) σε ενοποιημένο επίπεδο, που περιλαμβάνει την BOC PCL και τις θυγατρικές της. Η απόφαση υπόκειται σε ετήσια αναθεώρηση από τις αρμόδιες αρχές, και επίσης αναθεωρείται όταν εφαρμόζονται αλλαγές σε κεφαλαιακές απαιτήσεις.

Κατά τις 31 Δεκεμβρίου 2022, ο δείκτης Ελάχιστης Απαιτήσης Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL), υπολογιζόμενος σύμφωνα με τα ισχύοντα κριτήρια επιλεξιμότητας του ΕΣΕ, και βασισμένος σε εσωτερικές εκτιμήσεις, ανερχόταν στο 21.4% των σταθμισμένων ως προς τον κίνδυνο περιουσιακών στοιχείων (RWA) και στο 10.1 % του Δείκτη Μόχλευσης (LRE). Κατά την 1 Ιανουαρίου 2023, ο δείκτης Ελάχιστης Απαιτήσης Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL), υπολογιζόμενος στην ίδια βάση, ανερχόταν στο 20.5% των σταθμισμένων ως προς τον κίνδυνο περιουσιακών στοιχείων (RWA) και στο 9.8 % του Δείκτη Μόχλευσης (LRE). Οι δείκτες Ελάχιστης Απαιτήσης Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL) κατά τις 31 Δεκεμβρίου 2022 και κατά την 1 Ιανουαρίου 2023, περιλαμβάνουν κέρδη για το έτος 2022. Ο δείκτης Ελάχιστης Απαιτήσης Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL) που εκφράζεται ως ποσοστό των σταθμισμένων ως προς τον κίνδυνο περιουσιακών στοιχείων (RWA) δεν περιλαμβάνει το κεφάλαιο που χρησιμοποιείται για την κάλυψη του ποσού της Συνδυασμένης Απαιτήσης Αποθέματος Ασφαλείας (CBR), το οποίο ανερχόταν στο 3.77% κατά τις 31 Δεκεμβρίου 2022 και αυξήθηκε στο 4.02% την 1 Ιανουαρίου 2023 και θα αυξηθεί περαιτέρω στις 30 Νοεμβρίου 2023 ως αποτέλεσμα της αύξησης του ποσοστού του Αντικυκλικού Κεφαλαιακού Αποθέματος Ασφαλείας (CcyB) από 0.00% σε 0.50% του συνολικού ποσού για σταθμισμένα σε κίνδυνο ανοίγματα στην Κύπρο ως ανακοινώθηκε από την ΚΤΚ.

Η BOC PCL θα συνεχίσει να αξιολογεί ευκαιρίες ώστε να αυξήσει τις υποχρεώσεις που πληρούν τα κριτήρια ως ελάχιστες απαιτήσεις για την Ελάχιστη Απαιτήση Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL).

**Περιβαλλοντικές, κοινωνικές και σχετικές με τη
διακυβέρνηση γνωστοποιήσεις**

2022

ΜΕΡΟΣ Α:

Δημοσιοποίηση Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών Σχετικών με το Κλίμα (TCFD)

Η κλιματική αλλαγή αποτελεί μια από τις μεγαλύτερες προκλήσεις. Το παγκόσμιο ενδιαφέρον, το 2022, ήταν επικεντρωμένο σε θέματα σχετικά με το περιβάλλον. Μέσω διασκέψεων όπως τη Διάσκεψη των Μερών (COP 27) για τη κλιματική αλλαγή και τη Διάσκεψη COP 15 για τη φύση και τη βιοποικιλότητα, διατηρήθηκαν τα θέματα αυτά στο επίκεντρο των δημόσιων και πολιτικών συζητήσεων. Ως αναπόσπαστο μέρος του οράματος του να έχει ηγετική θέση στον χρηματοοικονομικό τομέα στην Κύπρο, το Συγκρότημα είναι αποφασισμένο να ηγηθεί της μετάβασης της Κύπρου σε ένα βιώσιμο μέλλον. Το Συγκρότημα σημειώνει συστηματική πρόοδο σε ότι αφορά την ευθυγράμμιση του με ένα βιώσιμο τραπεζικό μοντέλο και συνεχίζει να ενσωματώνει Περιβαλλοντικά, Κοινωνικά και σχετικά με τη Διακυβέρνηση θέματα (‘ΠΚΔ’) στις υποδομές, στρατηγικές και πολιτικές του. Η δέσμευση του Συγκροτήματος για ενσωμάτωση θεμάτων που αφορούν κλιματικούς κινδύνους στις σχετικές πτυχές της διαδικασίας λήψης αποφάσεων, της διακυβέρνησης, της στρατηγικής, και της διαχείρισης κινδύνων υπογραμμίζει τη φιλοδοξία του Συγκροτήματος να πρωτοπορήσει σε θέματα διαχείρισης της κλιματικής αλλαγής στην Κύπρο. Αυτή είναι η πρώτη έκθεση TCFD που εκδίδεται από την Εταιρεία, και παρουσιάζει τις τρέχουσες δράσεις και μελλοντικά σχέδια στον τομέα του κλίματος.

Εισηγήσεις TCFD		Σελίδες
Διακυβέρνηση	Εποπτεία Διοικητικού Συμβουλίου σχετικά με τους κινδύνους και τις ευκαιρίες που συνδέονται με το κλίμα	→ 97-100, 102-103, 126
	Ο ρόλος της Διεύθυνσης στην αξιολόγηση και διαχείριση των κινδύνων και των ευκαιριών που συνδέονται με το κλίμα	→ 97, 101-102, 104-106
Στρατηγική	Κίνδυνοι και ευκαιρίες που συνδέονται με το κλίμα (σε βραχυπρόθεσμο, μεσοπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα)	→ 107-124
	Επιδράσεις των κινδύνων και των ευκαιριών που συνδέονται με το κλίμα στην επιχειρηματική δραστηριότητα, τη στρατηγική και τον οικονομικό σχεδιασμό	→ 117-122, 125-127
	Ανθεκτικότητα της στρατηγικής του οργανισμού, λαμβάνοντας υπόψη διάφορα σενάρια που συνδέονται με το κλίμα, συμπεριλαμβανομένου ενός σεναρίου με 2°C ή λιγότερο	→ 110-112, 124-127, 132-133
Διαχείριση Κινδύνου	Διαδικασίες για τον εντοπισμό και αξιολόγηση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα	→ 115-124
	Διαδικασίες για τη διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα	→ 124
	Ενσωμάτωση των διαδικασιών για τον εντοπισμό, την αξιολόγηση και τη διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα στη συνολική διαδικασία διαχείρισης κινδύνων	→ 125-127
Δείκτες & Στόχοι	Δείκτες αξιολόγησης των κινδύνων και των ευκαιριών που συνδέονται με το κλίμα, όσον αφορά τη στρατηγική και τη διαδικασία διαχείρισης κινδύνων	→ 128-136
	Εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου (‘ΑΤΘ’) Πεδίο 1, Πεδίο 2 και Πεδίο 3, καθώς και οι σχετικοί κίνδυνοι	→ 128-136
	Στόχοι που χρησιμοποιούνται για τη διαχείριση των κινδύνων και των ευκαιριών που συνδέονται με το κλίμα και οι επιδόσεις σε σχέση με τους στόχους	→ 128-136

Δημοσιοποίηση Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών Σχετικών με το Κλίμα (TCFD) (συνέχεια)

Πυλώνας Ι – Διακυβέρνηση

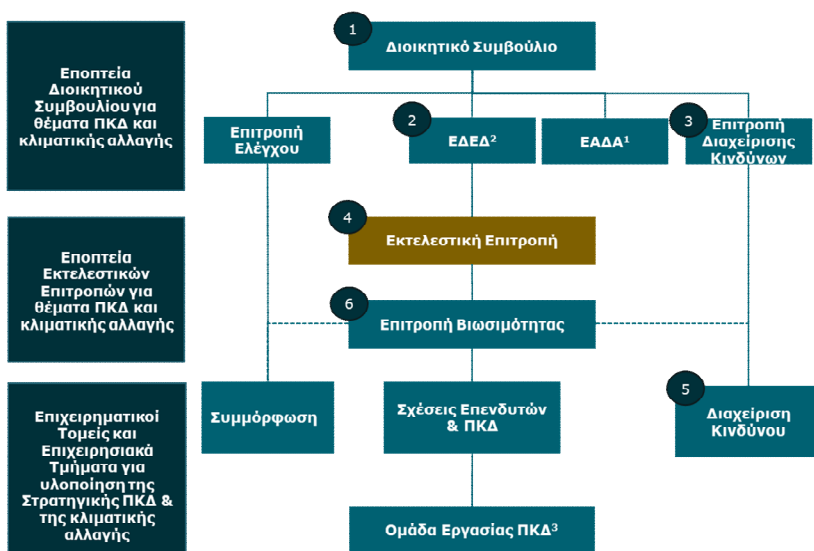
Το Συγκρότημα θεωρεί τη δράση του σε σχέση με τη διαχείριση της κλιματικής αλλαγής ως μια από τις κορυφαίες προτεραιότητες του και έχει προχωρήσει στην ενσωμάτωση των ευκαιριών και των κινδύνων που συνδέονται με την κλιματική αλλαγή στη δομή της διακυβέρνησης του. Το Συγκρότημα έχει δεσμευτεί σε υψηλά πρότυπα διακυβέρνησης που είναι συμβατά με τις κανονιστικές προσδοκίες και τις εξελισσόμενες βέλτιστες πρακτικές.

Οργανωτική Δομή και Διακυβέρνηση

Το πιο κάτω διάγραμμα περιγράφει τη δομή διακυβέρνησης του Συγκροτήματος για τη διαχείριση της κλιματικής αλλαγής και του μηδενικού ισοζυγίου (Net Zero).

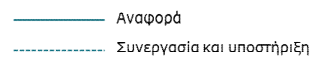
Η δομή διακυβέρνησης του Συγκροτήματος αποτελείται από τα πιο κάτω θεσμικά όργανα:

- Διοικητικό Συμβούλιο ('ΔΣ')
- Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου
- Εκτελεστικές Επιτροπές

- 1 Το Διοικητικό Συμβούλιο, μέσα από την ΕΔΕΔ² και την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, εποπτεύει την εφαρμογή της στρατηγικής ΠΚΔ του Συγκροτήματος και της κλιματικής αλλαγής. Με στόχο την ορθή αξιολόγηση των κλιματικών κινδύνων και ευκαιριών, το Διοικητικό Συμβούλιο αξιοποιεί τόσο εσωτερική όσο και εξωτερική τεχνογνωσία.
- 2 Η ΕΔΕΔ² παρέχει εποπτεία σε ότι αφορά τη στρατηγική ΠΚΔ και της κλιματικής αλλαγής που έχει ως στόχο την επίτευξη παρούσας και μελλοντικής οικονομικής ευμαρίας, περιβαλλοντικής ακεραιότητας, κλιματικής σταθερότητας και κοινωνικής ισότητας για το Συγκρότημα και τα ενδιαφερόμενα μέρη.
- 3 Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων αναγνωρίζει, αξιολογεί, ελέγχει και παρακολουθεί χρηματοοικονομικούς και μη-χρηματοοικονομικούς κινδύνους (περιλαμβανομένων λειτουργικών, τεχνολογικών, φορολογικών, νομικών, φήμης, συμμόρφωσης και ΠΚΔ κινδύνων περιλαμβανομένων και των κλιματικών και περιβαλλοντικών (Κ&Π) κινδύνων) που αντιμετωπίζει το Συγκρότημα σε συνεργασία με τις αρμόδιες επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου.
- 4 Η Εκτελεστική Επιτροπή υποβάλλει στην ΕΔΕΔ² όλα τα ΠΚΔ και κλιματικής αλλαγής θέματα και πολιτικές (εκτός από θέματα και πολιτικές που αφορούν κινδύνους ΠΚΔ και κλιματικής αλλαγής) για έγκριση.
- 5 Τα θέματα και πολιτικές που αφορούν κινδύνους ΠΚΔ και κλιματικής αλλαγής συζητούνται στην Επιτροπή Βιωσιμότητας και υποβάλλονται από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων απευθείας στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων για έγκριση, κοινοποιώντας τα στην Εκτελεστική Επιτροπή.
- 6 Η Επιτροπή Βιωσιμότητας αναφέρεται στην Εκτελεστική Επιτροπή.
- 7 Το ECCC⁴ αναλαμβάνει συμβουλευτικό ρόλο προς την ΕΔΕΔ² όποτε αυτό απαιτείται.

1 ΕΑΔΑ: Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών
 2 ΕΔΕΔ: Επιτροπή Διαρριχών και Εταιρικής Διακυβέρνησης
 3 Η ομάδα εργασίας ΠΚΔ έχει δημιουργηθεί για να υποστηρίξει την υλοποίηση του προγράμματος ΠΚΔ. Η ομάδα εργασίας περιλαμβάνει τη Νομική Υπηρεσία, την Οικονομική Διεύθυνση, τις Επιχειρηματικές Δραστηριότητες, τις Λειτουργικές Δραστηριότητες και Διαχείριση Κόστους, την Υπηρεσία Διαχείρισης Διαθεσίμων, το Γραφείο Ψηφιακής Μεταμόρφωσης, το τμήμα Στρατηγικής, το τμήμα Προμηθειών, το τμήμα Τεχνολογίας, το τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού, το τμήμα Εταιρικών Υποθέσεων και Ασφάλειας.
 4 ECCC: Επιτροπή Δεοντολογίας

Δημοσιοποίηση Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών Σχετικών με το Κλίμα (TCFD) (συνέχεια)

Πυλώνας Ι - Διακυβέρνηση (συνέχεια)

Διοικητικό Συμβούλιο και Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου

Εποπτεία και έγκριση της στρατηγικής του Συγκροτήματος για το κλίμα και του τρόπου διαχείρισης κλιματικών και περιβαλλοντικών (Κ&Π) κινδύνων και ευκαιριών.

Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου	Ρόλοι και Αρμοδιότητες
<p>Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων</p>	<p>Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων ('ΕΔΚ') έχει εξουσιοδοτημένες αρμοδιότητες από το ΔΣ και αποτελείται από 3 μη-εκτελεστικά μέλη του ΔΣ, που διαθέτουν τις απαραίτητες γνώσεις, δεξιότητες και τεχνογνωσία ώστε να κατανοούν και να παρακολουθούν τη στρατηγική διάθεσης ανάληψης κινδύνου του Συγκροτήματος.</p> <p>Ο κύριος σκοπός της ΕΔΚ είναι να εξετάζει, εκ μέρους του ΔΣ, το συνολικό Προφίλ Κινδύνου του Συγκροτήματος, συμπεριλαμβανομένης της απόδοσης σε σχέση με τη Διάθεση Ανάληψης Κινδύνου για όλα τα είδη κινδύνων και να διασφαλίζει ότι τόσο το Προφίλ Κινδύνου όσο και η Διάθεση Ανάληψης Κινδύνου παραμένουν κατάλληλα.</p> <p>Η ΕΔΚ είναι υπεύθυνη για τα πιο κάτω:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εντοπίζει, αξιολογεί, ελέγχει και παρακολουθεί χρηματοοικονομικούς/οικονομικούς και μη χρηματοοικονομικούς κινδύνους (περιλαμβανομένων λειτουργικών, τεχνολογικών, φορολογικών, νομικών, φήμης, συμμόρφωσης και ΠΚΔ κινδύνων περιλαμβανομένων και των Κ&Π κινδύνων) που αντιμετωπίζει το Συγκρότημα σε συνεργασία με τις αρμόδιες επιτροπές του ΔΣ. • Διασφαλίζει ότι το συνολικό Προφίλ Κινδύνου του Συγκροτήματος και η Διάθεση Ανάληψης Κινδύνου παραμένουν κατάλληλα λαμβάνοντας υπόψη το μεταβαλλόμενο εξωτερικό περιβάλλον και τα κύρια ζητήματα και θέματα που επηρεάζουν το Συγκρότημα καθώς και το περιβάλλον εσωτερικού ελέγχου. • Διασφαλίζει αποτελεσματική και συνεχή παρακολούθηση και εξέταση της διαχείρισης ή του μετριασμού του κινδύνου του Συγκροτήματος συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών ελέγχου του Συγκροτήματος, της εκπαίδευσης και της κουλτούρας, των διαδικασιών και συστημάτων πληροφόρησης και επικοινωνίας για την παρακολούθηση και την εξέταση της συνεχιζόμενης αποτελεσματικότητάς τους. • Αναφέρει στο ΔΣ τρέχοντα και αναδυόμενα θέματα που προκύπτουν σχετικά με κινδύνους και θέματα ΠΚΔ, περιλαμβανομένων κινδύνων και θεμάτων Κ&Π, που αναμένονται να επηρεάσουν σημαντικά τις επιχειρηματικές δραστηριότητες, τη λειτουργία, την απόδοση, ή τη δημόσια εικόνα του Συγκροτήματος ή σχετίζονται με αυτό και τα ενδιαφερόμενα μέρη του και αν κριθεί σκόπιμο, αναλαμβάνονται λεπτομερείς σχετικές δράσεις. • Καθορισμός των αρχών που θα πρέπει να διέπουν τη διαχείριση κινδύνων (συμπεριλαμβανομένων και των κινδύνων ΠΚΔ και Κ&Π), μέσω του καθορισμού κατάλληλων Πολιτικών Κινδύνων. • Εξετάζει και συζητά με τη Διεύθυνση την γενική στρατηγική ΠΚΔ περιλαμβανομένης της στρατηγικής διαχείρισης Κ&Π κινδύνων, και κατά πόσο η Εταιρεία θα πρέπει να λάβει πρόσθετα μέτρα ή να επικοινωνήσει με τα ενδιαφερόμενα μέρη σε σχέση με τα κύρια θέματα ΠΚΔ, περιλαμβανομένων των θεμάτων Κ&Π. • Εξετάζει και παρακολουθεί τους σημαντικούς δείκτες, στόχους, Κύριους Δείκτες Απόδοσης ('ΚΜΑς') και Δείκτες Κινδύνου ('ΔΚ') που αφορούν το Συγκρότημα και συνδέονται με ΠΚΔ περιλαμβανομένου και Κ&Π, και παρακολουθεί την πρόοδο επίτευξης των στόχων αυτών και σημείων αναφοράς.

Δημοσιοποίηση Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών Σχετικών με το Κλίμα (TCFD) (συνέχεια)

Πυλώνας Ι - Διακυβέρνηση (συνέχεια)

Διοικητικό Συμβούλιο και Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου	Ρόλοι και Αρμοδιότητες
<p>Επιτροπή Διορισμών και Εταιρικής Διακυβέρνησης</p>	<p>Η Επιτροπή Διορισμών και Εταιρικής Διακυβέρνησης ('ΕΔΕΔ') έχει εξουσιοδοτημένες αρμοδιότητες από το ΔΣ και αποτελείται από 4 μη-εκτελεστικά μέλη του ΔΣ, που διαθέτουν τις απαραίτητες γνώσεις, δεξιότητες και τεχνογνωσία για να επιβλέπουν τη στρατηγική βιωσιμότητας του Συγκροτήματος που έχει ως στόχο την επίτευξη τρέχουσας και μελλοντικής οικονομικής ευημερίας, περιβαλλοντικής ακεραιότητας, κλιματικής σταθερότητας και κοινωνικής ισότητας για το Συγκρότημα και τα ενδιαφερόμενα μέρη.</p> <p>Η ΕΔΕΔ είναι υπεύθυνη για τα πιο κάτω:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ανάπτυξη στρατηγικής ΠΚΔ, περιλαμβανομένων και θεμάτων Κ&Π, εστιάζοντας στους πυλώνες που αφορούν στο Περιβάλλον, Κλίμα, Ηθική, Κοινωνία και Οικονομία και επιβεβαιώνει την ενσωμάτωσή της στις λειτουργίες του Συγκροτήματος. • Συμβουλεύει, υποστηρίζει και καθοδηγεί τον Διευθύνων Σύμβουλο και την Ανώτερη Διευθυντική Ομάδα στη διαμόρφωση και εφαρμογή επιχειρηματικής στρατηγικής προσανατολισμένης στη βιώσιμη ανάπτυξη λαμβάνοντας υπόψη τις επιπτώσεις από ΠΚΔ, περιλαμβανομένων και Κ&Π. • Εποπτεύει την εφαρμογή και την πρόοδο του σχεδίου δράσης που αφορά θέματα ΠΚΔ από την Επιτροπή Βιωσιμότητας ('ΕΒ'). • Εξετάζει την ανταπόκριση και το σχέδιο δράσης του Συγκροτήματος σε σχέση με τους στόχους που απορρέουν μέσα από τις διεθνείς συμβάσεις. • Εξετάζει και εγκρίνει τους στόχους και ΚΔΑς του ΠΚΔ, συμπεριλαμβανομένων των στόχων και ΚΔΑς που αφορούν το Κ&Π, και παρακολουθεί την πρόοδο σε σχέση με επίτευξή τους. • Εξετάζει και εγκρίνει μη-χρηματοοικονομικές γνωστοποιήσεις της ΕΒ. • Εξετάζει και εγκρίνει τις πολιτικές κάτω από το ΠΚΔ, την Περιβαλλοντική Πολιτική και το Πλαίσιο Βιώσιμης Χρηματοδότησης που θα επιτρέψει στην ΒΟΧ και/ή στην ΒΟC PCL την έκδοση Πράσινου/Κοινωνικού ή Βιώσιμου Ομολόγου.
<p>Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών</p>	<p>Η Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών ('ΕΑΔΑ') έχει εξουσιοδοτημένες αρμοδιότητες από το ΔΣ και αποτελείται από 3 μη-εκτελεστικά μέλη του ΔΣ, που διαθέτουν τις απαραίτητες γνώσεις, δεξιότητες και τεχνογνωσία για να επιβλέπουν την εφαρμογή των Στρατηγικών έργων του Ανθρώπινου Δυναμικού, που είναι ευθυγραμμισμένα με τη στρατηγική, τις φιλοδοξίες και τους στόχους του Συγκροτήματος όσον αφορά ΠΚΔ.</p> <p>Η ΕΑΔΑ εξετάζει τουλάχιστον σε ετήσια βάση τη κατάλληλη δομή του συστήματος αμοιβών και κατά πόσο το συνολικό ποσό που αφορά στις μεταβλητές αμοιβές έχει καθοριστεί σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της Οδηγίας Διακυβέρνησης της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου. Για το λόγο αυτό οποιεσδήποτε αναπροσαρμογές στην Πολιτική Αμοιβών για να συμπεριληφθούν τα κριτήρια του ΠΚΔ αλλά και τα κλιματικά κριτήρια εγκρίνονται από την ΕΑΔΑ.</p>

Δημοσιοποίηση Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών Σχετικών με το Κλίμα (TCFD) (συνέχεια)

Πυλώνας Ι - Διακυβέρνηση (συνέχεια)

Διοικητικό Συμβούλιο και Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου	Ρόλοι και Αρμοδιότητες
<p>Επιτροπή Ελέγχου</p>	<p>Η Επιτροπή Ελέγχου (‘ΕΕ’) έχει εξουσιοδοτημένες αρμοδιότητες από το ΔΣ και αποτελείται από 3 μη-εκτελεστικά μέλη του ΔΣ, που διαθέτουν τις απαραίτητες γνώσεις, δεξιότητες και τεχνογνωσία για να αξιολογήσουν την ορθότητα των μεθοδολογιών και πολιτικών που εφαρμόζει η Διεύθυνση του Συγκροτήματος για την ανάπτυξη του δείκτων και γνωστοποιήσεων του ΠΚΔ, συμπεριλαμβανομένων Κ&Π, αλλά και να αξιολογήσουν τους σχεδιασμούς των κύριων προμηθευτών σε θέματα βιωσιμότητας.</p> <p>Η ΕΕ είναι υπεύθυνη για τα πιο κάτω:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Επιβεβαιώνει ότι τα πλαίσια προτύπων που αφορούν το ΠΚΔ, συμπεριλαμβανομένων πλαισίου προτύπων για Κ&Π, είναι ορθά και ότι οι σχετικές γνωστοποιήσεις για το κλίμα είναι επενδυτικής βαθμίδας. • Εξετάζει την σημαντικότητα σε σχέση με τα θέματα ΠΚΔ, συμπεριλαμβανομένων θεμάτων Κ&Π, που επηρεάζουν την χρηματοοικονομική απόδοση του Συγκροτήματος και τη δυνατότητά του να δημιουργήσει μακροπρόθεσμη αξία (Χρηματοοικονομική σημαντικότητα) και πως οι ενέργειες του Συγκροτήματος επηρεάζουν τους ανθρώπους και τον πλανήτη (Κοινωνική σημαντικότητα). • Εξετάζει σημαντικές δημόσιες γνωστοποιήσεις σε σχέση με το ΠΚΔ, περιλαμβανομένων και θεμάτων Κ&Π, και συζητά με τη Διεύθυνση τη συνεργασία του Συγκροτήματος με τα ενδιαφερόμενα μέρη για τα σημαντικά θέματα ΠΚΔ, περιλαμβανομένων θεμάτων Κ&Π. Σε αυτά περιλαμβάνεται και ο τρόπος χειρισμού διαφόρων προτάσεων, εισηγήσεων και ανησυχιών που έχουν υποβληθεί στην ΒΟΧΗ και/ή στην ΒΟC PCL ή στο ΔΣ. • Επιβεβαιώνει ότι ο Εσωτερικός Έλεγχος ενσωματώνει ΠΚΔ, περιλαμβάνοντας τους κινδύνους Κ&Π, στο Πλαίσιο Κινδύνων και Ελέγχου (που αποτελείται από τις περιοχές ελέγχου όπως αξιολογήθηκαν σύμφωνα με τους πρωταρχικούς κινδύνους οι οποίοι μπορεί να επηρεάσουν τη λειτουργικότητά τους).

Δημοσιοποίηση Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών Σχετικών με το Κλίμα (TCFD) (συνέχεια)

Πυλώνας Ι - Διακυβέρνηση (συνέχεια)

Διευθυντικές Επιτροπές

Εποπτεία και ευθύνη στην παροχή στρατηγικής κατεύθυνσης και εφαρμογής της στρατηγικής σχετικά με θέματα κλιματικών στόχων, κινδύνων και γνωστοποιήσεων.

Διευθυντική Επιτροπή	Ρόλοι και Αρμοδιότητες
Επιτροπή Βιωσιμότητας	<p>Η ΕΒ είναι εκτελεστική επιτροπή στην οποία προεδρεύει ο Διευθύνων Σύμβουλος και έχει ως κύριο στόχο την επίβλεψη του προγράμματος για θέματα ΠΚΔ στοχεύοντας να οδηγήσει το Συγκρότημα σε ένα πιο καθαρό, πιο δίκαιο, πιο υγιές και πιο ασφαλή κόσμο. Αυτό θα επιτευχθεί βοηθώντας τους πελάτες στη διαχείριση κινδύνων με ένα μακροπρόθεσμο, βιώσιμο και δίκαιο τρόπο στοχεύοντας το Συγκρότημα να είναι εργοδότης επιλογής στην Κύπρο.</p> <p>Η ΕΒ είναι υπεύθυνη για τα πιο κάτω:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Παρακολουθεί και εξετάζει την ανάπτυξη της Στρατηγικής του ΠΚΔ του Συγκροτήματος για τη διαχείριση των κινδύνων του ΠΚΔ, περιλαμβανομένων και των κινδύνων Κ&Π. • Επιβλέπει την εφαρμογή της Στρατηγικής του Συγκροτήματος για ΠΚΔ και την κλιματική αλλαγή. • Εξετάζει την ανταπόκριση και το σχέδιο δράσης του Συγκροτήματος σε σχέση με τους στόχους που καθορίζονται σύμφωνα με τις διεθνείς συμβάσεις. • Εξετάζει τους στόχους και ΚΔΑς για θέματα ΠΚΔ, συμπεριλαμβανομένων των στόχων και ΚΔΑς που αφορούν το Κ&Π. • Εξετάζει τη συμπερίληψη των στόχων, των ΚΔΑς και των ΔΚς για θέματα ΠΚΔ, περιλαμβανομένου του Κ&Π, στην στρατηγική του Συγκροτήματος. • Παρακολουθεί την πρόοδο σε σχέση με το σχέδιο δράσης ΠΚΔ του Συγκροτήματος συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής του Οδηγού της ΕΚΤ σε θέματα Κ&Π κινδύνων. • Επιβλέπει το βαθμό ευθυγράμμισης του Συγκροτήματος με το κανονιστικό πλαίσιο που αφορά ΠΚΔ, συμπεριλαμβανομένων και των προνοιών για θέματα Κ&Π (όπως Ταξινόμια ΕΕ, SFDR, NFRD και TCFD) και των απαιτήσεων της ΕΚΤ. • Επιβλέπει την καθιέρωση προϊόντων φιλικών προς το περιβάλλον και του Πλαισίου Βιώσιμης Χρηματοδότησης. • Εξετάζει πολιτικές που σχετίζονται με θέματα και κινδύνους ΠΚΔ, συμπεριλαμβανομένων θεμάτων και κινδύνων Κ&Π, προκειμένου να διασφαλίσει ότι είναι ευθυγραμμισμένες με τις ανάγκες του Συγκροτήματος και τη στρατηγική ΠΚΔ και ότι συμμορφώνονται με τις νομικές και ρυθμιστικές υποχρεώσεις. • Εξετάζει τις μη-χρηματοοικονομικές γνωστοποιήσεις που περιλαμβάνει μεταξύ άλλων γνωστοποιήσεις σύμφωνα με τις συστάσεις TCFD, σχετικές γνωστοποιήσεις ΠΚΔ που περιλαμβάνονται στις γνωστοποιήσεις Πυλώνα 3 (Pillar 3 disclosures) και την Ετήσια Έκθεση Βιώσιμης Ανάπτυξης. • Παρακολουθεί τις εξωτερικές τάσεις σε θέματα ΠΚΔ και Κ&Π που επηρεάζουν τον καταρτισμό των πολιτικών ΠΚΔ, των στρατηγικών και των στόχων.
Εκτελεστική Επιτροπή	<p>Η Εκτελεστική Επιτροπή είναι υπεύθυνη για τα πιο κάτω:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να αξιολογεί την συνολική οικονομική επίδοση του Συγκροτήματος και την πρόοδο του στους διάφορους επιχειρηματικούς τομείς, συμπεριλαμβανομένων μεταξύ άλλων της κεφαλαιακής θέσης, της ρευστότητας και της κερδοφορίας του Συγκροτήματος, τα Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια (βάση EAT) και τη Μονάδα Διαχείρισης Ακινήτων (Real Estate Management Unit - REMU). • Αξιολογεί τις συνθήκες της αγοράς και στρατηγικών πρωτοβουλιών. • Παρακολουθεί την ανάκαμψη και δείκτες έγκαιρης προειδοποίησης και αξιολογεί την ανάγκη για παραπομπή θεμάτων στην ΕΔΚ και ΔΣ για πρόσθετες ενέργειες. • Μελετά την Έκθεση Κινδύνου. • Μελετά, αξιολογεί και εγκρίνει προϋπολογισμούς, επιχειρηματικές στρατηγικές/στρατηγική κινδύνου που θα παρουσιαστούν στο ΔΣ για έγκριση. • Αξιολογεί και εγκρίνει τη Δήλωση Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνου του Συγκροτήματος η οποία παρουσιάζεται στην ΕΔΚ και ΔΣ για έγκριση. • Αξιολογεί και εγκρίνει το Οικονομικό πλάνο του Συγκροτήματος που παρουσιάζεται στη ΕΔΚ και ΔΣ για έγκριση. • Μελετά τις Εκθέσεις/Θέματα Συμμόρφωσης και την πρόοδο σε αυτά.

Δημοσιοποίηση Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών Σχετικών με το Κλίμα (TCFD) (συνέχεια)

Πυλώνας Ι - Διακυβέρνηση (συνέχεια)

Διευθυντικές Επιτροπές (συνέχεια)

Διευθυντική Επιτροπή	Ρόλοι και Αρμοδιότητες
Εκτελεστική Επιτροπή	<ul style="list-style-type: none"> • Μελετά τις Εκθέσεις/Θέματα Εσωτερικού Ελέγχου και την πρόοδο σε αυτά. • Μελετά θέματα Διεύθυνσης Ανθρώπινου Δυναμικού και την πρόοδο σε αυτά. • Μελετά Εκθέσεις/Θέματα Εταιρικών Υποθέσεων και την πρόοδο σε αυτά. • Εγκρίνει όλα τα θέματα που αναφέρονται στην Εκτελεστική Επιτροπή με βάση τις εξουσιοδοτημένες αρμοδιότητες της και/η προτείνει θέματα που πρέπει να παραπεμφθούν στο ΔΣ. • Μελετά όλα τα άλλα θέματα που αναφέρονται στην Εκτελεστική Επιτροπή από οποιοδήποτε μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής ή οποιαδήποτε άλλη Επιτροπή/Φόρουμ. • Παρακολουθεί τις εκκρεμούσες αποφάσεις του ΔΣ και των Επιτροπών του ΔΣ. • Σημειώνει τα πρακτικά της Επιτροπής Απόκτησης ή Διάθεσης Περιουσιακών Στοιχείων, της Επιτροπής Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων, της Συντονιστικής Επιτροπής για θέματα Εποπτικών Αρχών και της Επιτροπής Ανάπτυξης Εργασιών.

Εποπτεία Διοικητικού Συμβουλίου

Το ΔΣ έχει την τελική επίβλεψη για τον εντοπισμό, αξιολόγηση και ενσωμάτωση των Κ&Π κινδύνων και ευκαιριών σε όλο το φάσμα δραστηριοτήτων του Συγκροτήματος. Το ΔΣ πληροφορείται για την επίδοση σε σχέση με τους στόχους που έχουν τεθεί, καθώς επίσης και για την πρόοδο του σχεδίου δράσης ΠΚΔ ως μέρος της τακτικής ενημέρωσης που λαμβάνει η ΕΔΕΔ και η ΕΔΚ.

Οι Όροι Εντολής της κάθε Επιτροπής καθορίζουν τις ευθύνες της σε σχέση με θέματα ΠΚΔ, περιλαμβανομένων θεμάτων Κ&Π. Όλα τα θέματα Κ&Π που υποβάλλονται στις Επιτροπές του ΔΣ έχουν τη μορφή επίσημων εγγράφων που περιγράφουν ξεκάθαρα τον σκοπό και το πεδίο εφαρμογής, τη μεθοδολογία που εφαρμόστηκε, θέματα που λήφθηκαν υπόψη κατά τη διαδικασία και συμπεράσματα/αποτελέσματα. Τα έγγραφα παρουσιάζονται στις Επιτροπές του ΔΣ από την αρμόδια Διεύθυνση/Τμήμα. Η αρμόδια Επιτροπή του ΔΣ διερευνά και υποβάλλει ερωτήματα στην αρμόδια Διεύθυνση/Τμήμα προκειμένου να εγκρίνει το σχετικό έγγραφο.

Το Συγκρότημα έχει ετοιμάσει το 2022 συγκεκριμένο σχέδιο δράσης ΠΚΔ το οποίο παρακολουθείται από το Τμήμα Σχέσεις Επενδυτών και ΠΚΔ, τη Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων (‘ΔΔΚ’), την ΕΒ και τελικώς από την ΕΔΕΔ και την ΕΔΚ. Το σχέδιο δράσης του ΠΚΔ είναι διαρθρωμένο σε συγκεκριμένους άξονες δράσης οι οποίοι είναι σχεδιασμένοι να αντανakλούν την εφαρμογή των στρατηγικών στόχων ΠΚΔ του Συγκροτήματος και είναι ευθυγραμμισμένοι με τις απαιτήσεις της ΕΚΤ, τις γνωστοποιήσεις που απαιτούνται από το Χρηματιστήριο Αξιών Λονδίνου και άλλες γνωστοποιήσεις που είναι απαραίτητες σύμφωνα με το κανονιστικό πλαίσιο. Ο κάθε άξονας περιλαμβάνει συγκεκριμένες δραστηριότητες που είναι σχεδιασμένες ώστε να ανταποκρίνονται στις σχετικές κανονιστικές απαιτήσεις και απαιτήσεις γνωστοποιήσεων αλλά και στην επίτευξη των στόχων του Συγκροτήματος. Για την επιτυχημένη επίτευξη των στρατηγικών στόχων του Συγκροτήματος, έχει δημιουργηθεί μια ομάδα εργασίας ΠΚΔ που περιλαμβάνει άτομα που διαθέτουν τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες από διαφορετικά τμήματα, που είναι υπεύθυνοι για την διεξαγωγή συγκεκριμένων δραστηριοτήτων κάτω από τα σχέδια δράσης του ΠΚΔ. Οι δραστηριότητες που ολοκληρώνονται από την ομάδα εργασίας ΠΚΔ, εξετάζονται από τα τμήματα Σχέσεις Επενδυτών και ΠΚΔ και τη ΔΔΚ. Η πρόοδος και τα αποτελέσματα από τις δραστηριότητες της ομάδα εργασίας ΠΚΔ υποβάλλονται στην ΕΒ για εξέταση, η οποία έχει την ευθύνη για όλες τις δραστηριότητες κάτω από το ΠΚΔ και η ΕΒ προτείνει το αποτέλεσμα των δραστηριοτήτων που αφορούν πολιτικές, στρατηγική και γνωστοποιήσεις στην Εκτελεστική Επιτροπή για έγκριση (εκτός από τις δραστηριότητες που σχετίζονται με ΠΚΔ και Κ&Π κινδύνους). Κατόπιν έγκρισης από την Εκτελεστική Επιτροπή οι δραστηριότητες αυτές υποβάλλονται στην ΕΔΕΔ για έγκριση (εκτός από τις δραστηριότητες που σχετίζονται με ΠΚΔ και Κ&Π κινδύνους).

Δημοσιοποίηση Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών Σχετικών με το Κλίμα (TCFD) (συνέχεια)

Πυλώνας Ι - Διακυβέρνηση (συνέχεια)

Εποπτεία Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

Συγκεκριμένα, οι διαδικασίες μέσω των οποίων ενημερώνονται οι Επιτροπές του ΔΣ για θέματα Κ&Π παρουσιάζονται πιο κάτω:

- Η ΕΒ εξετάζει πολιτικές σχετικές με θέματα ΠΚΔ, περιλαμβανομένων θεμάτων Κ&Π, για να επιβεβαιώσει ότι είναι ευθυγραμμισμένες με τις ανάγκες του Συγκροτήματος και τη στρατηγική ΠΚΔ του Συγκροτήματος και ότι συμμορφώνονται με τις ισχύουσες νομοθεσίες και κανονιστικές απαιτήσεις. Η ΕΒ προτείνει τις πολιτικές αυτές στην Εκτελεστική Επιτροπή για έγκριση (εκτός από τις πολιτικές που αφορούν κινδύνους ΠΚΔ και Κ&Π). Κατόπιν έγκρισης από την Εκτελεστική Επιτροπή, οι πολιτικές που αφορούν ΠΚΔ, περιλαμβανομένων και των πολιτικών που αφορούν θέματα Κ&Π (εκτός από τις πολιτικές που αφορούν κινδύνους ΠΚΔ και Κ&Π) υποβάλλονται στην ΕΔΕΔ για έγκριση.
- Η ΕΒ συζητά και συμβουλεύει τη ΔΔΚ για θέματα και πολιτικές που αφορούν κινδύνους ΠΚΔ και Κ&Π, όπως θέματα εντοπισμού κινδύνων, ποσοτικοποίησης κινδύνων, άσκηση σημαντικότητας και καθορισμό κριτηρίων ΠΚΔ και Κ&Π στη διαδικασία δανεισμού. Στη συνέχεια η ΔΔΚ υποβάλλει στην ΕΔΚ θέματα και πολιτικές που αφορούν κινδύνους ΠΚΔ και Κ&Π για έγκριση, κοινοποιώντας τα και στην Εκτελεστική Επιτροπή.
- Η ΕΒ εξετάζει την ανταπόκριση του οργανισμού και το σχέδιο δράσης σε σχέση με τους στόχους που καθορίζονται σύμφωνα με τις διεθνείς συμβάσεις και υποβάλλει εισηγήσεις για δράσεις στην Εκτελεστική Επιτροπή για έγκριση. Κατόπιν έγκρισης από την Εκτελεστική Επιτροπή το σχέδιο δράσης υποβάλλεται στην ΕΔΕΔ για έγκριση.
- Η ΕΒ παρακολουθεί και εξετάζει την ανάπτυξη της Στρατηγικής ΠΚΔ του Συγκροτήματος για διαχείριση των κινδύνων ΠΚΔ, περιλαμβανομένων των κινδύνων Κ&Π, και την υποβάλλει στην Εκτελεστική Επιτροπή για έγκριση. Κατόπιν έγκρισης της Εκτελεστικής Επιτροπής, η στρατηγική υποβάλλεται στην ΕΔΕΔ για έγκριση.
- Η ΕΒ εξετάζει τις ετήσιες μη-χρηματοοικονομικές γνωστοποιήσεις της Εταιρίας συμπεριλαμβανομένων μεταξύ άλλων γνωστοποιήσεις σύμφωνα με τις συστάσεις TCFD, σχετικές γνωστοποιήσεις ΠΚΔ που περιλαμβάνονται στις γνωστοποιήσεις Πυλώνα 3 (Pillar 3 disclosures) και την Ετήσια Έκθεση Βιώσιμης Ανάπτυξης και εισηγείται έγκριση από την ΕΔΕΔ, κοινοποιώντας ταυτόχρονα και την Εκτελεστική Επιτροπή.
- Η ΕΒ αναφέρεται στην Εκτελεστική Επιτροπή. Η ΕΔΕΔ και η ΕΔΚ ενημερώνονται για την πρόοδο του σχεδίου δράσης ΠΚΔ σε τακτά διαστήματα.

Η ΕΔΕΔ ενημερώθηκε για θέματα Κ&Π τον Μάρτιο του 2022. Συγκεκριμένα, έλαβε ενημέρωση σχετικά με το πρόγραμμα ΠΚΔ, την εκτίμηση εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου ('ΑΤΘ') Πεδίο 1 και Πεδίο 2 καθώς επίσης και για την ανάλυση διαθεσιμότητας δεδομένων. Η ΕΔΕΔ ενέκρινε την Ετήσια Έκθεση Βιώσιμης Ανάπτυξης του 2021. Τον Νοέμβριο του 2022, η ΕΔΕΔ ενέκρινε τη στρατηγική απαλλαγής από τον εκπομπές ΑΤΘ Πεδίου 1 και 2 καθώς επίσης και την ετοιμασία ενός συγκεντρωτικού σχεδίου δράσης ΠΚΔ. Σε συνέχεια της ετοιμασίας και της έγκρισης του σχεδίου δράσης ΠΚΔ, το οποίο παρακολουθείται από την ΕΒ, η ΕΔΕΔ θα παρακολουθεί την πρόοδο του σχεδίου δράσης ΠΚΔ και θεμάτων Κ&Π σε τριμηνιαία βάση. Το 2022, η ΕΔΚ συζήτησε και ενέκρινε την αξιολόγηση εντοπισμού κινδύνων και την άσκηση σημαντικότητας του Συγκροτήματος. Επιπρόσθετα, η ΕΔΚ έχει ενημερωθεί για την πρόοδο του σχεδίου δράσης ΠΚΔ δύο φορές κατά τη διάρκεια του 2022. Σε συνέχεια της ετοιμασίας και έγκρισης του σχεδίου δράσης ΠΚΔ το οποίο παρακολουθείται από την ΕΒ, η ΕΔΚ θα παρακολουθεί την πρόοδο στο σχέδιο δράσης ΠΚΔ και θέματα Κ&Π σε τριμηνιαία βάση.

Δημοσιοποίηση Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών Σχετικών με το Κλίμα (TCFD) (συνέχεια)

Πυλώνας Ι – Διακυβέρνηση (συνέχεια)

Εποπτεία Διεύθυνσης

Η Διεύθυνση του Συγκροτήματος, υπό τον Διευθύνων Σύμβουλο, αποτελείται από εκτελεστικά μέλη που έχουν μακρόχρονη εμπειρία και εκτενή γνώση του σύγχρονου τραπεζικού τομέα. Η δομή διακυβέρνησης είναι ευέλικτη και λειτουργική ώστε να εξυπηρετεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τους μετόχους και τους πελάτες.

Ο Διευθύνων Σύμβουλος είναι υπεύθυνος για εφαρμογή της στρατηγικής του Συγκροτήματος για τη κλιματική αλλαγή (πυλώνας ο οποίος συμπεριλαμβάνεται στη στρατηγική ΠΚΔ).

Το 2021, το Συγκρότημα δημιούργησε την εκτελεστική ΕΒ, τα μέλη της οποίας συνεργάζονται ώστε να υιοθετούν μια συντονισμένη προσέγγιση ώστε να επισπεύσουν την επίτευξη των στόχων και προσδοκιών του Συγκροτήματος και να προωθήσουν την συμμετοχή του κοινού, και σε συνεργασία με ένα ευρύ φάσμα Διευθυντικών Στελεχών του Συγκροτήματος, διασφαλίζουν την πλήρη ευθυγράμμιση και συντονισμό της στρατηγικής και των δράσεων της κλιματικής αλλαγής.

Οι διαδικασίες με τις οποίες εμπλέκονται η Εκτελεστική Επιτροπή και η ΕΒ προκειμένου να ληφθούν αποφάσεις για τα θέματα που αφορούν την κλιματική αλλαγή και το περιβάλλον περιγράφονται στις ενότητες 'Εποπτεία Διοικητικού Συμβουλίου' και 'Διευθυντικές Επιτροπές' πιο πάνω.

Σε συνέχεια της ετοιμασίας της στρατηγικής ΠΚΔ το 2021 και του σχεδίου δράσης ΠΚΔ το 2022, έχουν ανατεθεί συγκεκριμένες αρμοδιότητες σε Εκτελεστικά και Διευθυντικά στελέχη του Συγκροτήματος. Οι αρμοδιότητες στον τομέα Κ&Π που έχουν ανατεθεί στα κύρια Διευθυντικά Στελέχη του Συγκροτήματος περιγράφονται συνοπτικά πιο κάτω.

Αρμόδιο άτομο	Αρμοδιότητες συνδεδεμένες με θέματα Κ&Π
Διευθύνων Σύμβουλος	Ο Διευθύνων Σύμβουλος οδηγεί τις επιδόσεις βιωσιμότητας του Συγκροτήματος, εστιάζοντας σε θέματα ΠΚΔ και στην διασφάλιση της διαχείρισης της κλιματικής αλλαγής, και παρακολουθεί την πρόοδο που επιτυγχάνεται σε όλο τον οργανισμό για επίτευξη των στόχων του Συγκροτήματος που αφορούν το ΠΚΔ και την κλιματική αλλαγή μέσα από το μακροπρόθεσμο σχέδιο δράσης ΠΚΔ που έχει καταρτιστεί. Ο Διευθύνων Σύμβουλος συμμετέχει στις διαδικασίες εντοπισμού και προώθησης ευκαιριών για βιώσιμη χρηματοδότηση με στόχο τη διαχείριση της κλιματικής αλλαγής.
Εκτελεστική Διευθύντρια Οικονομικής Διεύθυνσης και Δραστηριοτήτων Απομόχλευσης	Η Εκτελεστική Διευθύντρια Οικονομικής Διεύθυνσης και Δραστηριοτήτων Απομόχλευσης έχει την ευθύνη της επιτυχούς ενσωμάτωσης των θεμάτων ΠΚΔ στις δραστηριότητες του Συγκροτήματος, σε συνεργασία με τους Διευθυντές των διάφορων τομέων, και στην μακροπρόθεσμη στρατηγική του. Έχει επίσης την επίβλεψη της εξέλιξης του σχεδίου δράσης ΠΚΔ που αφορά την εφαρμογή της στρατηγικής ΠΚΔ και κλίματος αλλά και τις Εκθέσεις Βιώσιμης Ανάπτυξης. Επιπρόσθετα, η Εκτελεστική Διευθύντρια Οικονομικής Διεύθυνσης και Δραστηριοτήτων Απομόχλευσης έχει την ευθύνη για την επίβλεψη της εκτίμησης των εκπομπών ΑΤΘ Πεδίου 1, Πεδίου 2 και Πεδίου 3 του Συγκροτήματος και τον καθορισμό στόχων και στρατηγικής για μείωση τους, σε συνεργασία με τον Αναπληρωτή Διευθύνων Σύμβουλο & Διευθυντή Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων και τον Διευθυντή Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων.

Δημοσιοποίηση Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών Σχετικών με το Κλίμα (TCFD) (συνέχεια)

Πυλώνας Ι – Διακυβέρνηση (συνέχεια)

Εποπτεία Διεύθυνσης (συνέχεια)

Αρμόδιο άτομο	Αρμοδιότητες συνδεδεμένες με θέματα Κ&Π
Διευθυντής Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων.	Ο Διευθυντής Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων έχει την ευθύνη και αρμοδιότητα για την αποτελεσματική διαδικασία διαχείρισης των κινδύνων Κ&Π του Συγκροτήματος. Περιλαμβάνει την ευθύνη επίβλεψης της εφαρμογής του σχεδίου δράσης ΠΚΔ, το οποίο στηρίζει τον εντοπισμό των κινδύνων Κ&Π, την ποσοτικοποίηση των κινδύνων Κ&Π, την αξιολόγηση των κινδύνων Κ&Π, την άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, και καθορισμό ορίων, καθώς επίσης και θέματα διακυβέρνησης που υποστηρίζουν τις πιο πάνω δράσεις. Ακόμη, ο ρόλος περιλαμβάνει την ευθύνη εξέτασης της διάθεσης ανάληψης κινδύνου και των δεικτών ανάληψης κινδύνων που αφορούν Κ&Π.

Τμήμα Σχέσεις Επενδυτών και ΠΚΔ

Το τμήμα Σχέσεις Επενδυτών και ΠΚΔ αναπτύσσει και εφαρμόζει την στρατηγική ΠΚΔ και της κλιματικής αλλαγής. Οι κύριες ευθύνες του τμήματος είναι οι ακόλουθες:

- δημιουργία του σχεδίου δράσης ΠΚΔ και παρακολούθηση της προόδου του;
- ανάπτυξη του σχεδίου δράσης για εφαρμογή της στρατηγικής ΠΚΔ και κλιματικής αλλαγής;
- καθορισμός στόχων και ΚΔΑς που αφορούν ΠΚΔ και την κλιματική αλλαγή και παρακολούθηση της προόδου τους;
- ετοιμασία γνωστοποιήσεων που αφορούν ΠΚΔ και την κλιματική αλλαγή;
- συντονισμός ενεργειών και προθεσμιών που αφορούν την Ομάδα Εργασίας ΠΚΔ;
- εξέταση των δραστηριοτήτων που διεκπεραιώνονται από την Ομάδα Εργασίας ΠΚΔ σε συνεργασία με τη ΔΔΚ; και
- ενημέρωση της ΕΒ σε τακτά χρονικά διαστήματα και των Επιτροπών του ΔΣ σύμφωνα με τους όρους εντολής τους.

Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων:

Η ΔΔΚ έχει την ευθύνη του εντοπισμού, ποσοτικοποίησης και παρακολούθησης των κινδύνων ΠΚΔ, περιλαμβανομένων και των κινδύνων Κ&Π, για τις ίδιες λειτουργίες και τους πελάτες. Οι κύριες ευθύνες της είναι οι ακόλουθες:

- ενσωμάτωση των κινδύνων ΠΚΔ, περιλαμβανομένων των κινδύνων Κ&Π, στο Πλαίσιο Διαχείρισης κινδύνου, πολιτικών και διαδικασιών;
- ενσωμάτωση του ΠΚΔ και κριτηρίων που αφορούν στην κλιματική αλλαγή στη διαδικασία δανεισμού;
- εξέταση, σε συνεργασία με το τμήμα Σχέσεις Επενδυτών και ΠΚΔ, των δραστηριοτήτων που ολοκληρώνονται από την Ομάδα Εργασίας ΠΚΔ;
- συμμόρφωση με τον Οδηγό της ΕΚΤ σε θέματα κινδύνων Κ&Π;
- καθορισμός στόχων ΠΚΔ και κλιματικής αλλαγής σε συνεργασία με το τμήμα Σχέσεις Επενδυτών και ΠΚΔ; και
- καθορισμός ΔΚ για θέματα Κ&Π με βάση τους στόχους ΠΚΔ και κλιματικής αλλαγής και τους ΚΔΑς που έχουν τεθεί.

Ο Διευθυντής Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων και η Εκτελεστική Διευθύντρια Οικονομικής Διεύθυνσης και Δραστηριοτήτων Απομόχλευσης παρακολουθούν την πρόοδο του σχεδίου δράσης ΠΚΔ κάθε δύο εβδομάδες.

Δημοσιοποίηση Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών Σχετικών με το Κλίμα (TCFD) (συνέχεια)

Πυλώνας Ι – Διακυβέρνηση (συνέχεια)

Πολιτική Αμοιβών

Το Συγκρότημα έχει προβεί στις αναγκαίες ρυθμίσεις για την ενσωμάτωση των στρατηγικών στόχων ΠΚΔ στην πολιτική αμοιβών, αντανakλώντας τη σημαντικότητα διασύνδεσης της επίδοσης του προσωπικού σε θέματα ΠΚΔ και διαχείρισης της κλιματικής αλλαγής ως μέσο υιοθέτησης της κουλτούρας ΠΚΔ στον οργανισμό. Η πολιτική αμοιβών προωθεί και είναι συμβατή με την ορθή διαχείριση κινδύνου και είναι ευθυγραμμισμένη με τη στρατηγική ΠΚΔ και τη στρατηγική διαχείρισης της κλιματικής αλλαγής και δεν ενθαρρύνει την ανάληψη υπερβολικού κινδύνου που να υπερβαίνει τα επίπεδα κινδύνου που αποδέχεται το Συγκρότημα.

Τα κριτήρια επίδοσης (οικονομικά και/ή μη-οικονομικά) της Ανώτερης Διεύθυνσης περιλαμβάνουν ΚΔΑς που συνδέονται με την εφαρμογή της στρατηγικής ΠΚΔ του Συγκροτήματος, αντανakλώντας την έμφαση που δίνει το Συγκρότημα στην επίτευξη των στόχων που αφορούν στην κλιματική αλλαγή, ανάλογα με τα καθήκοντα και τις ευθύνες του κάθε μέλους της Ανώτερης Διεύθυνσης στην Στρατηγική ΠΚΔ. Τα κριτήρια επίδοσης περιλαμβάνουν κίνητρα για διαχείριση κινδύνων ΠΚΔ, περιλαμβανομένων και κινδύνων Κ&Π, στόχους και/ή όρια ώστε να διασφαλιστεί ότι αποφεύγονται πρακτικές για Πράσινο ξέπλυμα. Αυτά αναμένεται να μετατεθούν στο προσωπικό, μέσω του συστήματος αξιολόγησης, με βάση τους ρόλους και τις ευθύνες του προσωπικού, έτσι ώστε να συνεχιστεί ή ανάδειξη της κουλτούρα του Συγκροτήματος σε θέματα ΠΚΔ, να εκμαιοτούν οι σωστές συμπεριφορές και να ευθυγραμμιστούν τα ατομικά αποτελέσματα με την στρατηγική ΠΚΔ.

Η απόδοση του Συγκροτήματος σε σχέση με στόχους που αφορούν ΠΚΔ και τη διαχείριση της κλιματικής αλλαγής περιλαμβάνονται στο πίνακα επιδόσεων Μακροπρόθεσμων και/ή Βραχυπρόθεσμων Σχεδίων Παροχής Κινήτρων, στη φάση σχεδιασμού και έγκρισης του κάθε Σχεδίου.

Το μακροπρόθεσμο Σχέδιο παροχής κινήτρων (το “2022 LTIP”) το οποίο έχει εγκριθεί από τους μετόχους της Εταιρείας, περιλαμβάνει αξιολόγηση της επίδοσης με βάση συγκεκριμένο πίνακα επιδόσεων που είναι ευθυγραμμισμένος με τους Μεσοπρόθεσμους Στρατηγικούς Στόχους του Συγκροτήματος, και περιλαμβάνει στόχους ΠΚΔ. Ο πίνακας επιδόσεων που χρησιμοποιείται στο πιο πάνω σχέδιο περιλαμβάνει βαθμολόγηση Κύριων Δεικτών Απόδοσης ΠΚΔ με βάση την αξιολόγηση από εξωτερικούς οίκους για θέματα ΠΚΔ. Οι βαθμολογήσεις δίνονται σύμφωνα με εξωτερικές αξιολογήσεις που διενεργούνται σε θέματα ΠΚΔ του Συγκροτήματος.

Δημοσιοποίηση Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών Σχετικών με το Κλίμα (TCFD) (συνέχεια)

Πυλώνας ΙΙ – Στρατηγική

Η μετάβαση σε μια βιώσιμη οικονομία αποτελεί μια από τις μεγαλύτερες προκλήσεις. Οι αυξανόμενες εκπομπές ΑΤΘ θερμαίνουν τον πλανήτη, αλλάζοντας το κλίμα και απειλώντας την ανθρώπινη ζωή. Για να αποτραπεί αυτό απαιτούνται ριζικές και συνεχής μειώσεις των εκπομπών ΑΤΘ. Προκειμένου να περιοριστεί η αύξηση της θερμοκρασίας στο 1.5°C, θα πρέπει να γίνουν μειώσεις κατά 45% μέχρι το 2030, με τις εκπομπές ΑΤΘ σε παγκόσμιο επίπεδο να φθάνουν σε καθαρό μηδενικό ισοζύγιο μέχρι 2050. Αυτό συνεπάγεται ότι οι εκπομπές ΑΤΘ θα πρέπει να μειωθούν άμεσα. Η μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα απαιτεί μετασχηματισμό περιουσιακών στοιχείων και αλλαγή συμπεριφορών, για τα οποία απαιτείται χρηματοδότηση τρισεκατομμυρίων δολαρίων.

Με στόχο να στηρίξουν τη μετάβαση, οι Ευρωπαϊκές Εποπτικές αρχές έχουν θέσει σε εφαρμογή ένα Ευρωπαϊκό σχέδιο δράσης για βιώσιμη ανάπτυξη το οποίο περιλαμβάνει σειρά νέων προτύπων κανονιστικών γνωστοποιήσεων, καθώς επίσης και προσδοκιών που αναμένεται να εξελιχθούν σε απαιτήσεις στο σύντομο μέλλον. Παρακολουθώντας τις εξελίξεις και έχοντας υιοθετήσει τη φιλοσοφία «Περισσότερο από Τράπεζα» και το όραμα να δημιουργήσει ένα ακόμα πιο δυνατό, και ασφαλή οργανισμό εστιασμένο στο μέλλον, το Συγκρότημα είναι αποφασισμένο να συνεχίσει να εργάζεται για μια καλύτερη Κύπρο και ένα καλύτερο κόσμο για το σήμερα και για τις μελλοντικές γενεές. Συνεπώς, το Συγκρότημα φιλοδοξεί να ενισχύσει τη θετική του επίδραση στο περιβάλλον, και να διατηρήσει τον ηγετικό του ρόλο στον πυλώνα της κοινωνικής προσφοράς και διακυβέρνησης, επαναπροσδιορίζοντας όχι μόνο τον δικό του τρόπο λειτουργίας αλλά και τον τρόπο λειτουργίας των πελατών του.

Το Συγκρότημα, συνεχίζει να διευρύνει και να ενισχύει τις προσπάθειές του για τον εντοπισμό κινδύνων και ευκαιριών που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή, που αποτελεί το πρώτο βήμα στη στρατηγική του Συγκροτήματος για τη διαχείριση της κλιματικής αλλαγής. Μετά τον εντοπισμό τους, το Συγκρότημα αξιολογεί πως οι κίνδυνοι μπορούν να τύχουν καλύτερης διαχείρισης, να μειωθούν ή να μετριαστούν σύμφωνα με το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων.

Η προσέγγιση του Συγκροτήματος όσον αφορά τις δράσεις για την κλιματική αλλαγή εξελίσσεται συνεχώς και έχει σταδιακά ενσωματωθεί στις δράσεις και δραστηριότητες του Συγκροτήματος. Το Συγκρότημα είναι αποφασισμένο να δημιουργήσει ένα ακόμα πιο δυνατό, και ασφαλή οργανισμό εστιασμένο στο μέλλον. Συνεπώς, το Συγκρότημα επικεντρώνεται στη δημιουργία μιας διαρκούς εταιρικής σχέσης με τους πελάτες, καθοδηγώντας και υποστηρίζοντάς τους σε ένα μεταβαλλόμενο κόσμο, χρηματοδοτώντας έργα που έχουν θετικό αντίκτυπο στη διαχείριση της κλιματικής αλλαγής. Η στρατηγική διαχείριση της κλιματικής αλλαγής (πυλώνας που συμπεριλαμβάνεται στη Στρατηγική ΠΚΔ), υποστηρίζεται από τρεις στρατηγικές περιοχές, στις οποίες θα επικεντρώσει τις προσπάθειές του το Συγκρότημα στο μέλλον:

- Ενίσχυση των χρηματοδοτήσεων που έχουν θετικό αντίκτυπο στη διαχείριση της κλιματικής αλλαγής;
- Ενίσχυση της ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή; και
- Περαιτέρω ενσωμάτωση θεμάτων κλιματικής αλλαγής σε όλα τα πρότυπα, μεθοδολογίες και διαδικασίες του Συγκροτήματος.

Οι δεσμεύσεις του Συγκροτήματος όπως ορίζονται στην στρατηγική ΠΚΔ επικεντρώνονται στους πιο κάτω τέσσερις πρωταρχικούς στόχους:

- Επίτευξη Κλιματικής Ουδετερότητας (Carbon Neutral) μέχρι το 2030
- Επίτευξη Καθαρού Μηδενικού Ισοζυγίου (Net Zero) μέχρι το 2050
- Σταδιακή αύξηση του Δείκτη Πράσινων στοιχείων ενεργητικού (Green Asset Ratio)
- Σταδιακή αύξηση του Δείκτη Πράσινων ενυπόθηκων δανείων (Green Mortgage Ratio)

Κίνδυνοι συνδεδεμένοι με την Κλιματική αλλαγή

Η στρατηγική του Συγκροτήματος για την κλιματική αλλαγή εξελίσσεται συνεχώς καθώς το Συγκρότημα βελτιώνει τους μηχανισμούς και τους πόρους που έχει στη διάθεσή του προκειμένου να εμβαθύνει στην κατανόηση των σχέσεων μεταξύ του κλίματος και των επιχειρηματικών του δραστηριοτήτων, των λειτουργιών, των πελατών και της κοινότητας. Το Συγκρότημα επιδιώκει να εντοπίσει και να εξελίξει τις δράσεις που θα του επιτρέψουν να ενισχύσει τη λειτουργική του ανθεκτικότητα, τη διαδικασία λήψης αποφάσεων και προγραμματισμού προκειμένου να μετριαστούν οι κίνδυνοι που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή και να αξιοποιήσει ευκαιρίες που προκύπτουν σε σχέση με την κλιματική αλλαγή. Η στρατηγική του Συγκροτήματος καθώς και δράσεις που αφορούν στη διαχείριση των κινδύνων είναι αλληλένδετοι και προσαρμόζονται ανάλογα με τις επιδόσεις σε σχέση με τους προκαθορισμένους δείκτες και στόχους. Το Συγκρότημα εργάζεται στο να εξελίξει τη κατανόηση του προς την κλιματική αλλαγή και την ανθεκτικότητά του σε αναπάντεχους κλυδωνισμούς που αφορούν στο κλίμα.

Δημοσιοποίηση Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών Σχετικών με το Κλίμα (TCFD) (συνέχεια)

Πυλώνας ΙΙ – Στρατηγική (συνέχεια)

Κίνδυνοι συνδεδεμένοι με την Κλιματική αλλαγή (συνέχεια)

Το Συγκρότημα αντιμετωπίζει τον κίνδυνο της κλιματικής αλλαγής ως ένα διάχυτο κίνδυνο που εκδηλώνεται ή αμβλύνει τις υπάρχουσες κατηγορίες κινδύνου εντός της εσωτερικής Ταξινόμιας Κινδύνων του Συγκροτήματος, όπως περιγράφεται σε μεγαλύτερη λεπτομέρεια στην ενότητα 'Πυλώνας ΙΙΙ – Διαχείριση Κινδύνων' στις 'Περιβαλλοντικές, κοινωνικές και σχετικές με τη διακυβέρνηση γνωστοποιήσεις'. Οι κίνδυνοι μετάβασης και οι φυσικοί κίνδυνοι εκδηλώνονται με διαφορετικό τρόπο στην κάθε κατηγορία κινδύνου, βραχυπρόθεσμα, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα. Ο χρονικός ορίζοντας που λαμβάνεται υπόψη περιγράφεται πιο κάτω για σκοπούς αναφοράς. Καθώς το Συγκρότημα βρίσκεται στη διαδικασία καθορισμού μιας ολιστικής στρατηγικής καθαρού μηδενικού ισοζυγίου, και αναμένεται ότι θα είναι σε θέση να διαθέσει πιο λεπτομερές χρονοδιάγραμμα στο μέλλον το οποίο θα αντανakλά αποτελεσματικά τους στόχους για απαλλαγή από τον άνθρακα που θα έχουν τεθεί.

Χρονικός Ορίζοντας	Έτος Έναρξης	Έτος Ολοκλήρωσης	Επεξήγηση
Βραχυπρόθεσμα (1-3 χρόνια)	2023	2026	Η Οδηγία για την Εταιρική Έκθεση Βιωσιμότητας (The Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD)) αναμένεται να αποτελέσει σημαντική αλλαγή και ορόσημο για ενεργοποίηση της κλιματικής αλλαγής. Η οδηγία θα εφαρμοστεί από τον Ιανουάριο του 2025 (για το οικονομικό έτος 2024) για εταιρείες εισηγμένες σε χρηματιστήρια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και για κάθε χρόνο μέχρι το 2028 θα συμπεριλάβει τόσο τις μεγάλες όσο και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (Έτη 1-3). Το Συγκρότημα θεωρεί τα πρώτα τρία χρόνια ως τον πρώτο χρονικό ορίζοντα. Πρόσθετα, το Συγκρότημα έχει δεσμευτεί να πετύχει κλιματική ουδετερότητα μέχρι το 2030 μειώνοντας τις εκπομπές ΑΤΘ Πεδίου 1 και 2 από τις ίδιες λειτουργίες. Το Συγκρότημα έχει επικεντρώσει τις προσπάθειές του για μείωση του αποτυπώματος άνθρακα βραχυπρόθεσμα μέχρι το 2026 για να μπορέσει να ηγηθεί των προσπαθειών μείωσης και απαλλαγής από τον άνθρακα, με το δικό του παράδειγμα αλλά και για να επωφεληθεί από κυβερνητικές χορηγίες που θα ανακοινωθούν ως μέρος του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Συνεπώς, ο ορίζοντας κινδύνου στον οποίο επικεντρώνεται το Συγκρότημα βραχυπρόθεσμα είναι μεταξύ 1-3 έτη.
Μεσοπρόθεσμα (4-7 χρόνια)	2027	2030	Το 2030 είναι το έτος που έθεσε η Ευρωπαϊκή Ένωση για τον στόχο "Προσαρμογή στο 55%" (δηλαδή μείωση των εκπομπών ΑΤΘ κατά 55% από τα επίπεδα του 1990), το Συγκρότημα έχει θέσει επίσης το 2030 ως μεσοπρόθεσμο ορίζοντα κινδύνου για τον εντοπισμό κινδύνων και ευκαιριών Κ&Π. Για το λόγο αυτό, ο μεσοπρόθεσμος ορίζοντας είναι μεταξύ 4-7 έτη. Επιπρόσθετα, το Συγκρότημα έχει δεσμευτεί να πετύχει κλιματική ουδετερότητα μέχρι το 2030 μειώνοντας τις εκπομπές ΑΤΘ Πεδίου 1 και Πεδίου 2 μέχρι το 2030, έτσι οι κίνδυνοι Κ&Π θα πρέπει να εντοπιστούν και να τύχουν διαχείρισης εντός ενός χρονικού ορίζοντα 4-7 ετών προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος που έχει τεθεί.

Δημοσιοποίηση Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών Σχετικών με το Κλίμα (TCFD) (συνέχεια)

Πυλώνας II – Στρατηγική (συνέχεια)

Κίνδυνοι συνδεδεμένοι με την Κλιματική αλλαγή (συνέχεια)

Χρονικός Ορίζοντας	Έτος Έναρξης	Έτος Ολοκλήρωσης	Επεξήγηση
Μακροπρόθεσμα (8-27 years)	2031	2050	Το Συγκρότημα θεωρεί ότι απαιτείται ένας χρονικός ορίζοντας περισσότερων από 8 ετών προκειμένου να εκδηλωθούν οι χρόνιοι φυσικοί κίνδυνοι. Επιπρόσθετα, το Συγκρότημα έχει θέσει ως στόχο την επίτευξη καθαρού μηδενικού ισοζυγίου μέχρι το 2050, ακολουθώντας την δέσμευση του στη Συμφωνία του Παρισιού που προβλέπει ότι οι εκπομπές ΑΤΘ Πεδίου 1 , Πεδίου 2 και Πεδίου 3 θα πρέπει να μειωθούν στο μηδέν μέχρι το 2050. Για εκπομπές ΑΤΘ Πεδίου 1 και Πεδίου 2 για ίδιες λειτουργίες ο στόχος μείωσης ισχύει για όλους τους χρονικούς ορίζοντες. Ωστόσο, οι κίνδυνοι που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή σε σχέση με τις εκπομπές ΑΤΘ Πεδίου 3 που απορρέουν από το δανειακό του χαρτοφυλάκιο εξαρτώνται ακόμα από την ωφέλιμη διάρκεια ζωής των περιουσιακών στοιχείων, όπου το μεγαλύτερο ποσοστό του υφιστάμενου δανειακού χαρτοφυλακίου του Συγκροτήματος έχει λήξη μεγαλύτερη των 8 ετών. Για το λόγο αυτό έχει τεθεί ένας μακροπρόθεσμος χρονικός ορίζοντας μεταξύ 8 – 27 έτη για να καλύψει τόσο τους κινδύνους όσο και στρατηγικά θέματα που σχετίζονται με τους κινδύνους που προκύπτουν από την κλιματική αλλαγή εντός του οργανισμού.

Καθώς προκύπτουν νέα δεδομένα και νέες δυνατότητες μοντελοποίησης, το Συγκρότημα συνεχίζει να εξελίσσει τις αναλύσεις σεναρίων που αφορούν τους κινδύνους μετάβασης και τους φυσικούς κινδύνους. Το Συγκρότημα στοχεύει να αξιοποιήσει διάφορα προγράμματα και μοντέλα μέσα στα πλαίσια της διαδικασίας αξιολόγησης κινδύνου προκειμένου να διαμορφώσει τη στρατηγική του για την κλιματική αλλαγή, επιτρέποντας στο Συγκρότημα να ποσοτικοποιήσει περαιτέρω το οικονομικό αντίκτυπο τέτοιων κινδύνων στα χαρτοφυλάκια του. Επιπρόσθετα, αναμένεται ότι με τη διαχείριση του χαρτοφυλακίου του στην κατεύθυνση του καθαρού μηδενικού ισοζυγίου θα συμβάλει στον μετριασμό του κινδύνου μετάβασης. Σε ότι αφορά τον φυσικό κίνδυνο το Συγκρότημα θεωρεί ότι ευαισθητοποιώντας τους πελάτες του για τους οξείς και χρόνιους φυσικούς κινδύνους θα μπορεί να βοηθήσει και τα δύο μέρη να εντοπίσουν του καλύτερους μηχανισμούς προσαρμογής και να ενισχύσουν την ανθεκτικότητά τους σε ένα δυσμενές σενάριο μέσω των κατάλληλων προϊόντων.

Συγκεκριμένα, με στόχο να αξιολογήσει τον οικονομικό αντίκτυπο των κινδύνων μετάβασης στο δανειακό χαρτοφυλάκιο θα διενεργεί ανάλυση ευαισθησίας στον Οικονομικό Προγραμματισμό η οποία θα αντανακλά τη πιθανή επίπτωση μιας αστάθμητης βραχυπρόθεσμης κατάστασης, βάσει της οποίας ορισμένες πολιτικές θα τεθούν σε εφαρμογή. Με βάση ένα τέτοιο σενάριο, θα αναμενόταν αύξηση των τιμών καυσίμων και ενέργειας, γεγονός που θα έσπρωχνε τα λειτουργικά περιθώρια των επιχειρήσεων προς τα κάτω, ως αποτέλεσμα της απορρόφησης μέρους του κόστους αυτού. Ταυτόχρονα, η αύξηση στην τιμή της ενέργειας θα αύξανε το κόστος ζωής των νοικοκυριών και για το λόγο αυτό με βάση την αξιολόγηση προσιτότητας, ορισμένα νοικοκυριά θα αντιμετώπιζαν προκλήσεις που θα αντικατοπτρίζονταν στο κόστος κινδύνου τους. Αξιολογώντας τη σύνθεση του χαρτοφυλακίου του Συγκροτήματος, τέτοιες πολιτικές θα επηρέαζαν πελάτες στον κλάδο Κατασκευών και στον κλάδο Διαχείρισης Ακίνητης Περιουσίας και πελάτες με στεγαστικά δάνεια που χορηγήθηκαν πριν το 2010 αφού θεωρείται ότι έχουν χαμηλότερη ενεργειακή απόδοση.

Κάτω από την ενότητα 'Πυλώνας III – Διαχείριση Κινδύνων' των γνωστοποιήσεων του TCFD, παρέχεται πρόσθετη πληροφόρηση ως προς τους τρόπους τους οποίους το Συγκρότημα εντοπίζει και αξιολογεί τους κινδύνους που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή.

Δημοσιοποίηση Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών Σχετικών με το Κλίμα (TCFD) (συνέχεια)

Πυλώνας II – Στρατηγική (συνέχεια)

Στρατηγική Καθαρού Μηδενικού Ισοζυγίου

Το Συγκρότημα, όπως γνωστοποίησε στην Έκθεση Βιώσιμης Ανάπτυξης του 2021, έχει αποφασίσει να ευθυγραμμιστεί με τον στόχο που έχει τεθεί από τη Συμφωνία του Παρισιού, την Πράσινη Συμφωνία της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς επίσης τον στόχο της Κυβέρνησης της Κύπρου για Καθαρό Μηδενικό Ισοζύγιο το 2050.

Πέρα από τις δράσεις που επικεντρώνονται στην παροχή βιώσιμων προϊόντων και υπηρεσιών και το σχεδιασμό και ενσωμάτωση διαδικασιών που αφορούν το περιβάλλον στις διαδικασίες δανεισμού του, το Συγκρότημα παρακολουθεί στενά τις εσωτερικές λειτουργίες του με σκοπό τη μείωση και την εξάλειψη των εκπομπών ΑΤΘ.

Ως πρώτο βήμα, οι εκπομπές ΑΤΘ Πεδίου 1 και Πεδίου 2 και οι ουσιώδεις μη-χρηματοδοτούμενες εκπομπές του Πεδίου 3¹ του Συγκροτήματος υπολογίστηκαν για το 2021, χρησιμοποιώντας μια ευρέως αποδεκτή μεθοδολογία και επέτρεψε στο Συγκρότημα να θέσει ένα εφικτό σχέδιο δράσεων για τη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα και την επίτευξη των στόχων για απαλλαγή από τον άνθρακα.

Δεδομένου ότι η BOC PCL έχει τη μεγαλύτερη συμβολή στις εκπομπές ΑΤΘ του Συγκροτήματος, η BOC PCL έχει καταρτίσει ένα πλάνο για απαλλαγή από τον άνθρακα με στόχο να μειώσει το δικό της αποτύπωμα άνθρακα σχετικά με τις εκπομπές ΑΤΘ Πεδίου 1 και Πεδίου 2 και τελικώς να επιτύχει ουδετερότητα άνθρακα μέχρι το 2030.

Η BOC PCL προγραμματίζει να επενδύσει σε υποδομές υψηλής ενεργειακής απόδοσης και να αντικαταστήσει μηχανήματα και αυτοκίνητα που λειτουργούν με ορυκτά καύσιμα μεταξύ του 2023 και του 2025, οδηγώντας σε μείωση περίπου 5-10% των εκπομπών ΑΤΘ Πεδίου 1 και Πεδίου 2 μέχρι το 2025 σε σχέση με το 2021. Η BOC PCL αναμένει ότι οι εκπομπές ΑΤΘ Πεδίου 2 θα μειωθούν περαιτέρω όταν η αγορά ανανεώσιμων πηγών ενέργειας αναπτυχθεί περαιτέρω στην Κύπρο. Οι δράσεις που έχουν προγραμματιστεί από την BOC PCL μεταξύ του 2023 και του 2025 περιλαμβάνουν:

- αντικατάσταση συστημάτων κλιματισμού;
- αντικατάσταση λεβήτων;
- εγκατάσταση φωτοβολταϊκών;
- μονώσεις οροφών;
- εγκατάσταση αισθητήρων CO₂; και
- εγκαταστάσεις ανάκτησης θερμότητας.

Παρόμοιες ενέργειες για υψηλή ενεργειακή απόδοση έχουν σχεδιαστεί για τις υπόλοιπες θυγατρικές εταιρείες του Συγκροτήματος.

Σε αυτό το στάδιο, το Συγκρότημα δε θα θέσει συγκεκριμένους στόχους για τις ουσιαστικές μη-Χρηματοδοτούμενες εκπομπές ΑΤΘ Πεδίου 3¹ λόγω ότι η συντριπτική πλειοψηφία των εκπομπών ΑΤΘ Πεδίου 3 προκύπτουν από το δανειακό του χαρτοφυλάκιο.

Η BOC PCL έχει πρόσφατα ενταχθεί στον οργανισμό Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF) και έχει εκτιμήσει τις Χρηματοδοτούμενες εκπομπές ΑΤΘ Πεδίου 3 που απορρέουν από το δανειακό της χαρτοφυλάκιο, βασιζόμενη στο πρότυπο και υποκατάστατους δείκτες του PCAF. Το 2023, το Συγκρότημα προγραμματίζει να εκτιμήσει τις εκπομπές ΑΤΘ Πεδίου 3 που σχετίζονται με το επενδυτικό και το ασφαλιστικό του χαρτοφυλάκιο. Η BOC PCL βρίσκεται στην διαδικασία τοποθέτησης στόχων μείωσης των εκπομπών ΑΤΘ σε συγκεκριμένους τομείς και κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων του δανειακού της χαρτοφυλάκιου όπως περιγράφονται στην ενότητα 'Πυλώνας IV – Μετρήσεις και Στόχοι' των γνωστοποιήσεων του TCFD. Οι στόχοι μείωσης των εκπομπών ΑΤΘ σε σχέση με το δανειακό χαρτοφυλάκιο που θα τεθούν το 2023 αναμένεται να ενσωματωθούν και στον Οικονομικό Προγραμματισμό του Συγκροτήματος.

¹ Οι μη-Χρηματοδοτούμενες εκπομπές ΑΤΘ του Πεδίου 3 του Συγκροτήματος αποτελούνται από εκπομπές ΑΤΘ από επαγγελματικά ταξίδια, διάθεση αποβλήτων, αγορά αγαθών και υπηρεσιών, μετακίνηση εργαζομένων και κατηγορίες μεταφορών και διανομών.

Δημοσιοποίηση Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών Σχετικών με το Κλίμα (TCFD) (συνέχεια)

Πυλώνας ΙΙ – Στρατηγική (συνέχεια)

Στρατηγική Καθαρού Μηδενικού Ισοζυγίου (συνέχεια)

Με στόχο να ενισχύσει όχι μόνο το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων που αφορά την κλιματική αλλαγή αλλά και την ικανότητά της να εντοπίζει μελλοντικές ευκαιρίες η BOC PCL βρίσκεται σε διαδικασία εισαγωγής νέου πίνακα επιδόσεων ΠΚΔ που θα αποτελέσει μέρος της διαδικασίας αξιολόγησης νέων δανείων και θα της επιτρέψει να εντοπίζει με μεγαλύτερη ακρίβεια κινδύνους ΠΚΔ και ταυτόχρονα θα δημιουργήσει κανάλι επικοινωνίας με τους πελάτες της που θα τους προετοιμάσει για τη συμμόρφωσή τους με τις επερχόμενες νομοθεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις γνωστοποιήσεις, όπως την Οδηγία Εταιρικής Έκθεσης Βιωσιμότητας (Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD)), η οποία θα αντικατοπτρίζεται και στη στρατηγική καθαρού μηδενικού ισοζυγίου του Συγκροτήματος, παρέχοντας πιο ακριβή στοιχεία και στόχους.

Σε ότι αφορά τις ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων και αναλύσεις σεναρίων κλιματικής αλλαγής, η BOC PCL αναπτύσσει στο παρόν στάδιο τα απαραίτητα μοντέλα για να διενεργήσει ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων σχετικά με την κλιματική αλλαγή υιοθετώντας μια προσέγγιση από κάτω προς τα πάνω, όπως περιγράφεται περαιτέρω στην ενότητα 'Πυλώνας ΙΙΙ – Διαχείριση Κινδύνων' των γνωστοποιήσεων του TCFD. Η ανάπτυξη των ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων θα συνεισφέρει στην εκτίμηση των φυσικών κινδύνων και των κινδύνων μετάβασης στα χαρτοφυλάκια και στη διαμόρφωση της επιχειρηματικής στρατηγικής και σχεδιασμού κεφαλαιακής επάρκειας.

Δείκτης Πράσινων στοιχείων ενεργητικού² και Δείκτης Πράσινων ενυπόθηκων δανείων³

Ενόψει του ότι η BOCH διέπεται από την Οδηγία Μη Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (NFRD) είναι υποχρεωμένη να συμμορφωθεί με την Ταξινόμια της ΕΕ που αφορά τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Για το λόγο αυτό, η BOCH προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες και λαμβάνει μέτρα που θα της επιτρέψουν να υπολογίσει και να γνωστοποιήσει τον Δείκτη Πράσινων στοιχείων ενεργητικού της, που αφορά στο ποσοστό του μεριδίου των στοιχείων ενεργητικού του πιστωτικού ιδρύματος που χρηματοδοτούν και επενδύονται σε οικονομικές δραστηριότητες ευθυγραμμισμένες με την Ταξινόμια της ΕΕ, ως μέρος του συνόλου των καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και τη Συμφωνία του Παρισιού. Ωστόσο, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα καλούνται επί του παρόντος να γνωστοποιούν μόνο τις επιλέξιμες δραστηριότητες της Ταξινόμιας της ΕΕ ως μερίδιο του συνόλου των καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού. Οι απαραίτητες γνωστοποιήσεις της ταξινόμιας της Ε.Ε. αναφέρονται στο Μέρος Β στις 'Περιβαλλοντικές, κοινωνικές και σχετικές με τη διακυβέρνηση γνωστοποιήσεις'.

Η BOCH έχει δεσμευτεί στη στρατηγική της να αυξήσει τον Δείκτη Πράσινων στοιχείων του ενεργητικού της όχι μόνο λόγω της προσήλωσής της στην Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και τη Συμφωνία του Παρισιού αλλά γιατί μέσω της αύξησης αυτής θα συμβάλλει σημαντικά στη μείωση της έκθεσής της στον κίνδυνο μετάβασης και σε πιθανό κεφαλαιακό αντίκτυπο, που ως αποτέλεσμα θα φέρει θετικό αντίκτυπο στο ενδιαφέρον των επενδυτών και θα εδραιώσει περαιτέρω την ηγετική θέση της BOCH και BOC PCL στον τομέα της βιωσιμότητας.

Η BOC PCL έχει καταρτίσει Πολιτική για Πράσινες Χρηματοδοτήσεις που βασίζεται στις Αρχές των Πράσινων Δανείων ('GLPs'), και ο σκοπός της είναι η δημιουργία ενός πλαισίου για τις διαδικασίες και τις υποχρεώσεις που η BOC PCL θα εφαρμόσει για τη δημιουργία 'πράσινων' δανειακών προϊόντων και τελικά για τη δημιουργία ενός πράσινου δανειακού χαρτοφυλακίου. Η Πολιτική για Πράσινες Χρηματοδοτήσεις παρέχει οδηγίες σχετικά με πληροφόρηση που η BOC PCL θα πρέπει να απαιτεί από τους δανειολήπτες για να διαπιστωθεί εάν μια αίτηση για πράσινο δάνειο μπορεί να εξεταστεί για έγκριση, και υιοθετεί μια λίστα από επιλέξιμες κατηγορίες για χρηματοδότηση πράσινων έργων.

Η BOC PCL στα πλαίσια της υφιστάμενης Περιβαλλοντικής και Κοινωνικής Πολιτικής απαγορεύει την δανειοδότηση σε συγκεκριμένους τομείς (όπως εξόρυξη θερμικού άνθρακα, παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας με καύση άνθρακα, εξερεύνηση πετρελαίου στην πηγή, ανάπτυξη πετρελαίου στην πηγή) που περιλαμβάνονται στη λίστα 'Τομείς Αποκλεισμού και Αναφοράς', που αφορά τομείς που έχουν αρνητική επίδραση στο περιβάλλον.

² Δείκτης Πράσινων στοιχείων ενεργητικού (Green Asset Ratio): το ποσοστό του μεριδίου των στοιχείων ενεργητικού του πιστωτικού ιδρύματος που χρηματοδοτούν και επενδύονται σε οικονομικές δραστηριότητες ευθυγραμμισμένες με την Ταξινόμια της Ε.Ε., ως μέρος του συνόλου των καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού.

³ Σταδιακή αύξηση του Δείκτη Πράσινων Ενυπόθηκων Δανείων: το ποσοστό του μεριδίου των στοιχείων ενεργητικού του πιστωτικού ιδρύματος που χρηματοδοτούν ενυπόθηκα δάνεια ευθυγραμμισμένα με την Ταξινόμια της Ε.Ε. (τα οποία σχετίζονται με την αγορά και κατασκευή νέων κτηρίων και την ανακαίνιση υφιστάμενων κτηρίων) ως μέρος του συνόλου των ενυπόθηκων στοιχείων ενεργητικών.

Δημοσιοποίηση Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών Σχετικών με το Κλίμα (TCFD) (συνέχεια)

Πυλώνας ΙΙ – Στρατηγική (συνέχεια)

Δείκτης Πράσινων στοιχείων ενεργητικού⁴ και Δείκτης Πράσινων ενυπόθηκων δανείων⁵ (συνέχεια)

Η BOC PCL προσφέρει ένα φάσμα προϊόντων φιλικών προς το περιβάλλον για τη διαχείριση του κινδύνου μετάβασης και ενίσχυση της βοήθειας προς τους πελάτες της ώστε να γίνουν πιο βιώσιμοι. Για παράδειγμα, αριθμός δανειακών προϊόντων προσφέρεται κάτω από το Σχέδιο Προϊόντων Fil-eco. Η BOC PCL προσφέρει ενοικιαγορά περιβαλλοντικού αυτοκινήτου, για όσους θέλουν να αγοράσουν καινούργιο υβριδικό ή ηλεκτρικό αυτοκίνητο, προσφέροντας την ευκαιρία στους πελάτες της να μειώσουν την εξάρτηση σε μέσα μεταφοράς που βασίζονται σε ορυκτά καύσιμα. Επιπρόσθετα, παρέχεται σε πελάτες δάνειο φιλικό στο περιβάλλον για ανακαίνιση και ενεργειακή αναβάθμιση της ιδιόκτητης κατοικίας ή του εξοχικού τους, με δυνατότητα να εξασφαλίσουν υψηλότερη διαβάθμιση ενεργειακής απόδοσης. Επιπρόσθετα, οι πελάτες μπορούν να επωφεληθούν από δάνειο για ενεργειακή αναβάθμιση που αφορά την εγκατάσταση συστημάτων οικιακής χρήσης για εξοικονόμηση ενέργειας. Το προϊόν αυτό απευθύνεται σε πελάτες που θέλουν χρηματοδότηση για εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων και άλλων συστημάτων οικιακής χρήσης για εξοικονόμηση ενέργειας.

Το 2023 το Συγκρότημα θα συνεχίσει να εξελίσσει το φάσμα πράσινων προϊόντων που προσφέρει. Το Συγκρότημα αναμένει να αρχίσει να επικοινωνεί με τους πελάτες του για θέματα ΠΚΔ και κλιματικής αλλαγής κατά τη διαδικασία χορήγησης δανεισμού.

⁴ Δείκτης Πράσινων στοιχείων ενεργητικού (Green Asset Ratio): το ποσοστό του μεριδίου των στοιχείων ενεργητικού του πιστωτικού ιδρύματος που χρηματοδοτούν και επενδύονται σε οικονομικές δραστηριότητες ευθυγραμμισμένες με την Ταξινόμηση της Ε.Ε., ως μέρος του συνόλου των καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού.

⁵ Σταδιακή αύξηση του Δείκτη Πράσινων Ενυπόθηκων Δανείων: το ποσοστό του μεριδίου των στοιχείων ενεργητικού του πιστωτικού ιδρύματος που χρηματοδοτούν ενυπόθηκα δάνεια ευθυγραμμισμένα με την Ταξινόμηση της Ε.Ε. (τα οποία σχετίζονται με την αγορά και κατασκευή νέων κτηρίων και την ανακαίνιση υφιστάμενων κτηρίων) ως μέρος του συνόλου των ενυπόθηκων στοιχείων ενεργητικών.

Δημοσιοποίηση Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών Σχετικών με το Κλίμα (TCFD) (συνέχεια)

Πυλώνας II – Στρατηγική (συνέχεια)

Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης ('ΣΒΑ')

Το Συγκρότημα μέσω της επικοινωνίας του με πολλά από τα ενδιαφερόμενα μέρη, έχει εντοπίσει αρκετές περιοχές που δημιουργούν θετικό αντίκτυπο και συνεισφέρουν σε συγκεκριμένους ΣΒΑ. Καθώς οι εκθέσεις βιώσιμης ανάπτυξης αποτελούν πλέον κύρια πηγή πληροφόρησης για τους επενδυτές, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι οι ρυθμιστικές αρχές αυξάνουν τις απαιτήσεις τους για ευθυγραμμισμένες γνωστοποιήσεις, η διαφάνεια στην αναφορά για τους ΣΒΑ είναι πολύ σημαντική για το Συγκρότημα.

Λαμβάνοντας υπόψη την εξειδίκευση και το επιχειρηματικό του μοντέλο το Συγκρότημα επέλεξε να εστιάσει στους πιο κάτω ΣΒΑ:

Οι Στόχοι αυτοί αποτελούν τους τομείς στους οποίους το Συγκρότημα μπορεί να έχει θετικό αντίκτυπο σε σχέση με το επιχειρηματικό του περιβάλλον και τους πελάτες του. Οι Στόχοι αυτοί περιλαμβάνουν τη δέσμευση στη Συμφωνία του Παρισιού, η οποία είναι πρωταρχική. Η δέσμευση στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής συνεπάγεται την ενεργή υποστήριξη στον υπεύθυνο τουρισμό και κατανάλωση, καινοτομία σε τοπικές υποδομές και υποστήριξη βιώσιμων πόλεων και κοινοτήτων.

Περισσότερη πληροφόρηση σε ότι αφορά τις δράσεις και κατάσταση των ΚΔΑς υπάρχει στην ετήσια Έκθεση Βιώσιμης Ανάπτυξης.

Δημοσιοποίηση Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών Σχετικών με το Κλίμα (TCFD) (συνέχεια)

Πυλώνας ΙΙ – Στρατηγική (συνέχεια)

Ευκαιρίες συνδεδεμένες με την κλιματική αλλαγή

Έχουν εντοπιστεί ευκαιρίες που σχετίζονται με θέματα κλιματικής αλλαγής στους επιχειρηματικούς τομείς του Συγκροτήματος, οι οποίες προκύπτουν από την κατανόηση των κινδύνων που σχετίζονται με το κλίμα. Περιλαμβάνουν στρατηγικές, προϊόντα, υπηρεσίες και συμβουλές για να στηρίξουν τους πελάτες στη μετάβαση σε τρόπους λειτουργίας χαμηλών εκπομπών άνθρακα, και να εντοπίσουν νέους τομείς επιχειρηματικής ανάπτυξης, όπως οι βιώσιμες χρηματοδοτήσεις. Το Συγκρότημα έχει εντοπίσει επίσης ευκαιρίες στις εσωτερικές του λειτουργίες για να μετριάσει την κλιματική αλλαγή, βελτιώνοντας την αποδοτικότητα και ανθεκτικότητά του, όπως φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα.

Είδος Ευκαιρίας	Ευκαιρίες από την κλιματική αλλαγή	Χρονικός Ορίζοντας	Δραστηριότητες με θετικό Αντίκτυπο
Αποδοτικότητα Πόρων	Χρήση πιο αποδοτικών μέσω μεταφοράς	Μεσοπρόθεσμος/ Μακροπρόθεσμος	<ul style="list-style-type: none"> Αναβάθμιση του στόλου αυτοκινήτων σε αυτοκίνητα μηδενικών εκπομπών Ευαισθητοποίηση του προσωπικού και αλλαγή κουλτούρας σχετική με αποτελεσματικούς και λιγότερο ρυπογόνους τρόπους μετακίνησης
	Αξιοποίηση Ανακύκλωσης	Βραχυπρόθεσμος/ Μεσοπρόθεσμος/ Μακροπρόθεσμος	<ul style="list-style-type: none"> Αύξηση δραστηριοτήτων ανακύκλωσης στον οργανισμό Υποστήριξη κυκλικής οικονομίας
	Μεταφορά σε κτίρια με καλύτερη ενεργειακή απόδοση	Βραχυπρόθεσμος/ Μεσοπρόθεσμος/ Μακροπρόθεσμος	<ul style="list-style-type: none"> Ενεργειακή αναβάθμιση των ιδιόκτητων κτιρίων Μεταφορά σε ενοικιαζόμενα κτίρια με καλύτερη ενεργειακά απόδοση
	Μείωση χρήσης και κατανάλωσης νερού	Βραχυπρόθεσμος/ Μεσοπρόθεσμος/ Μακροπρόθεσμος	<ul style="list-style-type: none"> Εντατικοποίηση της προσπάθειας για περιορισμό της κατανάλωσης νερού εντός των κτιρίων του Συγκροτήματος
Ενεργειακά Συστήματα	Χρήση πηγών ενέργειας με χαμηλότερες εκπομπές ΑΤΘ	Βραχυπρόθεσμος/ Μεσοπρόθεσμος/ Μακροπρόθεσμος	<ul style="list-style-type: none"> Πιο αυστηρές προδιαγραφές στις προμήθειες νέων υλικών και ηλεκτρονικών εξοπλισμών
	Μετάβαση σε αποκεντρωμένη παραγωγή ενέργειας	Μεσοπρόθεσμος/ Μακροπρόθεσμος	<ul style="list-style-type: none"> Εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σε ιδιόκτητα κτίρια Σύναψη συμφωνιών αγοράς ενέργειας με παρόχους ανανεώσιμης ενέργειας
Προϊόντα και Υπηρεσίες	Ανάπτυξη και επέκταση προϊόντων και υπηρεσιών χαμηλών εκπομπών	Βραχυπρόθεσμος/ Μεσοπρόθεσμος/ Μακροπρόθεσμος	<ul style="list-style-type: none"> Επέκταση σειράς βιώσιμων και φιλικών προς το περιβάλλον προϊόντων και υπηρεσιών. Αναφερθείτε στα υφιστάμενα φιλικά προς το περιβάλλον προϊόντα, στην ενότητα 'Πυλώνας ΙV - Μετρήσεις και Στόχοι'
Αγορές	Αξιοποίηση κινήτρων από το Δημόσιο τομέα	Βραχυπρόθεσμος/ Μεσοπρόθεσμος/ Μακροπρόθεσμος	<ul style="list-style-type: none"> Εντοπισμός κυβερνητικών σχεδίων χορηγιών που προκύπτουν μέσα από το σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας για περαιτέρω υποστήριξη των ενδιαφερομένων μερών και παροχή βοήθειας για επιτάχυνση των προσπαθειών μετάβασης.
	Ανάπτυξη νέων πηγών εσόδων από νέες /αναδυόμενες περιβαλλοντικές αγορές και προϊόντα	Μεσοπρόθεσμος/ Μακροπρόθεσμος	<ul style="list-style-type: none"> Μέσα από τη στρατηγική καθαρού μηδενικού ισοζυγίου, θα εντοπιστούν ανάγκες απαλλαγής από εκπομπές άνθρακα σε συγκεκριμένους τομείς και θα αναπτυχθούν νέα προϊόντα και υπηρεσίες για να βοηθήσουν τους πελάτες να πετύχουν τους δικούς τους στόχους του καθαρού μηδενικού ισοζυγίου
	Βελτιωμένες αξιολογήσεις στους δείκτες βιωσιμότητας/δείκτες ΠΚΔ	Βραχυπρόθεσμος/ Μεσοπρόθεσμος/ Μακροπρόθεσμος	<ul style="list-style-type: none"> Συνεχής βελτίωση των εσωτερικών διαδικασιών και γνωστοποιήσεων για να επιτευχθούν καλύτερες αξιολογήσεις στον τομέα ΠΚΔ.

Δημοσιοποίηση Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών Σχετικών με το Κλίμα (TCFD) (συνέχεια)

Πυλώνας III – Διαχείριση Κινδύνων

Η BOC PCL, ως μια από τις συστημικές τράπεζες της Κύπρου, είναι εκτεθειμένη σε πιθανούς κινδύνους που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή, επομένως έχει προβεί στις απαραίτητες ενέργειες που τη δεσμεύουν στη διαχείριση των κινδύνων αυτών. Για να επιτευχθεί αυτό, έχει ετοιμαστεί ένα ολοκληρωμένο και συνετό πλαίσιο διαχείρισης κλιματικού κινδύνου το οποίο θα ενσωματωθεί στο υφιστάμενο πλαίσιο διαχείρισης κινδύνου, ευθυγραμμισμένο με τις ισχύουσες κανονιστικές απαιτήσεις και ακολουθώντας τις καλύτερες πρακτικές για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

Το Συγκρότημα ακολουθεί τον ορισμό της σύστασης Δημοσιοποίησης Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών Σχετικών με το Κλίμα (TCFD) για τους Κ&Π κινδύνους όπως φαίνονται πιο κάτω.

Οι κίνδυνοι που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή εμπίπτουν σε δύο βασικές κατηγορίες: (1) Οι κίνδυνοι που προκύπτουν από τη μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλού άνθρακα (κίνδυνοι μετάβασης) και (2) κίνδυνοι που σχετίζονται με τους φυσικούς αντίκτυπους της κλιματικής αλλαγής (φυσικοί κίνδυνοι).⁶

<p>Φυσικός Κίνδυνος</p>	<p>Οξείς φυσικοί κίνδυνοι, οι οποίοι προκύπτουν από συγκεκριμένα καιρικά γεγονότα όπως καταιγίδες, πλημμύρες, πυρκαγιές ή καύσωνες. Αυτά τα ακραία καιρικά φαινόμενα πιθανόν να καταστρέψουν υποδομές παραγωγής και να διακόψουν αλυσίδες εφοδιασμού.</p> <p>Χρόνιοι φυσικοί κίνδυνοι, οι οποίοι προκύπτουν από μακροπρόθεσμες κλιματικές αλλαγές όπως η αύξηση της θερμοκρασίας, η άνοδος της στάθμης της θάλασσας, η μείωση διαθεσιμότητας των υδάτων, η απώλεια βιοποικιλότητας και αλλαγές στην παραγωγικότητα της γης και του εδάφους. Οι φυσικοί κίνδυνοι δημιουργούν ζημιές σε περιουσιακά στοιχεία και διακόπτουν τη λειτουργία των αλυσίδων εφοδιασμού.</p>
<p>Κίνδυνος Μετάβασης</p>	<p>Κίνδυνος πολιτικής προκύπτει από πολιτικές και κανονιστικές δράσεις που στοχεύουν να περιορίσουν την υπερθέρμανση του πλανήτη ή να προωθήσουν προσαρμογές σε θέματα κλιματικής αλλαγής.</p> <p>Νομικός κίνδυνος προκύπτει από αγωγές που σχετίζονται με θέματα κλιματικής αλλαγής όταν οι οργανισμοί αποτυγχάνουν να μετριάσουν τον αντίκτυπο της κλιματικής αλλαγής, να προσαρμοστούν σε θέματα κλιματικής αλλαγής ή να παρέχουν επαρκείς γνωστοποιήσεις γύρω από σημαντικούς χρηματοοικονομικούς κινδύνους.</p> <p>Κίνδυνος τεχνολογίας προκύπτει από νέες τεχνολογίες οι οποίες καθιστούν τα παλαιά συστήματα εκτός λειτουργίας νωρίτερα επηρεάζοντας αρνητικά τις εργασίες του οργανισμού.</p> <p>Κίνδυνος αγοράς προκύπτει από αλλαγές στην προσφορά και ζήτηση για ορισμένα εμπορεύματα, προϊόντα και υπηρεσίες λαμβάνοντας υπόψη κριτήρια που σχετίζονται με το κλίμα.</p> <p>Κίνδυνος φήμης προκύπτει από αλλαγές στις αντιλήψεις για τον αντίκτυπο του οργανισμού σε θέματα κλιματικής αλλαγής.</p>

⁶ [E06 - Climate related risks and opportunities.pdf \(tcfhub.org\)](#)

Δημοσιοποίηση Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών Σχετικών με το Κλίμα (TCFD) (συνέχεια)

Πυλώνας III – Διαχείριση Κινδύνων (συνέχεια)

Μεθοδολογία - Εντοπισμός και Αξιολόγηση Κλιματικών Κινδύνων

Ως μέρος της γενικής διαδικασίας διαχείρισης Κ&Π κινδύνων, έχει διενεργηθεί ανάλυση εντοπισμού και αξιολόγηση κινδύνων για να αξιολογηθεί ο αντίκτυπος της κλιματικής αλλαγής στο δανειακό χαρτοφυλάκιο σε διαφορετικούς χρονικούς ορίζοντες. Οι κίνδυνοι που έχουν εντοπιστεί αξιολογούνται σε συνεχή βάση για να διασφαλιστεί ότι παραμένουν επίκαιροι, λαμβάνοντας υπόψη τις εξελίξεις στο επιχειρηματικό περιβάλλον και τις δράσεις για μετριασμό τους που λαμβάνονται από το Συγκρότημα.

Η διαδικασία εντοπισμού των κινδύνων αποτελείται από τα πιο κάτω:

Εντοπισμός δανείων

Για να εντοπίσουμε τα δάνεια που είναι ευάλωτα στον κίνδυνο μετάβασης χρησιμοποιήσαμε την προσέγγιση CPRS - Κλάδοι που επηρεάζονται από την Πολιτική για το Κλίμα. Η προσέγγιση αυτή παρέχει μια κατηγοριοποίηση των δραστηριοτήτων των οποίων τα έσοδα θα επηρεάζονταν θετικά ή αρνητικά από μια ενδεχόμενη μετάβαση σε χαμηλές εκπομπές άνθρακα. Επιτρέπει την αξιολόγηση του οικονομικού και χρηματοοικονομικού κινδύνου όταν οι επιχειρήσεις δεν είναι ευθυγραμμισμένες με τους στόχους που αφορούν στην κλιματική αλλαγή και με τους στόχους απαλλαγής από τον άνθρακα που καθορίζονται από τη Συμφωνία του Παρισιού ή από άλλες πολιτικές με προκαθορισμένους στόχους.

Οι επηρεαζόμενοι κλάδοι CPRS εντοπίζονται αφού αξιολογηθούν:

- η άμεση και έμμεση συνεισφορά τους στις εκπομπές ΑΤΘ;
- ο ρόλος τους στην αλυσίδα αξίας ενέργειας;
- η συσχέτιση τους με την εφαρμογή της κλιματικής πολιτικής (δηλαδή η ευαισθησία τους ως προς την αύξηση του κόστους τους σε σχέση με την πολιτική για το κλίμα ή σε αλλαγές συμμόρφωσης για παράδειγμα την Οδηγία Διαρροής Άνθρακα (the Carbon Leakage Regulation); και
- το επιχειρηματικό μοντέλο (βαθμός δυσκολίας για αντικατάσταση των ορυκτών καυσίμων με άλλες πηγές ενέργειας).

Εντοπισμός Κινδύνων

Έχουν εξεταστεί διάφορες πηγές, οι κύριες από τις οποίες παρουσιάζονται πιο κάτω, ώστε να εντοπισθούν οι κίνδυνοι που έχουν οικονομικό αντίκτυπο στο Συγκρότημα. Η διαδικασία που ακολουθήθηκε περιλάμβανε ενδελεχή ανάλυση διάφορων κινδύνων και πιθανού αντίκτυπου σε κλάδους υψηλής μετάβασης με βάση του πλαισίου του CPRS, σημειώνοντας τους συνδυασμούς κινδύνων και επιπτώσεων που είναι σχετικοί για την Κύπρο, την τοπική αγορά και την BOC PCL. Η ανάλυση ανέδειξε πέραν των εκατό σχετικών αντικτύπων σε 22 φυσικούς κινδύνους/κινδύνους μετάβασης. Ως μέρος της διαδικασίας αυτής, εντοπίστηκαν το χρονικό διάστημα εκδήλωσής τους, καθώς επίσης και η μετάδοσή τους σε παραδοσιακούς κινδύνους.

Κύριες Πηγές Εντοπισμού Κινδύνου
<p><i>Κίνδυνοι Μετάβασης</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Η μελέτη της Blackrock's με τίτλο 'Ανάπτυξη εργαλείων και Μηχανισμών ενσωμάτωσης παραγόντων ΠΚΔ στο Πλαίσιο Τραπεζικής Εποπτείας της ΕΕ και στις Επιχειρηματικές Στρατηγικές των Τραπεζών και των Επενδυτικών Πολιτικών τους'. 2. Το έγγραφο της ΕΚΤ με τίτλο 'Άσκηση Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού του 2022'.
<p><i>Φυσικοί Κίνδυνοι</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Το έγγραφο του Διακυβερνητικού Πάνελ για την Κλιματική Αλλαγή με τίτλο 'AR6 Κλιματική Αλλαγή 2021: Τα δεδομένα των φυσικών επιστημών' 2. Η έκθεση του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος της Κύπρου, Τμήμα Περιβάλλοντος με τίτλο 'Η έκθεση αποδεικτικών στοιχείων της αξιολόγησης των Κινδύνων της Κλιματικής Αλλαγής στην Κύπρο'.
<p><i>Άλλες Πηγές</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Εργαλείο Ανάλυσης Αντικτύπου του Προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον (UNEPFI Impact Analysis Tool) 2. Η έκθεση του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος της Κύπρου, Τμήμα Περιβάλλοντος με τίτλο 'Έκθεση για την Κατάσταση του Περιβάλλοντος στην Κύπρο 2020'

Δημοσιοποίηση Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών Σχετικών με το Κλίμα (TCFD) (συνέχεια)

Πυλώνας ΙΙΙ – Διαχείριση Κινδύνων (συνέχεια)

Εντοπισμός Κινδύνων (συνέχεια)

Σε συνέχεια της διαδικασίας εντοπισμού κινδύνων που παρουσιάστηκε πιο πάνω, διενεργήθηκε ποιοτική αξιολόγηση σε περισσότερους από εκατό τομείς σχετικών αντικτύπων. Η μεθοδολογία αξιολόγησης περιλάμβανε αξιολόγηση ευαισθησίας του κάθε τομέα με βάση τους κωδικούς οικονομικής δραστηριότητας (NACE Code) για τους 22 κινδύνους που εντοπίστηκαν για να εκτιμηθεί η σχετικότητα και ο πιθανός αντίκτυπος στο χαρτοφυλάκιο της BOC PCL. Στη συνέχεια το Συγκρότημα προχώρησε σε ποιοτική αξιολόγηση των κινδύνων βασιζόμενη σε συγκεκριμένα κριτήρια.

Οι πιο κάτω πίνακες παρουσιάζουν τους τέσσερις πρωταρχικούς κινδύνους που επηρεάζονται από τους κινδύνους Κ&Π (τόσο κινδύνους μετάβασης όσο και φυσικούς κινδύνους), και παραθέτουν τον πιθανό αντίκτυπο καθώς επίσης και τον μηχανισμό μετάβασης. Επιπρόσθετα, σχετικά με τους χρονικούς ορίζοντες που αναφέρθηκαν, η κλιματική αλλαγή πιθανόν να επηρεάσει σε διαφορετικό βαθμό αυτούς τους πρωταρχικούς κινδύνους (δηλ. Πιστωτικό, Ρευστότητας και Χρηματοδότησης, Αγοράς, Λειτουργικό Κίνδυνο και Κίνδυνο Φήμης).

Δημοσιοποίηση Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών Σχετικών με το Κλίμα (TCFD) (συνέχεια)

Πυλώνας III – Διαχείριση Κινδύνων (συνέχεια)

Εντοπισμός Κινδύνων (συνέχεια)

Παραδοσιακός Κίνδυνος	Κίνδυνος Μετάβασης	Μηχανισμός Μετάδοσης	Παραδείγματα	Χρονικός Ορίζοντας
Πιστωτικός Κίνδυνος	✓	Αντίκτυπος στην ικανότητα αποπληρωμής μέσω: - Αυξημένου λειτουργικού κόστους για συμμόρφωση και/ή χαμηλότερα έσοδα - Αυξημένων κεφαλαιακών δαπανών για συμμόρφωση με τα κανονιστικά πρότυπα - Μείωσης της αξίας της υποθήκης και/ή του κόστους ρευστοποίησης	- Ευαισθησία στο αυξημένο κόστος ενέργειας/εξάρτηση σε ένα μόνο πάροχο ενέργειας (<i>Αγοράς, Πολιτικός και Νομικός</i>) - Εταιρικές γνωστοποιήσεις σχετικά με τα επίπεδα άνθρακα γίνονται ολοένα και πιο κοινές και όλες οι επιχειρήσεις θα πρέπει να συμμορφωθούν (<i>Πολιτικός και Νομικός</i>) - Αντικατάσταση υφιστάμενων πεπαλαιωμένων προϊόντων και υπηρεσιών που θα επηρεάσει κλάδους όπως τον κλάδο διαχείρισης ακίνητης περιουσίας ειδικότερα το υφιστάμενο απόθεμα (<i>Τεχνολογίας</i>) - Οι Εταιρείες μεταποίησης θα πρέπει να βρουν εναλλακτικούς τρόπους συσκευασίας που θα οδηγήσει σε αύξηση του κόστους τους (<i>Τεχνολογία</i>)	Βραχυπρόθεσμος με Μεσοπρόθεσμος
Κίνδυνος Ρευστότητας και Χρηματοδότησης	✓	- Αδυναμία άντλησης χρηματοδότησης λόγω μη λήψης μέτρων για τη διαχείριση της κλιματικής αλλαγής από τον οργανισμό - Μείωση καταθέσεων για να αντιμετωπίσουν το αυξημένο λειτουργικού κόστους ή τον μετριασμό των κινδύνων μετάβασης.	- Οι τιμές των υλικών υψηλής περιεκτικότητας σε άνθρακα θα αυξήσουν το κόστος των πρώτων υλών που χρησιμοποιούνται για τις κατασκευές όπως ατσάλι, γιπετόν, πλαστικό, γεωργικά προϊόντα, καύσιμα κλπ. (<i>Αγοράς</i>) - Οδηγίες για μείωση ρυπογόνων αποβλήτων, ενθάρρυνση της κυκλικής οικονομίας και μείωσης των εκπομπών ΑΤΘ θα έχουν επίδραση σε διάφορους τομείς της οικονομίας (<i>Πολιτικός και Νομικός</i>)	Βραχυπρόθεσμος με Μεσοπρόθεσμος
Κίνδυνος Αγοράς	✓	- Αντίκτυπος στην τιμή χρεογράφων (ομολόγων) και στην τιμή ακινήτων	- Αντίκτυπος στην αποτίμηση της ΒΟC ΡCΛ εάν δεν μειώσει τις εκπομπές ΑΤΘ και/ή να αυξήσει το δείκτη Πράσινων Περιουσιακών Στοιχείων (<i>Αγοράς</i>) - Αντίκτυπος σε τιμές χρεογράφων και τιμές υποθηκών σε περίπτωση που αυτές εκτίθενται σε Κ&Π κινδύνους (<i>Αγοράς</i>)	Μεσοπρόθεσμος
Λειτουργικός Κίνδυνος / Κίνδυνος Φήμης	✓	- Κίνδυνος φήμης λόγω έλλειψης ικανότητας ανταπόκρισης στις απαιτήσεις των ενδιαφερομένων μερών ή λόγω χρηματοδότησης έργων επιβλαβών προς το περιβάλλον - Κίνδυνος αγωγών λόγω χρηματοδότησης έργων επιβλαβών προς το περιβάλλον	- Αντίκτυπος στην αξία της ΒΟCΗ που απορρέει από κινδύνους φήμης στις περιπτώσεις όπου οι εκπομπές ΑΤΘ δεν μειωθούν (<i>Φήμης</i>) - Αντίκτυπος στη φήμη σε περίπτωση που το Συγκρότημα δεν θεσπίσει πιο πράσινα προϊόντα (<i>Φήμης</i>) - Αγωγές εναντίον της ΒΟCΗ και/ή της ΒΟC ΡCΛ ή τους πελάτες τους στις περιπτώσεις όπου χρηματοδοτούνται ή διεκπεραιώνονται έργα επιβλαβή προς το περιβάλλον (<i>Πολιτικός και Νομικός</i>)	Βραχυπρόθεσμος με Μεσοπρόθεσμος

Δημοσιοποίηση Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών Σχετικών με το Κλίμα (TCFD) (συνέχεια)

Πυλώνας ΙΙΙ – Διαχείριση Κινδύνων (συνέχεια)

Εντοπισμός Κινδύνων (συνέχεια)

Παραδοσιακοί Κίνδυνοι	Φυσικοί Κίνδυνοι	Μηχανισμός Μετάδοσης	Παραδείγματα	Χρονικός Ορίζοντας
Πιστωτικός Κίνδυνος	✓	<ul style="list-style-type: none"> - Αντίκτυπος στην ικανότητα αποπληρωμής μέσω: - Αυξημένου λειτουργικού κόστους λόγω ανακαίνισης και/ή βλάβης/ αντικατάστασης περιουσιακών στοιχείων - Αύξηση στο κόστος ασφάλισης - Χαμηλότερα έσοδα λόγω χαμηλότερης παραγωγικότητας - Μείωση στην αξία των υποθηκών και/ή του κόστους ρευστοποίησης 	<ul style="list-style-type: none"> - Πυρκαγιές λόγω περιόδων πολύ υψηλών θερμοκρασιών δημιουργούν μεγάλες καταστροφές σε περιουσίες (<i>Οξύς και Χρόνιος</i>) - Ισχυρές καταιγίδες και έντονες βροχοπτώσεις ενδεχομένως να προκαλέσουν πλημμύρες και καταστροφές σε περιουσίες και να διακόψουν τη λειτουργία στις αλυσίδες εφοδιασμού εάν οι υποδομές πλημμυρίσουν (<i>Οξύς</i>) - Η άνοδος της στάθμης της θάλασσας αναμένεται να μειώσει την ακτογραμμή του νησιού κατά 80% σε ένα σενάριο θερμοκηπίου. Σε περίπτωση μη προσαρμογής, τα πιο έντονα και πιο συχνά φαινόμενα ανόδου της στάθμης της θάλασσας σε συνδυασμό με την τάση για ανάπτυξη στην ακτογραμμή είναι πιθανόν να αυξήσουν τις ετήσιες καταστροφές λόγω πλημμυρών 2-3 φορές μέχρι το 2100 βάση προβλέψεων του IPCC. - Αυξήσεις της θερμοκρασίας και αποτυχία προσαρμογής είναι πιθανόν να προκαλέσουν υπερθέρμανση κτιρίων που με τη σειρά τους θα προκαλούν αυξημένους κινδύνους στην υγεία των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού και σε εργαζόμενους εντός των κτιρίων, επηρεάζοντας την παραγωγικότητά τους. Περιουσιακά στοιχεία που δεν έχουν ανακαινιστεί δε θα είναι εμπορεύσιμα (<i>Οξύς & Χρόνιος</i>) - Η κλιματική αλλαγή αναμένεται να προκαλέσει αύξηση στη συχνότητα, την ένταση και την διάρκεια των ξηρασιών. Μελέτες συμπεραίνουν, ότι τα φαινόμενα αυτά προκαλούν σημαντικές μειώσεις στις τιμές των ακινήτων. (<i>Χρόνιος κίνδυνος</i>) 	Βραχυπρόθεσμος με Μακροπρόθεσμος
Κίνδυνος Ρευστότητας	✓	<ul style="list-style-type: none"> - Μείωση καταθέσεων για να αντιμετωπίσουν το αυξημένο λειτουργικό κόστους ή τον μετριασμό των κινδύνων μετάβασης. 		
Κίνδυνος Αγοράς	✓	<ul style="list-style-type: none"> - Αντίκτυπος στην τιμή χρεογράφων (ομολόγων) και στην τιμή ακινήτων 	<ul style="list-style-type: none"> - Ακίνητα που βρίσκονται σε περιοχές υψηλού φυσικού κινδύνου, όπως κινδύνους πλημμυρών και πυρκαγιών, θα αντιμετωπίσουν την πιθανότητα μείωσης των τιμών τους (<i>Οξύς και Χρόνιος</i>) 	
Λειτουργικός Κίνδυνος / Κίνδυνος Φήμης	✓	<ul style="list-style-type: none"> - Αυξημένα λειτουργικά κόστη 	<ul style="list-style-type: none"> - Καταστροφές που προκαλούνται σε κτίρια λόγω οξέων φυσικών κινδύνων στα ακίνητα πιθανόν να διακόψουν τη λειτουργία εργασιών και να προκαλέσουν αυξημένο λειτουργικό κόστος για αποκατάστασή τους (<i>Οξύς</i>) - Αυξημένα λειτουργικά έξοδα για κλιματισμό των κτιρίων (<i>Οξύς και Χρόνιος</i>) - Πιθανές διακοπές λειτουργίας των συστημάτων τεχνολογίας κατά τις περιόδους εκτεταμένου καύσωνα (<i>Οξύς</i>) - Μειωμένη παραγωγικότητα του προσωπικού κατά τη διάρκεια εκτεταμένου καύσωνα (<i>Οξύς και Χρόνιος</i>) 	

Ο πιστωτικός κίνδυνος αποτελεί έναν από τους κύριους κινδύνους που επηρεάζονται περισσότερο από την κλιματική αλλαγή, όπως διαφαίνεται και στους πιο πάνω πίνακες.

Δημοσιοποίηση Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών Σχετικών με το Κλίμα (TCFD) (συνέχεια)

Πυλώνας III – Διαχείριση Κινδύνων (συνέχεια)

Εντοπισμός Κινδύνων (συνέχεια)

Με βάση την ανάλυση που πραγματοποιήθηκε, η συσχέτιση μεταξύ των κινδύνων με τους τομείς ευαίσθητους στους κινδύνους Κ&Π παρουσιάζεται πιο κάτω:

Κίνδυνοι	Είδος	Κατηγορία	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	ΔΙΑΜΟΝΗ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ; ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ	ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚ Η ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ	ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ
Αλλαγή στη Βροχόπτωση - Αλλαγή στο επίπεδο μέσου όρου βροχόπτωσης	Φυσικός	Χρόνιος							
Αλλαγή στη Βροχόπτωση - Αυξημένη ένταση, συχνότητα και/ή διάρκεια πλυμμήρων	Φυσικός	Οξύς							
Αλλαγή στη Θερμοκρασία - Αλλαγή του μέσου όρου θερμοκρασίας	Φυσικός	Χρόνιος							
Αλλαγή στη Θερμοκρασία - Ακραίες θερμοκρασίες	Φυσικός	Οξύς							
Αλλαγή στη συμπεριφορά καταναλωτών	Μετάβασης	Αγοράς							
Ερμημοποίηση	Φυσικός	Χρόνιος							
Παροχή Ενέργειας	Μετάβασης	Αγοράς							
Μεγαλύτερες υποχρεώσεις για γνωστοποιήσεις εκπομπών ΑΤΘ	Μετάβασης	Πολιτικός & Νομικός							
Έκθεση σε αγωγές	Μετάβασης	Πολιτικός & Νομικός							
Ακραία καιρικά φαινόμενα - Ξηρασίες - Αυξημένη ένταση, συχνότητα και/ή διάρκεια ξηρασίας	Φυσικός	Οξύς							
Ακραία καιρικά φαινόμενα - Ξηρασίες - Αυξημένη ένταση, συχνότητα και/ή διάρκεια ξηρασίας	Μετάβασης	Αγοράς							
Ακραία καιρικά φαινόμενα - Καταιγίδες - Αυξημένη ένταση, συχνότητα και/ή διάρκεια καταιγίδων	Φυσικός	Οξύς							
Αυξημένο κόστος πρώτων υλών	Μετάβασης	Αγοράς							
Αυξημένη τιμή των εκπομπών του ΑΤΘ	Μετάβασης	Πολιτικός & Νομικός							
Αυξημένη ανησυχία ενδιαφερόμενων μερών ή αρνητική ανατροφοδότηση	Μετάβασης	Φήμης							
Απώλεια βιοποικιλότητας	Φυσικός	Χρόνιος							
Οδηγίες και κανονισμοί στα υφιστάμενα προϊόντα και υπηρεσίες	Μετάβασης	Πολιτικός & Νομικός							
Παράσιτα	Φυσικός	Χρόνιος							
Αλλαγή στη συμπεριφορά καταναλωτών	Μετάβασης	Φήμης							
Αντικατάσταση υφιστάμενων προϊόντων και υπηρεσιών με επιλογές χαμηλότερων εκπομπών ΑΤΘ	Μετάβασης	Τεχνολογίας							
Αβεβαιότητα σε σημάδια της αγοράς	Μετάβασης	Αγοράς							
Ανοδος της στάθμης της θάλασσας	Φυσικός	Χρόνιος							

Επεξήγηση χρωμάτων: Ασήμαντη Χαμηλή Μέση Υψηλή

Δημοσιοποίηση Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών Σχετικών με το Κλίμα (TCFD) (συνέχεια)

Πυλώνας III – Διαχείριση Κινδύνων (συνέχεια)

Εντοπισμός Κινδύνων (συνέχεια)

Επιπρόσθετα ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει τους κινδύνους και πιθανό αντίκτυπο που εντοπίστηκαν για τον κλάδο των Διαχείρισης ακίνητης περιουσίας και τον κλάδο Εμπορικών Ακινήτων, καθώς το Συγκρότημα έχει αρκετά μεγάλη έκθεση σε αυτούς τους τομείς. Για αυτούς τους τομείς, οι κίνδυνοι μετάβασης αναμένεται να εκδηλωθούν μέσα από την ανάγκη για πιο ενεργειακά αποδοτικά κτίρια και κτίρια μηδενικών εκπομπών, κάτι που μεταφράζεται σε πιστωτικό κίνδυνο επηρεάζοντας την ικανότητα αποπληρωμής των δανειοληπτών λόγω του αυξημένου απρόβλεπτου κόστους ή της μείωσης της αξίας του ακινήτου. Οι φυσικοί κίνδυνοι πρέπει να αξιολογηθούν για το κάθε περιουσιακό στοιχείο ξεχωριστά λαμβάνοντας υπόψη και την περιοχή του.

Δημοσιοποίηση Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών Σχετικών με το Κλίμα (TCFD) (συνέχεια)

Πυλώνας ΙΙΙ – Διαχείριση Κινδύνων (συνέχεια)

Εντοπισμός Κινδύνων (συνέχεια)

Κίνδυνος	Κατηγορία	Αντίκτυπος	Χρονικός Ορίζοντας	Αξιολόγηση
Αλλαγή Θερμοκρασίας - Αλλαγή του μέσου όρου θερμοκρασίας	Χρόνιος	Οι προβλεπόμενες υψηλότερες θερμοκρασίες και χαμηλότερες βροχοπτώσεις από τον μέσο όρο, αναμένεται να αυξήσουν τον αριθμό ημερών με πολύ ψηλό και εξαιρετικά υψηλό δείκτη κινδύνου πυρκαγιών σε δάση. Η γη και τα κτίρια που βρίσκονται σε περιοχές υψηλού κινδύνου μπορούν να έχουν μειωμένη ζήτηση που θα συνεπάγεται μείωση στις τιμές της γης.	Μακροπρόθεσμος	Μέση
Αλλαγή Θερμοκρασίας - Αλλαγή του μέσου όρου θερμοκρασίας	Χρόνιος	Έλλειψη προσοχής σε ακραίους καύσωνες πιθανόν να προκαλέσει υπερθέρμανση σε κτίρια, γεγονός που με τη σειρά του αυξάνει τους κινδύνους στην υγεία σε ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού όπως τους ηλικιωμένους, τους ασθενείς και τους ανθρώπους που έχουν κινητικές δυσκολίες και τα πολύ νεαρά άτομα. Οι ψηλές θερμοκρασίες μπορούν να μετριαστούν με κλιματισμό, παρόλο που αυτό θα προκαλέσει αυξημένη κατανάλωση ενέργειας και στις περισσότερες περιπτώσεις αυξημένες εκπομπές ΑΤΘ. Οι εταιρείες διαχείρισης ακινήτων και τα ξενοδοχεία πιθανόν να αντιμετωπίσουν αυξημένες κεφαλαιουχικές δαπάνες για να αναβαθμίσουν τα συστήματα κλιματισμού στα υφιστάμενα κτίριά τους ή πρόσθετες δαπάνες για να περιλάβουν τα συστήματα αυτά σε νέα κτίρια καθώς επίσης και πρόσθετα λειτουργικά έξοδα για να συντηρούν τις μονάδες αυτές. Τα πιο πάνω πιθανόν να έχουν δυσμενή επίδραση στις εκτιμήσεις ακινήτων.	Μακροπρόθεσμος	Χαμηλή
Αλλαγή στη Θερμοκρασία - Ακραίες θερμοκρασίες	Οξύς	Στις περιπτώσεις όπου προβλέπονται σημαντικές αυξήσεις στους ρυθμούς φθοράς των κτιρίων, πιθανόν να χρειαστεί να γίνουν προσαρμογές στα υλικά κτισίματος. Για υφιστάμενα κτίρια, η προσαρμογή είναι ένας τρόπος για να προστατευτεί η υφιστάμενη κατασκευή του κτιρίου, να ενισχυθεί η αποδοτικότητα του και να ελεγχθεί ο ρυθμός φθοράς του.	Βραχυπρόθεσμος	Μέση
Αλλαγή στη συμπεριφορά των καταναλωτών	Αγοράς	Η κλιματική αλλαγή και η βιωσιμότητα γίνονται σημαντικοί παράγοντες για αρκετούς καταναλωτές και επενδυτές. Τα ενδιαφερόμενα μέρη ασκούν αυξανόμενη πίεση στις εταιρείες να μειώσουν το αποτύπωμα του άνθρακα τους. Οι εταιρείες που αποτυγχάνουν να ανταποκριθούν και να προσαρμοστούν στις αλλαγές στην στάση και συμπεριφορά των καταναλωτών τους, πιθανόν να χάσουν πελάτες ή να στιγματιστούν.	Μεσοπρόθεσμος	Μέση
Αλλαγή στη συμπεριφορά των καταναλωτών	Αγοράς	Η κλιματική αλλαγή αναμένεται να επηρεάσει αρνητικά τις τιμές των σπιτιών και τη ζήτηση σε περιοχές που είναι εκτεθειμένες περισσότερο σε φυσικούς κλιματικούς κινδύνους. Άνοδος στη στάθμη της θάλασσας, πιο έντονες καταιγίδες, υψηλότερος κίνδυνος πυρκαγιών, χαμηλότερη ποιότητα νερού και αύξηση στη συχνότητα των ξηρασιών μπορεί να ωθήσει ιδιοκτήτες οικιών και επενδυτές μακριά από παραδοσιακά κτιριακά περιόχες προτίμησης. Πρόσθετα η κλιματική αλλαγή και η βιωσιμότητα γίνονται πολύ σημαντικοί παράγοντες για πολλούς καταναλωτές και επενδυτές. Σπίτια αναμένεται να γίνουν πράσινα ή ενεργειακά αποδοτικά και να έχουν λιγότερη εξάρτηση σε παραδοσιακή ενέργεια και άλλες πηγές υπηρεσιών. Οι επιδράσεις αυτές θα μπορούσαν να μειώσουν την αξία των ακινήτων και των ενοικίων.	Μεσοπρόθεσμος	Μέση
Ακραία καιρικά φαινόμενα - Ξηρασίες - Αυξανόμενη ένταση, συχνότητα και/ή διάρκεια ξηρασίας	Οξύς	Οι ξηρασίες πιθανόν να αυξήσουν τον κίνδυνο πυρκαγιών και να μειώσουν την ικανότητα των ομάδων ασφαλείας να αντιμετωπίσουν τις πυρκαγιές αυτές λόγω έλλειψης νερού. Τομείς με ακίνητα ενδέχεται να αντιμετωπίσουν μεγαλύτερες ζημιές λόγω πυρκαγιών και αυξημένου κόστους επισκευής των ζημιών αυτών.	Βραχυπρόθεσμος	Μέση
Αλλαγές στις προτιμήσεις καταναλωτών	Φήμης	Κτίρια που έχουν υψηλή ενεργειακή απόδοση θα έχουν μεγαλύτερη αξία μέσω αυξημένων ενοικίων, χαμηλότερου κόστους ενοικίασης, ψηλότερα επίπεδα κατάληψης, χαμηλότερα λειτουργικά έξοδα και βελτιωμένη ποιότητα αέρα στο εσωτερικό τους. Κτίρια που δε θα λάβουν υπόψη αυτές τις πρόσθετες προτιμήσεις πιθανόν να αντιμετωπίσουν χαμηλότερη ζήτηση και η αξία των ακινήτων αυτών πιθανόν να μειωθεί.	Μεσοπρόθεσμος	Μέση

Δημοσιοποίηση Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών Σχετικών με το Κλίμα (TCFD) (συνέχεια)

Πυλώνας III – Διαχείριση Κινδύνων (συνέχεια)

Εργαλείο ανάλυσης Αντικτύπου του Προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον (UNEPFI)

Η BOC PCL έχει χρησιμοποιήσει το Εργαλείο Ανάλυσης Αντικτύπου του Προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον το οποίο παρέχει μια διαδικασία που περιλαμβάνει δύο στάδια για κατανόηση και διαχείριση των πραγματικών και πιθανών θετικών και αρνητικών επιδράσεων των χρηματοδοτήσεων που παρέχει. Με βάση την μεθοδολογία στην οποία είναι βασισμένο το εργαλείο (Μεθοδολογία Ολιστικού Αντικτύπου) ο αντικτύπος αναλύεται σε όλο το φάσμα τριών πυλώνων της βιώσιμης ανάπτυξης όπως περιγράφονται από τους ΣΒΑ:

- Ανθρώπινες ανάγκες (κοινωνικός πυλώνας – άνθρωποι)
- Περιβαλλοντικές συνθήκες ή περιορισμοί (περιβαλλοντικός πυλώνας – πλανήτης)
- Οικονομική ανάπτυξη (οικονομικός πυλώνας – ευημερία)

Το εργαλείο επιτρέπει την επιλογή κλάδων της οικονομίας όπου το Συγκρότημα έχει χορηγήσει το μεγαλύτερο δανεισμό και βάσει αυτού συσχετίζει ποιοι από αυτούς τους κλάδους επηρεάζονται περισσότερο από τις τάσεις βιωσιμότητας. Οι επιδράσεις αναλύονται περισσότερο έτσι ώστε να επιτευχθεί σε βάθος κατανόηση στο ποιοι ΣΒΑ είναι πιο σχετικοί για το Συγκρότημα.

Σε ότι αφορά το Χαρτοφυλάκιο των μεγάλων επιχειρήσεων, η ανάλυση αντικτύπου εστιάζει στους πενήντα πιο σημαντικούς υπο-κλάδους με βάση τους κωδικούς οικονομικής δραστηριότητας (κωδικούς NACE), σε σύνολο 10 κλάδων της οικονομίας, αναλύοντας €4.7 δισεκατομμύρια δανεισμού από τα €10.2 δισεκατομμύρια του δανειακού χαρτοφυλακίου κατά τις 31 Δεκεμβρίου 2022. Σε ότι αφορά τους κλάδους, οι κλάδοι Διαμονής και εστίασης, Αγοράς ακινήτων, Εμπορίου και Κατασκευών έχουν το μεγαλύτερο μερίδιο στο χαρτοφυλάκιο του Συγκροτήματος. Οι κλάδοι που είναι λιγότερο σημαντικοί από πλευράς μεγέθους δανεισμού αλλά θεωρούνται σημαντικοί λόγω της επίδρασης των ΣΒΑ, π.χ. μεταποιητικός, μεταφορών και γεωργίας έχουν επίσης αναλυθεί. Για τη Λιανική τραπεζική ο αντικτύπος των κυριότερων τραπεζικών προϊόντων έχει εξετασθεί συμπεριλαμβανομένων των πιστωτικών καρτών, παρατραβηγμάτων, καταναλωτικών δανείων, στεγαστικών δανείων, φοιτητικών δανείων και δανείων αυτοκινήτου.

Ανάλυση

α) Χαρτοφυλάκιο Μεγάλων Επιχειρήσεων

Εστιάζοντας στις αρνητικές επιδράσεις, η ανάλυση καταδεικνύει ότι όλες οι δραστηριότητες του δανειακού χαρτοφυλακίου θα μπορούσαν δυνητικά να επηρεάσουν ολόκληρο τον περιβαλλοντικό πυλώνα όπως διαφαίνεται μέσα στις τρεις ξεχωριστές περιοχές επίδρασης:

- Κυκλικότητα;
- Βιοποικιλότητα & υγιή οικοσυστήματα; και
- Κλιματική σταθερότητα.

Δραστηριότητες για τους κύριους τομείς χρηματοδότησης όπως τον τομέα των Κατασκευών και των Αγορών Ακινήτων έχουν αρνητικό συσχετισμό με:

- Τη Βιοποικιλότητα;
- Την κατανάλωση πόρων;
- Απόβλητα; και
- Κλιματική σταθερότητα.

Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι τομείς αυτοί σχετίζονται με τη χρήση φυσικών πόρων, παράγουν απορρίμματα κατά τη διάρκεια των κατασκευών/λειτουργίας, επηρεάζουν το κλίμα μέσα από τις εκπομπές αερίων ΑΤΘ και πρόσθετα η γη/περιοχή στην οποία διενεργούνται οι κατασκευές πιθανό να προκαλεί δυσμενείς επιπτώσεις στα οικοσυστήματα.

Παρομοίως οι τομείς της βιομηχανίας και των μεταφορών σχετίζονται με την κατανάλωση ορυκτών καυσίμων και την παραγωγή εκπομπών ΑΤΘ (μέσω της χρήσης ενέργειας και της κινητικότητας). Η Γεωργία είναι ένας τομέας που καταλαμβάνει μεγάλα τμήματα γης ενώ η παραγωγή κτηνοτροφικών προϊόντων δημιουργεί εκπομπές μεγάλων ποσοτήτων διοξειδίου του άνθρακα. Ο τομέας διαμονής που είναι ένας από τους μεγαλύτερους στο δανειακό χαρτοφυλάκιο, δε θεωρείται κύριος τομέας με βάση το εργαλείο Προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον. Ωστόσο έχει αρνητική συσχέτιση με απόβλητα, ρύπανση και τα αίτια επιβάρυνσης του εδάφους και τοπικών οικοσυστημάτων.

Δημοσιοποίηση Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών Σχετικών με το Κλίμα (TCFD) (συνέχεια)

Πυλώνας III – Διαχείριση Κινδύνων (συνέχεια)

Εργαλείο ανάλυσης Αντικτύπου του Προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον (UNEPFI) (συνέχεια)

β)Λιανική Τραπεζική - Νοικοκυριά

Η ανάλυση καταδεικνύει ότι τα στεγαστικά δάνεια έχουν αρνητικό συσχετισμό με την 'Κλιματική Σταθερότητα' και την 'Κατανάλωση Πόρων' κυρίως λόγω της κατανάλωσης ενέργειας (εκπομπές ΑΤΘ). Παρομοίως, δάνεια αυτοκινήτων έχουν αρνητικό συσχετισμό με την 'Κλιματική Σταθερότητα' και την 'Κατανάλωση Πόρων' λόγω των εκπομπών ΑΤΘ.

Τα επόμενα Βήματα

Το Συγκρότημα παρακολουθεί σε συνεχή βάση τα αποτελέσματα και εργάζεται για τη διαμόρφωση πολιτικών για να επικεντρωθεί σε συγκεκριμένους επιχειρηματικούς κλάδους που θα το βοηθήσουν να αυξήσει τη θετική του επίδραση (π.χ. δανεισμός σε έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας).

Διαδικασία διαχείρισης κλιματικών κινδύνων

Οι μεταβολές στις κανονιστικές και νομικές απαιτήσεις, οι αυξανόμενες ανησυχίες των ενδιαφερομένων μερών, οι αλλαγές στις προτιμήσεις των καταναλωτών καθώς επίσης και οι απαιτήσεις και κανονισμοί που αφορούν τα υφιστάμενα προϊόντα και υπηρεσίες, είναι μόνο μερικοί από τους τρόπους με τους οποίους το Συγκρότημα εκτίθεται στον κλιματικό κίνδυνο. Το Συγκρότημα επανεξετάζει περιοδικά τους κινδύνους που αντιμετωπίζει και αξιολογεί πως επηρεάζουν τους πελάτες και τις λειτουργίες του.

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει μια επισκόπηση των ενεργειών που προτίθεται να αναλάβει ή έχει ήδη αναλάβει το Συγκρότημα για μετριασμό των κλιματικών κινδύνων. Οι ενέργειες αυτές σχετίζονται με τους κινδύνους Κ&Π που έχουν εντοπιστεί προηγουμένως και που επηρεάζουν τα πρωταρχικά είδη κινδύνων.

Είδος Κινδύνου	Μέτρα για μετριασμό του κινδύνου /Έλεγχος
Πιστωτικός	<p><u>Κίνδυνοι Μετάβασης</u> Στη συνέχεια, το Συγκρότημα σκοπεύει να διενεργήσει λεπτομερείς αναλύσεις για συγκεκριμένες μεγάλες επιχειρήσεις με μεγάλο δανεισμό, έτσι ώστε να αναλάβει στρατηγικές πρωτοβουλίες σε σχέση με τα πιο κάτω:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Καθορισμός όρων δανεισμού σε μεγάλες επιχειρήσεις με διαφορετικά επίπεδα κινδύνων μετάβασης - Χρηματοδότηση της πράσινης μετάβασης των μεγάλων επιχειρήσεων - Συλλογή πρόσθετης πληροφόρησης για τις περιβαλλοντικές επιδόσεις μεγάλων επιχειρήσεων (π.χ. δεδομένα για τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου). <p><u>Αξιολόγηση Φυσικών Κινδύνων</u> Μέσα στο πλαίσιο πρόσθετων μελλοντικών ενεργειών, το Συγκρότημα προτίθεται να προβεί σε λεπτομερείς αναλύσεις σε σχέση με το δανεισμό σε συγκεκριμένες περιοχές με υψηλή ευαισθησία σε φυσικούς κινδύνους. Αυτό θα υποστηριχθεί από λεπτομερή γεωλογικά δεδομένα που θα επιτρέψουν στο Συγκρότημα να αξιολογήσει τον φυσικό κίνδυνο των υποθηκών κατά τη διάρκεια της διαδικασίας χορήγησης δανείων, για να μπορέσει να προσαρμόσει ανάλογα και την υποκείμενη χρηματοδότηση.</p>
Ρευστότητας και Χρηματοδότησης	<p>Το σενάριο της Εσωτερικής Διαδικασία Αξιολόγησης Κεφαλαιακής Επάρκειας (ΕΔΑΡΕ) του 2022 αξιολογεί αυξημένες εκροές σε περιοχές ευαίσθητες στον κλιματικό κίνδυνο του δανειακού χαρτοφυλακίου.</p>
Αγοράς	<p>Το Συγκρότημα θα λάβει υπόψη τη βαθμολόγηση ΠΚΔ στα ομόλογα που θα αγοράζει.</p>
Λειτουργικός	<p>Το Συγκρότημα, μέσα από τις υφιστάμενες πολιτικές και διαδικασίες του εντός της συνήθους λειτουργίας του και μέσα από τα Πλάνα Επιχειρηματικής Συνέχειας ήδη διαχειρίζεται τους κινδύνους αυτούς. Πρόσθετα, προγραμματίζει να αποτυπώσει τους κινδύνους αυτούς καθώς και τις ενέργειες μετριασμού στις διαδικασίες του για την αξιολόγηση για τρίτα μέρη.</p>

Δημοσιοποίηση Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών Σχετικών με το Κλίμα (TCFD) (συνέχεια)

Πυλώνας III – Διαχείριση Κινδύνων (συνέχεια)

Ενσωμάτωση κλιματικών και περιβαλλοντικών κινδύνων στο γενικό πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων

Το Συγκρότημα παρουσιάζει σημαντική πρόοδο στην περαιτέρω ενσωμάτωση παραμέτρων που αφορούν κλιματικούς κινδύνους στην προσέγγιση διαχείρισης κινδύνων και καταβάλλει προσπάθειες ώστε να ενσωματώσει τους κλιματικούς κινδύνους στην κουλτούρα του.

Το Συγκρότημα βρίσκεται σε διαδικασία ενσωμάτωσης των κλιματικών κινδύνων στα πιο κάτω:

- Πλαίσιο Διάθεσης Κινδύνου;
- Αξιολόγηση Κλιματικού Κινδύνου κατά τη διαδικασία σύναψης δανεισμού;
- Αξιολόγηση της Κεφαλαιακής Επάρκειας και Άσκηση Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων; και
- Εσωτερικές Αναφορές Κινδύνου.

Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων

Το Συγκρότημα έχει υιοθετήσει ένα συγκροτημένο και ολοκληρωμένο Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων για εντοπισμό, αξιολόγηση, παρακολούθηση και έλεγχο του κινδύνου στο Συγκρότημα. Το πλαίσιο παρέχει την υποδομή, τις διαδικασίες και την ανάλυση που χρειάζεται προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική διαχείριση του κινδύνου.

Διάθεση Ανάλυσης Κινδύνων

Το Συγκρότημα έχει θέσει πρωταρχικούς ΚΔΑς και σχετικούς στόχους στη στρατηγική που αφορά στο ΠΚΔ που αντανακλώνται στη Δήλωση Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνων. Βραχυπρόθεσμοι στόχοι θα τεθούν στη συνέχεια αφού υπολογισθούν οι Χρηματοδοτούμενες εκπομπές ΑΤΘ Πεδίου 3.

Αξιολόγηση Κλιματικών Κινδύνων κατά τη διαδικασία δανεισμού

Στο πλαίσιο των πρακτικών για χορήγηση δανεισμού, η BOC PCL βρίσκεται στη διαδικασία συμπερίληψης της αξιολόγησης των κριτηρίων ΠΚΔ και θεμάτων που αφορούν στην κλιματική αλλαγή στις διαδικασίες χορήγησης δανείων και να προσαρμόζει τις πολιτικές και διαδικασίες της με τρόπο που οι πιθανές επιδράσεις από θέματα ΠΚΔ και θέματα που αφορούν το κλίμα να συμπεριλαμβάνονται στα κύρια στοιχεία της πιστοληπτικής αξιολόγησης δηλ. στην ικανότητα αποπληρωμής και στην αξιολόγηση των εξασφαλίσεων.

Με τον τρόπο αυτό, η BOC PCL κάνει τα απαραίτητα βήματα για να αναπτύξει μια προσέγγιση που θα της επιτρέψει να αξιολογεί την επίδραση τόσο στις νέες αιτήσεις δανεισμού όσο και στα πλαίσια της Άσκησης Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων. Το σκεπτικό της επέκτασης της προσέγγισης αυτής είναι ότι ορισμένοι κίνδυνοι ίσως ήδη επηρεάζουν τις κύριες παραμέτρους και δεν εξαρτώνται από την πραγματοποίηση ενός σεναρίου, ενώ άλλοι κίνδυνοι εξαρτώνται από κάποιο σενάριο, και η επίδρασή τους θα πραγματοποιηθεί μόνο σε περίπτωση που ένα σενάριο υλοποιηθεί.

Η άσκηση περιλαμβάνει το σχεδιασμό ερωτηματολογίου ΠΚΔ για κάθε τομέα που θα μπορεί να αξιοποιηθεί στη βαθμολόγηση ΠΚΔ. Η προσαρμογή των πολιτικών και διαδικασιών θα συμβάλει στη διαδικασία λήψης αποφάσεων με τη μορφή πιθανής αλλαγής στην τιμολόγηση, στην τοποθέτηση συγκεκριμένων όρων, και απαιτήσεων παρακολούθησης κλπ.

Δημοσιοποίηση Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών Σχετικών με το Κλίμα (TCFD) (συνέχεια)

Πυλώνας III – Διαχείριση Κινδύνων (συνέχεια)

Ανάλυση Ευαισθησίας στους κλιματικούς κινδύνους και Άσκηση Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων

Η ανάλυση σεναρίων και η άσκηση προσομοίωσης ακραίων κλιματικών καταστάσεων αποτελούν μεθόδους που βοηθούν στην αξιολόγηση και χαρτογράφηση των πιθανών επιπτώσεων των Κ&Π κινδύνων στην επιχειρηματική στρατηγική του Συγκροτήματος και τις αποφάσεις του οικονομικού σχεδιασμού.

Το Συγκρότημα βρίσκεται σε διαδικασία ενίσχυσης των δυνατοτήτων του για Ποσοτικοποίηση των Κινδύνων σε σχέση με τους κινδύνους ΔΠΚ και τους κινδύνους κλιματικής αλλαγής τόσο σε σχέση με την οικονομική όσο και με την κανονιστική προοπτική. Με τον τρόπο αυτό, το Συγκρότημα θα εστιάσει/λάβει υπόψη του τα πιο κάτω:

- Συμπερίληψη των κινδύνων ΠΚΔ και των κινδύνων κλιματικής αλλαγής στις παραμέτρους κινδύνου (PD, LGD, κλπ).
- Ανάπτυξη μεθοδολογίας ποσοτικοποίησης των κινδύνων ΠΚΔ και των κλιματικών κινδύνων με βάση τις παραμέτρους κινδύνου
- Ανάπτυξη μεθοδολογίας ποσοτικοποίησης του αντικτύπου συγκεκριμένων σεναρίων αξιολογώντας κατά πόσο το συγκεκριμένο σενάριο θα επηρέαζε άμεσα συγκεκριμένες παραμέτρους κινδύνου ή κατά πόσο ο αντίκτυπος θα εξαπλωνόταν μέσα από μακροοικονομικούς παράγοντες.

Σε συνέχεια των πιο πάνω, το Συγκρότημα στοχεύει να αξιολογήσει την επίδραση στα κεφάλαια του σε σχέση με τα επίπεδα κινδύνου που είναι ή θα μπορούσε να είναι εκτεθειμένος, τόσο σε κανονικές όσο και σε συνθήκες προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, τόσο από την οικονομική όσο και από την κανονιστική προοπτική.

Ο κίνδυνος της κλιματικής αλλαγής θα ληφθεί υπόψη στη διαδικασία εντοπισμού των κινδύνων κατά την αξιολόγηση. Όπου αυτό είναι σχετικό, τα αποτελέσματα της ανάλυσης σεναρίων για το κλίμα και των ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων θα αποτυπώνονται στα έγγραφα που αφορούν στην αξιολόγηση.

Στοχεύοντας να συμπεριλάβει τον κλιματικό κίνδυνο στην υφιστάμενη ταξινόμια κινδύνου και στο μητρώο κινδύνων του Συγκροτήματος και να ενημερώνει τις διάφορες επιχειρηματικές διαδικασίες, το Συγκρότημα θα αξιολογεί την πιθανότητα κεφαλαιοποίησης του κλιματικού κινδύνου, λαμβάνοντας υπόψη κανονιστικές και εποπτικές απαιτήσεις.

Το Συγκρότημα θα διενεργήσει άσκηση ανάλυσης ευαισθησίας στους ευάλωτους τομείς δανειακού χαρτοφυλακίου του. Μια τέτοια ανάλυση αναμένεται να διεξαχθεί από πάνω προς τα κάτω.

Εσωτερικές Εκθέσεις Κινδύνου

Το Συγκρότημα εργάζεται ώστε να εισαγάγει ένα νέο πλαίσιο αναφοράς για να παρακολουθεί την έκθεσή του σε κλιματικούς κινδύνους. Στο παρόν στάδιο οι τακτικές αναφορές αφορούν αναφορές προόδου στο σχέδιο δράσης για θέματα ΠΚΔ. Αυτές διενεργούνται στην ΕΒ σε μηνιαία βάση. Τακτική ενημέρωση (σε τριμηνιαία βάση) πραγματοποιείται στην ΕΔΕΔ και ΕΔΚ. Επίσης, η ΕΔΚ λαμβάνει ξεχωριστή ενημέρωση για συγκεκριμένες δραστηριότητες που αφορούν θέματα διαχείρισης κινδύνου όταν αυτό χρειάζεται.

Πέρα από τις ενημερώσεις που αφορούν το σχέδιο δράσης ΠΚΔ, κατά τη διάρκεια του 2022 τα πιο κάτω έχουν υποβληθεί στις ανάλογες Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου:

- Η στρατηγική απαλλαγής από τις εκπομπές ΑΤΘ Πεδίου 1 και Πεδίου 2, υποβλήθηκε στην ΕΔΕΔ για έγκριση
- Εντοπισμός κινδύνων και άσκηση σημαντικότητας, υποβλήθηκαν στην ΕΔΚ για έγκριση.

Πρόσθετα το Συγκρότημα εργάζεται ώστε να τεθούν ΔΚ σε ότι αφορά τον πυλώνα περιβάλλον έτσι ώστε να παρακολουθούνται οι κίνδυνοι Κ&Π και να εμποδίζονται αρνητικές επιδράσεις που απορρέουν από τους κινδύνους αυτούς. Οι εσωτερικές αναφορές θα περιλαμβάνουν και τις πιο κάτω ενέργειες :

- Παρακολούθηση των Πιστοποιητικών Ενεργειακής Απόδοσης των κτιρίων που περιλαμβάνονται στο χαρτοφυλάκιο υποθηκών του Συγκροτήματος (τόσο στεγαστικών όσο και εμπορικών ακινήτων)
- Επίπεδα εκπομπών ΑΤΘ ανά κλάδο της οικονομίας
- Επίπεδα χρηματοδότησης Έργων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας

Δημοσιοποίηση Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών Σχετικών με το Κλίμα (TCFD) (συνέχεια)

Πυλώνας III – Διαχείριση Κινδύνων (συνέχεια)

Ενσωμάτωση των κινδύνων που σχετίζονται με το κλίμα και το περιβάλλον στο πλαίσιο Τριών Γραμμών Άμυνας του Συγκροτήματος

Τρεις Γραμμές Άμυνας

Με βάση το μοντέλο των τριών γραμμών άμυνας που έχει υιοθετήσει το Συγκρότημα, οι λειτουργίες ελέγχου έχουν προκαθορισμένες αρμοδιότητες σε σχέση με τους κινδύνους ΠΚΔ και τους κλιματικούς κινδύνους.

Πρώτη Γραμμή Άμυνας

Η πρώτη γραμμή άμυνας περιλαμβάνει λειτουργίες που διαχειρίζονται κινδύνους ως μέρος της ευθύνης τους για την επίτευξη αποτελεσμάτων και έχουν την ευθύνη εφαρμογής διορθωτικών ενεργειών για να αντιμετωπίσουν, να διαχειριστούν και να ελέγξουν πιθανές αδυναμίες. Παρόλο που δεν έχει εφαρμοστεί μέχρι στιγμής, η πρώτη γραμμή άμυνας θα ηγηθεί της επαφής με τους πελάτες ως μέρος της συμπερίληψης κριτηρίων ΠΚΔ και κριτηρίων που αφορούν το κλίμα στη διαδικασία χορήγησης δανείων, μέσω ερωτηματολογίων ΠΚΔ και διαδικασίας βαθμολόγησης. Πρόσθετα, θα της ζητηθεί να παρακολουθήσει τα όρια που θα τεθούν ανά κλάδο όπως αυτά προκύψουν από τους στόχους με βάση τα σενάρια κλιματικής αλλαγής (science-based targets)

Δεύτερη Γραμμή Άμυνας

Η δεύτερη γραμμή άμυνας περιλαμβάνει λειτουργίες που ελέγχουν τη συμμόρφωση της πρώτης γραμμής με το κανονιστικό πλαίσιο και τη διαχείριση κινδύνων. Περιλαμβάνει τη Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνου, την Υπηρεσία Ασφάλειας Πληροφοριών και τη Διεύθυνση Συμμόρφωσης Συγκροτήματος με την εμπλοκή ανάλογα με τις ανάγκες των υπηρεσιών υποστήριξης όπως τη Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑΔ), και τη Νομική Υπηρεσία. Σε ότι αφορά στο ΠΚΔ και θέματα κλιματικής αλλαγής η δεύτερη γραμμή άμυνας παρέχει υποστήριξη και εποπτεία των κινδύνων μέσα από:

- Την ανάπτυξη, καθορισμό και ενίσχυση του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων που καλύπτει όλες τις λειτουργίες του Συγκροτήματος (περιλαμβανομένων και των κινδύνων ΠΚΔ και των κινδύνων για το κλίμα) και λαμβάνοντας υπόψη νέους κινδύνους και προσαρμογές στους υφιστάμενους.
- Την ανάπτυξη και διατήρηση πολιτικών διαχείρισης κινδύνων, ασφάλειας πληροφοριών, και συμμόρφωσης μέσα στο πλαίσιο αυτό διασφαλίζοντας ότι αυτά είναι συμβατά με τη διάθεση ανάληψης κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου και τη Στρατηγική ΠΚΔ του Συγκροτήματος; και
- Παροχή απαραίτητων αναφορών πάνω στα δάνεια που επηρεάζονται από κινδύνους ΠΚΔ και ανάπτυξη των απαραίτητων μοντέλων και εργαλείων για διευκόλυνση της αξιολόγησης του κλιματικού κινδύνου.

Τρίτη Γραμμή Άμυνας

Η Τρίτη γραμμή άμυνας αφορά στην Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου που παρέχει ανεξάρτητη επιβεβαίωση στο ΔΣ και Εκτελεστική Διεύθυνση για την καταλληλότητα του σχεδιασμού και αποτελεσματικότητας του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων του Συγκροτήματος, την κανονιστική συμμόρφωση και τις διαδικασίες διαχείρισης κινδύνου (περιλαμβανομένων και των κινδύνων ΠΚΔ και κλιματικών κινδύνων) όσο αφορά την διαχείριση των σημαντικών κινδύνων σύμφωνα και με τη διάθεση ανάληψης κινδύνου όπως ορίζεται από το ΔΣ.

Δημοσιοποίηση Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών Σχετικών με το Κλίμα (TCFD) (συνέχεια)

Πυλώνας IV – Μετρήσεις και Στόχοι

Το Συγκρότημα έχει γνωστοποιήσει την επίδοση του στις μετρήσεις και στους στόχους που αφορούν το κλίμα με βάση τους πρωταρχικούς στόχους της στρατηγικής ΠΚΔ. Το Συγκρότημα χρησιμοποιεί τις μετρήσεις και τους στόχους έτσι ώστε να παρέχει ποσοτική πληροφόρηση σε σχέση με την τρέχουσα κατάσταση της στρατηγικής για το κλίμα και τις επιδόσεις του απέναντι στην κλιματική αλλαγή. Αυτά τα στοιχεία αξιολογούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα από την Ανώτερη Διεύθυνση μέσω του πλαισίου διακυβέρνησης όπως αυτό παρουσιάζεται στον 'Πυλώνα I - Διακυβέρνηση' αυτής της έκθεσης TCFD. Στις σελίδες που ακολουθούν, το Συγκρότημα συνοψίζει λειτουργικές και οικονομικές πληροφορίες μέχρι σήμερα, ώστε να παραθέσει την πρόοδο του έναντι στους στόχους μείωσης του αντίκτυπου και στους στόχους χρηματοδότησης, καθώς και του σχεδίου για επίτευξη καθαρού μηδενικού ισοζυγίου (Net Zero).

Μείωση των εκπομπών ΑΤΘ Πεδίου 1 και 2 – Επίτευξη Κλιματικής Ουδετερότητας (Carbon Neutral) μέχρι το 2030 και Καθαρού Μηδενικού Ισοζυγίου μέχρι το 2050

Το Συγκρότημα στοχεύει να πετύχει κλιματική ουδετερότητα μέχρι το 2030, μειώνοντας σταδιακά τις εκπομπές ΑΤΘ Πεδίου 1 και 2.

Το Συγκρότημα έχει εκτιμήσει τις εκπομπές ΑΤΘ Πεδίου 1 και Πεδίου 2 για το 2021, όσον αφορά τις δικές του δραστηριότητες ώστε να θέσει το σημείο αναφοράς για τον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας. Προκειμένου το Συγκρότημα να επιτύχει τον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας, οι εκπομπές ΑΤΘ Πεδίου 1 και Πεδίου 2 πρέπει να μειωθούν κατά 42% (απόλυτος στόχος) μέχρι το 2030. Ο απόλυτος στόχος μείωσης έχει τεθεί ακολουθώντας το κλιματικό σενάριο του 1.5°C που είναι ευθυγραμμισμένο με τη Συμφωνία του Παρισιού. Η BOC PCL το 2022, σχεδίασε το πλάνο ενεργειών για την επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας μέχρι το 2030 και να επιτύχει πρόοδο στον στόχο του Καθαρού Μηδενικού Ισοζυγίου του 2050. Το Συγκρότημα βρίσκεται στη διαδικασία σχεδιασμού της στρατηγικής για απαλλαγή από τις εκπομπές ΑΤΘ Πεδίου 1 και Πεδίου 2 για τις θυγατρικές του εταιρείες.

Για τον υπολογισμό του αποτυπώματος του άνθρακα για το 2021 και το 2022, το Συγκρότημα καθόρισε τα εταιρικά του όρια με βάση την προσέγγιση του επιχειρησιακού ελέγχου. Το αποτύπωμα άνθρακα του 2021 και 2022 για εκπομπές ΑΤΘ Πεδίου 1 και Πεδίου 2 εκτιμήθηκε με βάση τις μεθοδολογίες που περιγράφονται στο Πρωτόκολλο για τα αέρια του θερμοκηπίου (GHG Protocol) και το πρότυπο ISO14064-1:2019. Το Συγκρότημα θα συνεχίσει να υπολογίζει το αποτύπωμα του άνθρακα σε ετήσια βάση που θα του επιτρέψει συγκρίσεις και παρακολούθηση της προόδου σε σχέση με τους στόχους απαλλαγής από τον άνθρακα που έχουν τεθεί.

Το 2022, η BOC PCL έχει καταρτίσει σχέδιο δράσης για μείωση των εκπομπών ΑΤΘ Πεδίου 1 και Πεδίου 2 για να πετύχει τον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας μέχρι το 2030 και προγραμματίζει να επενδύσει σε εγκαταστάσεις και δράσεις ενίσχυσης της ενεργειακής αποδοτικότητας και να αντικαταστήσει μηχανήματα και αυτοκίνητα που λειτουργούν με ορυκτά καύσιμα μεταξύ του 2023 και του 2025, οδηγώντας σε μείωση περίπου 5-10% των εκπομπών ΑΤΘ Πεδίου 1 και Πεδίου 2 μέχρι το 2025 σε σχέση με το 2021. Η BOC PCL αναμένει ότι οι εκπομπές ΑΤΘ Πεδίου 2 θα μειωθούν περαιτέρω όταν η αγορά ανανεώσιμων πηγών ενέργειας αναπτυχθεί περαιτέρω στην Κύπρο.

Αρκετές ενέργειες για μείωση των εκπομπών βρίσκονται ήδη σε εξέλιξη και θα συνεισφέρουν στη μείωση του αποτυπώματος του άνθρακα στο άμεσο μέλλον. Οι δράσεις που αφορούν στην ενέργεια και στα απορρίμματα περιλαμβάνουν:

- εγκατάσταση φωτοβολταϊκών;
- εφαρμογή Συστήματος Διαχείρισης Ενέργειας;
- εγκατάσταση φορτιστών ηλεκτρικών αυτοκινήτων;
- βελτίωση μετρήσεων απορριμμάτων;
- ενίσχυση πρωτοβουλιών για ανακύκλωση; και
- μείωση της κατανάλωσης χαρτιού.

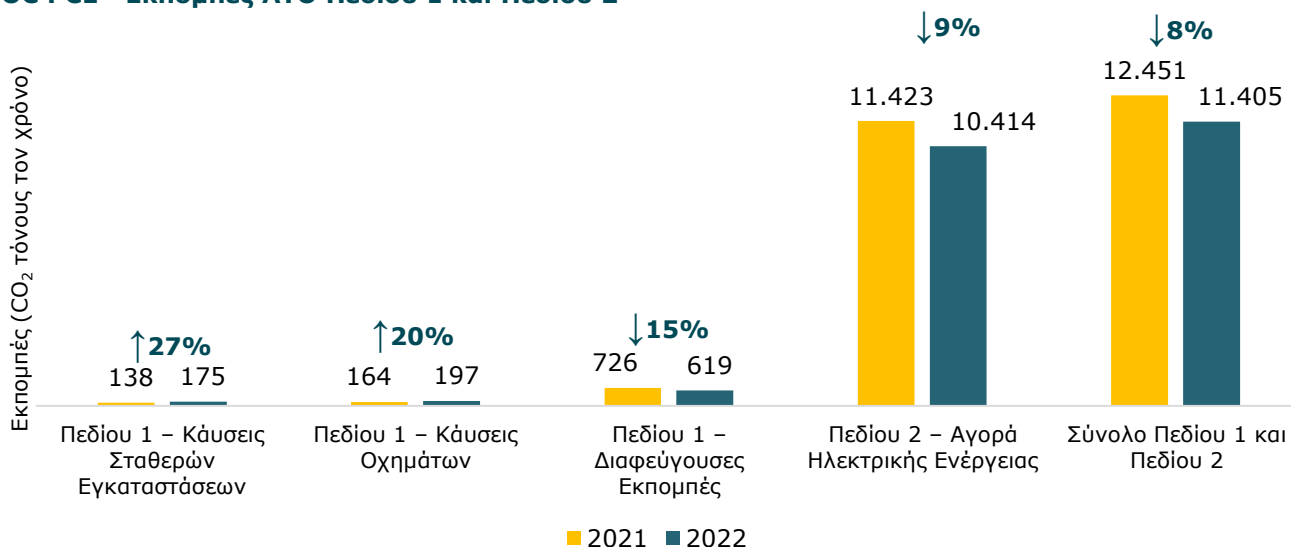
Δημοσιοποίηση Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών Σχετικών με το Κλίμα (TCFD) (συνέχεια)

Πυλώνας IV – Μετρήσεις και Στόχοι (συνέχεια)

Μείωση των εκπομπών ΑΤΘ Πεδίου 1 και 2 – Επίτευξη Κλιματικής Ουδετερότητας (Carbon Neutral) μέχρι το 2030 και Καθαρού Μηδενικού Ισοζυγίου μέχρι το 2050 (συνέχεια)

Η BOC PCL, έχοντας τη μεγαλύτερη συμβολή στις εκπομπές ΑΤΘ του Συγκροτήματος, έχει εκτιμήσει τις εκπομπές ΑΤΘ Πεδίου 1 και Πεδίου 2 για το 2022 έτσι ώστε να παρακολουθεί την πρόοδο της σε σχέση με τον στόχο της για κλιματική ουδετερότητα.

BOC PCL - Εκπομπές ΑΤΘ Πεδίου 1 και Πεδίου 2

Οι εκπομπές ΑΤΘ Πεδίου 1 και Πεδίου 2 που αφορούν τις θυγατρικές εταιρείες του Συγκροτήματος και οι μη-Χρηματοδοτούμενες εκπομπές ΑΤΘ Πεδίου 3 του Συγκροτήματος θα γνωστοποιηθούν στην Έκθεση Βιώσιμης Ανάπτυξης του 2022 (Η Έκθεση Βιώσιμης Ανάπτυξης του 2022 θα είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα του Συγκροτήματος <https://www.bankofcyprus.com/group/sustainability/corporate-sustainability-reports/> (Συγκρότημα/Βιώσιμη Ανάπτυξη/ Εκθέσεις Βιώσιμης Ανάπτυξης)

(Σημείωση: Ο υπολογισμός για τις εκπομπές ΑΤΘ Πεδίου 1 και 2 για το 2021 που παρουσιάζονται εδώ είναι ελαφρώς διαφοροποιημένες από τις εκπομπές που έχουν αναφερθεί στην Έκθεση Βιώσιμης Ανάπτυξης του 2021 για τους πιο κάτω λόγους: την υπερεκτίμηση ορισμένων δυνατοτήτων υπερθέρμανσης του πλανήτη (Global Warming Potentials (GWP)) για Καύση Σταθερών Εγκαταστάσεων Πεδίου 1, επανεκτίμηση των Διαφευγουσών ΑΤΘ εκπομπών Πεδίου 1 έτσι ώστε να περιλαμβάνονται όλα τα ακίνητα και ανακατανομή των σχετικών εκπομπών ΑΤΘ ανάμεσα στις εταιρείες του Συγκροτήματος σε συνέχεια αναθεωρημένων ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων.)

Διαχείριση Ενέργειας

Η κατανάλωση ενέργειας αντιπροσωπεύει ένα μεγάλο ποσοστό των εκπομπών ΑΤΘ από τις δικές του δραστηριότητες. Το Συγκρότημα εργάζεται για τη μείωση της κατανάλωσης σε όλες τις πτυχές των δραστηριοτήτων του. Η βελτιστοποίηση της κατανάλωσης ενέργειας υποστηρίζει την μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος του Συγκροτήματος και το λειτουργικό του κόστος. Το Συγκρότημα εφαρμόζει ενέργειες στα καταστήματά του σε όλη την Κύπρο, καθώς και στα ιδιόκτητα κτίριά του, με στόχο να έχει σημαντικό θετικό αντίκτυπο στο περιβάλλον και στη μείωση του κόστους. Η ανανεώσιμη ενέργεια που προέρχεται από τα φωτοβολταϊκά συστήματα είναι εξαιρετικά σημαντική για τον μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής του Συγκροτήματος. Μείωση περίπου 9% στις εκπομπές ΑΤΘ Πεδίου 2 της BOC PCL το 2022 σε σύγκριση με το 2021 μετά από την εγκατάσταση ενεργειακά αποδοτικού φωτισμού, εγκατάσταση Συστήματος Διαχείρισης Ενέργειας, εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων σε οκτώ ιδιόκτητα κτίρια και αντικατάσταση παλαιών μονάδων κλιματισμού.

Η BOC PCL έχει καταφέρει να μειώσει την κατανάλωση της ενέργειάς της κατά περίπου 1.8 εκατομμύρια kWh το 2022 σε σύγκριση με το 2021. Επιπρόσθετα, η BOC PCL επενδύει συνεχώς στον εκσυγχρονισμό των εσωτερικών πρακτικών της και την αναβάθμιση εξοπλισμού και τεχνολογίας, υιοθετώντας καινούργια πρότυπα και ακολουθώντας τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές.

Δημοσιοποίηση Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών Σχετικών με το Κλίμα (TCFD) (συνέχεια)

Πυλώνας IV – Μετρήσεις και Στόχοι (συνέχεια)

Διαχείριση ενέργειας (συνέχεια)

Οι εκπομπές ΑΤΘ από καύσεις που προέρχονται από οχήματα έχουν αυξηθεί κατά 20% λόγω ότι το 2021 εφαρμόζονταν μέτρα κατά του COVID-19 ενώ το 2022 δεν υπήρχαν περιοριστικά μέτρα μετακίνησής λόγω COVID-19 κάτι που οδήγησε σε αύξηση της κατανάλωσης. Ωστόσο, η BOC PCL έχει πωλήσει πέντε επιβατικά αυτοκίνητα το 2022 και βρίσκεται σε διαδικασία καθορισμού πολιτικής που να προβλέπει ότι η οποιαδήποτε αντικατάσταση οχημάτων θα πρέπει να είναι με υβριδικά ή ηλεκτρικά αυτοκίνητα.

Οι εκπομπές ΑΤΘ Πεδίου 1 που αφορούν τις Καύσεις σταθερών εγκαταστάσεων αυξήθηκε κατά 27% λόγω ότι σε ένα από τα κτίρια ένα μηχάνημα υψηλής κατανάλωσης ορυκτών καυσίμων δεν χρησιμοποιήθηκε το 2021 αλλά χρησιμοποιήθηκε πλήρως το 2022 για σκοπούς θέρμανσης, λόγω μηχανικής βλάβης σε μηχανήματα θέρμανσης που καταναλώνουν ηλεκτρισμό. Επιπρόσθετα, η κατανάλωση καυσίμων αυξήθηκε το 2022 λόγω ότι ένα από τα κτίρια του Συγκροτήματος που δεν χρησιμοποιήθηκε από τον Μάρτη του 2020, έγινε πλήρως λειτουργικό το 2022. Τα δύο αυτά ακίνητα σημείωσαν μηδενικές καύσεις σταθερών εγκαταστάσεων το 2021 ενώ οδήγησαν σε 31.35 τόνους εκπομπών ΑΤΘ το 2022.

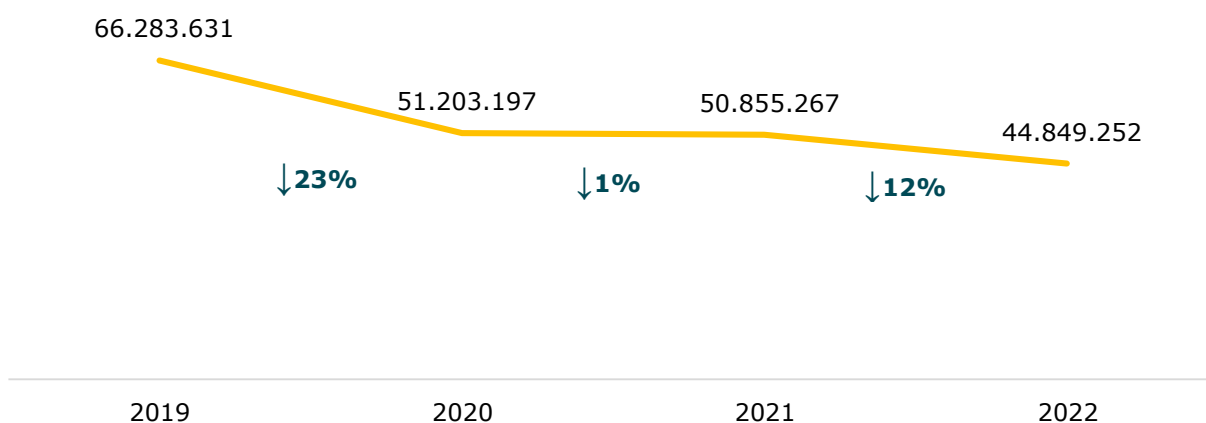
Η γενική περιβαλλοντική επίδραση της BOC PCL σε σχέση με τις εκπομπές ΑΤΘ Πεδίου 1 και Πεδίου 2 μειώθηκε κατά 1,046 τόνους εκπομπών ΑΤΘ το 2022 σε σχέση με το 2021 που αποτελεί μείωση περίπου 8%.

Διαχείριση Πόρων και Ανακύκλωση

Καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, το Συγκρότημα πραγματοποιούσε ενέργειες, περιβαλλοντικές εκπαιδεύσεις, δράσεις ευαισθητοποίησης και εκστρατείες εσωτερικής επικοινωνίας για αύξηση της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, τη βελτίωση της αποδοτικότητας και των επιδόσεων και τη μείωση της κατανάλωσης πόρων.

Οι πρωτοβουλίες επικεντρώνονται σε διάφορους περιβαλλοντικούς τομείς, συμπεριλαμβανομένης της κατανάλωσης ενέργειας, της κατανάλωσης χαρτιού, της εκτύπωσης, της χρήσης των συστημάτων κλιματισμού. Ο στόχος των ενεργειών ήταν να παρακινηθούν όλοι οι εργαζόμενοι ώστε να δράσουν και να συμμετάσχουν στην προσπάθεια μεγιστοποίησης της αποδοτικότητας μας όσον αφορά την κατανάλωση πόρων.

BOC PCL - Κατανάλωση Χαρτιού (κιλά)

Μείωση όλων των εκπομπών ΑΤΘ για επίτευξη του Καθαρού Μηδενικού Ισοζυγίου (Net Zero) μέχρι το 2050

Η BOC PCL έχει ενταχθεί στον οργανισμό Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF) τον Οκτώβρη του 2022 και ακολουθεί την προτεινόμενη μεθοδολογία για την εκτίμηση των Χρηματοδοτούμενων εκπομπών ΑΤΘ Πεδίου 3. Η BOC PCL έχει εκτιμήσει τις Χρηματοδοτούμενες Εκπομπές ΑΤΘ Πεδίου 3 που απορρέουν από το δανειακό της χαρτοφυλάκιο, βασιζόμενη στο πρότυπο και τους υποκατάστατους δείκτες του PCAF. Το πρότυπο PCAF έχει εξετασθεί από το πρωτόκολλο για τα ΑΤΘ και συνάδει με τις προδιαγραφές της Εταιρικής Αλυσίδας Αξίας (Πεδίο 3) Λογιστικό πρότυπο και πρότυπο Αναφοράς για επενδυτικές δραστηριότητες κατηγορίας 15. Επιπρόσθετα, το PCAF παρέχει μια κατάταξη της ποιότητας δεδομένων για την εκτίμηση Χρηματοδοτούμενων εκπομπών ΑΤΘ Πεδίου 3 βασισμένο στα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν στην εκτίμηση για την κάθε κατηγορία περιουσιακού στοιχείου. Η κλίμακα είναι μεταξύ του 1-5 με το 1 να είναι η ψηλότερη ποιότητα και το 5 η χαμηλότερη ποιότητα.

Δημοσιοποίηση Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών Σχετικών με το Κλίμα (TCFD) (συνέχεια)

Πυλώνας IV – Μετρήσεις και Στόχοι (συνέχεια)

Μείωση όλων των εκπομπών ΑΤΘ για επίτευξη του Καθαρού Μηδενικού Ισοζυγίου (Net Zero) μέχρι το 2050 (συνέχεια)

Η BOC PCL έχει σκοπό να βελτιώνει συνεχώς την ποιότητα των δεδομένων που χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση των Χρηματοδοτούμενων εκπομπών ΑΤΘ Πεδίου 3 και να εξαλείψει τα υφιστάμενα κενά στα δεδομένα, επομένως μέσα στο 2023 αναμένεται να εδραιωθεί ένα ερωτηματολόγιο πελατών για την συλλογή σχετικών πληροφοριών, όπου είναι δυνατόν, και να συνεχίσει η ενίσχυση της διαδικασίας σύναψης δανείων. Η BOC PCL έχει ήδη εγκαθιδρύσει πολιτική στην διαδικασία σύναψης δανείων για συλλογή των Πιστοποιητικών Ενεργειακής Απόδοσης (βαθμολόγηση και εκπομπές ΑΤΘ ανά τετραγωνικό μέτρο) για τα χρηματοδοτούμενα ακίνητα και τα υποθηκευμένα ακίνητα. Πρόσθετες ενέργειες συλλογής πληροφοριών θα διενεργηθούν το 2023.

Για σκοπούς της αρχικής εκτίμησης των Χρηματοδοτούμενων εκπομπών ΑΤΘ Πεδίου 3 που αφορούν το δανειακό χαρτοφυλάκιο, το δανειακό χαρτοφυλάκιο έχει κατηγοριοποιηθεί στις πιο κάτω κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων του PCAF, οι οποίες θα βοηθήσουν στον καθορισμό στόχων απαλλαγής από τον άνθρακα στο μέλλον:

Κατηγορία Περιουσιακού στοιχείου PCAF	Ορισμός
Επιχειρηματικά δάνεια	Τα επιχειρηματικά δάνεια περιλαμβάνουν όλα τα δάνεια και πιστωτικές γραμμές που χορηγούνται για γενικούς επιχειρηματικούς σκοπούς (δηλ. με άγνωστη χρήση των κεφαλαίων όπως καθορίζονται από το πρωτόκολλο για τα ΑΤΘ) που παρέχονται σε επιχειρήσεις, μη-κερδοσκοπικούς οργανισμούς, και άλλους οργανισμούς που δεν διαπραγματεύονται στην αγορά και περιλαμβάνονται στον ισολογισμό του χρηματοοικονομικού οργανισμού. Ανανεώσιμες πιστωτικές διευκολύνσεις, όρια τρεχούμενων λογαριασμών και επιχειρηματικά δάνεια εξασφαλισμένα από ακίνητα όπως Εμπορικά Ακίνητα περιλαμβάνονται στον ορισμό. Δάνεια εκτός ισολογισμού και πιστωτικές γραμμές εξαιρούνται.
Εμπορικά Ακίνητα ('ΕΑ')	Αυτή η κατηγορία περιουσιακών στοιχείων περιλαμβάνει δάνεια που βρίσκονται στον ισολογισμό και αφορούν συγκεκριμένους επιχειρηματικούς σκοπούς, δηλαδή την αγορά ή επαναχρηματοδότηση εμπορικών ακινήτων και επενδύσεων που βρίσκονται στον ισολογισμό σε ΕΑ. Ο ορισμός αυτός υποδηλώνει ότι το ακίνητο χρησιμοποιείται για εμπορικούς σκοπούς όπως λιανικό εμπόριο, ξενοδοχεία, γραφεία, βιομηχανίες ή πολυκατοικία ενοικιαζόμενων διαμερισμάτων. Σε όλες τις περιπτώσεις ο ιδιοκτήτης ή ο επενδυτής ενοικιάζει το ακίνητο σε ενοικιαστές με σκοπό να πραγματοποιήσουν δραστηριότητες που αποφέρουν έσοδα.
Στεγαστικά Δάνεια	Αυτή η κατηγορία περιουσιακού στοιχείου περιλαμβάνει δάνεια που βρίσκονται στον ισολογισμό και αφορούν συγκεκριμένο καταναλωτικό σκοπό, συγκεκριμένα στην αγορά και επαναχρηματοδότηση κατοικίας, συμπεριλαμβανομένων ιδιωτικών κατοικιών και πολυκατοικιών με μικρό αριθμό μονάδων. Ο ορισμός αυτός υποδηλώνει ότι το ακίνητο χρησιμοποιείται μόνο για οικιστικούς σκοπούς και όχι για την πραγματοποίηση δραστηριοτήτων που αποφέρουν εισόδημα.
Δάνεια αυτοκινήτου	Αυτή η κατηγορία περιουσιακού στοιχείου αναφέρεται σε δάνεια που βρίσκονται στον ισολογισμό και πιστωτικές γραμμές για συγκεκριμένους (επιχειρηματικούς ή καταναλωτικούς) σκοπούς σε επιχειρήσεις και καταναλωτές που χρησιμοποιούνται για να χρηματοδοτήσουν ένα ή περισσότερα αυτοκίνητα. Επιχειρηματικά δάνεια για απόκτηση αυτοκινήτου για εμπορικούς σκοπούς κατηγοριοποιούνται ως 'Επιχειρηματικά Δάνεια'.

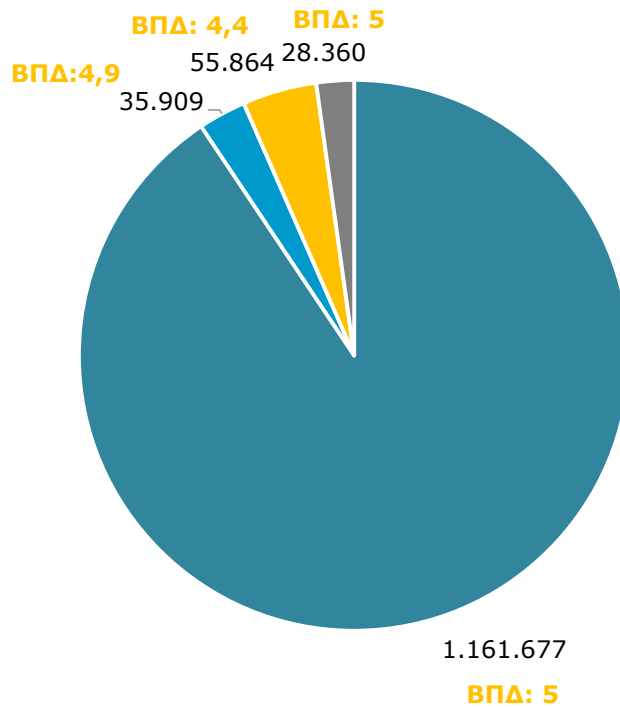
Δημοσιοποίηση Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών Σχετικών με το Κλίμα (TCFD) (συνέχεια)

Πυλώνας IV – Μετρήσεις και Στόχοι (συνέχεια)

Μείωση όλων των εκπομπών ΑΤΘ για επίτευξη του Καθαρού Μηδενικού Ισοζυγίου (Net Zero) μέχρι το 2050 (συνέχεια)

Το Συγκρότημα έχει εκτιμήσει τις Χρηματοδοτούμενες εκπομπές ΑΤΘ Πεδίου 3 για περίπου το 88% των Μεικτών Δανείων και απαιτήσεων από πελάτες τα οποία εμπίπτουν στις πιο πάνω κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων. Το Συγκρότημα προγραμματίζει την εκτίμηση των Χρηματοδοτούμενων εκπομπών ΑΤΘ Πεδίου 3 του επενδυτικού και ασφαλιστικού χαρτοφυλακίου εντός του 2023. Περισσότερο από περίπου το 97% των εκπομπών ΑΤΘ προέρχονται από τις Χρηματοδοτούμενες εκπομπές ΑΤΘ Πεδίου 3.

Χρηματοδοτούμενες Εκπομπές ΑΤΘ Πεδίου 3 (CO₂ τόνους τον χρόνο) – 2022 - Δανειακό Χαρτοφυλάκιο

ΒΠΑ: PCAF Βαθμός ποιότητας δεδομένων

- Επιχειρηματικά Δάνεια
- Εμπορικά Ακίνητα (ΕΑ)
- Στεγαστικά Δάνεια
- Δάνεια Αυτοκινήτου

Το 2023, το Συγκρότημα αναμένεται να θέσει στόχο απαλλαγής από τον άνθρακα στο χαρτοφυλάκιο των Στεγαστικών δανείων λόγω ότι το 91%⁷ των κτιρίων στην Κύπρο κτίστηκαν πριν από την εφαρμογή των ελάχιστων απαιτήσεων για ενεργειακή απόδοση. Επομένως, οι ανακαινίσεις κτιρίων είναι αναγκαίες στην Κύπρο για να επιτευχθεί ο στόχος του Μηδενικού Ισοζυγίου μέχρι το 2050. Το 2023, το Συγκρότημα αναμένεται να εκτιμήσει τις Χρηματοδοτούμενες εκπομπές ΑΤΘ Πεδίου 3 ανά τετραγωνικό μέτρο που χρηματοδοτήθηκαν στην Κύπρο και να θέσει ένα στόχο μείωσης των εκπομπών μέχρι το 2030 χρησιμοποιώντας το κλιματικό σενάριο του 1.5°C. Ο στόχος απαλλαγής από τον άνθρακα θα καθορίσει τη στρατηγική του Συγκροτήματος από το 2023 και μετά, αφού θα επηρεάσει το νέο δανεισμό σε στεγαστικά δάνεια καθώς επίσης και την συμπερίληψη στην στρατηγική νέου δανεισμού για παροχή χρηματοδότησης βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης οικιστικών μονάδων λαμβάνοντας υπόψη και τα σχέδια της κυβέρνησης.

⁷ [Implementation-of-the-EPBD-in-Cyprus.pdf \(epbd-ca.eu\)](https://www.epbd-ca.eu/Implementation-of-the-EPBD-in-Cyprus.pdf)

Δημοσιοποίηση Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών Σχετικών με το Κλίμα (TCFD) (συνέχεια)

Πυλώνας IV – Μετρήσεις και Στόχοι (συνέχεια)

Μείωση όλων των εκπομπών ΑΤΘ για επίτευξη του Καθαρού Μηδενικού Ισοζυγίου (Net Zero) μέχρι το 2050 (συνέχεια)

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η πλειοψηφία των Χρηματοδοτούμενων εκπομπών ΑΤΘ Πεδίου 3 προέρχεται από την κατηγορία περιουσιακών στοιχείων που αφορούν Επιχειρηματικά Δάνεια, έχουν εντοπιστεί οι τομείς με υψηλή συγκέντρωση άνθρακα, βασισμένοι στον ορισμό του PCAF, που αποτελούν τους κύριους τομείς για τοποθέτηση στόχων απαλλαγής από εκπομπές ΑΤΘ. Το Συγκρότημα έχει αρχίσει τη διαδικασία για τοποθέτηση στόχων απαλλαγής από εκπομπές ΑΤΘ οι οποίοι θα είναι ευθυγραμμισμένοι με κλιματικό σενάριο όσον αφορά το δανειακό του χαρτοφυλάκιο μέσα στο 2023. Οι πρωταρχικοί κλάδοι που έχουν εντοπισθεί κάτω από την κατηγορία περιουσιακών στοιχείων των Επιχειρηματικών Δανείων είναι ο κλάδος Διαμονής και Εστίασης (12%), Κατασκευές (20%), Μεταποιητική Βιομηχανία (16%), Μεταφορές και Αποθήκευση (24%) και Χονδρικό και Λιανικό εμπόριο (10%).

BOC PCL – Χρηματοδοτούμενες Εκπομπές ΑΤΘ Πεδίου 3 – Κατηγορία Περιουσιακού Στοιχείου Επιχειρηματικά Δάνεια			
NACE	Κλάδος	Ποσό Δανείου Έκατ.	Εκπομπές (τόνοι CO₂ ανά έτος) – 2022
H	ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	275	281,389
F	ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	318	236,487
C	ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ	360	189,249
I	ΔΙΑΜΟΝΗ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗ	770	135,124
G	ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ; ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ	785	119,988
M	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	262	46,021
D	ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ, ΠΑΡΟΧΗ ΑΕΡΙΟΥ, ΑΤΜΟΥ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ	48	48,527
A	ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ	42	22,734
Q	ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ	86	19,882
L	ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	685	17,325
E	ΠΑΡΟΧΗ ΝΕΡΟΥ; ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΑΠΟΧΕΤΕΥΤΙΚΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ	4	10,541
K	ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	135	10,353
J	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	33	8,013
B	ΕΞΟΡΥΞΗ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΥΣΗ	12	5,004
P	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	44	3,202
R	ΤΕΧΝΕΣ, ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ	15	2,876
S	ΑΛΛΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	18	2,696
N	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	24	2,266
Συνολικές Χρηματοδοτούμενες Εκπομπές ΑΤΘ Πεδίου 3 – Δανειακό Χαρτοφυλάκιο		3,916	1,161,677

Δημοσιοποίηση Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών Σχετικών με το Κλίμα (TCFD) (συνέχεια)

Πυλώνας IV – Μετρήσεις και Στόχοι (συνέχεια)

Σταδιακή αύξηση του Δείκτη Πράσινων στοιχείων ενεργητικού (Green Asset Ratio) και Δείκτη Πράσινων ενυπόθηκων δανείων (Green Mortgage Ratio)

Ο Χρηματοοικονομικός τομέας έχει ένα σημαντικό ρόλο να διαδραματίσει στην αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης παρέχοντας τα κεφάλαια που απαιτούνται για να επιταχυνθεί η μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα που εξισορροπεί τις περιβαλλοντικές, κοινωνικές και οικονομικές ανάγκες του κόσμου. Είμαστε έτοιμοι να υποστηρίξουμε τις δραστικές αλλαγές που χρειάζεται να γίνουν στον οργανισμό μας, στις βιομηχανικές διεργασίες, στη χρήση της γης, στα μέσα μεταφοράς και σε άλλες υποδομές για να ευθυγραμμιστούμε με τους στόχους της Συμφωνίας του Παρισιού.

Μια κύρια μέτρηση για να εξετάσουμε την πρόοδο μας σε σχέση με τον στόχο αυτό είναι το ποσοστό της χρηματοδότησης σε δράσεις που αφορούν το κλίμα ως ποσοστό της συνολικής χρηματοδότησης. Στο Μέρος Β στις 'Περιβαλλοντικές, κοινωνικές και σχετικές με τη διακυβέρνηση γνωστοποιήσεις' παρουσιάζονται τα περιουσιακά στοιχεία που είναι επιλέξιμα για την Ταξινόμια όσον αφορά οικονομικές δραστηριότητες ως ποσοστό των συνολικού ποσοστού των περιουσιακών στοιχείων του Συγκροτήματος.

Το Συγκρότημα έχει σχεδιάσει το Πλαίσιο Έκδοσης Βιώσιμων Ομολόγων που θα του επιτρέψει την έκδοση Πράσινων, Κοινωνικών ή Βιώσιμων Ομολόγων. Οι εισροές που θα προκύψουν από τα ομόλογα θα διοχετευτούν σε βιώσιμα έργα που θα πληρούν τα κριτήρια επιλεξιμότητας που έχει θέσει η Τράπεζα.

Για να υποστηρίξει τον στόχο αυτό, το Συγκρότημα αναπτύσσει το Πλαίσιο Πράσινου Δανεισμού μέσα στο οποίο αναμένει να χρησιμοποιήσει την Ταξινόμια της ΕΕ ως τον κύριο παράγοντα που θα καθορίσει τα κριτήρια για πράσινο δανεισμό ή για δανεισμό μετάβασης. Το πλαίσιο αναμένεται να επανεξετάζεται σε ετήσια βάση και να εξελίσσεται όπως επεκτείνεται και η Ταξινόμια της ΕΕ.

ΜΕΡΟΣ Β:

Ταξινόμια ΕΕ - Γνωστοποιήσεις σύμφωνα με το Άρθρο 8 του Κανονισμού Ταξινόμιας

Συναφείς πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένου του εύρους των περιουσιακών στοιχείων και δραστηριοτήτων που καλύπτονται από τους ΚΔΑς, πληροφόρηση σχετικά με τις πηγές δεδομένων και περιορισμοί

Σύμφωνα με το Άρθρο 8 του Κανονισμού Ταξινόμιας και της σχετικής Κατ' Εξουσιοδότηση Πράξης Γνωστοποιήσεων για Κλίμα, από το έτος 2021, οι χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις πρέπει να παρέχουν γνωστοποιήσεις, για το ποσοστό ανοιγμάτων επί του συνόλου των περιουσιακών τους στοιχείων σε επιλέξιμες και μη-επιλέξιμες για την ταξινόμια, οικονομικές δραστηριότητες που σχετίζονται με περιβαλλοντικούς σκοπούς για προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και μετριασμό της κλιματικής αλλαγής για το 2022, για τα οποία έχουν εδραιωθεί κριτήρια διαλογής κάτω από Εξουσιοδοτημένη Πράξη καθώς και διάφορους κύριους δείκτες απόδοσης σχετικά με το ποσοστό επί του συνόλου των περιουσιακών τους στοιχείων συγκεκριμένων ανοιγμάτων. Ο κυριότερος δείκτης ευθυγράμμισης είναι ο δείκτης πράσινων περιουσιακών στοιχείων (GAR), τον οποίο οι εταιρίες πρέπει να δημοσιεύουν από το 2024 και έπειτα.

Οι γνωστοποιήσεις των χρηματοοικονομικών οργανισμών για ανοίγματα που χρηματοδοτούν επιλέξιμες δραστηριότητες και αφορούν ανοίγματα σε χρηματοοικονομικούς και μη-χρηματοοικονομικούς οργανισμούς που εμπίπτουν στο Άρθρο 8 του Κανονισμού Ταξινόμιας πρέπει να είναι βασισμένες σε πληροφόρηση που παρέχεται από αυτούς τους οργανισμούς. Δεδομένου ότι σχετική πληροφόρηση θα γνωστοποιηθεί για το 2022 μετά την έκδοση της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης του Συγκροτήματος, η αξιολόγηση των οικονομικών τους δραστηριοτήτων σε επιλέξιμες σύμφωνα με την Κατ' Εξουσιοδότηση Πράξης Γνωστοποιήσεων για Κλίμα δεν είναι δυνατή επί του παρόντος.

Ως εκ τούτου, το Συγκρότημα ταξινομεί μόνο ανοίγματα σε νοικοκυριά ως επιλέξιμες για την Ταξινόμια όσον αφορά οικονομικές δραστηριότητες για το έτος που έληξε 2022 και 2021. Στον παρονομαστή, το Συγκρότημα συμπεριλαμβάνει δανειοδότηση σε τοπικές διοικητικές αρχές, χρηματοοικονομικούς και μη-χρηματοοικονομικούς οργανισμούς, παράγωγα, διατραπεζικά δάνεια σε πρώτη ζήτηση, μετρητά και αντίστοιχα μετρητών και άλλα περιουσιακά στοιχεία. Το εύρος των δραστηριοτήτων καλύπτουν μόνο τις επιλέξιμες δραστηριότητες για μετριασμό της κλιματικής αλλαγής (CCM)¹ και για προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή (CCA)². Για άλλα περιουσιακά στοιχεία, που δεν καλύπτονται ούτε στον αριθμητή ούτε στον παρονομαστή, παρέχεται πληροφόρηση για τα συνολικά ανοίγματα σε κεντρικές κυβερνήσεις, κεντρικές τράπεζες, υπερεθνικούς εκδότες και για το χαρτοφυλάκιο προς εμπορία.

Η Συμπληρωματική Εξουσιοδοτημένη Πράξη για το κλίμα που συμπεριλαμβάνει συγκεκριμένες δραστηριότητες σχετικές με την πυρηνική ενέργεια και την ενέργεια ορυκτού αερίου, η οποία εκδόθηκε τον Ιούλιο του 2022, και απαιτεί το Συγκρότημα να αξιολογήσει και να γνωστοποιήσει τις επιλέξιμες και μη-επιλέξιμες δραστηριότητες συνδεδεμένες με την πυρηνική ενέργεια και ενέργεια ορυκτών αερίων, με βάση τον κανονισμό ταξινόμιας στις 31 Δεκεμβρίου 2022. Ενώ το Συγκρότημα δεν έχει άμεσα ανοίγματα σε δραστηριότητες σχετικές με την πυρηνική ενέργεια και ενέργεια από ορυκτά αέρια, έχει ανοίγματα σε πελάτες οι οποίοι χρησιμοποιούν ορυκτά αέρια καύσιμα για δραστηριότητες παραγωγής ενέργειας.

Επιπρόσθετες ποιοτικές πληροφορίες σχετικά με τα περιβαλλοντικά προϊόντα του Συγκροτήματος, την Πολιτική για Πράσινες Χρηματοδοτήσεις, την Περιβαλλοντική και Κοινωνική Πολιτική παραχωρούνται στον Ήλυον II – Στρατηγική' στο Μέρος Α – TCFD στις 'Περιβαλλοντικές, κοινωνικές και σχετικές με τη διακυβέρνηση γνωστοποιήσεις'.

Ο πιο κάτω πίνακας παραθέτει την ανάλυση των επιλέξιμων για την Ταξινόμια περιουσιακών στοιχείων του ισολογισμού, στη βάση των υποχρεωτικών γνωστοποιήσεων για το 2022. Το Συγκρότημα θα συνεχίσει να εξελίσσει τις γνωστοποιήσεις τα επόμενα έτη, καθώς οι απαιτήσεις γνωστοποιήσεων και η διάθεση δεδομένων θα αυξάνονται. Ο πίνακας έχει ετοιμαστεί σε ενοποιημένο επίπεδο στη βάση της προληπτικής αναφοράς (FINREP). Οι πιο κάτω μετρήσεις είναι μη-ελεγμένες και έχουν ετοιμαστεί λαμβάνοντας υπόψη τις διαθέσιμες οδηγίες και καταβάλλοντας τη μέγιστη δυνατή προσπάθεια.

¹ Μετριασμός της κλιματικής αλλαγής (CCM): η διαδικασία συγκράτησης της αύξησης της μέσης θερμοκρασίας του πλανήτη πολύ κάτω από τους 2°C και καταβολής προσπάθειών για τον περιορισμό της σε 1.5°C πάνω από τα προβιομηχανικά επίπεδα, κατά τα προβλεπόμενα στη συμφωνία του Παρισιού.

² Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή (CCA): η διαδικασία προσαρμογής στην πραγματική και αναμενόμενη κλιματική αλλαγή και τις επιπτώσεις της.

Ταξινόμια ΕΕ - Γνωστοποιήσεις σύμφωνα με το Άρθρο 8 του Κανονισμού Ταξινόμιας (συνέχεια)

Περιουσιακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στον αριθμητή και στον παρονομαστή	31 Δεκεμβρίου 2022	
	€κατ.	% Περιουσιακών στοιχείων
Ανοίγματα σε νοικοκυριά	3,884	16%
Ανοίγματα σε δήμους	47	0%
Ανοίγματα έναντι επιλέξιμων για την ταξινόμια οικονομικών δραστηριοτήτων	3,931	16%
Περιουσιακά στοιχεία που εξαιρούνται από τον αριθμητή (καλύπτονται μόνο στον παρονομαστή)		
Ανοίγματα και επενδύσεις σε μη χρηματοοικονομικούς οργανισμούς που δεν υπόκεινται σε υποχρέωση δημοσίευσης μη χρηματοοικονομικής κατάστασης	4,870	20%
Ανοίγματα και επενδύσεις σε χρηματοοικονομικούς οργανισμούς που δεν υπόκεινται σε υποχρέωση δημοσίευσης μη χρηματοοικονομικής κατάστασης	339	1%
Διατραπεζικά δάνεια σε πρώτη ζήτηση	119	1%
Παράγωγα - όχι προς εμπορία	44	0%
Ακίνητα (αποθέματα ακινήτων και επενδύσεις σε ακίνητα)	1,091	5%
Ανοίγματα και επενδύσεις σε χρηματοοικονομικούς οργανισμούς που υπόκεινται σε υποχρέωση δημοσίευσης μη χρηματοοικονομικής κατάστασης	824	3%
Ανοίγματα και επενδύσεις σε μη χρηματοοικονομικούς οργανισμούς που υπόκεινται σε υποχρέωση δημοσίευσης μη χρηματοοικονομικής κατάστασης	264	1%
Ανοίγματα σε λιανική τραπεζική που δεν περιλαμβάνονται στον αριθμητή	814	3%
Άλλα περιουσιακά στοιχεία (ιδιόκτητα ακίνητα/ περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση κ.τ.λ.)	1,168	5%
Ανοίγματα έναντι μη-επιλέξιμων για την ταξινόμια οικονομικών δραστηριοτήτων	9,533	39%
Σύνολο καλυπτόμενων περιουσιακών στοιχείων	13,464	55%
Περιουσιακά στοιχεία που δεν περιλαμβάνονται είτε στον παρονομαστή είτε στον αριθμητή		
Ανοίγματα έναντι κεντρικών κυβερνήσεων	1,111	4%
Ανοίγματα έναντι κεντρικών τραπεζών	9,476	39%
Κυβερνητικά ομόλογα	137	1%
Ανοίγματα έναντι υπερεθνικών εκδοτών	294	1%
Χαρτοφυλάκιο εμπορίας	4	0%
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων που δεν περιλαμβάνονται είτε στον αριθμητή είτε στον παρονομαστή	11,021	45%
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	24,486	100%

Το ποσοστό, επί του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων των επιλέξιμων για την ταξινόμια οικονομικών δραστηριοτήτων ανέρχεται σε 16% για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2022 και 2021, ενώ το ποσοστό, επί του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων των μη-επιλέξιμων για την ταξινόμια οικονομικών δραστηριοτήτων ανέρχεται σε 39% για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2022 (2021: 41% των περιουσιακών στοιχείων). Το σύνολο ανοιγμάτων σε παράγωγα ως ποσοστό επί του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων ανέρχεται σε λιγότερο από 1% για το 2022 και το 2021.

ΜΕΡΟΣ Γ:

Δήλωση μη-χρηματοοικονομικής πληροφόρησης

Το Συγκρότημα, διαδραματίζει βασικό ρόλο και συμβάλλει στην ανάπτυξη της Κυπριακής οικονομίας με τη μακρά παρουσία και τη δεσπόζουσα θέση του στην αγορά. Οι κύριοι στόχοι του Συγκροτήματος για το 2022 και τα επόμενα χρόνια είναι η βιώσιμη ανάπτυξη, η κοινωνική πρόοδος, η περιβαλλοντική ακεραιότητα, η κλιματική σταθερότητα και η βιώσιμη οικονομία.

Το Συγκρότημα δημοσιεύει τα Ετήσια Μη-Χρηματοοικονομικά Αποτελέσματα σύμφωνα με τα Πρότυπα της Παγκόσμιας Πρωτοβουλίας Αναφορών (Global Reporting Initiative GRI) και σύμφωνα με τα πρότυπα και την καθοδήγηση του Συμβουλίου Προτύπων Λογιστικής Αειφορίας (SASB), τα οποία προσδιορίζουν και περιλαμβάνουν όλες τις πιο πάνω πληροφορίες. Η Εταιρική Έκθεση Βιώσιμης Ανάπτυξης του 2022 θα είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα του Συγκροτήματος <http://www.bankofcyprus.com> (Συγκρότημα/Βιώσιμη Ανάπτυξη/Εκθέσεις Βιώσιμης Ανάπτυξης).

Δέσμευση για Βιωσιμότητα

Η κλιματική αλλαγή και η μετάβαση στη βιώσιμη οικονομία αποτελεί μια από τις μεγαλύτερες προκλήσεις. Ως αναπόσπαστο μέρος του οράματος της να έχει ηγετική θέση στον χρηματοοικονομικό τομέα στην Κύπρο, το Συγκρότημα είναι αποφασισμένο να ηγηθεί της μετάβασης της Κύπρου σε ένα βιώσιμο μέλλον. Το Συγκρότημα εξελίσσει συνεχώς τις δράσεις του σε Περιβαλλοντικά, Κοινωνικά και σχετικά με τη Διακυβέρνηση θέματα και συνεχίζει να εργάζεται για τη δημιουργία ενός οργανισμού με όραμα για το μέλλον συμπεριλαμβάνοντας τα θέματα ΠΚΔ σε όλους τους τομείς της λειτουργίας του.

Το Συγκρότημα ενεργεί με διαφάνεια και υπευθυνότητα, σύμφωνα με τον κώδικα δεοντολογίας του, και φιλοδοξεί να ηγηθεί σε μια εποχή που χαρακτηρίζεται από γεωμετρική πρόοδο, διαταραχή και ψηφιοποίηση, μέσω της καινοτόμου προσέγγισής του. Το Συγκρότημα παραμένει συνεπές και δεσμευμένο έναντι όλων των ενδιαφερόμενων μερών του; επενδυτές, πελάτες, μετόχους, υπαλλήλους και την κοινωνία.

Η στρατηγική ΠΚΔ που καταρτίστηκε το 2021 αναπτύσσεται συνεχώς. Το Συγκρότημα διατηρεί τον ηγετικό του ρόλο στον πυλώνα της Κοινωνικής προσφοράς και Διακυβέρνησης και εστιάζει στην ενίσχυση της θετικής επίδρασης του στο Περιβάλλον, επαναπροσδιορίζοντας όχι μόνο τον δικό του τρόπο λειτουργίας αλλά και τον τρόπο λειτουργίας των πελατών του.

Εργαζόμενοι

Το Συγκρότημα αναγνωρίζει τη σημασία της επένδυσης στην ενδυνάμωση και την ανάπτυξη του προσωπικού.

Δέσμευση εργαζομένων

Ο αριθμός προσωπικού του Συγκροτήματος στις 31 Δεκεμβρίου 2022 ανήλθε σε 2,889 σε σύγκριση με 3,438 ατόμων στις 31 Δεκεμβρίου 2021. Ανάλυση ανά γεωγραφική περιοχή του μέσου όρου του αριθμού των υπαλλήλων (πλήρους απασχόλησης) του Συγκροτήματος και ανάλυση του μέσου όρου του αριθμού υπαλλήλων στην Κύπρο για το 2022 ανά πελατειακό τομέα υφιστάμενης διαχείρισης του πελάτη παρουσιάζεται στη Σημείωση 14 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων. Η BOC PCL έχει αναπτύξει πολιτικές για την διασφάλιση της ισότητας των φύλων, της διαφορετικότητας και της ενσωμάτωσης. Οι πολιτικές, οι διαδικασίες, η εκπαίδευση και μία σειρά εργαλείων είναι διαθέσιμα για να διασφαλίσουν ότι το Συγκρότημα υιοθετεί μια κουλτούρα αξιοκρατίας και δικαίου. Ως αποτέλεσμα της συμφωνίας με την Ένωση Τραπεζικών Υπαλλήλων Κύπρου για την ανανέωση της συλλογικής σύμβασης για τα έτη 2021 και 2022 έχει εισαχθεί η πρακτική αμοιβής στη βάση της απόδοσης με στόχο μεγαλύτερη ευθυγράμμιση με τη στρατηγική και το όραμα του Συγκροτήματος.

Το 2022, κάτω από το έργο 'Οργανωτική Υγεία', το Συγκρότημα διεξήγαγε δύο Έρευνες απόψεων προσωπικού. Οι Έρευνες απόψεων συνεχίζουν να αποτελούν χρήσιμα εργαλεία για την επαναξιολόγηση των προοπτικών του προσωπικού, την δέσμευση της Διεύθυνσης και την συμμετοχή στις προτεραιότητες υγείας του Συγκροτήματος (Προσωπική Ιδιοκτησία, Μετάβαση Γνώσεων, Συμμετοχή Εργαζομένων και Ευκαιρίες Καριέρας). Με βάση τα αποτελέσματα στις Έρευνες απόψεων όλες οι πρακτικές έχουν βελτιωθεί και έχουν δημιουργηθεί σχέδια δράσης στο επίπεδο του Συγκροτήματος και στο επίπεδο των Τμημάτων.

BOC PCL συνεχίζει την αναβάθμιση των δεξιοτήτων του προσωπικού μέσω της εκπαίδευσης και ευκαιριών ανάπτυξης που παρέχονται σε όλο το προσωπικό, και κεφαλαιοποιεί τις μοντέρνες μεθοδολογίες εκπαιδευτικής μετάδοσης. Το 2022, η BOC PCL άμβλυσε την έμφαση στην ευεξία του προσωπικού μέσω προσφοράς διαδικτυακών σεμιναρίων, δραστηριότητες ενδυνάμωσης της ομάδας και οικογενειακές εκδηλώσεις με απώτερο σκοπό να αναβαθμίσει την ψυχική, σωματική, οικονομική και κοινωνική υγεία, στις οποίες έλαβαν μέρος 1,424 υπάλληλοι, μέσω του προγράμματος 'Well-at-Work program'.

Δήλωση μη-χρηματοοικονομικής πληροφόρησης (συνέχεια)

Εκμάθηση και Ανάπτυξη

Στο πλαίσιο της Πολιτικής Εκμάθησης και Ανάπτυξης του Συγκροτήματος, το 2022 τα προγράμματα κατάρτισης που υλοποιήθηκαν βασίστηκαν στους ακόλουθους πυλώνες κατάρτισης:

- Συστήματα και δεδομένα - Παροχή ευκαιριών επανεκπαίδευσης και αναβάθμισης δεξιοτήτων ώστε να ξεκλειδωθούν οι προοπτικές του προσωπικού και να μπορούν καλύτερα να ανταπεξέλθουν στις συνεχείς αλλαγές στις επαγγελματικές ανάγκες και δεξιότητες.
- Εκπαίδευση ανάπτυξης ικανοτήτων - Εξέλιξη διευθυντικών δεξιοτήτων στην μεσαία διοίκηση ώστε να διαχειρίζονται, εμπλέκονται καλύτερα με το προσωπικό και επιπρόσθετη ανάπτυξη στο είδος ηγεσίας της Ανώτερης Διεύθυνσης ώστε να εμπνέουν το προσωπικό και να κινητοποιούν την αλλαγή.
- Επιχειρησιακή εκπαίδευση - Παροχή συνεχούς ευκαιριών εκπαίδευσης ώστε το προσωπικό να είναι συγχρονισμένο με τη γνώση στις κανονιστικές ρυθμίσεις, στην συμμόρφωση, στην ασφάλεια πληροφοριών κ.α., ώστε να δρουν με ακεραιότητα και επαγγελματισμό.

Μετά την υποχώρηση των περιοριστικών μέτρων από την πανδημία, η προσφορά εκπαιδευτικών προγραμμάτων του προσωπικού αυξήθηκε κατά 32% το 2022 σε σύγκριση με το 2021 και οι συνολικές ώρες εκπαίδευσης αυξήθηκαν κατά 35% σε σύγκριση με το 2021. Το 2022, 100% του προσωπικού έλαβαν εκπαίδευση, με σύνολο 67,326 ώρες εκπαίδευσης. Εκτός από διαδικτυακά μαθήματα και ζωντανά διαδικτυακά σεμινάρια, το Συγκρότημα παρείχε 75 εκπαιδεύσεις και προγράμματα με φυσική παρουσία του προσωπικού με σύνολο 13,603 ώρες εκπαίδευσης το 2022.

Υγεία και Ασφάλεια

Το Συγκρότημα έχει ως πρωταρχικό του μέλημα την Υγεία και Ασφάλεια του προσωπικού του, των πελατών του και των συνεργατών του. Ο στόχος είναι η αποτροπή των τραυματισμών που σχετίζονται με την εργασία και να διασφαλιστεί η Υγεία και Ασφάλεια στους χώρους του Συγκροτήματος μέσω αποτελεσματικής διαχείρισης των σχετιζόμενων κινδύνων.

Το 2022, η πολιτική του Συγκροτήματος για την Υγεία και Ασφάλεια και οι εσωτερικές διαδικασίες αναθεωρήθηκαν ώστε να διασφαλίσουν την συμμόρφωση με τους νέους κανονισμούς Υγείας και Ασφάλειας. Το προσωπικό εκπαιδεύτηκε σε ζητήματα και διαδικασίες Υγείας και Ασφάλειας μέσω διαδικτυακών μαθημάτων. Επιπρόσθετα, εκπαιδευτικές συνεδρίες διεξήχθησαν για τους Προέδρους της Επιτροπής Ασφάλειας και ατόμων κλειδιά στην ομάδα Υγείας και Ασφάλειας, στους Συνδέσμους Συμμόρφωσης και στο προσωπικό Πρώτων βοηθειών. Το Συγκρότημα διεξάγει ασκήσεις εκκένωσης μια φορά τον χρόνο σε όλη την επικράτεια για τις διαδικασίες έκτακτης ανάγκης, συμπεριλαμβανομένου σεισμού και πυρκαγιές. Αναγνωρισθέντες κίνδυνοι με βάση την αξιολόγηση κινδύνων έχουν αντιμετωπιστεί σωστά κατά την διάρκεια του χρόνου. Η προσέγγισή μας είναι να παρέχουμε διαβεβαίωση ότι οι κίνδυνοι έχουν διαχειριστεί σωστά και δημιουργούν ένα αίσθημα ασφάλειας στο προσωπικό. Το 2022, η BOC PCL συνεχίζει την επικέντρωση της στην ευεξία του προσωπικού μέσω διεξαγωγής σεμιναρίων για την Υγιεινή Διατροφή και Ψυχική Υγεία στο περιβάλλον εργασίας, μέσω του προγράμματος 'Well-at-Work program'.

Κοινωνία

Η Στρατηγική και το Πρόγραμμα Εταιρικής Κοινωνικής Υπευθυνότητας του Συγκροτήματος συμβάλλουν στον Πυλώνα Κοινωνία, της Στρατηγικής ΠΚΔ και υποστηρίζουν τους επιλεγμένους από το Συγκρότημα ΣΒΑ των Ηνωμένων Εθνών. Το Πρόγραμμα Εταιρικής Κοινωνικής Υπευθυνότητας του Συγκροτήματος και όλες οι σχετικές πρωτοβουλίες είναι συμβατές με την κύρια δραστηριότητά του και ενισχύουν τη συνολική στρατηγική και το όραμα του Συγκροτήματος. Η Στρατηγική υποδεικνύει με σαφήνεια τη μετάβαση από την έκδοση μιας επιταγής και την αίτηση τοποθέτησης λογότυπου, στην εξέταση, τη συμβολή, τη συμμετοχή και, τέλος, τη δέσμευση για τον σκοπό της υποστήριξης. Η Πολιτική Δωρεών, Χορηγιών και Συνεργασιών του Συγκροτήματος καλύπτει τη δέσμευση του Συγκροτήματος με βασικούς εταίρους, πελάτες και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη που στοχεύουν στη δημιουργία βιώσιμου κοινωνικού αντίκτυπου και ουσιαστικής διαφοράς στην κοινότητα.

Το Πρόγραμμα Εταιρικής Κοινωνικής Υπευθυνότητας του Συγκροτήματος ανταποκρίνεται όταν:

- Υπάρχει μια επιτακτική κοινωνική ανάγκη.
- Η εν λόγω ανάγκη δεν εξυπηρετείται πλήρως από τον δημόσιο τομέα.
- Οι προτεινόμενες ενέργειες/στρατηγικές εξυπηρετούν καλύτερα όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη της BOC PCL (επενδυτές, πελάτες, εργαζομένους, μετόχους, ρυθμιστικές αρχές κ.λ.π.)

Δήλωση μη-χρηματοοικονομικής πληροφόρησης (συνέχεια)

Κοινωνία (συνέχεια)

Το 2022 το Συγκρότημα συνέχισε να αναλαμβάνει τη βιώσιμη υποστήριξη της τοπικής κοινωνίας με πρωτοβουλίες στον Πυλώνα της Υγείας και Εκπαίδευσης, με βάση τη σχετική πολιτική και στρατηγική. Επιπρόσθετα, το Συγκρότημα συνέχισε να αναπτύσσει πρωτοβουλίες με στόχο τη διατήρηση του τοπικού πολιτισμού και ιστορίας, μέσω του Πολιτιστικού Ιδρύματος Τράπεζας Κύπρου και την ενίσχυση της καινοτομίας και των νεοφυών επιχειρήσεων μέσω του Κέντρου Καινοτομίας IDEA. Το Συγκρότημα συνέχισε και επέκτεινε με επιτυχία τη λειτουργία του βραβευμένου δικτύου εταιρειών SupportCY.

Το SupportCY δημιουργήθηκε τον Μάρτιο του 2020 για την υποστήριξη του κρατικού μηχανισμού και εκτελούσε καθήκοντα πρώτης γραμμής στη μάχη ενάντια στην πανδημία COVID-19, ενώ οι δράσεις του δικτύου, με επικεφαλής την BOC PCL, επεκτάθηκαν στην υποστήριξη διαφόρων κοινωνικών αναγκών. Ταυτόχρονα, συνέχισε να δημιουργεί Κοινωνικό Κεφάλαιο το οποίο είναι βιώσιμο και αποτελεσματικότερο, φέρνοντας επιχειρήσεις και οργανισμούς σε συνεργασία για να προσφέρουν στην κοινωνία όπου ο κάθε ένας υπερτερεί για συγκεκριμένες ανάγκες. Μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2022, το δίκτυο του SupportCY αριθμούσε περισσότερα από 167 μέλη, ενώ δημιουργήθηκε το Κέντρο Αντιμετώπισης Κρίσεων και Καταστροφών του SupportCY, το Σώμα Εθελοντών του SupportCY και το SupportCY House για να ικανοποιήσουν και να καλύψουν ακόμη περισσότερες ανάγκες της Κυπριακής κοινωνίας και όχι μόνο. Μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2022, η πρωτοβουλία SupportCY συνεισέφερε στην κοινωνία κεφάλαια, υπηρεσίες και προϊόντα αξίας άνω των €880,000, από τα οποία η BOC PCL είχε συνεισφέρει το μεγαλύτερο μέρος της χρηματικής στήριξης.

Για την υποστήριξη αυτών των δράσεων, η BOC PCL προσέφερε περίπου €620,000 για την υποστήριξη και ενίσχυση πέραν των 90 ΜΚΟ, οργανώσεων, φιλανθρωπικών οργανώσεων, δήμων, σχολείων, αθλητικών ομοσπονδιών και αθλητικών ακαδημιών, προσφέροντας παράλληλα μεταχειρισμένους υπολογιστές και άλλο εξοπλισμό γραφείου σε σχολεία, οργανώσεις και ΜΚΟ από απόθεμα της BOC PCL.

Οι κύριες δράσεις βιώσιμης στήριξης στο πλαίσιο των τριών πυλώνων: Υγεία, Περιβάλλον και Εκπαίδευση αναφέρονται παρακάτω.

Κύριες δράσεις στον Πυλώνα Υγεία:

- Πάνω από 55.000 ασθενείς έχουν υποβληθεί σε θεραπεία στο Ογκολογικό Κέντρο Τράπεζας Κύπρου από την ίδρυση του το 1998 από τη BOC PCL και τη Κυπριακή Κυβέρνηση, ενώ το Συγκρότημα συνέχισε να παρέχει ισχυρή στήριξη, οικονομική και άλλη, προς το Κέντρο. Η συσσωρευτική συνεισφορά του Συγκροτήματος στο Ογκολογικό Κέντρο της Τράπεζας Κύπρου είναι περίπου €70 εκατομμύρια.
- Το Συγκρότημα συντόνισε για ακόμη ένα χρόνο την εκστρατεία «Στη Μάχη» ενάντια στον καρκίνο σε συνεργασία με τον Αντικαρκινικό Σύνδεσμο Κύπρου, προσαρμοσμένη ώστε να ανταποκρίνεται στην κοινωνική αποστασιοποίηση και τα άλλα μέτρα που σχετίζονται με την πανδημία. Η εκστρατεία είχε ως αποτέλεσμα τη συγκέντρωση €446,000 σημειώνοντας αύξηση περίπου 36% σε σχέση με το προηγούμενο έτος.
- Το 2022, το Συγκρότημα επανέλαβε την παροχή οικονομικής και άλλης ιατρικής υποστήριξης σε οικογένειες που έχουν ανάγκη μέσω βασικών ΜΚΟ, με βάση την Πολιτική Δωρεών, Χορηγιών και Συνεργασιών, καθώς και εντός του δικτύου SupportCY. Επιπλέον, το Συγκρότημα συνεργάστηκε και υποστήριξε αρκετούς Συνδέσμους Ασθενών.

Κύριες δράσεις στον Πυλώνα Εκπαίδευση:

- Το Πολιτιστικό Ίδρυμα Τράπεζας Κύπρου (το «Ίδρυμα») είναι ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός ο οποίος ιδρύθηκε το 1984, προστατεύει την πολιτιστική κληρονομιά και υποστηρίζει τη νεολαία, διατηρεί δύο μουσεία και πέντε σπάνιες συλλογές. Οι κύριοι στρατηγικοί στόχοι του Ίδρυματος είναι η προώθηση της έρευνας, η μελέτη του κυπριακού πολιτισμού στους τομείς της αρχαιολογίας, της ιστορίας, της τέχνης και της λογοτεχνίας, η διατήρηση και διάδοση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς της Κύπρου, με ιδιαίτερη έμφαση στη διεθνή προβολή του μακραίωνου ελληνικού πολιτισμού στο νησί, η στροφή στην έρευνα και ανάπτυξη της πολιτιστικής βιωσιμότητας μέσω ευρωπαϊκών επιχορηγήσεων και η αναβάθμιση και προώθηση του εκπαιδευτικού ρόλου του Ίδρυματος. Επιπρόσθετα, το Ίδρυμα αναπτύσσει και αναβαθμίζει τον κοινωνικό του ρόλο για τις ευάλωτες/μειονεκτούσες ομάδες, στοχεύοντας σε μόνιμες αλλαγές/προσαρμογές στα μουσεία του και σε δράσεις που προωθούν και διευκολύνουν τη συμμετοχή όλων των ευάλωτων/μειονεκτούσων ομάδων στον πολιτισμό. Διαθέτει περισσότερες από 250 κυπριακές εκδόσεις, έχει οργανώσει και συμμετάσχει σε περισσότερες από 60 εκθέσεις στην Κύπρο και στο εξωτερικό, 100 συνέδρια και περισσότερα από 10.000 παιδιά έχουν λάβει μέρος στα εκπαιδευτικά του προγράμματα από την ίδρυσή του.

Δήλωση μη-χρηματοοικονομικής πληροφόρησης (συνέχεια)

Κοινωνία (συνέχεια)

Κύριες δράσεις στον Πυλώνα Εκπαίδευση: (συνέχεια)

- Το 2022 η IDEA αναγνωρίστηκε ως πολύτιμος εταίρος από την Πολιτεία με την υπογραφή Μνημονίου Συνεργασίας με το Υπουργείο Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής, υλοποιώντας έτσι τον στρατηγικό πυλώνα της για τη συνεργασία δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. Το Μνημόνιο περιλάμβανε επιχορήγηση ύψους €100,000 για δύο νεοφυείς επιχειρήσεις του IDEA, καθώς και κοινές δραστηριότητες για την ενίσχυση της νεανικής καινοτόμου επιχειρηματικότητας. Ακρογωνιαίος λίθος του IDEA είναι το Startup Programme, ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα κατάρτισης για τη δημιουργία επιχειρήσεων, το οποίο φιλοξενεί νεοφυείς επιχειρήσεις για μια περίοδο εννέα μηνών. Μέσω της πολυμελούς ομάδας του, που αποτελείται από περισσότερους από 80 διακεκριμένους μέντορες και εκπαιδευτές που εργάζονται κυρίως αφιλοκερδώς, οι νεοφυείς επιχειρήσεις συνεργάζονται στενά με εμπειρογνώμονες του κλάδου για να λάβουν ανατροφοδότηση, καθοδήγηση, συμβουλές και επαγγελματικές υπηρεσίες. Το 2022, το IDEA έδωσε ζωή σε καινοτόμες επιχειρήσεις που σχετίζονται με τους τομείς των τεχνολογιών υγείας (healthtech), των πράσινων τεχνολογιών (greentech) και του τουρισμού, μέσω των σημερινών πέντε νεοσύστατων επιχειρήσεων.
- Το 2022, το Συγκρότημα επανέλαβε τις συνεργασίες με διάφορους οργανισμούς σε μια προσπάθεια να συμβάλει στην ενίσχυση της εκπαίδευσης, της καινοτομίας και της εφευρετικότητας. Επιπλέον, το Συγκρότημα στηρίζει την αριστεία και τη δημιουργικότητα μεταξύ των μαθητών, καθώς επίσης αναγνωρίζει αυτούς που ξεχωρίζουν σε διεθνείς και τοπικούς διαγωνισμούς βραβεύοντάς τους. Το Συγκρότημα βράβευσε επίσης ταλαντούχους νέους στον αθλητισμό, μέσω αθλητικών ομοσπονδιών και ακαδημιών.
- Η Οδική Ασφάλεια είναι ένας ακόμη επιμέρους πυλώνας Εκπαίδευσης στον οποίο συμμετέχει ενεργά το Συγκρότημα μέσω της οργάνωσης και της υποστήριξης εκστρατειών, όπως φιλικό έλεγχοι ελαστικών και μηχανικών οχημάτων και προγραμμάτων σε σχολεία για την εκπαίδευση στην οδική ασφάλεια, σε συνεργασία με ΜΚΟ που ειδικεύονται στο θέμα, την Αστυνομία και το Υπουργείο Μεταφορών.

Περιβάλλον

Το Συγκρότημα φιλοδοξεί να ενισχύσει το θετικό του αντίκτυπο στο περιβάλλον, και να διατηρήσει την ηγετική του θέση στους πυλώνες της κοινωνίας και διακυβέρνησης επαναπροσδιορίζοντας όχι μόνο τον δικό του τρόπο λειτουργίας αλλά και τον τρόπο λειτουργίας των πελατών του. Περισσότερες πληροφορίες όσον αφορά την στρατηγική και τις δράσεις του Συγκροτήματος για την επίτευξη των φιλοδοξιών του Συγκροτήματος παρατίθενται στο Μέρος Α – TCFD στις 'Περιβαλλοντικές, κοινωνικές και σχετικές με τη διακυβέρνηση γνωστοποιήσεις' και στην ενότητα 'Επισκόπηση Επιχειρηματικής Δραστηριότητας' της Έκθεσης Συμβούλων.

Κατά τη διάρκεια του 2022, το Συγκρότημα ξεκίνησε περισσότερα περιβαλλοντικά προγράμματα σε συνεργασίες με εξειδικευμένες Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ) και άλλους φορείς, εστιάζοντας στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και στην πρόληψη, αντιμετώπιση και αποκατάσταση των δασικών πυρκαγιών, τη βιοποικιλότητα και τη θαλάσσια ρύπανση.

Κύριες δράσεις στον Πυλώνα Περιβάλλον:

- Το Κέντρο «Μέλισσα – Ζωή», ένα έργο τεχνητής αναπαραγωγής μέλισσας βασίλισσας για την προαγωγή της βιοποικιλότητας, εγκαινιάστηκε τον Ιούνιο του 2022, με πρωτοβουλία της BOC PCL και των Ροταριανών Ομίλων Κύπρου. Η πρωτοβουλία αποσκοπεί στην αναζωογόνηση του περιβάλλοντος και στην αποκατάσταση της οικονομικής δραστηριότητας σε περιοχές όπου παράγεται μέλι και οι οποίες καταστράφηκαν από πυρκαγιές. Οι πυρκαγιές του 2021 επηρέασαν περίπου το 75% των κυψελών μελισσών, οπότε το έργο στοχεύει στην επαναφορά του κατεστραμμένου οικοσυστήματος, αναζωογονώντας τις πληγείσες κοινότητες παραγωγής μελιού. Στόχος είναι να παρασχεθεί η απαραίτητη στήριξη στη φύση και στις κοινότητες που υποφέρουν περιβαλλοντικά, οικονομικά και επαγγελματικά. Η λειτουργία του Κέντρου θα ωφελήσει εννέα κοινότητες και 38 μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις παραγωγής μελιού.
- Η «Seaμαχία» για τη ζωή στο νερό είναι ένα έργο που χρηματοδοτείται από την BOC PCL και περιλαμβάνει τη μελέτη και την εγκατάσταση ενός πιλοτικού συστήματος για την παρακολούθηση της ποιότητας του θαλάσσιου νερού στην περιοχή της Μαρinas Αγίας Νάπας στην Κύπρο. Σκοπός είναι η παρακολούθηση και καταγραφή σημαντικών παραμέτρων ποιότητας του νερού σε πραγματικό χρόνο. Ο κύριος στόχος του έργου είναι η παροχή έγκαιρης ανίχνευσης δεικτών ρύπανσης, η οποία με τη σειρά της θα παρέχει προειδοποιήσεις για τις απαραίτητες διορθωτικές ενέργειες για τη διασφάλιση της προστασίας του περιβάλλοντος, όχι μόνο για την περιοχή της Αγίας Νάπας, αλλά και για άλλες ακτές της Κύπρου, δημιουργώντας έτσι ένα εθνικό σύστημα ελέγχου της ποιότητας του θαλάσσιου νερού. Το πιλοτικό πρόγραμμα θα υλοποιηθεί από την ερευνητική ομάδα EMERGE του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου σε συνεργασία με τη CYMEPA και τη Μαρίνα Αγίας Νάπας.

Δήλωση μη-χρηματοοικονομικής πληροφόρησης (συνέχεια)

Περιβάλλον (συνέχεια)

- Η BOC PCL και επιχειρήσεις και οργανισμοί του SupportCY ένωσαν τις δυνάμεις τους και υποστήριξαν το Τμήμα Δασών στην πρόληψη καταστροφών και την προστασία των κυπριακών δασών. Μέτρα πρόληψης και δράσεις που σχετίζονται με την ευαισθητοποίηση του κοινού για την προστασία των δασών, καθώς και προγράμματα πυροπροστασίας στα δάση της Κύπρου, ξεκίνησαν το καλοκαίρι του 2022. Με βάση τις επίσημες στατιστικές έρευνες, η πρόληψη είναι ο σημαντικότερος παράγοντας για την προστασία των δασών. Έχει προγραμματιστεί μια σειρά περιπολιών στα δάση από το Σώμα Εθελοντών και το Κέντρο Αντιμετώπισης Κρίσεων και Καταστροφών του SupportCY. Παράλληλα, έχουν προγραμματιστεί εκπαιδευτικές και ενημερωτικές δράσεις σε εμπορικά κέντρα και αγροτικούς δήμους με τη συνεργασία του Τμήματος Δασών.
- Το «Rescue 3 Europe» πιστοποίησε πέντε μέλη του Σώματος Εθελοντών του SupportCY της BOC PCL ως «Swiftwater» και «Flood First Responders» κατόπιν εντατικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα. Τα πιστοποιημένα αυτά μέλη θα κινητοποιηθούν για την παροχή υποστήριξης και την αντιμετώπιση σε περίπτωση εκδήλωσης πλημμυρών.
- Τα μέλη του SupportCY, οι συνεργαζόμενες οργανώσεις και οι κρατικές υπηρεσίες φύτεψαν 180 δέντρα στο δάσος Λουρκά στο Γέρι το 2022. Οι τοποθεσίες δενδροφύτευσης έχουν οριστεί από το Τμήμα Δασών, το οποίο συνεργάζεται με την BOC PCL και το SupportCY για δραστηριότητες δενδροφύτευσης.

Πολιτικές δωρεές

Οι πολιτικές δωρεές πρέπει να γνωστοποιούνται βάσει του Εκλογικού Νόμου του 1997 της Ιρλανδίας (όπως τροποποιήθηκε). Με βάση την Πολιτική Δωρεών, Χορηγιών και Εταιρικών Σχέσεων του Συγκροτήματος, το Συγκρότημα δεν χρηματοδοτεί πολιτικά κόμματα, ή οποιοσδήποτε ενώσεις/οργανισμούς που σχετίζονται άμεσα, ή έμμεσα, με αυτά. Οι Σύμβουλοι, κατόπιν έρευνας, έχουν βεβαιωθεί ότι δεν έγιναν πολιτικές δωρεές κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

Ανθρώπινα Δικαιώματα και Ίσες Ευκαιρίες

Ο Κώδικας Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας του Συγκροτήματος θέτει με σαφήνεια τις ηθικές αρχές και αξίες που υιοθετούνται από το Συγκρότημα και προνοεί ένα πλαίσιο για αναμενόμενες συμπεριφορές και καθοδηγεί το εργατικό δυναμικό του στο να κάνει το σωστό. Το Συγκρότημα αναγνωρίζει την ευθύνη του για σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων όπως παρατίθενται στο Διεθνές Νομοσχέδιο για τα ανθρώπινα δικαιώματα και ακολουθεί διεθνώς αποδεκτές οδηγίες, αρχές και πρωτοβουλίες, όπως τις Βασικές Συμβάσεις Εργασίας της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ILO) και την Οικουμενική Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (UDHR).

Το Συγκρότημα εφαρμόζει πολιτικές που διασφαλίζουν την ισότητα των φύλων, τη διαφορετικότητα και την ένταξη και λειτουργεί με βάση αντικειμενικά κριτήρια που σχετίζονται με την ικανότητα, την ηθική και την εμπειρία, ανεξαρτήτως χρώματος, φυλής, εθνικότητας/εθνικής καταγωγής, αναπηρίας, ηλικίας, φύλου, θρησκείας, σεξουαλικού προσανατολισμού ή πολιτικών πεποιθήσεων. Πολιτικές και διαδικασίες, καθώς επίσης εκπαίδευση και μια σειρά εργαλείων είναι διαθέσιμα για να διασφαλιστεί ότι το Συγκρότημα προωθεί μια κουλτούρα ισότητας. Η πολιτική μηδενικής ανοχής στις διακρίσεις, την παρενόχληση και τον εκφοβισμό έχει σχεδιαστεί για να διαχειρίζεται αποτελεσματικά και τελικά να εξαλείφει κάθε μορφή παρενόχλησης, διάκρισης ή άδικης μεταχείρισης.

Για το μετριασμό του κινδύνου για τα ανθρώπινα δικαιώματα, ή τυχόν παραβιάσεις που μπορεί να συμβούν, η BOC PCL έχει θεσπίσει ολοκληρωμένες διαδικασίες δέουσας επιμέλειας, οι οποίες περιλαμβάνουν: την εφαρμογή του Κώδικα Συμπεριφοράς ο οποίος καθορίζει συγκεκριμένες συμπεριφορές, πρακτικές, υπευθυνότητες και κανονισμούς για να ακολουθεί και να στηρίζει το προσωπικό του Συγκροτήματος ως εργαζόμενοι του Συγκροτήματος της Τράπεζας Κύπρου και μία δέσμη μηχανισμών για την έγκαιρη αναφορά των θεμάτων που προκύπτουν.

Καταπολέμηση της δωροδοκίας και θέματα σχετικά με τη διαφθορά

Οι βασικές αξίες και αρχές του Συγκροτήματος που κατευθύνουν τις επιχειρηματικές δραστηριότητες δίνουν έμφαση στη συνεχή διασφάλιση ηθικής συμπεριφοράς. Προστασία της ακεραιότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος από κινδύνους οικονομικού εγκλήματος συμπεριλαμβανομένου των περιστατικών νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, χρηματοδότηση της τρομοκρατίας και δωροδοκίας και διαφθοράς είναι εγγενούς σημασίας για το Συγκρότημα.

Δήλωση μη-χρηματοοικονομικής πληροφόρησης (συνέχεια)

Καταπολέμηση της δωροδοκίας και θέματα σχετικά με τη διαφθορά (συνέχεια)

Το Συγκρότημα διατηρεί πολιτική μηδενικής ανοχής για περιστατικά νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, φοροδιαφυγή, χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, δωροδοκία, διαφθορά, δόλο και κατάχρηση της αγοράς. Μια ισχυρή πολιτική κατά της δωροδοκίας, κατάρτιση μητρώου δώρων, κατάρτιση μητρώου σύγκρουσης συμφερόντων και συχνές υπενθυμίσεις συμβάλλουν στην επίτευξη συμμόρφωσης υψηλού επιπέδου. Η προστασία χρημάτων, απορρήτου και δεδομένων των πελατών του Συγκροτήματος είναι το κλειδί της πολιτικής κατά της δωροδοκίας και της διαφθοράς. Βασικοί κώδικες και πολιτικές στη διαχείριση τέτοιων θεμάτων είναι ο Κώδικας Ηθικής του Συγκροτήματος, ο Κώδικας Συμπεριφοράς του Συγκροτήματος, η Πολιτική του Συγκροτήματος κατά της Δωροδοκίας και Διαφθοράς, η Πολιτική του Συγκροτήματος για Σύγκρουση Συμφερόντων, η Πολιτική Αναφοράς Δυσλειτουργιών και η Πολιτική του Συγκροτήματος σχετικά με την Καταπολέμηση της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες και την Χρηματοδότηση της Τρομοκρατίας.

Διεξάγονται προγράμματα σε ετήσια βάση για τις πολιτικές και διαδικασίες για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και την καταπολέμηση της διαφθοράς από τους εργαζομένους.

Το Συγκρότημα διατηρεί Πλαίσιο Αντι-Οικονομικού Εγκλήματος. Ακολουθείται μια προσέγγιση που λαμβάνει υπόψη τους κινδύνους για την αξιολόγηση των πελατών η οποία αντικατοπτρίζεται στην Πολιτική Αποδοχής Πελατών της BOC PCL. Οι πελάτες αξιολογούνται με βάση το κίνδυνο για σκοπούς της καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, σύμφωνα με ένα σύνολο παραμέτρων που λαμβάνουν υπόψη γεωγραφικούς παράγοντες, τα προϊόντα που αγοράζονται, τα κανάλια διανομής, τη συναλλακτική συμπεριφορά και άλλους παράγοντες που αφορούν το κίνδυνο. Οι πελάτες υποβάλλονται σε διαδικασία δέουσας επιμέλειας, η οποία βασίζεται στην αξιολόγηση του πελάτη ως προς τον κίνδυνο, στην αρχή και κατά τη διάρκεια της συνεργασίας. Κάποιοι πελάτες και τελικοί πραγματικοί δικαιούχοι παρουσιάζουν υψηλότερο κίνδυνο (π.χ. πολιτικά εκτεθειμένα πρόσωπα (ΠΕΠ) και/ή πελάτες που έχουν έδρα/διαμένουν σε τρίτες χώρες 'υψηλού κινδύνου'). Για αυτούς τους πελάτες διενεργούνται ενισχυμένες διαδικασίες δέουσας επιμέλειας. Το Συγκρότημα δεσμεύεται για τη διαφύλαξη των προσωπικών δεδομένων των πελατών, προμηθευτών και συνεργατών του. Οι πελάτες διατηρούν τον έλεγχο των προσωπικών τους δεδομένων και ασκούν τα δικαιώματα που τους παρέχει η Ευρωπαϊκή νομοθεσία (EU GDPR) σε σχέση με τον τρόπο που συλλέγονται, επεξεργάζονται και διασφαλίζονται τα προσωπικά τους δεδομένα. Το Συγκρότημα εφαρμόζει την πολιτική Εκτίμησης Αντίκτυπου Προστασίας Δεδομένων (Data Protection Impact Assessments - DPIA), για τον έγκαιρο εντοπισμό και μετριασμό των κινδύνων ως προς τη διαφύλαξη της ιδιωτικότητας.

Όλοι οι εργαζόμενοι και οι Σύμβουλοι ενημερώνονται για τις πολιτικές και τα πρότυπα για Κανονιστική Συμμόρφωση.

Έκθεση ποικιλομορφίας

Η έκθεση ποικιλομορφίας του Συγκροτήματος περιλαμβάνεται στην ενότητα 'Ποικιλομορφία' της Έκθεσης Εταιρικής Διακυβέρνησης.

Επιχειρηματικό Μοντέλο

Το επιχειρηματικό μοντέλο του Συγκροτήματος περιγράφεται στις ενότητες 'Επισκόπηση Επιχειρηματικής Δραστηριότητας' και 'Στρατηγική και Προοπτικές' της Έκθεσης Συμβούλων της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης 2022.

Δήλωση μη-χρηματοοικονομικής πληροφόρησης (συνέχεια)

Διαχείριση Κινδύνων

Περιγραφή των κυριότερων κινδύνων, της επίδρασής τους στην επιχειρηματική δραστηριότητα και του τρόπου με τον οποίο τυγχάνουν διαχείρισης, γνωστοποιούνται στην ενότητα 'Κυριότεροι κίνδυνοι και αβεβαιότητες - διαχείριση και μετριασμός κινδύνων' της Έκθεσης Συμβούλων, στον 'Πυλώνα III - Διαχείριση Κινδύνων' στο Μέρος A - TCFD στις 'Περιβαλλοντικές, κοινωνικές και σχετικές με τη διακυβέρνηση γνωστοποιήσεις' και στις 'Γνωστοποιήσεις Διαχείρισης Κινδύνου και Κεφαλαίου' οι οποίες είναι μέρος των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων.

Οι κίνδυνοι που σχετίζονται με τις δράσεις εταιρικής ευθύνης του Συγκροτήματος και οι δράσεις που ανέλαβε το Συγκρότημα προκειμένου να τις αντιμετωπίσει, καλύπτονται από κάθε πυλώνα ευθύνης.

Κύριοι Δείκτες Απόδοσης

Ανάλυση των κύριων δεικτών απόδοσης που αφορούν το Συγκρότημα γνωστοποιείται στα 'Οικονομικά Αποτελέσματα' της Έκθεσης Συμβούλων και στον 'Πυλώνα IV - Μετρήσεις και Στόχοι' στο Μέρος A - TCFD στις 'Περιβαλλοντικές, κοινωνικές και σχετικές με τη διακυβέρνηση γνωστοποιήσεις' οι οποίες είναι μέρος των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων.

Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις για το 2022

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ BANK OF CYPRUS HOLDINGS
Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις - Περιεχόμενα
για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022

Περιεχόμενα	<i>Σελίδα</i>	<i>Σελίδα</i>
Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων	146	
Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων	147	
Ενοποιημένος Ισολογισμός	148	
Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων	149	
Ενοποιημένη Κατάσταση Ταμειακών Ροών	151	
Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις		
1. Πληροφορίες για την Εταιρία	153	
2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών	153	
2.1 Βάση ετοιμασίας	153	
2.2 Λογιστικές πολιτικές και αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές και στις γνωστοποιήσεις	156	
2.3 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί αλλά δεν έχουν τεθεί σε ισχύ	157	
2.4 Βάση ενοποίησης	162	
2.5 Συνενώσεις επιχειρήσεων	163	
2.6 Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες	163	
2.7 Μετατροπή ξένου συναλλάγματος	164	
2.8 Οικονομικές πληροφορίες κατά τομέα	165	
2.9 Κύκλος εργασιών	165	
2.10 Έσοδα από συμβάσεις πελατών	165	
2.11 Αναγνώριση εσόδων/εξόδων από τόκους και έσοδα/έξοδα παρόμοια με τόκους	167	
2.12 Ωφελήματα αφιπρέτησης προσωπικού	168	
2.13 Φορολογία	169	
2.14 Χρηματοοικονομικά μέσα - Αρχική αναγνώριση	170	
2.15 Ταξινόμηση και επιμέτρηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	170	
2.16 Επαναταξινόμηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	175	
2.17 Αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	175	
2.18 Τροποποίηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	175	
2.19 Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	176	
2.20 Διαγραφές	185	
2.21 Χρηματοοικονομικές εγγυητικές, πιστωτικές επιστολές και όρια δανείων που δεν έχουν ακόμη χρησιμοποιηθεί	185	
2.22 Συμφωνισμός χρηματοοικονομικών μέσων	186	
2.23 Λογιστική αντιστάθμισης	186	
2.24 Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών	187	
2.25 Ασφαλιστικές εργασίες	188	
2.26 Συμφωνίες επαναγοράς και επαναπώλησης	189	
2.27 Μισθώσεις	189	
2.28 Ακίνητα και εξοπλισμός	191	
2.29 Επενδύσεις σε ακίνητα	192	
2.30 Αποθέματα ακινήτων	193	
2.31 Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση και μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	193	
2.32 Άυλα περιουσιακά στοιχεία	194	
2.33 Μετοχικό κεφάλαιο	194	
2.34 Σχέδια αποζημίωσης βάσει μετοχών	195	
2.35 Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι	195	
2.36 Ίδιες μετοχές	195	
2.37 Προβλέψεις για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα	196	
3. Συνεχιζόμενη δραστηριότητα	196	
4. Οικονομικό και γεωπολιτικό περιβάλλον	196	
5. Σημαντικές και άλλες κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές	198	
6. Οικονομική πληροφόρηση κατά τομέα	211	
7. Έσοδα από τόκους και έσοδα παρόμοια με έσοδα από τόκους	217	
8. Έξοδα από τόκους και έξοδα παρόμοια με έξοδα από τόκους	218	
9. Έσοδα και έξοδα από αμοιβές και προμήθειες	218	
10. Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος	219	
11. Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από χρηματοοικονομικά μέσα	219	
12. Έσοδα από περιουσιακά στοιχεία και έξοδα από υποχρεώσεις από ασφαλιστικές και αντισταθμιστικές συμβάσεις	220	
13. Λοιπά έσοδα	221	
14. Δαπάνες προσωπικού	222	
15. Άλλα λειτουργικά έξοδα	230	
16. Πιστωτικές ζημιές χρηματοοικονομικών μέσων και απομείωση μετά την αναστροφή μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	232	
17. Φορολογία	232	
18. Κέρδη κατά μετοχή	236	
19. Μετρητά, καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες και δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες	237	
20. Επενδύσεις	238	
21. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	243	
22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας	250	
23. Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	261	
24. Περιουσιακά στοιχεία ασφαλιστικών κλάδων ζωής που αναλογούν στους ασφαλιζόμενους	263	
25. Ακίνητα και εξοπλισμός	265	
26. Άυλα περιουσιακά στοιχεία	266	
27. Αποθέματα ακινήτων	268	
28. Προπληρωμές, δεδουλευμένα έσοδα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία	269	
29. Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση	270	
30. Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες	271	
31. Καταθέσεις πελατών	272	
32. Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων	273	
33. Ομολογιακά δάνεια και Υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης	275	
34. Δεδουλευμένα, αναβαλλόμενα έσοδα, λοιπές υποχρεώσεις και λοιπές προβλέψεις	276	
35. Μετοχικό κεφάλαιο	277	
36. Μερίσματα	278	
37. Αδιανέμητα κέρδη	278	
38. Συναλλαγές για λογαριασμό πελατών	278	
39. Προβλέψεις για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα	278	
40. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και δεσμεύσεις	286	
41. Επιπρόσθετη πληροφόρηση στην κατάσταση ταμειακών ροών	287	
42. Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών	287	
43. Μισθώσεις	288	
44. Ανάλυση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με βάση την αναμενόμενη ημερομηνία λήξης	290	
45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος	291	
46. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος αγοράς	326	
47. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης	336	
48. Διαχείριση κινδύνων - Ασφαλιστικός κίνδυνος	345	
49. Διαχείριση κεφαλαίου	347	
50. Συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα	349	
51. Εταιρείες του Συγκροτήματος	357	
52. Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξία	359	
53. Αναφορά ανά χώρα	361	
54. Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς	362	

	Σημ.	2022	2021 (αναπροσαρ- μοσμένα)
		€000	€000
Κύκλος εργασιών	6	904,213	754,633
Έσοδα από τόκους	7	428,849	360,928
Έσοδα παρόμοια με έσοδα από τόκους	7	22,119	27,621
Έξοδα από τόκους	8	(65,821)	(67,057)
Έξοδα παρόμοια με έξοδα από τόκους	8	(14,840)	(25,192)
<i>Καθαρά έσοδα από τόκους</i>		370,307	296,300
Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	9	202,583	180,212
Έξοδα από αμοιβές και προμήθειες	9	(10,299)	(8,416)
Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος	10	31,291	16,503
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από χρηματοοικονομικά μέσα	11	10,052	(21,323)
Καθαρά κέρδη από αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος		5,235	3,859
Έσοδα από περιουσιακά στοιχεία από ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές συμβάσεις	12	114,681	205,861
Έξοδα από υποχρεώσεις από ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές συμβάσεις	12	(43,542)	(144,817)
Καθαρές ζημιές από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα	6	(999)	(1,828)
Καθαρά κέρδη από πώληση αποθεμάτων ακινήτων	27	13,970	13,296
Λοιπά έσοδα	13	16,681	14,244
<i>Συνολικά λειτουργικά έσοδα</i>		709,960	553,891
Δαπάνες προσωπικού	14	(294,361)	(218,633)
Ειδικός φόρος επί των καταθέσεων και άλλα τέλη/εισφορές	15	(38,492)	(36,350)
Προβλέψεις για επιδικίες, κανονιστικά θέματα και άλλες προβλέψεις (μετά από αναστροφές)	39	(11,880)	523
Άλλα λειτουργικά έξοδα	15	(166,365)	(167,711)
<i>Λειτουργικά κέρδη πριν από πιστωτικές ζημιές και απομείωση</i>		198,862	131,720
Πιστωτικές ζημιές χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	16	(59,529)	(46,144)
Απομείωση μετά την αναστροφή μη-χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	16	(29,549)	(49,456)
Κέρδη πριν τη φορολογία		109,784	36,120
Φορολογία	17	(35,812)	(4,243)
Κέρδη μετά τη φορολογία για το έτος		73,972	31,877
Αναλογούντα σε:			
Ιδιοκτήτες της Εταιρίας		71,106	29,709
Δικαιώματα μειοψηφίας		2,866	2,168
Κέρδη για το έτος		73,972	31,877
Βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη κατά μετοχή αναλογούντα στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας (€ σεντ)	18	15.9	6.7

	Σημ.	2022 €000	2021 €000
Κέρδη για το έτος		73,972	31,877
Λοιπά συνολικά εισοδήματα			
Λοιπά συνολικά εισοδήματα που μπορεί να επανακατηγοριοποιηθούν στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων σε μεταγενέστερες περιόδους		(13,309)	(550)
Αποθεματικό εύλογης αξίας (ομόλογα)		(11,197)	(398)
Καθαρές ζημιές από επενδύσεις σε ομόλογα που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων		(9,935)	(398)
Μεταφορά στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων λόγω πώλησης		(1,262)	-
Αποθεματικό μετατροπής ξένου συναλλάγματος		(2,112)	(152)
Κέρδη/(ζημιές) από τη μετατροπή των καθαρών επενδύσεων σε υποκαταστήματα και θυγατρικές του εξωτερικού		1,967	(7,881)
(Ζημιές)/κέρδη από αντισταθμίσεις των καθαρών επενδύσεων σε υποκαταστήματα και θυγατρικές του εξωτερικού	21	(4,079)	7,797
Μεταφορά στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων λόγω διάλυσης/πώλησης υποκαταστημάτων και θυγατρικών του εξωτερικού		-	(68)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα που δεν πρόκειται να επανακατηγοριοποιηθούν στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων σε μεταγενέστερες περιόδους		(6,059)	6,475
Αποθεματικό εύλογης αξίας (μετοχικοί τίτλοι)		(2,015)	789
Καθαρές (ζημιές)/κέρδη από επενδύσεις σε μετοχές που ταξινομούνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων		(2,015)	789
		-	-
Αποθεματικό επανεκτίμησης ακινήτων		244	535
Κέρδη από τη μεταβολή στην εύλογη αξία πριν τη φορολογία	25	-	408
Αναβαλλόμενη φορολογία	17	244	127
Αναλογιστικές (ζημιές)/κέρδη των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών		(4,288)	5,151
(Ζημιές)/κέρδη κατά την επαναμέτρηση των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών	14	(4,288)	5,151
Λοιπές συνολικές (ζημιές)/εισοδήματα για το έτος μετά τη φορολογία		(19,368)	5,925
Συνολικά εισοδήματα για το έτος		54,604	37,802
Αναλογούνται σε:			
Ιδιοκτήτες της Εταιρίας		51,738	35,649
Δικαιώματα μειοψηφίας		2,866	2,153
Συνολικά εισοδήματα για το έτος		54,604	37,802

		2022	2021 (αναπροσαρ- μοσμένα)
	Σημ.	€000	€000
Περιουσιακά στοιχεία			
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	19	9,567,258	9,230,883
Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες	19	204,811	291,632
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	21	48,153	6,653
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	20	190,209	199,194
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων	20	467,375	748,695
Επενδύσεις σε αποσβεσμένο κόστος	20	2,046,119	1,191,274
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	23	9,953,252	9,836,405
Περιουσιακά στοιχεία ασφαλιστικών κλάδων ζωής που αναλογούν στους ασφαλιζόμενους	24	542,321	551,797
Προπληρωμές, δεδουλευμένα έσοδα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία	28	639,765	616,219
Αποθέματα ακινήτων	27	1,041,032	1,111,604
Επενδύσεις σε ακίνητα	22	85,099	117,745
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	17	227,521	265,481
Ακίνητα και εξοπλισμός	25	253,378	252,130
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	26	168,322	184,034
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση	29	-	358,951
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων		25,434,615	24,962,697
Υποχρεώσεις			
Καταθέσεις από τράπεζες		507,658	457,039
Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες	30	1,976,674	2,969,600
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	21	16,169	32,452
Καταθέσεις πελατών	31	18,998,319	17,530,883
Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων	32	679,952	736,201
Δεδουλευμένα, αναβαλλόμενα έσοδα, λοιπές υποχρεώσεις και λοιπές προβλέψεις	34	384,004	361,977
Προβλέψεις για επιδικίες, υπό διαίτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα	39	127,607	104,108
Ομολογιακά δάνεια	33	297,636	302,555
Υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης	33	302,104	340,220
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	17	43,822	46,435
Σύνολο υποχρεώσεων		23,333,945	22,881,470
Ίδια κεφάλαια			
Μετοχικό κεφάλαιο	35	44,620	44,620
Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	35	594,358	594,358
Αποθεματικά επανεκτίμησης και άλλα αποθεματικά		178,240	213,192
Αδιανέμητα κέρδη	37	1,041,152	986,623
Ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας		1,858,370	1,838,793
Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι	35	220,000	220,000
Δικαιώματα μειοψηφίας		22,300	22,434
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		2,100,670	2,081,227
Σύνολο υποχρεώσεων και ιδίων κεφαλαίων		25,434,615	24,962,697

κ. Ε. Γ. Αράπογλου

Πρόεδρος

κ. Π. Νικολάου

Διευθύνων Σύμβουλος

κ. Ν. Σοφινός

Σύμβουλος

κα. Ε. Λειβαδιώτου

Εκτελεστική Διευθύντρια
 Διεύθυνσης Οικονομικής
 Διαχείρισης &
 Δραστηριοτήτων
 Απομόχλευσης

	Αναλογούντα στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας										Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι (Σημ. 35)	Δικαιώματα μειοψηφίας	Σύνολο ιδίων κεφαλαίων
	Μετοχικό κεφάλαιο (Σημ. 35)	Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο (Σημ. 35)	Ύδιες μετοχές (Σημ. 35)	Λοιπά αποθεματικά κεφαλαίου (Σημ. 14)	Αδιανέμητα κέρδη (Σημ. 37)	Αποθεματικό επανεκτίμησης ακινήτων	Αποθεματικό χρηματοοικονομικών μέσων σε εύλογη αξία	Αποθεματικό ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ	Αποθεματικό μετατροπής ξένου συναλλάγματος	Σύνολο			
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000			
1 Ιανουαρίου 2022	44,620	594,358	(21,463)	-	986,623	80,060	23,285	113,651	17,659	1,838,793	220,000	22,434	2,081,227
Κέρδη για το έτος	-	-	-	-	71,106	-	-	-	-	71,106	-	2,866	73,972
Λοιπές συνολικές (ζημιές)/εισοδήματα μετά τη φορολογία για το έτος	-	-	-	-	(4,288)	244	(13,212)	-	(2,112)	(19,368)	-	-	(19,368)
Συνολικά εισοδήματα/(ζημιές) μετά τη φορολογία για το έτος	-	-	-	-	66,818	244	(13,212)	-	(2,112)	51,738	-	2,866	54,604
Μείωση στην αξία ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ	-	-	-	-	14,114	-	-	(14,114)	-	-	-	-	-
Φορολογία για μείωση στην αξία ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ	-	-	-	-	(1,764)	-	-	1,764	-	-	-	-	-
Κόστος παροχών που εξαρτώνται από την αξία μετοχών	-	-	-	322	-	-	-	-	-	322	-	-	322
Αμυντική εισφορά	-	-	-	-	(4,983)	-	-	-	-	(4,983)	-	-	(4,983)
Πληρωμή κουπονιού στους κατόχους Χρεογράφων Κατηγορίας 1 (Σημ. 35)	-	-	-	-	(27,500)	-	-	-	-	(27,500)	-	-	(27,500)
Μερίσματα που πληρώθηκαν στα δικαιώματα μειοψηφίας	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(3,000)	(3,000)
Μεταφορά στα αδιανέμητα κέρδη	-	-	-	-	7,844	(6,134)	(2,931)	-	1,221	-	-	-	-
31 Δεκεμβρίου 2022	44,620	594,358	(21,463)	322	1,041,152	74,170	7,142	101,301	16,768	1,858,370	220,000	22,300	2,100,670

	Αναλογούντα στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας									Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι (Σημ. 35)	Δικαιώματα μειοψηφίας	Σύνολο ιδίων κεφαλαίων
	Μετοχικό κεφάλαιο (Σημ. 35)	Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο (Σημ. 35)	Ίδιες μετοχές (Σημ. 35)	Αδιανέμητα κέρδη (Σημ. 37)	Αποθεματικό επανεκτίμησης ακινήτων	Αποθεματικό χρηματοοικονομικών μέσων σε εύλογη αξία	Αποθεματικό ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ	Αποθεματικό μετατροπής ξένου συναλλάγματος	Σύνολο			
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000			
1 Ιανουαρίου 2021	44,620	594,358	(21,463)	982,513	79,515	22,894	110,401	17,806	1,830,644	220,000	24,410	2,075,054
Κέρδη για το έτος	-	-	-	29,709	-	-	-	-	29,709	-	2,168	31,877
Λοιπά συνολικά εισοδήματα/(ζημιές) μετά τη φορολογία για το έτος	-	-	-	5,151	545	391	-	(147)	5,940	-	(15)	5,925
Συνολικά εισοδήματα/(ζημιές) μετά τη φορολογία για το έτος	-	-	-	34,860	545	391	-	(147)	35,649	-	2,153	37,802
Αύξηση στην αξία ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ	-	-	-	(3,714)	-	-	3,714	-	-	-	-	-
Φορολογία για αύξηση στην αξία ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ	-	-	-	464	-	-	(464)	-	-	-	-	-
Πληρωμή κουπονιού στους κατόχους Χρεογράφων Κατηγορίας 1 (Σημ. 35)	-	-	-	(27,500)	-	-	-	-	(27,500)	-	-	(27,500)
Μερίσματα που πληρώθηκαν στα δικαιώματα μειοψηφίας	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(2,110)	(2,110)
Επίδραση στα δικαιώματα μειοψηφίας λόγω πώλησης θυγατρικής (Σημ. 51)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(2,019)	(2,019)
31 Δεκεμβρίου 2021	44,620	594,358	(21,463)	986,623	80,060	23,285	113,651	17,659	1,838,793	220,000	22,434	2,081,227

	Σημ.	2022 €000	2021 (αναπροσαρμοσμένα) €000
Κέρδη πριν τη φορολογία		109,784	36,120
<i>Αναπροσαρμογές για:</i>			
Μερίδιο στα κέρδη συγγενών εταιρειών		-	(137)
Αποσβέσεις ακινήτων και εξοπλισμού και άυλων περιουσιακών στοιχείων		34,203	34,928
Απομείωση αποθεμάτων ακινήτων και άλλων μη-χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων		29,549	49,456
Μεταβολή στην παρούσα αξία των ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ		14,114	(3,714)
Πιστωτικές ζημιές χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	16	59,529	46,144
Καθαρά κέρδη από αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος		(5,235)	(3,859)
Αποσβέσεις διαφορών προεξοφλήσεων/υπέρ το άρτιο και τόκοι ομολόγων		(21,344)	(20,102)
Έσοδα από μερίσματα		(940)	(1,774)
Καθαρές ζημιές από την πώληση επενδύσεων σε ομόλογα που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων		2,384	-
Ζημιές από τη μεταβολή στην εύλογη αξία ομολόγων σε αντισταθμίσεις εύλογης αξίας		51,839	16,779
Τόκοι από υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης και ομολογιακά δάνεια		28,515	27,687
Αρνητικός τόκος σε δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες και κεντρικές τράπεζες		23,184	31,919
Αρνητικός τόκος για χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες		(18,418)	(25,094)
Ζημιές από πώληση/διάλυση θυγατρικών και συγγενών εταιρειών		-	724
Ζημιά από επαναγορά υποχρεώσεων μειωμένης εξασφάλισης	11	-	12,558
Καθαρά κέρδη από πωλήσεις αποθεμάτων ακινήτων και πωλήσεις επενδύσεων σε ακίνητα		(15,886)	(14,251)
Ζημιές/(κέρδη) από πωλήσεις και διαγραφές ακινήτων και εξοπλισμού και άυλων περιουσιακών στοιχείων		13	(7)
Τόκοι από υποχρεώσεις μίσθωσης		114	121
Καθαρές ζημιές από επανεκτίμηση επενδύσεων σε ακίνητα		2,915	2,783
		294,320	190,281
<i>Μεταβολή σε:</i>			
Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες		28,996	(23,955)
Καταθέσεις από τράπεζες		50,619	65,090
Υποχρεωτικές καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες		52,450	(8,956)
Καταθέσεις πελατών		1,467,436	997,671
Περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεων ασφαλιστικών κλάδων ζωής		(46,773)	(13,012)
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες		(223,579)	(236,965)
Προπληρωμές, δεδουλευμένα έσοδα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία		(11,778)	89,767
Προβλέψεις για επιδικίες, από διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα		4,132	(46,671)
Δεδουλευμένα, αναβαλλόμενα έσοδα, λοιπές υποχρεώσεις και άλλες προβλέψεις		14,725	21,353
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα		(57,783)	4,448
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων		8,985	(2,103)
Αποθέματα ακινήτων		153,311	136,816
		1,735,061	1,173,764
Φόροι που πληρώθηκαν		(6,716)	(2,066)
Καθαρή ταμειακή ροή από εργασίες		1,728,345	1,171,698
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες			
Αγορές ομολόγων, κρατικών αξιογράφων και μετοχών		(1,101,030)	(619,379)
Εισπράξεις από πωλήσεις/αποπληρωμές επενδύσεων σε ομόλογα και μετοχές		454,145	382,888
Καθαρές συναλλαγματικές διαφορές		(20,618)	(23,686)
Τόκοι που εισπράχθηκαν από επενδύσεις σε ομόλογα		30,929	27,324
Μέρισμα από επενδύσεις σε μετοχές		940	1,774
Είσπραξη από πώληση χαρτοφυλακίων που κατέχονται προς πώληση		332,151	145,030
Καταθέσεις στα χαρτοφυλάκια που κατέχονται προς πώληση		-	19,225
Εισπράξεις από πώληση θυγατρικών και συγγενών εταιρειών		-	9,535
Αγορές ακινήτων και εξοπλισμού	25	(6,752)	(6,287)
Αγορές άυλων περιουσιακών στοιχείων	26	(17,347)	(16,055)
Εισπράξεις από πωλήσεις ακινήτων και εξοπλισμού και άυλων περιουσιακών στοιχείων		517	158
Εισπράξεις από πωλήσεις επενδύσεων σε ακίνητα		41,400	11,126
Καθαρή ταμειακή ροή μετρητών σε επενδυτικές δραστηριότητες		(285,665)	(68,347)

		2022	2021
	Σημ.	€000	(αναπροσαρμοσμένα) €000
Ροή μετρητών από χρηματοδοτικές δραστηριότητες			
Πληρωμή κουπονιού στους κατόχους Χρεογράφων Κατηγορίας 1	35	(27,500)	(27,500)
Πληρωμή αμυντικής εισφοράς		(4,983)	-
Καθαρές (αποπληρωμές)/εισπράξεις χρηματοδότησης από κεντρικές τράπεζες		(979,389)	2,000,000
Καθαρές εισπράξεις από έκδοση υποχρεώσεων μειωμένης εξασφάλισης (μετά τα έξοδα)		-	297,551
Αποπληρωμή υποχρεώσεων μειωμένης εξασφάλισης		(35,605)	(231,596)
Καθαρές εισπράξεις από ομολογιακά δάνεια (μετά τα έξοδα)		-	298,505
Τόκοι από υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης		(23,334)	(33,570)
Τόκοι από ομολογιακά δάνεια		(7,858)	-
Αρνητικός τόκος σε δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες και κεντρικές τράπεζες		(23,184)	(31,919)
Αποπληρωμή κεφαλαίου στις καταβολές μισθωμάτων		(6,884)	(7,637)
Μέρισμα που πληρώθηκε από θυγατρικές στα δικαιώματα μειοψηφίας		(3,000)	(2,110)
Καθαρή ταμειακή ροή μετρητών (σε)/από χρηματοδοτικές δραστηριότητες		(1,111,737)	2,261,724
Καθαρή αύξηση μετρητών και αντίστοιχων μετρητών		330,943	3,365,075
Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών την 1 Ιανουαρίου		9,255,210	5,890,135
31 Δεκεμβρίου	42	9,586,153	9,255,210

Επιπρόσθετες πληροφορίες για την κατάσταση ταμειακών ροών παρέχονται στη Σημείωση 41.

1. Πληροφορίες για την Εταιρία

Η Bank of Cyprus Holdings Public Limited Company (η Εταιρία) συστάθηκε στην Ιρλανδία στις 11 Ιουλίου 2016 ως δημόσια εταιρεία, με αριθμό εγγραφής 585903 σύμφωνα με την Νομοθεσία για Εταιρείες 2014 της Ιρλανδίας (Νομοθεσία για Εταιρείες 2014). Το εγγεγραμμένο γραφείο της Εταιρίας είναι στο Earlsfort Terrace 10, Δουβλίνο 2, D02 T380, Ιρλανδία. Η Εταιρία είναι εγγεγραμμένη στην Ιρλανδία και έχει τη φορολογική της έδρα στην Κύπρο.

Η Bank of Cyprus Holdings Public Limited Company είναι η ιθύνουσα εταιρεία της Τράπεζας Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ (BOC PCL) με κύρια τοποθεσία εργασιών στην Κύπρο. Το Συγκρότημα της Bank of Cyprus Holdings (το Συγκρότημα) περιλαμβάνει την Εταιρία, τη θυγατρική της BOC PCL και τις θυγατρικές της BOC PCL με τη Bank of Cyprus Holdings Public Limited Company να είναι η τελική ιθύνουσα εταιρία.

Οι κύριες δραστηριότητες της BOC PCL και των θυγατρικών της εταιρειών (το Συγκρότημα BOC) περιλαμβάνουν την παροχή τραπεζικών εργασιών, χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, ασφαλιστικών υπηρεσιών και τη διαχείριση και πώληση ακινήτων που αποκτήθηκαν κυρίως από ανταλλαγή χρεών.

Η BOC PCL αποτελεί σημαντικό πιστωτικό ίδρυμα στα πλαίσια του Ενιαίου Εποπτικού Κανονισμού της ΕΚΤ και έχει προσδιοριστεί από την ΚΤΚ ως 'Άλλο Συστημικά Σημαντικό Ίδρυμα' (O-SII). Το Συγκρότημα υπόκειται σε κοινή εποπτεία από την ΕΚΤ και την ΚΤΚ για τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας του.

Οι μετοχές της Εταιρίας είναι εισηγμένες και διαπραγματεύονται στο Χρηματιστήριο Αξιών του Λονδίνου (LSE) και στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ).

Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Οι Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρίας για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 (οι Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις) εγκρίθηκαν για έκδοση με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου στις 31 Μαρτίου 2023.

Οι απαιτούμενες από τη νομοθεσία οικονομικές καταστάσεις που ετοιμάζονται σύμφωνα με το ESEF δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα του Συγκροτήματος www.bankofcyprus.com (Group/Σχέσεις Επενδυτών/Οικονομικά Αποτελέσματα).

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών

2.1 Βάση ετοιμασίας

Οι Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις ετοιμάστηκαν με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους, εκτός από τα ακίνητα που κρατούνται για ίδια χρήση και τις επενδύσεις σε ακίνητα, τις επενδύσεις σε εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (περιλαμβανομένων δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και επενδύσεων) σε εύλογη αξία μέσω του λογαριασμού αποτελεσμάτων και τα παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και παράγωγα χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων τα οποία επιμετρούνται στην εύλογη αξία, τα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση που επιμετρούνται σε εύλογη αξία μείον το κόστος πώλησης και τα αποθέματα ακινήτων που επιμετρούνται στην καθαρή ανακτήσιμη αξία όταν αυτή είναι χαμηλότερη από το κόστος. Οι λογιστικές αξίες των αναγνωρισμένων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που είναι αντισταθμισμένα στοιχεία σε αντισταθμίσεις εύλογης αξίας και σε διαφορετική περίπτωση θα είχαν επιμετρηθεί στο κόστος, αναπροσαρμόζονται με τις μεταβολές στην εύλογη αξία που προκύπτουν από τους κινδύνους που αντισταθμίζονται.

Δήλωση Συμμόρφωσης

Οι Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις έχουν ετοιμαστεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) και τις πρόνοιες της Νομοθεσίας για Εταιρείες 2014 που ισχύουν για εταιρείες που υποβάλλουν εκθέσεις σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ.

Παρουσίαση των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Οι Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ (€) και όλα τα ποσά στρογγυλοποιούνται στην πλησιέστερη χιλιάδα, εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά. Το κόμμα χρησιμοποιείται για να διαχωρίζει τις χιλιάδες και η τελεία χρησιμοποιείται για να διαχωρίζει τα δεκαδικά σημεία.

Το Συγκρότημα παρουσιάζει τον ισολογισμό του γενικά κατά σειρά ρευστότητας. Ανάλυση σχετικά με την αναμενόμενη εισπραξη ή διακανονισμό των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων σε περίοδο μικρότερη και μεγαλύτερη των δώδεκα μηνών από την ημερομηνία του ισολογισμού παρουσιάζεται στη Σημείωση 44.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.1 Βάση ετοιμασίας (συνέχεια)

Συγκριτικές πληροφορίες

Οι συγκριτικές πληροφορίες έχουν αναπροσαρμοστεί μετά από ορισμένες αλλαγές στην παρουσίαση των βασικών οικονομικών καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 όπως αναφέρεται πιο κάτω. Οι αλλαγές δεν είχαν κάποια επίδραση στα αποτελέσματα του έτους ή στα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος.

Επαναταξινομήσεις στην Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων

Τα 'Κέρδη/(ζημιές) από την πώληση/διάλυση θυγατρικών και συγγενών εταιρειών' που παρουσιάζονταν προηγουμένως στις 'Καθαρές (ζημιές)/κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση/διάλυση θυγατρικών και συγγενών εταιρειών', παρουσιάζονται στο εξής στα 'Λοιπά έσοδα'. Τα 'Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα' μετονομάστηκαν σε 'Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από χρηματοοικονομικά μέσα'. Το 'Μερίδιο στα κέρδη/(ζημιές) συγγενών εταιρειών' που παρουσιάζονταν προηγουμένως ξεχωριστά στην Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων, επίσης παρουσιάζεται στο εξής στα 'Λοιπά έσοδα'. 'Προβλέψεις για επιδικίες, κανονιστικά θέματα και άλλες προβλέψεις (μετά από αναστροφές)' που παρουσιάζονταν προηγουμένως στα 'Άλλα Λειτουργικά Έξοδα', παρουσιάζονται στο εξής ξεχωριστά στην Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων'. Ως αποτέλεσμα αυτών των αλλαγών στα 'Λοιπά έσοδα', έχει αναπροσαρμοστεί και ο 'Κύκλος εργασιών' όπως παρουσιάζεται πιο κάτω.

Τα έσοδα και έξοδα από ασφαλιστικές εργασίες που προηγουμένως παρουσιάζονταν σε μια γραμμή ως 'Έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες', παρουσιάζονται στο εξής ξεχωριστά. Οι πιστωτικές ζημιές που σχετίζονται με τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες, παρουσιάζονται στο εξής σε μία γραμμή. Η ανάλυση των μεμονωμένων στοιχείων που περιλαμβάνονται σε κάθε γραμμή παρουσιάζονται στις αντίστοιχες σημειώσεις.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.1 Βάση ετοιμασίας (συνέχεια)

	31 Δεκεμβρίου 2021 (όπως παρουσιάζονταν προηγουμένως) €000	Επαναταξινόμηση €000	31 Δεκεμβρίου 2021 (αναπροσαρ- μοσμένα) €000
Καθαρές ζημιές από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση/διάλυση θυγατρικών και συγγενών εταιρειών	(22,047)	22,047	δ/ε
Καθαρές ζημιές από χρηματοοικονομικά μέσα	δ/ε	(21,323)	(21,323)
Μερίδιο στα κέρδη συγγενών εταιρειών	137	(137)	δ/ε
Λοιπά έσοδα	14,831	(587)	14,244
	<u>(7,079)</u>	<u>-</u>	<u>(7,079)</u>
Έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες	61,044	(61,044)	δ/ε
Έσοδα από περιουσιακά στοιχεία από ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές συμβάσεις	δ/ε	205,861	205,861
Έξοδα από υποχρεώσεις από ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές συμβάσεις	δ/ε	(144,817)	(144,817)
	<u>61,044</u>	<u>-</u>	<u>61,044</u>
Πιστωτικές ζημιές για κάλυψη πιστωτικού κινδύνου για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	(40,341)	40,341	δ/ε
Πιστωτικές ζημιές άλλων χρηματοοικονομικών μέσων	(5,803)	5,803	δ/ε
Πιστωτικές ζημιές χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	δ/ε	(46,144)	(46,144)
	<u>(46,144)</u>	<u>-</u>	<u>(46,144)</u>
Άλλα λειτουργικά έξοδα	(167,188)	(523)	(167,711)
Προβλέψεις για επιδικίες, κανονιστικά θέματα και άλλες προβλέψεις (μετά από αναστροφές)	δ/ε	523	523
	<u>(167,188)</u>	<u>-</u>	<u>(167,188)</u>
Κύκλος εργασιών	<u>755,220</u>	<u>(587)</u>	<u>754,633</u>

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.1 Βάση ετοιμασίας (συνέχεια)

Επαναταξινόμηση στον Ενοποιημένο Ισολογισμό

Οι επενδύσεις παρουσιάζονται τώρα ανά κατηγορία στον ενοποιημένο ισολογισμό και το δανειακό κεφάλαιο παρουσιάζεται τώρα σε διαφορετικές γραμμές ανά τύπο/είδος της εκδοθείσας υποχρέωσης.

Περιουσιακά στοιχεία	31 Δεκεμβρίου 2021 (όπως παρουσιάστηκαν προηγουμένως)	Επαναταξινόμηση	31 Δεκεμβρίου 2021 (αναπροσαρ- μοσμένα)
	€000	€000	€000
Επενδύσεις	879,005	(879,005)	δ/ε
Επενδύσεις που εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση	1,260,158	(1,260,158)	δ/ε
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	δ/ε	199,194	199,194
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων	δ/ε	748,695	748,695
Επενδύσεις σε αποσβεσμένο κόστος	δ/ε	1,191,274	1,191,274
	<u>2,139,163</u>	<u>-</u>	<u>2,139,163</u>
Υποχρεώσεις			
Δανειακό Κεφάλαιο	642,775	(642,775)	δ/ε
Ομολογιακά δάνεια	δ/ε	302,555	302,555
Υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης	δ/ε	340,220	340,220
	<u>642,775</u>	<u>-</u>	<u>642,775</u>

Η Ενοποιημένη Κατάσταση Ταμειακών Ροών για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021 καθώς και οι αντίστοιχες σημειώσεις αναπροσαρμόστηκαν για να αντικατοπτρίζουν τις αλλαγές στην παρουσίαση της Ενοποιημένης Κατάστασης Λογαριασμού Αποτελεσμάτων και του Ενοποιημένου Ισολογισμού όπως αναφέρεται πιο πάνω.

Επιπλέον, οι συγκριτικές πληροφορίες αναπροσαρμόστηκαν όσον αφορά την παρουσίαση της οικονομικής πληροφόρησης κατά τομέα όπως περιγράφεται στη Σημείωση 6. Αυτή η αλλαγή οδήγησε σε αντίστοιχη αναπροσαρμογή των Σημειώσεων 6, 23, 31, 45.2, 45.3, 45.6 και 45.10.

2.2 Λογιστικές πολιτικές και αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές και στις γνωστοποιήσεις

Οι Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις περιέχουν περίληψη των λογιστικών πολιτικών που εφαρμόστηκαν στην ετοιμασία των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

Οι λογιστικές πολιτικές που εφαρμόστηκαν συνάδουν με αυτές του προηγούμενου έτους. Η υιοθέτηση νέων και τροποποιημένων προτύπων και διερμηνειών τα οποία περιγράφονται στη Σημείωση 2.2.1 δεν είχαν επίδραση στο Συγκρότημα.

2.2.1 Νέα και τροποποιημένα πρότυπα και διερμηνείες

Το Συγκρότημα εφάρμοσε για πρώτη φορά ορισμένα πρότυπα και τροποποιήσεις, τα οποία εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2022 όπως περιγράφονται πιο κάτω. Το Συγκρότημα δεν έχει εφαρμόσει νωρίτερα οποιοδήποτε άλλο πρότυπο, διερμηνεία ή τροποποίηση που έχει εκδοθεί αλλά δεν έχει τεθεί σε ισχύ.

ΔΠΧΑ 3: Συνενώσεις Επιχειρήσεων (τροποποιήσεις)

Το ΣΔΛΠ εξέδωσε τροποποιήσεις σχετικά με το ΔΠΧΑ 3 Συνενώσεις Επιχειρήσεων στο Εννοιολογικό Πλαίσιο Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 3) για επικαιροποίηση μίας αναφοράς στο ΔΠΧΑ 3 χωρίς να αλλάζει σημαντικά τις λογιστικές απαιτήσεις για συνενώσεις επιχειρήσεων.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.2 Λογιστικές πολιτικές και αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές και στις γνωστοποιήσεις (συνέχεια)

2.2.1 Νέα και τροποποιημένα πρότυπα και διερμηνείες (συνέχεια)

ΔΛΠ 16: Ακίνητα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός - Έσοδα πριν από την προβλεπόμενη χρήση (τροποποιήσεις)
Οι τροποποιήσεις του προτύπου απαγορεύουν από μια οντότητα να αφαιρεί από το κόστος ενός στοιχείου ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού τυχόν έσοδα από την πώληση στοιχείων που παράγονται ενώ η οντότητα προετοιμάζει αυτό το περιουσιακό στοιχείο να έρθει στην τοποθεσία και την κατάσταση που απαιτείται για να είναι σε θέση να λειτουργεί με τον τρόπο που προορίζεται από τη διοίκηση. Αντιθέτως, μία οντότητα θα πρέπει να αναγνωρίζει τα έσοδα από την πώληση τέτοιων στοιχείων και το κόστος παραγωγής αυτών των στοιχείων, στα αποτελέσματα.

ΔΛΠ 37: Προβλέψεις, Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και Ενδεχόμενα περιουσιακά στοιχεία - Επαχθείς συμβάσεις - Κόστος εκπλήρωσης των υποχρεώσεων μίας σύμβασης (Τροποποιήσεις)

Οι αλλαγές στις Επαχθείς Συμβάσεις - Κόστος εκπλήρωσης των υποχρεώσεων μίας σύμβασης ορίζουν ότι το 'κόστος εκπλήρωσης' των υποχρεώσεων μίας σύμβασης περιλαμβάνει τα έξοδα που σχετίζονται άμεσα με τη σύμβαση. Τα κόστη που σχετίζονται άμεσα με μια σύμβαση μπορούν είτε να είναι επιπρόσθετα έξοδα εκπλήρωσης αυτής της σύμβασης, όπως για παράδειγμα η άμεση εργασία και τα υλικά, είτε αναλογία άλλων εξόδων που σχετίζονται άμεσα με την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από μία σύμβαση (ένα παράδειγμα θα ήταν η αναλογία της χρέωσης απόσβεσης για ένα στοιχείο των ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού που χρησιμοποιήθηκε για την εκπλήρωση της σύμβασης).

Ετήσιες βελτιώσεις στα πρότυπα του κύκλου ΔΠΧΑ 2018-2020

Οι ετήσιες βελτιώσεις στα πρότυπα του κύκλου ΔΠΧΑ 2018-2020 τροποποιούν τα ακόλουθα πρότυπα:

- i. ΔΠΧΑ 1 Πρώτη υιοθέτηση Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης: η τροποποίηση επιτρέπει σε μια θυγατρική που εφαρμόζει το ΔΠΧΑ 1 να μετρά τις συσσωρευμένες συναλλαγματικές διαφορές χρησιμοποιώντας τα ποσά που αναφέρει η μητρική της εταιρεία, με βάση την ημερομηνία μετάβασης της μητρικής εταιρείας στα ΔΠΧΑ.
- ii. ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά μέσα: η τροποποίηση διευκρινίζει ποια έξοδα περιλαμβάνει μια οντότητα όταν εφαρμόζει το τεστ '10 τοις εκατό' του ΔΠΧΑ 9 κατά την αξιολόγησή της για αποαναγνώριση μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης. Μια οντότητα περιλαμβάνει μόνο τα έξοδα που καταβάλλονται ή λαμβάνονται μεταξύ της οντότητας (ο δανειολήπτης) και του δανειστή, συμπεριλαμβανομένων των εξόδων που καταβάλλονται ή λαμβάνονται είτε από την οντότητα είτε από τον δανειστή για λογαριασμό του άλλου.
- iii. ΔΠΧΑ 16 Μισθώσεις: η τροποποίηση του στο Επεξηγηματικό Παράδειγμα 13 που συνοδεύει το ΔΠΧΑ 16 αφαιρεί από το παράδειγμα την απεικόνιση της αποζημίωσης των βελτιώσεων εκμισθωμένων ακινήτων από τον εκμισθωτή προκειμένου να επιλυθεί οποιαδήποτε πιθανή σύγχυση σχετικά με τον χειρισμό των κινήτρων εκμίσθωσης που ενδέχεται να προκύψουν λόγω του τρόπου με τον οποίο τα κίνητρα εκμίσθωσης απεικονίζονται σε αυτό το παράδειγμα.
- iv. ΔΛΠ 41 Γεωργία: η τροποποίηση καταργεί την απαίτηση του ΔΛΠ 41 για τις οντότητες να αποκλείουν φορολογικές ταμειακές ροές κατά τη μέτρηση της εύλογης αξίας ενός βιολογικού περιουσιακού στοιχείου χρησιμοποιώντας μια τεχνική παρούσας αξίας, η οποία εξασφαλίζει τη συνέπεια με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 13.

Οι τροποποιήσεις και οι ετήσιες αλλαγές στα πρότυπα του κύκλου ΔΠΧΑ δεν είχαν σημαντικό αντίκτυπο στο Συγκρότημα για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

2.3 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί αλλά δεν έχουν τεθεί σε ισχύ

2.3.1 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί από το ΣΔΛΠ και υιοθετήθηκαν από την ΕΕ

ΔΠΧΑ 17: Ασφαλιστήρια Συμβόλαια

Το ΔΠΧΑ 17 'Ασφαλιστήρια Συμβόλαια' (ΔΠΧΑ 17) τέθηκε σε ισχύ κατά την 1 Ιανουαρίου 2023 και ισχύει αναδρομικά. Το ΔΠΧΑ 17 καθιερώνει αρχές για την αναγνώριση, επιμέτρηση, παρουσίαση και γνωστοποίηση των ασφαλιστηρίων συμβολαίων, των συμβολαίων αντασφάλισης και των επενδυτικών συμβολαίων που εκδίδονται με χαρακτηριστικά προαιρετικής συμμετοχής.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.3 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί αλλά δεν έχουν τεθεί σε ισχύ (συνέχεια)

2.3.1 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί από το ΣΔΛΠ και υιοθετήθηκαν από την ΕΕ (συνέχεια)

Το ΔΠΧΑ 17, είναι ένα ολοκληρωμένο νέο λογιστικό πρότυπο για ασφαλιστήρια συμβόλαια που αντικαθιστά το ΔΠΧΑ 4 Ασφαλιστήρια Συμβόλαια. Σε αντίθεση με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 4, το ΔΠΧΑ 17 παρέχει ένα ολοκληρωμένο μοντέλο (το γενικό μοντέλο επιμέτρησης (GMM)) για ασφαλιστήρια συμβόλαια, που συμπληρώνεται από την προσέγγιση της μεταβλητής αμοιβής (VFA) για συμβόλαια με χαρακτηριστικά άμεσης συμμετοχής που είναι ουσιαστικά συμβάσεις υπηρεσιών που σχετίζονται με επενδύσεις, και την προσέγγιση κατανομής ασφαλιστρών (PAA) που αφορά κυρίως ασφαλιστήρια συμβόλαια μικρής διάρκειας. Τα κύρια χαρακτηριστικά του νέου λογιστικού μοντέλου για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια είναι τα ακόλουθα:

- i. Η επιμέτρηση της παρούσας αξίας των μελλοντικών ταμειακών ροών, ενσωματώνοντας μια ρητή προσαρμογή κινδύνου, και επαναμέτρηση σε κάθε περίοδο αναφοράς (οι ταμειακές ροές εκπλήρωσης)
- ii. Ένα Συμβατικό Περιθώριο Παροχής Υπηρεσιών (CSM) που είναι ίσο και αντίθετο με οποιοδήποτε αρχικά αναγνωρισμένο κέρδος που προκύπτει από τις ταμειακές ροές εκπλήρωσης μιας ομάδας συμβάσεων. Το Συμβατικό Περιθώριο Παροχής Υπηρεσιών αντιπροσωπεύει τη μη δεδουλευμένη κερδοφορία των ασφαλιστηρίων συμβολαίων και αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της περιόδου που παρέχεται η υπηρεσία (δηλαδή της περιόδου κάλυψης)
- iii. Ορισμένες αλλαγές στην αναμενόμενη παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών προσαρμόζονται έναντι του Συμβατικού Περιθωρίου Παροχής Υπηρεσιών και συνεπώς αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα κατά την εναπομένουσα συμβατική περίοδο που θα παρασχεθεί η υπηρεσία
- iv. Η αναγνώριση των ασφαλιστικών εσόδων και εξόδων στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων βάσει των υπηρεσιών που παρέχονται κατά τη διάρκεια της περιόδου
- v. Τα αποτελέσματα υπηρεσιών ασφάλισης (έσοδα μείον πραγματοποιηθείσες ζημιές) παρουσιάζονται ξεχωριστά από τα έσοδα ή έξοδα χρηματοδότησης ασφάλισης
- vi. Εκτενείς γνωστοποιήσεις για την παροχή πληροφοριών σχετικά με τα αναγνωρισμένα ποσά από ασφαλιστήρια συμβόλαια και τη φύση και την έκταση των κινδύνων που προκύπτουν από αυτά τα συμβόλαια.

Επιμέτρηση ασφαλιστηρίων συμβολαίων σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 17

Το ΔΠΧΑ 17 ορίζει τις μεθόδους μετάβασης που πρέπει να εφαρμοστούν. Κατά τη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 17, οι εταιρείες πρέπει να εφαρμόζουν την πλήρως αναδρομική προσέγγιση (FRA), εκτός εάν δεν είναι εφικτό. Όταν δεν είναι εφικτό να εφαρμοστεί η πλήρως αναδρομική προσέγγιση, όπως όταν υπάρχει έλλειψη επαρκών και αξιόπιστων δεδομένων, μια εταιρεία έχει την δυνατότητα να χρησιμοποιήσει είτε την τροποποιημένη αναδρομική προσέγγιση (MRA) ή την προσέγγιση της εύλογης αξίας (FVA). Η εφαρμογή κάθε προσέγγισης από το Συγκρότημα περιγράφεται παρακάτω.

Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 17, η λογιστική αξία των ασφαλιστηρίων συμβολαίων αποτελείται από την παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών (διαχωριζόμενη σε υποχρέωση για την εναπομένουσα κάλυψη και υποχρέωση για ζημιές που έχουν επισυμβεί), μια προσαρμογή κινδύνου για το μη-χρηματοοικονομικό κίνδυνο και το συμβατικό περιθώριο παροχής υπηρεσιών, το οποίο υπολογίζεται αναδρομικά και αντιπροσωπεύει τα αναμενόμενα μελλοντικά κέρδη που θα αναγνωριστούν κατά τη διάρκεια ζωής των συμβολαίων. Κατά την εκτίμηση των μελλοντικών ταμειακών ροών, το Συγκρότημα θα ενσωματώσει, αμερόληπτα, όλες τις λογικές και βάσιμες πληροφορίες που είναι διαθέσιμες κατά την ημερομηνία αναφοράς.

Για τον καθορισμό των ασφαλιστηρίων συμβάσεων σε ομάδες, τα ατομικά συμβόλαια που υπόκεινται σε παρόμοιο ασφαλιστικό κίνδυνο και για τα οποία γίνεται από κοινού διαχείριση προσδιορίζονται ως ένα χαρτοφυλάκιο. Κάθε χαρτοφυλάκιο διαχωρίζεται περαιτέρω ανά ομάδα κερδοφορίας και με βάση την ημερομηνία έκδοσης. Οι ταμειακές ροές εκπλήρωσης περιλαμβάνουν:

- i. τις βέλτιστες εκτιμήσεις των μελλοντικών ταμειακών ροών, συμπεριλαμβανομένων των ποσών που αναμένεται να εισπραχθούν από ασφάλιστρα, τις πληρωμές για απαιτήσεις, παροχές και έξοδα, τα οποία υπολογίζονται χρησιμοποιώντας υποθέσεις που βασίζονται στη δημογραφική και λειτουργική εμπειρία του Συγκροτήματος,
- ii. μια προσαρμογή για τη διαχρονική αξία του χρήματος και τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους που σχετίζονται με τις μελλοντικές ταμειακές ροές, και
- iii. μια προσαρμογή για το μη-χρηματοοικονομικό κίνδυνο που αντανakλά την αβεβαιότητα σχετικά με το ποσό και το χρονοδιάγραμμα των μελλοντικών ταμειακών ροών.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.3 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί αλλά δεν έχουν τεθεί σε ισχύ (συνέχεια)

2.3.1 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί από το ΣΔΛΠ και υιοθετήθηκαν από την ΕΕ (συνέχεια)

Το ΔΠΧΑ 17 απαιτεί τη χρήση τρέχουσων αγοραίων τιμών για την επιμέτρηση των ασφαλιστικών υποχρεώσεων. Το μερίδιο του μετόχου στην επενδυτική εμπειρία και τις αλλαγές παραδοχών θα απορροφηθεί από το ΣΠΥ και θα αποδευρευτεί με την πάροδο του χρόνου στα κέρδη ή τις ζημιές βάσει του VFA. Σύμφωνα με το γενικό μοντέλο επιμέτρησης, το ποσό του Συμβατικού Περιθωρίου Παροχής Υπηρεσιών που αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα για ασφαλιστικές υπηρεσίες σε μια περίοδο θα προσδιορίζεται από την κατανομή του Συμβατικού Περιθωρίου Παροχής Υπηρεσιών που απομένει στο τέλος της περιόδου αναφοράς στην τρέχουσα και την αναμενόμενη εναπομένουσα περίοδο κάλυψης της ομάδας ασφαλιστικών συμβάσεων που υπολογίζεται βάσει των μονάδων κάλυψης. Οι παρεχόμενες υπηρεσίες θα εκτιμηθούν χρησιμοποιώντας μονάδες κάλυψης, οι οποίες αντικατοπτρίζουν την ποσότητα των παροχών και τη διάρκεια κάλυψης.

Οι αλλαγές στην υποχρέωση για ζημιές που έχουν επισυμβεί και στην υποχρέωση για την εναπομένουσα κάλυψη (LRC) θα αντικατοπτρίζονται στα έσοδα ασφάλισης, στα έξοδα ασφαλιστικών υπηρεσιών, στα έσοδα και στα έξοδα ασφαλιστικής χρηματοδότησης (IFIE), ή θα προσαρμόσουν το συμβατικό περιθώριο υπηρεσιών (CSM).

Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 17, τα λειτουργικά έξοδα θα είναι χαμηλότερα καθώς τα έξοδα που είναι άμεσα συνδεδεμένα με χαρτοφυλάκια ασφαλιστηρίων συμβολαίων, τα οποία περιλαμβάνουν τόσο έξοδα απόκτησης όσο και διατήρησης εργασίας, θα ενσωματωθούν στις πραγματικές και στις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές και θα αναγνωριστούν στα αποτελέσματα των ασφαλιστικών εργασιών.

Σε αντίθεση με το ΔΠΧΑ 4 όπου τα κέρδη αναγνωρίζονται εκ των προτέρων, η μεταβολή του Συμβατικού Περιθωρίου Παροχής Υπηρεσιών θα αναγνωρίζεται στα έσοδα, καθώς οι υπηρεσίες παρέχονται κατά την αναμενόμενη περίοδο κάλυψης της ομάδας των συμβάσεων, χωρίς αλλαγή στο συνολικό κέρδος των συμβολαίων. Οι ζημιές που προκύπτουν από την αναγνώριση επαχθών συμβάσεων αναγνωρίζονται στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων αμέσως. Το Συμβατικό Περιθώριο Παροχής Υπηρεσιών προσαρμόζεται ανάλογα με το μοντέλο επιμέτρησης της κάθε ομάδας ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Ενώ το γενικό μοντέλο επιμέτρησης ('GMM') είναι το προεπιλεγμένο μοντέλο μέτρησης σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 17, το Συγκρότημα θα εφαρμόσει και τη προσέγγιση μεταβλητής αμοιβής ('VFA'), η οποία είναι υποχρεωτική για ασφαλιστήρια συμβόλαια με χαρακτηριστικά άμεσης συμμετοχής εφόσον πληρούνται συγκεκριμένα κριτήρια (αυτό θα ισχύει κυρίως για τα unit-linked ασφαλιστήρια κλάδου ζωής). Το ΔΠΧΑ 17 προνοεί επίσης μια απλοποιημένη προσέγγιση, την Προσέγγιση Κατανομής των Ασφαλιστρών. Η Προσέγγιση Κατανομής των Ασφαλιστρών μπορεί να χρησιμοποιηθεί για συμβόλαια με περιόδους κάλυψης ενός έτους ή λιγότερο, ή ως προσέγγιση του γενικού μοντέλου και θα εφαρμοστεί κυρίως από το Συγκρότημα σε ασφαλιστήρια συμβόλαια του γενικού κλάδου, καθώς και σε μη ατομικά συμβόλαια του κλάδου ζωής.

Μετάβαση

Το Συγκρότημα θα εφαρμόσει την πλήρως αναδρομική προσέγγιση για όλες τις ομάδες συμβολαίων γενικού κλάδου και για τις ομάδες συμβολαίων του κλάδου ζωής που αφορούν μη ατομικά προγράμματα ανεξάρτητα από την ημερομηνία έκδοσης.

Το Συγκρότημα θα εφαρμόσει την τροποποιημένη αναδρομική προσέγγιση για τα συμβόλαια κλάδου ζωής που εκδόθηκαν μεταξύ 2016 και 2021. Η εφαρμογή της πλήρους αναδρομικής προσέγγισης για αυτά τα χαρτοφυλάκια κρίθηκε ως μη εφικτή για το Συγκρότημα, καθώς δεν ήταν δυνατόν να ληφθούν όλα τα απαιτούμενα ιστορικά στοιχεία από τις αναλογιστικές εκθέσεις εκτίμησης. Επομένως, το Συγκρότημα θα χρησιμοποιήσει λογικές και βάσιμες πληροφορίες από τα υπάρχοντα συστήματα αναφοράς, για να προσδιορίσει το πλησιέστερο αποτέλεσμα στην πλήρη αναδρομική προσέγγιση. Για τα συμβόλαια κλάδου ζωής που έχουν εκδοθεί πριν από το 2016, το Συγκρότημα θα εφαρμόσει την προσέγγιση της εύλογης αξίας. Κατά την εφαρμογή της προσέγγισης της εύλογης αξίας, το Συγκρότημα θα καθορίσει το Συμβατικό Περιθώριο Παροχής Υπηρεσιών της υποχρέωσης για την εναπομένουσα κάλυψη κατά την ημερομηνία μετάβασης, ως τη διαφορά μεταξύ της εύλογης αξίας των ασφαλιστηρίων συμβολαίων και των σχετικών ταμειακών ροών εκπλήρωσης επιμετρούμενη κατά την ημερομηνία αυτή. Κατά τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας, το Συγκρότημα θα εφαρμόσει τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 13 'Επιμέτρηση Εύλογης Αξίας'.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.3 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί αλλά δεν έχουν τεθεί σε ισχύ (συνέχεια)

2.3.1 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί από το ΣΔΛΠ και υιοθετήθηκαν από την ΕΕ (συνέχεια)

Αξία ασφαλιστηρίων συμβολαίων κλάδου ζωής σε ισχύ (Value of in-force - VIF)

Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 17 δεν θα αναγνωρίζεται ως περιουσιακό στοιχείο η αξία των συμβολαίων σε ισχύ δεδομένου ότι τα εκτιμώμενα μελλοντικά κέρδη θα περιλαμβάνονται στην επιμέτρηση της υποχρέωσης του ασφαλιστηρίου συμβολαίου ως το Συμβατικό Περιθώριο Παροχής Υπηρεσιών, που θα αντιπροσωπεύει το μη δεδουλευμένο κέρδος, το οποίο θα αναγνωρίζεται σταδιακά κατά τη διάρκεια της σύμβασης. Η αποαναγνώριση του περιουσιακού στοιχείου αξία ασφαλιστηρίων συμβολαίων κλάδου ζωής και η αναγνώριση του Συμβατικού Περιθωρίου Παροχής Υπηρεσιών, θα μειώσει τα ίδια κεφάλαια.

Πρόγραμμα εφαρμογής

Το Συγκρότημα βρίσκεται σε προχωρημένο στάδιο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 17, έχοντας θέσει σε εφαρμογή λογιστικές πολιτικές, δεδομένα και μοντέλα και σημειώνοντας πρόοδο στον υπολογισμό των συγκριτικών στοιχείων 2022. Το Συγκρότημα συνεχίζει να σημειώνει πρόοδο με τις απαιτούμενες αλλαγές στα μοντέλα και τα δεδομένα και την αξιολόγηση της επίδρασης στις οικονομικές καταστάσεις του Συγκροτήματος. Το Συγκρότημα έχει χωρίσει τα ασφαλιστικά του προϊόντα για σκοπούς ταξινόμησης και επιμέτρησης και συγκέντρωσης σε χαρτοφυλάκια και έκανε εκτιμήσεις χρησιμοποιώντας τα τρία μοντέλα επιμέτρησης, συμπεριλαμβανομένου ενός αρχικού υπολογισμού του Συμβατικού Περιθωρίου Παροχής Υπηρεσιών. Η πραγματική επίπτωση της υιοθέτησης του ΔΠΧΑ 17 θα υπόκειται σε αλλαγές όσο:

- Το Συγκρότημα συνεχίζει τις εργασίες για τη βελτίωση των νέων λογιστικών διαδικασιών και εσωτερικών ελέγχων.
- Παρόλο που πραγματοποιήθηκαν δοκιμαστικοί έλεγχοι των νέων συστημάτων, τα συστήματα που θα χρησιμοποιούνται για εξαγωγή των πληροφοριών που απαιτούνται από το ΔΠΧΑ 17 δεν βρίσκονται σε λειτουργία για μεγάλο διάστημα.
- Το Συγκρότημα δεν έχει ολοκληρώσει τη δοκιμή και την αξιολόγηση των ελέγχων στα νέα πλαίσια διακυβέρνησης και στα συστήματα πληροφορικής.
- Οι νέες λογιστικές πολιτικές, παραδοχές, κρίσεις και εκτιμήσεις που χρησιμοποιούνται υπόκεινται σε αλλαγές έως ότου το Συγκρότημα οριστικοποιήσει τις πρώτες οικονομικές καταστάσεις που θα περιλαμβάνουν την ημερομηνία αρχικής εφαρμογής.

Εκτιμώμενη οικονομική επίπτωση από την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 17

Κατά τη μετάβαση έχει εκτιμηθεί η ακόλουθη επίπτωση:

- η αποαναγνώριση της αξίας των ασφαλιστηρίων συμβολαίων κλάδου ζωής σε ισχύ (συμπεριλαμβανομένης της σχετικής αναβαλλόμενης φορολογικής υποχρέωσης) ύψους περίπου €101 εκατ. σύμφωνα με τον ενοποιημένο ισολογισμό του Συγκροτήματος στις 31 Δεκεμβρίου 2022, που θα μειώσει τα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος κατά ένα αντίστοιχο ποσό (χωρίς επίδραση στα εποπτικά κεφάλαια του Συγκροτήματος ή στα ενσώματα ίδια κεφάλαια), και
- η επανεκτίμηση των ασφαλιστικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων και η δημιουργία υποχρέωσης Συμβατικού Περιθωρίου Παροχής Υπηρεσιών εκτιμάται ότι θα έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση των ιδίων κεφαλαίων των ασφαλιστικών εργασιών του Συγκροτήματος (που σχετίζονται κυρίως με τις ασφαλιστικές δραστηριότητες κλάδου ζωής του Συγκροτήματος) στο εύρος ύψους €70-80 εκατ. την 1 Ιανουαρίου 2022, που είναι συνέπεια κατά κύριο λόγο των ασφαλιστικών προϊόντων ζωής.

Η εκτιμώμενη επίδραση στα ίδια κεφάλαια των ασφαλιστικών εργασιών του Συγκροτήματος την 1 Ιανουαρίου 2023 (μεταφέροντας την επίπτωση στα κέρδη του 2022 και λαμβάνοντας υπόψη άλλες κινήσεις στα αποθεματικά το 2022) είναι αύξηση στο εύρος ύψους €50-60 εκατ., σε σύγκριση με τα ίδια κεφάλαια στις 31 Δεκεμβρίου 2022, όπως παρουσιάστηκαν σύμφωνα με το προηγούμενο λογιστικό πρότυπο, ΔΠΧΑ 4.

Ως αποτέλεσμα της θετικής επίδρασης που προέκυψε από το ΔΠΧΑ 17 την 1 Ιανουαρίου 2023, όπως αναφέρεται πιο πάνω, η θυγατρική ασφαλιστική εταιρεία κλάδου ζωής διένειμε €50 εκατ. ως μέρισμα στην BOC PCL το Φεβρουάριο του 2023, το οποίο ενίσχυσε τα εποπτικά κεφάλαια του Συγκροτήματος κατά αντίστοιχο ποσό την ίδια ημερομηνία.

Η υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 17 αναμένεται να έχει μία μικρή ετήσια αρνητική επίπτωση στη συνεισφορά στα κέρδη από τις ασφαλιστικές εργασίες του Συγκροτήματος στο μεσοπρόθεσμο ορίζοντα.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.3 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί αλλά δεν έχουν τεθεί σε ισχύ (συνέχεια)

2.3.1 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί από το ΣΔΛΠ και υιοθετήθηκαν από την ΕΕ (συνέχεια)

ΔΛΠ 1 Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων και Πρακτικές Καταστάσεις ΔΠΧΠ 2: Γνωστοποίηση Λογιστικών Πολιτικών (τροποποιήσεις)

Οι τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1 απαιτούν από τις εταιρείες να γνωστοποιούν τις ουσιώδεις λογιστικές τους πληροφορίες και όχι τις σημαντικές λογιστικές τους πολιτικές. Οι τροποποιήσεις στη ΔΠΧΑ Δήλωση Πρακτικής 2 παρέχουν οδηγίες σχετικά με τον τρόπο εφαρμογής της έννοιας της ουσιαστικότητας στις γνωστοποιήσεις λογιστικών πολιτικών. Οι τροποποιήσεις ισχύουν για ετήσιες περιόδους αναφοράς που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2023, με νωρίτερη εφαρμογή να επιτρέπεται. Το Συγκρότημα δεν αναμένει ότι αυτές οι τροποποιήσεις θα έχουν σημαντική επίδραση στα αποτελέσματα και στη χρηματοοικονομική του θέση.

ΔΛΠ 8 Λογιστικές πολιτικές, αλλαγές στις λογιστικές εκτιμήσεις και λάθη: Ορισμός των λογιστικών εκτιμήσεων (τροποποιήσεις)

Οι τροποποιήσεις εισήγαγαν τον ορισμό των λογιστικών εκτιμήσεων και περιέλαβαν άλλες τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 8 για να βοηθήσουν τις οντότητες να διακρίνουν τις αλλαγές στις λογιστικές εκτιμήσεις από τις αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές. Οι τροποποιήσεις ισχύουν για ετήσιες περιόδους αναφοράς που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2023, με νωρίτερη εφαρμογή να επιτρέπεται. Το Συγκρότημα δεν αναμένει ότι αυτές οι τροποποιήσεις θα έχουν σημαντική επίδραση στα αποτελέσματα και στη χρηματοοικονομική του θέση.

ΔΛΠ 12 Φορολογία: Αναβαλλόμενη φορολογία που σχετίζεται με τα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που προκύπτουν από μια μεμονωμένη συναλλαγή (τροποποιήσεις)

Οι τροποποιήσεις απαιτούν από τις εταιρείες να αναγνωρίζουν αναβαλλόμενη φορολογία για συναλλαγές που κατά την αρχική αναγνώριση δημιουργούν ίσα ποσά φορολογητέων και εκπιπτόμενων προσωρινών διαφορών. Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις θα εφαρμοστούν συνήθως για συναλλαγές όπως τα μισθώματα για τους μισθωτές και των υποχρεώσεων θέσης. Οι τροποποιήσεις θα είναι σε εφαρμογή για τις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2023, με νωρίτερη εφαρμογή να επιτρέπεται. Το Συγκρότημα δεν αναμένει αυτές οι τροποποιήσεις να έχουν σημαντική επίδραση στα αποτελέσματα και στη χρηματοοικονομική του θέση.

2.3.2 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί από το ΣΔΛΠ και δεν υιοθετήθηκαν ακόμη από την ΕΕ

Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 16 Μισθώσεις: Υποχρέωση μίσθωσης σε πώληση και επαναμίσθωση (εκδόθηκε στις 22 Σεπτεμβρίου 2022)

Η τροποποίηση στο ΔΠΧΑ 16 Μισθώσεις προσδιορίζει τις απαιτήσεις που χρησιμοποιεί ένας πωλητής-μισθωτής για την επιμέτρηση της υποχρέωσης μίσθωσης που προκύπτει σε μια συναλλαγή πώλησης και επαναμίσθωσης, για να διασφαλίσει ότι ο πωλητής-μισθωτής δεν αναγνωρίζει οποιοδήποτε ποσό του κέρδους ή της ζημίας που σχετίζεται με το δικαίωμα χρήσης του διατηρεί. Μια συναλλαγή πώλησης και επαναμίσθωσης περιλαμβάνει τη μεταβίβαση ενός περιουσιακού στοιχείου από μια οντότητα (τον πωλητή-μισθωτή) σε μια άλλη οντότητα (τον αγοραστή-εκμισθωτή) και την επαναμίσθωση του ίδιου περιουσιακού στοιχείου από τον πωλητή-μισθωτή. Η τροποποίηση αποσκοπεί στη βελτίωση των απαιτήσεων για συναλλαγές πώλησης και επαναμίσθωσης στο ΔΠΧΑ 16. Δεν αλλάζει τη λογιστική για τις μισθώσεις που δεν σχετίζονται με συναλλαγές πώλησης και επαναμίσθωσης. Η τροποποίηση εφαρμόζεται αναδρομικά για ετήσιες περιόδους αναφοράς που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2024. Επιτρέπεται η εφαρμογή νωρίτερα. Το Συγκρότημα δεν αναμένει ότι αυτές οι τροποποιήσεις θα έχουν σημαντική επίδραση στα αποτελέσματα και την χρηματοοικονομική του θέση.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.3 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί αλλά δεν έχουν τεθεί σε ισχύ (συνέχεια)

2.3.2 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί από το ΣΔΛΠ και δεν υιοθετήθηκαν ακόμη από την ΕΕ (συνέχεια)

ΔΛΠ 1 Παρουσίαση Οικονομικών Καταστάσεων: ταξινόμηση των Υποχρεώσεων ως Τρέχουσες ή Μη-τρέχουσες (τροποποιήσεις)

Το ΣΔΛΠ εξέδωσε τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1 Παρουσίαση Οικονομικών Καταστάσεων (οι τροποποιήσεις) για να καθορίσει τις απαιτήσεις για την ταξινόμηση των υποχρεώσεων ως τρέχουσες ή μη-τρέχουσες. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν: (α) τι σημαίνει το δικαίωμα αναβολής της τακτοποίησης (β) ότι το δικαίωμα αναβολής πρέπει να υπάρχει στο τέλος της ημερομηνίας αναφοράς (γ) ότι η ταξινόμηση δεν επηρεάζεται από την πιθανότητα η οικονομική οντότητα να ασκήσει το δικαίωμα αναβολής της. Όροι μιας υποχρέωσης που θα μπορούσαν, κατά την επιλογή του αντισυμβαλλομένου, να καταλήξουν σε διακανονισμό της με τη μεταβίβαση ιδίων συμμετοχικών τίτλων της οικονομικής οντότητας δεν επηρεάζουν την ταξινόμησή της ως τρέχουσα ή μη τρέχουσα εάν η οντότητα επιλέγει τον συμμετοχικό τίτλο αναγνωρίζοντάς τον ξεχωριστά από την υποχρέωση ως στοιχείο μετοχικού κεφαλαίου ενός σύνθετου χρηματοπιστωτικού μέσου. Οι τροποποιήσεις ισχύουν για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2024, ενώ επιτρέπεται προγενέστερη εφαρμογή. Το Συγκρότημα δεν αναμένει ότι αυτές οι τροποποιήσεις θα έχουν σημαντική επίδραση στα αποτελέσματα και στη χρηματοοικονομική του θέση.

2.4 Βάση ενοποίησης

Οι Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις αποτελούνται από τις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις του Συγκροτήματος κατά την και για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022. Οι οικονομικές καταστάσεις των θυγατρικών εταιρειών ετοιμάζονται για την ίδια ημερομηνία αναφοράς όπως και της Εταιρίας, χρησιμοποιώντας συνεπείς λογιστικές πολιτικές.

Οι θυγατρικές εταιρείες ενοποιούνται πλήρως από την ημερομηνία κατά την οποία ο έλεγχος μεταφέρεται στο Συγκρότημα. Συγκεκριμένα, το Συγκρότημα ελέγχει την εκδότρια εταιρεία, εάν και μόνον εάν, το Συγκρότημα έχει:

- i. εξουσία επί της εκδότριας εταιρείας (π.χ. υφιστάμενα δικαιώματα τα οποία του δίνουν την τρέχουσα ικανότητα να καθοδηγεί τις σχετικές δραστηριότητες της εκδότριας εταιρείας)
- ii. έκθεση ή δικαιώματα σε μεταβλητές αποδόσεις από τη συμμετοχή του στην εκδότρια εταιρεία
- iii. τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσει την εξουσία του επί της εκδότριας εταιρείας για να επηρεάσει το ύψος των αποδόσεών του.

Γενικώς, υπάρχει η αντίληψη ότι ο έλεγχος απορρέει από την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου. Με βάση την αντίληψη αυτή και σε περιπτώσεις όπου το Συγκρότημα δεν κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου στην εκδότρια εταιρεία, το Συγκρότημα λαμβάνει υπόψη όλα τα σχετικά γεγονότα και περιστάσεις συμπεριλαμβανομένου της συμβατικής συμφωνίας με τους υπόλοιπους κατόχους δικαιωμάτων ψήφου, δικαιώματα που απορρέουν από άλλες συμβατικές συμφωνίες και δικαιώματα ψήφου και δυναμικών δικαιωμάτων ψήφου του Συγκροτήματος, για την αξιολόγησή του κατά πόσο μπορεί να ασκήσει εξουσία στην εκδότρια εταιρεία.

Το Συγκρότημα επανεκτιμά εάν ελέγχει ή όχι μια εκδότρια εταιρεία, όταν τα γεγονότα υποδεικνύουν ότι υπάρχουν αλλαγές σε οποιοδήποτε από τα τρία στοιχεία ελέγχου.

Τα περιουσιακά στοιχεία, οι υποχρεώσεις, τα έσοδα και τα έξοδα των θυγατρικών που αγοράστηκαν ή πωλήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους περιλαμβάνονται στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις από την ημερομηνία απόκτησης ή μέχρι την ημερομηνία πώλησης, αντίστοιχα. Κέρδη ή ζημιές και κάθε στοιχείο των λοιπών συνολικών εισοδημάτων κατανέμονται στους κατόχους κεφαλαίου της μητρικής του Συγκροτήματος και στα δικαιώματα μειοψηφίας, ακόμα και αν αυτό έχει ως αποτέλεσμα να προκύπτει αρνητικό υπόλοιπο για τα δικαιώματα μειοψηφίας. Τα δικαιώματα μειοψηφίας αντιπροσωπεύουν το μερίδιο του κέρδους ή της ζημιάς και των καθαρών περιουσιακών στοιχείων που δεν κατέχει, άμεσα ή έμμεσα, το Συγκρότημα. Τα δικαιώματα μειοψηφίας παρουσιάζονται ξεχωριστά στην Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού αποτελεσμάτων και ξεχωριστά από τα ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας, στα ίδια κεφάλαια.

Όλες οι συναλλαγές και υπόλοιπα που προκύπτουν μεταξύ των θυγατρικών εταιρειών του Συγκροτήματος απαλείφονται κατά την ενοποίηση.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.4 Βάση ενοποίησης (συνέχεια)

Η μεταβολή στο ποσοστό συμμετοχής σε θυγατρικές εταιρείες, χωρίς την απώλεια ελέγχου, λογιστικοποιείται ως μια συναλλαγή μεταξύ ιδιοκτητών που αφορά τα ίδια κεφάλαια. Κατά συνέπεια, δεν προκύπτει υπεραξία ή κέρδος/ζημιά στην Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων από τέτοιες συναλλαγές. Οι σχετικές συναλλαγματικές διαφορές που αφορούν το μερίδιο που αναλογεί στο ποσοστό των δικαιωμάτων μειοψηφίας που πωλείται/αποκτάται επανακατηγοριοποιούνται μεταξύ του αποθεματικού συναλλαγματικών διαφορών και των δικαιωμάτων μειοψηφίας.

2.5 Συνενώσεις επιχειρήσεων

Συνενώσεις επιχειρήσεων λογιστικοποιούνται με βάση τη μέθοδο απόκτησης. Το κόστος μιας εξαγοράς επιμετρείται ως το σύνολο του τιμήματος που μεταφέρεται, που επιμετρείται στην εύλογη αξία την ημερομηνία της εξαγοράς και του ποσού των δικαιωμάτων μειοψηφίας στην αποκτηθείσα εταιρεία. Για κάθε συνένωση επιχειρήσεων, το Συγκρότημα αποφασίζει εάν θα επιμετρήσει τα δικαιώματα μειοψηφίας στην αποκτηθείσα εταιρεία σε εύλογη αξία ή σε αναλογία μεριδίου των αναγνωρίσιμων καθαρών περιουσιακών στοιχείων της αποκτηθείσας εταιρείας. Όταν το κόστος αγοράς είναι μεγαλύτερο από το μερίδιο του Συγκροτήματος στην εύλογη αξία των αναγνωρίσιμων καθαρών περιουσιακών στοιχείων που αποκτώνται, η διαφορά αναγνωρίζεται ως υπεραξία στον ενοποιημένο ισολογισμό. Στην περίπτωση που το μερίδιο του Συγκροτήματος στην εύλογη αξία των αναγνωρίσιμων καθαρών περιουσιακών στοιχείων είναι μεγαλύτερο του κόστους αγοράς (δηλαδή αρνητική υπεραξία), η διαφορά αναγνωρίζεται αμέσως στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων κατά το έτος της εξαγοράς. Έξοδα που σχετίζονται με την εξαγορά αναγνωρίζονται όταν προκύψουν και περιλαμβάνονται στα άλλα λειτουργικά έξοδα.

Όταν η συνένωση επιχειρήσεων πραγματοποιείται σε διαδοχικά στάδια, η συμμετοχή που κατείχε το Συγκρότημα στην εξαγοραζόμενη επιχείρηση αποτιμάται στην δίκαιη αξία και το κέρδος ή ζημιά που προκύπτει αναγνωρίζεται στην ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων.

Όταν το Συγκρότημα εξαγοράζει μια επιχείρηση, αξιολογεί τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις που αναλαμβάνει αναφορικά με την κατηγοριοποίησή τους και τον καθορισμό τους βάσει των όρων του συμβολαίου, τις οικονομικές περιστάσεις και τους σχετικούς όρους κατά την ημερομηνία εξαγοράς.

2.6 Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες

Η συγγενής εταιρεία είναι μια οντότητα επί της οποίας το Συγκρότημα ασκεί σημαντική επιρροή. Σημαντική επιρροή είναι η δυνατότητα συμμετοχής στις αποφάσεις της οικονομικής και επιχειρησιακής πολιτικής της εκδότριας, χωρίς όμως να πρόκειται για έλεγχο ή από κοινού έλεγχο των εν λόγω πολιτικών αποφάσεων.

Κοινοπραξία είναι μια μορφή κοινού ελέγχου, στην οποία τα συμβαλλόμενα μέρη τα οποία ασκούν από κοινού έλεγχο της συμφωνίας έχουν δικαιώματα στα καθαρά περιουσιακά στοιχεία της κοινοπραξίας. Κοινός έλεγχος ορίζεται ως ο συμβατικός συμφωνηθείς επιμερισμός του ελέγχου μιας ρύθμισης, ο οποίος υπάρχει μόνο όταν οι αποφάσεις σχετικά με τις συναφείς δραστηριότητες απαιτούν την ομόφωνη συγκατάθεση των μερών στα οποία επιμερίζεται ο έλεγχος.

Οι παράγοντες που λαμβάνονται υπόψη στον καθορισμό της σημαντικής επιρροής ή του κοινού ελέγχου είναι παραπλήσιοι με αυτούς που λαμβάνονται υπόψη για τον καθορισμό του ελέγχου επί των θυγατρικών.

Οι επενδύσεις του Συγκροτήματος σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες λογιστικοποιούνται στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

Σύμφωνα με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, η επένδυση σε μια συγγενή εταιρεία ή κοινοπραξία αναγνωρίζεται στον ενοποιημένο ισολογισμό στο κόστος κτήσης πλέον αλλαγές στο μερίδιο των καθαρών περιουσιακών στοιχείων του Συγκροτήματος στη συγγενή εταιρεία ή κοινοπραξία. Το μερίδιο του Συγκροτήματος στα αποτελέσματα της συγγενούς εταιρείας ή της κοινοπραξίας περιλαμβάνεται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Ζημιές της συγγενούς εταιρείας ή της κοινοπραξίας πέραν του κόστους συμμετοχής του Συγκροτήματος αναγνωρίζονται ως υποχρέωση μόνο στην περίπτωση που το Συγκρότημα έχει αναλάβει δεσμεύσεις εκ μέρους της συγγενούς εταιρείας ή της κοινοπραξίας. Οι επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες αξιολογούνται για απομείωση σε κάθε ημερομηνία αναφοράς όταν υπάρχει ένδειξη απομείωσης της επένδυσης. Υπεραξία που σχετίζεται με συγγενή εταιρεία ή κοινοπραξία περιλαμβάνεται στη λογιστική αξία της επένδυσης και δεν υπόκεινται σε έλεγχο για απομείωση.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.6 Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες (συνέχεια)

Στην περίπτωση που το μερίδιο του Συγκροτήματος στην καθαρή εύλογη αξία των αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων της συγγενούς εταιρείας ή κοινοπραξίας είναι μεγαλύτερο του κόστους της επένδυσης (αρνητική υπεραξία), η διαφορά περιλαμβάνεται ως έσοδο στον προσδιορισμό του μεριδίου του Συγκροτήματος στο κέρδος ή στη ζημιά της συγγενούς εταιρείας ή κοινοπραξίας, στην περίοδο στην οποία αποκτάται η επένδυση. Το συνολικό μερίδιο του Συγκροτήματος στα κέρδη ή τις ζημιές της συγγενούς εταιρείας ή κοινοπραξίας παρουσιάζεται στα 'Λοιπά έσοδα' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων και περιλαμβάνει τα κέρδη ή τις ζημιές πριν τη φορολογία. Η σχετική χρέωση φορολογίας περιλαμβάνεται στη φορολογία.

Το Συγκρότημα αναγνωρίζει το μερίδιό του σε μεταβολές των ιδίων κεφαλαίων της συγγενούς εταιρείας ή κοινοπραξίας μέσω της ενοποιημένης κατάστασης μεταβολών ιδίων κεφαλαίων. Κέρδη και ζημιές που προκύπτουν από συναλλαγές μεταξύ του Συγκροτήματος και της συγγενούς εταιρείας ή κοινοπραξίας, απαλείφονται κατά το ποσοστό της συμμετοχής του Συγκροτήματος στη συγγενή εταιρεία ή στην κοινοπραξία.

Οι οικονομικές καταστάσεις των συγγενών εταιρειών ή των κοινοπραξιών ετοιμάζονται με την ίδια ημερομηνία αναφοράς όπως και της Εταιρίας και με βάση τις ίδιες λογιστικές πολιτικές.

2.7 Μετατροπή ξένου συναλλάγματος

Οι Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ (€), που είναι το νόμισμα λειτουργίας και το νόμισμα παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρίας και των θυγατρικών της στην Κύπρο. Κάθε υποκατάστημα και θυγατρική του Συγκροτήματος στο εξωτερικό καθορίζει το νόμισμα λειτουργίας του και τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στις οικονομικές καταστάσεις κάθε οντότητας επιμετρούνται χρησιμοποιώντας το συγκεκριμένο νόμισμα λειτουργίας. Το Συγκρότημα χρησιμοποιεί την άμεση μέθοδο ενοποίησης και στην πώληση μιας δραστηριότητας εξωτερικού, το κέρδος ή ζημιά που επαναταξινομείται στα αποτελέσματα αντικατοπτρίζει το ποσό που προκύπτει από τη χρήση αυτής της μεθόδου.

2.7.1 Συναλλαγές και υπόλοιπα

Συναλλαγές σε ξένα νομίσματα αναγνωρίζονται με βάση την τρέχουσα συναλλαγματική ισοτιμία μεταξύ του νομίσματος λειτουργίας και του ξένου νομίσματος κατά την ημερομηνία της συναλλαγής.

Χρηματικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται με την ισοτιμία που ισχύει κατά την ημερομηνία του ισολογισμού. Όλες οι διαφορές αναγνωρίζονται στα 'Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων, με εξαίρεση τις συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από περιουσιακά στοιχεία/υποχρεώσεις σε ξένο νόμισμα που έχουν προσδιοριστεί ως αντισταθμίσεις της καθαρής επένδυσης σε υποκαταστήματα και θυγατρικές στο εξωτερικό. Αυτές αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα στο 'Αποθεματικό μετατροπής ξένου συναλλάγματος', μέχρι τη διάθεση ή την εκκαθάριση της καθαρής επένδυσης, οπότε το συνολικό ποσό μεταφέρεται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Τα μη χρηματικά στοιχεία που επιμετρούνται βάσει του ιστορικού κόστους σε ξένο νόμισμα, μετατρέπονται με τις συναλλαγματικές ισοτιμίες κατά τις ημερομηνίες των αρχικών συναλλαγών. Τα μη χρηματικά στοιχεία που επιμετρούνται σε εύλογες αξίες σε ξένο νόμισμα, μετατρέπονται με τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που υπήρχαν όταν προσδιορίστηκε η εύλογη αξία.

2.7.2 Θυγατρικές και υποκαταστήματα

Κατά την ημερομηνία αναφοράς του ισολογισμού, τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις των θυγατρικών (περιλαμβανομένων και των εταιρειών ειδικού σκοπού οι οποίες ενοποιούνται από το Συγκρότημα) και των υποκαταστημάτων των οποίων το νόμισμα λειτουργίας είναι διαφορετικό από το νόμισμα παρουσίασης του Συγκροτήματος, μετατρέπονται στο νόμισμα παρουσίασης του Συγκροτήματος χρησιμοποιώντας την ισοτιμία που ισχύει κατά την ημερομηνία του ισολογισμού και οι καταστάσεις λογαριασμού αποτελεσμάτων τους μετατρέπονται με τη μέση ισοτιμία για το έτος.

Οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα στο 'Αποθεματικό μετατροπής ξένου συναλλάγματος'. Κατά την πώληση ή τη διάλυση θυγατρικής ή υποκαταστήματος, το συνολικό ποσό των συναλλαγματικών διαφορών που αφορά τη συγκεκριμένη λειτουργία εξωτερικού, μεταφέρεται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων ως μέρος του κέρδους/ζημιάς της πώλησης/διάλυσης των θυγατρικών.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.8 Οικονομικές πληροφορίες κατά τομέα

Η πληροφόρηση κατά λειτουργικό τομέα παρουσιάζεται με την ίδια βάση όπως και η εσωτερική πληροφόρηση που παρέχεται στον επικεφαλής λήψης επιχειρηματικών αποφάσεων. Ο επικεφαλής λήψης επιχειρηματικών αποφάσεων είναι το άτομο ή το σύνολο ατόμων το οποίο αποφασίζει την κατανομή πόρων σε κάθε τομέα και προβαίνει σε εκτίμηση της απόδοσής του.

Επικεφαλής για τη λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων είναι η Εκτελεστική Επιτροπή Συγκροτήματος.

2.9 Κύκλος εργασιών

Ο κύκλος εργασιών του Συγκροτήματος όπως παρουσιάζεται στον Ενοποιημένο Λογαριασμό Αποτελεσμάτων αναλύεται στη Σημείωση 6.

2.10 Έσοδα από συμβάσεις πελατών

Το Συγκρότημα αναγνωρίζει τα έσοδα όταν ο έλεγχος των υποσχόμενων αγαθών ή των υπηρεσιών μεταβιβάζεται στους πελάτες σε αντάλλαγμα ενός ποσού που αντικατοπτρίζει την αντιπαροχή την οποία το Συγκρότημα αναμένει ότι δικαιούται σε αντάλλαγμα για τα εν λόγω προϊόντα ή υπηρεσίες. Το μοντέλο αναγνώρισης εσόδων εφαρμόζει τα ακόλουθα πέντε βήματα:

Βήμα 1: Προσδιορισμός της σύμβασης(-ων) με τον πελάτη

Βήμα 2: Προσδιορισμός των υποχρεώσεων απόδοσης στη σύμβαση

Βήμα 3: Προσδιορισμός της τιμής συναλλαγής

Βήμα 4: Κατανομή της τιμής συναλλαγής στις υποχρεώσεις απόδοσης της σύμβασης

Βήμα 5: Αναγνώριση εσόδων όταν (ή ενόσω) το Συγκρότημα ικανοποιεί μια υποχρέωση απόδοσης.

Η έννοια της υποχρέωσης απόδοσης στην ουσία αποτελεί υπόσχεση σε μια σύμβαση με έναν πελάτη να μεταβιβάσει στον πελάτη είτε: (α) ένα αγαθό ή μια υπηρεσία (ή μια δέσμη αγαθών ή υπηρεσιών) που είναι διακριτή ή (β) μια σειρά διακριτών αγαθών ή υπηρεσιών που είναι ουσιαστικά τα ίδια και τα οποία μεταβιβάζονται με τον ίδιο τρόπο στον πελάτη.

Συμβατικά υπόλοιπα

Συμβατικό περιουσιακό στοιχείο είναι το δικαίωμα σε αντιπαροχή για τις υπηρεσίες που μεταφέρονται στον πελάτη. Εάν το Συγκρότημα εκτελέσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις μεταβιβάζοντας υπηρεσίες σε πελάτη προτού ο πελάτης πληρώσει την αντιπαροχή ή προτού καταστεί απαιτητή η πληρωμή, το Συγκρότημα απεικονίζει ως συμβατικό περιουσιακό στοιχείο την αντιπαροχή που έχει ληφθεί με επιφύλαξη.

Οι απαιτήσεις από πελάτες καταχωρούνται όταν το Συγκρότημα παρέχει υπηρεσίες σε πελάτες, και η αντιπαροχή καθίσταται ή ως άμεσα απαιτητή αν εκπληρώνει την υποχρέωση απόδοσης σε μια δεδομένη χρονική στιγμή ή στο τέλος μιας προκαθορισμένης περιόδου για υποχρέωση απόδοσης που εκπληρώνεται σε βάθος χρόνου. Είναι το δικαίωμα του Συγκροτήματος σε αντιπαροχή η οποία είναι ανεπιφύλακτη (απαιτείται μόνο η πάροδος του χρόνου προκειμένου να καταστεί απαιτητή η πληρωμή της εν λόγω αντιπαροχής). Την αρχική αναγνώριση και την μετέπειτα επιμέτρηση αυτών των απαιτήσεων από πελάτες γνωστοποιούνται στις Σημειώσεις 2.15 μέχρι 2.19.

Οι συμβατικές υποχρεώσεις αφορούν στις πληρωμές που έχουν ληφθεί από πελάτες για τις οποίες το Συγκρότημα δεν έχει εκτελέσει ακόμη την υποχρέωση απόδοσης. Οι συμβατικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται ως έσοδα όταν το Συγκρότημα εκτελέσει την υποχρέωση απόδοσης.

Τα συμβατικά περιουσιακά στοιχεία και οι απαιτήσεις από πελάτες περιλαμβάνονται στις 'Προπληρωμές, δεδουλευμένα έσοδα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία' και οι συμβατικές υποχρεώσεις στα 'Δεδουλευμένα, αναβαλλόμενα έσοδα, λοιπές υποχρεώσεις και άλλες προβλέψεις' στον ενοποιημένο ισολογισμό.

2.10.1 Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες

Το Συγκρότημα κερδίζει έσοδα από αμοιβές από ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών που παρέχει στους πελάτες του. Τα έσοδα από αμοιβές μπορούν να χωριστούν σε δύο ευρείς κατηγορίες:

- i. αμοιβές που αναγνωρίζονται από υπηρεσίες που παρέχονται με την πάροδο του χρόνου, όπως η διαχείριση περιουσιακών στοιχείων ή χαρτοφυλακίου, υπηρεσίες φύλαξης και ορισμένες συμβουλευτικές υπηρεσίες και
- ii. αμοιβές που αναγνωρίζονται από υπηρεσίες που παρέχονται σε μια δεδομένη χρονική στιγμή, όπως η εκτέλεση συναλλαγών και χρηματιστηριακές προμήθειες (π.χ. εκτέλεση και εκκαθάριση τίτλων και παραγώγων).

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.10 Έσοδα από συμβάσεις πελατών (συνέχεια)

2.10.1 Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες (συνέχεια)

Υπηρεσίες που παρέχονται με την πάροδο του χρόνου

Αμοιβές που αποκτήθηκαν από υπηρεσίες που παρέχονται με την πάροδο του χρόνου αναγνωρίζονται κατά αναλογία κατά την περίοδο παροχής υπηρεσιών, υπό την προϋπόθεση ότι οι αμοιβές δεν εξαρτώνται από την επιτυχή εκπλήρωση καθορισμένων κριτηρίων επιδόσεων που δεν τελούν υπό τον έλεγχο του Συγκροτήματος. Δαπάνες για την εκπλήρωση των υπηρεσιών που παρέχονται με την πάροδο του χρόνου αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων αμέσως, επειδή οι υπηρεσίες αυτές θεωρούνται μια σειρά υπηρεσιών που είναι ουσιαστικά οι ίδιες από μέρα σε μέρα και έχουν το ίδιο μοτίβο εκτέλεσης.

Υπηρεσίες που παρέχονται σε μια δεδομένη χρονική στιγμή

Αμοιβές που αποκτήθηκαν από υπηρεσίες συναλλαγής αναγνωρίζονται κατά την ολοκλήρωση της υπηρεσίας, εφόσον οι εν λόγω αμοιβές δεν υπόκεινται σε επιστροφή χρημάτων ή από την επέλευση ή μη επέλευση μελλοντικού γεγονότος που δεν τελεί υπό τον έλεγχο του Συγκροτήματος. Επαυξητικά κόστη για την εκπλήρωση των υπηρεσιών που παρέχονται σε μια δεδομένη χρονική στιγμή συνήθως πραγματοποιούνται και αναγνωρίζονται ταυτόχρονα με την εκτέλεση της υποχρέωσης απόδοσης και τα έσοδα που προκύπτουν, και ως εκ τούτου δεν αναγνωρίζονται ως περιουσιακό στοιχείο, π.χ. χρηματιστηριακές προμήθειες.

Τα έσοδα από αμοιβές και προμήθειες υπολογίζονται με βάση την αντιπαροχή που ορίζεται σε μια σύμβαση με έναν πελάτη που έχει νομικά ισχυρό δικαίωμα, εξαιρουμένων ποσών όπως φόροι που εισπράττονται για λογαριασμό τρίτων. Η αντιπαροχή μπορεί να περιλαμβάνει τόσο σταθερά όσο και μεταβλητά ποσά. Η μεταβλητή αντιπαροχή περιλαμβάνει επιστροφές χρημάτων, εκπτώσεις και άλλα ποσά που εξαρτώνται από την επέλευση ή μη επέλευση μελλοντικού γεγονότος. Η μεταβλητή αντιπαροχή που εξαρτάται από ένα αβέβαιο γεγονός μπορεί να αναγνωριστεί μόνο στο βαθμό στον οποίο υπάρχει αυξημένη πιθανότητα ότι δεν θα υπάρξει σημαντική αναστροφή στο ποσό του συσσωρευμένου εσόδου για τη σύμβαση.

2.10.2 Έσοδα από μερίσματα

Έσοδα από μερίσματα αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων όταν οριστικοποιείται το δικαίωμα εισπραχής τους από το Συγκρότημα, δηλαδή όταν εγκριθεί από την γενική συνέλευση των μετόχων.

2.10.3 Έσοδα από μισθώσεις

Τα έσοδα από τη μίσθωση επενδύσεων σε ακίνητα και αποθεμάτων ακινήτων αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων με τη σταθερή μέθοδο σε ολόκληρη τη διάρκεια της μίσθωσης στα 'Λοιπά έσοδα'.

2.10.4 Κέρδη από πώληση επενδύσεων σε ακίνητα

Τα κέρδη από την πώληση των επενδύσεων σε ακίνητα αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων, στα 'Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα', όταν ο αγοραστής αποδεχτεί την παράδοση και ολοκληρωθεί η μεταφορά του ελέγχου του ακινήτου στον αγοραστή.

2.10.5 Κέρδη από πώληση αποθεμάτων ακινήτων

Τα κέρδη από την πώληση των αποθεμάτων ακινήτων αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων, όταν ο αγοραστής αποδεχτεί την παράδοση και ολοκληρωθεί η μεταφορά του ελέγχου του ακινήτου στον αγοραστή.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.11 Αναγνώριση εσόδων/εξόδων από τόκους και έσοδα/έξοδα παρόμοια με τόκους

Το Συγκρότημα υπολογίζει έσοδα/έξοδα από τόκους εφαρμόζοντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου (EIR) στη μεικτή λογιστική αξία του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, εκτός και αν το περιουσιακό στοιχείο είναι απομειωμένης πιστωτικής αξίας. Για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, το Συγκρότημα ακολουθεί τις αρχές της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου με μόνη διαφορά το χειρισμό των αμοιβών που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου/των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων. Δηλαδή, για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που ταξινομούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων οι αμοιβές αναγνωρίζονται ως έσοδα ή έξοδα κατά την αρχική αναγνώριση του μέσου και όχι ως μέρος του υπολογισμού του πραγματικού επιτοκίου.

Όταν ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο έχει καταστεί πιστωτικά απομειωμένο και επομένως θεωρείται ότι βρίσκεται στο Στάδιο 3, τα έσοδα από τόκους υπολογίζονται εφαρμόζοντας το πραγματικό επιτόκιο στο αποσβεσμένο κόστος του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, το οποίο ορίζεται ως η μεικτή λογιστική αξία του μείον τυχόν προβλέψεις απομείωσης. Εάν το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο αποκατασταθεί και δεν είναι πλέον απομειωμένης πιστωτικής αξίας, το Συγκρότημα επανέρχεται στον υπολογισμό των εσόδων από τόκους στη μεικτή λογιστική αξία. Σε τέτοιες περιπτώσεις το Συγκρότημα, αναστρέφει την μεταβολή της παρούσας αξίας των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στις 'Πιστωτικές ζημιές για κάλυψη πιστωτικού κινδύνου για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες'.

Τα έσοδα από τόκους από αποκτηθέντα ή δημιουργημένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που είναι πιστωτικά απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI) αναγνωρίζονται χρησιμοποιώντας το προσαρμοσμένο στον πιστωτικό κίνδυνο πραγματικό επιτόκιο (CAEIR) που υπολογίζεται κατά την αρχική αναγνώριση. Το προσαρμοσμένο στον πιστωτικό κίνδυνο πραγματικό επιτόκιο εφαρμόζεται στο αποσβεσμένο κόστος του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου που είναι η μεικτή λογιστική αξία του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, μείον τυχόν προβλέψεις απομείωσης.

Τα έσοδα από τόκους από χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε αποσβεσμένο κόστος και από χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων (FVOCI) παρουσιάζονται στα 'Έσοδα από τόκους', ενώ τα έσοδα από τόκους από χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων παρουσιάζονται στα 'Έσοδα παρόμοια με έσοδα από τόκους' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Τα έξοδα από τόκους από χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις σε αποσβεσμένο κόστος παρουσιάζονται στα 'Έξοδα από τόκους', ενώ τα έξοδα από τόκους από χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων παρουσιάζονται στα 'Έξοδα παρόμοια με έξοδα από τόκους' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Όλα αποτελούν μέρος των 'Καθαρών εσόδων από τόκους'.

Το Συγκρότημα κατά την διάρκεια του έτους είχε χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες με αρνητικά επιτόκια. Το Συγκρότημα ταξινομεί τους τόκους επί αυτών των υποχρεώσεων στα έσοδα από τόκους. Ο αρνητικός τόκος συμπεριλαμβάνεται στη Σημείωση 7.

Το Συγκρότημα κατά την διάρκεια του έτους κατείχε δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες και κεντρικές τράπεζες με αρνητικά επιτόκια. Το Συγκρότημα περιλαμβάνει τον τόκο για αυτά τα περιουσιακά στοιχεία ως έξοδα από τόκους. Ο αρνητικός τόκος συμπεριλαμβάνεται στη Σημείωση 8.

Η μέθοδος του πραγματικού επιτοκίου

Τα έσοδα και τα έξοδα από τόκους αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων με την εφαρμογή του πραγματικού επιτοκίου (EIR) για όλα τα χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρούνται στο αποσβεσμένο κόστος και τα ομόλογα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων.

Το πραγματικό επιτόκιο (EIR) είναι το επιτόκιο που προεξοφλεί τις εκτιμημένες μελλοντικές ταμειακές εισπράξεις ή πληρωμές κατά την αναμενόμενη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου, στη μεικτή λογιστική αξία του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή στο αποσβεσμένο κόστος της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης.

Το πραγματικό επιτόκιο (EIR), και ως εκ τούτου το αποσβεσμένο κόστος του περιουσιακού στοιχείου, υπολογίζεται λαμβάνοντας υπόψη οποιαδήποτε υπέρ ή υπό το άρτιο ποσά και όλες τις αμοιβές και τα κόστη που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του πραγματικού επιτοκίου (EIR). Οι αμοιβές και τα επαυξητικά κόστη που είναι άμεσα συνδεδεμένα με την απόκτηση δάνειων και απαιτήσεων από πελάτες αναβάλλονται και αποσβένονται ως μέρος των εσόδων από τόκους με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

2. Περιλήψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.11 Αναγνώριση εσόδων/εξόδων από τόκους και έσοδα/έξοδα παρόμοια με τόκους (συνέχεια)

Για τα χρηματοοικονομικά μέσα κυμαινόμενου επιτοκίου, η περιοδική επαναξιολόγηση των ταμειακών ροών ώστε να αντικατοπτρίζουν τις διακυμάνσεις των επιτοκίων της αγοράς, μεταβάλλει επίσης το πραγματικό επιτόκιο, αλλά όταν τα χρηματοοικονομικά μέσα αναγνωρίστηκαν αρχικά σε ποσό ίσο με το κεφάλαιο, η επαναξιολόγηση των μελλοντικών πληρωμών τόκων δεν επηρεάζει σημαντικά τη λογιστική αξία του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή της υποχρέωσης.

Η λογιστική αξία ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή υποχρέωσης προσαρμόζεται εάν το Συγκρότημα αναθεωρήσει τις εκτιμήσεις του για πληρωμές ή εισπράξεις. Η προσαρμοσμένη λογιστική αξία υπολογίζεται βάση του αρχικού πραγματικού επιτοκίου και η αλλαγή στη λογιστική αξία αναγνωρίζεται στα 'Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα' για ομόλογα, ή στις 'αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές' των 'Πιστωτικών ζημιών για κάλυψη πιστωτικού κινδύνου στα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες' που περιλαμβάνονται στις 'Πιστωτικές ζημιές Χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων'.

2.12 Ωφελήματα αφυπηρέτησης προσωπικού

Το Συγκρότημα λειτουργεί προγράμματα καθορισμένων εισφορών όσο και προγράμματα καθορισμένων παροχών.

Προγράμματα καθορισμένων εισφορών

Το Συγκρότημα αναγνωρίζει υποχρεώσεις, σχετικές με τη λογιστική περίοδο, στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Οποιοσδήποτε εισφορές που δεν έχουν κατατεθεί κατά την ημερομηνία αναφοράς περιλαμβάνονται ως υποχρέωση.

Προγράμματα καθορισμένων παροχών

Το κόστος παροχών για κάθε πρόγραμμα καθορισμένων παροχών υπολογίζεται ξεχωριστά χρησιμοποιώντας την αναλογιστική Μέθοδο Προβεβλημένης Πιστωτικής Μονάδας (Projected Unit Credit Method).

Το περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση καθορισμένων παροχών είναι η παρούσα αξία της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών (χρησιμοποιώντας ένα προεξοφλητικό συντελεστή βασισμένο σε εταιρικά ομόλογα υψηλής ποιότητας) μείον την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος από τα οποία οι υποχρεώσεις θα διακανονιστούν. Τα περιουσιακά στοιχεία ενός προγράμματος είναι τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία κατέχονται από ένα ταμείο το οποίο είναι νομικά ανεξάρτητο ή ασφαλιστήρια συμβόλαια που πληρούν τις προϋποθέσεις. Οποιοδήποτε πλεόνασμα καθορισμένων παροχών περιορίζεται στην παρούσα αξία των διαθέσιμων επιστροφών και μειώσεων μελλοντικών εισφορών στο πρόγραμμα. Η εύλογη αξία βασίζεται στις τρέχουσες τιμές αγοράς και στην περίπτωση επενδύσεων που διαπραγματεύονται σε ενεργή αγορά είναι η δημοσιοποιημένη τιμή αγοράς.

Το καθαρό κόστος στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων αποτελείται κυρίως από το κόστος υπηρεσίας και τον καθαρό τόκο στα καθαρά περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών και παρουσιάζεται στο κόστος προσωπικού. Το κόστος υπηρεσίας αποτελείται από το κόστος τρέχουσας απασχόλησης, το κόστος προϋπηρεσίας, κέρδη και ζημιές κατά τον διακανονισμό, τις περικοπές και μη συνήθεις διακανονισμούς. Επαναμετρήσεις, περιλαμβανομένου αναλογιστικά κέρδη και ζημιές, η επίδραση του ανώτατου επιτρεπόμενου ορίου αναγνώρισης στο πλεόνασμα (μη περιλαμβανομένου του καθαρού τόκου) και η απόδοση των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος (μη περιλαμβανομένου του καθαρού τόκου) αναγνωρίζονται αμέσως στον ενοποιημένο ισολογισμό με αντίστοιχη χρέωση ή πίστωση στα λοιπά συνολικά εισοδήματα. Οι επαναμετρήσεις δεν επανακατηγοριοποιούνται στα αποτελέσματα σε μετέπειτα περιόδους.

Τα αναλογιστικά κέρδη και ζημιές περιλαμβάνουν εμπειρικές προσαρμογές (οι επιπτώσεις των διαφορών μεταξύ των προηγούμενων αναλογιστικών παραδοχών και όσων πραγματικά συνέβησαν), καθώς και τις επιπτώσεις των μεταβολών στις αναλογιστικές παραδοχές.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.13 Φορολογία

Τρέχουσα φορολογία και αναβαλλόμενη φορολογία

Η φορολογία υπολογίζεται με βάση τη φορολογική νομοθεσία και τους φορολογικούς συντελεστές που ισχύουν στις χώρες όπου διεξάγονται οι δραστηριότητες του Συγκροτήματος και αναγνωρίζεται ως έξοδο στην περίοδο κατά την οποία προκύπτουν τα εισοδήματα. Η αναβαλλόμενη φορολογία υπολογίζεται χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της υποχρέωσης. Οι τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις επιμετρούνται στο ποσό που αναμένεται να εισπραχθεί ή να πληρωθεί στις φορολογικές αρχές. Η τρέχουσα φορολογία και η αναβαλλόμενη φορολογία που σχετίζεται με στοιχεία που αναγνωρίζονται απευθείας στα ίδια κεφάλαια, αναγνωρίζονται απευθείας στα ίδια κεφάλαια.

Αναγνωρίζονται αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις για όλες τις φορολογητέες προσωρινές διαφορές κατά την ημερομηνία του ισολογισμού, μεταξύ της φορολογικής βάσης και της λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, από τις οποίες θα προκύψουν φορολογητέα ποσά σε μελλοντικές περιόδους. Αναγνωρίζονται αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις για όλες τις προσωρινές διαφορές που σχετίζονται με επενδύσεις σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρείες και υποκαταστήματα, εκτός όπου το Συγκρότημα είναι σε θέση να ελέγξει το χρονικό σημείο της αναστροφής της προσωρινής διαφοράς και αναμένεται ότι η προσωρινή διαφορά δεν θα αναστραφεί στο ορατό μέλλον.

Αναγνωρίζονται αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις για όλες τις εκπιπόμενες προσωρινές διαφορές και για τις μεταφερόμενες, μη χρησιμοποιημένες φορολογικές ζημιές όταν πιθανολογείται ότι θα υπάρχει διαθέσιμο φορολογητέο κέρδος έναντι του οποίου εκπιπόμενες προσωρινές διαφορές και μεταφερόμενες μη χρησιμοποιημένες φορολογικές ζημιές μπορούν να αξιοποιηθούν. Η λογιστική αξία των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων αναθεωρείται σε κάθε ημερομηνία του ισολογισμού και μειώνεται στο βαθμό που δεν πιθανολογείται ότι θα υπάρξουν επαρκή φορολογητέα κέρδη έναντι των οποίων να χρησιμοποιηθεί μέρος ή το σύνολο των εκπιπόμενων προσωρινών διαφορών ή φορολογικών ζημιών. Οι μη αναγνωρισμένες αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις επανεκτιμώνται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς και αναγνωρίζονται στο βαθμό που είναι πιθανό ότι μελλοντικό φορολογητέο κέρδος θα επιτρέψει στην αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση να ανακτηθεί.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις επιμετρούνται στο ποσό που αναμένεται να καταβληθεί στις φορολογικές αρχές ή να ανακτηθεί από αυτές, λαμβάνοντας υπόψη τους φορολογικούς συντελεστές και νόμους που έχουν θεσπιστεί, ή ουσιαστικά θεσπιστεί, μέχρι την ημερομηνία αναφοράς.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις προκύπτουν από συγκεκριμένες φορολογικές ζημιές και υπόκεινται στον Περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμο Τροποποίηση 28(I) του 2019, που δημιουργούν αναβαλλόμενες φορολογικές πιστώσεις και λογιστικοποιούνται στην ίδια βάση όπως άλλες αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις. Αυτές οι φορολογικές ζημιές μετατρέπονται σε 11 ισόποσες ετήσιες δόσεις και κάθε δόση θα μπορούσε να διεκδικηθεί ως αφαιρέσιμο έξοδο στον προσδιορισμό του φορολογητέου εισοδήματος για την σχετική περίοδο. Οποιοδήποτε ποσό της ετήσιας δόσης δεν χρησιμοποιηθεί ως αφαιρέσιμο έξοδο μετατρέπεται σε φορολογικές πιστώσεις κατά το τέλος του έτους και μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως φορολογικές πιστώσεις μέσα στο φορολογικό έτος που ακολουθεί το φορολογικό έτος στο οποίο αυτή η φορολογική πίστωση σχετίζεται. Οποιαδήποτε φορολογική πίστωση δεν χρησιμοποιείται κατά το σχετικό έτος μετατρέπεται σε απαίτηση από την Κυπριακή Κυβέρνηση. Επιπρόσθετες πληροφορίες γνωστοποιούνται στη Σημείωση 17.

Τρέχουσες και αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται όταν προκύπτουν από την ίδια φορολογητέα επιχείρηση και αφορούν την ίδια φορολογική αρχή και όπου υπάρχει νομικό δικαίωμα συμψηφισμού.

Έμμεση Φορολογία Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ)

Έξοδα και περιουσιακά στοιχεία αναγνωρίζονται καθαρά από τον ΦΠΑ, εκτός:

- i. όταν ο ΦΠΑ προκύπτει από μια αγορά περιουσιακών στοιχείων ή υπηρεσιών και δεν είναι ανακτήσιμος από τις κυπριακές φορολογικές αρχές. Σε αυτή την περίπτωση, ο ΦΠΑ αναγνωρίζεται ως μέρος του κόστους απόκτησης του περιουσιακού στοιχείου ή ως μέρος του εξόδου, όπου εφαρμόζεται.
- ii. όταν οι απαιτήσεις και τα πληρωτέα δηλώνονται με τη χρέωση του ποσού του ΦΠΑ. Το ποσό του ΦΠΑ που είναι ανακτήσιμο από, ή πληρωτέο προς τις κυπριακές φορολογικές αρχές συμπεριλαμβάνεται ως μέρος των απαιτήσεων ή υποχρεώσεων στον ενοποιημένο ισολογισμό.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.14 Χρηματοοικονομικά μέσα - Αρχική αναγνώριση

2.14.1 Ημερομηνία αναγνώρισης

Οι 'Καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες', 'Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες', 'Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες', 'Καταθέσεις από τράπεζες', 'Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες' και 'Καταθέσεις πελατών' αναγνωρίζονται όταν το Συγκρότημα εισπράξει ή χορηγήσει μετρητά στους αντισυμβαλλόμενους. Όλα τα υπόλοιπα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις αναγνωρίζονται αρχικά κατά την ημερομηνία της εμπορικής συναλλαγής. Αγορές ή πωλήσεις χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που απαιτούν παράδοση εντός του χρονικού περιθωρίου που καθορίζεται από κανονισμούς ή τους πρότυπους κανόνες της σχετικής αγοράς, αναγνωρίζονται επίσης κατά την ημερομηνία της εμπορικής συναλλαγής, δηλαδή την ημερομηνία κατά την οποία το Συγκρότημα δεσμεύεται να αγοράσει ή να πωλήσει το περιουσιακό στοιχείο. Τα παράγωγα αναγνωρίζονται επίσης κατά την ημερομηνία της εμπορικής συναλλαγής.

2.14.2 Αρχική αναγνώριση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών μέσων

Η ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων κατά την αρχική αναγνώριση εξαρτάται από τους συμβατικούς όρους και το επιχειρηματικό μοντέλο για τη διαχείριση των μέσων, όπως περιγράφεται στη Σημείωση 2.15.

Όλα τα χρηματοοικονομικά μέσα επιμετρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους συν, στην περίπτωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που δεν επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, το κόστος συναλλαγών που αποδίδεται άμεσα στην απόκτηση ή έκδοση τους.

Όταν η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων κατά την αρχική αναγνώριση διαφέρει από την τιμή συναλλαγής, το Συγκρότημα υπολογίζει το κέρδος ή τη ζημία της πρώτης μέρας, όπως περιγράφεται στη Σημείωση 2.14.3 πιο κάτω.

2.14.3 Κέρδος ή Ζημία της πρώτης ημέρας της συναλλαγής

Όταν η τιμή συναλλαγής του χρηματοοικονομικού μέσου διαφέρει από την εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση και η εύλογη αξία βασίζεται σε τεχνική αποτίμησης που χρησιμοποιεί μόνο δεδομένα από παρατηρήσιμες συναλλαγές της αγοράς, το Συγκρότημα αναγνωρίζει τη διαφορά μεταξύ της τιμής συναλλαγής και της εύλογης αξίας στα 'Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα'. Στις περιπτώσεις όπου η εύλογη αξία βασίζεται σε μοντέλα αποτίμησης που χρησιμοποιούν κάποια δεδομένα τα οποία δεν είναι παρατηρήσιμα, η διαφορά μεταξύ της τιμής συναλλαγής και της εύλογης αξίας αναβάλλεται και αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα μόνο όταν τα δεδομένα καθίστανται παρατηρήσιμα ή όταν το χρηματοοικονομικό μέσο αποαναγνωρίζεται.

2.14.4 Κατηγορίες επιμέτρησης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρούνται είτε σε αποσβεσμένο κόστος, στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων ή στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Το Συγκρότημα ταξινομεί και επιμετρά τα παράγωγα και τα χαρτοφυλάκια που κατέχονται προς εμπορία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Το Συγκρότημα μπορεί να προσδιορίσει χρηματοοικονομικά μέσα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, εάν αυτό απαλείφει ή μειώνει σε σημαντικό βαθμό μία ανακολουθία που αφορά την επιμέτρηση ή την αναγνώριση.

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις, εκτός από τις δεσμεύσεις παροχής δανείων και τις χρηματοοικονομικές εγγυήσεις, επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων όταν κατέχονται προς εμπορία ή αφορούν παράγωγα μέσα.

2.15 Ταξινόμηση και επιμέτρηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων

Η ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων εξαρτάται από το πως αυτά τυγχάνουν διαχείρισης στο πλαίσιο των Επιχειρηματικών Μοντέλων που διατηρεί το Συγκρότημα, καθώς και από τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ροών (κατά πόσο οι ταμειακές ροές αντιπροσωπεύουν αποκλειστικά πληρωμές κεφαλαίου και τόκων (SPPI)).

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.15 Ταξινόμηση και επιμέτρηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων (συνέχεια)

Αξιολόγηση του επιχειρηματικού μοντέλου

Το Συγκρότημα αξιολογεί το επιχειρηματικό μοντέλο σε επίπεδο χαρτοφυλακίου. Το επίπεδο χαρτοφυλακίου καθορίζεται στο ανώτατο επίπεδο συγκέντρωσης που αντικατοπτρίζει τον τρόπο που το Συγκρότημα διαχειρίζεται τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και το επιχειρηματικό μοντέλο βασίζεται σε παρατηρήσιμους παράγοντες που περιλαμβάνουν:

- i. τον τρόπο αξιολόγησης της απόδοσης του επιχειρηματικού μοντέλου και των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που διακρατούνται στο πλαίσιο του εν λόγω επιχειρηματικού μοντέλου καθώς και τον τρόπο που αυτά αναφέρονται στα βασικά διευθυντικά στελέχη του Συγκροτήματος,
- ii. τους κινδύνους που επηρεάζουν την απόδοση του επιχειρηματικού μοντέλου (και των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που διακρατούνται στο πλαίσιο του εν λόγω επιχειρηματικού μοντέλου) και συγκεκριμένα, τον τρόπο διαχείρισης αυτών των κινδύνων,
- iii. τον τρόπο που αμείβονται οι διευθυντές (για παράδειγμα εάν η αμοιβή βασίζεται στην εύλογη αξία των υπό διαχείριση περιουσιακών στοιχείων ή στις συμβατικές ταμειακές ροές που εισπράττονται),
- iv. την αναμενόμενη συχνότητα, αξία και το χρονικό πλαίσιο των πωλήσεων τα οποία είναι επίσης σημαντικά για την αξιολόγηση του επιχειρηματικού μοντέλου του Συγκροτήματος.

Εάν οι ταμειακές ροές μετά την αρχική αναγνώριση, προκύπτουν με τρόπο διαφορετικό από τον αρχικά αναμενόμενο, το Συγκρότημα δεν αλλάζει την ταξινόμηση των εναπομειναντων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που διακρατούνται στο πλαίσιο του εν λόγω επιχειρηματικού μοντέλου, αλλά ενσωματώνει τέτοια πληροφόρηση όταν αξιολογεί καινούρια περιουσιακά στοιχεία που δημιουργούνται ή αποκτούνται.

Αξιολόγηση των χαρακτηριστικών των συμβατικών ταμειακών ροών (αξιολόγηση SPPI)

Το Συγκρότημα αξιολογεί κατά πόσο οι ταμειακές ροές ενός περιουσιακού χρηματοοικονομικού στοιχείου αντιπροσωπεύουν αποκλειστικά πληρωμές κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου υπόλοιπου κεφαλαίου κατά την αρχική αναγνώριση (αξιολόγηση SPPI).

Για σκοπούς αυτής της αξιολόγησης, κεφάλαιο ορίζεται ως η εύλογη αξία του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου κατά την αρχική αναγνώριση και μπορεί να μεταβάλλεται κατά τη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου (για παράδειγμα εάν υπάρχουν αποπληρωμές κεφαλαίου ή απόσβεση υπέρ ή υπό το άρτιο ποσών).

Τόκος ορίζεται ως η αντιπαροχή για τη διαχρονική αξία του χρήματος, τον πιστωτικό κίνδυνο που συνδέεται με το κεφάλαιο που εκκρεμεί κατά τη διάρκεια μιας συγκεκριμένης χρονικής περιόδου και με άλλους βασικούς κινδύνους δανεισμού και εξόδων (π.χ. κίνδυνος ρευστότητας και διοικητικά έξοδα), καθώς επίσης και ένα περιθώριο κέρδους.

Για την αξιολόγηση του κατά πόσο οι συμβατικές ταμειακές ροές αντιπροσωπεύουν αποκλειστικά πληρωμές κεφαλαίου και τόκων (SPPI), το Συγκρότημα εξασκεί κρίση και λαμβάνει υπόψη όρους που θα μπορούσαν να τροποποιήσουν τις συμβατικές ταμειακές ροές, έτσι που να μην πληρούν την προϋπόθεση για SPPI και δεν θα συνάδουν με ταμειακές ροές μιας βασικής δανειακής σύμβασης συμπεριλαμβανομένων: (i) ενδεχόμενα χαρακτηριστικά και χαρακτηριστικά μόχλευσης, (ii) επιτόκια που είναι πέραν του ελέγχου του Συγκροτήματος ή μεταβλητά επιτόκια, (iii) χαρακτηριστικά που θα μπορούσαν να τροποποιήσουν τη διαχρονική αξία του χρήματος, (iv) όροι προπληρωμών και επέκτασης της διάρκειας του μέσου, (v) συμβάσεις χωρίς δικαίωμα αναγωγής και (vi) όροι μετατροπής.

Στις περιπτώσεις όπου οι συμβατικοί όροι ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου επιφέρουν έκθεση σε κινδύνους ή μεταβλητότητα που δεν συνάδουν με μια βασική δανειακή σύμβαση και ο αντίκτυπος δεν είναι ήσσονος σημασίας, το σχετικό χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο επιμετρείται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.15 Ταξινόμηση και επιμέτρηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων (συνέχεια)

2.15.1 Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα

Τα παράγωγα αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία και κατατάσσονται ως περιουσιακά στοιχεία όταν η εύλογη αξία τους είναι θετική και ως υποχρεώσεις όταν η εύλογη αξία τους είναι αρνητική. Μεταγενέστερα, τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα επιμετρούνται στην εύλογη αξία. Μεταβολές στην εύλογη αξία των παραγώγων για σκοπούς εμπορίας περιλαμβάνονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στα 'Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από διαπραγμάτευση συναλλάγματος' όταν αφορούν παράγωγα συναλλάγματος και στα 'Καθαρά κέρδη από χρηματοοικονομικά μέσα' για όλα τα υπόλοιπα παράγωγα. Τα έσοδα και έξοδα από τόκους περιλαμβάνονται στις κατηγορίες 'Έσοδα παρόμοια με έσοδα από τόκους' και 'Έξοδα παρόμοια με έξοδα από τόκους' αντίστοιχα στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Ένα ενσωματωμένο παράγωγο είναι ένα επιμέρους στοιχείο ενός υβριδικού μέσου που περιλαμβάνει επίσης ένα μη παράγωγο κύριο συμβόλαιο με αποτέλεσμα ορισμένες από τις ταμειακές ροές του σύνθετου μέσου να κυμαίνονται κατά τρόπο παρόμοιο με ένα αυτόνομο παράγωγο.

Για υβριδικά συμβόλαια, όπου το κύριο συμβόλαιο είναι ένα χρηματοοικονομικά περιουσιακό στοιχείο εντός του πεδίου εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9, τα κριτήρια ταξινόμησης και επιμέτρησης βασίζονται στο επιχειρηματικό μοντέλο και στην αξιολόγηση SPPI όπως περιγράφονται στην ενότητα Ταξινόμηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων της Σημείωσης 2.15 και εφαρμόζονται στο σύνολο του υβριδικού μέσου.

Ενσωματωμένα παράγωγα σε χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις και μη-χρηματοοικονομικά κύρια συμβόλαια, θεωρούνται ξεχωριστά παράγωγα και αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία, αν τα οικονομικά τους χαρακτηριστικά και οι κίνδυνοι δεν θεωρούνται ότι είναι στενά συνδεδεμένα με αυτά του κύριου συμβολαίου, και το κύριο συμβόλαιο δεν επιμετρείται στην εύλογη αξία με αναγνώριση των μεταβολών στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Τα ενσωματωμένα παράγωγα που διαχωρίζονται από τα κύρια συμβόλαια επιμετρούνται στην εύλογη αξία, και οι μεταβολές αναγνωρίζονται στα 'Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Το κύριο συμβόλαιο λογιστικοποιείται σύμφωνα με τα σχετικά πρότυπα.

2.15.2 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρούνται στο αποσβεσμένο κόστος

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρούνται στο αποσβεσμένο κόστος εάν πληρούν και τις δύο ακόλουθες προϋποθέσεις:

- i. Το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο κρατείται στο πλαίσιο ενός επιχειρηματικού μοντέλου, στόχος του οποίου είναι η διακράτηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων με σκοπό την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών.
- ii. Οι συμβατικές ταμειακές ροές του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου αντιπροσωπεύουν αποκλειστικά πληρωμές κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου υπόλοιπου κεφαλαίου που καταβάλλονται σε συγκεκριμένες ημερομηνίες.

Αυτή η ταξινόμηση αφορά μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες, δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες και δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες των οποίων οι ταμειακές ροές αντιπροσωπεύουν αποκλειστικά πληρωμές κεφαλαίων και τόκων (SPPI), τα ομόλογα που κατέχονται με στόχο τη διακράτηση για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και άλλα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία των οποίων οι ταμειακές ροές αντιπροσωπεύουν αποκλειστικά πληρωμές κεφαλαίων και τόκων (SPPI).

Μετά την αρχική τους αναγνώριση, τα χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρούνται στο αποσβεσμένο κόστος επιμετρούνται στο αποσβεσμένο κόστος με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, μείον τυχόν προβλέψεις για απομείωση. Το αποσβεσμένο κόστος υπολογίζεται λαμβάνοντας υπόψη οποιαδήποτε υπέρ ή υπό το άρτιο ποσά και όλες τις αμοιβές που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του πραγματικού επιτοκίου. Η απόσβεση περιλαμβάνεται στα 'Έσοδα από τόκους' στην ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων. Οι ζημιές που προκύπτουν από απομείωση αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων στις 'Πιστωτικές ζημιές χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων'.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.15 Ταξινόμηση και επιμέτρηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων (συνέχεια)

2.15.3 Χρεωστικοί τίτλοι που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων εάν πληρούν και τις δύο ακόλουθες προϋποθέσεις:

- i. Το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο κρατείται εντός ενός επιχειρηματικού μοντέλου, ο στόχος του οποίου επιτυγχάνεται τόσο με τη συλλογή συμβατικών ταμειακών ροών, όσο και με την πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων.
- ii. Οι συμβατικές ταμειακές ροές του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου αντιπροσωπεύουν αποκλειστικά πληρωμές κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου υπόλοιπου κεφαλαίου που καταβάλλονται σε συγκεκριμένες ημερομηνίες.

Αυτή η ταξινόμηση αφορά ομόλογα που κατέχονται εντός του επιχειρηματικού μοντέλου που έχει στόχο τόσο τη συλλογή συμβατικών ταμειακών ροών όσο και την πώληση, των οποίων οι συμβατικές ταμειακές ροές αντιπροσωπεύουν αποκλειστικά πληρωμές κεφαλαίων και τόκων (SPPI).

Τα χρηματοοικονομικά μέσα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων επιμετρούνται μετέπειτα σε εύλογη αξία, με τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη και ζημιές να αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα στα 'Καθαρά κέρδη/(ζημιές) επενδύσεων σε ομόλογα που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων'. Κατά την αποαναγνώριση, τα συσσωρευμένα υπόλοιπα μεταφέρονται από τα λοιπά συνολικά εισοδήματα στον ενοποιημένο λογαριασμό αποτελεσμάτων και περιλαμβάνονται στα 'Καθαρά κέρδη από χρηματοοικονομικά μέσα'. Τα έσοδα από τόκους, οι συναλλαγματικές διαφορές και οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στις αντίστοιχες γραμμές, με τον ίδιο τρόπο όπως τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος.

2.15.4 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις που κατέχονται για εμπορία

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις που κατέχονται για εμπορία αφορούν περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που αποκτήθηκαν ή πραγματοποιήθηκαν κυρίως για σκοπούς πώλησης ή επαναγοράς τους στο εγγύς μέλλον και αναγνωρίζονται στον ενοποιημένο ισολογισμό στην εύλογη αξία. Μεταβολές στην εύλογη αξία αναγνωρίζονται στα 'Καθαρά κέρδη από χρηματοοικονομικά μέσα' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Έσοδα και έξοδα από τόκους περιλαμβάνονται στα 'Έσοδα παρόμοια με έσοδα από τόκους' και στα 'Έξοδα παρόμοια με έξοδα από τόκους' αντίστοιχα στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων, σύμφωνα με τους όρους του σχετικού συμβολαίου, ενώ τα έσοδα από μερίσματα περιλαμβάνονται στα 'Λοιπά έσοδα' όταν οριστικοποιείται το δικαίωμα εισπραξής τους.

Αυτή η ταξινόμηση αφορά ομόλογα και μετοχές που έχουν αγοραστεί κυρίως για σκοπούς πώλησης ή επαναγοράς στο εγγύς μέλλον.

2.15.5 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που ταξινομούνται σε αυτή την κατηγορία, εκτός από αυτά που κατέχονται προς εμπορία, είναι αυτά που προσδιορίζονται από τη διοίκηση κατά την αρχική τους αναγνώριση ή αυτά που υποχρεωτικά επιμετρούνται στην εύλογη αξία σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9.

Η διοίκηση κατατάσσει ένα χρηματοοικονομικό μέσο στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων κατά την αρχική αναγνώριση όταν πληρούνται ένα από τα ακόλουθα κριτήρια:

- (α) ο προσδιορισμός απαλείφει ή μειώνει σε σημαντικό βαθμό μία ανακολουθία που αφορά την επιμέτρηση ή την αναγνώριση που σε διαφορετική περίπτωση θα προέκυπτε από την επιμέτρηση περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων ή από την αναγνώριση των σχετικών κερδών ή ζημιών σε διαφορετικές βάσεις, ή
- (β) οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις είναι μέρος μιας ομάδας χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων ή χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων για τις οποίες γίνεται διαχείριση, και η απόδοση εκτιμάται βάσει της εύλογης αξίας, σύμφωνα με μια τεκμηριωμένη στρατηγική διαχείρισης κινδύνου ή επένδυσης, ή

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.15 Ταξινόμηση και επιμέτρηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων (συνέχεια)

2.15.5 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (συνέχεια)

- (γ) οι υποχρεώσεις εμπεριέχουν ένα ενσωματωμένο παράγωγο, εκτός αν το ενσωματωμένο παράγωγο δεν τροποποιεί σημαντικά τις ταμειακές ροές του μέσου, ή είναι φανερό, με ελάχιστη ή και καθόλου ανάλυση, ότι δεν μπορεί να γίνει ο διαχωρισμός του ενσωματωμένου παραγώγου.

Αυτή η κατάταξη γίνεται ανά χρηματοοικονομικό μέσο.

Περιουσιακά στοιχεία που αφορούν ασφαλιστήρια συμβολαίων κλάδου ζωής συνδεδεμένα με επενδύσεις (unit linked investment contracts) καθώς και ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής τα οποία δεν είναι συνδεδεμένα με επενδύσεις (non linked investment contracts) που εκδίδονται από τις ασφαλιστικές θυγατρικές, προσδιορίζονται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που ταξινομούνται υποχρεωτικά στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, περιλαμβάνουν ορισμένα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες, ορισμένες συμμετοχές σε επενδυτικά κεφάλαια και άλλους τίτλους για τους οποίους οι συμβατικές ταμειακές ροές δεν πληρούν τα κριτήρια του SPP1 ή χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ανήκουν σε ένα χαρτοφυλάκιο του οποίου το επιχειρηματικό μοντέλο είναι να γίνεται διαχείριση και η απόδοση να εκτιμάται βάσει της εύλογης αξίας.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων αναγνωρίζονται στον ενοποιημένο ισολογισμό στην εύλογη αξία. Μεταβολές στην εύλογη αξία περιλαμβάνονται στα 'Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Έσοδα και έξοδα από τόκους περιλαμβάνονται στα 'Έσοδα παρόμοια με έσοδα από τόκους' και στα 'Έξοδα παρόμοια με έξοδα από τόκους' αντίστοιχα στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων, σύμφωνα με τους όρους του σχετικού συμβολαίου, ενώ τα έσοδα από μερίσματα περιλαμβάνονται στα 'Λοιπά έσοδα' όταν οριστικοποιείται το δικαίωμα είσπραξής τους.

2.15.6 Επενδύσεις σε μετοχές που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων

Κατά την αρχική αναγνώριση, το Συγκρότημα μπορεί να επιλέξει αμετάκλητα να ταξινομήσει μια επένδυση σε μετοχές στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων, όταν αυτό πληροί τον ορισμό μετοχών βάσει του ΔΛΠ 32 'Χρηματοοικονομικά μέσα: Παρουσίαση', και δεν κατέχεται προς εμπορία. Αυτή η επιλογή γίνεται ανά χρηματοοικονομικό μέσο.

Κέρδη ή ζημιές από την μεταβολή στην εύλογη αξία αυτών των συμμετοχικών μεσών αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα και δεν μεταφέρονται στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων κατά την αποαναγνώρισή τους, αλλά μεταφέρονται απευθείας στο λογαριασμό αποθεμάτων. Τα μερίσματα από επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων και περιλαμβάνονται στα 'Λοιπά έσοδα' όταν οριστικοποιείται το δικαίωμα είσπραξής τους. Οι μετοχές που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των συνολικών εισοδημάτων δεν υπόκεινται σε απομείωση.

2.15.7 Ομολογιακά δάνεια και υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης

Τα ομολογιακά δάνεια και υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης επιμετρούνται αρχικά στην εύλογη αξία της ληφθείσας αντιπαροχής, μετά την αφαίρεση των εξόδων έκδοσης. Μεταγενέστερα, επιμετρούνται στο αποσβεσμένο κόστος με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, για να αποσβεστεί η διαφορά μεταξύ της ονομαστικής αξίας εξαγοράς και του κόστους κατά την αρχική αναγνώριση, μέχρι την νωρίτερη ημερομηνία που δικαιούται το Συγκρότημα να εξαγοράσει το δανειακό κεφάλαιο.

Οι τόκοι από τα ομολογιακά δάνεια και υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης περιλαμβάνονται στα 'Έξοδα από τόκους' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

2.15.8 Άλλες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Οι άλλες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις περιλαμβάνουν 'Καταθέσεις πελατών', 'Καταθέσεις από τράπεζες', 'Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες' και λοιπές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.15 Ταξινόμηση και επιμέτρηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων (συνέχεια)

2.15.8 Άλλες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (συνέχεια)

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται όταν το Συγκρότημα συνάπτει συμβατικές διατάξεις των διακανονισμών με αντισυμβαλλόμενους που είναι γενικά η ημερομηνία συναλλαγής και αρχικά επιμετρούνται στην εύλογη αξία που είναι συνήθως το αντάλλαγμα που έχει εισπραχθεί, καθαρό από έξοδα που είναι άμεσα σχετιζόμενα με τη συναλλαγή. Η μετέπειτα επιμέτρηση των καταθέσεων πελατών, της χρηματοδότησης από κεντρικές τράπεζες και των καταθέσεων από τράπεζες είναι σε αποσβεσμένο κόστος, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

2.16 Επαναταξινόμηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων

Το Συγκρότημα δεν επαναταξινομεί τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία μετά την αρχική αναγνώριση τους, εκτός από εξαιρετικές περιπτώσεις όπου το Συγκρότημα αλλάζει το επιχειρηματικό του μοντέλο για την διαχείριση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και αγοράζει, πωλεί ή διακόπτει μια επιχειρηματική μονάδα. Η επαναταξινόμηση εφαρμόζεται μελλοντικά από την ημερομηνία επαναταξινόμησης, η οποία είναι η πρώτη ημέρα της πρώτης περιόδου αναφοράς μετά τη μεταβολή στο επιχειρηματικό μοντέλο που οδηγεί στην επαναταξινόμηση. Τυχόν παλαιότερα αναγνωρισμένα κέρδη, ζημιές ή τόκοι δεν αναπροσαρμόζονται.

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις δεν επανακατηγοριοποιούνται ποτέ.

2.17 Αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων

2.17.1 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο (ή όπου εφαρμόζεται μέρος ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή μέρος ομάδας συναφών χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων) αποαναγνωρίζεται όταν εκπνεύσουν τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ροών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου. Το Συγκρότημα επίσης αποαναγνωρίζει ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο όταν έχει μεταβιβάσει το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο και η μεταβίβαση πληροί τους όρους για αποαναγνώριση.

Το Συγκρότημα μεταβιβάζει ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο όταν, και μόνο όταν, είτε:

- i. το Συγκρότημα έχει μεταβιβάσει τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ροών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, ή
- ii. το Συγκρότημα διατηρεί τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ροών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, αλλά αναλαμβάνει συμβατική υποχρέωση να καταβάλλει χωρίς σημαντική καθυστέρηση, τις ταμειακές ροές σε ένα τρίτο πρόσωπο βάσει συμφωνίας διακανονισμού ('pass-through' arrangement).

Μία μεταβίβαση πληροί τους όρους για αποαναγνώριση όταν είτε:

- i. το Συγκρότημα έχει μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, ή
- ii. το Συγκρότημα δεν έχει ούτε μεταβιβάσει ούτε διατηρήσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη του περιουσιακού στοιχείου, αλλά έχει μεταβιβάσει τον έλεγχο του περιουσιακού στοιχείου.

2.17.2 Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Μια χρηματοοικονομική υποχρέωση αποαναγνωρίζεται όταν η υποχρέωση εξοφλείται, ακυρώνεται ή λήγει. Οι τροποποιήσεις και οι ανταλλαγές χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων αντιμετωπίζονται ως εξάλειψη της υποχρέωσης και αποαναγνωρίζονται όταν οι αναθεωρημένοι όροι διαφέρουν σημαντικά από τους αρχικούς όρους. Η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας της αρχικής χρηματοοικονομικής υποχρέωσης και της αντιπαροχής που καταβάλλεται αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

2.18 Τροποποίηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Οι συμβατικοί όροι ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου μπορούν να τροποποιηθούν για διάφορους λόγους, είτε λόγω εμπορικών επαναδιαπραγματεύσεων είτε ως απάντηση στις οικονομικές δυσκολίες του δανειολήπτη (ρυθμισμένα τροποποιημένα δάνεια) με σκοπό τη μεγιστοποίηση της ανάκτησης.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.18 Τροποποίηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (συνέχεια)

Σε περίπτωση επαναδιαπραγμάτευσης ή άλλης τροποποίησης των όρων και προϋποθέσεων ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, το Συγκρότημα εξετάζει εάν η τροποποίηση έχει ως αποτέλεσμα την αποαναγνώριση του υφιστάμενου χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου και την αναγνώριση ενός νέου χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου. Η αποαναγνώριση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου (ή μέρος ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου) και η αναγνώριση ενός νέου χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου θα προέκυπτε εάν υπήρχε σημαντική τροποποίηση των αναθεωρημένων όρων στις αρχικές ταμειακές ροές.

Απαιτείται κρίση για να εκτιμηθεί κατά πόσον μια μεταβολή των συμβατικών όρων είναι αρκετά σημαντική ώστε να οδηγήσει σε αποαναγνώριση. Το Συγκρότημα εξετάζει μια σειρά παραγόντων τόσο ποιοτικού όσο και ποσοτικού χαρακτήρα όταν λαμβάνει τέτοιες κρίσεις για την τροποποίηση των συμβατικών ταμειακών ροών, συμπεριλαμβανομένης της αλλαγής του νομίσματος, της αλλαγής του αντισυμβαλλομένου, της εισαγωγής ουσιαστικών όρων, όπως προσθήκη χαρακτηριστικών μετατροπής μετοχικού κεφαλαίου, αλλαγές στο νομικό πλαίσιο και άλλους παράγοντες.

Όταν η τροποποίηση δεν οδηγεί σε αποαναγνώριση, το Συγκρότημα αναγνωρίζει ένα κέρδος ή ζημιά τροποποίησης, στη βάση μεταξύ της διαφοράς των τροποποιημένων ταμειακών ροών προεξοφλημένων στο αρχικό πραγματικό επιτόκιο (EIR) και την μεικτή λογιστική αξία του υφιστάμενου χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου. Το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο εξακολουθεί να υπόκειται στις ίδιες αξιολογήσεις τόσο για την σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου σε σχέση με την αρχική αναγνώριση όσο και για την απομείωση. Ένα τροποποιημένο χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο θα μεταφερθεί εκτός του Σταδίου 3, εάν δεν ισχύουν πλέον οι όροι που το οδήγησαν να αναγνωριστεί ως πιστωτικά απομειωμένο όπως ορίζεται στη Σημείωση 2.19.2. Ένα τροποποιημένο χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο θα μεταφερθεί εκτός του Σταδίου 2, όταν δεν ικανοποιούνται πλέον τα σχετικά προκαθορισμένα όρια που έχουν καθοριστεί για τον προσδιορισμό σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου, τα οποία βασίζονται σε αλλαγές στην πιθανότητα αθέτησης για όλη την αναμενόμενη ζωή του χρηματοοικονομικού μέσου (lifetime PD), τις ημέρες σε καθυστέρηση που δε θεωρούνται ρυθμισμένα και άλλες εκτιμήσεις. Το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο συνεχίζει να παρακολουθείται για σημαντική αύξηση στον πιστωτικό κίνδυνο και για απομείωση.

Στις περιπτώσεις όπου η τροποποίηση οδηγεί σε αποαναγνώριση, το νέο χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ταξινομείται στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων, και διενεργείται αξιολόγηση για το αν θα πρέπει να ταξινομηθεί σε Στάδιο 1 ή ως απομειωμένο κατά την αρχική αναγνώριση (POCI) για την επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών. Για σκοπούς αξιολόγησης της σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου, η ημερομηνία αρχικής αναγνώρισης για το νέο χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο είναι η ημερομηνία της τροποποίησης.

2.19 Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

2.19.1 Ανασκόπηση των κανόνων των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών

Το Συγκρότημα χρησιμοποιεί ένα μακρόπνοο μοντέλο αναγνώρισης αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών το οποίο απαιτεί κρίση, εκτιμήσεις και παραδοχές για τον καθορισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών. Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές αναγνωρίζονται για όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος, στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων στις απαιτήσεις μίσθωσης, σε δανειακές δεσμεύσεις και χρηματοοικονομικές εγγυητικές. Δεν αναγνωρίζεται απομείωση στις επενδύσεις σε μετοχές.

Κατά την αρχική αναγνώριση, απαιτείται απομείωση (ή πρόβλεψη στην περίπτωση δεσμεύσεων και εγγυήσεων) για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές που μπορεί να προκύψουν από γεγονότα αθέτησης που είναι δυνατόν να επισυμβούν στους επόμενους 12 μήνες (αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές δώδεκα μηνών), εκτός αν τα περιουσιακά στοιχεία θεωρούνται ως πιστωτικά απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση για τα οποία οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές επιμετρούνται για όλη τη διάρκεια τη ζωής τους. Μεταγενέστερα, σε περίπτωση σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση, απαιτείται απομείωση από όλα τα ενδεχόμενα γεγονότα αθέτησης καθ' όλη την αναμενόμενη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου (lifetime ECL). Οι πολιτικές του Συγκροτήματος για το πώς καθορίζεται η σημαντική αύξηση στον πιστωτικό κίνδυνο γνωστοποιούνται στη Σημείωση 2.19.3.

Το Συγκρότημα ομαδοποιεί τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε Στάδιο 1, Στάδιο 2, Στάδιο 3 και απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI) για την επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών όπως περιγράφεται πιο κάτω:

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.19 Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (συνέχεια)

2.19.1 Ανασκόπηση των κανόνων των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (συνέχεια)

Στάδιο 1: Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δεν έχουν υποστεί σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση, περιλαμβάνονται στο Στάδιο 1 και αναγνωρίζονται αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές (ECL) δώδεκα μηνών.

Στάδιο 2: Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που έχουν υποστεί σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση, περιλαμβάνονται στο Στάδιο 2, και αναγνωρίζονται αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για όλη τη διάρκεια της ζωής τους.

Στάδιο 3: Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που είναι πιστωτικά απομειωμένα (ο ορισμός του Συγκροτήματος για τα πιστωτικά απομειωμένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε αθέτηση αναφέρεται σε επόμενο μέρος της Σημείωσης) και για τα οποία αναγνωρίζονται αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για όλη τη διάρκεια της ζωής τους.

Αγορασμένα ή δημιουργημένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία είναι απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI): Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία είναι απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση περιλαμβάνουν δάνεια που αγοράστηκαν ή δημιουργήθηκαν με μεγάλη έκπτωση που αντανάκλα τις πιστωτικές ζημιές που έχουν επισυμβεί. Αναγνωρίζονται μεταβολές στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές (ECL) για όλη τη διάρκεια της ζωής τους από την αρχική αναγνώριση, μέχρι το απομειωμένο κατά την αρχική αναγνώριση δάνειο (POCI loan) αποαναγνωριστεί.

Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα με αντίστοιχη πρόβλεψη απομείωσης για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές που παρουσιάζεται ως μείωση στη λογιστική αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος στον ισολογισμό. Για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων η λογιστική αξία δεν μειώνεται, αλλά το συσσωρευμένο ποσό απομείωσης αναγνωρίζεται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα. Για τα στοιχεία εκτός του ισολογισμού, οι συσσωρευμένες προβλέψεις για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές περιλαμβάνονται στα Δεδοουλευμένα, αναβαλλόμενα έσοδα, λοιπές υποχρεώσεις και λοιπές προβλέψεις εκτός στην περίπτωση δανειακών δεσμεύσεων για τις οποίες αναγνωρίζονται αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές μαζί με τη ζημιά απομείωσης της σχετικής απαίτησης στον ισολογισμό, καθώς το Συγκρότημα δεν μπορεί να προσδιορίσει ξεχωριστά τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για τη δανειακή δέσμευση από εκείνες των απαιτήσεων που είναι αναγνωρισμένες στον ισολογισμό. Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για την περίοδο αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στις 'Πιστωτικές ζημιές χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων' και αναλύονται περαιτέρω στη Σημείωση 16 στις 'Πιστωτικές ζημιές για κάλυψη πιστωτικού κινδύνου στα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες' για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες και δανειακές δεσμεύσεις και χρηματοοικονομικές εγγυήσεις και στις 'Πιστωτικές ζημιές άλλων χρηματοοικονομικών μέσων' για όλα τα υπόλοιπα χρηματοοικονομικά μέσα.

2.19.2 Πιστωτικά απομειωμένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και ορισμός της αθέτησης

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες, δανειακές δεσμεύσεις και χρηματοοικονομικές εγγυήσεις

Το Συγκρότημα θεωρεί ότι τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες, που πληρούν τον ορισμό των μη εξυπηρετούμενων δανείων (ΜΕΔ) σύμφωνα με τα πρότυπα της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (ΕΑΤ) θεωρούνται ότι είναι σε αθέτηση υποχρέωσης και κατηγοριοποιούνται σε Στάδιο 3 (πιστωτικά απομειωμένα). Για αυτά τα δάνεια οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές υπολογίζονται για όλη τη διάρκεια της ζωής τους και θεωρούνται επίσης ότι είναι σε αθέτηση για σκοπούς διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου.

Με βάση τα πρότυπα αναφοράς της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (ΕΑΤ) και τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) προς τις τράπεζες για τα ΜΕΔ, (που δημοσιεύθηκε τον Μάρτιο 2017), ΜΕΔ θεωρούνται αυτά τα ανοίγματα τα οποία ικανοποιούν ένα από τους πιο κάτω όρους:

- i. Ο δανειολήπτης έχει αξιολογηθεί ότι δεν είναι πιθανό να εκπληρώσει τις πιστωτικές του υποχρεώσεις χωρίς την εκποίηση της εξασφάλισής του, ανεξάρτητα από την ύπαρξη τυχόν ληξιπρόθεσμων οφειλών ή τον αριθμό των ημερών σε καθυστέρηση.
- ii. Δάνεια σε αθέτηση ή απομειωμένα δάνεια σύμφωνα με την προσέγγιση που προβλέπεται από τον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR), τα οποία θα προκαλούσαν επίσης αθέτηση υποχρέωσης βάσει συγκεκριμένης πιστωτικής προσαρμογής, αναδιάρθρωσης κινδύνου και πτώχευσης του οφειλέτη.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.19 Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (συνέχεια)

2.19.2 Πιστωτικά απομειωμένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και ορισμός της αθέτησης (συνέχεια)

- iii. Σημαντικά ανοίγματα όπως καθορίζονται από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (ΚΤΚ), τα οποία είναι ληξιπρόθεσμα πάνω από 90 μέρες.
- iv. Εξυπηρετούμενα, ρυθμισμένα δάνεια υπό επίβλεψη για τα οποία χρειάζονται επιπρόσθετες ρυθμίσεις.
- v. Εξυπηρετούμενα ρυθμισμένα δάνεια που προηγούμενως ταξινομήθηκαν ως ΜΕΔ τα οποία παρουσιάζουν καθυστέρηση πάνω από 30 μέρες εντός της δοκιμαστικής περιόδου.

Από 1 Ιανουαρίου 2021 εφαρμόζονται δύο νέες εποπτικές κατευθυντήριες γραμμές οι οποίες επηρεάζουν την ταξινόμηση των ΜΕΔ και τον υπολογισμό των ημερών σε καθυστέρηση. Συγκεκριμένα, αυτές οι οδηγίες αφορούν τα ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα για το όριο σημαντικότητας για πιστωτικές υποχρεώσεις σε καθυστέρηση (EBA/RTS/2016/06) και τις κατευθυντήριες γραμμές σε σχέση με την εφαρμογή του ορισμού της αθέτησης υποχρέωσης δυνάμει του άρθρου 178 (EBA/RTS/2016/07).

Ο υπολογισμός των ημερών σε καθυστέρηση ξεκινούν να υπολογίζονται όταν οι καθυστερήσεις/υπερβάσεις του δανείου ξεπεράσουν το όριο σημαντικότητας (αντί από την πρώτη μέρα που το δάνειο παρουσιάζει καθυστέρηση/υπερβάση). Επίσης, οι ημέρες σε καθυστέρηση θα μηδενίζονται όταν οι καθυστερήσεις/υπερβάσεις του δανείου μειωθούν κάτω από το όριο σημαντικότητας. Οι πληρωμές έναντι του δανείου που δεν μειώνουν τις καθυστερήσεις/υπερβάσεις πιο κάτω από το όριο σημαντικότητας, δεν θα επηρεάζουν τον υπολογισμό του αριθμού ημερών σε καθυστέρηση.

Όταν ένα συγκεκριμένο μέρος των δανείων του οφειλέτη, το οποίο πληροί τα πιο πάνω κριτήρια ΜΕΔ, υπερβαίνει το 20% της μεικτής λογιστικής αξίας όλων των εντός ισολογισμού δανείων του, τότε όλα τα δάνεια του οφειλέτη κατηγοριοποιούνται ως μη εξυπηρετούμενα. Σε αντίθετη περίπτωση, μόνο το συγκεκριμένο μέρος των δανείων κατηγοριοποιείται ως μη εξυπηρετούμενο.

Για τους οφειλέτες εκτός λιανικής, όταν ένα άνοιγμα πληροί τα κριτήρια των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων που ορίζονται πιο πάνω, τότε το συνολικό άνοιγμα του πελάτη ταξινομείται ως μη εξυπηρετούμενο.

Οι καθυστερήσεις/υπερβάσεις ορίζονται ως εξής:

- i. Έκθεση λιανικής: Το σύνολο των καθυστερήσεων/υπερβάσεων υπερβαίνει τα €100
- ii. Έκθεση εκτός λιανικής: Το σύνολο των καθυστερήσεων/υπερβάσεων που υπερβαίνει τα €500

και το ποσό των καθυστερήσεων/υπερβάσεων σχετικά με τη συνολική έκθεση του πελάτη είναι τουλάχιστον 1%.

Ο ορισμός πιστωτικά απομειωμένα είναι εναρμονισμένος με τον ορισμό της αθέτησης ούτως ώστε το Στάδιο 3 να περιλαμβάνει όλα τα δάνεια τα οποία είναι σε αθέτηση υποχρέωσης ή πιστωτικά απομειωμένα.

Τα ανοίγματα ταξινομούνται ως ρυθμισμένα όταν γίνονται παραχωρήσεις σε οφειλέτες που αντιμετωπίζουν ή πρόκειται να αντιμετωπίσουν οικονομικές δυσκολίες και δεν μπορούν να ανταποκριθούν στις συμβατικές τους υποχρεώσεις.

Μη εξυπηρετούμενα ρυθμισμένα δάνεια παύουν να θεωρούνται ως ΜΕΔ και μεταφέρονται εκτός του Σταδίου 3, μόνο όταν όλοι οι πιο κάτω όροι ικανοποιούνται:

- i. Η επέκταση ρυθμιστικών μέτρων δεν οδηγεί στην αναγνώριση απομείωσης ή σε αθέτηση.
- ii. Έχει περάσει ένας χρόνος από το τελευταίο από τα ακόλουθα γεγονότα:
  - α. Την ημερομηνία αναδιάρθρωσης
  - β. Την ημερομηνία κατηγοριοποίησης του δανείου ως μη εξυπηρετούμενου
  - γ. Το τέλος της περιόδου χάριτος που περιλαμβάνεται στους διακανονισμούς αναδιάρθρωσης.
- iii. Μετά τα ρυθμιστικά μέτρα και σύμφωνα με τους όρους της ρύθμισης, δεν υπάρχουν ληξιπρόθεσμες οφειλές ή ανησυχίες σχετικά με την ολική αποπληρωμή του δανείου.
- iv. Δεν υπάρχουν κριτήρια μη πληρωμής για τον οφειλέτη.
- v. Ο οφειλέτης κατέβαλε πληρωμές μετά τις ρυθμίσεις για ένα μη αμελητέο ποσό κεφαλαίου (υπάρχουν διαφορετικά κατώτατα όρια κεφαλαίου ανάλογα με τον τύπο δανείου).

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.19 Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (συνέχεια)

2.19.2 Πιστωτικά απομειωμένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και ορισμός της αθέτησης (συνέχεια)

Μη εξυπηρετούμενα μη ρυθμισμένα δάνεια παύουν να θεωρούνται ως ΜΕΔ μόνο όταν όλοι οι πιο κάτω όροι ικανοποιούνται:

- i. Έχει παρέλθει περίοδος τουλάχιστον τριών μηνών από την ημερομηνία που έπαυσαν να ικανοποιούνται οι όροι για ΜΕΔ και μέσα στο διάστημα των τριών αυτών μηνών δεν υπάρχει πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης, και
- ii. Κατά τη διάρκεια της περιόδου των τριών μηνών, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η συμπεριφορά του οφειλέτη, δηλαδή να μην υπάρχουν καθυστερήσεις/υπερβάσεις και οι δόσεις να αποπληρώνονται κανονικά, και
- iii. Κατά τη διάρκεια της περιόδου των τριών μηνών, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η οικονομική κατάσταση του οφειλέτη, δηλαδή ότι η οικονομική κατάσταση του οφειλέτη έχει βελτιωθεί, και
- iv. Κατά τη διάρκεια της περιόδου των τριών μηνών, διενεργείται αξιολόγηση των κριτηρίων για πιθανότητα μη αποπληρωμής από τον οφειλέτη και αξιολογείται ότι ο οφειλέτης μπορεί να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του χωρίς τη ρευστοποίηση εξασφαλίσεων και δεν υπάρχουν άλλα κριτήρια για πιθανότητα μη αποπληρωμής και
- v. Ο οφειλέτης δεν έχει ληξιπρόθεσμο ποσό πέραν των 90 ημερών.

Όταν ένας λογαριασμός εξέρχεται του Σταδίου 3, μεταφέρεται στο Στάδιο 2 για δοκιμαστική περίοδο 6 μηνών. Στο τέλος αυτής της περιόδου, ενεργοποιείται η σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου (SICR) όπως περιγράφεται στην Σημείωση 2.19.3 και το δάνειο είτε μεταφέρεται στο Στάδιο 1 είτε παραμένει στο Στάδιο 2. Η αντιστροφή προηγούμενων μη αναγνωρισμένων τόκων για δάνεια και απαιτήσεις σε πελάτες που δεν πληρούν πλέον τα κριτήρια του Σταδίου 3 παρουσιάζεται στο 'Πιστωτικές ζημιές για κάλυψη πιστωτικού κινδύνου για δάνεια και απαιτήσεις σε πελάτες' στις 'Πιστωτικές ζημιές χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων'.

Ομόλογα, δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες

Ομόλογα, δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες θεωρούνται ότι είναι σε αθέτηση και μεταφέρονται στο Στάδιο 3 αν ο εκδότης δεν κατάφερε να πληρώσει είτε τόκους είτε κεφάλαιο. Σύμφωνα με τον οίκο πιστοληπτικής διαβάθμισης Moody's αυτά χαρακτηρίζονται στη βαθμίδα C που είναι η χαμηλότερη πιστοληπτική βαθμίδα του οίκου Moody's. Επιπρόσθετα, λαμβάνονται υπόψη ορισμένα άλλα κριτήρια, όπως οι δυσμενείς αλλαγές στις επιχειρηματικές, χρηματοοικονομικές και οικονομικές συνθήκες καθώς και οι δείκτες αγοράς (πιστωτικά περιθώρια, τιμές σύμβασης ανταλλαγής κινδύνου (CDS)) για να καθοριστεί κατά πόσο έχει υπάρξει σημαντική επιδείνωση στην οικονομική θέση που θα μπορούσε να οδηγήσει σε αθέτηση της εξόφλησης της υποχρέωσής του.

2.19.3 Σημαντική αύξηση στον πιστωτικό κίνδυνο

Το ΔΠΧΑ 9 απαιτεί ότι σε περίπτωση σημαντικής αύξησης στον πιστωτικό κίνδυνο, από την αρχική αναγνώριση, η βάση υπολογισμού της ζημιάς απομείωσης θα μεταβληθεί από αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές 12 μηνών, σε αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για όλη την αναμενόμενη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου.

Η αξιολόγηση του κατά πόσο ο πιστωτικός κίνδυνος έχει αυξηθεί σημαντικά, από την ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισης, γίνεται για κάθε περίοδο αναφοράς, λαμβάνοντας υπόψη τη μεταβολή του κινδύνου αθέτησης για όλη την εναπομείουσα διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου από την αρχική αναγνώριση.

Σημαντική αύξηση στον πιστωτικό κίνδυνο για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες

Το Συγκρότημα χρησιμοποιεί την πιθανότητα αθέτησης για όλη την αναμενόμενη ζωή (lifetime PDs) του χρηματοοικονομικού μέσου ως τον κύριο ποσοτικό δείκτη, για να αξιολογήσει την μετάβαση από το Στάδιο 1 στο Στάδιο 2 για όλα τα χαρτοφυλάκια, εξετάζοντας εάν η πιθανότητα αθέτησης για όλη τη διάρκεια ζωής κατά την ημερομηνία αναφοράς υπερβαίνει ένα προκαθορισμένο, σχετικό όριο. Το Συγκρότημα ορίζει ότι ένα άνοιγμα έχει σημαντική αύξηση στον πιστωτικό κίνδυνο με την ποσοτική σύγκριση της πιθανότητας αθέτησης κατά την ημερομηνία της αναφοράς σε σχέση με την αντίστοιχη πιθανότητα αθέτησης κατά την αρχική αναγνώριση για να υπολογίσει την αύξηση σε σχέση με το προκαθορισμένο όριο. Το όριο έχει καθοριστεί χρησιμοποιώντας στατιστική ανάλυση ιστορικών δεδομένων της πιστωτικής μετάβασης των ανοιγμάτων με βάση τις μέρες σε καθυστέρηση, για τους διάφορους τομείς. Το Συγκρότημα εφαρμόζει τα όρια που παρουσιάζονται στο πιο κάτω πίνακα για κάθε χαρτοφυλάκιο/τομέα με βάση τα ακόλουθα χαρακτηριστικά: τύπο πελάτη, τύπο προϊόντος και αρχική διαβάθμιση πιστωτικού κινδύνου. Το όριο εφαρμόζεται σε κάθε απαίτηση ανάλογα με το χαρτοφυλάκιο/τομέα στο οποίο κατατάσσεται η απαίτηση.

2. Περιληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.19 Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (συνέχεια)

2.19.3 Σημαντική αύξηση στον πιστωτικό κίνδυνο (συνέχεια)

Ο δείκτης σημαντικής αύξησης στον πιστωτικό κίνδυνο, ενεργοποιείται με βάση τη σύγκριση της αναλογίας της παρούσας πιθανότητας αθέτησης για όλη την αναμενόμενη ζωή προς την πιθανότητα αθέτησης για όλη την αναμενόμενη διάρκεια ζωής κατά την αρχική αναγνώριση (PD@O) με το προκαθορισμένο όριο. Εάν η υπολογιζόμενη αναλογία είναι μεγαλύτερη του προκαθορισμένου ορίου, τότε θεωρείται ότι έχει επέλθει επιδείνωση και το άνοιγμα μεταφέρεται στο Στάδιο 2.

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει συνοπτικά το ποσοτικό όριο που εφαρμόστηκε για τη σημαντική αύξηση στον πιστωτικό κίνδυνο, το οποίο διαφέρει ανάλογα με την αρχική πιστοληπτική ικανότητα του δανειολήπτη, την 31 Δεκεμβρίου 2022 και 2021:

Τομέας	Πιστοληπτική βαθμίδα κατά την αρχική αναγνώριση	Όριο επιδείνωσης πιθανότητας αθέτησης που εφαρμόστηκε την 31 Δεκεμβρίου 2022	Όριο επιδείνωσης πιθανότητας αθέτησης που εφαρμόστηκε την 31 Δεκεμβρίου 2021
Ιδιώτες	1-3	2 X PD@O	2 X PD@O
	4-5	2 X PD@O	2 X PD@O
	6-7	2 X PD@O	2 X PD@O
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	1-3	2 X PD@O	2 X PD@O
	4-5	2 X PD@O	2 X PD@O
	6-7	2 X PD@O	2 X PD@O
Μεγάλες επιχειρήσεις	1-7	1-3 X PD@O	1-3 X PD@O

Για δάνεια τα οποία αξιολογούνται για απομείωση σε ατομική βάση, εκτός από τους ποιοτικούς παράγοντες που ενσωματώθηκαν στον υπολογισμό της πιθανότητας αθέτησης, λαμβάνονται υπόψη και οι ακόλουθοι:

- σημαντική αλλαγή στην αξία των εξασφαλίσεων ή των εγγυήσεων ή στην οικονομική υποστήριξη που παρέχεται από τους μετόχους/διευθυντές,
- σημαντικές δυσμενείς αλλαγές στις επιχειρήσεις, χρηματοοικονομικές και/ή οικονομικές συνθήκες στις οποίες λειτουργεί ο δανειζόμενος.

Ο δείκτης σημαντικής αύξησης στον πιστωτικό κίνδυνο ενεργοποιείται αυτόματα με την χορήγηση ρυθμιστικών μέτρων στους εξυπηρετούμενους δανειολήπτες. Τα ανοίγματα του Σταδίου 1 που ταξινομούνται ως 'εξυπηρετούμενα ρυθμισμένα' μεταφέρονται αυτόματα στο Στάδιο 2.

Το Συγκρότημα επίσης θεωρεί, ως εξ' ορισμού κριτήριο (backstop) ότι σημαντική αύξηση στον πιστωτικό κίνδυνο έχει επισυμβεί όταν οι συμβατικές πληρωμές είναι άνω των 30 ημερών σε καθυστέρηση (εφαρμόζεται η αρχή του ουσιώδους μεγέθους στην καθυστέρηση). Τα δάνεια που πληρούν αυτό τον όρο ταξινομούνται στο Στάδιο 2. Στις περιπτώσεις όπου ορισμένα ανοίγματα είναι άνω των 30 ημερών σε καθυστέρηση, εάν δεν πληρούνται ορισμένα όρια ουσιώδους σημασίας (όπως καθυστερημένα ποσά μικρότερα από €100 και καθυστερημένα ποσά μικρότερα του 1% της συνολικής έκθεσης του πελάτη στην περίπτωση καταναλωτικών ανοιγμάτων και καθυστερημένα ποσά μικρότερα από €500 και καθυστερημένα ποσά μικρότερα του 1% της συνολικής έκθεσης του πελάτη σε όλα τα ανοίγματα εκτός από τα καταναλωτικά), τότε η μεταφορά στο Στάδιο 2 δεν πραγματοποιείται. Τα όρια ουσιώδους σημασίας προσδιορίζονται σε Οδηγίες της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου από τον Κανονισμό της ΕΚΤ 2018/1845.

Τα όρια για τη μετάβαση μεταξύ Σταδίου 1 και Σταδίου 2 είναι συμμετρικά. Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο που έχει μεταφερθεί στο Στάδιο 2, θα μεταφερθεί πίσω στο Στάδιο 1 όταν ο πιστωτικός κίνδυνος δεν θεωρείται ότι έχει πλέον σημαντική αύξηση σε σχέση με την αρχική αναγνώριση.

Σημαντική αύξηση στον πιστωτικό κίνδυνο για χρηματοοικονομικά μέσα εκτός από δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες

Η απλοποιημένη προσέγγιση του χαμηλού πιστωτικού κινδύνου υιοθετείται για ομόλογα, δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες με εξωτερικές αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας που χαρακτηρίζονται ως επενδυτικές. Η αξιολόγηση του χαμηλού πιστωτικού κινδύνου βασίζεται τόσο στην κλίμακα εξωτερικής αξιολόγησης της πιστοληπτικής διαβάθμισης των οίκων αξιολόγησης καθώς και της εσωτερικής πιστοληπτικής αξιολόγησης (που λαμβάνει υπόψη τις πιο πρόσφατες διαθέσιμες πληροφορίες για το μέσο και τον εκδότη). Ο συνδυασμός των δύο παρέχει μια προσαρμοσμένη βαθμίδα πιστοληπτικής ικανότητας. Μία προσαρμοσμένη βαθμίδα πιστοληπτικής ικανότητας η οποία παραμένει στην επενδυτική κατηγορία θεωρείται ότι έχει χαμηλό πιστωτικό κίνδυνο.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.19 Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (συνέχεια)

2.19.3 Σημαντική αύξηση στον πιστωτικό κίνδυνο (συνέχεια)

Για ομόλογα, δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες μη επενδυτικού βαθμού, δεν είναι εφαρμόσιμη η απλοποιημένη προσέγγιση χαμηλού πιστωτικού κινδύνου και έτσι η επιδείνωση του πιστωτικού κινδύνου αξιολογείται συγκρίνοντας την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας κατά την αρχική αναγνώριση του χρηματοοικονομικού στοιχείου, με την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας κατά την ημερομηνία αναφοράς. Σημαντική επιδείνωση του πιστωτικού κινδύνου θεωρείται ότι επήλθε όταν η προσαρμοσμένη βαθμολογία της πιστοληπτικής ικανότητας των ανοιγμάτων μειώνεται σε τέτοιο βαθμό ώστε η νέα αξιολόγηση να σχετίζεται με μια υψηλότερου κινδύνου κατηγορία (π.χ. από την μη επενδυτική κατηγορία σε κερδοσκοπική και στη συνέχεια σε πολύ κερδοσκοπική) ή όταν η πιθανότητα αθέτησης του ανοίγματος κατά την αρχική αναγνώριση σε σύγκριση με την πιθανότητα αθέτησης κατά την ημερομηνία αναφοράς έχει αυξηθεί κατά ένα επίπεδο μεγαλύτερο από το προκαθορισμένο όριο.

2.19.4 Επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών

Το ΔΠΧΑ 9 αντικατοπτρίζει μία αμερόληπτη και σταθμισμένη εκτίμηση πιθανοτήτων των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών που θα προκύψουν από γεγονότα αθέτησης που είναι δυνατόν να επισυμβούν είτε στους επόμενους 12 μήνες (αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές δώδεκα μηνών) από την ημερομηνία αναφοράς είτε από όλα τα ενδεχόμενα γεγονότα αθέτησης καθ' όλη την αναμενόμενη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου. Το Συγκρότημα υπολογίζει αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για όλη τη διάρκεια ζωής και δώδεκα μηνών είτε σε ατομική βάση ή σε συλλογική βάση, ανάλογα με τη φύση του υποκείμενου χαρτοφυλακίου των χρηματοοικονομικών μέσων.

Το Συγκρότημα υπολογίζει τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές (ECLs) βάσει του σταθμισμένου μέσου όρου τριών σεναρίων για την επιμέτρηση του ελλείμματος των αναμενόμενων ταμειακών ροών που προεξοφλούνται χρησιμοποιώντας μια προσέγγιση του πραγματικού επιτοκίου όπως αυτό υπολογίστηκε κατά την αρχική αναγνώριση. Έλλειμμα ταμειακών ροών ορίζεται ως η διαφορά μεταξύ των συμβατικών ταμειακών ροών βάσει του συμβολαίου και των ταμειακών ροών που αναμένεται να εισπραχθούν.

Το Συγκρότημα υπολογίζει τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές χρησιμοποιώντας τις ακόλουθες τρεις παραμέτρους:

- i. άνοιγμα σε αθέτηση (EAD),
- ii. πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης (PD) και
- iii. ζημιά από αθέτηση υποχρέωσης (LGD)

Άνοιγμα σε αθέτηση (EAD)

Το άνοιγμα σε αθέτηση (EAD) αντιπροσωπεύει το αναμενόμενο άνοιγμα σε περίπτωση αθέτησης κατά τη διάρκεια της ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου, λαμβάνοντας υπόψη αποπληρωμές κεφαλαίου και τόκων και δεδουλευμένους τόκους. Ο ορισμός του ανοίγματος σε αθέτηση (EAD) διαφοροποιείται στις ακόλουθες κατηγορίες: ανακυκλούμενων και μη ανακυκλούμενων ανοιγμάτων.

Για τα μη ανακυκλούμενα ανοίγματα, χρησιμοποιείται η συμβατική διάρκεια του ανοίγματος και τα ανοίγματα τόσο εντός όσο και εκτός του ισολογισμού αποσβένονται σύμφωνα με το βασικό χρονοδιάγραμμα των συμβατικών πληρωμών για κάθε άνοιγμα. Στην περίπτωση ανακυκλούμενων ανοιγμάτων, το προβλεπόμενο άνοιγμα σε αθέτηση (EAD) είναι η λογιστική αξία για το εντός του ισολογισμού ποσού αυξημένη με μια παράμετρο πιστωτικού συντελεστή μετατροπής που εφαρμόζεται στο υπόλοιπο που δεν έχει χρησιμοποιηθεί (Credit Conversion Factor, CCF). Η παράμετρος πιστωτικού συντελεστή μετατροπής (CCF) βασίζεται σε εμπειρικά δεδομένα από το 2014 και μετά.

Όσον αφορά τα απομειωμένα ανοίγματα, το άνοιγμα σε αθέτηση (EAD), ισούται με το ποσό του ισολογισμού κατά την ημερομηνία αναφοράς.

Πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης (PD)

Η πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης (PD) αντιπροσωπεύει την πιθανότητα περίπτωσης αθέτησης και υπολογίζεται βάσει στατιστικών μοντέλων αξιολόγησης ανά τομέα, λαμβάνοντας υπόψη τη διαβάθμιση σε ατομικό επίπεδο δανείου, καθώς και τη μελλοντική πληροφόρηση βάσει μακροοικονομικών παραμέτρων.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.19 Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (συνέχεια)

2.19.4 Επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (συνέχεια)

Για κάθε άνοιγμα, ο καθορισμός πιθανότητας αθέτησης υποχρέωσης (PD) για όλη την αναμενόμενη ζωή του χρηματοοικονομικού μέσου, αντιπροσωπεύει την πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης κατά τη διάρκεια της αναμενόμενης ζωής του και βασίζεται στα μοντέλα περιθωριακής πιθανότητας αθέτησης υποχρέωσης κατά τη διάρκεια ενός οικονομικού κύκλου (MPD TTC), την περιθωριακή πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης σε επίπεδο πιστωτικής διευκόλυνσης (MDP individual), τη χρονική στιγμή της περιθωριακής πιθανότητας (MPP point in time), την περιθωριακή πιθανότητα πληρωμής (MPP) και προσαρμογή των ΜΕΔ. Συγκεκριμένα, το πρώτο στοιχείο, MPD TTC υπολογίζεται ανά τομέα και απεικονίζει την πιθανότητα αθέτησης ανάλογα με τον αριθμό μηνών από την ημερομηνία έναρξης της διευκόλυνσης. Η πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης για κάθε μήνα από την ημερομηνία υπολογισμού, υπολογίζεται με την προϋπόθεση ότι τα ανοίγματα παρέμειναν μέχρι τον προηγούμενο μήνα. Η περιθωριακή πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης σε επίπεδο πιστωτικής διευκόλυνσης (MPD individual) υπολογίζεται με ένα συντελεστή στάθμισης βάσει της εκάστοτε αξιολόγησης πιστοληπτικού κινδύνου της διευκόλυνσης, ο οποίος συνδέεται με την πιθανότητα αθέτησης της συγκεκριμένης βαθμίδας πιστωτικής αξιολόγησης του Συγκροτήματος. Η περιθωριακή πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης (MPD) προσαρμόζεται ώστε να αντικατοπτρίζει τις τρέχουσες και μελλοντικές πληροφορίες με βάση τις μακροοικονομικές παραμέτρους. Τέλος, η περιθωριακή πιθανότητα πληρωμής (MPP) είναι η καμπύλη που δείχνει την πιθανότητα πλήρους αποπληρωμής συγκεκριμένου ανοίγματος με βάση την περίοδο σε μήνες από την αρχική ημερομηνία του ανοίγματος. Η περιθωριακή πιθανότητα πληρωμής (MPP) εκτιμάται για κάθε συγκεκριμένο τομέα και εξαρτάται από τους συμβατικούς όρους του ανοίγματος. Τέλος, η προσαρμογή των ΜΕΔ είναι ένας επιπρόσθετος παράγοντας που βαθμονομεί τα υποκείμενα μοντέλα, όπως αυτά ευθυγραμμίζονται με τον ορισμό των ΜΕΔ. Για τις ανακυκλούμενες διευκολύνσεις, όπου δεν υπάρχει συμβατική λήξη, αναπτύσσεται μια καμπύλη ανά τομέα. Ο συνδυασμός αυτών των μοντέλων αποτελεί τη βάση υπολογισμού της πιθανότητας αθέτησης υποχρέωσης για κάθε μήνα για τη διάρκεια ζωής του ανοίγματος.

Η διαδικασία της BOC PCL για την εσωτερική διαβάθμιση πιστοληπτικής ικανότητας περιγράφεται στη Σημείωση 45.

Ζημιά από αθέτηση υποχρέωσης (LGD)

Η ζημιά από αθέτηση υποχρέωσης (LGD) αντιπροσωπεύει την εκτίμηση της ζημιάς σε περίπτωση αθέτησης σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή. Συνήθως εκφράζεται ως ποσοστό του ανοίγματος σε αθέτηση. Για την παράμετρο της ζημιάς από αθέτηση υποχρέωσης (LGD) λαμβάνοντας υπόψη δύο ξεχωριστά σενάρια. Το πρώτο είναι αυτό όπου η διευκόλυνση έχει αποκατασταθεί, όπου υπάρχει πλήρης ανάκτηση έτσι δεν υπάρχουν ζημιές. Στο δεύτερο σενάριο, η διευκόλυνση παραμένει μη εξυπηρετούμενη με αποτέλεσμα η BOC PCL να επεξεργάζεται πράξεις εκκαθάρισης εξασφαλίσεων. Για το σκοπό αυτό το μοντέλο υπολογισμού ζημιάς από αθέτηση υποχρέωσης (LGD) λαμβάνει υπόψη παραμέτρους, όπως το ιστορικό ζημιάς ή/και ποσοστά ανάκτησης, καθώς και την αξία εξασφάλισης η οποία προεξοφλείται στην παρούσα αξία την ημερομηνία αναφοράς καθορίζοντας το αναμενόμενο έλλειμμα ταμειακών ροών. Ποσοστά ζημιάς από αθέτηση υποχρέωσης (LGD) εκτιμώνται για το Στάδιο 1, Στάδιο 2, Στάδιο 3 και είναι απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI) για την κάθε κατηγορία περιουσιακών στοιχείων.

Η δομή του μοντέλου υπολογισμού της ζημιάς από αθέτηση υποχρέωσης (LGD) λαμβάνει υπόψη τα εξής:

- i. Ποσοστό αποκατάστασης όπου το μοντέλο για την πιθανότητα αποκατάστασης βασίστηκε σε ιστορικές παρατηρήσεις.
- ii. Ποσοστό μη-αποκατάστασης που περιλαμβάνει ανάκτηση μετρητών ή ανάκτηση εξασφάλισης είτε ως εθελοντική π.χ. συμφωνίες ανταλλαγής χρέους με ακίνητα, είτε καταναγκαστική πώληση ή δημοπρασίες ή μέσω εκποιήσεων και αναγκαστική διαχείριση.

Ακολουθείται μια διαδικασία παρακολούθησης μοντέλων για PD, EAD και LGD μοντέλα, όπου οι έξοδοι του μοντέλου δοκιμάζονται ξανά σε σχέση με πρόσφατα σημεία δεδομένων.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.19 Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (συνέχεια)

2.19.4 Επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (συνέχεια)

Αξιολόγηση δανείων σε ατομική βάση

Η ατομική αξιολόγηση πραγματοποιείται για ατομικά σημαντικά περιουσιακά στοιχεία, καθώς και για άλλα ανοίγματα που πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια όπως έχουν καθοριστεί από τη Διεύθυνση Πιστωτικού Κινδύνου. Χρησιμοποιείται μια προσέγγιση βασισμένη στον κίνδυνο για τα κριτήρια επιλογής του χαρτοφυλακίου που αξιολογείται ατομικά. Αυτή περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων μη εξυπηρετούμενα δάνεια ή δάνεια και απαιτήσεις από πελάτη που έχουν τύχει ρύθμισης και υπερβαίνουν ένα συγκεκριμένο ποσό, μείωση ενός ορισμένου ποσοστού επί του ετήσιου κύκλου εργασιών και μείωση ενός συγκεκριμένου ποσοστού στις εκχωρηθείσες εξασφαλίσεις. Επιπλέον, σημαντικά ανοίγματα του Σταδίου 1 σε τομείς που έχουν αξιολογηθεί από τη Διεύθυνση Πιστωτικού Κινδύνου να επηρεάζονται σε μεγάλο βαθμό από έναν ή περισσότερους παράγοντες ή γεγονότα (με κριτήρια επιλογής όπως το COVID-19, παγκόσμιες ή τοπικές οικονομικές/αγοραστικές/κανονιστικές/γεωπολιτικές εξελίξεις κλπ) αξιολογούνται για δυνητική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου και των σημαντικών ανοιγμάτων που έχουν μεταφερθεί στο Στάδιο 2 από το Στάδιο 1 για την αξιολόγηση πιθανών ενδείξεων που είναι απίθανο να πληρωθούν.

Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές (ECL) για τα ατομικά αξιολογούμενα περιουσιακά στοιχεία Σταδίου 3 υπολογίζονται σε ατομική βάση και όλες οι σχετικές εκτιμήσεις για τις αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές λαμβάνονται υπόψη (για παράδειγμα, οι επιχειρηματικές προοπτικές του πελάτη, η ρευστοποιήσιμη αξία των εξασφαλίσεων, η θέση του Συγκροτήματος σε σχέση με άλλους ενάγοντες, η αξιοπιστία των στοιχείων του πελάτη και το πιθανό κόστος και διάρκεια της διαδικασίας διαχείρισης).

Αξιολόγηση δανείων σε συλλογική βάση

Όλα τα ανοίγματα πελατών που δεν αξιολογούνται σε ατομική βάση, αξιολογούνται σε συλλογική βάση. Για τους σκοπούς του υπολογισμού των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, τα ανοίγματα ομαδοποιούνται σε αναλυτικά χαρτοφυλάκια/τομείς με κοινά χαρακτηριστικά κινδύνου. Ο βαθμός ομαδοποίησης βασίζεται σε διάφορα στοιχεία τα οποία, μεταξύ άλλων παραγόντων, περιλαμβάνουν τον τύπο πελάτη, την κατηγορία ανοίγματος και τον τύπο χαρτοφυλακίου. Η επιμέρους ανάλυση του ΔΠΧΑ 9 είναι εναρμονισμένη με την κατηγοριοποίηση βάσει της εσωτερικής διαβάθμισης (IRB) του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR).

Όταν ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο αναγνωριστεί ως απομειωμένο, οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές επιμετρούνται ως η διαφορά μεταξύ της μεικτής λογιστικής αξίας του περιουσιακού στοιχείου και της παρούσας αξίας των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών προεξοφλούμενων στο αρχικό πραγματικό επιτόκιο του μέσου.

2.19.5 Σενάρια και συντελεστές στάθμισης

Το Συγκρότημα χρησιμοποιεί λογικές και βάσιμες πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών σχετικά με μελλοντικές συνθήκες, για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών. Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές είναι ένα αμερόληπτα καθορισμένο και σταθμισμένο βάσει πιθανοτήτων ποσό πιστωτικών ζημιών που καθορίστηκαν με την αξιολόγηση μιας σειράς πιθανών αποτελεσμάτων και λαμβάνοντας υπόψη προβλέψεις για τις μελλοντικές οικονομικές συνθήκες. Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές υπολογίζονται για τρία μακροοικονομικά σενάρια, το βασικό, το αρνητικό και το θετικό και το αποτέλεσμα είναι ο μέσος όρος των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, βάσει του σταθμισμένου μέσου όρου των τριών σεναρίων, με βάση το ποσοστό πιθανότητας κάθε σεναρίου (Σημ. 45).

Τα μακροοικονομικά σενάρια επηρεάζουν τόσο την πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης (PD) όσο και την ζημιά από αθέτηση υποχρέωσης (LGD). Συγκεκριμένα οι πληροφορίες που αφορούν το μέλλον ενσωματώνονται στην πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης (PD) που βασίζονται σε εξισώσεις παλινδρόμησης (regression equations) και βασίζονται σε ιστορικά δεδομένα. Χρησιμοποιώντας στατιστική ανάλυση επιλέχθηκαν οι πιο σημαντικές και σχετικές μακρο-μεταβλητές ούτως ώστε να προβλεφθούν με περισσότερη ακρίβεια τα αναμενόμενα ποσοστά αθέτησης. Όσο αφορά τη ζημιά από αθέτηση υποχρέωσης (LGD), οι πληροφορίες σχετικά με τα μελλοντικά στοιχεία ενσωματώνονται μέσω των δεικτών τιμών ακινήτων για τους διάφορους τύπους ακινήτων (κατοικίες, εμπορικά ακίνητα, βιομηχανικά ακίνητα). Συγκεκριμένα, για κάθε εξασφάλιση, υπολογίζεται η πιθανή μελλοντική ρευστοποιήσιμη αξία πριν από την προεξόφλησή της πίσω στην ημερομηνία αναφοράς για τον υπολογισμό του αναμενόμενου ελλείμματος ταμειακών ροών.

Κάθε μακροοικονομικό σενάριο που χρησιμοποιείται στον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών περιλαμβάνει μια εκτίμηση όλων των σχετικών μακροοικονομικών μεταβλητών που χρησιμοποιήθηκαν στα μοντέλα για μία πενταετή περίοδο, και ακολούθως στρέφεται στις προβλέψεις μακροπρόθεσμων τιμών ανάπτυξης με βάση εκτιμήσεις πιθανής ανάπτυξης.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.19 Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (συνέχεια)

2.19.5 Σενάρια και συντελεστές στάθμισης (συνέχεια)

Όσον αφορά τις σταθμίσεις του σεναρίου, αυτές προσδιορίζονται χρησιμοποιώντας τη θεωρία πιθανοτήτων και την ανάλυση σοβαρότητας. Τα ιστορικά δεδομένα για την αύξηση του ΑΕΠ (1995-2022) αναλύονται και παράγεται το διάγραμμα κατανομής συχνότητας. Από την κατανομή προκύπτουν οι πιθανότητες κατανομής για όλα τα πιθανά αποτελέσματα. Οι αποκλίσεις των πραγματικών αποτελεσμάτων από τον μέσο όρο υπολογίζονται με βάση τους δείκτες τυπικής απόκλισης και η σοβαρότητα είναι υψηλότερη σε υψηλότερη αναλογία απόκλισης. Το βασικό σενάριο καθορίζεται για το εύρος τιμών που αντιστοιχούν σε 50% πιθανότητα αποκλίσεων σε απόσταση μεταξύ του μέσου όρου της ιστορικής κατανομής. Το θετικό σενάριο ορίζεται στο εύρος τιμών στα δεξιά της κατανομής που αντιστοιχούν σε πιθανότητα 25%. Το αρνητικό σενάριο ορίζεται στο εύρος τιμών στα αριστερά της κατανομής που αντιστοιχούν σε 25% πιθανότητα. Τα σημεία πιθανότητας αναφοράς (50%, 25% και 25%), αποφασίζονται χρησιμοποιώντας ανάλυση σοβαρότητας που ενσωματώνει τη μέση και τυπική απόκλιση της κατανομής.

Οι μακροοικονομικές προβλέψεις για το βασικό, θετικό και αρνητικό σενάριο καθορίζονται από το Τμήμα Οικονομικής Έρευνας της Τράπεζας Κύπρου. Η διαδικασία που ακολουθείται χρησιμοποιεί πληροφορίες πραγματικών δεδομένων και προβλέψεων από εξωτερικούς φορείς (Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ), Ευρωπαϊκή Επιτροπή και άλλα). Οι αντίστοιχοι συντελεστές στάθμισης καθορίζονται επίσης από το Τμήμα Οικονομικής Έρευνας όπως περιγράφεται παραπάνω και τελεί υπό τη διακριτική ευχέρεια και κρίση εμπειρογνομόνων όπου χρειάζεται. Τα προκύπτοντα σενάρια και συντελεστές στάθμισης επανεξετάζονται και προτείνονται από την Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων και υποβάλλονται στην Επιτροπή Προβλέψεων για έγκριση.

Γίνονται περιστασιακά ποσοτικές αναπροσαρμογές ή διορθώσεις όταν οι παράμετροι που υπολογίζονται δεν λαμβάνουν υπόψη όλα τα χαρακτηριστικά της αγοράς κατά την ημερομηνία αναφοράς. Οι προσαρμογές που έχουν γίνει παρατίθενται στη Σημείωση 5.2.

2.19.6 Περίοδος επιμέτρησης αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών

Η περίοδος για την οποία καθορίζονται οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές (για 12 μήνες ή για όλη τη διάρκεια ζωής) ενός χρηματοοικονομικού μέσου βασίζεται στη συμβατική διάρκειά του. Για μη ανακυκλούμενα ανοίγματα, η αναμενόμενη διάρκεια ζωής είναι η περίοδος από την ημερομηνία αναφοράς μέχρι τον τερματισμό της διευκόλυνσης. Για τις δανειακές δεσμεύσεις και συμβόλαια χρηματοοικονομικών εγγυήσεων, η περίοδος επιμέτρησης καθορίζεται όπως για τις ανακυκλούμενες διευκολύνσεις.

Για τις ανακυκλούμενες διευκολύνσεις, τις πιστωτικές κάρτες και τα όρια τρεχούμενων λογαριασμών η BOC PCL έχει το δικαίωμα να ακυρώσει ή/και να μειώσει τις διευκολύνσεις με προειδοποίηση δύο μηνών. Η BOC PCL δεν περιορίζει την έκθεση της σε πιστωτικές ζημιές κατά τη συμβατική περίοδο, αλλά αντ' αυτού χρησιμοποιείται ένα μοντέλο συμπεριφοράς όπου σε κάθε περιστρεφόμενη μονάδα εκχωρείται ένας αναμενόμενος χρόνος τερματισμού.

2.19.7 Αγορασμένα ή δημιουργημένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που είναι πιστωτικά απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI)

Αγορασμένα ή δημιουργημένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που είναι πιστωτικά απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI) καταχωρούνται στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση. Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές αναγνωρίζονται ή αποαναγνωρίζονται μόνο στο βαθμό που υπάρχει μεταγενέστερη μεταβολή στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής. Για τα αγορασμένα ή δημιουργημένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που είναι πιστωτικά απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI), το Συγκρότημα αναγνωρίζει μόνο σωρευμένες μεταβολές των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών καθ' όλη τη διάρκεια ζωής από την αρχική αναγνώριση ως πρόβλεψη ζημίας. Τα αγορασμένα ή δημιουργημένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που είναι πιστωτικά απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI) παραμένουν μια ξεχωριστή κατηγορία μέχρι την αποαναγνώριση.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.20 Διαγραφές

Το Συγκρότημα μειώνει τη μεικτή λογιστική αξία ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου όταν δεν υπάρχει εύλογη προσδοκία για ανάκτηση του. Στην περίπτωση αυτή, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαγράφονται είτε εν μέρει, είτε πλήρως. Η διαγραφή αναφέρεται τόσο στις συμβατικές όσο και στις μη συμβατικές διαγραφές. Η εξωσυμβατική διαγραφή ορίζεται ως η λογιστική μείωση ενός χρέους, χωρίς να παραιτηθεί της νομικής αξίωσης έναντι του οφειλέτη. Η BOC PCL συνεχίζει να αναζητά την ανάκτηση του χρέους (π.χ. ρυθμίσεις αναδιάρθρωσης, συμφωνίες ανταλλαγής χρέους με περιουσιακά στοιχεία, πλήρης διακανονισμός κ.τ.λ) και το ποσό που διαγράφηκε για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που εξακολουθούν να υπόκεινται σε δραστηριότητες εκτέλεσης.

Οι ενδεικτικές προϋποθέσεις για την υποβολή προτάσεων για διαγραφή μέρους ή το πλήρες ποσό της έκθεσης περιλαμβάνουν, αλλά δεν περιορίζονται στον ακόλουθο κατάλογο κριτηρίων. Τα κριτήρια ισχύουν τόσο για συμβατικές όσο και για εξωσυμβατικές διαγραφές και δεν εφαρμόζονται εξ ορισμού σε όλες τις περιπτώσεις, καθώς απαιτείται ατομική αξιολόγηση και κρίση για την αξιολόγηση κάθε υπόθεσης με βάση την αξία της.

- i. Περιπτώσεις που πλησιάζουν την πραγματοποίηση ασφάλειας ή εγγύησης μπορούν να θεωρηθούν απαραίτητες για να διαγραφούν. Όσον αφορά αυτά τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία για τα οποία η ασφάλεια ή η εγγύηση δεν έχει ακόμη πραγματοποιηθεί (αλλά μπορεί να είναι κοντά σε συμφωνία ή άλλη ρύθμιση για πραγματοποίηση), η BOC PCL σχηματίζει μια λογική προσδοκία για μελλοντικές ταμειακές ροές που θα λαμβάνουν επίσης υπόψη την ρευστοποιήσιμη αξία των εξασφαλίσεων.
- ii. Όταν η BOC PCL διακόψει όλες τις ενέργειες είσπραξης και εκτέλεσης χρεών, το υπόλοιπο χρέος μπορεί να εκτιμηθεί για διαγραφή. Ωστόσο, το χρέος μπορεί να διαγραφεί ακόμη και όταν προχωρούν οι δραστηριότητες είσπραξης και εκτέλεσης.
- iii. Η κατάσταση του οφειλέτη είναι ένας άλλος δείκτης αξιολόγησης για διαγραφή, για παράδειγμα, η κατάσταση αφερεγγυότητας του οφειλέτη ή εάν ο οφειλέτης είναι νεκρός ή δεν μπορεί να εντοπιστεί. Ενώ αυτά τα δάνεια ενδέχεται να έχουν ήδη απομειωθεί, η BOC PCL ενδέχεται να μην είναι σε θέση να σχηματίσει εύλογη εκτίμηση για το τι θα πληρώσει ο δανειολήπτης. Ωστόσο, η BOC PCL λαμβάνει όλα τα νομικά διαθέσιμα μέτρα για την ανάκτηση του χρέους, όπου απαιτείται.
- iv. Πελάτες με ανοίγματα με σημαντικό αριθμό ημερών σε καθυστέρηση υπό την προϋπόθεση ότι έχουν εξαντληθεί όλες οι άλλες προσπάθειες αναδιάρθρωσης και ότι η έκθεση θεωρείται μη ανακτήσιμη / μη συλλέξιμη, αξιολογούνται επίσης για διαγραφή.

Οι διαγραφές υπόκεινται στη διαδικασία εσωτερικής διακυβέρνησης του Συγκροτήματος για έλεγχο και έγκριση.

Οι διαγραφές και οι εν μέρει διαγραφές αντιπροσωπεύουν γεγονότα αποαναγνώρισης/μερικής αποαναγνώρισης. Εάν το ποσό της διαγραφής είναι μεγαλύτερο από το ποσό της συσσωρευμένης ζημιάς απομείωσης, η διαφορά αντιμετωπίζεται αρχικά ως προσθήκη στη ζημιά απομείωσης, η οποία εφαρμόζεται στη συνέχεια έναντι της μεικτής λογιστικής αξίας. Οι ανακτήσεις, είτε εν μέρει, είτε πλήρως των ποσών που είχαν προηγουμένως διαγραφεί πιστώνονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στην κατηγορία 'Πιστωτικές ζημιές χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων' και ξεχωριστά στη Σημείωση 16 στην κατηγορία 'Πιστωτικές ζημιές για κάλυψη πιστωτικού κινδύνου για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες'.

2.21 Χρηματοοικονομικές εγγυητικές, πιστωτικές επιστολές και όρια δανείων που δεν έχουν ακόμη χρησιμοποιηθεί

Το Συγκρότημα εκδίδει χρηματοοικονομικές εγγυητικές στους πελάτες του, αποτελούμενες από πιστωτικές επιστολές, εγγυητικές επιστολές και εγγυήσεις εξ' αποδοχών. Οι χρηματοοικονομικές εγγυητικές αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη τους αξία ως τα ασφάλιστρα που εισπράτηκαν και παρουσιάζονται στον ενοποιημένο ισολογισμό στην κατηγορία στα 'Δεδουλευμένα, αναβαλλόμενα έσοδα, λοιπές υποχρεώσεις και λοιπές προβλέψεις'. Στη συνέχεια, η υποχρέωση του Συγκροτήματος για κάθε εγγυητική αποτιμάται στο υψηλότερο ποσό μεταξύ: (α) του αρχικού αναγνωρισμένου ποσού, μειωμένο με τη συσσωρευμένη απόσβεση που αναγνωρίζεται περιοδικά στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στα 'Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες' σύμφωνα με τους όρους της εγγυητικής και (β) του ποσού της πρόβλεψης των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών.

2. Περιλήψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.21 Χρηματοοικονομικές εγγυητικές, πιστωτικές επιστολές και όρια δανείων που δεν έχουν ακόμη χρησιμοποιηθεί (συνέχεια)

Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές που προκύπτουν από τις χρηματοοικονομικές εγγυητικές αναγνωρίζονται στις 'Πιστωτικές ζημιές χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων' και επιπλέον στη Σημείωση 16 στην κατηγορία 'Πιστωτικές ζημιές χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων' και στις 'Πιστωτικές ζημιές για κάλυψη πιστωτικού κινδύνου για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες'. Το υπόλοιπο της υποχρέωσης για τις χρηματοοικονομικές εγγυητικές που παραμένει αναγνωρίζεται στα 'Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων όταν η εγγυητική εκπληρωθεί, ακυρωθεί ή λήξει.

Τα όρια δανείων και απαιτήσεων που έχουν εγκριθεί αλλά δεν έχουν χρησιμοποιηθεί και οι πιστωτικές επιστολές είναι δεσμεύσεις βάσει των οποίων, κατά τη διάρκεια της δέσμευσης, το Συγκρότημα υποχρεούται να παρέχει στον πελάτη ένα δάνειο με προκαθορισμένους όρους. Οι αντίστοιχες αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές παρουσιάζονται στον ισολογισμό του Συγκροτήματος στα 'Δεδουλευμένα, αναβαλλόμενα έσοδα, λοιπές υποχρεώσεις και λοιπές προβλέψεις' εκτός από τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές των δανειακών δεσμεύσεων που αναγνωρίζονται μαζί με την πρόβλεψη ζημιάς του σχετικού ανοίγματος στον ισολογισμό, καθώς το Συγκρότημα δεν μπορεί να προσδιορίσει ξεχωριστά τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές των δανειακών δεσμεύσεων από εκείνες των ανοιγμάτων στον ισολογισμό. Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές που σχετίζονται με αυτές τις δανειακές δεσμεύσεις και τις πιστωτικές επιστολές αναγνωρίζονται στις 'Πιστωτικές ζημιές χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Όταν ο πελάτης αντλεί δέσμευση, το δάνειο εμφανίζεται στα (i) χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία που κατέχονται προς εμπορία, σύμφωνα με τη σχετική δέσμευση δανειακών παραγώγων, (ii) χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία που δεν κατέχονται προς εμπορία ακολουθώντας τις δανειακές δεσμεύσεις που έχουν καθοριστεί στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, ή (iii) δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες, όταν η σχετική δέσμευση δανείων δεν αποτιμάται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

2.22 Συμφηφισμός χρηματοοικονομικών μέσων

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις συμφηφίζονται και το καθαρό ποσό απεικονίζεται στον ενοποιημένο ισολογισμό, όταν υπάρχει επί του παρόντος νομικά ισχυρό δικαίωμα το Συγκρότημα να συμφηφίσει τα ποσά που αναγνωρίστηκαν και προτίθεται είτε να προβεί σε διακανονισμό του καθαρού υπολοίπου, είτε να εισπράξει το ποσό της απαίτησης εξοφλώντας ταυτόχρονα την υποχρέωση. Τα νόμιμα εκτελεστέα δικαιώματα δεν πρέπει να δεσμεύεται με μελλοντικά γεγονότα και οφείλει να εκτελεστεί στα πλαίσια των συνήθων εργασιών και σε περίπτωση αθέτησης, αφερεγγυότητας ή πτώχευσης οποιουδήποτε από τα μέρη.

2.23 Λογιστική αντιστάθμισης

Το Συγκρότημα επέλεξε ως επιλογή λογιστικής πολιτικής που επιτρέπεται από το ΔΠΧΑ 9, να συνεχίσει να εφαρμόζει λογιστική αντιστάθμισης σύμφωνα με το ΔΛΠ 39. Το Συγκρότημα εφαρμόζει τις τροποποιημένες γνωστοποιήσεις της λογιστικής αντιστάθμισης βάσει του ΔΠΧΑ 7.

Το Συγκρότημα χρησιμοποιεί παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα για την αντιστάθμιση κινδύνων που απορρέουν από τις μεταβολές των επιτοκίων και των τιμών συναλλάγματος και στην περίπτωση των αντισταθμίσεων καθαρής επένδυσης, το Συγκρότημα χρησιμοποιεί επίσης άλλες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις. Το Συγκρότημα εφαρμόζει λογιστική αντιστάθμισης για συναλλαγές οι οποίες πληρούν τα σχετικά κριτήρια.

Κατά την έναρξη της αντισταθμιστικής σχέσης, το Συγκρότημα προβαίνει σε τεκμηρίωση της αντισταθμιστικής σχέσης μεταξύ αντισταθμισμένου στοιχείου και αντισταθμιστικών μέσων και της επιδίωξης του αναφορικά με τη διαχείριση του κινδύνου και της στρατηγικής του για την ανάληψη της αντιστάθμισης. Η τεκμηρίωση περιλαμβάνει και τον τρόπο με τον οποίο το Συγκρότημα αξιολογεί την αποτελεσματικότητα της αντιστάθμισης τόσο κατά την έναρξη, όσο και σε συνεχή βάση.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.23 Λογιστική αντιστάθμισης (συνέχεια)

Κατά την έναρξη της αντισταθμιστικής σχέσης και σε κάθε ημερομηνία αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας της αντιστάθμισης, αξιολογείται κατά πόσον η αντιστάθμιση αναμένεται να είναι άκρως αποτελεσματική ως προς τον συμψηφισμό των μεταβολών της εύλογης αξίας ή των ταμειακών ρών που αποδίδονται στον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο. Μια αντιστάθμιση θεωρείται άκρως αποτελεσματική όταν οι μεταβολές της εύλογης αξίας ή των ταμειακών ρών του αντισταθμιστικού χρηματοοικονομικού μέσου και του αντισταθμιζόμενου μέσου που αποδίδονται στον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο κατά την περίοδο για την οποία έχει προσδιοριστεί η αντιστάθμιση, συμψηφίζονται σε εύρος που κυμαίνεται μεταξύ 80% και 125%. Όσον αφορά τις αντισταθμίσεις ταμειακών ρών όπου το αντισταθμιζόμενο μέσο είναι μια προσδοκώμενη συναλλαγή, το Συγκρότημα εκτιμά εάν αυτή είναι πολύ πιθανή και παρουσιάζει έκθεση μεταβολής των ταμειακών ρών η οποία ενδέχεται να επηρεάσει την ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

2.23.1 Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας

Για αντισταθμίσεις εύλογης αξίας που πληρούν τα κριτήρια για λογιστική αντιστάθμισης, η αλλαγή στην εύλογη αξία από την επιμέτρηση του μέσου αντιστάθμισης αναγνωρίζεται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στα 'Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από χρηματοοικονομικά μέσα'. Η μεταβολή της εύλογης αξίας του αντισταθμισμένου στοιχείου που αναλογεί στον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο καταχωρείται ως μέρος της λογιστικής αξίας του αντισταθμισμένου στοιχείου και αναγνωρίζεται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στα 'Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από χρηματοοικονομικά μέσα'.

Εάν το αντισταθμιστικό χρηματοοικονομικό μέσο λήξει ή πωληθεί, διακοπεί ή ασκηθεί, ή η αντιστάθμιση δεν πληροί εφεξής τις προϋποθέσεις εφαρμογής της αντισταθμιστικής λογιστικής, η λογιστική αντιστάθμιση διακόπτεται. Για αντισταθμιζόμενα μέσα που επιμετρούνται στο αποσβεσμένο κόστος, η διαφορά μεταξύ της λογιστικής τους αξίας κατά τη διακοπή της αντιστάθμισης, και της αξίας που θα είχε το μέσο χωρίς τη λογιστική αντιστάθμιση, αποσβένεται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων κατά την υπολειπόμενη περίοδο της αρχικής αντιστάθμισης. Σε περίπτωση αποαναγνώρισης του αντισταθμιζόμενου μέσου, η διαφορά αναγνωρίζεται αμέσως στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

2.23.2 Αντισταθμίσεις ταμειακών ρών

Για αντισταθμίσεις ταμειακών ρών που πληρούν τα κριτήρια λογιστικής αντιστάθμισης, το μέρος του κέρδους ή της ζημιάς του μέσου αντιστάθμισης που τεκμηριώνεται ως αποτελεσματική αντιστάθμιση, αναγνωρίζεται απευθείας στο 'Αποθεματικό αντισταθμιστικής λογιστικής ταμειακών ρών' στα λοιπά συνολικά εισοδήματα. Το αναποτελεσματικό μέρος του κέρδους ή της ζημιάς του μέσου αντιστάθμισης αναγνωρίζεται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στα 'Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από χρηματοοικονομικά μέσα'.

Όταν οι αντισταθμίσεις ταμειακών ρών επηρεάζουν την ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού, τα κέρδη ή οι ζημιές που αναγνωρίστηκαν στο 'Αποθεματικό αντισταθμιστικής λογιστικής ταμειακών ρών' μεταφέρονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

2.23.3 Αντισταθμίσεις καθαρής επένδυσης σε δραστηριότητες εξωτερικού

Οι αντισταθμίσεις της καθαρής επένδυσης σε θυγατρικές ή υποκαταστήματα στο εξωτερικό αντιμετωπίζονται λογιστικά κατά τρόπο συναφή με τις αντισταθμίσεις ταμειακών ρών. Το μέρος του κέρδους ή της ζημιάς του αντισταθμιστικού μέσου που τεκμηριώνεται ως αποτελεσματική αντιστάθμιση αναγνωρίζεται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα και το αναποτελεσματικό μέρος αναγνωρίζεται στα 'Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Κατά την πώληση ή εκκαθάριση ενός υποκαταστήματος ή θυγατρικής στο εξωτερικό, το συνολικό κέρδος ή ζημιά που έχει αναγνωριστεί απευθείας στα λοιπά συνολικά εισοδήματα αναγνωρίζεται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

2.24 Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών

Τα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών για σκοπούς της ενοποιημένης κατάστασης ταμειακών ρών αποτελούνται από μετρητά, μη υποχρεωτικές καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες, δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες και άλλες αξίες που είναι άμεσα ρευστοποιήσιμες και είναι αποπληρωτέες εντός τριών μηνών από την ημερομηνία της απόκτησής τους.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.25 Ασφαλιστικές εργασίες

Το Συγκρότημα παρέχει ασφαλιστικές υπηρεσίες κλάδου ζωής και γενικού κλάδου και εκδίδει ασφαλιστικά και επενδυτικά συμβόλαια. Ασφαλιστήριο συμβόλαιο είναι το συμβόλαιο στο οποίο το ένα πρόσωπο (φορέας ασφάλισης) αποδέχεται σημαντικό ασφαλιστικό κίνδυνο από το άλλο πρόσωπο (ασφαλιζόμενο), αποδεχόμενο να αποζημιώσει τον ασφαλιζόμενο στην περίπτωση επέλευσης καθορισμένου αβέβαιου μελλοντικού συμβάντος (το ασφαλιζόμενο συμβάν) που επηρεάζει αρνητικά τον ασφαλιζόμενο.

Ένα συμβόλαιο που κατατάχθηκε ως ασφαλιστήριο συμβόλαιο παραμένει ασφαλιστήριο συμβόλαιο μέχρι την εκπλήρωση ή εκπνοή όλων των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που απορρέουν από το συμβόλαιο, έστω και αν ο ασφαλιστικός κίνδυνος μειωθεί σημαντικά κατά τη διάρκεια της περιόδου του συμβολαίου.

Τα επενδυτικά συμβόλαια μπορούν να επαναταξινομηθούν ως ασφαλιστήρια συμβόλαια μετά την αρχική τους αναγνώριση εάν ο ασφαλιστικός κίνδυνος γίνει σημαντικός.

2.25.1 Ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής

Τα ασφάλιστρα από ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής συνδεδεμένα με επενδύσεις (unit-linked) αναγνωρίζονται όταν εισπραχθούν και γίνει η κατανομή μονάδων στους ασφαλιζόμενους. Τα ασφάλιστρα από ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής που δεν συνδέονται με επενδύσεις (non-linked) αναγνωρίζονται όταν είναι εισπρακτέα με βάση τους όρους των ασφαλιστηρίων συμβολαίων.

Οι αμοιβές διαχείρισης επενδύσεων και άλλα έξοδα που χρεώνονται στα ασφαλιστικά ταμεία μακροπρόθεσμων εργασιών, καθώς και το κόστος κάλυψης από θάνατο αναγνωρίζονται σε αντιστοιχία με τα σχετικά ασφάλιστρα και με βάση τους όρους των σχετικών ασφαλιστηρίων συμβολαίων.

Οι απαιτήσεις αναγνωρίζονται ως έξοδο όταν συμβούν. Οι υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων κλάδου ζωής καθορίζονται μετά από αναλογιστική εκτίμηση και τα ασφαλιστήρια συνδεδεμένα με επενδύσεις περιλαμβάνουν την εύλογη αξία των μονάδων που κατανεμήθηκαν ξεχωριστά στους ασφαλιζόμενους για κάθε ασφαλιστήριο συμβόλαιο.

2.25.2 Ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής σε ισχύ

Το Συγκρότημα αναγνωρίζει ως άυλο περιουσιακό στοιχείο την αξία των συμβολαίων σε ισχύ όσον αφορά τα ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής. Το περιουσιακό στοιχείο αντιπροσωπεύει την παρούσα αξία του μεριδίου των μετόχων στα κέρδη που αναμένεται ότι θα προκύψουν από τα ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής που ισχύουν κατά την ημερομηνία αναφοράς, χρησιμοποιώντας κατάλληλες οικονομικές και αναλογιστικές εκτιμήσεις παρόμοιες με αυτές που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των σχετικών υποχρεώσεων από τα ίδια ασφαλιστήρια συμβόλαια. Η μεταβολή στην παρούσα αξία καθορίζεται βάσει των ταμειακών ροών μετά τη φορολογία, αλλά για σκοπούς παρουσίασης, η μεταβολή στην αξία αναφέρεται πριν τη φορολογία, χρησιμοποιώντας το κατάλληλο ποσοστό φορολογίας.

2.25.3 Ασφαλιστικές εργασίες γενικού κλάδου

Τα ασφάλιστρα αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων όταν είναι εισπρακτέα με βάση τους όρους των ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Τα μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα που αναλογούν στην περίοδο κινδύνου μετά την ημερομηνία του ισολογισμού αναβάλλεται να αποκτηθούν σε επόμενες περιόδους αναφοράς.

Γίνεται πρόβλεψη για το υπολογιζόμενο ποσό των εκκρεμών απαιτήσεων που έχουν γνωστοποιηθεί αλλά δεν έχουν διακανονιστεί και των απαιτήσεων που έχουν επισυμβεί μέχρι την ημερομηνία του ισολογισμού αλλά δεν έχουν γνωστοποιηθεί. Η αύξηση στις υποχρεώσεις για το ποσό των απαιτήσεων που έχουν γνωστοποιηθεί αλλά δεν έχουν διακανονιστεί γίνεται ξεχωριστά για κάθε περίπτωση λαμβάνοντας υπόψη όλα τα γνωστά δεδομένα, την εμπειρία του πρόσφατου παρελθόντος και υποθέσεις για τη μελλοντική έκβαση των εκκρεμών απαιτήσεων. Η πρόβλεψη για απαιτήσεις που έχουν επισυμβεί, αλλά δεν έχουν γνωστοποιηθεί μέχρι την ημερομηνία του ισολογισμού υπολογίζεται με παρόμοιες στατιστικές τεχνικές.

2.25.4 Επενδυτικά συμβόλαια

Τα έσοδα από επενδυτικά συμβόλαια αναγνωρίζονται όταν εισπραχθούν και γίνει η κατανομή μονάδων στους ασφαλιζόμενους.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.25 Ασφαλιστικές εργασίες (συνέχεια)

2.25.5 Έλεγχος επάρκειας υποχρεώσεων

Σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού διενεργείται έλεγχος της επάρκειας των υποχρεώσεων από ασφαλιστήρια συμβόλαια, χρησιμοποιώντας τις τρέχουσες βέλτιστες εκτιμήσεις της παρούσας αξίας των μελλοντικών συμβατικών ταμειακών ρών και απαιτήσεων, εξόδων και αποδόσεων των επενδύσεων. Οποιαδήποτε ελλείμματα στις προβλέψεις αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

2.26 Συμφωνίες επαναγοράς και επαναπώλησης

Αξίες που πωλούνται βάσει συμφωνίας για επαναγορά σε συγκεκριμένη μελλοντική ημερομηνία δεν διαγράφονται από τον ενοποιημένο ισολογισμό. Τα εισπραχθέντα ποσά, συμπεριλαμβανομένων των δεδουλευμένων τόκων, αναγνωρίζονται στον ενοποιημένο ισολογισμό ως 'Συμφωνίες επαναγοράς' και αποδίδουν την ουσία της συναλλαγής ως δάνειο προς το Συγκρότημα. Η διαφορά μεταξύ της τιμής πώλησης και της τιμής επαναγοράς παρουσιάζεται ως έξοδο από τόκους και αναγνωρίζεται κατά τη διάρκεια της συμφωνίας χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Οι επενδύσεις που έχουν δοθεί ως εξασφάλιση στα πλαίσια των συμφωνιών επαναγοράς, μπορούν είτε να πωληθούν, είτε να επανεκχωρηθούν από τον αντισυμβαλλόμενο. Όταν ο αντισυμβαλλόμενος έχει το δικαίωμα να πωλήσει ή να επανεκχωρήσει τις αξίες το Συγκρότημα παρουσιάζει αυτές τις αξίες στις 'Επενδύσεις που εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση'.

Αξίες που αγοράζονται βάσει συμφωνίας για επαναπώληση σε συγκεκριμένη μελλοντική ημερομηνία αναγνωρίζονται ως συμφωνίες επαναπώλησης. Η διαφορά μεταξύ της τιμής αγοράς και τιμής επαναπώλησης παρουσιάζεται σαν έσοδο από τόκους και αναγνωρίζεται κατά τη διάρκεια της συμφωνίας, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

2.27 Μισθώσεις

Το Συγκρότημα ως μισθωτής

Το Συγκρότημα αναγνωρίζει το δικαίωμα χρήσης περιουσιακού στοιχείου και υποχρεώσεις μίσθωσης για συμβόλαια που μεταφέρουν το δικαίωμα να ελέγχουν τη χρήση ενός προσδιορισμένου περιουσιακού στοιχείου για μια χρονική περίοδο έναντι ανταλλάγματος.

Το Συγκρότημα έχει το δικαίωμα να κατευθύνει τη χρήση ενός προσδιορισμένου περιουσιακού στοιχείου καθ' όλη τη διάρκεια της χρήσης, όταν έχει το δικαίωμα να καθορίζει πώς και για ποιο σκοπό το περιουσιακό στοιχείο χρησιμοποιείται και έχει το δικαίωμα να αλλάξει τον σκοπό, καθ' όλη τη διάρκεια της χρήσης (για παράδειγμα τα δικαιώματα λήψης αποφάσεων που επηρεάζουν σημαντικά τα οικονομικά οφέλη που μπορούν να προκύψουν από τη χρήση του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου). Ουσιαστικά, το δικαίωμα αυτό επιτρέπει στο Συγκρότημα να αλλάξει τις αποφάσεις του καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης χωρίς την έγκριση του εκμισθωτή.

Οι υποχρεώσεις μίσθωσης αρχικά αποτιμώνται στην παρούσα αξία των μελλοντικών μισθωμάτων που προεξοφλούνται με το Επαυξητικό Χρεωστικό Επιτόκιο (IBR) του μισθωτή, δεδομένου ότι το επιτόκιο που εμπεριέχεται στη μίσθωση δεν μπορεί να προσδιοριστεί άμεσα. Στη συνέχεια, η υποχρέωση της μίσθωσης προσαρμόζεται για τις πληρωμές τόκων και μισθωμάτων, καθώς και για τις επιπτώσεις των τροποποιήσεων της μίσθωσης. Οι τόκοι υπολογίζονται με την αναπροσαρμογή της παρούσας αξίας της υποχρέωσης μίσθωσης και επιβαρύνουν την ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στην κατηγορία 'Έξοδα από τόκους'.

Το δικαίωμα χρήσης περιουσιακών στοιχείων επιμετράται στο κόστος, μείον τυχόν συσσωρευμένες αποσβέσεις και ζημιές απομείωσης και προσαρμόζονται για τυχόν υποχρεώσεις εκμίσθωσης. Το κόστος δικαιώματος χρήσης του περιουσιακού στοιχείου περιλαμβάνει το ποσό της αρχικής αποτίμησης της υποχρέωσης μίσθωσης, του αρχικού άμεσου κόστους και της πρόβλεψης για έξοδα αποκατάστασης, προσαρμοσμένο για τυχόν σχετικές προπληρωμένες ή δεδουλευμένες πληρωμές μισθωμάτων που είχαν αναγνωριστεί προηγουμένως. Οι αποσβέσεις υπολογίζονται με τη σταθερή μέθοδο μέχρι τη λήξη της περιόδου μίσθωσης και καταχωρούνται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στα 'Λοιπά λειτουργικά έξοδα'. Το δικαίωμα χρήσης περιουσιακού στοιχείου υπόκειται σε απομείωση σύμφωνα με το ΔΛΠ 36.

2. Περιληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.27 Μισθώσεις (συνέχεια)

Το Συγκρότημα επέλεξε να χρησιμοποιήσει την εξαίρεση αναγνώρισης για συμβάσεις μισθώσεων οι οποίες, κατά την ημερομηνία έναρξης, έχουν διάρκεια μίσθωσης ίση ή μικρότερη των 12 μηνών και δεν περιλαμβάνουν δικαίωμα αγοράς ('βραχυπρόθεσμες μισθώσεις'), και συμβάσεις μισθώσεων για τις οποίες το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο είναι χαμηλής αξίας ('χαμηλής αξίας περιουσιακά στοιχεία'). Πληρωμές που σχετίζονται με βραχυπρόθεσμες μισθώσεις και μισθώσεις χαμηλής αξίας περιουσιακών στοιχείων αναγνωρίζονται με τη σταθερή μέθοδο ως έξοδα στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Οι μισθώσεις παρακολουθούνται για σημαντικές αλλαγές που θα μπορούσαν να προκαλέσουν αλλαγή στη διάρκεια της μίσθωσης και στο τέλος κάθε περιόδου αναφοράς και επανεκτιμείται η επίδραση στην υποχρέωση της μίσθωσης και του δικαιώματος χρήσης του περιουσιακού στοιχείου. Η υποχρέωση μίσθωσης υπολογίζεται εκ νέου εάν υπάρχει αλλαγή στις μελλοντικές πληρωμές μισθωμάτων, αλλαγή στη διάρκεια μίσθωσης, ή ανάλογα με την περίπτωση, αλλαγή στην εκτίμηση του κατά πόσον μια επιλογή επέκτασης είναι εύλογα βέβαιο ότι θα ασκηθεί ή η επιλογή τερματισμού είναι εύλογο να μην ασκείται. Όταν η υποχρέωση μίσθωσης υπολογίζεται εκ νέου, γίνεται αντίστοιχη προσαρμογή του δικαιώματος χρήσης περιουσιακού στοιχείου και/ή στα κέρδη ή ζημιές, ανάλογα με την περίπτωση.

Η διάρκεια της μίσθωσης υπολογίζεται ως μη ακυρώσιμος όρος της μίσθωσης, μαζί με οποιεσδήποτε περιόδους καλύπτονται από την επιλογή παράτασης της μίσθωσης (εφόσον είναι εύλογα βέβαιο ότι θα ασκηθεί) ή οποιεσδήποτε περιόδους που καλύπτονται από την επιλογή λήξης της μίσθωσης εφόσον είναι εύλογα βέβαιο ότι δεν πρέπει να ασκηθεί). Η εκτίμηση του εάν το Συγκρότημα είναι εύλογα βέβαιο να ασκήσει τέτοιες επιλογές επηρεάζει τη διάρκεια της μίσθωσης, η οποία επηρεάζει σημαντικά το ποσό των υποχρεώσεων μίσθωσης και των αναγνωρισμένων δικαιωμάτων χρήσης περιουσιακών στοιχείων. Η κρίση χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό της μίσθωσης, η οποία παρουσιάζεται περαιτέρω στη Σημείωση 5.13.

Οι πληρωμές μισθωμάτων περιλαμβάνουν γενικά τις σταθερές πληρωμές και τις μεταβλητές πληρωμές που εξαρτώνται από ένα δείκτη (όπως ένας δείκτης πληθωρισμού).

Οι μεταβλητές πληρωμές μισθωμάτων που προσδιορίζονται με αναφορά σε δείκτη ή ποσοστό λαμβάνεται υπόψη στην υποχρέωση μίσθωσης μόνο όταν υπάρχει μεταβολή στις ταμειακές ροές που προκύπτει από τη μεταβολή του δείκτη ή του επιτοκίου αναφοράς. Στις περιπτώσεις που η σύμβαση μίσθωσης περιλαμβάνει έναν όρο που σχετίζεται με την αύξηση της μισθωτικής πληρωμής βάσει μεταβλητών μισθωμάτων, η αύξηση αυτή εφαρμόζεται στη μίσθωση όταν τεθεί σε ισχύ (όταν πραγματοποιείται η πραγματική εκροή). Η αξιολόγηση εκτελείται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς. Στις περιπτώσεις όπου η σύμβαση μίσθωσης περιλαμβάνει όρο με σταθερές αυξήσεις των μισθωμάτων, η αύξηση λογίζεται στην αρχική αναγνώριση της υποχρέωσης μίσθωσης.

Όταν μία μίσθωση περιλαμβάνει μια επέκταση ή μια λύση τερματισμού που η ομάδα θεωρεί εύλογα βέβαιη ότι θα ασκηθεί, οι αναμενόμενες πληρωμές μισθωμάτων ή το κόστος τερματισμού συμπεριλαμβάνονται στις πληρωμές μισθωμάτων για τον προσδιορισμό της υποχρέωσης μίσθωσης.

Το Συγκρότημα ως εκμισθωτής

Μισθώσεις όπου το Συγκρότημα δεν μεταβιβάζει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και οφέλη που συνδέονται με την ιδιοκτησία ενός περιουσιακού στοιχείου ταξινομούνται ως λειτουργικές μισθώσεις. Τα έσοδα από ενοίκια λογιστικοποιούνται με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια των όρων μίσθωσης και περιλαμβάνονται στα 'Λοιπά Έσοδα' των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων λόγω της λειτουργικής τους φύσης. Τα αρχικά άμεσα κόστη που πραγματοποιούνται κατά τη διαπραγμάτευση και τη διευθέτηση μιας λειτουργικής μίσθωσης προστίθενται στη λογιστική αξία του μισθωμένου περιουσιακού στοιχείου και αναγνωρίζονται κατά τη διάρκεια της μίσθωσης στην ίδια βάση με τα έσοδα από ενοίκια.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.28 Ακίνητα και εξοπλισμός

Ακίνητα που κατέχονται από το Συγκρότημα για χρήση στην παροχή υπηρεσιών ή για διοικητικούς σκοπούς κατατάσσονται ως ακίνητα που χρησιμοποιούνται για τις εργασίες του Συγκροτήματος. Στις επενδύσεις σε ακίνητα κατατάσσονται ακίνητα που κατέχονται από το Συγκρότημα για ενοικίαση και/ή για κεφαλαιουχικό κέρδος, όπως παρουσιάζεται περαιτέρω στη Σημείωση 2.29. Στην περίπτωση όπου ακίνητα που κατέχονται από το Συγκρότημα περιλαμβάνουν ένα μέρος που χρησιμοποιείται για τις δραστηριότητες του Συγκροτήματος και ένα μέρος που ενοικιάζεται σε τρίτους ή κρατείται για κεφαλαιουχικό κέρδος, η ταξινόμησή τους βασίζεται στο κατά πόσο τα συστατικά μέρη μπορούν να πωληθούν ξεχωριστά. Διαφορετικά, ολόκληρο το ακίνητο αναγνωρίζεται ως ακίνητο που χρησιμοποιείται για τις δραστηριότητες του Συγκροτήματος, εκτός αν το μέρος που χρησιμοποιείται για τις δραστηριότητες του Συγκροτήματος είναι ασήμαντο. Η ταξινόμηση των ακινήτων στις διάφορες κατηγορίες εξετάζεται σε συστηματική βάση και αναθεωρείται όταν υπάρχουν σημαντικές αλλαγές στη χρήση τους.

Τα ακίνητα που χρησιμοποιούνται για τις δραστηριότητες του Συγκροτήματος επιμετρούνται αρχικά στο κόστος και μεταγενέστερα επιμετρούνται στην εύλογη αξία μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομειώσεις. Η εκτίμηση γίνεται σε τακτά διαστήματα μεταξύ 3 μέχρι 5 χρόνια, αναλόγως του ακινήτου, (αλλά πιο συχνές εκτιμήσεις μπορούν να πραγματοποιηθούν εκεί όπου υπάρχει σημαντική ή πτωτική κίνηση στις τιμές των ακινήτων) από ανεξάρτητους, προσοντούχους εκτιμητές ή εσωτερικούς εγκεκριμένους εκτιμητές του Συγκροτήματος που εφαρμόζουν ένα μοντέλο αποτίμησης όπως συνίσταται από διεθνώς αποδεκτά πρότυπα αποτίμησης. Οι αποσβέσεις υπολογίζονται στην εύλογη αξία μείον την υπολειμματική αξία κάθε ακινήτου με βάση τη μέθοδο σταθερής απόσβεσης κατά τη διάρκεια της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής. Κέρδη ή ζημιές από επανεκτιμήσεις αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα στο 'Αποθεματικό επανεκτίμησης ακινήτων'.

Η ωφέλιμη ζωή κυμαίνεται από 30 μέχρι 67 χρόνια. Η γη δεν αποσβένεται. Στην περίπτωση διάθεσης ακινήτων, το σχετικό υπόλοιπο στο αποθεματικό επανεκτίμησης ακινήτων μεταφέρεται στα 'Αδιανέμητα κέρδη'.

Οι δαπάνες μετατροπών/βελτίωσης σε μισθωμένα ακίνητα αποσβένονται σε περίοδο 5 χρόνων.

Ο εξοπλισμός επιμετρείται στο κόστος μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις. Οι αποσβέσεις του εξοπλισμού υπολογίζονται, με βάση τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης κατά τη διάρκεια της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής του, από 5 μέχρι 10 χρόνια.

Το δικαίωμα χρήσης του περιουσιακού στοιχείου αναγνωρίζεται ως ακίνητο και επιμετράται στο κόστος μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις και αναπροσαρμόζεται για συγκεκριμένες επαναμετρήσεις των υποχρεώσεων μισθώσεων. Οι αποσβέσεις του αναγνωρισμένου δικαιώματος χρήσης του περιουσιακού στοιχείου υπολογίζονται με βάση τη μέθοδο σταθερής απόσβεσης κατά τη διάρκεια της μίσθωσης, όπως παρουσιάζονται περαιτέρω στη Σημείωση 2.27.

Κατά την ημερομηνία αναφοράς, η λογιστική αξία του εξοπλισμού αναθεωρείται για τυχόν απομείωση όταν τα γεγονότα ή οι μεταβολές των συνθηκών υποδεικνύουν ότι η λογιστική του αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Όπου η ανακτήσιμη αξία είναι μικρότερη της λογιστικής αξίας, ο εξοπλισμός απομειώνεται στο ανακτήσιμο ποσό.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.29 Επενδύσεις σε ακίνητα

Οι επενδύσεις σε ακίνητα περιλαμβάνουν γη και κτήρια που δεν χρησιμοποιούνται από ή στις δραστηριότητες του Συγκροτήματος, ούτε είναι προς πώληση στη διεξαγωγή συνήθων εργασιών, αλλά κατέχονται κυρίως για έσοδα από ενοίκια και/ή κεφαλαιουχικό κέρδος. Αυτά τα κτήρια ουσιαστικά ενοικιάζονται σε ενοικιαστές και δεν προορίζονται να πωληθούν στα πλαίσια των συνήθων εργασιών. Επιπρόσθετα, τα μισθωμένα ακίνητα που προκύπτουν από ανταλλαγή χρέους και εκμισθώνονται με λειτουργικές μισθώσεις ταξινομούνται επίσης ως 'Επενδύσεις σε ακίνητα'.

Οι επενδύσεις σε ακίνητα επιμετρούνται αρχικά στο κόστος, που συμπεριλαμβάνει τα έξοδα της συναλλαγής. Μετά την αρχική αναγνώριση, οι επενδύσεις σε ακίνητα επιμετρούνται στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία αναφοράς. Κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από μεταβολές στην εύλογη αξία των επενδύσεων σε ακίνητα αναγνωρίζονται στις 'Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Οι εκτιμήσεις γίνονται από ανεξάρτητους προσοντούχους εκτιμητές ή εσωτερικούς εξειδικευμένους εκτιμητές του Συγκροτήματος.

Μεταφορές γίνονται σε (ή από) επενδύσεις σε ακίνητα μόνο όταν υπάρχει αλλαγή χρήσης. Για μεταφορά από ακίνητα για ίδια χρήση σε επενδύσεις σε ακίνητα, το Συγκρότημα λογίζει το εν λόγω ακίνητο σύμφωνα με την πολιτική που περιγράφεται στη Σημείωση 2.28 'Ακίνητα και εξοπλισμός' μέχρι την ημερομηνία αλλαγής χρήσης. Για μεταφορά από επενδύσεις σε ακίνητα σε αποθέματα ακινήτων το τεκμαρτό κόστος του ακινήτου για μεταγενέστερη χρήση είναι η εύλογη αξία του την ημερομηνία αλλαγής χρήσης.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.30 Αποθέματα ακινήτων

Το Συγκρότημα ως μέρος των συνήθων εργασιών του, αποκτά ακίνητα από πελάτες στα πλαίσια διευθέτησης των υποχρεώσεών τους, είτε απευθείας από την BOC PCL είτε μέσω εταιρειών που συστάθηκαν και ελέγχονται από το Συγκρότημα των οποίων η μόνη δραστηριότητα είναι η διαχείριση των εν λόγω ακινήτων με σκοπό να τα πωλήσει. Τα ακίνητα αυτά αναγνωρίζονται στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις του Συγκροτήματος ως 'Αποθέματα ακινήτων', αποδίδοντας την ουσία αυτών των συναλλαγών.

Τα αποθέματα ακινήτων αρχικά αναγνωρίζονται σε κόστος και μεταγενέστερα επιμετρούνται στο χαμηλότερο της τιμής κόστους και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία είναι η εκτιμώμενη τιμή πώλησης, μείον οι εκτιμώμενες δαπάνες απαραίτητες για να γίνει η πώληση.

Αν η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία είναι χαμηλότερη από το κόστος των αποθεμάτων σε ακίνητα, αναγνωρίζεται απομείωση στην 'Απομείωση μετά την αναστροφή μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

2.31 Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση και μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες

Το Συγκρότημα ταξινομεί μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και τις ομάδες εκποίησης (disposal groups) που κατέχονται προς πώληση, εάν η λογιστική αξία τους θα ανακτηθεί κυρίως μέσω μιας συναλλαγής πώλησης και όχι από τη συνεχόμενη χρήση τους.

Το πιο πάνω κριτήριο θεωρείται ότι πληρείται μόνο όταν η πώληση είναι πολύ πιθανή και το περιουσιακό στοιχείο ή η ομάδα εκποίησης είναι διαθέσιμα για άμεση πώληση στην παρούσα τους κατάσταση. Οι απαιτούμενες ενέργειες για την ολοκλήρωση της πώλησης πρέπει να υποδεικνύουν ότι είναι απίθανο ότι σημαντικές αλλαγές θα υπάρξουν στο πλάνο πώλησης ή ότι θα αποσυρθεί το πλάνο. Η διοίκηση πρέπει να έχει δεσμευτεί σε πρόγραμμα πώλησης και η πώληση θα πρέπει να αναμένεται ότι πληροί τις προϋποθέσεις αναγνώρισης ως ολοκληρωμένη πώληση εντός ενός έτους από την ημερομηνία κατάταξης.

Τα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση επιμετρούνται στη χαμηλότερη αξία μεταξύ της λογιστικής αξίας και της εύλογης αξίας μείον το κόστος πώλησης, εκτός από τα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που δεν βρίσκονται εντός του πεδίου εφαρμογής των απαιτήσεων επιμέτρησης του ΔΠΧΑ 5 'Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση και μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες', όπως η αναβαλλόμενη φορολογία, τα χρηματοοικονομικά μέσα, οι επενδύσεις σε ακίνητα που επιμετρούνται στην εύλογη αξία, τα ασφαλιστήρια συμβόλαια και τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις που προκύπτουν από παροχές σε εργαζομένους. Αυτά επιμετρούνται σύμφωνα με τις λογιστικές πολιτικές του Συγκροτήματος όπως περιγράφονται αλλού σε αυτή τη σημείωση.

Αμέσως πριν την αρχική ταξινόμηση ως περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση οι λογιστικές αξίες των περιουσιακών στοιχείων (ή των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της ομάδας εκποίησης) επιμετρούνται σύμφωνα με τα σχετικά ΔΠΧΑ. Κατά τη μεταγενέστερη επιμέτρηση της ομάδας εκποίησης, οι λογιστικές αξίες των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που κατέχονται προς πώληση και που δεν εμπίπτουν στις απαιτήσεις επιμέτρησης του ΔΠΧΑ 5, επιμετρούνται σύμφωνα με τα σχετικά ΔΠΧΑ πριν το καθορισμό της εύλογης αξίας μείον το κόστος πώλησης της ομάδας εκποίησης.

Εάν η εύλογη αξία μείον το κόστος πώλησης της ομάδας εκποίησης είναι χαμηλότερη από τη συνολική λογιστική αξία όλων των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που περιλαμβάνονται στην ομάδα εκποίησης, η ομάδα εκποίησης καταγράφεται. Η ζημιά απομείωσης αναγνωρίζεται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων για το έτος. Όταν έχει αναγνωριστεί ζημιά απομείωσης (ή αναστροφή) για μια ομάδα εκποίησης, αυτή κατανέμεται μεταξύ των μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων χρησιμοποιώντας τη σειρά κατανομής όπως καθορίζεται στο ΔΛΠ 36 και κανένα στοιχείο της ζημιάς δεν κατανέμεται σε άλλα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις της ομάδας εκποίησης. Σε περίπτωση που η λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων είναι χαμηλότερη από το ποσό κατά το οποίο η λογιστική αξία ομάδα εκποίησης ξεπερνά τη εύλογη αξία μείον το κόστος πώλησης της ομάδας αυτής, η διαφορά δεν αναγνωρίζεται.

Τα ακίνητα και εξοπλισμός και άυλα περιουσιακά στοιχεία τα οποία έχουν ταξινομηθεί ως περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση δεν αποσβένονται.

Τα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που ταξινομήθηκαν ως περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση παρουσιάζονται ξεχωριστά στον ενοποιημένο ισολογισμό.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.31 Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση και μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες (συνέχεια)

Μια ομάδα εκποίησης μπορεί να θεωρηθεί ως μη συνεχιζόμενη δραστηριότητα, αν μια οντότητα ή μέρος μιας οντότητας έχει πωληθεί ή κατηγοριοποιήθηκε ως περιουσιακό στοιχείο που κατέχεται προς πώληση και (α) αντιπροσωπεύει ένα ξεχωριστό μεγάλο τομέα εργασιών ή γεωγραφική περιοχή δραστηριοτήτων, (β) αποτελεί μέρος ενός ενιαίου αυτόνομου σχεδίου για την πώληση ενός ξεχωριστού σημαντικού τομέα εργασιών ή γεωγραφικής περιοχής δραστηριοτήτων ή (γ) αποτελεί θυγατρική εταιρεία που εξαγοράστηκε αποκλειστικά με σκοπό να πωληθεί. Οι καθαρές ζημιές/κέρδη από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες περιλαμβάνουν τα καθαρά λειτουργικά κέρδη πριν τη φορολογία από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες (περιλαμβανομένων των καθαρών κερδών ή ζημιών από την πώληση πριν τη φορολογία και κέρδη ή ζημιές από ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση που αποτελεί μη συνεχιζόμενη δραστηριότητα σε εύλογη αξία μείον το κόστος πώλησης) και της φορολογίας που προκύπτει από τις μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες.

Οι μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες εξαιρούνται από τα αποτελέσματα των συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων και παρουσιάζονται ως ένα ενιαίο ποσό ως κέρδη ή ζημιές μετά τη φορολογία από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

2.32 Άυλα περιουσιακά στοιχεία

Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων λογισμικά προγράμματα (συμπεριλαμβανομένων λογισμικών που έχουν αναπτυχθεί εσωτερικά) και εξαγορά ασφαλιστικού χαρτοφυλακίου. Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία που αποκτήθηκαν ξεχωριστά επιμετρούνται αρχικά στο κόστος. Το κόστος των άυλων περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν μέσω εξαγορών είναι η εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία της εξαγοράς. Το Συγκρότημα αναγνωρίζει ένα άυλο περιουσιακό στοιχείο που προκύπτει από την ανάπτυξη ή τη φάση ανάπτυξης ενός εσωτερικού έργου εάν και μόνο εάν μπορεί να αποδείξει όλα τα ακόλουθα:

- i. Την τεχνική σκοπιμότητα ολοκλήρωσης του άυλου περιουσιακού στοιχείου ώστε να είναι διαθέσιμο για χρήση ή πώληση.
- ii. Την πρόθεσή του να ολοκληρώσει το άυλο περιουσιακό στοιχείο και να το χρησιμοποιήσει ή να το πουλήσει.
- iii. Την ικανότητά του να χρησιμοποιήσει ή να πωλήσει το άυλο περιουσιακό στοιχείο.
- iv. Πώς το άυλο περιουσιακό στοιχείο θα δημιουργήσει πιθανά μελλοντικά οικονομικά οφέλη.
- v. Η διαθεσιμότητα επαρκών τεχνικών, οικονομικών και άλλων πόρων για την ολοκλήρωση της ανάπτυξης και τη χρήση ή πώληση του άυλου περιουσιακού στοιχείου. και
- vi. Την ικανότητά του να επιμετρά αξιόπιστα τις δαπάνες που αποδίδονται στο άυλο περιουσιακό στοιχείο κατά την ανάπτυξή του.

Οι δαπάνες που προκύπτουν για την έρευνα ή την ερευνητική φάση ενός εσωτερικού έργου αναγνωρίζονται όταν πραγματοποιούνται. Οι δαπάνες έρευνας δεν μπορούν ακολούθως να κεφαλαιοποιηθούν.

Μετά την αρχική αναγνώριση, τα άυλα περιουσιακά στοιχεία αποτιμώνται στο κόστος μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και τις συσσωρευμένες ζημιές απομείωσης.

Οι αποσβέσεις υπολογίζονται με βάση τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης κατά τη διάρκεια της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής των περιουσιακών στοιχείων, η οποία είναι μεταξύ 3 και 8 χρόνια για λογισμικά προγράμματα περιλαμβανομένων των δαπανών ανάπτυξης των λογισμικών προγραμμάτων. Η λογιστική πολιτική για τα συμβόλαια σε ισχύ παρουσιάζεται στη Σημείωση 2.25.2.

Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία αναθεωρούνται για τυχόν απομείωση όταν τα γεγονότα ή οι μεταβολές των συνθηκών υποδεικνύουν ότι η λογιστική τους αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Όπου η ανακτήσιμη αξία είναι μικρότερη της λογιστικής αξίας του, τα άυλα περιουσιακά στοιχεία απομειώνονται στο ανακτήσιμο ποσό.

2.33 Μετοχικό κεφάλαιο

Οι κοινές μετοχές ταξινομούνται ως ίδια κεφάλαια.

Η διαφορά μεταξύ της τιμής έκδοσης μετοχικού κεφαλαίου και της ονομαστικής αξίας αναγνωρίζεται στο αποθεματικό υπέρ το άρτιο. Τα έξοδα αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου αναγνωρίζονται αφαιρετικά στα ίδια κεφάλαια.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.34 Σχέδια αποζημίωσης βάσει μετοχών

Το Συγκρότημα αναγνωρίζει έξοδα για παροχές αναβαλλόμενων απολαβών κατά την διάρκεια της περιόδου που ο εργαζόμενος καλείται να παράσχει υπηρεσία για να έχει δικαίωμα στην παροχή. Όταν οι εργαζόμενοι παρέχουν υπηρεσίες με αντάλλαγμα συμμετοχικούς τίτλους, αυτές οι ρυθμίσεις ταξινομούνται ως συναλλαγές που διακανονίζονται με συμμετοχικούς τίτλους.

Παροχές που εξαρτώνται από την αξία μετοχών παρέχονται στους εργαζομένους (ανώτερη διοίκηση του Συγκροτήματος) μέσω του Μακροπρόθεσμου Σχεδίου Κινήτρων, όπου παραχωρούνται ως κίνητρο στους εργαζομένους παροχές μέσω έκδοσης μετοχών (διακανονισμός με μετοχικούς τίτλους).

Παροχές που εξαρτώνται από την αξία μετοχών επιμετρούνται με αναφορά στην εύλογη αξία των μετοχικών τίτλων κατά την ημερομηνία παραχώρησης, με αντίστοιχη αύξηση στα ίδια κεφάλαια (λοιπά αποθεματικά κεφαλαίου), λαμβάνοντας υπόψη τους όρους και τις προϋποθέσεις που είναι εγγενείς στην παραχώρηση, συμπεριλαμβανομένων όπου είναι σχετικά, δικαιώματα μερίσματος, περιορισμοί μεταβίβασης που ισχύουν μετά την ημερομηνία κατοχύρωσης, συνθήκες αγοράς και συνθήκες μη κατοχύρωσης. Για παροχές που διακανονίζονται με συμμετοχικούς τίτλους, η εύλογη αξία δεν επιμετράται εκ νέου εκτός εάν οι όροι βάσει των οποίων παραχωρήθηκαν οι μετοχικοί τίτλοι τροποποιηθούν έτσι ώστε να υπάρξει διαφορετική εύλογη αξία.

Το συνολικό έξοδο αναγνωρίζεται για κάθε δόση (per tranche), κατά τη διάρκεια της περιόδου που ο εργαζόμενος παρέχει υπηρεσία στη βάση εκτίμησης του αριθμού των μετοχών που αναμένεται να κατοχυρωθούν και προσαρμόζεται ώστε να αντικατοπτρίζει τα πραγματικά αποτελέσματα για τις υπηρεσίες που λήφθηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου και τις συνθήκες απόδοσης. Στο τέλος κάθε περιόδου αναφοράς, το Συγκρότημα αναθεωρεί τις εκτιμήσεις του για τον αριθμό των μετοχών που αναμένεται να κατοχυρωθούν και αναγνωρίζει την επίδραση της αναθεώρησης στις αρχικές εκτιμήσεις, εάν υπάρχουν, στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων, με αντίστοιχη προσαρμογή στα ίδια κεφάλαια (λοιπά αποθεματικά κεφαλαίου). Το συσσωρευτικό έξοδο που αναγνωρίζεται για συναλλαγές που διακανονίζονται με συμμετοχικούς τίτλους σε κάθε ημερομηνία αναφοράς μέχρι την ημερομηνία κατοχύρωσης αντικατοπτρίζει τον βαθμό στον οποίο έχει λήξει η περίοδος κατοχύρωσης και την καλύτερη εκτίμηση του Συγκροτήματος για τον αριθμό των μετοχών που αναμένεται να κατοχυρωθούν τελικά. Το έξοδο ή η πίστωση στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων για κάθε περίοδο αντιπροσωπεύει την κίνηση στο συνολικό κόστος που έχει αναγνωριστεί μέχρι την αρχή και το τέλος κάθε περιόδου. Δεν αναγνωρίζεται έξοδο για παροχές που τελικά δεν κατοχυρώνονται επειδή δεν πληρούνται οι επιδόσεις που δεν αφορούν συνθήκες αγοράς ή/και οι όροι για παραμονή του εργαζομένου στην υπηρεσία για το καθορισμένο διάστημα.

Η περίοδος κατοχύρωσης για αυτά τα προγράμματα μπορεί να ξεκινήσει πριν από την ημερομηνία που γίνεται και νομικά η παραχώρηση, εάν οι εργαζόμενοι έχουν αρχίσει να παρέχουν υπηρεσίες σχετικά με την παροχή πριν από αυτή την ημερομηνία, εφόσον υπάρχει κοινή κατανόηση των όρων και των προϋποθέσεων της συμφωνίας. Τα έξοδα αναγνωρίζονται όταν ο εργαζόμενος αρχίζει να παρέχει υπηρεσία την οποία αφορά η παροχή.

2.35 Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι

Ένα χρηματοοικονομικό μέσο είναι συμμετοχικός τίτλος αν το χρηματοοικονομικό μέσο δεν περιλαμβάνει συμβατική υποχρέωση για παράδοση μετρητών ή άλλου χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου σε άλλη οντότητα, ή την ανταλλαγή χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ή χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων με μια άλλη οικονομική οντότητα υπό όρους δυνητικά δυσμενείς για τον εκδότη.

Οι λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι καταχωρούνται στην υπολειμματική αξία και δεν υπόκεινται σε επαναμέτρηση μετά την αρχική αναγνώριση. Το κόστος που αποδίδεται άμεσα στην έκδοση των λοιπών συμμετοχικών τίτλων αναγνωρίζονται αφαιρετικά στα αδιανέμητα κέρδη. Οποιαδήποτε μεταγενέστερη διαγραφή ή θετική μεταβολή δημιουργεί πίστωση ή χρέωση στα αδιανέμητα κέρδη αντίστοιχα. Η καταβολή απόδοσης αναγνωρίζεται απευθείας στα αδιανέμητα κέρδη.

2.36 Ίδιες μετοχές

Οι ίδιες μετοχές που αγοράζονται από την Εταιρία ή από τις θυγατρικές της παρουσιάζονται ως ίδιες μετοχές στο κόστος εξαγοράς. Οι ίδιες μετοχές αφαιρούνται από τα ίδια κεφάλαια μέχρι να ακυρωθούν ή να επανεκδοθούν. Κανένα κέρδος ή ζημιά δεν αναγνωρίζεται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, κατά την αγορά, πώληση, έκδοση ή ακύρωση των ιδίων μετοχών της Εταιρίας.

2. Περιλήψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.37 Προβλέψεις για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα

Προβλέψεις για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα έναντι του Συγκροτήματος αναγνωρίζονται όταν: (α) το Συγκρότημα έχει παρούσα δέσμευση (νομική ή τεκμαρτή) ως αποτέλεσμα ενός γεγονότος του παρελθόντος, (β) πιθανολογείται ότι θα απαιτηθεί μια εκροή πόρων που ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη για διακανονισμό της δέσμευσης και (γ) μπορεί να γίνει μια αξιόπιστη εκτίμηση για το ποσό της δέσμευσης.

3. Συνεχιζόμενη δραστηριότητα

Οι Σύμβουλοι έχουν προβεί σε εκτίμηση της ικανότητας του Συγκροτήματος, της Εταιρίας και της BOC PCL να συνεχίσουν ως δρώσες οικονομικές μονάδες για περίοδο 12 μηνών από την ημερομηνία έγκρισης αυτών των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

Οι Σύμβουλοι έχουν καταλήξει στο συμπέρασμα ότι δεν υπάρχουν σημαντικές αβεβαιότητες που μπορεί να δημιουργήσουν σοβαρή αμφιβολία σχετικά με τη δυνατότητα του Συγκροτήματος, της Εταιρίας και της BOC PCL να συνεχίσουν να λειτουργούν ως δρώσες οικονομικές μονάδες για περίοδο 12 μηνών από την ημερομηνία έγκρισης αυτών των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

Κατά τη αξιολόγησή τους, οι Σύμβουλοι έλαβαν υπόψη ένα ευρύ φάσμα πληροφοριών σε σχέση με παρούσες και μελλοντικές συνθήκες, συμπεριλαμβανομένων προβλέψεις κερδοφορίας, ταμειακές ροές, κεφαλαιακές απαιτήσεις και κεφαλαιακούς πόρους, λαμβάνοντας επίσης υπόψη το Χρηματοοικονομικό Πλάνο του Συγκροτήματος που εγκρίθηκε από το Συμβούλιο το Φεβρουάριο 2023 (το 'Πλάνο') και το λειτουργικό περιβάλλον. Το Συγκρότημα έχει προσαρμόσει στις προβλέψεις του την κάλυψη δυσμενούς σεναρίου και έχει χρησιμοποιήσει εύλογα οικονομικά δεδομένα για να διαμορφώσει τη μεσοπρόθεσμη στρατηγική του. Το Συγκρότημα εργάζεται προς την υλοποίηση της Στρατηγικής του.

Κεφάλαια

Οι Σύμβουλοι και η Διοίκηση εξέτασαν την προβλεπόμενη κεφαλαιακή θέση του Συγκροτήματος, συμπεριλαμβανομένων των πιθανών επιπτώσεων μιας επιδείνωσης των οικονομικών συνθηκών. Το Συγκρότημα ανέπτυξε κεφαλαιακές προβλέψεις βάσει βασικού και αρνητικού σεναρίου και οι Σύμβουλοι πιστεύουν ότι το Συγκρότημα διαθέτει επαρκή κεφάλαια για να ανταποκριθεί στις κανονιστικές κεφαλαιακές απαιτήσεις του καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου αξιολόγησης.

Χρηματοδότηση και ρευστότητα

Οι Σύμβουλοι και η Διοίκηση εξέτασαν τη θέση χρηματοδότησης και ρευστότητας του Συγκροτήματος και είναι ικανοποιημένοι ότι το Συγκρότημα διαθέτει επαρκή χρηματοδότηση και ρευστότητα καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου αξιολόγησης. Το Συγκρότημα συνεχίζει να κατέχει ένα σημαντικό απόθεμα ρευστότητας στις 31 Δεκεμβρίου 2022, το οποίο μπορεί εύκολα και άμεσα να ρευστοποιηθεί σε περίοδο πίεσης.

4. Οικονομικό και γεωπολιτικό περιβάλλον

Το οικονομικό περιβάλλον το 2023 και μεσοπρόθεσμα υπόκειται πλέον σε υψηλό βαθμό αβεβαιότητας, με τη συνέχιση του πολέμου στην Ουκρανία, την αύξηση της έντασης στις σχέσεις μεταξύ των ΗΠΑ με την Κίνα, τον επίμονο πληθωρισμό και τις αυστηρότερες νομισματικές συνθήκες που απειλούν με σημαντική επιβράδυνση στην παγκόσμια οικονομία, ιδιαίτερα στην Ευρώπη. Ένας συνδυασμός κραδασμών προσφοράς, συμπεριλαμβανομένου του αυξανόμενου εμπορικού προστατευτισμού, της πράσινης μετάβασης, της επίμονης χαμηλής αύξησης της παραγωγικότητας, της επιβράδυνσης της αύξησης του πληθυσμού καθώς και των πιο εκτεταμένων ελλείψεων εργατικού δυναμικού μετά την πανδημία, θα μπορούσε δυνητικά να έχει ως αποτέλεσμα ο μέσος πληθωρισμός τα επόμενα χρόνια να είναι υψηλότερος από τα προηγούμενα χρόνια.

Τα επίπεδα του δημόσιου χρέους σε σχέση με το ΑΕΠ στις προηγμένες οικονομίες, μειώθηκαν το 2021-2022 μετά από απότομες αυξήσεις το 2020, λόγω της ισχυρότερης ανάκαμψης και του υψηλότερου πληθωρισμού. Ωστόσο, ο δημοσιονομικός χώρος των κυβερνήσεων θα περιοριστεί ξανά μεσοπρόθεσμα λόγω των υψηλότερων επιτοκίων και της βραδύτερης οικονομικής ανάπτυξης, περιορίζοντας την ικανότητά τους να αντιμετωπίσουν μελλοντικές οικονομικές καταστάσεις έκτακτης ανάγκης και αυξάνοντας ενδεχομένως τον κίνδυνο χρηματοπιστωτικής αστάθειας, ειδικά σε πιο ευάλωτες χώρες.

4. Οικονομικό και γεωπολιτικό περιβάλλον (συνέχεια)

Το προφίλ κινδύνου της Κύπρου έχει βελτιωθεί σημαντικά, αλλά παραμένουν σημαντικοί κίνδυνοι στο εσωτερικό και στο εξωτερικό περιβάλλον από το οποίο εξαρτάται. Ο σημαντικότερος παράγοντας που επιβαρύνει τον κρατικό κίνδυνο της Κύπρου είναι το υψηλό επίπεδο δημόσιου χρέους. Οι τράπεζες έχουν διαχειριστεί καλά την κρίση της πανδημίας, με τη ρευστότητα και τα κεφαλαιακά αποθέματά τους ανέπαφα. Τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια συνέχισαν την πτωτική τους πορεία, κυρίως λόγω των πακέτων πώλησης των δύο μεγαλύτερων τραπεζών. Ωστόσο, σε ένα αβέβαιο περιβάλλον, η ποιότητα του ενεργητικού παραμένει στο επίκεντρο της διοίκησης και των εποπτικών αρχών.

Οι πρόσφατες εξελίξεις στις χρηματοπιστωτικές αγορές τον Μάρτιο του 2023, ιδιαίτερα στις Ηνωμένες Πολιτείες αλλά και στην Ευρώπη σε μικρότερο βαθμό, ήταν άνευ προηγουμένου. Οι χρεοκοπίες των δύο τραπεζών στις Ηνωμένες Πολιτείες, της Silicon Valley Bank με έδρα την Καλιφόρνια και της Signature Bank με έδρα τη Νέα Υόρκη, οδήγησαν στη δυναμική παρέμβαση των αρχών για να αποτρέψουν τον κίνδυνο χρηματοπιστωτικής αστάθειας στο τραπεζικό σύστημα. Οι αρχές των ΗΠΑ έχουν επίσης λάβει πρόσθετα μέτρα για να αποτρέψουν μια ευρύτερη μαζική ανάληψη τραπεζικών καταθέσεων. Αυτό περιελάμβανε την επίκληση μιας ρήτρας συστημικού κινδύνου που επιτρέπει στις αρχές των ΗΠΑ να εγγυηθούν όλες τις καταθέσεις στις δύο τράπεζες πέραν της εγγύησης ασφαλισμένου ανώτατου ορίου των \$250.000 από την Ομοσπονδιακή Υπηρεσία για την Προστασία των Καταθέσεων των ΗΠΑ (FDIC). Η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ δημιούργησε επίσης μια νέα δανειοδοτική διευκόλυνση που παρέχει στις τράπεζες πρόσβαση σε ρευστότητα έναντι αποδεκτών εξασφαλίσεων, αλλά χωρίς να χρειάζεται να κάνουν εκπτώσεις.

Στην Ελβετία, η Credit Suisse εκτέθηκε στο ίδιο είδος ανησυχιών με τις παγκόσμιες τράπεζες. Η Credit Suisse αγοράστηκε από την UBS, μια άλλη Ελβετική τράπεζα, μετά από συμφωνία που επιτεύχθηκε με τη μεσολάβηση της Ελβετικής κυβέρνησης, της Ελβετικής Εθνικής Τράπεζας και της Ελβετικής Εποπτικής Αρχής Χρηματοοικονομικής Αγοράς (FINMA), η οποία περιελάμβανε βοήθεια ρευστότητας από την Ελβετική Εθνική Τράπεζα και εγγύηση για μερική ανάληψη ενδεχόμενων ζημιών από την κυβέρνηση.

Μετά τη συμφωνία της Credit Suisse, το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών και η ΕΚΤ εξέδωσαν δήλωση με την οποία χαιρετίζουν το ολοκληρωμένο σύνολο ενεργειών που έλαβαν οι Ελβετικές αρχές προκειμένου να διασφαλίσουν τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα και σημειώνοντας ότι ο ευρωπαϊκός τραπεζικός τομέας είναι ανθεκτικός, με ισχυρά επίπεδα κεφαλαίου και ρευστότητας.

Το Συγκρότημα παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις.

Το Συγκρότημα πιστεύει ότι βρίσκεται σε εύλογα καλή θέση για να αντεπεξέλθει αστάθειες που μπορεί να προκύψουν από την επιδείνωση του γεωπολιτικού και του παγκόσμιου οικονομικού περιβάλλοντος.

Άμεση έκθεση του Συγκροτήματος στη Ρωσία

Η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία έχει προκαλέσει αναταραχές και αβεβαιότητες στις αγορές και στην παγκόσμια οικονομία. Η συντονισμένη εφαρμογή των κυρώσεων από την Ευρωπαϊκή Ένωση, το Ηνωμένο Βασίλειο και τις ΗΠΑ, σε συνδυασμό με πολλές άλλες χώρες, που επιβλήθηκαν κατά της Ρωσίας, της Λευκορωσίας και ορισμένων περιοχών της Ουκρανίας και ορισμένων Ρωσικών οντοτήτων και Ρώσων υπηκόων. Η πολιτική του Συγκροτήματος είναι να συμμορφώνεται με όλους τους ισχύοντες νόμους, συμπεριλαμβανομένων των κυρώσεων και ελέγχων εξαγωγών.

Συνολικά, η άμεση έκθεση του Συγκροτήματος στη Ρωσία, την Ουκρανία και τη Λευκορωσία παραμένει περιορισμένη. Συνοπτικά, το Συγκρότημα έχει άμεσο δανεισμό στη Ρωσία, την Ουκρανία και τη Λευκορωσία ακαθάριστης λογιστικής αξίας περίπου €108 εκατ. (2021: €119 εκατ.) από όλους τους πελατειακούς τομείς του Συγκροτήματος στις 31 Δεκεμβρίου 2022, εκ των οποίων €98 εκατ. (2021: €95 εκατ.) ταξινομήθηκαν ως εξυπηρετούμενα και είναι εξασφαλισμένα κυρίως με εξασφαλίσεις κατοικιών που βρίσκονται στην Κύπρο. Η βάση της έκθεσης διευρύνεται σε σύγκριση με την έκθεση σε κίνδυνο χώρας όπως περιλαμβάνεται στη Σημείωση 45.2 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων η οποία γνωστοποιείται με αναφορά στη χώρα διαμονής/χώρα εγγραφής, για να περιλαμβάνει επίσης ανοίγματα για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες με διαβατήριο καταγωγής από τις εν λόγω χώρες ή/και επιχειρηματικές δραστηριότητες εντός αυτών των χωρών ή/και όπου ο τελικός πραγματικός δικαιούχος (UBO) έχει διαβατήριο προέλευσης ή διεύθυνση διαμονής στις εν λόγω χώρες.

Τα υπόλοιπα καταθέσεων πελατών σε πελάτες με κύριο διαβατήριο προέλευσης (UBO) σε αυτές τις χώρες ανέρχονται σε περίπου 5.7% των συνολικών καταθέσεων στις 31 Δεκεμβρίου 2022 όπως γνωστοποιείται στη Σημείωση 31 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

Όσον αφορά τη ρωσική θυγατρική του Συγκροτήματος η καθαρή έκθεση μειώνεται και ως αποτέλεσμα τα καθαρά περιουσιακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στον ισολογισμό του Συγκροτήματος στις 31 Δεκεμβρίου 2022 είναι μικρότερα από €1 εκατ. (2021: €10 εκατ.).

5. Σημαντικές και άλλες κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές

Η ετοιμασία των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων απαιτεί όπως το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας και η διοίκηση να προβαίνουν σε κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές, οι οποίες μπορεί να έχουν ουσιώδη επίδραση στα ποσά που αναγνωρίζονται στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις και στις σχετικές γνωστοποιήσεις, όπως επίσης στις γνωστοποιήσεις για ενδεχόμενες υποχρεώσεις. Η αβεβαιότητα σε σχέση με αυτές τις παραδοχές και εκτιμήσεις μπορεί να οδηγήσει σε αποτελέσματα τα οποία απαιτούν ουσιώδη προσαρμογή στη λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων ή των υποχρεώσεων επηρεάζοντας μελλοντικές περιόδους.

Οι βασικές παραδοχές για το μέλλον και άλλοι κύριοι παράγοντες αβεβαιότητας των εκτιμήσεων κατά την ημερομηνία αναφοράς, που έχουν σημαντικό κίνδυνο να προκαλέσουν ουσιώδεις προσαρμογές στις λογιστικές αξίες των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, περιγράφονται πιο κάτω. Το Συγκρότημα στήριξε τις παραδοχές και τις εκτιμήσεις του σε παραμέτρους που ήταν διαθέσιμες κατά την ετοιμασία των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων. Οι υφιστάμενες συνθήκες και παραδοχές σε σχέση με τις μελλοντικές εξελίξεις, μπορεί ωστόσο να αλλάξουν λόγω αλλαγών στην αγορά ή σε συνθήκες πέραν του ελέγχου του Συγκροτήματος. Οι αλλαγές αυτές αντικατοπτρίζονται στις παραδοχές, όταν συμβούν.

Οι πιο σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές αφορούν την ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (ECL), την εκτίμηση της καθαρής ανακτήσιμης αξίας των αποθεμάτων ακινήτων και τις προβλέψεις για εκκρεμείς επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα και αναλύονται στις Σημειώσεις 5.1 μέχρι 5.4 πιο κάτω. Άλλες κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές αναλύονται στις Σημειώσεις 5.5 μέχρι 5.13 πιο κάτω.

5.1 Ταξινόμηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Το Συγκρότημα ασκεί κρίση για να προσδιορίσει την ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, σε σχέση με τα επιχειρηματικά μοντέλα και τις μελλοντικές ταμειακές ροές.

Απαιτείται επίσης κρίση για τον καθορισμό του κατάλληλου επιπέδου στο οποίο πρέπει να διενεργείται η αξιολόγηση των επιχειρηματικών μοντέλων. Γενικά, η αξιολόγηση της επαναταξινόμησης των περιουσιακών στοιχείων σε επιχειρηματικά μοντέλα, πραγματοποιείται στο επίπεδο κάθε πελατειακού τομέα. Επίσης, το Συγκρότημα ασκεί κρίση, για τον προσδιορισμό της επίδρασης των πωλήσεων των χρηματοοικονομικών μέσων στην αξιολόγηση του επιχειρηματικού μοντέλου.

Το Συγκρότημα ασκεί επίσης κρίση όταν εξετάζει εάν συμβατικά χαρακτηριστικά, περιλαμβανομένου του επιτοκίου, θα μπορούσαν να επηρεάσουν σημαντικά τις μελλοντικές ταμειακές ροές. Επιπρόσθετα απαιτείται κρίση όταν αξιολογείται κατά πόσο η αντιπαροχή που πληρώνεται ή λαμβάνεται στην περίπτωση πρόωρης αποπληρωμής δανειακών συμβάσεων συνιστά ταμειακές ροές που δεν αντιπροσωπεύουν αποκλειστικά πληρωμές κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου υπολοίπου κεφαλαίου κατά την αρχική αναγνώριση (SPPI).

5.2 Υπολογισμός των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών

Ο υπολογισμός των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (ECL) απαιτεί από τη διοίκηση να εφαρμόζει σημαντική κρίση και να κάνει εκτιμήσεις και παραδοχές, που περιέχουν σημαντική αβεβαιότητα την στιγμή που πραγματοποιούνται. Αλλαγές σε αυτές τις εκτιμήσεις και παραδοχές μπορούν να οδηγήσουν σε σημαντικές αλλαγές στο χρονικό πλαίσιο και το ποσό της αναγνώρισης των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (ECL). Οι υπολογισμοί του Συγκροτήματος είναι αποτέλεσμα των μοντέλων, υποκείμενων παραδοχών σχετικά με την επιλογή των μεταβλητών δεδομένων και τις αλληλεξαρτήσεις τους.

Πολιτική του Συγκροτήματος ήταν να επανεξετάζει τακτικά τα μοντέλα του στο πλαίσιο των πραγματικών ζημιών και να τα προσαρμόζει όταν χρειάζεται.

Στοιχεία των μοντέλων των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (ECL) που θεωρούνται λογιστικές κρίσεις και εκτιμήσεις συμπεριλαμβάνουν:

Αξιολόγηση της σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου (SICR)

Το ΔΠΧΑ 9 δεν περιλαμβάνει τον ορισμό της σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου. Το Συγκρότημα αξιολογεί κατά πόσο έχει σημειωθεί σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση, χρησιμοποιώντας κυρίως ποσοτικές και σε ορισμένες περιπτώσεις ποιοτικές πληροφορίες. Ο προσδιορισμός των σχετικών ορίων για να οριστεί κατά πόσο υπάρχει σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου βασίζεται σε στατιστικές μετρήσεις και μπορεί να υπόκειται στην κρίση της διοίκησης. Τα σχετικά όρια καθορίζονται, παρακολουθούνται και ενημερώνονται σε ετήσια βάση, από την Υπηρεσία Διαχείρισης Κινδύνων και επικυρώνονται από την Επιτροπή Προβλέψεων του Συγκροτήματος.

5. Σημαντικές και άλλες κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

5.2 Υπολογισμός των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (συνέχεια)

Ο προσδιορισμός της πιθανότητας αθέτησης υποχρέωσης (PD) κατά την αρχική αναγνώριση απαιτεί εκτιμήσεις από τη διοίκηση σε συγκεκριμένες περιπτώσεις. Συγκεκριμένα στην περίπτωση όπου η απαίτηση υπήρχε πριν από την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9, πραγματοποιείται αναδρομικός υπολογισμός της πιθανότητας αθέτησης της υποχρέωσης (PD) προκειμένου να ποσοτικοποιηθεί ο κίνδυνος κατά την αρχική αναγνώριση. Σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί να απαιτηθούν εκτιμήσεις για την ημερομηνία αρχικής αναγνώρισης.

Για το χαρτοφυλάκιο ιδιωτών, το Συγκρότημα χρησιμοποιεί πιθανότητα αθέτησης της υποχρέωσης (PD) κατά την αρχική αναγνώριση που βασίζεται σε πληροφορίες για τη συμπεριφορά του δανειολήπτη (score cards), ενώ για το εταιρικό χαρτοφυλάκιο, το Συγκρότημα χρησιμοποιεί τις εσωτερικές διαβαθμίσεις πιστοληπτικής ικανότητας. Για τις ανακυκλούμενες διευκολύνσεις, απαιτούνται εκτιμήσεις της διοίκησης σε σχέση με τη διάρκεια ζωής και ως εκ τούτου αξιοποιείται το μοντέλο ανάλυσης συμπεριφοράς του δανειολήπτη το οποίο αναθέτει την αναμενόμενη λήξη βάσει του προϊόντος και του προφίλ του πελάτη.

Σενάρια και μακροοικονομικοί παράγοντες

Το Συγκρότημα εκτιμά τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές (ECL), ως τον μέσο όρο σεναρίων σταθμισμένων βάσει των αντίστοιχων πιθανοτήτων, μετά από αξιολόγηση των πιθανών αποτελεσμάτων. Η διοίκηση χρησιμοποιεί σενάρια με μελλοντικό ορίζοντα και αξιολογεί την καταλληλότητα των ποσοστών στάθμισης που χρησιμοποιούνται. Αυτά τα σενάρια βασίζονται στις παραδοχές της διοίκησης, λαμβάνοντας υπόψη μακροοικονομικούς παράγοντες, παράγοντες της αγοράς και άλλους. Αλλαγές στις παραδοχές αυτές και σε άλλους εξωτερικούς παράγοντες, θα μπορούσαν να επηρεάσουν σημαντικά τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές (ECL). Οι μακροοικονομικές μεταβλητές που χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, καθώς και το ποσοστό στάθμισης κάθε σεναρίου παρακολουθούνται από το Τμήμα Οικονομικών Ερευνών, λαμβάνοντας υπόψη τις αναλύσεις των εσωτερικών μοντέλων αφού ληφθούν υπόψη τα δεδομένα της αγοράς και συμπληρώνονται από τη κρίση εμπειρογνομόνων.

Σε ένα διεθνές περιβάλλον προκλήσεων, η κυπριακή οικονομία έχει επιδείξει σημαντική ανθεκτικότητα. Η ανάπτυξη παρέμεινε ισχυρή το 2022 με μέσο όρο 5.6%, ο οποίος είναι αρκετά ψηλότερος από τον μέσο όρο της ζώνης του ευρώ, βασιζόμενη σχεδόν αποκλειστικά από τις υπηρεσίες από την πλευρά της προσφοράς. Η τουριστική δραστηριότητα ανέκαμψε δυναμικά κατά τη διάρκεια του έτους με τις αφίξεις να φτάνουν στο 80% και τις εισπράξεις στο 90% των επιπέδων του 2019. Από την πλευρά της ζήτησης, η ανάπτυξη προήλθε από την ιδιωτική κατανάλωση και τις επενδύσεις, ιδίως τη συσσώρευση αποθεμάτων, ενώ ο εξωτερικός τομέας παρουσίασε αρνητική συμβολή λόγω της ταχύτερης αύξησης των εισαγωγών. Ωστόσο, η ανάπτυξη αναμένεται να επιβραδυνθεί το 2023, προς το 3%, σύμφωνα με το Υπουργείο Οικονομικών.

Η αύξηση του ενεργειακού κόστους, που επιδεινώθηκε από τον πόλεμο στην Ουκρανία, επηρεάζει τόσο τους καταναλωτές όσο και τις επιχειρήσεις και η κυβέρνηση έχει λάβει τα πρώτα μέτρα για να μετριάσει τις επιπτώσεις. Ο εναρμονισμένος πληθωρισμός στην Κύπρο μειώθηκε από 10.6% τον Ιούλιο του 2022 σε 7.6% τον Δεκέμβριο του 2022.

Η Κύπρος έλαβε προχρηματοδότηση ύψους €157 εκατ. από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας τον Σεπτέμβριο του 2021 και την πρώτη εκταμίευση ύψους €85 εκατ. τον Δεκέμβριο του 2022. Η αποδέσμευση των κεφαλαίων εξαρτάται από την αυστηρή εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων που συμφωνήθηκαν στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης. Τα κεφάλαια θα χρησιμοποιηθούν, μεταξύ άλλων, για την αύξηση των επενδύσεων στην ψηφιακή και πράσινη μετάβαση, τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της δημόσιας και τοπικής διοίκησης και τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του δικαστικού συστήματος.

Η αξιολόγηση του πιστοληπτικού κινδύνου της κυπριακής κυβέρνησης βελτιώθηκε σημαντικά τα τελευταία χρόνια αντικατοπτρίζοντας τη μείωση του κινδύνου, τη βελτίωση της ανθεκτικότητας της οικονομίας και των δημοσιονομικών επιδόσεων. Η Κύπρος επέδειξε πολιτική δέσμευση για τη διόρθωση των δημοσιονομικών ανισορροπιών μέσω της μεταρρύθμισης στον τραπεζικό τομέα, και της αναδιάρθρωσης του τραπεζικού της συστήματος. Το δημόσιο χρέος παραμένει υψηλό σε σχέση με το ΑΕΠ, αλλά μεγάλης κλίμακας αγορές περιουσιακών στοιχείων από την ΕΚΤ διασφαλίζουν ευνοϊκό κόστος χρηματοδότησης για την Κύπρο και άφθονη ρευστότητα στην αγορά κρατικών ομολόγων.

5. Σημαντικές και άλλες κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

5.2 Υπολογισμός των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (συνέχεια)

Ωστόσο, παραμένουν σημαντικοί κίνδυνοι ως προς το εγχώριο λειτουργικό περιβάλλον, καθώς και το εξωτερικό περιβάλλον από το οποίο εξαρτάται. Το υψηλό δημόσιο χρέος επιβαρύνει σε μεγάλο βαθμό τον πιστωτικό κίνδυνο του κυπριακού κράτους. Στον τραπεζικό τομέα τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια πρέπει να μειωθούν περαιτέρω. Το έλλειμμα του ισοζυγίου των τρέχουσων συναλλαγών θα περιοριστεί, παραμένοντας ωστόσο σημαντικό, καθώς οι υπηρεσίες εξαγωγών θα ανακάμψουν μεσοπρόθεσμα. Η νομισματική πολιτική της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας μπορεί να παραμείνει αυστηρή για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, εάν οι πληθωριστικές πιέσεις επιμένουν. Η έκταση της κρίσης στην Ουκρανία μπορεί να οδηγήσει σε αυξημένες εντάσεις για σημαντικό χρονικό διάστημα.

Για τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές, το Συγκρότημα αναθεώρησε τα σενάρια που στηρίζονται σε μελλοντικά γεγονότα λαμβάνοντας υπόψη αναθεωρημένες μακροοικονομικές παραδοχές και άλλες νομισματικές και δημοσιονομικές εξελίξεις σε εθνικό επίπεδο και επίπεδο ΕΕ, βάσει των εξελίξεων και των γεγονότων κατά την ημερομηνία αναφοράς, δηλαδή τις 31 Δεκεμβρίου 2022.

Οι πιο κάτω πίνακες παρουσιάζουν τις πιο σημαντικές μακροοικονομικές μεταβλητές καθώς και τα σενάρια που χρησιμοποίησε το Συγκρότημα στις 31 Δεκεμβρίου 2022 και 31 Δεκεμβρίου 2021 αντίστοιχα. Το Συγκρότημα χρησιμοποιεί τρία διαφορετικά μακροοικονομικά σενάρια για τον υπολογισμό των πιθανοτήτων αθέτησης υποχρέωσης, και τις προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις. Το Συγκρότημα υιοθέτησε ως συντελεστές στάθμισης πιθανοτήτων, 30-50-20 για το αρνητικό, το βασικό και το θετικό σενάριο αντίστοιχα, αντί τους συντελεστές στάθμισης πιθανοτήτων 25-50-25 που υπολογίστηκαν όπως περιγράφεται στη Σημείωση 2.19.5. Αυτό αντανakλά τις εκτιμήσεις της διοίκησης για συγκεκριμένα χαρακτηριστικά της Κυπριακής οικονομίας που την καθιστούν πιο ευάλωτη σε εξωτερικούς και εσωτερικούς κραδασμούς. Δεδομένης της αυξημένης αβεβαιότητας και των αυξημένων κινδύνων για το 2023, της παγκόσμιας επιβράδυνσης και του συνεχιζόμενου πολέμου στην Ουκρανία με τον κίνδυνο κλιμάκωσης καθώς και του αυστηρότερου νομισματικού περιβάλλοντος για την αντιμετώπιση του πληθωρισμού η διοίκηση αποφάσισε να διατηρήσει την αυξημένη στάθμιση του δυσμενούς σεναρίου.

Στον τραπεζικό τομέα τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια στο τέλος Νοεμβρίου 2022 ανέρχονται στα €2.7 δις ή σε 10.5% των μεικτών δανείων και ο δείκτης κάλυψης ήταν 52.2%. Το ιδιωτικό χρέος συνέχισε να μειώνεται από τα μέσα του 2012, με αποτέλεσμα να μειωθεί το περισσότερο από το ήμισυ μέχρι τα τέλη Δεκεμβρίου 2022. Η μείωση αντανakλά τη μακρά διαδικασία απομόχλευσης από την αρχή της χρηματοπιστωτικής κρίσης και περιλαμβάνει την πώληση ή τη μεταφορά μη εξυπηρετούμενων δανείων τα τελευταία χρόνια. Το ιδιωτικό χρέος όπως μετράται με βάση δάνεια προς τους κατοίκους, εξαιρουμένου του Δημοσίου, ανέρχεται στο 80% του ονομαστικού ΑΕΠ στα τέλη Δεκεμβρίου 2022.

Αυτοί οι παράγοντες και το γενικό προφίλ κινδύνου που επεξηγούνται στην προηγούμενη ενότητα, περιλαμβανομένου του κινδύνου οικονομικής διάρθρωσης και δεδομένου ενός πολύ μεγάλου εξωτερικού τομέα και της υψηλής συγκέντρωσης σε γεωγραφικές περιοχές, καθιστούν την οικονομία πιο ευάλωτη σε εξωτερικούς κραδασμούς και εξασθενούν την ανθεκτικότητά της. Κατά την άποψη της διοίκησης, πιθανόν να μην καλύπτονται επαρκώς, από τις σταθμίσεις των σεναρίων όπως υπολογίστηκαν χρησιμοποιώντας τη μέθοδο που περιγράφεται στη Σημείωση 2.19.5. Ως εκ τούτου, η διοίκηση αποφάσισε να κρατήσει το συντελεστή στάθμισης του αρνητικού σεναρίου στο 30% και αντίστοιχα να κρατήσει μειωμένο το συντελεστή στάθμισης του θετικού σεναρίου στο 20%.

5. Σημαντικές και άλλες κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

5.2 Υπολογισμός των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (συνέχεια)

31 Δεκεμβρίου 2022

Έτος	Σενάριο	Συντελεστής στάθμισης %	Πραγματικό ΑΕΠ (% αλλαγή)	Ποσοστό ανεργίας (% του εργατικού δυναμικού)	Δείκτης τιμών καταναλωτή (μέση τιμή % αλλαγή)	Δείκτης RICS ακινήτων (μέση τιμή % αλλαγή)
2023	Αρνητικό	30.0	-2.0	7.0	3.7	-2.2
	Βασικό	50.0	2.8	6.3	4.7	2.8
	Θετικό	20.0	3.6	5.9	5.1	3.3
2024	Αρνητικό	30.0	-0.7	6.8	3.0	-0.8
	Βασικό	50.0	2.4	6.0	3.2	2.5
	Θετικό	20.0	2.8	5.8	3.3	2.8
2025	Αρνητικό	30.0	1.4	6.7	2.4	1.1
	Βασικό	50.0	2.5	5.7	2.3	2.5
	Θετικό	20.0	2.6	5.6	2.4	2.6
2026	Αρνητικό	30.0	2.8	6.7	2.4	2.7
	Βασικό	50.0	2.8	5.5	2.4	2.5
	Θετικό	20.0	3.1	5.3	2.4	2.6
2027	Αρνητικό	30.0	3.5	6.5	2.5	3.5
	Βασικό	50.0	2.6	5.2	2.5	2.5
	Θετικό	20.0	2.6	4.9	2.4	2.6

31 Δεκεμβρίου 2021

Έτος	Σενάριο	Συντελεστής στάθμισης %	Πραγματικό ΑΕΠ (% αλλαγή)	Ποσοστό ανεργίας (% του εργατικού δυναμικού)	Δείκτης τιμών καταναλωτή (μέση τιμή % αλλαγή)	Δείκτης RICS ακινήτων (μέση τιμή % αλλαγή)
2022	Αρνητικό	30.0	-0.4	7.6	0.5	-3.7
	Βασικό	50.0	4.3	6.5	2.2	2.6
	Θετικό	20.0	4.5	5.8	3.0	3.1
2023	Αρνητικό	30.0	0.1	7.7	1.6	-1.0
	Βασικό	50.0	3.3	6.4	1.6	3.3
	Θετικό	20.0	3.3	5.8	1.6	4.0
2024	Αρνητικό	30.0	1.8	7.6	1.8	3.0
	Βασικό	50.0	3.0	6.2	1.8	3.1
	Θετικό	20.0	3.2	5.7	1.8	3.2
2025	Αρνητικό	30.0	2.4	7.2	1.9	3.3
	Βασικό	50.0	2.9	5.8	1.9	3.0
	Θετικό	20.0	3.0	5.5	1.9	2.9
2026	Αρνητικό	30.0	3.0	6.7	1.8	3.2
	Βασικό	50.0	2.7	5.3	1.8	2.7
	Θετικό	20.0	2.6	5.1	1.8	3.1

Ο ρυθμός ανάπτυξης της οικονομίας στο αρνητικό σενάριο μπορεί να ξεπεράσει αυτόν του βασικού και του θετικού μετά την αρχική συρρίκνωση και προσαρμογή, όταν η οικονομική δραστηριότητα θα ξεκινήσει να αναπτύσσεται από χαμηλότερη βάση. Έτσι στο αρνητικό σενάριο η ανάπτυξη του ΑΕΠ θα ακολουθήσει μία τροχιά, που μετά την αρχική συρρίκνωση θα ισούται και θα ξεπερνά αυτή του βασικού σεναρίου για ένα διάστημα, ωστόσο τα δύο σενάρια συγκλίνουν. Οι τιμές των ακινήτων καθορίζονται από πολλούς παράγοντες, ειδικά από την αύξηση του ΑΕΠ. Ωστόσο, η σχέση μεταξύ της αύξησης του ΑΕΠ και των τιμών των ακινήτων συνεπάγεται μια χρονική καθυστέρηση. Οι τιμές ακινήτων προσαρμόζονται αρχικά λιγότερο απότομα από το ΑΕΠ, και η αύξηση στις τιμές ακινήτων επιταχύνεται όταν η ανάκαμψη στο ΑΕΠ εδραιωθεί. Μετά από αυτό το σημείο, οι τιμές ακινήτων θα αυξηθούν και θα ξεπεράσουν το ρυθμό στο βασικό σενάριο, πριν να συγκλίνουν.

5. Σημαντικές και άλλες κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

5.2 Υπολογισμός των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (συνέχεια)

Το βασικό σενάριο αναθεωρήθηκε για τις εκθέσεις με ημερομηνία αναφοράς τις 31 Δεκεμβρίου 2022, λαμβάνοντας υπόψη τις τελευταίες εξελίξεις και πληροφορίες που ήταν διαθέσιμες μέχρι εκείνο το σημείο και περιγράφονται πιο κάτω. Η οικονομική δραστηριότητα συνέχισε να ανακάμπτει έντονα το 2022 λόγω της απότομης ανάκαμψης στον τουριστικό τομέα μετά την απότομη συρρίκνωση του 2020 και από την έντονη αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης, παρά την επιθετική νομισματική συρρίκνωση. Το πραγματικό ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 5.6% το 2022 και προβλέπεται να αυξηθεί κατά 2.8% το 2023. Ο πληθωρισμός τιμών καταναλωτή ήταν κατά μέσο όρο 8.1% το 2022 και αναμένεται να επιβραδύνει στο 4.7% το 2023. Το ποσοστό ανεργίας θα συνεχίσει να μειώνεται σταθερά μεσοπρόθεσμα. Οι τιμές των ακινήτων θα συνεχίσουν να αυξάνονται μέτρια το 2023 καθώς η εγχώρια ζήτηση παραμένει σχετικά ισχυρή.

Το αρνητικό σενάριο συνάδει με τις παραδοχές για επιβράδυνση της παγκόσμιας οικονομίας λόγω του πολέμου στην Ουκρανία, του αυξημένου πληθωρισμού και της συνεχιζόμενης αυστηρής νομισματικής πολιτικής. Η Κυπριακή οικονομία βασίζεται στις υπηρεσίες, ιδιαίτερα στον τουρισμό, τις διεθνείς επιχειρήσεις και τις υπηρεσίες πληροφόρησης με προσανατολισμό προς τα έξω. Αυτό καθιστά την Κυπριακή οικονομία πιο εκτεθειμένη από άλλες χώρες στο διεθνές περιβάλλον και στους όρους εμπορικών κραδασμών. Η ασθενέστερη εξωτερική ζήτηση και η πιο περιορισμένη εγχώρια ζήτηση ως αποτέλεσμα των υψηλότερων επιτοκίων θα οδηγήσουν σε επιβράδυνση της οικονομικής δραστηριότητας. Το αρνητικό σενάριο προϋποθέτει βαθύτερο αντίκτυπο αυτών των συνθηκών στην πραγματική οικονομία σε σχέση με το βασικό σενάριο. Το πραγματικό ΑΕΠ αναμένεται να συρρικνωθεί συγκρατημένα κατά 2.0% το 2023, με την ανάκαμψη να παραμένει αμυδρή μεσοπρόθεσμα. Αναφορικά με την αγορά εργασίας το ποσοστό ανεργίας θα αυξηθεί συγκρατημένα και ο πληθωρισμός ενώ θα είναι αυξημένος, θα είναι χαμηλότερος από το βασικό σενάριο. Οι τιμές ακινήτων θα συρρικνωθούν επίσης σύμφωνα με τη συρρίκνωση του πραγματικού ΑΕΠ.

Από την 1 Ιανουαρίου 2018, το Συγκρότημα έχει επανεκτιμήσει τις κύριες οικονομικές μεταβλητές που χρησιμοποιεί στα μοντέλα επιμέτρησης των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών σύμφωνα με την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9. Το Συγκρότημα χρησιμοποιεί πραγματικές τιμές για τις μεταβλητές αυτές. Οι πηγές για τις τιμές αυτές περιλαμβάνουν την Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου, την Eurostat, την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου για τον δείκτη τιμών ακινήτων κατοικιών, και την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα για τα επιτόκια. Για τιμές επιτοκίων πηγή αποτελεί επίσης η υπηρεσία Bloomberg. Στην περίπτωση των τιμών των ακινήτων, το Συγκρότημα χρησιμοποιεί επιπλέον εκτιμήσεις από το Royal Institute of Chartered Surveyors. Για τις μελλοντικές περιόδους, το Συγκρότημα χρησιμοποιεί τις προβλεπόμενες τιμές για τις ίδιες μεταβλητές, που ετοιμάζονται από το Τμήμα Οικονομικών Ερευνών της Τράπεζας. Οι εσωτερικές ασκήσεις προβλέψεων συνάδουν με τις διαθέσιμες προβλέψεις από επίσημες πηγές όπως η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και το Υπουργείο Οικονομικών της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Ποιοτικές προσαρμογές ή διορθώσεις γίνονται περιστασιακά όταν οι μεταβλητές που υπολογίζονται δεν αποτυπώνουν όλα τα χαρακτηριστικά της αγοράς. Τα στοιχεία αυτά επανεξετάζονται και προσαρμόζονται, εάν κριθεί απαραίτητο, από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων, επικυρώνονται από την Επιτροπή Προβλέψεων του Συγκροτήματος και εγκρίνονται από τις Επιτροπές Διαχείρισης Κινδύνου και Ελέγχου. Έχουν γίνει ποιοτικές προσαρμογές ή διορθώσεις για τον περιορισμό της προβλεπόμενης θετικής αύξησης τιμών ακινήτων στο 0% για όλα τα σενάρια για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που είναι εξασφαλισμένα με ακίνητα.

Για τους πελάτες στο Στάδιο 3, ο υπολογισμός της απομείωσης σε ατομική βάση είναι ο μεσοσταθμικός όρος τριών σεναρίων, βασικό, αρνητικό και θετικό. Το βασικό σενάριο επικεντρώνεται στις ακόλουθες μεταβλητές, που βασίζονται στα συγκεκριμένα δεδομένα και συνθήκες του κάθε πελάτη: τις λειτουργικές ταμειακές ροές, το χρονικό πλαίσιο ανάκτησης των εξασφαλίσεων και τις εκπτώσεις τιμών κατά τη ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων. Το βασικό σενάριο χρησιμοποιείται για την δημιουργία άλλων θετικότερων ή αρνητικότερων σεναρίων. Για το αρνητικό σενάριο, οι λειτουργικές ταμειακές ροές μειώνονται κατά 50%, οι εκπτώσεις τιμών στις εξασφαλίσεις ακινήτων αυξάνονται κατά 50% και ο χρόνος ρευστοποίησης των εξασφαλίσεων αυξάνεται κατά 1 έτος σε σχέση με το βασικό σενάριο, ενώ για το θετικό σενάριο οι εκπτώσεις τιμών μειώνονται κατά 5%, χωρίς καμία αλλαγή στο χρονικό πλαίσιο της ρευστοποίησης σε σχέση με το βασικό σενάριο. Οι παραδοχές που γίνονται για την εκτίμηση των μελλοντικών ταμειακών ροών (συμπεριλαμβανομένων των ταμειακών ροών που μπορεί να προκύψουν από την ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων) αντικατοπτρίζουν τρέχουσες και αναμενόμενες μελλοντικές οικονομικές συνθήκες και γενικά συνάδουν με αυτές που χρησιμοποιούνται για τις εκθέσεις σε Στάδιο 3 που αξιολογούνται σε συλλογική βάση.

Για πελάτες που αξιολογούνται σε συλλογική βάση ο υπολογισμός είναι επίσης ο μεσοσταθμικός όρος τριών σεναρίων: βασικού, αρνητικού και θετικού.

5. Σημαντικές και άλλες κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

5.2 Υπολογισμός των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (συνέχεια)

Αξιολόγηση ζημιάς από αθέτηση υποχρέωσης (LGD)

Ένας παράγοντας για την εκτίμηση της ζημιάς από αθέτηση υποχρέωσης (LGD) είναι το χρονικό πλαίσιο και το καθαρό ανακτήσιμο ποσό από την ανάκτηση ή πώληση των εξασφαλίσεων που περιλαμβάνουν κυρίως ακίνητα περιουσιακά στοιχεία.

Έχουν γίνει παραδοχές που αφορούν τις μελλοντικές αλλαγές στις αξίες ακινήτων, καθώς και το χρονικό ορίζοντα της ρευστοποίησης της εξασφάλισης, το κόστος φορολογίας και τα έξοδα ανάκτησης και μετέπειτα πώλησης της εξασφάλισης καθώς και άλλες σχετικές εκπτώσεις. Έχει χρησιμοποιηθεί ο ανάλογος δείκτης ως βάση για τον υπολογισμό της τρέχουσας αγοραίας αξίας των ακινήτων και γίνονται προσαρμογές σύμφωνα με την κρίση της διοίκησης όπου χρειάζεται, δεδομένης της δυσκολίας για την διαφοροποίηση μεταξύ βραχυπρόθεσμων επιπτώσεων και μακροπρόθεσμων διαρθρωτικών αλλαγών και της έλλειψης στοιχείων στην αγορά για σκοπούς σύγκρισης. Οι παραδοχές έγιναν με βάση ένα μακροοικονομικό σενάριο για τις μελλοντικές αλλαγές στις αξίες των ακινήτων και περιορίζονται στο μηδέν για όλα τα σενάρια σε περίπτωση μελλοντικής προβλεπόμενης αύξησης, ενώ λαμβάνεται υπόψη οποιαδήποτε μελλοντική προβλεπόμενη μείωση.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2022, η μεσοσταθμισμένη έκπτωση τιμών (συμπεριλαμβανομένης της έλλειψης ρευστότητας και των εξόδων πωλήσεων) που χρησιμοποιήθηκε για τον υπολογισμό των συλλογικών προβλέψεων για τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες, ανέρχεται περίπου στο 32% για το βασικό σενάριο (2021: περίπου 32%), εξαιρουμένων εκείνων που κατέχονται προς πώληση.

Το χρονικό πλαίσιο ανάκτησης των εξασφαλίσεων ακινήτων για τον υπολογισμό των συλλογικών προβλέψεων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες, έχει εκτιμηθεί ότι είναι κατά μέσο όρο στα επτά έτη για το βασικό σενάριο (2021: μέσος όρος επτά έτη), εξαιρουμένων εκείνων που κατέχονται προς πώληση.

Για τον υπολογισμό απομείωσης σε ατομική βάση, το χρονικό πλαίσιο ανάκτησης των εξασφαλίσεων και οι εκπτώσεις τιμών βασίστηκαν στα συγκεκριμένα δεδομένα και συνθήκες της κάθε περίπτωσης. Για συγκεκριμένες περιπτώσεις, μπορεί να ασκηθεί κρίση για την κατηγοριοποίηση σε στάδια κατά τη διάρκεια της αξιολόγησης σε ατομική βάση περιλαμβανομένων των περιπτώσεων που δεν έχει αναπτυχθεί συγκεκριμένο μοντέλο.

Οι παραπάνω παραδοχές επηρεάζονται επίσης από τον συνεχιζόμενο διάλογο για ρυθμιστικά θέματα που διατηρεί το Συγκρότημα με τον κύριο επόπτη του, την ΕΚΤ, και άλλες ρυθμιστικές οδηγίες και διερμηνείες που εκδίδονται από διάφορους κανονιστικούς και χρηματοοικονομικούς φορείς όπως την ΕΚΤ και την ΕΑΤ, οι οποίοι παρέχουν καθοδήγηση και προσδοκίες ως προς τους σχετικούς όρους και τη διαχείριση/ταξινόμηση συγκεκριμένων παραμέτρων/παραδοχών που χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση των προβλέψεων.

Οποιαδήποτε διαφοροποίηση σε αυτές τις παραδοχές ή διαφορά μεταξύ των παραδοχών που έγιναν και των πραγματικών αποτελεσμάτων θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε σημαντικές αλλαγές στα ποσά των απαιτούμενων πιστωτικών ζημιών των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες.

Αναμενόμενη διάρκεια ζωής των ανακυκλούμενων διευκολύνσεων

Η αναμενόμενη διάρκεια ζωής των ανακυκλούμενων διευκολύνσεων βασίζεται σε ένα μοντέλο ανάλυσης συμπεριφοράς (behavioural maturity model) για ανακυκλούμενες διευκολύνσεις βάση διαθέσιμων ιστορικών δεδομένων της BOC PCL όπου η αναμενόμενη λήξη της κάθε ανακυκλούμενης διευκόλυνσης βασίστηκε στο προφίλ του πελάτη.

Η παράμετρος πιστωτικού συντελεστή μετατροπής (CCF) για τις ανακυκλούμενες διευκολύνσεις βαθμονομήθηκε το τέταρτο τρίμηνο του 2021, προκειμένου να συμπεριληφθούν πρόσθετα σημεία δεδομένων που καλύπτουν την περίοδο μέχρι τη λήξη της αναστολής καταβολής πληρωμών κεφαλαίου και τόκων (μορατόριουμ) και προκειμένου να ευθυγραμμιστεί με το μοντέλο ανάλυσης συμπεριφοράς για τις ανακυκλούμενες διευκολύνσεις. Η επίπτωση στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές (ECL) για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021 ήταν αναστροφή αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (ECL) ύψους €1,790 χιλ. Το μοντέλο ανάλυσης συμπεριφοράς αναθεωρήθηκε κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2022 έτσι ώστε να αντικατοπτρίζει το προφίλ των πελατών, διατηρώντας τους συντελεστές του μοντέλου ίδιους.

5. Σημαντικές και άλλες κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

5.2 Υπολογισμός των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (συνέχεια)

Προσαρμογές μοντέλων

Έχουν αναπτυχθεί μοντέλα για τις παραμέτρους των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (ECL), την πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης (PD), το άνοιγμα σε αθέτηση (EAD), τη ζημιά από αθέτηση υποχρέωσης (LGD), για όλα τα χαρτοφυλάκια και τομείς που μοιράζονται κοινά χαρακτηριστικά. Η επικύρωση των μοντέλων (αρχικά και περιοδικά), γίνεται από ανεξάρτητο τμήμα της Υπηρεσίας Διαχείρισης Κινδύνων και περιλαμβάνει τόσο ποσοτικούς ελέγχους (ελέγχους που αξιολογούν τη σταθερότητα και τις επιδόσεις των μοντέλων) όσο και ποιοτικούς ελέγχους. Η συχνότητα και η ακρίβεια επικύρωσης των μοντέλων είναι ανάλογη με τη συνολική χρήση, την πολυπλοκότητα και την σημαντικότητα τους, (δηλ. τον βαθμό κινδύνου). Σε ορισμένες περιπτώσεις, η διοίκηση εξασκεί κρίση στην εφαρμογή προσαρμογών στις παραμέτρους των μοντέλων. Την ευθύνη για τα μοντέλα έχει η Υπηρεσία Διαχείρισης Κινδύνων, όπου εφαρμόζει ένα ισχυρό πλαίσιο διακυβέρνησης για τον καθορισμό της μεθοδολογίας της επιμέτρησης απομείωσης συμπεριλαμβανομένων των δεδομένων, παραδοχών και αναπροσαρμογών. Οποιοσδήποτε αναπροσαρμογές της διοίκησης γίνονται από την Υπηρεσία Διαχείρισης Κινδύνων, επικυρώνονται από την Επιτροπή Προβλέψεων του Συγκροτήματος και εγκρίνονται από τις Επιτροπές Διαχείρισης Κινδύνου και Ελέγχου.

Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές (ECL) περιλαμβάνουν επίσης πιστωτικές εκθέσεις εκτός ισολογισμού που αποτελούνται από εγγυητικές που δόθηκαν και από αμετάκλητες ανειλημμένες υποχρεώσεις για εκταμίευση κεφαλαίων. Οι πιστωτικές εκθέσεις εκτός ισολογισμού που αξιολογούνται για απομείωση σε ατομική βάση απαιτούν παραδοχές σχετικά με την πιθανότητα, το χρονοδιάγραμμα και το ύψος των ταμειακών εκροών. Για πιστωτικές εκθέσεις εκτός ισολογισμού οι οποίες αξιολογούνται για απομείωση συλλογικά, η πρόβλεψη για απομείωση υπολογίζεται με βάση το μοντέλο πιστωτικού συντελεστή μετατροπής (Credit Conversion Factor, CCF).

Το δεύτερο τρίμηνο του 2022, μετά τη συμφωνία για τη πώληση του χαρτοφυλακίου Helix 3, πραγματοποιήθηκε αναθεώρηση του μοντέλου αποκατάστασης, ορίζοντας ως μέγιστη περίοδο αποκατάστασης την έκθεση σε 3 έτη αντί για 5 έτη από την ημερομηνία αθέτησης. Αυτό είχε επίπτωση στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές (ECL) ύψους €1.8 εκατ. για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

Προσαρμογές σε σχέση με το COVID-19 και τις παρούσες οικονομικές συνθήκες

Οι προσαρμογές της διοίκησης που σχετίζονται με το COVID-19 οι οποίες εφαρμόστηκαν από το 2020 και τους πρώτους έξι μήνες του 2021, αφαιρέθηκαν κατά το τρίτο τρίμηνο του 2021 και έπειτα εκτός από τις προσαρμογές για τα ανοίγματα στους τομείς των ξενοδοχείων και της εστίασης (όπου εφαρμόστηκαν πιο αυστηρά όρια αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας των πελατών στους εν λόγω τομείς) οι οποίες αφαιρέθηκαν το δεύτερο τρίμηνο 2022, μετά την εφαρμογή των νέων προσαρμογών που περιγράφονται πιο κάτω. Η επίδραση στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές (ECL) από την αφαίρεση αυτής της προσαρμογής, ήταν αναστροφή ύψους €143 χιλ. για το έτος 31 Δεκεμβρίου 2022 και η μεταφορά €45 εκατ. δανείων από το Στάδιο 2 στο Στάδιο 1 κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

Κατά το 2022, το Συγκρότημα ανταποκρινόμενο στις αβεβαιότητες από τις συνέπειες της Ουκρανικής κρίσης, εφαρμόσε δύο νέες προσαρμογές για τον πληθυσμό που αξιολογείται σε συλλογική βάση, και αφορά τα ανοίγματα που θεωρούνται πιο ευάλωτα στις επιπτώσεις της κρίσης για την αντιμετώπιση της αυξημένης αβεβαιότητας από τη γεωπολιτική αστάθεια, τους εμπορικούς περιορισμούς, τη διαταραχή στην αλυσίδα εφοδιασμού παγκοσμίως, τις αυξήσεις στις τιμές ενέργειας και τις πιθανές αρνητικές επιπτώσεις στο εγχώριο κόστος διαβίωσης. Η επίδραση στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές από την εφαρμογή αυτών των προσαρμογών ήταν η επιβάρυνση ύψους περίπου €10 εκατ. για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 και η μεταφορά €148 εκατ. δανείων από το Στάδιο 1 στο Στάδιο 2 στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

5. Σημαντικές και άλλες κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

5.2 Υπολογισμός των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (συνέχεια)

Συγκεκριμένα, η πρώτη προσαρμογή σχετίζεται με τους ιδιώτες που αναμένεται να επηρεαστούν από το αυξημένο κόστος διαβίωσης ούτως ώστε να αντικατοπτρίζονται ευαισθησίες στον πληθωρισμό, όπου εφαρμόζεται σενάριο με υψηλότερο ποσοστό αύξησης στο κόστος διαβίωσης. Εφαρμόζεται υποβάθμιση μιας βαθμίδας στο συγκεκριμένο χαρτοφυλάκιο, αντανακλώντας την αναμενόμενη επίδραση του πληθωρισμού στην πιστοληπτική τους ικανότητα. Η δεύτερη προσαρμογή σχετίζεται με τους τομείς που έχουν κατηγοριοποιηθεί ως υψηλού ρίσκου (Μεταφορές) ή Έγκαιρης Προειδοποίησης (Εμπόριο, Ξενοδοχεία και εστίαση, Κατασκευές, Ακίνητα, Χρηματοοικονομικοί και Άλλοι τομείς όπως ο Ηλεκτρισμός, Τέχνες, Γεωργία και οι Εξορύξεις) ούτως ώστε να αντικατοπτρίζει τη μεικτή αναμενόμενη προστιθέμενη αξία (GVA) σε αυτούς τους τομείς, όπου υπάρχει επιδείνωση. Συγκεκριμένα, η ταξινόμηση κινδύνου στους τομείς πραγματοποιείται συγκρίνοντας την μεικτή αναμενόμενη προστιθέμενη αξία (GVA) για κάθε τομέα με τις προηγούμενες επιδόσεις του (εγγενείς) και τις επιδόσεις του έναντι άλλων τομέων (συστημικές). Σε περιπτώσεις όπου διαπιστωθεί ότι τόσο οι συστημικοί όσο και οι εγγενείς δείκτες έχουν επιδεινωθεί, ο σχετικός τομέας ταξινομείται ως 'Υψηλού κινδύνου' ενώ εάν μόνο ένας από τους δύο έχει επιδεινωθεί, τότε ο τομέας ταξινομείται ως 'Έγκαιρης Προειδοποίησης'. Εφαρμόζεται υποβάθμιση μιας βαθμίδας στους τομείς 'Έγκαιρης Προειδοποίησης' ενώ για τομέα 'Υψηλού Κινδύνου' εφαρμόζεται πιο αυστηρή υποβάθμιση αναλόγως.

Η οριζόντια αναπροσαρμογή πιθανότητας αθέτησης υποχρέωσης (PD) εισήχθη το τέταρτο τρίμηνο του 2022 για να αντιμετωπίσει συγκεκριμένα το περιβάλλον υψηλού πληθωρισμού που επηρεάζει την οικονομία. Με αυτήν την αναπροσαρμογή, έχει τεθεί ως ανώτατο όριο για τις πιθανότητες αθέτησης υποχρεώσεων (PDs) ο μέσος όρος του επιπέδου του 2018/2019, με βάση ότι τα έτη αυτά θεωρούνται πιο κοντά σε ένα συνηθισμένο επιχειρηματικό περιβάλλον όσον αφορά τα ποσοστά αθέτησης. Η επίδραση στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές (ECL) από την εφαρμογή αυτής της αναπροσαρμογής ήταν επιβάρυνση ύψους €5.5 εκατ. για το έτος 2022.

Το Συγκρότημα κατέβαλε βέλτιστη προσπάθεια κατά την άσκηση κρίσης ούτως ώστε να εξετάσει όλες τις εύλογες και βάσιμες πληροφορίες που ήταν διαθέσιμες κατά την αξιολόγηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών στις 31 Δεκεμβρίου 2022. Το Συγκρότημα θα συνεχίσει να αξιολογεί τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές και τις σχετικές οικονομικές προοπτικές σε τριμηνιαία βάση, ούτως ώστε οποιοσδήποτε αλλαγές προκύπτουν από την αβεβαιότητα στις μακροοικονομικές προοπτικές και γεωπολιτικές εξελίξεις, που επηρεάζονται από τις συνέπειες της εισβολής της Ρωσίας στην Ουκρανία, καθώς και ο βαθμός επανεμφάνισης της έξαρσης της πανδημίας του ιού COVID-19 λόγω παραλλαγών, να μπορούν να αντικατοπτριστούν έγκαιρα.

Τμηματοποίηση χαρτοφυλακίου

Η αξιολόγηση απομείωσης σε ατομική βάση πραγματοποιείται όχι μόνο για περιουσιακά στοιχεία που είναι σημαντικά σε ατομική βάση, αλλά και για ανοίγματα με συγκεκριμένα κριτήρια που καθορίζονται από τη διοίκηση. Τα κριτήρια για τα ανοίγματα που αξιολογούνται σε ατομική βάση βασίζονται στην κρίση της διοίκησης και αναθεωρούνται σε τριμηνιαία βάση από την Υπηρεσία Διαχείρισης Κινδύνων και αναπροσαρμόζονται ή ενισχύονται αν θεωρηθεί αναγκαίο. Κατά τη διάρκεια του 2021, λόγω της πανδημίας COVID-19, τα κριτήρια επιλογής επεκτάθηκαν για να συμπεριλάβουν σημαντικά ανοίγματα σε Στάδιο 1 σε τομείς της οικονομίας που έχουν επηρεαστεί σημαντικά από την πανδημία για να αξιολογηθεί πιθανή αύξηση του πιστωτικού κινδύνου, καθώς και σημαντικά ανοίγματα που μεταφέρθηκαν από το Στάδιο 1 στο Στάδιο 2 για να αξιολογηθούν για πιθανές ενδείξεις για αθέτηση πληρωμής. Τα κριτήρια επιλογής, ενισχύθηκαν περαιτέρω μέσα στο 2022 ούτως ώστε να περιλαμβάνουν τη σημαντική έκθεση για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες με διαβατήριο από ή τόπο διαμονής τη Ρωσία, την Ουκρανία ή τη Λευκορωσία και/ή επιχειρηματικές δραστηριότητες εντός των εν λόγω χωρών.

Περισσότερες πληροφορίες για τις προβλέψεις για απομείωση και σχετική πληροφόρηση παρουσιάζονται στη Σημείωση 45.

5.3 Αποθέματα ακινήτων - εκτίμηση της καθαρής ανακτήσιμης αξίας

Τα αποθέματα ακινήτων αποτιμώνται στο χαμηλότερο του κόστους και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία καθορίζεται με τεχνικές αποτίμησης, που απαιτούν σημαντική κρίση, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα διαθέσιμα σημεία αναφοράς, όπως οι εκθέσεις των εκτιμητών, οι τρέχουσες συνθήκες της αγοράς, η περίοδος που κατέχεται ένα περιουσιακό στοιχείο εφαρμόζοντας ποσοστό έκπτωσης ρευστότητας όπου κρίνεται αναγκαίο και άλλες σχετικές παραμέτρους. Τα έξοδα πώλησης αφαιρούνται από την ρευστοποιήσιμη αξία. Ανάλογα με την αξία του εν λόγω ακινήτου και την υπάρχουσα πληροφόρηση στην αγορά, ο καθορισμός του κόστους πώλησης μπορεί να απαιτήσει επαγγελματική κρίση η οποία περιλαμβάνει ένα μεγάλο βαθμό αβεβαιότητας που οφείλεται στη μειωμένη δραστηριότητα της αγοράς.

Περισσότερες πληροφορίες για τα αποθέματα ακινήτων παρουσιάζονται στη Σημείωση 27.

5. Σημαντικές και άλλες κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

5.4 Προβλέψεις για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα

Η λογιστική πολιτική για τις προβλέψεις για εκκρεμείς επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα περιγράφεται στη Σημείωση 2.37. Για να καθοριστεί αν μια παρούσα υποχρέωση υπάρχει και για να εκτιμηθεί η πιθανότητα, το χρονικό πλαίσιο και το ποσό για οποιαδήποτε εκροή χρειάζονται εκτιμήσεις. Οι προβλέψεις για εκκρεμείς επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα απαιτούν μεγαλύτερο βαθμό κρίσης από άλλα είδη προβλέψεων. Αναμένεται ότι το Συγκρότημα θα συνεχίσει να έχει σημαντική έκθεση σε επιδικίες και κανονιστικά θέματα και έρευνες που σχετίζονται με παρελθοντικά νομικά ζητήματα μεσοπρόθεσμα. Τα θέματα για τα οποία το Συγκρότημα προσδιορίζει ότι η πιθανότητα για μελλοντική ζημιά είναι περισσότερο από απομακρυσμένη θα μεταβάλλονται από περίοδο σε περίοδο όπως και τα θέματα ως προς τα οποία μπορεί να γίνει μια αξιόπιστη εκτίμηση και η εκτιμώμενη πιθανή τους ζημιά. Τα πραγματικά αποτελέσματα δύναται να είναι σημαντικά ψηλότερα ή χαμηλότερα από την εκτιμημένη πιθανή ζημιά για τα θέματα στα οποία έγινε εκτίμηση. Επιπρόσθετα, ζημιά μπορεί να προκύψει για θέματα στα οποία το Συγκρότημα θεωρούσε ότι η πιθανότητα ζημιάς ήταν απομακρυσμένη.

Λεπτομερής περιγραφή για τη φύση της αβεβαιότητας και των παραδοχών και την επίδραση στο ποσό και τη χρονική περίοδο για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα περιλαμβάνεται στη Σημείωση 39.

5.5 Φορολογία

Το Συγκρότημα υπόκειται σε φορολογία στην Κύπρο και στις χώρες που έχει μειωμένες δραστηριότητες κυρίως σε Ελλάδα, Ρωσία και Ρουμανία. Αυτό απαιτεί εκτιμήσεις για τον προσδιορισμό της πρόβλεψης φορολογίας κατά την ημερομηνία αναφοράς. Το Συγκρότημα αναγνωρίζει υποχρεώσεις για φορολογία σε σχέση με συναλλαγές και υπολογισμούς των οποίων ο φορολογικός χειρισμός είναι αβέβαιος. Όπου η τελική φορολογία διαφέρει από τα αρχικά ποσά που αναγνωρίστηκαν στον ενοποιημένο λογαριασμό αποτελεσμάτων, οι διαφορές επηρεάζουν το έξοδο φορολογίας, τις φορολογικές υποχρεώσεις και τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ή υποχρεώσεις της περιόδου όπου συμφωνείται ο τελικός προσδιορισμός της φορολογίας με τις φορολογικές αρχές.

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις

Ελλείπει συγκεκριμένου λογιστικού προτύπου για τη λογιστική καταχώριση του περιουσιακού στοιχείου που προέκυψε από την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση η οποία προέκυψε σύμφωνα με τροποποιήσεις του Περι Φόρου Εισοδήματος Νόμου που τέθηκε σε ισχύ τον Μάρτιο του 2019, οι οποίες προβλέπουν την ανάκτηση των φορολογικών περιουσιακών στοιχείων που προκύπτουν από τη μεταβίβαση φορολογικών ζημιών μετά την απόφαση ενός πιστωτικού ιδρύματος. Στο πλαίσιο της Έξασφάλισης εξυγίανσης των Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων' (Σημ. 17), η BOC PCL άσκησε κρίση στην εφαρμογή του ΔΛΠ 12 για το λογιστικό χειρισμό του στοιχείου ενεργητικού ως το πλέον σχετικό διαθέσιμο πρότυπο. Βάσει αυτής της καθοδήγησης, η BOC PCL έχει καθορίσει ότι το εν λόγω στοιχείο ενεργητικού πρέπει να λογιστικοποιείται βάσει των αρχών του ΔΛΠ 12 σχετικά με τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις.

Για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με αυτές τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ανατρέξτε στη Σημείωση 17.

5.6 Εύλογη αξία επενδύσεων και παραγώγων

Η καλύτερη απόδειξη της εύλογης αξίας είναι η τιμή διαπραγμάτευσης σε μια ενεργή αγορά. Αν η αγορά στην οποία διαπραγματεύεται ένα χρηματοοικονομικό μέσο δεν είναι ενεργή, τότε χρησιμοποιείται μια μέθοδος αποτίμησης. Η πλειοψηφία των μεθόδων αποτίμησης που χρησιμοποιούνται από το Συγκρότημα, βασίζονται πρωτίστως σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς με αποτέλεσμα η αποτίμηση της εύλογης αξίας να είναι αρκετά αξιόπιστη.

Ωστόσο, συγκεκριμένα χρηματοοικονομικά μέσα αποτιμούνται με βάση μεθόδους που χρησιμοποιούν ένα ή περισσότερα σημαντικά δεδομένα τα οποία δεν είναι παρατηρήσιμα. Οι μέθοδοι αποτίμησης που βασίζονται σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα απαιτούν περισσότερη κρίση από πλευράς της διοίκησης για τον υπολογισμό της εύλογης αξίας, σε σχέση με αυτή που απαιτείται για μεθόδους που στηρίζονται αποκλειστικά σε παρατηρήσιμα δεδομένα.

5. Σημαντικές και άλλες κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

5.6 Εύλογη αξία επενδύσεων και παραγώγων (συνέχεια)

Οι μέθοδοι αποτίμησης που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της εύλογης αξίας περιλαμβάνουν συγκρίσεις με παρόμοια χρηματοοικονομικά μέσα για τα οποία υπάρχουν παρατηρήσιμες τιμές, χρησιμοποίηση μοντέλων προεξοφλημένων ταμειακών ροών και άλλες μεθόδους αποτίμησης που χρησιμοποιούνται συνήθως από τους συμμετέχοντες στην αγορά. Οι μέθοδοι αποτίμησης περιλαμβάνουν παραδοχές που θα χρησιμοποιούσαν και άλλοι συμμετέχοντες στην αγορά καθώς και παραδοχές για την καμπύλη απόδοσης επιτοκίων, τις συναλλαγματικές ισοτιμίες, τις μεταβλητότητες και το ρυθμό αθέτησης οφειλών. Κατά την αποτίμηση μέσω με τη μέθοδο σύγκρισης με άλλα παρόμοια μέσα, η διοίκηση λαμβάνει υπόψη τη λήξη, τη δομή και τη διαβάθμιση του μέσου το οποίο χρησιμοποιείται ως συγκρίσιμο.

Το Συγκρότημα χρησιμοποιεί μοντέλα που βασίζονται μόνο σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα για την αποτίμηση συγκεκριμένων μη εισηγμένων μετοχών. Σε αυτές τις περιπτώσεις γίνονται εκτιμήσεις για να ληφθούν υπόψη αβεβαιότητες στις εύλογες αξίες που προκύπτουν από την έλλειψη δεδομένων της αγοράς, όπως για παράδειγμα η έλλειψη ρευστότητας. Μη παρατηρήσιμα δεδομένα που χρησιμοποιούνται σε αποτιμήσεις είναι εκ φύσεως αβέβαια διότι υπάρχουν ελάχιστα ή καθόλου διαθέσιμα στοιχεία στην αγορά για να καθορίσουν αν μια συναλλαγή έχει διεκπεραιωθεί σε καθαρή εμπορική βάση κάτω από κανονικές επιχειρηματικές συνθήκες. Τα μη παρατηρήσιμα δεδομένα καθορίζονται βάσει των καλύτερων διαθέσιμων πληροφοριών.

Περισσότερες πληροφορίες για την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων παρουσιάζονται στη Σημείωση 22.

5.7 Ωφελήματα αφυπηρέτησης

Το κόστος ωφελημάτων για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών υπολογίζεται με βάση αναλογιστικές εκτιμήσεις, κατά τις οποίες χρησιμοποιούνται παραδοχές για τους προεξοφλητικούς συντελεστές, τα ποσοστά μακροπρόθεσμης απόδοσης των περιουσιακών στοιχείων, τον ρυθμό αύξησης των μισθών, τα ποσοστά θνησιμότητας και τις μελλοντικές αυξήσεις στα ωφελήματα αφυπηρέτησης, όπου είναι αναγκαίο. Η διοίκηση του Συγκροτήματος κάνει αυτές τις παραδοχές βασιζόμενη σε προσδοκίες της αγοράς κατά την ημερομηνία αναφοράς, χρησιμοποιώντας τις καλύτερες δυνατές εκτιμήσεις για κάθε παράμετρο, καλύπτοντας την περίοδο κατά την οποία η υποχρέωση θα διακανονιστεί. Για τον καθορισμό του κατάλληλου προεξοφλητικού συντελεστή, η διοίκηση λαμβάνει υπόψη την καμπύλη επιτοκίων με βάση εταιρικά ομόλογα υψηλής διαβάθμισης. Η επιλογή των λοιπών παραμέτρων απαιτεί ορισμένες κρίσεις. Οι μελλοντικές αυξήσεις των μισθών βασίζονται στις αναμενόμενες μελλοντικές τιμές του πληθωρισμού της συγκεκριμένης χώρας συν ένα περιθώριο που αντανάκλα την καλύτερη δυνατή εκτίμηση για παραμέτρους που σχετίζονται με παραγωγικότητα, ωρίμανση του εργατικού δυναμικού και προαγωγές. Τα ποσοστά μακροπρόθεσμης απόδοσης των περιουσιακών στοιχείων του κάθε προγράμματος βασίζονται στη σύνθεση των επενδύσεων του, λαμβάνοντας έτσι υπόψη τον διαφορετικό ρυθμό απόδοσης για κάθε κατηγορία περιουσιακών στοιχείων. Οι εκτιμήσεις για τις μελλοντικές τιμές του πληθωρισμού που επηρεάζουν τους μισθούς και η αναμενόμενη απόδοση των περιουσιακών στοιχείων αντικατοπτρίζουν τις καλύτερες δυνατές εκτιμήσεις της διοίκησης για αυτές τις μεταβλητές, μετά από διαβούλευση με τους συμβούλους του Συγκροτήματος και απαιτούν σημαντικές κρίσεις. Λόγω της μακροχρόνιας φύσης των προγραμμάτων, οι εκτιμήσεις αυτές είναι εξ ορισμού αβέβαιες.

Περισσότερες πληροφορίες για τα ωφελήματα αφυπηρέτησης παρουσιάζονται στη Σημείωση 14.

5.8 Ασφαλιστικές εργασίες γενικού κλάδου

Το Συγκρότημα παρέχει ασφαλιστικές υπηρεσίες γενικού κλάδου. Η αποδοχή των κινδύνων συνήθως καλύπτει περίοδο 12 μηνών.

Οι υποχρεώσεις για εκκρεμείς απαιτήσεις που προκύπτουν από τα ασφαλιστήρια συμβόλαια που εκδίδει το Συγκρότημα υπολογίζονται με βάση τις εκτιμήσεις εμπειρογνομόνων και με βάση τα γεγονότα που υφίστανται κατά την ημερομηνία αναφοράς. Με την πάροδο του χρόνου οι εκτιμήσεις αυτές αναθεωρούνται και τυχόν αναπροσαρμογές αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις της περιόδου στην οποία προκύπτουν.

Οι κύριες παραδοχές που γίνονται για καθορισμό του ύψους της εκτίμησης κάθε απαίτησης βασίζονται στην εμπειρία του παρελθόντος και τις τάσεις της αγοράς και περιλαμβάνουν το ύψος των δαπανών για το χειρισμό των απαιτήσεων. Επίσης λαμβάνονται υπόψη εξωτερικοί παράγοντες, οι οποίοι μπορούν να επηρεάσουν την εκτίμηση των απαιτήσεων, όπως πρόσφατες δικαστικές αποφάσεις και η εισαγωγή νέων νομοθεσιών.

5. Σημαντικές και άλλες κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

5.8 Ασφαλιστικές εργασίες γενικού κλάδου (συνέχεια)

Γίνεται επίσης πρόβλεψη για τις απαιτήσεις σε σχέση με κινδύνους που έχουν επισυμβεί αλλά δεν έχουν γνωστοποιηθεί (IBNR) μέχρι την ημερομηνία αναφοράς. Για τον υπολογισμό της πρόβλεψης αυτής, λαμβάνεται υπόψη η εμπειρία του παρελθόντος αναφορικά με τον αριθμό και το ύψος των απαιτήσεων που δηλώνονται μετά την ημερομηνία του ισολογισμού.

Οι υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων είναι ευαίσθητες σε αλλαγές στις πιο πάνω βασικές παραδοχές. Η επίδραση της αλλαγής ορισμένων παραδοχών όπως η εισαγωγή νέων νομοθεσιών και η έκβαση δικαστικών υποθέσεων είναι πολύ δύσκολο να εκφραστεί ποσοτικά. Επιπρόσθετα, η καθυστέρηση που παρουσιάζεται συνήθως μεταξύ του χρόνου που προκύπτει η απαίτηση και του χρόνου που αυτή γνωστοποιείται καθώς και της τελικής διευθέτησης, αυξάνουν την αβεβαιότητα που υπάρχει κατά την ημερομηνία του ισολογισμού.

Περισσότερες πληροφορίες για τις ασφαλιστικές εργασίες γενικού κλάδου παρουσιάζονται στη Σημείωση 12.

5.9 Ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής

Το Συγκρότημα παρέχει ασφαλιστικές υπηρεσίες κλάδου ζωής. Οι εφ' όρου ζωής ασφαλίσεις ζωής (life plans) αναφέρονται σε σχέδια συνδεδεμένα με περιουσιακά στοιχεία, όπου το ποσό που καταβάλλεται σε περίπτωση θανάτου είναι το μεγαλύτερο μεταξύ του ασφαλισμένου ποσού και της αξίας των μονάδων επένδυσης. Οι απλές ασφαλίσεις ή ασφαλίσεις πρόσκαιρης διάρκειας (term plans) σχετίζονται με σχέδια προκαθορισμένης διάρκειας, με σκοπό την προστασία από τον κίνδυνο θανάτου. Σε περίπτωση θανάτου εντός της περιόδου κάλυψης καταβάλλεται το ασφαλισμένο ποσό. Οι μεικτές ασφαλίσεις (investment plans/mortgage plans/horizon plans) αναφέρονται σε σχέδια προκαθορισμένης διάρκειας συνδεδεμένα με επενδύσεις, με σκοπό τη δημιουργία κεφαλαίου μέσω συστηματικής επένδυσης σε συνδυασμό με ασφαλιστική κάλυψη θανάτου, όπου το ποσό που καταβάλλεται σε περίπτωση θανάτου είναι το μεγαλύτερο μεταξύ του ασφαλισμένου ποσού και της αξίας της επένδυσης σύμφωνα με το συμβόλαιο ασφάλισης.

Περισσότερες πληροφορίες για τις ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής παρουσιάζονται στη Σημείωση 12.

5.9.1 Αξία μακροπρόθεσμων ασφαλιστικών εργασιών κλάδου ζωής σε ισχύ

Η αξία των μακροπρόθεσμων ασφαλιστικών εργασιών κλάδου ζωής σε ισχύ αντιπροσωπεύει την καθαρή παρούσα αξία των μελλοντικών κερδών που αναμένονται να προκύψουν από τα συμβόλαια που είναι ήδη σε ισχύ. Η εκτίμηση της αξίας αυτής απαιτεί παραδοχές για τις μελλοντικές οικονομικές και λειτουργικές συνθήκες που είναι εκ φύσεως αβέβαιες και οποιεσδήποτε αλλαγές θα μπορούσαν να επηρεάσουν σημαντικά την αξία.

Η μεθοδολογία και οι βασικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για την εκτίμηση της αξίας των μακροπρόθεσμων ασφαλιστικών εργασιών κλάδου ζωής σε ισχύ (κεκτημένη αξία) στις 31 Δεκεμβρίου 2022 παρουσιάζονται στη Σημείωση 26.

5.9.2 Ασφαλιστικές υποχρεώσεις

Ο υπολογισμός των υποχρεώσεων και η επιλογή παραδοχών που αφορούν τα ασφαλιστήρια συμβόλαια απαιτούν όπως η διοίκηση του Συγκροτήματος προβαίνει σε σημαντικές εκτιμήσεις.

Οι παραδοχές στις οποίες στηρίζονται οι εκτιμήσεις για κάθε απαίτηση βασίζονται κυρίως στην εμπειρία του παρελθόντος, σε εσωτερικά στοιχεία και προϋποθέσεις καθώς και σε εξωτερικά στοιχεία που αντικατοπτρίζουν τις τρέχουσες τιμές αγοράς και άλλες δημοσιευμένες πληροφορίες. Οι κρίσεις και παραδοχές καθορίζονται κατά την ημερομηνία εκτίμησης των υποχρεώσεων και αξιολογούνται συστηματικά, ώστε να διασφαλίζονται η αξιοπιστία και η ρεαλιστική εικόνα.

Οι εκτιμήσεις για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια γίνονται σε δύο στάδια. Αρχικά, στην έναρξη του συμβολαίου, το Συγκρότημα καθορίζει τις παραδοχές αναφορικά με μελλοντικούς θανάτους, θεληματικούς τερματισμούς, αποδόσεις επενδύσεων και έξοδα διαχείρισης. Μεταγενέστερα, σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού, διενεργείται αναλογιστική εκτίμηση η οποία αξιολογεί κατά πόσο οι υποχρεώσεις είναι επαρκείς σύμφωνα με τις πιο πρόσφατες εκτιμήσεις.

Οι παραδοχές με τη μεγαλύτερη επίδραση στην εκτίμηση των ασφαλιστικών υποχρεώσεων αναφέρονται πιο κάτω:

5. Σημαντικές και άλλες κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

5.9 Ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής (συνέχεια)

5.9.2 Ασφαλιστικές υποχρεώσεις (συνέχεια)

Ποσοστά θνησιμότητας και νοσηρότητας

Οι παραδοχές βασίζονται σε τυποποιημένους διεθνείς πίνακες θνησιμότητας και νοσηρότητας, ανάλογα με τον τύπο του συμβολαίου. Επιπλέον, πραγματοποιείται μελέτη βασισμένη στην πραγματική εμπειρία (πραγματικούς θανάτους) των ασφαλιστικών εταιρειών για σκοπούς σύγκρισης και εάν κριθεί ότι τα στοιχεία είναι επαρκή και στατιστικά αξιόπιστα, ενσωματώνονται στους εν λόγω πίνακες. Αύξηση στους ρυθμούς θνησιμότητας θα οδηγήσει σε μεγαλύτερο αριθμό απαιτήσεων (ή σε απαιτήσεις που προκύπτουν σε συντομότερο διάστημα από το προβλεπόμενο) και έτσι στην αύξηση των δαπανών και κατά συνέπεια στη μείωση της κερδοφορίας για τους μετόχους.

Απόδοση επενδύσεων και προεξοφλητικός συντελεστής

Ο σταθμισμένος μέσος όρος απόδοσης υπολογίζεται με βάση τα περιουσιακά στοιχεία που καλύπτουν τις υποχρεώσεις σε συνάρτηση με τη μακροχρόνια επενδυτική στρατηγική του Συγκροτήματος. Οι εκτιμήσεις αυτές βασίζονται σε τρέχουσες αποδόσεις της αγοράς, καθώς και σε αναμενόμενες χρηματοοικονομικές εξελίξεις. Αύξηση στους ρυθμούς απόδοσης των επενδύσεων οδηγεί σε αύξηση στα κέρδη των μετόχων.

Έξοδα διαχείρισης

Γίνονται παραδοχές για τα έξοδα διαχείρισης και διατήρησης συμβολαίων καθώς επίσης και για τα γενικά έξοδα, οι οποίες βασίζονται στα πραγματικά έξοδα του Συγκροτήματος. Γίνονται παραδοχές και για το ρυθμό αύξησης των εξόδων σε σχέση με το ετήσιο ποσοστό πληθωρισμού. Αύξηση των εξόδων οδηγεί σε μείωση της κερδοφορίας για τους μετόχους.

Διατηρησιμότητα (Lapses)

Κάθε δύο έτη γίνεται ανάλυση των ποσοστών διακοπής συμβολαίων, χρησιμοποιώντας πραγματικά στοιχεία από την ίδρυση της ασφαλιστικής εταιρείας μέχρι και το αμέσως προηγούμενο έτος. Τα ποσοστά διαφέρουν ανάλογα με τον τύπο και τη διάρκεια του σχεδίου. Σύμφωνα με την τρέχουσα πρακτική στην Κύπρο (ΔΠΧΑ 4), δεν γίνονται παραδοχές για ποσοστά διακοπής συμβολαίων στην αναλογιστική εκτίμηση.

Περισσότερες πληροφορίες για τις ασφαλιστικές υποχρεώσεις παρουσιάζονται στη Σημείωση 32.

5.10 Άσκηση σημαντικής επιρροής

Το Συγκρότημα καθορίζει εάν ασκεί σημαντική επιρροή σε εταιρείες που κατέχει ποσοστό λιγότερο από 20% του μετοχικού κεφαλαίου, αν υπάρχουν άλλοι παράγοντες που αποδεικνύουν σημαντική επιρροή. Για αυτή την αξιολόγηση λαμβάνει υπόψη την εκπροσώπηση του στο Διοικητικό Συμβούλιο που δίνει δικαιώματα ψήφου πέραν του 20% και τη συμμετοχή του στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, περιλαμβανομένων αποφάσεων που αφορούν μερίσματα και άλλες διανομές.

5.11 Ταξινόμηση ακινήτων

Το Συγκρότημα καθορίζει κατά πόσο ένα ακίνητο ταξινομείται ως επενδύσεις σε ακίνητα ή αποθέματα ακινήτων ως ακολούθως:

- i. Οι επενδύσεις σε ακίνητα περιλαμβάνουν γη και κτήρια που δεν χρησιμοποιούνται από ή στις δραστηριότητες του Συγκροτήματος, ούτε είναι προς πώληση στη διεξαγωγή συνήθων εργασιών, αλλά κατέχονται κυρίως για έσοδα από ενοίκια και/ή κεφαλαιουχικό κέρδος. Αυτά τα κτήρια ουσιαστικά ενοικιάζονται σε ενοικιαστές και δεν προορίζονται να πωληθούν στα πλαίσια των συνήθων εργασιών. Επιπρόσθετα, περιλαμβάνουν μισθωμένα ακίνητα που αγοράζονται για ανταλλαγή χρέους και μισθώνονται βάσει λειτουργικών μισθώσεων.
- ii. Τα αποθέματα ακινήτων περιλαμβάνουν ακίνητα που κατέχονται με την πρόθεση να πωληθούν. Κυρίως αυτά σχετίζονται με ακίνητα που αποκτήθηκαν μέσω συμφωνιών ανταλλαγής χρέους με ακίνητα (debt-for-property swaps) και ακίνητα που αποκτήθηκαν μέσω της εξαγοράς ορισμένων δραστηριοτήτων της Λαϊκής Τράπεζας το 2013 (εκτός από αυτά που είναι μισθωμένα και κατηγοριοποιούνται ως επενδύσεις σε ακίνητα).

5. Σημαντικές και άλλες κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

5.12 Εύλογη αξία ακινήτων για ίδια χρήση και ακινήτων για επένδυση

Η λογιστική πολιτική του Συγκροτήματος σε σχέση τόσο με τα ακίνητα που κατέχει το Συγκρότημα για ίδια χρήση όσο και τα ακίνητα που κατέχονται για επένδυση απαιτεί την επιμέτρησή τους σε εύλογη αξία. Στην περίπτωση των ακινήτων που κατέχονται για ίδια χρήση, η εκτίμηση γίνεται σε τακτά διαστήματα ούτως ώστε η λογιστική αξία να μην διαφέρει ουσιωδώς από την εύλογη αξία, ενώ στην περίπτωση των ακινήτων για επένδυση η εύλογη αξία καθορίζεται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς. Οι εκτιμήσεις γίνονται από προσοντούχους εκτιμητές μέσω εφαρμογής μοντέλων αποτίμησης όπως συνίσταται από τα διεθνή πρότυπα εκτίμησης.

Για τις εκτιμήσεις τους οι εκτιμητές χρησιμοποιούν τη γνώση τους για την αγορά και την επαγγελματική τους κρίση και δεν βασίζονται αποκλειστικά σε ιστορικά στοιχεία συναλλαγών, λαμβάνοντας υπόψη ότι ο βαθμός της αβεβαιότητας είναι αυξημένος σε σχέση με την ύπαρξη μιας πιο ενεργούς αγοράς για τον καθορισμό της αγοραίας αξίας των ακινήτων. Ανάλογα με τη φύση του εν λόγω ακινήτου και την υπάρχουσα πληροφόρηση στην αγορά, για τον καθορισμό της εύλογης αξίας του ακινήτου μπορεί να απαιτηθεί η χρήση εκτιμήσεων όπως οι μελλοντικές ταμειακές ροές από το ακίνητο και ο κατάλληλος συντελεστής προεξόφλησης των ρών αυτών. Όλες αυτές οι εκτιμήσεις βασίζονται στις συνθήκες που επικρατούν στην τοπική αγορά κατά την ημερομηνία αναφοράς.

Περισσότερες πληροφορίες για τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν περιλαμβάνονται στη Σημείωση 22.

5.13 Μισθώσεις

Επαυξητικό χρεωστικό επιτόκιο

Ο προσδιορισμός μιας δομής όρων επαυξητικού χρεωστικού επιτοκίου (IBR) που χρησιμοποιείται στην επιμέτρηση της αξίας των μελλοντικών πληρωμών μίσθωσης όπως περιγράφεται στη Σημείωση 2.27, συνεπάγεται εγγενώς σημαντικές κρίσεις. Το επαυξητικό χρεωστικό επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε βασίστηκε στην καμπύλη αποδόσεων της κυπριακής κυβέρνησης, χωρίς περαιτέρω προσαρμογές, ως δίκαιη προσέγγιση για το εξασφαλισμένο κόστος δανεισμού του Συγκροτήματος για χρονικό ορίζοντα σύμφωνα με τη διάρκεια της μίσθωσης. Βάση των αποτελεσμάτων της ανάλυσης ευαισθησίας στην καμπύλη αποδόσεων που πραγματοποιήθηκε από την BOC PCL, η αξία της υποχρέωσης μίσθωσης και των αντίστοιχων δικαιωμάτων χρήσης δεν είχαν οποιαδήποτε σημαντική επίδραση στις μεταβολές του επαυξητικού χρεωστικού επιτοκίου.

Διάρκεια μίσθωσης

Κατά τον καθορισμό της διάρκειας μίσθωσης, η διοίκηση εξετάζει όλα τα γεγονότα και τις περιστάσεις που θα μπορούσαν να καταστήσουν μια σύμβαση εκτελεστή, όπως οι οικονομικές πληροφορίες μιας σύμβασης. Οι ακόλουθες παραδοχές έγιναν αναφορικά με την διάρκεια της μίσθωσης ανάλογα με τους συμβατικούς όρους:

- i. Για μισθώσεις που μπορούν να ακυρωθούν, πραγματοποιήθηκε αξιολόγηση κατά την αρχική εφαρμογή του προτύπου και στη συνέχεια ενημερώθηκε όπου κρίθηκε σκόπιμο βάσει του οριζοντα που χρησιμοποιήθηκε στο χρηματοοικονομικό σχέδιο του Συγκροτήματος. Η τρέχουσα μεσοπρόθεσμη αξιολόγηση του χρηματοοικονομικού σχεδίου ορίζει τη διάρκεια της μίσθωσης για 4 έτη. Επομένως η διάρκεια μίσθωσης βασίστηκε στην αξιολόγηση είτε των 4 ετών (όντας μεσοπρόθεσμος ορίζοντας) είτε των 8 ετών (όντας αξιολόγηση μακροπρόθεσμου ορίζοντας).
- ii. Για τις μη ακυρώσιμες μισθώσεις, η διάρκεια της μίσθωσης εκτιμήθηκε ότι είναι η μη ακυρώσιμη περίοδος.
- iii. Για τις μισθώσεις με δυνατότητα ανανέωσης, η προηγούμενη πρακτική του Συγκροτήματος σχετικά με την περίοδο κατά την οποία έχει συνήθως χρησιμοποιήσει ακίνητα (μισθωμένα ή ιδιόκτητα) και τους οικονομικούς λόγους για τους οποίους το χρησιμοποιεί, παρέχει χρήσιμες πληροφορίες αναφορικά με την εκτίμηση κατά πόσο ο μισθωτής με εύλογη βεβαιότητα θα ασκήσει ή όχι μια επιλογή.

Περιουσιακά στοιχεία χαμηλής αξίας

Το Συγκρότημα έχει χρησιμοποιήσει κρίση για τον καθορισμό του ορίου μικρής αξίας περιουσιακών στοιχείων που ανέρχεται σε €5,000.

Περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με τις μισθώσεις γνωστοποιούνται στη Σημείωση 43.

6. Οικονομική πληροφόρηση κατά τομέα

Οι λειτουργίες του Συγκροτήματος είναι κυρίως επικεντρωμένες στην Κύπρο. Οι λειτουργίες στην Κύπρο είναι οργανωμένες ανά πελατειακό τομέα στη βάση της υφιστάμενης διαχείρισης του πελάτη. Τα αποτελέσματα από τις δραστηριότητες του Συγκροτήματος στο εξωτερικό και συγκεκριμένα της Ελλάδας, Ρουμανίας και Ρωσίας, παρουσιάζονται στον τομέα 'Λοιπά', δεδομένου του μεγέθους τους και καθώς αποτελούν μέρος των δραστηριοτήτων απομόχλευσης του Συγκροτήματος. Επιπλέον, από το τέταρτο τρίμηνο του 2022, μετά από μια εσωτερική αναδιοργάνωση οι τομείς των Μεγάλων Επιχειρήσεων και Διεθνών Επιχειρήσεων, οι οποίες αναφέρονταν προηγουμένως ως ένας Τομέας 'Διεθνείς μεγάλες επιχειρήσεις' έχουν διαχωριστεί και οι εργασίες που δεν αφορούσαν διεθνείς εργασίες παρουσιάζονται και παρακολουθούνται μαζί με τις Μεγάλες Επιχειρήσεις. Οι συγκριτικές πληροφορίες στην ανάλυση ανά πελατειακό τομέα υφιστάμενης διαχείρισης του πελάτη, ανάλυση συνόλου εσόδων και ανάλυση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων έχουν αναπροσαρμοστεί για να αντικατοπτρίζουν αυτή την αλλαγή.

Οι επιχειρηματικοί τομείς αναλύονται πιο κάτω:

- i. Οι πελατειακοί τομείς 'Μεγάλες επιχειρήσεις', 'Μικρομεσαίες επιχειρήσεις' και 'Καταναλωτικά' διαχειρίζονται δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες. Η κατηγοριοποίηση των δανείων ανά πελατειακή ομάδα περιγράφεται παρακάτω.
- ii. Ο τομέας 'Διεθνείς επιχειρήσεις' διαχειρίζεται δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες από τον Τομέα Ναυτιλίας, το Διεθνή Επιχειρηματικό Δανεισμό, τις Διεθνείς Κοινοπραξίες και τη Χρηματοδότηση Έργων.
- iii. Ο τομέας 'Αναδιάρθρωσεις και ανακτήσεις χρεών' είναι η εξειδικευμένη μονάδα η οποία διαχειρίζεται την ποιότητα χαρτοφυλακίου δανείων του Συγκροτήματος και τις εκθέσεις σε δανειολήπτες που παρουσιάζουν οικονομικές δυσκολίες μέσω καινοτόμων λύσεων.
- iv. Ο πελατειακός τομέας 'Διεθνείς τραπεζικές εργασίες' εξειδικεύεται στην παροχή τραπεζικών υπηρεσιών σε διεθνείς επιχειρήσεις και άτομα μη κάτοικους Κύπρου, ιδιαίτερα σε διεθνείς επιχειρήσεις των οποίων η ιδιοκτησία και οι επιχειρηματικές δραστηριότητες βρίσκονται εκτός Κύπρου.
- v. Ο πελατειακός τομέας 'Διαχείριση περιουσίας' επιβλέπει την παροχή υπηρεσιών ιδιωτικού τραπεζικού τομέα και διαχείρισης περιουσίας, εκτέλεσης εντολών, και υπηρεσίες αποθετηρίων, διαχείριση περιουσιακών στοιχείων και του επενδυτικού τραπεζικού τομέα. Ο πελατειακός τομέας 'Διαχείριση περιουσίας' περιλαμβάνει επίσης θυγατρικές εταιρείες του Συγκροτήματος, των οποίων οι δραστηριότητες σχετίζονται με επενδυτικές και χρηματιστηριακές υπηρεσίες, επενδυτικές εταιρείες και διαχείριση και φύλαξη Ταμείων ΟΣΕΚΑ.
- vi. Η Διεύθυνση Διαχείρισης Ακινήτων (ΔΔΑ) διαχειρίζεται ακίνητα που αποκτήθηκαν μέσω συμφωνιών ανταλλαγής χρέους με ακίνητα (debt-for-property swaps) και ακίνητα που αποκτήθηκαν μέσω της εξαγοράς ορισμένων δραστηριοτήτων της Λαϊκής Τράπεζας το 2013, και εκτελεί στρατηγικές εξόδους για να ρευστοποιήσει αυτά τα περιουσιακά στοιχεία. Ο επιχειρηματικός τομέας ΔΔΑ περιλαμβάνει επίσης θυγατρικές εταιρείες του Συγκροτήματος που οι κύριες δραστηριότητές τους είναι η κατοχή και διαχείριση ακινήτων.
- vii. Η Υπηρεσία Διαχείρισης Διαθεσίμων είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση της ρευστότητας, για να επιβλέπει τις δραστηριότητες και να διασφαλίζει συμμόρφωση με τις εσωτερικές και κανονιστικές πολιτικές ρευστότητας και να καθοδηγεί τις ενέργειες που πρέπει να ληφθούν για την διαθεσιμότητα της ρευστότητας.
- viii. Ο τομέας 'Ασφαλιστικές εργασίες' περιλαμβάνει τόσο ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής, όσο και ασφαλιστικές εργασίες γενικού κλάδου.
- ix. Ο τομέας 'Λοιπά' περιλαμβάνει κεντρικές υπηρεσίες της BOC PCL όπως η οικονομική διεύθυνση, η διαχείριση κινδύνων, η συμμόρφωση, η νομική υπηρεσία και οι υπηρεσίες εταιρικών υποθέσεων και ανθρώπινου δυναμικού. Αυτές οι υπηρεσίες παρέχουν υπηρεσίες στα λειτουργικά τμήματα. Ο τομέας 'Λοιπά' περιλαμβάνει επίσης άλλες θυγατρικές εταιρείες στην Κύπρο (εξαιρουμένων των ασφαλιστικών θυγατρικών, θυγατρικών εταιρειών ακινήτων της ΔΔΑ και θυγατρικών εταιρειών του πελατειακού τομέα 'Διαχείριση περιουσίας') ως επίσης και τις δραστηριότητες του Συγκροτήματος στο εξωτερικό.

Η BOC PCL γενικά κατηγοριοποιεί τα δάνεια της ανά ομάδα πελατών, χρησιμοποιώντας τους ακόλουθους τομείς πελατών:

- i. Λιανικό - όλα τα φυσικά πρόσωπα, ανεξαρτήτως ποσού διευκόλυνσης, και τα νομικά πρόσωπα με διευκολύνσεις από την BOC PCL έως €500 χιλ., εξαιρουμένων των δανείων επιχειρηματικής στέγης και/ή ετήσιο πιστωτικό κύκλο εργασιών μέχρι €1 εκατ.
- ii. ΜΜΕ - οποιαδήποτε εταιρεία ή συγκρότημα εταιρειών (συμπεριλαμβανομένων προσωπικών και στεγαστικών δανείων προς τους διευθυντές ή τους μετόχους μιας εταιρείας) με διευκολύνσεις από την BOC PCL ύψους από €500 χιλ. έως €4 εκατ. και/ή πιστωτικό κύκλο εργασιών ύψους από €1 εκατ. μέχρι €10 εκατ.

6. Οικονομική πληροφόρηση κατά τομέα (συνέχεια)

- iii. Εταιρικό - οποιαδήποτε εταιρεία ή συγκρότημα εταιρειών (συμπεριλαμβανομένων προσωπικών και στεγαστικών δανείων προς τους διευθυντές ή τους μετόχους μιας εταιρείας) με διαθέσιμα πιστωτικά όρια από την BOC PCL πέραν των €4 εκατ. έως €30 εκατ. και/ή ελάχιστο ετήσιο πιστωτικό κύκλο εργασιών πίστωσης €10 εκατ. έως €50 εκατ. Αυτές οι εταιρείες είναι είτε μεγαλύτερες τοπικές εταιρείες είτε διεθνείς εταιρείες ή εταιρείες στον τομέα της ναυτιλίας (ο δανεισμός περιλαμβάνει επίσης τον άμεσο δανεισμό ή δανεισμό μέσω κοινοπραξιών).

Η διοίκηση παρακολουθεί το λειτουργικό αποτέλεσμα του κάθε επιχειρηματικού τομέα ξεχωριστά για σκοπούς αξιολόγησης της απόδοσής του και κατανομής πόρων στον κάθε τομέα. Η απόδοση των επιχειρηματικών τομέων αξιολογείται με βάση τα κέρδη μετά τη φορολογία και τα δικαιώματα μειοψηφίας. Οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα μεταξύ τομέων απαλείφονται στην ενοποίηση και γίνονται με βάση τις τιμές της αγοράς.

Οι λειτουργικές οικονομικές πληροφορίες κατά επιχειρηματικό τομέα παρατίθενται όπως παρουσιάζονται στην Εκτελεστική Επιτροπή του Συγκροτήματος.

Τα έσοδα και τα έξοδα που σχετίζονται με κάθε πελατειακό τομέα περιλαμβάνονται στον καθορισμό της επίδοσής του. Εφαρμόζονται μεθοδολογίες τεκμηρίωσης ενδοομιλικών συναλλαγών μεταξύ των πελατειακών τομέων για να παρουσιάζονται τα αποτελέσματά τους με συνήθεις εμπορικούς όρους. Τα άμεσα έσοδα και έξοδα που πραγματοποιούνται από κάθε πελατειακό τομέα κατανέμονται στον πελατειακό τομέα όπου προκύπτουν. Τα έμμεσα έσοδα και έξοδα ανακατανέμονται από τις κεντρικές υπηρεσίες στους πελατειακούς τομείς. Για σκοπούς ανάλυσης ανά πελατειακό τομέα υφιστάμενης διαχείρισης του πελάτη στην Κύπρο, χρεώνεται/πιστώνεται στα κέρδη ή ζημιές πριν τη φορολογία του κάθε πελατειακού τομέα νοητός φόρος 12.5% με βάση τον φορολογικό συντελεστή της Κύπρου.

Τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες, οι καταθέσεις πελατών και τα σχετικά έσοδα και έξοδα περιλαμβάνονται κυρίως στον τομέα διαχείρισης του πελάτη, αντί στον τομέα ο οποίος καταχωρεί τη συναλλαγή.

Οι συγκριτικές πληροφορίες στην ανάλυση ανά πελατειακό τομέα υφιστάμενης διαχείρισης του πελάτη, ανάλυση συνόλου εσόδων και κύκλου εργασιών έχουν αναπροσαρμοστεί για να περιλαμβάνουν τις αλλαγές στην παρουσίαση των κυρίως οικονομικών καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 όπως περιγράφεται στη Σημείωση 2.1.

6. Οικονομική πληροφόρηση κατά τομέα (συνέχεια)

Ανάλυση ανά πελατειακό τομέα υφιστάμενης διαχείρισης του πελάτη

	Μεγάλες επιχειρήσεις	Διεθνείς επιχειρήσεις	Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	Ιδιώτες	Αναδιάρθρωσεις και ανακτήσεις χρεών	Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	Διαχείριση περιουσίας	ΔΔΑ	Ασφαλιστικές εργασίες	Διαχείριση διαθεσίμων	Λοιπά	Σύνολο
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
2022												
Καθαρὰ έσοδα/(έξοδα) από τόκους	114,135	23,224	34,860	137,178	31,083	45,170	4,680	(34,649)	(100)	14,860	(134)	370,307
Καθαρὰ έσοδα/(έξοδα) από αμοιβές και προμήθειες	22,369	1,575	11,753	61,764	7,819	55,714	5,099	(175)	(7,749)	1,602	32,513	192,284
Καθαρὰ κέρδη/(ζημιές) από διαπραγμάτευση συναλλάγματος	992	50	591	2,424	80	6,020	126	-	-	21,008	-	31,291
Καθαρές (ζημιές)/κέρδη από χρηματοοικονομικά μέσα	(508)	-	-	-	4,557	-	(114)	(7)	(2,025)	4,911	3,238	10,052
Καθαρές (ζημιές)/κέρδη από αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος	614	83	(456)	454	6,220	45	(302)	-	-	(1,193)	(230)	5,235
Έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες μείον απαιτήσεις και προμήθειες	-	-	-	-	-	-	-	-	71,069	-	70	71,139
Καθαρὰ κέρδη/(ζημιές) από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα	-	-	-	-	-	-	-	181	(406)	-	(774)	(999)
Καθαρὰ κέρδη από πώληση αποθεμάτων ακινήτων	-	-	-	-	-	-	-	13,325	-	-	645	13,970
Λοιπά έσοδα	(71)	-	16	131	201	(2)	215	9,349	65	1	6,776	16,681
Συνολικά λειτουργικά έσοδα	137,531	24,932	46,764	201,951	49,960	106,947	9,704	(11,976)	60,854	41,189	42,104	709,960
Δαπάνες προσωπικού	(6,629)	(1,396)	(5,294)	(53,372)	(10,759)	(12,054)	(4,044)	(4,062)	(11,855)	(2,140)	(78,431)	(190,036)
Δαπάνες προσωπικού-σχέδια εθελούσιας αποχώρησης και άλλες παροχές τερματισμού	(1,167)	(216)	(2,060)	(46,536)	(9,125)	(5,249)	(1,311)	(571)	(2,475)	(426)	(35,189)	(104,325)
Ειδικός φόρος επί των καταθέσεων και άλλα τέλη/εισφορές	(3,752)	(294)	(1,938)	(23,509)	(91)	(7,864)	(1,044)	-	-	-	-	(38,492)
Προβλέψεις για επιδικίες, κανονιστικά θέματα και άλλες προβλέψεις (μετά από αναστροφές)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(11,880)	(11,880)
Άλλα λειτουργικά (έξοδα)/έσοδα (εξαιρουμένων των εξόδων από συμβουλευτικές υπηρεσίες και άλλων εξόδων αναδιάρθρωσης)	(34,579)	(6,618)	(15,684)	(77,242)	(22,222)	(9,938)	(2,280)	(18,105)	(11,724)	(10,132)	56,295	(152,229)
Άλλα λειτουργικά έξοδα - έξοδα από συμβουλευτικές υπηρεσίες και άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης	-	-	-	-	(2,193)	-	-	(731)	-	-	(11,212)	(14,136)
Λειτουργικά κέρδη πριν από πιστωτικές ζημιές και απομειώση	91,404	16,408	21,788	1,292	5,570	71,842	1,025	(35,445)	34,800	28,491	(38,313)	198,862
Πιστωτικές ζημιές χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	(7,572)	(203)	(1,024)	230	(48,393)	558	(1,535)	(3,422)	(427)	(823)	3,082	(59,529)
Απομείωση μετά την αναστροφή μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	-	-	-	-	-	-	-	(23,921)	-	-	(5,628)	(29,549)
Κέρδη/(ζημιές) πριν τη φορολογία	83,832	16,205	20,764	1,522	(42,823)	72,400	(510)	(62,788)	34,373	27,668	(40,859)	109,784
Φορολογία	(10,479)	(2,026)	(2,596)	(190)	5,353	(9,050)	(107)	7,151	(6,806)	(3,458)	(13,604)	(35,812)
Κέρδη/(ζημιές) μετά τη φορολογία	73,353	14,179	18,168	1,332	(37,470)	63,350	(617)	(55,637)	27,567	24,210	(54,463)	73,972
Δικαιώματα μειοψηφίας-κέρδη	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(2,866)	(2,866)
Κέρδη/(ζημιές) μετά τη φορολογία που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας	73,353	14,179	18,168	1,332	(37,470)	63,350	(617)	(55,637)	27,567	24,210	(57,329)	71,106

6. Οικονομική πληροφόρηση κατά τομέα (συνέχεια)

Ανάλυση ανά πελατειακό τομέα υφιστάμενης διαχείρισης του πελάτη (συνέχεια)

	Μεγάλες επιχειρήσεις	Διεθνείς επιχειρήσεις	Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	Ιδιώτες	Αναδιάρθρωσεις και ανακτητές χρεών	Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	Διαχείριση περιουσίας	ΔΔΑ	Ασφαλιστικές εργασίες	Διαχείριση διαθεσίμων	Λοιπά	Σύνολο
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
2021 (αναπροσαρμοσμένα)												
Καθαρά έσοδα/(έξοδα) από τόκους	90,045	16,120	29,175	77,110	48,138	7,823	747	(3,445)	(52)	22,273	8,366	296,300
Καθαρά έσοδα/(έξοδα) από αμοιβές και προμήθειες	22,923	759	9,465	45,537	13,041	54,782	5,592	(179)	(7,616)	1,632	25,860	171,796
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από διαπραγμάτευση συναλλαγμάτων	773	39	511	1,872	77	5,868	2,814	-	-	4,035	514	16,503
Καθαρές (ζημιές)/κέρδη από χρηματοοικονομικά μέσα	(113)	-	-	-	(17,179)	-	(338)	6	(541)	(6,797)	3,639	(21,323)
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος	5,986	485	1,058	304	(3,872)	(104)	2	-	-	-	-	3,859
Έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες μείον απαιτήσεις και προμήθειες	-	-	-	-	-	-	-	-	60,871	-	173	61,044
Καθαρές (ζημιές)/κέρδη από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα	-	-	-	-	-	-	-	(2,674)	245	-	601	(1,828)
Καθαρά κέρδη από πώληση αποθεμάτων ακινήτων	-	-	-	-	-	-	-	12,422	-	-	874	13,296
Λοιπά έσοδα	10	-	12	502	52	3	347	5,874	63	-	7,381	14,244
Συνολικά λειτουργικά έσοδα	119,624	17,403	40,221	125,325	40,257	68,372	9,164	12,004	52,970	21,143	47,408	553,891
Δαπάνες προσωπικού	(6,813)	(1,480)	(6,074)	(60,775)	(14,975)	(12,731)	(4,080)	(3,972)	(11,303)	(1,526)	(78,758)	(202,487)
Δαπάνες προσωπικού-σχέδια εθελούσιας αποχώρησης και άλλες παροχές τερματισμού	(1,094)	(111)	(1,470)	(8,464)	(1,911)	(1,724)	(79)	(483)	(1,113)	(178)	481	(16,146)
Ειδικός φόρος επί των καταθέσεων και άλλα τέλη/εισφορές	(3,236)	(223)	(1,802)	(23,197)	(110)	(7,095)	(687)	-	-	-	-	(36,350)
Προβλέψεις για επιδικίες, κανονιστικά θέματα και άλλες προβλέψεις (μετά από αναστροφές)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	523	523
Άλλα λειτουργικά (έξοδα)/έσοδα (εξαιρουμένων των εξόδων από συμβουλευτικές υπηρεσίες και άλλων εξόδων αναδιάρθρωσης)	(31,282)	(4,964)	(16,838)	(73,283)	(23,874)	(9,886)	(3,921)	(17,054)	(9,077)	(9,724)	55,316	(144,587)
Άλλα λειτουργικά έξοδα – έξοδα από συμβουλευτικές υπηρεσίες και άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης	-	-	-	-	(21,612)	-	-	(1,201)	-	-	(311)	(23,124)
Λειτουργικά κέρδη πριν από πιστωτικές ζημιές και απομείωση	77,199	10,625	14,037	(40,394)	(22,225)	36,936	397	(10,706)	31,477	9,715	24,659	131,720
Πιστωτικές ζημιές χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	(4,852)	(421)	1,967	12,880	(42,098)	804	(300)	(2,118)	(8)	129	(12,127)	(46,144)
Απομείωση μετά την αναστροφή μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	-	-	-	-	-	-	-	(47,062)	-	-	(2,394)	(49,456)
Κέρδη/(Ζημιές) πριν τη φορολογία	72,347	10,204	16,004	(27,514)	(64,323)	37,740	97	(59,886)	31,469	9,844	10,138	36,120
Φορολογία	(9,043)	(1,276)	(2,000)	3,439	8,040	(4,717)	(158)	7,255	(4,733)	(1,230)	180	(4,243)
Κέρδη/(Ζημιές) μετά τη φορολογία	63,304	8,928	14,004	(24,075)	(56,283)	33,023	(61)	(52,631)	26,736	8,614	10,318	31,877
Δικαιώματα μειοψηφίας-κέρδη	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(2,168)	(2,168)
Κέρδη/(Ζημιές) μετά τη φορολογία που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας	63,304	8,928	14,004	(24,075)	(56,283)	33,023	(61)	(52,631)	26,736	8,614	8,150	29,709

6. Οικονομική πληροφόρηση κατά τομέα (συνέχεια)

Ανάλυση συνόλου εσόδων

Το σύνολο εσόδων περιλαμβάνει τα καθαρά έσοδα από τόκους, τα καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες, τα καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος, τα καθαρά κέρδη/(ζημιές) από χρηματοοικονομικά μέσα, τα καθαρά κέρδη/(ζημιές) από την αποαναγνώριση των χρηματοοικονομικών στοιχείων που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος, τα έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες, τα καθαρά κέρδη/(ζημιές) από την επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα, τα καθαρά κέρδη/(ζημιές) από την πώληση αποθεμάτων ακινήτων και τα λοιπά έσοδα. Δεν υπήρχαν έσοδα που προέρχονταν από συναλλαγές με ένα μόνο εξωτερικό πελάτη τα οποία ανέρχονταν σε 10% ή περισσότερο των εσόδων του Συγκροτήματος.

	Μεγάλες επιχειρήσεις	Διεθνείς επιχειρήσεις	Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	Ιδιώτες	Αναδιαρθρώσεις και ανακτήσεις χρεών	Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	Διαχείριση περιουσίας	ΔΔΑ	Ασφαλιστικές εργασίες	Διαχείριση διαθεσίμων	Λοιπά	Σύνολο
2022	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Έσοδα από τρίτους	154,621	28,570	50,413	213,309	54,216	103,182	10,517	(8,848)	68,365	(5,710)	41,325	709,960
(Έξοδα)/έσοδα μεταξύ τομέων	(17,090)	(3,638)	(3,649)	(11,358)	(4,256)	3,765	(813)	(3,128)	(7,511)	46,899	779	-
Σύνολο εσόδων	137,531	24,932	46,764	201,951	49,960	106,947	9,704	(11,976)	60,854	41,189	42,104	709,960

2021 (αναπροσαρμοσμένα)												
Έσοδα από τρίτους	136,722	21,041	43,892	137,484	44,281	64,635	9,929	15,132	59,770	(25,756)	46,761	553,891
(Έξοδα)/έσοδα μεταξύ τομέων	(17,098)	(3,638)	(3,671)	(12,159)	(4,024)	3,737	(765)	(3,128)	(6,800)	46,899	647	-
Σύνολο εσόδων	119,624	17,403	40,221	125,325	40,257	68,372	9,164	12,004	52,970	21,143	47,408	553,891

Ανάλυση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων

	Μεγάλες επιχειρήσεις	Διεθνείς επιχειρήσεις	Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	Ιδιώτες	Αναδιαρθρώσεις και ανακτήσεις χρεών	Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	Διαχείριση περιουσίας	ΔΔΑ	Ασφαλιστικές εργασίες	Διαχείριση διαθεσίμων	Λοιπά	Σύνολο
2022	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Περιουσιακά στοιχεία												
Περιουσιακά στοιχεία	3,556,475	684,696	1,020,727	4,193,741	313,657	137,399	72,438	1,115,788	998,966	12,291,132	1,408,357	25,793,376
Περιουσιακά στοιχεία μεταξύ τομέων	-	-	-	-	-	-	(9,313)	(35,214)	(18,807)	-	(25,938)	(89,272)
	3,556,475	684,696	1,020,727	4,193,741	313,657	137,399	63,125	1,080,574	980,159	12,291,132	1,382,419	25,704,104
Περιουσιακά στοιχεία μεταξύ Κύπρου και εργασιών στο εξωτερικό												(269,489)
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων												25,434,615

6. Οικονομική πληροφόρηση κατά τομέα (συνέχεια)

Ανάλυση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων (συνέχεια)

	Μεγάλες επιχειρήσεις	Διεθνείς επιχειρήσεις	Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	Ιδιώτες	Αναδιαρθρώσεις και ανακτήσεις χρεών	Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	Διαχείριση περιουσίας	ΔΔΑ	Ασφαλιστικές εργασίες	Διαχείριση διαθεσίμων	Λοιπά	Σύνολο
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
2021 (αναπροσαρμοσμένα)												
Περιουσιακά στοιχεία												
Περιουσιακά στοιχεία	3,515,114	636,819	1,036,958	4,011,930	703,926	134,596	73,512	1,282,342	1,023,678	11,412,964	1,583,202	25,415,041
Περιουσιακά στοιχεία μεταξύ τομέων	-	-	-	-	-	-	(12,036)	(16,240)	(20,367)	-	(15,227)	(63,870)
	3,515,114	636,819	1,036,958	4,011,930	703,926	134,596	61,476	1,266,102	1,003,311	11,412,964	1,567,975	25,351,171
Περιουσιακά στοιχεία μεταξύ Κύπρου και εργασιών στο εξωτερικό												(388,474)
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων												24,962,697

	Μεγάλες επιχειρήσεις	Διεθνείς επιχειρήσεις	Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	Ιδιώτες	Αναδιαρθρώσεις και ανακτήσεις χρεών	Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	Διαχείριση περιουσίας	ΔΔΑ	Ασφαλιστικές εργασίες	Διαχείριση διαθεσίμων	Λοιπά	Σύνολο
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
2022												
Υποχρεώσεις												
Υποχρεώσεις	1,915,300	139,898	1,007,555	11,333,783	33,806	3,957,050	628,578	10,049	784,727	3,183,550	699,535	23,693,831
Υποχρεώσεις μεταξύ τομέων	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(89,272)	-	(89,272)
	1,915,300	139,898	1,007,555	11,333,783	33,806	3,957,050	628,578	10,049	784,727	3,094,278	699,535	23,604,559
Υποχρεώσεις μεταξύ Κύπρου και εργασιών στο εξωτερικό												(270,614)
Σύνολο υποχρεώσεων												23,333,945

2021 (αναπροσαρμοσμένα)												
Υποχρεώσεις												
Υποχρεώσεις	1,602,216	145,934	866,860	11,051,397	45,994	3,500,183	335,587	13,359	826,816	4,161,124	785,469	23,334,939
Υποχρεώσεις μεταξύ τομέων	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(63,870)	-	(63,870)
	1,602,216	145,934	866,860	11,051,397	45,994	3,500,183	335,587	13,359	826,816	4,097,254	785,469	23,271,069
Υποχρεώσεις μεταξύ Κύπρου και εργασιών στο εξωτερικό												(389,599)
Υποχρεώσεις												22,881,470

Οι οικονομικές πληροφορίες κατά τομέα των καταθέσεων και των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες παρουσιάζονται στη Σημείωση 31 και στις Σημειώσεις 45.2 και 45.6 αντίστοιχα.

6. Οικονομική πληροφόρηση κατά τομέα (συνέχεια)

Ανάλυση κύκλου εργασιών

	2022	2021 (αναπροσαρ- μοσμένα)
	€000	€000
Έσοδα από τόκους και έσοδα παρόμοια με έσοδα από τόκους	450,968	388,549
Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	202,583	180,212
Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος	31,291	16,503
Μεικτά ασφάλιστρα (Σημ. 12)	210,347	190,432
Ζημιές από επενδύσεις σε ακίνητα και αποθέματα ακινήτων	(7,657)	(35,307)
Λοιπά έσοδα	16,681	14,244
	904,213	754,633

Η ανάλυση των 'Ζημιές από επενδύσεις σε ακίνητα και αποθέματα ακινήτων' παρατίθεται στον πιο κάτω πίνακα:

	2022	2021
	€000	€000
Καθαρές ζημιές από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα	(999)	(1,828)
Καθαρά κέρδη από πώληση αποθεμάτων ακινήτων	13,970	13,296
Απομείωση αποθεμάτων ακινήτων (Σημ. 16)	(20,628)	(46,775)
	(7,657)	(35,307)

7. Έσοδα από τόκους και έσοδα παρόμοια με έσοδα από τόκους

Έσοδα από τόκους

	2022	2021
	€000	€000
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε αποσβεσμένο κόστος:		
- Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	335,653	309,280
- Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες και κεντρικές τράπεζες	42,545	1,117
- Ομόλογα	12,113	7,574
- Άλλα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (Σημ. 28)	10,889	5,335
Ομόλογα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων	9,231	12,528
Αρνητικά έσοδα από τόκους για χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες	18,418	25,094
	428,849	360,928

Έσοδα παρόμοια με έσοδα από τόκους

	2022	2021
	€000	€000
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	10,963	12,382
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	11,156	15,239
	22,119	27,621

8. Έξοδα από τόκους και έξοδα παρόμοια με έξοδα από τόκους

Έξοδα από τόκους

	2022	2021
	€000	€000
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις σε αποσβεσμένο κόστος:		
- Καταθέσεις πελατών	6,857	5,707
- Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες και καταθέσεις από τράπεζες	7,151	1,623
- Ομολογιακά δάνεια	7,857	4,055
- Υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης	20,658	23,632
Αρνητικά έξοδα από τόκους σε δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες και υπόλοιπα με κεντρικές τράπεζες	23,184	31,919
Έξοδα από τόκους μισθώσεων (Σημ. 43)	114	121
	65,821	67,057

Έξοδα παρόμοια με έξοδα από τόκους

	2022	2021
	€000	€000
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	14,840	25,192

9. Έσοδα και έξοδα από αμοιβές και προμήθειες

Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες

	2022	2021
	€000	€000
Αμοιβές και προμήθειες που σχετίζονται με χορηγήσεις	47,050	46,445
Άλλες τραπεζικές προμήθειες	112,562	96,325
Αμοιβές για υπηρεσίες που λήφθηκαν για το χαρτοφυλάκιο δανείων που πωλήθηκε στο πλαίσιο του Project Helix 3/Helix 2	5,564	7,009
Αμοιβές από αμοιβαία κεφάλαια και διαχείριση περιουσιακών στοιχείων	3,652	3,896
Χρηματιστηριακές προμήθειες	858	1,029
Άλλες προμήθειες	32,897	25,508
	202,583	180,212

Οι αμοιβές από αμοιβαία κεφάλαια και διαχείριση περιουσιακών στοιχείων σχετίζονται με καταπιστευματικές και συναφείς δραστηριότητες.

Οι αμοιβές και προμήθειες που σχετίζονται με χορηγήσεις περιλαμβάνουν προμήθειες από διευθετήσεις πιστωτικών καρτών ύψους €26,257 χιλ. (2021: €24,810 χιλ.). Οι άλλες τραπεζικές προμήθειες περιλαμβάνουν προμήθειες από εντολές πληρωμών ύψους €27,439 χιλ. (2021: €27,462 χιλ.) και αμοιβές από συντήρηση λογαριασμών ύψους €29,266 χιλ. (2021: €23,388 χιλ.). Οι προμήθειες ρευστότητας περιλαμβάνονται επίσης στις άλλες τραπεζικές προμήθειες και ανέρχονται σε €15,663 χιλ. (2021: €12,906 χιλ.).

Έξοδα από αμοιβές και προμήθειες

	2022	2021
	€000	€000
Τραπεζικές προμήθειες	9,984	8,013
Αμοιβές από αμοιβαία κεφάλαια και διαχείριση περιουσιακών στοιχείων	284	278
Χρηματιστηριακές προμήθειες	31	125
	10,299	8,416

10. Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος

Τα καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος αποτελούνται από τη μετατροπή χρηματικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων σε ξένο νόμισμα κατά την ημερομηνία αναφοράς, τα πραγματοποιηθέντα συναλλαγματικά κέρδη/(ζημιές) από συναλλαγές σε ξένο νόμισμα που έχουν διακανονιστεί κατά τη διάρκεια του έτους και από τη μεταβολή στην εύλογη αξία παραγώγων ξένου συναλλάγματος.

11. Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από χρηματοοικονομικά μέσα

	2022	2021 (αναπροσαρ- μοσμένα)
	€000	€000
Χρηματοοικονομικά μέσα προς εμπορία:		
- παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	280	132
Άλλες επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων:		
- ομόλογα	7,326	5,534
- αμοιβαία κεφάλαια	(2,139)	(829)
- μετοχές	55	3,139
Καθαρή ζημιά από πώληση ομολόγων στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων	(2,384)	-
Καθαρή ζημιά από πρόωρη εξαγορά υποχρέωσης μειωμένης εξασφάλισης (Σημ. 33)	-	(12,558)
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (Σημ. 22)	4,050	(17,292)
Μεταβολή στην εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων σε αντισταθμίσεις εύλογης αξίας:		
- αντισταθμιστικά μέσα (Σημ. 21)	65,427	19,878
- αντισταθμισμένα μέσα (Σημ. 21)	(62,563)	(19,327)
	10,052	(21,323)

12. Έσοδα από περιουσιακά στοιχεία και έξοδα από υποχρεώσεις από ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές συμβάσεις

Έσοδα από περιουσιακά στοιχεία από ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές συμβάσεις

	2022			2021		
	Κλάδος ζωής	Γενικός κλάδος	Σύνολο	Κλάδος ζωής	Γενικός κλάδος	Σύνολο
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Μεικτά ασφάλιστρα	127,152	83,195	210,347	113,171	77,261	190,432
Αντασφάλιστρα	(18,258)	(42,729)	(60,987)	(17,084)	(35,311)	(52,395)
Καθαρά ασφάλιστρα	108,894	40,466	149,360	96,087	41,950	138,037
Μεταβολή στη πρόβλεψη για μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα	-	851	851	-	(649)	(649)
Σύνολο καθαρών δεδουλευμένων ασφαλιστρών	108,894	41,317	150,211	96,087	41,301	137,388
Καθαρή (ζημιά)/κέρδος από επενδύσεις και λοιπά (έξοδα)/έσοδα	(43,226)	-	(43,226)	45,766	-	45,766
Προμήθειες από αντασφαλιστές και λοιπά έσοδα	7,769	14,041	21,810	7,784	11,209	18,993
	73,437	55,358	128,795	149,637	52,510	202,147
Μεταβολή στην αξία των ασφαλιστηρίων συμβολαίων σε ισχύ πριν τη φορολογία (Σημ. 26)	(14,114)	-	(14,114)	3,714	-	3,714
	59,323	55,358	114,681	153,351	52,510	205,861

Έξοδα από υποχρεώσεις από ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές συμβάσεις

	2022			2021		
	Κλάδος ζωής	Γενικός κλάδος	Σύνολο	Κλάδος ζωής	Γενικός κλάδος	Σύνολο
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Μεικτές πληρωμές προς ασφαλιζόμενους	(66,758)	(23,464)	(90,222)	(51,101)	(22,766)	(73,867)
Μερίδιο αντασφαλιστών στις πληρωμές προς ασφαλιζόμενους	4,987	9,925	14,912	4,970	8,858	13,828
Μεικτή μεταβολή των υποχρεώσεων ασφαλιστηρίων συμβολαίων	63,131	(4,567)	58,564	(64,375)	1,171	(63,204)
Μερίδιο αντασφαλιστών στην μεικτή μεταβολή των υποχρεώσεων ασφαλιστηρίων συμβολαίων	(2,405)	2,219	(186)	2,939	(1,833)	1,106
Προμήθειες σε ασφαλιστικούς αντιπροσώπους και άλλα άμεσα έξοδα πωλήσεων	(20,151)	(6,459)	(26,610)	(16,787)	(5,893)	(22,680)
	(21,196)	(22,346)	(43,542)	(124,354)	(20,463)	(144,817)

Η μείωση των εσόδων από περιουσιακά στοιχεία από ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές συμβάσεις κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 επηρεάστηκε από την αποτίμηση των συνδεδεμένων επενδύσεων (unit-linked investments), αλλά υπήρξε θετικός αντίκτυπος στα αντίστοιχα τεχνικά αποθεματικά των οποίων η κίνηση αναφέρεται στα έξοδα από υποχρεώσεις από ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές συμβάσεις.

12. Έσοδα από περιουσιακά στοιχεία και έξοδα από υποχρεώσεις από ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές συμβάσεις (συνέχεια)

Πέραν των πιο πάνω, τα ακόλουθα έσοδα και έξοδα από ασφαλιστικές εργασίες έχουν αναγνωρισθεί στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων:

	2022			2021		
	Κλάδος Ζωής €000	Γενικός κλάδος €000	Σύνολο €000	Κλάδος Ζωής €000	Γενικός κλάδος €000	Σύνολο €000
Καθαρά (έξοδα)/έσοδα από περιουσιακά στοιχεία μη συνδεδεμένα με επενδύσεις	(83)	(243)	(326)	(68)	188	120
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και λοιπά έσοδα μη συνδεδεμένα με επενδύσεις	40	(2,833)	(2,793)	1,114	(535)	579
Δαπάνες προσωπικού	(5,674)	(8,010)	(13,684)	(5,271)	(7,335)	(12,606)
Λοιπά λειτουργικά έξοδα	(6,010)	(4,492)	(10,502)	(5,668)	(4,015)	(9,683)

13. Λοιπά έσοδα

	2022	2021 (αναπροσαρμ- μοσμένα)
	€000	€000
Έσοδα από μερίσματα	940	1,774
(Ζημιά)/κέρδος από πωλήσεις και διαγραφές ακινήτων και εξοπλισμού και άυλων περιουσιακών στοιχείων	(13)	7
Ενοίκια από επενδύσεις σε ακίνητα	4,263	4,630
Ενοίκια από αποθέματα ακινήτων	257	357
Έσοδα από ξενοδοχειακές δραστηριότητες, δραστηριότητες γκολφ και άλλες δραστηριότητες αναψυχής	3,559	2,539
Μερίδιο στα κέρδη συγγενών εταιρειών	-	137
Ζημιές από πώληση/διάλυση θυγατρικών και συγγενών εταιρειών	-	(724)
Λοιπά έσοδα	7,675	5,524
	16,681	14,244

Τα έσοδα από ξενοδοχειακές δραστηριότητες, δραστηριότητες γκολφ και άλλες δραστηριότητες αναψυχής σχετίζονται κυρίως με τις δραστηριότητες θυγατρικών που αποκτήθηκαν ως ανταλλαγή για την εξόφληση χρέους στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων αναδιάρθρωσης των δανείων πελατών.

Οι ζημιές από πώληση/διάλυση θυγατρικών για το 2021 σχετίζονται κυρίως με τη ζημιά από τη πώληση της θυγατρικής Global Balanced Fund of Funds Salamis Variable Capital Investment Company Plc και τη ζημιά από τη πώληση της θυγατρικής CLR Investment Fund Public Plc (Σημ. 51) και τη ζημιά από τη πώληση της συγγενικής εταιρείας Apollo Global Equity Fund of Funds Variable Capital Investment Company Plc (Σημ. 52).

14. Δαπάνες προσωπικού

Δαπάνες προσωπικού

	2022	2021
	€000	€000
Μισθοί	150,506	160,605
Εισφορές εργοδότη σε κυβερνητικά ταμεία κοινωνικών ασφαλίσεων	27,192	28,186
Επιβάρυνση για ωφελήματα αφυπηρέτησης	12,016	13,696
Κόστος παροχών που εξαρτώνται από την αξία μετοχών	322	-
	190,036	202,487
Έξοδα αναδιάρθρωσης - σχέδια εθελούσιας αποχώρησης και άλλες παροχές τερματισμού	104,325	16,146
	294,361	218,633

Κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022, ποσό ύψους €1,719 χιλ. (2021: €1,235 χιλ.) που αφορά με δαπάνες προσωπικού έχει κεφαλαιοποιηθεί ως λογισμικό πρόγραμμα που έχει αναπτυχθεί εσωτερικά (Σημ. 26).

Ο αριθμός προσωπικού του Συγκροτήματος στις 31 Δεκεμβρίου 2022 ανήλθε σε 2,889 (2021: 3,438 περιλαμβανομένων 49 ατόμων που αποδέχτηκαν το σχέδιο εθελούσιας αποχώρησης και αποχώρησαν από το Συγκρότημα στις αρχές του 2022).

Τον Ιούλιο του 2022, το Συγκρότημα ολοκλήρωσε το σχέδιο εθελούσιας αποχώρησης, μέσω του οποίου 559 υπάλληλοι πλήρους απασχόλησης εγκρίθηκαν για να αποχωρήσουν με συνολικό κόστος €101,195 χιλ.

Τον Ιανουάριο του 2022, η θυγατρική εταιρεία του Συγκροτήματος, JCC Payments Systems Ltd, προχώρησε σε σχέδιο εθελούσιας αποχώρησης για τους υπαλλήλους της, μέσω του οποίου εγκρίθηκε η αποχώρηση 15 υπαλλήλων με συνολικό κόστος €3,130 χιλ. Το Δεκέμβριο 2021, το Συγκρότημα ολοκλήρωσε ένα σχέδιο εθελούσιας αποχώρησης μέσω του οποίου 102 υπάλληλοι πλήρους απασχόλησης του Συγκροτήματος έλαβαν εγκρίσεις για να αποχωρήσουν με συνολικό κόστος €16,146 χιλ.

Τον Ιούλιο 2021, η BOC PCL κατέληξε σε συμφωνία με την Ένωση Τραπεζικών Υπαλλήλων Κύπρου για την ανανέωση της συλλογικής σύμβασης για τα έτη 2021 και 2022. Η συμφωνία αφορά συγκεκριμένες αλλαγές περιλαμβανομένης της δημιουργίας μιας νέας δομής μισθολογικής κατάταξης που συνδέεται με την αξία κάθε θέσης εργασίας καθώς και την εισαγωγή αμοιβής στη βάση της απόδοσης ως μέρος της ετήσιας αύξησης του μισθού.

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει το μέσο όρο αριθμού υπαλλήλων (πλήρους απασχόλησης) στην Κύπρο για το 2022 και το 2021, ανά πελατειακό τομέα υφιστάμενης διαχείρισης του πελάτη και ανά γεωγραφική περιοχή του Συγκροτήματος ως ακολούθως:

	2022	2021
Μεγάλες επιχειρήσεις	60	92
Διεθνείς επιχειρήσεις	30	69
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	95	107
Ιδιώτες	1,019	1,091
Αναδιάρθρωσεις και ανακτήσεις χρεών	180	247
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	218	243
Διαχείριση περιουσίας	36	37
Διαχείριση διαθεσίμων	26	23
Διεύθυνση Διαχείρισης Ακινήτων	45	55
Ασφαλιστικές εργασίες	201	203
Λοιπά (κυρίως κεντρικές υπηρεσίες)	1,299	1,348
Σύνολο Κύπρος	3,209	3,515
Άλλες χώρες	11	15
	3,220	3,530

14. Δαπάνες προσωπικού (συνέχεια)

14.1 Ωφελήματα αφυπηρέτησης

Ωφελήματα αφυπηρέτησης

Επιπρόσθετα των εισφορών εργοδότη σε κυβερνητικά ταμεία κοινωνικών ασφαλίσεων, το Συγκρότημα λειτουργεί προγράμματα για παροχή πρόσθετων ωφελημάτων αφυπηρέτησης, όπως περιγράφεται πιο κάτω:

	2022 €000	2021 €000
Προγράμματα καθορισμένων παροχών	652	586
Προγράμματα καθορισμένων εισφορών	11,364	13,110
	12,016	13,696

Κύπρος

Το βασικό πρόγραμμα αφυπηρέτησης για το μόνιμο προσωπικό του Συγκροτήματος στην Κύπρο (86% του συνολικού προσωπικού του Συγκροτήματος) είναι ένα πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών. Το πρόγραμμα αυτό προέβλεπε εισφορές εργοδότη ύψους 9% την περίοδο 1 Ιανουαρίου 2021 μέχρι 31 Αυγούστου 2021, αναθεωρήθηκε στο 8% από 1 Σεπτεμβρίου 2021 και εισφορές υπαλλήλου 3%-10% επί του μεικτού μισθού του υπαλλήλου για το 2022 και 2021. Το πρόγραμμα διαχειρίζεται μια Διαχειριστική Επιτροπή, η οποία διορίζεται από τα μέλη.

Τα προηγούμενα χρόνια, μικρός αριθμός μελών του προσωπικού που δεν συμμετείχε στο βασικό πρόγραμμα αφυπηρέτησης, ήταν μέλη ενός προγράμματος συνταξιοδότησης το οποίο ήταν κλειστό για νέα μέλη και μπορούσαν να λάβουν μέρος ή το σύνολο του ωφελήματος αφυπηρέτησής τους με την καταβολή σύνταξης διά βίου. Το πρόγραμμα αυτό διαχειρίζεται Διαχειριστική Επιτροπή που επί του παρόντος απαρτίζεται από αντιπροσώπους του εργοδότη. Το πρόγραμμα συνταξιοδότησης βρίσκεται στη διαδικασία εκκαθάρισης, καθώς το τελευταίο μέλος εξήλθε από το πρόγραμμα κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

Μικρός αριθμός υπαλλήλων θυγατρικών εταιρειών του Συγκροτήματος στην Κύπρο είναι επίσης μέλη προγραμμάτων καθορισμένων παροχών. Αυτά τα προγράμματα είναι χρηματοδοτημένα με περιουσιακά στοιχεία που καλύπτουν τις υποχρεώσεις, οι οποίες κρατούνται σε ξεχωριστές οντότητες.

Ελλάδα

Έπειτα της απόφασης της ΕΔΔΠΧΑ τον Μάιο 2021 σχετικά με τον καθορισμό της περιόδου υπηρεσίας κατά την οποία μια οικονομική οντότητα μπορεί να αποδώσει ωφελήματα σε ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα καθορισμένων παροχών, το Συγκρότημα δεν φέρει καμία υποχρέωση ωφελήματος αφυπηρέτησης για τους υπαλλήλους του στην Ελλάδα στις 31 Δεκεμβρίου 2022 και 2021 και ως εκ τούτου τα συσσωρευμένα αναλογιστικά κέρδη/ζημιές που αποδίδονται σε αυτά τα προγράμματα διαγράφηκαν από τις 31 Δεκεμβρίου 2021. Κατά τις 31 Δεκεμβρίου 2022 και 2021 η υπολειπόμενη υποχρέωση του ωφελήματος αφυπηρέτησης στην Ελλάδα αφορούσε τις θυγατρικές του Συγκροτήματος.

Ηνωμένο Βασίλειο

Το Συγκρότημα έχει αναλάβει κατά τα προηγούμενα χρόνια την υποχρέωση του προγράμματος καθορισμένων παροχών των υπαλλήλων της πρώην θυγατρικής του Συγκροτήματος στο Ηνωμένο Βασίλειο, το οποίο είναι κλειστό από τον Δεκέμβριο του 2008 για μελλοντικές δεδουλευμένες παροχές για ενεργά μέλη.

Άλλες χώρες

Το Συγκρότημα δεν λειτουργεί προγράμματα παροχής ωφελημάτων αφυπηρέτησης στη Ρουμανία και Ρωσία.

Ανάλυση των αποτελεσμάτων των αναλογιστικών εκτιμήσεων για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών

Ποσά που αναγνωρίστηκαν στον ενοποιημένο ισολογισμό	2022 €000	2021
Υποχρεώσεις (Σημ. 34)	3,694	1,673
Περιουσιακά στοιχεία (Σημ. 28)	(816)	-
	2,878	1,673

14. Δαπάνες προσωπικού (συνέχεια)

14.1 Ωφελήματα αφυπηρέτησης (συνέχεια)

Δύο από τα σχέδια παρουσιάζουν χρηματοδοτούμενο πλεόνασμα ύψους €10,739 χιλ. ένα εκ των οποίων είναι υπό εκκαθάριση με χρηματοδοτούμενο πλεόνασμα ύψους €1,600 χιλ. (2021: δύο σχέδια με πλεόνασμα ύψους €5,462 χιλ.) το οποίο δεν αναγνωρίζεται ως περιουσιακό στοιχείο, βάσει του ότι το Συγκρότημα δεν κατέχει άνευ όρων δικαίωμα στα μελλοντικά οικονομικά οφέλη, είτε μέσω επιστροφής χρημάτων, είτε μέσω μείωσης στις μελλοντικές εισφορές.

Τα ποσά που αναγνωρίστηκαν στον ενοποιημένο ισολογισμό και η κίνηση στην καθαρή παρούσα αξία της υποχρέωσης κατά την διάρκεια του 2022 και 2021 παρουσιάζονται πιο κάτω:

14. Δαπάνες προσωπικού (συνέχεια)

14.1 Ωφελήματα αφυπηρέτησης (συνέχεια)

	Παρούσα αξία της υποχρέωσης	Εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων των προγραμμάτων	Καθαρό ποσό πριν την επίδραση του ανώτατου επιτρεπόμενου ορίου αναγνώρισης στο πλεόνασμα	Επίδραση ελάχιστης απαίτησης για χρηματοδότηση/ ανώτατου επιτρεπόμενου ορίου αναγνώρισης στο πλεόνασμα	Καθαρή παρούσα υποχρέωση καθορισμένων παροχών
	€000	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου 2022	95,038	(98,827)	(3,789)	5,462	1,673
Κόστος τρέχουσας υπηρεσίας	479	-	479	-	479
Ζημιά από περικοπές και διακανονισμούς	219	-	219	-	219
Καθαρά έξοδα/(έσοδα) από τόκους	1,523	(1,569)	(46)	-	(46)
Συνολικό ποσό που αναγνωρίστηκε στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων	2,221	(1,569)	652	-	652
Επαναμετρήσεις:					
Απόδοση περιουσιακών στοιχείων προγραμμάτων μη συμπεριλαμβανομένων ποσών που έχουν συμπεριληφθεί στα καθαρά έξοδα από τόκους	-	30,400	30,400	-	30,400
Αναλογιστικές ζημιές από αλλαγές σε οικονομικές παραδοχές	(34,016)	-	(34,016)	-	(34,016)
Δημογραφικές προσαρμογές	(721)	-	(721)	-	(721)
Εμπειρικές προσαρμογές	3,008	-	3,008	-	3,008
Αλλαγή λόγω της επίδρασης του ανώτατου επιτρεπόμενου ορίου αναγνώρισης στο πλεόνασμα	-	-	-	5,617	5,617
Συνολικό ποσό που αναγνωρίστηκε στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων	(31,729)	30,400	(1,329)	5,617	4,288
Συναλλαγματικές διαφορές	(4,077)	4,296	219	(339)	(120)
Εισφορές:					
Εργοδότης	-	(3,615)	(3,615)	-	(3,615)
Συμμετέχοντες στα προγράμματα	183	(183)	-	-	-
Παροχές που καταβλήθηκαν από τα προγράμματα	(6,893)	6,893	-	-	-
Παροχές που καταβλήθηκαν απευθείας από τον εργοδότη	-	-	-	-	-
31 Δεκεμβρίου 2022	54,743	(62,605)	(7,862)	10,740	2,878

14. Δαπάνες προσωπικού (συνέχεια)

14.1 Ωφελήματα αφυπηρέτησης (συνέχεια)

	Παρούσα αξία της υποχρέωσης	Εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων των προγραμμάτων	Καθαρό ποσό πριν την επίδραση του ανώτατου επιτρεπόμενου ορίου αναγνώρισης στο πλεόνασμα	Επίδραση ελάχιστης απαίτησης για χρηματοδότηση/ ανώτατου επιτρεπόμενου ορίου αναγνώρισης στο πλεόνασμα	Καθαρή παρούσα υποχρέωση καθορισμένων παροχών
	€000	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου 2021	93,012	(86,203)	6,809	2,759	9,568
Κόστος τρέχουσας υπηρεσίας	533	-	533	-	533
Καθαρά έξοδα/(έσοδα) από τόκους	1,178	(1,125)	53	-	53
Συνολικό ποσό που αναγνωρίστηκε στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων	1,711	(1,125)	586	-	586
Επαναμετρήσεις:					
Απόδοση περιουσιακών στοιχείων προγραμμάτων μη συμπεριλαμβανομένων ποσών που έχουν συμπεριληφθεί στα καθαρά έξοδα από τόκους	-	(5,563)	(5,563)	-	(5,563)
Αναλογιστικές ζημιές από αλλαγές σε οικονομικές παραδοχές	(2,530)	-	(2,530)	-	(2,530)
Δημογραφικές προσαρμογές	(170)	-	(170)	-	(170)
Εμπειρικές προσαρμογές	409	-	409	-	409
Αλλαγή λόγω της επίδρασης του ανώτατου επιτρεπόμενου ορίου αναγνώρισης στο πλεόνασμα	-	-	-	2,703	2,703
Συνολικό ποσό που αναγνωρίστηκε στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων	(2,291)	(5,563)	(7,854)	2,703	(5,151)
Συναλλαγματικές διαφορές	5,291	(4,993)	298	-	298
Εισφορές:					
Εργοδότης	-	(3,585)	(3,585)	-	(3,585)
Συμμετέχοντες στα προγράμματα	185	(185)	-	-	-
Παροχές που καταβλήθηκαν από τα προγράμματα	(2,827)	2,827	-	-	-
Παροχές που καταβλήθηκαν απευθείας από τον εργοδότη	(43)	-	(43)	-	(43)
31 Δεκεμβρίου 2021	95,038	(98,827)	(3,789)	5,462	1,673

14. Δαπάνες προσωπικού (συνέχεια)

14.1 Ωφελήματα αφυπηρέτησης (συνέχεια)

Η πραγματική απόδοση των περιουσιακών στοιχείων των προγραμμάτων για το έτος 2022 ήταν ζημιά ύψους €28,831 χιλ. (2021: κέρδος €6,688 χιλ.), κυρίως λόγω της μείωσης των τιμών των ομολόγων και των μετοχών κατά τη διάρκεια του έτους.

Τα περιουσιακά στοιχεία των χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων συνήθως κατέχονται από ξεχωριστές οντότητες, είτε ως συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία, είτε ως μέρος ενός γενικού σχεδίου, είτε ως ασφαλιστικά συμβόλαια και διέπονται από τους τοπικούς κανονισμούς και την πρακτική σε κάθε χώρα.

Τα περιουσιακά στοιχεία των προγραμμάτων συνταξιοδότησης επενδύονται σε διάφορες κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων, προκειμένου να διατηρηθεί μια ισορροπία μεταξύ κινδύνου και απόδοσης. Οι επενδύσεις είναι καλά διεσπαρμένες ώστε να περιορίζεται η οικονομική επίδραση αποτυχίας οποιασδήποτε μεμονωμένης επένδυσης. Μέσω των σχεδίων καθορισμένων παροχών, το Συγκρότημα είναι εκτεθειμένο σε αριθμό κινδύνων όπως περιγράφονται πιο κάτω:

Κίνδυνος επιτοκίου	Το Συγκρότημα εκτίθεται σε κίνδυνο επιτοκίου, λόγω της ασυμφωνίας της διάρκειας των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων.
Μεταβολές στις αποδόσεις των ομολόγων	Μια μείωση των αποδόσεων των εταιρικών ομολόγων θα αυξήσει τις υποχρεώσεις, αν και αυτό θα αντισταθμιστεί εν μέρει από αύξηση στην αξία των ομολόγων.
Κίνδυνος πληθωρισμού	Το Συγκρότημα αντιμετωπίζει κίνδυνο πληθωρισμού, αφού οι υποχρεώσεις είναι είτε άμεσα (μέσω αυξήσεων στις συντάξεις), είτε έμμεσα (μέσω αυξήσεων στους μισθούς), εκτεθειμένες σε κίνδυνο πληθωρισμού. Επενδύσεις που οι αποδόσεις τους συνδέονται με τον πληθωρισμό (δηλαδή πραγματικές αποδόσεις μέσω των επενδύσεων όπως μετοχές, τιμαριθμοποιημένα ομόλογα και περιουσιακά στοιχεία, των οποίων η απόδοση αυξάνεται με αύξηση του πληθωρισμού) θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για την καλύτερη αντιστοιχία με τις αναμενόμενες αυξήσεις των υποχρεώσεων.
Μεταβλητότητα περιουσιακών στοιχείων	Οι υποχρεώσεις υπολογίζονται χρησιμοποιώντας προεξοφλητικό επιτόκιο που ορίζεται σε συνάρτηση με τις αποδόσεις των εταιρικών ομολόγων. Εάν τα περιουσιακά στοιχεία έχουν χαμηλότερη απόδοση, αυτό θα δημιουργήσει έλλειμμα.

Οι κύριες κατηγορίες των περιουσιακών στοιχείων των προγραμμάτων σαν ποσοστό του συνόλου των περιουσιακών τους στοιχείων είναι:

	2022	2021
Μετοχές	13%	20%
Ομόλογα	57%	48%
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες	13%	15%
Επενδυτικά ταμεία	17%	17%
	100%	100%

Τα περιουσιακά στοιχεία των χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων περιλαμβάνουν μετοχικούς τίτλους που εξέδωσε η Εταιρία, η εύλογη αξία των οποίων κατά τις 31 Δεκεμβρίου 2022 ανέρχεται σε €95 χιλ. (2021: €57 χιλ.).

Το Συγκρότημα αναμένει ότι θα κάνει επιπρόσθετες συνεισφορές στα προγράμματα καθορισμένων παροχών ύψους €3,606 χιλ. κατά το 2023.

Στο τέλος της περιόδου αναφοράς, η μέση διάρκεια των υποχρεώσεων καθορισμένων παροχών ήταν 14 χρόνια (2021: 18 χρόνια).

14. Δαπάνες προσωπικού (συνέχεια)

14.1 Ωφελήματα αφυπηρέτησης (συνέχεια)

Κύριες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν στις αναλογιστικές εκτιμήσεις

Η παρούσα αξία των συνταξιοδοτικών υποχρεώσεων των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών υπολογίζεται ετησίως με την αναλογιστική μέθοδο Προβλεπόμενης Πιστωτικής Μονάδας (Projected Unit Credit Method) από ανεξάρτητους αναλογιστές. Οι κύριες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για την αποτίμηση των υπόλοιπων σχεδίων αφυπηρέτησης του Συγκροτήματος κατά το 2022 και 2021 παρουσιάζονται πιο κάτω:

2022	Κύπρος	Ελλάδα	Ηνωμένο Βασίλειο
Προεξοφλητικό επιτόκιο	3.85%	δ/ε	5.00%
Συντελεστής πληθωρισμού	2.50%	δ/ε	3.10%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	2.50%	δ/ε	δ/ε
Αύξηση συνταξιοδοτικού συντελεστή	δ/ε	δ/ε	2.90%
Προσδόκιμος ζωή για τους συνταξιούχους σε ηλικία 60 χρονών	23.5 χρόνια A 29.6 χρόνια Θ	δ/ε	δ/ε
Προσδόκιμος ζωή για τους συνταξιούχους σε ηλικία 65 χρονών	δ/ε	δ/ε	23.0 χρόνια A 24.7 χρόνια Θ
2021			
Προεξοφλητικό επιτόκιο	0.88%	δ/ε	1.80%
Συντελεστής πληθωρισμού	1.50%	δ/ε	3.25%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	2.00%	δ/ε	δ/ε
Αύξηση συνταξιοδοτικού συντελεστή	2.00%	δ/ε	3.10%
Προσδόκιμος ζωή για τους συνταξιούχους σε ηλικία 60 χρονών	23.5 χρόνια A 29.6 χρόνια Θ	δ/ε	δ/ε
Προσδόκιμος ζωή για τους συνταξιούχους σε ηλικία 65 χρονών	δ/ε	δ/ε	22.9 χρόνια A 24.3 χρόνια Θ

Το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε στις αναλογιστικές εκτιμήσεις απεικονίζει το ποσοστό στο οποίο οι υποχρεώσεις θα μπορούσαν να διακανονιστούν αποτελεσματικά και καθορίζεται σύμφωνα με τις αποδόσεις της αγοράς κατά την ημερομηνία αναφοράς σε εταιρικά ομόλογα υψηλής ποιότητας με κατάλληλο νόμισμα και διάρκεια. Για τα προγράμματα του Συγκροτήματος στην Ευρωζώνη που αποτελούν το 18% των υποχρεώσεων καθορισμένων παροχών, το Συγκρότημα υιοθέτησε τη μέθοδο επιτοκιακής καμπύλης χρησιμοποιώντας εταιρικό ομόλογο διαβάθμισης AA- από τον διεθνή δείκτη iBoxx Euro Corporates AA10+. Για το πρόγραμμα του Συγκροτήματος στο Ηνωμένο Βασίλειο που αποτελεί το 82% των υποχρεώσεων καθορισμένων παροχών, το Συγκρότημα υιοθέτησε τη μέθοδο επιτοκιακής καμπύλης χρησιμοποιώντας το προεξοφλητικό επιτόκιο που έχει καθοριστεί με βάση τις αποδόσεις των εταιρικών ομολόγων διαβάθμισης AA- με διάρκεια που συνάδει με τις υποχρεώσεις του σχεδίου. Με αυτή τη μέθοδο, η κάθε μελλοντική πληρωμή υποχρέωσης προεξοφλείται με διαφορετικό προεξοφλητικό επιτόκιο που αντανακλά την ακριβή χρονική στιγμή της πληρωμής της υποχρέωσης.

Για να καταλήξει στις παραδοχές για το αναμενόμενο ποσοστό απόδοσης στα περιουσιακά στοιχεία των προγραμμάτων, το Συγκρότημα, σε συνεννόηση με τους συμβούλους αναλογιστές, χρησιμοποιεί παραδοχές που αφορούν μελλοντικά γεγονότα για κάθε κατηγορία περιουσιακών στοιχείων, αντικατοπτρίζοντας τις συνθήκες της αγοράς και μελλοντικές προβλέψεις κατά την ημερομηνία αναφοράς. Οι παραδοχές για το αναμενόμενο ποσοστό απόδοσης αναπροσαρμόζονται ετησίως λαμβάνοντας υπόψη αναθεωρημένες προβλέψεις για τις μελλοντικές αποδόσεις της κάθε κατηγορίας περιουσιακών στοιχείων, αλλαγές στη νομοθεσία που δυνατό να επηρεάσουν την επενδυτική στρατηγική, καθώς και μεταβολές στη στοχευμένη στρατηγική κατανομή των περιουσιακών στοιχείων.

14. Δαπάνες προσωπικού (συνέχεια)

14.1 Ωφελήματα αφυπηρέτησης (συνέχεια)

Η επίδραση των σημαντικών διακυμάνσεων στις παραδοχές των υποχρεώσεων καθορισμένων παροχών στις 31 Δεκεμβρίου 2022 και 2021 παρουσιάζεται πιο κάτω:

Μεταβλητές	2022		2021	
	Μεταβολή +0.5%	Μεταβολή -0.5%	Μεταβολή +0.5%	Μεταβολή -0.5%
Προεξοφλητικό επιτόκιο	-6.5%	6.9%	-8.7%	9.4%
Ρυθμός ανάπτυξης πληθωρισμού	3.8%	-4.2%	5.5%	-5.4%
Ρυθμός ανάπτυξης μισθοδοσίας	1.1%	-1.1%	1.0%	-0.9%
Ρυθμός ανάπτυξης συντάξεων	0.1%	-0.1%	0.1%	-0.1%
	Συν 1 χρόνο	Μείον 1 χρόνο	Συν 1 χρόνο	Μείον 1 χρόνο
Προσδόκιμο ζωής	3.6%	-3.6%	2.9%	-2.9%

Η πιο πάνω ανάλυση ευαισθησίας (με εξαίρεση την ευαισθησία πληθωρισμού) βασίζεται στην αλλαγή μιας παραδοχής διατηρώντας τις άλλες παραδοχές σταθερές. Στην πράξη είναι απίθανο να συμβεί και κάποιες αλλαγές στις παραδοχές μπορεί να συσχετίζονται. Η ευαισθησία στον πληθωρισμό περιλαμβάνει αλλαγές σε οποιαδήποτε αύξηση ωφελημάτων σε σχέση με τον πληθωρισμό. Για τον υπολογισμό της ευαισθησίας της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών σε σημαντικές παραδοχές, έχει χρησιμοποιηθεί η ίδια μέθοδος όπως υπολογίζεται η συνταξιοδοτική υποχρέωση που αναγνωρίστηκε στον ενοποιημένο ισολογισμό. Οι μέθοδοι και τα είδη των παραδοχών που χρησιμοποιήθηκαν για την ετοιμασία της ανάλυσης ευαισθησίας δεν άλλαξαν σε σχέση με προηγούμενα έτη.

14.2 Σχέδιο για παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών

Μακροπρόθεσμο σχέδιο παροχής κινήτρων

Κατά τη διάρκεια της Ετήσιας Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Εταιρίας που πραγματοποιήθηκε στις 20 Μαΐου 2022, εγκρίθηκε ειδικό ψήφισμα για τη θέσπιση και εφαρμογή του Μακροπρόθεσμου Σχεδίου Παροχής Κινήτρων (Long-Term Incentive Plan ('2022 LTIP')) της Bank of Cyprus Holdings Public Limited Company.

Το Μακροπρόθεσμο Σχέδιο Παροχής Κινήτρων του 2022 είναι ένα σχέδιο για παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών της Εταιρίας, σε εκτελεστικά διευθυντικά στελέχη και την ανώτερη διοίκηση του Συγκροτήματος. Το Μακροπρόθεσμο Σχέδιο Παροχής Κινήτρων του 2022 προβλέπει παραχώρηση παροχών με τη μορφή κινών μετοχών της Εταιρίας στη βάση κριτηρίων κατοχύρωσης που περιλαμβάνουν όρους επίδοσης που δεν αποτελεί συνθήκη αγοράς και περίοδο υπηρεσίας. Η επίδοση θα επιμετρείται για τριετή περίοδο. Οι όροι επίδοσης καθορίζονται από την Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών (HRRC) κάθε χρόνο και ενδέχεται να διαφοροποιούνται ώστε να αντικατοπτρίζουν τους στρατηγικούς στόχους του Συγκροτήματος και την προσωπική επίδοση του εργαζομένου, κατά την κρίση της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών (HRRC). Η επίδοση θα αξιολογηθεί βάσει σκοροκάρτας (scorecard) που συνάδει με τους Μεσοπρόθεσμους Στρατηγικούς Στόχους του Συγκροτήματος, και περιέχει τόσο χρηματοοικονομικούς όσο και μη χρηματοοικονομικούς στόχους και περιλαμβάνει στόχους στους παρακάτω τομείς: (i) Κερδοφορία, (ii) Ποιότητα περιουσιακών στοιχείων, (iii) Κεφαλαιακή επάρκεια, (iv) Έλεγχος κινδύνου και συμμόρφωση, και (v) Περιβαλλοντικοί, Κοινωνικοί και σχετικοί με τη Διακυβέρνηση (Environmental, Social and Governance, ESG) στόχοι. Οι μετοχές κατοχυρώνονται σε έξι δόσεις, με 40% να κατοχυρώνεται το έτος που ακολουθεί το τέλος της περιόδου επιμέτρησης της επίδοσης και το υπόλοιπο 60% να κατοχυρώνεται σε ίσες δόσεις (12%) κατά την πρώτη, δεύτερη, τρίτη, τέταρτη και πέμπτη επέτειο της πρώτης ημερομηνίας κατοχύρωσης. Για την κατοχύρωση οποιασδήποτε παραχώρησης παροχής, ο εργαζόμενος θα πρέπει να εργάζεται στο Συγκρότημα μέχρι την ημερομηνία κατοχύρωσης. Υπό ορισμένες συνθήκες η Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών έχει τη διακριτή ευχέρεια να καθορίσει εάν μια παραχώρηση παροχής θα εκπνεύσει ή/και το βαθμό στον οποίο θα κατοχυρωθεί.

Ο μέγιστος αριθμός μετοχών που μπορούν να εκδοθούν σύμφωνα με το Μακροπρόθεσμο Σχέδιο Παροχής Κινήτρων του 2022 μέχρι την ετήσια δέκατη επέτειο του σχετικού ψηφίσματος δεν θα υπερβαίνει το 5% του εκδοθέντος κοινού μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας κατά την ημερομηνία του ψηφίσματος (που είναι 22,309,996 κοινές μετοχές €0.10 η καθεμία), όπως προσαρμόστηκε για οποιαδήποτε έκδοση ή ακύρωση μετοχών μεταγενέστερα της ημερομηνίας του ψηφίσματος (εξαιρουμένων οποιωνδήποτε εκδόσεων μετοχών στα πλαίσια του Μακροπρόθεσμου Σχεδίου Παροχής Κινήτρων του 2022).

Το προϋπάρχον Σχέδιο Δικαιωμάτων Προαίρεσης Αγοράς Μετοχών, το οποίο λειτουργούσε σε επίπεδο Εταιρίας, αντικαταστάθηκε από το Μακροπρόθεσμο Σχέδιο Παροχής Κινήτρων του 2022.

14. Δαπάνες προσωπικού (συνέχεια)

14.2 Σχέδιο για παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών (συνέχεια)

Στις 22 Δεκεμβρίου 2022 (ημερομηνία παραχώρησης) παραχωρήθηκαν 819,860 μετοχές κάτω από το Μακροπρόθεσμο Σχέδιο Παροχής Κινήτρων του 2022 από την Εταιρία σε 22 επιλέξιμους υπαλλήλους (2021: μηδέν) που αποτελούν τη Διευρυμένη Εκτελεστική Επιτροπή του Συγκροτήματος. Οι μετοχές που παραχωρήθηκαν εξαρτώνται από την εκπλήρωση κριτηρίων απόδοσης για μία τριετή περίοδο (2022-2024) (με όλους τους όρους απόδοσης να μην είναι όροι απόδοσης συνθηκών αγοράς) και στη συνέχεια κατοχυρώνονται σε έξι δόσεις, με την πρώτη δόση να κατοχυρώνεται το έτος που ακολουθεί το έτος λήξης της περιόδου απόδοσης και την τελευταία δόση να κατοχυρώνεται την πέμπτη επέτειο από την πρώτη ημερομηνία κατοχύρωσης. Η κατοχύρωση υπόκειται επίσης σε όρους για περίοδο υπηρεσίας. Η παραχώρηση μετοχών υπόκειται σε πιθανή κατάπτωση σε ορισμένες περιπτώσεις αποχώρησης του εργαζομένου.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την κίνηση των μετοχών που παραχωρήθηκαν κάτω από σχέδιο παροχών που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών το 2022 και 2021.

	2022		2021	
	Αριθμός μετοχών	Μέση σταθμισμένη εύλογη αξία κατά την ημερομηνία παραχώρησης €	Αριθμός μετοχών	Μέση σταθμισμένη εύλογη αξία κατά την ημερομηνία παραχώρησης €
1 Ιανουαρίου	-		-	
Παραχωρήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους	819,860	1.69	-	-
Κατοχυρώθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους	-	-	-	-
Κατέπεσαν κατά τη διάρκεια του έτους	-	-	-	-
31 Δεκεμβρίου	819,860		-	

Παραδοχές στις 31 Δεκεμβρίου 2022

Οι υπολογισμοί εύλογης αξίας στις 31 Δεκεμβρίου 2022 για μετοχές που παραχωρήθηκαν μέσα στο έτος υπολογίζονται με βάση το μοντέλο Black-Scholes. Δεδομένου ότι η παραχώρηση αφορά μετοχές (και δεν περιέχει όρους απόδοσης αγοράς), η εύλογη αξία βασίζεται στην τιμή της μετοχής την ημερομηνία της παραχώρησης.

15. Άλλα λειτουργικά έξοδα

	2022	2021 (αναπρο- σαρμογή)
	€000	€000
Έξοδα επιδιόρθωσης και συντήρησης	34,840	33,083
Λοιπά έξοδα ακινήτων	14,325	12,448
Συμβουλευτικές, νομικές και άλλες επαγγελματικές αμοιβές	19,611	14,400
Ασφάλειες	8,458	7,965
Έξοδα διαφήμισης και προβολής	10,097	9,836
Αποσβέσεις ακινήτων και εξοπλισμού (Σημ. 25)	15,650	16,313
Αποσβέσεις άυλων περιουσιακών στοιχείων (Σημ. 26)	18,553	18,615
Έξοδα επικοινωνίας	6,535	7,254
Εκτυπωτικά έξοδα και έξοδα γραφικής ύλης	1,698	1,851
Έξοδα μεταφοράς μετρητών	2,953	2,664
Λοιπά λειτουργικά έξοδα	19,509	20,158
	152,229	144,587
Έξοδα συμβούλων και άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης	14,136	23,124
	166,365	167,711

15. Άλλα λειτουργικά έξοδα (συνέχεια)

Τα έξοδα συμβούλων και άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης αποτελούνται κυρίως από το κόστος εξωτερικών συμβούλων που αφορά: (i) το πρόγραμμα μετασχηματισμού και άλλα στρατηγικά έργα του Συγκροτήματος, και (ii) την πώληση δραστηριοτήτων και μη κύριων περιουσιακών στοιχείων.

Κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022, το Συγκρότημα, αναγνώρισε στα 'Λοιπά έξοδα ακινήτων' ενοίκια για βραχυπρόθεσμες μισθώσεις ύψους €193 χιλ. (2021: €255 χιλ.) και στις 'Αποσβέσεις ακινήτων και εξοπλισμού' ποσό ύψους €6,767 χιλ. που σχετίζεται με τις αποσβέσεις για δικαίωμα χρήσης περιουσιακού στοιχείου (2021: €7,520 χιλ.) (Σημ. 43).

Από τα συνολικά λοιπά λειτουργικά έξοδα ποσό ύψους €820 χιλ. (2021: €734 χιλ.) σχετίζεται με επενδύσεις σε ακίνητα που αποφέρουν έσοδα από ενοίκια.

Ειδικός φόρος επί των καταθέσεων και άλλα τέλη/εισφορές όπως παρουσιάζονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων παρουσιάζονται πιο κάτω:

	2022	2021
	€000	€000
Ειδικός φόρος επί των καταθέσεων πιστωτικών ιδρυμάτων στην Κύπρο	21,499	19,936
Εισφορά στο Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης	5,779	5,209
Τέλος εγγύησης για ετήσια πίστωση φόρου (Σημ. 17)	4,795	5,300
Εισφορά στο Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων	6,419	5,905
	38,492	36,350

Ο ειδικός φόρος επί των καταθέσεων πιστωτικών ιδρυμάτων στην Κύπρο (Ειδικός Φόρος) επιβάλλεται στις καταθέσεις κατά το τέλος του προηγούμενου τριμήνου με ποσοστό ύψους 0.0375% ανά τρίμηνο. Σύμφωνα με την τροποποίηση του περί επιβολής Ειδικού Φόρου Πιστωτικού Ιδρύματος Νόμου του 2017, η εισφορά στο Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης η οποία χρεώνεται από το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης σε ετήσια βάση, μειώνει την χρέωση από τον Ειδικό Φόρο μέχρι το ποσό της συνολικής ετήσιας χρέωσης του Ειδικού Φόρου.

Από την 1 Ιανουαρίου 2020 και μέχρι τις 3 Ιουλίου 2024, η BOC PCL υπόκειται σε εισφορά στο Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων σε εξαμηνιαία βάση. Οι εισφορές υπολογίζονται με βάση τη Μεθοδολογία βάσει Κινδύνου, η οποία λαμβάνει υπόψη τον σταθμισμένο αναλαμβανόμενο κίνδυνο κάθε πιστωτικού ιδρύματος, όπως εγκρίθηκε από τη διαχειριστική επιτροπή του Συστήματος Εγγύησης Καταθέσεων και Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων (ΣΕΚ) και είναι δημόσια διαθέσιμη στην ιστοσελίδα της ΚΤΚ. Σύμφωνα με τη Μεθοδολογία βάσει Κινδύνου, οι εισφορές σε γενικές γραμμές υπολογίζονται στις εγγυημένες καταθέσεις όλων των εγκεκριμένων ιδρυμάτων και στόχος είναι να φθάσει στο επίπεδο 0.8% αυτών των καταθέσεων έως τις 3 Ιουλίου 2024.

Οι συμβουλευτικές και άλλες επαγγελματικές αμοιβές και τα έξοδα συμβούλων και άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης περιλαμβάνουν τις αμοιβές (συμπεριλαμβανομένων των φόρων) των ανεξάρτητων ελεγκτών του Συγκροτήματος, για τις ελεγκτικές και λοιπές επαγγελματικές υπηρεσίες που παρασχέθηκαν τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό, ως ακολούθως:

	2022	2021
	€000	€000
Έλεγχος των μεμονωμένων και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων του Συγκροτήματος	2,416	1,870
Λοιπές υπηρεσίες εξακρίβωσης	504	659
Φορολογική συμμόρφωση και συμβουλευτικές υπηρεσίες	282	298
Λοιπές μη ελεγκτικές υπηρεσίες	199	78
	3,401	2,905

Οι πιο πάνω αμοιβές ελεγκτών περιλαμβάνουν αμοιβές των θεσμικών ελεγκτών (PwC Ιρλανδίας) ύψους €35 χιλ. (μη συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ) για τις ελεγκτικές υπηρεσίες των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρίας (2021: €30 χιλ. μη συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ) και €110 χιλ. (μη συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ) για τις ελεγκτικές υπηρεσίες των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της Εταιρίας (2021: €100 χιλ. μη συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ). Οι πιο πάνω μη ελεγκτικές αμοιβές περιλαμβάνουν αμοιβές των θεσμικών ελεγκτών (PwC Ιρλανδίας) ύψους €78 χιλ. (μη συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ) (2021: €92 χιλ. μη συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ). Στις λοιπές υπηρεσίες εξακρίβωσης περιλαμβάνονται αμοιβές που αφορούν την ενδιάμεση ανασκόπηση.

16. Πιστωτικές ζημιές χρηματοοικονομικών μέσων και απομείωση μετά την αναστροφή μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

	2022	2021
	€000	€000
Πιστωτικές ζημιές χρηματοοικονομικών μέσων		
<i>Πιστωτικές ζημιές για κάλυψη πιστωτικού κινδύνου για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες</i>		
Απομείωση μετά την αναστροφή σε δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (Σημ. 45.6)	64,997	33,956
Ανακτήσεις από προηγουμένως διαγραφέντα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	(11,919)	(11,907)
Αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές	7,948	15,951
Χρηματοοικονομικές εγγυήσεις και ανειλημμένες υποχρεώσεις (Σημ. 45.5.1 και 45.5.2)	(4,516)	2,341
	56,510	40,341
<i>Πιστωτικές ζημιές άλλων χρηματοοικονομικών μέσων</i>		
Ομόλογα σε αποσβεσμένο κόστος (Σημ. 20)	701	(32)
Ομόλογα εύλογης αξίας μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων (Σημ. 20)	(23)	(91)
Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες (Σημ. 19)	(52)	(5)
Καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες (Σημ. 19)	193	-
Άλλα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (Σημ. 28)	2,200	5,931
	3,019	5,803
	59,529	46,144
<i>Απομείωση μετά την αναστροφή μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων</i>		
Αποθέματα ακινήτων (Σημ. 27)	20,628	46,775
Λοιπά μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	8,921	2,681
	29,549	49,456

17. Φορολογία

	2022	2021
	€000	€000
Τρέχουσα φορολογία:		
- Κύπρος	36,054	5,202
Έκτακτη εισφορά για την άμυνα της Κυπριακής Δημοκρατίας	144	163
(Πίστωση)/χρέωση αναβαλλόμενης φορολογίας	(2,318)	641
Αναπροσαρμογή φορολογίας προηγούμενων ετών	1,736	(1,882)
Λοιπές φορολογικές χρεώσεις	196	119
	35,812	4,243

17. Φορολογία (συνέχεια)

Η συμφιλίωση της φορολογίας εισοδήματος με το κέρδος πριν τη φορολογία όπως εκτιμάται με βάση τους ισχύοντες φορολογικούς συντελεστές παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2022	2021
	€000	€000
Κέρδος πριν τη φορολογία	109,784	36,120
Φορολογία με τους ισχύοντες συντελεστές στην Κύπρο	13,723	4,515
Φορολογική επίδραση:		
- δαπανών που δεν εκπίπτουν για σκοπούς φορολογίας	35,360	14,324
- εσόδων που δεν φορολογούνται	(13,029)	(13,637)
- (πίστωση)/χρέωση αναβαλλόμενης φορολογίας	(2,318)	641
	33,736	5,843
Έκτακτη εισφορά για την άμυνα της Κυπριακής Δημοκρατίας	144	163
Αναπροσαρμογή φορολογίας προηγούμενων ετών	1,736	(1,882)
Λοιπές φορολογικές χρεώσεις	196	119
	35,812	4,243

Η εταιρική φορολογία στην Κύπρο υπολογίζεται με συντελεστή 12.5% στο φορολογητέο εισόδημα (2021: 12.5%).

Για τις ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής καταβάλλεται ελάχιστη φορολογία με συντελεστή 1.5% στα μεικτά ασφάλιστρα. Η έκτακτη εισφορά για την άμυνα στα εισοδήματα από ενοίκια είναι 3% (2021: 3%) και στα έσοδα από τόκους από τη διεξαγωγή μη συνήθων εργασιών είναι 30% (2021: 30%).

Τα κέρδη του Συγκροτήματος από δραστηριότητες στο εξωτερικό φορολογούνται με τους συντελεστές που ισχύουν στις αντίστοιχες χώρες, που κατά το 2022 ήταν: Ελλάδα 22% (2021: 22%), Ρουμανία 16% (2021: 16%) και Ρωσία 20% (2021: 20%).

Το Συγκρότημα υπόκειται σε φορολογία στις διάφορες χώρες στις οποίες δραστηριοποιείται και ο υπολογισμός της φορολογικής χρέωσης και των φορολογικών προβλέψεων του Συγκροτήματος περιλαμβάνει ένα βαθμό εκτιμήσεων και παραδοχών. Υπάρχουν συναλλαγές και υπολογισμοί για τους οποίους ο τελικός φορολογικός χειρισμός είναι αβέβαιος και δεν μπορεί να προσδιοριστεί μέχρι να επιτευχθεί συμφωνία με την αρμόδια φορολογική αρχή. Το Συγκρότημα έχει αριθμό ανοικτών φορολογικών δηλώσεων με διάφορες φορολογικές αρχές και υποχρεώσεις που συνδέονται με αυτές που χρήζουν κρίση, οι οποίες βασίζονται σε εκτιμήσεις κατά πόσο θα προκύψουν επιπρόσθετοι φόροι. Σε περίπτωση που το τελικό αποτέλεσμα από τους φόρους αυτών των υποθέσεων διαφέρει από τα ποσά που είχαν κατακυρωθεί, οι διαφορές αυτές θα επηρεάσουν τις τρέχουσες και αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις κατά την περίοδο στην οποία γίνεται αυτός ο προσδιορισμός.

Στις 22 Δεκεμβρίου 2022, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε την Οδηγία 2022/2523 που προβλέπει για ελάχιστο πραγματικό φορολογικό συντελεστή 15% για τις παγκόσμιες δραστηριότητες μεγάλων πολυεθνικών ομίλων. Η Οδηγία που ακολουθεί πιστά το Περιεκτικό Πλαίσιο του ΟΟΣΑ για τη διάβρωση φορολογικής βάσης και τη μετατόπιση κερδών (BEPS) θα πρέπει να ενσωματωθεί από τα κράτη μέλη το 2023 και θα τεθεί σε ισχύ την 1 Ιανουαρίου 2024. Η νομοθεσία δεν έχει ουσιαστικά θεσπιστεί κατά την ημερομηνία του ισολογισμού και το Συγκρότημα θα συνεχίσει να παρακολουθεί τις εξελίξεις στην εθνική νομοθεσία, συμπεριλαμβανομένων τυχόν απαιτούμενων γνωστοποιήσεων ή διαθέσιμων εξαιρέσεων, σύμφωνα με το ΔΛΠ 12 το έτος που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 2023.

17. Φορολογία (συνέχεια)

Αναβαλλόμενη φορολογία

Οι καθαρές αναβαλλόμενες απαιτήσεις αφορούν:

	2022	2021
	€000	€000
Διαφορά μεταξύ κεφαλαιουχικών εκπτώσεων και αποσβέσεων	(10,528)	(10,990)
Επανεκτίμηση ακινήτων	(13,338)	(13,582)
Επανεκτίμηση επενδύσεων και αποθεμάτων ακινήτων	(2,847)	(2,847)
Μη χρησιμοποιημένες φορολογικές ζημιές που μεταφέρονται στα επόμενα έτη (εγγυημένη αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση)	227,455	265,364
Αξία ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ	(14,472)	(16,236)
Άλλες προσωρινές διαφορές (καθαρές)	(2,571)	(2,663)
Καθαρές αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	183,699	219,046

Η καθαρή αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση αποτελείται από:

	2022	2021
	€000	€000
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	227,521	265,481
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	(43,822)	(46,435)
Καθαρές αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	183,699	219,046

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις (ΑΦΑ) αφορούν δραστηριότητες στην Κύπρο.

Η κίνηση των καθαρών αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2022	2021
	€000	€000
1 Ιανουαρίου	219,046	295,378
Αναβαλλόμενη φορολογία που αναγνωρίστηκε στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων	2,318	(641)
Αναβαλλόμενη φορολογία που αναγνωρίστηκε στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων	244	127
Μεταφορά στις τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις μετά την μετατροπή σε φορολογική πίστωση	(37,909)	(75,818)
31 Δεκεμβρίου	183,699	219,046

Το Συγκρότημα συμψηφίζει τις φορολογικές απαιτήσεις και τις φορολογικές υποχρεώσεις μόνο εάν έχει νομικό δικαίωμα συμψηφισμού των τρέχουσων φορολογικών απαιτήσεων και των τρέχουσων φορολογικών υποχρεώσεων.

Η ανάλυση της καθαρής αναβαλλόμενης φορολογικής (πίστωσης)/χρέωσης που αναγνωρίστηκε στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2022	2021
	€000	€000
Διαφορά μεταξύ κεφαλαιουχικών εκπτώσεων και αποσβέσεων	(462)	170
Αξία ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ	(1,764)	464
Άλλες προσωρινές διαφορές	(92)	7
	(2,318)	641

17. Φορολογία (συνέχεια)

Η ανάλυση της καθαρής αναβαλλόμενης φορολογίας που αναγνωρίστηκε στα λοιπά εισοδήματα στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2022	2021
	€000	€000
Χρονικές διαφορές στις επανεκτιμήσεις ακινήτων - έσοδα	244	127

Κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021 ποσό ύψους €479 χιλ. που αφορά υπόλοιπο της αναβαλλόμενης φορολογίας που προκύπτει από επανεκτίμηση της αξίας των ακινήτων, έχει μεταφερθεί από την αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση - επανεκτίμηση ακινήτων στην αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση - άλλες προσωρινές διαφορές μετά την αντίστοιχη μεταφορά του σχετικού ακινήτου από την κατηγορία 'Ακίνητα και εξοπλισμός' (Σημ. 25) στις 'Επενδύσεις σε ακίνητα' (Σημ. 22).

Ο Περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμος Τροποποίηση 28 (Ι) του 2019

Την 1 Μαρτίου 2019 η Βουλή των Αντιπροσώπων υιοθέτησε τροποποιήσεις στον Περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμο (η 'Νομοθεσία'), οι οποίες δημοσιεύτηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 15 Μαρτίου 2019 (οι 'τροποποιήσεις').

Οι κύριες πρόνοιες της Νομοθεσίας αναφέρονται πιο κάτω:

- i. Οι τροποποιήσεις επιτρέπουν τη μετατροπή ορισμένων φορολογικών ζημιών σε φορολογικές πιστώσεις.
- ii. Η Νομοθεσία εφαρμόζεται μόνο σε φορολογικές ζημιές οι οποίες μεταφέρθηκαν έπειτα από εξυγίανση του πιστωτικού ιδρύματος στο πλαίσιο του 'Περί Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων Νόμου'.
- iii. Οι ζημιές περιορίζονται στις Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις (ΑΦΑ) που αναγνωρίστηκαν στον ισολογισμό των ελεγμένων οικονομικών καταστάσεων του αποκτώντος πιστωτικού ιδρύματος κατά το έτος απόκτησης. Φορολογικές ζημιές πέραν του ποσού αυτού μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνο σε περιπτώσεις που αφορούν τη μεταφορά φορολογικών ζημιών μέσω αναδιοργανώσεων, οι οποίες ολοκληρώθηκαν πριν από την 1 Οκτωβρίου 2019. Μετά την 1 Οκτωβρίου 2019, οποιοδήποτε ποσό φορολογικών ζημιών πέραν του μέγιστου επιτρεπόμενου δεν θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί.
- iv. Οι αποκτηθείσες φορολογικές ζημιές μετατρέπονται σε 15 ισόποσες ετήσιες δόσεις ή σε 11 ισόποσες ετήσιες δόσεις για ζημιές που αγοράστηκαν από πιστωτικά ιδρύματα τα οποία ήταν υπό εξυγίανση πριν τις 31 Δεκεμβρίου 2017.
- v. Κάθε ετήσια δόση μπορεί να διεκδικηθεί ως εκπιπτόμενη δαπάνη για σκοπούς καθορισμού του φορολογητέου εισοδήματος κατά το υπό αναφορά έτος. Οι ετήσιες δόσεις περιορίζονται και δεν μπορούν να δημιουργήσουν επιπρόσθετες ζημιές για το πιστωτικό ίδρυμα.
- vi. Οποιοδήποτε ποσό της ετήσιας δόσης δεν χρησιμοποιηθεί, μετατρέπεται σε φορολογική πίστωση (με τη μετατροπή να γίνεται βάσει του εκάστοτε φορολογικού συντελεστή που ίσχυε κατά το χρόνο της μετατροπής) και μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως φορολογική πίστωση στο φορολογικό έτος που ακολουθεί το φορολογικό έτος κατά το οποίο προέκυψε η σχετική φορολογική πίστωση. Η φορολογική πίστωση μπορεί να χρησιμοποιηθεί έναντι μίας φορολογικής υποχρέωσης (Ο Περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμος, ο Περί ΦΠΑ νόμος ή ο Περί Ειδικός Φόρος Πιστωτικών Ιδρυμάτων Νόμος) του πιστωτικού ιδρύματος ή οποιασδήποτε άλλης θυγατρικής εταιρείας που υπόκειται σε εκχώρηση ζημιών. Οποιασδήποτε μη χρησιμοποιημένες φορολογικές πιστώσεις κατά το σχετικό έτος μετατρέπονται σε απαίτηση από την Κυπριακή Κυβέρνηση.
- vii. Στα οικονομικά έτη κατά τα οποία το πιστωτικό ίδρυμα έχει λογιστικές ζημιές, το ποσό της ετήσιας δόσης επαναυπολογίζεται. Κατά τον επαναυπολογισμό, οι πρόνοιες που περιγράφονται πιο πάνω παραμένουν αμετάβλητες.
- viii. Σε περίπτωση που ένα πιστωτικό ίδρυμα τεθεί υπό εκκαθάριση, οι ετήσιες δόσεις που δεν χρησιμοποιήθηκαν μετατρέπονται σε φορολογικές πιστώσεις άμεσα επιστρεπτές από την Κυβέρνηση.
- ix. Εγγυητικό τέλος για την ετήσια φορολογική πίστωση, πληρώνεται σε ετήσια βάση από το πιστωτικό ίδρυμα στην Κυβέρνηση.

Ως απάντηση στις ανησυχίες που εξέφρασε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με την παροχή κρατικής ενίσχυσης που προέκυψε από την αντιμετώπιση τέτοιων φορολογικών ζημιών, η Κυπριακή Κυβέρνηση έχει προχωρήσει στην υιοθέτηση τροποποιήσεων της Νομοθεσίας, συμπεριλαμβανομένων απαιτήσεων για πρόσθετο ετήσιο εγγυητικό τέλος πάνω από το 1.5% που ήδη προνοείται από τη Νομοθεσία, ούτως ώστε να διατηρηθεί η μετατροπή αυτών των ΑΦΑ σε φορολογικές πιστώσεις. Οι σχετικές τροποποιήσεις της Νομοθεσίας εγκρίθηκαν από το Κυπριακό Κοινοβούλιο τον Μάιο 2022 και έχουν τεθεί σε ισχύ από τότε. Όπως ορίζεται από τις τροποποιήσεις της Νομοθεσίας το ετήσιο τέλος θα καθορίζεται από την Κυπριακή Κυβέρνηση σε ετήσια βάση, προβλέποντας ωστόσο ότι η χρέωση αυτή θα ορίζεται σε ελάχιστη χρέωση 1.5% της ετήσιας δόσης και μπορεί να κυμαίνεται έως και το μέγιστο ποσό ύψους €10,000 χιλ. ετησίως και επιτρέποντας επίσης τη χρέωση υψηλότερου ποσού κατά το έτος που τίθενται οι τροποποιήσεις σε ισχύ (δηλαδή το έτος 2022).

17. Φορολογία (συνέχεια)

Η BOC PCL έχει ΑΦΑ οι οποίες πληρούν τις απαιτήσεις του Περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμου Τροποποίηση 28(1) του 2019 σε σχέση με τις φορολογικές ζημιές που μεταφέρθηκαν στην BOC PCL ως αποτέλεσμα της εξαγοράς ορισμένων εργασιών της Λαϊκής Τράπεζας, στις 29 Μαρτίου 2013, σύμφωνα με τον 'Περί Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων Νόμο'. Οι ΑΦΑ που αναγνωρίστηκαν από την εξαγορά ορισμένων εργασιών της Λαϊκής Τράπεζας το 2013 ανήλθαν σε €417 εκατ. (που αντιστοιχούν σε €3.3 δις φορολογικές ζημιές) για τις οποίες η BOC PCL κατέβαλε αντιπαροχή στο πλαίσιο της αντίστοιχης εξαγοράς. Η περίοδος που μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι φορολογικές ζημιές οι οποίες μπορούν να μετατραπούν σε φορολογικές πιστώσεις είναι έντεκα χρόνια μετά την τροποποίηση της νομοθεσίας 2019 αρχίζοντας από το 2018 δηλαδή έως τα τέλη του 2028.

Ως αποτέλεσμα του παραπάνω Νόμου, το Συγκρότημα είχε ΑΦΑ ύψους €227,455 χιλ. στις 31 Δεκεμβρίου 2022 (31 Δεκεμβρίου 2021: €265,364 χιλ.) οι οποίες πληρούν τα κριτήρια της Νομοθεσίας και η ανάκτηση των οποίων είναι εγγυημένη. Σε ετήσια βάση, ένα ποσό μετατρέπεται σε ετήσια φορολογική πίστωση και επαναταξινομείται από τις ΑΦΑ στους επιστρεπτέους φόρους.

Οι ΑΦΑ που υπόκεινται στη Νομοθεσία λογιστικοποιούνται στην ίδια βάση, όπως περιγράφεται στη Σημείωση 2.13.

Το Συγκρότημα, κατά τα προηγούμενα έτη, εν αναμονή των τροποποιήσεων της Νομοθεσίας, αναγνώριζε ότι ενδέχεται να απαιτείται αυξημένο ετήσιο τέλος και να αναγνωρίζεται σε ετήσια βάση μέχρι τη λήξη των εν λόγω ζημιών το 2028. Το Συγκρότημα εκτιμά ότι τα αυξημένα τέλη θα μπορούσαν να κυμαίνονται έως και €5,300 χιλ. ετησίως (για κάθε φορολογικό έτος εφαρμογής, δηλαδή από το 2018) παρόλο που το Συγκρότημα κατανοεί ότι τέτοια τέλη μπορεί να μεταβάλλονται σε ετήσια βάση, όπως θα καθορίζεται από το Υπουργείο Οικονομικών. Ποσό ύψους €4,795 χιλ. έχει καταχωρηθεί κατά το έτος 2022 (2021: €5,300 χιλ.). Το τρίτο τρίμηνο του 2022, επιβλήθηκε στην BOC PCL ένα ποσό για τα έτη 2018-2021 εντός του επιπέδου προβλέψεων που διατηρούσε.

Οι συσσωρευμένες φορολογικές ζημιές παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

	Συνολικές φορολογικές ζημιές	Φορολογικές ζημιές για τις οποίες αναγνωρίστηκε αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	Φορολογικές ζημιές για τις οποίες δεν αναγνωρίστηκε αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση
2022	€000	€000	€000
Λήξη εντός 5 ετών	44,960	-	44,960
Χρήση υπό ετήσιες δόσεις μέχρι το 2028	1,819,636	1,819,636	-
	1,864,596	1,819,636	44,960
2021			
Λήξη εντός 5 ετών	251,448	-	251,448
Χρήση υπό ετήσιες δόσεις μέχρι το 2028	2,122,909	2,122,909	-
	2,374,357	2,122,909	251,448

18. Κέρδη κατά μετοχή

Βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη κατά μετοχή που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας	2022	2021
Κέρδη για το έτος που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας (€ χιλ.)	71,106	29,709
Μεσοσταθμικός αριθμός μετοχών που ήταν εκδομένες κατά τη διάρκεια του έτους, εξαιρουμένων των ιδίων μετοχών (χιλ.)	446,058	446,058
Βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη ανά μετοχή (€ σεντ)	15.9	6.7

19. Μετρητά, καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες και δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες

	2022	2021
	€000	€000
Μετρητά	91,717	142,915
Καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	9,475,734	9,087,968
Προβλέψεις για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές (Σημ. 16)	(193)	-
	9,567,258	9,230,883

	2022	2021
	€000	€000
Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες	204,832	291,705
Προβλέψεις για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές (Σημ. 16)	(21)	(73)
	204,811	291,632

Η ανάλυση της μεταβολής της μεικτής λογιστικής αξίας στα υπόλοιπα καταθέσεων με κεντρικές τράπεζες παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2022	2021
	€000	€000
Μεικτή λογιστική αξία		
1 Ιανουαρίου	9,087,968	5,513,629
Καθαρή αύξηση	387,766	3,574,339
31 Δεκεμβρίου	9,475,734	9,087,968

Οι καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες ταξινομούνται στο Στάδιο 1.

Η χρέωση για τις προβλέψεις αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (Σημ. 16) στα υπόλοιπα με κεντρικές τράπεζες για το έτος που έληξε και στις 31 Δεκεμβρίου 2022 ανερχόταν σε €193 χιλ. (2021: μηδέν).

Η ανάλυση της μεταβολής της μεικτής λογιστικής αξίας και των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών των δανείων και απαιτήσεων από τράπεζες παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2022		2021	
	Μεικτή λογιστική αξία	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές	Μεικτή λογιστική αξία	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές
	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	291,705	(73)	402,862	(78)
Καθαρή μείωση	(85,970)	-	(109,485)	-
Αλλαγές σε μοντέλα και παραμέτρους που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (Σημ. 16)	-	52	-	5
Συναλλαγματικές διαφορές	(903)	-	(1,672)	-
31 Δεκεμβρίου	204,832	(21)	291,705	(73)

Τα δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες ταξινομούνται στο Στάδιο 1.

Οι καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες περιλαμβάνουν υποχρεωτικές καταθέσεις για σκοπούς ρευστότητας στις 31 Δεκεμβρίου 2022, οι οποίες ανέρχονται σε €114,537 χιλ. (2021: €166,987 χιλ.) (Σημ. 42).

Η ανάλυση της πιστοληπτικής διαβάθμισης των καταθέσεων με κεντρικές τράπεζες και των δανείων και απαιτήσεων σε τράπεζες από ανεξάρτητους πιστοληπτικούς οίκους αξιολόγησης παρουσιάζεται στη Σημείωση 45.11.

Τα δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες φέρουν τόκο με βάση το διατραπεζικό επιτόκιο της σχετικής χρονικής περιόδου και νομίσματος.

20. Επενδύσεις

Οι επενδύσεις του Συγκροτήματος παρουσιάζονται πιο κάτω:

	2022	2021
	€000	€000
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	190,209	199,194
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων	467,375	748,695
Επενδύσεις σε αποσβεσμένο κόστος	2,046,119	1,191,274
	2,703,703	2,139,163

Εκ των οποίων, τα ποσά που εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση παρουσιάζονται πιο κάτω:

	2022	2021
	€000	€000
Επενδύσεις που εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση		
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων	60,974	488,806
Επενδύσεις σε αποσβεσμένο κόστος	223,369	771,352
	284,343	1,260,158

Επενδύσεις που εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση στις 31 Δεκεμβρίου 2022 και 2021 αφορούσαν ομόλογα που εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση κυρίως για τη χρηματοδότηση από την ΕΚΤ για Στοχευμένες Πράξεις πιο Μακροπρόθεσμης Αναχρηματοδότησης (ΣΠΠΜΑ ΙΙΙ) (Σημ. 30). Τα επιβαρυνόμενα περιουσιακά στοιχεία παρουσιάζονται στη Σημείωση 47.

Η μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο για τα ομόλογα παρουσιάζεται στη Σημείωση 45.1 και η ανάλυση ευαισθησίας των τιμών για ομόλογα παρουσιάζεται στη Σημείωση 46.

Η ανάλυση της πιστοληπτικής διαβάθμισης των επενδύσεων παρουσιάζεται στη Σημείωση 45.11.

Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

	Επενδύσεις που υποχρεωτικά επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	
	2022	2021
	€000	€000
Ομόλογα και άλλοι μη-μετοχικοί τίτλοι	8,968	6,034
Μετοχές	6,961	9,053
Αμοιβαία κεφάλαια	174,280	184,107
	190,209	199,194

Τα ομόλογα που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων έχουν ταξινομηθεί υποχρεωτικά στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων επειδή δεν πληρούν το κριτήριο για αποκλειστικά πληρωμές κεφαλαίου και τόκων (SPPI).

Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων

	2022	2021
	€000	€000
Ομόλογα	453,775	733,080
Μετοχές (συμπεριλαμβανομένων προνομιούχων μετοχών)	13,600	15,615
	467,375	748,695

Επενδύσεις σε αποσβεσμένο κόστος

	2022	2021
	€000	€000
Ομόλογα	2,046,119	1,191,274

20. Επενδύσεις (συνέχεια)

Περαιτέρω ανάλυση των επενδύσεων του Συγκροτήματος παρέχεται στους πιο κάτω πίνακες.

Μετοχές

Μετοχές	Εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	Εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων	Σύνολο
2022	€000	€000	€000
Εισηγμένες στο Χρηματιστήριο αξιών Κύπρου	-	1,335	1,335
Εισηγμένες σε άλλα χρηματιστήρια	6,961	68	7,029
Μή εισηγμένες	-	12,197	12,197
	6,961	13,600	20,561

	Εύλογη Αξία μέσω των αποτελεσμάτων	Εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων	Σύνολο
2021	€000	€000	€000
Εισηγμένες στο Χρηματιστήριο αξιών Κύπρου	-	1,752	1,752
Εισηγμένες σε άλλα χρηματιστήρια	9,053	76	9,129
Μή εισηγμένες	-	13,787	13,787
	9,053	15,615	24,668

Το Συγκρότημα προέβει αμετάκλητα σε επιλογή να ταξινομήσει τις επενδύσεις του σε μετοχές ως επενδύσεις που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων βάσει του γεγονότος ότι δεν κατέχονται προς εμπορία. Η λογιστική τους αξία ανέρχεται σε €13,600 χιλ. στις 31 Δεκεμβρίου 2022 και ισούται με την εύλογη αξία τους (2021: €15,615 χιλ).

Οι επενδύσεις σε μετοχές που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων αποτελούνται κυρίως από επενδύσεις σε ιδιωτικές εγγεγραμμένες εταιρείες στην Κύπρο, που αποκτήθηκαν στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων αναδιάρθρωσης δανείων και συγκεκριμένα μέσω διακανονισμού ανταλλαγής χρέους με μετοχικό κεφάλαιο.

Τα έσοδα από μερίσματα για το 2022, ύψους €940 χιλ. έχουν εισπραχθεί και αναγνωρισθεί στα λοιπά έσοδα (2021: €1,774 χιλ.) (Σημ. 13).

Κατά τα έτη που έληξαν στις 31 Δεκεμβρίου 2022 και στις 31 Δεκεμβρίου 2021, δεν υπήρξαν σημαντικές πωλήσεις επενδύσεων σε μετοχές στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων. Κατά τη διάρκεια του έτους υπήρξε μεταφορά από τα λοιπά συνολικά εισοδήματα στα αδιανέμητα κέρδη ύψους €2,931 χιλ (2021: μηδέν) που σχετίζονται με επενδύσεις που διατέθηκαν σε προηγούμενα έτη.

Αμοιβαία Κεφάλαια

Αμοιβαία κεφάλαια	Εύλογη Αξία μέσω των αποτελεσμάτων
2022	€000
Εισηγμένες στο Χρηματιστήριο αξιών Κύπρου	77,782
Μή εισηγμένες	96,498
	174,280

20. Επενδύσεις (συνέχεια)

	Εύλογη Αξία μέσω των αποτελεσμάτων
2021	€000
Εισηγμένες στο Χρηματιστήριο αξιών Κύπρου	88,963
Μη εισηγμένες	95,144
	184,107

Η πλειονότητα των μη εισηγμένων αμοιβαίων κεφαλαίων αφορά επενδύσεις των οποίων τα υποκείμενα περιουσιακά στοιχεία είναι εισηγμένα σε χρηματιστήρια και επομένως παρουσιάζονται στην ιεραρχία Επιπέδου 2 στη Σημείωση 22.

Ομόλογα και άλλοι μη μετοχικοί τίτλοι

Ανάλυση ανά τύπου εκδότη	Στην εύλογη Αξία μέσω των αποτελεσμάτων	Στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων	Σε αποσβεσμένο κόστος	Σύνολο
2022	€000	€000	€000	€000
Κυπριακή κυβέρνηση	-	310,791	521,322	832,113
Άλλες κυβερνήσεις	-	22,616	402,844	425,460
Τράπεζες	-	115,497	722,522	838,019
Άλλοι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί	8,968	-	36,547	45,515
Υπερεθνικοί οργανισμοί	-	-	293,834	293,834
Άλλοι μη χρηματοοικονομικοί οργανισμοί	-	4,871	69,050	73,921
	8,968	453,775	2,046,119	2,508,862

	Στην εύλογη Αξία μέσω των αποτελεσμάτων	Στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων	Σε αποσβεσμένο κόστος	Σύνολο
2021	€000	€000	€000	€000
Κυπριακή κυβέρνηση	-	408,708	326,953	735,661
Άλλες κυβερνήσεις	-	87,295	223,813	311,108
Τράπεζες	500	230,513	397,775	628,788
Άλλοι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί	5,534	-	33,507	39,041
Υπερεθνικοί οργανισμοί	-	-	209,226	209,226
Άλλοι μη χρηματοοικονομικοί οργανισμοί	-	6,564	-	6,564
	6,034	733,080	1,191,274	1,930,388

20. Επενδύσεις (συνέχεια)

Γεωγραφική κατανομή με βάση την έδρα του εκδότη	Στην εύλογη Αξία μέσω των αποτελεσμάτων	Στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων	Σε αποσβεσμένο κόστος	Σύνολο
2022	€000	€000	€000	€000
Κύπρος	-	310,791	531,611	842,402
Ελλάδα	-	14,987	43,276	58,263
Γερμανία	-	-	121,132	121,132
Γαλλία	-	58,134	162,405	220,539
Άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης	-	33,298	370,728	404,026
Ηνωμένο Βασίλειο	-	-	23,128	23,128
ΗΠΑ και Καναδάς	8,968	8,974	238,802	256,744
Άλλες χώρες	-	27,591	261,203	288,794
Υπερεθνικοί οργανισμοί	-	-	293,834	293,834
	8,968	453,775	2,046,119	2,508,862

	Στην εύλογη Αξία μέσω των αποτελεσμάτων	Στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων	Σε αποσβεσμένο κόστος	Σύνολο
2021	€000	€000	€000	€000
Κύπρος	500	408,708	326,953	736,161
Γερμανία	-	3,598	67,747	71,345
Γαλλία	-	66,116	100,388	166,504
Άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης	-	139,940	239,781	379,721
Ηνωμένο Βασίλειο	-	-	25,043	25,043
ΗΠΑ και Καναδάς	5,534	77,831	111,961	195,326
Άλλες χώρες	-	36,887	110,175	147,062
Υπερεθνικοί οργανισμοί	-	-	209,226	209,226
	6,034	733,080	1,191,274	1,930,388

Ανάλυση ανα Χρηματιστήριο	Στην εύλογη Αξία μέσω των αποτελεσμάτων	Στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων	Σε αποσβεσμένο κόστος	Σύνολο
2022	€000	€000	€000	€000
Εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	-	-	29,849	29,849
Εισηγμένες σε άλλα χρηματιστήρια	-	453,775	2,016,270	2,470,045
Μή εισηγμένες	8,968	-	-	8,968
	8,968	453,775	2,046,119	2,508,862

	Στην εύλογη Αξία μέσω των αποτελεσμάτων	Στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων	Σε αποσβεσμένο κόστος	Σύνολο
2021	€000	€000	€000	€000
Εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	-	-	48,463	48,463
Εισηγμένες σε άλλα χρηματιστήρια	-	733,080	1,142,811	1,875,891
Μή εισηγμένες	6,034	-	-	6,034
	6,034	733,080	1,191,274	1,930,388

20. Επενδύσεις (συνέχεια)

Το Συγκρότημα χρησιμοποιεί σχέσεις αντιστάθμισης εύλογης αξίας για τη διαχείριση του επιτοκιακού κινδύνου σε σχέση με τα ομόλογα που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων (Σημ. 21).

Η ανάλυση της κίνησης των ομολόγων που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων πριν τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές και οι αλλαγές στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

	2022		2021	
	Μεικτή λογιστική αξία ομολόγων	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές	Μεικτή λογιστική αξία ομολόγων	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές
	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	733,766	(686)	657,633	(777)
Περιουσιακά στοιχεία που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους	27,972	-	116,290	-
Περιουσιακά στοιχεία που αποαναγνωρίστηκαν και εξοφλήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους (Σημ. 16)	(244,486)	35	(34,083)	6
Δεδουλευμένος τόκος και απόσβεση	(6,119)	-	(2,448)	-
Συναλλαγματικές διαφορές	11,190	-	14,852	-
Αλλαγές στα μοντέλα και στις παραμέτρους που χρησιμοποιήθηκαν στον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (Σημ. 16)	-	(12)	-	85
Μεταβολές στην εύλογη αξία	(67,885)	-	(18,478)	-
31 Δεκεμβρίου	454,438	(663)	733,766	(686)

Όλα τα ομόλογα που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων ταξινομούνται στο Στάδιο 1.

Η ανάλυση μεταβολών στην μεικτή λογιστική αξία (πριν τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές) των ομολόγων σε αποσβεσμένο κόστος ανά στάδιο παρουσιάζεται στον πιο κάτω πίνακα:

	2022			2021		
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Σύνολο
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	1,143,533	48,559	1,192,092	984,739	48,981	1,033,720
Περιουσιακά στοιχεία που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους	1,073,058	-	1,073,058	503,089	-	503,089
Περιουσιακά στοιχεία που αποαναγνωρίστηκαν και εξοφλήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους	(164,874)	(47,100)	(211,974)	(348,151)	-	(348,151)
Εύλογη αξία λόγω αντισταθμίσεων	(10,527)	(197)	(10,724)	(2,156)	(392)	(2,548)
Δεδουλευμένος τόκος και απόσβεση	(179)	(1,262)	(1,441)	(4,744)	(30)	(4,774)
Συναλλαγματικές διαφορές	6,627	-	6,627	10,756	-	10,756
31 Δεκεμβρίου	2,047,638	-	2,047,638	1,143,533	48,559	1,192,092

20. Επενδύσεις (συνέχεια)

Η ανάλυση μεταβολών στις αντίστοιχες αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές παρουσιάζεται στο πιο κάτω πίνακα:

	2022			2021		
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Σύνολο
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	(722)	(96)	(818)	(545)	(305)	(850)
Περιουσιακά στοιχεία που αποαναγνωρίστηκαν ή εξοφλήθηκαν (Σημ. 16)	11	96	107	155	-	155
Αλλαγή στα μοντέλα και στις παραμέτρους που χρησιμοποιήθηκαν στον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (Σημ. 16)	(808)	-	(808)	(332)	209	(123)
31 Δεκεμβρίου	(1,519)	-	(1,519)	(722)	(96)	(818)

Δεν υπήρξαν αναταξινομήσεις επενδύσεων κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 και 2021.

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που έχουν αναταξινομηθεί εκτός επενδύσεων στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων σε επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων κατά τη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 9, ανέρχεται σε €8,694 χιλ. στις 31 Δεκεμβρίου 2022 (2021: €11,066 χιλ.). Η ζημία εύλογης αξίας που θα είχε αναγνωριστεί στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 εάν αυτά τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία δεν είχαν αναταξινομηθεί ως μέρος της μετάβασης στο ΔΠΧΑ 9, ανέρχεται σε €1,432 χιλ. (2021: ζημία €97 χιλ.). Το πραγματικό επιτόκιο αυτών των χρηματοοικονομικών μέσων είναι 1.6%-5.0% (2021: 1.6%-5.0%) ετησίως και τα αντίστοιχα έσοδα από τόκους κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 ανέρχονται σε €252 χιλ. (2021: €280 χιλ.).

21. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα

Η αξία συμβολαίων και η εύλογη αξία των παράγωγων χρηματοοικονομικών μέσων παρουσιάζονται πιο κάτω:

	2022			2021		
	Αξία συμβολαίων €000	Εύλογη αξία		Αξία συμβολαίων €000	Εύλογη αξία	
		Περιουσιακά στοιχεία €000	Υποχρεώσεις €000		Περιουσιακά στοιχεία €000	Υποχρεώσεις €000
Παράγωγα για σκοπούς εμπορίας						
Προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	13,239	103	123	11,344	81	55
Συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος	1,248,522	283	10,316	991,117	4,388	1,342
Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	14,806	437	420	21,690	86	61
Δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος	352	287	65	83	62	21
Συμβόλαια ανώτατου/κατώτατου ορίου επιτοκίων	171,864	3,094	3,094	518,950	223	218
	1,448,783	4,204	14,018	1,543,184	4,840	1,697
Παράγωγα τα οποία πληρούν τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική						
Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας - συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	803,513	43,939	2,151	700,835	1,813	30,025
Καθαρές επενδύσεις - προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος και συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος	3,059	10	-	107,193	-	730
	806,572	43,949	2,151	808,028	1,813	30,755
Σύνολο	2,255,355	48,153	16,169	2,351,212	6,653	32,452

21. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα (συνέχεια)

Η χρήση των παραγώγων αποτελεί αναπόσπαστο μέρος των εργασιών του Συγκροτήματος. Τα παράγωγα χρησιμοποιούνται για τη διαχείριση της έκθεσης του Συγκροτήματος σε διακυμάνσεις των επιτοκίων και των τιμών ξένου συναλλάγματος. Παράγωγα διατίθενται επίσης σε πελάτες ως προϊόντα διαχείρισης κινδύνων.

Ο πιστωτικός κίνδυνος για τα παράγωγα προκύπτει από το ενδεχόμενο μη συμμόρφωσης του αντισυμβαλλόμενου με τους όρους οποιουδήποτε συμβολαίου. Στην περίπτωση των παραγώγων οι πιστωτικές ζημιές είναι ένα μικρό ποσοστό της ονομαστικής αξίας των παραγώγων σε σύγκριση με τη συνολική ονομαστική αξία των συμβάσεων των παραγώγων. Για να διαχειριστεί τον πιστωτικό κίνδυνο το Συγκρότημα θέτει όρια παραγώγων βασισμένα στην πιστοληπτική ικανότητα των συμβαλλόμενων μερών και χρησιμοποιεί τεχνικές για να μετριάσει τον πιστωτικό κίνδυνο όπως συμψηφισμό και εξασφαλίσεις.

Ο κίνδυνος επιτοκίου επεξηγείται στη Σημείωση 46. Ο κίνδυνος επιτοκίου διαχειρίζεται μέσω της χρήσης λύσεων ιδίων ισολογισμών απλών συμβολαίων ανταλλαγής επιτοκίων και δικαιωμάτων προαίρεσης επιτοκίων. Στις αντισταθμίσεις εύλογης αξίας του κινδύνου επιτοκίων, το Συγκρότημα μετατρέπει περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις σταθερού επιτοκίου σε κυμαινόμενο. Στην αντιστάθμιση ταμειακών ροών του κινδύνου επιτοκίου το Συγκρότημα μετατρέπει περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις κυμαινόμενου επιτοκίου σε σταθερό.

Ο συναλλαγματικός κίνδυνος επεξηγείται στη Σημείωση 46. Προκειμένου να εξαλειφθεί ο κίνδυνος, το Συγκρότημα αντισταθμίζει την ανοιχτή του θέση χρησιμοποιώντας παράγωγα σε ξένα νομίσματα, όπως τρέχουσες ισοτιμίες συναλλάγματος, προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος, ανταλλαγές συναλλάγματος ή δικαιώματα ανταλλαγής συναλλάγματος. Ο συναλλαγματικός κίνδυνος προκύπτει κυρίως από συναλλαγές που βασίζονται στον πελάτη για καταθέσεις και δάνεια και απαιτήσεις.

Τα προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος είναι ανέκκλητες συμφωνίες αγοράς ή πώλησης συγκεκριμένης ποσότητας ξένου συναλλάγματος σε συγκεκριμένη μελλοντική ημερομηνία και συμφωνηθείσα τιμή.

Τα συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος περιλαμβάνουν απλά συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος και συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος και επιτοκίων. Τα απλά συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος διέπουν την ανταλλαγή δύο νομισμάτων στην τρέχουσα τιμή και τη δέσμευση επανανταλλαγής τους σε συγκεκριμένη τιμή στη λήξη του συμβολαίου. Τα συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος και επιτοκίων είναι συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων όπου οι ταμειακές ροές είναι σε διαφορετικά νομίσματα.

Στα συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων δύο μέρη συμφωνούν να ανταλλάσσουν τόκους με βάση ένα σταθερό και ένα κυμαινόμενο επιτόκιο, με περιοδικές πληρωμές, πάνω σε καθορισμένο ονομαστικό ποσό και τόκους όπως καθορίζονται στο συμβόλαιο.

Τα δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος παρέχουν στον κάτοχο το δικαίωμα, αλλά όχι την υποχρέωση, είτε να αγοράσει είτε να πωλήσει το συνάλλαγμα σε συγκεκριμένη συναλλαγματική τιμή και κατά τη διάρκεια συγκεκριμένης περιόδου.

Τα συμβόλαια ανώτατου/κατώτατου ορίου επιτοκίων προστατεύουν τον κάτοχό τους από τις διακυμάνσεις των επιτοκίων πάνω ή κάτω από ένα συγκεκριμένο επιτόκιο για συγκεκριμένη χρονική περίοδο.

Ο πιστωτικός κίνδυνος από τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα αντιπροσωπεύει το κόστος αναπλήρωσης των συμβολαίων αυτών κατά την ημερομηνία αναφοράς. Η έκθεση κινδύνου που απορρέει από αυτές τις πράξεις τυγχάνει χειρισμού στα πλαίσια των διαδικασιών διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου του Συγκροτήματος, που ακολουθούνται για όλες τις παρεχόμενες πιστωτικές διευκολύνσεις σε πελάτες και χρηματοοικονομικούς οργανισμούς.

Η αξία των συμβολαίων ορισμένων παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων παρέχει μια βάση σύγκρισής τους με άλλα μέσα που αναγνωρίζονται στον ενοποιημένο ισολογισμό, χωρίς όμως αναγκαία να υποδηλώνει το ύψος των μελλοντικών ταμειακών ροών ή της παρούσας εύλογης αξίας τους, και επομένως δεν υποδεικνύει την έκθεση του Συγκροτήματος σε πιστωτικό κίνδυνο ή σε κίνδυνο της αγοράς.

Η εύλογη αξία των παραγώγων μπορεί να είναι θετική (περιουσιακό στοιχείο) ή αρνητική (υποχρέωση) ως αποτέλεσμα των μεταβολών στα επιτόκια της αγοράς και στις τιμές ξένου συναλλάγματος ή σύμφωνα με τους όρους του σχετικού συμβολαίου. Η συνολική καθαρή εύλογη αξία των παραγώγων μπορεί να μεταβάλλεται σημαντικά με την πάροδο του χρόνου.

21. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα (συνέχεια)

Αντισταθμιστική λογιστική

Το Συγκρότημα επέλεξε ως επιλογή πολιτικής που επιτρέπεται από το ΔΠΧΑ 9, να συνεχίσει να εφαρμόζει τη λογιστική αντιστάθμισης βάσει του ΔΛΠ 39.

Το Συγκρότημα εφαρμόζει αντισταθμιστική λογιστική εύλογης αξίας μέσω παραγώγων νοουμένου ότι τηρούνται τα απαιτούμενα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική. Το Συγκρότημα επίσης, χρησιμοποιεί παράγωγα για οικονομική αντιστάθμιση κινδύνων (αντιστάθμιση μεταβολών στις τιμές επιτοκίων, ξένου συναλλάγματος ή άλλων κινδύνων) τα οποία δεν πληρούν τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική. Ως αποτέλεσμα, τα παράγωγα αυτά αναγνωρίζονται ως παράγωγα για σκοπούς εμπορίας και τα κέρδη ή οι ζημιές από τη μεταβολή της εύλογης αξία τους αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Μεταβολές στην εύλογη αξία των παραγώγων που καθορίζονται ως μέσο αντιστάθμισης εύλογης αξίας και στην εύλογη αξία των αντισταθμισμένων μέσων σε σχέση με τον κίνδυνο, αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας

Το Συγκρότημα χρησιμοποιεί συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων για να αντισταθμίσει τον κίνδυνο επιτοκίων που προκύπτει από πιθανή αρνητική μεταβολή στην εύλογη αξία ομολόγων με σταθερό επιτόκιο που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων.

Αντισταθμίσεις καθαρής επένδυσης

Ο ενοποιημένος ισολογισμός του Συγκροτήματος επηρεάζεται από συναλλαγματικές διαφορές μεταξύ του Ευρώ και των άλλων νομισμάτων λειτουργίας των θυγατρικών εξωτερικού και άλλων δραστηριοτήτων του εξωτερικού. Το Συγκρότημα αντισταθμίζει τον δομικό συναλλαγματικό κίνδυνο όταν κρίνει ότι το κόστος αυτής της αντιστάθμισης είναι εντός αποδεκτών πλαισίων (σε σχέση με τον υποκείμενο κίνδυνο). Αυτές οι αντισταθμίσεις πραγματοποιούνται μέσω δανεισμού στο ίδιο νόμισμα με το νόμισμα λειτουργίας των θυγατρικών εξωτερικού και άλλων δραστηριοτήτων στο εξωτερικό και προθεσμιακών συμβολαίων συναλλάγματος.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2022, προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος ύψους €3,059 χιλ. (2021: προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος και συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος ύψους €107,193 χιλ.), έχουν προσδιοριστεί ως αντισταθμιστικά μέσα από τα οποία προέκυψε ζημιά ύψους €4,079 χιλ. (2021: κέρδος €7,797 χιλ.) η οποία αναγνωρίστηκε στο 'Αποθεματικό μετατροπής ξένου συναλλάγματος' στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων έναντι των κερδών ή ζημιών από την μετατροπή της αντίστοιχης καθαρής θέσης των θυγατρικών εξωτερικού και άλλων δραστηριοτήτων του εξωτερικού.

2022	Κέρδη/(ζημιές) που οφείλονται σε κίνδυνο αντιστάθμισης		Αναποτελε- σματικότητα αντιστάθμισης
	Αντισταθμισμένα στοιχεία	Μέσα αντιστάθμισης	
Παράγωγα τα οποία πληρούν τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική	€000	€000	€000
Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας			
- συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	(62,563)	65,427	(2,864)
Καθαρές επενδύσεις			
- προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	4,079	(4,079)	-
Σύνολο	(58,484)	61,348	(2,864)

21. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα (συνέχεια)

2021	Κέρδη/(ζημιές) που οφείλονται σε κίνδυνο αντιστάθμισης		Αναποτελε- σματικότητα αντιστάθμισης
	Αντισταθμισμένα στοιχεία	Μέσα αντιστάθμισης	
Παράγωγα τα οποία πληρούν τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική	€000	€000	€000
Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας			
- συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	(19,327)	19,878	(551)
Καθαρές επενδύσεις			
- προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος και συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος	(8,422)	8,422	-
Σύνολο	(27,749)	28,300	(551)

Η συσσωρευμένη αναπροσαρμογή της εύλογης αξίας που προκύπτει από τις σχέσεις αντιστάθμισης παρουσιάζεται στον πιο κάτω πίνακα:

2022	Λογιστική αξία των μέσων αντιστάθμισης		Συσσωρευμένο ποσό της εύλογης αξίας των αναπροσαρμογών κερδών/(ζημιών) της αντιστάθμισης επί του αντισταθμισμένου στοιχείου	
	Περιουσιακά στοιχεία	Υποχρεώσεις	Περιουσιακά στοιχεία	Υποχρεώσεις
Παράγωγα τα οποία πληρούν κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική	€000	€000	€000	€000
Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας - συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων				
Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων				
- ομόλογα	468,396	-	(66,555)	-
- ομολογιακά δάνεια	-	297,636	-	4,853
Καθαρές επενδύσεις - προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος και ανταλλαγής συναλλάγματος				
Καθαρά περιουσιακά στοιχεία	3,059	-	10	-
Σύνολο	471,455	297,636	(66,545)	4,853

2021	Λογιστική αξία των μέσων αντιστάθμισης		Συσσωρευμένο ποσό της εύλογης αξίας των αναπροσαρμογών κερδών/(ζημιών) της αντιστάθμισης επί του αντισταθμισμένου στοιχείου	
	Περιουσιακά στοιχεία	Υποχρεώσεις	Περιουσιακά στοιχεία	Υποχρεώσεις
Παράγωγα τα οποία πληρούν κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική	€000	€000	€000	€000
Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας - συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων				
Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων				
- ομόλογα	746,432	-	729	-
Καθαρές επενδύσεις - προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος και ανταλλαγής συναλλάγματος				
Καθαρά περιουσιακά στοιχεία	-	107,193	-	(730)
Σύνολο	746,432	107,193	729	(730)

21. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα (συνέχεια)

Για τα περιουσιακά στοιχεία που αντισταθμίζονται χρησιμοποιώντας αντισταθμίσεις εύλογης αξίας το σταθερό επιτόκιο είναι 1.84% και το κυμαινόμενο επιτόκιο είναι 1.20% στις 31 Δεκεμβρίου 2022 (2021: 2.38% και 0.94% αντίστοιχα). Για τις υποχρεώσεις που αντισταθμίζονται χρησιμοποιώντας αντισταθμίσεις εύλογης αξίας το μέσο σταθερό επιτόκιο ήταν 0.62% και το μέσο κυμαινόμενο 0.25% αντίστοιχα στις 31 Δεκεμβρίου 2022. Δεν υπήρχαν υποχρεώσεις που αντισταθμίζονται χρησιμοποιώντας αντισταθμίσεις εύλογης αξίας στις 31 Δεκεμβρίου 2021.

Η λήξη της αξίας των συμβολαίων των παραγώγων του Συγκροτήματος παρουσιάζεται στον πιο κάτω πίνακα:

	Σε πρώτη ζήτηση και εντός ενός μηνός €000	Μεταξύ ενός και τριών μηνών €000	Μεταξύ τριών μηνών και ενός έτους €000	Μεταξύ ενός και πέντε ετών €000	Πέραν των πέντε ετών €000	Συνολική Αξία συμβολαίων €000
2022						
Παράγωγα για σκοπούς εμπορίας						
Προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	1,649	9,138	2,452	-	-	13,239
Συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος	1,109,302	139,220	-	-	-	1,248,522
Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	-	-	14,806	-	14,806
Δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος	352	-	-	-	-	352
Συμβόλαια ανώτατου/ κατώτατου ορίου επιτοκίων	-	-	-	154,173	17,691	171,864
	1,111,303	148,358	2,452	168,979	17,691	1,448,783
Παράγωγα τα οποία πληρούν τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική						
Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας - συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	23,416	17,000	42,200	486,397	234,500	803,513
Καθαρές επενδύσεις - προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	3,059	-	-	-	-	3,059
	26,475	17,000	42,200	486,397	234,500	806,572
Σύνολο	1,137,778	165,358	44,652	655,376	252,191	2,255,355

21. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα (συνέχεια)

	Σε πρώτη ζήτηση και εντός ενός μηνός	Μεταξύ ενός και τριών μηνών	Μεταξύ τριών μηνών και ενός έτους	Μεταξύ ενός και πέντε ετών	Πέραν των πέντε ετών	Συνολική Αξία συμβολαίων
2021	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Παράγωγα για σκοπούς εμπορίας						
Προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	4,923	4,493	1,928	-	-	11,344
Συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος	875,897	114,852	368	-	-	991,117
Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	-	6,219	15,471	-	21,690
Δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος	83	-	-	-	-	83
Συμβόλαια ανώτατου/κατώτατου ορίου επιτοκίων	-	-	500,000	-	18,950	518,950
	880,903	119,345	508,515	15,471	18,950	1,543,184
Παράγωγα τα οποία πληρούν τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική						
Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας - συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	44,182	41,530	101,465	247,158	266,500	700,835
Καθαρές επενδύσεις - προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος και ανταλλαγής συναλλάγματος	107,193	-	-	-	-	107,193
	151,375	41,530	101,465	247,158	266,500	808,028
Σύνολο	1,032,278	160,875	609,980	262,629	285,450	2,351,212

21. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα (συνέχεια)

Μεταρρύθμιση σε δείκτες αναφοράς επιτοκίων

Στις 31 Δεκεμβρίου 2022 και 2021 τα επιτόκια αναφοράς στα οποία εκτίθενται οι σχέσεις αντιστάθμισης της BOC PCL είναι το διατραπεζικό επιτόκιο Ευρώ (Euribor) και το USD διατραπεζικό επιτόκιο Λονδίνου (Libor) σε σχέση με τις ταμειακές ροές των μέσων αντιστάθμισης. Το Συγκρότημα έχει εφαρμόσει κρίση σε σχέση με τις προσδοκίες της αγοράς όσον αφορά τα μέσα αντιστάθμισης. Η βασική κρίση είναι ότι οι ταμειακές ροές για συμβόλαια που αναπροσαρμόζονται με τα επιτόκια αναφοράς IBOR αναμένεται επί του παρόντος να είναι σε γενικές γραμμές ίσες με τις ταμειακές ροές κατά τη μετάβαση των συμβολαίων σε επιτόκιο αντικατάστασης των επιτοκίων αναφοράς IBOR.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τις αξίες συμβολαίων των παραγώγων που πληρούν τα κριτήρια των σχέσεων αντιστάθμισης με βάση τα επιτόκια. Τα παράγωγα μέσα αντιστάθμισης παρέχουν μια στενή προσέγγιση της έκθεσης σε κίνδυνο που διαχειρίζεται η BOC PCL μέσω των σχέσεων αντιστάθμισης.

	2022	2021
	€000	€000
Συμβόλαια Ανταλλαγής Επιτοκίων		
Τριμηνιαίο Euribor	770,731	529,831
Τριμηνιαίο USD Libor	32,782	171,004
Σύνολο	803,513	700,835

Το Euribor είναι σε ευθυγράμμιση με τον Κανονισμό για τους Δείκτες αναφοράς της ΕΕ και το Συγκρότημα δεν θεωρεί ότι τα παράγωγα που βασίζονται στο Euribor επηρεάζονται από τη μεταρρύθμιση του Κανονισμού BMR.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2022, η εκτίμηση του Συγκροτήματος σχετικά με τη συνεχιζόμενη μετάβαση στα νέα εναλλακτικά χωρίς κίνδυνο επιτόκια (RFRs) καταδεικνύει ότι η επίπτωση στις σχέσεις αντιστάθμισης καθώς και σε χρηματοοικονομική αξία δεν είναι σημαντική. Περισσότερες πληροφορίες για τη μεταρρύθμιση σε δείκτες αναφοράς επιτοκίων παρουσιάζονται στη Σημείωση 46.

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει τη λογιστική και εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων του Συγκροτήματος.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	2022		2021	
	Λογιστική αξία	Εύλογη αξία	Λογιστική αξία	Εύλογη αξία
	€000	€000	€000	€000
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	9,567,258	9,567,258	9,230,883	9,230,883
Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες	204,811	193,349	291,632	289,519
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	190,209	190,209	199,194	199,194
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων	467,375	467,375	748,695	748,695
Επενδύσεις σε αποσβεσμένο κόστος	2,046,119	1,953,336	1,191,274	1,196,753
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	48,153	48,153	6,653	6,653
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	9,953,252	10,011,741	9,836,405	9,642,212
Περιουσιακά στοιχεία ασφαλιστικών κλάδων ζωής που αναλογούν στους ασφαλιζόμενους	531,061	531,061	540,827	540,827
Περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση	-	-	250,370	250,370
Λοιπά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	415,622	469,562	393,464	393,464
	23,423,860	23,432,044	22,689,397	22,498,570
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες και καταθέσεις από τράπεζες	2,484,332	2,399,266	3,426,639	3,328,987
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	16,169	16,169	32,452	32,452
Καταθέσεις πελατών	18,998,319	18,963,934	17,530,883	17,532,995
Ομολογιακά δάνεια	297,636	254,179	302,555	292,615
Υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης	302,104	265,472	340,220	355,159
Λοιπές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις και υποχρεώσεις μίσθωσης	255,455	255,455	275,519	275,519
	22,354,015	22,154,475	21,908,268	21,817,727

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων στον πιο πάνω πίνακα παρουσιάζεται κατά την ημερομηνία αναφοράς και δεν αντιπροσωπεύει οποιεσδήποτε προσδοκίες ως προς τη μελλοντική τους αξία.

Το Συγκρότημα χρησιμοποιεί την ακόλουθη ιεραρχία για τον καθορισμό και τη γνωστοποίηση της εύλογης αξίας:

Επίπεδο 1: επενδύσεις που επιμετρούνται με βάση χρηματιστηριακές τιμές σε ενεργείς αγορές.

Επίπεδο 2: επενδύσεις που επιμετρούνται με βάση μοντέλα αποτίμησης στα οποία όλα τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία είναι βασισμένα σε παρατηρήσιμα στοιχεία της αγοράς.

Επίπεδο 3: επενδύσεις που επιμετρούνται με βάση μοντέλα αποτίμησης στα οποία τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία δεν είναι βασισμένα σε παρατηρήσιμα στοιχεία της αγοράς.

Για περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που αναγνωρίζονται στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις στην εύλογη αξία, το Συγκρότημα καθορίζει εάν έχουν γίνει μεταφορές μεταξύ των επιπέδων στην ιεραρχία με την εκ νέου αξιολόγηση της κατηγοριοποίησης στο τέλος της κάθε περιόδου αναφοράς.

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Οι τεχνικές αποτίμησης που χρησιμοποιούνται για τον καθορισμό της εύλογης αξίας χρηματοοικονομικών μέσων και ακινήτων που αποτιμούνται στην εύλογη αξία σε επαναλαμβανόμενη και μη επαναλαμβανόμενη βάση, καθώς και χρηματοοικονομικών μέσων που δεν αποτιμούνται στην εύλογη αξία αλλά για τα οποία γνωστοποιείται η εύλογη αξία μέσω μοντέλων αποτίμησης, περιγράφονται πιο κάτω. Τα μοντέλα αυτά περιλαμβάνουν τις εκτιμήσεις του Συγκροτήματος σχετικά με τις παραδοχές που θα χρησιμοποιούσε ένας επενδυτής στην επιμέτρηση της εύλογης αξίας.

Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα που αποτιμούνται με τη χρήση μοντέλων αποτίμησης βασισμένα σε παρατηρήσιμα στοιχεία της αγοράς αποτελούνται από συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων, συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος, δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος, προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος και συμβόλαια ανώτατου/κατώτατου ορίου επιτοκίων. Τα μοντέλα αποτίμησης που χρησιμοποιούνται συχνότερα περιλαμβάνουν τα μοντέλα προθεσμιακής τιμολόγησης (forward pricing models) και μοντέλα ανταλλαγής ταμειακών ροών (swap models), χρησιμοποιώντας υπολογισμούς παρούσας αξίας. Τα μοντέλα χρησιμοποιούν διάφορα δεδομένα συμπεριλαμβανομένων της πιστοληπτικής ικανότητας των αντισυμβαλλόμενων μερών, τρέχουσες ισοτιμίες συναλλάγματος και προθεσμιακές τιμές συναλλάγματος καθώς και καμπύλες επιτοκίων.

Προσαρμογές Πιστωτικής Αποτίμησης (CVA) και Προσαρμογές Χρεωστικής Αποτίμησης (DVA)

Οι προσαρμογές πιστωτικής αποτίμησης (CVA) και προσαρμογές χρεωστικής αποτίμησης (DVA) ενσωματώνονται σε εκτιμήσεις των παραγώγων, ώστε να αντικατοπτρίζουν στην εύλογη αξία την επίδραση του κινδύνου του αντισυμβαλλόμενου μέρους και την πιστωτική ποιότητα της BOC PCL αντίστοιχα.

Το Συγκρότημα υπολογίζει τις προσαρμογές πιστωτικής αποτίμησης (CVA) εφαρμόζοντας την πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης (PD) του αντισυμβαλλόμενου μέρους, με προϋπόθεση τη μη αθέτηση υποχρέωσης του Συγκροτήματος, στην αναμενόμενη θετική έκθεση του Συγκροτήματος στον αντισυμβαλλόμενο και πολλαπλασιάζοντας το αποτέλεσμα με τη ζημιά που αναμένεται σε περίπτωση αθέτησης. Αντίθετα, το Συγκρότημα υπολογίζει τις προσαρμογές χρεωστικής αποτίμησης (DVA), εφαρμόζοντας τη δική του πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης (PD) της BOC PCL, με προϋπόθεση τη μη αθέτηση υποχρέωσης του αντισυμβαλλόμενου, στην αναμενόμενη θετική έκθεση του αντισυμβαλλόμενου στο Συγκρότημα και πολλαπλασιάζοντας το αποτέλεσμα με τη ζημιά που αναμένεται σε περίπτωση αθέτησης.

Η αναμενόμενη έκθεση των παραγώγων υπολογίζεται σύμφωνα με τους κανονισμούς κεφαλαιακών απαιτήσεων (CRR) και λαμβάνει υπόψη τις συμφωνίες συμψηφισμού, όπου υπάρχουν. Έχει υιοθετηθεί παραδοχή για ζημιά λόγω αθέτησης (LGD) σύμφωνα με τα πρότυπα του κλάδου. Εναλλακτικές παραδοχές για ζημιές λόγω αθέτησης (LGD) μπορούν να υιοθετηθούν όταν αυτό υποστηρίζεται από τον τύπο της έκθεσης και τα διαθέσιμα δεδομένα.

Το Συγκρότημα δεν έχει στην κατοχή του σημαντικά παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα τα οποία αποτιμούνται με την χρήση μοντέλων αποτίμησης που βασίζονται σημαντικά σε μη-παρατηρήσιμα στοιχεία της αγοράς.

Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων και επενδύσεις σε αποσβεσμένο κόστος

Οι επενδύσεις που επιμετρούνται με τη χρήση μοντέλων αποτίμησης ή τιμολόγησης, αποτελούνται κυρίως από μη εισηγμένες μετοχές και ομόλογα. Αυτά τα περιουσιακά στοιχεία αποτιμούνται χρησιμοποιώντας μοντέλα αποτίμησης που άλλοτε περιλαμβάνουν δεδομένα βασισμένα σε παρατηρήσιμα στοιχεία αγοράς και άλλοτε βασισμένα σε παρατηρήσιμα και μη παρατηρήσιμα στοιχεία. Οι υπόλοιπες επενδύσεις επιμετρούνται στην εύλογη αξία με βάση χρηματιστηριακές τιμές σε ενεργείς αγορές.

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες

Η εύλογη αξία των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες βασίζεται στην παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών. Οι αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές έχουν υπολογιστεί βάσει των αναμενόμενων ποσοστών ζημιών ανά δανειακό χαρτοφυλάκιο, λαμβάνοντας υπόψη την προσδοκώμενη πιστοληπτική ποιότητα των δανειοληπτών. Το προεξοφλητικό επιτόκιο περιλαμβάνει στοιχεία που λαμβάνουν υπόψη το επιτόκιο χωρίς κίνδυνο (risk free rate) για κάθε νόμισμα, το κόστος χρηματοδότησης, το κόστος εξυπηρέτησης και το κόστος κεφαλαίου, λαμβάνοντας υπόψη τον συντελεστή στάθμισης κινδύνου του κάθε δανείου. Το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε στον προσδιορισμό της δίκαιης αξίας των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 κυμαίνεται από 2.66% μέχρι 4.86% (2021: 2.34%-8.50%).

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Καταθέσεις πελατών

Η εύλογη αξία των καταθέσεων πελατών προσδιορίζεται με υπολογισμούς της παρούσας αξίας των μελλοντικών ταμειακών ροών. Ο συντελεστής προεξόφλησης λαμβάνει υπόψη το τρέχον επιτόκιο αγοράς και το πιστοληπτικό προφίλ της BOC PCL. Η εύλογη αξία των καταθέσεων πληρωτέων σε πρώτη ζήτηση και των καταθέσεων που προστατεύονται από το Σχέδιο Προστασίας Καταθέσεων προσεγγίζει τη λογιστική τους αξία.

Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες

Τα δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες με λήξη πέραν του ενός έτους, προεξοφλούνται με ένα κατάλληλο επιτόκιο χωρίς κίνδυνο (risk-free rate) συν το κατάλληλο πιστωτικό περιθώριο. Για βραχυπρόθεσμο δανεισμό η εύλογη αξία προσεγγίζει τη λογιστική αξία.

Καταθέσεις από τράπεζες και χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες

Οι καταθέσεις από τράπεζες και η χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες με λήξη πέραν του ενός έτους προεξοφλούνται με ένα κατάλληλο επιτόκιο χωρίς κίνδυνο (risk-free rate) συν το κατάλληλο πιστωτικό περιθώριο. Για βραχυπρόθεσμο δανεισμό, η εύλογη αξία κυρίως προσεγγίζει τη λογιστική αξία.

Ομολογιακά δάνεια και υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης

Οι εκδόσεις ομολογιακών δανείων και υποχρεώσεων μειωμένης εξασφάλισης διαπραγματεύονται με χρηματιστηριακές τιμές σε ενεργείς αγορές.

Επενδύσεις σε ακίνητα

Η εύλογη αξία των επενδύσεων σε ακίνητα καθορίζεται από εκτιμήσεις που έγιναν από εξωτερικούς, διαπιστευμένους ανεξάρτητους εκτιμητές. Περισσότερες πληροφορίες για τις μεθόδους που χρησιμοποιήθηκαν γνωστοποιούνται στην υπόλοιπη σημείωση.

Ακίνητα και εξοπλισμός

Τα ιδιόκτητα ακίνητα περιλαμβάνουν γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα. Η εύλογη αξία τους καθορίστηκε από εκτιμήσεις που έγιναν από εξωτερικούς διαπιστευμένους ανεξάρτητους εκτιμητές. Περισσότερες πληροφορίες για τις μεθόδους που χρησιμοποιήθηκαν γνωστοποιούνται στην υπόλοιπη σημείωση.

Στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τα μοντέλα αποτίμησης

Τα παρατηρήσιμα στοιχεία που χρησιμοποιούνται στα μοντέλα για τον υπολογισμό της εύλογης αξίας των μη εισηγμένων μετοχών και ομολόγων περιλαμβάνουν, όπου ισχύει, τρέχουσες και αναμενόμενες τιμές επιτοκίων της αγοράς, αναμενόμενα από την αγορά ποσοστά αθέτησης, τον κίνδυνο της χώρας και τον πιστωτικό κίνδυνο του αντισυμβαλλόμενου μέρους, καθώς και εκπτώσεις ρευστότητας της αγοράς.

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει την επιμέτρηση της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων του Συγκροτήματος που επιμετρούνται στην εύλογη αξία και των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων για τα οποία η εύλογη αξία γνωστοποιείται, κατά επίπεδο:

2022	Επίπεδο 1 €000	Επίπεδο 2 €000	Επίπεδο 3 €000	Σύνολο €000
Περιουσιακά στοιχεία που επιμετρούνται σε εύλογη αξία				
<i>Επενδύσεις σε ακίνητα</i>				
Οικιστικά	-	-	9,045	9,045
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	-	-	47,837	47,837
Βιοτεχνίες και βιομηχανίες	-	-	25,607	25,607
Γη (οικόπεδα και αγροτεμάχια)	-	-	2,610	2,610
	-	-	85,099	85,099
<i>Ιδιότητα ακίνητα</i>				
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	-	-	203,658	203,658
<i>Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων</i>	-	-	214,359	214,359
<i>Παράγωγα για σκοπούς εμπορίας</i>				
Προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	-	103	-	103
Συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος	-	283	-	283
Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	437	-	437
Δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος	-	287	-	287
Συμβόλαια ανώτατου και κατώτατου ορίου επιτοκίων	-	3,094	-	3,094
	-	4,204	-	4,204
<i>Παράγωγα τα οποία πληρούν τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική</i>				
Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας-συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	43,939	-	43,939
Καθαρές επενδύσεις-προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος και συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος	-	10	-	10
	-	43,949	-	43,949
<i>Επενδύσεις που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων</i>	84,743	96,498	8,968	190,209
<i>Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων</i>	455,110	-	12,265	467,375
	539,853	144,651	524,349	1,208,853
Άλλα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δεν επιμετρούνται στην εύλογη αξία				
Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες	-	193,349	-	193,349
Επενδύσεις σε αποσβεσμένο κόστος	1,871,757	69,300	12,279	1,953,336
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	-	-	9,797,382	9,797,382
	1,871,757	262,649	9,809,661	11,944,067

Για τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων που κατηγοριοποιούνται σε Επίπεδο 3, μια αύξηση στο συντελεστή προεξόφλησης κατά 10%, θα είχε ως αποτέλεσμα μείωση στην εύλογη αξία ύψους €4,538 χιλ. και μια μείωση στο συντελεστή προεξόφλησης κατά 10% θα έχει ως αποτέλεσμα αύξηση στην εύλογη αξία ύψους €1,145 χιλ.

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Για μια επένδυση που συμπεριλαμβάνεται στα ομόλογα και άλλοι μη-μετοχικοί τίτλοι που υποχρεωτικά επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων ως αποτέλεσμα της αξιολόγησης κριτηρίου αποκλειστικά πληρωμές κεφαλαίου και τόκων (SPPI) που κατηγοριοποιείται σε Επίπεδο 3 με λογιστική αξία ύψους €8,968 χιλ. στις 31 Δεκεμβρίου 2022, μια αλλαγή στο συντελεστή μετατροπής κατά 10% θα είχε ως αποτέλεσμα αλλαγή στην εύλογη αξία των ομολόγων και άλλων μη-μετοχικών τίτλων κατά €897 χιλ.

Επιπρόσθετες γνωστοποιήσεις για την ανάλυση ευαισθησίας των μετοχών παρουσιάζονται στη Σημείωση 46.

Η ιεραρχία επιμέτρησης εύλογης αξίας για τα περιουσιακά στοιχεία ασφαλιστικών κλάδων ζωής που αναλογούν στους ασφαλιζόμενους γνωστοποιείται στη Σημείωση 24.

2022	Επίπεδο 1 €000	Επίπεδο 2 €000	Επίπεδο 3 €000	Σύνολο €000
Liabilities measured at fair value				
<i>Παράγωγα για σκοπούς εμπορίας</i>				
Προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	-	123	-	123
Συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος	-	10,316	-	10,316
Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	420	-	420
Δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος	-	65	-	65
Συμβόλαια ανώτατου και κατώτατου ορίου επιτοκίων	-	3,094	-	3,094
	-	14,018	-	14,018
<i>Παράγωγα τα οποία πληρούν τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική</i>				
Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας-συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	2,151	-	2,151
	-	2,151	-	2,151
	-	16,169	-	16,169
Άλλες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που δεν επιμετρούνται στην εύλογη αξία				
Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες	-	1,944,145	-	1,944,145
Καταθέσεις από τράπεζες	-	455,121	-	455,121
Καταθέσεις πελατών	-	-	18,963,934	18,963,934
Ομολογιακά δάνεια	254,179	-	-	254,179
Υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης	265,472	-	-	265,472
	519,651	2,399,266	18,963,934	21,882,851

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

2021	Επίπεδο 1 €000	Επίπεδο 2 €000	Επίπεδο 3 €000	Σύνολο €000
Περιουσιακά στοιχεία που επιμετρούνται σε εύλογη αξία				
<i>Επενδύσεις σε ακίνητα</i>				
Οικιστικά	-	-	11,937	11,937
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	-	-	55,805	55,805
Βιοτεχνίες και βιομηχανίες	-	-	28,610	28,610
Ξενοδοχεία	-	-	536	536
Γη (οικόπεδα και αγροτεμάχια)	-	-	20,857	20,857
	-	-	117,745	117,745
<i>Επενδύσεις σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση</i>				
Οικιστικά	-	-	1,790	1,790
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	-	-	2,635	2,635
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	-	-	896	896
	-	-	5,321	5,321
<i>Ιδιόκτητα ακίνητα</i>				
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	-	-	195,666	195,666
<i>Ιδιόκτητα ακίνητα διαθέσιμα προς πώληση</i>				
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	-	-	10,408	10,408
<i>Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων</i>				
<i>Παράγωγα για σκοπούς εμπορίας</i>				
Προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	-	81	-	81
Συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος	-	4,388	-	4,388
Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	86	-	86
Δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος	-	62	-	62
Συμβόλαια ανώτατου και κατώτατου ορίου επιτοκίων	-	223	-	223
	-	4,840	-	4,840
<i>Παράγωγα τα οποία πληρούν τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική</i>				
Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας-συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	1,813	-	1,813
<i>Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων</i>	98,016	95,144	6,034	199,194
<i>Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων</i>	734,832	-	13,863	748,695
	832,848	101,797	630,905	1,565,550
Άλλα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δεν επιμετρούνται στην εύλογη αξία				
Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες	-	289,519	-	289,519
Επενδύσεις σε αποσβεσμένο κόστος	1,074,144	98,238	24,371	1,196,753
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	-	-	9,360,344	9,360,344
	1,074,144	387,757	9,384,715	10,846,616

Για τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων που κατηγοριοποιούνται σε Επίπεδο 3, μια αύξηση στο συντελεστή προεξόφλησης κατά 10%, θα είχε ως αποτέλεσμα μείωση στην εύλογη αξία ύψους €4,647 χιλ. και μια μείωση στο συντελεστή προεξόφλησης κατά 10% θα έχει ως αποτέλεσμα αύξηση στην εύλογη αξία ύψους €784 χιλ.

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Για μια επένδυση που συμπεριλαμβάνεται στα ομόλογα και άλλους μη-μετοχικούς τίτλους που υποχρεωτικά επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων ως αποτέλεσμα της αξιολόγησης του κριτηρίου αποκλειστικά πληρωμές κεφαλαίου και τόκων (SPPI) που κατηγοριοποιείται σε Επίπεδο 3 με λογιστική αξία ύψους €5,534 χιλ. στις 31 Δεκεμβρίου 2021, μια αλλαγή στο συντελεστή μετατροπής κατά 10% θα είχε ως αποτέλεσμα αλλαγή στην εύλογη αξία των ομολόγων και άλλων μη-μετοχικών τίτλων κατά €553 χιλ.

2021	Επίπεδο 1 €000	Επίπεδο 2 €000	Επίπεδο 3 €000	Σύνολο €000
Υποχρεώσεις που επιμετρούνται σε εύλογη αξία				
<i>Παράγωγα για σκοπούς εμπορίας</i>				
Προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	-	55	-	55
Συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος	-	1,342	-	1,342
Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	61	-	61
Δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος	-	21	-	21
Συμβόλαια ανώτατου και κατώτατου ορίου επιτοκίων	-	218	-	218
	-	1,697	-	1,697
<i>Παράγωγα τα οποία πληρούν τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική</i>				
Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας-συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	30,025	-	30,025
Καθαρές επενδύσεις-προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος και συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος	-	730	-	730
	-	30,755	-	30,755
	-	32,452	-	32,452
Άλλες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που δεν επιμετρούνται στην εύλογη αξία				
Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες	-	2,950,646	-	2,950,646
Καταθέσεις από τράπεζες	-	378,341	-	378,341
Καταθέσεις πελατών	-	-	17,532,995	17,532,995
Ομολογιακά δάνεια	292,615	-	-	292,615
Υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης	355,159	-	-	355,159
	647,774	3,328,987	17,532,995	21,509,756

Τα μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες είναι χρηματοοικονομικά μέσα των οποίων η λογιστική αξία είναι μία λογική προσέγγιση της εύλογης αξίας, επειδή έχουν από τη φύση τους ως επί το πλείστον μικρή διάρκεια ή αναπροσαρμόζονται τακτικά στις τρέχουσες τιμές της αγοράς. Η λογιστική αξία στα λοιπά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και λοιπές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις και περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση είναι μια στενή προσέγγιση της εύλογης τους αξίας και κατηγοριοποιούνται στο Επίπεδο 3.

Κατά τα έτη που έληξαν στις 31 Δεκεμβρίου 2022 και 2021 δεν υπήρχαν σημαντικές μεταφορές μεταξύ του Επιπέδου 1 και Επιπέδου 2.

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Κινήσεις περιουσιακών στοιχείων που επιμετρούνται στην εύλογη αξία Επιπέδου 3

Μεταφορές από το Επίπεδο 3 στο Επίπεδο 2 συμβαίνουν όταν υπήρχε ρευστότητα στην αγορά τίτλων και εξαλείφεται η ανάγκη για τη χρήση απαιτούμενων σημαντικών μη παρατηρήσιμων στοιχείων αποτίμησης. Μετά την μεταφορά στο Επίπεδο 2, τα μέσα επιμετρούνται χρησιμοποιώντας μοντέλα επιμέτρησης που περιλαμβάνουν παρατηρήσιμα στοιχεία της αγοράς. Οι μεταφορές στο Επίπεδο 3 αντικατοπτρίζουν αλλαγές στις συνθήκες της αγοράς όταν κάποια μέσα γίνονται λιγότερα ρευστοποιήσιμα και συνεπώς το Συγκρότημα χρησιμοποιεί σημαντικά μη παρατηρήσιμα στοιχεία για τον υπολογισμό της εύλογης αξίας.

Η κίνηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων στο Επίπεδο 3 που επιμετρούνται στην εύλογη αξία παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2022						2021					
	Επενδύσεις σε ακίνητα	Επενδύσεις σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση	Ιδιότητα ακίνητα	Ιδιότητα ακίνητα που κατέχονται προς πώληση	Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	Χρηματοοικονομικά μέσα	Επενδύσεις σε ακίνητα	Επενδύσεις σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση	Ιδιότητα ακίνητα	Ιδιότητα ακίνητα που κατέχονται προς πώληση	Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	Χρηματοοικονομικά μέσα
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	117,745	5,321	195,666	10,408	281,868	19,897	128,088	1,248	202,146	10,408	289,861	33,182
Προσθήκες	9,166	-	3,173	-	-	10,054	2,774	-	857	-	-	396
Πωλήσεις	(39,484)	(5,321)	-	-	-	(500)	(10,425)	(1,656)	-	-	-	(903)
Μεταφορά από επενδύσεις σε ακίνητα σε μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση (Σημ. 29)	-	-	-	-	-	-	(5,729)	5,729	-	-	-	-
Μεταφορά από ιδιότητα ακίνητα σε επενδύσεις σε ακίνητα (Σημ. 25)	-	-	-	-	-	-	5,616	-	(5,616)	-	-	-
Μεταφορά από ακίνητα που κατέχονται προς πώληση σε ιδιότητα ακίνητα (Σημ. 29)	-	-	10,408	(10,408)	-	-	-	-	-	-	-	-
Μετατροπή μέσων σε κοινές μετοχές	-	-	-	-	-	(4,102)	-	-	-	-	-	(18,618)
Αποσβέσεις έτους	-	-	(2,046)	-	-	-	-	-	(2,129)	-	-	-
Απομείωση έτους (Σημ. 16)	-	-	(3,543)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(Ζημιές)/κέρδη επανεκτιμήσεων	(2,915)	-	-	-	-	(4,133)	(2,783)	-	408	-	-	5,840
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) στα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (Σημ. 11)	-	-	-	-	4,050	-	-	-	-	-	(17,292)	-
Αποαναγνώριση δανείων	-	-	-	-	(82,522)	-	-	-	-	-	(3,083)	-
Τόκοι σε δάνεια (Σημ. 7)	-	-	-	-	10,963	-	-	-	-	-	12,382	-
Συναλλαγματικές διαφορές	587	-	-	-	-	17	204	-	-	-	-	-
31 Δεκεμβρίου	85,099	-	203,658	-	214,359	21,233	117,745	5,321	195,666	10,408	281,868	19,897

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Πολιτική αποτίμησης και ανάλυση ευαισθησίας

Επενδύσεις σε ακίνητα, επενδύσεις σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση και ακίνητα για ίδια χρήση

Η κύρια μέθοδος αποτίμησης ακινήτων που εφαρμόζεται από το Συγκρότημα είναι η συγκριτική μέθοδος αγοράς, αναπροσαρμοσμένη για τις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς και τις συνθήκες που αφορούν το κάθε ακίνητο. Σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, το Συγκρότημα χρησιμοποιεί επίσης τη μέθοδο κεφαλαιοποίησης εισοδήματος. Οι πιο κάτω πίνακες περιγράφουν τις βασικές παραμέτρους που χρησιμοποιήθηκαν στις εκτιμήσεις για τις επενδύσεις σε ακίνητα, επενδύσεις σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση και τα ακίνητα για ίδια χρήση:

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Πολιτική αποτίμησης και ανάλυση ευαισθησίας (συνέχεια)

Ανάλυση επενδύσεων σε ακίνητα

Είδος και χώρα	2022	Ετήσια εκτιμημένη αξία μίσθωσης ανά τ.μ.	Εκτιμημένο κόστος κτιρίου ανά τ.μ.	Απόδοση	Εκτιμημένη εύλογη αξία ανά τ.μ.	Εκτιμημένο κόστος γης ανά τ.μ.	Γη	Εμβαδόν κτιρίου	Ηλικία κτιρίου
	€000						τ.μ.	τ.μ.	Χρόνια
Οικιστικά									
Κύπρος	4,911	€37-€93	€185-€1,673	5%-7%	€427-€2,338	€130-€650	134-1,203	89-1,420	10-104
Ελλάδα	4,134	€6-€115	€164-€2,115	2%-7.1%	€45-€1,892	€7-€4,017	24-5,147	51-825	11-50
	9,045								
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα									
Κύπρος	44,837	€36-€250	€470	3.4%-10%	€520-€5,781	€150-€5,000	348-35,413	16-5,850	9-67
Ελλάδα	3,000	€19-€381	€193-€3,548	5.4%-10.5%	€72-€3,638	€142-€265	100-8,582	6-4,692	18-64
	47,837								
Βιοτεχνίες και βιομηχανίες									
Κύπρος	18,439	€14-€62	€360	4.5%-9%	€283-€1,272	€550	2,202-15,965	743-8,007	10-38
Ελλάδα	7,168	€7-€58	€133-€461	3.5%-11%	€8-€439	€5-€395	57-34,495	349-5,858	13-84
	25,607								
Γη (οικόπεδα και αγροτεμάχια)									
Κύπρος	2,610	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	€1,127	2,316	δ/ε	δ/ε
Σύνολο	85,099								

Ανάλυση ακινήτων για ίδια χρήση

Είδος και χώρα	2022	Ετήσια εκτιμημένη αξία μίσθωσης ανά τ.μ.	Εκτιμημένο κόστος κτιρίου ανά τ.μ.	Απόδοση	Εκτιμημένη εύλογη αξία ανά τ.μ.	Εκτιμημένο κόστος γης ανά τ.μ.	Γη	Εμβαδόν κτιρίου	Ηλικία κτιρίου
	€000						τ.μ.	τ.μ.	Χρόνια
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα									
Κύπρος	203,658	€76-€277	€750-€1,855	5.6%-5.8%	€70-€6,164	€70-€2,274	390-51,947	122-11,109	15-79
Σύνολο	203,658								

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Πολιτική αποτίμησης και ανάλυση ευαισθησίας (συνέχεια)

Ανάλυση επενδύσεων σε ακίνητα και επενδύσεις σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση

Είδος και χώρα	2021	Ετήσια εκτιμημένη αξία μίσθωσης ανά τ.μ.	Εκτιμημένο κόστος κτιρίου ανά τ.μ.	Απόδοση	Εκτιμημένη εύλογη αξία ανά τ.μ.	Εκτιμημένο κόστος γης ανά τ.μ.	Γη	Εμβαδόν κτιρίου	Ηλικία κτιρίου
	€000						τ.μ.	τ.μ.	Χρόνια
Οικιστικά									
Κύπρος	9,577	€35-€100	€134-€1,370	4.5%-5%	€380-€2,297	€110-€800	89-1,203	19-559	7-48
Ελλάδα	4,150	€3-€115	€131-€2,296	0.7%-8.4%	€50-€1,892	€3-€2,437	5,147	51-825	10-49
	13,727								
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα									
Κύπρος	54,553	€25-€352	€1,172	4%-8%	€498-€6,981	€580-€5,000	152-35,413	16-2,533	9-76
Ελλάδα	3,742	€19-€272	€207-€3,615	5.3%-11.3%	€74-€3,615	€258	8,582	6-4,692	17-63
Ρωσία	145	n/a	€107	n/a	€79	€77	1,792-26,046	212-3,288	12-18
	58,440								
Βιοτεχνίες και βιομηχανίες									
Κύπρος	21,822	€14-€67	€427	3.5%-7%	€305-€1,646	€550	2,202-15,965	743-7,500	9-37
Ελλάδα	7,684	€43	€71-€450	5.2%-10%	€8-€425	€399	57-34,495	349-5,858	12-83
	29,506								
Ξενοδοχεία									
Ρωσία	536	n/a	€356	n/a	€356	n/a	n/a	7,436	16
Γη (οικόπεδα και αγροτεμάχια)									
Κύπρος	17,701	n/a	n/a	n/a	€550	€550-€1,127	2,316-29,398	n/a	n/a
Ρωσία	3,156	n/a	n/a	n/a	€15	€15-€23	58,600-689,000	n/a	n/a
	20,857								
Σύνολο	123,066								

Ανάλυση ακινήτων για ίδια χρήση και ακινήτων για ίδια χρήση που κατέχονται προς πώληση

Είδος και χώρα	2021	Ετήσια εκτιμημένη αξία μίσθωσης ανά τ.μ.	Εκτιμημένο κόστος κτιρίου ανά τ.μ.	Απόδοση	Εκτιμημένη εύλογη αξία ανά τ.μ.	Εκτιμημένο κόστος γης ανά τ.μ.	Γη	Εμβαδόν κτιρίου	Ηλικία κτιρίου
	€000						τ.μ.	τ.μ.	Χρόνια
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα									
Κύπρος	206,074	€24-€277	€580-€1,855	5.8%-6%	€14-€6,164	€70-€2,274	390-598,767	122-11,233	14-78
Σύνολο	206,074								

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Πολιτική αποτίμησης και ανάλυση ευαισθησίας (συνέχεια)

Ανάλυση ευαισθησίας

Οι πλείστες εκτιμήσεις των ακινήτων του Συγκροτήματος έχουν κατηγοριοποιηθεί ως Επίπεδο 3. Σημαντικές αυξήσεις/μειώσεις στις εκτιμημένες αξίες ανά τετραγωνικό μέτρο για ακίνητα που εκτιμούνται βάσει της συγκριτικής μεθόδου αγοράς ή σημαντικές αυξήσεις/μειώσεις στην εκτιμημένη αξία μίσθωσης ή απόδοσης για ακίνητα που εκτιμήθηκαν βάσει της μεθόδου κεφαλαιοποίησης εισοδήματος θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε σημαντικά ψηλότερη/χαμηλότερη εύλογη αξία στα ακίνητα.

23. Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες

	2022	2021
	€000	€000
Μεικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος	9,917,335	9,840,535
Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (Σημ. 45.6)	(178,442)	(285,998)
	9,738,893	9,554,537
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	214,359	281,868
	9,953,252	9,836,405

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν τα μεικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες του Συγκροτήματος σε αποσβεσμένο κόστος ανά στάδιο και γεωγραφική ανάλυση (βάσει τη χώρα στην οποία διαχειρίζονται τα δάνεια).

	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI) €000	Σύνολο €000
2022	€000	€000	€000	€000	€000
Μεικτά δάνεια σε αποσβεσμένο κόστος πριν από την εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	7,931,511	1,586,488	372,821	115,544	10,006,364
Εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	(64,255)	(20,885)	(1,803)	(2,086)	(89,029)
Μεικτά δάνεια σε αποσβεσμένο κόστος	7,867,256	1,565,603	371,018	113,458	9,917,335
Κύπρος	7,867,037	1,565,603	368,922	113,458	9,915,020
Άλλες χώρες	219	-	2,096	-	2,315
	7,867,256	1,565,603	371,018	113,458	9,917,335

	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI) €000	Σύνολο €000
2021	€000	€000	€000	€000	€000
Μεικτά δάνεια σε αποσβεσμένο κόστος πριν από την εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	7,488,354	1,721,231	576,873	159,755	9,946,213
Εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	(69,659)	(22,051)	(3,530)	(10,438)	(105,678)
Μεικτά δάνεια σε αποσβεσμένο κόστος	7,418,695	1,699,180	573,343	149,317	9,840,535
Κύπρος	7,418,432	1,699,180	545,327	149,317	9,812,256
Άλλες χώρες	263	-	28,016	-	28,279
	7,418,695	1,699,180	573,343	149,317	9,840,535

23. Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (συνέχεια)

Εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία

Η εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση αφορά κυρίως δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που αποκτήθηκαν ως μέρος της εξαγοράς ορισμένων εργασιών της Λαϊκής Τράπεζας το 2013. Σύμφωνα με τις διατάξεις του ΔΠΧΑ 3, η προσαρμογή αυτή έχει επιφέρει μείωση στα μεικτά υπόλοιπα των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες. Η εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία περιλαμβάνεται στα μεικτά υπόλοιπα των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού. Ωστόσο, για σκοπούς παρακολούθησης πιστωτικού κινδύνου, η εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού παρουσιάζεται ξεχωριστά από και δεν περιλαμβάνεται στα μεικτά υπόλοιπα των δανείων και απαιτήσεων, όπως φαίνεται στους πιο πάνω πίνακες.

Τα δάνεια και οι απαιτήσεις από πελάτες που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων διαχειρίζονται στην Κύπρο.

Οι πιο κάτω πίνακες παρουσιάζουν τα μεικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες σε αποσβεσμένο κόστος του Συγκροτήματος ανά στάδιο και ανά πελατειακό τομέα.

2022	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI) €000	Σύνολο €000
Ανά πελατειακό τομέα	€000	€000	€000	€000	€000
Μεγάλες επιχειρήσεις	2,502,630	807,282	54,259	34,616	3,398,787
Διεθνείς επιχειρήσεις	685,099	150	35	24	685,308
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	825,123	189,825	3,299	10,364	1,028,611
Ιδιώτες					
- στεγαστικά	2,982,436	305,714	30,071	12,413	3,330,634
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	704,959	152,815	14,376	15,746	887,896
Αναδιρθώσεις χρεών					
- μεγάλες επιχειρήσεις	2,842	34,246	20,689	10,175	67,952
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	12,643	10,603	23,374	2,381	49,001
- στεγαστικά	5,168	22,018	42,155	3,292	72,633
- λοιπά καταναλωτικά	1,713	5,364	16,237	1,029	24,343
Ανακτήσεις χρεών					
- μεγάλες επιχειρήσεις	-	-	18,403	1,316	19,719
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	-	-	29,339	2,366	31,705
- στεγαστικά	-	-	88,956	14,039	102,995
- λοιπά καταναλωτικά	108	-	28,569	4,953	33,630
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	104,539	31,934	1,254	147	137,874
Διαχείριση περιουσίας	39,996	5,652	2	597	46,247
	7,867,256	1,565,603	371,018	113,458	9,917,335

23. Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (συνέχεια)

2021 (αναπροσαρμοσμένα)	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI)	Σύνολο
	€000	€000	€000	€000	€000
Ανά πελατειακό τομέα					
Μεγάλες επιχειρήσεις	2,365,329	878,698	71,763	44,269	3,360,059
Διεθνείς επιχειρήσεις	578,920	53,259	5,753	11	637,943
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	812,211	215,012	12,522	10,589	1,050,334
Ιδιώτες					
- στεγαστικά	2,769,274	320,473	49,633	11,886	3,151,266
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	732,154	116,983	23,361	16,189	888,687
Αναδιρθώσεις χρεών					
- μεγάλες επιχειρήσεις	6,092	35,613	14,255	6,257	62,217
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	14,016	16,417	34,083	5,663	70,179
- στεγαστικά	3,075	15,528	62,934	3,547	85,084
- λοιπά καταναλωτικά	1,409	5,701	24,838	1,050	32,998
Ανακτήσεις χρεών					
- μεγάλες επιχειρήσεις	-	-	29,600	6,474	36,074
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	-	-	35,685	3,632	39,317
- στεγαστικά	-	-	154,469	28,650	183,119
- λοιπά καταναλωτικά	114	-	51,672	10,424	62,210
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	92,193	40,715	2,775	235	135,918
Διαχείριση περιουσίας	43,908	781	-	441	45,130
	7,418,695	1,699,180	573,343	149,317	9,840,535

Τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες τα οποία έχουν εκχωρηθεί ως εξασφάλιση παρουσιάζονται στη Σημείωση 47.

Επιπρόσθετες αναλύσεις και πληροφορίες αναφορικά με τον πιστωτικό κίνδυνο καθώς και ανάλυση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών δανείων και απαιτήσεων από πελάτες παρατίθενται στη Σημείωση 45.

24. Περιουσιακά στοιχεία ασφαλιστικών κλάδων ζωής που αναλογούν στους ασφαλιζόμενους

	2022	2021
	€000	€000
Μετοχές	1,359	1,098
Ομόλογα	36,837	36,400
Αμοιβαία κεφάλαια	443,299	441,410
Τραπεζικές καταθέσεις και λοιπά εισπρακτέα	49,566	61,919
	531,061	540,827
Ακίνητα	11,260	10,970
	542,321	551,797

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ασφαλιστικών κλάδων ζωής που αναλογούν στους ασφαλιζόμενους κατηγοριοποιούνται στις επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Οι τραπεζικές καταθέσεις και λοιπά εισπρακτέα περιλαμβάνουν λοιπά χρηματοοικονομικά εισπρακτέα ύψους €2,965 χιλ. (2021: €3,079 χιλ.).

Εκτός από τα πιο πάνω περιουσιακά στοιχεία, η θυγατρική εταιρεία του Συγκροτήματος που διεξάγει ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής κατέχει μετοχές της Εταιρίας, ως μέρος των περιουσιακών στοιχείων που αναλογούν στους ασφαλιζόμενους με λογιστική αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2022 ύψους €236 χιλ. (2021: €143 χιλ.). Αυτές οι μετοχές παρουσιάζονται στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις σαν ίδιες μετοχές (Σημ. 35).

24. Περιουσιακά στοιχεία ασφαλιστικών κλάδων ζωής που αναλογούν στους ασφαλιζόμενους (συνέχεια)

Η ανάλυση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ασφαλιστικών κλάδων ζωής που αναλογούν στους ασφαλιζόμενους τα οποία επιμετρούνται στην εύλογη αξία, κατά επίπεδο, παρουσιάζεται πιο κάτω:

2022	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
	€000	€000	€000	€000
Μετοχές	1,359	-	-	1,359
Ομόλογα	17,525	-	19,312	36,837
Αμοιβαία κεφάλαια	440,108	-	3,191	443,299
	458,992	-	22,503	481,495

2021				
Μετοχές	1,098	-	-	1,098
Ομόλογα	17,287	-	19,113	36,400
Αμοιβαία κεφάλαια	438,258	-	3,152	441,410
	456,643	-	22,265	478,908

Οι τραπεζικές καταθέσεις είναι χρηματοοικονομικά μέσα των οποίων η λογιστική αξία είναι μια λογική προσέγγιση της εύλογης αξίας, επειδή έχουν μικρή διάρκεια ή αναπροσαρμόζονται τακτικά στις τρέχουσες τιμές αγοράς.

Η κίνηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που κατηγοριοποιήθηκαν στο Επίπεδο 3 παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2022	2021
	€000	€000
1 Ιανουαρίου	22,265	23,435
Μη πραγματοποιηθείσα κέρδη/(ζημιές) που αναγνωρίστηκαν στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων	238	(1,170)
31 Δεκεμβρίου	22,503	22,265

Κατά τη διάρκεια των ετών που έληξαν στις 31 Δεκεμβρίου 2022 και 2021 δεν υπήρχαν σημαντικές μεταφορές μεταξύ του Επίπεδου 1 και Επίπεδου 2.

25. Ακίνητα και εξοπλισμός

2022	Ακίνητα €000	Εξοπλισμός €000	Σύνολο €000
Καθαρή λογιστική αξία 1 Ιανουαρίου	231,896	20,234	252,130
Προσθήκες	3,898	2,854	6,752
Μεταφορά από μη-κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατέχεται προς πώληση (Σημ. 29)	10,408	-	10,408
Απομείωση	(3,543)	-	(3,543)
Πωλήσεις και διαγραφές	(46)	(92)	(138)
Αποσβέσεις έτους (Σημ. 15)	(9,669)	(5,981)	(15,650)
Νέες μισθώσεις (Σημ. 43)	132	825	957
Επανεκτίμηση δικαιώματος χρήσης περιουσιακών στοιχείων (Σημ. 43)	3,922	-	3,922
Αποαναγνώριση δικαιώματος χρήσης περιουσιακών στοιχείων (Σημ. 43)	(1,460)	-	(1,460)
Καθαρή λογιστική αξία 31 Δεκεμβρίου	235,538	17,840	253,378

1 Ιανουαρίου 2022			
Κόστος ή εκτιμημένη αξία	296,406	141,220	437,626
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	(64,510)	(120,986)	(185,496)
Καθαρή λογιστική αξία	231,896	20,234	252,130

31 Δεκεμβρίου 2022			
Κόστος ή εκτιμημένη αξία	303,891	142,787	446,678
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	(68,353)	(124,947)	(193,300)
Καθαρή λογιστική αξία	235,538	17,840	253,378

2021	Ακίνητα €000	Εξοπλισμός €000	Σύνολο €000
Καθαρή λογιστική αξία 1 Ιανουαρίου	251,023	21,451	272,474
Προσθήκες	1,546	4,741	6,287
Επανεκτίμηση	408	-	408
Μεταφορά σε αποθέματα ακινήτων (Σημ. 22)	(5,616)	-	(5,616)
Πωλήσεις και διαγραφές	(7)	(134)	(141)
Αποσβέσεις έτους (Σημ. 15)	(10,489)	(5,824)	(16,313)
Νέες μισθώσεις (Σημ. 43)	1,148	-	1,148
Αποαναγνώριση δικαιώματος χρήσης περιουσιακών στοιχείων (Σημ. 43)	(6,117)	-	(6,117)
Καθαρή λογιστική αξία 31 Δεκεμβρίου	231,896	20,234	252,130

1 Ιανουαρίου 2021			
Κόστος ή εκτιμημένη αξία	305,645	139,495	445,140
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	(54,622)	(118,044)	(172,666)
Καθαρή λογιστική αξία	251,023	21,451	272,474

31 Δεκεμβρίου 2021			
Κόστος ή εκτιμημένη αξία	296,406	141,220	437,626
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	(64,510)	(120,986)	(185,496)
Καθαρή λογιστική αξία	231,896	20,234	252,130

25. Ακίνητα και εξοπλισμός (συνέχεια)

Η καθαρή λογιστική αξία των ακινήτων του Συγκροτήματος αποτελείται από:

	2022	2021
	€000	€000
Ιδιότητα ακίνητα	203,658	195,666
Δαπάνες βελτίωσης σε μισθωμένα ακίνητα	2,472	2,649
Δικαίωμα χρήσης περιουσιακού στοιχείου (Σημ. 43)	29,408	33,581
Σύνολο	235,538	231,896

Τα ιδιότητα ακίνητα περιλαμβάνουν γη αξίας €79,623 χιλ. (2021: €78,591 χιλ.). για την οποία δεν υπολογίζονται αποσβέσεις.

Η πολιτική του Συγκροτήματος είναι να επανεκτιμά τα ιδιότητα ακίνητα περιοδικά (κάθε 3 με 5 χρόνια), αλλά πιο συχνές επανεκτιμήσεις μπορεί να εκτελεστούν όταν υπάρχουν σημαντικές και ασταθείς κινήσεις στις τιμές. Το Συγκρότημα πραγματοποίησε επανεκτιμήσεις στις 31 Δεκεμβρίου 2020. Οι εκτιμήσεις έγιναν από ανεξάρτητους προσοντούχους εκτιμητές με βάση την τρέχουσα αγορά αξία των ακινήτων, χρησιμοποιώντας παρατηρήσιμες τιμές και/ή πρόσφατες συναλλαγές της αγοράς αναλόγως της τοποθεσίας του ακινήτου. Λεπτομέρειες για τις τεχνικές εκτιμήσεων και τις παραμέτρους που χρησιμοποιήθηκαν παρουσιάζονται στη Σημείωση 22.

Δεν υπήρχαν επιβαρύνσεις σε ιδιότητα ακίνητα του Συγκροτήματος στις 31 Δεκεμβρίου 2022 και 2021.

Η καθαρή λογιστική αξία των ιδιότητα ακινήτων με βάση το κόστος μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις στις 31 Δεκεμβρίου 2022 θα ήταν €142,555 χιλ. (2021: €134,000 χιλ.).

26. Άυλα περιουσιακά στοιχεία

	Λογισμικά προγράμματα	Ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής σε ισχύ	Σύνολο
	€000	€000	€000
2022			
Καθαρή λογιστική αξία 1 Ιανουαρίου	54,144	129,890	184,034
Προσθήκες	17,347	-	17,347
Μείωση στην αξία των ασφαλιστικών εργασιών κλάδου ζωής σε ισχύ (Σημ. 12)	-	(14,114)	(14,114)
Πωλήσεις και διαγραφές	(392)	-	(392)
Αποσβέσεις έτους (Σημ. 15)	(18,553)	-	(18,553)
Καθαρή λογιστική αξία 31 Δεκεμβρίου	52,546	115,776	168,322
1 Ιανουαρίου 2022			
Κόστος	236,526	129,890	366,416
Συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομείωση	(182,382)	-	(182,382)
Καθαρή λογιστική αξία	54,144	129,890	184,034
31 Δεκεμβρίου 2022			
Κόστος	253,353	115,776	369,129
Συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομείωση	(200,807)	-	(200,807)
Καθαρή λογιστική αξία	52,546	115,776	168,322

26. Άυλα περιουσιακά στοιχεία (συνέχεια)

	Λογισμικά προγράμματα	Ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής σε ισχύ	Σύνολο
	€000	€000	€000
2021			
Καθαρή λογιστική αξία 1 Ιανουαρίου	59,080	126,176	185,256
Προσθήκες	16,053	-	16,053
Αύξηση στην αξία των ασφαλιστικών εργασιών κλάδου ζωής σε ισχύ (Σημ. 12)	-	3,714	3,714
Πωλήσεις και διαγραφές	(2,374)	-	(2,374)
Αποσβέσεις έτους (Σημ. 15)	(18,615)	-	(18,615)
Καθαρή λογιστική αξία 31 Δεκεμβρίου	54,144	129,890	184,034
1 Ιανουαρίου 2021			
Κόστος	224,722	126,176	350,898
Συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομείωση	(165,642)	-	(165,642)
Καθαρή λογιστική αξία	59,080	126,176	185,256
31 Δεκεμβρίου 2021			
Κόστος	236,526	129,890	366,416
Συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομείωση	(182,382)	-	(182,382)
Καθαρή λογιστική αξία	54,144	129,890	184,034

Τα λογισμικά προγράμματα περιλαμβάνουν λογισμικό πρόγραμμα που έχει αναπτυχθεί εσωτερικά με καθαρή λογιστική αξία €2,954 χιλ. (2021: €1,235 χιλ.).

Αποτίμηση των ασφαλιστικών εργασιών κλάδου ζωής σε ισχύ

Η αναλογιστική εκτίμηση της αξίας των ασφαλιστικών εργασιών κλάδου ζωής σε ισχύ βασίζεται σε παραδοχές για τη μελλοντική θνησιμότητα, τις εξαγορές συμβολαίων, τα έξοδα διαχείρισης και πωλήσεων και την απόδοση των επενδύσεων. Οι βασικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν κατά την αναλογιστική εκτίμηση της αξίας των ασφαλιστικών εργασιών σε ισχύ είναι:

		2022	2021
Επιτόκιο προεξόφλησης (μετά τη φορολογία)		10.0%	10.0%
Απόδοση επενδύσεων		5.0%	5.0%
Πληθωρισμός εξόδων		4.0%	3.5%
	Καπνιστές	A: 68% A67/70	A: 68% A67/70
	Μη καπνιστές	A: 48.25% A67/70	A: 48.25% A67/70
Παραδοχές θνησιμότητας*	Καπνιστές	Θ: 68% A67/70 μείωση κατά 4 χρόνια	Θ: 68% A67/70 μείωση κατά 4 χρόνια
	Μη καπνιστές	Θ: 48.25% A67/70 μείωση κατά 4 χρόνια	Θ: 48.25% A67/70 μείωση κατά 4 χρόνια

*Το Συγκρότημα χρησιμοποιεί τον A67/70 πρότυπο πίνακα θνησιμότητας του Ηνωμένου Βασιλείου για τον καθορισμό των παραδοχών θνησιμότητας, καθώς η εμπειρία του Συγκροτήματος δεν επαρκεί για την ανάπτυξη του δικού του πίνακα θνησιμότητας. Για να αντικατοπτρίζεται με μεγαλύτερη ακρίβεια η εμπειρία του Συγκροτήματος σε συγκεκριμένες απαιτήσεις, εφαρμόζεται ποσοστό στον A67/70 πρότυπο πίνακα θνησιμότητας του Ηνωμένου Βασιλείου.

27. Αποθέματα ακινήτων

Η λογιστική αξία των αποθεμάτων ακινήτων καθορίζεται ως η χαμηλότερη τιμή μεταξύ του κόστους και της καθαρής ρευστοποιήσιμης τους αξίας. Αναγνωρίζεται απομείωση αν η καθαρή ρευστοποιημένη αξία είναι χαμηλότερη του κόστους σε αποθέματα ακινήτων. Κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022, αναγνωρίστηκε ζημιά απομείωσης ύψους €20,628 χιλ. (2021: €46,775 χιλ.) στην 'Απομείωση μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων μετά την αναστροφή' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Στις 31 Δεκεμβρίου 2022, αποθέματα ακινήτων ύψους €529,316 χιλ. (2021: €519,978 χιλ.) επιμετρούνται στην καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία. Επιπρόσθετα, στις 31 Δεκεμβρίου 2022 αποθέματα ακινήτων με λογιστική αξία ύψους €108,010 χιλ. (2021: €116,987 χιλ.) επιμετρούνται περίπου στην εύλογη αξία μείον το κόστος πώλησης.

Τα αποθέματα ακινήτων συμπεριλαμβάνουν οικιστικά ακίνητα, γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα, βιοτεχνίες και βιομηχανίες, ξενοδοχεία και γη (οικόπεδα και αγροτεμάχια). Δεν υπάρχουν αποθέματα ακινήτων που εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση για διευκολύνσεις χρηματοδότησης από κεντρικές τράπεζες στα πλαίσια πράξεων νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος.

Η λογιστική αξία των αποθεμάτων ακινήτων αναλύεται στους πίνακες πιο κάτω:

	2022 €000	2021 €000
Καθαρή λογιστική αξία 1 Ιανουαρίου	1,111,604	1,349,609
Προσθήκες	76,851	34,347
Πωλήσεις	(126,797)	(123,520)
Μεταφορά στην ομάδα εκποίησης (Σημ. 29)	-	(101,978)
Απομείωση (Σημ. 16)	(20,628)	(46,775)
Συναλλαγματικές διαφορές	2	(79)
Καθαρή λογιστική αξία 31 Δεκεμβρίου	1,041,032	1,111,604

Στις 31 Δεκεμβρίου 2022 υπήρχαν επιβαρύνσεις σε αποθέματα ακινήτων του Συγκροτήματος με λογιστική αξία €20,989 χιλ. (2021: €21,015 χιλ.).

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει το αποτέλεσμα της πώλησης αποθεμάτων ακινήτων κατά το έτος:

	2022 €000	2021 €000
Καθαρές εισπράξεις	140,767	136,816
Λογιστική αξία των αποθεμάτων ακινήτων που πωλήθηκαν	(126,797)	(123,520)
Καθαρά κέρδη από πώληση αποθεμάτων ακινήτων	13,970	13,296

Ανάλυση ανά είδος και χώρα 2022	Κύπρος €000	Ελλάδα €000	Ρουμανία €000	Σύνολο €000
Οικιστικά	63,724	16,947	32	80,703
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	142,475	11,263	-	153,738
Βιοτεχνίες και βιομηχανίες	29,172	11,710	48	40,930
Ξενοδοχεία	24,027	437	-	24,464
Γη (οικόπεδα και αγροτεμάχια)	736,913	4,284	-	741,197
Σύνολο	996,311	44,641	80	1,041,032

2021	€000	€000	€000	€000
Οικιστικά	74,248	18,350	32	92,630
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	163,789	19,462	-	183,251
Βιοτεχνίες και βιομηχανίες	33,170	15,972	43	49,185
Ξενοδοχεία	24,619	456	-	25,075
Γη (οικόπεδα και αγροτεμάχια)	755,663	4,986	814	761,463
Σύνολο	1,051,489	59,226	889	1,111,604

28. Προπληρωμές, δεδουλευμένα έσοδα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία

	2022 €000	2021 €000
<i>Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία</i>		
Χρεώστες	44,772	36,540
Εισπρακτέα από φόρους	4,536	4,558
Αναβαλλόμενο τίμημα πώλησης	311,523	299,766
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	54,791	52,600
	415,622	393,464
<i>Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία</i>		
Μερίδιο αντασφαλιστών στις υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων (Σημ. 32)	58,303	55,323
Φόροι επιστρεπτέοι	124,328	124,267
Προπληρωμένα έξοδα	682	756
Περιουσιακά στοιχεία προγραμμάτων αφυπηρέτησης (Σημ. 14)	816	-
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	40,014	42,409
	224,143	222,755
	639,765	616,219

Η ανάλυση των μεταβολών της μεικτής λογιστικής αξίας των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που περιλαμβάνονται στις προπληρωμές, δεδουλευμένα έσοδα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

	Στάδιο 1 €000	Στάδιο 3 €000	Απλοποιημένη μέθοδος €000	Σύνολο €000
2022				
1 Ιανουαρίου	377,412	37,157	14,271	428,840
Καθαρή αύξηση	21,826	355	138	22,319
31 Δεκεμβρίου	399,238	37,512	14,409	451,159

2021				
1 Ιανουαρίου	81,508	35,031	13,865	130,404
Καθαρή αύξηση	295,904	2,126	406	298,436
31 Δεκεμβρίου	377,412	37,157	14,271	428,840

Η ανάλυση των μεταβολών στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές (ECL) των πιο πάνω χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

	Στάδιο 1 €000	Στάδιο 3 €000	Απλοποιημένη μέθοδος €000	Σύνολο €000
2022				
1 Ιανουαρίου	2,557	31,761	1,058	35,376
Διαγραφές	-	(206)	(236)	(442)
Αλλαγές στα μοντέλα και παραμέτρους που χρησιμοποιήθηκαν στους υπολογισμούς των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών	(450)	626	427	603
31 Δεκεμβρίου	2,107	32,181	1,249	35,537

2021				
1 Ιανουαρίου	-	29,372	1,063	30,435
Αλλαγές στα μοντέλα και παραμέτρους που χρησιμοποιήθηκαν στους υπολογισμούς των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών	2,557	2,389	(5)	4,941
31 Δεκεμβρίου	2,557	31,761	1,058	35,376

28. Προπληρωμές, δεδουλευμένα έσοδα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία (συνέχεια)

Δεν υπήρχαν χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ταξινομημένα στο Στάδιο 2 στις 31 Δεκεμβρίου 2022 και 2021. Επιπλέον, στις 31 Δεκεμβρίου 2022 και 2021 δεν υπήρχαν χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων.

Κατά την ημερομηνία ολοκλήρωσης της πώλησης του Project Helix 2 (η 'Συναλλαγή') τον Ιούνιο 2021, το Συγκρότημα αναγνώρισε το ποσό των €381,567 χιλ. στα άλλα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, το οποίο αντιπροσώπευε την εύλογη αξία του αναβαλλόμενου εισπρακτέου τιμήματος πώλησης από την Συναλλαγή. Το ποσό είναι πληρωτέο σε τέσσερις δόσεις μέχρι τον Δεκέμβριο 2025 και κάθε δόση φέρει τόκο μέχρι την ημερομηνία πληρωμής. Η πρώτη δόση ύψους €84,579 χιλ. λήφθηκε τον Δεκέμβριο 2021. Ποσό ύψους €10,889 χιλ., το οποίο αντιπροσωπεύει τα έσοδα από τόκους στο αναβαλλόμενο εισπρακτέο τίμημα πώλησης αναγνωρίστηκε στην Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 (2021: €5,335 χιλ.) στα "Έσοδα από τόκους-Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε αποσβεσμένο κόστος - Άλλα Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία" (Σημ. 7). Δεν υπάρχουν οποιοδήποτε άλλοι όροι. Ποσό ύψους €13,983 χιλ. που αντιπροσωπεύει την επίδραση της προεξόφλησης του αναβαλλόμενου εισπρακτέου τιμήματος πώλησης κατά την ημερομηνία της αποαναγνώρισης του δανειακού χαρτοφυλακίου έχει καταχωρηθεί ως μέρος της συναλλαγής στις 'Πιστωτικές ζημιές για κάλυψη πιστωτικού κινδύνου για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες' κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021. Το αναβαλλόμενο εισπρακτέο τίμημα πώλησης κατηγοριοποιείται ως Στάδιο 1 κατά την 31 Δεκεμβρίου 2022 και 2021.

Κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022, αναγνωρίστηκε πιστωτική ζημιά ύψους €2,200 χιλ. σε σχέση με λοιπά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία. Αυτό περιλαμβάνει αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές (ECL) ύψους €603 χιλ. (εκ των οποίων €867 χιλ. αφορούν μερική αναστροφή αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (ECL) δώδεκα μηνών στο αναβαλλόμενο εισπρακτέο τίμημα πώλησης), €1,310 χιλ. διαγραφές και €287 χιλ. ζημιές απομείωσης. Κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021, αναγνωρίστηκε πιστωτική ζημιά ύψους €5,931 χιλ. σε σχέση με προπληρωμές, δεδουλευμένα έσοδα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία. Αυτό περιλαμβάνει αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές (ECL) ύψους €4,941 χιλ. (εκ των οποίων €2,557 χιλ. αφορούν σε αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές (ECL) δώδεκα μηνών στο αναβαλλόμενο εισπρακτέο τίμημα πώλησης), €1,178 χιλ. διαγραφές και €188 χιλ. αναστροφή απομειώσεων.

29. Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση

Τα ακόλουθα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης κατέχονταν προς πώληση στις 31 Δεκεμβρίου 2021. Δεν υπήρχαν περιουσιακά στοιχεία που να κατέχονται προς πώληση στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

	2021 €000
Ομάδα εκποίησης 1	340,622
Ομάδα εκποίησης 2	7,921
Ιδιόκτητα ακίνητα (Σημ. 25)	10,408
	<u>358,951</u>

	2021	
	Ομάδα εκποίησης 1 €000	Ομάδα εκποίησης 2 €000
Μεικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	543,663	12,126
Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (Σημ. 45.6)	<u>(300,608)</u>	<u>(4,811)</u>
	243,055	7,315
Αποθέματα ακινήτων	92,246	606
Επένδυση σε ακίνητα	<u>5,321</u>	-
	<u>340,622</u>	<u>7,921</u>

29. Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση (συνέχεια)

Ομάδα εκποίησης 1

Η ομάδα εκποίησης 1 αποτελείται από χαρτοφυλάκιο δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και χαρτοφυλάκιο ακινήτων (που περιλαμβάνουν αποθέματα ακινήτων και επενδύσεις σε ακίνητα) γνωστό ως Project Helix 3 ('Project Helix 3' ή 'Συναλλαγή Helix 3') που είχε ταξινομηθεί ως να κατέχεται προς πώληση από τις 30 Σεπτεμβρίου 2021. Το Νοέμβριο 2022, το Συγκρότημα ολοκλήρωσε την πώληση του Project Helix 3 μέσω της μεταφοράς των χαρτοφυλακίων σε μια εγκεκριμένη Κυπριακή Εταιρεία Εξαγοράς Πιστώσεων (η 'ΚΕΕΠ') από την BOC PCL. Στη συνέχεια, οι μετοχές της ΚΕΕΠ αγοράστηκαν από συγκεκριμένα επενδυτικά ταμεία συνδεδεμένα με την ΡΙΜCO, τον αγοραστή του Project Helix 3. Το μεικτό τίμημα πώλησης κατά την ολοκλήρωση της συναλλαγής ανήλθε σε περίπου €366 εκατ. (συμπεριλαμβανομένων προπληρωμής που λήφθηκε το 2021) και αντικατοπτρίζει προσαρμογές που προκύπτουν, μεταξύ άλλων, από αποπληρωμές δανείων και έσοδα από πωλήσεις ακινήτων που εισπράχθηκαν από τα χαρτοφυλάκια από την ημερομηνία αναφοράς 31 Μαΐου 2021. Το καθαρό τίμημα για τη συναλλαγή (μετά το κόστος συναλλαγής και άλλες προσαρμογές κατά την ολοκλήρωση της πώλησης) αντιστοιχεί στην καθαρή λογιστική αξία των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες κατά την ημερομηνία ολοκλήρωσης, η οποία ανέρχεται σε €235 εκατ., και τη λογιστική αξία του αποθέματος των ακινήτων και των επενδυτικών ακινήτων η οποία ανέρχεται στα €88 εκατ. στο σύνολο.

Ομάδα εκποίησης 2

Η ομάδα εκποίησης 2 αποτελείται από χαρτοφυλάκιο δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και αποθέματα ακινήτων στην Ρουμανία γνωστό ως Project Sinope ('Project Sinope' ή 'Συναλλαγή Sinope'). Η ομάδα εκποίησης είχε ταξινομηθεί ως να κατέχεται προς πώληση στις 31 Δεκεμβρίου 2021. Η συναλλαγή ολοκληρώθηκε τον Αυγούστο 2022 και όλο το τίμημα έχει ληφθεί σε μετρητά μέχρι την ημερομηνία ολοκλήρωσης.

Ιδιότητα ακίνητα

Τα ιδιότητα ακίνητα που κατέχονται προς πώληση στις 31 Δεκεμβρίου 2021 ταξινομήθηκαν εκ νέου στα ακίνητα και εξοπλισμός ως ακίνητα ίδιας χρήσης στις 31 Δεκεμβρίου 2022 καθώς τα ακίνητα δεν πληρούσαν πλέον τα κριτήρια για ακίνητα που κατέχονται προς πώληση.

30. Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες

Η χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες αποτελείται από δανεισμό από την ΕΚΤ στα πλαίσια των πράξεων νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος όπως παρουσιάζεται στον πιο κάτω πίνακα:

	2022	2021
	€000	€000
Στοχευμένες Πράξεις πιο Μακροπρόθεσμης Αναχρηματοδότησης (ΣΠΠΜΑ ΙΙΙ)	1,976,674	2,969,600

Στις 31 Δεκεμβρίου 2022, η χρηματοδότηση από την ΕΚΤ ανήλθε σε €2 δις (2021: €3 δις) και προήλθε από διάφορα προγράμματα ΣΠΠΜΑ ΙΙΙ.

Αναγνωρίζοντας τις προκλήσεις στο πιστοληπτικό περιβάλλον κατά τη διάρκεια της περιόδου της πανδημίας, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ ανακοίνωσε ότι το επιτόκιο για όλες τις εκκρεμείς πράξεις ΣΠΠΜΑ ΙΙΙ για τις περιόδους από τις 24 Ιουνίου 2020 έως 23 Ιουνίου 2021 και 24 Ιουνίου 2021 έως 23 Ιουνίου 2022 θα είναι 50 μονάδες βάσης κάτω από το μέσο επιτόκιο που εφαρμόζεται στις πράξεις της κύριας αναχρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος κατά την ίδια περίοδο. Το επιτόκιο των πράξεων της κύριας αναχρηματοδότησης για τις πιο πάνω περιόδους παρέμεινε στο 0%. Για τους αντισυμβαλλομένους των οποίων ο επιλέξιμος καθαρός δανεισμός πληροί το στόχο επιδόσεων δανεισμού, το επιτόκιο που εφαρμόζεται κατά τις περιόδους από τις 24 Ιουνίου 2020 έως 23 Ιουνίου 2021 και 24 Ιουνίου 2021 έως 23 Ιουνίου 2022 για όλες τις εκκρεμείς πράξεις ΣΠΠΜΑ ΙΙΙ θα ήταν 50 μονάδες βάσης κάτω από το μέσο επιτόκιο της διευκόλυνσης καταθέσεων που ισχύει κατά την ίδια περίοδο, και σε κάθε περίπτωση όχι υψηλότερο από το μείον 1%. Η BOC PCL υπερέβη τον δείκτη αναφοράς του επιλέξιμου καθαρού δανεισμού που ίσχυε τις καθορισμένες περιόδους και είχε δικαίωμα στο ευνοϊκό επιτόκιο μείον 1% για την περίοδο Ιούνιο 2020 μέχρι Ιούνιο 2022 και αναγνώρισε τόκους στο ευνοϊκό επιτόκιο κατά την αντίστοιχη περίοδο. Στη συνέχεια, η BOC PCL προσαρμοσε το πραγματικό επιτόκιο με βάση τους συμβατικούς όρους και αλλαγές στους όρους των πράξεων εφαρμόστηκαν ως αλλαγή στο πραγματικό επιτόκιο με μελλοντική εφαρμογή.

Η ΕΚΤ κατά τη συνεδρίαση της τον Οκτώβρη 2022, ανακοίνωσε ότι με ισχύ από τις 23 Νοεμβρίου 2022, το ισχύον επιτόκιο θα αναπροσαρμόζεται στα μέσα ισχύοντα επιτόκια της ΕΚΤ από την ημερομηνία αυτή και μετά.

30. Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες (συνέχεια)

Η λήξη των ΣΠΠΜΑ ΙΙΙ είναι τρία έτη από τον διακανονισμό κάθε πράξης, αλλά υπάρχει η δυνατότητα να αποπληρωθούν νωρίτερα ή να μειωθούν τα ποσά που δανείστηκαν πριν την τελική τους λήξη.

Η ΒOC PCL προχώρησε σε αποπληρωμή πριν από τη λήξη €1 δις της χρηματοδότησης ΣΠΠΜΑ ΙΙΙ το Δεκέμβριο 2022.

Λεπτομέρειες σχετικά με τα επιβαρυμένα περιουσιακά στοιχεία που σχετίζονται με τις πιο πάνω διευκολύνσεις χρηματοδότησης παρουσιάζονται στη Σημείωση 47.

31. Καταθέσεις πελατών

	2022	2021
	€000	€000
<i>Ανά κατηγορία κατάθεσης</i>		
Όψεως	10,561,724	9,221,791
Ταμειυτηρίου	2,840,346	2,423,086
Προθεσμίας ή με προειδοποίηση	5,596,249	5,886,006
	18,998,319	17,530,883
<i>Ανά γεωγραφικό τομέα</i>		
Κύπρος	13,019,109	11,992,960
Ελλάδα	1,933,771	1,906,854
Ηνωμένο Βασίλειο	706,233	713,621
ΗΠΑ	178,962	133,355
Γερμανία	168,785	127,013
Ρουμανία	69,514	54,306
Ρωσία	700,465	661,820
Ουκρανία	290,050	276,248
Λευκορωσία	83,299	55,738
Άλλες χώρες	1,848,131	1,608,968
	18,998,319	17,530,883

Οι καταθέσεις ανά γεωγραφικό τομέα είναι με βάση τη χώρα προέλευσης του διαβατηρίου του τελικού δικαιούχου της κατάθεσης.

	2022	2021
	€000	€000
<i>Ανά νόμισμα</i>		
Ευρώ	17,067,299	15,736,030
Δολάριο Αμερικής	1,529,548	1,373,584
Αγγλική Στερλίνα	333,458	312,918
Ρωσικό Ρούβλι	3,466	28,539
Ελβετικό Φράγκο	11,796	10,865
Άλλα νομίσματα	52,752	68,947
	18,998,319	17,530,883

31. Καταθέσεις πελατών (συνέχεια)

	2022	2021 (αναπροσαρμ μοσμένα)
	€000	€000
<i>Ανά πελατειακό τομέα</i>		
Μεγάλες επιχειρήσεις	1,915,300	1,602,216
Διεθνείς επιχειρήσεις	139,898	145,934
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	1,007,555	866,860
Ιδιώτες	11,333,783	11,051,397
Αναδιάρθρωσεις χρεών		
– Μεγάλες επιχειρήσεις	16,017	21,658
– Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	6,375	13,091
– Άλλοι ιδιώτες	10,152	9,862
Ανακτήσεις χρεών		
– Μεγάλες επιχειρήσεις	1,262	1,383
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	3,957,050	3,500,183
Διαχείριση περιουσίας	610,927	318,299
	18,998,319	17,530,883

32. Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων

	2022			2021		
	Σύνολο €000	Μερίδιο αντασφαλιστών €000	Μερίδιο Συγκροτήματος €000	Σύνολο €000	Μερίδιο αντασφαλιστών €000	Μερίδιο Συγκροτήματος €000
Κλάδος ζωής						
Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων κλάδου ζωής	609,842	(30,309)	579,533	672,973	(32,714)	640,259
Γενικός κλάδος						
Πρόβλεψη για μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα	29,880	(13,154)	16,726	27,565	(9,988)	17,577
<i>Λοιπές υποχρεώσεις</i>						
Εκκρεμείς απαιτήσεις	40,173	(14,840)	25,333	35,629	(12,621)	23,008
Απόθεμα κινδύνων σε ισχύ	57	-	57	34	-	34
Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων γενικού κλάδου	70,110	(27,994)	42,116	63,228	(22,609)	40,619
	679,952	(58,303)	621,649	736,201	(55,323)	680,878

Το μερίδιο αντασφαλιστών στις υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων και λοιπών αντασφαλιστών υπολοίπων εισπρακτέων περιλαμβάνονται στις 'Προπληρωμές, δεδουλευμένα έσοδα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία' (Σημ. 28).

32. Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων (συνέχεια)

Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων κλάδου ζωής

Η κίνηση των υποχρεώσεων για ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής και αντασφαλιστικών περιουσιακών στοιχείων κατά τη διάρκεια του έτους παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2022			2021		
	Σύνολο	Μερίδιο αντασφαλιστών	Μερίδιο Συγκροτήματος	Σύνολο	Μερίδιο αντασφαλιστών	Μερίδιο Συγκροτήματος
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	672,973	(32,714)	640,259	608,591	(29,775)	578,816
Νέα συμβόλαια	17,610	(3,240)	14,370	28,449	(4,297)	24,152
Μεταβολή στις υποχρεώσεις υφιστάμενων συμβολαίων	(80,741)	5,645	(75,096)	35,933	1,358	37,291
31 Δεκεμβρίου	609,842	(30,309)	579,533	672,973	(32,714)	640,259

Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων γενικού κλάδου

Η κίνηση των υποχρεώσεων για ασφαλιστήρια συμβόλαια γενικού κλάδου και αντασφαλιστικών περιουσιακών στοιχείων κατά τη διάρκεια του έτους παρουσιάζεται πιο κάτω:

Προβλέψεις για μη δεδουλευμένα ασφαλίστρα	2022			2021		
	Σύνολο	Μερίδιο αντασφαλιστών	Μερίδιο Συγκροτήματος	Σύνολο	Μερίδιο αντασφαλιστών	Μερίδιο Συγκροτήματος
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	27,565	(9,988)	17,577	26,178	(9,250)	16,928
Ασφάλιστρα (Σημ. 12)	83,195	(42,729)	40,466	77,261	(35,311)	41,950
Δεδουλευμένα ασφαλίστρα	(80,880)	39,563	(41,317)	(75,874)	34,573	(41,301)
31 Δεκεμβρίου	29,880	(13,154)	16,726	27,565	(9,988)	17,577

Η πρόβλεψη για μη δεδουλευμένα ασφαλίστρα και αντασφάλιστρα αντιπροσωπεύει το ποσό των ασφαλίστρων για ασφαλιστήρια συμβόλαια τα οποία δεν έχουν λήξει κατά την ημερομηνία αναφοράς.

Εκκρεμείς απαιτήσεις	2022			2021		
	Σύνολο	Μερίδιο αντασφαλιστών	Μερίδιο Συγκροτήματος	Σύνολο	Μερίδιο αντασφαλιστών	Μερίδιο Συγκροτήματος
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	35,629	(12,621)	23,008	36,756	(14,454)	22,302
Ποσό που πληρώθηκε για απαιτήσεις που διευθετήθηκαν κατά το έτος (Σημ. 12)	(23,464)	9,925	(13,539)	(22,766)	8,858	(13,908)
Αύξηση στις υποχρεώσεις για απαιτήσεις	28,008	(12,144)	15,864	21,639	(7,025)	14,614
31 Δεκεμβρίου	40,173	(14,840)	25,333	35,629	(12,621)	23,008
Απαιτήσεις που έχουν γνωστοποιηθεί	38,536	(14,132)	24,404	33,809	(11,815)	21,994
Απαιτήσεις που έχουν επισυμβεί αλλά δεν έχουν γνωστοποιηθεί	1,637	(708)	929	1,820	(806)	1,014
31 Δεκεμβρίου	40,173	(14,840)	25,333	35,629	(12,621)	23,008

33. Ομολογιακά δάνεια και Υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης

			2022		2021	
			Ονομαστική αξία	Λογιστική αξία	Ονομαστική αξία	Λογιστική αξία
Υποχρεώσεις Μειωμένης Εξασφάλισης	Συμβατικό επιτόκιο	Εκδότης	€000	€000	€000	€000
Ομόλογο Δευτεροβάθμιου Κεφαλαίου - Ιανουάριος 2017	9.25% μέχρι τις 19 Ιανουαρίου 2022	BOC PCL	-	-	35,605	38,561
Ομόλογο Δευτεροβάθμιου Κεφαλαίου - Απρίλιος 2021	6.625% μέχρι τις 23 Οκτωβρίου 2026	BOCH	300,000	302,104	300,000	301,659
			300,000	302,104	335,605	340,220
Ομολογιακά δάνεια						
Ομόλογο υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας - Ιούνιος 2021	2.50% μέχρι τις 24 Ιουνίου 2026	BOC PCL	300,000	297,636	300,000	302,555

Η BOCH και η BOC PCL διατηρούν Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Έκδοσης Μεσοπρόθεσμων Ομολογιακών Δανείων (EMTN Programme) συνολικής ονομαστικής αξίας ύψους μέχρι €4,000 εκατ.

Υποχρεώσεις Μειωμένης εξασφάλισης

Ομόλογο Δευτεροβάθμιου Κεφαλαίου - Ιανουάριος 2017

Τον Ιανουάριο 2017, η BOC PCL έκδωσε ένα Ομόλογο Δευτεροβάθμιου Κεφαλαίου μειωμένης εξασφάλισης ύψους €250 εκατ., στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Προγράμματος Έκδοσης Μεσοπρόθεσμων Ομολογιακών Δανείων. Το ομόλογο εκδόθηκε στην ονομαστική αξία και έφερε ετήσιο επιτόκιο ύψους 9.25% μέχρι τις 19 Ιανουαρίου 2022 και στη συνέχεια θα μεταβαλλόταν στο πενταετές επιτόκιο swap rate προσαυξημένο κατά 9.176% μέχρι τις 19 Ιανουαρίου 2027, πληρωτέο ετησίως. Το ομόλογο είχε ημερομηνία λήξης στις 19 Ιανουαρίου 2027. Η BOC PCL είχε το δικαίωμα πρόωρης εξόφλησης του ομολόγου στις 19 Ιανουαρίου 2022, υπό την αίρεση λήψεως όλων των απαραίτητων εποπτικών εγκρίσεων. Τον Απρίλιο 2021, η BOC PCL κάλεσε τους κατόχους του εν λόγω ομολόγου να προσφέρουν τα υφιστάμενα ομόλογά τους για αγορά από την BOC PCL στην τιμή 105.5% συν δεδουλευμένους τόκους και κατόπιν αποδοχής των έγκυρων προσφορών, ομόλογο ονομαστικής αξίας €207 εκατ., αγοράστηκαν από την BOC PCL. Ως αποτέλεσμα η BOC PCL αναγνώρισε ζημιά ύψους €12,588 χιλ. για το έτος 31 Δεκεμβρίου 2021, ενώ συγχρόνως τερματίστηκε η σχετική υποχρέωση για πληρωμή των μελλοντικών κουπονιών. Μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2021 το Συγκρότημα αγόρασε από την ανοικτή αγορά επιπρόσθετα ομόλογα ονομαστικής αξίας ύψους €7 εκατ. τα οποία κατείχε η BOC PCL. Στις 19 Ιανουαρίου 2022, η BOC PCL εξάσκησε το δικαίωμα πρόωρης εξόφλησης του εναπομείναντος ποσού στην ονομαστική αξία του ομολόγου. Όλα τα ομόλογα ακυρώθηκαν. Το ομόλογο ήταν εισηγμένο στην αγορά Euro Multilateral Trading Facility (MTF) του Χρηματιστηρίου του Λουξεμβούργου.

Ομόλογο Δευτεροβάθμιου Κεφαλαίου - Απρίλιος 2021

Τον Απρίλιο 2021, η BOCH έκδωσε ένα Ομόλογο Δευτεροβάθμιου Κεφαλαίου μειωμένης εξασφάλισης ύψους €300 εκατ., στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Προγράμματος Έκδοσης Μεσοπρόθεσμων Ομολογιακών Δανείων. Το ομόλογο εκδόθηκε στην ονομαστική αξία και φέρει ετήσιο επιτόκιο ύψους 6.625%. Ο τόκος επί του ομολόγου θα καταβάλλεται ετησίως αναδρομικά και θα επανακαθορισθεί στις 23 Οκτωβρίου 2026 στο πενταετές επιτόκιο swap rate που θα είναι σε ισχύ προσαυξημένο κατά 6.902% ετησίως μέχρι τις 23 Οκτωβρίου 2031, πληρωτέο ετησίως. Το ομόλογο λήγει στις 23 Οκτωβρίου 2031. Η BOCH έχει το δικαίωμα πρόωρης εξόφλησης του ομολόγου οποιαδήποτε μέρα κατά τη διάρκεια της περιόδου των έξι μηνών από τις 23 Απριλίου 2026 μέχρι τις 23 Οκτωβρίου 2026, υπό την αίρεση λήψεως όλων των απαραίτητων εποπτικών εγκρίσεων. Το ομόλογο είναι εισηγμένο στην αγορά Euro MTF του Χρηματιστηρίου του Λουξεμβούργου.

Η εύλογη αξία των Υποχρεώσεων μειωμένης εξασφάλισης στις 31 Δεκεμβρίου 2022 και 2021 γνωστοποιείται στη Σημείωση 22.

33. Ομολογιακά δάνεια και Υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης (συνέχεια)

Ομολογιακά δάνεια

Ομόλογο υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας - Ιούνιος 2021

Τον Ιούνιο 2021, η BOC PCL έκδωσε ένα Ομόλογο υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας ύψους €300 εκατ. στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Προγράμματος Έκδοσης Μεσοπρόθεσμων Ομολογιακών Δανείων. Το ομόλογο εκδόθηκε στην ονομαστική αξία και φέρει σταθερό ετήσιο επιτόκιο ύψους 2.50%. Ο τόκος επί του ομολόγου θα καταβάλλεται ετησίως αναδρομικά και θα επανακαθορισθεί στις 24 Ιουνίου 2026. Το ομόλογο λήγει στις 24 Ιουνίου 2027. Η BOC PCL έχει το δικαίωμα πρόωρης εξόφλησης του ομολόγου στις 24 Ιουνίου 2026, υπό την αίρεση λήψεως όλων των απαραίτητων εποπτικών εγκρίσεων. Το ομόλογο είναι εισηγμένο στην αγορά Euro MTF του Χρηματιστηρίου του Λουξεμβούργου. Το ομόλογο πληροί τα κριτήρια για την Ελάχιστη Απαιτήση Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL) και συμβάλλει στις απαιτήσεις για την Ελάχιστη Απαιτήση Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL) της BOC PCL.

Η εύλογη αξία των ομολογιακών δανείων στις 31 Δεκεμβρίου 2022 και 2021 γνωστοποιείται στη Σημείωση 22.

34. Δεδουλευμένα, αναβαλλόμενα έσοδα, λοιπές υποχρεώσεις και λοιπές προβλέψεις

	2022 €000	2021 €000
Φόροι πληρωτέοι και σχετικές προβλέψεις	41,420	11,168
Έκτακτη εισφορά για την άμυνα πληρωτέα	379	462
Υποχρέωση για ωφελήματα αφυπηρέτησης (Σημ. 14)	3,694	1,673
Προβλέψεις για απομείωση χρηματοοικονομικών εγγυήσεων και ανειλημμένων υποχρεώσεων (Σημ. 45.5.1 και 45.5.2)	17,429	21,945
Υποχρεώσεις για συμβάσεις συνδεδεμένες με επενδύσεις υπό διαχείριση	47,566	33,809
Δεδουλευμένα έξοδα και λοιπές προβλέψεις	65,734	79,482
Αναβαλλόμενα έσοδα	18,061	16,441
Υποχρεώσεις στη διαδικασία διακανονισμού	97,585	64,024
Υποχρεώσεις μίσθωσης (Σημ. 43)	30,190	33,981
Εισπράξεις για ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση (Σημ. 29)	-	19,225
Λοιπές υποχρεώσεις	61,946	79,767
	384,004	361,977

Οι λοιπές υποχρεώσεις περιλαμβάνουν ένα ποσό ύψους €10,385 χιλ. (2021: €26,476 χιλ.) που σχετίζεται με την πρόβλεψη για το εγγυητικό τέλος για την μετατροπή των ΑΦΑ σε φορολογικές πιστώσεις (Σημ. 17), και ένα ποσό ύψους €9,874 χιλ. (2021: €6,642 χιλ.) που σχετίζεται με συναλλαγές επεξεργασίας καρτών.

Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές (ECL) για τις χρηματοοικονομικές εγγυήσεις και ανειλημμένες υποχρεώσεις αναλύονται ανά στάδιο στον πιο κάτω πίνακα:

	2022 €000	2021 €000
Στάδιο 1	209	39
Στάδιο 2	207	293
Στάδιο 3	17,013	21,613
	17,429	21,945

35. Μετοχικό κεφάλαιο

	2022		2021	
	Αριθμός μετοχών (χιλ.)	€000	Αριθμός μετοχών (χιλ.)	€000
<i>Εγκεκριμένο</i>				
Συνήθεις μετοχές €0.10 η κάθε μία	10,000,000	1,000,000	10,000,000	1,000,000
<i>Εκδοθέν</i>				
1 Ιανουαρίου και 31 Δεκεμβρίου	446,200	44,620	446,200	44,620

Εγκεκριμένο και εκδοθέν μετοχικό κεφάλαιο

Όλες οι εκδομένες μετοχές φέρουν τα ίδια δικαιώματα.

Δεν υπήρχαν αλλαγές στο εγκεκριμένο και εκδοθέν μετοχικό κεφάλαιο κατά τα έτη που έληξαν στις 31 Δεκεμβρίου 2022 και 2021.

Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο

Δεν υπήρχαν αλλαγές στο αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο κατά τα έτη που έληξαν στις 31 Δεκεμβρίου 2022 και 2021.

Ίδιες μετοχές της Εταιρίας

Το τίμημα αγοράς, συμπεριλαμβανομένων των άμεσα αποδοτέων επιπρόσθετων εξόδων (μετά τη φορολογία), για μετοχές της Εταιρίας που κατέχονται από οντότητες που ελέγχονται από το Συγκρότημα αφαιρούνται από τα ίδια κεφάλαια ως ίδιες μετοχές μέχρι την ακύρωσή τους ή την επανέκδοσή τους. Δεν αναγνωρίζεται οποιοδήποτε κέρδος ή ζημιά στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων κατά την αγορά, πώληση, έκδοση ή ακύρωση αυτών των μετοχών.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2022 η θυγατρική εταιρεία του Συγκροτήματος που διεξάγει ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής είχε στην κατοχή της 142 χιλ. συνήθεις μετοχές της Εταιρίας ονομαστικής αξίας €0.10 η κάθε μία (2021: 142 χιλ. συνήθεις μετοχές ονομαστικής αξίας €0.10 η κάθε μία), ως μέρος των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επενδύονται προς όφελος των ασφαλισμένων. Η αξία κτήσεως των μετοχών αυτών ήταν €21,463 χιλ. (2021: €21,463 χιλ.).

Οι ίδιες μετοχές της Εταιρίας αντιπροσωπεύουν το 0.03% του συνολικού εκδομένου μετοχικού κεφαλαίου της (2021: 0.03%).

Η Εταιρία δεν παρείχε οικονομική βοήθεια επιτρεπόμενη από το Άρθρο 82 της Νομοθεσίας για Εταιρείες 2014 για την αγορά των μετοχών της.

Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι

	2022	2021
	€000	€000
Χρεόγραφα Πρόσθετου Κεφαλαίου Κατηγορίας 1	220,000	220,000

Τον Δεκέμβριο 2018 η Εταιρία έκδωσε Χρεόγραφα Πρόσθετου Κεφαλαίου Κατηγορίας 1 (Χρεόγραφα Κεφαλαίου 1) ύψους €220 εκατ. Τα Χρεόγραφα Κεφαλαίου 1 δεν είναι εξασφαλισμένα και αποτελούν υποχρέωση μειωμένης εξασφάλισης της Εταιρίας. Το επιτόκιο ανέρχεται σε 12.50% και είναι πληρωτέο σε εξαμηνιαία βάση. Κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 έγινε μία απληρωμή κουπονιού στους κατόχους Χρεογράφων Πρόσθετων Κεφαλαίων Κατηγορίας 1 ύψους €27,500 χιλ. και έχουν αναγνωρισθεί στα αδιανέμητα κέρδη (2021: €27,500 χιλ.). Η Εταιρία έχει την ευχέρεια να ακυρώσει τις πληρωμές επιτοκίου για απεριόριστο χρονικό διάστημα, και σε μη συσσωρευτική βάση, ενώ υπό συγκεκριμένες συνθήκες οι πληρωμές επιτοκίου υπόκεινται σε υποχρεωτική ακύρωση. Τα Χρεόγραφα Κεφαλαίου 1 είναι αορίστου διάρκειας και δεν έχουν καθορισμένη ημερομηνία αποπληρωμής, αλλά μπορούν να εξοφληθούν (στο σύνολο τους, αλλά όχι εν μέρει), κατ' επιλογή της Εταιρίας κατά την πέμπτη επέτειο της ημερομηνίας έκδοσης και κάθε επόμενη πέμπτη επέτειο, υπό την προϋπόθεση της προηγούμενης έγκρισης του επόπτη. Τα Χρεόγραφα Κεφαλαίου 1 είναι εισηγμένα για διαπραγμάτευση στην αγορά Luxembourg Stock Exchange's Euro Multilateral Trading Facility (MTF).

36. Μερίσματα

Βάσει της απόφασης ΔΕΕΑ 2021, η Εταιρία και η BOC PCL υπόκειντο σε απαγόρευση διανομής μερισμάτων από τις Εποπτικές αρχές το 2022, όπως και τα προηγούμενα χρόνια. Αυτή η απαγόρευση δεν ισχύει εάν οι διανομές γίνονται μέσω της έκδοσης νέων κοινών μετοχών στους μετόχους που είναι επιλέξιμοι ως Κεφάλαιο Κοινών Μετοχών της κατηγορίας 1. Δεν προτάθηκε ούτε καταβλήθηκε μέρισμα κατά τα έτη 2022 και 2021.

Η απαγόρευση δεν ισχύει για την πληρωμή κουπονιών για τα Χρεόγραφα Πρόσθετου Κεφαλαίου Κατηγορίας 1 που εκδόθηκαν από την Εταιρία και την BOC PCL.

Σε συνέχεια της απόφασης ΔΕΕΑ 2022, η οποία τέθηκε σε εφαρμογή από 1 Ιανουαρίου 2023, η απαγόρευση διανομής μερίσματος στους μετόχους έχει διαφοροποιηθεί, τόσο για την Εταιρία όσο και για την BOC PCL, με οποιαδήποτε διανομή μερίσματος να υπόκειται σε έγκριση από τις Εποπτικές αρχές.

37. Αδιανέμητα κέρδη

Για σκοπούς διανομής μερίσματος, τα αδιανέμητα κέρδη στο επίπεδο της Εταιρίας, είναι το μόνο αποθεματικό που είναι διανεμητέο.

Εταιρείες, φορολογικοί κάτοικοι Κύπρου, που δεν διανέμουν τουλάχιστον το 70% των κερδών τους μετά τη φορολογία όπως προσδιορίζονται από τον περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα Νόμο κατά τη διάρκεια των δύο ετών από το τέλος του φορολογικού έτους στο οποίο τα κέρδη αναφέρονται, θα θεωρείται πως έχουν διανέμει αυτό το ποσό ως μέρισμα. Έκτακτη αμυντική εισφορά προς 17% είναι πληρωτέα πάνω σε αυτή τη λογιζόμενη διανομή μερίσματος στην έκταση που οι μέτοχοι της Εταιρίας κατά το τέλος της περιόδου των δύο ετών από το τέλος του φορολογικού έτους στο οποίο τα κέρδη αναφέρονται, είναι άμεσα ή έμμεσα φορολογικοί κάτοικοι Κύπρου ή άτομα που έχουν κατοικία την Κύπρο. Λογιζόμενη διανομή δεν εφαρμόζεται αναφορικά με κέρδη που αναλογούν άμεσα ή έμμεσα σε μετόχους που δεν είναι φορολογικοί κάτοικοι Κύπρου και άτομα μετόχους που δεν έχουν κατοικία την Κύπρο. Από την 1 Μαρτίου 2019, η λογιζόμενη διανομή μερίσματος υπόκειται σε 1.70% συνεισφορά στο Γενικό Σύστημα Υγείας (ΓΕΣΥ), η οποία αυξήθηκε σε 2.65% από 1 Μαρτίου 2020, με εξαίρεση την περίοδο από τον Απρίλιο 2020 μέχρι τον Ιούνιο 2020 όταν η συνεισφορά ανήλθε σε 1.70%.

Το ποσό της λογιζόμενης διανομής μερίσματος μειώνεται με οποιοδήποτε πραγματικό μέρισμα που έχει πληρωθεί για το έτος στο οποίο αναφέρονται τα κέρδη.

Η εν λόγω έκτακτη εισφορά για την άμυνα και η συνεισφορά στο ΓΕΣΥ καταβάλλονται από την Εταιρία για λογαριασμό των μετόχων της. Κατά το 2022, έκτακτη εισφορά άμυνας και εισφορά στο ΓΕΣΥ επί της λογιζόμενης διανομής μερίσματος ύψους €4,983 χιλ. (2021: €82 χιλ.) καταβλήθηκε από την Εταιρία. Η BOC PCL δεν είχε κέρδη μετά την φορολογία για το σχετικό έτος όπως αυτό ορίζεται από τον Περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα Νόμο και ως εκ τούτου δεν καταβλήθηκε πληρωμή κατά το 2022 και 2021.

38. Συναλλαγές για λογαριασμό πελατών

Το Συγκρότημα προσφέρει υπηρεσίες διαχείρισης κεφαλαίων και θεματοφυλακής που συνεπάγονται την κατοχή ή επένδυση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων για λογαριασμό πελατών του. Το Συγκρότημα δεν έχει ευθύνη έναντι των πελατών του για τυχόν αφερεγγυότητα άλλων τραπεζών ή οργανισμών. Τα περιουσιακά στοιχεία υπό διαχείριση και θεματοφυλακή δεν περιλαμβάνονται στον ενοποιημένο ισολογισμό του Συγκροτήματος, εκτός εάν έχουν τοποθετηθεί με το Συγκρότημα. Το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων υπό διαχείριση και θεματοφυλακή στις 31 Δεκεμβρίου 2022 ήταν €1,682,019 χιλ. (2021: €1,577,173 χιλ.).

39. Προβλέψεις για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα

Το Συγκρότημα, στο πλαίσιο των συνήθων δραστηριοτήτων του, εμπλέκεται σε διαφορές και νομικές διαδικασίες, και υπόκειται σε έρευνες και ανακρίσεις, αιτήματα για παροχή πληροφοριών, ελέγχους, έρευνες, νομικές και άλλες διαδικασίες από τις εποπτικές αρχές, κυβερνητικούς και άλλους δημόσιους φορείς, πραγματικές και επαπειλούμενες, που αφορούν την καταλληλότητα και την επάρκεια των συμβουλών που δόθηκαν στους πελάτες ή την μη παροχή συμβουλών, τις πρακτικές δανεισμού και τιμολόγησης, τις υποχρεώσεις του Συγκροτήματος σε σχέση με θέματα πωλήσεων και τη γνωστοποίηση πληροφοριών, την τήρηση αρχείων, την καταχώρηση και διάφορα άλλα θέματα. Επιπρόσθετα, ως αποτέλεσμα της επιδείνωσης της Κυπριακής οικονομίας και του τραπεζικού τομέα το 2012 και την μετέπειτα αναδιάρθρωση της BOC PCL το 2013 ως αποτέλεσμα των Διαταγμάτων Διάσωσης με Ίδια Μέσα, η BOC PCL υπόκειται σε μεγάλο αριθμό νομικών διαδικασιών και ερευνών που είτε προηγούνται, ή προκύπτουν από γεγονότα που συνέβησαν κατά τη διάρκεια της περιόδου των Διαταγμάτων Διάσωσης με Ίδια Μέσα.

39. Προβλέψεις για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα (συνέχεια)

Εκτός από τα θέματα που περιγράφονται πιο κάτω, το Συγκρότημα δεν θεωρεί ότι οποιαδήποτε θέματα είναι σημαντικά είτε σε ατομική βάση είτε συλλογικά. Ωστόσο, έχουν γίνει προβλέψεις όπου: (α) έχει παρούσα δέσμευση (νομική ή τεκμαρτή) ως αποτέλεσμα ενός γεγονότος του παρελθόντος (β) πιθανολογείται ότι θα απαιτηθεί μια εκροή πόρων που ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη για διακανονισμό της δέσμευσης, και (γ) μπορεί να γίνει μια αξιόπιστη εκτίμηση για το ποσό της δέσμευσης. Το Συγκρότημα δεν γνωστοποίησε την εκτίμησή του για την πιθανή οικονομική επίδραση στις ενδεχόμενες υποχρεώσεις που προκύπτουν από αυτά τα θέματα, όπου δεν είναι πρακτικά εφικτό, είτε επειδή είναι πρόωρο ή η έκβασή τους είναι αβέβαιη ή, σε περιπτώσεις όπου είναι πρακτικά εφικτό, η γνωστοποίησή τους θα μπορούσε να είναι επιβλαβής για το χειρισμό των θεμάτων. Αναγνωρίστηκαν προβλέψεις για εκείνες τις περιπτώσεις για τις οποίες το Συγκρότημα είναι σε θέση να υπολογίσει πιθανές ζημιές (Σημ. 5.4). Όταν μια πρόβλεψη σε ατομική βάση είναι σημαντική, το γεγονός ότι έγινε πρόβλεψη αναφέρεται, εκτός στο βαθμό που κάτι τέτοιο θα ήταν επίζημιο. Η αναγνώριση οποιασδήποτε πρόβλεψης δεν συνιστά παραδοχή αδικήματος ή νομικής ευθύνης. Υπάρχουν επίσης περιπτώσεις όπου το Συγκρότημα μπορεί να συνάψει συμφωνία διακανονισμού. Αυτό μπορεί να συμβεί μόνο εάν αυτός ο διακανονισμός είναι προς το όφελος της BOC PCL (ο διακανονισμός αυτός δεν συνιστά παραδοχή αδικήματος) και πραγματοποιείται μόνο μετά από νομική συμβουλή και μετά από όλες τις εγκρίσεις από τα αρμόδια όργανα της διοίκησης. Παρόλο που η έκβαση αυτών των θεμάτων είναι από τη φύση τους αβέβαιη, η διοίκηση πιστεύει ότι, με βάση τη διαθέσιμη πληροφόρηση, έχουν γίνει κατάλληλες προβλέψεις σε σχέση με τις νομικές διαδικασίες, τα κανονιστικά και άλλα θέματα στις 31 Δεκεμβρίου 2022, και ως εκ τούτου δεν προβλέπεται ότι αυτά τα θέματα, όταν ολοκληρωθούν, θα έχουν σημαντική επίδραση στη χρηματοοικονομική θέση του Συγκροτήματος.

39.1 Επιδικίες και υπό διαιτησία διαφορές

Έρευνες και δικαστικές υποθέσεις αναφορικά με τίτλους που εκδόθηκαν από την BOC PCL

Αριθμός θεσμικών και ιδιωτών πελατών έχουν καταχωρήσει διάφορες ξεχωριστές αγωγές εναντίον της BOC PCL ισχυριζόμενοι ότι είχαν παραπλανηθεί σε σχέση με την αγορά χρεωστικών τίτλων, που είχαν εκδοθεί από την BOC PCL μεταξύ του 2007 και 2011. Οι αποζημιώσεις που απαιτούνται περιλαμβάνουν την επιστροφή των χρημάτων που οι επενδυτές είχαν καταβάλει για αυτούς τους τίτλους. Επί του παρόντος, εκκρεμούν οι απαιτήσεις ενώπιον δικαστηρίων στην Κύπρο και στην Ελλάδα, καθώς και οι αποφάσεις και τα πρόστιμα που επιβλήθηκαν στην BOC PCL για τα εν λόγω θέματα από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς (ΕΚ) Κύπρου και/ή την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς (ΕΚ) Ελλάδος.

Τα χρεόγραφα και αξιόγραφα κεφαλαίου για τα οποία έχουν ασκηθεί αγωγές είναι τα ακόλουθα: Αξιόγραφα Κεφαλαίου 2007, Μετατρέψιμα Χρεόγραφα 2008, Μετατρέψιμα Αξιόγραφα Κεφαλαίου (ΜΑΚ) 2009 και Μετατρέψιμα Αξιόγραφα Ενισχυμένου Κεφαλαίου (ΜΑΕΚ) 2011.

Η BOC PCL υπερασπίζεται αυτές τις απαιτήσεις, ιδίως όσον αφορά τους θεσμικούς επενδυτές και ιδιώτες αγοραστές που είχαν λάβει επενδυτικές συμβουλές από ανεξάρτητους συμβούλους επενδύσεων. Στην περίπτωση των ιδιωτών επενδυτών, αν μπορεί να τεκμηριωθεί ότι τα αρμόδια στελέχη της BOC PCL τους 'έπεισαν' να προχωρήσουν με την αγορά και/ή προσέφεραν 'επενδυτική συμβουλή', η BOC PCL πιθανόν να αντιμετωπίσει σημαντικές δυσκολίες.

Μέχρι σήμερα, αριθμός υποθέσεων έχουν εκδικαστεί στην Ελλάδα. Η BOC PCL άσκησε έφεση κατά εκείνων των υποθέσεων που δεν εκδικάστηκαν υπέρ της. Η ολοκλήρωση των διαδικασιών στα δικαστήρια της Ελλάδας αναμένεται να διαρκέσει αρκετά χρόνια.

Μέχρι τώρα, έχουν κριθεί σε επίπεδο Αρείου Πάγου (το Ανώτατο Δικαστήριο της Ελλάδας) τρεις υποθέσεις υπέρ της BOC PCL και τέσσερις υποθέσεις εναντίον της. Οι υποθέσεις που έχουν κριθεί υπέρ της BOC PCL θα επανεξεταστούν από το Εφετείο σύμφωνα με οδηγίες από τον Άρειο Πάγο. Η μια εκ των εν λόγω υποθέσεων έχει επανεξεταστεί από το Εφετείο και η απόφαση ήταν υπέρ της BOC PCL. Υπήρξε νέα προσφυγή ακύρωσης κατά της εν λόγω απόφασης του Εφετείου, και η υπόθεση θα εκδικαστεί εκ νέου, ενώπιον του Ανώτατου Δικαστηρίου το 2023. Οι τέσσερις υποθέσεις που έχασε η BOC PCL δε θα επανεξεταστούν και έτσι θεωρούνται ολοκληρωμένες.

Στην Κύπρο έχουν εκδοθεί μέχρι στιγμής δεκαέξι αποφάσεις σχετικά με τα αξιόγραφα κεφαλαίου της BOC PCL. Δέκα από τις εν λόγω αποφάσεις έχουν εκδοθεί υπέρ της BOC PCL (απορρίπτοντας τις αγωγές των εναγόντων) και έξι κατά της BOC PCL. Η BOC PCL άσκησε εφέσεις για όλες τις αποφάσεις που εκδόθηκαν εναντίον της. Σε πέντε από τις δέκα υποθέσεις τις οποίες κέρδισε η BOC PCL, οι ενάγοντες έχουν ασκήσει έφεση. Αξίζει να σημειωθεί ότι η προθεσμία για καταχώρηση αγωγών που αφορούν αξιόγραφα και άλλα θέματα των οποίων η βάση της αγωγής συμπληρώθηκε πριν από και μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2015, παρήλθε στις 31 Δεκεμβρίου 2021.

39. Προβλέψεις για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα (συνέχεια)

39.1 Επιδικίες και υπό διαιτησία διαφορές (συνέχεια)

Έχει γίνει πρόβλεψη στη βάση της καλύτερης δυνατής εκτίμησης της διοίκησης για τις πιθανές εκροές σε σχέση με δικαστικές υποθέσεις για αξιόγραφα κεφαλαίου.

Δικαστικές υποθέσεις για Διάσωση με Ίδια Μέσα Καταθέτες

Αριθμός καταθετών της BOC PCL, που ισχυρίζονται ότι επηρεάστηκαν αρνητικά από το κούρεμα των καταθέσεων, καταχώρησαν αγωγές κατά της BOC PCL και άλλων μερών (όπως η ΚΤΚ και το Υπουργείο Οικονομικών της Κύπρου) καθώς και εναντίον της BOC PCL ως συνεχιστής της Λαϊκής Τράπεζας στη βάση, μεταξύ άλλων, ότι ο 'περί Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων Νόμος του 2013' και τα περί Διάσωσης με Ίδια Μέσα Διατάγματα αντίκεινται στο Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας και στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Οι καταθέτες ζητούν αποζημιώσεις για τις ζημιές που ισχυρίζονται ότι έχουν υποστεί από το κούρεμα των καταθέσεων. Η BOC PCL υπερασπίζεται τη θέση της.

Η BOC PCL κέρδισε τέσσερις υποθέσεις κουρέματος που αφορούσαν φερόμενη παράλειψη να ακολουθήσει τις οδηγίες πριν από το κούρεμα. Οι ενάγοντες άσκησαν εφέσεις για δύο από τις εν λόγω αποφάσεις.

Η BOC PCL κέρδισε επίσης τρεις υποθέσεις σε σχέση με το διάταγμα περί διάσωσης με ίδια μέσα. Το Δικαστήριο ουσιαστικά αποφάσισε ότι τα μέτρα που εφάρμοσε η κυβέρνηση ήταν απαραίτητα για να αποφευχθεί η κατάρρευση του χρηματοοικονομικού τομέα, η οποία θα είχε καταστροφικές συνέπειες για την οικονομία της χώρας. Κάτω από τις περιστάσεις η κυβέρνηση μπορούσε να βασιστεί στο δίκαιο της ανάγκης κατά την εφαρμογή της Διάσωσης με Ίδια Μέσα. Μέχρι την ημερομηνία των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων έχει ασκηθεί έφεση σχετικά με μόνο μία από τις πιο πάνω αποφάσεις. Η BOC PCL έχασε μια υπόθεση της Λαϊκής σε σχέση με το διάταγμα περί διάσωσης με ίδια μέσα αλλά είναι η γνώμη των νομικών συμβούλων της BOC PCL ότι αυτή η υπόθεση είναι μια συνήθης υπόθεση που ανέτρεπε τα δικά της συγκεκριμένα γεγονότα.

Η BOC PCL κέρδισε μία και έχασε δύο υποθέσεις κουρέματος 'λανθασμένης εφαρμογής του Διατάγματος'. Για το θέμα αυτό εκκρεμεί έφεση που έχει καταχωρηθεί από την BOC PCL. Όσον αφορά την υπόθεση που κέρδισε η BOC PCL οι ενάγοντες δεν έχουν καταχωρήσει έφεση.

Μέτοχοι

Αριθμός αγωγών για αποζημιώσεις έχει ήδη καταχωρηθεί ενώπιον των Επαρχιακών Δικαστηρίων της Κύπρου ισχυριζόμενες είτε την αντισυνταγματικότητα του Νόμου περί Εξυγίανσης και των Περί Διάσωσης με Ίδια Μέσα Διατάγματος, ή τη μη σωστή εκτέλεση από την BOC PCL (αναφορικά με τον τρόπο και τη μεθοδολογία με την οποία τα εν λόγω Διατάγματα έχουν εφαρμοστεί), ή ότι η BOC PCL απέτυχε να ακολουθήσει οδηγίες έγκαιρα πριν την εφαρμογή της διάσωσης με ίδια μέσα. Κατά την παρούσα ημερομηνία, τόσο ο Νόμος περί Εξυγίανσης, όσο και τα περί Διάσωσης με Ίδια Μέσα Διατάγματα δεν έχουν ακυρωθεί από τα δικαστήρια και έτσι παραμένουν νομικά έγκυρα και σε ισχύ. Η BOC PCL αμφισβητεί όλες αυτές τις απαιτήσεις.

Νομική θέση του Συγκροτήματος

Όλες οι πιο πάνω αγωγές αμφισβητούνται έντονα από το Συγκρότημα, σε στενή διαβούλευση με τις αρμόδιες πολιτειακές και κυβερνητικές αρχές. Η θέση του Συγκροτήματος είναι ότι ο Νόμος περί Εξυγίανσης και τα Διατάγματα υπερισχύουν όλων των άλλων νόμων. Ως έχουν τα πράγματα, τόσο ο Νόμος περί Εξυγίανσης όσο και τα Διατάγματα που εκδόθηκαν δυνάμει αυτού, είναι συνταγματικά και νόμιμα, δεδομένου ότι έχουν θεσπιστεί σωστά και δεν έχουν μέχρι στιγμής ακυρωθεί από οποιοδήποτε δικαστήριο.

Υπόθεση Ταμείου Προνοίας

Τον Δεκέμβριο 2015, το Ταμείο Προνοίας των Υπαλλήλων της BOC PCL (το Ταμείο Προνοίας) καταχώρησε αγωγή εναντίον της BOC PCL απαιτώντας την καταβολή ποσού €70 εκατ. το οποίο, ως ο ισχυρισμός του, οφείλεται ως μέρος της συνεισφοράς της BOC PCL βάσει συμφωνίας με την συντεχνία ημερομηνίας 31 Δεκεμβρίου 2011. Με βάση τη διαθέσιμη πληροφόρηση, δεν είναι εφικτό στο παρόν στάδιο να γίνει οποιαδήποτε πρόβλεψη ως προς το αποτέλεσμα αυτού του θέματος, περιλαμβανομένων του χρονικού πλαισίου ή οποιασδήποτε πιθανής επίδρασης στη BOC PCL.

39. Προβλέψεις για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα (συνέχεια)

39.1 Επιδικίες και υπό διαιτησία διαφορές (συνέχεια)

Δικαστικές υποθέσεις εργοδότησης

Πρώην υπάλληλοι του Συγκροτήματος έχουν κινηήσει εναντίον της BOC PCL δικαστικές υποθέσεις για ισχυριζόμενη άδικη απόλυση και μία αγωγή για ωφελήματα από το Ταμείο Προνοίας εναντίον της BOC PCL και των Καταπιστευματοδόχων του Ταμείου Προνοίας. Τον Ιούλιο του 2021 η διαφορά για το Ταμείο Προνοίας επιλύθηκε. Το Συγκρότημα δεν θεωρεί ότι οι υποθέσεις εργοδότησης που συνεχίζουν να υφίστανται θα έχουν σημαντική επίδραση στη χρηματοοικονομική του θέση. Έχει εκδοθεί απόφαση για μία υπόθεση άδικης απόλυσης κατά της BOC PCL. Η BOC PCL έχει καταχωρήσει έφεση σχετικά με την εν λόγω υπόθεση. Τα δεδομένα αυτής της υπόθεσης είναι μοναδικά και δεν αναμένεται να επηρεάσει τις υπόλοιπες υποθέσεις όπου ισχυρίζονται άδικη απόλυση.

Επιπλέον, αρκετοί πρώην υπάλληλοι κατέθεσαν αγωγές κατά της BOC PCL αμφισβητώντας τα ποσά που έλαβαν σχετικά με τα διάφορα σχέδια εθελούσιας εξόδου. Κατά την ημερομηνία αναφοράς το Συγκρότημα δεν αναμένει ότι αυτές οι ενέργειες θα έχουν σημαντική επίδραση στην χρηματοοικονομική του θέση.

Νομικές υποθέσεις δανείων σε Ελβετικό Φράγκο στην Κύπρο και στο Ηνωμένο Βασίλειο

Έχουν κινηθεί αγωγές κατά της BOC PCL από πελάτες που έχουν δανειστεί σε ξένα νομίσματα (κυρίως σε Ελβετικό Φράγκο). Ο κύριος ισχυρισμός σε αυτές τις υποθέσεις ήταν ότι η BOC PCL παραπλάνησε τους δανειζόμενους και/ή έδωσε ανακριβή στοιχεία, παραβιάζοντας την ισχύουσα νομοθεσία. Η BOC PCL αμφισβητεί αυτές τις νομικές διαδικασίες. Το Συγκρότημα δεν αναμένει ότι αυτές οι διαδικασίες θα έχουν σημαντική επίδραση στη χρηματοοικονομική του θέση.

Απαιτήσεις δανεισμού ακινήτων υπηκόων του Ηνωμένου Βασιλείου

Η BOC PCL είναι εναγόμενη σε ορισμένες διαδικασίες με τον ισχυρισμό ότι η BOC PCL είναι νομικά υπεύθυνη για υποτιθέμενη, μεταξύ άλλων, παραπλανητική χορήγηση δανείων για αγορά ακινήτων στην Κύπρο από Βρετανούς υπηκόους. Οι διαδικασίες στο Ηνωμένο Βασίλειο έχουν ανασταλεί, ούτως ώστε τα ενδιαφερόμενα μέρη να έχουν χρόνο να διαπραγματευτούν πιθανούς διακανονισμούς. Το Συγκρότημα δεν αναμένει ότι αυτές οι διαπραγματεύσεις θα οδηγήσουν σε εκροή για το Συγκρότημα.

Υποθέσεις τραπεζικών εργασιών

Υπάρχουν ορισμένες υποθέσεις που αφορούν τραπεζικές εργασίες όπου τα απαιτούμενα ποσά είναι σημαντικά. Αυτές οι υποθέσεις αφορούν κυρίως ισχυρισμούς σχετικά με τις τυποποιημένες πολιτικές και διαδικασίες της BOC PCL που φέρεται να έχουν ως αποτέλεσμα ζημιές και άλλες απώλειες για τους ενάγοντες. Περαιτέρω, υπάρχουν διάφορες άλλες υποθέσεις που αφορούν τραπεζικές εργασίες όπου τα σχετικά ποσά δεν είναι τόσο σημαντικά. Η διοίκηση έχει αξιολογήσει είτε την πιθανότητα απώλειας ως απομακρυσμένη και/ή δεν αναμένει ότι τυχόν μελλοντικές εκροές σε σχέση με αυτές τις υποθέσεις θα έχουν σημαντική επίδραση στην χρηματοοικονομική θέση του Συγκροτήματος. Τέτοια ζητήματα προκύπτουν ως αποτέλεσμα των δραστηριοτήτων του Συγκροτήματος και η διοίκηση αξιολογεί κατάλληλα τα γεγονότα και τους κινδύνους κάθε υπόθεσης ανάλογα.

Γενικές ποινικές έρευνες και διαδικασίες

Ο Γενικός Εισαγγελέας και η Κυπριακή Αστυνομία (η Αστυνομία) διεξάγουν διάφορες έρευνες και ανακρίσεις σε σχέση με την οικονομική κρίση, η οποία κορυφώθηκε τον Μάρτιο 2013. Η BOC PCL συνεργάζεται πλήρως με τον Γενικό Εισαγγελέα και την Αστυνομία και παρέχει όλη την απαιτούμενη πληροφόρηση. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που είναι διαθέσιμες επί του παρόντος, το Συγκρότημα είναι της άποψης ότι περαιτέρω έρευνες ή απαιτήσεις που ενδέχεται να προκύψουν από τις εν λόγω έρευνες δεν θα έχουν σημαντική επίδραση στη χρηματοοικονομική θέση του Συγκροτήματος.

Άλλες υποθέσεις

Βρίσκεται σε εξέλιξη έρευνα που σχετίζεται με δυνητικά υπερεκτιμημένες και/ή πλασματικές αξιώσεις που πληρώθηκαν από την ασφαλιστική θυγατρική εταιρεία γενικού κλάδου του Συγκροτήματος. Οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται από το ΔΛΠ 37 'Προβλέψεις, ενδεχόμενες υποχρεώσεις και ενδεχόμενα περιουσιακά στοιχεία' δεν παρουσιάζονται με την αιτιολογία ότι αναμένεται να επηρεαστεί σοβαρά το αποτέλεσμα της έρευνας και/ή η πιθανή ανάληψη νομικής δράσης. Βάσει των διαθέσιμων πληροφοριών επί του παρόντος, η διοίκηση θεωρεί ότι είναι απίθανο να υπάρχουν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στην χρηματοοικονομική θέση και την κεφαλαιακή επάρκεια της ασφαλιστικής θυγατρικής εταιρείας γενικού κλάδου και, ως εκ τούτου, του Συγκροτήματος, λαμβάνοντας επίσης υπόψη ότι είναι σχεδόν βέβαιο ότι θα ληφθούν αποζημιώσεις από σχετική ασφαλιστική κάλυψη, κατά τον διακανονισμό οποιασδήποτε υποχρέωσης που μπορεί να προκύψει.

39. Προβλέψεις για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα (συνέχεια)

39.2 Κανονιστικά θέματα

Έρευνα Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς (ΕΚ) Ελλάδος

Η ΕΚ Ελλάδος βρίσκεται στη διαδικασία διερεύνησης θεμάτων που αφορούν την επένδυση του Συγκροτήματος σε ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου από το 2009 μέχρι το 2011, που περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων, τη μη δημοσιοποίηση σημαντικών πληροφοριών για τα ΜΑΚ, και τα ΜΑΕΚ της ΒΟC PCL και για τα ενημερωτικά δελτία έκδοσης δικαιωμάτων προτίμησης (παρακολουθώντας την έρευνα που διενεργήθηκε από την ΕΚ Κύπρου το 2013), την επαναταξινόμηση των ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου, τις γνωστοποιήσεις για τον Μηχανισμό Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ΕΛΑ) και τους ισχυρισμούς ορισμένων επενδυτών όσον αφορά τη μη συμμόρφωση της ΒΟC PCL με την Οδηγία για τις Αγορές Χρηματοπιστωτικών Μέσων (MiFID) σε σχέση με τις άμεσες επενδύσεις επενδυτών σε Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου.

Σε αυτό το στάδιο, δεν μπορεί να γίνει συγκεκριμένη εκτίμηση για το αποτέλεσμα των ερευνών ή για το ύψος των πιθανών προστίμων, παρόλο που δεν αναμένεται ότι οποιαδήποτε υποχρέωση ή αποζημίωση που θα προκύψει θα έχει σημαντική επίδραση στη χρηματοοικονομική θέση του Συγκροτήματος.

Έρευνες Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς (ΕΚ) Κύπρου

Η ΕΚ Κύπρου ολοκλήρωσε (σε δυο στάδια) κατά την περίοδο 2013 και 2014 την έρευνα της αναφορικά με την έκθεση της ΒΟC PCL στα Ελληνικά Κυβερνητικά Ομόλογα, τη μη γνωστοποίηση ουσιώδους πληροφορία και άλλες ελλείψεις εταιρικής διακυβέρνησης αναφορικά με την εν λόγω έκθεση. Ως αποτέλεσμα, η ΕΚ Κύπρου έκδωσε δυο αποφάσεις, καταλήγοντας ότι η ΒΟC PCL παραβίασε συγκεκριμένους νόμους αναφορικά με τη γνωστοποίηση πληροφοριών. Σε όλες τις περιπτώσεις, η ΒΟC PCL έχει καταχωρήσει προσφυγές ενώπιον του Διοικητικού Δικαστηρίου αναφορικά με τις αποφάσεις της ΕΚ Κύπρου και τα πρόστιμα που της έχουν υποβληθεί.

Τον Οκτώβριο του 2021 το Διοικητικό Δικαστήριο αποφάσισε υπέρ της ΒΟC PCL σε σχέση με το πρόστιμο των €160 χιλ. λόγω εσφαλμένης σύνθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚ Κύπρου. Το Μάιο του 2022, το Διοικητικό Δικαστήριο (υπό διαφορετική έδρα) αποφάνθηκε κατά της ΒΟC PCL σε σχέση με το πρόστιμο των €950 χιλιάδων και αποφάνθηκε ότι η συγκρότηση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚ Κύπρου δεν ήταν εσφαλμένη. Και οι δύο υποθέσεις εκκρεμούν πλέον στην έφεση. Έχουν γίνει σχετικές προβλέψεις κατά τα προηγούμενα έτη για τις εν λόγω υποθέσεις.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2022 και 31 Δεκεμβρίου 2021 δεν υπήρχε οποιαδήποτε εκκρεμούσα έρευνα της ΕΚ Κύπρου σε σχέση με την ΒΟC PCL.

Κεντρική Τράπεζα Κύπρου (ΚΤΚ)

Η ΚΤΚ έχει πραγματοποιήσει ορισμένες έρευνες για να εκτιμήσει τη συμμόρφωση της ΒΟC PCL με τη νομοθεσία για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες (AML) που ίσχυε κατά τα έτη 2008-2015 και 2015-2018.

Μετά τις έρευνες και τα ευρήματα επιτόπιου ελέγχου, η ΚΤΚ κατέληξε στις 27 Ιανουαρίου 2021 ότι στην περίπτωση της νομοθεσίας AML 2008-2015 η ΒΟC PCL παραβίασε ορισμένα άρθρα της εν λόγω νομοθεσίας και εκ πρώτης όψεως, απέτυχε να ενεργήσει σύμφωνα με ορισμένες διατάξεις του νόμου AML/αντιτρομοκρατικής χρηματοδότησης (CTF) και της οδηγίας της ΚΤΚ AML/CTF. Τον Οκτώβριο του 2021 επιβλήθηκε πρόστιμο ύψους €277 χιλ. στην ΒΟC PCL. Η ΒΟC PCL κατέβαλε μειωμένο πρόστιμο και καταχώρησε προσφυγή εναντίον της απόφασης και του προστίμου.

Μετά την έρευνα και τα ευρήματα επιτόπιου ελέγχου, η ΚΤΚ κατέληξε ότι, σε σχέση με τους φακέλους και τις συναλλαγές που σχετίζονταν με τα έτη 2015-2018, η ΒΟC PCL παραβίασε ορισμένα άρθρα της νομοθεσίας. Το Δεκέμβριο του 2021 επιβλήθηκε πρόστιμο ύψους €790 χιλ. στην ΒΟC PCL. Η ΒΟC PCL κατέβαλε μειωμένο πρόστιμο και καταχώρησε προσφυγή εναντίον της απόφασης και του προστίμου.

Η ΚΤΚ είχε προβεί στο παρελθόν σε έρευνα αναφορικά με την έκδοση αξιογράφων κεφαλαίου και κατέληξε ότι η ΒΟC PCL ενήργησε κατά παράβαση συγκεκριμένων κανονιστικών απαιτήσεων σε σχέση με τα Μετατρέψιμα Αξιογραφα Κεφαλαίου (ΜΑΚ) 2009, αλλά όχι σε σχέση με τα ΜΑΕΚ 2011. Η ΚΤΚ είχε επιβάλει το 2013 πρόστιμο ύψους €4 χιλ. στην ΒΟC PCL, η οποία καταχώρησε προσφυγή. Το 2020, το Διοικητικό Δικαστήριο ακύρωσε τόσο την απόφαση της ΚΤΚ όσο και το πρόστιμο που υποβλήθηκε στην ΒΟC PCL. Η ΚΤΚ αποφάσισε να επανεξετάσει αυτό το θέμα και να ξεκινήσει ξανά την έρευνα.

39. Προβλέψεις για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα (συνέχεια)

39.2 Κανονιστικά θέματα (συνέχεια)

Η ΚΤΚ εξέδωσε απόφαση ότι μεταξύ της ημερομηνίας αναφοράς 31 Δεκεμβρίου 2014 και μέχρι την ημερομηνία αναφοράς 31 Δεκεμβρίου 2017 η BOC PCL ενεργούσε κατά παράβαση της Οδηγίας που αφορά τον υπολογισμό της Προληπτικής Ρευστότητας σε Ευρώ, της Οδηγίας που αφορά τον υπολογισμό της Προληπτικής Ρευστότητας σε ξένα νομίσματα και της Οδηγίας περί Ρυθμίσεων Διακυβέρνησης και Διαχείρισης Πιστωτικών Ιδρυμάτων. Η BOC PCL είχε την ευκαιρία μέσω παραστάσεων προς την ΚΤΚ να εκφράσει τις απόψεις της σε ότι αφορά τις διαπιστωθείσες ελλείψεις και την πιθανή επιβολή κυρώσεων. Πρόστιμο ύψους €6 χιλ. υποβλήθηκε στην BOC PCL. Το εν λόγω πρόστιμο έχει πληρωθεί.

Έρευνα Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ)

Τον Ιούλιο 2021, έχει κοινοποιηθεί γραπτός στην BOC PCL από την ΕΚΤ ότι, βάσει μιας έρευνας που έχει διεξαχθεί από την ερευνητική ομάδα της ΕΚΤ, η BOC PCL είχε παραβιάσει μια απόφαση της ΕΚΤ του Σεπτεμβρίου 2016. Η ισχυριζόμενη παραβίαση σχετίζεται με απαίτηση που επιβλήθηκε στην BOC PCL να λαμβάνει εκ των προτέρων έγκριση από την ΕΚΤ για οποιαδήποτε μεταφορά κεφαλαίου ή ρευστότητας σε οποιαδήποτε θυγατρική εταιρεία. Το Εποπτικό Συμβούλιο της ΕΚΤ ενημέρωσε την BOC PCL το Φεβρουάριο του 2022 για την απόφαση του να επιβάλει διοικητικό πρόστιμο ύψους €575 χιλ. Η BOC PCL προχώρησε σε πληρωμή του προστίμου.

Έρευνες Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού (ΕΠΑ)

Τον Απρίλιο 2014, μετά από έρευνα η οποία ξεκίνησε το 2010, η ΕΠΑ εξέδωσε πόρισμα ισχυριζόμενη παραβάσεις του Κυπριακού και του Ευρωπαϊκού Νόμου περί Ανταγωνισμού σχετικά με τις δραστηριότητες και/ή παραλείψεις σχετικά με συναλλαγές πληρωμών με κάρτες από, μεταξύ άλλων, την BOC PCL και την JCC Payment Systems Ltd (JCC), εταιρεία επεξεργασίας συναλλαγών με κάρτες που ανήκει στην BOC PCL κατά 75%. Η BOC PCL αναμένει το τελικό συμπέρασμα για αυτό το θέμα και έχει προβεί στις ανάλογες προβλέψεις.

Υπήρχε επίσης ένας ισχυρισμός σχετικά με τις συμφωνίες της BOC PCL με την American Express, συγκεκριμένα ότι αυτές οι αποκλειστικές συμφωνίες παραβίαζαν το νόμο περί ανταγωνισμού της Κύπρου και της ΕΕ. Και για τα δύο θέματα, η ΕΠΑ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η BOC PCL (από κοινού με άλλες τράπεζες και τη JCC) έχει παραβιάσει τις σχετικές διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας για την προστασία του ανταγωνισμού. Τον Μάιο 2017, η ΕΠΑ επέβαλε πρόστιμο ύψους €18 εκατ. στην BOC PCL και η BOC PCL καταχώρησε προσφυγή σχετικά με την απόφαση και το πρόστιμο. Η πληρωμή του προστίμου παρέμεινε σε εκκρεμότητα μέχρι το τελικό αποτέλεσμα της προσφυγής. Τον Ιούνιο 2018, το Διοικητικό Δικαστήριο αποδέχτηκε την θέση της BOC PCL και ακύρωσε την απόφαση όπως και το πρόστιμο που επιβλήθηκε στην BOC PCL. Κατά το 2018, ο Γενικός Εισαγγελέας καταχώρησε έφεση στο Ανώτατο Δικαστήριο σε σχέση με την εν λόγω απόφαση. Μέχρι να εκδοθεί απόφαση από το Ανώτατο Δικαστήριο, η απόφαση της ΕΠΑ παραμένει ακυρωμένη και δεν εκκρεμεί κανένα πρόστιμο εναντίον της BOC PCL. Η εν λόγω έφεση εξακολουθεί να εκκρεμεί στο τέλος του έτους.

Το 2019 η ΕΠΑ ξεκίνησε μια αυτεπάγγελτη έρευνα σχετικά με τους αθέμιτους όρους των συμβάσεων και τις συμβατικές ρυθμίσεις/διευκολύνσεις που προσέφερε η BOC PCL για την περίοδο από το 2012 έως το 2016. Μέχρι στιγμής, δεν έχουν προταθεί χρεώσεις ούτε έχει κινηθεί επίσημη διαδικασία εναντίον της BOC PCL για την εν λόγω υπόθεση. Το Συγκρότημα δεν έχει περαιτέρω ενημέρωση για την υπόθεση.

Υπηρεσία Προστασίας Δανειοληπτών (ΥΠΔ)

Η ΥΠΔ καταχώρησε παράπονο με την Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού (ΕΠΑ) τον Ιανουάριο 2022, ισχυριζόμενη ότι η BOC PCL και μια άλλη τράπεζα έχουν εναρμονισμένες πρακτικές αναφορικά με τις τελευταίες αναθεωρήσεις των προμηθειών και χρεώσεων τους. Επίσης, καταχώρησε αίτηση για ενδιάμεσο διάταγμα, η οποία εάν ήταν επιτυχής, στη ουσία θα πάγωνε την υποβολή των αναθεωρημένων προμηθειών και χρεώσεων. Η αίτηση για ενδιάμεσο διάταγμα απορρίφθηκε από την ΕΠΑ, όμως, η ΕΠΑ επανήλθε τον Απρίλιο 2022 για να ενημερώσει την BOC PCL για την έναρξη έρευνας αναφορικά με το θέμα αυτό. Η έρευνα προς το παρόν βρίσκεται σε πολύ αρχικό στάδιο για να προβλεφθεί η έκβαση της.

Επίτροπος για την Προστασία Προσωπικών Δεδομένων

Η Επίτροπος για την Προστασία Προσωπικών Δεδομένων ενημέρωσε την BOC PCL ότι με βάση τα στοιχεία που είχαν υποβληθεί, υπάρχει παραβίαση του Κανονισμού 2016/679 για την προστασία φυσικών προσώπων αναφορικά με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων και την ελεύθερη διακίνηση των δεδομένων αυτών. Η παραβίαση σχετιζόταν με την ανταλλαγή δεδομένων κάτω από την πώληση χαρτοφυλακίου πιστωτικών διευκολύνσεων που δεν είχαν σχέση με την λόγω συναλλαγή. Πρόστιμο ύψους €17 χιλ. ευρώ επιβλήθηκε στην BOC PCL. Το εν λόγω πρόστιμο έχει ήδη καταβληθεί και το θέμα έχει πλέον ολοκληρωθεί.

Η BOC PCL ενημέρωσε την Επίτροπο για τις διαδικασίες που θα ακολουθήσει προς αποφυγή τέτοιων παραλείψεων στο μέλλον και τα μέτρα που έχει λάβει προς επανόρθωση των συγκεκριμένων παραβιάσεων.

39. Προβλέψεις για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα (συνέχεια)

39.2 Κανονιστικά θέματα (συνέχεια)

Υπηρεσία Προστασίας Καταναλωτών (ΥΠΚ)

Τον Ιούλιο του 2017, η ΥΠΚ επέβαλε πρόστιμο ύψους €170 χιλ. στην BOC PCL μετά την ολοκλήρωση αυτεπάγγελτης έρευνας σχετικά με ορισμένους όρους στα έγγραφα για την τεκμηρίωση των δανείων τόσο της BOC PCL όσο και της Marfin Popular Bank, όπου διαπιστώθηκε ότι ήταν αθέμιτες εμπορικές πρακτικές. Οι αποφάσεις της ΥΠΚ (σύμφωνα με τις αποφάσεις του Διοικητικού Δικαστηρίου) δεν είναι δεσμευτικές αλλά απλώς μια έκφραση γνώμης. Στο πλαίσιο αυτής της απόφασης, η BOC PCL υπέβαλε έφεση ενώπιον του Διοικητικού Δικαστηρίου. Το Διοικητικό Δικαστήριο εξέδωσε την απόφαση του το 2022 υπέρ της BOC PCL και η απόφαση της ΥΠΚ μαζί με το πρόστιμο ακυρώθηκαν. Έχει υποβληθεί έφεση από την ΥΠΚ σχετικά με αυτή την απόφαση, η οποία εκκρεμεί ακόμη κατά το τέλος του έτους.

Το Μάρτιο του 2020, επιδόθηκε στην BOC PCL αίτηση από τον διευθυντή της ΥΠΚ μέσω του Γενικού Εισαγγελέα ζητώντας διάταγμα δικαστηρίου, με άμεση ισχύ, που θα είχε ως αποτέλεσμα η BOC PCL να διακόψει τη χρήση ορισμένων κατ' ισχυρισμό καταχρηστικών όρων στις συμβάσεις της BOC PCL. Οι εν λόγω όροι αφορούν συμβάσεις που είχαν υπογραφεί κατά τη διάρκεια των ετών 2006-2007. Επιπλέον, η εν λόγω αίτηση επιδιώκει την έκδοση διατάγματος που διατάζει την BOC PCL να λάβει μέτρα για την διόρθωση της κατάστασης. Η BOC PCL θα λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα για την προστασία των συμφερόντων της. Η υπόθεση εξακολουθεί να εκκρεμεί ενώπιον του δικαστηρίου κατά το τέλος του έτους.

Τον Απρίλιο 2021, ο Διευθυντής της Υπηρεσίας Προστασίας Καταναλωτών υπέβαλε αίτηση για την έκδοση δικαστικού διατάγματος εναντίον της BOC PCL, με το οποίο να απαγορεύεται στη BOC PCL η χρήση συγκεκριμένων ρητρών οι οποίες περιλαμβάνονται στις καταναλωτικές συμβάσεις της BOC PCL καθώς και η τροποποίηση οποιονδήποτε τέτοιων συμβάσεων (υφιστάμενων και μελλοντικών) ούτως ώστε να διαγραφούν τέτοιες καταχρηστικές ρήτρες. Η υπόθεση εξακολουθεί να εκκρεμεί ενώπιον του δικαστηρίου κατά το τέλος του έτους.

Τον Ιούλιο του 2021 η BOC PCL έλαβε επιστολή από την ΥΠΚ με την οποία ενημερώθηκε για την έναρξη αυτεπάγγελτης έρευνας κάτω από την νομοθεσία που διέπει την εξ αποστάσεως εμπορία χρηματοοικονομικών υπηρεσιών προς τους καταναλωτές σε σχέση με τις υπηρεσίες και τα προϊόντα της BOC PCL για τα οποία η σύμβαση μεταξύ της BOC PCL και του καταναλωτή καταρτίζεται διαδικτυακά μέσω της ιστοσελίδας της BOC PCL.

Η BOC PCL έλαβε ακόμη μια επιστολή τον Ιούλιο του 2021 από την ΥΠΚ, με την οποία ενημερώθηκε για την έναρξη έρευνας σε ότι αφορά ισχυριζόμενη εσφαλμένη εμπορική πρακτική της BOC PCL σε σχέση με την προώθηση προϊόντος.

Οι έρευνες στην παρούσα φάση βρίσκονται σε πολύ πρώιμο στάδιο για να προβλεφθεί το αποτέλεσμα τους.

Κυπριακός Σύνδεσμος Καταναλωτών (ΚΣΚ)

Το Μάρτιο του 2021 επιδόθηκε στη BOC PCL αίτηση από τον ΚΣΚ με την οποία αιτείται την έκδοση δικαστικού διατάγματος που να απαγορεύει τη χρήση συγκεκριμένων ρητρών οι οποίες συμπεριλαμβάνονται στις καταναλωτικές συμβάσεις της BOC PCL καθώς και την τροποποίηση οποιονδήποτε τέτοιων συμβάσεων (υφιστάμενων και μελλοντικών) ούτως ώστε να διαγραφούν οι εν λόγω ρήτρες οι οποίες θεωρούνται καταχρηστικές. Οι εν λόγω ρήτρες είχαν κριθεί ως καταχρηστικές σύμφωνα με αποφάσεις της Υπηρεσίας Προστασίας Καταναλωτή του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού κατά τα έτη 2016 και 2017. Η BOC PCL προτίθεται να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα για την προστασία των συμφερόντων της. Η υπόθεση εξακολουθεί να εκκρεμεί ενώπιον του δικαστηρίου στο τέλος του έτους.

Ο νέος Νόμος Περί Προστασίας Καταναλωτών φέρνει κάτω από μια ομπρέλα την ισχύουσα νομοθεσία σε σχέση με αθέμιτους όρους και πρακτικές συμβάσεων και ενισχύει ορισμένες εξουσίες της Υπηρεσίας Προστασίας Καταναλωτή όπως για παράδειγμα την εξουσία επιβολής αυξημένων προστίμων που είναι άμεσα πληρωτέα. Ο νέος Νόμος περί Προστασίας Καταναλωτών έχει αναδρομική ισχύ όσον αφορά όλες τις συμβάσεις/πρακτικές που έχουν συναφθεί και/ή τερματίστηκαν πριν να τεθεί ο Νόμος σε ισχύ σε αντίθεση με τις συμβάσεις/πρακτικές οι οποίες εισάγονται/υιοθετούνται μόνο από την ημερομηνία δημοσίευσης του νέου Νόμου περί Προστασίας Καταναλωτών.

Υπάρχουν πολλοί παράγοντες που μπορεί να επηρεάσουν το εύρος των αποτελεσμάτων και η προκύπτουσα οικονομική επίπτωση αυτών των θεμάτων δεν μπορεί να προβλεφθεί.

39. Προβλέψεις για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα (συνέχεια)

39.2 Κανονιστικά θέματα (συνέχεια)

Κανονιστική υπόθεση Ηνωμένου Βασιλείου

Ως μέρος της συμφωνίας για την πώληση της Bank of Cyprus UK Ltd, οποιαδήποτε υποχρέωση για την κανονιστική υπόθεση Ηνωμένου Βασιλείου παραμένει υποχρέωση διακανονισμού του Συγκροτήματος. Το ποσό της πρόβλεψης αντιπροσωπεύει την καλύτερη εκτίμηση για πιθανές εκροές που προκύπτουν από τις αποζημιώσεις σε πελάτες, βάσει των διαθέσιμων πληροφοριών της διοίκησης.

39.3 Άλλα θέματα

Τα άλλα θέματα περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων, προβλέψεις για διάφορα άλλα ανοικτά αιτήματα υπό εξέταση από κυβερνητικά και άλλα δημόσια σώματα, νομικά θέματα και προβλέψεις εγγυήσεων και αποζημιώσεων που αφορούν την διαδικασία πώλησης ορισμένων δραστηριοτήτων του Συγκροτήματος.

Οι προβλέψεις για εκκρεμείς επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα δεν περιλαμβάνουν ασφαλιστικές απαιτήσεις που προκύπτουν κατά τη συνήθη διεξαγωγή των εργασιών των ασφαλιστικών θυγατρικών εταιρειών του Συγκροτήματος, καθώς αυτές περιλαμβάνονται κάτω από τον τίτλο 'Ασφαλιστικές Υποχρεώσεις'.

39.4 Προβλέψεις για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα

	Εκκρεμείς επιδικίες και υπό διαιτησία διαφορές (Σημ. 39.1)	Κανονιστικά θέματα (Σημ. 39.2)	Άλλα θέματα (Σημ. 39.3)	Σύνολο
2022	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	57,844	16,415	29,849	104,108
Καθαρή αύξηση προβλέψεων περιλαμβανομένης προεξόφλησης	15,627	950	19,017	35,594
Χρήση προβλέψεων	(6,314)	(1,357)	(24)	(7,695)
Αποδέσμευση προβλέψεων	(3,210)	(1,037)	(100)	(4,347)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	(53)	-	(53)
31 Δεκεμβρίου	63,947	14,918	48,742	127,607
Προβλέψεις που αναμένονται να διακανονιστούν εντός 12 μηνών μετά την ημερομηνία αναφοράς	26,991	-	2,804	29,795

	Εκκρεμείς επιδικίες και υπό διαιτησία διαφορές (Σημ. 39.1)	Κανονιστικά θέματα (Σημ. 39.2)	Άλλα θέματα (Σημ. 39.3)	Σύνολο
2021	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	67,439	12,305	43,871	123,615
Καθαρή αύξηση προβλέψεων περιλαμβανομένης προεξόφλησης	2,295	4,964	29,273	36,532
Χρήση προβλέψεων	(6,768)	(907)	(39,368)	(47,043)
Αποδέσμευση προβλέψεων	(5,122)	-	(3,927)	(9,049)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	53	-	53
31 Δεκεμβρίου	57,844	16,415	29,849	104,108
Προβλέψεις που αναμένονται να διακανονιστούν εντός 12 μηνών μετά την ημερομηνία αναφοράς	15,782	1,845	2,662	20,289

39. Προβλέψεις για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα (συνέχεια)

39.4 Προβλέψεις για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα (συνέχεια)

Οι προβλέψεις για εκκρεμείς επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα που αναγνωρίστηκαν στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 ανέρχονται σε €11,880 χιλ. (2021: πίστωση €523 χιλ. που συμπεριλαμβάνει ποσό ύψους €841 χιλ. που αντιπροσωπεύει ποσό που ανακτήθηκε από τους ενάγοντες και αναγνωρίστηκε απευθείας στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021).

Ορισμένες πληροφορίες που απαιτούνται από το ΔΛΠ 37 'Προβλέψεις, Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Ενδεχόμενες Απαιτήσεις' δεν γνωστοποιούνται στη βάση του ότι αναμένεται να προκαταλάβουν σημαντικά το αποτέλεσμα της υπόθεσης ή της διαπραγμάτευσης σε σχέση με εγγυήσεις και αποζημιώσεις που αφορούν τη διαδικασία πώλησης ορισμένων δραστηριοτήτων του Συγκροτήματος.

Η καθαρή αύξηση των προβλέψεων για επιδικίες και υπό διαιτησία διαφορές για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 οφειλόταν κυρίως σε μη επαναλαμβανόμενη χρέωση ύψους €5,542 χιλ. λόγω αναθεωρημένης προσέγγισης αναφορικά με τον υπολογισμό εκκρεμής νομικών εξόδων. Αναφορικά με τα άλλα θέματα, αναθεωρήθηκαν προβλέψεις σε σχέση με τη διαδικασία πώλησης ορισμένων δραστηριοτήτων του Συγκροτήματος στη βάση της αξιολόγησης από το Συγκρότημα και στο βαθμό που οι διαδικασίες αυτές έχουν προχωρήσει.

Μια αύξηση κατά 5% στην πιθανότητα του ποσοστού ζημιάς για επιδικίες και υπό διαιτησία διαφορές (2021: 5%) με όλες τις άλλες μεταβλητές να διατηρούνται σταθερές, θα οδηγούσε σε αύξηση των πραγματικών προβλέψεων κατά €2,821 χιλ. στις 31 Δεκεμβρίου 2022 (2021: αύξηση κατά €7,097 χιλ.).

40. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και δεσμεύσεις

Ως μέρος των υπηρεσιών που προσφέρονται σε πελάτες, το Συγκρότημα εισέρχεται σε διάφορες ενδεχόμενες υποχρεώσεις και δεσμεύσεις. Αυτές περιλαμβάνουν χρηματοοικονομικές εγγυήσεις, πιστωτικές επιστολές και άλλα όρια δανείων.

Παρόλο που αυτές οι υποχρεώσεις δεν αναγνωρίζονται στον ενοποιημένο ισολογισμό, εμπεριέχουν πιστωτικό κίνδυνο και ως εκ τούτου περιλαμβάνονται στη μέγιστη έκθεση του Συγκροτήματος σε πιστωτικό κίνδυνο (Σημ. 45.5).

40.1 Δεσμεύσεις για κεφαλαιουχικές δαπάνες

Οι υποχρεώσεις που απορρέουν από δεσμεύσεις για κεφαλαιουχικές δαπάνες σε ακίνητα, εξοπλισμό και άυλα περιουσιακά στοιχεία στις 31 Δεκεμβρίου 2022 ανέρχονται σε €10,647 χιλ. (2021: €18,678 χιλ.).

40.2. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Το Συγκρότημα, ως μέρος της διαδικασίας πώλησης κάποιων δραστηριοτήτων του, παραχώρησε διάφορες διαβεβαιώσεις, εγγυήσεις και αποζημιώσεις στους αγοραστές. Αυτές σχετίζονται, μεταξύ άλλων, με την ιδιοκτησία των δανείων, την εγκυρότητα των δεσμεύσεων, τη φορολογική έκθεση και άλλα θέματα που συμφωνήθηκαν με τους αγοραστές. Ως αποτέλεσμα, το Συγκρότημα μπορεί να υποχρεωθεί να αποζημιώσει τους αγοραστές σε περίπτωση που γίνει έγκυρη απαίτηση από τους αγοραστές σε σχέση με τις πιο πάνω διαβεβαιώσεις, εγγυήσεις και αποζημιώσεις.

Έχει αναγνωριστεί πρόβλεψη βάσει της καλύτερης δυνατής εκτίμησης της διοίκησης για πιθανές εκροές, όπου εκτιμήθηκε ότι αυτές οι εκροές είναι πιθανές (Σημ. 39.3).

41. Επιπρόσθετη πληροφόρηση στην κατάσταση ταμειακών ρών

Μη ταμειακές συναλλαγές

Ανάκτηση εξασφαλίσεων

Κατά το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2022, το Συγκρότημα απέκτησε αποθέματα ακινήτων μέσω ανάκτησης εξασφαλίσεων από δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες ύψους €86,016 χιλ. (2021: €37,121 χιλ.)

Αναγνώριση του δικαιώματος χρήσης των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεις μίσθωσης

Κατά το 2022, το Συγκρότημα αναγνώρισε το δικαίωμα χρήσης περιουσιακών στοιχείων και τις αντίστοιχες υποχρεώσεις μίσθωσης ύψους €957 χιλ. (2021: €1,148 χιλ.).

Πώληση του Project Helix 2

Κατά το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2021 και με την ολοκλήρωση της πώλησης του Project Helix 2, το Συγκρότημα αναγνώρισε ποσό €381,567 χιλ. στα άλλα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, το οποίο αντιπροσώπευε την εύλογη αξία του αναβαλλόμενου τιμήματος για τη συναλλαγή κατά την ημερομηνία ολοκλήρωσης. Για περαιτέρω πληροφορίες βλέπε Σημείωση 28.

Καθαρή ταμειακή ροή από εργασίες - τόκοι και μερίσματα

	2022	2021
	€000	€000
Τόκοι που πληρώθηκαν	(89,116)	(119,480)
Τόκοι που εισπράχθηκαν	505,633	437,837
Μερίσματα που εισπράχθηκαν (Σημ. 13)	940	1,774
	417,457	320,131

Αλλαγές στις υποχρεώσεις για χρηματοδοτικές δραστηριότητες

	Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες (Σημ. 30)	Ομολογιακά δάνεια και υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης (Σημ. 33)	Σύνολο
2022	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	2,969,600	642,775	3,612,375
Ταμειακές ροές	(979,389)	(66,797)	(1,046,186)
Άλλες μη-ταμειακές μεταβολές	(13,537)	23,762	10,225
31 Δεκεμβρίου	1,976,674	599,740	2,576,414
2021			
1 Ιανουαρίου	994,694	272,152	1,266,846
Ταμειακές ροές	1,968,081	330,890	2,298,971
Άλλες μη-ταμειακές μεταβολές	6,825	39,733	46,558
31 Δεκεμβρίου	2,969,600	642,775	3,612,375

Περισσότερες πληροφορίες αναφορικά με την κίνηση στις υποχρεώσεις μίσθωσης παρουσιάζονται στη Σημείωση 43.

42. Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών

Τα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών αποτελούνται από:

	2022	2021
	€000	€000
Μετρητά και μη υποχρεωτικές καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	9,452,721	9,063,896
Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες αποπληρωτέες εντός τριών μηνών από την αρχική τους λήξη	133,432	191,314
	9,586,153	9,255,210

42. Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών (συνέχεια)

Ανάλυση μετρητών και καταθέσεων με κεντρικές τράπεζες και δανείων και απαιτήσεων από τράπεζες

	2022	2021
	€000	€000
Μετρητά και μη υποχρεωτικές καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	9,452,721	9,063,896
Υποχρεωτικές καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες (Σημ. 19)	114,537	166,987
Σύνολο μετρητών και καταθέσεων με κεντρικές τράπεζες (Σημ. 19)	9,567,258	9,230,883

Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες αποπληρωτέες εντός τριών μηνών από την αρχική τους λήξη	133,432	191,314
Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες που υπόκεινται σε περιορισμούς	71,379	100,318
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων από τράπεζες (Σημ. 19)	204,811	291,632

Τα δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες που υπόκεινται σε περιορισμούς περιλαμβάνουν εξασφαλίσεις συναλλαγών σε παράγωγα ύψους €7,380 χιλ. (2021: €41,068 χιλ.), τα οποία δεν είναι άμεσα διαθέσιμα για χρήση από το Συγκρότημα, αλλά γίνονται διαθέσιμα όταν οι συναλλαγές τερματίζονται.

43. Μισθώσεις

Το Συγκρότημα κατέχει συμβάσεις μίσθωσης για εμπορικά ακίνητα όπως κτίρια γραφείων και υποκαταστημάτων. Οι βασικοί όροι για τις συμβάσεις μίσθωσης που σχετίζονται με το δίκτυο καταστημάτων είναι κυρίως ομοιόμορφοι ανεξάρτητα από τους εκμισθωτές με μη ακυρώσιμη περίοδο ενοικίασης δύο ετών. Το Συγκρότημα έχει τη δυνατότητα να παρατείνει την μίσθωση για τέσσερις επιπλέον περιόδους δύο ετών η κάθε μία. Το Συγκρότημα έχει το δικαίωμα ανά πάσα στιγμή μετά τη λήξη της αρχικής περιόδου να τερματίσει την υφιστάμενη σύμβαση μίσθωσης δίνοντας προειδοποίηση (συνήθως 3 ή 6 μήνες) στον εκμισθωτή. Ανάλογα με τους συμφωνηθέντες όρους, το ενοίκιο προσαρμόζεται στο τέλος κάθε περιόδου ανανέωσης ανάλογα με τις τρέχουσες μισθώσεις της περιοχής και λαμβάνοντας υπόψη τη σχετική νομοθεσία.

Κτίρια γραφείων μισθώνονται από το Συγκρότημα για την λειτουργία διοικητικών τμημάτων. Οι βασικοί όροι για νέες συμβάσεις μίσθωσης και η τρέχουσα πρακτική είναι ουσιαστικά οι ίδιοι με τους όρους συμβάσεων μίσθωσης υποκαταστημάτων.

Κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 οι όροι μίσθωσης υφιστάμενων συμβολαίων επανεκτιμήθηκαν χρησιμοποιώντας τις παραδοχές όπως παρουσιάζονται στη Σημείωση 5.13.

Η λογιστική αξία του δικαιώματος χρήσης περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων μίσθωσης, καθώς και η κίνηση κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 και 2021 παρουσιάζονται πιο κάτω:

2022	Δικαίωμα χρήσης περιουσιακών στοιχείων (Σημ. 25)	Υποχρεώσεις μισθώσεων (Σημ. 34)
	€000	€000
1 Ιανουαρίου	33,581	(33,981)
Αποσβέσεις έτους (Σημ. 15)	(6,767)	-
Νέες μισθώσεις (Σημ. 25)	957	(772)
Περιουσιακά στοιχεία που αποαναγνωρίστηκαν (Σημ. 25)	(1,460)	1,456
Περιουσιακά στοιχεία που αναγνωρίστηκαν από επανεκτιμήσεις (Σημ. 25)	3,922	(3,663)
Έξοδα από τόκους (Σημ. 8)	-	(114)
Εκροές μετρητών - πληρωμών	-	6,884
31 Δεκεμβρίου	30,233	(30,190)

43. Μισθώσεις (συνέχεια)

2021	Δικαίωμα χρήσης περιουσιακών στοιχείων (Σημ. 25)	Υποχρεώσεις μισθώσεων (Σημ. 34)
	€000	€000
1 Ιανουαρίου	46,070	(45,955)
Αποσβέσεις έτους (Σημ. 15)	(7,520)	-
Νέες μισθώσεις (Σημ. 25)	1,148	(1,148)
Περιουσιακά στοιχεία που αποαναγνωρίστηκαν (Σημ. 25)	(6,117)	5,606
Έξοδα από τόκους (Σημ. 8)	-	(121)
Εκροές μετρητών - πληρωμών	-	7,637
31 Δεκεμβρίου	33,581	(33,981)

Στις 31 Δεκεμβρίου 2022, Δικαιώματα χρήσης περιουσιακών στοιχείων αποτελούνται από μισθώσεις κτιρίων λογιστικής αξίας €29,408 χιλ. (2021: €33,581 χιλ.) και εξοπλισμού λογιστικής αξίας €825 χιλ. (2021: μηδέν) και παρουσιάζονται στα Ακίνητα και εξοπλισμός στη Σημείωση 25.

Οι εκροές μετρητών αφορούν πληρωμές ενοικίων που έγιναν μέσα στο έτος.

Η ανάλυση της υποχρέωσης μίσθωσης με βάση την εναπομένουσα συμβατική λήξη παρουσιάζεται στη Σημείωση 47.

44. Ανάλυση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με βάση την αναμενόμενη ημερομηνία λήξης

	2022			2021		
	Εντός ενός έτους €000	Πέραν του ενός έτους €000	Σύνολο €000	Εντός ενός έτους €000	Πέραν του ενός έτους €000	Σύνολο €000
Περιουσιακά στοιχεία						
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	9,452,721	114,537	9,567,258	9,063,896	166,987	9,230,883
Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες	133,432	71,379	204,811	191,314	100,318	291,632
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	904	47,249	48,153	4,556	2,097	6,653
Επενδύσεις	460,070	2,243,633	2,703,703	366,420	1,772,743	2,139,163
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	880,158	9,073,094	9,953,252	1,018,312	8,818,093	9,836,405
Περιουσιακά στοιχεία ασφαλιστικών κλάδων ζωής που αναλογούν στους ασφαλιζόμενους	15,486	526,835	542,321	14,111	537,686	551,797
Προπληρωμές, δεδουλευμένα έσοδα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία	283,173	356,592	639,765	139,988	476,231	616,219
Αποθέματα ακινήτων	301,275	739,757	1,041,032	267,480	844,124	1,111,604
Επενδύσεις σε ακίνητα	24,749	60,350	85,099	32,139	85,606	117,745
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	37,909	189,612	227,521	37,909	227,572	265,481
Ακίνητα, εξοπλισμός και άυλα περιουσιακά στοιχεία	-	421,700	421,700	-	436,164	436,164
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση	-	-	-	358,951	-	358,951
	11,589,877	13,844,738	25,434,615	11,495,076	13,467,621	24,962,697
Υποχρεώσεις						
Καταθέσεις από τράπεζες	191,635	316,023	507,658	100,530	356,509	457,039
Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες	1,976,674	-	1,976,674	2,969,600	-	2,969,600
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	10,538	5,631	16,169	4,830	27,622	32,452
Καταθέσεις πελατών	5,893,802	13,104,517	18,998,319	6,909,913	10,620,970	17,530,883
Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων	110,197	569,755	679,952	91,758	644,443	736,201
Δεδουλευμένα, αναβαλλόμενα έσοδα και λοιπές υποχρεώσεις, και επιδίκες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα	300,769	210,842	511,611	273,940	192,145	466,085
Ομολογιακά δάνεια και Υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης	-	599,740	599,740	38,561	604,214	642,775
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	1,207	42,615	43,822	937	45,498	46,435
	8,484,822	14,849,123	23,333,945	10,390,069	12,491,401	22,881,470

Οι κύριες παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για τον καθορισμό της αναμενόμενης ημερομηνίας λήξης των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων παρουσιάζονται πιο κάτω.

44. Ανάλυση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με βάση την αναμενόμενη ημερομηνία λήξης (συνέχεια)

Τα μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες κατηγοριοποιούνται στην ανάλογη χρονική ζώνη βάσει της συμβατικής λήξης, με εξαίρεση τις υποχρεωτικές καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες, οι οποίες κατηγοριοποιούνται στη χρονική κατηγορία 'Πέραν του ενός έτους'.

Οι επενδύσεις κατηγοριοποιούνται στην ανάλογη χρονική ζώνη βάσει των προοπτικών πώλησης. Στις περισσότερες περιπτώσεις αυτή είναι η ημερομηνία λήξης, εκτός αν υπάρχει ένδειξη ότι η λήξη τους θα παραταθεί ή πρόθεση για πώληση ή αντικατάστασή τους με κάποια παρόμοια.

Τα εξυπηρετούμενα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες στην Κύπρο κατηγοριοποιούνται βάσει του συμβατικού χρονοδιαγράμματος αποπληρωμής. Τα παρατραβήγματα κατηγοριοποιούνται στη χρονική κατηγορία 'Πέραν του ενός έτους'. Τα δάνεια του Σταδίου 3 κατηγοριοποιούνται στην κατηγορία 'Πέραν του ενός έτους' εκτός από τις αναμενόμενες εισπράξεις που συμπεριλαμβάνονται σε χρονικές ζώνες, με βάση τα ιστορικά ποσά που εισπράχθηκαν κατά τους τελευταίους μήνες.

Τα αποθέματα ακινήτων κατηγοριοποιούνται στην ανάλογη χρονική ζώνη βάσει των προοπτικών πώλησης.

Ένα ποσοστό των καταθέσεων πελατών με λήξη εντός ενός έτους κατηγοριοποιείται στην κατηγορία 'Πέραν του ενός έτους', βάσει της παρατηρήσιμης συμπεριφοράς των πελατών.

Η αναμενόμενη ημερομηνία λήξης των προπληρωμών, δεδουλευμένων εσόδων και λοιπών περιουσιακών στοιχείων και των δεδουλευμένων, αναβαλλόμενων εσόδων και λοιπών υποχρεώσεων είναι η ίδια με τη συμβατική τους λήξη. Αν δεν έχουν συμβατική λήξη, η αναμενόμενη ημερομηνία λήξης είναι το χρονικό πλαίσιο που το περιουσιακό στοιχείο αναμένεται να ρευστοποιηθεί και η υποχρέωση αναμένεται να διακανονιστεί.

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος

Στα πλαίσια των συνήθων δραστηριοτήτων του, το Συγκρότημα εκτίθεται σε πιστωτικό κίνδυνο, ο οποίος παρακολουθείται με διάφορους μηχανισμούς ελέγχου σε όλες τις εταιρείες του Συγκροτήματος ώστε να αποφεύγεται η συσσώρευση υπέρμετρων κινδύνων και να τιμολογούνται οι πιστωτικές διευκολύνσεις και τα προϊόντα λαμβάνοντας υπόψη τον κίνδυνο αυτό.

Ο πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος που απορρέει από την πιθανή αδυναμία ενός ή περισσότερων πελατών να εκπληρώσουν τις πιστωτικές υποχρεώσεις τους έναντι του Συγκροτήματος.

Η Υπηρεσία Διαχείρισης Πιστωτικού Κινδύνου σε συνεργασία με την Υπηρεσία Ελέγχου και Παρακολούθησης Πιστωτικού Κινδύνου καθορίζουν τις πολιτικές χρηματοδότησης του Συγκροτήματος και παρακολουθούν τη συμμόρφωση με τις πολιτικές πιστωτικού κινδύνου που ισχύουν σε κάθε τομέα καθώς και την ποιότητα του δανειακού χαρτοφυλακίου του Συγκροτήματος μέσω της έγκαιρης εκτίμησης πιστωτικού κινδύνου πελατών. Ο πιστωτικός κίνδυνος από συνδεδεμένους λογαριασμούς ενοποιείται και παρακολουθείται σε ενοποιημένη βάση.

Η Υπηρεσία Διαχείρισης Πιστωτικού Κινδύνου σε συνεργασία με την Υπηρεσία Ελέγχου και Παρακολούθησης Πιστωτικού Κινδύνου προστατεύουν επίσης την αποτελεσματική διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου σε όλα τα στάδια του πιστωτικού κύκλου, παρακολουθούν την ποιότητα των αποφάσεων και διαδικασιών και διασφαλίζουν ότι η λειτουργία επιβολής πιστωτικών κυρώσεων τυγχάνει σωστής διαχείρισης.

Οι χρηματοδοτικές πολιτικές συμπληρώνονται με σύγχρονες μεθόδους αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας των πελατών (credit rating και credit scoring systems).

Το δανειακό χαρτοφυλάκιο αναλύεται στη βάση της πιστοληπτικής ικανότητας των πελατών, του τομέα της οικονομίας που δραστηριοποιούνται και της χώρας συγκέντρωσης του κινδύνου.

Η έκθεση του πιστωτικού κινδύνου του Συγκροτήματος είναι διεσπαρμένη στους διάφορους κλάδους της οικονομίας. Η Υπηρεσία Διαχείρισης Πιστωτικού Κινδύνου καθορίζει τα όρια συγκέντρωσης για κάθε κλάδο, ορίζει απαγορευμένους τομείς και καθορίζει τομείς που ενδέχεται να απαιτούν έγκριση πριν από την υποβολή των αιτήσεων πίστωσης.

Η Υπηρεσία Διαχείρισης Κινδύνων Αγοράς αξιολογεί τον πιστωτικό κίνδυνο που σχετίζεται με την έκθεση σε Πιστωτικά Ιδρύματα και Κυβερνήσεις και άλλων ομολόγων. Τα Μοντέλα και τα όρια παρουσιάζονται και εγκρίνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο, μέσω της αρμόδιας αρχής βάσει των ορίων εξουσιοδότησης.

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Οι σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές του Συγκροτήματος αναφορικά με τον καθορισμό των προβλέψεων για απομείωση παρατίθενται στη Σημείωση 5 'Σημαντικές και άλλες κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές' αυτών των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

45.1 Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο και εξασφαλίσεις και άλλες πιστωτικές αναβαθμίσεις

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες

Η Υπηρεσία Διαχείρισης Πιστωτικού Κινδύνου καθορίζει το ποσό και το είδος της εξασφάλισης και τις άλλες πιστωτικές αναβαθμίσεις που απαιτούνται για τη χορήγηση νέων δανείων σε πελάτες.

Οι κύριες κατηγορίες των εξασφαλίσεων που λαμβάνει το Συγκρότημα είναι υποθήκες σε ακίνητα, εξασφαλίσεις μετρητών/δεσμευμένες καταθέσεις, τραπεζικές εγγυήσεις, κυβερνητικές εγγυήσεις, ενεχυριάσεις μετοχών και χρεογράφων δημόσιων εταιρειών, σταθερές και κυμαινόμενες επιβαρύνσεις επί εταιρικών περιουσιακών στοιχείων, εκχώρηση ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής, εκχώρηση δικαιωμάτων σε συμβόλαια πώλησης και προσωπικές και εταιρικές εγγυήσεις.

Το Συγκρότημα παρακολουθεί τις αλλαγές στην αγοραία αξία των εξασφαλίσεων σε τακτική βάση και όπου χρειάζεται, λαμβάνει επιπρόσθετες εξασφαλίσεις με βάση τη σχετική συμφωνία.

Έκθεση εκτός ισολογισμού

Το Συγκρότημα προσφέρει εγγυητικές διευκολύνσεις στους πελάτες του, βάσει των οποίων το Συγκρότημα μπορεί να υποχρεωθεί να πραγματοποιήσει πληρωμές για λογαριασμό τους, και αναλαμβάνει δεσμεύσεις για ανειλημμένες υποχρεώσεις για την επέκταση πίστωσης για την εξασφάλιση των αναγκών τους σε ρευστότητα.

Οι ενέγγυες πιστώσεις και οι εγγυητικές διευκολύνσεις (συμπεριλαμβανομένων των εφεδρικών ενέγγυων πιστώσεων) δεσμεύουν το Συγκρότημα να πραγματοποιεί πληρωμές για λογαριασμό των πελατών σε περίπτωση συγκεκριμένης πράξης, η οποία συνήθως σχετίζεται με την εισαγωγή ή την εξαγωγή αγαθών. Τέτοιες δεσμεύσεις εκθέτουν το Συγκρότημα σε κινδύνους παρόμοιους με εκείνους των δανείων και απαιτήσεων και ως εκ τούτου παρακολουθούνται σύμφωνα με τις ίδιες πολιτικές και διαδικασίες ελέγχου.

Άλλα χρηματοοικονομικά μέσα

Οι εξασφαλίσεις που λαμβάνονται για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία εκτός από δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες, καθορίζονται ανάλογα με τη φύση του χρηματοοικονομικού μέσου. Συνήθως τα ομόλογα και άλλα χρεόγραφα δεν είναι εξασφαλισμένα, εκτός από τα ομόλογα που είναι διασφαλισμένα με περιουσιακά στοιχεία (asset-backed securities) και άλλα παρόμοια μέσα, τα οποία εξασφαλίζονται με χαρτοφυλάκια χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων. Επιπρόσθετα, κάποια ομόλογα φέρουν κυβερνητική εγγύηση.

Το Συγκρότημα έχει επιλέξει να χρησιμοποιεί τη σύμβαση ISDA Master Agreement για την καταχώρηση των συναλλαγών του σε παράγωγα. Η σύμβαση αυτή παρέχει το συμβατικό πλαίσιο το οποίο διέπει τη διεξαγωγή ενός πλήρους φάσματος συναλλαγών σε μη οργανωμένες αγορές (over-the-counter) και δεσμεύει συμβατικά τα αντισυμβαλλόμενα μέρη να συμψηφίζουν όλες τις ανοικτές συναλλαγές οι οποίες διέπονται από τη σύμβαση στην περίπτωση που κάποιο από τα αντισυμβαλλόμενα μέρη την αθετήσει. Στις περισσότερες περιπτώσεις τα αντισυμβαλλόμενα μέρη υπογράφουν σύμβαση Credit Support Annex (CSA) σε συνδυασμό με τη σύμβαση ISDA Master Agreement. Η σύμβαση CSA παρέχει εξασφαλίσεις στα αντισυμβαλλόμενα μέρη έτσι ώστε να μετριαστεί ο ενδεχόμενος κίνδυνος αγοράς που εμπεριέχεται στις ανοικτές τους θέσεις. Στις 31 Δεκεμβρίου 2022, η πλειονότητα των ανοιγμάτων σε παράγωγα καλύπτεται από συμφωνίες συμψηφισμού ISDA. Λεπτομερής ανάλυση των ανοιγμάτων σε παράγωγα (περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων) είναι διαθέσιμη στη Σημείωση 21. Πληροφορίες σχετικά με τις εξασφαλίσεις του Συγκροτήματος στο πλαίσιο συναλλαγών παραγώγων παρέχονται στη Σημείωση 42.

Ο κίνδυνος διακανονισμού προκύπτει όταν γίνεται μια πληρωμή μετρητών ή αξιών, με αντάλλαγμα την αναμενόμενη αντίστοιχη είσπραξη αξιών ή μετρητών. Το Συγκρότημα καθορίζει ημερήσια όρια διακανονισμού για κάθε αντισυμβαλλόμενο μέρος. Ο κίνδυνος διακανονισμού μετριάζεται όταν οι συναλλαγές πραγματοποιούνται μέσω οργανωμένων συστημάτων πληρωμής ή βάσει παράδοσης έναντι πληρωμής.

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.1 Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο και εξασφαλίσεις και άλλες πιστωτικές αναβαθμίσεις (συνέχεια)

Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει τη μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο, τις εμπράγματες και μετρήσιμες εξασφαλίσεις και τις πιστωτικές αναβαθμίσεις που έχουν ληφθεί και την καθαρή έκθεση στον πιστωτικό κίνδυνο, που είναι η έκθεση αφού ληφθούν υπόψη η ζημιά απομείωσης και οι εμπράγματες και μετρήσιμες εξασφαλίσεις και οι πιστωτικές βελτιώσεις που έχουν ληφθεί. Οι προσωπικές εγγυήσεις είναι επιπρόσθετη μορφή εξασφάλισης, αλλά δεν περιλαμβάνονται στις πιο κάτω πληροφορίες, εφόσον είναι ανέφικτο να εκτιμηθεί η εύλογη αξία τους.

Η εύλογη αξία των εξασφαλίσεων που παρουσιάζεται στους πιο κάτω πίνακες περιορίζεται στη λογιστική αξία των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες.

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.1 Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο και εξασφαλίσεις και άλλες πιστωτικές αναβαθμίσεις (συνέχεια)

	Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο	Εύλογη αξία εξασφαλίσεων και πιστωτικών αναβαθμίσεων που έχουν ληφθεί από το Συγκρότημα							Καθαρή έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο
		Μετρητά	Χρεόγραφα	Πιστωτικές/ εγγυητικές επιστολές	Ακίνητα	Άλλα	Πλεόνασμα εξασφαλίσεων	Καθαρή εξασφάλιση	
2022	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες (Σημ. 19)	9,475,541	-	-	-	-	-	-	-	9,475,541
Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες (Σημ. 19)	204,811	37,251	-	-	-	-	-	37,251	167,560
Ομόλογα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (Σημ. 20)	8,968	-	-	-	-	-	-	-	8,968
Ομόλογα σε αποβεσμένο κόστος και στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων (Σημ. 20)	2,499,894	-	-	-	-	-	-	-	2,499,894
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα (Σημ. 21)	48,153	-	-	-	-	-	-	-	48,153
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (Σημ. 23)	9,953,252	505,950	556,487	133,305	15,799,569	273,789	(8,231,543)	9,037,557	915,695
Χρεώστες (Σημ. 28)	44,772	-	-	-	-	-	-	-	44,772
Μερίδιο αντασφαλιστών στις υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων (Σημ. 28)	58,303	-	-	-	-	-	-	-	58,303
Αναβαλλόμενο τίμημα πώλησης (Σημ. 28)	311,523	-	-	-	-	-	-	-	311,523
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία (Σημ. 28)	59,327	-	-	-	-	-	-	-	59,327
Σύνολο στον ισολογισμό	22,664,544	543,201	556,487	133,305	15,799,569	273,789	(8,231,543)	9,074,808	13,589,736
<i>Ενδεχόμενες υποχρεώσεις</i>									
Αποδοχές και εγγυήσεις εξ αποδοχών	5,175	276	-	-	4,886	13	-	5,175	-
Εγγυητικές	651,219	99,554	1,039	4,630	197,912	384	-	303,519	347,700
<i>Ανειλημμένες υποχρεώσεις</i>									
Ενέγγυες πιστώσεις	17,624	892	4	1,734	4,253	12	-	6,895	10,729
Όρια δανείων και απαιτήσεων που έχουν εγκριθεί αλλά δεν έχουν ακόμη χρησιμοποιηθεί	1,909,487	32,164	4,069	1,465	406,074	26,876	-	470,648	1,438,839
Σύνολο εκτός ισολογισμού	2,583,505	132,886	5,112	7,829	613,125	27,285	-	786,237	1,797,268
	25,248,049	676,087	561,599	141,134	16,412,694	301,074	(8,231,543)	9,861,045	15,387,004

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.1 Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο και εξασφαλίσεις και άλλες πιστωτικές αναβαθμίσεις (συνέχεια)

	Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο	Εύλογη αξία εξασφαλίσεων και πιστωτικών αναβαθμίσεων που έχουν ληφθεί από το Συγκρότημα							Καθαρή έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο
		Μετρητά	Χρεόγραφα	Πιστωτικές/ εγγυητικές επιστολές	Ακίνητα	Άλλα	Πλεόνασμα εξασφαλίσεων	Καθαρή εξασφάλιση	
2021	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες (Σημ. 19)	9,087,968	-	-	-	-	-	-	-	9,087,968
Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες (Σημ. 19)	291,632	3,490	-	-	-	-	-	3,490	288,142
Ομόλογα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (Σημ. 20)	6,034	-	-	-	-	-	-	-	6,034
Ομόλογα σε αποσβεσμένο κόστος και στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων (Σημ. 20)	1,924,354	-	-	-	-	-	-	-	1,924,354
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα (Σημ. 21)	6,653	-	-	-	-	-	-	-	6,653
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (Σημ. 23)	9,836,405	476,390	587,309	140,995	15,150,658	265,660	(7,781,292)	8,839,720	996,685
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατέχονται προς πώληση (Σημ. 29)	250,370	85	88	2,954	487,743	36,431	(279,895)	247,406	2,964
Χρεώστες (Σημ. 28)	36,540	-	-	-	-	-	-	-	36,540
Μερίδιο αντασφαλιστών στις υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων (Σημ. 28)	55,323	-	-	-	-	-	-	-	55,323
Αναβαλλόμενο τίμημα πώλησης (Σημ. 28)	299,766	-	-	-	-	-	-	-	299,766
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία (Σημ. 28)	57,158	-	-	-	-	-	-	-	57,158
Σύνολο στον ισολογισμό	21,852,203	479,965	587,397	143,949	15,638,401	302,091	(8,061,187)	9,090,616	12,761,587
<i>Ενδεχόμενες υποχρεώσεις</i>									
Αποδοχές και εγγυήσεις εξ αποδοχών	4,625	285	-	-	4,334	6	-	4,625	-
Εγγυητικές	609,830	105,508	4,898	2,555	177,171	391	-	290,523	319,307
<i>Ανειλημμένες υποχρεώσεις</i>									
Ενέγγυες πιστώσεις	11,264	729	-	-	5,488	19	-	6,236	5,028
Όρια δανείων και απαιτήσεων που έχουν εγκριθεί αλλά δεν έχουν ακόμη χρησιμοποιηθεί	1,950,665	28,541	1,006	1,182	420,337	18,976	-	470,042	1,480,623
Σύνολο εκτός ισολογισμού	2,576,384	135,063	5,904	3,737	607,330	19,392	-	771,426	1,804,958
	24,428,587	615,028	593,301	147,686	16,245,731	321,483	(8,061,187)	9,862,042	14,566,545

Οι ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις στις 31 Δεκεμβρίου 2021 συμπεριλαμβάνουν εκθέσεις που σχετίζονται με δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατέχονται προς πώληση ύψους €1,286 χιλ. που σχετίζονται με την γεωγραφική περιοχή της Κύπρου.

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.2 Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες

Υπάρχουν περιορισμοί στη συγκέντρωση δανείων που επιβάλλονται από τον περί Τραπεζικών Εργασιών Νόμο της Κύπρου, τις σχετικές Οδηγίες της ΚΤΚ και τους Κανονισμούς Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR). Η πολιτική διάθεσης ανάληψης κινδύνων του Συγκροτήματος μπορεί να επιβάλλει αυστηρότερα όρια συγκέντρωσης τα οποία παρακολουθούνται από το Συγκρότημα.

Η συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου, ανά κλάδο δραστηριότητας (οικονομική δραστηριότητα) και ανά πελατειακό τομέα, καθώς και ανά γεωγραφική περιοχή παρουσιάζεται πιο κάτω.

Η γεωγραφική ανάλυση, για σκοπούς της συγκέντρωσης πιστωτικού κινδύνου, βασίζεται στην Πολιτική Κινδύνου Χώρας του Συγκροτήματος που ακολουθείται για την παρακολούθηση των ανοιγμάτων του Συγκροτήματος. Η Υπηρεσία Διαχείρισης Κινδύνου Αγοράς και Ρευστότητας είναι υπεύθυνη για την ανάλυση της έκθεσης στον κίνδυνο της χώρας. Η Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων (ALCO) εξετάζει τον κίνδυνο έκθεσης ανά χώρα σε τριμηνιαία βάση και το Διοικητικό Συμβούλιο, μέσω της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων, εξετάζει την έκθεση στον κίνδυνο χώρας και τυχόν παραβιάσεις των ορίων κινδύνου χώρας σε τακτική βάση και τουλάχιστον ετησίως.

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει τη γεωγραφική συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες, ανά κίνδυνο χώρας στη βάση της χώρας διαμονής για τα άτομα και της χώρας εγγραφής για τις εταιρείες.

2022	Κύπρος	Ελλάδα	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	Ρωσία	Άλλες χώρες	Μεικτά δάνεια σε αποσβεσμένο κόστος
Ανά κλάδο της οικονομίας	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Εμπόριο	922,093	384	37	2	-	33	922,549
Βιομηχανία	323,074	44,978	-	-	-	27,943	395,995
Ξενοδοχεία και εστίαση	928,346	16,565	35,614	-	-	40,086	1,020,611
Κατασκευές	545,421	8,955	23	1,965	1	20	556,385
Ακίνητα	978,708	94,823	1,866	5,848	-	45,769	1,127,014
Ιδιώτες	4,496,081	11,146	73,120	401	19,103	54,584	4,654,435
Επαγγελματικές και άλλες υπηρεσίες	551,269	980	5,311	907	313	36,923	595,703
Λοιποί κλάδοι	440,873	2	-	-	3	203,765	644,643
	9,185,865	177,833	115,971	9,123	19,420	409,123	9,917,335

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.2 Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (συνέχεια)

2022	Κύπρος	Ελλάδα	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	Ρωσία	Άλλες χώρες	Μεικτά δάνεια σε αποσβεσμένο κόστος
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Ανά πελατειακό τομέα							
Μεγάλες επιχειρήσεις	3,380,542	17,781	50	-	312	102	3,398,787
Διεθνείς επιχειρήσεις	139,813	152,143	42,327	5,850	-	345,175	685,308
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	1,021,950	1,036	1,451	2,003	-	2,171	1,028,611
Ιδιώτες							
- στεγαστικά	3,272,253	2,450	36,839	219	186	18,687	3,330,634
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	885,558	856	576	5	1	900	887,896
Αναδιρθρώσεις χρεών							
- μεγάλες επιχειρήσεις	66,151	-	869	869	-	63	67,952
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	48,027	-	432	-	158	384	49,001
- στεγαστικά	70,283	104	1,841	-	291	114	72,633
- λοιπά καταναλωτικά	24,093	16	21	-	192	21	24,343
Ανακτήσεις χρεών							
- μεγάλες επιχειρήσεις	19,063	-	452	-	172	32	19,719
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	26,150	-	1,117	-	2,664	1,774	31,705
- στεγαστικά	69,790	260	19,778	64	3,431	9,672	102,995
- λοιπά καταναλωτικά	31,967	12	1,265	-	49	337	33,630
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	90,652	1,722	8,953	113	11,964	24,470	137,874
Διαχείριση περιουσίας	39,573	1,453	-	-	-	5,221	46,247
	9,185,865	177,833	115,971	9,123	19,420	409,123	9,917,335

2021	Κύπρος	Ελλάδα	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	Ρωσία	Άλλες χώρες	Μεικτά δάνεια σε αποσβεσμένο κόστος
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Ανά κλάδο της οικονομίας							
Εμπόριο	977,703	505	122	60	3,351	146	981,887
Βιομηχανία	303,372	179	-	-	1,212	25,674	330,437
Ξενοδοχεία και εστίαση	881,205	33,422	37,450	-	-	40,123	992,200
Κατασκευές	510,928	9,005	108	2,108	646	58	522,853
Ακίνητα	959,891	125,123	1,950	11,443	-	49,293	1,147,700
Ιδιώτες	4,379,843	9,185	121,260	1,057	37,315	73,997	4,622,657
Επαγγελματικές και άλλες υπηρεσίες	543,424	1,007	5,516	875	16,492	35,142	602,456
Λοιποί κλάδοι	458,005	7	40	-	8	182,285	640,345
	9,014,371	178,433	166,446	15,543	59,024	406,718	9,840,535

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.2 Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (συνέχεια)

2021 (αναπροσαρμοσμένα)	Κύπρος	Ελλάδα	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	Ρωσία	Άλλες χώρες	Μεικτά δάνεια σε αποσβεσμένο κόστος
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Ανά πελατειακό τομέα							€000
Μεγάλες επιχειρήσεις	3,309,761	34,248	60	99	15,778	113	3,360,059
Διεθνείς επιχειρήσεις	126,808	134,531	44,132	11,742	-	320,730	637,943
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	1,038,599	773	1,869	2,047	4,701	2,345	1,050,334
Ιδιώτες							
- στεγαστικά	3,068,097	3,466	47,742	629	4,513	26,819	3,151,266
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	884,231	1,101	760	126	237	2,232	888,687
Αναδιρθώσεις χρεών							
- μεγάλες επιχειρήσεις	60,446	-	526	-	32	1,213	62,217
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	69,501	-	338	-	-	340	70,179
- στεγαστικά	80,730	152	3,058	-	392	752	85,084
- λοιπά καταναλωτικά	32,611	14	132	-	3	238	32,998
Ανακτήσεις χρεών							
- μεγάλες επιχειρήσεις	35,010	-	-	589	219	256	36,074
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	30,505	-	2,557	2	3,699	2,554	39,317
- στεγαστικά	109,945	382	45,158	167	9,254	18,213	183,119
- λοιπά καταναλωτικά	54,959	30	4,356	4	1,557	1,304	62,210
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	76,314	2,402	15,211	138	18,639	23,214	135,918
Διαχείριση περιουσίας	36,854	1,334	547	-	-	6,395	45,130
	9,014,371	178,433	166,446	15,543	59,024	406,718	9,840,535

Τα δάνεια και απαιτήσεις προς πελάτες στην Κύπρο περιλαμβάνουν δάνεια με εξασφαλίσεις στην Ελλάδα, λογιστικής αξίας στις 31 Δεκεμβρίου 2022 ύψους €106,701 χιλ. (2021: €100,039 χιλ.).

Τα δάνεια και απαιτήσεις προς πελάτες στις 'Άλλες χώρες' στις 31 Δεκεμβρίου 2022 περιλαμβάνουν δάνεια ύψους €2,6 εκατ. στην Ουκρανία (2021: €3,6 εκατ.).

Τα δάνεια και απαιτήσεις προς πελάτες στους 'Λοιπούς κλάδους' στις 31 Δεκεμβρίου 2022, περιλαμβάνουν δάνεια ύψους €187 εκατ. στον τομέα ναυτιλίας (2021: €176 εκατ.).

Οι συγκεντρώσεις οικονομικής δραστηριότητας, γεωγραφικών και επιχειρηματικών τομέων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες του Συγκροτήματος σε αποσβεσμένο κόστος που κατέχονται προς πώληση παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα. Δεν υπήρχαν δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατέχονται προς πώληση στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

2021	Κύπρος	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	Ρωσία	Άλλες χώρες	Μεικτά δάνεια σε αποσβεσμένο κόστος
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Ανά κλάδο της οικονομίας						€000
Εμπόριο	56,859	-	514	-	-	57,373
Βιομηχανία	24,688	1	110	-	-	24,799
Ξενοδοχεία και εστίαση	14,794	1	278	-	-	15,073
Κατασκευές	28,226	-	231	-	-	28,457
Ακίνητα	4,575	-	9,395	-	-	13,970
Ιδιώτες	369,182	1,070	55	804	4,087	375,198
Επαγγελματικές και άλλες υπηρεσίες	27,866	2	1,466	-	-	29,334
Λοιποί κλάδοι	11,476	-	77	-	32	11,585
	537,666	1,074	12,126	804	4,119	555,789

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.2 Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (συνέχεια)

2021 (αναπροσαρμοσμένα)	Κύπρος	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	Ρωσία	Άλλες χώρες	Μεικτά δάνεια σε αποσβεσμένο κόστος
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Ανά πελατειακό τομέα						
Διεθνείς επιχειρήσεις	-	-	10,441	-	32	10,473
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	-	-	231	-	-	231
Ιδιώτες						
- στεγαστικά	153	-	-	-	-	153
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	2	-	-	-	-	2
Αναδιարθρώσεις χρεών						
- μεγάλες επιχειρήσεις	374	-	-	-	-	374
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	5,301	-	-	-	-	5,301
- στεγαστικά	23,769	501	-	-	34	24,304
- λοιπά καταναλωτικά	12,702	-	-	-	-	12,702
Ανακτήσεις χρεών						
- μεγάλες επιχειρήσεις	8,090	-	1,111	-	-	9,201
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	17,923	1	343	766	381	19,414
- στεγαστικά	238,791	566	-	38	3,210	242,605
- λοιπά καταναλωτικά	230,561	6	-	-	462	231,029
	537,666	1,074	12,126	804	4,119	555,789

45.3 Ανάλυση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες συμπεριλαμβανομένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση

Η κίνηση των μεικτών δανείων και απαιτήσεων από πελάτες σε αποσβεσμένο κόστος ανά στάδιο, συμπεριλαμβανομένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που ταξινομήθηκαν ως κατεχόμενα προς πώληση, παρουσιάζεται στους ακόλουθους πίνακες:

	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI)	Σύνολο
	€000	€000	€000	€000	€000
2022					
1 Ιανουαρίου	7,418,695	1,701,255	1,047,802	228,572	10,396,324
Μεταφορές στο στάδιο 1	534,045	(532,847)	(1,198)	-	-
Μεταφορές στο στάδιο 2	(409,997)	479,829	(69,832)	-	-
Μεταφορές στο στάδιο 3	(22,885)	(34,796)	57,681	-	-
Συναλλαγματικές και άλλες μεταβολές	(49)	-	3,473	-	3,424
Διαγραφές	(788)	(683)	(169,303)	(22,774)	(193,548)
Δεδουλευμένοι τόκοι και άλλες διαφορές	187,455	69,085	63,857	18,100	338,497
Νέα δάνεια που δόθηκαν ή αγοράστηκαν και αποσύρσεις υφιστάμενων διευκολύνσεων	1,825,387	119,244	12,182	1,191	1,958,004
Δάνεια που αποαναγνωρίστηκαν ή αποπληρώθηκαν (μη περιλαμβανομένων των διαγραφών)	(1,659,230)	(234,770)	(104,623)	(31,596)	(2,030,219)
Αλλαγές στις συμβατικές ταμειακές ροές λόγω τροποποιήσεων	(5,286)	2,669	(4,627)	(704)	(7,948)
Πώληση χαρτοφυλακίου Helix 3 και Sinope	(91)	(3,383)	(464,394)	(79,331)	(547,199)
31 Δεκεμβρίου	7,867,256	1,565,603	371,018	113,458	9,917,335

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.3 Ανάλυση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες συμπεριλαμβανομένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση (συνέχεια)

	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI)	Σύνολο
	€000	€000	€000	€000	€000
2021					
1 Ιανουαρίου	6,615,026	2,145,329	2,502,487	479,016	11,741,858
Μεταφορές στο στάδιο 1	1,053,432	(1,051,363)	(2,069)	-	-
Μεταφορές στο στάδιο 2	(575,203)	657,895	(82,692)	-	-
Μεταφορές στο στάδιο 3	(15,136)	(35,918)	51,054	-	-
Συναλλαγματικές και άλλες μεταβολές	15	1	3,994	(2)	4,008
Διαγραφές	(518)	(843)	(252,976)	(40,657)	(294,994)
Δεδουλευμένοι τόκοι και άλλες διαφορές	136,340	104,182	119,123	31,535	391,180
Νέα δάνεια που δόθηκαν ή αγοράστηκαν για αποσύρσεις υφιστάμενων διευκολύνσεων	1,614,893	85,901	4,046	11,481	1,716,321
Δάνεια εκτός του χαρτοφυλακίου Helix 2 που αποαναγνωρίστηκαν ή αποπληρώθηκαν (μη περιλαμβανομένων των διαγραφών)	(1,399,395)	(190,449)	(192,441)	(76,968)	(1,859,253)
Αλλαγές στις συμβατικές ταμειακές ροές λόγω τροποποιήσεων	(2,351)	3,461	(14,942)	(2,119)	(15,951)
Πώληση χαρτοφυλακίου Helix 2	(8,408)	(16,941)	(1,087,782)	(173,714)	(1,286,845)
31 Δεκεμβρίου	7,418,695	1,701,255	1,047,802	228,572	10,396,324

Για τις ανακυκλούμενες διευκολύνσεις, τα όρια τρεχούμενων λογαριασμών και τις πιστωτικές κάρτες, η καθαρή θετική θέση στο υπόλοιπο ανά στάδιο, μη περιλαμβανομένων των διαγραφών, παρουσιάζεται στα 'Νέα Δάνεια που δόθηκαν' και η καθαρή αρνητική θέση παρουσιάζεται στα 'Δάνεια που αποαναγνωρίστηκαν ή αποπληρώθηκαν'.

Η ανάλυση στα μικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες σε αποσβεσμένο κόστος ανά στάδιο και ανά συγκέντρωση επιχειρηματικού κλάδου περιλαμβάνεται στη Σημείωση 23.

Η κίνηση στα μικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες σε αποσβεσμένο κόστος στις Μεγάλες Επιχειρήσεις, Διεθνείς επιχειρήσεις και Ιδιώτες στην Κύπρο (τη χώρα διαχείρισης των δανείων), συμπεριλαμβανομένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση, παρουσιάζεται στους πιο κάτω πίνακες:

	Μεγάλες επιχειρήσεις €000	Διεθνείς επιχειρήσεις €000	Ιδιώτες €000
2022			
1 Ιανουαρίου	3,344,281	632,223	4,040,108
Μεταφορές (από)/σε πελατειακό τομέα	(23,764)	1,489	(5,291)
Διαγραφές	(14)	-	(1,866)
Δεδουλευμένοι τόκοι	104,907	29,842	86,701
Νέα δάνεια που δόθηκαν ή αγοράστηκαν	859,742	179,815	679,538
Δάνεια μη συμπεριλαμβανομένων των χαρτοφυλακίων που κατέχονται προς πώληση που αποαναγνωρίστηκαν ή αποπληρώθηκαν (μη περιλαμβανομένων των διαγραφών)	(889,683)	(157,457)	(581,009)
Αλλαγές στις συμβατικές ταμειακές ροές λόγω τροποποιήσεων που δεν αποτελούν αποαναγνώριση	3,006	(604)	349
31 Δεκεμβρίου	3,398,475	685,308	4,218,530

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.3 Ανάλυση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες συμπεριλαμβανομένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση (συνέχεια)

	Μεγάλες επιχειρήσεις €000	Διεθνείς επιχειρήσεις €000	Ιδιώτες €000
2021 (αναπροσαρμοσμένα)			
1 Ιανουαρίου	3,194,024	599,619	3,844,562
Μεταφορές σε/(από) πελατειακό τομέα	36,728	108	(2,808)
Διαγραφές	(284)	(1,827)	(1,704)
Δεδουλευμένοι τόκοι	101,964	29,040	89,885
Νέα δάνεια που δόθηκαν ή αγοράστηκαν	756,016	150,866	628,425
Δάνεια μη συμπεριλαμβανομένων των χαρτοφυλακίων που κατέχονται προς πώληση που αποαναγνώρισθηκαν ή αποπληρώθηκαν (μη περιλαμβανομένων των διαγραφών)	(743,523)	(144,665)	(519,142)
Αλλαγές στις συμβατικές ταμειακές ροές λόγω τροποποιήσεων που δεν αποτελούν αποαναγνώριση	(644)	(918)	890
31 Δεκεμβρίου	3,344,281	632,223	4,040,108

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατέχονται προς πώληση

Οι πιο κάτω πίνακες παρουσιάζουν τα μεικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες του Συγκροτήματος σε αποσβεσμένο κόστος που κατέχονται προς πώληση στις 31 Δεκεμβρίου 2021, ανά στάδιο και ανά πελατειακό τομέα που περιλαμβάνονται στον παραπάνω πίνακα κινήσεων.

	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI) €000	Σύνολο €000
2021	€000	€000	€000	€000	€000
Μεικτά δάνεια σε αποσβεσμένο κόστος πριν από την εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	-	2,132	476,538	96,209	574,879
Εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	-	(57)	(2,079)	(16,954)	(19,090)
Μεικτά δάνεια σε αποσβεσμένο κόστος	-	2,075	474,459	79,255	555,789

2021 (αναπροσαρμοσμένα)	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI) €000	Σύνολο €000
Ανά πελατειακό τομέα	€000	€000	€000	€000	€000
Διεθνείς επιχειρήσεις	-	-	10,470	3	10,473
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	-	-	231	-	231
Ιδιώτες					
- στεγαστικά	-	-	153	-	153
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	-	-	2	-	2
Αναδιρθώσεις χρεών					
- μεγάλες επιχειρήσεις	-	-	374	-	374
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	-	718	3,842	741	5,301
- στεγαστικά	-	804	22,113	1,387	24,304
- λοιπά καταναλωτικά	-	553	11,543	606	12,702
Ανακτήσεις χρεών					
- μεγάλες επιχειρήσεις	-	-	8,507	694	9,201
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	-	-	17,653	1,761	19,414
- στεγαστικά	-	-	204,956	37,649	242,605
- λοιπά καταναλωτικά	-	-	194,615	36,414	231,029
	-	2,075	474,459	79,255	555,789

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.4 Ποιότητα χαρτοφυλακίου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες με βάση την εσωτερική διαβάθμιση της πιστοληπτικής αξιολόγησης

Η αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας (credit scoring) είναι το κύριο σύστημα διαβάθμισης κινδύνου για την αξιολόγηση του κινδύνου οφειλέτη και συναλλαγής για τα βασικά χαρτοφυλάκια της BOC PCL. Για σκοπούς της πιστοληπτικής αξιολόγησης, αυτά τα χαρτοφυλάκια είναι οι Μεγάλες Επιχειρήσεις, Ιδιώτες και Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις. Τα χαρτοφυλάκια των Μεγάλων Επιχειρήσεων και Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων περιλαμβάνουν νομικές οντότητες. Τα χαρτοφυλάκια ιδιωτών περιλαμβάνουν φυσικά πρόσωπα.

Τα μοντέλα διαβάθμισης χρησιμοποιούν εσωτερικά και εξωτερικά δεδομένα για την αξιολόγηση και 'βαθμολόγηση' των δανειοληπτών, και της πιστωτικής τους ποιότητας, προκειμένου να παρέχονται περαιτέρω στοιχεία για τη διαχείριση των ορίων των υφιστάμενων δανείων και των εισπράξεων. Τα δεδομένα είναι συγκεκριμένα για τον δανειολήπτη αλλά χρησιμοποιούνται και επιπρόσθετα στοιχεία που θα μπορούσαν να επηρεάσουν τη συμπεριφορά του δανειολήπτη.

Η πιστοληπτική διαβάθμιση είναι ένας από τους παράγοντες που χρησιμοποιείται για τους νέους πελάτες και για τη διαχείριση των υφιστάμενων πελατών. Το αποτέλεσμα χρησιμοποιείται για την αξιολόγηση της ποιότητας πίστωσης για κάθε ανεξάρτητη απόκτηση ή διαχείριση λογαριασμού, και οδηγεί σε αυτοματοποιημένη απόφαση ή καθοδήγηση ενός κριτή. Η πιστωτική διαβάθμιση βελτιώνει την ποιότητα της πιστοληπτικής απόφασης και διευκολύνει την τιμολόγηση βάσει κινδύνου, όπου αυτό είναι εφικτό.

Οι βαθμολογήσεις του δανειολήπτη καθορίζει την αξιολόγηση του από το 1 μέχρι το 8 όπου το 8 ορίζεται ως αθέτηση. Οι συντελεστές αθέτησης 12 μηνών (PD) υπολογίζονται ανά αξιολόγηση. Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την πιθανότητα αθέτησης υποχρεώσεων (PD) σε διάφορα επίπεδα κινδύνου για δάνεια σε μεγάλες επιχειρήσεις, ιδιώτες και μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Τα δάνεια χωρίς διαβάθμιση για μεγάλες επιχειρήσεις αξιολογούνται χρησιμοποιώντας το εσωτερικό μοντέλο συμπεριφοράς του Συγκροτήματος. Τα δάνεια χωρίς διαβάθμιση για τους ιδιώτες περιλαμβάνουν τις ανακυκλούμενες διευκολύνσεις χωρίς βαθμολόγηση (π.χ. προπληρωμένες κάρτες) και άλλες ανακυκλούμενες διευκολύνσεις (π.χ. χρηματοοικονομικές εγγυήσεις) στις οποίες έχει αποδοθεί μια πιο γενική καμπύλη. Παρομοίως, στα δάνεια χωρίς διαβάθμιση για μικρομεσαίες επιχειρήσεις έχει αποδοθεί μια καμπύλη γενικότερου τμήματος.

Νέα δάνεια σε μεγάλες και μικρομεσαίες επιχειρήσεις και νέα δάνεια σε ιδιώτες γνωστοποιούνται ξεχωριστά, δεδομένου ότι είναι απαραίτητη μια χρονική περίοδος επτά μηνών για την παροχή ακριβής αξιολόγησης.

Οι σταθμισμένες πιθανότητες αθέτησης υποχρεώσεων (PD) των χαρτοφυλακίων παρουσιάζονται πιο κάτω.

2022	Πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης 12 μηνών		
Διαβάθμιση	Μεγάλες επιχειρήσεις %	Ιδιώτες %	Μικρομεσαίες επιχειρήσεις %
1	1.19	0.66	0.34
2	1.87	0.64	0.66
3	2.02	1.39	1.89
4	2.96	2.64	7.23
5	4.48	4.92	9.46
6	4.97	8.58	14.87
7	10.15	24.02	30.77

2021	Πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης 12 μηνών		
Διαβάθμιση	Μεγάλες επιχειρήσεις %	Ιδιώτες %	Μικρομεσαίες επιχειρήσεις %
1	1.38	0.80	0.36
2	2.20	0.79	0.75
3	2.37	1.68	2.22
4	3.42	3.24	7.70
5	5.32	6.24	12.96
6	5.82	10.04	17.87
7	11.89	27.14	36.63

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.4 Ποιότητα χαρτοφυλακίου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες με βάση την εσωτερική διαβάθμιση της πιστοληπτικής αξιολόγησης (συνέχεια)

Ανοιγματα χαμηλότερης διαβάθμισης παρουσιάζουν καλύτερη ικανότητα κάλυψης οικονομικών υποχρεώσεων, με χαμηλότερη πιθανότητα αθέτησης, ενώ ανοίγματα ψηλότερης αξιολόγησης απαιτούν ποικίλους βαθμούς ιδιαίτερης προσοχής και ο κίνδυνος αθέτησης είναι μεγαλύτερος.

Οι πιο κάτω πίνακες παρουσιάζουν τα μεικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες σε αποσβεσμένο κόστος στην Κύπρο, σε μεγάλες επιχειρήσεις, μικρομεσαίες επιχειρήσεις και ιδιώτες σύμφωνα με την εσωτερική διαβάθμιση της BOC PCL.

	2022			2021		
	Στάδιο 1 €000	Στάδιο 2 €000	Σύνολο €000	Στάδιο 1 €000	Στάδιο 2 €000	Σύνολο €000
Μεγάλες επιχειρήσεις						
Κατηγορία 1	512,071	5,576	517,647	371,648	9,550	381,198
Κατηγορία 2	235,753	5,858	241,611	124,963	1,120	126,083
Κατηγορία 3	762,397	94,105	856,502	689,030	43,870	732,900
Κατηγορία 4	565,591	43,690	609,281	729,502	119,522	849,024
Κατηγορία 5	592,963	207,831	800,794	578,247	289,389	867,636
Κατηγορία 6	94,690	292,027	386,717	167,752	307,445	475,197
Κατηγορία 7	32,481	152,941	185,422	8,680	129,996	138,676
Χωρίς διαβάθμιση	190,253	18,602	208,855	120,016	106,826	226,842
Νέοι πελάτες	427,647	37,570	465,217	386,841	49,745	436,586
	3,413,846	858,200	4,272,046	3,176,679	1,057,463	4,234,142
Σύνολο σε Στάδιο 3 και απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI)			144,903			191,972
			4,416,949			4,426,114

	2022			2021		
	Στάδιο 1 €000	Στάδιο 2 €000	Σύνολο €000	Στάδιο 1 €000	Στάδιο 2 €000	Σύνολο €000
Ιδιώτες						
Κατηγορία 1	895,267	42,998	938,265	795,577	37,566	833,143
Κατηγορία 2	1,066,411	29,995	1,096,406	965,269	34,373	999,642
Κατηγορία 3	845,204	72,153	917,357	756,588	53,053	809,641
Κατηγορία 4	592,998	99,388	692,386	562,838	81,779	644,617
Κατηγορία 5	197,743	78,861	276,604	224,332	80,133	304,465
Κατηγορία 6	64,234	77,217	141,451	114,346	105,725	220,071
Κατηγορία 7	17,820	80,259	98,079	27,568	101,290	128,858
Χωρίς διαβάθμιση	-	2,660	2,660	-	2,681	2,681
Νέοι πελάτες	268,676	13,017	281,693	292,088	15,808	307,896
	3,948,353	496,548	4,444,901	3,738,606	512,408	4,251,014
Σύνολο σε Στάδιο 3 και απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI)			288,998			462,865
			4,733,899			4,713,879

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.4 Ποιότητα χαρτοφυλακίου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες με βάση την εσωτερική διαβάθμιση της πιστοληπτικής αξιολόγησης (συνέχεια)

	2022			2021		
	Στάδιο 1 €000	Στάδιο 2 €000	Σύνολο €000	Στάδιο 1 €000	Στάδιο 2 €000	Σύνολο €000
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις						
Κατηγορία 1	161,411	33,555	194,966	183,001	12,159	195,160
Κατηγορία 2	175,934	71,421	247,355	181,836	29,316	211,152
Κατηγορία 3	32,209	29,154	61,363	43,425	16,911	60,336
Κατηγορία 4	9,432	25,850	35,282	15,454	18,447	33,901
Κατηγορία 5	6,656	7,842	14,498	8,260	16,252	24,512
Κατηγορία 6	5,889	10,307	16,196	5,793	8,019	13,812
Κατηγορία 7	3,431	5,347	8,778	3,249	6,496	9,745
Χωρίς διαβάθμιση	49,172	24,648	73,820	-	18,198	18,198
Νέοι πελάτες	60,704	2,731	63,435	62,129	3,511	65,640
	504,838	210,855	715,693	503,147	129,309	632,456
Σύνολο σε Στάδιο 3 και απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI)			48,479			45,560
			764,172			678,016

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατέχονται προς πώληση

Η ανάλυση των μεικτών δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση στις 31 Δεκεμβρίου 2021, σύμφωνα με την εσωτερική διαβάθμιση της BOC PCL παρουσιάζεται στους πιο κάτω πίνακες.

	2021		
	Στάδιο 1 €000	Στάδιο 2 €000	Σύνολο €000
Μεγάλες επιχειρήσεις			
Σύνολο σε Στάδιο 3 και απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI)			64,759
			64,759

	2021		
	Στάδιο 1 €000	Στάδιο 2 €000	Σύνολο €000
Ιδιώτες			
Κατηγορία 4	-	111	111
Κατηγορία 6	-	98	98
Κατηγορία 7	-	1,464	1,464
	-	1,673	1,673
Σύνολο σε Στάδιο 3 και απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI)			400,861
			402,534

	2021		
	Στάδιο 1 €000	Στάδιο 2 €000	Σύνολο €000
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις			
Κατηγορία 2	-	55	55
Κατηγορία 4	-	326	326
Κατηγορία 5	-	1	1
Κατηγορία 7	-	20	20
	-	402	402
Σύνολο σε Στάδιο 3 και απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI)			87,849
			88,251

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.5 Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις

Το Συγκρότημα αναλαμβάνει διάφορες αμετάκλητες δεσμεύσεις και ανειλημμένες υποχρεώσεις. Αυτές αποτελούνται από αποδοχές και εγγυήσεις εξ' αποδοχών, εγγυητικές, ενέγγυες πιστώσεις και όρια δανείων και απαιτήσεων που έχουν εγκριθεί αλλά δεν έχουν ακόμη χρησιμοποιηθεί, πιστωτικές γραμμές και άλλες δεσμεύσεις για δανεισμό.

45.5.1 Ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Η ανάλυση των μεταβολών των ανοιγμάτων σε ονομαστική αξία που εκκρεμούν και των αντίστοιχων αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών γνωστοποιείται στους πιο κάτω πίνακες:

2022	Στάδιο 1 €000	Στάδιο 2 €000	Στάδιο 3 €000	Σύνολο €000
Ανοίγματα				
1 Ιανουαρίου	432,463	136,324	45,668	614,455
Μεταφορές στο στάδιο 1	30,378	(30,378)	-	-
Μεταφορές στο στάδιο 2	(20,997)	22,353	(1,356)	-
Μεταφορές στο στάδιο 3	(9)	(3,288)	3,297	-
Καθαρή αύξηση/(μείωση)	67,351	(14,385)	(11,027)	41,939
31 Δεκεμβρίου	509,186	110,626	36,582	656,394

2021	Στάδιο 1 €000	Στάδιο 2 €000	Στάδιο 3 €000	Σύνολο €000
Ανοίγματα				
1 Ιανουαρίου	208,410	363,019	52,756	624,185
Μεταφορές στο στάδιο 1	151,638	(151,638)	-	-
Μεταφορές στο στάδιο 2	(18,674)	22,983	(4,309)	-
Μεταφορές στο στάδιο 3	(143)	(1,548)	1,691	-
Καθαρή αύξηση/(μείωση)	91,232	(96,492)	(4,470)	(9,730)
31 Δεκεμβρίου	432,463	136,324	45,668	614,455

2022	Στάδιο 1 €000	Στάδιο 2 €000	Στάδιο 3 €000	Σύνολο €000
Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές				
1 Ιανουαρίου	20	124	21,613	21,757
Μεταφορές στο στάδιο 1	7	(7)	-	-
Μεταφορές στο στάδιο 2	(16)	16	-	-
Μεταφορές στο στάδιο 3	-	(27)	27	-
Χρέωση/(πίστωση) για το έτος*	108	4	(4,627)	(4,515)
31 Δεκεμβρίου	119	110	17,013	17,242
Αξιολόγηση σε ατομική βάση	77	71	17,013	17,161
Αξιολόγηση σε συλλογική βάση	42	39	-	81
	119	110	17,013	17,242

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.5 Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις (συνέχεια)

45.5.1 Ενδεχόμενες υποχρεώσεις (συνέχεια)

2021	Στάδιο 1 €000	Στάδιο 2 €000	Στάδιο 3 €000	Σύνολο €000
Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές				
1 Ιανουαρίου	42	695	18,370	19,107
Μεταφορές στο στάδιο 1	14	(14)	-	-
Μεταφορές στο στάδιο 2	(13)	(273)	286	-
(Πίστωση)/χρέωση για το έτος*	(23)	(284)	2,957	2,650
31 Δεκεμβρίου	20	124	21,613	21,757
Αξιολόγηση σε ατομική βάση	12	32	21,613	21,657
Αξιολόγηση σε συλλογική βάση	8	92	-	100
	20	124	21,613	21,757

* Η πίστωση για το έτος αφορά κυρίως αποαναγνωρισμένα περιουσιακά στοιχεία εντός του έτους (2021: Η χρέωση για το έτος σχετίζεται κυρίως με αλλαγές στις παραμέτρους και τα καθαρά ανοίγματα).

Η ποιότητα χαρτοφυλακίου των ενδεχόμενων υποχρεώσεων, με βάση την εσωτερική διαβάθμιση της BOC PCL γνωστοποιείται στον πιο κάτω πίνακα:

Μεγάλες επιχειρήσεις	2022			2021		
	Στάδιο 1 €000	Στάδιο 2 €000	Σύνολο €000	Στάδιο 1 €000	Στάδιο 2 €000	Σύνολο €000
Κατηγορία 1	105,872	9	105,881	121,750	1,223	122,973
Κατηγορία 2	16,342	-	16,342	13,327	93	13,420
Κατηγορία 3	48,934	388	49,322	45,371	670	46,041
Κατηγορία 4	34,218	7,980	42,198	25,513	2,185	27,698
Κατηγορία 5	76,807	5,764	82,571	42,183	31,791	73,974
Κατηγορία 6	7,845	4,118	11,963	11,720	3,809	15,529
Κατηγορία 7	31	4,507	4,538	1,410	432	1,842
Χωρίς διαβάθμιση	22,127	13,622	35,749	29,487	60,193	89,680
Νέοι πελάτες	89,653	2	89,655	75,832	-	75,832
	401,829	36,390	438,219	366,593	100,396	466,989
Σύνολο σε Στάδιο 3			9,424			35,207
			447,643			502,196

Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	2022			2021		
	Στάδιο 1 €000	Στάδιο 2 €000	Σύνολο €000	Στάδιο 1 €000	Στάδιο 2 €000	Σύνολο €000
Κατηγορία 1	30,526	38	30,564	30,241	78	30,319
Κατηγορία 2	8,552	747	9,299	7,949	1,217	9,166
Κατηγορία 3	867	489	1,356	1,592	223	1,815
Κατηγορία 4	280	263	543	365	111	476
Κατηγορία 5	58	94	152	42	6	48
Κατηγορία 6	1	1	2	3	-	3
Κατηγορία 7	552	-	552	554	32	586
Χωρίς διαβάθμιση	19,630	56,891	76,521	-	21,316	21,316
Νέοι πελάτες	46,891	738	47,629	25,124	65	25,189
	107,357	59,261	166,618	65,870	23,048	88,918
Σύνολο σε Στάδιο 3			26,571			9,781
			193,189			98,699

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.5 Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις (συνέχεια)

45.5.1 Ενδεχόμενες υποχρεώσεις (συνέχεια)

	2022			2021		
	Στάδιο 1 €000	Στάδιο 2 €000	Σύνολο €000	Στάδιο 1 €000	Στάδιο 2 €000	Σύνολο €000
Ιδιώτες						
Χωρίς διαβάθμιση	-	14,975	14,975	-	12,880	12,880
	-	14,975	14,975	-	12,880	12,880
Σύνολο σε Στάδιο 3			587			680
			15,562			13,560

45.5.2 Ανειλημμένες υποχρεώσεις

Η ανάλυση των μεταβολών των ανοιγμάτων που εκκρεμούν και των αντίστοιχων αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών γνωστοποιείται στους πίνακες πιο κάτω:

2022	Στάδιο 1 €000	Στάδιο 2 €000	Στάδιο 3 €000	Σύνολο €000
Ανοίγματα				
1 Ιανουαρίου	1,497,081	412,570	52,278	1,961,929
Μεταφορές στο στάδιο 1	159,869	(159,518)	(351)	-
Μεταφορές στο στάδιο 2	(117,601)	118,493	(892)	-
Μεταφορές στο στάδιο 3	(276)	(1,205)	1,481	-
Καθαρή αύξηση/(μείωση)	25,891	(51,226)	(9,483)	(34,818)
31 Δεκεμβρίου	1,564,964	319,114	43,033	1,927,111

2021	Στάδιο 1 €000	Στάδιο 2 €000	Στάδιο 3 €000	Σύνολο €000
Ανοίγματα				
1 Ιανουαρίου	1,146,962	775,164	79,031	2,001,157
Μεταφορές στο στάδιο 1	417,291	(416,743)	(548)	-
Μεταφορές στο στάδιο 2	(52,799)	52,799	-	-
Μεταφορές στο στάδιο 3	(358)	(1,165)	1,523	-
Καθαρή (μείωση)/αύξηση	(14,015)	2,515	(27,728)	(39,228)
31 Δεκεμβρίου	1,497,081	412,570	52,278	1,961,929

2022	Στάδιο 1 €000	Στάδιο 2 €000	Στάδιο 3 €000	Σύνολο €000
Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές				
1 Ιανουαρίου	19	169	-	188
Μεταφορές στο στάδιο 1	4	(4)	-	-
Μεταφορές στο στάδιο 2	(18)	18	-	-
Χρέωση/(πίστωση) για το έτος*	85	(86)	-	(1)
31 Δεκεμβρίου	90	97	-	187
Αξιολόγηση σε ατομική βάση	68	60	-	128
Αξιολόγηση σε συλλογική βάση	22	37	-	59
	90	97	-	187

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.5 Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις (συνέχεια)

45.5.2 Ανειλημμένες υποχρεώσεις (συνέχεια)

2021	Στάδιο 1 €000	Στάδιο 2 €000	Στάδιο 3 €000	Σύνολο €000
Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές				
1 Ιανουαρίου	126	425	-	551
Μεταφορές στο στάδιο 1	9	(9)	-	-
Μεταφορές στο στάδιο 2	(32)	63	(31)	-
(Πίστωση)/χρέωση για το έτος*	(84)	(310)	31	(363)
31 Δεκεμβρίου	19	169	-	188
Αξιολόγηση σε ατομική βάση	7	80	-	87
Αξιολόγηση σε συλλογική βάση	12	89	-	101
	19	169	-	188

*Η χρέωση/(πίστωση) για το έτος σχετίζεται με τις αλλαγές στις παραμέτρους.

Η ποιότητα χαρτοφυλακίου των ανειλημμένων υποχρεώσεων, με βάση την εσωτερική διαβάθμιση της BOC PCL γνωστοποιείται στον πιο κάτω πίνακα.

	2022			2021		
	Στάδιο 1 €000	Στάδιο 2 €000	Σύνολο €000	Στάδιο 1 €000	Στάδιο 2 €000	Σύνολο €000
Μεγάλες επιχειρήσεις						
Κατηγορία 1	219,598	13,914	233,512	256,764	8,352	265,116
Κατηγορία 2	50,364	3,921	54,285	41,484	3,397	44,881
Κατηγορία 3	83,187	5,579	88,766	128,429	10,627	139,056
Κατηγορία 4	99,083	5,387	104,470	58,322	10,107	68,429
Κατηγορία 5	68,953	8,220	77,173	58,708	82,198	140,906
Κατηγορία 6	8,154	6,905	15,059	12,239	16,047	28,286
Κατηγορία 7	1,492	10,390	11,882	154	1,627	1,781
Χωρίς διαβάθμιση	60,960	46,201	107,161	26,441	103,918	130,359
Νέοι πελάτες	72,297	10,903	83,200	26,296	20,402	46,698
	664,088	111,420	775,508	608,837	256,675	865,512
Σύνολο σε Στάδιο 3			14,763			22,553
			790,271			888,065

	2022			2021		
	Στάδιο 1 €000	Στάδιο 2 €000	Σύνολο €000	Στάδιο 1 €000	Στάδιο 2 €000	Σύνολο €000
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις						
Κατηγορία 1	189,826	75,681	265,507	234,443	22,597	257,040
Κατηγορία 2	37,089	20,238	57,327	40,913	17,522	58,435
Κατηγορία 3	9,437	5,941	15,378	12,254	3,988	16,242
Κατηγορία 4	1,923	2,992	4,915	3,027	2,900	5,927
Κατηγορία 5	1,322	2,155	3,477	2,270	1,748	4,018
Κατηγορία 6	303	370	673	235	523	758
Κατηγορία 7	177	136	313	77	262	339
Χωρίς διαβάθμιση	58,779	29,414	88,193	-	17,465	17,465
Νέοι πελάτες	13,683	980	14,663	11,073	459	11,532
	312,539	137,907	450,446	304,292	67,464	371,756
Σύνολο σε Στάδιο 3			23,916			24,001
			474,362			395,757

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.5 Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις (συνέχεια)

45.5.2 Ανειλημμένες υποχρεώσεις (συνέχεια)

	2022			2021		
	Στάδιο 1 €000	Στάδιο 2 €000	Σύνολο €000	Στάδιο 1 €000	Στάδιο 2 €000	Σύνολο €000
Ιδιώτες						
Κατηγορία 1	279,094	17,526	296,620	244,760	29,865	274,625
Κατηγορία 2	124,039	8,630	132,669	115,852	10,877	126,729
Κατηγορία 3	63,108	10,745	73,853	55,987	12,732	68,719
Κατηγορία 4	32,345	8,307	40,652	30,358	7,642	38,000
Κατηγορία 5	9,304	6,516	15,820	8,553	8,621	17,174
Κατηγορία 6	3,464	5,395	8,859	4,095	6,756	10,851
Κατηγορία 7	770	2,690	3,460	711	2,984	3,695
Χωρίς διαβάθμιση	-	7,437	7,437	-	7,926	7,926
Νέοι πελάτες	76,213	2,541	78,754	123,636	1,028	124,664
	588,337	69,787	658,124	583,952	88,431	672,383
Σύνολο σε Στάδιο 3			4,354			5,724
			662,478			678,107

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.6 Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες περιλαμβανομένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση

Η κίνηση στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες, περιλαμβανομένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση, παρουσιάζεται πιο κάτω:

	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI)	Σύνολο
2022	€000	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	15,457	29,383	478,796	67,781	591,417
Μεταφορές στο στάδιο 1	9,737	(9,561)	(176)	-	-
Μεταφορές στο στάδιο 2	(1,009)	9,857	(8,848)	-	-
Μεταφορές στο στάδιο 3	(106)	(833)	939	-	-
Επίδραση από την μεταφορά μεταξύ των σταδίων κατά το έτος*	(7,575)	(3,186)	15,387	(31)	4,595
Συναλλαγματικές και άλλες μεταβολές	(1)	-	3,553	-	3,552
Διαγραφές	(788)	(683)	(169,303)	(22,774)	(193,548)
Τόκοι (που προβλέφθηκαν) και δεν αναγνωρίστηκαν στα αποτελέσματα	-	-	16,687	427	17,114
Νέα δάνεια που δόθηκαν ή αγοράστηκαν*	3,877	-	-	35	3,912
Δάνεια που αποαναγνώριστηκαν ή αποπληρώθηκαν (μη περιλαμβανομένων των διαγραφών)*	(964)	(2,700)	(16,943)	(2,714)	(23,321)
Διαγραφές*	736	485	11,744	995	13,960
Αλλαγές στα μοντέλα και παραμέτρους (αλλαγές στην πιθανότητα αθέτησης, ζημιά από αθέτηση υποχρέωσης και άνοιγμα από αθέτηση) που χρησιμοποιήθηκαν στους υπολογισμούς των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών*	5,009	2,677	47,617	14,616	69,919
Αλλαγές στις συμβατικές ταμειακές ροές λόγω τροποποιήσεων που δεν αποτελούν αποαναγνώριση*	(2,085)	2,226	(3,818)	(391)	(4,068)
Πώληση χαρτοφυλακίων Helix 3 και Sinope	-	(624)	(262,062)	(42,404)	(305,090)
31 Δεκεμβρίου	22,288	27,041	113,573	15,540	178,442
Αξιολόγηση σε ατομική βάση	9,066	13,401	56,957	10,664	90,088
Αξιολόγηση σε συλλογική βάση	13,222	13,640	56,616	4,876	88,354
	22,288	27,041	113,573	15,540	178,442

* Περιλαμβάνονται στη 'Απομείωση μετά την αναστροφή σε δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες' (Σημ. 16).

Η ζημιά απομείωσης για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 οφείλεται κυρίως σε επιπρόσθετες καθαρές πιστωτικές ζημιές ύψους €28 εκατ., που αναγνωρίστηκαν σε ΜΕΔ ως μέρος των δραστηριοτήτων του Συγκροτήματος για τη μείωση του κινδύνου και επιπρόσθετη χρέωση στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές ύψους €16 εκατ. λόγω των νέων προσαρμογών της διοίκησης κατά το έτος 2022, όπως εξηγείται στη Σημείωση 5.2.

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.6 Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες περιλαμβανομένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση (συνέχεια)

	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI) €000	Σύνολο €000
2021	€000	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	22,619	49,127	1,376,412	204,477	1,652,635
Μεταφορές στο στάδιο 1	18,228	(17,818)	(410)	-	-
Μεταφορές στο στάδιο 2	(2,361)	15,825	(13,464)	-	-
Μεταφορές στο στάδιο 3	(430)	(1,462)	1,892	-	-
Επίδραση από την μεταφορά μεταξύ των σταδίων κατά το έτος*	(11,600)	(7,088)	4,781	(605)	(14,512)
Συναλλαγματικές και άλλες μεταβολές	-	-	2,362	-	2,362
Διαγραφές	(518)	(843)	(252,895)	(40,657)	(294,913)
Τόκοι (που προβλέφθηκαν) και δεν αναγνωρίστηκαν στα αποτελέσματα	-	-	41,812	6,658	48,470
Νέα δάνεια που δόθηκαν ή αγοράστηκαν*	4,152	-	-	233	4,385
Δάνεια που αποαναγνωρίστηκαν ή αποπληρώθηκαν (μη περιλαμβανομένων των διαγραφών)*	(632)	(464)	(26,886)	(770)	(28,752)
Διαγραφές*	281	318	6,282	(19)	6,862
Αλλαγές στα μοντέλα και παραμέτρους (αλλαγές στην πιθανότητα αθέτησης, ζημιά από αθέτηση υποχρέωσης και άνοιγμα από αθέτηση) που χρησιμοποιήθηκαν στους υπολογισμούς των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών*	(10,259)	2,943	66,324	10,295	69,303
Αλλαγές στις συμβατικές ταμειακές ροές λόγω τροποποιήσεων που δεν αποτελούν αποαναγνώριση*	(826)	1,647	(1,889)	(2,262)	(3,330)
Πώληση χαρτοφυλακίου Helix 2	(3,197)	(12,802)	(725,525)	(109,569)	(851,093)
31 Δεκεμβρίου	15,457	29,383	478,796	67,781	591,417
Αξιολόγηση σε ατομική βάση	6,661	14,476	78,045	7,427	106,609
Αξιολόγηση σε συλλογική βάση	8,796	14,907	400,751	60,354	484,808
	15,457	29,383	478,796	67,781	591,417

* Περιλαμβάνονται στη 'Απομείωση μετά την αναστροφή σε δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες' (Σημ. 16).

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.6 Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες περιλαμβανομένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση (συνέχεια)

Η ανάλυση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες περιλαμβανομένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση, ανά πελατειακό τομέα παρουσιάζεται στον πιο κάτω πίνακα:

	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI)	Σύνολο
2022	€000	€000	€000	€000	€000
Μεγάλες επιχειρήσεις	13,997	12,096	28,951	1,498	56,542
Διεθνείς επιχειρήσεις	567	5	36	4	612
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	2,444	3,009	1,998	214	7,665
Ιδιώτες					
- στεγαστικά	2,378	2,738	5,146	398	10,660
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	2,552	4,794	5,763	1,020	14,129
Αναδιάρθρωσεις χρεών					
- μεγάλες επιχειρήσεις	22	2,133	7,481	9,005	18,641
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	184	706	9,157	741	10,788
- στεγαστικά	19	682	9,222	347	10,270
- λοιπά καταναλωτικά	29	536	7,309	513	8,387
Ανακτήσεις χρεών					
- μεγάλες επιχειρήσεις	-	-	7,917	387	8,304
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	-	-	11,096	288	11,384
- στεγαστικά	-	-	11,937	651	12,588
- λοιπά καταναλωτικά	-	-	7,494	465	7,959
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	73	332	65	5	475
Διαχείριση περιουσίας	23	10	1	4	38
	22,288	27,041	113,573	15,540	178,442

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.6 Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες περιλαμβανομένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση (συνέχεια)

	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI)	Σύνολο
2021 (αναπροσαρμοσμένα)	€000	€000	€000	€000	€000
Μεγάλες επιχειρήσεις	8,432	11,972	38,831	1,481	60,716
Διεθνείς επιχειρήσεις	903	1,390	7,871	3	10,167
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	1,653	3,242	8,151	276	13,322
Ιδιώτες					
- στεγαστικά	1,615	2,868	7,045	317	11,845
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	2,674	4,434	8,223	1,002	16,333
Αναδιαρθρώσεις χρεών					
- μεγάλες επιχειρήσεις	40	1,397	5,015	2,292	8,744
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	79	1,139	13,970	884	16,072
- στεγαστικά	3	708	20,005	775	21,491
- λοιπά καταναλωτικά	14	1,049	16,583	806	18,452
Ανακτήσεις χρεών					
- μεγάλες επιχειρήσεις	-	-	21,374	3,518	24,892
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	-	-	26,338	2,045	28,383
- στεγαστικά	-	-	152,596	27,732	180,328
- λοιπά καταναλωτικά	-	-	152,691	26,643	179,334
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	33	1,181	102	6	1,322
Διαχείριση περιουσίας	11	3	1	1	16
	15,457	29,383	478,796	67,781	591,417

Η κίνηση στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες στις Μεγάλες Επιχειρήσεις, Διεθνείς επιχειρήσεις και Ιδιώτες στην Κύπρο (τη χώρα διαχείρισης των δανείων), συμπεριλαμβανομένων των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών για τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατέχονται προς πώληση, παρουσιάζεται στον πιο κάτω πίνακα:

	Μεγάλες Επιχειρήσεις €000	Διεθνείς επιχειρήσεις €000	Ιδιώτες €000
2022			
1 Ιανουαρίου	45,541	2,323	28,215
Μεταφορά σε/(από) πελατειακό τομέα	278	(67)	(1,812)
Διαγραφές	(14)	-	(1,866)
Τόκοι (που προβλέφθηκαν) και δεν αναγνωρίστηκαν στα αποτελέσματα	936	3	445
Νέα δάνεια που δόθηκαν ή αγοράστηκαν	1,950	164	1,261
Δάνεια που αποαναγνωρίστηκαν ή αποπληρώθηκαν (μη περιλαμβανομένων των διαγραφών)	(5,699)	(448)	(818)
Διαγραφές	9	-	1,294
Αλλαγές στα μοντέλα και παραμέτρους (αλλαγές στην πιθανότητα αθέτησης, ζημιά από αθέτηση υποχρέωσης και άνοιγμα από αθέτηση) που χρησιμοποιήθηκαν στους υπολογισμούς των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών	11,672	(548)	2,800
Αλλαγές στις συμβατικές ταμειακές ροές λόγω τροποποιήσεων που δεν αποτελούν αποαναγνώριση	(673)	-	(203)
Επίδραση από την μεταφορά μεταξύ των σταδίων κατά το έτος	2,359	(815)	(4,527)
31 Δεκεμβρίου	56,359	612	24,789

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.6 Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες περιλαμβανομένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση (συνέχεια)

	Μεγάλες Επιχειρήσεις €000	Διεθνείς επιχειρήσεις €000	Ιδιώτες €000
2021 (αναπροσαρμοσμένα)			
1 Ιανουαρίου	42,511	151	45,730
Μεταφορά (από)/σε τον πελατειακό τομέα	(607)	1,773	(4,440)
Διαγραφές	(1,929)	(182)	(1,704)
Τόκοι (που προβλέφθηκαν) και δεν αναγνωρίστηκαν στα αποτελέσματα	2,648	-	934
Νέα δάνεια που δόθηκαν ή αγοράστηκαν	1,396	369	1,847
Δάνεια που αποαναγνωρίστηκαν ή αποπληρώθηκαν (μη περιλαμβανομένων των διαγραφών)	(1,624)	-	(971)
Διαγραφές	(7)	-	449
Αλλαγές στα μοντέλα και παραμέτρους (αλλαγές στην πιθανότητα αθέτησης, ζημιά από αθέτηση υποχρέωσης και άνοιγμα από αθέτηση) που χρησιμοποιήθηκαν στους υπολογισμούς των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών	209	213	(6,779)
Αλλαγές στις συμβατικές ταμειακές ροές λόγω τροποποιήσεων που δεν αποτελούν αποαναγνώριση	10,580	-	(1,097)
Επίδραση από την μεταφορά μεταξύ των σταδίων κατά το έτος	(7,636)	(1)	(5,754)
31 Δεκεμβρίου	45,541	2,323	28,215

Οι πιστωτικές ζημιές για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες στις 31 Δεκεμβρίου 2021 περιλαμβάνουν πιστωτικές ζημιές για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατέχονται προς πώληση, όπως παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI) €000	Σύνολο €000
31 Δεκεμβρίου 2021	-	710	262,706	42,003	305,419

Κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022, οι συνολικές μη συμβατικές διαγραφές που αναγνωρίστηκαν από το Συγκρότημα ήταν €134,767 χιλ. (2021: €234,378 χιλ.). Το συμβατικό ποσό που είναι σε εκκρεμότητα για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που διαγράφηκαν κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 και υπόκεινται ακόμη σε εκτέλεση ανέρχεται σε €972,621 χιλ. (2021: €970,568 χιλ.).

Για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών χρησιμοποιήθηκαν τρία σενάρια: βασικό, αρνητικό και θετικό με 50%, 30% και 20% πιθανότητα αντίστοιχα.

Για τους πελάτες στο Στάδιο 3, το βασικό σενάριο λαμβάνει υπόψη τις ακόλουθες μεταβλητές, που βασίζονται σε συγκεκριμένα δεδομένα και συνθήκες του κάθε πελάτη: τις λειτουργικές ταμειακές ροές, το χρονικό πλαίσιο ανάκτησης των εξασφαλίσεων και τις εκπτώσεις τιμών κατά τη ρευστοποίηση. Το βασικό σενάριο χρησιμοποιείται για την δημιουργία άλλων θετικότερων ή αρνητικότερων σεναρίων. Για το αρνητικό σενάριο, οι λειτουργικές ταμειακές ροές μειώνονται κατά 50%, οι εκπτώσεις τιμών στις εξασφαλίσεις ακινήτων αυξάνονται κατά 50% και ο χρόνος ρευστοποίησης των εξασφαλίσεων αυξάνεται κατά 1 έτος σε σχέση με το βασικό σενάριο. Για το θετικό σενάριο οι εκπτώσεις τιμών μειώνονται κατά 5%, χωρίς καμιά αλλαγή στο πλαίσιο ανάκτησης των εξασφαλίσεων σε σχέση με το βασικό σενάριο. Οι παραδοχές που έχουν γίνει για την εκτίμηση των μελλοντικών ταμειακών ροών (συμπεριλαμβανομένων των ταμειακών ροών που μπορεί να προκύψουν από την ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων) αντικατοπτρίζουν τρέχουσες και αναμενόμενες μελλοντικές οικονομικές συνθήκες και γενικά συνάδουν με αυτές που χρησιμοποιούνται για εκθέσεις σε Στάδιο 3 που αξιολογούνται σε συλλογική βάση. Στην περίπτωση των δανείων που κατέχονται προς πώληση, το Συγκρότημα έχει λάβει υπόψη το χρονοδιάγραμμα της αναμενόμενης πώλησης και τα εκτιμώμενα έσοδα από την πώληση στον προσδιορισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών.

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.6 Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες περιλαμβανομένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση (συνέχεια)

Οι παραπάνω παραδοχές επηρεάζονται επίσης από τον συνεχιζόμενο διάλογο για ρυθμιστικά θέματα που διατηρεί η BOC PCL με τον κύριο επόπτη της, την ΕΚΤ και από άλλες ρυθμιστικές οδηγίες και διερμηνείες που εκδίδονται από διάφορους κανονιστικούς φορείς όπως η ΕΚΤ και η ΕΑΤ, οι οποίες παρέχουν καθοδήγηση και προσδοκίες ως προς τους σχετικούς ορισμούς και μεταχείριση/κατηγοριοποίηση κάποιων παραμέτρων/παραδοχών που χρησιμοποιούνται στην εκτίμηση των προβλέψεων.

Οποιοσδήποτε αλλαγές σε αυτές τις παραδοχές ή διαφορά μεταξύ των παραδοχών που έγιναν και των πραγματικών αποτελεσμάτων θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε σημαντικές αλλαγές στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες.

Ανάλυση ευαισθησίας

Το Συγκρότημα έχει προβεί σε ανάλυση ευαισθησίας σχετικά με το δανειακό χαρτοφυλάκιο στην Κύπρο, το οποίο αντιπροσωπεύει περισσότερο από το 99% του συνολικού δανειακού χαρτοφυλακίου του Συγκροτήματος (μη συμπεριλαμβανομένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση) με ημερομηνία αναφοράς τις 31 Δεκεμβρίου 2022 και 2021.

Το Συγκρότημα έχει μεταβάλει για σκοπούς της ανάλυσης ευαισθησίας τις πιο κάτω παραμέτρους και η επίδραση στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές, τόσο σε ατομική βάση όσο και συλλογικά, παρουσιάζεται στον πιο κάτω πίνακα:

	Αύξηση/(μείωση) στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές δανείων και απαιτήσεων από πελάτες σε αποσβεσμένο κόστος	
	2022	2021
	€000	€000
Αύξηση του ποσοστού πιθανότητας του αρνητικού σεναρίου κατά 5% και μείωση του θετικού κατά 5%	1,999	3,610
Μείωση του ποσοστού πιθανότητας του αρνητικού σεναρίου κατά 5% και αύξηση του θετικού κατά 5%	(2,077)	(3,626)
Αύξηση της αναμενόμενης περιόδου ανάκτησης κατά 1 έτος	4,955	8,000
Μείωση της αναμενόμενης περιόδου ανάκτησης κατά 1 έτος	(4,344)	(7,421)
Αύξηση των εκπτώσεων στη ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων κατά 5%	11,335	19,063
Μείωση των εκπτώσεων στη ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων κατά 5%	(8,930)	(16,906)
Αύξηση των πιθανοτήτων αθέτησης των υποχρεώσεων των σταδίων 1 και 2 κατά 20%	7,367	8,190
Μείωση των πιθανοτήτων αθέτησης των υποχρεώσεων των σταδίων 1 και 2 κατά 20%	(6,964)	(8,011)

Η αύξηση/(μείωση) στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές, για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες σε αποσβεσμένο κόστος παρουσιάζεται ανά στάδιο στον πίνακα πιο κάτω:

2022	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο
	€000	€000	€000	€000
Αύξηση του ποσοστού πιθανότητας του αρνητικού σεναρίου κατά 5% και μείωση του θετικού κατά 5%	175	321	1,503	1,999
Μείωση του ποσοστού πιθανότητας του αρνητικού σεναρίου κατά 5% και αύξηση του θετικού κατά 5%	(139)	(435)	(1,503)	(2,077)
Αύξηση της αναμενόμενης περιόδου ανάκτησης κατά 1 έτος	552	1,590	2,813	4,955
Μείωση της αναμενόμενης περιόδου ανάκτησης κατά 1 έτος	(495)	(1,374)	(2,475)	(4,344)
Αύξηση των εκπτώσεων στη ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων κατά 5%	1,036	2,747	7,552	11,335
Μείωση των εκπτώσεων στη ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων κατά 5%	(842)	(2,021)	(6,067)	(8,930)
Αύξηση των πιθανοτήτων αθέτησης των υποχρεώσεων των σταδίων 1 και 2 κατά 20%*	406	6,961	-	7,367
Μείωση των πιθανοτήτων αθέτησης των υποχρεώσεων των σταδίων 1 και 2 κατά 20%*	(2,217)	(4,747)	-	(6,964)

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.6 Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες περιλαμβανομένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση (συνέχεια)

2021	Στάδιο 1 €000	Στάδιο 2 €000	Στάδιο 3 €000	Σύνολο €000
Αύξηση του ποσοστού πιθανότητας του αρνητικού σεναρίου κατά 5% και μείωση του θετικού κατά 5%	384	413	2,813	3,610
Μείωση του ποσοστού πιθανότητας του αρνητικού σεναρίου κατά 5% και αύξηση του θετικού κατά 5%	(351)	(461)	(2,814)	(3,626)
Αύξηση της αναμενόμενης περιόδου ανάκτησης κατά 1 έτος	434	1,402	6,164	8,000
Μείωση της αναμενόμενης περιόδου ανάκτησης κατά 1 έτος	(401)	(1,323)	(5,697)	(7,421)
Αύξηση των εκπτώσεων στη ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων κατά 5%	1,215	3,742	14,106	19,063
Μείωση των εκπτώσεων στη ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων κατά 5%	(1,004)	(3,266)	(12,636)	(16,906)
Αύξηση των πιθανοτήτων αθέτησης των υποχρεώσεων των σταδίων 1 και 2 κατά 20%*	2,687	5,503	-	8,190
Μείωση των πιθανοτήτων αθέτησης των υποχρεώσεων των σταδίων 1 και 2 κατά 20%*	(2,882)	(5,129)	-	(8,011)

*Η επίδραση στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές περιλαμβάνει επίσης την μεταφορά μεταξύ σταδίων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες μετά την αύξηση/μείωση της πιθανότητας αθέτησης υποχρέωσης (PD).

Η ανάλυση ευαισθησίας για τις εκπτώσεις στη ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων και η επίπτωση στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές ανά πελατειακό τομέα παρουσιάζεται στον πίνακα πιο κάτω:

	Αύξηση των εκπτώσεων στη ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων κατά 5%	Μείωση των εκπτώσεων στη ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων κατά 5%	Αύξηση των εκπτώσεων στη ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων κατά 5% 2021 (αναπροσαρμοσμένα) €000	Μείωση των εκπτώσεων στη ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων κατά 5% 2021 (αναπροσαρμοσμένα) €000
	2022 €000	2022 €000		
Μεγάλες επιχειρήσεις	2,322	(1,478)	2,605	(2,284)
Διεθνείς επιχειρήσεις	68	(30)	954	(964)
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	487	(409)	724	(627)
Ιδιώτες				
- στεγαστικά	1,260	(1,085)	1,838	(1,545)
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	527	(457)	718	(653)
Αναδιρθώσεις χρεών				
- μεγάλες επιχειρήσεις	1,253	(1,333)	551	(558)
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	628	(633)	956	(858)
- στεγαστικά	824	(738)	1,079	(972)
- λοιπά καταναλωτικά	324	(287)	458	(420)
Ανακτήσεις χρεών				
- μεγάλες επιχειρήσεις	720	(665)	748	(760)
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	948	(819)	1,114	(940)
- στεγαστικά	1,378	(690)	5,541	(4,889)
- λοιπά καταναλωτικά	540	(255)	1,503	(1,233)
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	53	(49)	273	(202)
Διαχείριση περιουσίας	3	(2)	1	(1)
	11,335	(8,930)	19,063	(16,906)

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.7 Ληφθείσες εξασφαλίσεις και άλλες πιστωτικές αναβαθμίσεις

Η λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν κατά το 2022 και 2021 μέσω κατάσχεσης εξασφαλίσεων ήταν ως εξής:

	2022	2021
	€000	€000
Οικιστικά ακίνητα	12,414	10,100
Εμπορικά και άλλα ακίνητα	70,238	27,021
	82,652	37,121

Η συνολική λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια των χρόνων μέσω κατάσχεσης εξασφαλίσεων από δάνεια και απαιτήσεις πελατών και κατέχονται από το Συγκρότημα στις 31 Δεκεμβρίου 2022 συμπεριλαμβανομένων τυχόν εξόδων που κεφαλοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους ανερχόταν σε €1,087,556 χιλ. (2021: €1,274,961 χιλ.).

Οι πωλήσεις περιουσιακών στοιχείων που ανακτήθηκαν κατά το 2022 (συμπεριλαμβανομένων εκείνων που είχαν ταξινομηθεί ως κατεχόμενα προς πώληση πριν την πώληση τους) ανήλθαν σε €249,252 χιλ. (2021: €209,961 χιλ.).

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.8 Συγκέντρωση έκθεσης ανά νόμισμα δανείων και απαιτήσεων από πελάτες

Ο πιο κάτω πίνακας, παρουσιάζει την συγκέντρωση έκθεσης ανά νόμισμα των δανείων και απαιτήσεων του Συγκροτήματος σε αποσβεσμένο κόστος.

	2022	2021
	€000	€000
Μεικτά δάνεια σε αποσβεσμένο κόστος		
Ευρώ	9,456,220	9,294,950
Δολάριο Αμερικής	334,663	372,263
Αγγλική Στερλίνα	89,244	93,369
Ρωσικό Ρούβλι	312	16,329
Ελβετικό φράγκο	35,430	61,336
Άλλα νομίσματα	1,466	2,288
	9,917,335	9,840,535

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατέχονται προς πώληση

Ο πιο κάτω πίνακας, παρουσιάζει την συγκέντρωση έκθεσης ανά νόμισμα των δανείων και απαιτήσεων του Συγκροτήματος σε αποσβεσμένο κόστος που κατέχονται προς πώληση.

	2021
	€000
Μεικτά δάνεια σε αποσβεσμένο κόστος	
Ευρώ	533,190
Δολάριο Αμερικής	700
Αγγλική Στερλίνα	230
Ελβετικό Φράγκο	18,184
Άλλα νομίσματα	3,485
	555,789

45.9 Τροποποιημένα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες

Τροποποιημένα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες είναι τα δάνεια όπου οι αρχικοί συμβατικοί όροι των δανείων

- έχουν τροποποιηθεί λόγω οικονομικών δυσκολιών του δανειολήπτη και θεωρούνται ως ρυθμισμένα/αναδιαρθρωμένα (όπως εξηγείται στη Σημείωση 45.10), και
- έχουν τροποποιηθεί λόγω εμπορικών επαναδιαπραγματεύσεων και θεωρούνται ως μη ρυθμισμένα.

Οι πελάτες που είχαν ταξινομηθεί στο Στάδιο 2 και Στάδιο 3 στις 31 Δεκεμβρίου 2021, και των οποίων οι διευκολύνσεις τροποποιήθηκαν (σε προηγούμενη ή στην τρέχουσα περίοδο) και ταξινομούνται στο Στάδιο 1 στις 31 Δεκεμβρίου 2022 ανέρχονται σε €281,391 χιλ. (2021: €540,712 χιλ.) και οι αντίστοιχες αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές τους ανέρχονται σε €895 χιλ. (2021: €1,268 χιλ.).

Οι πελάτες που είχαν ταξινομηθεί στο Στάδιο 2 και Στάδιο 3 (με λογιστική αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2021 €34,788 χιλ. (2020: €109,881 χιλ.)) και είχαν τροποποιηθεί κατά τη διάρκεια του έτους και ταξινομούνται στο Στάδιο 1 στις 31 Δεκεμβρίου 2022 ανέρχονται σε € 30,012 χιλ. (2021: €110,303 χιλ.) και οι αντίστοιχες αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές τους ανέρχονται σε €51 χιλ. (2021: €233 χιλ.). Η σχετική ζημία τροποποίησης ανήλθε σε €177 χιλ. (2021: €433 χιλ.).

Τα δάνεια Σταδίου 2 και Σταδίου 3 που ρυθμίστηκαν κατά τη διάρκεια του έτους ανήλθαν σε €228,804 χιλ. (2021: €707,190 χιλ.). Η σχετική ζημία λόγω τροποποίησης ανήλθε σε €4,669 χιλ. (2021: €23,243 χιλ.).

Οι διευκολύνσεις που επανήλθαν στο Στάδιο 2 και στο Στάδιο 3 μετά την αποκατάστασή τους κατά τη διάρκεια του έτους ανήλθαν σε €33,784 χιλ. (2021: €126,972 χιλ.) και οι αντίστοιχες αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές τους ανήλθαν σε €1,055 χιλ. (2021: €5,250 χιλ.) στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.10 Ρυθμίσεις/Αναδιάρθρωση

Τα ρυθμιστικά μέτρα προκύπτουν στις περιπτώσεις όπου ο πελάτης θεωρείται ότι δεν είναι σε θέση να ανταποκριθεί στους όρους και τις προϋποθέσεις της σύμβασης λόγω οικονομικών δυσκολιών. Λαμβάνοντας υπόψη αυτές τις δυσκολίες, το Συγκρότημα αποφασίζει να τροποποιήσει τους όρους της σύμβασης παραχωρώντας στον πελάτη τη δυνατότητα να εξυπηρετήσει το χρέος ή να αναχρηματοδοτήσει τη σύμβαση, είτε μερικώς, είτε συνολικά.

Η πρακτική της επέκτασης ρυθμιστικών μέτρων συνιστά είτε προσωρινή, είτε μόνιμη παραχώρηση συγκατάβασης στον πελάτη. Η παραχώρηση μπορεί να περιλαμβάνει την αναδιάρθρωση των συμβατικών όρων του δανείου ή την πληρωμή με κάποια μορφή εκτός από μετρητά, όπως μια διευθέτηση όπου ο δανειολήπτης μεταφέρει δεσμευμένες εξασφαλίσεις στο Συγκρότημα.

Δάνεια και απαιτήσεις που έχουν τύχει ρύθμισης/αναδιάρθρωσης θεωρούνται όλα τα δάνεια για τα οποία το Συγκρότημα έχει προβεί σε τροποποίηση του προγράμματος αποπληρωμής (π.χ. παραχώρηση περιόδου χάριτος, αναστολή καταβολής μίας ή περισσότερων δόσεων, μείωση του ποσού της δόσης και/ή διαγραφή καθυστερημένων δόσεων κεφαλαίου ή τόκων).

Ένας λογαριασμός για να πληροί τις προϋποθέσεις για ρύθμιση/αναδιάρθρωση πρέπει να πληροί συγκεκριμένα κριτήρια περιλαμβανομένου του κριτηρίου βιωσιμότητας του πελάτη. Ο βαθμός στον οποίο το Συγκρότημα προβαίνει σε αναδιάρθρωση λογαριασμών με βάση το πλαίσιο των υφιστάμενων πολιτικών του μπορεί να ποικίλει ανάλογα με την άποψή του για τις επικρατούσες οικονομικές συνθήκες και άλλους παράγοντες που μπορεί να αλλάξουν από χρόνο σε χρόνο. Επιπλέον, μπορεί να επιτραπούν εξαιρέσεις από τις πολιτικές και τις πρακτικές σε συγκεκριμένες περιπτώσεις λόγω νομοθετικών ή κανονιστικών απαιτήσεων.

Οι ρυθμίσεις/αναδιρθώσεις μπορεί να περιλαμβάνουν μέτρα για την αναδιάρθρωση της επιχείρησης του δανειολήπτη (λειτουργική αναδιάρθρωση) και/ή (χρηματοοικονομική αναδιάρθρωση) μέτρα για την αναδιάρθρωση της χρηματοδότησης του δανειολήπτη.

Οι επιλογές ρύθμισης/αναδιάρθρωσης δύναται να είναι βραχυπρόθεσμοι ή μακροπρόθεσμοι χαρακτήρα ή συνδυασμός των δύο. Το Συγκρότημα έχει αναπτύξει και υλοποιήσει βιώσιμες λύσεις αναδιάρθρωσης, οι οποίες είναι κατάλληλες για το δανειολήπτη και αποδεκτές από το Συγκρότημα.

Βραχυπρόθεσμες αναδιρθώσεις ορίζονται ως οι λύσεις αναδιάρθρωσης με διάρκεια αποπληρωμής μικρότερη των δύο ετών. Στις περιπτώσεις δανείων για κατασκευή εμπορικών ακινήτων και για τη χρηματοδότηση έργων (project finance), η διάρκεια βραχυπρόθεσμων σχεδίων αναδιάρθρωσης δεν δύναται να υπερβεί το ένα έτος.

Οι βραχυπρόθεσμες λύσεις αναδιάρθρωσης μπορεί να περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- i. Αναστολή κεφαλαίου ή κεφαλαίου και τόκων: χορήγηση στον δανειολήπτη μιας περιόδου χάριτος για την αποπληρωμή κεφαλαίου (δηλαδή κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου καταβάλλονται μόνο τόκοι) ή την αποπληρωμή κεφαλαίου και τόκων για μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο.
- ii. Μειωμένες πληρωμές: μείωση του ποσού των δόσεων αποπληρωμής για μια καθορισμένη βραχυπρόθεσμη περίοδο, προκειμένου να γίνει προσαρμογή στη νέα κατάσταση ταμειακών ροών του δανειολήπτη.
- iii. Κεφαλαιοποίηση καθυστερήσεων ή/και τόκων: κεφαλαιοποίηση των καθυστερημένων οφειλών και των μη καταβληθέντων τόκων για αποπληρωμή βάσει ενός αναθεωρημένου προγράμματος.

Οι μακροπρόθεσμες λύσεις αναδιάρθρωσης μπορεί να περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- i. Μείωση επιτοκίου: μόνιμη ή προσωρινή μείωση του επιτοκίου (σταθερού ή κυμαινόμενου) σε ένα δίκαιο και βιώσιμο επιτόκιο.
- ii. Παράταση της διάρκειας αποπληρωμής: παράταση της διάρκειας αποπληρωμής του δανείου, η οποία επιτρέπει τη μείωση του ποσού των δόσεων με την επέκταση των αποπληρωμών σε μεγαλύτερη περίοδο.
- iii. Πώληση περιουσιακών στοιχείων: Μέρος της αναδιάρθρωσης μπορεί να είναι η συμφωνία με τον δανειολήπτη για άμεση ή σταδιακή πώληση περιουσιακών στοιχείων (κυρίως ακινήτων) για μείωση του δανεισμού.
- iv. Τροποποίηση υφιστάμενων όρων προηγούμενων αποφάσεων: Στο πλαίσιο της νέας λύσης βιώσιμου διακανονισμού/αναδιάρθρωσης, ανασκόπηση τυχόν όρων προηγούμενων αποφάσεων που ενδέχεται να μην πληρούνται.
- v. Ενοποίηση/αναχρηματοδότηση υφιστάμενων διευκολύνσεων: Στις περιπτώσεις όπου ο δανειολήπτης διατηρεί πολλά διαφορετικά δάνεια με διαφορετικές εξασφαλίσεις, αυτά μπορεί να ενοποιηθούν και να καθορισθεί νέο χρονοδιάγραμμα αποπληρωμής και να εξασφαλιστεί το νέο δάνειο με όλες τις υπάρχουσες εξασφαλίσεις.

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.10 Ρυθμίσεις/Αναδιάρθρωση (συνέχεια)

- vi. Όριο Βασικού Τρεχούμενου Λογαριασμού: Σε τέτοιες περιπτώσεις μπορεί να προσφερθεί δάνειο με μεγαλύτερη αποπληρωμή για αντικατάσταση/μείωση του ορίου τρεχούμενου λογαριασμού.
- vii. Διαχωρισμός και πάγωμα: το χρέος του πελάτη διαχωρίζεται σε βιώσιμο και μη βιώσιμο μέρος. Το βιώσιμο μέρος αναδιρθρώνεται σε ένα βιώσιμο πρόγραμμα. Το μη βιώσιμο μέρος 'παγοποιείται' για την περίοδο της αναδιάρθρωσης του βιώσιμου μέρους. Στην λήξη της αναδιάρθρωσης, το παγοποιημένο μέρος είτε διαγράφεται κατά αναλογία (στη βάση της πραγματικής αποπληρωμής του βιώσιμου μέρους) ή αναδιρθρώνεται.
- viii. Επαναπρογραμματισμός των πληρωμών: το υφιστάμενο συμβατικό πρόγραμμα αποπληρωμής προσαρμόζεται σε ένα νέο βιώσιμο πρόγραμμα αποπληρωμής, το οποίο βασίζεται σε μία ρεαλιστική εκτίμηση, των τρεχουσών και προβλεπόμενων, ταμειακών ροών του δανειολήπτη.
- ix. Ρευστοποίηση εξασφάλισης: Συμφωνία μεταξύ της BOC PCL και ενός δανειολήπτη για την οικειοθελή πώληση ενυπόθηκων περιουσιακών στοιχείων, για μερική ή πλήρη αποπληρωμή της οφειλής.
- x. Μετατροπή νομίσματος: Αυτή η λύση παρέχεται ώστε να υπάρχει αντιστοιχία του νομίσματος της πιστωτικής διευκόλυνσης με το νόμισμα εισοδήματος του δανειολήπτη.
- xi. Πρόσθετη Χρηματοδότηση: Η λύση αυτή μπορεί να χορηγηθεί, ταυτόχρονα με την αναδιάρθρωση των υφιστάμενων πιστωτικών διευκολύνσεων του δανειολήπτη, για την κάλυψη τυχόν χρηματοδοτικού κενού.
- xii. Μερική ή πλήρης διαγραφή: Σύμφωνα με τις διατάξεις της αντίστοιχης πολιτικής διαγραφής. Το Συγκρότημα συμφωνεί να αποποιηθεί του δικαιώματος ανάκτησης μέρους ή του συνόλου της απαίτησης από τον δανειολήπτη.
- xiii. Συμφωνίες ανταλλαγής χρέους με μετοχικό κεφάλαιο (Debt/equity swaps): Αναδιάρθρωση χρέους που επιτρέπει τη μερική ή πλήρη αποπληρωμή του χρέους με αντάλλαγμα την απόκτηση αντίστοιχου μετοχικού κεφαλαίου από το Συγκρότημα, ώστε το υπόλοιπο του χρέους να προσαρμόζεται στο σωστό μέγεθος βάσει των ταμειακών ροών του δανειολήπτη. Η λύση αυτή χρησιμοποιείται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις και μόνο όταν έχουν εξαντληθεί όλες οι άλλες προσπάθειες για αναδιάρθρωση και μετά που διασφαλίζεται η συμμόρφωση με τη νομοθεσία περί πιστωτικών ιδρυμάτων.
- xiv. Συμφωνίες ανταλλαγής χρέους με περιουσιακά στοιχεία (Debt/asset swaps): συμφωνία μεταξύ του Συγκροτήματος και του δανειολήπτη για την οικειοθελή μεταφορά του υποθηκευμένου περιουσιακού στοιχείου ή άλλης ακίνητης περιουσίας στο Συγκρότημα για μερική ή ολική αποπληρωμή του δανείου. Οποιοδήποτε υπόλοιπο δανείου αναδιρθρώνεται με ένα κατάλληλο σχέδιο αποπληρωμής με βάση την επαναξιολόγηση της ικανότητας αποπληρωμής του δανειολήπτη.

Δάνεια τα οποία έχουν υποστεί ρυθμιστικά μέτρα συνεχίζουν να κατηγοριοποιούνται ως Στάδιο 3 σε περίπτωση που είναι εξυπηρετούμενα, ρυθμισμένα δάνεια υπό επίβλεψη για τα οποία χρειάζονται επιπρόσθετες ρυθμίσεις ή εξυπηρετούμενα, ρυθμισμένα δάνεια, υπό επίβλεψη τα οποία παρουσιάζουν ληξιπρόθεσμες οφειλές πάνω από 30 μέρες εντός της περιόδου επίβλεψης.

Τροποποιήσεις σε δάνεια και απαιτήσεις που δεν επηρεάζουν διευθετήσεις σε πληρωμές, όπως η αναδιάρθρωση των εξασφαλίσεων ή των ασφαλιστικών διευθετήσεων, δε θεωρούνται επαρκείς για την ένδειξη απομείωσης, καθώς από μόνες τους δεν αποτελούν απαραίτητα ένδειξη πιστωτικών δυσκολιών που να επηρεάζουν την ικανότητα πληρωμής ούτως ώστε να ταξινομηθεί η διευκόλυνση ως ΜΕΔ.

Τα χαρακτηριστικά των ρυθμιστικών μέτρων συμβάλουν με δύο συγκεκριμένους τρόπους στον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών για όλη την αναμενόμενη διάρκεια ζωής της κάθε διευκόλυνσης. Συγκεκριμένα, λαμβάνονται υπόψη στην ανάπτυξη σκοροκάρτας (scorecard) συμπεριφοράς του δανειολήπτη, όπου εάν αυτό το χαρακτηριστικό αναγνωρίζεται ως στατιστικά σημαντικό, επηρεάζει αρνητικά τη διαβάθμιση κάθε διευκόλυνσης. Η δεύτερη συμβολή της σηματοδότησης ρυθμίσεων είναι στον υπολογισμό του οικονομικού κύκλου πιθανότητας αθέτησης, όπου, όταν είναι εφικτό, υπολογίζεται και αποδίδεται ανάλογα μια συγκεκριμένη καμπύλη για τις ρυθμίσεις.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την κίνηση των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες του Συγκροτήματος σε αποσβεσμένο κόστος που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης, συμπεριλαμβανομένων αυτών που κατέχονται προς πώληση. Τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατέχονται προς πώληση και έχουν τύχει αναδιάρθρωσης στις 31 Δεκεμβρίου 2022 ανέρχονται σε μηδέν (2021: €245,452 χιλ.).

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.10 Ρυθμίσεις/Αναδιάρθρωση (συνέχεια)

	2022	2021
	€000	€000
1 Ιανουαρίου	1,469,182	1,981,825
Νέα δάνεια και απαιτήσεις που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης κατά το έτος	130,547	741,116
Δάνεια που δεν κατηγοριοποιούνται πλέον αναδιάρθρωσης και αποπληρωμές	(241,739)	(484,039)
Διαγραφές δανείων και απαιτήσεων που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης	(77,357)	(110,471)
Δεδουλευμένοι τόκοι δανείων και απαιτήσεων που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης	57,795	72,292
Συναλλαγματικές διαφορές	3,115	1,907
Αποαναγνώριση του χαρτοφυλακίου Helix 2	-	(733,448)
Αποαναγνώριση των χαρτοφυλακίων Helix 3 και Sinope	(235,245)	-
31 Δεκεμβρίου	1,106,298	1,469,182

Η κατηγοριοποίηση των δανείων ως ρυθμισμένα δάνεια διακόπτεται όταν πληρούνται όλα τα απαιτούμενα κριτήρια της EAT για διακοπή της ταξινόμησης ως ρυθμισμένα δάνεια. Τα κριτήρια παρατίθενται στις αναφορές βάσει των Εκτελεστικών Τεχνικών Προτύπων (ΕΤΠ) της EAT σχετικά με την εποπτική αναφορά και τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα.

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν τα αναδιαρθρωμένα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες του Συγκροτήματος ανά στάδιο, κλάδο της οικονομίας, και πελατειακό τομέα, μη συμπεριλαμβανομένων των δανείων που κατέχονται προς πώληση, καθώς και τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές και τις εμπράγματες εξασφαλίσεις που κατέχονται για αυτά τα αναδιαρθρωμένα δάνεια.

	2022	2021
	€000	€000
Στάδιο 1	-	6,883
Στάδιο 2	857,356	828,849
Στάδιο 3	215,730	348,385
Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI)	33,212	39,613
	1,106,298	1,223,730

Εύλογη αξία των εξασφαλίσεων

	2022	2021
	€000	€000
Στάδιο 1	-	6,751
Στάδιο 2	818,138	782,843
Στάδιο 3	172,501	275,882
Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI)	30,188	37,824
	1,020,827	1,103,300

Η εύλογη αξία των εξασφαλίσεων που παρουσιάζεται πιο πάνω έχει υπολογιστεί στον βαθμό στον οποίο η εξασφάλιση μετριάξει τον πιστωτικό κίνδυνο.

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.10 Ρυθμίσεις/Αναδιάρθρωση (συνέχεια)

Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου

	2022	2021
Ανά κλάδο της οικονομίας	€000	€000
Εμπόριο	41,038	52,714
Βιομηχανία	17,080	16,217
Ξενοδοχεία και εστίαση	282,460	259,534
Κατασκευές	245,695	164,871
Ακίνητα	145,840	196,522
Ιδιώτες	279,934	414,463
Επαγγελματικές και άλλες υπηρεσίες	76,135	96,714
Λοιποί κλάδοι	18,116	22,695
	<u>1,106,298</u>	<u>1,223,730</u>

	2022	2021 (αναπροσαρ- μοσμένα)
Ανά πελατειακό τομέα	€000	€000
Μεγάλες επιχειρήσεις	684,382	629,270
Διεθνείς επιχειρήσεις	-	4,904
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	74,474	106,362
Ιδιώτες		
- στεγαστικά	85,319	138,753
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	28,944	47,006
Αναδιρθώσεις χρεών		
- μεγάλες επιχειρήσεις	47,840	21,836
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	21,002	35,890
- στεγαστικά	53,316	66,608
- λοιπά καταναλωτικά	14,402	20,561
Ανακτήσεις χρεών		
- μεγάλες επιχειρήσεις	6,279	19,796
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	15,635	14,382
- στεγαστικά	49,240	81,318
- λοιπά καταναλωτικά	13,983	22,478
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	11,482	14,159
Διαχείριση περιουσίας	-	407
	<u>1,106,298</u>	<u>1,223,730</u>

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.10 Ρυθμίσεις/Αναδιάρθρωση (συνέχεια)

2022	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI)	Σύνολο
	€000	€000	€000	€000	€000
Ανά πελατειακό τομέα					
Μεγάλες επιχειρήσεις	-	628,104	50,688	5,590	684,382
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	-	72,727	869	878	74,474
Ιδιώτες					
- στεγαστικά	-	62,312	20,502	2,505	85,319
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	-	20,207	7,653	1,084	28,944
Αναδιρθώσεις χρεών					
- μεγάλες επιχειρήσεις	-	31,637	6,060	10,143	47,840
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	-	7,240	11,918	1,844	21,002
- στεγαστικά	-	19,912	30,649	2,755	53,316
- λοιπά καταναλωτικά	-	4,924	9,021	457	14,402
Ανακτήσεις χρεών					
- μεγάλες επιχειρήσεις	-	-	5,837	442	6,279
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	-	-	14,449	1,186	15,635
- στεγαστικά	-	-	44,191	5,049	49,240
- λοιπά καταναλωτικά	-	-	12,705	1,278	13,983
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	-	10,293	1,188	1	11,482
	-	857,356	215,730	33,212	1,106,298

2021 (αναπροσαρμοσμένα)	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI)	Σύνολο
	€000	€000	€000	€000	€000
Ανά πελατειακό τομέα					
Μεγάλες επιχειρήσεις	6,461	559,311	63,498	-	629,270
Διεθνείς επιχειρήσεις	-	-	4,904	-	4,904
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	-	96,654	5,736	3,972	106,362
Ιδιώτες					
- στεγαστικά	381	97,548	38,276	2,548	138,753
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	41	29,578	16,181	1,206	47,006
Αναδιρθώσεις χρεών					
- μεγάλες επιχειρήσεις	-	6,941	8,882	6,013	21,836
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	-	8,705	23,410	3,775	35,890
- στεγαστικά	-	13,500	49,746	3,362	66,608
- λοιπά καταναλωτικά	-	5,047	15,088	426	20,561
Ανακτήσεις χρεών					
- μεγάλες επιχειρήσεις	-	-	17,503	2,293	19,796
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	-	-	12,402	1,980	14,382
- στεγαστικά	-	-	70,951	10,367	81,318
- λοιπά καταναλωτικά	-	-	19,313	3,165	22,478
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	-	11,565	2,495	99	14,159
Διαχείριση περιουσίας	-	-	-	407	407
	6,883	828,849	348,385	39,613	1,223,730

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.10 Ρυθμίσεις/Αναδιάρθρωση (συνέχεια)

Πρόβλεψη για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές

	2022	2021
	€000	€000
Στάδιο 1	-	8
Στάδιο 2	13,939	13,349
Στάδιο 3	68,557	120,345
Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI)	11,259	10,218
	93,755	143,920

45.11 Πιστωτική ποιότητα των περιουσιακών στοιχείων του Συγκροτήματος τα οποία εκτίθενται σε πιστωτικό κίνδυνο, εξαιρουμένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες - ανάλυση πιστοληπτικής διαβάθμισης

Καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες και δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες

Οι καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες και τα δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες αναλύονται σύμφωνα με την πιστοληπτική διαβάθμιση των Moody's Investors Service ως ακολούθως:

	2022	2021
	€000	€000
Aaa - Aa3	84,543	105,759
A1 - A3	25,249	84,629
Baa1 - Baa3	36,544	3,333
Ba1 - Ba3	9,491,444	9,095,864
B1 - B3	358	19,160
Caa - C	2,192	6,078
Χωρίς διαβάθμιση	1,715	37,474
Λοιπά εισηρακτέα από τράπεζες	38,307	27,303
	9,680,352	9,379,600

Όλες οι καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες και δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες κατηγοριοποιούνται στο Στάδιο 1 (Σημ. 19).

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.11 Πιστωτική ποιότητα των περιουσιακών στοιχείων του Συγκροτήματος τα οποία εκτίθενται σε πιστωτικό κίνδυνο, εξαιρουμένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες - ανάλυση πιστοληπτικής διαβάθμισης (συνέχεια)

Ομόλογα

Οι επενδύσεις σε ομόλογα αναλύονται ως ακολούθως:

	2022	2021
	€000	€000
<i>Πιστοληπτική διαβάθμιση των Moody's</i>		
Aaa – Aa3	1,109,706	836,676
A1 – A3	397,831	254,956
Baa1 – Baa3	88,422	78,301
Ba1 – Ba3	886,419	735,663
B1 – B3	14,243	-
Χωρίς διαβάθμιση	12,241	24,792
	2,508,862	1,930,388
<i>Εκδόθηκαν από:</i>		
- Κυπριακή κυβέρνηση	832,113	735,661
- Άλλες κυβερνήσεις	425,460	311,108
- Τράπεζες και άλλους οργανισμούς	1,251,289	883,619
	2,508,862	1,930,388
<i>Κατηγοριοποιούνται ως:</i>		
Επενδύσεις που υποχρεωτικά επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	8,968	6,034
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων	453,775	733,080
Επενδύσεις σε αποσβεσμένο κόστος	2,046,119	1,191,274
	2,508,862	1,930,388

	Εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων	Αποσβεσμένο κόστος
	Στάδιο 1	Στάδιο 1
2022	€000	€000
Aaa – Aa3	85,199	1,015,539
A1 – A3	41,947	355,884
Baa1 – Baa3	856	87,566
Ba1 – Ba3	325,773	560,646
Ba1 – Ba3	-	14,243
Χωρίς διαβάθμιση	-	12,241
	453,775	2,046,119

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.11 Πιστωτική ποιότητα των περιουσιακών στοιχείων του Συγκροτήματος τα οποία εκτίθενται σε πιστωτικό κίνδυνο, εξαιρουμένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες - ανάλυση πιστοληπτικής διαβάθμισης (συνέχεια)

	Εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων	Αποσβεσμένο κόστος		
		Στάδιο 1	Στάδιο 1	Στάδιο 2
2021	€000	€000	€000	€000
Aaa – Aa3	235,297	595,845	-	595,845
A1 – A3	57,757	197,199	-	197,199
Baa1 – Baa3	31,318	46,983	-	46,983
Ba1 – Ba3	408,708	278,491	48,463	326,954
Χωρίς διαβάθμιση	-	24,293	-	24,293
	733,080	1,142,811	48,463	1,191,274

46. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς είναι ο κίνδυνος ζημιάς που προκύπτει από αρνητικές μεταβολές στις τιμές αγοράς από αλλαγές στα επιτόκια, στις τιμές ξένου συναλλάγματος και στις τιμές ακινήτων και αξιών. Το τμήμα Κινδύνου Αγοράς είναι υπεύθυνο για την παρακολούθηση του κινδύνου στα χρηματοοικονομικά μέσα που προκύπτει από αυτές τις αλλαγές με στόχο την ελαχιστοποίηση της επίδρασης στα κέρδη και τα κεφάλαια. Το τμήμα παρακολουθεί επίσης τον κίνδυνο ρευστότητας και τον πιστωτικό κίνδυνο από αντισυμβαλλόμενους και χώρες. Το τμήμα είναι επίσης υπεύθυνο για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης με τις διάφορες πολιτικές και διαδικασίες που αφορούν τον κίνδυνο της αγοράς.

Κίνδυνος επιτοκίων

Ο κίνδυνος επιτοκίων αναφέρεται στον τρέχοντα ή μελλοντικό κίνδυνο για τα κεφάλαια και κέρδη του Συγκροτήματος που προκύπτει από τις αρνητικές μεταβολές των επιτοκίων που επηρεάζουν τις θέσεις του τραπεζικού χαρτοφυλακίου του Συγκροτήματος.

Ο κίνδυνος επιτοκίων επιμετρείται κυρίως με βάση την επίδραση στα καθαρά έσοδα από τόκους και την επίδραση στην οικονομική αξία. Επιπρόσθετα από την πιο πάνω επιμέτρηση, ο κίνδυνος επιτοκίων επίσης επιμετρείται με τη μέθοδο ανάλυσης ευαισθησίας του επιτοκίου (gap analysis), όπου τα περιουσιακά στοιχεία, οι υποχρεώσεις και στοιχεία εκτός ισολογισμού, κατηγοριοποιούνται σύμφωνα με την υπόλοιπη περίοδο αναπροσαρμογής. Τα στοιχεία που δεν είναι ευαίσθητα στις μεταβολές των επιτοκίων αναγνωρίζονται ως μη ευαίσθητα στοιχεία επιτοκίων (NRS). Υπολογίζεται επίσης η παρούσα αξία ενός σημείου βάσης (PVO1). Ο κίνδυνος επιτοκίου, ελέγχεται μέσω ενός ορίου επιτοκίου του ενός έτους (IRE) για την μέγιστη μείωση των καθαρών εσόδων από τόκους στα διάφορα σενάρια κρίσης επιτοκίων. Τα όρια αυτά καθορίζονται σαν ποσοστό επί των κεφαλαίων του Συγκροτήματος καθώς και σαν ποσοστό επί των καθαρών εσόδων από τόκους. Υπάρχουν διαφορετικά όρια για το Ευρώ και για το Δολάριο Αμερικής.

46. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος αγοράς (συνέχεια)

Ανάλυση ευαισθησίας

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει την επίδραση στα καθαρά έσοδα από τόκους του Συγκροτήματος, για περίοδο ενός έτους, ως αποτέλεσμα λογικά αναμενόμενων μεταβολών στα επιτόκια του Ευρώ και του Δολαρίου Αμερικής, που είναι τα κύρια νομίσματα, χρησιμοποιώντας τις παραδοχές που ισχύουν για την πολιτική του κινδύνου αγοράς για την τρέχουσα και συγκρίσιμη περίοδο:

Νόμισμα	Σενάριο επιτοκίων	Επίδραση στα καθαρά έσοδα από τόκους €000	
		2022 (60 μ.β. για ευρώ και 75 μ.β. για Δολάριο Αμερικής)	2021 (50 μ.β. για ευρώ και 60 μ.β. για Δολάριο Αμερικής)
Όλα	Παράλληλη Μετατόπιση Καμπύλης Αποδόσεων προς τα πάνω (Parallel up)	73,126	35,677
Όλα	Παράλληλη Μετατόπιση Καμπύλης Αποδόσεων προς τα κάτω (Parallel down)	(77,043)	(28,235)
Όλα	Αύξηση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων (Steepening)	(56,569)	(19,944)
Όλα	Μείωση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων (Flattening)	59,657	25,546
Όλα	Μείωση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων με Μετατόπιση της Καμπύλης Αποδόσεων προς τα πάνω αρχικά καταλήγοντας σε μηδενική μετατόπιση σε σχέση με την αρχική Καμπύλη Αποδόσεων (Short up)	70,381	33,182
Όλα	Αύξηση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων με Μετατόπιση της Καμπύλης Αποδόσεων προς τα κάτω αρχικά καταλήγοντας σε μηδενική μετατόπιση σε σχέση με την αρχική Καμπύλη Αποδόσεων (Short down)	(73,896)	(28,169)
Ευρώ	Παράλληλη Μετατόπιση Καμπύλης Αποδόσεων προς τα πάνω (Parallel up)	71,829	34,484
Ευρώ	Παράλληλη Μετατόπιση Καμπύλης Αποδόσεων προς τα κάτω (Parallel down)	(75,343)	(26,230)
Ευρώ	Αύξηση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων (Steepening)	(55,812)	(17,866)
Ευρώ	Μείωση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων (Flattening)	59,132	25,153
Ευρώ	Μείωση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων με Μετατόπιση της Καμπύλης Αποδόσεων προς τα πάνω αρχικά καταλήγοντας σε μηδενική μετατόπιση σε σχέση με την αρχική Καμπύλη Αποδόσεων (Short up)	69,180	32,200
Ευρώ	Αύξηση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων με Μετατόπιση της Καμπύλης Αποδόσεων προς τα κάτω αρχικά καταλήγοντας σε μηδενική μετατόπιση σε σχέση με την αρχική Καμπύλη Αποδόσεων (Short down)	(72,216)	(25,208)

46. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος αγοράς (συνέχεια)

Νόμισμα	Σενάριο επιτοκίων	Επίδραση στα καθαρά έσοδα έσοδα από τόκους €000	
		2022 (60 μ.β. για ευρώ και 75 μ.β. για Δολάριο Αμερικής)	2021 (50 μ.β. για ευρώ και 60 μ.β. για Δολάριο Αμερικής)
Δολάριο Αμερικής	Παράλληλη Μετατόπιση Καμπύλης Αποδόσεων προς τα πάνω (Parallel up)	1,298	1,193
Δολάριο Αμερικής	Παράλληλη Μετατόπιση Καμπύλης Αποδόσεων προς τα κάτω (Parallel down)	(1,700)	(2,005)
Δολάριο Αμερικής	Αύξηση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων (Steepening)	(757)	(2,078)
Δολάριο Αμερικής	Μείωση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων (Flattening)	525	393
Δολάριο Αμερικής	Μείωση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων με Μετατόπιση της Καμπύλης Αποδόσεων προς τα πάνω αρχικά καταλήγοντας σε μηδενική μετατόπιση σε σχέση με την αρχική Καμπύλη Αποδόσεων (Short up)	1,202	982
Δολάριο Αμερικής	Αύξηση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων με Μετατόπιση της Καμπύλης Αποδόσεων προς τα κάτω αρχικά καταλήγοντας σε μηδενική μετατόπιση σε σχέση με την αρχική Καμπύλη Αποδόσεων (Short down)	(1,680)	(2,961)

Οι παραπάνω μεταβλητές ενσωματώνουν παραδοχές για τη μετακύλιση μέσω μεταβολής των προθεσμιακών καταθέσεων.

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει την επίδραση στο κεφάλαιο του Συγκροτήματος από λογικά αναμενόμενες μεταβολές στα επιτόκια του Ευρώ και του Δολαρίου Αμερικής με βάση τα πρότυπα αναφοράς της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (EAT):

Νόμισμα	Σενάριο επιτοκίων	Επίδραση στα ίδια κεφάλαια €000	
		2022 (60 μ.β. για ευρώ και 75 μ.β. για Δολάριο Αμερικής)	2021 (50 μ.β. για ευρώ και 60 μ.β. για Δολάριο Αμερικής)
Όλα	Παράλληλη Μετατόπιση Καμπύλης Αποδόσεων προς τα πάνω (Parallel up)	31,739	(14,964)
Όλα	Παράλληλη Μετατόπιση Καμπύλης Αποδόσεων προς τα κάτω (Parallel down)	(68,581)	23,698
Όλα	Αύξηση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων (Steepening)	11,884	(9,300)
Όλα	Μείωση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων (Flattening)	369	8,986
Όλα	Μείωση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων με Μετατόπιση της Καμπύλης Αποδόσεων προς τα πάνω αρχικά καταλήγοντας σε μηδενική μετατόπιση σε σχέση με την αρχική Καμπύλη Αποδόσεων (Short up)	27,212	3,616
Όλα	Αύξηση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων με Μετατόπιση της Καμπύλης Αποδόσεων προς τα κάτω αρχικά καταλήγοντας σε μηδενική μετατόπιση σε σχέση με την αρχική Καμπύλη Αποδόσεων (Short down)	(35,032)	6,273

46. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος αγοράς (συνέχεια)

Νόμισμα	Σενάριο επιτοκίων	Επίδραση στα ίδια κεφάλαια €000	
		2022 (60 μ.β. για ευρώ και 75 μ.β. για Δολάριο Αμερικής)	2021 (50 μ.β. για ευρώ και 60 μ.β. για Δολάριο Αμερικής)
Ευρώ	Παράλληλη Μετατόπιση Καμπύλης Αποδόσεων προς τα πάνω (Parallel up)	54,878	(18,080)
Ευρώ	Παράλληλη Μετατόπιση Καμπύλης Αποδόσεων προς τα κάτω (Parallel down)	(59,502)	60,603
Ευρώ	Αύξηση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων (Steepening)	23,018	(7,836)
Ευρώ	Μείωση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων (Flattening)	526	17,714
Ευρώ	Μείωση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων με Μετατόπιση της Καμπύλης Αποδόσεων προς τα πάνω αρχικά καταλήγοντας σε μηδενική μετατόπιση σε σχέση με την αρχική Καμπύλη Αποδόσεων (Short up)	47,696	2,234
Ευρώ	Αύξηση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων με Μετατόπιση της Καμπύλης Αποδόσεων προς τα κάτω αρχικά καταλήγοντας σε μηδενική μετατόπιση σε σχέση με την αρχική Καμπύλη Αποδόσεων (Short down)	(28,040)	26,386
Δολάριο Αμερικής	Παράλληλη Μετατόπιση Καμπύλης Αποδόσεων προς τα πάνω (Parallel up)	8,599	6,232
Δολάριο Αμερικής	Παράλληλη Μετατόπιση Καμπύλης Αποδόσεων προς τα κάτω (Parallel down)	(9,079)	(6,604)
Δολάριο Αμερικής	Αύξηση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων (Steepening)	750	(1,464)
Δολάριο Αμερικής	Μείωση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων (Flattening)	212	258
Δολάριο Αμερικής	Μείωση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων με Μετατόπιση της Καμπύλης Αποδόσεων προς τα πάνω αρχικά καταλήγοντας σε μηδενική μετατόπιση σε σχέση με την αρχική Καμπύλη Αποδόσεων (Short up)	6,727	4,998
Δολάριο Αμερικής	Αύξηση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων με Μετατόπιση της Καμπύλης Αποδόσεων προς τα κάτω αρχικά καταλήγοντας σε μηδενική μετατόπιση σε σχέση με την αρχική Καμπύλη Αποδόσεων (Short down)	(6,992)	(6,920)

Η συνολική επίδραση στα ίδια κεφάλαια υπολογίστηκε βάσει των οδηγιών της EAT προσθέτοντας την αρνητική και 50% της θετικής επίδρασης του κάθε σεναρίου.

Επιπρόσθετα από τις πιο πάνω διακυμάνσεις στα καθαρά έσοδα από τόκους οι μεταβολές στα επιτόκια μπορούν να επιφέρουν μεταβολές στην εύλογη αξία των επενδύσεων που ταξινομήθηκαν ως επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (περιλαμβανομένων των επενδύσεων προς εμπορία) και στην εύλογη αξία παράγωγων χρηματοοικονομικών μέσων.

Τυχόν μεταβολές στα επιτόκια της αγοράς επηρεάζουν επίσης τα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος. Η επίδραση στα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος προκύπτει από μεταβολές στην εύλογη αξία ομολόγων με σταθερό επιτόκιο που ταξινομήθηκαν ως επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων.

Η ανάλυση ευαισθησίας βασίζεται στην παραδοχή μιας παράλληλης μετακίνησης της καμπύλης απόδοσης επιτοκίων. Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει την επίδραση στα κέρδη/ζημιές πριν τη φορολογία και στα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος, από λογικά αναμενόμενες μεταβολές στα επιτόκια των κύριων νομισμάτων.

46. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος αγοράς (συνέχεια)

<i>Παράλληλη μεταβολή στα επιτόκια ((αύξηση)/μείωση στα καθαρά έσοδα από τόκους)</i>	Επίδραση στα κέρδη/ζημιές πριν την φορολογία	Επίδραση στα ίδια κεφάλαια
2022	€000	€000
+0.75% στο Δολάριο Αμερικής		
+0.6% στο Ευρώ		
+0.4% στην Αγγλική Στερλίνα	(466)	(394)
-0.75% στο Δολάριο Αμερικής		
-0.6% στο Ευρώ		
-0.4% στην Αγγλική Στερλίνα	466	386

<i>Παράλληλη μεταβολή στα επιτόκια ((αύξηση)/μείωση στα καθαρά έσοδα από τόκους)</i>	Επίδραση στα κέρδη/ζημιές πριν την φορολογία	Επίδραση στα ίδια κεφάλαια
2021	€000	€000
+0.6% στο Δολάριο Αμερικής		
+0.5% στο Ευρώ		
+1.0% στην Αγγλική Στερλίνα	1,219	(739)
-0.6% στο Δολάριο Αμερικής		
-0.5% στο Ευρώ		
-1.0% στην Αγγλική Στερλίνα	(782)	739

Μεταρρύθμιση αναφοράς επιτοκίου

Το διατραπεζικό επιτόκιο Λονδίνου (LIBOR) και το διατραπεζικό επιτόκιο Ευρώ (EURIBOR) (συλλογικά αναφέρονται ως IBORs) αποτελούν αντικείμενο διεθνών, εθνικών και άλλων κανονιστικών οδηγιών και προτάσεων για μεταρρύθμιση. Ορισμένες από αυτές τις μεταρρυθμίσεις είναι ήδη σε ισχύ, ενώ άλλες δεν έχουν ακόμη εφαρμοστεί όπως εξηγείται παρακάτω. Αυτές οι μεταρρυθμίσεις ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα αυτά τα επιτόκια αναφοράς να έχουν διαφορετική απόδοση από ότι στο παρελθόν ή να παύσουν να υπάρχουν εντελώς ή να έχουν άλλες συνέπειες που δεν μπορούν να προβλεφθούν.

Όσον αφορά τη μεταρρύθμιση του LIBOR, οι επόπτες και ομάδες εργασίας του κλάδου έχουν προσδιορίσει εναλλακτικά σημεία αναφοράς επιτοκίου. Στις 5 Μαρτίου 2021 η Αρχή Χρηματοοικονομικής Συμπεριφοράς (FCA) επιβεβαίωσε ότι όλες οι ρυθμίσεις LIBOR είτε θα παύσουν να παρέχονται από οποιονδήποτε διαχειριστή είτε δεν θα είναι πλέον αντιπροσωπευτικές για την υποκείμενη αγορά που σκοπεύουν να επιμετρήσουν:

- i. αμέσως μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2021, στην περίπτωση όλων των ρυθμίσεων σε στερλίνα, ευρώ, Ελβετικό φράγκο και Ιαπωνικό γιεν, καθώς και τις ρυθμίσεις 1 εβδομάδας και 2 μηνών σε δολάριο Αμερικής; και
- ii. αμέσως μετά τις 30 Ιουνίου 2023, στην περίπτωση των υπόλοιπων ρυθμίσεων σε Δολάριο Αμερικής.

Τον Οκτώβριο του 2021, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προσδιόρισε εκ νόμου αντικατάσταση για ορισμένες ρυθμίσεις του CHF LIBOR.

Στις 16 Νοεμβρίου 2021, η Αρχή Χρηματοοικονομικής Συμπεριφοράς του Ηνωμένου Βασιλείου (UK FCA) επιβεβαίωσε ότι θα επιτρέψει την προσωρινή χρήση των συνθετικών GBP και JPY LIBOR σε όλα τα παλαιού τύπου συμβόλαια LIBOR, εκτός από τα παράγωγα υπό εκκαθάριση που δεν έχουν αλλάξει κατά το τέλος ή πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 2021.

Τον Σεπτέμβριο του 2022, η Αρχή Χρηματοοικονομικής Συμπεριφοράς επιβεβαίωσε ότι η δημοσίευση του συνθετικού GBP LIBOR διάρκειας 1 και 6 μηνών θα απαιτηθεί μέχρι το τέλος Μαρτίου 2023, ημερομηνία μετά την οποία αυτές οι ρυθμίσεις θα παύσουν οριστικά. Στις 23 Νοεμβρίου 2022, η Αρχή Χρηματοοικονομικής Συμπεριφοράς ανακοίνωσε την πρόθεσή της (δηλαδή προτάθηκε, δεν έχει επιβεβαιωθεί ακόμη) να συνεχίσει να απαιτεί από τον διαχειριστή του LIBOR, IBA, να δημοσιεύει τη ρύθμιση συνθετικού GBP LIBOR 3 μηνών μέχρι το τέλος Μαρτίου 2024, ημερομηνία μετά την οποία θα παύσει οριστικά.

Στις 23 Νοεμβρίου 2022, η Αρχή Χρηματοοικονομικής Συμπεριφοράς ανακοίνωσε ότι οι τρεις συνθετικές ρυθμίσεις JPY LIBOR θα σταματήσουν στο τέλος τους 2022.

46. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος αγοράς (συνέχεια)

Επίσης, βάσει της νέας τους εξουσίας περιορισμού χρήσης θα απαγόρευαν τη νέα χρήση USD LIBOR από το τέλος του 2021, εκτός από συγκεκριμένες περιπτώσεις. Στις 23 Νοεμβρίου 2022, η Αρχή Χρηματοοικονομικής Συμπεριφοράς ανακοίνωσε την πρότασή της (δηλαδή προτάθηκε, δεν έχει επιβεβαιωθεί ακόμη) να απαιτήσει από το IBA να συνεχίσει να δημοσιεύει τις ρυθμίσεις LIBOR 1 μηνών, 3 μηνών και 6 μηνών USD σε συνθετική βάση μέχρι τα τέλη Σεπτεμβρίου 2024.

Πως το Συγκρότημα διαχειρίζεται τη μετάβαση σε εναλλακτικά σημεία αναφοράς επιτοκίων

Η BOC PCL δημιούργησε ένα έργο για τη διαχείριση της μετάβασης σε εναλλακτικά σημεία αναφοράς επιτοκίου, σύμφωνα με το οποίο ο Διευθυντής Διαχείρισης Διαθέσιμων είναι ο ιδιοκτήτης του έργου και η εποπτεία του έργου ανατέθηκε σε αποκλειστική Συντονιστική Επιτροπή Αναφοράς. Τα κύρια τμήματα που εμπλέκονται στο έργο στο υψηλότερο επίπεδο είναι το Νομικό Τμήμα, η Διαχείριση Διαθέσιμων, η Διαχείριση Κινδύνων, η Οικονομική Διεύθυνση, η Πληροφορική ('IT'), οι Λειτουργικές Εργασίες και οι Επιχειρηματικοί τομείς. Η Επιτροπή Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων ('ALCO') παρακολουθεί το έργο σε τακτική βάση.

Το πρόγραμμα μετάβασης του Συγκροτήματος περιλάμβανε επίσης την κατάρτηση κατάλληλων εναλλακτικών διατάξεων για τις συμβάσεις που αφορούν το LIBOR και μεταβατικούς μηχανισμούς για τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις με κυμαινόμενο επιτόκιο με λήξη μετά το 2021.

Για ανοίγματα σε μη υπό εκκαθάριση παράγωγα απομόχλευσης, το Συγκρότημα έχει συμμορφωθεί με το πρωτόκολλο International Swaps and Derivatives Association (ISDA) που τέθηκε σε ισχύ τον Ιανουάριο του 2021, ενώ για τα παράγωγα υπό εκκαθάριση, η BOC PCL έχει υιοθετήσει την τυποποιημένη προσέγγιση που θα ακολουθηθεί από τον σχετικό οίκο διακανονισμού.

Το Συγκρότημα συνεργάστηκε ενεργά με την πελατειακή του βάση και τους αντισυμβαλλομένους της αγοράς, για την τροποποίηση ουσιαστικά όλων των επηρεαζόμενων συμβολαίων LIBOR (εκτός από τις σχετικές συμβάσεις που αναφέρονται σε USD LIBOR τα οποία θα τερματιστούν στις 30 Ιουνίου 2023) μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2021 για τη μετάβαση σε εναλλακτικά επιτόκια αναφοράς. Οι πιστωτικές συμβατικές διευκολύνσεις σε CHF για τις οποίες η σύμβαση δεν τροποποιήθηκε κατά την πρώτη περίοδο επιτοκίου που ξεκίνησε το 2022 ('tough legacy'), έχουν μετατραπεί στο βασικό επιτόκιο που προβλέπει η νομοθεσία της ΕΕ. Το Συγκρότημα έχει επίσης κάνει τις απαραίτητες ρυθμίσεις για τη μετάβαση των πιστωτικών διευκολύνσεων σε GBP και JPY που δεν τροποποιήθηκαν κατά την πρώτη περίοδο επιτοκίου ('tough legacy') σε εναλλακτικά επιτόκια, ενημερώνοντας την πελατειακή του βάση και διατηρώντας το δικαίωμα να χρησιμοποιήσει ένα βασικό επιτόκιο που προβλέπεται από τη νομοθεσία της ΕΕ σε περίπτωση που οριστεί τέτοιο επιτόκιο στο μέλλον. Συγκεκριμένα, αναμένοντας ότι η ΕΕ ενδέχεται να μην ορίσει εναλλακτικό επιτόκιο για το JPY και το GBP Libor, το Συγκρότημα ενημέρωσε τους πελάτες του για την απόφασή του να μεταβεί στα ίδια εναλλακτικά επιτόκια για πιστωτικές διευκολύνσεις σε JPY και GBP LIBOR ('tough legacy'), εώς εάν ο πελάτης να είχε υπογράψει τη σχετική τροποποίηση της σύμβασης. Αυτό θα διασφαλίσει ότι οι πελάτες δεν θα έχουν διαφορετική μεταχείριση από άλλους πελάτες με διευκολύνσεις με την ίδια διάρκεια σε JPY και GBP LIBOR που έχουν υπογράψει την τροποποίηση της σύμβασής τους. Το Συγκρότημα έχει επίσης προβεί σε επικοινωνία με τους πελάτες για να τους ενημερώσει και να διασφαλίσει την ομαλή μετάβαση των πιστωτικών διευκολύνσεων που δεν βασίζονται στο USD LIBOR, σε RFRs.

Νέα προϊόντα δανεισμού RFR έχουν επίσης εισαχθεί και υιοθετηθεί στα βασικά νομίσματα του Συγκροτήματος.

Το έργο του Συγκροτήματος για τη μετάβαση σε εναλλακτικές αναφορές επιτοκίων επικεντρώνεται τώρα στη μετάβαση των συμβολαίων USD LIBOR πριν από τη προθεσμία του Ιουνίου 2023.

Η BOC PCL διαθέτει ειδικές ομάδες για την υποστήριξη της μετάβασης και τη συνεχή αξιολόγηση, παρακολούθηση και δυναμική διαχείριση των κινδύνων που προκύπτουν από τη μετάβαση, όταν απαιτείται.

Το Συγκρότημα παρακολουθεί επίσης ενεργά τυχόν εξελίξεις της αγοράς και των κανονιστικών ρυθμίσεων που δημοσιεύονται από τους ρυθμιστικούς φορείς καθώς και από τις σχετικές ομάδες εργασίας σε διάφορες δικαιοδοσίες.

Το Συγκρότημα θα συνεχίσει να αξιολογεί, να παρακολουθεί και να διαχειρίζεται δυναμικά τους κινδύνους και να εφαρμόζει συγκεκριμένους ελέγχους μετριασμού όταν απαιτείται, προχωρώντας προς μια ομαλή μετάβαση σε εναλλακτικούς δείκτες αναφοράς.

46. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος αγοράς (συνέχεια)

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει τη σημαντική έκθεση σε μη παράγωγα στοιχεία που επηρεάζονται από τη μεταρρύθμιση, που ακόμη δεν έχουν μεταβιβαστεί σε εναλλακτικά επιτόκια αναφοράς στις 31 Δεκεμβρίου 2022 και 31 Δεκεμβρίου 2021:

2022	USD LIBOR €000	Άλλα LIBOR €000	Σύνολο €000
Μη-παράγωγα Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία			
Δάνεια και απαιτήσεις σε πελάτες	283,509	316	283,825
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες	26,607	4,297	30,904
Σύνολο	310,116	4,613	314,729
Μη-παράγωγες Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις			
Καταθέσεις από τράπεζες	7,416	248	7,664
Σύνολο	7,416	248	7,664

2021	GBP LIBOR €000	USD LIBOR €000	CHF LIBOR €000	Άλλα LIBOR €000	Σύνολο €000
Μη-παράγωγα Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία					
Δάνεια και απαιτήσεις σε πελάτες	92,819	364,113	26,727	1,627	485,286
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες	18,341	87,397	4,984	10,261	120,983
Σύνολο	111,160	451,510	31,711	11,888	606,269
Μη-παράγωγες Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις					
Καταθέσεις από τράπεζες	113	7,658	-	503	8,274
Σύνολο	113	7,658	-	503	8,274

Το EURIBOR είναι σε συμμόρφωση με τον Κανονισμό σχετικά με τους δείκτες που χρησιμοποιούνται ως δείκτες αναφοράς της ΕΕ (EU Benchmarks Regulation) και μπορεί να συνεχίσει να χρησιμοποιείται ως επιτόκιο αναφοράς για υφιστάμενα και νέα συμβόλαια. Το Συγκρότημα, ως εκ τούτου, δεν θεωρεί ότι η έκθεση του στο EURIBOR επηρεάζεται από την μεταρρύθμιση του Κανονισμού BMR.

Τα παράγωγα που πληρούν τα κριτήρια αντισταθμιστικής λογιστικής που θα επηρεαστούν από τη μεταρρύθμιση του IBOR, αναφέρονται στη Σημείωση 21.

Συναλλαγματικός κίνδυνος

Ο συναλλαγματικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος η εύλογη αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών ενός χρηματοοικονομικού μέσου να παρουσιάσει διακυμάνσεις λόγω μεταβολών στις ισοτιμίες ξένου συναλλάγματος.

Για τη διαχείριση του συναλλαγματικού κινδύνου, η Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων (ALCO) έχει εγκρίνει όρια για τη συνολική ανοικτή συναλλαγματική θέση. Τα όρια συναλλαγματικής θέσης είναι χαμηλότερα από αυτά που έχουν καθοριστεί από την ΚΤΚ. Τα όρια αυτά διαχειρίζεται η Υπηρεσία Διαχείρισης Διαθέσιμων και παρακολουθούνται σε καθημερινή βάση από το τμήμα διαχείρισης κινδύνων αγοράς και ρευστότητας.

Το Συγκρότημα δεν διατηρεί χαρτοφυλάκιο εμπορίας συναλλάγματος.

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει τον συναλλαγματικό κίνδυνο που απορρέει από τα χρηματοοικονομικά μέσα του Συγκροτήματος. Η ανάλυση προϋποθέτει λογικά αναμενόμενες μεταβολές στις τιμές συναλλάγματος κύριων νομισμάτων έναντι του Ευρώ, με βάση κυρίως τις ιστορικές διακυμάνσεις των τιμών. Η επίδραση στα κέρδη/ζημιές μετά τη φορολογία περιλαμβάνει τη μεταβολή στα καθαρά έσοδα από τόκους που προκύπτει κατά τη μεταβολή της συναλλαγματικής ισοτιμίας.

46. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος αγοράς (συνέχεια)

Η επίδραση στα ίδια κεφάλαια προκύπτει από αντισταθμιστικά μέσα που χρησιμοποιούνται για να καλύψουν μέρος των καθαρών περιουσιακών στοιχείων των θυγατρικών που το νόμισμα λειτουργίας τους δεν είναι το Ευρώ. Τα καθαρά περιουσιακά στοιχεία των δραστηριοτήτων εξωτερικού επανεκτιμούνται και επηρεάζουν τα ίδια κεφάλαια (με περίπου ίση και αντίθετη επίδραση), αλλά αυτή η επίδραση δεν λαμβάνεται υπόψη στην πιο πάνω ανάλυση ευαισθησίας, γιατί αφορά μόνο χρηματοοικονομικά μέσα που έχουν άμεση επίδραση είτε στα κέρδη/ζημιές μετά τη φορολογία, είτε στα ίδια κεφάλαια.

	Μεταβολή στη συναλλαγματική ισοτιμία	Επίδραση στα κέρδη/ζημιές μετά την φορολογία	Επίδραση στα ίδια κεφάλαια
2022	%	€000	€000
Δολάριο Αμερικής	+10	2,534	-
Ρωσικό Ρούβλι	+70	2,806	-
Ρουμανικό Λέι	+10	3	(349)
Ελβετικό φράγκο	+10	237	-
Αγγλική Στερλίνα	+10	483	-
Ιαπωνικό Γεν	+10	6	-
Άλλα νομίσματα	+10	65	-

Δολάριο Αμερικής	-10	(2,073)	-
Ρωσικό Ρούβλι	-40	(344)	-
Ρουμανικό Λέι	-10	(2)	285
Ελβετικό φράγκο	-20	(356)	-
Αγγλική Στερλίνα	-10	(396)	-
Ιαπωνικό Γεν	-10	(5)	-
Άλλα νομίσματα	-10	(53)	-

	Μεταβολή στη συναλλαγματική ισοτιμία	Επίδραση στα κέρδη/ζημιές μετά την φορολογία	Επίδραση στα ίδια κεφάλαια
2021	%	€000	€000
Δολάριο Αμερικής	+10	1,253	-
Ρωσικό Ρούβλι	+25	2,571	34,656
Ρουμανικό Λέι	+10	-	340
Ελβετικό φράγκο	+5	420	-
Αγγλική Στερλίνα	+10	(70)	-
Ιαπωνικό Γεν	+10	67	-
Άλλα νομίσματα	+10	138	-

	Μεταβολή στη συναλλαγματική ισοτιμία	Επίδραση στα κέρδη/ζημιές μετά την φορολογία	Επίδραση στα ίδια κεφάλαια
	%	€000	€000
Δολάριο Αμερικής	-10	(1,025)	-
Ρωσικό Ρούβλι	-25	(1,543)	(20,793)
Ρουμανικό Λέι	-10	-	(278)
Ελβετικό φράγκο	-5	(380)	-
Αγγλική Στερλίνα	-10	57	-
Ιαπωνικό Γεν	-10	(55)	-
Άλλα νομίσματα	-10	(113)	-

Κίνδυνος τιμών

Κίνδυνος από μεταβολές στις τιμές των μετοχών

Ο κίνδυνος ζημιών από μεταβολές στις τιμές των μετοχών προκύπτει από δυσμενείς μεταβολές στις τιμές των επενδύσεων σε μετοχές που κατέχει το Συγκρότημα.

46. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος αγοράς (συνέχεια)

Οι επενδύσεις σε μετοχές είναι εκτός της διάθεσης ανάληψης κινδύνων του Συγκροτήματος, αλλά μπορούν να αποκτηθούν στο πλαίσιο διαχείρισης προβληματικών δανείων. Το Συγκρότημα παρακολουθεί το τρέχον χαρτοφυλάκιο που αποκτήθηκε από το Συγκρότημα κυρίως ως μέρος της εξαγοράς ορισμένων δραστηριοτήτων της Λαϊκής Τράπεζας ή μέσω προβληματικών δανείων, με στόχο να ρευστοποιήσει σταδιακά όλες τις θέσεις για τις οποίες υπάρχει αγορά. Οι μετοχές πωλούνται από το Συγκρότημα μόλις είναι εφικτό.

Οι μεταβολές στις τιμές μετοχών που ταξινομήθηκαν ως επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων επηρεάζουν τα αποτελέσματα του Συγκροτήματος, ενώ οι μεταβολές στις τιμές των μετοχών στην κατηγορία επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων επηρεάζουν τα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος.

Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται η επίδραση στα κέρδη/ζημιές πριν τη φορολογία και στα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος από μεταβολές στις τιμές των μετοχών που κατέχονται, ως αποτέλεσμα λογικά αναμενόμενων μεταβολών στους σχετικούς χρηματιστηριακούς δείκτες.

	Μεταβολή στον δείκτη %	Επίδραση στα	Επίδραση στα ίδια
		κέρδη/ζημιές πριν την φορολογία €000	κεφάλαια €000
2022			
Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	+50	1	1,383
Χρηματιστήριο Αθηνών	+34	286	-
Χρηματιστήριο Νέας Υόρκης	+23	1,394	-
Άλλα χρηματιστήρια και μη εισηγμένες	+66	2	2,569
Μη-εισηγμένες (Ακίνητα)	+25	-	1,735

Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	-33	(1)	(913)
Χρηματιστήριο Αθηνών	-45	(379)	-
Χρηματιστήριο Νέας Υόρκης	-28	(1,697)	-
Άλλα χρηματιστήρια και μη εισηγμένες	-59	(2)	(2,296)
Μη-εισηγμένες (Ακίνητα)	-10	-	(694)

	Μεταβολή στον δείκτη %	Επίδραση στα	Επίδραση στα ίδια
		κέρδη/ζημιές πριν την φορολογία €000	κεφάλαια €000
2021			
Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	+20	-	645
Χρηματιστήριο Αθηνών	+30	257	-
Χρηματιστήριο Νέας Υόρκης	+20	1,626	-
Άλλα χρηματιστήρια και μη εισηγμένες	+65	46	3,721
Μη-εισηγμένες (Ακίνητα)	+25	-	1,666

Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	-25	(1)	(806)
Χρηματιστήριο Αθηνών	-35	(300)	-
Χρηματιστήριο Νέας Υόρκης	-25	(2,033)	-
Άλλα χρηματιστήρια και μη εισηγμένες	-80	(57)	(4,579)
Μη-εισηγμένες (Ακίνητα)	-10	-	(666)

46. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος αγοράς (συνέχεια)

Κίνδυνος από μεταβολές στις τιμές των ομολόγων

Ο κίνδυνος από μεταβολές στις τιμές των ομολόγων είναι ο κίνδυνος ζημιάς ως αποτέλεσμα δυσμενών μεταβολών στις τιμές των ομολόγων που έχει στην κατοχή του το Συγκρότημα. Οι τιμές των ομολόγων μεταβάλλονται όταν αλλάξει ο πιστωτικός κίνδυνος του εκδότη και/ή όταν αλλάξει το επιτόκιο για τους τίτλους σταθερού επιτοκίου. Το Συγκρότημα επενδύει σημαντικό μέρος των ρευστών περιουσιακών του στοιχείων σε ομόλογα, με υψηλή διαβάθμιση. Η μέση διαβάθμιση των ομολόγων του Συγκροτήματος στις 31 Δεκεμβρίου 2022 με βάση τις πιστοληπτικές διαβαθμίσεις του οίκου Moody's Investors Service ήταν A2 (2021: A3). Η μέση διαβάθμιση μη συμπεριλαμβανομένων των ομολόγων της Κυπριακής Κυβέρνησης και μη διαβαθμισμένων συναλλαγών στις 31 Δεκεμβρίου 2022 ήταν Aa2 (2021: Aa2). Περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τις αξιολογήσεις χρεογράφων γνωστοποιούνται στη Σημείωση 45.11.

Οι μεταβολές στις τιμές ομολόγων που ταξινομήθηκαν ως επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, επηρεάζουν τα αποτελέσματα του Συγκροτήματος, ενώ οι διακυμάνσεις στις τιμές ομολόγων που ταξινομήθηκαν ως επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων επηρεάζουν τα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος.

Στον πίνακα πιο κάτω παρουσιάζεται η επίδραση στα κέρδη/ζημιές πριν τη φορολογία και τα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος από λογικά αναμενόμενες μεταβολές στις τιμές των ομολόγων που είναι το μέγιστο ποσό μεταξύ του Monte Carlo CVAR (χρησιμοποιώντας ένα διάστημα εμπιστοσύνης 97.5%) και ο Συστηματικός κίνδυνος Ρευστότητας σύμφωνα με το μοντέλο Εσωτερικού Κινδύνου που εκτελείται σε επίπεδο ομολόγου.

2022	Επίδραση στα κέρδη/ζημιές πριν την φορολογία	Επίδραση στα ίδια κεφάλαια
	€000	€000
Θετικό σενάριο		
Για ονομαστικά ομόλογα Aa3 και άνω	3,621	4,192
Για ονομαστικά ομόλογα A3 και άνω	1,733	3,324
Για ονομαστικά ομόλογα Baa1 και κάτω	7	2,467
Για Κυπριακά Κυβερνητικά Ομόλογα	-	34,179
Αρνητικό σενάριο		
Για ονομαστικά ομόλογα Aa3 και άνω	(3,621)	(4,192)
Για ονομαστικά ομόλογα A3 και άνω	(1,733)	(3,324)
Για ονομαστικά ομόλογα Baa1 και κάτω	(7)	(2,467)
Για Κυπριακά Κυβερνητικά Ομόλογα	-	(34,179)

2021	Επίδραση στα κέρδη/ζημιές πριν την φορολογία	Επίδραση στα ίδια κεφάλαια
	€000	€000
Θετικό σενάριο		
Για ονομαστικά ομόλογα Aa3 και άνω	2,383	4,093
Για ονομαστικά ομόλογα A3 και άνω	2,722	2,627
Για ονομαστικά ομόλογα Baa3 και άνω	31	4,183
Για Κυπριακά Κυβερνητικά Ομόλογα	-	22,758
Αρνητικό σενάριο		
Για ονομαστικά ομόλογα Aa3 και άνω	(2,383)	(4,093)
Για ονομαστικά ομόλογα A3 και άνω	(2,722)	(2,627)
Για ονομαστικά ομόλογα Baa3 και άνω	(31)	(4,183)
Για Κυπριακά Κυβερνητικά Ομόλογα	-	(22,758)

Άλλοι μη μετοχικοί τίτλοι κίνδυνος τιμών

Στον πίνακα πιο κάτω παρουσιάζεται η επίδραση στα κέρδη/ζημιές πριν τη φορολογία και τα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος από μία μεταβολή στην τιμή των άλλων μη μετοχικών τίτλων ως αποτέλεσμα λογικών αναμενόμενων μεταβολών στους σχετικούς χρηματιστηριακούς δείκτες.

46. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος αγοράς (συνέχεια)

2022	Μεταβολή στον δείκτη	Επίδραση στα κέρδη/ζημιές πριν την φορολογία	Επίδραση στα ίδια κεφάλαια
	%	€000	€000
Άλλα (μη μετοχικοί τίτλοι)	+23	2,063	-
Άλλα (μη μετοχικοί τίτλοι)	-28	(2,511)	-
2021			
Άλλα (μη μετοχικοί τίτλοι)	+20	1,107	-
Άλλα (μη μετοχικοί τίτλοι)	-25	(1,384)	-

Κίνδυνος τιμών ακινήτων

Σημαντικό μέρος του χαρτοφυλακίου των δανείων και απαιτήσεων του Συγκροτήματος είναι εξασφαλισμένο με ακίνητα, η πλειονότητα των οποίων βρίσκεται στην Κύπρο. Επιπλέον, το Συγκρότημα κατέχει σημαντικό αριθμό ακινήτων που προκύπτουν κυρίως από δραστηριότητες αναδιάρθρωσης δανείων, την εκποίηση των εξασφαλίσεων στα δάνεια και τις συμφωνίες ανταλλαγής χρέους με ακίνητα. Αυτά τα ακίνητα κατέχονται από το Συγκρότημα κυρίως ως αποθέματα ακινήτων και μερικά κατέχονται ως επενδύσεις σε ακίνητα.

Ο κίνδυνος τιμών ακινήτων είναι ο κίνδυνος να επηρεαστεί η επιχειρηματική και χρηματοοικονομική θέση του Συγκροτήματος από δυσμενείς μεταβολές στη ζήτηση και τις τιμές των ακινήτων ή από κανονιστικές κεφαλαιακές απαιτήσεις που αφορούν αυξημένες επιβαρύνσεις σε σχέση με τα αποθέματα ακινήτων που κατέχει.

47. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης

Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας είναι ο κίνδυνος που προκύπτει από την πιθανή αδυναμία του Συγκροτήματος να αποπληρώσει πλήρως ή έγκαιρα τις τρέχουσες και μελλοντικές υποχρεώσεις του. Στον κίνδυνο αυτό περιλαμβάνεται και η πιθανότητα το Συγκρότημα να χρειαστεί χρηματοδότηση σε υψηλότερο κόστος ή να πωλήσει περιουσιακά στοιχεία με έκπτωση για να αποπληρώσει πλήρως και έγκαιρα τις υποχρεώσεις του.

Αντικατοπτρίζει την πιθανότητα αναντιστοιχίας των εισερχόμενων και εξερχόμενων πληρωμών και λαμβάνει υπόψη τις μη αναμενόμενες καθυστερήσεις στις αποπληρωμές και τις απροσδόκητα υψηλές εκροές. Ο κίνδυνος ρευστότητας περιλαμβάνει τόσο τον κίνδυνο μη αναμενόμενων αυξήσεων στο κόστος χρηματοδότησης του χαρτοφυλακίου των περιουσιακών στοιχείων όσο και τον κίνδυνο μη ρευστοποίησης μιας θέσης σε σωστό χρονικό πλαίσιο, με λογικούς όρους.

Για να περιοριστεί αυτός ο κίνδυνος, η διοίκηση έχει υιοθετήσει την Πολιτική Ρευστότητας για τη διαχείριση περιουσιακών στοιχείων, λαμβάνοντας υπόψη τη ρευστότητα και την παρακολούθηση των ταμειακών ροών και της ρευστότητας σε τακτική βάση. Το Συγκρότημα έχει αναπτύξει διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου και σχέδια έκτακτης ανάγκης για τη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας.

Διοίκηση και δομή

Το Διοικητικό Συμβούλιο καθορίζει την Πολιτική Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνων Ρευστότητας του Συγκροτήματος η οποία καθορίζει το επίπεδο κινδύνου στο οποίο πρέπει να λειτουργεί το Συγκρότημα.

Το Διοικητικό Συμβούλιο, μέσω της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων, εγκρίνει την Πολιτική Διαχείρισης Ρευστότητας και επανεξετάζει, σε τακτά χρονικά διαστήματα, την κατάσταση ρευστότητας του Συγκροτήματος.

Η Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων (ALCO) είναι υπεύθυνη για να καθορίζει τις πολιτικές για αποτελεσματική διαχείριση και παρακολούθηση της ρευστότητας στο Συγκρότημα.

Η Υπηρεσία Διαχείρισης Διαθεσίμων είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση της ρευστότητας σε επίπεδο Συγκροτήματος, διασφαλίζοντας τη συμμόρφωση με εσωτερικές πολιτικές και εποπτικές απαιτήσεις αναφορικά με τη ρευστότητα και παρέχοντας καθοδήγηση ως προς τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται αναφορικά με τις ανάγκες ρευστότητας. Η Υπηρεσία Διαχείρισης Διαθεσίμων αξιολογεί σε συνεχή βάση την επάρκεια των ρευστών διαθεσίμων και προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες για τη διασφάλιση μίας επαρκούς θέσης ρευστότητας.

47. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

Η ρευστότητα παρακολουθείται επίσης από το τμήμα Κινδύνου Αγοράς και Ρευστότητας, για να διασφαλίσει τη συμμόρφωση με τους εσωτερικούς κανονισμούς και όρια, καθώς και τα όρια που θέτουν οι εποπτικές αρχές. Το τμήμα Κινδύνου Αγοράς και Ρευστότητας ενημερώνει τουλάχιστον μηνιαίως την Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων για τη θέση ρευστότητας του Συγκροτήματος. Επίσης παρουσιάζει τα αποτελέσματα των ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων στην Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων τουλάχιστον σε τριμηνιαία βάση.

Η ρευστότητα παρακολουθείται και τυγχάνει διαχείρισης σε συνεχή βάση μέσω:

- (i) Διάθεση ανάληψης κινδύνου: συστάθηκε η Δήλωση Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνου του Συγκροτήματος με κατάλληλα όρια για τη διαχείριση όλων των κινδύνων, συμπεριλαμβανομένου του κινδύνου ρευστότητας.
- (ii) Πολιτική ρευστότητας: καθορίζει τις αρμοδιότητες για τη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας καθώς και το πλαίσιο, τα όρια και τις παραδοχές των ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων.
- (iii) Όρια ρευστότητας: μια σειρά από εσωτερικά και ρυθμιστικά όρια παρακολουθούνται σε τακτική βάση. Έχει εισαχθεί ένα σύστημα φωτεινού σηματοδότη (RAG), προκειμένου να εντοπίζονται οι περιπτώσεις επιδείνωσης των δεικτών, όπου εφαρμόζεται.
- (iv) Δείκτες έγκαιρης προειδοποίησης: παρακολούθηση μιας σειράς δεικτών για τα πρώτα σημάδια κινδύνου ρευστότητας στην αγορά ή ειδικά για το Συγκρότημα. Αυτοί είναι σχεδιασμένοι για να εντοπίζουν άμεσα την εμφάνιση αυξημένου κινδύνου ρευστότητας ούτως ώστε να μεγιστοποιήσουν το διαθέσιμο χρόνο για την εκτέλεση των κατάλληλων δράσεων για μετριασμό.
- (v) Σχέδιο Ρευστότητας Έκτακτης Ανάγκης: διατήρηση Σχεδίου Ρευστότητας Έκτακτης Ανάγκης το οποίο έχει σχεδιαστεί για να παρέχει ένα πλαίσιο για τον αποτελεσματικό εντοπισμό και διαχείριση μιας κρίσης ρευστότητας. Το σχέδιο αυτό παρέχει ένα σχέδιο επικοινωνίας και περιλαμβάνει τις δράσεις της διοίκησης για τη διαχείριση των πιέσεων ρευστότητας.
- (vi) Σχέδιο Ανάκαμψης: το Συγκρότημα έχει αναπτύξει ένα Σχέδιο Ανάκαμψης, οι βασικοί στόχοι του οποίου είναι, μεταξύ άλλων, να καθορίσει Δείκτες Ανάκαμψης και Έγκαιρης Προειδοποίησης και να καθορίσει εκ των προτέρων μια σειρά από επιλογές για να επιτρέψει στο Συγκρότημα να είναι επαρκώς προετοιμασμένο να ανταποκριθεί σε ακραίες καταστάσεις και να επανέλθει σε βιώσιμη θέση ρευστότητας.

Διαδικασία παρακολούθησης

Καθημερινή

Η καθημερινή παρακολούθηση των άμεσα ρευστών διαθέσιμων είναι σημαντική για να εξασφαλιστεί η απρόσκοπτη συνέχιση των δραστηριοτήτων του Συγκροτήματος. Το Τμήμα Κινδύνου Αγοράς και Ρευστότητας ετοιμάζει μια ημερήσια έκθεση που αναλύει τα εσωτερικά αποθέματα ρευστότητας και τα συγκρίνει με τα αποθέματα της προηγούμενης μέρας. Τα αποτελέσματα αυτής της έκθεσης διατίθενται στα μέλη της Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων και της Υπηρεσίας Διαχείρισης Διαθεσίμων. Επιπρόσθετα η Υπηρεσία Διαχείρισης Διαθεσίμων παρακολουθεί σε καθημερινή βάση και εντός της ημέρας τις πελατειακές εισροές και εκροές στα κύρια νομίσματα που χρησιμοποιούνται από το Συγκρότημα.

Το Τμήμα Κινδύνου Αγοράς και Ρευστότητας διενεργεί επίσης σε καθημερινή βάση ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για κρίση στην τράπεζα, κρίση στην αγορά και συνδυαστικά σενάρια. Η απαίτηση είναι να υπάρχουν επαρκή αποθέματα ρευστότητας για να μπορέσει η BOC PCL να επιβιώσει για δώδεκα μήνες σε περίοδο κρίσης, συμπεριλαμβανομένης της ικανότητας να αυξήσει τη χρηματοδότηση για όλα τα σενάρια.

Επιπρόσθετα, κατά τη διάρκεια της ημέρας πραγματοποιείται άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για να επιβεβαιωθεί ότι το Συγκρότημα διατηρεί επαρκή αποθέματα ρευστότητας σε άμεσα προσβάσιμη μορφή, που να επιτρέπουν την εκτέλεση των πληρωμών που προκύπτουν κατά τη διάρκεια της ημέρας σε ακραίες καταστάσεις.

Τα αποθέματα ρευστότητας αποτελούνται από: χαρτονομίσματα σε Ευρώ, υπόλοιπα με την ΚΤΚ (εξαιρουμένων των Ελάχιστων Αποθεματικών (MRR)), μη δεσμευμένα μετρητά και διατραπεζικούς τρεχούμενους λογαριασμούς, καθώς και τοποθετήσεις σε χρηματαγορές μέχρι τον ορίζοντα αντοχής, διαθέσιμο πιστωτικό όριο στην ΕΚΤ και μη επιβαρυνόμενα/διαθέσιμα ομόλογα ρευστότητας σε τρέχουσες τιμές αγοράς μείον ένα ποσοστό περικοπής.

47. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

Ο σχεδιασμός των ασκήσεων προσομείωσης ακραίων καταστάσεων ακολουθεί τις οδηγίες και βασίζεται στους κινδύνους ρευστότητας που αναγνωρίζονται διεθνώς από την Προληπτική Εποπτική Αρχή (Prudential Regulation Authority, PRA) και την EAT. Επιπρόσθετα, λαμβάνει υπόψη τις οδηγίες της ΔΕΕΑ και την Ετήσια Διαδικασία Καθορισμού Κινδύνων του Συγκροτήματος. Οι παραδοχές των ασκήσεων προσομείωσης ακραίων καταστάσεων εξετάζονται σε ετήσια βάση και εγκρίνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο μέσω της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων. Κάθε φορά που κρίνεται αναγκαίο να τροποποιηθούν οι παραδοχές κατά τη διάρκεια του έτους, ζητείται έγκριση από την Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων και την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου. Οι κύριοι παράγοντες που λαμβάνονται υπόψη στα διάφορα σενάρια είναι: εκροές καταθέσεων, χρηματοδότηση από αγορές (wholesale funding), αποπληρωμές δανείων, ανειλημμένες υποχρεώσεις εκτός ισολογισμού, εμπορεύσιμα χρεόγραφα, καλυμμένα ομόλογα ίδιας έκδοσης, επιπρόσθετες πιστωτικές απαιτήσεις, διατραπεζικές απαιτήσεις και εξασφαλίσεις μετρητών για παράγωγα και συμφωνίες επαναγοράς.

Εβδομαδιαία

Το Τμήμα Κινδύνου Αγοράς και Ρευστότητας ετοιμάζει κατάσταση που παρουσιάζει το επίπεδο ρευστών περιουσιακών στοιχείων περιλαμβανομένων διατραπεζικών τρεχούμενων λογαριασμών πιστωτικών ιδρυμάτων βάσει των ορισμών του Δείκτη Κάλυψης Ρευστότητας ('ΔΚΡ').

Μηνιαία

Το τμήμα Κινδύνου Αγοράς και Ρευστότητας ετοιμάζει εκθέσεις για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης με εσωτερικούς και εποπτικούς δείκτες ρευστότητας, οι οποίες υποβάλλονται στην Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων, στην Εκτελεστική Επιτροπή και στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου. Υπολογίζονται επίσης οι αναμενόμενες ροές σε σενάρια ακραίων καταστάσεων και συγκρίνονται με τα διαθέσιμα αποθέματα ρευστότητας για τον υπολογισμό των ημερών επιβίωσης. Επίσης παρουσιάζονται τα ποσοστά ανανέωσης των καταθέσεων τακτής προθεσμίας, το ποσοστό των καταθέσεων των Διεθνών Τραπεζικών Εργασιών προς το σύνολο των καταθέσεων και το ποσοστό καταθέσεων άμεσης πρόσβασης. Στην Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων παρουσιάζεται επίσης η αναντιστοιχία ρευστότητας υπό τη μορφή της κατάστασης του Πίνακα Ληκτότητας (για συμβατικές και συμπεριφορικές ταμειακές ροές) και η προκύπτουσα μηνιαία αναντιστοιχία μεταξύ των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων συγκρίνεται με την αναντιστοιχία του προηγούμενου μήνα.

Το Τμήμα Κινδύνου Αγοράς και Ρευστότητας ετοιμάζει επίσης μία μηνιαία κατάσταση ρευστότητας, η οποία υποβάλλεται στην ΕΚΤ. Η κατάσταση αυτή περιλαμβάνει πληροφόρηση για την ανάλυση καταθέσεων, πληροφόρηση για ταμειακές ροές, περίοδο επιβίωσης, ΔΚΡ, ανανέωση χρηματοδότησης, χρηματοδοτικό κενό (μέσω της ανάλυσης του Πίνακα Ληκτότητας) και συγκέντρωση χρηματοδότησης και λεπτομέρειες για τις εξασφαλίσεις. Η κατάσταση καταλήγει σε συμπέρασμα αναφορικά με τη συνολική κατάσταση ρευστότητας της ΒΟC PCL και περιγράφει τα μέτρα που υλοποιούνται και θα υλοποιηθούν βραχυπρόθεσμα για τη βελτίωση της κατάστασης ρευστότητας, όπου χρειάζεται.

Το Τμήμα Κινδύνου Αγοράς και Ρευστότητας ενημερώνει μηνιαίως την ΚΤΚ/ΕΚΤ για τον ΔΚΡ και για τα Πρόσθετα Μέτρα Παρακολούθησης της Ρευστότητας.

Τριμηνιαία

Τα αποτελέσματα των ασκήσεων προσομείωσης ακραίων καταστάσεων για κρίση παρουσιάζονται στην Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων και στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου σε τριμηνιαία βάση ως μέρος της τριμηνιαίας θεώρησης της Εσωτερικής Διαδικασίας Αξιολόγησης Ρευστότητας Επάρκειας (ΕΔΑΡΕ). Επιπλέον, το τμήμα Κινδύνου Αγοράς και Ρευστότητας ενημερώνει την ΚΤΚ/ΕΚΤ σε τριμηνιαία βάση για τον Δείκτη Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης (ΔΚΣΧ).

Ετήσια

Το Συγκρότημα ετοιμάζει σε ετήσια βάση το πακέτο για την ΕΔΑΡΕ. Το πακέτο ΕΔΑΡΕ δίνει μία συνολική εικόνα της επάρκειας της ρευστότητας του Συγκροτήματος τόσο σε συνθήκες κανονικότητας όσο και σε συνθήκες κρίσης. Στο πλαίσιο της έκθεσης ΕΔΑΡΕ το Συγκρότημα αξιολογεί τον κίνδυνο ρευστότητας εντός ενός πλαισίου καθιερωμένων πολιτικών και διαδικασιών για τον προσδιορισμό, την επιμέτρηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της ρευστότητας όπως καθορίστηκαν από το ίδρυμα.

Το Συγκρότημα, σαν μέρος των διαδικασιών του για παρακολούθηση και διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας, διαθέτει Σχέδιο Ρευστότητας Εκτάκτου Ανάγκης (ΣΡΕΑ) για τη διαχείριση δυσκολιών ρευστότητας. Στο σχέδιο αναλύονται τα μέτρα που θα ληφθούν όταν παρουσιαστούν προβλήματα στη ρευστότητα, τα οποία κλιμακώνονται με ειδική σύγκλιση της διευρυμένης Επιτροπής Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων. Το σχέδιο καθορίζει τα μέλη αυτής της επιτροπής καθώς και μια σειρά πιθανών μέτρων που μπορεί να ληφθούν. Το Σχέδιο Ρευστότητας Εκτάκτου Ανάγκης επανεξετάζεται και ελέγχεται τουλάχιστον ετησίως.

47. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

Δείκτες ρευστότητας

Ο ΔΚΡ του Συγκροτήματος υπολογίζεται με βάση τον Κατ' Εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) 2015/61. Είναι σχεδιασμένος με τέτοιο τρόπο ώστε να θεσπίσει ένα ελάχιστο επίπεδο υψηλής ποιότητας ρευστών διαθέσιμων περιουσιακών στοιχείων, αρκετό ώστε να καλύπτει ένα οξύ σενάριο άσκησης προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων διάρκειας 30 ημερών. Η ελάχιστη απαίτηση είναι ίση με 100%. Το Συγκρότημα παρακολουθεί επίσης τη θέση του έναντι του ΔΚΣΧ βάσει του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων ΙΙ (CRR ΙΙ) με ελάχιστη απαίτηση ύψους 100%. Ο ΔΚΣΧ είναι ο δείκτης της διαθέσιμης σταθερής χρηματοδότησης έναντι της απαιτούμενης σταθερής χρηματοδότησης. Ο ΔΚΣΧ έχει αναπτυχθεί για να προωθήσει μια βιώσιμη διάρθρωση ληκτικότητας των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων.

Κίνδυνος χρηματοδότησης

Κίνδυνος χρηματοδότησης είναι ο κίνδυνος το Συγκρότημα να μην έχει επαρκείς σταθερές πηγές χρηματοδότησης ή η πρόσβαση σε πηγές χρηματοδότησης να μην είναι πάντα διαθέσιμη σε λογικό κόστος και έτσι το Συγκρότημα να μην μπορεί να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του, συμπεριλαμβανομένων των ρυθμιστικών υποχρεώσεων (π.χ. ελάχιστη απαίτηση ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων - MREL).

Κύριες πηγές χρηματοδότησης

Στις 31 Δεκεμβρίου 2022 οι κύριες πηγές ρευστότητας του Συγκροτήματος αποτελούνταν από την καταθετική του βάση και τη χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες μέσω πράξεων νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος. Η αγορά κεφαλαίων γίνεται επίσης μια σημαντική πηγή χρηματοδότησης, μετά και την επαναχρηματοδότηση του Δευτεροβάθμιου Κεφαλαίου ύψους €300 εκατ. τον Απρίλιο 2021 και την έκδοση ομολόγου υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας ύψους €300 εκατ. τον Ιούνιο 2021.

Όσο αφορά το ΣΠΠΜΑ ΙΙΙ, η λογιστική αξία της χρηματοδότησης της ΕΚΤ στις 31 Δεκεμβρίου 2022 (μετά την πρόωρη αποπληρωμή του €1 δις μέσα στο Δεκέμβριο 2022) ήταν €1,977 εκατ. (2021: €2,970 εκατ.).

Στις 31 Δεκεμβρίου 2022, η χρηματοδότηση από την αγορά κεφαλαίων ήταν ύψους €820 εκατ. ονομαστικής αξίας (2021: €856 εκατ.). Αυτή περιλαμβάνει τη χρηματοδότηση από Χρεόγραφα Κεφαλαίου 1 ύψους €220 εκατ. που εκδόθηκαν το Δεκέμβριο 2018, τη νέα έκδοση ομολόγου Δευτεροβάθμιου Κεφαλαίου ύψους €300 εκατ. τον Απρίλιο 2021, και το ομόλογο υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας ύψους €300 εκατ. που εκδόθηκε τον Ιούνιο 2021. Τον Ιανουάριο 2022, η ΒΟC PCL αποπλήρωσε το υπόλοιπο ποσό ύψους €36 εκατ. του Δευτεροβάθμιου Κεφαλαίου που εκδόθηκε τον Ιανουάριο 2017.

Χρηματοδότηση προς θυγατρικές

Η χρηματοδότηση από την ΒΟC PCL προς τις θυγατρικές της, για σκοπούς ρευστότητας, είναι πληρωτέα σύμφωνα με τους όρους των σχετικών συμφωνιών.

Οι θυγατρικές μπορούν να προβαίνουν σε διανομές μερισμάτων με τη μορφή μετρητών προς στην ΒΟC PCL, υπό την προϋπόθεση ότι δεν παραβιάζουν τις κανονιστικές απαιτήσεις κεφαλαίου και ρευστότητας, όπου εφαρμόζεται. Ορισμένες θυγατρικές έχουν σύσταση από τη ρυθμιστική τους αρχή να ενεργούν με προσοχή και να ακολουθούν μια συντηρητική προσέγγιση ως προς τη διανομή μερισμάτων και να λάβουν υπόψη τις επιπτώσεις του COVID-19 στα επιχειρηματικά τους μοντέλα, τη φερεγγυότητα, τη ρευστότητα και την οικονομική τους θέση.

Απαιτήσεις εγγυήσεων και άλλες γνωστοποιήσεις

Απαιτήσεις εγγυήσεων

Η λογιστική αξία των επιβαρυνμένων περιουσιακών στοιχείων του Συγκροτήματος στις 31 Δεκεμβρίου 2022 και 31 Δεκεμβρίου 2021, συνοψίζεται πιο κάτω:

	2022	2021
	€000	€000
Μετρητά και άλλα ρευστά διαθέσιμα	73,557	102,463
Επενδύσεις	284,343	1,260,158
Δάνεια και απαιτήσεις	3,273,369	3,126,803
	3,631,269	4,489,424

47. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

Τα μετρητά χρησιμοποιούνται κυρίως για να καλύψουν τις εξασφαλίσεις που χρειάζονται για παράγωγα, για εμπορικές συναλλαγές και εγγυητικές που εκδόθηκαν. Χρησιμοποιούνται επίσης ως μέρος των συμπληρωματικών περιουσιακών στοιχείων για το καλυμμένο ομόλογο. Η μείωση στα μετρητά και άλλα ρευστά περιουσιακά στοιχεία που παρουσιάζονται ως επιβαρυνόμενα περιουσιακά στοιχεία κατά την διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 οφείλεται κυρίως στα μειωμένα επιβαρυνόμενα μετρητά για παράγωγα και εμπορικές συναλλαγές.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2022 και 2021 οι επενδύσεις χρησιμοποιούνταν κυρίως ως εξασφάλιση για τη χρηματοδότηση από την ΕΚΤ ή ως συμπληρωματικά περιουσιακά στοιχεία για το καλυμμένο ομόλογο. Η μείωση στις επενδύσεις που παρουσιάζονται ως επιβαρυνόμενα περιουσιακά στοιχεία κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 οφείλεται στην αφαίρεση ομολόγων από το σύνολο των εξασφαλίσεων στην ΕΚΤ μετά την αποπληρωμή €1 δις της χρηματοδότησης ΣΠΠΜΑ ΙΙΙ τον Δεκέμβριο 2022.

Τα δάνεια και απαιτήσεις που είναι επιβαρυνόμενα στις 31 Δεκεμβρίου 2022 και 2021 χρησιμοποιούνται κυρίως ως εξασφάλιση για τη χρηματοδότηση από την ΕΚΤ και για το καλυμμένο ομόλογο.

Τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες, περιλαμβάνουν ενυπόθηκα δάνεια ονομαστικής αξίας €1,007 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2022 (2021: €1,007 εκατ.) στην Κύπρο, τα οποία έχουν παραχωρηθεί ως εξασφάλιση για την έκδοση του καλυμμένου ομολόγου που εκδόθηκε από την BOC PCL το 2011, στο πλαίσιο του Προγράμματος Έκδοσης Καλυμμένων Ομολόγων. Επίσης, στις 31 Δεκεμβρίου 2022 στεγαστικά δάνεια ονομαστικής αξίας €2,287 εκατ. (2021: €2,091 εκατ.) στην Κύπρο, έχουν παραχωρηθεί ως εξασφάλιση για χρηματοδότηση από την ΕΚΤ (Σημ. 30).

Η BOC PCL διατηρεί Πρόγραμμα Έκδοσης Καλυμμένων Ομολόγων σύμφωνα με τον περί Καλυμμένων Ομολόγων Νόμο της Κύπρου και την περί Καλυμμένων Ομολόγων Οδηγία της ΚΤΚ. Στο πλαίσιο του προγράμματος για την έκδοση καλυμμένων ομολόγων, η BOC PCL έχει εκδομένα καλυμμένα ομόλογα ύψους €650 εκατ. εξασφαλισμένα με ενυπόθηκα οικιστικά δάνεια στην Κύπρο. Τα καλυμμένα ομόλογα έχουν ημερομηνία λήξης στις 12 Δεκεμβρίου 2026 και το επιτόκιο ίσο με το τριμηνιαίο επιτόκιο Euribor πλέον 1.25% σε τριμηνιαία βάση. Στις 9 Αυγούστου 2022, η BOC PCL προχώρησε σε τροποποίηση των ορών και προϋποθέσεων των καλυμμένων ομολόγων μετά την εφαρμογή της οδηγίας (ΕΕ) 2019/2162 στην Κύπρο. Τα καλυμμένα ομόλογα διαπραγματεύονται στο Χρηματιστήριο του Λουξεμβούργου και φέρουν όρους Conditional Pass-Through. Όλα τα ομόλογα κρατούνται από την BOC PCL. Τα καλυμμένα ομόλογα αποτελούν αποδεκτό περιουσιακό στοιχείο για τις πιστοδοτικές πράξεις του Ευρωσυστήματος και έχουν χρησιμοποιηθεί ως εξασφάλιση για δανεισμό από την ΕΚΤ.

Άλλες γνωστοποιήσεις

Οι καταθέσεις από τράπεζες περιλαμβάνουν ποσό ύψους €29,100 χιλ. στις 31 Δεκεμβρίου 2022 (2021: €36,571 χιλ.) που αφορά δανεισμό από διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και παρόμοια ιδρύματα για χρηματοδότηση, με στόχο τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε χρηματοδότηση και τη βελτίωση των συνθηκών χρηματοδότησης των μικρών ή μεσαίων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην Κύπρο. Η λογιστική αξία των αντίστοιχων δανείων που χορηγήθηκαν σε τέτοιες επιχειρήσεις βάσει αυτής της συμφωνίας ανέρχεται σε €55,152 χιλ. στις 31 Δεκεμβρίου 2022 (2021: €71,321 χιλ.).

Ανάλυση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με βάση την εναπομείνουσα συμβατική λήξη

Η ανάλυση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων του Συγκροτήματος με βάση την εναπομείνουσα συμβατική λήξη στις 31 Δεκεμβρίου βασίζεται σε μη προεξοφλημένες ταμειακές ροές, αναλυμένες σε χρονικές ζώνες ανάλογα με τον αριθμό ημερών που απομένουν από τις 31 Δεκεμβρίου μέχρι την ημερομηνία της συμβατικής λήξης.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Η ανάλυση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων δεν συμπεριλαμβάνει οποιεσδήποτε ταμειακές ροές από τόκους εισπρακτέους. Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία έχουν πολύ μεγαλύτερη διάρκεια από τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις και οι ταμειακές ροές από τόκους εισπρακτέους σε μη προεξοφλημένη βάση ξεπερνούν κατά πολύ τις ταμειακές ροές από τόκους πληρωτέους σε μη προεξοφλημένη βάση (με βάση τη συμβατική λήξη των υποχρεώσεων). Ως εκ τούτου, οι μη προεξοφλημένες ταμειακές εισροές από τόκους εισπρακτέους θα υπερβαίνουν κατά πολύ τις μη προεξοφλημένες ταμειακές εκροές σε τόκους που καταβάλλονται, βελτιώνοντας έτσι τεχνητά τη ρευστότητα.

Οι τρεχούμενοι λογαριασμοί, τα παρατραβήγματα και οι καθυστερήσεις παρουσιάζονται στην πρώτη χρονική περίοδο λήξης, η οποία αντικατοπτρίζει τη συμβατική τους λήξη. Τα υπόλοιπα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες αναλύονται σύμφωνα με το συμβατικό πρόγραμμα αποπληρωμής τους.

47. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

Τα δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες αναλύονται σύμφωνα με τις μέρες που απομένουν από τις 31 Δεκεμβρίου μέχρι τη συμβατική ημερομηνία λήξης τους. Ποσά που έχουν τοποθετηθεί ως εξασφάλιση συναλλαγών (κυρίως παραγώγων και δανείων) έχουν κατανεμηθεί στις διάφορες χρονικές ζώνες με βάση είτε τη λήξη τους, είτε αναλογικά σύμφωνα με τις λήξεις των παραγώγων (όπου οι εξασφαλίσεις δεν είχαν συγκεκριμένη λήξη).

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία χωρίς συμβατική λήξη (όπως τις μετοχές) περιλαμβάνονται στο 'πέραν των πέντε ετών', εκτός αν ταξινομούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, όπου σ' αυτή την περίπτωση περιλαμβάνονται στο 'εντός ενός μηνός'.

Οι επενδύσεις ταξινομούνται στην αντίστοιχη χρονική ζώνη, σύμφωνα με τη συμβατική τους ημερομηνία λήξης.

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Όλες οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις για την αποπληρωμή των οποίων απαιτείται προειδοποίηση τοποθετήθηκαν στις σχετικές χρονικές ζώνες ως εάν να είχε δοθεί προειδοποίηση στις 31 Δεκεμβρίου, παρόλο που το Συγκρότημα αναμένει πως οι περισσότεροι πελάτες δεν θα απαιτήσουν αποπληρωμή των υποχρεώσεων προς αυτούς τη συντομότερη δυνατή ημερομηνία. Οι εμπρόθεσμες καταθέσεις τοποθετούνται στις διάφορες χρονικές ζώνες, σύμφωνα με τη συμβατική τους λήξη. Παρόλο που πελάτες μπορεί να ζητήσουν την απόσυρση των καταθέσεων τους πριν τη λήξη (καταβάλλοντας το ανάλογο κόστος σύμφωνα με την κατηγορία καταθέσεων), το Συγκρότημα διατηρεί το δικαίωμα να μην αποδεχτεί το αίτημά τους.

Τα ομολογιακά δάνεια και υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης ταξινομούνται στην αντίστοιχη χρονική ζώνη σύμφωνα με την εναπομένουσα συμβατική ημερομηνία λήξης.

Τα ποσά που παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα δεν συμφωνούν με τα υπόλοιπα στον ισολογισμό γιατί ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει όλες τις ταμειακές ροές (συμπεριλαμβανομένων και των τόκων μέχρι τη λήξη) σε μη προεξοφλημένη βάση.

Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα

Η εύλογη αξία των παραγώγων συμπεριλαμβάνεται στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ή χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στη χρονική ζώνη που αντιστοιχεί στην εναπομένουσα λήξη του παραγώγου.

Παράγωγα διακανονιζόμενα σε μεικτή βάση παρουσιάζονται σε ξεχωριστό πίνακα και οι αντίστοιχες ταμειακές ροές ταξινομούνται στις χρονικές ζώνες, σύμφωνα με τις μέρες που απομένουν μέχρι την είσπραξη ή πληρωμή τους.

Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις

Τα ποσά των ενδεχόμενων και ανειλημμένων υποχρεώσεων περιλαμβάνονται στη χρονική ζώνη που είναι σύμφωνα με την εναπομένουσα συμβατική τους λήξη.

Στη περίπτωση των ορίων δανείων και απαιτήσεων που έχουν εγκριθεί αλλά δεν έχουν ακόμη χρησιμοποιηθεί, το Συγκρότημα έχει το δικαίωμα να τα ακυρώσει κατόπιν σχετικής ειδοποίησης στους πελάτες και ως εκ τούτου περιλαμβάνονται στη χρονική ζώνη 'Σε πρώτη ζήτηση και εντός ενός μηνός'.

47. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

	Σε πρώτη ζήτηση και εντός ενός μηνός	Μεταξύ ενός και τριών μηνών	Μεταξύ τριών μηνών και ενός έτους	Μεταξύ ενός και πέντε ετών	Πέραν των πέντε ετών	Σύνολο
2022	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία						
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	9,541,665	9,624	13,489	1,480	703	9,566,961
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες	134,556	1,340	36	64,558	4,321	204,811
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	187,213	-	-	2,996	-	190,209
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	907,912	219,362	641,301	3,161,840	5,022,837	9,953,252
Εύλογη αξία παράγωγων χρηματοοικονομικών μέσων	507	160	238	10,811	36,437	48,153
Μη εμπορεύσιμες επενδύσεις	42,553	70,637	318,427	1,793,724	288,153	2,513,494
Άλλα περιουσιακά στοιχεία	80,245	13,661	91,843	228,167	1,706	415,622
	10,894,651	314,784	1,065,334	5,263,576	5,354,157	22,892,502
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις						
Καταθέσεις από τράπεζες	144,389	20,320	33,128	215,446	120,895	534,178
Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες	-	-	-	2,028,300	-	2,028,300
Καταθέσεις πελατών	15,096,274	1,591,894	2,278,574	38,116	-	19,004,858
Ομολογιακά δάνεια	-	-	7,500	339,725	-	347,225
Υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης	-	-	19,875	89,626	420,618	530,119
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	10,274	255	9	4,412	1,219	16,169
Υποχρέωση μισθώσεων	665	1,111	4,727	18,350	5,552	30,405
Λοιπές υποχρεώσεις	165,712	17,956	30,684	7,452	3,291	225,095
	15,417,314	1,631,536	2,374,497	2,741,427	551,575	22,716,349
Καθαρές χρηματοοικονομικές (υποχρεώσεις)/ περιουσιακά στοιχεία	(4,522,663)	(1,316,752)	(1,309,163)	2,522,149	4,802,582	176,153

47. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

	Σε πρώτη ζήτηση και εντός ενός μηνός	Μεταξύ ενός και τριών μηνών	Μεταξύ τριών μηνών και ενός έτους	Μεταξύ ενός και πέντε ετών	Πέραν των πέντε ετών	Σύνολο
2021	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία						
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	9,186,073	17,427	23,827	1,997	1,579	9,230,903
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες	197,258	4,921	1,882	69,213	18,358	291,632
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	193,160	-	-	-	6,034	199,194
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	998,098	216,897	689,990	3,282,030	4,649,390	9,836,405
Εύλογη αξία παράγωγων χρηματοοικονομικών μέσων	4,187	322	46	314	1,784	6,653
Μη εμπορεύσιμες επενδύσεις	44,715	52,105	247,055	1,126,177	469,917	1,939,969
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση	227,195	8	451	1,606	21,110	250,370
Άλλα περιουσιακά στοιχεία	80,803	1,785	4,443	304,915	1,518	393,464
	10,931,489	293,465	967,694	4,786,252	5,169,690	22,148,590
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις						
Καταθέσεις από τράπεζες	59,987	16,568	26,426	193,160	170,983	467,124
Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες	-	-	-	2,931,762	-	2,931,762
Καταθέσεις πελατών	13,135,377	1,836,665	2,545,487	16,523	-	17,534,052
Ομολογιακά δάνεια	-	-	7,500	30,000	307,500	345,000
Υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης	38,898	-	19,875	79,500	399,375	537,648
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	2,249	836	1,746	11,925	15,696	32,452
Υποχρέωση μισθώσεων	607	1,160	5,213	19,641	8,018	34,639
Λοιπες υποχρεώσεις	179,195	21,190	30,737	6,582	3,342	241,046
	13,416,313	1,876,419	2,636,984	3,289,093	904,914	22,123,723
Καθαρές χρηματοοικονομικές (υποχρεώσεις)/ περιουσιακά στοιχεία	(2,484,824)	(1,582,954)	(1,669,290)	1,497,159	4,264,776	24,867

	Σε πρώτη ζήτηση και εντός ενός μηνός	Μεταξύ ενός και τριών μηνών	Μεταξύ τριών μηνών και ενός έτους	Μεταξύ ενός και πέντε ετών	Πέραν των πέντε ετών	Σύνολο
2022	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Παράγωγα διακανονιζόμενα σε μεικτή βάση						
<i>Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία</i>						
Συμβατικά ποσά εισπρακτέα	149,604	83,265	1,230	-	-	234,099
Συμβατικά ποσά πληρωτέα	(149,166)	(83,215)	(1,222)	-	-	(233,603)
	438	50	8	-	-	496
<i>Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις</i>						
Συμβατικά ποσά εισπρακτέα	1,034,973	65,093	1,222	-	-	1,101,288
Συμβατικά ποσά πληρωτέα	(1,045,050)	(65,224)	(1,223)	-	-	(1,111,497)
	(10,077)	(131)	(1)	-	-	(10,209)

47. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

	Σε πρώτη ζήτηση και εντός ενός μηνός €000	Μεταξύ ενός και τριών μηνών €000	Μεταξύ τριών μηνών και ενός έτους €000	Μεταξύ ενός και πέντε ετών €000	Πέραν των πέντε ετών €000	Σύνολο €000
2022						
Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις						
<i>Ενδεχόμενες υποχρεώσεις</i>						
Αποδοχές και εγγυήσεις εξ' αποδοχών	1,756	2,890	529	-	-	5,175
Εγγυητικές	145,303	108,220	228,922	130,112	38,662	651,219
<i>Ανειλημμένες υποχρεώσεις</i>						
Ενέγγυες πιστώσεις	1,206	6,900	9,268	-	250	17,624
Όρια δανείων και απαιτήσεων που έχουν εγκριθεί αλλά δεν έχουν ακόμη χρησιμοποιηθεί	1,909,487	-	-	-	-	1,909,487
	2,057,752	118,010	238,719	130,112	38,912	2,583,505

	Σε πρώτη ζήτηση και εντός ενός μηνός €000	Μεταξύ ενός και τριών μηνών €000	Μεταξύ τριών μηνών και ενός έτους €000	Μεταξύ ενός και πέντε ετών €000	Πέραν των πέντε ετών €000	Σύνολο €000
2021						
Παράγωγα διακανονιζόμενα σε μεικτή βάση						
<i>Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία</i>						
Συμβατικά ποσά εισπρακτέα	420,866	55,956	1,498	-	-	478,320
Συμβατικά ποσά πληρωτέα	(416,841)	(55,707)	(1,475)	-	-	(474,023)
	4,025	249	23	-	-	4,297
<i>Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις</i>						
Συμβατικά ποσά εισπρακτέα	576,053	63,521	798	-	-	640,372
Συμβατικά ποσά πληρωτέα	(577,555)	(63,992)	(813)	-	-	(642,360)
	(1,502)	(471)	(15)	-	-	(1,988)

	Σε πρώτη ζήτηση και εντός ενός μηνός €000	Μεταξύ ενός και τριών μηνών €000	Μεταξύ τριών μηνών και ενός έτους €000	Μεταξύ ενός και πέντε ετών €000	Πέραν των πέντε ετών €000	Σύνολο €000
2021						
Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις						
<i>Ενδεχόμενες υποχρεώσεις</i>						
Αποδοχές και εγγυήσεις εξ' αποδοχών	1,599	2,306	720	-	-	4,625
Εγγυητικές	134,280	94,065	247,402	107,768	26,315	609,830
<i>Ανειλημμένες υποχρεώσεις</i>						
Ενέγγυες πιστώσεις	2,007	4,024	3,127	946	1,160	11,264
Όρια δανείων και απαιτήσεων που έχουν εγκριθεί αλλά δεν έχουν ακόμη χρησιμοποιηθεί	1,950,665	-	-	-	-	1,950,665
	2,088,551	100,395	251,249	108,714	27,475	2,576,384

48. Διαχείριση κινδύνων - Ασφαλιστικός κίνδυνος

Ο ασφαλιστικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος όπου σύμφωνα με τους όρους ενός ασφαλιστηρίου συμβολαίου, ένα ασφαλιζόμενο συμβάν θα δημιουργήσει παροχές αβέβαιου μεγέθους σε ακαθόριστη χρονική στιγμή. Ο ασφαλιστικός κίνδυνος είναι, λόγω της φύσης των ασφαλιστηρίων συμβολαίων, τυχαίος και ως εκ τούτου απρόβλεπτος.

Σε ένα χαρτοφυλάκιο ασφαλιστηρίων συμβολαίων όπου εφαρμόζεται η θεωρία των πιθανοτήτων στην τιμολόγηση και τις προβλέψεις, ο κυριότερος κίνδυνος που αντιμετωπίζει το Συγκρότημα είναι οι πραγματικές απαιτήσεις και πληρωμές ωφελημάτων να υπερβούν την λογιστική αξία των ασφαλιστικών υποχρεώσεων. Αυτό μπορεί να συμβεί γιατί η συχνότητα ή η δριμύτητα των απαιτήσεων και ωφελημάτων είναι μεγαλύτερη της αναμενόμενης. Η πραγματοποίηση ασφαλιζόμενων συμβάντων είναι τυχαία και ο πραγματικός αριθμός και το κόστος των απαιτήσεων και ωφελημάτων διαφέρει από χρόνο σε χρόνο σε σύγκριση με αυτά που έχουν υπολογιστεί χρησιμοποιώντας στατιστικές ή αναλογιστικές μεθόδους.

Το Συγκρότημα μειώνει την έκθεσή του στον ασφαλιστικό κίνδυνο μέσω της διασποράς του χαρτοφυλακίου σε μεγάλο αριθμό ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Η μεταβλητότητα του κινδύνου μειώνεται επίσης μέσω της σωστής επιλογής και εφαρμογής στρατηγικής ανάληψης και εκτίμησης κινδύνου (underwriting) καθώς και της χρήσης αντασφάλισης. Παρόλο που το Συγκρότημα κατέχει αντασφαλιστική κάλυψη, δεν απαλλάσσεται από τις άμεσες υποχρεώσεις του προς τους ασφαλιζόμενους και κατά συνέπεια το Συγκρότημα είναι εκτεθειμένο σε πιστωτικό κίνδυνο σε περίπτωση όπου οι αντασφαλιστές αδυνατούν να τηρήσουν τις συμβατικές τους υποχρεώσεις στα πλαίσια αντασφάλισης. Γι' αυτό το λόγο η πιστοληπτική ικανότητα των αντασφαλιστών εκτιμάται λαμβάνοντας υπόψη την οικονομική τους ευρωστία και την πιστοληπτική ικανότητα.

Ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής

Οι κυριότεροι παράγοντες που μπορούν να επηρεάσουν τη συχνότητα απαιτήσεων είναι οι επιδημίες, οι εκτεταμένες αλλαγές στον τρόπο ζωής, πανδημίες και οι φυσικές καταστροφές.

Η στρατηγική ανάληψης και εκτίμησης κινδύνου έχει σχεδιαστεί με τέτοιο τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η διασπορά των κινδύνων αναφορικά με το είδος του κινδύνου και το επίπεδο των ασφαλιζόμενων ωφελημάτων. Αυτό επιτυγχάνεται, σε μεγάλο βαθμό, με ιατρικούς ελέγχους ώστε η παρούσα κατάσταση υγείας και το οικογενειακό ιατρικό ιστορικό να λαμβάνονται υπόψη στην τιμολόγηση των προϊόντων και με συχνή ανασκόπηση των πραγματικών απαιτήσεων και της τιμολόγησης προϊόντων. Το Συγκρότημα διατηρεί το δικαίωμα μη αποδοχής συμβολαίου, επιβολής επιπρόσθετων χρεώσεων και απόρριψης πληρωμής δόλιων απαιτήσεων.

Οι πιο σημαντικοί κίνδυνοι που αφορούν ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ατυχημάτων και υγείας απορρέουν από αλλαγές στον τρόπο ζωής, και από κλιματολογικές και περιβαλλοντικές αλλαγές. Οι κίνδυνοι περιορίζονται με την εφαρμογή αυστηρής στρατηγικής επιλογής και ανάληψης κινδύνου στο στάδιο εκτίμησης κινδύνου και με τον ευρύ έλεγχο και διερεύνηση για πιθανές δόλιες απαιτήσεις.

Το Συγκρότημα χρησιμοποιεί ανάλυση με βάση την κεκτημένη αξία, η οποία παρέχει ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο για την αξιολόγηση και τη διαχείριση των κινδύνων που αντιμετωπίζει, την κατανόηση της αστάθειας των κερδών και τον προγραμματισμό των εργασιών. Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει την ευαισθησία της κεκτημένης αξίας σε μεταβολές παραδοχών που επιδρούν ουσιαστικά στα αποτελέσματα:

Μεταβολή στην κεκτημένη αξία	2022	2021
	€000	€000
Μεταβολή στα επιτόκια +0.25%	184	123
Μεταβολή στα έξοδα +10%	(3,357)	(3,925)
Μεταβολή στα ποσοστά διατηρησιμότητας +10%	(1,792)	(1,298)
Μεταβολή στα ποσοστά θνησιμότητας +10%	(10,603)	(9,367)

Οι πιο πάνω μεταβλητές δεν είναι γραμμικές. Σε κάθε υπολογισμό ευαισθησίας αλλαγών σε βασικές οικονομικές μεταβλητές, όλες οι υπόλοιπες παραδοχές παραμένουν αμετάβλητες, εκτός εάν επηρεάζονται άμεσα από τις αναθεωρημένες οικονομικές συνθήκες.

Αλλαγές σε βασικές μη οικονομικές μεταβλητές δεν περιλαμβάνουν μέτρα τα οποία θα μπορούσαν να ληφθούν από τη διοίκηση για μετριασμό των επιπτώσεων, ούτε λαμβάνονται υπόψη επακόλουθες αλλαγές στη συμπεριφορά των αντισυμβαλλομένων. Σε κάθε υπολογισμό ευαισθησίας, όλες οι υπόλοιπες παραδοχές παραμένουν επομένως αμετάβλητες.

48. Διαχείριση κινδύνων - Ασφαλιστικός κίνδυνος (συνέχεια)

Μερικά από τα σενάρια ευαισθησίας που παρουσιάζονται για τις αλλαγές στις οικονομικές και μη οικονομικές μεταβλητές μπορεί να έχουν επακόλουθες συνέπειες στη βάση αποτίμησης, όταν ένα προϊόν αποτιμάται σε μια ενεργή βάση, η οποία επικαιροποιείται ώστε να αντικατοπτρίζει τις τρέχουσες οικονομικές συνθήκες.

Ενώ το μέγεθος της ανάλυσης ευαισθησίας θα αντανakλά σε μεγάλο βαθμό, το μέγεθος του κλεισίματος της κεκτημένης αξίας, κάθε μεταβλητή θα έχει διαφορετικό αντίκτυπο στις διάφορες συνιστώσες της κεκτημένης αξίας. Επιπλέον, άλλοι παράγοντες, όπως το εγγενές κόστος και η διαχρονική αξία των δικαιωμάτων προαίρεσης και εγγυήσεων, η αναλογία των επενδύσεων μεταξύ μετοχών και ομολόγων και το είδος των ασφαλιστικών εργασιών περιλαμβανομένου για παράδειγμα, το εύρος των ασφαλιστηρίων συμβολαίων με συμμετοχή στα κέρδη σε σχέση με ασφαλιστήρια συμβόλαια χωρίς συμμετοχή στα κέρδη και το βαθμό στον οποίο τα ασφάλιστρα από τα τελευταία επενδύονται σε αντίστοιχα περιουσιακά στοιχεία, θα έχουν επίσης σημαντικό αντίκτυπο στις αναλύσεις ευαισθησίας.

Ασφαλιστήρια συμβόλαια γενικού κλάδου

Οι ασφάλειες γενικού κλάδου επικεντρώνονται στην Κύπρο και οι κύριες απαιτήσεις κατά το 2022 και 2021 αφορούσαν τον κλάδο πυρκαγιάς και άλλης φυσικής ζημιάς σε περιουσιακά στοιχεία, τον κλάδο ευθύνης από μηχανοκίνητα οχήματα και τον κλάδο γενικής ευθύνης.

Η αποδοχή των κινδύνων συνήθως καλύπτει περίοδο 12 μηνών, με εξαίρεση τον κλάδο μεταφερομένων εμπορευμάτων που καλύπτει μικρότερες περιόδους και τον κλάδο ασφάλισης κατά παντός κινδύνου εργολάβων που καλύπτει μεγαλύτερες περιόδους.

Οι υποχρεώσεις για εκκρεμείς απαιτήσεις που προκύπτουν από τα ασφαλιστήρια συμβόλαια που εκδίδει το Συγκρότημα, υπολογίζονται με βάση τις εκτιμήσεις εμπειρογνομόνων και με βάση τα γεγονότα που υφίστανται κατά την ημερομηνία του ισολογισμού. Με την πάροδο του χρόνου οι εκτιμήσεις αυτές αναθεωρούνται και τυχόν αναπροσαρμογές αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις της περιόδου στην οποία προκύπτουν.

Οι κύριες παραδοχές που γίνονται για καθορισμό του ύψους της εκτίμησης κάθε απαίτησης βασίζονται στην εμπειρία του παρελθόντος και τις τάσεις της αγοράς και περιλαμβάνουν το ύψος των δαπανών για το διακανονισμό των απαιτήσεων, τον πληθωρισμό και τον ετήσιο αριθμό απαιτήσεων. Επίσης λαμβάνονται υπόψη εξωτερικοί παράγοντες οι οποίοι μπορεί να επηρεάσουν την εκτίμηση των απαιτήσεων όπως πρόσφατες δικαστικές αποφάσεις και η εισαγωγή νέων νομοθετικών πλαισίων.

Οι υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων είναι ευαίσθητες σε αλλαγές στις πιο πάνω σημαντικές παραδοχές. Η επίδραση αλλαγής ορισμένων παραδοχών όπως η εισαγωγή νέων νομοθετικών πλαισίων και η έκβαση δικαστικών υποθέσεων είναι δύσκολο να εκφραστεί ποσοτικά. Επιπρόσθετα, η καθυστέρηση που παρουσιάζεται συνήθως μεταξύ του χρόνου που επισυμβαίνει η απαίτηση και του χρόνου που αυτή γνωστοποιείται και τελικά αποπληρώνεται, αυξάνουν την αβεβαιότητα που υπάρχει κατά την ημερομηνία αναφοράς.

Ο κίνδυνος ενός ασφαλιστηρίου συμβολαίου γενικού κλάδου προκύπτει από την αβεβαιότητα του ποσού και του χρόνου παρουσίασης της απαίτησης. Κατά συνέπεια, το ύψος του κινδύνου καθορίζεται από τη συχνότητα τέτοιων απαιτήσεων, τη δριμύτητα αλλά και την εξέλιξή τους από τη μία περίοδο στην άλλη.

Για τις ασφάλειες γενικού κλάδου, οι κύριοι κίνδυνοι προκύπτουν από μεγάλα καταστροφικά γεγονότα όπως φυσικές καταστροφές. Αυτοί οι κίνδυνοι ποικίλουν ανάλογα με την τοποθεσία, τον τύπο και τη φύση τους. Η μεταβλητότητα των κινδύνων μετριάζεται με διασπορά του κινδύνου ζημιάς σε ένα μεγάλο χαρτοφυλάκιο ασφαλιστηρίων συμβολαίων, αφού η πιθανότητα να επηρεαστεί σημαντικά ένα μεγάλο χαρτοφυλάκιο με διαφοροποιημένους κινδύνους είναι μικρότερη. Η έκθεση του Συγκροτήματος σε κινδύνους από ασφαλιστήρια συμβόλαια γενικού κλάδου επίσης μετριάζεται με τη λήψη των εξής μέτρων: εφαρμογή αυστηρών κριτηρίων αξιολόγησης και αποδοχής ασφαλιστικών κινδύνων, εφαρμογή μέτρων αυστηρού ελέγχου όλων των απαιτήσεων που προκύπτουν, άμεσος έλεγχος και διαχείριση των απαιτήσεων για μείωση της πιθανότητας αρνητικής εξέλιξης με την πάροδο του χρόνου και χρήση αποτελεσματικών αντασφαλιστικών διευθετήσεων για ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων των κινδύνων, ιδίως για καταστροφικά γεγονότα.

49. Διαχείριση κεφαλαίου

Ο κύριος στόχος της διαχείρισης κεφαλαίου του Συγκροτήματος είναι η διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις σχετικές εποπτικές κεφαλαιακές απαιτήσεις και η διατήρηση υγιών δεικτών κεφαλαιακής επάρκειας έτσι ώστε να καλύπτει τους επιχειρηματικούς κινδύνους και να υποστηρίζει τη στρατηγική του και να μεγιστοποιεί την αξία προς τους μετόχους του.

Οι κανονισμοί κεφαλαιακής επάρκειας σε ισχύ, εφαρμόστηκαν μέσω των Κανονισμών Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) και της Οδηγίας Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRD) οι οποίοι τέθηκαν σε ισχύ την 1 Ιανουαρίου 2014 με κάποιες διατάξεις να εφαρμόζονται σταδιακά. Ο Κανονισμός Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) και η Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRD) ενσωμάτωσαν τα νέα πρότυπα της Βασιλείας III, αναφορικά με κεφάλαια, τη ρευστότητα και τη μόχλευση στο νομοθετικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Ο Κανονισμός Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) καθορίζει τις εποπτικές απαιτήσεις για τήρηση κεφαλαίων, ρευστότητας και μόχλευσης για πιστωτικά ιδρύματα. Ο Κανονισμός Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) ήταν άμεσα εφαρμόσιμος σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ. Η Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRD) ρυθμίζει την πρόσβαση σε δραστηριότητες για λήψη καταθέσεων και θέματα εσωτερικής διακυβέρνησης, συμπεριλαμβανομένων των αμοιβών, της σύνθεσης του διοικητικού συμβουλίου και της διαφάνειας. Σε αντίθεση με τον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR), τα κράτη μέλη ήταν υποχρεωμένα να ενσωματώσουν την Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRD) στη νομοθεσία τους, δίνοντας με αυτό τον τρόπο τη δυνατότητα στην εποπτική αρχή του κάθε κράτους να επιβάλει πρόσθετες απαιτήσεις για κεφαλαιακά αποθέματα.

Στις 27 Ιουνίου 2019, τέθηκαν σε εφαρμογή οι αναθεωρημένοι κανονισμοί (ΕΕ) 2019/876 για το κεφάλαιο και τη ρευστότητα (ο Κανονισμός Κεφαλαιακών Απαιτήσεων II (CRR II) και η Οδηγία (ΕΕ) 2019/878 Κεφαλαιακών Απαιτήσεων V (CRD V)). Επειδή πρόκειται για τροποποιητικό κανονισμό, ισχύουν οι υφιστάμενες διατάξεις του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR), εκτός εάν έχουν τροποποιηθεί από τον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων II (CRR II). Συγκεκριμένες διατάξεις τέθηκαν σε άμεση εφαρμογή (κυρίως σε σχέση με την ελάχιστη απαίτηση ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων (MREL)), αλλά οι περισσότερες αλλαγές τέθηκαν σε εφαρμογή από τον Ιούνιο 2021. Οι βασικές αλλαγές που εισήχθησαν περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, αλλαγές στα κριτήρια καταλληλότητας για τα Κεφάλαια Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1), τα Πρόσθετα Κεφάλαια Κατηγορίας 1 (AT1) και τα Κεφάλαια Κατηγορίας 2 (T2), εισαγωγή απαιτήσεων για την Ελάχιστη Απαίτηση Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL), και τη δεσμευτική απαίτηση για τον Δείκτη Μόχλευσης (όπως ορίζεται στον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR)) και τον Δείκτη Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης (ΔΚΣΧ).

Οι τροποποιήσεις που τέθηκαν σε ισχύ στις 28 Ιουνίου 2021 είναι επιπρόσθετες αυτών που τέθηκαν σε ισχύ τον Ιούνιο 2020, μέσω του Κανονισμού (ΕΕ) 2020/873, ο οποίος, μεταξύ άλλων, επίσπευσε την εφαρμογή ορισμένων τροποποιήσεων του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων II (CRR II) ως αποτέλεσμα της πανδημίας COVID-19. Οι κυριότερες προσαρμογές του Κανονισμού (ΕΕ) 2020/873 που επηρέασαν τους δείκτες κεφαλαίου του Συγκροτήματος σχετίζονται με την επίσπευση της εφαρμογής του νέου συντελεστή έκπτωσης για ΜΜΕ (χαμηλότερα σταθμισμένα ως προς τον κίνδυνο περιουσιακά στοιχεία (RWAs)), με την επέκταση των μεταβατικών ρυθμίσεων του ΔΠΧΑ 9 και την εισαγωγή περαιτέρω μέτρων ελάφρυνσης του αντίκτυπου στον δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετόχων Κατηγορίας 1 (CET1) επιτρέποντας στα ιδρύματα να προσθέτουν στο Κεφάλαιο Κοινών Μετόχων Κατηγορίας 1 (CET1) οποιαδήποτε αύξηση στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές που αναγνωρίστηκαν το 2020 και 2021 σχετικά με τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τους που δεν είναι πιστωτικά απομειωμένα με την σταδιακή μείωση της αναπροσαρμογής να αρχίζει από το 2022 (μείωση αναπροσαρμογής 25% το 2022) και επισπεύδοντας την εφαρμογή των αλλαγών στην εποπτική μεταχείριση των άυλων περιουσιακών στοιχείων λογισμικού, όπως τροποποιήθηκε από τον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων II (CRR II) (τέθηκε σε ισχύ τον Δεκέμβριο 2020). Επιπρόσθετα, ο Κανονισμός (ΕΕ) 2020/873 εισήγαγε προσωρινή χαλάρωση σε σχέση με μη πραγματοποιηθέντα κέρδη και ζημιές σε ανοίγματα σε κεντρικές και τοπικές κυβερνήσεις ή σε τοπικές αρχές που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων και την οποία το Συγκρότημα επέλεξε να υιοθετήσει και εφάρμοσε το τρίτο τρίμηνο του 2020. Η προσωρινή χαλάρωση ήταν σε ισχύ μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2022.

Το Συγκρότημα και η ΒOC PCL έχουν συμμορφωθεί με τις ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις (Πυλώνα I και Πυλώνα II).

49. Διαχείριση κεφαλαίου (συνέχεια)

Τον Οκτώβριο 2021, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υιοθέτησε νομοθετικές προτάσεις για περαιτέρω τροποποιήσεις στον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR), στην Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRD) και στην Οδηγία για Ανάκαμψη και Εξυγίανση Πιστωτικών Ιδρυμάτων και Επιχειρήσεων Επενδύσεων (BRRD) (το 'Τραπεζικό Πακέτο 2021'). Μεταξύ άλλων, το Τραπεζικό Πακέτο 2021 θα εφαρμόσει ορισμένα μέρη της Βασιλείας III που δεν έχουν ακόμη ενσωματωθεί στο δίκαιο της ΕΕ. Το Τραπεζικό Πακέτο 2021 υπόκειται σε τροποποίηση κατά τη διάρκεια των νομοθετικών διαδικασιών της ΕΕ, και το πεδίο εφαρμογής του καθώς και οι όροι του ενδέχεται να αλλάξουν πριν από την εφαρμογή του. Επιπλέον, στην περίπτωση των προτεινόμενων τροποποιήσεων του CRD και του BRRD, οι όροι και η ισχύ τους θα εξαρτηθούν, εν μέρει, από τον τρόπο ενσωμάτωσής τους στη νομοθεσία κάθε κράτους μέλους. Η πρόταση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για τις τροποποιήσεις στον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) και στην Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRD) δημοσιεύτηκε στις 8 Νοεμβρίου 2022. Μέσα στο 2023 αναμένεται η οριστικοποίηση της θέσης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, την οποία θα ακολουθήσει η διαδικασία τριμερούς διαλόγου που τελικά θα καταλήξει στις τελικές εκδόσεις των οδηγιών και των κανονισμών. Αναμένεται ότι το Τραπεζικό Πακέτο 2021 θα τεθεί σε ισχύ την 1 Ιανουαρίου 2025 και ορισμένα μέτρα αναμένεται να υπόκεινται σε μεταβατικές ρυθμίσεις ή να εφαρμοστούν σταδιακά.

Οι θυγατρικές ασφαλιστικές εταιρείες του Συγκροτήματος, οι Γενικές Ασφάλειες Κύπρου Λτδ και η EuroLife Ltd συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις της Υπηρεσίας Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιρειών, περιλαμβανομένου του ελάχιστου περιθωρίου φερεγγυότητας. Η εποπτευόμενη επενδυτική εταιρεία του Συγκροτήματος (ΚΕΠΕΥ), ο Κυπριακός Οργανισμός Επενδύσεων και Αξιών Λτδ (CISCO), συμμορφώνεται με τους ελάχιστους δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας. Η ρυθμιζόμενη εταιρεία του Συγκροτήματος Διαχείρισης ΟΣΕΚΑ και φύλαξης Ταμείων, BOC Asset Management Ltd συμμορφωνόταν με τις εποπτικές κεφαλαιακές απαιτήσεις των νόμων και κανονισμών της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου (ΕΚΚ). Τον Φεβρουάριο 2023, οι εργασίες της BOC Asset Management Ltd απορροφήθηκαν από την CISCO και η BOC Asset Management Ltd διαλύθηκε. Η θυγατρική εταιρεία παροχής υπηρεσιών του Συγκροτήματος, JCC Payment Services Limited, συμμορφώνεται με τις κανονιστικές κεφαλαιακές απαιτήσεις.

Επιπρόσθετες πληροφορίες για τα εποπτικά κεφάλαια παρουσιάζονται στην "Έκθεση Διαχείρισης Κινδύνων και Κεφαλαίου" (μη ελεγμένη), που περιλαμβάνεται στην Ετήσια Οικονομική Έκθεση 2022, και στις 'Γνωστοποιήσεις του Πυλώνα III 2022' (μη ελεγμένες), οι οποίες διατίθενται στην ιστοσελίδα του Συγκροτήματος.

50. Συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα

Τα συνδεδεμένα πρόσωπα του Συγκροτήματος περιλαμβάνουν συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες, βασικά διευθυντικά στελέχη, μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τα συνδεδεμένα τους πρόσωπα. Τα συνδεδεμένα πρόσωπα για τους σκοπούς αυτής της γνωστοποίησης περιλαμβάνουν συζύγους, ανήλικα/εξαρτώμενα τέκνα και εταιρείες στις οποίες μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου/άλλα βασικά διευθυντικά στελέχη κατέχουν άμεσα ή έμμεσα τουλάχιστον το 20% των μετοχών με δικαίωμα ψήφου σε γενική συνέλευση ή ενεργούν ως εκτελεστικοί διευθυντές ή ασκούν έλεγχο των οντοτήτων με οποιονδήποτε τρόπο.

Τα συνδεδεμένα πρόσωπα περιλαμβάνουν επίσης οντότητες που παρέχουν υπηρεσίες βασικών διευθυντικών στελεχών του Συγκροτήματος.

(α) Συναλλαγές με θυγατρικές

Η Εταιρία είναι η μητρική εταιρεία του Συγκροτήματος. Η Εταιρία πραγματοποιεί συναλλαγές με τις θυγατρικές της κατά τις συνήθεις επιχειρηματικές δραστηριότητες. Τα υπόλοιπα και οι συναλλαγές μεταξύ της Εταιρίας και των θυγατρικών της γνωστοποιούνται στη Σημείωση 17 των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρίας. Οι συναλλαγές με τις θυγατρικές έχουν απαλειφθεί κατά την ενοποίηση.

(β) Συναλλαγές με συγγενείς εταιρείες

Το Συγκρότημα παρέχει προς και λαμβάνει από τις συγγενείς εταιρείες ορισμένες τραπεζικές και χρηματοοικονομικές υπηρεσίες. Αυτές δεν είναι ουσιώδες για το Συγκρότημα και όλες οι συναλλαγές γίνονται με συνήθεις εμπορικούς όρους που ισχύουν για συγκρίσιμες συναλλαγές με πελάτες παρόμοιου κύρους. Επιπρόσθετες πληροφορίες γνωστοποιούνται στη Σημείωση 52.

(γ) Αμοιβές του Διοικητικού Συμβουλίου και βασικών διευθυντικών στελεχών

Οι ακόλουθες γνωστοποιήσεις πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του ΔΛΠ 24 Συναλλαγές με Συνδεδεμένα Πρόσωπα και των άρθρων 305 και 306 της Νομοθεσίας για Εταιρείες 2014, όσον αφορά τις αμοιβές του Διοικητικού Συμβουλίου και βασικών διευθυντικών στελεχών.

Αμοιβές και απολαβές μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και βασικών διευθυντικών στελεχών

	2022	2021
	€000	€000
Αμοιβές διοικητικών συμβούλων		
<i>Εκτελεστικοί</i>		
Μισθοί και άλλα βραχυπρόθεσμα ωφελήματα	1,046	801
Εισφορές εργοδότη	63	43
Επιβάρυνση για ωφελήματα αφυπηρέτησης	82	68
Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών	118	-
	1,309	912
<i>Μη εκτελεστικοί</i>		
Αμοιβές	1,247	1,250
Σύνολο αμοιβών διοικητικών συμβούλων	2,556	2,162
Αμοιβές βασικών διευθυντικών στελεχών		
Μισθοί και άλλα βραχυπρόθεσμα ωφελήματα	2,864	3,234
Παροχές τερματισμού	200	-
Εισφορές εργοδότη	336	274
Επιβάρυνση για ωφελήματα αφυπηρέτησης	218	181
Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών	204	-
Σύνολο αμοιβών βασικών διευθυντικών στελεχών	3,822	3,689
Σύνολο	6,378	5,851

Οι αμοιβές και τα ωφελήματα περιλαμβάνονται για την περίοδο που υπηρετούσαν ως μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Η αμοιβή βασικών διευθυντικών στελεχών περιλαμβάνεται για την περίοδο που υπηρετούσαν ως βασικά διευθυντικά στελέχη.

Η επιβάρυνση για ωφελήματα αφυπηρέτησης σχετίζεται με εισφορές που καταβάλλονται για το πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών.

50. Συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα (συνέχεια)

Εκτελεστικοί Σύμβουλοι

Οι αμοιβές και απολαβές των Εκτελεστικών Συμβούλων αναλύονται πιο κάτω:

	2022 €000	2021 €000
Πανίκος Νικολάου (Διευθύνων Σύμβουλος)		
Μισθοί και άλλα βραχυπρόθεσμα ωφελήματα	761	715
Εισφορές εργοδότη	38	37
Επιβάρυνση για ωφελήματα αφυπηρέτησης	60	61
Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών	93	-
	952	813
Ελίζα Λειβαδιώτου (Εκτελεστική Διευθύντρια Οικονομικής Διεύθυνσης & Δραστηριοτήτων Απομόχλευσης - διορίστηκε στις 6 Οκτωβρίου 2021)		
Μισθοί και άλλα βραχυπρόθεσμα ωφελήματα	285	86
Εισφορές εργοδότη	25	6
Επιβάρυνση για ωφελήματα αφυπηρέτησης	22	7
Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών	25	-
	357	99
Σύνολο	1,309	912

Οι παροχές που εξαρτώνται από την αξία μετοχών αφορούν το κόστος για το έτος για τις παροχές σε μετοχές που παραχωρήθηκαν το Δεκέμβριο του 2022 (Σημ. 14).

Μη εκτελεστικοί Σύμβουλοι

Οι αμοιβές των μη εκτελεστικών συμβούλων αναλύονται ως ακολούθως:

	2022 €000	2021 €000
Ευστράτιος-Γεώργιος Αράπογλου	257	215
Lyn Grobler	165	154
Arne Berggren	124	113
Κωνσταντίνος Ιορδάνου	95	6
Ιωάννης Ζωγραφάκης	157	198
Maksim Goldman ⁽¹⁾	40	113
Μαρία Φιλίππου	108	119
Michael Heger ⁽¹⁾	40	113
Νικόλαος Σοφιανός	129	100
Πόλα Χατζησωτηρίου	132	119
	1,247	1,250

⁽¹⁾Μετά τη ψηφοφορία των μετόχων στις 20 Μαΐου 2022, ο κ. Maksim Goldman και ο Δρ. Michael Heger δεν έχουν επανεκλεγεί στο Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας.

Οι αμοιβές των μη εκτελεστικών Συμβούλων περιλαμβάνουν αμοιβές ως μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρίας και των θυγατρικών της, καθώς και των επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου.

Βασικά διευθυντικά στελέχη

Οι αμοιβές των βασικών διευθυντικών στελεχών περιλαμβάνουν την αμοιβή των μελών της Εκτελεστικής Επιτροπής από την ημερομηνία διορισμού τους ως μέλη της Επιτροπής και την αμοιβή των άλλων μελών της ομάδας της Γενικής Διεύθυνσης (Διευρυμένη Εκτελεστική Επιτροπή) (πριν την αλλαγή στην οργανωτική δομή του Συγκροτήματος το 2022 τα βασικά διευθυντικά στελέχη περιλάμβαναν εκείνα τα μέλη της Διευθυντικής ομάδας που αναφέρονταν απευθείας στον Διευθύνων Σύμβουλο ή στον Αναπληρωτή Διευθύνων Σύμβουλο & Διευθυντή Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων. Η κα. Ελίζα Λειβαδιώτου διορίστηκε ως μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου στις 6 Οκτωβρίου 2021 και η αμοιβή της από αυτή την ημερομηνία και μετέπειτα παρουσιάζεται στις αμοιβές των Εκτελεστικών Συμβούλων.

50. Συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα (συνέχεια)

(δ) Συναλλαγές με Συμβούλους και βασικά διευθυντικά στελέχη

Οι πιο κάτω πίνακες, παρουσιάζουν τις καταθέσεις, τα δάνεια και απαιτήσεις, και άλλα πιστωτικά υπόλοιπα που κατέχουν τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τα βασικά διευθυντικά στελέχη και τα συνδεδεμένα τους πρόσωπα κατά την ημερομηνία του ισολογισμού και άλλες σχετικές πληροφορίες όπως απαιτείται από τη Νομοθεσία για Εταιρείες 2014.

Δάνεια σε Συμβούλους

Οι ακόλουθες πληροφορίες παρουσιάζονται σύμφωνα με τη Νομοθεσία για Εταιρείες 2014. Για τους σκοπούς της γνωστοποίησης της Νομοθεσίας για Εταιρείες 2014, 'Σύμβουλοι' σημαίνει το παρόν Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας και οι προηγούμενοι σύμβουλοι που ήταν μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρίας κατά τη διάρκεια του έτους.

Όλες οι συναλλαγές με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και με τα συνδεδεμένα τους πρόσωπα γίνονται με τους συνήθεις εμπορικούς όρους που ισχύουν για συγκρίσιμες συναλλαγές, περιλαμβανομένων των επιτοκίων, με πελάτες παρόμοιας πιστοληπτικής ικανότητας.

Υπήρχαν 12 Σύμβουλοι κατά τη διάρκεια του έτους (2021: 12 Σύμβουλοι), 4 από τους οποίους επωφελήθηκαν από πιστωτικές διευκολύνσεις (2021: 4 Σύμβουλοι). Όλοι οι Σύμβουλοι που έκαναν χρήση πιστωτικών διευκολύνσεων είχαν υπόλοιπα στις 31 Δεκεμβρίου 2022 και στις 31 Δεκεμβρίου 2021. Τα υπόλοιπα που εκκρεμούσαν γνωστοποιούνται παρακάτω.

Η αξία των συναλλαγών στην αρχή και στο τέλος του τρέχοντος έτους και των προηγούμενων οικονομικών ετών, όπως αναφέρεται παρακάτω, εκφρασμένη ως ποσοστό επί των καθαρών περιουσιακών στοιχείων του Συγκροτήματος στην αρχή και στο τέλος του τρέχοντος έτους και των προηγούμενων οικονομικών ετών είναι μικρότερη από 1%, όπως ορίζεται από το άρθρο 307 της Νομοθεσίας για Εταιρείες 2014.

Λεπτομέρειες για συναλλαγές με Διοικητικούς Συμβούλους και τα συνδεδεμένα τους πρόσωπα, όπου υποδεικνύεται, για τα έτη που έληξαν στις 31 Δεκεμβρίου 2022 και 2021 είναι ως ακολούθως:

Διοικητικό Συμβούλιο

	Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	Ποσά που παραχωρή- θηκαν κατά τη διάρκεια του έτους	Ποσά που αποπληρώ- θηκαν κατά τη διάρκεια του έτους	Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	Συνολικό μέγιστο ποσό που εκκρεμεί κατά τη διάρκεια του έτους	Μη χρησιμοποι- ημένες πιστωτικές διευκο- λύσεις
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Πανίκος Νικολάου 2022						
Δάνεια	35	-	35	-	35	-
Παρατραβήγματα/πιστωτικές κάρτες	3	δ/ε	δ/ε	2	4	46
	<u>38</u>			<u>2</u>	<u>39</u>	<u>46</u>
Πανίκος Νικολάου 2021						
Δάνεια	95	-	60	35	95	-
Παρατραβήγματα/πιστωτικές κάρτες	2	δ/ε	δ/ε	3	4	45
	<u>97</u>			<u>38</u>	<u>99</u>	<u>45</u>

50. Συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα (συνέχεια)

	Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	Ποσά που παραχωρή- θηκαν κατά τη διάρκεια του έτους	Ποσά που αποπληρώ- θηκαν κατά τη διάρκεια του έτους	Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	Συνολικό μέγιστο ποσό που εκκρεμεί κατά τη διάρκεια του έτους	Μη χρησιμοποι- ημένες πιστωτικές διευκολύνσεις
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Ελίζα Λειβαδιώτου						
2022						
Δάνεια	99	-	14	87	99	-
Παρατραβήγματα/πιστωτικές κάρτες	8	δ/ε	δ/ε	14	14	48
	<u>107</u>			<u>101</u>	<u>113</u>	<u>48</u>
Ελίζα Λειβαδιώτου						
2021						
Δάνεια	30	77	8	99	102	-
Παρατραβήγματα/πιστωτικές κάρτες	9	δ/ε	δ/ε	8	33	55
	<u>39</u>			<u>107</u>	<u>135</u>	<u>55</u>

	Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	Ποσά που παραχωρή- θηκαν κατά τη διάρκεια του έτους	Ποσά που αποπληρώ- θηκαν κατά τη διάρκεια του έτους	Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	Συνολικό μέγιστο ποσό που εκκρεμεί κατά τη διάρκεια του έτους	Μη χρησιμοποι- ημένες πιστωτικές διευκολύνσεις
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Ιωάννης Ζωγραφάκης						
2022						
Παρατραβήγματα/πιστωτικές κάρτες	<u>2</u>	δ/ε	δ/ε	<u>2</u>	<u>2</u>	<u>8</u>

Ιωάννης Ζωγραφάκης						
2021						
Παρατραβήγματα/πιστωτικές κάρτες	<u>1</u>	δ/ε	δ/ε	<u>2</u>	<u>4</u>	<u>8</u>

	Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	Ποσά που παραχωρή- θηκαν κατά τη διάρκεια του έτους	Ποσά που αποπληρώ- θηκαν κατά τη διάρκεια του έτους	Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	Συνολικό μέγιστο ποσό που εκκρεμεί κατά τη διάρκεια του έτους	Μη χρησιμοποι- ημένες πιστωτικές διευκολύνσεις
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Νικόλαος Σοφιανός						
2022						
Παρατραβήγματα/πιστωτικές κάρτες	<u>1</u>	δ/ε	δ/ε	<u>-</u>	<u>2</u>	<u>10</u>

Νικόλαος Σοφιανός						
2021						
Παρατραβήγματα/πιστωτικές κάρτες	<u>1</u>	δ/ε	δ/ε	<u>1</u>	<u>5</u>	<u>4</u>

Τα υπόλοιπα που περιλαμβάνονται στον πιο πάνω πίνακα περιλαμβάνουν κεφάλαιο και τόκο. Επίσης, ποσά που παραχωρήθηκαν και αποπληρώθηκαν δεν παρουσιάζονται για τα παρατραβήγματα και τις πιστωτικές κάρτες καθώς αυτά ανακυκλώνονται εκ φύσεως. Το συνολικό μέγιστο ποσό που εκκρεμεί περιλαμβάνει ανοίγματα πιστωτικών καρτών στο μέγιστο υπόλοιπο των λογαριασμών.

Κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2022, κανένας άλλος Σύμβουλος δεν είχε διευκολύνσεις ή παρατραβήγματα/πιστωτικές κάρτες με το Συγκρότημα (2021: κανένας).

50. Συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα (συνέχεια)

Οι συνολικές αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές των πιο πάνω δανείων και πιστωτικών διευκολύνσεων είναι κάτω των €5 χιλ. στις 31 Δεκεμβρίου 2022 (2021: κάτω των €5 χιλ.). Το κεφάλαιο και οι τόκοι που έχουν καταστεί ληξιπρόθεσμοι για αυτά τα δάνεια ή πιστωτικές διευκολύνσεις έχουν καταβληθεί.

Συνδεδεμένα πρόσωπα με το Διοικητικό Συμβούλιο

Το σύνολο των δανείων προς τα συνδεδεμένα πρόσωπα των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου που ασκούν τα καθήκοντά τους στις 31 Δεκεμβρίου 2022, όπως ορίζεται στο άρθρο 220 της Νομοθεσίας για Εταιρείες 2014, έχει ως εξής (2022: σύνολο 2 άτομα: 2021: σύνολο 2 άτομα):

	Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	Ποσά που παραχωρήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους	Ποσά που αποπληρώθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους	Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	Συνολικό μέγιστο ποσό που εκκρεμεί κατά τη διάρκεια του έτους
	€000	€000	€000	€000	€000
Πανίκος Νικολάου					
2022					
Παρατραβήγματα/πιστωτικές κάρτες	1	δ/ε	δ/ε	2	3
2021					
Παρατραβήγματα/πιστωτικές κάρτες	-	δ/ε	δ/ε	1	3
Ελίζα Λειβαδιώτου					
	Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου (ή κατά την ημέρα διορισμού)	Ποσά που παραχωρή- θηκαν κατά τη διάρκεια του έτους	Ποσά που αποπληρώθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους	Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	Συνολικό μέγιστο ποσό που εκκρεμεί κατά τη διάρκεια του έτους
	€000	€000	€000	€000	€000
2022					
Δάνεια	83	-	12	74	83
Παρατραβήγματα/πιστωτικές κάρτες	7	δ/ε	δ/ε	10	10
	90			84	93
2021					
Δάνεια	91	-	11	83	91
Παρατραβήγματα/πιστωτικές κάρτες	11	δ/ε	δ/ε	7	11
	102			90	102

Τα υπόλοιπα που περιλαμβάνονται στον πιο πάνω πίνακα περιλαμβάνουν κεφάλαιο και τόκο. Επίσης, ποσά που παραχωρήθηκαν και αποπληρώθηκαν δεν παρουσιάζονται για τα παρατραβήγματα και τις πιστωτικές κάρτες καθώς αυτά ανακυκλώνονται εκ φύσεως. Το συνολικό μέγιστο ποσό που εκκρεμεί περιλαμβάνει ανοίγματα πιστωτικών καρτών στο μέγιστο υπόλοιπο των λογαριασμών.

Οι συνολικές αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές των πιο πάνω δανείων και πιστωτικών διευκολύνσεων είναι κάτω των €5 χιλ. στις 31 Δεκεμβρίου 2022 (2021: κάτω των €5 χιλ.). Το κεφάλαιο και οι τόκοι που έχουν καταστεί ληξιπρόθεσμοι για αυτά τα δάνεια ή πιστωτικές διευκολύνσεις έχουν καταβληθεί.

Βασικά διευθυντικά στελέχη κατά την διάρκεια του έτους (και των συνδεδεμένων τους προσώπων)

Υπήρχαν 21 βασικά διευθυντικά στελέχη κατά τη διάρκεια του έτους (2021: 17 βασικά διευθυντικά στελέχη), 20 από τα οποία επωφελήθηκαν από πιστωτικές διευκολύνσεις (2021: 16 βασικά διευθυντικά στελέχη). Όλα τα βασικά διευθυντικά στελέχη που έκαναν χρήση πιστωτικών διευκολύνσεων είχαν υπόλοιπα στις 31 Δεκεμβρίου 2022 και στις 31 Δεκεμβρίου 2021.

Ορισμένα δάνεια και απαιτήσεις έχουν παραχωρηθεί σε βασικά διευθυντικά στελέχη με τους ίδιους όρους που ισχύουν για τους υπόλοιπους υπαλλήλους του Συγκροτήματος και σε συνδεδεμένα τους πρόσωπα με τους ίδιους όρους πελατών παρόμοιας πιστοληπτικής ικανότητας.

Όπου δεν εμφανίζεται κανένα ποσό στους παρακάτω πίνακες, αυτό υποδηλώνει πιστωτικό υπόλοιπο, μηδενικό υπόλοιπο ή υπόλοιπο μικρότερο από €500.

50. Συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα (συνέχεια)

Λεπτομέρειες για συναλλαγές με τα βασικά διευθυντικά στελέχη και τα συνδεδεμένα τους πρόσωπα για τα έτη που έληξαν στις 31 Δεκεμβρίου 2022 και 2021 έχουν ως ακολούθως:

	Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	Υπόλοιπο των βασικών διευθυντικών στελεχών που διορίστηκαν κατά την διάρκεια του έτους	Άλλες κινήσεις στο υπόλοιπο των βασικών διευθυντικών στελεχών και των συνδεδεμένων τους προσώπων κατά τη διάρκεια του έτους	Ποσά που παραχωρή- θηκαν κατά τη διάρκεια του έτους	Ποσά που αποπληρώθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους	Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	Συνολικό μέγιστο ποσό που εκκρεμεί κατά τη διάρκεια του έτους (από την ημερομηνία διορισμού)
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
2022							
Δάνεια	1,836	1,154	-	41	433	2,400	2,720
Παρατραβήγματα/ πιστωτικές κάρτες	453	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	386	603
	<u>2,289</u>					<u>2,786</u>	<u>3,323</u>
2021							
Δάνεια	21,398	-	18,572	25	311	1,836	21,398
Παρατραβήγματα/ πιστωτικές κάρτες	472	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	453	507
	<u>21,870</u>					<u>2,289</u>	<u>21,905</u>

Τα υπόλοιπα που περιλαμβάνονται στον πιο πάνω πίνακα περιλαμβάνουν κεφάλαιο και τόκο. Επίσης, ποσά που παραχωρήθηκαν και αποπληρώθηκαν δεν παρουσιάζονται για τα παρατραβήγματα και τις πιστωτικές κάρτες καθώς αυτά ανακυκλώνονται εκ φύσεως. Το συνολικό μέγιστο ποσό που εκκρεμεί περιλαμβάνει ανοίγματα πιστωτικών καρτών στο μέγιστο υπόλοιπο των λογαριασμών. Οι άλλες κινήσεις στο υπόλοιπο των βασικών διευθυντικών στελεχών και των συνδεδεμένων τους προσώπων κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021 αφορούν κυρίως υπόλοιπα συνδεδεμένων εταιρειών που έπαυσαν να είναι συνδεδεμένες με βασικά διευθυντικά στελέχη.

Οι συνολικές αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές των πιο πάνω δανείων και πιστωτικών διευκολύνσεων είναι κάτω των €6 χιλ. στις 31 Δεκεμβρίου 2022 (2021: κάτω των €5 χιλ.). Το κεφάλαιο και οι τόκοι που έχουν καταστεί ληξιπρόθεσμοι για αυτά τα δάνεια ή πιστωτικές διευκολύνσεις έχουν καταβληθεί.

50. Συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα (συνέχεια)

Συνολικά ποσά που εκκρεμούν στο τέλος του έτους και πρόσθετες συναλλαγές

	2022	2021
	€000	€000
Δάνεια και απαιτήσεις στις 31 Δεκεμβρίου		
Διοικητικό Συμβούλιο	105	148
Βασικά διευθυντικά στελέχη	2,191	2,216
Συνδεδεμένα πρόσωπα - Διοικητικό Συμβούλιο	86	91
Συνδεδεμένα πρόσωπα - Βασικά διευθυντικά στελέχη	595	73
	2,977	2,528
Καταθέσεις στις 31 Δεκεμβρίου		
Διοικητικό Συμβούλιο	3,582	1,146
Βασικά διευθυντικά στελέχη	1,952	1,541
Συνδεδεμένα πρόσωπα - Διοικητικό Συμβούλιο	1,373	1,173
Συνδεδεμένα πρόσωπα - Βασικά διευθυντικά στελέχη	1,805	1,081
	8,712	4,941
Έσοδα από τόκους για το έτος	71	394
Έσοδα από προμήθειες για το έτος	6	1
Έσοδα από ασφάλιστρα για το έτος	453	367
Συνδρομές και έξοδα από ασφάλειες για το έτος	296	377
Δεδουλευμένα και λοιπές υποχρεώσεις στις 31 Δεκεμβρίου με οντότητα που παρέχει υπηρεσίες βασικών διευθυντικών στελεχών	-	1,199
Δαπάνες προσωπικού, συμβουλευτικά έξοδα, έξοδα αναδιάρθρωσης και άλλα έξοδα με οντότητα που παρέχει υπηρεσίες βασικών διευθυντικών στελεχών	-	9,980

Ο πιο πάνω πίνακας δεν περιλαμβάνει υπόλοιπα στο τέλος του έτους για τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, βασικών διευθυντικών στελεχών και των συνδεδεμένων τους προσώπων που παραιτήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους, ούτε υπόλοιπα πελατών που δεν πληρούν τον ορισμό συνδεδεμένων προσώπων στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2022 υπήρχαν 10 Διοικητικοί Σύμβουλοι (2021: 12) και 20 βασικά διευθυντικά στελέχη (2021: 17).

Τα έσοδα και έξοδα από τόκους γνωστοποιούνται για την περίοδο κατά την οποία ήταν μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή υπηρέτησαν ως βασικά διευθυντικά στελέχη.

Κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022, συνδεδεμένα πρόσωπα των βασικών διευθυντικών στελεχών πραγματοποίησαν συναλλαγές με τη Διεύθυνση Διάθεσης Ακινήτων (REMU) για την αγορά ακινήτου ύψους €58 χιλ. (2021: μηδέν). Η συναλλαγή έγινε με συνήθεις εμπορικούς όρους όπως ισχύουν για συγκρίσιμες συναλλαγές με τρίτα πρόσωπα.

Επιπρόσθετα από τα δάνεια και απαιτήσεις, υπήρχαν ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις προς μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τα συνδεδεμένα τους πρόσωπα που απορρέουν κυρίως από πιστώσεις, εγγυήσεις και μη χρησιμοποιηθέντα όρια, ύψους €120 χιλ. στις 31 Δεκεμβρίου 2022 (2021: €133 χιλ.).

Υπήρχαν επίσης ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις προς βασικά διευθυντικά στελέχη και συνδεδεμένα τους πρόσωπα ύψους €1,227 χιλ. στις 31 Δεκεμβρίου 2022 (2021: €573 χιλ.).

Το σύνολο των μη εξασφαλισμένων ποσών των δανείων και απαιτήσεων και ενδεχόμενων και ανειλημμένων υποχρεώσεων προς μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, βασικά διευθυντικά στελέχη και συνδεδεμένα τους πρόσωπα (χρησιμοποιώντας αξίες καταναγκαστικής πώλησης για εμπράγματα εξασφαλίσεις και χωρίς τον προσδιορισμό αξίας για οποιαδήποτε άλλα είδη εξασφαλίσεων) στις 31 Δεκεμβρίου 2022 ανήλθε σε €1,212 χιλ. (2021: €774 χιλ.).

50. Συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα (συνέχεια)

Κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022, καταβλήθηκαν ασφάλιστρα ύψους €202 χιλ. (2021: €152 χιλ.) και απαιτήσεις ύψους €20 χιλ. (2021: €19 χιλ.) από/προς τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρίας και των συνδεδεμένων με αυτούς πρόσωπα προς/από τις ασφαλιστικές θυγατρικές του Συγκροτήματος.

Κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 και 2021, δεν υπήρχαν άλλες συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα των υφιστάμενων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου ή με μέλη που παραιτήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους.

51. Εταιρείες του Συγκροτήματος

Οι κύριες θυγατρικές εταιρείες και υποκαταστήματα που περιλαμβάνονται στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις του Συγκροτήματος, η χώρα καταστατικής τους έδρας, οι δραστηριότητές τους και το ποσοστό που κατέχει η Εταιρία σε αυτές (άμεσα ή έμμεσα) στις 31 Δεκεμβρίου 2022 είναι:

Εταιρεία	Εγγεγραμμένο γραφείο	Δραστηριότητες	Ποσοστό συμμετοχής (%)
Bank of Cyprus Holdings Public Limited Company	10 Earlsfort Terrace, Δουβλίνο 2, D02 T380, Ιρλανδία	Μητρική Εταιρεία	δ/ε
Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ	Οδός Στασίνου 51, Αγ. Παρασκευή, Στρόβολος, Τ.Κ. 2002, Λευκωσία, Κύπρος	Εμπορική τράπεζα	100
EuroLife Ltd	Οδός Εύρου 4, Τ.Κ. 2003, Στρόβολος, Λευκωσία, Κύπρος	Ασφάλειες κλάδου ζωής	100
Γενικές Ασφάλειες Κύπρου Λτδ	Οδός Θεμιστοκλή Δέρβη 2-4, Τ.Κ. 1066, Λευκωσία, Κύπρος	Ασφάλειες γενικού κλάδου	100
JCC Payment Systems Ltd	Οδός Σταδίου 1, Τ.Κ. 2571, Νήσου, Κύπρος	Υπηρεσίες διεκπεραίωσης συναλλαγών με κάρτες	75
Κυπριακός Οργανισμός Επενδύσεων και Αξιών Λτδ (CISCO)	Οδός Αγίου Προκοπίου και Ποσειδώνος 1, Τ.Κ. 2406, Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος	Επενδυτικές και χρηματιστηριακές εργασίες	100
BOC Asset Management Ltd	Οδός Αγίου Προκοπίου και Ποσειδώνος 1, Τ.Κ. 2406, Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος	Διαχείριση και φύλαξη Ταμείων ΟΣΕΚΑ	100
LCP Holdings and Investments Public Ltd	Οδός Αγίου Προκοπίου και Ποσειδώνος 1, Τ.Κ. 2406, Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος	Επενδύσεις σε τίτλους και συμμετοχές σε εταιρείες και σχέδια που δραστηριοποιούνται σε διάφορους επιχειρηματικούς τομείς και έργα	67
Kermia Ltd	Οδός Στασίνου 51, Αγ. Παρασκευή, Στρόβολος, Τ.Κ. 2002, Λευκωσία, Κύπρος	Ανάπτυξη και διαχείριση ακινήτων	100
Kermia Properties & Investments Ltd	Οδός Στασίνου 51, Αγ. Παρασκευή, Στρόβολος, Τ.Κ. 2002, Λευκωσία, Κύπρος	Ανάπτυξη και διαχείριση ακινήτων	100
S.Z. Eliades Leisure Ltd	Οδός Στασίνου 51, Αγ. Παρασκευή, Στρόβολος, Τ.Κ. 2002, Λευκωσία, Κύπρος	Ανάπτυξη γης και λειτουργία γκολφ	70
Auction Yard Ltd	Οδός Στασίνου 51, Αγ. Παρασκευή, Στρόβολος, Τ.Κ. 2002, Λευκωσία, Κύπρος	Εταιρεία δημοπρασίας	100
BOC Secretarial Company Ltd	Οδός Στασίνου 51, Αγ. Παρασκευή, Στρόβολος, Τ.Κ. 2002, Λευκωσία, Κύπρος	Γραμματειακή υποστήριξη	100
Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ (υποκατάστημα της Εταιρίας)	Λεωφ. Αλεξάνδρας 192, 11521 Αθήνα, Ελλάδα	Διαχείριση εγγυήσεων και κατοχή ακινήτων	δ/ε
BOC Asset Management Romania S.A.	Calea Dorobanti 187B, Sector 1, Βουκουρέστι, Ρουμανία	Είσπραξη του υφιστάμενου χαρτοφυλακίου εισπρακτέων περιλαμβανομένων εισπρακτέων από τρίτους	100
MC Investment Assets Management LLC	19-1 Zvezdnyi building, Μόσχα, Ρωσία	Διαχείριση προβληματικών περιουσιακών στοιχείων	100
Fortuna Astrum Ltd	Internacionalniti Brigada 69, 11104, Βελιγράδι, Σερβία	Διαχείριση προβληματικών περιουσιακών στοιχείων	100

51. Εταιρείες του Συγκροτήματος (συνέχεια)

Τον Φεβρουάριο του 2023 το Συγκρότημα προχώρησε σε αναδιάρθρωση των επενδυτικών τραπεζικών και χρηματιστηριακών του δραστηριοτήτων μέσω της απορρόφησης των δραστηριοτήτων της BOC Asset Management Ltd από την CISCO. Στη συνέχεια, η BOC Asset Management Ltd διαλύθηκε.

Επιπρόσθετα από τις πιο πάνω εταιρείες, στις 31 Δεκεμβρίου 2022 η BOC PCL κατείχε το 100% του μετοχικού κεφαλαίου των πιο κάτω εταιρειών των οποίων η κύρια δραστηριότητα είναι η κατοχή και διαχείριση ακινήτων:

Κύπρος: Hamura Properties Ltd, Tolmeco Properties Ltd, Arlona Properties Ltd, Dilero Properties Ltd, Ensolo Properties Ltd, Pelika Properties Ltd, Cobhan Properties Ltd, Ramendi Properties Ltd, Nalmosa Properties Ltd, Emovera Properties Ltd, Estaga Properties Ltd, Skellom Properties Ltd, Blodar Properties Ltd, Tebane Properties Ltd, Cranmer Properties Ltd, Les Coraux Estates Ltd, Natakon Company Ltd, Oceania Ltd, Dominion Industries Ltd, Ledra Estate Ltd, EuroLife Properties Ltd, Laiki Lefkothea Center Ltd, Labancor Ltd, Joberco Ltd, Zecomex Ltd, Domita Estates Ltd, Memdes Estates Ltd, Edoric Properties Ltd, Canosa Properties Ltd, Kernland Properties Ltd, Jobelis Properties Ltd, Melsolia Properties Ltd, Koralmom Properties Ltd, Spacous Properties Ltd, Calinora Properties Ltd, Marcozaco Properties Ltd, Solutio Properties Ltd, Solomaco Properties Ltd, Linaland Properties Ltd, Unital Properties Ltd, Neraland Properties Ltd, Wingstreet Properties Ltd, Nolory Properties Ltd, Lynoco Properties Ltd, Fitrus Properties Ltd, Lisbo Properties Ltd, Mantinec Properties Ltd, Colar Properties Ltd, Irisa Properties Ltd, Provezaco Properties Ltd, Hillbay Properties Ltd, Ofraco Properties Ltd, Forenaco Properties Ltd, Hovita Properties Ltd, Astromeria Properties Ltd, Regetona Properties Ltd, Camela Properties Ltd, Fareland Properties Ltd, Barosca Properties Ltd, Fogland Properties Ltd, Tebasco Properties Ltd, Homirova Properties Ltd, Valecross Properties Ltd, Altco Properties Ltd, Olivero Properties Ltd, Jaselo Properties Ltd, Elosa Properties Ltd, Flona Properties Ltd, Toreva Properties Ltd, Resoma Properties Ltd, Mostero Properties Ltd, Helal Properties Ltd, Pendalo Properties Ltd, Frontyard Properties Ltd, Bonsova Properties Ltd, Thermano Properties Ltd, Venicous Properties Ltd, Lorman Properties Ltd, Eracor Properties Ltd, Rulemon Properties Ltd, Thelemic Properties Ltd, Maledico Properties Ltd, Bascone Properties Ltd, Balasec Properties Ltd, Bendolio Properties Ltd, Diafor Properties Ltd, Kartama Properties Ltd, Paramina Properties Ltd, Nouralia Properties Ltd, Resocot Properties Ltd, Soblano Properties Ltd, Talamon Properties Ltd, Weinar Properties Ltd, Zemialand Properties Ltd, Asianco Properties Ltd, Coeval Properties Ltd, Finevo Properties Ltd, Mazima Properties Ltd, Nesia Properties Ltd, Nigora Properties Ltd, Riveland Properties Ltd, Rosalica Properties Ltd, Secretskey Properties Ltd, Senadaco Properties Ltd, Tasabo Properties Ltd, Venetolio Properties Ltd, Zandexo Properties Ltd, Odolo Properties Ltd, Calandomo Properties Ltd, Molemo Properties Ltd, Nivamo Properties Ltd, Samilo Properties Ltd, Sendilo Properties Ltd, Baleland Properties Ltd, Alezia Properties Ltd, Zenoplus Properties Ltd, Alepar Properties Ltd, Enelo Properties Ltd, Monata Properties Ltd, Vertilia Properties Ltd, Amary Properties Ltd, Aparno Properties Ltd, Lomenia Properties Ltd, Midelox Properties Ltd, Montira Properties Ltd, Orilema Properties Ltd και Philiki Ltd.

Ρουμανία: Otherland Properties Dorobanti SRL, Green Hills Properties SRL, Imoreth Properties SRL, Inroda Properties SRL, Zunimar Properties SRL, Allioma Properties SRL και Nikaba Properties SRL.

Επίσης, στις 31 Δεκεμβρίου 2022 η BOC PCL κατείχε το 100% των εταιρειών Obafemi Holdings Ltd, Stamoland Properties Ltd, Unoplan Properties Ltd, Petrassimo Properties Ltd και Gosman Properties Ltd.

Οι κύριες δραστηριότητες των πιο πάνω εταιρειών είναι η κατοχή μετοχών και άλλων επενδύσεων και η παροχή υπηρεσιών.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2022, η BOC PCL κατείχε το 100% στην BOC Terra AIF V.C.I Plc, η οποία είναι εναλλακτικό επενδυτικό ταμείο ακινήτων, είναι επί του παρόντος αδρανής.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2022, η BOC PCL κατείχε το 100% των πιο κάτω εταιρειών οι οποίες κρατούνται για να δεχτούν ακίνητα:

Κύπρος: Holstone Properties Ltd, Cramonco Properties Ltd, Carilo Properties Ltd, Gelimo Properties Ltd, Rifelo Properties Ltd, Avaletto Properties Ltd, Larizemo Properties Ltd και Olisto Properties Ltd.

Επίσης, η BOC PCL κατέχει το 100% των πιο κάτω ενδιάμεσων μητρικών εταιρειών:

Κύπρος: Otherland Properties Ltd, Battersee Properties Ltd, Bonayia Properties Ltd, Janoland Properties Ltd, Imoreth Properties Ltd, Inroda Properties Ltd, Zunimar Properties Ltd, Nikaba Properties Ltd, Allioma Properties Ltd, Landanafield Properties Ltd και Hydrobius Ltd.

51. Εταιρείες του Συγκροτήματος (συνέχεια)

Η BOC PCL κατέχει επίσης το 100% των πιο κάτω αδρανών εταιρειών:

Κύπρος: Laiki Bank (Nominees) Ltd, Paneuropean Ltd, Nelcon Transport Co. Ltd, Iperi Properties Ltd, CYCMC IV Ltd, Prodino Properties Ltd και Thryan Properties Ltd.

Ελλάδα: Κυπρου Zois (branch of EuroLife Ltd), Κυπρου Asfalistiki (υποκατάστημα των General Insurance of Cyprus Ltd), Κυπρου Commercial SA και Κυπρου Properties SA.

Όλες οι εταιρείες του Συγκροτήματος ενοποιούνται ως θυγατρικές με τη μέθοδο της πλήρους ενοποίησης. Όλες οι εταιρείες που παρατίθενται πιο πάνω έχουν μετοχικό κεφάλαιο που αποτελείται από συνήθεις μετοχές.

Το Δεκέμβριο 2022 η Εταιρία ίδρυσε την Jinius Ltd, 100% θυγατρική, η οποία έχει συσταθεί για να παρέχει και να διαχειρίζεται μια Πλατφόρμα Ψηφιακής Οικονομίας. Στις 31 Δεκεμβρίου 2022 αυτή η θυγατρική παρέμεινε αδρανής και το 2023 οι δραστηριότητες της BOC PCL σε σχέση με τη Πλατφόρμα Ψηφιακής Οικονομίας θα μεταφερθούν στη Jinius Ltd.

Εξαγορές θυγατρικών

Δεν υπήρχαν εξαγορές κατά τη διάρκεια των ετών που έληξαν στις 31 Δεκεμβρίου 2022 και 2021.

Διάλυση και πώληση θυγατρικών

Δεν υπήρχαν σημαντικές πωλήσεις κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022. Renalandia Properties Ltd, Crolandia Properties Ltd, Elosis Properties Ltd, Pariza Properties Ltd, Prosilia Properties Ltd, Otoba Properties Ltd, Dolapo Properties Ltd, Nivoco Properties Ltd, Polkima Properties Ltd, Fledgego Properties Ltd, Bocaland Properties Ltd, Buchuland Properties Ltd, Imperial Life Assurances Ltd, Philiki Management Services Ltd, Selilar Properties Ltd, Tantora Properties Ltd were dissolved during the year ended 31 December 2022. Vieman Ltd, Edilia Properties Ltd, Limoro Properties Ltd, Stevolo Properties Ltd, Yossi Properties Ltd, Jalimo Properties Ltd, Nesia Properties Ltd, Arcandello Properties Ltd, Meriacco Properties Ltd, Flymoon Properties Ltd, CYCMC II Ltd, Comenal Properties Ltd, Innerwick Properties Ltd, Palmco Properties Ltd, Paradexia Properties Ltd, Noleta Properties Ltd, Garmozzy Properties Ltd, Valioco Properties Ltd, Dentorio Properties Ltd και Cimonina Properties Ltd πωλήθηκαν κατά την διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2022, οι ακόλουθες θυγατρικές ήταν σε διαδικασία διάλυσης ή διαγραφής: Fantasio Properties Ltd, Demoro Properties Ltd, Bramwell Properties Ltd, Blindingqueen Properties Ltd, Fairford Properties Ltd, Salecom Ltd, Sylvesta Properties Ltd, Cyprialife Ltd, Battersee Real Estate SRL, Romaland Properties Ltd, Trecoda Properties Ltd, Weinco Properties Ltd, Aktilo Properties Ltd, Stormino Properties Ltd, Tavoni Properties Ltd, Ameleto Properties Ltd, Birkdale Properties Ltd, Folimo Properties Ltd, Steparco Ltd, Thames Properties Ltd και Finerose Properties Ltd.

Κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021, το Συγκρότημα πώλησε το 100% της συμμετοχής του στο Global Balanced Fund of Funds Salamis Variable Capital Investment Company Plc και κατέγραψε ζημία από πώληση €458 χιλ. στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021 (Σημ. 13). Επιπλέον, το Συγκρότημα προχώρησε στη διάθεση του 20% της συμμετοχής του στην CLR Investment Fund Public Ltd τον Οκτώβριο 2021. Η πώληση είχε ως αποτέλεσμα ζημιά €66 χιλ., η οποία έχει αναγνωρισθεί στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021 (Σημ. 13).

52. Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξία

Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες	Ποσοστό συμμετοχής (%)
Aris Capital Management LLC	30.0
Rosequeens Properties Limited	33.3
Fairways Automotive Holdings Ltd	45.0

Η λογιστική αξία των επενδύσεων σε συγγενείς εταιρείες θεωρείται πλήρως απομειωμένη και η αξία τους έχει περιοριστεί στο μηδέν.

52. Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξία (συνέχεια)

Rosequeens Properties SRL

Κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 το Συγκρότημα πώλησε το 33.3% της συμμετοχής του σε συγγενή εταιρεία Rosequeens Properties SRL.

Apollo Global Equity Fund of Funds Variable Capital Investment Company Plc (Apollo)

Τον Μάρτιο του 2021, το Συγκρότημα ολοκλήρωσε την πώληση του συνόλου του 34.2% των ΟΣΕΚΑ της εταιρείας Apollo. Το Συγκρότημα θεώρησε ότι άσκησε σημαντική επιρροή στην εταιρεία Apollo, παρόλο που δεν εκπροσωπούσε το Διοικητικό Συμβούλιο, διότι λόγω των συμμετοχών της ΟΣΕΚΑ, διέθετε την εξουσία να διορίζει δυνητικά τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021 αναγνωρίστηκε ποσό €137 χιλ. στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων ως μερίδιο του Συγκροτήματος στα κέρδη από την εταιρεία Apollo. Η ζημία της πώλησης συγγενικής εταιρείας ανήλθε σε €97 χιλ. και έχει αναγνωριστεί στα 'Λοιπά Έσοδα' κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021.

	Ποσοστό συμμετοχής (%)
Επενδύσεις σε κοινοπραξία	
Τσίρος (Άγιος Τύχων) Λτδ	50.0

Η λογιστική αξία των επενδύσεων σε κοινοπραξία θεωρείται πλήρως απομειωμένη και η αξία τους έχει περιοριστεί στο μηδέν.

53. Αναφορά ανά χώρα

Το άρθρο 89 της Οδηγίας Κεφαλαιακών Απαιτήσεων IV (CRD IV) απαιτεί από τις τράπεζες να γνωστοποιούν σε ενοποιημένη βάση, τις ακόλουθες πληροφορίες για όλες τις χώρες όπου δραστηριοποιείται το Συγκρότημα. Ο πιο κάτω πίνακας περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τα ακόλουθα στοιχεία του Συγκροτήματος για το έτος 2022:

Χώρα	Συνολικά λειτουργικά εισοδήματα/ (έξοδα) €000	Μέσος όρος αριθμού υπαλλήλων	Κέρδη/(ζημιές) πριν τη φορολογία €000	Λογιστικά έξοδα φορολογίας στα κέρδη/(ζημιές) €000	Εταιρικός φόρος που πληρώθηκε/ (επιστράφηκε) €000	Κρατικές επιδοτήσεις που εισπράχτηκαν €000
Κύπρος	708,778	3,209	119,213	38,130	6,738	-
Ρωσία	(76)	3	(7,404)	-	-	-
Ρουμανία	(149)	2	(355)	-	-	-
Ελλάδα	1,407	6	(1,670)	-	(22)	-
Σύνολο	709,960	3,220	109,784	38,130	6,716	-

Τα συνολικά λειτουργικά εισοδήματα/(έξοδα), τα κέρδη/(ζημιές) πριν τη φορολογία και τα λογιστικά έξοδα φορολογίας στα κέρδη/(ζημιές), ετοιμάστηκαν στην ίδια βάση με τα ποσά που αναφέρονται αλλού σε αυτές τις οικονομικές καταστάσεις.

Οι δραστηριότητες των εταιρειών του Συγκροτήματος ανά γεωγραφική περιοχή παρουσιάζονται στη Σημείωση 51.

Συνολικά λειτουργικά εισοδήματα/(έξοδα): περιλαμβάνει τα καθαρά έσοδα από τόκους, τα καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες, τα καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος, τα καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα, καθαρά κέρδη από αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος, τα έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες και συμβάσεις αντασφάλισης, έξοδα από υποχρεώσεις βάσει ασφαλιστικών και αντασφαλιστικών συμβάσεων, ζημιές από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα, καθαρά κέρδη από πώληση αποθεμάτων ακινήτων και τα λοιπά έσοδα.

Αριθμός υπαλλήλων: ο αριθμός υπαλλήλων έχει υπολογιστεί ως ο μέσος όρος αριθμού υπαλλήλων, σε τριμηνιαία βάση, οι οποίοι εργοδοτούνταν από το Συγκρότημα κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

Κέρδη/(ζημιές) πριν τη φορολογία: τα κέρδη/(ζημιές) πριν τη φορολογία αφορούν κέρδη/(ζημιές) μετά την αφαίρεση των εσόδων/(εξόδων) μεταξύ των τομέων.

Λογιστικά έξοδα φορολογίας στα κέρδη/(ζημιές) περιλαμβάνει τον εταιρικό φόρο και την Κυπριακή έκτακτη αμυντική εισφορά. Η αναβαλλόμενη φορολογία για το έτος εξαιρείται από τα παραπάνω.

Εταιρικός φόρος που πληρώθηκε/(επιστράφηκε): περιλαμβάνει πληρωμές κατά την διάρκεια του 2022 για εταιρικό φόρο (περιλαμβάνει φόρο για ασφάλιστρα) και Κυπριακή έκτακτη αμυντική εισφορά.

54. Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς

Δεν έχουν λάβει χώρα σημαντικά μη-διορθωτικά γεγονότα από τις 31 Δεκεμβρίου 2022. Όσον αφορά τις πρόσφατες εξελίξεις στις χρηματοπιστωτικές αγορές, γίνεται αναφορά στη Σημείωση 4.

Έκθεση ανεξάρτητου ελεγκτή προς τα μέλη της Bank of Cyprus Holdings Public Limited Company

Έκθεση επί του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων

Γνώμη

Κατά τη γνώμη μας, οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Bank of Cyprus Holdings Public Limited Company και οι οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας (οι “οικονομικές καταστάσεις”):

- δίνουν μια αληθινή και δίκαιη εικόνα των περιουσιακών στοιχείων, των υποχρεώσεων και της οικονομικής θέσης του Συγκροτήματος και της Εταιρείας στις 31 Δεκεμβρίου 2022 και των κερδών και των ταμειακών ροών του Συγκροτήματος και της Εταιρείας για το έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή;
- έχουν καταλλήλως καταρτιστεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (‘ΔΠΧΑ’) όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση; και
- έχουν καταλλήλως καταρτιστεί σύμφωνα με τις απαιτήσεις του περί Εταιρειών Νόμου του 2014 και, όσον αφορά τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, το Άρθρο 4 του Κανονισμού Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (‘ΔΔΠ’).

Έχουμε ελέγξει τις οικονομικές καταστάσεις, που περιλαμβάνονται στην Ετήσια Οικονομική Έκθεση του 2022 (η “Ετήσια Έκθεση”), οι οποίες αποτελούνται από:

- τον Ενοποιημένο Ισολογισμό και τον Ισολογισμό της Εταιρείας στις 31 Δεκεμβρίου 2022;
- την Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων και την Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων και την Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων της Εταιρείας για το έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή;
- την Ενοποιημένη Κατάσταση Ταμειακών Ροών και την Κατάσταση Ταμειακών Ροών της Εταιρείας για το έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή;
- την Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων και την Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων της Εταιρείας για το έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή;
- τις σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις, οι οποίες περιλαμβάνουν περιγραφή των σημαντικών λογιστικών πολιτικών.

Η γνώμη μας συνάδει με την έκθεση μας προς την Επιτροπή Ελέγχου.

Βάση γνώμης

Ο έλεγχός μας έχει διενεργηθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (Ιρλανδίας) (“ΔΠΕ (Ιρλανδίας)”) και τη σχετική νομοθεσία. Οι ευθύνες μας με βάση τα ΔΠΕ (Ιρλανδίας) περιγράφονται περαιτέρω στην παράγραφο Ευθύνες του Ελεγκτή για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων της έκθεσής μας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα για να αποτελέσουν βάση για την ελεγκτική μας γνώμη.

Ανεξαρτησία

Παραμείναμε ανεξάρτητοι από το Συγκρότημα σύμφωνα με τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο μας των οικονομικών καταστάσεων στην Ιρλανδία, που περιλαμβάνει τον Κώδικα Δεοντολογίας που ισχύει για εισηγμένες οντότητες δημοσίου συμφέροντος που έχει εκδοθεί από την Ιρλανδική Εποπτική Αρχή Ελέγχου και Λογιστικής (“IAASA”), και έχουμε συμμορφωθεί με τις άλλες ευθύνες δεοντολογίας που απορρέουν από αυτές τις απαιτήσεις.

Από όσα γνωρίζουμε και πιστεύουμε, δηλώνουμε ότι δεν έχουν παρασχεθεί μη-ελεγκτικές υπηρεσίες που απαγορεύονται από τον Κώδικα Δεοντολογίας IAASA στο Συγκρότημα ή στην Εταιρεία.

Εκτός από ότι γνωστοποιείται στη σημείωση 15 των οικονομικών καταστάσεων, δεν παρείχαμε μη-ελεγκτικές υπηρεσίες στο Συγκρότημα ή στην Εταιρεία για την περίοδο από την 1 Ιανουαρίου 2022 μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 2022.

Προσέγγιση του ελέγχου

Περίληψη

Συνολική Ουσιαστικότητα

- €16.7 εκατ. (2021: €16.5 εκατ.) - Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις
- Στη βάση του 1%, κατά προσέγγιση, των καθαρών περιουσιακών στοιχείων.
- €14.3 εκατ. (2021: €14.5 εκατ.) - Οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας
- Στη βάση του 1%, κατά προσέγγιση, των καθαρών περιουσιακών στοιχείων.

Εκτελεστική Ουσιαστικότητα

- €10.5 εκατ. (2021: 10.7 εκατ.) - Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις
- €9.3 εκατ. (2021: €9.4 εκατ.) - Οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας

Πεδίο του ελέγχου

- Έχουμε ελέγξει τις συνολικές ενοποιημένες οικονομικές πληροφορίες της Bank of Cyprus Public Company Limited (PCL), η οποία είναι η κύρια εμπορική οντότητα του Συγκροτήματος.
- Το πεδίο ελέγχου μας κάλυψε κατά προσέγγιση το 93% των εσόδων του Συγκροτήματος και κατά προσέγγιση το 97% των συνολικών περιουσιακών στοιχείων του Συγκροτήματος.

Κύρια θέματα ελέγχου

- Απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες..
  - Προβλέψεις για επίδικες και κανονιστικές και άλλες υποθέσεις.
  - Αποτίμηση για απόθεμα ακινήτων.
  - Προνομιακή πρόσβαση χρηστών.
  - Λογιστική αξία της επένδυσης στην Bank of Cyprus PCL (αφορά μόνο την Εταιρεία).
-

Πεδίο εφαρμογής του ελέγχου μας

Στο πλαίσιο του σχεδιασμού του ελέγχου μας, ορίσαμε το επίπεδο ουσιαστικότητας και αξιολογήσαμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις οικονομικές καταστάσεις. Συγκεκριμένα, αξιολογήσαμε τους τομείς όπου οι σύμβουλοι έχουν προβεί σε υποκειμενικές αξιολογήσεις, για παράδειγμα, αναφορικά με την εφαρμογή σημαντικών λογιστικών εκτιμήσεων που περιλάμβανε παραδοχές και λαμβάνοντας υπόψη μελλοντικά γεγονότα τα οποία είναι εκ φύσεως αβέβαια. Όπως και σε όλους τους ελέγχους μας, εξετάσαμε επίσης τον κίνδυνο παράκαμψης των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου, συμπεριλαμβανομένης της αξιολόγησης κατά πόσο υπήρχαν στοιχεία που υποδηλώνουν προκατάληψη από τους συμβούλους που αντιπροσώπευαν ένα κίνδυνο ουσιώδους σφάλματος οφειλόμενου σε απάτη.

Κύρια θέματα ελέγχου

Τα κύρια θέματα ελέγχου είναι εκείνα που, κατά την επαγγελματική κρίση του ελεγκτή, ήταν εξέχουσας σημασίας στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας περιόδου και περιλαμβάνουν τους πιο σημαντικούς κινδύνους ουσιώδους σφάλματος (είτε οφείλονται σε απάτη ή σε άλλο λόγο) που έχουν αξιολογηθεί από τους ελεγκτές, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που είχαν τη μεγαλύτερη επίδραση: στη γενική στρατηγική ελέγχου, τον καταμερισμό πόρων για την ελεγκτική εργασία; και την κατεύθυνση των εργασιών της ελεγκτικής ομάδας. Τα θέματα αυτά, και οποιαδήποτε σχόλια καταγράφουμε επί των αποτελεσμάτων των διαδικασιών μας, αφορούν τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων στο σύνολο τους, και στη διαμόρφωση της γνώμης μας επί αυτών, και δεν εκφέρουμε ξεχωριστή γνώμη επί αυτών των θεμάτων. Αυτή δεν είναι μια ολοκληρωμένη λίστα όλων των κινδύνων που εντοπίστηκαν στον έλεγχό μας.

<i>Κύριο Θέμα Ελέγχου</i>	<i>Πώς ο έλεγχος μας έχει αντιμετωπίσει το κύριο θέμα ελέγχου</i>
<p><i>Απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες</i></p> <p>Αναφερθείτε στη σημείωση 2.19 “Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων” εντός της Σημείωσης 2, “Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών”, στη Σημείωση 5.2, “Υπολογισμός των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών” εντός της Σημείωσης 5 “Σημαντικές και άλλες κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές”, στη Σημείωση 23, “Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες” και στη Σημείωση 45, “Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος”.</p> <p>Το Συγκρότημα έχει αναπτύξει πολύπλοκα μοντέλα για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (“ΑΠΖ”) στα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες. Οι προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων σε πελάτες υπολογίζονται σε συλλογική βάση για χαρτοφυλάκια δανείων παρόμοιων χαρακτηριστικών πιστωτικού κινδύνου και σε ατομική βάση για δάνεια που είναι σημαντικά σε ατομική βάση ή που πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια που προσδιορίστηκαν από τη διοίκηση.</p> <p>Προσδιορίσαμε ότι αυτό αποτελεί κύριο θέμα ελέγχου λόγω της σημαντικής κρίσης που εξασκήθηκε από τη διοίκηση και την πολυπλοκότητα στον προσδιορισμό της εκτίμησης συμπεριλαμβανομένων:</p>	<p>Έχουμε κατανοήσει και αξιολογήσει το γενικό πλαίσιο διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου και ελέγξαμε το σχεδιασμό και τη λειτουργική αποτελεσματικότητα των κύριων δικλίδων ασφαλείας που σχετίζονται με τον υπολογισμό των ΑΠΖ. Έχουμε ελέγξει σε δειγματοληπτική βάση την πληρότητα και την ακρίβεια των δεδομένων που εισάγονται στο μοντέλο ΑΠΖ.</p> <p>Έχουμε διαβάσει και λάβει υπόψη τα πρακτικά των συνεδριάσεων της Κοινής Επιτροπής Ελέγχου και Διαχείρισης Κινδύνων όπου έχουν συζητηθεί και εγκριθεί οι παράμετροι, οι παραδοχές, οι προσαρμογές και τα αποτελέσματα από την Κοινή Επιτροπή Ελέγχου και Διαχείρισης Κινδύνων.</p> <p>Έχουμε αξιολογήσει την καταλληλότητα των κύριων παραδοχών που χρησιμοποιήθηκαν στις μεθοδολογίες και τα μοντέλα που αναπτύχθηκαν από το Συγκρότημα και τη συμμόρφωσή τους με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9.</p> <p>Έχουμε αξιολογήσει τα κριτήρια που καθορίστηκαν από τη διοίκηση για τον καθορισμό της κατάλληλης κατανομής των δανείων στα Στάδια 1, 2 ή 3 και ελέγξαμε σε δειγματοληπτική βάση, την κατανομή των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες στα Στάδια 1, 2 ή 3 σε σχέση με αυτά τα κριτήρια. Ως μέρος αυτής της εργασίας αξιολογήσαμε την επίδραση των επικαλύψεων για την κατανομή σε στάδια, όπου εφαρμόζονται.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Των ερμηνειών και των παραδοχών που έχουν χρησιμοποιηθεί για τον καταρτισμό των μοντέλων, περιλαμβανομένης και της τμηματοποίησης που χρησιμοποιήθηκε; • Την κατανομή των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες στα Στάδια 1, 2 ή 3, περιλαμβανομένης και της αξιολόγησης των επικαλύψεων, όπου εφαρμόζονται; • Τον εντοπισμό «Σημαντικής Αύξησης Πιστωτικού Κινδύνου»; και • Τις παραμέτρους, παραδοχές και τις σταθμισμένες πιθανότητες που έχουν ανατεθεί στα διάφορα οικονομικά σενάρια όπως έχουν χρησιμοποιηθεί από το Συγκρότημα. 	<p>Με τη βοήθεια εσωτερικών ειδικών της PwC σε θέματα πιστωτικού κινδύνου, έχουμε ελέγξει τις παραδοχές, τις παραμέτρους και τις φόρμουλες που έχουν χρησιμοποιηθεί στον υπολογισμό των ΑΠΖ που αξιολογούνται σε συλλογική βάση. Αυτός ο έλεγχος περιλάμβανε την αξιολόγηση της καταλληλότητας του σχεδιασμού των μοντέλων και την αξιολόγηση των παραδοχών που χρησιμοποιήθηκαν (π.χ. Άνοιγμα Σε Αθέτηση, Ζημιά Από Αθέτηση Υποχρέωσης και Πιθανότητα Αθέτησης Υποχρέωσης), και την καταλληλότητα της τμηματοποίησης που χρησιμοποιήθηκε. Έχουμε καταρτίσει ένα μοντέλο για τον υπολογισμό των ΑΠΖ, το οποίο έχει ελέγξει τον μαθηματικό υπολογισμό των συλλογικών ΑΠΖ.</p> <p>Έχουμε εξετάσει τις ατομικές αξιολογήσεις που πραγματοποιήθηκαν από το Συγκρότημα για ένα δείγμα σημαντικών ανοιγμάτων Σταδίου 3 για συμμόρφωση με τις πολιτικές του Συγκροτήματος, εξελίξεις κατά τη διάρκεια του 2022 και τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9; ελέγχθηκαν σημαντικά δεδομένα μέσω αναφοράς σε κατάλληλα υποστηρικτικά στοιχεία, όπως εκτιμήσεις εξασφαλίσεων και αρχεία του Κτηματολογίου.</p> <p>Συγκρίναμε, με την υποστήριξη εσωτερικών ειδικών της PwC σε θέματα πιστωτικού κινδύνου, τα μακροπρόθεσμα μακροοικονομικά μεταβλητά δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν στα βασικό, ευνοϊκό και δυσμενή σενάριο με αναφορά σε ευρέως διαθέσιμες πληροφορίες. Επίσης αξιολογήσαμε το κατά πόσο τα ευνοϊκά και δυσμενή μεταβλητά μαζί με τις σταθμίσεις σεναρίων που χρησιμοποίησε η διοίκηση, ήταν λογικά.</p> <p>Έχουμε αξιολογήσει την καταλληλότητα των γνωστοποιήσεων του Συγκροτήματος ιδιαίτερα σε σχέση με σημαντικές κρίσεις και εκτιμήσεις.</p> <p>Έχουμε καταλήξει ότι οι μεθοδολογίες και οι κρίσεις που χρησιμοποιήθηκαν από τη διοίκηση για τον καθορισμό της χρέωσης ΑΠΖ και των προβλέψεων ΑΠΖ ήταν λογικές και ότι οι γνωστοποιήσεις που έγιναν σε σχέση με αυτά τα θέματα στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις ήταν κατάλληλες.</p>
--	--

Προβλέψεις για επίδικες και κανονιστικές και άλλες υποθέσεις

Αναφερθείτε στη Σημείωση 2.37 "Προβλέψεις για επίδικες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα" εντός της Σημείωσης 2 "Περίληψη των σημαντικών λογιστικών πολιτικών", και στη Σημείωση 5.4 "Προβλέψεις" εντός της Σημείωσης 5 "Σημαντικές και άλλες κρίσεις, εκτιμήσεις και υποθέσεις" και στη Σημείωση 39 "Επίδικες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα".

Το Συγκρότημα υπόκειται σε διάφορες νομικές αξιώσεις, έρευνες και άλλες διαδικασίες. Οι προβλέψεις για επίδικες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα ανήλθαν στα €128 εκ. στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

Η Διοίκηση μαζί με τα τμήματα συμμόρφωσης και νομικών θεμάτων του Συγκροτήματος και όπου απαιτείται το τμήμα διαχείρισης κινδύνων, επιθεωρεί όλες τις υφιστάμενες και πιθανές επίδικες υποθέσεις, καταρτίζει μία αξιολόγηση των πιθανών αποτελεσμάτων για κάθε ξεχωριστή υπόθεση και αξιολογεί την πιθανότητα οικονομικών εκροών από το Συγκρότημα.

Προσδιορίσαμε ότι αυτό αποτελεί κύριο θέμα ελέγχου καθώς η αναγνώριση και επιμέτρηση των προβλέψεων για επίδικες, κανονιστικές και άλλα θέματα απαιτεί υψηλό επίπεδο κρίσης από τη διοίκηση. Οι εκτιμήσεις που γίνονται αφορούν την πιθανότητα ύπαρξης γεγονότων υποχρέωσης που απαιτούν οικονομική εκροή των πόρων για τακτοποίηση της υποχρέωσης και τον υπολογισμό της έκτασης οποιασδήποτε σχετικής οικονομικής εκροής.

Έχουμε κατανοήσει και αξιολογήσει τον σχεδιασμό των διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με την αναγνώριση και την επιμέτρηση των προβλέψεων για επίδικες και κανονιστικές και άλλες υποθέσεις. Ελέγξαμε τη λειτουργική αποτελεσματικότητα των διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου στις οποίες θέλαμε να βασιστούμε.

Ελέγξαμε ένα δείγμα των εκτιμήσεων της διοίκησης με βάση τον κίνδυνο για ατομικές υποθέσεις, συμπεριλαμβανομένου του κατά πόσο η οικονομική εκροή κρίθηκε ως πιθανή. Αξιολογήσαμε τις προτεινόμενες προβλέψεις της διοίκησης έναντι των πληροφοριών που περιέχονται στα αρχεία των υποθέσεων και πληροφοριών που παραλάβαμε από τους εξωτερικούς νομικούς συμβούλους. Όπου κρίθηκε αναγκαίο επιβεβαιώσαμε στοιχεία και εκτιμήσεις κατευθείαν με τους εξωτερικούς νομικούς συμβούλους.

Για ένα δείγμα υποθέσεων όπου η οικονομική εκροή εκτιμήθηκε ως πιθανή από την διοίκηση, και ως εκ τούτου αναγνωρίστηκε πρόβλεψη, επαναυπολόγισαμε την πρόβλεψη και πραγματοποιήσαμε ανάλυση ευαισθησίας στις σημαντικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν από τη διοίκηση.

Κατανοήσαμε τη βάση της διοίκησης για συλλογικές προβλέψεις, στις περιπτώσεις που αυτές εφαρμόζονται, αξιολογήσαμε τις κύριες παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν, με αναφορά σε προηγούμενη εμπειρία και επαναυπολόγισαμε τις προβλέψεις που αναγνωρίστηκαν.

Έχουμε επιθεωρήσει τα πρακτικά των συνεδριάσεων του διοικητικού συμβουλίου και ορισμένων από τις επιτροπές του για την ύπαρξη υποθέσεων ή για εξελίξεις σε τρέχουσες υποθέσεις που δύναται να μην έχουν εντοπιστεί. συμπεριλαμβανομένων των πρακτικών της Επιτροπής Επίλυσης Νομικών Υποθέσεων.

Έχουμε επιθεωρήσει επικοινωνία με τις εποπτικές αρχές και επιπρόσθετα ζητήσαμε από το τμήμα συμμόρφωσης να μας αναφέρει γνωστές υπάρχουσες περιπτώσεις πιθανής μη συμμόρφωσης με οποιοδήποτε κανονιστικές απαιτήσεις.

Έχουμε αξιολογήσει κατά πόσον οι γνωστοποιήσεις που έγιναν παρουσιάζουν τις σημαντικές αβεβαιότητες που υφίστανται και αξιολογήσαμε την επάρκειά τους σε σχέση με τα σχετικά λογιστικά πρότυπα τόσο για προβλέψεις όσο και για ενδεχόμενες υποχρεώσεις στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

Με βάση τα αποδεικτικά στοιχεία που αποκτήθηκαν, ενώ σημειώνεται η εγγενής αβεβαιότητα σε αυτά τα θέματα, έχουμε καταλήξει στο συμπέρασμα ότι οι αναγνωρισμένες προβλέψεις για επίδικες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα ήταν λογικές και ότι οι γνωστοποιήσεις που έγιναν σε σχέση με αυτά τα θέματα στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις ήταν κατάλληλες.

Αποτίμηση αποθέματος ακινήτων

Αναφερθείτε στη Σημείωση 2.30 “Αποθέματα ακινήτων”, εντός της Σημείωσης 2 “Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών”, στη Σημείωση 5.3, “Αποθέματα ακινήτων - εκτίμηση της καθαρής ανακτήσιμης αξίας” εντός της Σημείωσης 5 “Σημαντικές και άλλες κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές” και στη Σημείωση 27 “Αποθέματα ακινήτων”.

Το Συγκρότημα έχει αποκτήσει σημαντικό αριθμό ακινήτων ως αποτέλεσμα συμφωνιών αναδιαρθρώσεων με πελάτες. Αυτά τα ακίνητα λογίζονται ως αποθέματα ακινήτων στο χαμηλότερο της τιμής κόστους τους και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας σύμφωνα με το ΔΛΠ 2.

Οι αποτιμήσεις που λαμβάνονται από εξωτερικούς εκτιμητές και οι περιόδοι διακράτησης περιουσιακών στοιχείων αποτελούν βασικά στοιχεία για τον προσδιορισμό της κατάλληλης λογιστικής αξίας.

Προσδιορίσαμε ότι αυτό αποτελεί κύριο θέμα υπό το πρίσμα του μεγάλου όγκου των ακινήτων που κατέχονται με λογιστική αξία ύψους €1.041 εκ. στις 31 Δεκεμβρίου 2022 και την αβεβαιότητα γύρω από τις συνθήκες της αγοράς στην εκτίμηση της λογιστικής αξίας.

Έχουμε κατανοήσει και αξιολογήσει το σχεδιασμό του γενικού πλαισίου εσωτερικού ελέγχου που σχετίζεται με τα ακίνητα που αποκτήθηκαν με ανταλλαγή χρέους και έχουμε ελέγξει τον σχεδιασμό και τη λειτουργική αποτελεσματικότητα των κύριων δικλίδων ελέγχου σχετικά με την αποτίμηση τους.

Επικεντρωθήκαμε στις κύριες παραμέτρους και παραδοχές στις οποίες βασίζεται η αποτίμηση των ακινήτων.

Έχουμε αξιολογήσει την ικανότητα, την δυνατότητα και την αντικειμενικότητα των εξωτερικών ειδικών της διοίκησης (εκτιμητές ακινήτων).

Για ένα δείγμα εκθέσεων εξωτερικών εκτιμητών, έχουμε αξιολογήσει τη μεθοδολογία και τις παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν με τη συνδρομή των ειδικών για εκτιμήσεις ακινήτων της PwC, κατά περίπτωση.

Για ένα δείγμα ακινήτων που κρατούνται στο τέλος του έτους, εξετάσαμε την ακρίβεια της εφαρμογής εκπτώσεων έλλειψης ρευστότητας που εφαρμόστηκε από την διοίκηση.

Για ένα δείγμα ακινήτων που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους, ελέγξαμε το “κόστος” με αναφορά στις συμφωνίες για ανταλλαγή χρέους με περιουσιακά στοιχεία που υπογράφηκαν με δανειζόμενους, και ελέγξαμε την “καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία” στο τέλος του έτους με αναφορά σε εξωτερικές εκτιμήσεις.

Έχουμε πραγματοποιήσει αναδρομικές διαδικασίες συγκρίνοντας την τιμή πώλησης που επιτεύχθηκε για πωλήσεις κατά τη διάρκεια του 2022 έναντι της λογιστικής αξίας αυτών των περιουσιακών στοιχείων στις 31 Δεκεμβρίου 2021.

Έχουμε αξιολογήσει κατά πόσον οι γνωστοποιήσεις αντικατοπτρίζουν τις σημαντικές κρίσεις και παραδοχές και εξετάσαμε την επάρκειά τους σε σχέση με τα σχετικά λογιστικά πρότυπα.

Έχουμε καταλήξει ότι οι κρίσεις και οι υπολογισμοί που χρησιμοποιήθηκαν από τη διοίκηση για τον υπολογισμό της λογιστικής αξίας των αποθεμάτων ακινήτων ήταν εύλογες και ότι οι γνωστοποιήσεις που έγιναν σε σχέση με αυτά τα θέματα στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις ήταν κατάλληλες.

Προνομακή πρόσβαση χρηστών σε συστήματα

Αναφερθείτε στις σελίδες 397 με 470 της Έκθεσης περί Εταιρικής Διακυβέρνησης.

Η χρηματοοικονομική αναφορά του Συγκροτήματος στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό σε πληροφοριακά συστήματα τα οποία χρησιμοποιούνται για αρκετά χρόνια και τα οποία είναι εγγενώς πολύπλοκα, δημιουργώντας αυξημένο κίνδυνο για τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση.

Το Συγκρότημα χρησιμοποιεί δικλίδες ασφαλείας προνομακής πρόσβασης χρηστών οι οποίες είναι κρίσιμες για τη διασφάλιση των αλλαγών στις εφαρμογές και των υποκείμενων δεδομένων και για την άμβλυνση του κινδύνου πιθανής απάτης ή σφάλματος.

Προσδιορίσαμε την προνομακή πρόσβαση χρηστών σε συστήματα ως κύριο θέμα ελέγχου καθώς η προσέγγιση του ελέγχου βασίζεται στις εξαρτημένες στην πληροφορική δικλίδες ασφαλείας και δεδομένα και διεκπεραίωσαμε εκτενείς διαδικασίες λόγω της φύσης των υφιστάμενων συστημάτων που είναι σε εφαρμογή.

Με τη βοήθεια ειδικών σε θέματα ελέγχου πληροφορικής και συστημάτων της PwC, έχουμε κατανοήσει το περιβάλλον πληροφορικής του Συγκροτήματος και αξιολογήσαμε και ελέγξαμε το σχεδιασμό και τη λειτουργική αποτελεσματικότητα των γενικών δικλίδων ασφαλείας πληροφορικής (ΓΔΑΠ) στα πληροφοριακά συστήματα που υποστηρίζουν την οικονομική αναφορά.

Όπου έχουν εξευρεθεί ελλείψεις στις ασφαλιστικές δικλίδες προνομακής πρόσβασης χρηστών σε συστήματα, έχουμε εξεύρει και εξετάσει εναλλακτικές δικλίδες. Όπου εναλλακτικές δικλίδες και άλλοι παράγοντες οι οποίοι θα μπορούσαν να μειώσουν τους σχετικούς κινδύνους δεν αναγνωρίστηκαν, διεξήγαμε επιπρόσθετες διαδικασίες ελέγχου σε σχέση με την πρόσβαση χρηστών σε συστήματα. Συγκεκριμένα, εμείς:

- Εξαγάγαμε τη λίστα πρόσβασης χρηστών απευθείας από το περιβάλλον παραγωγής των σχετικών εφαρμογών πληροφορικής, καθώς και την υποστηριζόμενη υποδομή πληροφορικής τους για να επικυρώσουμε την πληρότητα των δικαιωμάτων πρόσβασης εντός του εργαλείου του Συγκροτήματος που υποστηρίζει τη διαχείριση πρόσβασης χρηστών σε συστήματα, για την παροχή, τη διακοπή και την επαναπιστοποίηση της πρόσβασης των χρηστών;
- Εξαγάγαμε τη λίστα πρόσβασης χρηστών από την αποθήκη δεδομένων του Συγκροτήματος και εξετάσαμε τη καταλληλότητα πρόσβασης κατά την διάρκεια του 2022;
- Εξαγάγαμε τη λίστα προγραμματιστών από τα συστήματα παραγωγής και κυκλοφορίας πληροφορικής για τις εφαρμογές που διαχειρίζονται εσωτερικά και λάβαμε υπόψη την καταλληλότητα της πρόσβασης των προγραμματιστών; και
- Εξετάσαμε τις ασφαλιστικές δικλίδες ταυτοποίησης των εφαρμογών και της υποδομής υποστήριξης της πληροφορικής για να αξιολογήσουμε τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της πολιτικής για κωδικούς πρόσβασης του Συγκροτήματος.

Μετά την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων αυτών των επιπρόσθετων διαδικασιών, όπου ήταν απαραίτητο η ομάδα μας διεκπεραίωσε περαιτέρω επιπρόσθετες ελεγκτικές διαδικασίες, καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι ο οποιοσδήποτε υπολειπόμενος κίνδυνος ελέγχου να έχει μειωθεί σε αποδεκτό επίπεδο.

Λογιστική αξία της επένδυσης στην Bank of Cyprus PCL (αφορά μόνο την Εταιρεία)

Αναφερθείτε στη Σημείωση 2.3 «Επένδυση σε θυγατρική» εντός της Σημείωσης 2 “Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών”, στη Σημείωση 3 «Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις, κρίσεις και παραδοχές», στη Σημείωση 7 «Επενδύσεις σε θυγατρικές» στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

Όπως αναφέρεται στις λογιστικές πολιτικές, οι επενδύσεις σε θυγατρικές εμφανίζονται στο κόστος στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας, εκτός εάν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης, σε αυτή την περίπτωση εμφανίζονται σε κόστος μείον απομείωση.

Η λογιστική αξία των επενδύσεων σε θυγατρικές ξεπέρασε την κεφαλαιοποίηση της αγοράς της BOCH Public Limited Company στις 31 Δεκεμβρίου 2022. Έχοντας ολοκληρώσει τον έλεγχο απομείωσης, οι σύμβουλοι έχουν προσδιορίσει ότι το ανακτήσιμο ποσό της επένδυσης, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της αξίας λόγω χρήσης (η οποία θεωρείται ψηλότερη από την εύλογη αξία μείον το κόστος πώλησης) ξεπερνάει τη λογιστική αξία και ένας μερικός αντιλογισμός προηγούμενης απομείωσης ύψους €169 εκατομμυρίων αναγνωρίστηκε.

Προσδιορίσαμε ότι αυτό είναι κύριο θέμα ελέγχου λόγω της κρίσης που σχετίζεται με την εκτίμηση του ανακτήσιμου ποσού της επένδυσης στις 31 Δεκεμβρίου 2022 συμπεριλαμβανομένων, ειδικότερα, των αναμενόμενων ταμειακών ροών, του Κόστους Κεφαλαίου και των υπολογισμών της τελικής αξίας.

Έχουμε αξιολογήσει τις προβλέψεις των αναμενόμενων ταμειακών ροών που περιλαμβάνονται στους υπολογισμούς της διοίκησης για την αξία λόγω χρήσης στις 31 Δεκεμβρίου 2022, για συνέπεια με την πρόσφατη απόδοση του Συγκροτήματος και το λεπτομερές Οικονομικό Πλάνο.

Εξετάσαμε τον υπολογισμό της διοίκησης του κόστους κεφαλαίου του Συγκροτήματος με αναφορά σε εξωτερικές πηγές που χρησιμοποίησε η διοίκηση.

Επανεκτελέσαμε τον υπολογισμό της διοίκησης για τον υπολογισμό της τελική αξίας και εξετάσαμε την καταλληλότητα του μακροπρόθεσμου ρυθμού ανάπτυξης που χρησιμοποιήθηκε με αναφορά σε εξωτερικές προβλέψεις για την Κυπριακή οικονομία κατά την 31 Δεκεμβρίου 2022.

Έχουμε καταλήξει ότι η εκτίμηση απομείωσης σε σχέση με την επένδυση στην Bank of Cyprus PCL και οι γνωστοποιήσεις που έγιναν στις οικονομικές καταστάσεις είναι λογικές.

Πως προσαρμόσαμε το πεδίο εφαρμογής του ελέγχου

Έχουμε προσαρμόσει το πεδίο εφαρμογής του ελέγχου για να διασφαλίσουμε ότι έχουμε διεκπεραιώσει επαρκή εργασία για να μπορούμε να παρέχουμε την ελεγκτική γνώμη επί των οικονομικών καταστάσεων, ως σύνολο, λαμβάνοντας υπόψη τη δομή του Συγκροτήματος, τις λογιστικές διαδικασίες και δικλείδες εσωτερικού ελέγχου, και τον τομέα στον οποίο δραστηριοποιείται το Συγκρότημα.

Η Bank of Cyprus PCL είναι η κύρια εμπορική οντότητα του Συγκροτήματος και καταρτίζει ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις οι οποίες ενοποιούν όλες τις άλλες θυγατρικές του Συγκροτήματος. Στον καθορισμό της γενικής προσέγγισης του πεδίου εφαρμογής για τον έλεγχο του Συγκροτήματος προσδιορίσαμε το πεδίο εργασιών που ήταν απαραίτητο να εκτελεστεί για κάθε νομική οντότητα.

Η ελεγκτική ομάδα του Συγκροτήματος ήταν υπεύθυνη για το πεδίο εφαρμογής και την καθοδήγηση του ελέγχου. Στον καθορισμό του πεδίου εφαρμογής για τον έλεγχο προσδιορίσαμε το πεδίο και το είδος των εργασιών που ήταν απαραίτητο να εκτελεστεί από εμάς, την Ιρλανδική ομάδα ελέγχου συγκροτήματος και της PwC Κύπρου, ως ελεγκτές των μονάδων αναφοράς.

Όπου η εργασία έγινε από την PwC Κύπρου, προσδιορίσαμε το επίπεδο απαιτούμενης εμπλοκής από την ομάδα του συγκροτήματος για να μπορέσουμε να καταλήξουμε αν τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουν αποκτηθεί είναι επαρκή και κατάλληλα για να αποτελέσουν τη βάση για την ελεγκτική μας γνώμη επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων στο σύνολο τους.

Για τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις ελέγξαμε τις συνολικές οικονομικές πληροφορίες της Bank of Cyprus PCL που αντιπροσωπεύει κατά προσέγγιση 93% του κύκλου εργασιών του Συγκροτήματος και κατά προσέγγιση 97% των συνολικών περιουσιακών στοιχείων του Συγκροτήματος αντίστοιχα. Η φύση και η έκταση των διαδικασιών ελέγχου προσδιορίστηκε από την αξιολόγηση του κινδύνου.

Επίπεδο ουσιαστικότητας

Το πεδίο ελέγχου έχει επηρεαστεί από την εφαρμογή του πεδίου ουσιαστικότητας. Καθορίσαμε ορισμένα ποσοτικά επίπεδα ουσιαστικότητας. Αυτά, σε συνδυασμό με ποιοτικά στοιχεία έχουν συνεισφέρει στον προσδιορισμό του πεδίου ελέγχου, και του είδους, του χρονοδιαγράμματος και της έκτασης των ελεγκτικών διαδικασιών επί των ξεχωριστών στοιχείων των οικονομικών καταστάσεων και γνωστοποιήσεων και στην αξιολόγηση της επίδρασης των σφαλμάτων, τόσο μεμονωμένα όσο και αθροιστικά στις οικονομικές καταστάσεις στο σύνολο τους.

Με βάση την επαγγελματική μας κρίση, προσδιορίσαμε την ουσιαστικότητα για τις οικονομικές καταστάσεις στο σύνολο τους ως ακολούθως:

	<i>Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις</i>	<i>Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας</i>
<i>Επίπεδο συνολικής ουσιαστικότητας</i>	€16.7 εκ. (2021: €16.5 εκ.)	€14.3 εκ. (2021: €14.5 εκ.)
<i>Πως προσδιορίστηκε</i>	1% κατά προσέγγιση των καθαρών περιουσιακών στοιχείων.	1 % κατά προσέγγιση των καθαρών περιουσιακών στοιχείων.
<i>Αιτιολογικό για το σημείο αναφοράς που χρησιμοποιήθηκε</i>	Δεδομένης της μεταβλητότητας στα κέρδη /ζημίες πριν τη φορολογία που προέκυψε τα τελευταία χρόνια από τις αυξημένες απομειώσεις και το εύρος των ζημιών που προκύπτουν από ασυνήθεις δραστηριότητες, πιστεύουμε ότι τα καθαρά περιουσιακά στοιχεία μας παρέχουν μια πιο κατάλληλη και συνεπή από χρονιά σε χρονιά βάση για τον προσδιορισμό της ουσιαστικότητας παρά η κερδοφορία.	Η Μητρική Εταιρεία είναι μια ιθύνουσα εταιρεία. Συνεπώς θεωρούμε ότι τα καθαρά περιουσιακά στοιχεία είναι το πιο κατάλληλο σημείο αναφοράς για να αντικατοπτρίσει την φύση των δραστηριοτήτων και συναλλαγών της Εταιρείας.

Χρησιμοποιούμε την εκτελεστική ουσιαστικότητα για να μειώσουμε σε κατάλληλα χαμηλά επίπεδα την πιθανότητα τα μη διορθωμένα και μη ανιχνεύσιμα σφάλματα στο σύνολο τους να υπερβαίνουν τη συνολική ουσιαστικότητα. Συγκεκριμένα, χρησιμοποιούμε την εκτελεστική ουσιαστικότητα για να προσδιορίσουμε το πεδίο ελέγχου και τη φύση και εύρος του ελέγχου μας σε υπόλοιπα λογαριασμών, κατηγορίες συναλλαγών και γνωστοποιήσεις, όπως για παράδειγμα ο προσδιορισμός μεγέθους δείγματος. Η εκτελεστική μας ουσιαστικότητα αποτελούσε κατά προσέγγιση 65% της συνολικής ουσιαστικότητας, που ανέρχεται σε €10.5 εκατ. (για τον έλεγχο του Συγκροτήματος) και €9.3 εκατ. (για τον έλεγχο της Εταιρείας).

Κατά τον προσδιορισμό της εκτελεστικής ουσιαστικότητας, λάβαμε υπόψη ένα αριθμό παραγόντων - το ιστορικό σφαλμάτων, την αξιολόγηση ρίσκου και συνολικού ρίσκου και την αποτελεσματικότητα των δικλίδων ελέγχου - και καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι ένα ποσό στο μέσο του κανονικού μας εύρους ήταν κατάλληλο.

Έχουμε συμφωνήσει με την Επιτροπή Ελέγχου ότι θα επικοινωνήσουμε μαζί τους τα συγκεκριμένα σφάλματα που εντοπίστηκαν στον έλεγχό μας τα οποία είναι πέραν των €800.000 (για τον έλεγχο του Συγκροτήματος) (2021: €800.000) και €713.000 (για τον έλεγχο της Εταιρείας) (2021: €725.000) καθώς και σφάλματα κάτω από το ποσό αυτό, τα οποία κατά την άποψη μας, χρήζουν αναφοράς λόγω ποιοτικών χαρακτηριστικών.

Συμπεράσματα σχετικά με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα

Η αξιολόγησή μας για την εκτίμηση των συμβούλων για την ικανότητα του Συγκροτήματος και της Εταιρείας να συνεχίσουν να υιοθετούν τη χρήση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας περιλάμβανε:

- Διεξαγωγή αξιολόγησης κινδύνων για τον εντοπισμό παραγόντων που θα μπορούσαν να επηρεάσουν την αξιολόγηση για τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- Λάβαμε υπόψη το τετραετές Οικονομικό Πλάνο του Συγκροτήματος που εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο τον Φεβρουάριο του 2023. Κατά την αξιολόγηση των σεναρίων βασικών προβλέψεων και εναλλακτικών σεναρίων αντοχής, εξετάσαμε τα μοντέλα του Συγκροτήματος που χρησιμοποιήθηκαν για την ανάπτυξη προβλεπόμενων μελλοντικών λειτουργικών αποτελεσμάτων και των υποκείμενων παραδοχών. Έχουμε επίσης εξετάσει την οικονομική θέση του Συγκροτήματος, την ιστορική απόδοση, το ιστορικό επίτευξης στρατηγικών στόχων και την εκτίμηση της διοίκησης για την πιθανή επίδραση στη χρηματοοικονομική επίδοση, το κεφάλαιο και τη ρευστότητα για περίοδο 12 μηνών από την ημερομηνία έγκρισης αυτών των οικονομικών καταστάσεων για έκδοση.
- Διάβασμα της αλληλογραφίας με τις αρμόδιες εποπτικές αρχές σχετικά με τις εποπτικές απαιτήσεις κεφαλαίου και ρευστότητας του Συγκροτήματος, συμπεριλαμβανομένης και της αλληλογραφίας που αφορά τη Διαδικασία Εποπτικής Επισκόπησης και Αξιολόγησης της ΕΚΤ.
- Λάβαμε υπόψη τις πρόσφατες συνθήκες της αγοράς και τις εξελίξεις στον Τραπεζικό κλάδο και τυχόν επιδράσεις στο Συγκρότημα.

Με βάση την εργασία που έχουμε εκτελέσει, δεν έχουμε εντοπίσει οποιεσδήποτε ουσιώδεις αβεβαιότητες σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που, μεμονωμένα ή συλλογικά, μπορεί να προκαλέσουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα του Συγκροτήματος ή της Εταιρείας να συνεχίσουν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα για περίοδο τουλάχιστον δώδεκα μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία οι οικονομικές καταστάσεις εγκρίνονται για έκδοση.

Κατά τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων, καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι η υιοθέτηση από τους συμβούλους της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας κατά την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων είναι κατάλληλη.

Ωστόσο, επειδή δεν μπορούν να προβλεφθούν όλα τα μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες, αυτό το συμπέρασμα δεν αποτελεί εγγύηση για την ικανότητα του Συγκροτήματος ή της Εταιρείας να συνεχίσουν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.

Σε σχέση με την αναφορά της Εταιρείας για το πώς έχει εφαρμόσει τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου, δεν έχουμε τίποτα ουσιαστικό να προσθέσουμε ή να επιστήσουμε την προσοχή σε σχέση με τη δήλωση των συμβούλων στις οικονομικές καταστάσεις σχετικά με το κατά πόσο οι σύμβουλοι θεώρησαν κατάλληλο να υιοθετήσουν τη χρήση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας. Οι ευθύνες μας και οι ευθύνες των συμβούλων σε σχέση με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα περιγράφονται στις σχετικές ενότητες αυτής της έκθεσης.

Αναφορά στις άλλες πληροφορίες

Οι άλλες πληροφορίες αποτελούνται από όλες τις πληροφορίες στην Ετήσια Έκθεση εκτός από τις οικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελεγκτή επί αυτών. Οι σύμβουλοι είναι υπεύθυνοι για τις άλλες πληροφορίες. Η γνώμη μας επί των οικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και, ως αποτέλεσμα, δεν εκφέρουμε γνώμη ή, εκτός στο βαθμό όπως αναφέρεται διαφορετικά σε αυτή την έκθεση, οποιοδήποτε συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.

Σχετικά με τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να διαβάσουμε τις άλλες πληροφορίες και, με αυτόν τον τρόπο, να αξιολογήσουμε κατά πόσο οι άλλες πληροφορίες δεν συνάδουν ουσιωδώς με τις οικονομικές καταστάσεις ή με τη γνώση που έχουμε αποκτήσει από τον έλεγχο, ή διαφαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες. Εάν εντοπίσουμε μια εμφανής ουσιαστική ανακρίβεια ή ένα ουσιαστικό σφάλμα, είμαστε υποχρεωμένοι να εκτελέσουμε διαδικασίες για να καταλήξουμε αν υπάρχει ένα ουσιαστικό σφάλμα στις οικονομικές καταστάσεις ή ένα ουσιαστικό σφάλμα στις άλλες πληροφορίες. Αν, βάσης της εργασίας που εκτελέσαμε, καταλήξουμε ότι υπάρχει ένα ουσιαστικό σφάλμα στις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να το αναφέρουμε. Δεν έχουμε να αναφέρουμε κάτι με βάση αυτές τις ευθύνες.

Όσον αφορά την Έκθεση των Συμβούλων, έχουμε επίσης εξετάσει αν οι γνωστοποιήσεις που απαιτούνται από τον περί Εταιρειών Νόμο του 2014 (εξαιρουμένων των πληροφοριών που συμπεριλαμβάνονται στη “Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση” όπως ορίζεται από τη Νομοθεσία για την οποία δεν είμαστε υποχρεωμένοι να αναφερθούμε) έχουν συμπεριληφθεί.

Με βάση τις υποχρεώσεις που αναφέρονται παραπάνω και την εργασία που έχει γίνει κατά τη διάρκεια του ελέγχου, τα ΔΠΕ (Ιρλανδίας) και ο περί Εταιρειών Νόμος του 2014 (“CA14”) μας επιβάλλουν να αναφέρουμε επίσης συγκεκριμένες γνώμες και θέματα όπως περιγράφονται πιο κάτω.

- Κατά τη γνώμη μας, με βάση την εργασία που έχει διεξαχθεί κατά τη διάρκεια του ελέγχου, οι πληροφορίες που αναφέρονται στην Έκθεση των Συμβούλων (εξαιρουμένης της πληροφόρησης που περιλαμβάνεται στη “Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση” για την οποία δεν έχουμε υποχρέωση να αναφερθούμε) για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 συνάδουν με τις οικονομικές καταστάσεις και έχουν καταρτιστεί σύμφωνα με τις σχετικές νομικές απαιτήσεις. (CA14)
- Με βάση τη γνώση και κατανόηση του Συγκροτήματος και της Εταιρείας και του περιβάλλοντος τους που αποκτήσαμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου, δεν έχουμε εντοπίσει οποιαδήποτε ουσιαστικά σφάλματα στην Έκθεση των Συμβούλων (εξαιρουμένης της πληροφόρησης που περιλαμβάνεται στη “Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση” για την οποία δεν έχουμε υποχρέωση να αναφερθούμε).
- Κατά την γνώμη μας, με βάση την εργασία που έχει διεξαχθεί κατά τη διάρκεια του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων,
  - η περιγραφή των κύριων χαρακτηριστικών των συστημάτων εσωτερικών διαδικασιών ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων σχετικά με τη διαδικασία χρηματοοικονομικής αναφοράς; και
  - οι πληροφορίες που απαιτούνται από το Άρθρο 1373(2)(δ) του περί Εταιρειών Νόμου του 2014; που περιλαμβάνονται στην Έκθεση Συμβούλων, συνάδουν με τις οικονομικές καταστάσεις και έχουν καταρτιστεί σύμφωνα με το Άρθρο 1373(2) του περί Εταιρειών Νόμου του 2014.
- Με βάση τη γνώση και κατανόηση της Εταιρείας και του λειτουργικού περιβάλλοντος της που αποκτήθηκε κατά τη διάρκεια του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων, δεν έχουμε εντοπίσει οποιαδήποτε ουσιαστικά σφάλματα στην περιγραφή των κύριων στοιχείων των εσωτερικών διαδικασιών ελέγχου και των συστημάτων διαχείρισης κινδύνων σχετικά με τη διαδικασία χρηματοοικονομικής αναφοράς και τις πληροφορίες που απαιτούνται από το Άρθρο 1373(2)(δ) του περί Εταιρειών Νόμου του 2014 που περιλαμβάνεται στην Έκθεση Συμβούλων.
- Κατά τη γνώμη μας, με βάση την εργασία που έχει διεξαχθεί κατά τη διάρκεια του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων, οι πληροφορίες που απαιτούνται από το Άρθρο 1373(2)(α),(β),(ε) και (στ) του περί Εταιρειών Νόμου του 2014 και την οδηγία 6 των Κανονισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης του 2017 (Γνωστοποίηση Μη-Χρηματοοικονομικών και Πολυμορφικών Πληροφοριών από ορισμένες μεγάλες επιχειρήσεις και συγκροτήματα) περιλαμβάνονται στην Έκθεση Συμβούλων.

Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης

Ως αποτέλεσμα της εθελοντικής αναφοράς των διευθυντών σύμφωνα με τα ΔΠΕ (Ιρλανδίας) είμαστε υποχρεωμένοι να επιθεωρήσουμε τις δηλώσεις των συμβούλων αναφορικά με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα, τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα και το μέρος εκείνο της Δήλωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης που σχετίζεται με την συμμόρφωση της Εταιρείας με τις προβλέψεις του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου (ο “Κώδικας”) που ορίζεται για την επιθεώρηση μας. Οι επιπρόσθετες μας υποχρεώσεις αναφορικά με τη Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης όπως άλλες πληροφορίες περιγράφονται στο τμήμα Αναφορά σε άλλες πληροφορίες αυτής της έκθεσης.

Βάσει της εργασίας που αναλάβαμε ως μέρος του ελέγχου μας, έχουμε καταλήξει στο ότι κάθε ένα από τα ακόλουθα στοιχεία της Δήλωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης είναι ουσιαστικά συνεπή με τις οικονομικές καταστάσεις και της γνώσης που λάβαμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας και δεν έχουμε κάτι ουσιαστικό να προσθέσουμε ή να επισύρουμε την προσοχή σχετικά με τα ακόλουθα:

- Την επιβεβαίωση των συμβούλων ότι έχουν διεξαγάγει μια ενδελεχή αξιολόγηση των κυριότερων και αναδυόμενων κινδύνων;
- Τις γνωστοποιήσεις στην Ετήσια Έκθεση που περιγράφουν αυτούς τους κύριους κινδύνους, ποιες διαδικασίες υπάρχουν για τον εντοπισμό αναδυόμενων κινδύνων και μια επεξήγηση πώς αυτά διαχειρίζονται ή αντιμετωπίζονται;
- Την δήλωση των συμβούλων στις οικονομικές καταστάσεις αναφορικά με το εάν θεώρησαν κατάλληλο να υιοθετήσουν τη λογιστική βάση της συνεχιζόμενης δραστηριότητας κατά την ετοιμασία τους, και τον εντοπισμό τυχόν ουσιαστικών αβεβαιοτήτων σχετικά με την ικανότητα του Συγκροτήματος και της Εταιρείας να συνεχίσουν να το πράττουν για περίοδο τουλάχιστον δώδεκα μηνών από την ημερομηνία έγκρισης των οικονομικών καταστάσεων;
- Την εξήγηση των συμβούλων σχετικά με την αξιολόγηση των προοπτικών του Συγκροτήματος και της Εταιρείας, την περίοδο που καλύπτει αυτή η αξιολόγηση και γιατί η περίοδος θεωρείται κατάλληλη; και
- Την δήλωση των συμβούλων αναφορικά με το εάν έχουν εύλογη προσδοκία ότι η Εταιρεία θα είναι σε θέση να συνεχίσει τη λειτουργία της και να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της όπως αυτές καθίστανται απαιτητές κατά την περίοδο της αξιολόγησης της, συμπεριλαμβανομένων τυχόν σχετικών γνωστοποιήσεων που επιστούν την προσοχή σε τυχόν απαραίτητες προϋποθέσεις ή παραδοχές.

Η ανασκόπηση μας σχετικά με τη δήλωση των συμβούλων αναφορικά με την μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του Συγκροτήματος ήταν σε σημαντικό χαμηλότερο πεδίο εφαρμογής από έναν έλεγχο και αποτελείται μόνο από διενέργεια ερωτημάτων και εξέταση της διαδικασίας των συμβούλων που υποστηρίζει τη δήλωσή τους; εξέταση του κατά πόσο η δήλωση είναι σύμφωνη με τις σχετικές διατάξεις του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου; και εξέταση του κατά πόσο η δήλωση είναι συνεπής με τις οικονομικές καταστάσεις και τη γνώση και κατανόηση μας για το Συγκρότημα και την Εταιρεία και το περιβάλλον τους που αποκτήθηκε κατά τη διάρκεια του ελέγχου.

Επιπλέον, βάσει της εργασίας που πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια του ελέγχου μας, καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι καθένα από τα ακόλουθα στοιχεία της Δήλωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης είναι ουσιαστικά συνεπές με τις οικονομικές καταστάσεις και τις γνώσεις μας που αποκτήθηκαν κατά τον έλεγχο:

- Η δήλωση των συμβούλων ότι θεωρούν την Ετήσια Έκθεση στο σύνολο της, δίκαιη, ισορροπημένη και κατανοητή, και ότι παρέχει την απαιτούμενη πληροφόρηση στους μετόχους για να αξιολογήσουν την χρηματοοικονομική κατάσταση και απόδοση, το επιχειρηματικό μοντέλο και τη στρατηγική του Συγκροτήματος και της Εταιρείας;
- Η ενότητα της Ετήσιας Έκθεσης που περιγράφει την επίβλεψη της αποτελεσματικότητας διαχείρισης ρίσκου και εσωτερικών δικλίδων ασφαλείας; και
- Η ενότητα της Ετήσιας Έκθεσης που περιγράφει την εργασία της Επιτροπής Ελέγχου.

Δεν έχουμε κάτι να αναφέρουμε σχετικά με τις ευθύνες μας να αναφέρουμε όταν οι δηλώσεις των συμβούλων σχετικά με την συμμόρφωση της Εταιρείας με τον Κώδικα δεν γνωστοποιούν παρέκκλιση από σχετική πρόβλεψη του Κώδικα που καθορίζεται στους Κανόνες Εισαγωγής για ανασκόπηση από τους ελεγκτές.

Ευθύνες για τις οικονομικές καταστάσεις και για τον έλεγχο

Ευθύνες των συμβούλων για τις οικονομικές καταστάσεις

Όπως εξηγείται πιο περιεκτικά στη Δήλωση Ευθύνης των Συμβούλων οι σύμβουλοι είναι υπεύθυνοι για την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με το εφαρμοδύσιμο πλαίσιο και να είναι ικανοποιημένοι ότι δίνουν μια αληθινή και δίκαιη εικόνα.

Οι σύμβουλοι είναι επίσης υπεύθυνοι για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που καθορίζουν ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, οφειλόμενου είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων, οι σύμβουλοι είναι υπεύθυνοι να αξιολογήσουν την ικανότητα του Συγκροτήματος και της Εταιρείας να συνεχίσουν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα, γνωστοποιώντας, όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο, θέματα που σχετίζονται με τη συνέχιση της δραστηριότητας και την υιοθέτηση της αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός εάν οι σύμβουλοι προτιθενται, είτε να θέσουν το Συγκρότημα ή την Εταιρεία σε εκκαθάριση ή να παύσουν τις δραστηριότητές τους, ή όταν δεν έχουν ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προχωρήσουν σε αυτές τις ενέργειες.

Ευθύνες του Ελεγκτή για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας, είναι να αποκτήσουμε λελογισμένη διασφάλιση για το κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις στο σύνολό τους είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, οφειλόμενου είτε σε απάτη είτε σε λάθος, και η έκδοση έκθεσης ελεγκτή η οποία να περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η λελογισμένη διασφάλιση συνιστά υψηλό βαθμό διασφάλιση αλλά όχι εγγύηση ότι ο έλεγχος, όπως αυτός πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με τα ΔΠΕ (Ιρλανδίας) πάντοτε θα εντοπίζει ένα ουσιώδες σφάλμα όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν είτε από απάτη, είτε από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη εάν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρεάσουν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών που λήφθηκαν με βάση αυτές τις οικονομικές καταστάσεις.

Παρατυπίες, συμπεριλαμβανομένης της απάτης, αποτελούν περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με νόμους και κανονισμούς. Σχεδιάζουμε τις διαδικασίες σύμφωνα με τις ευθύνες μας, που περιγράφονται πιο πάνω, για τον εντοπισμό ουσιωδών σφαλμάτων σε σχέση με παρατυπίες, συμπεριλαμβανομένης της απάτης. Ο βαθμός στον οποίο οι διαδικασίες μας είναι σε θέση να εντοπίζουν παρατυπίες, συμπεριλαμβανομένης της απάτης, περιγράφεται πιο κάτω.

Βάση της κατανόησης μας για το συγκρότημα και του τομέα δραστηριοτήτων, εντοπίσαμε ότι οι κύριοι κίνδυνοι μη συμμόρφωσης με νόμους και κανονισμούς σχετίζονται με παραβάσεις των τραπεζικών νόμων και κανονισμών, και εξετάσαμε τον βαθμό στον οποίο η μη συμμόρφωση μπορεί να έχει σημαντική επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις. Επίσης, εξετάσαμε τους νόμους και κανονισμούς που έχουν άμεσο αντίκτυπο στην κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων όπως ο περί Εταιρειών νόμος του 2014 και σχετικούς φορολογικούς κανονισμούς. Αξιολογήσαμε τα κίνητρα και τις ευκαιρίες της διοίκησης για δόλια παραπλάνηση των οικονομικών καταστάσεων (συμπεριλαμβανομένου του κινδύνου παράκαμψης των δικλίδων ασφαλείας), και προσδιορίσαμε ότι οι κύριοι κίνδυνοι σχετίζονται με την ενδεχόμενη προκατάληψη της διοίκησης μέσω κρίσεων και παραδοχών σε σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και μη αυτόματες λογιστικές εγγραφές που καταγράφονται προκειμένου να επηρεαστεί η απόδοση.

Οι διαδικασίες ελέγχου που πραγματοποιήθηκαν από την ομάδα ελέγχου περιλάμβαναν:

- Ερωτήσεις στη διοίκηση, συμπεριλαμβανομένων της Εκτελεστικής Διευθύντριας Οικονομικής Διεύθυνσης και Δραστηριοτήτων, της Διευθύντριας Νομικής Συμβούλου, του Εκτελεστικού Διευθυντή Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων, του Διευθύντριας Συμβούλου Συμμόρφωσης, της Διευθύντριας της Μονάδας Διαχείρισης Ακίνητης Περιουσίας, και εκείνων που είναι επιφορτισμένοι με τη διακυβέρνηση σχετικά με τυχόν γνωστά ή ύποπτα περιστατικά μη συμμόρφωσης με νόμους και κανονισμούς, ή απάτης;

- Την επιθεώρηση των σχετικών εκθέσεων που παρουσιάστηκαν και πρακτικών των συνεδριάσεων του διοικητικού συμβουλίου και των κύριων επιτροπών του;
- Την επιθεώρηση της κύριας αλληλογραφίας με εποπτικές αρχές;
- Την αξιολόγηση παραδοχών και κρίσεων που έγιναν από τη διοίκηση στις σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις της, συγκεκριμένα σε σχέση με κύρια θέματα ελέγχου ;
- Την ενσωμάτωση ενός στοιχείου μη προβλεψιμότητας στη φύση, το χρονοδιάγραμμα και/ή την έκταση του ελέγχου μας; και
- Την εφαρμογή κριτηρίων βάση κινδύνου σε λογιστικές εγγραφές που καταγράφηκαν κατά την περίοδο ελέγχου για τον προσδιορισμό λογιστικών εγγραφών για σκοπούς ελέγχου.

Υπάρχουν εγγενείς περιορισμοί στις διαδικασίες ελέγχου που περιγράφονται πιο πάνω. Είναι λιγότερο πιθανό να αντιληφθούμε περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με νόμους και κανονισμούς που δεν σχετίζονται άμεσα με γεγονότα και συναλλαγές που αντικατοπτρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις. Επίσης, ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος λόγω απάτης είναι υψηλότερος από τον κίνδυνο μη εντοπισμού κάποιου που προκύπτει από λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να περιλαμβάνει σκόπιμη απόκρυψη, όπως για παράδειγμα, πλαστογραφία ή εσκεμμένες ψευδείς δηλώσεις, ή μέσω συμπαιγνίας.

Οι ελεγκτικές μας διαδικασίες ενδέχεται να περιλαμβάνουν τον έλεγχο πλήρων πληθυσμών συγκεκριμένων συναλλαγών και υπολοίπων, ενδεχομένως χρησιμοποιώντας τεχνικές δεδομένων ελέγχου. Ωστόσο, συνήθως περιλαμβάνουν την επιλογή ενός περιορισμένου αριθμού στοιχείων για έλεγχο και όχι τον έλεγχο ολόκληρου του πληθυσμού. Συχνά θα επιδιώξουμε να στοχεύσουμε συγκεκριμένα στοιχεία για έλεγχο με βάση το μέγεθος ή τα χαρακτηριστικά κινδύνου τους. Σε άλλες περιπτώσεις, θα χρησιμοποιήσουμε δειγματοληπτικό έλεγχο για να μπορέσουμε να καταλήξουμε σε ένα συμπέρασμα σχετικά με τον πληθυσμό από τον οποίο επιλέγεται το δείγμα.

Περαιτέρω περιγραφή των ευθυνών μας για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων υπάρχει την ιστοσελίδα της IAASA:

https://www.iaasa.ie/getmedia/b2389013-1cf6-458b-9b8f-a98202dc9c3a/Description_of_auditors_responsibilities_for_audit.pdf

Αυτή η περιγραφή αποτελεί μέρος της έκθεσης ελεγκτή.

Χρήση αυτής της έκθεσης

Αυτή η έκθεση, περιλαμβανομένων και των γνώμων, ετοιμάστηκε για τα μέλη της Εταιρείας ως σώμα και μόνο σύμφωνα με το Άρθρο 391 του περί Εταιρειών Νόμου του 2014 και για κανένα άλλο σκοπό. Δίνοντας αυτές τις γνώμες δεν αποδεχόμαστε και δεν αναλαμβάνουμε ευθύνη για οποιοδήποτε άλλο σκοπό ή προς οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο στη γνώση του οποίου αυτή η έκθεση δυνατόν να περιέλθει εκτός όπου ρητά συμφωνηθεί προηγουμένως γραπτώς από εμάς.

Άλλες υποχρεωτικές αναφορές

Γνώμες επί άλλων θεμάτων που προβλέπει ο περί Εταιρειών Νόμος του 2014

- Έχουμε λάβει όλες τις πληροφορίες και εξηγήσεις τις οποίες θεωρούμε αναγκαίες για σκοπούς του ελέγχου μας.
- Κατά τη γνώμη μας τα λογιστικά αρχεία της Εταιρείας ήταν επαρκή για να επιτρέψουν στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας να ελεγχθούν άμεσα και κατάλληλα.
- Ο Ισολογισμός της Εταιρείας συνάδει με τα λογιστικά αρχεία.

Άλλα θέματα τα οποία αναφέρονται κατ' εξαίρεση

Αμοιβές και συναλλαγές μελών του Διοικητικού Συμβουλίου

Σύμφωνα με τον περί Εταιρειών Νόμο του 2014 είμαστε υποχρεωμένοι να σας αναφέρουμε αν, κατά την γνώμη μας, οι γνωστοποιήσεις των αμοιβών και συναλλαγών των συμβούλων όπως προσδιορίζεται στα άρθρα 305 μέχρι 312 δεν έχουν γνωστοποιηθεί. Δεν έχουμε να αναφέρουμε οποιοσδήποτε εξαιρέσεις που προκύπτουν από αυτήν την ευθύνη.

Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση προηγούμενου οικονομικού έτους

Είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε αν η Εταιρεία δεν έχει γνωστοποιήσει τις πληροφορίες όπως υποχρεούται με βάση των Οδηγιών 5(2) μέχρι 5(7) της Οδηγίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης του 2017 (Γνωστοποίηση Μη-Χρηματοοικονομικών και Ποικιλόμορφων Πληροφοριών από κάποιες μεγάλες επιχειρήσεις και συγκροτήματα) σε σχέση με το προηγούμενο οικονομικό έτος. Δεν έχουμε να αναφέρουμε οτιδήποτε που προκύπτει από αυτήν την υποχρέωση.

Έκθεση αποδοχών προηγούμενου οικονομικού έτους

Είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε αν η Εταιρεία δεν έχει γνωστοποιήσει τις πληροφορίες όπως υποχρεούται σύμφωνα με το Άρθρο 1110N του περί Εταιρειών Νόμου του 2014 σε σχέση με το προηγούμενο οικονομικό έτος. Δεν έχουμε να αναφέρουμε οτιδήποτε που προκύπτει από αυτήν την υποχρέωση.

Διορισμός

Διοριστήκαμε από τους συμβούλους στις 2 Απριλίου 2019 για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019 και μετέπειτα περιόδους. Η συνολική περίοδος αδιάκοπου διορισμού είναι 4 έτη, που καλύπτουν τα έτη που έληξαν στις 31 Δεκεμβρίου 2019 μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2022.

Kevin Egan
εκ μέρους και για λογαριασμό της
PricewaterhouseCoopers
Εγκεκριμένοι Λογιστές και Νόμιμοι Εγγεγραμμένοι Ελεγκτές
Δουβλίνο
31 Μαρτίου 2023

Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρίας **2022**

Περιεχόμενα

	Σελ.
Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων της Εταιρίας	380
Ισολογισμός της Εταιρίας	381
Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων της Εταιρίας	382
Κατάσταση Ταμειακών Ροών της Εταιρίας	383
Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρίας	384-396

	Σημ.	2022	2021
		€000	€000
Έσοδα			
Έσοδα από μετοχές	8	27,500	27,500
Έσοδα από ομόλογα	8	19,875	13,778
Συνολικά έσοδα από επενδύσεις		47,375	41,278
Λοιπά έσοδα	4	7,752	6,794
Συνολικά έσοδα		55,127	48,072
Διοικητικά και άλλα λειτουργικά έξοδα	5	(7,431)	(4,185)
		47,696	43,887
Τόκοι από υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης	14	(20,318)	(14,075)
Χρηματοδοτικά έξοδα		(429)	(19)
Πιστωτικές ζημιές χρηματοοικονομικών μέσων	8	(3,134)	(1,136)
Αναστροφή απομείωσης επένδυσης σε θυγατρική	7	168,678	50,000
Κέρδη πριν τη φορολογία		192,493	78,657
Φορολογία	6	(341)	-
Κέρδη μετά τη φορολογία για το έτος		192,152	78,657
Λοιπά συνολικά εισοδήματα			
Λοιπά συνολικά εισοδήματα που δεν πρόκειται να επανακατηγοριοποιηθούν στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων σε μεταγενέστερες περιόδους			
Αποθεματικό εύλογης αξίας (μετοχές)			
Καθαρές (ζημιές)/κέρδη από επενδύσεις σε μετοχές που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων	8	(24,288)	27,205
Σύνολο λοιπών συνολικών (ζημιών)/εισοδημάτων που δεν πρόκειται να επανακατηγοριοποιηθούν στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων σε μεταγενέστερες περιόδους		(24,288)	27,205
Λοιπές συνολικές (ζημιές)/εισοδήματα για το έτος		(24,288)	27,205
Συνολικά εισοδήματα για το έτος		167,864	105,862

Οι σημειώσεις στις σελίδες 384 μέχρι 396 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρίας.

Περιουσιακά στοιχεία		2022	2021
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	Σημ.	€000	€000
Επενδύσεις σε θυγατρικές	7	1,599,002	1,430,000
Επενδύσεις	8	513,188	540,610
		2,112,190	1,970,610
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία			
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία		72	55
Εισπρακτέα από συνδεδεμένα μέρη	10	3,735	335
		3,807	390
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων		2,115,997	1,971,000
Ίδια κεφάλαια και υποχρεώσεις			
Ίδια κεφάλαια και αποθεματικά			
Μετοχικό κεφάλαιο	11	44,620	44,620
Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	11	594,358	594,358
Αποθεματικό επανεκτίμησης και άλλα αποθεματικά	13	(6,032)	17,934
Αδιανέμητα κέρδη	12	951,671	792,002
Ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας		1,584,617	1,448,914
Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι	11	220,000	220,000
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και αποθεματικών		1,804,617	1,668,914
Μη βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης	14	302,104	301,661
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Τραπεζικά παρατραβήγματα	9	8,390	142
Άλλα πληρωτέα	15	884	283
Πληρωτέα σε συνδεδεμένα μέρη	17 (v)	2	-
		9,276	425
Σύνολο υποχρεώσεων		311,380	302,086
Σύνολο υποχρεώσεων και ιδίων κεφαλαίων		2,115,997	1,971,000

κ. Ε. Γ. Αράπογλου

Πρόεδρος

κ. Π. Νικολάου

Διευθύνων Σύμβουλος

31 Μαρτίου 2023

Οι σημειώσεις στις σελίδες 384 μέχρι 396 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρίας.

	Μετοχικό κεφάλαιο (Σημ. 11)	Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο (Σημ. 11)	Αδιανέμητα κέρδη (Σημ. 12)	Αποθεματικό χρηματοοικονομικών μέσων σε εύλογη αξία (Σημ. 8)	Λοιπά αποθεματικά (Σημ. 13)	Σύνολο ιδίων κεφαλαίων που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας	Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι (Σημ. 11)	Σύνολο ιδίων κεφαλαίων
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2021	44,620	594,358	740,927	(9,271)	-	1,370,634	220,000	1,590,634
Κέρδη μετά τη φορολογία για το έτος	-	-	78,657	-	-	78,657	-	78,657
Λοιπά συνολικά εισοδήματα μετά τη φορολογία για το έτος	-	-	-	27,205	-	27,205	-	27,205
Συνολικά εισοδήματα μετά τη φορολογία για το έτος	-	-	78,657	27,205	-	105,862	-	105,862
Πληρωμή κουπονιού στους κατόχους Χρεογράφων Κατηγορίας 1 (Σημ.11)	-	-	(27,500)	-	-	(27,500)	-	(27,500)
Έκτακτη εισφορά για άμυνα επί της λογιζόμενης διανομής μερίσματος	-	-	(82)	-	-	(82)	-	(82)
Σύνολο συναλλαγών με ιδιοκτήτες	-	-	(27,582)	-	-	(27,582)	-	(27,582)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2021/ 1 Ιανουαρίου 2022	44,620	594,358	792,002	17,934	-	1,448,914	220,000	1,668,914
Κέρδη μετά τη φορολογία για το έτος	-	-	192,152	-	-	192,152	-	192,152
Λοιπές συνολικές ζημιές μετά τη φορολογία για το έτος	-	-	-	(24,288)	-	(24,288)	-	(24,288)
Συνολικά εισοδήματα μετά τη φορολογία για το έτος	-	-	192,152	(24,288)	-	167,864	-	167,864
Πληρωμή κουπονιού στους κατόχους Χρεογράφων Κατηγορίας 1 (Σημ.11)	-	-	(27,500)	-	-	(27,500)	-	(27,500)
Αμυντική συνεισφορά	-	-	(4,983)	-	-	(4,983)	-	(4,983)
Κόστος παροχών που εξαρτώνται από την αξία μετοχών (Σημ. 13)	-	-	-	-	322	322	-	322
Σύνολο συναλλαγών με ιδιοκτήτες	-	-	(32,483)	-	322	(32,161)	-	(32,161)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2022	44,620	594,358	951,671	(6,354)	322	1,584,617	220,000	1,804,617

Οι σημειώσεις στις σελίδες 384 μέχρι 396 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρίας.

	Σημ.	2022 €000	2021 €000
Ταμειακές ροές από εργασίες			
Κέρδη πριν την φορολογία		192,493	78,657
<i>Αναπροσαρμογές για:</i>			
Έσοδα από μετοχές	8	(27,500)	(27,500)
Έσοδα από ομόλογα	8	(19,875)	(13,778)
Πιστωτικές ζημιές χρηματοοικονομικών μέσων	8	3,134	1,136
Τόκοι από υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης	14	20,318	14,075
Αναστροφή της απομείωσης επένδυσης σε θυγατρική	7	(168,678)	(50,000)
		(108)	2,590
<i>Αλλαγές στο κεφάλαιο κίνησης:</i>			
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία		(17)	(10)
Εισπρακτέα από συνδεδόμενα μέρη	10	(3,400)	(33)
Άλλα πληρωτέα	15	283	(32)
Πληρωτέα σε συνδεδόμενα μέρη	17	2	-
Φόροι που πληρώθηκαν		(25)	(82)
Καθαρή ταμειακή ροή (για)/από εργασίες		(3,265)	2,433
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες			
Έσοδα από μετοχές	8	27,500	27,500
Αγορά ομολόγων	8	-	(300,000)
Έσοδα από ομόλογα		19,875	9,966
Καθαρή ταμειακή ροή από/(για) επενδυτικές δραστηριότητες		47,375	(262,534)
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες			
Πληρωμή κουπονιού στους κατόχους Χρεογράφων Κατηγορίας 1	11	(27,500)	(27,500)
Πληρωμή αμυντικής συνεισφοράς		(4,983)	-
Πληρωμή τόκου στις υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης		(19,875)	(9,966)
Καθαρές εισπράξεις από έκδοση υποχρεώσεων μειωμένης εξασφάλισης (μετά τα έξοδα)	14	-	297,552
Καθαρή ταμειακή ροή (για)/από χρηματοδοτικές δραστηριότητες		(52,358)	260,086
Καθαρή μείωση στα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών		(8,248)	(15)
Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών:			
Στην αρχή του έτους		(142)	(127)
Στο τέλος του έτους	9	(8,390)	(142)

Οι σημειώσεις στις σελίδες 384 μέχρι 396 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρίας.

1. Πληροφορίες για την Εταιρία

Η Bank of Cyprus Holdings Public Limited Company (η 'Εταιρία') συστάθηκε στις 11 Ιουλίου 2016 στην Ιρλανδία, ως δημόσια εταιρία περιορισμένης ευθύνης, με αριθμό εγγραφής 585903 σύμφωνα με την Νομοθεσία για Εταιρείες 2014 της Ιρλανδίας (Νομοθεσία για Εταιρείες 2014). Το εγγεγραμμένο γραφείο της Εταιρίας είναι στο Earlsfort Terrace 10, Δουβλίνο 2, D02 T380, Ιρλανδία.

Η Εταιρία κατέχει το 100% του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ (BOC PCL) της οποίας οι κύριες δραστηριότητες, μαζί με τις θυγατρικές της BOC PCL, περιλαμβάνουν την παροχή τραπεζικών εργασιών, χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, ασφαλιστικών υπηρεσιών και τη διαχείριση και πώληση ακινήτων που αποκτήθηκαν κυρίως ως ανταλλαγή χρεών. Το Διοικητικό Συμβούλιο δεν αναμένει ότι οι δραστηριότητες της Εταιρίας θα αλλάξουν στο εγγύς μέλλον. Η Εταιρία έχει τη φορολογική της έδρα στην Κύπρο.

Το Συγκρότημα της Bank of Cyprus Holdings (το 'Συγκρότημα') περιλαμβάνει την Εταιρία, τη θυγατρική BOC PCL και τις θυγατρικές της BOC PCL και τη νεοσυσταθείσα θυγατρική, Jinius Ltd.

Οι μετοχές της Εταιρίας είναι εισηγμένες και διαπραγματεύονται στο Χρηματιστήριο Αξιών του Λονδίνου (LSE) και στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ).

Οι οικονομικές καταστάσεις της Εταιρίας είναι διαθέσιμες στο εγγεγραμμένο γραφείο της Εταιρίας (Earlsfort Terrace 10, Δουβλίνο 2, D02 T380, Ιρλανδία) και στην ιστοσελίδα του Συγκροτήματος <http://www.bankofcyprus.com> (Group/Σχέσεις Επενδυτών/Οικονομικά Αποτελέσματα).

Οικονομικές καταστάσεις της Εταιρίας

Οι οικονομικές καταστάσεις της Εταιρίας για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 εγκρίθηκαν για έκδοση με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου στις 31 Μαρτίου 2023. Οι οικονομικές καταστάσεις είναι διαθέσιμες στο εγγεγραμμένο γραφείο της Εταιρίας και στην ιστοσελίδα του Συγκροτήματος.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών

2.1 Βάση ετοιμασίας

Οι οικονομικές καταστάσεις της Εταιρίας ετοιμάστηκαν με βάση τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) και τα μέρη της Νομοθεσίας για Εταιρείες 2014 που ισχύουν για εταιρείες που εφαρμόζουν τα ΔΠΧΑ.

Παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρίας

Οι οικονομικές καταστάσεις της Εταιρίας παρουσιάζονται σε Ευρώ (€) και όλα τα ποσά στρογγυλοποιούνται στην πλησιέστερη χιλιάδα, εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά. Το κόμμα χρησιμοποιείται για να διαχωρίζει τις χιλιάδες και η τελεία χρησιμοποιείται για να διαχωρίσει τα δεκαδικά.

2.2 Συνεχιζόμενη δραστηριότητα

Η εκτίμηση της ικανότητας της Εταιρίας να συνεχίσει ως δρώσα οικονομική μονάδα συνάδει με την εκτίμηση της ικανότητας του Συγκροτήματος να συνεχίσει ως δρώσα οικονομική μονάδα, η οποία παρουσιάζεται στη Σημείωση 3 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων του Συγκροτήματος για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

2. **Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών** (συνέχεια)

2.3 **Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές και γνωστοποιήσεις**

Οι λογιστικές πολιτικές που εφαρμόστηκαν για την ετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρίας συνάδουν με αυτές που υιοθετήθηκαν για την ετοιμασία των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων του Συγκροτήματος, περίληψη των οποίων παρουσιάζεται στη Σημείωση 2 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων του Συγκροτήματος για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

Επιπρόσθετα, εφαρμόστηκαν και οι ακόλουθες πολιτικές:

Επένδυση σε θυγατρική

Η επένδυση σε θυγατρική επιμετρείται στο κόστος μείον απομείωση.

Η Εταιρία αξιολογεί κατά περιόδους τη δυνατότητα ανάκτησης της επένδυσης σε θυγατρική όποτε υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης. Οι ενδείξεις απομείωσης αξίας περιλαμβάνουν παράγοντες όπως μείωση των εσόδων, των κερδών ή των ταμειακών ροών της θυγατρικής ή σημαντικές δυσμενείς αλλαγές στην οικονομική ή την πολιτική σταθερότητα της χώρας στην οποία δραστηριοποιείται η θυγατρική, που μπορεί να υποδεικνύουν ότι η λογιστική αξία της θυγατρικής μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Αν τα γεγονότα και οι συνθήκες δείχνουν ότι η αξία της επένδυσης στη θυγατρική μπορεί να έχει απομειωθεί, η Εταιρία προσδιορίζει την ανακτήσιμη αξία της επένδυσης στη θυγατρική ως το μεγαλύτερο μεταξύ της εύλογης αξίας μείον το κόστος πώλησης και της αξίας λόγω χρήσης. Η αξία λόγω χρήσης υπολογίζεται λαμβάνοντας υπόψη τις μελλοντικές ταμειακές εισροές και εκροές που θα προκύψουν από τη συνεχή χρήση του περιουσιακού στοιχείου, εφαρμόζοντας το κατάλληλο προεξοφλητικό επιτόκιο.

Αν η ανακτήσιμη αξία είναι χαμηλότερη από τη λογιστική αξία της θυγατρικής, αναγνωρίζεται ζημιά απομείωσης ίση με το ποσό που η λογιστική αξία υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία. Στις περιπτώσεις όπου η ανακτήσιμη αξία είναι μεγαλύτερη της λογιστικής αξίας της επένδυσης σε θυγατρική, η απομείωση που αναγνωρίστηκε από την Εταιρία σε προηγούμενες περιόδους αναστρέφεται στο βαθμό όπου η λογιστική αξία της επένδυσης, κατά την ημερομηνία αναστροφής, δεν υπερβαίνει τη λογιστική αξία που θα υφίστατο αν η απομείωση δεν είχε αναγνωριστεί σε προηγούμενα έτη.

Περισσότερες πληροφορίες για τον προσδιορισμό της ανακτήσιμης αξίας της επένδυσης στη θυγατρική παρουσιάζονται στη Σημείωση 7.

Οι λογιστικές πολιτικές που εφαρμόστηκαν συνάδουν με αυτές του προηγούμενου οικονομικού έτους, εκτός από την υιοθέτηση νέων και τροποποιημένων προτύπων και διερμηνειών τα οποία περιγράφονται στη Σημείωση 2.2 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων του Συγκροτήματος για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022, τα οποία δεν είχαν επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρίας.

3. **Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές**

Η ετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρίας απαιτεί όπως το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας και η διοίκηση να προβαίνουν σε κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές, οι οποίες μπορεί να έχουν ουσιώδη επίδραση στα ποσά που αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρίας και στις σχετικές γνωστοποιήσεις, όπως επίσης στις γνωστοποιήσεις για ενδεχόμενες υποχρεώσεις. Η αβεβαιότητα σε σχέση με αυτές τις παραδοχές και εκτιμήσεις μπορεί να οδηγήσει σε αποτελέσματα τα οποία απαιτούν ουσιώδη προσαρμογή στη λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων ή των υποχρεώσεων επηρεάζοντας μελλοντικές περιόδους. Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει κάνει τις ακόλουθες εκτιμήσεις και παραδοχές:

Εύλογη αξία επενδύσεων

Η καλύτερη απόδειξη της εύλογης αξίας είναι η τιμή διαπραγμάτευσης σε μια ενεργή αγορά. Αν η αγορά στην οποία διαπραγματεύεται ένα χρηματοοικονομικό μέσο δεν είναι ενεργή, τότε χρησιμοποιείται μια μέθοδος αποτίμησης. Η πλειοψηφία των μεθόδων αποτίμησης που χρησιμοποιούνται από την Εταιρία βασίζονται αποκλειστικά σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς με αποτέλεσμα η αποτίμηση της εύλογης αξίας να είναι αρκετά αξιόπιστη.

Ωστόσο, συγκεκριμένα χρηματοοικονομικά μέσα αποτιμούνται με βάση μεθόδους που χρησιμοποιούν ένα ή περισσότερα σημαντικά δεδομένα τα οποία δεν είναι παρατηρήσιμα. Οι μέθοδοι αποτίμησης που βασίζονται σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα απαιτούν περισσότερη κρίση από πλευράς της διοίκησης για τον υπολογισμό της εύλογης αξίας, σε σχέση με αυτή που απαιτείται για μεθόδους που στηρίζονται αποκλειστικά σε παρατηρήσιμα δεδομένα.

3. Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

Εύλογη αξία επενδύσεων (συνέχεια)

Οι μέθοδοι αποτίμησης που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της εύλογης αξίας περιλαμβάνουν συγκρίσεις με παρόμοια χρηματοοικονομικά μέσα για τα οποία υπάρχουν παρατηρήσιμες τιμές αγοράς, χρησιμοποίηση μοντέλων προεξοφλημένων ταμειακών ροών και άλλες μεθόδους αποτίμησης που χρησιμοποιούνται συνήθως από τους συμμετέχοντες στην αγορά. Οι μέθοδοι αποτίμησης περιλαμβάνουν παραδοχές που θα χρησιμοποιούσαν άλλοι συμμετέχοντες στην αγορά καθώς και παραδοχές για την καμπύλη απόδοσης επιτοκίων, τις συναλλαγματικές ισοτιμίες, τις μεταβλητότητες και το ρυθμό αθέτησης οφειλών. Κατά την αποτίμηση μέσων με τη μέθοδο σύγκρισης με άλλα παρόμοια μέσα, η διοίκηση λαμβάνει υπόψη τη λήξη, τη δομή και τη διαβάθμιση του μέσου το οποίο χρησιμοποιείται ως συγκρίσιμο.

Η Εταιρία χρησιμοποιεί μόνο μοντέλα που βασίζονται σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα για την αποτίμηση συγκεκριμένων μη εισηγμένων μετοχών. Σε αυτές τις περιπτώσεις γίνονται εκτιμήσεις για να ληφθούν υπόψη αβεβαιότητες στις εύλογες αξίες που προκύπτουν από την έλλειψη δεδομένων της αγοράς, όπως για παράδειγμα η έλλειψη ρευστότητας. Μη παρατηρήσιμα δεδομένα που χρησιμοποιούνται σε αποτιμήσεις είναι εκ φύσεως αβέβαια, καθότι υπάρχουν ελάχιστα ή καθόλου διαθέσιμα στοιχεία στην αγορά για να καθορίσουν αν μια συναλλαγή έχει διεκπεραιωθεί σε καθαρή εμπορική βάση κάτω από κανονικές επιχειρηματικές συνθήκες. Τα μη παρατηρήσιμα δεδομένα καθορίζονται βάσει των καλύτερων διαθέσιμων πληροφοριών.

Περισσότερες πληροφορίες για την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της Εταιρίας παρουσιάζονται στη Σημείωση 16.

Έλεγχος απομείωσης της επένδυσης σε θυγατρική εταιρεία

Η Εταιρία επιμετρά την επένδυση σε θυγατρική εταιρεία σε κόστος και αξιολογεί για απομείωση στην αξία όποτε υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης σε κάθε ημερομηνία αναφοράς. Κατά τον έλεγχο απομείωσης η λογιστική αξία της επένδυσης συγκρίνεται με την ανακτήσιμη αξία της επένδυσης. Η ανακτήσιμη αξία της επένδυσης στη θυγατρική εταιρεία καθορίζεται ως το μεγαλύτερο μεταξύ της εύλογης αξίας και της αξίας λόγω χρήσης. Στις περιπτώσεις όπου η ανακτήσιμη αξία είναι μεγαλύτερη της λογιστικής αξίας της επένδυσης σε θυγατρική, η απομείωση που αναγνωρίστηκε από την Εταιρία σε προηγούμενες περιόδους αναστρέφεται όπως επεξηγείται στην Σημείωση 2.3. Περισσότερες πληροφορίες για τις κύριες παραδοχές για την ανακτήσιμη αξία της επένδυσης στη θυγατρική εταιρεία παρουσιάζονται στη Σημείωση 7.

4. Λοιπά έσοδα

	2022	2021
	€000	€000
Διοικητικές συμβουλευτικές υπηρεσίες (Σημ. 17 (ii))	1,314	1,310
Έξοδα και αμοιβές που αποζημιώθηκαν (Σημ. 17 (ii))	6,438	5,484
	7,752	6,794

5. Διοικητικά και άλλα λειτουργικά έξοδα

	2022	2021
	€000	€000
Αμοιβές συμβούλων (Σημ. 17 (iv))	1,247	1,250
Ασφάλειες	1,845	1,805
Συμβουλευτικές και άλλες επαγγελματικές αμοιβές	3,745	668
Έξοδα χρηματιστηρίου	298	287
Αμοιβές ελεγκτών	253	243
Άλλα έξοδα	43	(68)
	7,431	4,185

5. Διοικητικά και άλλα λειτουργικά έξοδα (συνέχεια)

Οι πιο πάνω αμοιβές ελεγκτών περιλαμβάνουν αμοιβές των ανεξάρτητων ελεγκτών (PwC Ιρλανδίας) ύψους €35 χιλ. (μη συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ) για τις ελεγκτικές υπηρεσίες των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρίας (2021: €30 χιλ. μη συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ) και €110 χιλ. (μη συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ) για τις ελεγκτικές υπηρεσίες των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της Εταιρίας (2021: €100 χιλ. μη συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ). Οι πιο πάνω αμοιβές ελεγκτών περιλαμβάνουν επίσης αμοιβές προς την PwC Κύπρου. Οι συμβουλευτικές και άλλες επαγγελματικές αμοιβές πιο πάνω δεν περιλαμβάνουν αμοιβές των ανεξάρτητων ελεγκτών της Εταιρίας.

Η Εταιρία δεν εργοδοτούσε υπαλλήλους κατά τη διάρκεια των ετών 2022 και 2021.

6. Φορολογία

Η συμφιλίωση της φορολογίας εισοδήματος με τα κέρδη πριν τη φορολογία όπως εκτιμάται με βάση τους ισχύοντες φορολογικούς συντελεστές παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2022	2021
	€000	€000
Κέρδη πριν τη φορολογία	192,491	78,657
Φορολογία με τους κανονικούς συντελεστές στην Κύπρο	24,061	9,832
Φορολογική επίδραση:		
- δαπανών που δεν εκπίπτουν για σκοπούς φορολογίας	813	541
- εσόδων που δεν φορολογούνται	(24,556)	(10,373)
	318	-
Αναπροσαρμογές φορολογίας προηγούμενων ετών	23	-
	341	-

Η εταιρική φορολογία στην Κύπρο υπολογίζεται με συντελεστή 12.5% στο φορολογητέο εισόδημα (2021: 12.5%).

Στις 22 Δεκεμβρίου 2022, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε την Οδηγία 2022/2523 που προβλέπει για ελάχιστο πραγματικό φορολογικό συντελεστή 15% για τις παγκόσμιες δραστηριότητες μεγάλων πολυεθνικών ομίλων. Η Οδηγία που ακολουθεί πιστά το Περιεκτικό Πλαίσιο του ΟΟΣΑ για τη διάβρωση φορολογικής βάσης και τη μετατόπιση κερδών (BEPS) θα πρέπει να ενσωματωθεί από τα κράτη μέλη κατά τη διάρκεια του 2023 και θα τεθεί σε ισχύ την 1 Ιανουαρίου 2024. Η νομοθεσία δεν έχει ουσιαστικά θεσπιστεί κατά την ημερομηνία του ισολογισμού και το Συγκρότημα θα συνεχίσει να παρακολουθεί τις εξελίξεις στην εθνική νομοθεσία, συμπεριλαμβανομένων τυχόν απαιτούμενων γνωστοποιήσεων ή διαθέσιμων εξαιρέσεων, σύμφωνα με το ΔΛΠ 12 το έτος που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 2023.

7. Επενδύσεις σε θυγατρικές

	2022	2021
	€000	€000
1 Ιανουαρίου	1,430,000	1,380,000
Αύξηση – κόστος παροχών που εξαρτώνται από την αξία μετοχών (Σημ. 13)	322	-
Αναστροφή απομείωσης επένδυσης σε θυγατρική	168,678	50,000
Ίδρυση θυγατρικής	2	-
31 Δεκεμβρίου	1,599,002	1,430,000

7. Επενδύσεις σε θυγατρικές (συνέχεια)

			2022	2021
Εταιρία	Δραστηριότητες	Ποσοστό συμμετοχής %	€000	€000
Bank of Cyprus Public Company Ltd	Εμπορική τράπεζα	100	1,599,000	1,430,000
Jinius Ltd	Παροχή και διαχείριση ψηφιακής πλατφόρμας	100	2	-

Η επένδυση στη θυγατρική BOC PCL αντιπροσωπεύει 100% επένδυση στο μετοχικό κεφάλαιο της BOC PCL, εταιρείας εγγεγραμμένης στην Κύπρο και της οποίας οι δραστηριότητες παρουσιάζονται στη Σημ. 1. Το εγγεγραμμένο της γραφείο είναι στην Στασίνου 51, 2002, Στρόβολος, Λευκωσία, Κύπρος.

Τον Δεκέμβριο 2022 η Εταιρία ίδρυσε την Jinius Ltd, 100% θυγατρική, η οποία έχει συσταθεί για να παρέχει και να διαχειρίζεται μια πλατφόρμα ψηφιακής οικονομίας. Στις 31 Δεκεμβρίου 2022 αυτή η θυγατρική παρέμεινε αδρανής και το 2023 οι δραστηριότητες της BOC PCL σε σχέση με την πλατφόρμα ψηφιακής οικονομίας θα μεταφερθούν στην Jinius Ltd. Το εγγεγραμμένο της γραφείο βρίσκεται στη Στασίνου 51, 1599, Στρόβολος, Λευκωσία, Κύπρος. Η Jinius Ltd θα μεταφερθεί από την Εταιρία στη BOC PCL κατά το πρώτο εξάμηνο του 2023.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2022, η Εταιρία προέβει στη εκτίμηση της λογιστικής αξίας της επένδυσης στη θυγατρική BOC PCL με αποτέλεσμα την μερική αναστροφή της απομείωσης που αναγνωρίστηκε σε προηγούμενα έτη ύψους €168,678 χιλ. (2021: αναστροφή απομείωσης ύψους €50,000 χιλ.).

Η εκτίμηση περιλάμβανε τον προσδιορισμό της ανακτήσιμης αξίας της επένδυσης στη θυγατρική ως το μεγαλύτερο ποσό μεταξύ της εύλογης αξίας μείον το κόστος πώλησης και της αξίας λόγω χρήσης. Συγκριτικά με τις 31 Δεκεμβρίου 2021, η αξία λόγω χρήσης υπερβαίνει την λογιστική αξία κατά €168,678 χιλ. Η αύξηση της αξίας λόγω χρήσης οφείλεται κυρίως στην πραγματική απόδοση της BOC PCL, η οποία ήταν καλύτερη σε σχέση με τις αρχικές εκτιμήσεις και τις αναθεωρημένες βέλτιστες δυνατές εκτιμήσεις της διοίκησης για τα μελλοντικά βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα κέρδη της BOC PCL.

Σε μελλοντικές περιόδους, η αξία λόγω χρήσης μπορεί να αυξηθεί ή να μειωθεί αναλόγως της επίδρασης των αλλαγών των στοιχείων που χρησιμοποιούνται στο μοντέλο. Πιο κάτω αναλύονται τα σημαντικότερα στοιχεία του μοντέλου, βασιζόμενα σε παράγοντες που παρατηρήθηκαν κατά το τέλος του έτους. Οι παράγοντες που θα μπορούσαν να μεταβάλουν την αξία λόγω χρήσης της επένδυσης και να οδηγήσουν σε αναγνώριση απομείωσης περιλαμβάνουν χαμηλή απόδοση της BOC PCL βραχυπρόθεσμα, αλλαγή στις εποπτικές κεφαλαιακές απαιτήσεις ή αύξηση της αβεβαιότητας των μακροοικονομικών συνθηκών και των μελλοντικών επιδόσεων της BOC PCL, με επακόλουθο χαμηλότερη εκτίμηση για το μελλοντικό ρυθμό ανάπτυξης ενεργητικού ή της μελλοντικής κερδοφορίας. Μια αύξηση στο προεξοφλητικό επιτόκιο θα μπορούσε να οδηγήσει σε μια μείωση της αξίας λόγω χρήσης και σε απομείωση.

Για να προσδιοριστεί η αξία λόγω χρήσης της επένδυσης στη θυγατρική, οι μελλοντικές ταμειακές ροές που θα προκύψουν από τη συνεχιζόμενη χρήση του περιουσιακού στοιχείου εκτιμήθηκαν με τη χρήση ενός μοντέλου προεξόφλησης μερισμάτων. Για τον έλεγχο απομείωσης κατά την 31 Δεκεμβρίου 2022, έχουν ληφθεί υπόψη οι προβλέψεις ταμειακών ροών μέχρι το τέλος του 2026 που συνάδουν με το χρονικό ορίζοντα του χρηματοοικονομικού πλάνου του Συγκροτήματος. Οι βασικές παραδοχές και παράγοντες που λήφθηκαν υπόψη περιλαμβάνουν:

- Προβλεπόμενη ανάπτυξη στον καθαρό δανεισμό, προβλεπόμενη αύξηση των μη επιτοκιακών εσόδων τα οποία βασίζονται στην ιστορική εμπειρία του Συγκροτήματος, στις στρατηγικές προτεραιότητες και κατεύθυνση και στους βασικούς δείκτες επίδοσης (KPIs) του Συγκροτήματος.
- Επίπεδο επιτοκίων και καμπύλες απόδοσης επιτοκίων.
- Χρέωση απομείωσης με βάση την ιστορική εμπειρία και τις προβλεπόμενες γενικές μακροοικονομικές προοπτικές. Λαμβάνεται επίσης υπόψη ο αναμενόμενος δείκτης κάλυψης ΜΕΔ.
- Το λειτουργικό κόστος επηρεάζεται από πρωτοβουλίες εξοικονόμησης κόστους και προβλεπόμενο λειτουργικό μοντέλο.
- Προβλέψεις καταθέσεων και εκδόσεων/εξοφλήσεων με βάση τις ανάγκες χρηματοδότησης ρευστότητας του Συγκροτήματος, καθώς και τις προβλεπόμενες απαιτήσεις που αφορούν την Ελάχιστη Απαιτηση Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL).

7. Επενδύσεις σε θυγατρικές (συνέχεια)

- Κεφαλαιακές απαιτήσεις: Αυτή η παραδοχή βασίστηκε στις υφιστάμενες ελάχιστες κανονιστικές απαιτήσεις, οι οποίες αναπροσαρμόστηκαν για ήδη αναγνωρισμένες αλλαγές, όπως τη σταδιακή εφαρμογή του επιπρόσθετου κεφαλαιακού αποθέματος ασφαλείας (O-SII), για το οποίο έγινε παραδοχή ότι παραμένει στο ίδιο επίπεδο καθόλη τη διάρκεια της περιόδου, και ενσωματώθηκε ένα επιπρόσθετο απόθεμα κεφαλαίου πέραν των ελάχιστων κεφαλαιακών απαιτήσεων.

Οι παραδοχές βασίστηκαν τόσο σε εσωτερική όσο και εξωτερική πληροφόρηση, που περιλάμβανε την πραγματική και ιστορική απόδοση του Συγκροτήματος, τους κύριους στόχους της στρατηγικής του Συγκροτήματος καθώς και το μακροοικονομικό περιβάλλον στην Κύπρο. Από το έτος 2026 και μετέπειτα, έχει ληφθεί υπόψη στην αποτίμηση ένας τελικός ρυθμός ανάπτυξης. Ο ρυθμός ανάπτυξης καθορίστηκε με βάση τη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη της οικονομίας, λαμβάνοντας υπόψη τις προβλέψεις του ρυθμού ανάπτυξης του κυπριακού ΑΕΠ και τι αναμένουν οι αναλυτές (brokers consensus). Χρησιμοποιήθηκε μακροπρόθεσμος ρυθμός ανάπτυξης ύψους 2% (2021: 2%), και δεν υπερβαίνει τον σχετικό μακροπρόθεσμο μέσο ρυθμό ανάπτυξης της οικονομίας στην οποία δραστηριοποιείται.

Έχει χρησιμοποιηθεί ένα κατάλληλο προεξοφλητικό επιτόκιο, το οποίο αντικατοπτρίζει το αναμενόμενο κόστος κεφαλαίου ύψους 14% (2021: 11.5%) το οποίο καθορίστηκε βάσει του μοντέλου CAPM και του τι αναμένουν οι αναλυτές (brokers consensus), και λαμβάνει υπόψη τους διάφορους κινδύνους κατά την 31 Δεκεμβρίου 2022.

Η επίδραση των αλλαγών στο ρυθμό ανάπτυξης και στο προεξοφλητικό επιτόκιο αναφορικά με την λογιστική αξία της επένδυσης αξιολογήθηκαν από την Διοίκηση:

- Αύξηση 1% στο προεξοφλητικό επιτόκιο θα επιφέρει χαμηλότερη αναστροφή απομείωσης ύψους €121,000 χιλ. (2021: €173,000 χιλ.).
- Μείωση 1% στο προεξοφλητικό επιτόκιο θα επιφέρει επιπρόσθετη αναστροφή απομείωσης ύψους €143,000 χιλ. (2021: €217,000 χιλ./μείωση 1%).
- Αύξηση ή μείωση 1% στο μακροπρόθεσμο ρυθμό ανάπτυξης δεν θα έχει σημαντική αλλαγή στην αξία της επένδυσης (2021: αύξηση 1% επιφέρει επιπρόσθετη αναστροφή απομείωσης ύψους €29,000 χιλ./μείωση 1% επιφέρει χαμηλότερη αναστροφή απομείωσης ύψους €23,000 χιλ).

8. Επενδύσεις

	2022	2021
	€000	€000
Μετοχές στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων (Σημ. 17 (vi))	213,646	237,934
Ομόλογα σε αποσβεσμένο κόστος (Σημ. 17 (vii))	299,542	302,676
	513,188	540,610

Μετοχές

Το Δεκέμβριο 2018, η Εταιρία έκδωσε Χρεόγραφα Πρόσθετου Κεφαλαίου Κατηγορίας 1 (Χρεόγραφα Κεφαλαίου 1) ύψους €220,000 χιλ. (Σημ. 11). Την ίδια ημερομηνία, η Εταιρία και η BOC PCL εισήλθαν σε συμφωνία σύμφωνα με την οποία τα συνολικά έσοδα από την έκδοση των χρεογράφων κεφαλαίου, τα οποία ανήλθαν στις €220,000 χιλ., χορηγήθηκαν υπό μορφή δανείου από την Εταιρία στην BOC PCL (το Δάνειο Χρεογράφων Κατηγορίας 1') υπό όρους ουσιαστικά πανομοιότυπους με τους όρους και τις προϋποθέσεις των Χρεογράφων Κεφαλαίου 1 της Εταιρίας. Το Δάνειο Χρεογράφων Κατηγορίας 1 δεν είναι εξασφαλισμένο και αποτελεί υποχρέωση μειωμένης εξασφάλισης της BOC PCL. Το επιτόκιο ανέρχεται σε 12.50% και είναι πληρωτέο σε εξαμηνιαία βάση. Η BOC PCL έχει την ευχέρεια να ακυρώσει τις πληρωμές επιτοκίου για απεριόριστο χρονικό διάστημα, και σε μη συσσωρευτική βάση, ενώ υπό συγκεκριμένες συνθήκες το επιτόκιο υπόκειται σε υποχρεωτική ακύρωση. Το Δάνειο Χρεογράφων Κατηγορίας 1 είναι αορίστου διάρκειας και δεν έχει καθορισμένη ημερομηνία αποπληρωμής αλλά μπορεί να εξοφληθεί (στο σύνολο του αλλά όχι εν μέρει) κατά την επιλογή της BOC PCL κατά την πέμπτη επέτειο της ημερομηνίας έκδοσης και κάθε επόμενη πέμπτη επέτειο. Το Δάνειο Χρεογράφων Κατηγορίας 1 κατηγοριοποιήθηκε ως μετοχές στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων. Κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 έσοδα ύψους €27,500 χιλ. (2021: €27,500 χιλ.) έχουν αναγνωριστεί στην κατάσταση αποτελεσμάτων σε σχέση με αυτές τις επενδύσεις.

Η εύλογη αξία των μετοχικών τίτλων που κατέχει η Εταιρία προσδιορίζεται με βάση μοντέλα στα οποία όλα τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία είναι βασισμένα σε παρατηρήσιμα στοιχεία της αγοράς. Οι μετοχές είναι χρηματοοικονομικά μέσα των οποίων η εύλογη αξία κατηγοριοποιείται στο Επίπεδο 2 της ιεραρχίας της εύλογης αξίας.

8. Επενδύσεις (συνέχεια)

Δεν υπήρχε επαναταξινόμηση επενδύσεων από και προς το Επίπεδο 2 κατά τα έτη 2022 και 2021.

Κατά το έτος που έληξε τις 31 Δεκεμβρίου 2022, ζημιά ύψους €24,288 χιλ. (2021: κέρδος ύψους €27,205 χιλ.) έχει αναγνωριστεί στα λοιπά συνολικά εισοδήματα σε σχέση με την επιμέτρηση σε εύλογη αξία αυτών των επενδύσεων.

Ομόλογα

Τον Απρίλιο 2021, η Εταιρία προχώρησε με έκδοση Ομολόγου Δευτεροβάθμιου Κεφαλαίου μειωμένης εξασφάλισης ύψους €300,000 χιλ. (το 'Ομόλογο Δευτεροβάθμιου Κεφαλαίου') (Σημ. 14) και αμέσως μετά, η Εταιρία και η BOC PCL υπέγραψαν συμφωνία, σύμφωνα με την οποία η Εταιρία δάνεισε στη BOC PCL το σύνολο των εσόδων της έκδοσης του Ομολόγου Δευτεροβάθμιου Κεφαλαίου ύψους €300,000 χιλ. (το 'Ομολογιακό Δάνειο Δευτεροβάθμιου Κεφαλαίου'), με ουσιαστικά τους ίδιους όρους με τους όρους και τις προϋποθέσεις του Ομολόγου Δευτεροβάθμιου Κεφαλαίου που έκδωσε η Εταιρία. Το ομόλογο φέρει ετήσιο επιτόκιο ύψους 6.625%. Ο τόκος επί του ομολόγου θα καταβάλλεται ετησίως αναδρομικά και θα επανακαθορισθεί στις 23 Οκτωβρίου 2026 στο πενταετές επιτόκιο αναταλλαγής που θα είναι σε ισχύ, προσαυξημένο κατά 6.902% ετησίως μέχρι τις 23 Οκτωβρίου 2031, πληρωτέο ετησίως. Το ομόλογο λήγει στις 23 Οκτωβρίου 2031. Η BOC PCL έχει το δικαίωμα πρόωρης εξόφλησης του Ομολογιακού Δανείου Δευτεροβάθμιου Κεφαλαίου οποιαδήποτε μέρα κατά τη διάρκεια της περιόδου των έξι μηνών από τις 23 Απριλίου 2026 μέχρι τις 23 Οκτωβρίου 2026. Το Ομολογιακό Δάνειο Δευτεροβάθμιου Κεφαλαίου κατηγοριοποιήθηκε ως ομόλογο σε αποσβεσμένο κόστος. Κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022, έσοδα ύψους €19,875 χιλ. (2021: έσοδα €13,778 χιλ.) έχουν αναγνωριστεί στην κατάσταση αποτελεσμάτων σε σχέση με αυτό το ομόλογο. Στις 31 Δεκεμβρίου 2022, το Ομολογιακό Δάνειο Δευτεροβάθμιου Κεφαλαίου κατηγοριοποιήθηκε στο Στάδιο 1 για σκοπούς πιστωτικών ζημιών (ECL) και ποσό ύψους €3,134 χιλ. (2021: €1,136 χιλ.) που σχετίζονται με τις πιστωτικές ζημιές (ECL) δώδεκα μηνών έχουν αναγνωριστεί σαν πιστωτικές ζημιές για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

9. Υπόλοιπα τραπεζών

Τα υπόλοιπα τραπεζών περιλαμβάνουν τα ακόλουθα για σκοπούς της κατάστασης ταμειακών ροών:

	2022	2021
	€000	€000
Τραπεζικά παρατραβήγματα (Σημ. 17 (v))	8,390	142

10. Εισπρακτέα από συνδεδεμένα μέρη

	2022	2021
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	€000	€000
Εισπρακτέα από συνδεδεμένα μέρη (Σημ. 17 (v))	3,735	335

Τα πιο πάνω υπόλοιπα αντιπροσωπεύουν τη μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο κατά την ημερομηνία του ισολογισμού.

11. Μετοχικό κεφάλαιο

	2022		2021	
	Αριθμός μετοχών (χιλ.)	€000	Αριθμός μετοχών (χιλ.)	€000
<i>Εγκεκριμένο</i>				
Συνήθεις μετοχές €0.10 η κάθε μία	10,000,000	1,000,000	10,000,000	1,000,000
<i>Εκδοθέν και πλήρως πληρωμένο</i>				
Συνήθεις μετοχές €0.10 η κάθε μία	446,200	44,620	446,200	44,620

11. Μετοχικό κεφάλαιο (συνέχεια)

Η Εταιρία δεν παρείχε οποιαδήποτε οικονομική βοήθεια που επιτρέπεται με βάση το άρθρο 82 της Νομοθεσίας για Εταιρείες 2014 της Ιρλανδίας για την αγορά των μετοχών της.

Εγκεκριμένο και εκδοθέν μετοχικό κεφάλαιο

Όλες οι εκδομένες μετοχές είναι πλήρως αποπληρωμένες και φέρουν τα ίδια δικαιώματα.

Δεν υπήρχαν αλλαγές στο εγκεκριμένο και εκδοθέν μετοχικό κεφάλαιο κατά τα έτη που έληξαν στις 31 Δεκεμβρίου 2022 και 2021.

Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο

Δεν υπήρχαν αλλαγές στο αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο κατά τα έτη που έληξαν στις 31 Δεκεμβρίου 2022 και 2021.

Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι

	2022	2021
	€000	€000
Χρεόγραφα Πρόσθετου Κεφαλαίου Κατηγορίας 1	220,000	220,000

Τον Δεκέμβριο 2018 η Εταιρία έκδωσε Χρεόγραφα Πρόσθετου Κεφαλαίου Κατηγορίας 1 (Χρεόγραφα Κεφαλαίου 1) ύψους €220 εκατ. Τα Χρεόγραφα Κεφαλαίου 1 δεν είναι εξασφαλισμένα και αποτελούν υποχρέωση μειωμένης εξασφάλισης της Εταιρίας. Το κουπόνι ανέρχεται σε 12.50% και είναι πληρωτέο σε εξαμηνιαία βάση. Κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 έχουν γίνει δύο πληρωμές κουπονιών στους κατόχους Χρεογράφων Πρόσθετου Κεφαλαίου Κατηγορίας 1 συνολικού ποσού ύψους €27,500 χιλ. (2021: €27,500 χιλ.) και έχουν αναγνωρισθεί στα αδιανέμητα κέρδη. Η Εταιρία έχει την ευχέρεια να ακυρώσει τις πληρωμές κουπονιού για απεριόριστο χρονικό διάστημα, και σε μη συσσωρευτική βάση, ενώ υπό συγκεκριμένες συνθήκες οι πληρωμές κουπονιού υπόκεινται σε υποχρεωτική ακύρωση. Τα Χρεόγραφα Πρόσθετου Κεφαλαίου Κατηγορίας 1 είναι αορίστου διάρκειας και δεν έχουν καθορισμένη ημερομηνία αποπληρωμής, αλλά να εξοφληθούν (στο σύνολο τους, αλλά όχι εν μέρει) κατ' επιλογή της Εταιρίας κατά την πέμπτη επέτειο της ημερομηνίας έκδοσης και κάθε επόμενη πέμπτη επέτειο, υπό την προϋπόθεση της λήψης έγκρισης του επόπτη. Τα Χρεόγραφα Πρόσθετου Κεφαλαίου Κατηγορίας 1 είναι εισηγμένα για διαπραγμάτευση στην αγορά Euro Multilateral Trading Facility (MTF) του χρηματιστηρίου του Λουξεμβούργου.

12. Αδιανέμητα κέρδη

Για σκοπούς διανομής μερίσματος, τα αδιανέμητα κέρδη στο επίπεδο της Εταιρίας, είναι το μόνο αποθεματικό που είναι διανεμητέο.

Εταιρείες, που δεν διανέμουν το 70% των κερδών τους μετά τη φορολογία όπως προσδιορίζονται από τον περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα Νόμο κατά τη διάρκεια των δύο ετών από το τέλος του φορολογικού έτους στο οποίο τα κέρδη αναφέρονται, θα θεωρείται πως έχουν διανέμει αυτό το ποσό ως μερίσμα. Έκτακτη αμυντική εισφορά προς 17% είναι πληρωτέα πάνω σε αυτή τη λογιζόμενη διανομή μερίσματος στην έκταση που οι μέτοχοι για σκοπούς λογιζόμενης διανομής μερίσματος κατά το τέλος της περιόδου των δύο ετών από το τέλος του φορολογικού έτους στο οποίο τα κέρδη αναφέρονται, είναι φορολογικοί κάτοικοι Κύπρου ή άτομα που έχουν κατοικία την Κύπρο. Από την 1 Μαρτίου 2019, η λογιζόμενη διανομή μερίσματος υπόκειται σε 1.70% συνεισφορά στο Γενικό Σύστημα Υγείας (ΓΕΣΥ), η οποία αυξήθηκε σε 2.65% από 1 Μαρτίου 2020, με εξαίρεση την περίοδο από Απρίλιο 2020 μέχρι Ιούνιο 2020 που η συνεισφορά ανήλθε σε 1.70%.

Το ποσό της λογιζόμενης διανομής μερίσματος μειώνεται με οποιοδήποτε πραγματικό μερίσμα έχει πληρωθεί για το έτος στο οποίο αναφέρονται τα κέρδη.

Αυτή η έκτακτη εισφορά για την άμυνα καταβάλλεται από την Εταιρία για λογαριασμό των μετόχων της. Κατά το 2022, η έκτακτη εισφορά άμυνας και η εισφορά στο Εθνικό Σύστημα υγείας για λογιζόμενη διανομή μερίσματος ύψους €4,983 χιλ. (2021: €82 χιλ.) καταβλήθηκε από την Εταιρία.

13. Λοιπά αποθεματικά

Πληρωμές για παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών

Τον Δεκέμβριο του 2022, η Εταιρία συμφώνησε με την ανώτερη διοίκηση του Συγκροτήματος σχέδιο για παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών, ως αποζημίωση για την παροχή των υπηρεσιών τους σε εταιρείες του Συγκροτήματος. Στις 22 Δεκεμβρίου 2022, η Εταιρία παραχώρησε σε επιλέξιμους υπαλλήλους του Συγκροτήματος μετοχές σύμφωνα με το Μακροπρόθεσμο Σχέδιο Παροχής Κινήτρων του 2022. Το Μακροπρόθεσμο Σχέδιο Παροχής Κινήτρων του 2022 προβλέπει την παραχώρηση μετοχών στη βάση ορισμένων επιδόσεων που δεν σχετίζονται με την αγορά και των όρων κατοχύρωσης υπηρεσιών. Η επίδοση θα επιμετρείται για τριετή περίοδο και θα αξιολογηθεί βάσει σκοροκάρτας (scorecard) που συνάδει με τους Μεσοπρόθεσμους Στρατηγικούς Στόχους του Συγκροτήματος, και περιέχει τόσο χρηματοοικονομικούς όσο και μη χρηματοοικονομικούς στόχους. Οι επιλέξιμοι υπάλληλοι για το Μακροπρόθεσμο Σχέδιο Παροχής Κινήτρων του 2022 είναι τα μέλη της Διευρυμένης Εκτελεστικής Επιτροπής του Συγκροτήματος (EXCO). Στο τέλος της περιόδου αξιολόγησης, θα υπολογιστεί το ποσοστό των μετοχών που θα κατοχυρωθεί βάσει του αποτελέσματος αξιολόγησης επίδοσης.

Αυτές οι μετοχές θα κατοχυρωθούν κανονικά σε έξι δόσεις, με την πρώτη δόση να κατοχυρώνεται μετά το τέλος της περιόδου αξιολόγησης και την τελευταία δόση κατά την πέμπτη επέτειο από την ημερομηνία κατοχύρωσης της πρώτης δόσης. Για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022, η Εταιρία χορήγησε 819,860 μετοχές σε 22 συμμετέχοντες. Δεδομένου ότι η παραχώρηση σχετίζεται με υπηρεσίες που λαμβάνονται από θυγατρικές της Εταιρίας και θα διακανονιστεί με μετοχές της Εταιρίας, χαρακτηρίζεται ως συναλλαγή που διακανονίζεται με ίδια κεφάλαια και ως εκ τούτου το κόστος της παραχώρησης που σχετίζεται με το οικονομικό έτος έχει αναγνωριστεί ως προσθήκη στο κόστος της επένδυσης της θυγατρικής BOC PCL και η αντίστοιχη πίστωση στην Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων για ποσό ύψους €322 χιλ. Περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με τον προσδιορισμό του κόστους παραχώρησης παρουσιάζονται στη Σημείωση 14 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

14. Υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης

	Συμβατικό επιτόκιο	2022		2021	
		€000	€000	€000	€000
		Ονομαστική αξία	Λογιστική αξία	Ονομαστική αξία	Λογιστική αξία
Ομόλογο Δευτεροβάθμιου Κεφαλαίου - Απρίλιος 2021	6.625% μέχρι τις 23 Οκτωβρίου 2026	300,000	302,104	300,000	301,661
		300,000	302,104	300,000	301,661

Ομόλογο Δευτεροβάθμιου Κεφαλαίου - Απρίλιος 2021

Τον Απρίλιο 2021, η BOCH έκδωσε ένα Ομόλογο Δευτεροβάθμιου Κεφαλαίου μειωμένης εξασφάλισης ύψους €300 εκατ., εντός του Ευρωπαϊκού Προγράμματος Έκδοσης Μεσοπρόθεσμων Ομολογιακών Δανείων. Το ομόλογο εκδόθηκε στην ονομαστική αξία και φέρει ετήσιο επιτόκιο ύψους 6.625%. Ο τόκος επί του ομολόγου θα καταβάλλεται ετησίως αναδρομικά και θα επανακαθορισθεί στις 23 Οκτωβρίου 2026 στο πενταετές επιτόκιο ανταλλαγής που θα είναι σε ισχύ, προσαυξημένο κατά 6.902% ετησίως μέχρι τις 23 Οκτωβρίου 2031, πληρωτέο ετησίως. Το ομόλογο λήγει στις 23 Οκτωβρίου 2031. Η BOCH έχει το δικαίωμα πρόωρης εξόφλησης του ομολόγου οποιαδήποτε μέρα κατά τη διάρκεια της περιόδου των έξι μηνών από τις 23 Απριλίου 2026 μέχρι τις 23 Οκτωβρίου 2026, υπό την αίρεση λήψεως όλων των απαραίτητων εποπτικών εγκρίσεων. Το ομόλογο είναι εισηγμένο στην αγορά Euro Multilateral Trading Facility (MTF) του Χρηματιστηρίου του Λουξεμβούργου. Κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022, ποσό ύψους €20,318 χιλ. έχει αναγνωριστεί σαν τόκος από υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης (2021: €14,075 χιλ.).

15. Άλλα πληρωτέα

	2022	2021
	€000	€000
Δεδουλευμένα	47	268
ΦΠΑ πληρωτέος	514	10
Εταιρικός φόρος πληρωτέος	323	5
	884	283

Τα άλλα πληρωτέα είναι πληρωτέα εντός 12 μηνών από την ημερομηνία του ισολογισμού.

16. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων προσεγγίζει τη λογιστική τους αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2022 και 2021, εκτός από τις επενδύσεις ομολόγων σε αποσβεσμένο κόστος (Σημ. 8) και των υποχρεώσεων μειωμένης εξασφάλισης (Σημ. 14), των οποίων η εύλογη αξία παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2022			2021		
	Ιεραρχική επιμέτρηση εύλογης αξίας	Λογιστική αξία	Εύλογη αξία	Ιεραρχική επιμέτρηση εύλογης αξίας	Λογιστική αξία	Εύλογη αξία
		€000	€000		€000	€000
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία						
Ομόλογα σε αποσβεσμένο κόστος (Σημ. 8)	Επίπεδο 2	299,542	265,472	Επίπεδο 2	302,676	315,463
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις						
Υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης (Σημ. 14)	Επίπεδο 1	302,104	265,472	Επίπεδο 1	301,661	315,463

Η εύλογη αξία των ομολόγων σε αποσβεσμένο κόστος έχει ταξινομηθεί ως Επίπεδο 2 στην ιεραρχία της εύλογης αξίας επειδή έχει εκτιμηθεί χρησιμοποιώντας παρατηρήσιμα στοιχεία της αγοράς χρηματοοικονομικών μέσων με παρόμοια χαρακτηριστικά.

17. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Οι ακόλουθες συναλλαγές πραγματοποιήθηκαν με συνδεδεμένα μέρη:

(i) Εισόδημα από επενδύσεις

	2022	2021
	€000	€000
Εισόδημα από επενδύσεις		
<i>Μετοχές</i>		
BOC PCL	27,500	27,500
<i>Ομόλογα</i>		
BOC PCL	19,875	13,778

17. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη (συνέχεια)

(ii) Λοιπά έσοδα

	2022	2021
	€000	€000
Διοικητικές συμβουλευτικές υπηρεσίες	1,314	1,310
Έξοδα και αμοιβές που αποζημιώθηκαν	6,438	5,484
	7,752	6,794

Οι πιο πάνω συναλλαγές πραγματοποιήθηκαν μεταξύ της Εταιρίας και της θυγατρικής της BOC PCL με συνήθεις εμπορικούς όρους.

(iii) Διοικητικά και άλλα έξοδα

	2022	2021
	€000	€000
Συμβουλευτικές και άλλες επαγγελματικές αμοιβές	23	16

Οι πιο πάνω συμβουλευτικές και άλλες επαγγελματικές αμοιβές πραγματοποιήθηκαν μεταξύ της Εταιρίας και της θυγατρικής της BOC PCL με συνήθεις εμπορικούς όρους.

(iv) Αμοιβή συμβούλων

Οι συνολικές αμοιβές συμβούλων ανέρχονται σε €1,247 χιλ. (2021: €1,250 χιλ.). Αυτές οι αμοιβές αποζημιώθηκαν από την BOC PCL και συμπεριλαμβάνονται στα λοιπά έσοδα πιο πάνω.

Οι αμοιβές περιλαμβάνονται για την περίοδο που οι Σύμβουλοι υπηρετούσαν ως μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου.

Μη-εκτελεστικοί Σύμβουλοι

	2022	2021
	€000	€000
Ευστράτιος-Γεώργιος Αράπογλου	257	215
Lyn Grobler	165	154
Arne Berggren	124	113
Κωνσταντίνος Ιορδάνου	95	6
Ιωάννης Ζωγραφάκης	157	198
Maksim Goldman ¹	40	113
Μαρία Φιλίππου	108	119
Michael Heger ¹	40	113
Νικόλαος Σοφιανός	129	100
Πόλα Χατζησωτηρίου	132	119
	1,247	1,250

⁽¹⁾ Μετά τη ψηφοφορία των μετόχων στις 20 Μαΐου 2022, οι κ.κ. Maksim Goldman και Δρ. Michael Heger δεν έχουν επανεκλεγεί στο Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας.

Οι αμοιβές των μη-εκτελεστικών Συμβούλων περιλαμβάνουν αμοιβές ως μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρίας καθώς και ως μέλη των επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου.

17. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη (συνέχεια)

(v) Υπόλοιπα στο τέλος τους έτους

	2022	2021
	€000	€000
Εισπρακτέα από συνδεδεμένα μέρη		
BOC PCL	3,735	335
Τραπεζικά παρατραβήγματα		
BOC PCL	8,390	142
Πληρωτέα σε συνδεδεμένα μέρη		
Jinius Ltd	2	-

Τα εισπρακτέα από συνδεδεμένα μέρη κατά την 31 Δεκεμβρίου 2022 και 2021 αφορούσαν έσοδα από διοικητικές συμβουλευτικές υπηρεσίες και έξοδα και αμοιβές που αποζημιώθηκαν.

Δεν υπήρχαν άλλες σημαντικές συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη της Εταιρίας και δεν υπήρχαν πληροφορίες να αναφερθούν σύμφωνα με το άρθρο 307 της Νομοθεσίας για Εταιρείες 2014 της Ιρλανδίας για τα έτη 2022 και 2021.

(vi) Χρεόγραφα Πρόσθετου Κεφαλαίου Κατηγορίας 1

Το Δεκέμβριο 2018 η Εταιρία και η BOC PCL εισήλθαν σε συμφωνία σύμφωνα με την οποία τα συνολικά έσοδα από την έκδοση των Χρεογράφων Πρόσθετου Κεφαλαίου Κατηγορίας 1, τα οποία ανήλθαν στις €220,000 χιλ., χορηγήθηκαν υπό μορφή δανείου από την Εταιρία στην BOC PCL. Περισσότερες πληροφορίες παρουσιάζονται στην Σημείωση 8.

(vii) Ομόλογο Δευτεροβάθμιου Κεφαλαίου

Τον Απρίλιο 2021, η Εταιρία και η BOC PCL υπέγραψαν συμφωνία, σύμφωνα με την οποία η Εταιρία δάνεισε στη BOC PCL το σύνολο των εσόδων της έκδοσης του Ομολόγου Δευτεροβάθμιου Κεφαλαίου ύψους €300,000 χιλ. Περισσότερες πληροφορίες παρουσιάζονται στην Σημείωση 8.

18. Μερίσματα

Βάσει της απόφασης ΔΕΕΑ, η Εταιρία υπόκειται σε απαγόρευση διανομής μερισμάτων από τις εποπτικές αρχές, και ως εκ τούτου δεν δηλώθηκαν ή καταβλήθηκαν μερίσματα κατά τα έτη που έληξαν στις 31 Δεκεμβρίου 2022 και στις 31 Δεκεμβρίου 2021. Αυτή η απαγόρευση δεν ισχύει εάν οι διανομές γίνονται μέσω της έκδοσης νέων κοινών μετοχών στους μετόχους που είναι επιλέξιμοι ως Κεφάλαιο Κοινών Μετοχών της κατηγορίας 1. Σε συνέχεια της απόφασης ΔΕΕΑ 2022, η οποία τέθηκε σε εφαρμογή από 1 Ιανουαρίου 2023, η απαγόρευση διανομής μερίσματος στους μετόχους έχει αρθεί με οποιαδήποτε διανομή μερίσματος να υπόκειται σε έγκριση από τις εποπτικές αρχές.

Η απαγόρευση δεν ισχύει για την πληρωμή κουπονιών για τα Χρεόγραφα Πρόσθετου Κεφαλαίου Κατηγορίας 1 που εκδόθηκαν από την Εταιρία.

19. Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου

Η Εταιρία εκτίθεται σε κινδύνους, οι πιο σημαντικοί από τους οποίους είναι ο κίνδυνος ρευστότητας και ο κίνδυνος αγοράς.

19.1 Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας αναφέρεται σε πιθανές ζημιές που ενδέχεται να αντιμετωπίσει η Εταιρία, σε περίπτωση δυσκολίας αποπληρωμής των ταμειακών υποχρεώσεων της. Η Εταιρία δεν θεωρεί σημαντικό τον κίνδυνο ρευστότητας, καθώς το επίπεδο του λειτουργικού κόστους είναι χαμηλό και η BOC PCL έχει εκφράσει τη πρόθεσή της να παράσχει επαρκή χρηματοδότηση για την κάλυψη τυχόν υποχρεώσεων ταμειακών ροών που καθίστανται πληρωτέες.

19. Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου (συνέχεια)

19.2 Κίνδυνος αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς είναι ο κίνδυνος που προκύπτει από τυχόν αρνητικές μεταβολές στις τιμές αξιών. Το τμήμα Κινδύνου Αγοράς και Ρευστότητας είναι υπεύθυνο για την παρακολούθηση του κινδύνου που προκύπτει από αυτές τις μεταβολές με στόχο την ελαχιστοποίηση της επίδρασης στα κέρδη και τα κεφάλαια. Το τμήμα παρακολουθεί επίσης τον κίνδυνο ρευστότητας και τον πιστωτικό κίνδυνο με αντισυμβαλλόμενους και χώρες. Το τμήμα είναι επίσης υπεύθυνο για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης με τις διάφορες πολιτικές και διαδικασίες που αφορούν τον κίνδυνο αγοράς και ρευστότητας.

Κίνδυνος τιμών

Κίνδυνος από μεταβολές στις τιμές των μετοχών

Ο κίνδυνος ζημιών από μεταβολές στις τιμές των μετοχών προκύπτει από δυσμενείς μεταβολές στις τιμές των επενδύσεων σε μετοχές που κατέχει η Εταιρία.

Οι επενδύσεις σε μετοχές είναι εκτός της διάθεσης ανάληψης κινδύνων της Εταιρίας.

Οι μεταβολές στις τιμές μετοχών που ταξινομήθηκαν ως επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων επηρεάζουν τα ίδια κεφάλαια της Εταιρίας.

Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται η επίδραση στα ίδια κεφάλαια της Εταιρίας από μεταβολές στις τιμές των μετοχών που κατέχονται, ως αποτέλεσμα εύλογα αναμενόμενων μεταβολών με βάση την υπό όρους αξίας Monte Carlo σε κίνδυνο (cVaR) μέθοδο, που πραγματοποιήθηκε στα υποκείμενα περιουσιακά στοιχεία για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

2022	Μεταβολή στον δείκτη	Επίδραση στα ίδια κεφάλαια
	%	€000
Άλλα χρηματιστήρια και μη εισηγμένες	+5.0	10,682
Άλλα χρηματιστήρια και μη εισηγμένες	-5.0	(10,682)
2021		
Άλλα χρηματιστήρια και μη εισηγμένες	+5.6	13,324
Άλλα χρηματιστήρια και μη εισηγμένες	-5.6	(13,324)

20. Διαχείριση κεφαλαίου

Η διαχείριση κεφαλαίου της Εταιρίας συνάδει με τη διαχείριση κεφαλαίου του Συγκροτήματος όπως παρουσιάζεται στη Σημείωση 49 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων του Συγκροτήματος για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

21. Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς

Δεν υπήρξαν σημαντικά γεγονότα που συνέβησαν μετά την ημερομηνία αναφοράς εκτός από αυτά που παρουσιάζονται στη Σημείωση 54 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων του Συγκροτήματος για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

Ετήσια Έκθεση Εταιρικής Διακυβέρνησης **2022**

Εισαγωγή

Μέρος Α

Ο Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου ορίζει την εταιρική διακυβέρνηση ως «το σύστημα μέσω του οποίου οι εταιρείες διευθύνονται και ελέγχονται. Τα διοικητικά συμβούλια είναι υπεύθυνα για τη διακυβέρνηση των εταιρειών τους. Ο ρόλος των μετόχων στη διακυβέρνηση είναι να διορίζουν τους διοικητικούς συμβούλους και τους ελεγκτές και να βεβαιώνονται ότι υπάρχει μια κατάλληλη δομή διακυβέρνησης»¹. Η χρηστή εταιρική διακυβέρνηση και η εταιρική διοίκηση εγγυώνται μια δυναμική και αποτελεσματική επικοινωνία μεταξύ του Διοικητικού Συμβουλίου, της διεύθυνσης και των μετόχων και κατά συνέπεια την επιτυχή εφαρμογή της στρατηγικής κάθε ιδρύματος. Το Διοικητικό Συμβούλιο της Bank of Cyprus Holdings Public Limited Company (η «**Εταιρία**») στηρίζεται στο πλαίσιο διακυβέρνησης για τη λήψη αποφάσεων και την αποτελεσματική εποπτεία προκειμένου να προάγει την επιτυχία της Εταιρίας προς όφελος των μακροπρόθεσμων συμφερόντων των μετόχων και των άλλων εταιρών. Στοχεύει διαρκώς στο να διασφαλίζει ότι η Εταιρία είναι ένας σύγχρονος, διαφανής, ανταγωνιστικός και βιώσιμος οργανισμός που προάγει τα υψηλότερα πρότυπα ακεραιότητας, διαφάνειας και λογοδοσίας.

Ως εκ τούτου, η πολιτική της Εταιρίας είναι να συμμορφώνεται πλήρως με τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου «Κώδικας ΧΑΚ» καθώς και με όλες τις ισχύουσες απαιτήσεις εταιρικής διακυβέρνησης. Όλες οι διατάξεις του Κώδικα ΧΑΚ έχουν ενσωματωθεί στην Πολιτική Εταιρικής Διακυβέρνησης του Συγκροτήματος και όλες οι αρχές του εφαρμόζονται πλήρως. Το καθιερωμένο πλαίσιο διακυβέρνησης προβλέπει συστήματα ελέγχων που απαιτούνται για την διασφάλιση της λογοδοσίας και της αποτελεσματικής λήψης αποφάσεων σε ολόκληρη την Εταιρία, μαζί με τις θυγατρικές της, (το «Συγκρότημα») με κατάλληλες πολιτικές και πρακτικές που διασφαλίζουν ότι το Διοικητικό Συμβούλιο και οι επιτροπές του λειτουργούν αποτελεσματικά. Βασικός στόχος του πλαισίου διακυβέρνησης του Συγκροτήματος είναι να διασφαλιστεί η συμμόρφωση με τις ισχύουσες νομικές και κανονιστικές απαιτήσεις, οι οποίες το 2022 αποτελούνταν από:

- Την Οδηγία της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου («**ΚΤΚ**») σχετικά με την Εσωτερική Διακυβέρνηση των Πιστωτικών Ιδρυμάτων 2021 (Η «**Οδηγία Διακυβέρνησης της ΚΤΚ**») (διαθέσιμη στο www.centralbank.cy),
- Τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Αρχής («**ΕΤΑ**») για την εσωτερική διακυβέρνηση βάσει της Οδηγίας 2013/36/ΕΕ,
- Τον Κώδικα ΧΑΚ (5^η αναθεωρημένη έκδοση – Ιανουάριος 2019) (διαθέσιμος στο www.cse.com.cy),
- Τον αναθεωρημένο Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου 2018 που δημοσιεύθηκε από το Συμβούλιο Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Financial Reporting Council) στο Ηνωμένο Βασίλειο («**Κώδικας ΗΒ**») ο οποίος είναι διαθέσιμος στο www.frc.org.uk,
- Τις κοινές κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Κινητών Αξιών και Αγορών («**ΕΑΚΑΑ**») και της ΕΤΑ για την αξιολόγηση των μελών του διοικητικού οργάνου («κοινές κατευθυντήριες γραμμές»),
- Την Οδηγία της ΚΤΚ για την αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του διοικητικού οργάνου και των προσώπων που κατέχουν καίριες θέσεις (Η «**Οδηγία Καταλληλότητας της ΚΤΚ**») (διαθέσιμη στο www.centralbank.cy), και
- Την Νομοθεσία για Εταιρείες 2014 της Ιρλανδίας (όπως τροποποιήθηκε) («**Νομοθεσία για Εταιρείες 2014**»).

Οι αρχές εταιρικής διακυβέρνησης εξελίσσονται διαρκώς και το Διοικητικό Συμβούλιο είναι προσηλωμένο στο να παρακολουθεί και να αναθεωρεί αναλόγως το πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης της Εταιρίας.

Μέρος Β

Η Εταιρία βεβαιώνει ότι εφάρμοσε τις αρχές και έχει συμμορφωθεί με τις διατάξεις του Κώδικα ΧΑΚ καθ' όλη τη διάρκεια του 2022. Η Εταιρία εφαρμόζει τις διατάξεις του Κώδικα σε όλο το Συγκρότημα. Κατά την ημερομηνία της παρούσας Έκθεσης όλες οι σημαντικές θυγατρικές εταιρείες διατηρούν επιτροπή ελέγχου και επιτροπή διαχείρισης κινδύνου. Η παρούσα Έκθεση Εταιρικής Διακυβέρνησης εξηγεί πως η Εταιρία εφάρμοσε τις αρχές και διατάξεις του Κώδικα ΧΑΚ καθ' όλη τη διάρκεια του 2022. Η Έκθεση Πολιτικής Αμοιβών ακολουθεί στη σελίδα 461.

Επιπρόσθετα, οι Διοικητικοί Σύμβουλοι θεωρούν ότι η Εταιρία έχει συμμορφωθεί με τις διατάξεις του Κώδικα ΗΒ εκτός όσον αφορά τα πιο κάτω:

1. Η σύνθεση της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων μεταξύ 1 Ιανουαρίου 2022 – 20 Μαΐου 2022 και μεταξύ 20 Οκτωβρίου 2022 και 31 Δεκεμβρίου 2022 δεν πληρούσε τη διάταξη 25 του Κώδικα του ΗΒ.
  - 1.1 Όσον αφορά τον κ. Goldman, θεωρήθηκε μη ανεξάρτητος μη εκτελεστικός διοικητικός σύμβουλος, δυνάμει των διατάξεων της Οδηγίας Καταλληλότητας της ΚΤΚ και του Κώδικα ΗΒ. Ο κ. Goldman παραιτήθηκε τον Μάιο του 2022.

Εισαγωγή (συνέχεια)

¹ Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου του 2018

Μέρος Β (συνέχεια)

- 1.2 Όσον αφορά τον κ. Ζωγραφάκη, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα ΗΒ και την Οδηγία Καταλληλότητας της ΚΤΚ, το καθεστώς ανεξαρτησίας οποιουδήποτε συμβούλου έχει υπηρετήσει στο Διοικητικό Συμβούλιο για περισσότερα από εννέα χρόνια βρίσκεται υπό διακύβευση. Ο κ. Ζωγραφάκης έχει υπηρετήσει στο Διοικητικό Συμβούλιο για περισσότερα από εννέα χρόνια και για τον λόγο αυτό η ανεξαρτησία του δυνατόν να θεωρηθεί ότι βρίσκεται υπό διακύβευση. Ωστόσο, το ΔΣ, σύμφωνα με την απόφαση του ημ. 15 Οκτωβρίου 2022, πιστεύει ότι με βάση τις επιδόσεις του κ. Ζωγραφάκη μέχρι σήμερα, ο κ. Ζωγραφάκης μπορεί να αμφισβητήσει ανεξάρτητα και να κρίνει τις συζητήσεις του ΔΣ. Ο κ. Ζωγραφάκης έχει αποκτήσει ανεκτίμητες δεξιότητες, γνώσεις και εμπειρία κατά την εννιάχρονη του θητεία. Από αυτή την άποψη, κρίνεται συνετό να παραμείνει προσωρινά ως μέλος της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων προκειμένου να εξασφαλίσει συνοχή και να εμπλουτίσει περαιτέρω την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων με την υποστήριξη, τις δεξιότητες και τις γνώσεις του και να μεταδώσει τις γνώσεις του στα υπόλοιπα μέλη της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων και στον νέο Πρόεδρο. Ως εκ τούτου, σύμφωνα με την πιο πάνω εξήγηση, από την 1η Ιανουαρίου 2023, ο κ. Ζωγραφάκης είναι μη εκτελεστικό, μη ανεξάρτητο μέλος της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων.
2. Η σύνθεση της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών μεταξύ 1ης Ιανουαρίου 2022 και 20ης Μαΐου 2022 δεν πληρούσε τη διάταξη 32 του Κώδικα του ΗΒ. Δυνάμει της Οδηγίας Καταλληλότητας της ΚΤΚ, ο κ. Goldman θεωρήθηκε ως μη ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος. Ωστόσο, σύμφωνα με το Διοικητικό Συμβούλιο, ο κ. Goldman επέδειξε ανεξάρτητη κρίση και αμφισβήτηση. Ο κ. Goldman αποχώρησε από την Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών στις 20 Μαΐου 2022 όταν παραιτήθηκε.

Η Εταιρία έχει εφαρμόσει τις αρχές και έχει συμμορφωθεί με τις διατάξεις του Κώδικα του ΗΒ (εκτός όπως εξηγείται) και αυτό καλύπτεται στο λεκτικό που ακολουθεί.

Το Διοικητικό Συμβούλιο θεωρεί ότι το πλαίσιο διακυβέρνησης του Συγκροτήματος είναι ισχυρό καθότι περιλαμβάνει σαφή οργανωτική δομή, ευκρινείς, διαφανείς και συνεπείς γραμμές ευθύνης που στηρίζουν τη διατήρηση ενός ισχυρού περιβάλλοντος ελέγχου και ορίων εξουσίας. Το πλαίσιο διακυβέρνησης περιλαμβάνει επίσης μηχανισμούς αναφοράς σε ανώτερα επίπεδα διεύθυνσης και στο Διοικητικό Συμβούλιο, καθώς και αποτελεσματικές διαδικασίες μέσω των οποίων εντοπίζει, διαχειρίζεται, παρακολουθεί και αναφέρει κινδύνους στους οποίους το Συγκρότημα είναι ή θα μπορούσε να είναι εκτεθειμένο.

Το Συγκρότημα διαθέτει κατάλληλους μηχανισμούς εσωτερικού ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων υγιών διοικητικών και λογιστικών διαδικασιών, συστημάτων πληροφορικής και ελέγχων.

Σύμφωνα με το άρθρο 225 του της Νομοθεσίας για Εταιρείες 2014, οι Διοικητικοί Σύμβουλοι αναγνωρίζουν ότι είναι υπεύθυνοι για την διασφάλιση της συμμόρφωσης της Εταιρίας με τις σχετικές υποχρεώσεις της (όπως ορίζεται στην ενότητα 225 (1)). Το Διοικητικό Συμβούλιο επιβεβαιώνει ότι έχει καταρτιστεί δήλωση συμμόρφωσης που καθορίζει τις πολιτικές της Εταιρίας και ότι έχουν θεσπιστεί κατάλληλες ρυθμίσεις και δομές που, κατά τη γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου, έχουν σχεδιαστεί για να διασφαλίζουν ουσιαστική συμμόρφωση με τις σχετικές υποχρεώσεις. Το Διοικητικό Συμβούλιο παρακολουθεί σε συνεχή βάση και αναθεωρεί τουλάχιστον ετησίως το πλαίσιο διακυβέρνησης της Εταιρίας και εκείνο των θυγατρικών της εταιρειών (όπου εφαρμόζεται) μέσω αποτελεσματικής εποπτείας.

1. Διοικητικό Συμβούλιο

Οι εξουσίες του Διοικητικού Συμβουλίου πηγάζουν από το Καταστατικό της Εταιρίας και καθορίζονται από τον Κώδικα ΧΑΚ, τον Κώδικα ΗΒ και τους σχετικούς νόμους περί Εταιρειών, περί Χρηματιστηρίου Αξιών και περί Εργασιών Πιστωτικών Ιδρυμάτων καθώς και τις Οδηγίες της ΚΤΚ. Ο ρόλος του Διοικητικού Συμβουλίου και των επιτροπών του περιγράφεται αναλυτικά στην Πολιτική Εταιρικής Διακυβέρνησης του Συγκροτήματος, η οποία αναθεωρείται ετησίως και ενσωματώνει όλες τις ευθύνες που απορρέουν από το κανονιστικό πλαίσιο καθώς και από τις βέλτιστες πρακτικές.

Η Εταιρία είναι ο μοναδικός μέτοχος της Τράπεζας Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ ('**BOC PCL**' ή '**Τράπεζα**'). Έχει θεσπιστεί μια κοινή δομή διοικητικού συμβουλίου και επιτροπών με τους ίδιους διοικητικούς συμβούλους τόσο στο Διοικητικό Συμβούλιο όσο και στο Διοικητικό Συμβούλιο της BOC PCL καθώς και στις επιτροπές καθενός από τα δύο Συμβούλια.

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει εκχωρήσει εξουσία σε επιτροπές του για να του παρέχουν στήριξη στην εποπτεία των κινδύνων και του ελέγχου. Οι όροι εντολής των επιτροπών αναθεωρούνται ετησίως από τις αρμόδιες επιτροπές και από το Διοικητικό Συμβούλιο και είναι διαθέσιμοι στην ιστοσελίδα του Συγκροτήματος www.bankofcyprus.com ή μετά από αίτημα στη Γραμματέα της Εταιρίας.

1. Διοικητικό Συμβούλιο (συνέχεια)

Έχει διασφαλιστεί κατάλληλη διασταυρούμενη συμμετοχή μελών σε βασικές επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου, μεταξύ των οποίων της Επιτροπής Ελέγχου («**ΕΕ**») με την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων («**ΕΔΚ**») καθώς και της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών («**ΕΑΔΑ**») με την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων. Η Επιτροπή Διορισμών και Εταιρικής Διακυβέρνησης («**ΕΔΕΔ**») αναθεωρεί τη σύνθεση και το σκοπό των επιτροπών αυτών ετησίως για λογαριασμό του Διοικητικού Συμβουλίου. Λεπτομέρειες για τις επιτροπές παρατίθενται στο τμήμα 5 της έκθεσης.

Τα πρακτικά όλων των συνεδριάσεων αυτών των επιτροπών κοινοποιούνται σε όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου για ενημέρωση και υποβάλλονται για γνωστοποίηση στο Διοικητικό Συμβούλιο. Έγγραφα για όλες τις συνεδριάσεις των επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου διατίθενται επίσης σε όλους τους διοικητικούς σύμβουλους, ανεξάρτητα από τη συμμετοχή τους. Η κυκλοφορία των πρακτικών και των εγγράφων περιορίζεται όταν ενδέχεται να υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων ή ζητήματα προσωπικού απορρήτου. Ο πρόεδρος κάθε επιτροπής κάνει αναφορά για θέματα που συζητήθηκαν κατά τις συνεδριάσεις των επιτροπών, στις επόμενες προγραμματισμένες συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου.

1.1 Ο ρόλος του Διοικητικού Συμβουλίου

Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι συλλογικά υπεύθυνο για τη μακροπρόθεσμη επιτυχία του Συγκροτήματος ταυτόχρονα συμβάλλοντας στην ευρύτερη κοινωνία μέσω αποτελεσματικής ηγεσίας. Ο ρόλος του Διοικητικού Συμβουλίου είναι να προάγει το όραμα, τις αξίες, την κουλτούρα και τη συμπεριφορά του Συγκροτήματος, εντός ενός πλαισίου συνετών και αποτελεσματικών ελέγχων, το οποίο επιτρέπει την αναγνώριση, αξιολόγηση, καταμέτρηση και διαχείριση κινδύνων. Το Διοικητικό Συμβούλιο εγκρίνει το Πλαίσιο Κινδύνου του Συγκροτήματος σε ετήσια βάση και λαμβάνει τακτικές ενημερώσεις σχετικά με το περιβάλλον κινδύνου και τους σημαντικούς τύπους κινδύνου στους οποίους το Συγκρότημα είναι εκτεθειμένο. Περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τη διαχείριση κινδύνων και τον ρόλο του Διοικητικού Συμβουλίου στη διακυβέρνηση κινδύνων του Συγκροτήματος παρατίθενται στην ενότητα 5.4 της εν λόγω έκθεσης στις σελίδες 450-455.

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει την ευθύνη να διασφαλίζει ότι η διεύθυνση διατηρεί ένα επαρκές και αποτελεσματικό πλαίσιο εσωτερικής διακυβέρνησης και σύστημα εσωτερικού ελέγχου, το οποίο περιλαμβάνει σαφή οργανωτική δομή, την ομαλή λειτουργία ανεξάρτητων λειτουργιών διαχείρισης κινδύνων, κανονιστικής συμμόρφωσης, εσωτερικού ελέγχου και των λειτουργιών διαχείρισης κινδύνων ΤΠΕ και ασφάλειας πληροφοριών με επαρκείς εξουσίες και πόρους για την εκτέλεση των καθηκόντων τους. Περαιτέρω, το Διοικητικό Συμβούλιο έχει την ευθύνη να παρουσιάζει μια δίκαιη, ισορροπημένη και κατανοητή αξιολόγηση της θέσης της Εταιρίας και του Διοικητικού Συμβουλίου και των προοπτικών της Εταιρίας, περιλαμβανομένων και των ετήσιων και ενδιάμεσων οικονομικών καταστάσεων και άλλων δημόσιων εκθέσεων που πιθανόν να επηρεάζουν τη χρηματιστηριακή τιμή της μετοχής της Εταιρίας καθώς και τις εκθέσεις που απαιτούνται από τις ρυθμιστικές αρχές και τη νομοθεσία.

Το Διοικητικό Συμβούλιο θέτει τους στρατηγικούς στόχους και τη διάθεση ανάληψης κινδύνου για τη στήριξη της στρατηγικής του Συγκροτήματος, ενσωματώνει τη βιωσιμότητα στις επιχειρηματικές του δραστηριότητες, διασφαλίζει ότι διαθέτει τους απαραίτητους οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους ώστε το Συγκρότημα να είναι σε θέση να επιτύχει τους στόχους του, βεβαιώνεται ότι ο σκοπός, οι αξίες, η στρατηγική και η κουλτούρα του Συγκροτήματος ευθυγραμμίζονται και παρακολουθεί την απόδοση της διεύθυνσης προς αυτή την κατεύθυνση. Το Διοικητικό Συμβούλιο αναγνωρίζει την ανάγκη προσαρμογής και ευελιξίας ώστε να ανταποκρίνεται στις μεταβαλλόμενες συνθήκες και τις αναδυόμενες επιχειρηματικές προτεραιότητες, διασφαλίζοντας παράλληλα τη συνεχή παρακολούθηση και εποπτεία βασικών θεμάτων.

Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι το όργανο λήψης αποφάσεων για όλα τα ουσιώδη ζητήματα, λόγω των στρατηγικών, οικονομικών ή άλλων συνεπειών που πιθανόν να έχουν επιπτώσεις στη φήμη του. Ένα επίσημο πρόγραμμα θεμάτων που προορίζεται για έγκριση από το Διοικητικό Συμβούλιο διασφαλίζει ότι ο έλεγχος αυτών των βασικών αποφάσεων διατηρείται από το Διοικητικό Συμβούλιο. Το πρόγραμμα αυτό αναθεωρείται τουλάχιστον ετησίως για να διασφαλιστεί ότι παραμένει επίκαιρο και ότι αντικατοπτρίζει τυχόν βελτιώσεις που απαιτούνται βάσει των εξελισσόμενων απαιτήσεων εταιρικής διακυβέρνησης και της βέλτιστης πρακτικής του κλάδου. Το πλήρες πρόγραμμα θεμάτων που προορίζεται για έγκριση από το Διοικητικό Συμβούλιο είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα www.bankofcyprus.com.cy/group.

Περαιτέρω, το Διοικητικό Συμβούλιο εγκρίνει το διορισμό ατόμων που ενδέχεται να έχουν σημαντική επίδραση στο προφίλ κινδύνου του Συγκροτήματος. Η καταλληλότητα τους για το συγκεκριμένο ρόλο παρακολουθείται σε διαρκή βάση. Η απομάκρυνση από το αξίωμα του επικεφαλής μιας λειτουργίας ελέγχου όπως αυτή ορίζεται στην Οδηγία Διακυβέρνησης της ΚΤΚ, υπόκειται επίσης στην έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου.

1. Διοικητικό Συμβούλιο (συνέχεια)

1.1 Ο ρόλος του Διοικητικού Συμβουλίου

Άλλοι Εταίροι

Η υλοποίηση του σκοπού και της στρατηγικής της Εταιρίας διευκολύνεται από την αποτελεσματική διακυβέρνηση, ιδιαίτερα σε δύσκολους καιρούς. Το Διοικητικό Συμβούλιο δεσμεύεται, μέσω του μοντέλου διακυβέρνησης του Συγκροτήματος, να λαμβάνει αποφάσεις με γνώμονα το σκοπό της Εταιρίας και να λογοδοτεί στους εταίρους της. Το Διοικητικό Συμβούλιο συνέχισε να επικεντρώνεται στην προστασία της υγείας και της ευημερίας του εργατικού δυναμικού και στη στήριξη των πελατών και άλλων εταίρων του Συγκροτήματος διασφαλίζοντας παράλληλα ότι η Τράπεζα παραμένει ασφαλής και ανθεκτική, τόσο οικονομικά όσο και λειτουργικά, σε αυτή την παραχώδη εποχή. Παράλληλα με τη συνεχιζόμενη παγκόσμια πανδημία, το ξέσπασμα του πολέμου στην Ουκρανία τον Φεβρουάριο του 2022 αποτελεί ένα θέμα υψίστης σημασίας για το Διοικητικό Συμβούλιο, καθότι η παγκόσμια οικονομία τελεί υπό δοκιμασία.

Η χρηστή διακυβέρνηση δημιουργεί αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ της Εταιρίας και των εταίρων της. Η ανταπόκριση στις ανησυχίες των εταίρων αποτελεί βασικό στοιχείο των έργων και πρωτοβουλιών της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης και διαφάνειας του Συγκροτήματος. Σκοπός της Τράπεζας Κύπρου είναι να υποστηρίξει συνεχώς την ανάπτυξη της κυπριακής οικονομίας και κοινωνίας με υπηρεσίες πέραν των τραπεζικών, να προσφέρει αξία στους εταίρους της μέσω υπεύθυνων δραστηριοτήτων, βιώσιμων προϊόντων και καινοτόμων υπηρεσιών παραμένοντας ισχυρή κινητήρια δύναμη της βιώσιμης ανάπτυξης στη χώρα. Αποστολή της είναι να στηρίζει τους πελάτες της στις καθημερινές τους ανάγκες και στις πιο σημαντικές στιγμές της ζωής τους. Επενδύει πόρους και προσπάθεια για να διασφαλίσει ότι οι υπηρεσίες τους Συγκροτήματος παρέχονται από κορυφαίους επαγγελματίες στην αιχμή της τεχνολογίας με ήθος και ακεραιότητα.

Το Συγκρότημα έχει προσδιορίσει, μεταξύ άλλων, τους ακόλουθους βασικούς εταίρους: πελάτες, εργαζομένους, ρυθμιστικές αρχές, κοινωνία, προμηθευτές και μετόχους καθώς και τον τομέα.

Το Διοικητικό Συμβούλιο αφιερώνει χρόνο αφουγκραζόμενο τους εταίρους για καλύτερη κατανόηση των απόψεων και των προοπτικών τους. Το Διοικητικό Συμβούλιο θα συνεχίσει να βελτιώνει τον μηχανισμό που διασφαλίζει ότι οι εταίροι του Συγκροτήματος λαμβάνονται δεόντως υπόψη ως μέρος της διαδικασίας λήψης αποφάσεων του.

Η ενότητα αυτή περιγράφει τους τρόπους με τους οποίους το Διοικητικό Συμβούλιο λαμβάνει υπόψη στις συζητήσεις και στη λήψη αποφάσεων του, τα συμφέροντα των άλλων εταίρων και τα θέματα που αναφέρονται στην ενότητα 172 του περί Εταιρειών Νόμου του ΗΒ του 2006. Ενώ ο Κώδικας ΗΒ κάνει ειδική αναφορά στην ενότητα 172 του περί Εταιρειών Νόμου του Ηνωμένου Βασιλείου του 2006, η Εταιρία έχει συσταθεί στην Ιρλανδία και υπόκειται στις απαιτήσεις της Νομοθεσίας για Εταιρείες 2014 και όχι στη νομοθεσία του Ηνωμένου Βασιλείου του 2006. Ωστόσο, το Διοικητικό Συμβούλιο έλαβε υπόψη τα θέματα που αναφέρονται κατά τη λήψη των αποφάσεων του, όπως περιγράφονται σε αυτό το μέρος της Έκθεσης.

Ο Πρόεδρος, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, οι πρόεδροι των επιτροπών και μέλη της ανώτερης διεύθυνσης συναντώνται τακτικά με τις ρυθμιστικές αρχές, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται η Κοινή Εποπτική Ομάδα, η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (‘ΚΤΚ’), η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (‘ΕΚΤ’) κλπ. Οι συζητήσεις περιλαμβάνουν κανονιστικά και εποπτικά θέματα, τη διακυβέρνηση και εποπτεία κινδύνων, το μέλλον του τραπεζικού κλάδου, τους κινδύνους που σχετίζονται με το κλίμα και το περιβάλλον, τις στρατηγικές προκλήσεις και την ανοικοδόμηση κουλτούρας. Το Διοικητικό Συμβούλιο κρατείται ενήμερο για αυτές τις συναντήσεις. Η διεύθυνση παρέχει τακτικές ενημερώσεις στο Διοικητικό Συμβούλιο σχετικά με την επικοινωνία και την αλληλογραφία με τις ρυθμιστικές αρχές, ώστε να διασφαλίζεται ότι το Διοικητικό Συμβούλιο παραμένει ενήμερο για τις προσδοκίες και τους τομείς εστίασης των ρυθμιστικών αρχών.

Η κλιματική αλλαγή και η μετάβαση σε μια βιώσιμη οικονομία αποτελεί μια από τις μεγαλύτερες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι οργανισμοί. Ως μέρος του οράματος της να καταστεί ο κορυφαίος οικονομικός κόμβος στην Κύπρο, η Εταιρία είναι αποφασισμένη να ηγηθεί της μετάβασης της Κύπρου σε ένα βιώσιμο μέλλον. Ο Όμιλος εξελίσσεται συνεχώς προς την ατζέντα του όσον αφορά την ΠΚΔ και συνεχίζει να επιτυγχάνει πρόοδο προς την οικοδόμηση ενός μακροπρόθεσμου οργανισμού που συμπεριλαμβάνει την ΠΚΔ σε όλες τις πτυχές της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Το 2022, η BOC PLC έλαβε βαθμολογία AA (σε κλίμακα AAA-CCC) στην αξιολόγηση MSCI ESG Ratings. Η Institutional Shareholder Services (ISS) αναβάθμισε την αξιολόγηση Εταιρικής Διακυβέρνησης και Δεοντολογίας της Τράπεζας μας (ως μέρος της συνολικής της Εταιρικής Αξιολόγησης ESG) σε B+ κατά το 2021. Περαιτέρω, έλαβε το Αργυρό βραβείο στα βραβεία της International Compliance Association ως Καλύτερη Ομάδα Συμμόρφωσης της Χρονιάς.

1. Διοικητικό Συμβούλιο (συνέχεια)

1.1 Ο ρόλος του Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

Άλλοι Εταίροι (συνέχεια)

Η στρατηγική ΠΚΔ που διαμορφώθηκε το 2021 συνεχίζει να επεκτείνεται. Η Εταιρία διατηρεί τον ηγετικό της ρόλο στους πυλώνες της Κοινωνικής Ευθύνης και Διακυβέρνησης και εστιάζει στην αύξηση των θετικών επιπτώσεων της Τράπεζας στο Περιβάλλον μεταμορφώνοντας όχι μόνο τις δικές της λειτουργίες, αλλά και τις λειτουργίες των πελατών της. Η Εταιρία έχει δεσμευτεί για υλοποίηση των ακόλουθων πρωταρχικών στόχων ΠΚΔ, οι οποίοι αντικατοπτρίζουν τον κεντρικό ρόλο της βιώσιμης ανάπτυξης στην στρατηγική της Εταιρίας:

- Να έχει ουδέτερο ισοζύγιο άνθρακα μέχρι το 2030
- Να έχει Μηδενική Κατανάλωση (Net Zero) μέχρι το 2050
- Σταδιακή αύξηση του Δείκτη Πράσινων στοιχείων ενεργητικού (Green Asset Ratio)
- Σταδιακή αύξηση του Δείκτη Πράσινων ενυπόθηκων δανείων (Green Mortgage Ratio)
- $\geq 30\%$ γυναίκες στα Ανώτερα Διευθυντικά επίπεδα (η οποία ορίζεται ως η Εκτελεστική Επιτροπή (ExCo) και Διευρυμένη Εκτελεστική Επιτροπή (Extended ExCo) μέχρι το 2030.

Όστε το Συγκρότημα να διατυπώσει την επίτευξη των πρωταρχικών του στόχων όσον αφορά την ΠΚΔ και να ανταποκριθεί στις ρυθμιστικές προσδοκίες, το 2022 καταρτίστηκε ένα ολοκληρωμένο σχέδιο εργασίας ΠΚΔ. Το σχέδιο εργασίας ΠΚΔ παρακολουθείται στενά από την Επιτροπή Βιωσιμότητας, την Εκτελεστική Επιτροπή, την Επιτροπή Διορισμών και Εταιρικής Διακυβέρνησης και το Διοικητικό Συμβούλιο σε τακτά χρονικά διαστήματα.

Μετά την εκτίμηση των εκπομπών GHG του Ομίλου, το 2022 η BOC PCL σχεδίασε τη στρατηγική για την επίτευξη του στόχου ουδέτερου ισοζυγίου άνθρακα μέχρι το 2030 και την πρόοδο προς τον στόχο Μηδενικής Κατανάλωσης μέχρι το 2050. Η BOC PCL σχεδιάζει να επενδύσει σε ενεργειακά αποδοτικές εγκαταστάσεις και δράσεις καθώς και να αντικαταστήσει μηχανήματα και οχήματα υψηλής κατανάλωσης καυσίμων από το 2023 μέχρι το 2025, γεγονός που θα οδηγήσει σε μείωση περίπου 5-10% στις εκπομπές GHG στο Πεδίο 1 και στο Πεδίο 2 μέχρι το 2025 σε σύγκριση με το 2021. Η BOC PCL, μέσω της εγκατάστασης ηλιακών συλλεκτών ενέργειας και άλλων δράσεων ενεργειακής απόδοσης που πραγματοποιήθηκαν το 2021 και το 2022, πέτυχε μείωση της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας κατά 1,8 εκατομμύρια KWh (μείωση 11%) το 2022 σε σύγκριση με το έτος αναφοράς του 2021.

Η BOC PCL εντάχθηκε στο Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF) τον Οκτώβριο του 2022 και ακολουθεί τη συνιστώμενη μεθοδολογία για την εκτίμηση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου του Financed Scope 3. Η BOC PCL έχει εκτιμήσει τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου του πεδίου Financed Scope 3 που σχετίζονται με το χαρτοφυλάκιο δανείων με βάση το πρότυπο PCAF. Μετά την εκτίμηση των εκπομπών GHG του Financed Scope 3 που προέρχονται από το χαρτοφυλάκιο δανείων και σε συνδυασμό με τα αποτελέσματα της αξιολόγησης της σημαντικότητας των κλιματικών και περιβαλλοντικών κινδύνων, η BOC PCL θα είναι σε θέση να προσδιορίσει τις περιοχές συγκέντρωσης άνθρακα, ώστε να λάβει τα απαραίτητα μέτρα για την ελαχιστοποίηση του περιβαλλοντικού και κλιματικού αντικτύπου που σχετίζεται με το χαρτοφυλάκιο δανείων, προσφέροντας στοχευμένα προϊόντα φιλικά προς το περιβάλλον και με τη συμμετοχή των πελατών της. Το 2023, μετά τον προσδιορισμό των τομέων έντασης άνθρακα και των κατηγοριών περιουσιακών στοιχείων, η Εταιρία αναμένεται να θέσει στόχους απαλλαγής από τις εκπομπές άνθρακα οι οποίοι είναι ευθυγραμμισμένοι με το κλιματικό σενάριο (Science based targets) που θα βοηθήσουν στη διαμόρφωση της στρατηγικής του Συγκροτήματος μελλοντικά.

Κατά τη διάρκεια του 2022, προκειμένου να ενισχυθεί η ευαισθητοποίηση και το σύνολο των δεξιοτήτων όσον αφορά την ΠΚΔ, το Συγκρότημα παρείχε αρκετά εκπαιδευτικά προγράμματα στο Διοικητικό Συμβούλιο, στην Ανώτατη Διοίκηση και στους εργαζομένους. Περαιτέρω, τα εσωτερικά κανάλια επικοινωνίας ενισχύονται με τη δημιουργία μιας εσωτερικής πύλης ΠΚΔ και την έναρξη του Green@work που παρέχει συμβουλές για δράσεις ενεργειακής απόδοσης κατά την εργασία. Στις αρχές του 2023, η BOC PCL ξεκίνησε μια εκστρατεία για νέες χρεωστικές κάρτες Visa που παράγονται από ανακυκλώσιμα πλαστικά που εξάγονται από τον ωκεανό. Η εκστρατεία στοχεύει να ενημερώσει το κοινό για το επίπεδο μόλυνσης του νερού από πλαστικά και τις επιπτώσεις στην υποθαλάσσια ζωή.

Στο επίκεντρο του ηγετικού κοινωνικού ρόλου του Συγκροτήματος βρίσκονται οι επενδύσεις της στο Ογκολογικό Κέντρο Τράπεζας Κύπρου (με συνολική επένδυση περίπου €70 εκατ. από το 1998 και 60% των διαγνωσμένων περιπτώσεων καρκίνου στην Κύπρο να νοσηλεύεται στο Κέντρο), το έργο του Δικτύου SupportCy που αναπτύχθηκε το 2020, η συμβολή του Πολιτιστικού Ιδρύματος Τράπεζας Κύπρου στην προώθηση της πολιτιστικής κληρονομιάς του νησιού και το Κέντρο Καινοτομίας IDEA. Το Πολιτιστικό Ίδρυμα ανέλαβε μια σειρά από καινοτόμα έργα όπως το «ΑΙΣΘΗΣΕΙΣ» - Πολυαισθητηριακή μουσειακή εμπειρία για άτομα με αναπηρία και το Φεστιβάλ Τεχνών Φανερωμένης για την προώθηση της νεολαίας. Το Κέντρο Καινοτομίας IDEA παρείχε εκπαίδευση σε 7.000 επιχειρηματίες, επένδυσε περίπου 4 εκατομμύρια ευρώ στη δημιουργία νέων επιχειρήσεων και υποστήριξε τη δημιουργία 82 νέων εταιρειών μέχρι σήμερα. Μέλη του προσωπικού συνέχισαν να συμμετέχουν σε εθελοντικές δράσεις για στήριξη φιλανθρωπικών ιδρυμάτων, ιδρυμάτων, ανθρώπων που έχουν ανάγκη και πρωτοβουλιών για την προστασία του περιβάλλοντος.

1. Διοικητικό Συμβούλιο (συνέχεια)

1.1 Ο ρόλος του Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

Άλλοι Εταίροι (συνέχεια)

Το Συγκρότημα συνεχίζει να λειτουργεί με επιτυχία μέσα σε ένα περίπλοκο ρυθμιστικό πλαίσιο μιας ιθύνουσας εταιρείας η οποία είναι εγγεγραμμένη στην Ιρλανδία, η οποία είναι εισηγμένη σε δύο Χρηματιστήρια και λειτουργεί σύμφωνα με μια σειρά κανόνων και κανονισμών. Οι δομές διακυβέρνησης και διεύθυνσης της, της επιτρέπουν την επίτευξη τρέχουσας και μελλοντικής οικονομικής ανάπτυξης, περιβαλλοντικής ακεραιότητας και κοινωνικής ισότητας σε όλο το εύρος των δραστηριοτήτων της. Το Συγκρότημα έχει δημιουργήσει μια ισχυρή δομή διακυβέρνησης για την επίβλεψη της ατζέντας Περιβαλλοντικής και Κοινωνικής του Διακυβέρνησης ('ΠΚΔ'). Η πρόοδος στην εφαρμογή και εξέλιξη της στρατηγικής ΠΚΔ του Συγκροτήματος παρακολουθείται από την Επιτροπή Αειφορίας και από το Διοικητικό Συμβούλιο. Η Επιτροπή Αειφορίας είναι μια ειδική εκτελεστική επιτροπή που συστάθηκε στις αρχές του 2021 για να επιβλέπει την ατζέντα ΠΚΔ του Συγκροτήματος, να αναθεωρεί την εξέλιξη της στρατηγικής ΠΚΔ του Συγκροτήματος, να παρακολουθεί την ανάπτυξη και εφαρμογή των στόχων ΠΚΔ του Συγκροτήματος και την ενσωμάτωση των προτεραιοτήτων ΠΚΔ στους επιχειρηματικούς στόχους του Συγκροτήματος και να δίνει αναφορά στο Διοικητικό Συμβούλιο για την πρόοδο που έχει επιτευχθεί.

Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρίας και της Τράπεζας είναι πολύμορφη, όπου ο 40% των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου ήταν γυναίκες μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2022. Περαιτέρω, η Τράπεζα φιλοδοξεί να επιτύχει εκπροσώπηση τουλάχιστον 30% γυναικών στα διοικητικά όργανα του Συγκροτήματος μέχρι το 2030. Κατά τις 31 Δεκεμβρίου 2022, οι γυναίκες εκπροσωπούσαν σε ποσοστό 27% στα διοικητικά όργανα του Συγκροτήματος και κατά 39% σε βασικές θέσεις που ορίζονται ως θέσεις μεταξύ Βοηθού Διευθυντή και Διευθυντή.

Η Εταιρία στοχεύει να αναπτύξει υγιείς και αμοιβαία επωφελείς επιχειρηματικές σχέσεις με τους προμηθευτές και τους επιχειρηματικούς της εταίρους. Για το σκοπό αυτό, δημιούργησε τη Μονάδα Διαχείρισης Προμηθευτών, η οποία λειτουργεί σύμφωνα με την Πολιτική Προμηθειών και Διαχείρισης Προμηθευτών που έχει εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο, για να διασφαλίσει την επικράτηση της διαφάνειας, της ακεραιότητας, του θεμιτού ανταγωνισμού και της υπευθυνότητας καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας ανάθεσης υπηρεσιών ή προμηθειών. Πριν από την επιλογή προμηθευτή εκτελείται δομημένη αξιολόγηση και δέουσα επιμέλεια. Το Συγκρότημα αναπτύσσει υγιείς σχέσεις συνεργασίας με μεγάλους προμηθευτές για τακτική διαβούλευση και προγραμματισμό προμηθειών, οδηγώντας σε βελτιωμένη αποτελεσματικότητα καθώς και βελτιωμένη ποιότητα σε αγαθά και υπηρεσίες που προμηθεύεται.

Το όραμα της Τράπεζας είναι να δημιουργήσει δια βίου συνεργασίες με τους πελάτες της, καθοδηγώντας και υποστηρίζοντάς τους σε έναν μεταβαλλόμενο κόσμο. Το σλόγκαν «Σε κάθε επόμενη κίνηση» υποδηλώνει τη δέσμευση της Τράπεζας προς αυτή την κατεύθυνση. Το Συγκρότημα συνεχίζει να εστιάζει στην εμπάθυση της σχέσης του με τους πελάτες του ως πελατοκεντρικός οργανισμός. Ένα πρόγραμμα μετασχηματισμού είναι σε εξέλιξη το οποίο στοχεύει να επιτρέψει τη στροφή προς ένα πιο σύγχρονο τρόπο διεξαγωγής τραπεζικών εργασιών, ενισχύοντας την ψηφιοποίηση της εξυπηρέτησης των πελατών, καθώς και των εσωτερικών λειτουργιών. Ο ολιστικός μετασχηματισμός στοχεύει (i) στη μεταστροφή σε ένα πιο πελατοκεντρικό λειτουργικό μοντέλο ορίζοντας στρατηγικές τμήματος πελατών, (ii) να επαναπροσδιορίσει το μοντέλο διανομής σε υφιστάμενα και νέα κανάλια, (iii) να μετατρέψει ψηφιακά τον τρόπο με τον οποίο το Συγκρότημα εξυπηρετεί τους πελάτες του και λειτουργεί εσωτερικά, και (iv) να βελτιώσει τη δέσμευση των εργαζομένων μέσω ενός ισχυρού συνόλου οργανωτικών πρωτοβουλιών υγείας.

Ο ψηφιακός μετασχηματισμός της Εταιρίας εστιάζει στην ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών και προϊόντων που βελτιώνουν την εμπειρία των πελατών, βελτιστοποιώντας τις εσωτερικές διαδικασίες και εισάγοντας νέους τρόπους για τη βελτίωση του περιβάλλοντος εργασίας. Κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2022, το Συγκρότημα συνέχισε να εμπλουτίζει και να βελτιώνει το ψηφιακό χαρτοφυλάκιο του με νέες καινοτόμες υπηρεσίες προς τους πελάτες της. Η εισαγωγή των νέων δανειστικών προϊόντων QuickLoan που διατίθενται μέσω των ψηφιακών καναλιών του Συγκροτήματος (Εφαρμογή για κινητό και Internet Banking), διαφοροποιεί περαιτέρω την εταιρεία στην κυπριακή αγορά και ενισχύει τη θέση της ως ψηφιακό ηγέτη στον τραπεζικό κλάδο.

1. Διοικητικό Συμβούλιο (συνέχεια)

1.1 Ο ρόλος του Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

Άλλοι Εταίροι (συνέχεια)

Το Συγκρότημα έχει πολύ χαμηλή διάθεση για απειλές και απώλειες που προκύπτουν από επιθέσεις στον κυβερνοχώρο και κατάχρηση πληροφοριών. Η ασφάλεια, η προστασία και το απόρρητο των προσωπικών δεδομένων είναι σημαντικά για το Συγκρότημα. Η διασφάλιση των πληροφοριών και των συστημάτων της Τράπεζας είναι μία από τις σημαντικότερες προτεραιότητες για την Τράπεζα. Έτσι, οι επενδύσεις της Εταιρίας πραγματοποιούνται εφόσον ληφθούν οι απόψεις της πρώτης, δεύτερης και τρίτης γραμμής άμυνας της Εταιρίας που απασχολούν καταρτισμένους μηχανικούς ασφαλείας, αναλυτές και ελεγκτές πληροφορικής. Περαιτέρω, γίνονται σημαντικές επενδύσεις σε καινοτόμο τεχνολογία σε συνεχή βάση (όπως η μηχανική μάθηση και η τεχνητή νοημοσύνη). Η στήριξη της διεύθυνσης είναι στο υψηλότερο δυνατό επίπεδο και υπάρχει άμεση ανεξάρτητη αναφορά στις αρμόδιες επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου. Παράλληλα, όλοι οι έλεγχοι ασφαλείας της ακολουθούν ρυθμιστικά πρότυπα (GDPR, NIS, PSD2, PCI, SWIFT) και διεθνείς βέλτιστες πρακτικές (όπως το ISO 27001).

Περαιτέρω, το Συγκρότημα διατηρεί πολιτική μηδενικής ανοχής σε σχέση με (i) περιστατικά ξεπλύματος βρώμικου χρήματος και (ii) περιστατικά χρηματοδότησης τρομοκρατίας. Η αυστηρή τήρηση των πολιτικών και των διαδικασιών αναμένεται από κάθε μέλος του εργατικού δυναμικού και το μήνυμα αυτό επαναλαμβάνεται σε κάθε συνεδρίαση της Επιτροπής Ελέγχου, μέσω συνεχών εκπαιδευτικών συνεδριών για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες («AML») και μέσω των Βασικών Δεικτών Απόδοσης («KPIs») των Συνδέσμων Συμμόρφωσης σε κάθε μονάδα του Συγκροτήματος.

Επιπρόσθετα, και με την καθοδήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου, υλοποιούνται σημαντικές αλλαγές για να καταστεί ένας πιο σύγχρονος και αποτελεσματικός χώρος εργασίας. Έχουν εισαχθεί νέες τεχνολογίες και εργαλεία που θα βελτιώσουν σημαντικά τη συνεργασία των εργαζομένων και την ανταλλαγή γνώσεων σε ολόκληρο τον οργανισμό. Μια σειρά αυτοματισμών, εξορθολογιστικών διαδικασιών και πρωτοβουλιών οργανωτικής καινοτομίας οδήγησαν σε βελτιωμένες υπηρεσίες πελατών, εσωτερική αποδοτικότητα και εξοικονόμηση πόρων, σύμφωνα με τη στρατηγική του Συγκροτήματος με στόχο την ενίσχυση της παραγωγικότητας και την επίτευξη ενός λιτού μοντέλου λειτουργίας και χαμηλότερης βάσης κόστους με την πάροδο του χρόνου.

Το δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος των συνδικαλιστικών οργανώσεων και της ένταξης σε αυτά, κατοχυρώνεται συνταγματικά από το άρθρο 21.2 και το άρθρο 11 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα. Τα δικαιώματα αυτά αντικατοπτρίζονται και στο άρθρο 21 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας (1960, τροποποιημένο 2013). Η Ένωση Τραπεζικών Υπαλλήλων Κύπρου εγγράφηκε ως συνδικαλιστικό σωματείο το 1956 και εξακολουθεί να παραμένει ο μοναδικός εκπρόσωπος των εργαζομένων στον τραπεζικό τομέα. Σχεδόν όλοι οι εργαζόμενοι της Τράπεζας (97,6%) είναι μέλη της Ένωσης Τραπεζικών Υπαλλήλων Κύπρου, ενώ υπάρχει και συλλογική σύμβαση.

Το Διοικητικό Συμβούλιο, μέσω της ΕΕ εξετάζει την αποτελεσματικότητα της Πολιτικής Εμπιστευτικής/Ανώνυμης Αναφοράς ετησίως. Μετά από σύσταση της ΕΔ, το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε ότι τέτοιες αναφορές πρέπει να ενθαρρύνονται στις περιπτώσεις όπου το προσωπικό δεν συμμορφώνεται με τους κανονισμούς και ενεργεί εκτός πολιτικής. Τέτοιες περιπτώσεις θα πρέπει να αποτελούν μέρος της αξιολόγησης και έναυσμα για την έναρξη πειθαρχικών διαδικασιών.

Το Διοικητικό Συμβούλιο συνεχίζει να παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις και τις επιπτώσεις του πολέμου στην Ουκρανία και της πανδημίας COVID-19 τόσο στην παγκόσμια όσο και στην Κυπριακή οικονομία. Ως απάντηση στον πόλεμο στην Ουκρανία, η Ευρωπαϊκή Ένωση, το Ηνωμένο Βασίλειο και οι Ηνωμένες Πολιτείες, σε μια συντονισμένη προσπάθεια στην οποία συμμετείχαν πολλές άλλες χώρες, επέβαλαν ένα αριθμό οικονομικών κυρώσεων και ελέγχων στις εξαγωγές στη Ρωσία, στη Λευκορωσία και σε ορισμένες περιοχές της Ουκρανίας, καθώς και σε διάφορες συναφείς οντότητες και φυσικά πρόσωπα.

1. Διοικητικό Συμβούλιο (συνέχεια)

1.1 Ο ρόλος του Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

Άλλοι Εταίροι (συνέχεια)

Καθώς ο πόλεμος παρατείνεται, η γεωπολιτική ένταση επιμένει και ο πληθωρισμός παραμένει αυξημένος, επηρεασμένος από την άνοδο των τιμών της ενέργειας και τις διαταραχές στις αλυσίδες εφοδιασμού. Ο υψηλός πληθωρισμός επιβαρύνει την επιχειρηματική εμπιστοσύνη και την αγοραστική δύναμη των καταναλωτών. Στο πλαίσιο αυτό, το Συγκρότημα παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις, χρησιμοποιώντας ειδικές δομές διακυβέρνησης, συμπεριλαμβανομένης της Επιτροπής Διαχείρισης Κρίσεων όπως απαιτείται, και έχει αξιολογήσει τον αντίκτυπο που έχει η κρίση στις λειτουργίες και στις οικονομικές επιδόσεις του Συγκροτήματος. Το Συγκρότημα δεν έχει τραπεζικές εργασίες στη Ρωσία ή την Ουκρανία, μετά από την πώληση των εργασιών του στην Ουκρανία το 2014 και στη Ρωσία το 2015. Το Συγκρότημα έχει μειώσει την καθαρή έκθεση του σε λιγότερο από 1 εκατομμύριο ευρώ στις 31 Δεκεμβρίου 2022 στη Ρωσία μέσω διαγραφών και προβλέψεων. Το Συγκρότημα δεν έχει έκθεση σε ρωσικά ομόλογα ή τράπεζες που υπόκεινται σε κυρώσεις. Έχει περιορισμένη άμεση έκθεση σε δάνεια που σχετίζονται με την Ουκρανία, τη Ρωσία και τη Λευκορωσία, που αντιπροσωπεύουν το 0,4% του συνολικού ενεργητικού ή περίπου το 1% των καθαρών δανείων ως κατά τις 31 Δεκεμβρίου 2022.

Οι καταθέσεις πελατών, ανά χώρα διαβατηρίου των Τελικών Δικαιούχων, που σχετίζονται με Ουκρανούς, Ρώσους και Λευκορώσους πελάτες αντιπροσωπεύουν μόνο περίπου το 3% (ανά χώρα κατοικίας του Τελικού Δικαιούχου) των συνολικών καταθέσεων των πελατών ως κατά τις 31 Δεκεμβρίου 2022. Παρά το γεγονός ότι η άμεση έκθεση του Συγκροτήματος στην Ουκρανία, στη Ρωσία ή στη Λευκορωσία είναι περιορισμένη, η κρίση στην Ουκρανία είχε αρνητικό αντίκτυπο στην Κυπριακή οικονομία, κυρίως λόγω του τουρισμού και των επαγγελματικών υπηρεσιών, αυξάνοντας τις τιμές της ενέργειας, τροφοδοτώντας τον πληθωρισμό και προκαλώντας διαταραχές στις παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού.

Η Συγκρότημα συνεχίζει να παρακολουθεί τα ανοίγματα σε τομείς που ενδέχεται να επηρεάζονται από την παρατεταμένη γεωπολιτική αβεβαιότητα και τις επίμονες πληθωριστικές πιέσεις και παραμένει σε στενή επαφή με τους πελάτες για να προσφέρει λύσεις όπως απαιτείται. Συνολικά, το Συγκρότημα αναμένει περιορισμένο αντίκτυπο από την άμεση του έκθεσή, ενώ οποιαδήποτε έμμεση επίπτωση εξαρτάται από τη διάρκεια και τη σοβαρότητα της κρίσης και τον αντίκτυπο της στην Κυπριακή οικονομία. Το Συγκρότημα συνεχίζει να παρακολουθεί στενά την κατάσταση, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα και κατάλληλα μέτρα για την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων στις λειτουργίες και τις οικονομικές του επιδόσεις, καθώς και για τη διαχείριση όλων των σχετικών κινδύνων και τη συμμόρφωση με τις ισχύουσες κυρώσεις.

Το Συγκρότημα έχει βελτιώσει το προφίλ κινδύνου και την οικονομική του βιωσιμότητα, βελτιώνοντας παράλληλα την κοινωνική και περιβαλλοντική του προσέγγιση και μεγιστοποιώντας τον θετικό του αντίκτυπο. Η χρηματοοικονομική επίδοση του Συγκροτήματος είναι άμεσα συνδεδεμένη με το οικονομικό και λειτουργικό περιβάλλον στην Κύπρο. Κατά το 2022 το Συγκρότημα σημείωσε ισχυρά οικονομικά αποτελέσματα, ξεπερνώντας τους οικονομικούς στόχους του 2022. Το 2023 η δυναμική αναμένεται να συνεχιστεί, οδηγώντας σε αναβάθμιση του στοχευμένου ROTΕ πέραν από το 13%, όπου το 10% διευκολύνεται από τη θετική στροφή προς την αύξηση των επιτοκίων, τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας, το υγιές δανειακό χαρτοφυλάκιο και την ισχυρή κεφαλαιακή θέση. Αυτό θέτει τα θεμέλια για την έναρξη ουσιαστικών διανομών μερισμάτων από το 2023 και μετά, με την επιφύλαξη της ρυθμιστικής έγκρισης και των όρων της αγοράς.

Τον Νοέμβριο του 2022 το Συγκρότημα ολοκλήρωσε το Project Helix 3 το οποίο αφορά την πώληση του χαρτοφυλακίου δανείων μεικτής λογιστικής αξίας ύψους €555 εκατ. (εκ των οποίων τα €551 εκατ. αφορούν μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα), καθώς και ακίνητα, με λογιστική αξία €88 εκατ. Ως κατά τις 30 Σεπτεμβρίου 2022, σε κεφάλαια που διαχειρίζεται η Pacific Investment Management Company LLC, η συμφωνία για την οποία ανακοινώθηκε τον Νοέμβριο του 2021.

Η διεύθυνση επικεντρώνεται στη διαφοροποίηση των εσόδων μέσω της αύξησης των προμηθειών και δικαιωμάτων από την υπηρεσία διεθνών συναλλαγών, τη διαχείριση περιουσιακών στοιχείων μέσω υπηρεσιών wealth management και τις ασφαλιστικές εργασίες. Οι ασφαλιστικές εταιρείες του Συγκροτήματος, EuroLife Ltd και Γενικές Ασφάλειες Κύπρου Λτδ, οι οποίες δραστηριοποιούνται στον κλάδο ζωής και γενικό κλάδο αντίστοιχα, κατέχουν ηγετική θέση στον ασφαλιστικό κλάδο στην Κύπρο και παρέχουν σταθερά επαναλαμβανόμενα έσοδα διαφοροποιώντας περαιτέρω τις ροές εισοδημάτων του Συγκροτήματος. Περαιτέρω, στο μεσοπρόθεσμο διάστημα, υπάρχουν πολλές πρωτοβουλίες σε εξέλιξη για την ενίσχυση των εσόδων από τον ασφαλιστικό κλάδο. Οι ασφαλιστικές εταιρείες του Συγκροτήματος διατηρούν υγιή κερδοφορία και το Συγκρότημα στοχεύει στην περαιτέρω αύξηση της αξιοποιώντας το ισχυρό μερίδιο αγοράς της Τράπεζας. Επιπρόσθετα, το Συγκρότημα, μέσω της Πλατφόρμας Ψηφιακής Οικονομίας (Jinius) (η "Πλατφόρμα") στοχεύει στο να δημιουργήσει νέες πηγές εισοδημάτων μεσοπρόθεσμο, αξιοποιώντας το ισχυρό μερίδιο αγοράς της Τράπεζας, την τεχνογνωσία και την ψηφιακή της υποδομή. Η Πλατφόρμα έχει ως στόχο να φέρει κοντά όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, να συνδέσει τις επιχειρήσεις μεταξύ τους και με τους καταναλωτές και να δώσει ευκαιρίες στον τραπεζικό τρόπο ζωής και όχι μόνο.

1. Διοικητικό Συμβούλιο (συνέχεια)

1.1 Ο ρόλος του Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

Άλλοι Εταίροι (συνέχεια)

Η Πλατφόρμα αναμένεται να επιτρέψει στην Τράπεζα να ενισχύσει τη δέσμευση της πελατειακής της βάσης, να προσελκύσει νέους πελάτες, να βελτιστοποιήσει το κόστος των διαδικασιών της Τράπεζας και να τοποθετήσει την Τράπεζα δίπλα στον πελάτη κατά τον χρόνο και την ώρα που το χρειάζεται. Επί του παρόντος, περίπου 1.500 εταιρείες είναι εγγεγραμμένες στην Πλατφόρμα.

Για να διευκολυνθεί η κατανόηση από το Διοικητικό Συμβούλιο των απόψεων των βασικών μετόχων, τα μέλη λαμβάνουν ενημέρωση για τις σχέσεις με τους επενδυτές από τη διεύθυνση σε όλες τις προγραμματισμένες συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου. Το περιεχόμενο αυτής της ενημέρωσης περιλαμβάνει ενημερώσεις αγοράς, λεπτομέρειες πρόσφατων αλληλεπιδράσεων με επενδυτές, ανάλυση τιμών και αποτίμησης μετοχών και ανάλυση μητρώου μετόχων. Η Εταιρία διευκολύνει τον άμεσο διάλογο με τους επενδυτές καθώς προσπαθεί για τον μεγαλύτερο βαθμό διαφάνειας. Εργάζεται επίσης για την ενσωμάτωση της ανατροφοδότησης στην εταιρική στρατηγική της. Αυτό επιτυγχάνεται με συμμετοχή σε συνέδρια, ιδιωτικές συναντήσεις, εικονικά roadshows, συχνές τηλεδιασκέψεις και τουλάχιστον τριμηνιαίες ενημερώσεις σχετικά με τα αποτελέσματα των σημαντικών μετα-εταιρικών συναλλαγών. Ο Πρόεδρος και ο Ανώτερος Ανεξάρτητος Διοικητικός Σύμβουλος διατηρούν άμεση επαφή με τους επενδυτές. Οι πρόεδροι των επιτροπών παρευρίσκονται στην ΕΓΣ και είναι διαθέσιμοι για ερωτήσεις. Ο Διευθύνων Σύμβουλος, η Εκτελεστική Διευθύντρια Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης και Δραστηριοτήτων Απομόχλευσης και η Διευθύντρια Τμήματος Σχέσεων Επενδυτών συνεργάστηκαν εκτενώς το 2022 με υφιστάμενους μετόχους και πιθανούς νέους επενδυτές κατά τη διάρκεια μεμονωμένων ή ομαδικών συναντήσεων και σε roadshows και συνέδρια επενδυτών.

Το Διοικητικό Συμβούλιο παρακολουθεί στενά την εκτέλεση του στρατηγικού πλάνου και ως εκ τούτου συζητά τακτικά την πρόοδο έναντι των στόχων. Το Διοικητικό Συμβούλιο ενσταλάζει τον σωστό τόνο από την κορυφή, έχει καθορίσει τις αξίες της Εταιρίας οι οποίες είναι η ακεραιότητα, η διαφάνεια, η υπευθυνότητα, η εμπιστευτικότητα και η βιωσιμότητα και στοχεύει να τις ενσωματώσει σε κάθε δραστηριότητα και λειτουργία του Συγκροτήματος. Το Συγκρότημα δημιουργεί έτσι αξία για τους πελάτες, τους μετόχους και το εργατικό δυναμικό του.

Το ΤΑΔ ασχολήθηκε με το εργατικό δυναμικό πραγματοποιώντας πολυάριθμες συναντήσεις με σκοπό την παροχή λεπτομερούς επεξήγησης σε σχέση με τις διαδικασίες και τις διεργασίες που επηρεάζουν τη παροχή αμοιβής βάσει της αξίας. Περαιτέρω, πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις σε επίπεδο τμήματος με τους εργαζόμενους με στόχο την ενίσχυση της διαφάνειας και της σαφήνειας σε σχέση με το θέμα της αμοιβής. Περαιτέρω, σε αυτές τις συναντήσεις επεξηγήθηκε το σκεπτικό πίσω από το Μακροπρόθεσμο Σχέδιο Κινήτρων.

Η φήμη είναι ένας από τους βασικούς τομείς που περιγράφονται στην ενότητα 172 του περί Εταιρειών Νόμου του Ηνωμένου Βασιλείου του 2006, στους οποίους δίνει προσοχή η Εταιρία. Το Συγκρότημα έχει αφιερώσει δαπάνες προϋπολογισμού για τα μέσα ενημέρωσης και το μάρκετινγκ με στόχο την προστασία και την ενίσχυση της επωνυμίας και να διασφαλίσει ότι η επωνυμία της Εταιρίας παραμένει αξιόπιστη και έχει επιρροή παρά τις εξωγενείς πιέσεις.

Ηγεσία

Υπάρχει σαφής διαχωρισμός μεταξύ του ρόλου του Προέδρου ο οποίος είναι υπεύθυνος για την ηγεσία και την αποτελεσματικότητα του Διοικητικού Συμβουλίου και του Διευθύνοντος Συμβούλου, ο οποίος είναι υπεύθυνος για τη λειτουργία επιχειρηματικών δραστηριοτήτων της Εταιρίας. Αυτός ο σαφής καταμερισμός ευθύνης τεκμηριώνεται τόσο στην Πολιτική και στο Πλαίσιο Εταιρικής Διακυβέρνησης του Συγκροτήματος που έχει εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο. Η Πολιτική και το Πλαίσιο Εταιρικής Διακυβέρνησης του Συγκροτήματος είναι διαθέσιμα στον ιστότοπο του Συγκροτήματος (<https://www.bankofcyprus.com/globalassets/who-we-are/our-governance/Συγκρότημα-corporate-governance-policy.pdf>). Οι καθημερινές εργασίες του Συγκροτήματος έχουν ανατεθεί στη διευθυντική ομάδα.

Ο Ρόλος του Προέδρου

Ο Πρόεδρος εποπτεύει τις εργασίες και την αποτελεσματικότητα του Διοικητικού Συμβουλίου, διασφαλίζοντας ότι η ημερήσια διάταξη καλύπτει τα βασικά στρατηγικά θέματα που έχει να αντιμετωπίσει το Συγκρότημα, καθορίζει το ύψος και τον τόνο των συζητήσεων του Διοικητικού Συμβουλίου, ενθαρρύνει την ενεργή συμμετοχή των μελών στις εργασίες και δραστηριότητες του Διοικητικού Συμβουλίου και θέτει ξεκάθαρες προσδοκίες αναφορικά με την κουλτούρα, τις αξίες και τη συμπεριφορά του Συγκροτήματος. Επίσης, διασφαλίζει ότι υπάρχει αποτελεσματική επικοινωνία με τους μετόχους και προωθεί τη συμμόρφωση με τα πρότυπα εταιρικής διακυβέρνησης.

1. Διοικητικό Συμβούλιο (συνέχεια)

1.1 Ο ρόλος του Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

Ο Ρόλος του Αντιπροέδρου (συνέχεια)

Ο Αντιπρόεδρος παρέχει στήριξη και καθοδήγηση στον Πρόεδρο, όπου απαιτείται. Σε συντονισμό με τον Πρόεδρο, ενεργεί ως πρέσβης του Διοικητικού Συμβουλίου και του Συγκροτήματος στις σχέσεις του με τις ρυθμιστικές αρχές, τους εργαζομένους και τους πελάτες ενώ αναπληρώνει τον Πρόεδρο σε συνεδριάσεις, γενικές συνελεύσεις και άλλες συναντήσεις όταν ο Πρόεδρος δεν μπορεί να παρευρεθεί.

Ο Ρόλος του Ανώτερου Ανεξάρτητου Διοικητικού Συμβούλου

Ο Ανώτερος Ανεξάρτητος Διοικητικός Σύμβουλος είναι διαθέσιμος στους μετόχους και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου σε περίπτωση που έχουν ανησυχίες που δεν μπορούν να επιλυθούν μέσω των συνήθων καναλιών επικοινωνίας. Ο Ανώτερος Ανεξάρτητος Διοικητικός Σύμβουλος παρέχει συμβουλές και στήριξη στον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου στην επίτευξη των στόχων του.

Προεδρεύει συνεδρίασης των μη-εκτελεστικών μελών για την αξιολόγηση της απόδοσης του Προέδρου, στο πλαίσιο της ετήσιας αξιολόγησης της απόδοσης του Διοικητικού Συμβουλίου και αναλαμβάνει την ευθύνη για την ομαλή διαδικασία διαδοχής του Προέδρου σε στενή συνεργασία με την ΕΔΕΔ. Συναντάται επίσης με σημαντικούς μετόχους προκειμένου να διασφαλίσει ότι υπάρχει ισορροπημένη κατανόηση των ζητημάτων και των ανησυχιών που ενδέχεται να έχουν.

Μη-Εκτελεστικοί Διοικητικοί Σύμβουλοι

Οι μη-εκτελεστικοί διοικητικοί σύμβουλοι είναι υπεύθυνοι να παρακολουθούν την εκτελεστική δραστηριότητα και να συμβάλλουν στην ανάπτυξη στρατηγικής της Εταιρίας. Δεν εργοδοτούνται από την Εταιρία και δεν συμμετέχουν στην καθημερινή διαχείριση του Συγκροτήματος.

Ο ρόλος τους είναι (i) να παρέχουν εποικοδομητική αμφισβήτηση/πρόκληση στη διεύθυνση, (ii) να ελέγχουν την απόδοση της ανώτατης διεύθυνσης στην επίτευξη των συμφωνημένων στόχων και σκοπών και να παρακολουθούν αναφορές για την απόδοση. Επίσης, οι μη-εκτελεστικοί διοικητικοί σύμβουλοι πρέπει να ικανοποιούνται ως προς την ακεραιότητα της οικονομικής πληροφόρησης και να βεβαιώνονται ότι οι μηχανισμοί ελέγχου της οικονομικής πληροφόρησης, τα πλαίσια συμμόρφωσης και διαχείρισης κινδύνων και το πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου είναι ισχυρά και αξιόπιστα. Οι μη εκτελεστικοί διοικητικοί σύμβουλοι, συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου και της Αντιπροέδρου, φέρνουν ανεξάρτητη πρόκληση και κρίση στις συζητήσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, μέσω του χαρακτήρα, της αντικειμενικότητας και της ακεραιότητάς τους.

Τακτικές συνεδριάσεις διεξάγονται μεταξύ των μη εκτελεστικών διοικητικών συμβούλων χωρίς την παρουσία των εκτελεστικών διοικητικών συμβούλων και τουλάχιστον μία φορά το χρόνο χωρίς την παρουσία του Προέδρου

Εκτελεστικοί Διοικητικοί Σύμβουλοι

Οι Εκτελεστικοί Σύμβουλοι έχουν εκτελεστικές λειτουργίες στο Συγκρότημα εκτός από τα καθήκοντά τους στο Διοικητικό Συμβούλιο. Ο ρόλος των Εκτελεστικών Συμβούλων, με επικεφαλής τον Διευθύνων Σύμβουλο, είναι να προτείνουν στρατηγικές στο Διοικητικό Συμβούλιο και μετά από έλεγχο και πρόκληση του Διοικητικού Συμβουλίου, να εκτελούν τις εγκεκριμένες στρατηγικές στα υψηλότερα δυνατά πρότυπα.

Ο Διευθύνων Σύμβουλος εργοδοτείται από την BOC PCL. Η σύμβαση του Διευθύνοντος Συμβούλου περιλαμβάνει ρήτρα τερματισμού με προειδοποίηση έξι μηνών προς το εκτελεστικό μέλος, χωρίς αιτιολόγηση και στη διακριτική ευχέρεια της BOC PCL. Η Εκτελεστική Διευθύντρια Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης & Δραστηριοτήτων Απομόχλευσης επίσης εργοδοτείται από την BOC PCL. Οι όροι απασχόλησης της Εκτελεστικής Διευθύντριας Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης & Δραστηριοτήτων Απομόχλευσης βασίζονται κυρίως στις πρόνοιες της ισχύουσας συλλογικής σύμβασης, οι οποίες προβλέπουν ειδοποίηση ή αποζημίωση εκ μέρους της BOC PCL με βάση τα χρόνια υπηρεσίας και γραπτή προειδοποίηση τεσσάρων μηνών από το εκτελεστικό μέλος σε περίπτωση εθελούσιας αποχώρησης.

Ο ρόλος του Διευθύνοντος Συμβούλου

Ο Διευθύνων Σύμβουλος είναι υπεύθυνος για την εκτέλεση της εγκεκριμένης στρατηγικής και έχει την τελική εκτελεστική ευθύνη για τις λειτουργίες, την απόδοση και τη συμμόρφωση του Συγκροτήματος. Στην καθημερινή διαχείριση του Συγκροτήματος που του ανατέθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο, ο Διευθύνων Σύμβουλος στηρίζεται στις εισηγήσεις και συμβουλές της Εκτελεστικής Επιτροπής, της οποίας προεδρεύει. Η σύμβαση εργοδότησης του Διευθύνοντος Συμβούλου αναθεωρείται τουλάχιστον ανά πενταετία. Τον Δεκέμβριο του 2022, η σύμβαση του Διευθύνοντος Συμβούλου ανανεώθηκε για άλλα τέσσερα έτη.

1. Διοικητικό Συμβούλιο (συνέχεια)

1.1 Ο ρόλος του Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

1.1.1 Πληροφόρηση και Στήριξη

Το Διοικητικό Συμβούλιο συνέρχεται σε τακτική βάση και έχει επίσημο πρόγραμμα θεμάτων προς εξέταση που εξελίσσεται με βάση τις επιχειρηματικές ανάγκες και το οποίο κάθε χρόνο αναθεωρείται. Η απόδοση έναντι της επίτευξης των συμφωνημένων βασικών οικονομικών προτεραιοτήτων εξετάζεται σε κάθε συνεδρίαση με ιδιαίτερη αναφορά στους λεπτομερείς λογαριασμούς διαχείρισης του Συγκροτήματος. Ο Διευθύνων Σύμβουλος και η Εκτελεστική Διευθύντρια Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης & Δραστηριοτήτων Απομόχλευσης σχολιάζουν τη στρατηγική, την τρέχουσα επιχειρηματική απόδοση, την αγορά, τις κανονιστικές και άλλες εξωτερικές εξελίξεις σε κάθε συνεδρίαση και παρουσιάζουν συγκριτικά δεδομένα.

Το Διοικητικό Συμβούλιο λαμβάνει τακτικές εκθέσεις και παρουσιάσεις και από άλλα ανώτερα στελέχη για τις εξελίξεις στις δραστηριότητες του Συγκροτήματος. Το Διοικητικό Συμβούλιο μελετά αναφορές της κάθε επιτροπής του καθώς και τακτικές εκθέσεις αναφορικά με τη διάθεση ανάληψης κινδύνου του Συγκροτήματος, κορυφαίους και αναδυόμενους κινδύνους, τη διαχείριση κινδύνων, την ατζέντα ΠΚΔ, πιστωτικά ανοίγματα και το δανειακό χαρτοφυλάκιο του Συγκροτήματος, τη διαχείριση στοιχείων ενεργητικού και παθητικού, τη ρευστότητα, τις επιδικίες, τη συμμόρφωση και θέματα φήμης.

Υπό την εποπτεία του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου, οι αρμοδιότητες της Γραμματέως της Εταιρίας περιλαμβάνουν τη διασφάλιση επαρκούς ροής πληροφοριών εντός του Διοικητικού Συμβουλίου και των επιτροπών του, μεταξύ της ανώτατης διεύθυνσης και των μη-εκτελεστικών μελών και μεταξύ των επικεφαλής των λειτουργιών εσωτερικού ελέγχου και των μη-εκτελεστικών μελών καθώς και τη διευκόλυνση της εισαγωγικής κατάρτισης, ανάπτυξης και αξιολόγησης των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.

Όλοι οι διοικητικοί σύμβουλοι έχουν πρόσβαση στις συμβουλές και υπηρεσίες της Γραμματέως της Εταιρίας και του Λειτουργού Συμμόρφωσης με την Εταιρική Διακυβέρνηση, οι οποίοι παρέχουν πληροφορίες σχετικές με τις διαδικασίες του Διοικητικού Συμβουλίου, τον Κώδικα ΧΑΚ και τον Κώδικα ΗΒ. Η Γραμματέας της Εταιρίας είναι υπεύθυνη να διασφαλίσει ότι στους διοικητικούς συμβούλους παρέχονται έγκαιρα σχετικές πληροφορίες που να τους επιτρέπουν να εξετάσουν ζητήματα για λήψη απόφασης και να εκπληρώσουν την ευθύνη εποπτείας τους. Τόσο ο διορισμός όσο και η απομάκρυνση της Γραμματέως της Εταιρίας είναι θέμα του Διοικητικού Συμβουλίου στο σύνολο του.

Ανεξάρτητες επαγγελματικές συμβουλές καθώς και συμβουλές των εξωτερικών νομικών συμβούλων του Συγκροτήματος είναι επίσης διαθέσιμες στους διοικητικούς συμβούλους με δαπάνη του Συγκροτήματος εάν και εφόσον απαιτείται. Οι επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν παρόμοια πρόσβαση και είναι εφοδιασμένες με επαρκείς πόρους για να επιτελούν τα καθήκοντα τους. Η Γραμματέας της Εταιρίας παρέχει ειδική στήριξη στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου για οποιοδήποτε θέμα σχετίζεται με την Εταιρία για το οποίο απαιτούν συμβουλές χωριστά ή επιπρόσθετα από αυτές που είναι διαθέσιμες στη συνήθη διαδικασία του Διοικητικού Συμβουλίου. Όλοι οι διοικητικοί σύμβουλοι καλύπτονται με ασφάλιση αστικής ευθύνης διοικητικών συμβούλων και αξιωματούχων σε σχέση με νομικές αγωγές εναντίον τους.

Περιστασιακά το Διοικητικό Συμβούλιο διεξάγει ενδεδειγμένες συζητήσεις με βασικές επιχειρηματικές Διευθύνσεις και μονάδες, ώστε να παρέχει στα μέλη του διείσδυση σε βασικούς τομείς στρατηγικής εστίασης, επιτρέποντας καλύτερη ποιότητα των συζητήσεων και ενισχύοντας τη γνώση τους. Οι ενδεδειγμένες συζητήσεις περιλαμβάνουν συνήθως παρουσιάσεις και αναλύσεις των θεμάτων σε βάθος. Το 2022, πραγματοποιήθηκαν συζητήσεις για το ICAAP, την επίδραση του ΔΠΧΑ 17 στα αποτελέσματα και το Πλάνο Συμμόρφωσης με τη χρηματοδότηση για τις ελάχιστες απαιτήσεις ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων ('MREL'), συμπεριλαμβανομένων συζητήσεων με τις ρυθμιστικές αρχές. Άλλες εκτενείς συζητήσεις αφορούσαν τις πρωτοβουλίες για τη βελτίωση της κουλτούρας κινδύνου του Συγκροτήματος, τη στρατηγική ΠΚΔ, τις επιπτώσεις των κυρώσεων στο Συγκρότημα, τη συνεχιζόμενη απομόχλευση από τα δάνεια MEX, το Σχέδιο Εθελούσιας Εξόδου (Voluntary Exit Plan - VEP) και το Μακροπρόθεσμο Σχέδιο Κινήτρων (Long-Term Incentive Plan - LTIP) για το 2022.

1. Διοικητικό Συμβούλιο (συνέχεια)

1.1 Ο ρόλος του Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

1.1.1 Πληροφόρηση και Στήριξη (συνέχεια)

Οι βασικοί τομείς εστίασης για το 2022 για το Διοικητικό Συμβούλιο, μεταξύ άλλων, ήταν:

Στρατηγική του Συγκροτήματος και ανοχή κινδύνου	<ul style="list-style-type: none"> Χρηματοοικονομικό Σχέδιο του Συγκροτήματος για την περίοδο 2022-2025 Πώληση μεικτού χαρτοφυλακίου MEX και ακινήτων - Helix 3, Το πρόγραμμα Μετασχηματισμού, Στρατηγική αιεφορίας, Ενημερώσεις Κοινής Εποπτικής Ομάδας / ΕΚΤ, Στρατηγικές επιχειρηματικών γραμμών, Κυρώσεις που επιβλήθηκαν στη Ρωσία και στη Λευκορωσία, Η συμβολή της Τράπεζας στην περιβαλλοντική ακεραιότητα και την κοινωνική ισότητα.
Τακτικές ενημερώσεις	<ul style="list-style-type: none"> Μηνιαία Αναφορά απόδοσης Συγκροτήματος, Οικονομική έκθεση, συμπεριλαμβανομένων των προϋπολογισμών, των προβλέψεων και των κεφαλαιακών θέσεων, Μηνιαία Αναφορά κινδύνων, Έκθεση του Διευθύνοντος Συμβούλου, Αναφορές των προέδρων των επιτροπών, Πρόσδος διαχείρισης κόστους.
Επιχειρησιακό περιβάλλον	<ul style="list-style-type: none"> Πολιτικές και οικονομικές εξελίξεις στην Κύπρο, υπό το πρίσμα της πανδημίας και του πολέμου, Τριμηνιαίες οικονομικές εκθέσεις, Οι απόψεις των επενδυτών και των άλλων εταιρών, Σχέδιο Εθελούσιας Εξόδου, Ενημερώσεις για την αγορά και τη συναλλαγματική δραστηριότητα μετοχών.
Οικονομικά	<ul style="list-style-type: none"> Οικονομικά αποτελέσματα για το έτος 2021, Οικονομικά αποτελέσματα εξαμήνου 2022, Απομειώσεις, Ελάχιστη Απαίτηση Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων («MREL»), Έκθεση Εσωτερικής Διαδικασίας Αξιολόγησης Κεφαλαιακής Επάρκειας ("ICAAP"), Έκθεση Εσωτερικής Διαδικασίας Αξιολόγησης της Επάρκειας Ρευστότητας ("ILAAP"). Μακροπρόθεσμο Σχέδιο Κινήτρων (Long-Term Incentive Plan - LTIP), Αμοιβή Μη Εκτελεστικών Συμβούλων.
Επιχειρηματική απόδοση	<ul style="list-style-type: none"> Θεώρηση της έκθεσης απόδοσης του Συγκροτήματος, Επισκόπηση της προόδου της διαχείρισης μη εξυπηρετούμενων δανείων, Επισκόπηση χαρτοφυλακίου πιστωτικών διευκολύνσεων, Ανασκόπηση της απόδοσης των εταιρικών χρηματοδοτικών έργων.
Κουλτούρα	<ul style="list-style-type: none"> Κουλτούρα διαχείρισης κινδύνου και κανονιστικής συμμόρφωσης, Ενημέρωση για τη διαχείριση ταλέντων.
Διαχείριση κινδύνου	<ul style="list-style-type: none"> Πλάνο Ανάκαμψης Συγκροτήματος, Γνωστοποιήσεις Πυλώνα 3, Πλαίσιο Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνου Συγκροτήματος, Πρόσδος εφαρμογής των συστάσεων της Διαδικασίας Εποπτικής Εξέτασης και Αξιολόγησης (SREP), Κανονιστικές Αλληλεπιδράσεις, Εποπτεία των θυγατρικών εταιριών, Επιδικίες.
Διακυβέρνηση και κανονιστικά θέματα	<ul style="list-style-type: none"> Η αποτελεσματικότητα του Διοικητικού Συμβουλίου και η αξιολόγηση της απόδοσης του Προέδρου, Η αμοιβή του Προέδρου, Παράταση της σύμβασης του Διευθύνοντος Συμβούλου, Αναθεώρηση και έγκριση των διαφόρων πολιτικών του Συγκροτήματος, Διαχείριση συγκρούσεων συμφερόντων, Μη χρηματοοικονομικές αναφορές, Διορισμός νέου μέλους, Η αλλαγή της ιδιότητας ενός ανεξάρτητου μη εκτελεστικού μέλους, Σχεδιασμός διαδοχής, Συνεχής εποπτικός διάλογος και επικοινωνία με ρυθμιστικές αρχές.

- 1. Διοικητικό Συμβούλιο (συνέχεια)**
- 1.1 Ο ρόλος του Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)**
- 1.1.1 Πληροφόρηση και Στήριξη (συνέχεια)**

Ανάπτυξη στρατηγικής

Ο στρατηγικός στόχος του Συγκροτήματος είναι να καταστεί ένα πιο ισχυρό, πιο ασφαλές και πιο αποδοτικό πιστωτικό ίδρυμα, με ένα βιώσιμο και καλά διαφοροποιημένο επιχειρηματικό μοντέλο το οποίο είναι δεσμευμένο να δημιουργήσει βιώσιμη αξία για τους μετόχους του. Οι βασικοί πυλώνες της στρατηγικής του Συγκροτήματος είναι:

1. Ενίσχυση εσόδων με βέλτιστη διαχείριση κεφαλαίων, μέσω δημιουργίας εσόδων από αύξηση εξυπηρετούμενων δανείων και από τραπεζικές και χρηματοοικονομικές δραστηριότητες με χαμηλότερες απαιτήσεις κεφαλαίου (όπως Ασφαλιστικού κλάδου και Ψηφιακής Οικονομίας),
2. Βελτίωση λειτουργικής αποδοτικότητας, μέσω ορθολογιστικού μοντέλου λειτουργίας, που στηρίζεται στον ψηφιακό μετασχηματισμό και τις αυτοματοποιήσεις,
3. Ενδυνάμωση της ποιότητας δανειακού χαρτοφυλακίου, μέσω διατήρησης ποιοτικού νέου δανεισμού, της ολοκλήρωσης της μείωσης του κινδύνου στον ισολογισμό, της μείωσης της χρέωσης πιστωτικών ζημιών δανείων (cost of risk) σε κανονικά επίπεδα και της μείωσης των (άλλων) απομειώσεων,
4. Ενίσχυση οργανωτικής ανθεκτικότητας και πολιτικής για Περιβαλλοντικά, Κοινωνικά θέματα (ESG), μέσω της συνέχισης της εργασίας για τη δημιουργία ενός οργανισμού με όραμα για το μέλλον και ξεκάθαρη στρατηγική υποστηριζόμενη από αποτελεσματική εταιρική διακυβέρνηση ευθυγραμμισμένη με προτεραιότητες αναφορικά με ΠΚΔ θέματα.

Το Συγκρότημα έχει ξεκάθαρη στρατηγική, αξιοποιώντας την ισχυρή πελατειακή του βάση, την ανανεωμένη εμπιστοσύνη των πελατών του, την ηγετική του θέση στην αγορά, και την περαιτέρω ανάπτυξη ψηφιακών γνώσεων και υποδομών, με στόχο τη δημιουργία αξίας για τους μετόχους. Κατά το 2022, το Συγκρότημα σημείωσε ισχυρά οικονομικά αποτελέσματα, υπερβαίνοντας τους οικονομικούς στόχους του 2022. Το Συγκρότημα πέτυχε διψήφιο επαναλαμβανόμενο ROTE το 2022, χτίζοντας δυναμική καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Το 2023, η δυναμική αναμένεται να συνεχιστεί, οδηγώντας σε αναβάθμιση της στοχευμένης απόδοσης ενσώματων κεφαλαίων (Return on Tangible Equity- ROTE) πέραν του 13% όπου το 10% διευκολύνεται από τη θετική στροφή προς την αύξηση των επιτοκίων, τη βελτιωμένη απόδοση, το υγιές δανειακό χαρτοφυλάκιο και την ισχυρή κεφαλαιακή θέση.

Λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τη στρατηγική παρουσιάζονται στην ενότητα Στρατηγική και Προοπτικές της Έκθεσης Συμβούλων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 στη σελίδα 35.

1.2 Σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου

Στις 31 Δεκεμβρίου 2022 το Διοικητικό Συμβούλιο απαρτιζόταν από δέκα μέλη: τον Πρόεδρο του Συγκροτήματος ο οποίος κατά το διορισμό του ήταν ανεξάρτητος, δύο εκτελεστικά μέλη και επτά μη-εκτελεστικά μέλη. Σύμφωνα με τις διατάξεις της Οδηγίας Καταλληλότητας της ΚΤΚ, έξι από τους μη εκτελεστικούς συμβούλους είναι ανεξάρτητοι. Η ιδιότητα του κ. Ιωάννη Ζωγραφάκη έχει αλλάξει σύμφωνα με τις διατάξεις της Οδηγίας Καταλληλότητας της ΚΤΚ, σε μη εκτελεστικό μη ανεξάρτητο μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου καθότι έχει υπηρετήσει στο Διοικητικό Συμβούλιο για διάστημα πέραν των εννέα ετών από την ημερομηνία πρώτου διορισμού του. Τα ονόματα και σύντομα βιογραφικά στοιχεία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου αναφορικά με την εμπειρία, τις γνώσεις και το καθεστώς ανεξαρτησίας τους περιλαμβάνονται στην ενότητα 4 της παρούσας έκθεσης.

Το Διοικητικό Συμβούλιο θεωρεί ότι 10-12 μέλη είναι κατάλληλο μέγεθος και σύνθεση ώστε να παρέχεται το πλήρες φάσμα δεξιοτήτων και εμπειριών που απαιτούνται στο Διοικητικό Συμβούλιο και στη στελέχωση των επιτροπών του διατηρώντας ταυτόχρονα την αίσθηση ευθύνης στο κάθε μέλος για τις αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, και την αποτελεσματική διαχείριση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων επιτρέποντας ταυτόχρονα πλήρη και εποικοδομητική συμμετοχή όλων των διοικητικών συμβούλων, δεδομένου του μεγέθους και των εργασιών του Συγκροτήματος και των χρονικών απαιτήσεων που τίθενται στους διοικητικούς συμβούλους. Το Διοικητικό Συμβούλιο αναγνωρίζει την ανάγκη να εντοπίζει τα πιο προσοντούχα άτομα τα οποία είναι διαθέσιμα για να υπηρετήσουν στο Διοικητικό Συμβούλιο. Σύμφωνα με την Πολιτική Διορισμών του Διοικητικού Συμβουλίου όλοι οι διορισμοί γίνονται αξιοκρατικά με βάση αντικειμενικά κριτήρια (συμπεριλαμβανομένων των δεξιοτήτων και της εμπειρίας) και λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τα οφέλη της διαφοροποίησης. Το Διοικητικό Συμβούλιο ετοιμάζει σχέδιο για τη δική του ανανέωση με τη βοήθεια της ΕΔΕΔ, η οποία εξετάζει σε τακτά διαστήματα τη σύνθεση, τη θητεία και το σχεδιασμό διαδοχής του Διοικητικού Συμβουλίου.

Τόσο σε ατομική όσο και σε συλλογική βάση, οι διοικητικοί σύμβουλοι θεωρείται ότι διαθέτουν το εύρος των δεξιοτήτων, της κατανόησης, της εμπειρίας και της εμπειρογνωμοσύνης που απαιτούνται για να διασφαλιστεί η αποτελεσματική ηγεσία του Συγκροτήματος και η διατήρηση υψηλών προτύπων εταιρικής διακυβέρνησης.

1. Διοικητικό Συμβούλιο (συνέχεια)

1.2 Σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

Η ΕΔΕΔ διασφαλίζει μια τυπική, αυστηρή και διαφανή διαδικασία κατά την αξιολόγηση των υποψηφίων για διορισμό στο Διοικητικό Συμβούλιο και διατηρεί συνεχή εποπτεία της σύνθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου, για να διασφαλίσει ότι αυτή παραμένει κατάλληλη και λαμβάνει υπόψη τον σκοπό, την κουλτούρα, τους κύριους επιχειρηματικούς τομείς, το προφίλ κινδύνου και τις απαιτήσεις διακυβέρνησης.

Η ΕΔΕΔ αναθεωρεί, τουλάχιστον σε ετήσια βάση τη δομή, το μέγεθος, τη θητεία και τη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου (συμπεριλαμβανομένων των δεξιοτήτων, της γνώσης, της εμπειρίας, της ανεξαρτησίας και της διαφοροποίησης) και εισηγείται στο Διοικητικό Συμβούλιο τις δεξιότητες και την πείρα που απαιτούνται για την παροχή υγιούς εποπτείας της διακυβέρνησης. Οι δεξιότητες περιλαμβάνουν εμπειρία στον τραπεζικό τομέα, την ασφάλιση, τις αγορές και το κανονιστικό περιβάλλον, τη διαχείριση κινδύνων, τη χρηματοοικονομική διαχείριση, την ανάπτυξη στρατηγικής, την τεχνολογία, την επιχειρηματική εμπειρία καθώς και γνώσεις νομικών, διακυβέρνησης, συμμόρφωσης και ελέγχου. Η αξιολόγηση του προφίλ δεξιοτήτων του Διοικητικού Συμβουλίου διεξάγεται για να διασφαλιστεί ότι το Διοικητικό Συμβούλιο και οι επιτροπές του αποτελούνται από μέλη που έχουν μια συνολική αντίληψη των δραστηριοτήτων του Συγκροτήματος και των κινδύνων που συνδέονται με αυτές. Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου παραμένει υπό συνεχή αναθεώρηση και η ΕΔΕΔ διατηρεί μια συνεχή εστίαση στον σχεδιασμό διαδοχής για να εξασφαλίσει τη συνέχιση ενός ισχυρού και διαφοροποιημένου Διοικητικού Συμβουλίου, το οποίο είναι κατάλληλο για τον σκοπό του Συγκροτήματος και τον κλάδο στον οποίο δραστηριοποιείται.

Στο πλαίσιο της διαδικασίας σχεδιασμού διαδοχής η ΕΔΕΔ λαμβάνει υπόψη τον αντίκτυπο των αναμενόμενων συνταξιοδοτήσεων των διοικητικών συμβούλων και την επιθυμητή κουλτούρα και στρατηγική κατεύθυνση του Συγκροτήματος. Στο πλαίσιο της διαδικασίας η ΕΔΕΔ ετοιμάζει ένα λεπτομερές προφίλ ρόλου, με βάση την ανάλυσή της σχετικά με τις δεξιότητες και την πείρα που χρειάζεται και επιλέγει, κατά περίπτωση, μια έμπειρη επαγγελματική εταιρεία εξεύρεσης στελεχών για να διευκολύνει τη διαδικασία. Η εταιρεία αυτή ετοιμάζει λίστα υποψηφίων για τους οποίους παρέχει ανεξάρτητες αξιολογήσεις. Η ΕΔΕΔ στη συνέχεια συνεργάζεται με την εν λόγω εταιρεία για την επιλογή των επικρατέστερων υποψηφίων, διεξάγει συνεντεύξεις / συναντήσεις (περιλαμβανομένων συναντήσεων με μέλη της ΕΔΕΔ) και διεξοδική έρευνα δέουσας επιμέλειας.

Η ΕΔΕΔ τηρεί τις απαιτήσεις της Πολιτικής Καταλληλότητας του Συγκροτήματος, η οποία ευθυγραμμίζεται πλήρως με την Οδηγία Καταλληλότητας της ΚΤΚ (και τις κοινές κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΚΑΑ και της ΕΑΤ σχετικά με την αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του διοικητικού οργάνου) και διασφαλίζει μια ισχυρή αξιολόγηση των πιθανών υποψηφίων, η οποία περιλαμβάνει συνέντευξη από την ΕΔΕΔ και σύσταση προς το Διοικητικό Συμβούλιο πριν από την υποβολή αιτήσεων καταλληλότητας στη ρυθμιστική αρχή για αξιολόγηση.

Σύμφωνα με την Πολιτική Διορισμών του Διοικητικού Συμβουλίου η διαδικασία αξιολόγησης και η έρευνα δέουσας επιμέλειας είναι εκτεταμένες και περιλαμβάνουν επιβεβαιώσεις, αυτοπιστοποίηση της καταλληλότητας και της οικονομικής ευρωστίας του υποψηφίου και εξωτερικούς ελέγχους που αφορούν έρευνα σε διάφορες δημόσιες διαθέσιμες πηγές. Όλοι οι πιθανοί υποψήφιοι αξιολογούνται ώστε να διασφαλιστεί ότι έχουν την ικανότητα να ενεργούν με ακεραιότητα, να καθοδηγούν με το παράδειγμα τους και να προωθούν την επιθυμητή κουλτούρα, αποδεικνύοντας έτσι την προσήλωσή τους σε υψηλά πρότυπα και αξίες. Η διαδικασία συνεπάγεται επίσης ότι η ΕΔΕΔ βεβαιώνεται ως προς την ικανότητα του υποψηφίου να διαθέτει τον απαραίτητο χρόνο για το ρόλο, καθώς και την ανεξαρτησία και την καταλληλότητα του. Ταυτόχρονα η ΕΔΕΔ αξιολογεί και τεκμηριώνει πιθανές συγκρούσεις συμφερόντων. Τέλος, διεξάγεται αξιολόγηση της συλλογικής καταλληλότητας κατόπιν της οποίας η ΕΔΕΔ προχωρεί σε εισηγήσεις προς το Διοικητικό Συμβούλιο.

Απαιτείται αξιολόγηση των αρμοδίων αρχών και επίσημη έγκριση για όλους τους διορισμούς στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Ετησίως, το Συγκρότημα προβαίνει σε ανασκόπηση της ικανότητας και καταλληλότητας των διοικητικών συμβούλων, καλώντας τους να επιβεβαιώσουν οποιεσδήποτε αλλαγές σε σχέση με τη συμμόρφωσή τους με την Οδηγία Καταλληλότητας της ΚΤΚ. Όλες οι αλλαγές που δηλώνονται αξιολογούνται και καθορίζεται η σημαντικότητά τους. Κατά τη θεώρηση για το 2022 αναφέρθηκαν ορισμένες αλλαγές στις θέσεις που κατέχουν τα μέλη σε άλλα διοικητικά συμβούλια. Το Διοικητικό Συμβούλιο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι καθένας από τους διοικητικούς συμβούλους έχει το απαιτούμενο επίπεδο ικανότητας, ακεραιότητας για την αποτελεσματική εκτέλεση των καθηκόντων του και αφιερώνει τον απαραίτητο χρόνο για την εκτέλεση των καθηκόντων του.

1. Διοικητικό Συμβούλιο (συνέχεια)
1.2 Σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)
1.2.1 Συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου

Η Γραμματέας της Εταιρίας ετοιμάζει ένα ετήσιο πρόγραμμα με τη συμβολή όλων των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, που καταγράφει τη ροή βασικών θεμάτων της Εταιρίας προς το Διοικητικό Συμβούλιο. Το Συγκρότημα έχει μια ολοκληρωμένη και συνεχή διαδικασία ρύθμισης της ημερήσιας διάταξης και κλιμάκωσης θεμάτων ώστε να διασφαλίζει ότι το Διοικητικό Συμβούλιο έχει τις σωστές πληροφορίες την κατάλληλη στιγμή και με τη σωστή μορφή ώστε να μπορούν οι διοικητικοί σύμβουλοι να λάβουν τις σωστές αποφάσεις. Ο Πρόεδρος καθοδηγεί τη διαδικασία με τη βοήθεια της Γραμματέως της Εταιρίας.

Η διαδικασία διασφαλίζει έτσι ότι διατίθεται επαρκής χρόνος για στρατηγικές συζητήσεις και σημαντικά επιχειρησιακά θέματα. Θέματα μπορούν να προστεθούν στις ημερήσιες διατάξεις, ως απάντηση σε εξωτερικά γεγονότα, μετά από αίτημα μη- εκτελεστικών μελών ή λόγω κανονιστικών εξελίξεων.

Η Γραμματέας της Εταιρίας συμμετέχει ενεργά στην προετοιμασία του προγράμματος για όλες τις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και των επιτροπών του και στην προετοιμασία των ημερήσιων διατάξεων αυτών των συνεδριάσεων, σε συνεργασία με τον Πρόεδρο, διασφαλίζοντας ότι οι σχετικές πληροφορίες αποστέλλονται έγκαιρα σε όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου.

Οι ημερήσιες διατάξεις και τα έγγραφα κυκλοφορούν εγκαίρως πριν από κάθε συνεδρίαση και όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ενημερώνονται γραπτώς για τις προσεχείς συνεδριάσεις του ώστε να τους δοθεί αρκετός χρόνος να μελετήσουν τις σχετικές πληροφορίες, για να είναι σε θέση να εκπληρώσουν πλήρως τα καθήκοντά τους. Τα πακέτα πληροφοριών αναρτώνται κατά κανόνα μία εβδομάδα πριν από τις συνεδριάσεις και είναι προσβάσιμα σε όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου μέσω ασφαλούς ηλεκτρονικής πύλης, ώστε να εξασφαλίζεται επαρκής χρόνος για την επισκόπηση των ζητημάτων που πρέπει να συζητηθούν και να αναζητηθούν διευκρινίσεις ή τυχόν πρόσθετες πληροφορίες που ενδεχομένως απαιτούνται.

Γενικά, τα μέλη της διευθυντικής ομάδας και άλλα ανώτερα στελέχη καλούνται να παρακολουθήσουν μέρος των συνεδριάσεων για να διασφαλίσουν την αποτελεσματική αλληλεπίδραση με το Διοικητικό Συμβούλιο. Οι συνεδριάσεις αυτές έχουν ορισμένες σταθερές αναφορές, όπως η έκθεση του Διευθύνοντος Συμβούλου και της Εκτελεστικής Διευθύντριας Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης & Δραστηριοτήτων Απομόχλευσης σχετικά με την απόδοση του Συγκροτήματος, τις αναφορές των προέδρων των επιτροπών και τις ενημερώσεις από άλλα μέλη της ανώτατης διεύθυνσης.

Εκτός από τις επίσημες συνεδριάσεις, το Διοικητικό Συμβούλιο συνεδριάζει όποτε είναι απαραίτητο για να εξετάσει θέματα που είναι χρονικά ευαίσθητα. Ο Πρόεδρος και οι πρόεδροι κάθε επιτροπής διασφαλίζουν ότι οι συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και της κάθε επιτροπής είναι δομημένες ώστε να διευκολύνουν τη συζήτηση.

Οι συνεδριάσεις των επιτροπών διεξάγονται πριν από τις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου με τον πρόεδρο κάθε επιτροπής στη συνέχεια να κάνει αναφορά για τα θέματα που συζητήθηκαν στο Διοικητικό Συμβούλιο. Θέματα για ενδελεχής συζητήσεις ή πρόσθετα θέματα συζητούνται όταν απαιτείται και περιλαμβάνουν ενημέρωση για τις επιχειρηματικές δραστηριότητες της Εταιρίας, τη διακυβέρνηση και κανονιστικά θέματα.

Κατά τη διάρκεια του 2022 το Διοικητικό Συμβούλιο πραγματοποίησε 18 συνεδριάσεις. Οι συναντήσεις πραγματοποιήθηκαν τόσο σωματικά όσο και ηλεκτρονικά. Περισσότερες λεπτομέρειες αναφορικά με τον αριθμό των συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου και των επιτροπών του και τη συμμετοχή των διοικητικών συμβούλων παρουσιάζονται πιο κάτω. Η εκτός έδρας συνεδρίαση πραγματοποιήθηκε στις 28 και 29 Σεπτεμβρίου 2022. Κατά τη διάρκεια του έτους, ο Πρόεδρος και οι μη εκτελεστικοί διοικητικοί σύμβουλοι συναντήθηκαν με φυσική παρουσία χωρίς την παρουσία των εκτελεστικών μελών, για να συζητήσουν διάφορα θέματα αναφορικά με τις επιχειρηματικές δραστηριότητες του Συγκροτήματος.

Το Διοικητικό Συμβούλιο αξιοποιεί πλήρως την τεχνολογία όπως τηλεδιάσκεψη, ηλεκτρονική πύλη του Διοικητικού Συμβουλίου και tablets στις συνεδριάσεις του. Αυτό οδηγεί σε μεγαλύτερη ευελιξία, ασφάλεια και αποτελεσματικότητα στη διανομή εγγράφων και στις συνεδριάσεις. Τα πρακτικά και τα θέματα που προκύπτουν από τη συνεδρίαση αναρτώνται και διανέμονται στα μέλη για ανασκόπηση και ανατροφοδότηση. Τα θέματα που προκύπτουν παρακολουθούνται στις επόμενες συνεδριάσεις μέσω σχετικών ενημερώσεων.

- 1. Διοικητικό Συμβούλιο** (συνέχεια)
1.2 Σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)
1.2.1 Συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

Διοικητικό Συμβούλιο της BOCH 1/1/2022-31/12/2022

Όνομα Συμβούλου	Διοικητικό Συμβούλιο	Επιτροπή Ελέγχου	Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών	Επιτροπή Διορισμών και Εταιρικής Διακυβ.	Επιτροπή Διαχ. Κινδύνων
Ευστράτιος-Γεώργιος Αράπογλου (Πρόεδρος)	18/18			12/12	
Lyn Grobler (Αντιπρόεδρος)	18/18		8/9	11/12	
Maksim Goldman ^[1]	7/8		4/4		9/10
Arne Berggren	15/18	16/18		9/12	
Πόλα Χατζησωτηρίου	18/18	18/18			22/22
Michael Heger ^[2]	8/8	10/10	4/4		
Κωνσταντίνος Ιορδάνου	18/18		5/5 ^[3]		5/5 ^[4]
Ελίζα Λειβαδιώτου	18/18				
Πανίκος Νικολάου	18/18				
Μαρία Φιλίππου	16/18		9/9	11/12	
Νικόλαος Σοφιανός	18/18	18/18			22/22
Ιωάννης Ζωγραφάκης	18/18	15/15			17/17
Σύνολο συνεδριάσεων	18	18	9	12	22

1.2.2 Διορισμός, Αποχώρηση και Επανεκλογή των Διοικητικών Συμβούλων

Τα μη-εκτελεστικά μέλη διορίζονται αρχικά για μια περίοδο τριών ετών και συνήθως αναμένεται να υπηρετήσουν δύο τριετείς θητείες νοουμένου ότι η απόδοσή τους παραμένει ικανοποιητική και ανάλογα με τις ανάγκες της Εταιρίας, την επανεκλογή από τους μετόχους και τη συνεχιζόμενη ικανότητα και καταλληλότητα. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να καλέσει τα μέλη να υπηρετήσουν επιπρόσθετες θητείες. Η θητεία ενός μη-εκτελεστικού μέλους δεν μπορεί να επεκταθεί πέραν των 12 ετών στο σύνολο της και οποιοσδήποτε επαναδιορισμός πέραν των έξι σωρευτικών ετών εξετάζεται σε ετήσια βάση και λαμβάνει υπόψη μια σειρά παραγόντων όπως η απόδοση, η ανεξαρτησία, η ανάγκη για σταδιακή ανανέωση του Διοικητικού Συμβουλίου μεσοπρόθεσμα έως μακροπρόθεσμα και το βέλτιστο συμφέρον των μετόχων.

Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί ανά πάσα στιγμή να διορίσει οποιοδήποτε πρόσωπο που είναι πρόθυμο να ενεργεί ως διοικητικός σύμβουλος και το οποίο πληροί τα κριτήρια όπως αυτά καθορίζονται στην Πολιτική Διορισμών του Διοικητικού Συμβουλίου, είτε για να συμπληρώσει ένα κενό ή ως προσθήκη στο υπάρχον Διοικητικό Συμβούλιο, αλλά ο συνολικός αριθμός των μελών δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τα 13. Κάθε διοικητικός σύμβουλος που διορίζεται υπόκειται σε εκλογή στην επόμενη ΕΓΣ μετά το διορισμό του. Η ΕΔΕΔ εξετάζει, μεταξύ άλλων, εάν ένας υποψήφιος διοικητικός σύμβουλος είναι σε θέση να αφιερώσει τον απαιτούμενο χρόνο και προσοχή στις υποθέσεις της Εταιρίας πριν το Διοικητικό Συμβούλιο εγκρίνει τον διορισμό του.

Σύμφωνα με το Καταστατικό της Εταιρίας, όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου συνταξιοδοτούνται κάθε χρόνο και εφόσον είναι επιλέξιμα προσφέρονται για επανεκλογή. Οι ακόλουθοι διοικητικοί σύμβουλοι, όντας επιλέξιμοι, προσφέρθηκαν για επανεκλογή στην Γενική Συνέλευση της 20ης Μαΐου 2022: Ευστράτιος-Γεώργιος Αράπογλου, Arne Berggren, Maksim Goldman, Lyn Grobler, Πόλα Χατζησωτηρίου, Michael Heger, Πανίκος Νικολάου, Μαρία Φιλίππου, Νικόλαος Σοφιανός, Ιωάννης Ζωγραφάκης, Κωνσταντίνος Ιορδάνου και Ελίζα Λειβαδιώτου. Ο Maksim Goldman και ο Michael Heger δεν επανεκλέχθηκαν.

Κατά τη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου, που πραγματοποιήθηκε στις 27 Μαΐου 2022, το Διοικητικό Συμβούλιο επικύρωσε την αποδοχή των παραιτήσεων των κ. Goldman και του κ. Heger από το Διοικητικό Συμβούλιο της BOC PCL που υποβλήθηκαν εγγράφως στον Πρόεδρο στις 22 Μαΐου 2022.

^[1] Ο Maksim Goldman παραιτήθηκε στις 20/05/2022

^[2] Ο Michael Heger παραιτήθηκε στις 20/05/2022

^[3] Ο Κωνσταντίνος Ιορδάνου έγινε μέλος της ΕΑΔΑ τον Ιούνιο του 2022

^[4] Ο Κωνσταντίνος Ιορδάνου έγινε μέλος της ΕΚ τον Νοέμβριο του 2022

1. Διοικητικό Συμβούλιο (συνέχεια)

1.2 Σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

1.2.2 Διορισμός, Αποχώρηση και Επανεκλογή των Διοικητικών Συμβούλων (συνέχεια)

Τα ονόματα των Διοικητικών Συμβούλων που προσφέρονται για εκλογή ή επανεκλογή συνοδεύονται με επαρκείς πληροφορίες, όπως βιογραφικά στοιχεία και άλλες σχετικές πληροφορίες και αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Συγκροτήματος πριν την ΕΓΣ προκειμένου οι μέτοχοι να λαμβάνουν τεκμηριωμένη απόφαση.

1.2.3 Σύγκρουση Συμφερόντων

Η πολιτική του Συγκροτήματος για τη Σύγκρουση Συμφερόντων επικεντρώνεται σε αρχές, διαδικασίες και ρυθμίσεις για την πρόληψη, τον προσδιορισμό, την τεκμηρίωση, την κλιμάκωση και τη διαχείριση της πραγματικής, πιθανής ή αντιληπτής σύγκρουσης συμφερόντων. Η πολιτική αναθεωρείται και εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο κάθε χρόνο και κοινοποιείται σε ολόκληρο το Συγκρότημα.

Η Πολιτική Εταιρικής Διακυβέρνησης του Συγκροτήματος καταγράφει διαδικασίες αναφορικά με τη σύγκρουση συμφερόντων των διοικητικών συμβούλων και καθορίζει πώς θα πρέπει να εντοπίζονται, αναφέρονται ώστε να τυγχάνουν διαχείρισης για να διασφαλίζεται ότι οι διοικητικοί σύμβουλοι ενεργούν πάντοτε με γνώμονα το συμφέρον της Εταιρίας. Η Πολιτική Εταιρικής Διακυβέρνησης του Συγκροτήματος αναθεωρείται και εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο τουλάχιστο σε ετήσια βάση.

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει υιοθετήσει Κώδικα Συναλλαγών για τις συναλλαγές σε αξίες της Εταιρίας από πρόσωπα που ασκούν διευθυντικά καθήκοντα. Ο Κώδικας Συναλλαγών βρίσκεται σε πλήρη συμμόρφωση με τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό για την Κατάχρηση Αγοράς. Όλα τα πρόσωπα που ασκούν διευθυντικά καθήκοντα έχουν ενημερωθεί γραπτώς αναφορικά με τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τον Κώδικα Συναλλαγών. Όλοι οι διοικητικοί σύμβουλοι έχουν συμμορφωθεί με τις πρόνοιες του Κώδικα Συναλλαγών κατά τη διάρκεια του 2022.

Κανένας από τους διοικητικούς συμβούλους δεν είχε, κατά τη διάρκεια του έτους ή στο τέλος του έτους, ουσιώδες συμφέρον, άμεσα ή έμμεσα, σε οποιοδήποτε σημαντικό συμβόλαιο με το Συγκρότημα (Σημείωση 50 των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων του Συγκροτήματος).

1.2.4 Διάθεση Χρόνου

Η ΕΔΕΔ διασφαλίζει ότι το κάθε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου έχει επαρκή χρόνο να αφιερώσει στα καθήκοντά του, λαμβάνοντας υπόψη τα ισχύοντα κανονιστικά όρια για τον αριθμό των θέσεων σε διοικητικά συμβούλια που μπορεί να κατέχει κάποιος διοικητικός σύμβουλος. Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει καθορίσει το χρόνο που αναμένεται να διαθέσουν τα μη-εκτελεστικά μέλη για την Εταιρία γύρω στις 35-40 ημέρες ετησίως. Ο χρόνος που διαθέτουν στο Συγκρότημα μπορεί να είναι σημαντικά περισσότερος, ειδικά όταν υπηρετούν σε επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου.

Η BOC PCL έχει χαρακτηριστεί ως «σημαντικό ίδρυμα» στο πλαίσιο του Κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Κεφαλαιακές Απαιτήσεις) του 2014. Η Οδηγία Καταλληλότητας της ΚΤΚ ενσωματώνει τις πρόνοιες για τα διοικητικά όργανα πιστωτικών ιδρυμάτων του άρθρου 91 της Ευρωπαϊκής Οδηγίας για τις Κεφαλαιακές Απαιτήσεις ('CRD IV') και καθορίζει ότι ένας διοικητικός σύμβουλος δεν επιτρέπεται να μετέχει σε περισσότερες θέσεις πέραν από τους ακόλουθους συνδυασμούς:

- Μία θέση εκτελεστικού μέλους και δύο θέσεις μη-εκτελεστικού μέλους σε διοικητικά συμβούλια, ή
- Τέσσερις θέσεις μη-εκτελεστικού μέλους σε διοικητικά συμβούλια.

Θέσεις εκτελεστικού ή μη-εκτελεστικού διοικητικού συμβούλου εντός του ίδιου συγκροτήματος υπολογίζονται ως μία ενιαία θέση. Θέσεις σε οργανισμούς που δεν επιδιώκουν κατά κύριο λόγο εμπορικούς σκοπούς δεν μετρούν για σκοπούς των προαναφερόμενων κατευθυντήριων γραμμών.

Η ΕΚΤ, η οποία εποπτεύει την BOC PCL μετά τον Κανονισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης 468/2014 που καθόρισε το πλαίσιο για τη συνεργασία εντός του ενιαίου εποπτικού μηχανισμού μεταξύ της ΕΚΤ και των εθνικών αρμόδιων αρχών, δύναται σε εξαιρετικές περιπτώσεις και λαμβάνοντας υπόψη τη φύση και την πολυπλοκότητα των εργασιών του Συγκροτήματος, να εξουσιοδοτεί μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου να κατέχουν μια περαιτέρω θέση διοικητικού συμβούλου.

1. Διοικητικό Συμβούλιο (συνέχεια)
1.2 Σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)
1.2.4 Διάθεση Χρόνου (συνέχεια)

Το 2019, η ΕΚΤ αφού αξιολόγησε τη συμμετοχή του Προέδρου σε άλλα διοικητικά συμβούλια και τον χρόνο που διαθέτει, είχε επιτρέψει στον κ. Αράπογλου να συμμετέχει σε ένα περαιτέρω διοικητικό συμβούλιο ως μη εκτελεστικό μέλος, εκτός από τις τέσσερις μη εκτελεστικές θέσεις που κατείχε τη δεδομένη στιγμή, δεδομένου του πολύ περιορισμένου χρόνου που διαθέτει για τη συγκεκριμένη θέση. Ο κ. Αράπογλου έχει επιδείξει την προσήλωση στην προεδρία του και έχει εκπληρώσει πλήρως τις ευθύνες του. Η εκτελεστική σύνοδος των μη εκτελεστικών συμβούλων ανέδειξε αυτή την δέσμευση του Προέδρου. Περαιτέρω, η Εξωτερική Αξιολόγηση της Απόδοσης του Διοικητικού Συμβουλίου για το 2021, επιβεβαίωσε την επάρκεια της χρονικής δέσμευσης του Προέδρου προς την Τράπεζα. Τον Δεκέμβριο του 2022, ο Πρόεδρος παραιτήθηκε από έναν από τους διορισμούς του στην Titan Cement International SA, έτσι ώστε να κατέχει μόνο τρεις μη εκτελεστικές θέσεις συμπεριλαμβανομένης της θέσης του ως Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας, προς συμμόρφωση με όλες τις κανονιστικές υποχρεώσεις. Όλοι οι υπόλοιποι διοικητικοί σύμβουλοι ήταν εντός των ορίων συμμετοχής σε διοικητικά συμβούλια όπως αυτά ορίζονται για τα 'σημαντικά ιδρύματα'.

Σε όλα τα νεοδιορισθέντα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δίδεται περιεκτική επιστολή διορισμού που αναφέρει λεπτομερώς τις ευθύνες τους, τους όρους διορισμού τους και τον αναμενόμενο χρόνο που θα πρέπει να διαθέσουν για το ρόλο. Αντίγραφο των τυποποιημένων όρων και προϋποθέσεων διορισμού μη εκτελεστικών διοικητικών συμβούλων μπορεί να επιθεωρηθεί κατά τις εργασίες ώρες μετά από επικοινωνία με τη Γραμματέα της Εταιρίας. Οι διοικητικοί σύμβουλοι οφείλουν να αφιερώνουν επαρκή χρόνο στις εργασίες του Συγκροτήματος, περιλαμβανομένης της συμμετοχής σε τακτικές συναντήσεις και ενημερώσεις καθώς και χρόνο προετοιμασίας για συνεδριάσεις και επισκέψεις σε επιχειρηματικές μονάδες. Περαιτέρω, αναμένεται ότι τα μη εκτελεστικά μέλη θα συμμετέχουν σε μία τουλάχιστον επιτροπή του Διοικητικού Συμβουλίου, κάτι που συνεπάγεται τη διάθεση πρόσθετου χρόνου.

Ορισμένα μη εκτελεστικά μέλη όπως η Αντιπρόεδρος, ο Ανώτερος Ανεξάρτητος Διοικητικός Σύμβουλος και οι πρόεδροι των επιτροπών καλούνται να διαθέσουν πρόσθετο χρόνο για την εκπλήρωση αυτών των ρόλων.

Πριν το διορισμό τους, οι διοικητικοί σύμβουλοι γνωστοποιούν λεπτομερώς για τις άλλες σημαντικές χρονικές δεσμεύσεις τους, καθώς και μια ευρεία ένδειξη εν χρόνου που διαθέτουν για αυτούς τους διορισμούς. Οι διοικητικοί σύμβουλοι κατέχουν θέσεις σε διοικητικά συμβούλια άλλων εταιριών όπως σημειώνεται στα βιογραφικά σημειώματά τους που περιλαμβάνονται στην ενότητα 4 της παρούσας έκθεσης. Η συμμετοχή τους σε άλλα διοικητικά συμβούλια δεν τους εμποδίζει από το να διαθέτουν τον απαραίτητο χρόνο και επιμέλεια στα καθήκοντά τους ως μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρίας ενώ βρίσκεται εντός των ορίων που καθορίζονται από την Οδηγία Καταλληλότητας της ΚΤΚ. Πριν την αποδοχή τυχόν εξωτερικού διορισμού που ενδέχεται να επηρεάσει την υφιστάμενη διάθεση χρόνου για τις εργασίες του Διοικητικού Συμβουλίου πρέπει να λάβουν έγκριση από την ΕΔΕΔ ή και το Διοικητικό συμβούλιο αναλόγως με τη φύση της προτεινόμενης δέσμευσης.

Κατά τη διάρκεια του 2022, όλοι οι διοικητικοί σύμβουλοι είχαν συμμορφωθεί με τη διαδικασία του Διοικητικού Συμβουλίου και ζήτησαν εκ των προτέρων έγκριση όπου χρειαζόταν. Η εν λόγω υποχρέωση σύμφωνα με την Πολιτική Εταιρικής Διακυβέρνησης του Συγκροτήματος υπενθυμίζεται σε όλα τα μέλη όταν διορίζονται σε εξωτερικούς ρόλους.

Εκτιμάται ότι το 2022 ο κάθε μη-εκτελεστικός διοικητικός σύμβουλος διέθεσε τουλάχιστον 40 ημέρες σε καθήκοντα που σχετίζονται με το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας. Το Διοικητικό Συμβούλιο εξέτασε το χρόνο που διέθεσαν οι διοικητικοί σύμβουλοι για τις εργασίες του και συμπέρανε ότι ο κάθε διοικητικός σύμβουλος αφιερώνει τον απαιτούμενο χρόνο για την αποτελεσματική άσκηση των καθηκόντων του σύμφωνα με τις κοινές κατευθυντήριες γραμμές.

1.3 Ισορροπία Διοικητικού Συμβουλίου και Ανεξαρτησία

Η ΕΔΕΔ και το Διοικητικό Συμβούλιο καθορίζουν το καθεστώς ανεξαρτησίας κάθε μέλους κατά το διορισμό του. Περαιτέρω, το Διοικητικό Συμβούλιο αξιολογεί κάθε μέλος έναντι των κριτηρίων που ορίζονται στον Κώδικα ΗΒ, στον Κώδικα ΧΑΚ, στην Οδηγία Καταλληλότητας της ΚΤΚ και στις κοινές κατευθυντήριες γραμμές. Επίσης αξιολογεί τη συμβολή και τη συμπεριφορά τους στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, συμπεριλαμβανομένου του τρόπου με τον οποίο επιδεικνύουν αντικειμενική κρίση και ανεξάρτητη σκέψη, ετησίως για να διασφαλιστεί ότι ο καθορισμός της ανεξαρτησίας τους παραμένει κατάλληλος.

1. Διοικητικό Συμβούλιο (συνέχεια)

1.3 Ισορροπία Διοικητικού Συμβουλίου και Ανεξαρτησία (συνέχεια)

Το 2022 το Διοικητικό Συμβούλιο εξέτασε τις αρχές σχετικά με την ανεξαρτησία και αποφάσισε ότι έξι από τα επτά μη εκτελεστικά μέλη, στις 31 Δεκεμβρίου 2022, ήταν ανεξάρτητα ως προς τον χαρακτήρα και την κρίση τους και απαλλαγμένα από οποιαδήποτε επιχειρηματική ή άλλη σχέση με το Συγκρότημα που θα μπορούσε να επηρεάσει την κρίση τους. Σύμφωνα με τον Κώδικα του ΗΒ, η ανεξαρτησία ενός μέλους του διοικητικού συμβουλίου τίθεται σε κίνδυνο όταν το μέλος έχει υπηρετήσει στο διοικητικό συμβούλιο για περισσότερα από εννέα χρόνια από την ημερομηνία του πρώτου διορισμού του. Περαιτέρω, η Οδηγία Καταλληλότητας της ΚΤΚ αναφέρει ότι ένα μέλος του διοικητικού συμβουλίου παύει ενδεχομένως να είναι ανεξάρτητο όταν το μέλος έχει συμπληρώσει συνολική θητεία ως μέλος του διοικητικού οργάνου του ΑΠΙ για περίοδο εννέα (9) ετών, είτε σε συνεχή βάση είτε όχι. Αυτό επιβεβαιώνεται και από τον Κώδικα του ΧΑΚ. Ως εκ τούτου, δυνάμει της Οδηγίας Καταλληλότητας, του Κώδικα του Ηνωμένου Βασιλείου καθώς και του Κώδικα ΧΑΚ, που αποτελούν μέρος της επίσημης Πολιτικής και του Πλαισίου Εταιρικής Διακυβέρνησης της Εταιρίας, η ανεξαρτησία του κ. Ζωγραφάκη δυνητικά να διακυβευτεί καθώς έχει υπηρετήσει ως μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρίας για περισσότερα από εννέα έτη. Το Διοικητικό Συμβούλιο, σύμφωνα με την απόφαση του ημ. 15 Οκτωβρίου 2022, θεωρεί ότι με βάση τις επιδόσεις του κ. Ζωγραφάκη μέχρι σήμερα, ο κ. Ζωγραφάκης μπορεί να αμφισβητήσει και να έχει ανεξάρτητη κρίση στις συζητήσεις του Διοικητικού Συμβουλίου.

Ο Πρόεδρος, κος Αράπογλου, ήταν ανεξάρτητος κατά το διορισμό του και εξακολουθεί να λειτουργεί ανεξάρτητα και παραμένει αντικειμενικός στις απόψεις του χωρίς να υπάρχουν σχέσεις ή συνθήκες που να επηρεάζουν την κρίση του. Διαθέτει τον απαραίτητο χρόνο για τις δραστηριότητες του Συγκροτήματος που είναι λίγο περισσότερες από τους άλλους μη εκτελεστικούς διοικητικούς συμβούλους, αλλά η συνολική διάθεση χρόνου δεν υπερβαίνει τις 55 ημέρες ετησίως. Δεν λαμβάνει άλλη αμοιβή από το Συγκρότημα εκτός από αυτήν του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου και του προέδρου της ΕΔΕΔ.

Το καθεστώς ανεξαρτησίας του κάθε διοικητικού συμβούλου σημειώνεται στα βιογραφικά στοιχεία του στην ενότητα 4 της παρούσας έκθεσης.

Η σχετική «Βεβαίωση Ανεξαρτησίας» με βάση τα κριτήρια ανεξαρτησίας της διάταξης Α.2.3 του Κώδικα του ΧΑΚ υπογράφεται ετησίως από το κάθε ανεξάρτητο μη-εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου και υποβάλλεται στο ΧΑΚ μαζί με την Έκθεση Εταιρικής Διακυβέρνησης.

1.3.1 Εισδοχή και συνεχής κατάρτιση του Διοικητικού Συμβουλίου

Κατά το διορισμό του, κάθε διοικητικός σύμβουλος λαμβάνει ένα πλήρες, επίσημο πλάνο κατάρτισης, προσαρμοσμένο στις συγκεκριμένες ανάγκες του, περιλαμβανομένης της ιδιότητας του ως μέλους μιας εκ των επιτροπών. Σε όλους τους εισερχόμενους διοικητικούς συμβούλους παρέχεται κατόπιν διορισμού ένα πακέτο πληροφοριών που περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την Πολιτική και το Πλαίσιο Εταιρικής Διακυβέρνησης του Συγκροτήματος, τη βασική νομοθεσία, τις οδηγίες και κανονισμούς και το Καταστατικό της Εταιρίας, για να διευκολυνθεί η κατανόηση του τρόπου λειτουργίας του Συγκροτήματος και των βασικών θεμάτων που αντιμετωπίζει.

Διευθετούνται συναντήσεις με την ανώτατη διεύθυνση σχετικά με τη στρατηγική του Συγκροτήματος και των Διευθύνσεων, ενδελεχής συζήτηση με επιχειρηματικές μονάδες, επισκόπηση της διάθεσης ανάληψης κινδύνου και του πλαισίου διαχείρισης κινδύνου του Συγκροτήματος, την εταιρική διακυβέρνηση, το σύστημα εσωτερικού ελέγχου, το κανονιστικό πλαίσιο, τις στρατηγικές ανθρώπινου δυναμικού, την τεχνολογία και τις πληρωμές. Η Γραμματέας της Εταιρίας, υπό την επίβλεψη του Προέδρου, αναπτύσσει προγράμματα κατάρτισης με βάση τις ατομικές ανάγκες του κάθε μέλους. Η Πολιτική Εισδοχής και Εκπαίδευσης των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου έχει εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο και είναι αναρτημένη στον ιστότοπο του Συγκροτήματος.

Επίσης παρέχεται συνεχής εκπαίδευση στο Διοικητικό Συμβούλιο, με βάση τα συμπεράσματα που εξάγονται από τις αξιολογήσεις της αποτελεσματικότητας του Διοικητικού Συμβουλίου και των μελών του, καθώς και τυχόν αναδυόμενες εξελίξεις. Η στοχευμένη κατάρτιση του Διοικητικού Συμβουλίου διευθετείται σε συνδυασμό με προγραμματισμένες συνεδριάσεις του όπου παρέχονται κατάλληλες πληροφορίες προκειμένου να διασφαλίζεται ότι τα μέλη λαμβάνουν επαρκή γνώση σε συγκεκριμένους τομείς μέσω παρουσιάσεων από επιχειρηματικές μονάδες του Συγκροτήματος και από τις λειτουργίες ελέγχου και ενημερώσεων από την ανώτατη διεύθυνση. Επίσης, διοργανώνονται ειδικά επιμορφωτικά σεμινάρια για συγκεκριμένα θέματα (βλέπετε τον πιο κάτω πίνακα για το εκπαιδευτικό πρόγραμμα του 2022) που συνήθως καθορίζονται από τα ίδια τα μέλη και τη Γραμματέα της Εταιρίας. Το πρόγραμμα κατάρτισης ετοιμάζεται στις αρχές κάθε έτους και τα μέλη αναμένεται να το παρακολουθήσουν στην ολόκληρη του.

1. Διοικητικό Συμβούλιο (συνέχεια)

1.3 Ισορροπία Διοικητικού Συμβουλίου και Ανεξαρτησία (συνέχεια)

1.3.1 Εισδοχή και συνεχής κατάρτιση του Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

ΤΡΙΜΗΝΙΑ	ΘΕΜΑ	ΤΥΠΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
1 ^η Τριμηνία	Σεμινάριο για το Δίκαιο του Ανταγωνισμού από Π.Γ.Πολυβίου	Μέσω Διαδικτύου
1 ^η Τριμηνία	Επίγνωση Ασφάλειας της Πληροφορικής Q1 /2022	Εκπαίδευση εξ' αποστάσεως
2 ^η Τριμηνία	Επίγνωση Ασφάλειας της Πληροφορικής Q2 /2022	Εκπαίδευση εξ' αποστάσεως
2 ^η Τριμηνία	Εκπαίδευση ΠΚΔ από την ΕΥ	Μέσω Διαδικτύου
3 ^η Τριμηνία	Επίγνωση Ασφάλειας της Πληροφορικής Q3 /2022	Εκπαίδευση εξ' αποστάσεως
4 ^η Τριμηνία	ΠΚΔ/ Εκπαίδευση για τις ρυθμιστικές προοπτικές από την Deloitte	Μέσω Διαδικτύου
4 ^η Τριμηνία	Βασικά Θέμα AML 2022 (ΔΣ & Ανώτατη Διοίκηση)	Εκπαίδευση εξ' αποστάσεως
4 ^η Τριμηνία	GDPR 2022	Εκπαίδευση εξ' αποστάσεως
4 ^η Τριμηνία	α. Μια επισκόπηση της χρηματοοικονομικής μοντελοποίησης στην TK με έμφαση στα μοντέλα ECL β. Μοντέλο Διαχείρισης Κινδύνων γ. Νέες κατευθυντήριες γραμμές της EAT για τη χορήγηση και την παρακολούθηση δανείων δ. Εφαρμογή Basel III – Ποσοτική Ανάλυση Επιπτώσεων για Κεφαλαιακή Επάρκεια και Μόχλευση	Μέσω Διαδικτύου
4 ^η Τριμηνία	Εκπαίδευση του ΔΣ για την ΠΚΔ από την ΕΥ	Μέσω Διαδικτύου

Το εκπαιδευτικό υλικό διανέμεται σε όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, ανεξάρτητα από τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα. Το 2022, όλα τα εκπαιδευτικά σεμινάρια ήταν εξ' αποστάσεως περιλάμβαναν μικρή εξέταση αξιολόγησης στο τέλος του σεμιναρίου. Οι διοικητικοί σύμβουλοι μπορούν να έχουν πρόσβαση ανά πάσα στιγμή και μόλις ολοκληρωθεί η εκπαίδευση, καταγράφεται στο σύστημα παρέχοντας μια πλήρη διαδρομή ελέγχου.

Στους διοικητικούς συμβούλους προσφέρεται επίσης η δυνατότητα να παρίστανται σε κατάλληλα εξωτερικά εκπαιδευτικά σεμινάρια, εκδηλώσεις ή συνέδρια που παρέχουν ανασκόπηση τρεχόντων ζητημάτων συναφή με τα καθήκοντα τους. Η Γραμματέας της Εταιρίας διασφαλίζει ότι όλα τα μέλη λαμβάνουν τις σχετικές πληροφορίες εγκαίρως, ώστε να μπορούν να εξετάσουν θέματα για λήψη αποφάσεων και να επιτελέσουν το εποπτικό τους έργο.

Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους τα εκτελεστικά μέλη έχουν τακτικές αλληλεπιδράσεις, συναντήσεις και ενημερώσεις με την ανώτατη διεύθυνση. Παραμένουν ενήμεροι για τις εξελίξεις που επηρεάζουν τον τομέα των χρηματοπιστωτικών και τραπεζικών υπηρεσιών εκπροσωπώντας τα συμφέροντα του Συγκροτήματος σε συνέδρια, συμβουλευτικές ομάδες και άλλες εκδηλώσεις και συναντήσεις με τις ρυθμιστικές και άλλες αρχές.

Η Γραμματέας της Εταιρίας παρέχει στο Διοικητικό Συμβούλιο περιεκτική καθοδήγηση σχετικά με τις διαδικασίες του Διοικητικού Συμβουλίου και ειδική στήριξη στους διοικητικούς συμβούλους σε κάθε θέμα που σχετίζεται με τις επιχειρηματικές δραστηριότητες της Εταιρίας για το οποίο χρειάζονται συμβουλές χωριστά ή περαιτέρω από εκείνες που είναι διαθέσιμες μέσω της κανονικής διαδικασίας.

1. Διοικητικό Συμβούλιο (συνέχεια)

1.3 Ισορροπία Διοικητικού Συμβουλίου και Ανεξαρτησία (συνέχεια)

1.3.2 Αξιολόγηση Απόδοσης του Διοικητικού Συμβουλίου

Το Διοικητικό Συμβούλιο αξιολογεί ετησίως την αποτελεσματικότητά του και αυτή των επιτροπών του καθώς και των μελών του προκειμένου να βελτιώσει τις λειτουργίες του. Σκοπός αυτών των αξιολογήσεων είναι να εξεταστεί η προηγηθείσα απόδοση με στόχο τον εντοπισμό τυχόν ευκαιριών για βελτίωση, τον καθορισμό κατά πόσο το Διοικητικό Συμβούλιο και η κάθε επιτροπή στο σύνολο τους είναι αποτελεσματικά στην εκτέλεση των αρμοδιοτήτων τους και στην περίπτωση των διοικητικών συμβούλων, να προσδιοριστεί κατά πόσο ο κάθε διοικητικός σύμβουλος συνεχίζει να συμβάλλει αποτελεσματικά και να επιδεικνύει προσήλωση στο ρόλο του. Μετά από μια σύσταση βάσει της Διαδικασίας Εποπτικής Εξέτασης και Αξιολόγησης (SREP) το 2021, προσλήφθηκαν εξωτερικοί σύμβουλοι για την αναθεώρηση της σύνθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου προκειμένου να ενισχυθούν οι αρμοδιότητες στους τομείς όπου αυτές είναι περιορισμένες (πχ. Από την άποψη αυτή, και σε μια προσπάθεια να ενισχύσει περαιτέρω την αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα του Διοικητικού Συμβουλίου, η Τράπεζα διόρισε την Deloitte Consulting Services («**Deloitte**») για τη διεξαγωγή αντικειμενικής και ανεξάρτητης αξιολόγησης της συλλογικής καταλληλότητας του Διοικητικού Συμβουλίου.

1.3.2.1 Η Αξιολόγηση της Ικανότητας του Διοικητικού Συμβουλίου που πραγματοποίησε η Deloitte

Ο κύριος στόχος της αξιολόγησης αυτής ήταν να εντοπιστούν τα συλλογικά δυνατά σημεία του Διοικητικού Συμβουλίου καθώς και οι πιθανοί τομείς που χρειάζονται περαιτέρω ανάπτυξη όσον αφορά τις ικανότητες και η παροχή πρακτικών και στοχευμένων συστάσεων, λαμβάνοντας υπόψη τις κανονιστικές απαιτήσεις και τις βέλτιστες τομεακές πρακτικές. Για τον σκοπό αυτό, συντάχθηκε ένα προσαρμοσμένο Πλαίσιο Δυνατοτήτων των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, το οποίο σκιαγραφούσε τις απαιτούμενες ικανότητες βάσει των οποίων αξιολογήθηκε το Διοικητικό Συμβούλιο μέσω ενός Ερωτηματολογίου Αυτοαξιολόγησης Ικανοτήτων και των κατ' ιδίαν συναντήσεων με την Deloitte.

Ο πιο κάτω πίνακας περιλαμβάνει το αποτέλεσμα της αξιολόγησης ικανότητας που πραγματοποίησε η Deloitte:

Τομείς Ισχυρών Σημείων	Τομείς περαιτέρω εστίασης
Το Διοικητικό Συμβούλιο διευθύνεται και προεδρεύεται με αποτελεσματικό τρόπο από τον Πρόεδρο, ο οποίος επιδεικνύει τις απαιτούμενες ικανότητες και τεχνογνωσία για την εκτέλεση του ρόλου του	Περαιτέρω ενίσχυση της εστίασης του Διοικητικού Συμβουλίου και της συλλογικής γνώσης και κατανόησης νέων, αναδυόμενων τομέων προτεραιότητας που υπαγορεύουν το μέλλον της Τράπεζας (π.χ. Ψηφιοποίηση, Κυβερνοασφάλεια, ΠΚΔ
Το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται από μέλη με διαφορετικό υπόβαθρο που διαθέτουν ισχυρές ακαδημαϊκές και επαγγελματικές γνώσεις, δεξιότητες και εξειδίκευση	Το Διοικητικό Συμβούλιο θα πρέπει να επαναξιολογήσει την υφιστάμενη του σύνθεση και να εξετάσει την περαιτέρω διαφοροποίηση του, όσον αφορά το φύλο, την ηλικία καθώς και την εξειδικευμένη γνώση και εξειδίκευση στην ψηφιακή τραπεζική
Το Διοικητικό Συμβούλιο διαθέτει συλλογικά ισχυρές τεχνικές γνώσεις και τις απαιτούμενες δεξιότητες και συμπεριφορές	Το Διοικητικό Συμβούλιο θα πρέπει να επικεντρωθεί πιο αυστηρά και προληπτικά στον εντοπισμό πιθανών διαδόχων / υποψηφίων για μελλοντική ένταξη στο Διοικητικό Συμβούλιο.
Το Διοικητικό Συμβούλιο συνεργάζεται και επικοινωνεί με ανοιχτό, σεβασμό και αποτελεσματικό τρόπο, τόσο κατά τη διάρκεια συναντήσεων όσο και offline	Το Διοικητικό Συμβούλιο πρέπει να διασφαλίσει ότι η ανάπτυξη προσαρμόζεται στις ατομικές ανάγκες και ενδιαφέροντα και ότι προσφέρονται περισσότερες ευκαιρίες μάθησης σε θέματα δεξιοτήτων soft skills
Το Διοικητικό Συμβούλιο επιδεικνύει συλλογικά την απαιτούμενη δέσμευση και ενδιαφέρον για την εκτέλεση των καθηκόντων του	Το Διοικητικό Συμβούλιο θα πρέπει να υποστηρίζει την Εκτελεστική Ομάδα της Τράπεζας στην περαιτέρω ενίσχυση των δεξιοτήτων παρουσίασης και σύνταξης εκθέσεων, ώστε να διασφαλίζεται η σύνταξη και παρουσίαση πληροφοριών στο Διοικητικό Συμβούλιο με πιο συνοπτικό και στοχευμένο τρόπο.
Το Διοικητικό Συμβούλιο υποστηρίζεται στην εκτέλεση των καθηκόντων του από την Εκτελεστική Ομάδα της Τράπεζας και τον Γραμματέα της Εταιρίας	Το Διοικητικό Συμβούλιο θα πρέπει να διασφαλίζει ότι όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου επιδεικνύουν την απαιτούμενη δέσμευση και ενδιαφέρον για τον ρόλο τους και συμμετέχουν ενεργά και εποικοδομητικά
Το Διοικητικό Συμβούλιο ενημερώνεται συνεχώς σε σχέση με σημαντικές τοπικές και διεθνείς ενημερώσεις και τάσεις που ενδέχεται να επηρεάσουν την Τράπεζα	
Το Διοικητικό Συμβούλιο ενημερώνεται συνεχώς σε σχέση με σημαντικές τοπικές και διεθνείς ενημερώσεις και τάσεις που ενδέχεται να επηρεάσουν την Τράπεζα	

1. Διοικητικό Συμβούλιο (συνέχεια)

1.3 Ισορροπία Διοικητικού Συμβουλίου και Ανεξαρτησία (συνέχεια)

1.3.2 Αξιολόγηση Απόδοσης του Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

1.3.2.2 Εσωτερική Ετήσια Αξιολόγηση του Διοικητικού Συμβουλίου

Η αξιολόγηση του Διοικητικού Συμβουλίου πραγματοποιήθηκε τον Φεβρουάριο του 2022 με βάση την ακόλουθη μεθοδολογία:

- Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου συμπλήρωσαν ένα διαδικτυακό ερωτηματολόγιο για την αξιολόγηση της απόδοσης του Διοικητικού Συμβουλίου.
- Όλα τα μέλη επιτροπών συμπλήρωσαν ερωτηματολόγια για τις επιτροπές στις οποίες συμμετείχαν.
- Ο Πρόεδρος αξιολόγησε την απόδοση όλων των μη εκτελεστικών μελών.
- Ο Ανώτερος Ανεξάρτητος Διοικητικός Σύμβουλος προέδρευσε σε μια εκτελεστική συνεδρίαση των μη εκτελεστικών μελών τον Οκτώβριο του 2021 για την αξιολόγηση της απόδοσης του Προέδρου.
- Διεξοδική εξέταση των πρακτικών του Διοικητικού Συμβουλίου και των συνεδριάσεων της επιτροπής από τον Υπεύθυνο Συμμόρφωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης.
- Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου συμπλήρωσαν επίσης τα ερωτηματολόγια αυτοαξιολόγησης που τους προμήθευσε ο Υπεύθυνος Συμμόρφωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης.

Ο Πρόεδρος συναντήθηκε με τους διοικητικούς συμβούλους, τον καθένα ξεχωριστά, για να συζητήσουν την ατομική τους απόδοση, έχοντας ζητήσει τη δική τους συνεισφορά στην αξιολόγηση, εκ των προτέρων. Σε κάθε περίπτωση, ο Πρόεδρος αξιολόγησε τους διοικητικούς συμβούλους ως πλήρως αποτελεσματικούς στο ρόλο τους στο Διοικητικό Συμβούλιο, των οποίων η συμβολή εξακολουθεί να είναι σημαντική για τη μακροπρόθεσμη βιώσιμη επιτυχία της Εταιρίας, ενώ συνεχίζουν να επιδεικνύουν ανεξάρτητο πνεύμα.

Η ατομική αξιολόγηση απόδοσης των εκτελεστικών διευθυντών αξιολογείται βάσει συγκεκριμένων Βασικών Δεικτών απόδοσης που ορίζονται από την ΕΔΕΔ, πραγματοποιείται ταυτόχρονα με τη διαδικασία αξιολόγησης όλου του εργατικού δυναμικού και περιλαμβάνει αυτοαξιολόγηση, επανεξέταση και συζήτηση από την ΕΔΕΔ, πριν από την τελική αξιολόγηση από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Οι κύριες συστάσεις που προκύπτουν από την ετήσια εσωτερική αξιολόγηση του συμβουλίου περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα. Οι κύριες συστάσεις που προκύπτουν από την ετήσια εσωτερική αξιολόγηση του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

- Υπάρχει η κοινή αντίληψη ότι απαιτείται πιο σχετική εκπαίδευση σε τρέχοντα ζητήματα και αναδυόμενους κινδύνους.
- Το Διοικητικό Συμβούλιο θα επωφεληθεί από ένα άλλο μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου με γνώσεις σε θέματα πληροφορικής, ψηφιακού μετασχηματισμού, κυβερνοασφάλειας ή το οποίο είναι εμπειρογνώμονας σε θέματα ΠΚΔ, κατά προτίμηση μια γυναίκα, προκειμένου να επιτύχει τον στόχο διαφοροποίησης των φύλων κατά 40%.
- Η εστίαση του Διοικητικού Συμβουλίου πρέπει να συνεχίσει να μετατοπίζεται προς μια πιο στρατηγική κατεύθυνση και σε λιγότερες καθημερινές ευθύνες διοίκησης.
- Ο Πρόεδρος θα πρέπει να αυξήσει την προβολή του στην Τράπεζα και στην Κυπριακή αγορά και θα πρέπει να διασφαλίσει μια πιο εστιασμένη εκπαίδευση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου σε θέματα που σχετίζονται με τους κινδύνους.
- Τα έγγραφα Εταιρικής Διακυβέρνησης, συμπεριλαμβανομένων των Όρων Εντολής των επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου και η Πολιτική Εταιρικής Διακυβέρνησης του Συγκροτήματος, θα πρέπει να εξορθολογιστούν περαιτέρω ώστε να αποφευχθούν πιθανές αλληλοεπικαλύψεις και επαναλήψεις.

Μια συγκεντρωτική έκθεση σχετικά με τα πορίσματα της πλήρους διαδικασίας αξιολόγησης παρουσιάστηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο. Το αποτέλεσμα της αξιολόγησης του Διοικητικού Συμβουλίου ήταν θετικό, και το Διοικητικό Συμβούλιο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι τα ευρήματα της έκθεσης Deloitte και τα ευρήματα της εσωτερικής αξιολόγησης του Διοικητικού Συμβουλίου είναι πολύ παρόμοια και οι δύο εκθέσεις εγείρουν ζητήματα που είναι ήδη γνωστά στο Διοικητικό Συμβούλιο και τυγχάνουν αντιμετώπισης, ήτοι η ενίσχυση του Διοικητικού Συμβουλίου με ένα μέλος με υπόβαθρο γνώσεων σε ψηφιακά θέματα / θέματα πληροφορικής και ΠΚΔ, κ.λπ. Κάθε μέλος αξιολογήθηκε ως αποτελεσματικό, με όλα τα μέλη να επιδεικνύουν αφοσίωση στους ρόλους τους. Η έκθεση εξετάστηκε από την ΕΔΕΔ και συζητήθηκε συλλογικά από το Διοικητικό Συμβούλιο. Οι συστάσεις είχαν σκοπό να βελτιώσουν τη διαδικασία του Διοικητικού Συμβουλίου, αν και δεν ήταν σημαντικές για την αποτελεσματικότητα του Διοικητικού Συμβουλίου. Λαμβάνοντας υπόψη την έκθεση αξιολόγησης, το Διοικητικό Συμβούλιο θεωρεί ότι η αποτελεσματική συμβολή καθενός από τα επιμέρους μέλη και του Διοικητικού Συμβουλίου συνολικά είναι και εξακολουθεί να είναι σημαντική για τη μακροπρόθεσμη βιώσιμη επιτυχία του Συγκροτήματος. Το Διοικητικό Συμβούλιο κατέληξε επίσης στο συμπέρασμα ότι όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου (i) έχουν τα κατάλληλα προσόντα, (ii) ευρεία σχετική εμπειρία, (iii) παραμένουν αποτελεσματικά και (iv) επιδεικνύουν συνεχή δέσμευση στον ρόλο τους.

1. Διοικητικό Συμβούλιο (συνέχεια)

1.3 Ισορροπία Διοικητικού Συμβουλίου και Ανεξαρτησία (συνέχεια)

1.3.2 Αξιολόγηση Απόδοσης του Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

1.3.2.2 Εσωτερική Ετήσια Αξιολόγηση του Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

Ο πρόεδρος κάθε κύριας επιτροπής του Διοικητικού Συμβουλίου προέδρευσε της διαδικασίας αυτό-αξιολόγησης αναφορικά με την απόδοση της επιτροπής μέσω συζήτησης με τα μέλη της. Η αποτελεσματικότητα της κάθε μιας εκ των τεσσάρων κύριων επιτροπών αξιολογήθηκε ως επαρκής. Όλοι οι μη εκτελεστικοί διοικητικοί σύμβουλοι παρείχαν ανατροφοδότηση σχετικά με την αντίληψη τους αναφορικά με τις εργασίες των επιτροπών και τα αποτελέσματα ήταν ικανοποιητικά.

Ο Ανώτερος Ανεξάρτητος Διοικητικός Σύμβουλος προέδρευσε της διαδικασίας αξιολόγησης της απόδοσης του Προέδρου που βασίστηκε σε συζήτηση κατά τη διάρκεια συνεδρίας των μη-εκτελεστικών μελών (χωρίς τον Πρόεδρο). Το Διοικητικό Συμβούλιο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ο κ. Αράπογλου είναι ένας πολύ αποτελεσματικός Πρόεδρος, που παρέχει ισχυρή ηγεσία στο Διοικητικό Συμβούλιο. Ο κ. Αράπογλου συνδυάζει εκτεταμένη και σχετική τραπεζική εμπειρία, περιεκτικό ηγετικό ύφος και είναι επιδεκτικός σε νέες ιδέες. Ασκεί αποτελεσματική διαχείριση χρόνου και παρουσιάζει νοοτροπία ανάπτυξης. Τομείς ενίσχυσης είναι η προβολή του στην Τράπεζα και στην Κυπριακή αγορά και η εξασφάλιση πιο εστιασμένης εκπαίδευσης των μελών σε θέματα που σχετίζονται με κινδύνους. Το Διοικητικό Συμβούλιο επιβεβαίωσε τη συνεχιζόμενη στήριξή του στον κ. Αράπογλου.

Οι διοικητικοί σύμβουλοι γνωρίζουν ότι σε περίπτωση που έχουν σημαντικές ανησυχίες σχετικά με τη συνολική διακυβέρνηση του Συγκροτήματος, αυτές θα πρέπει να αναφέρονται χωρίς καθυστέρηση στο Διοικητικό Συμβούλιο και εάν οι ανησυχίες τους δεν αντιμετωπιστούν ικανοποιητικά, οι διοικητικοί σύμβουλοι θα πρέπει να αναφέρουν τις ανησυχίες αυτές στην ΚΤΚ.

1.3.3 Αλληλεπίδραση με κύριες θυγατρικές

Υπάρχει στενή αλληλεπίδραση μεταξύ των κύριων θυγατρικών συμβουλίων και του Διοικητικού Συμβουλίου και των αντίστοιχων επιτροπών τους, περιλαμβανομένης της έγκρισης από το Διοικητικό Συμβούλιο κάθε διορισμού σε συμβούλια σημαντικών θυγατρικών. Οι πρόεδροι των επιτροπών ελέγχου και κινδύνου των θυγατρικών υποβάλλουν ετήσια έκθεση στις αντίστοιχες επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρίας και παρίστανται στις επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου ετησίως για να παρουσιάσουν την έκθεση τους. Οι πρόεδροι των Επιτροπών Ελέγχου και Κινδύνου καλούνται, αντιστοίχως, να συμμετέχουν περιστασιακά σε συνεδριάσεις της επιτροπής ελέγχου και της επιτροπής κινδύνου των διοικητικών συμβουλίων των θυγατρικών ως παρατηρητές. Περαιτέρω, ο Λειτουργός Συμμόρφωσης με την Εταιρική Διακυβέρνηση και άλλοι επικεφαλής των λειτουργιών ελέγχου καλούνται να παραστούν στις συνεδριάσεις αυτές ως παρατηρητές. Η ΕΔΕΔ αναθεωρεί και εγκρίνει ετησίως τις Κατευθυντήριες γραμμές Εταιρικής Διακυβέρνησης για τις θυγατρικές εταιρείες.

1.3.4 Δάνεια σε Διευθυντές και άλλες συναλλαγές

Λεπτομέρειες για τον δανεισμό και άλλες συναλλαγές των διοικητικών συμβούλων με το Συγκρότημα παρουσιάζονται στη Σημείωση 50 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων του Συγκροτήματος, για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

Επιβεβαιώνεται ότι οι πιστωτικές διευκολύνσεις προς τους διοικητικούς συμβούλους της Εταιρίας (και τα συνδεδεμένα τους πρόσωπα) ή προς διοικητικούς συμβούλους των θυγατρικών ή συνδεδεμένων εταιρειών, χορηγούνται σύμφωνα με τη συνήθη πρακτική της Εταιρίας, υπό κανονικές εμπορικές και εργασιακές συνθήκες και με διαφάνεια. Περαιτέρω, επιβεβαιώνεται ότι όλες οι σχετικές περιπτώσεις τραπεζικών διευκολύνσεων προς τους διοικητικούς συμβούλους της Εταιρίας και τους διοικητικούς συμβούλους θυγατρικών εταιρειών διαβιβάζονται προς έγκριση στο Διοικητικό Συμβούλιο μετά από σχετική πρόταση της ΕΔΚ. Το ενδιαφερόμενο μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου δεν είναι παρόν ούτε συμμετέχει στη διαδικασία.

Όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου βρίσκονταν σε συμμόρφωση με τις πρόνοιες του Κώδικα ΧΑΚ και της Οδηγίας Καταλληλότητας της ΚΤΚ κατά την 31 Δεκεμβρίου 2022.

2. Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει την ευθύνη για την επάρκεια και αποτελεσματικότητα του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, των διαδικασιών εταιρικής διακυβέρνησης και το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων του Συγκροτήματος. Αυτά έχουν σχεδιαστεί με στόχο τη διασφάλιση, μεταξύ άλλων, των εξής:

- Το πλαίσιο διακυβέρνησης είναι αποτελεσματικό, παρακολουθείται και αξιολογείται σε περιοδική βάση.
- Το πλαίσιο συμμόρφωσης είναι κατάλληλο.
- Η ακεραιότητα και οι μηχανισμοί εσωτερικού ελέγχου των λογιστικών και χρηματοοικονομικών συστημάτων, συμπεριλαμβανομένης της συμμόρφωσης με τις σχετικές νομικές και εποπτικές απαιτήσεις και τα πρότυπα, είναι επαρκείς.
- Το πλαίσιο ασφάλειας πληροφοριών για την προστασία εμπιστευτικών πληροφοριών είναι κατάλληλο.
- Η διαδικασία λήψης κατάλληλων μέτρων για την έγκαιρη αντιμετώπιση τυχόν ελλείψεων είναι αποτελεσματική.

Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου, οι διαδικασίες εταιρικής διακυβέρνησης και το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων έχουν σχεδιαστεί λαμβάνοντας υπόψη τη φύση, έκταση και πολυπλοκότητα των εργασιών του Συγκροτήματος, για να παρέχουν εύλογη αλλά όχι απόλυτη διαβεβαίωση έναντι ουσιωδών ανακρίβειών, λαθών, ζημιών, απατών ή παραβιάσεων νομοθεσιών και κανονισμών.

Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου, οι διαδικασίες εταιρικής διακυβέρνησης και το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων του Συγκροτήματος περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων:

- Διαφανή οργανωτική δομή με σαφή γραμμή αναφοράς προς την ανώτατη διεύθυνση και το Διοικητικό Συμβούλιο.
- Διοικητικές και εκτελεστικές επιτροπές με σαφείς ευθύνες.
- Το μοντέλο των τριών γραμμών άμυνας για την αποτελεσματική διαχείριση κινδύνων και κανονιστική συμμόρφωση στο Συγκρότημα.
- Επίσημο και διαφανές πλαίσιο πολιτικών και διαδικασιών καθώς και αυστηρή επιχειρησιακή παρακολούθηση.
- Μηνιαίες αναφορές από τις επιχειρηματικές δραστηριότητες για παρακολούθηση προόδου, αξιολόγηση των τάσεων και αντιμετώπιση διακυμάνσεων.
- Μηνιαίες συνεδριάσεις επιτροπών για επισκόπηση επιδόσεων.
- Κώδικα Ηθικής & Δεοντολογίας, ο οποίος καθορίζει τις αρχές καθώς και τι αναμένεται από όλους τους αξιωματούχους και υπαλλήλους.
- Κώδικα Συμπεριφοράς, ο οποίος καθορίζει τα πρότυπα που αναμένονται από όλους τους αξιωματούχους και υπαλλήλους.
- Πολιτική Ανώνυμης/Εμπιστευτικής Αναφοράς, που περιλαμβάνει διαδικασίες οι οποίες πρέπει να ακολουθούνται για την ανεξάρτητη διερεύνηση των ανησυχιών που εγείρει το προσωπικό.
- Πολιτική για την καταπολέμηση της δωροδοκίας σύμφωνα με τις ρυθμιστικές οδηγίες του Ηνωμένου Βασιλείου καθώς και με το πρότυπο ISO37001.
- Πολιτική Σύγκρουσης συμφερόντων.
- Τριμηνιαίες διαβεβαιώσεις όλων των Διευθύνσεων της Τράπεζας προς τον Διευθύνοντα Σύμβουλο σχετικά με την αποτελεσματικότητα του συστήματος εσωτερικού ελέγχου (πολιτικές, διαδικασίες και δραστηριότητες παρακολούθησης), και
- Ετήσιες διαβεβαιώσεις όλων των τμημάτων ελέγχου της Τράπεζας (συμμόρφωσης, διαχείρισης κινδύνου, ασφάλειας πληροφοριών) στον Διευθύνοντα Σύμβουλο σχετικά με την αποτελεσματικότητα του συστήματος εσωτερικού ελέγχου (πολιτικές, διαδικασίες και δραστηριότητες παρακολούθησης).

Το Διοικητικό Συμβούλιο επιβεβαιώνει, μέσω των Επιτροπών Ελέγχου και Διαχείρισης Κινδύνων, ότι έχει πραγματοποιήσει θεωρήσεις για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 για την αποτελεσματικότητα του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και συστημάτων πληροφορικής του Συγκροτήματος, καθώς επίσης και των διαδικασιών διασφάλισης της ορθότητας, πληρότητας και εγκυρότητας των πληροφοριών που παρέχονται στους επενδυτές. Οι θεωρήσεις κάλυψαν όλα τα συστήματα ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων των χρηματοοικονομικών και λειτουργικών μηχανισμών ελέγχου, μηχανισμών ελέγχου συμμόρφωσης, καθώς και των συστημάτων διαχείρισης κινδύνων.

Κατά τις θεωρήσεις τους, οι Επιτροπές Ελέγχου και Διαχείρισης Κινδύνων λαμβάνουν τακτικές αξιολογήσεις του επιχειρησιακού και λειτουργικού κινδύνου, τακτικές εκθέσεις από τον Διευθυντή Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου, τον Διευθυντή Διεύθυνσης Συμμόρφωσης, τον Διευθυντή Διεύθυνσης Ασφάλειας Πληροφοριών και τον Διευθυντή Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων, άλλες εσωτερικές αναφορές και εκθέσεις εξωτερικού ελέγχου, καθώς και κανονιστικές εκθέσεις.

2. Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου (συνέχεια)

Το Διοικητικό Συμβούλιο, λαμβάνει σε ετήσια βάση από τον Διευθύνοντα Σύμβουλο, επιβεβαίωση για την αποτελεσματικότητα του συστήματος εσωτερικού ελέγχου όσον αφορά τη συμμόρφωση, διαχείριση κινδύνων και ασφάλεια πληροφοριών. Επιπρόσθετα, το Διοικητικό Συμβούλιο, έχει λάβει επιβεβαίωση μέσω των Επιτροπών Ελέγχου και Διαχείρισης Κινδύνων, ότι η εκτελεστική διεύθυνση έχει προβεί ή θα προβεί στις δέουσες ενέργειες για την αντιμετώπιση όλων των σημαντικών αδυναμιών που εντοπίστηκαν μέσα από τη λειτουργία του πλαισίου εσωτερικού ελέγχου και των διαδικασιών εταιρικής διακυβέρνησης και διαχείρισης κινδύνων. Επίσης, το Διοικητικό Συμβούλιο μέσω των πιο πάνω επιτροπών, έχει λάβει επιβεβαίωση ότι η εκτελεστική διεύθυνση έχει προβεί ή θα προβεί στις δέουσες ενέργειες για συνεχή τροποποίηση και βελτίωση του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, των διαδικασιών εταιρικής διακυβέρνησης και του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων του Συγκροτήματος, όπως απαιτείται από το τρέχον πρόγραμμα μετασχηματισμό της Τράπεζας.

Σύμφωνα με τις εργασίες εσωτερικού ελέγχου που πραγματοποιήθηκαν κατά το 2022, παρέχεται εύλογη διαβεβαίωση, με έμφαση σε συγκεκριμένα θέματα, ότι το σύστημα εσωτερικού ελέγχου, οι διαδικασίες εταιρικής διακυβέρνησης και το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων έχουν σχεδιαστεί επαρκώς και λειτουργούν αποτελεσματικά για την αντιμετώπιση σημαντικών κινδύνων σύμφωνα με τη διάθεση ανάληψης κινδύνου που έχει θέσει το Διοικητικό Συμβούλιο. Έμφαση δίνεται στις περιοχές Ψηφιοποίησης, Πληροφοριακών Συστημάτων και Διακυβέρνησης Δεδομένων. Αυτές οι περιοχές χρήζουν την προσοχή της διεύθυνσης για περαιτέρω διαχείριση της τρέχουσας, καθώς και οποιασδήποτε μελλοντικής έκθεσης σε κίνδυνο που προέρχεται από το πρόγραμμα μετασχηματισμού.

Συνοψίζοντας, το Διοικητικό Συμβούλιο, μέσω των επιτροπών του, πραγματοποίησε θεώρηση της αποτελεσματικότητας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και των διαδικασιών εταιρικής διακυβέρνησης και διαχείρισης κινδύνων του Συγκροτήματος για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 και διαβεβαιώνει για την συνολική αποτελεσματικότητά τους είτε μέσω του αποτελεσματικού σχεδιασμού και λειτουργίας των ελέγχων και παρακολούθησε τις απαντήσεις και τις ενέργειες της διοίκησης στα ευρήματα και τις συστάσεις και οποιεσδήποτε ενέργειες μετριασμού που λήφθηκαν εις απάντηση. Το Διοικητικό Συμβούλιο διαβεβαιώνει επίσης ότι δεν έχει περιέλθει εις γνώση του οποιαδήποτε παράβαση των περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου Νόμων και Κανονισμών.

Η διαδικασία της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης του Συγκροτήματος ελέγχεται χρησιμοποιώντας καταγραμμένες λογιστικές πολιτικές και διαδικασίες, που στηρίζονται σε οδηγίες και καθοδήγηση στις απαιτήσεις αναφοράς, για τις οποίες ενημερώνονται όλες οι αναφέρουσες εταιρείες του Συγκροτήματος πριν την περίοδο αναφοράς. Η υποβολή των χρηματοοικονομικών πληροφοριών για κάθε αναφέρουσα Εταιρία υπόκειται σε υπογραφή από τον κάθε υπεύθυνο λειτουργό για την παροχή των πληροφοριών.

Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου διασφαλίζει επίσης ότι η ακεραιότητα των λογιστικών και χρηματοοικονομικών συστημάτων, περιλαμβανομένων των χρηματοοικονομικών και λειτουργικών ελέγχων και η συμμόρφωση με τις νομικές και εποπτικές απαιτήσεις και τα σχετικά πρότυπα, είναι επαρκής. Το Συγκρότημα έχει κατάλληλες διαδικασίες ετοιμασίας των οικονομικών του καταστάσεων μέσω των οποίων οι συναλλαγές και τα γεγονότα που παρουσιάζονται στα λογιστικά βιβλία μεταφέρονται στις οικονομικές καταστάσεις, τις σχετικές γνωστοποιήσεις και άλλες χρηματοοικονομικές εκθέσεις του Συγκροτήματος, που βασίζονται είτε στον αποτελεσματικό σχεδιασμό και τη λειτουργία των ελέγχων ή των αντισταθμιστικών ελέγχων και σε άλλους παράγοντες μετριασμού, όπου αυτοί ήταν ανεπαρκείς. Όπου περιστασιακά εντοπίζονται τομείς βελτίωσης, αυτοί εστιάζουν την προσοχή της διεύθυνσης προκειμένου να επιλυθούν και να ενισχυθούν οι διαδικασίες που εφαρμόζονται. Οι τομείς βελτίωσης ενδέχεται να περιλαμβάνουν ελλείψεις σχεδιασμού ή λειτουργίας που διαπιστώθηκαν, την τυποποίηση υφιστάμενων ελέγχων και την εισαγωγή νέων τεχνολογικών ελέγχων πληροφορικής, ως μέρος του συνεχούς ψηφιακού ταξιδιού της Εταιρίας.

Η Ετήσια Οικονομική Έκθεση και η Ενδιάμεση Οικονομική Έκθεση, πριν την υποβολή τους στο Διοικητικό Συμβούλιο εξετάζονται και εγκρίνονται από την Εκτελεστική Επιτροπή. Το Διοικητικό Συμβούλιο, μέσω της ΕΕ εξετάζει και εγκρίνει τις οικονομικές καταστάσεις, τις ανακοινώσεις αποτελεσμάτων και τις ετήσιες και ενδιάμεσες οικονομικές εκθέσεις και διασφαλίζει ότι τόσο η διεύθυνση όσο και το Διοικητικό Συμβούλιο έχουν επαρκή ευκαιρία να αμφισβητήσουν τις οικονομικές καταστάσεις του Συγκροτήματος και άλλες σημαντικές γνωστοποιήσεις πριν από τη δημοσίευσή τους.

2. Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου (συνέχεια)

Η Τράπεζα έχει αναπτύξει ένα Ολοκληρωμένο Πλαίσιο Αναγνώρισης Κινδύνων που προβλέπει τον εντοπισμό, την αξιολόγηση και τη διαχείριση των κύριων κινδύνων που αντιμετωπίζει το Συγκρότημα. Το Συγκρότημα εστιάζει στο μέλλον ώστε να διασφαλίσει ότι εντοπίζονται αναδυόμενοι κίνδυνοι με αυτό τον τρόπο. Μια ξεχωριστή ενότητα για τους αναδυόμενους κινδύνους περιλαμβάνεται στις περιοδικές αναφορές κινδύνων προς την ΕΚ. Ο Χάρτης Κύριων Κινδύνων ενημερώνεται και εγκρίνεται από την ΕΔΚ και το Διοικητικό Συμβούλιο μέσω της διαδικασίας ΕΔΑΕΚ. Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για τον προσδιορισμό της φύσης και της έκτασης των κύριων κινδύνων που το Συγκρότημα είναι πρόθυμο να αναλάβει για την επίτευξη των στρατηγικών στόχων του και για τη διατήρηση μιας αποτελεσματικής διαδικασίας διαχείρισης και εποπτείας κινδύνων σε ολόκληρο το Συγκρότημα.

Το Διοικητικό Συμβούλιο εγκρίνει τη Διάθεση Ανάληψης Κινδύνου Συγκροτήματος σε ετήσια βάση και λαμβάνει τακτικές ενημερώσεις για το περιβάλλον κινδύνου του Συγκροτήματος και την έκθεση του στους σημαντικούς τύπους κινδύνων μέσω της Μηνιαίας Αναφοράς Κινδύνων. Η ενοποιημένη έκθεση κινδύνου και ο πίνακας για τη διάθεση ανάληψης κινδύνου εξετάζονται τακτικά από την ΕΔΚ για να διασφαλιστεί ότι το προφίλ κινδύνου παραμένει εντός της διάθεσης ανάληψης κινδύνου του Συγκροτήματος και υπάρχουν ικανοποιητικές μετριαστικές ενέργειες. Οι κύριοι κίνδυνοι με τις ανάλογες μετριαστικές δράσεις παρουσιάζονται στην Έκθεση Γνωστοποίησης του Πυλώνα 3. Το Διοικητικό Συμβούλιο βεβαιώνει ότι διεξάγει μια αυστηρή αξιολόγηση των κύριων και αναδυόμενων κινδύνων, συμπεριλαμβανομένων των κινδύνων που ενδέχεται να απειλήσουν το επιχειρηματικό μοντέλο του Συγκροτήματος, τις μελλοντικές επιδόσεις, τη ρευστότητα κλπ.

Ο κίνδυνος επιχειρηματικής συνέχειας μετριάζεται για να διασφαλιστεί ότι η Τράπεζα διαθέτει πλάνα ανθεκτικότητας και συνέχειας. Διασφαλίζει επίσης ότι η Τράπεζα λειτουργεί σε συνεχή βάση και περιορίζει τις πιθανές απώλειες σε περίπτωση σοβαρής επιχειρηματικής διακοπής.

Τα συστήματα διαχείρισης κινδύνου και εσωτερικού ελέγχου του Συγκροτήματος επανεξετάζονται τακτικά από το Διοικητικό Συμβούλιο και συνάδουν με την Οδηγία για τη Διαχείριση Κινδύνων, τον Εσωτερικό Έλεγχο και τις Συναφείς Οικονομικές και Επιχειρηματικές Αναφορές που εκδίδονται από το Συμβούλιο Χρηματοοικονομικής Αναφοράς και συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις της Οδηγίας Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRD) V. Βρίσκονταν σε ισχύ κατά το υπό εξέταση έτος και μέχρι την ημερομηνία έγκρισης της ετήσιας έκθεσης.

Λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τη διαχείριση κινδύνων του Συγκροτήματος παρατίθενται στις Σημειώσεις 45 έως 48 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων και στην ενότητα Έκθεση Κινδύνων και Διαχείρισης Κεφαλαίων στην Ετήσια Οικονομική Έκθεση 2022.

2.1 Συνεχιζόμενη δραστηριότητα

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει προβεί σε εκτίμηση της ικανότητας του Συγκροτήματος να συνεχίσει ως δρώσα οικονομική μονάδα για περίοδο 12 μηνών από την ημερομηνία έγκρισης των Οικονομικών Καταστάσεων του 2022. Οι Σύμβουλοι πιστεύουν ότι το Διοικητικό Συμβούλιο λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα για τη διατήρηση της βιωσιμότητάς του και την ανάπτυξη των εργασιών του στο τρέχον οικονομικό περιβάλλον. Λεπτομέρειες πληροφοριών σχετικά με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα παρατίθενται στην ενότητα Συνεχιζόμενη δραστηριότητα της Έκθεσης Συμβούλων της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης 2022 στη σελίδα 38.

2.2 Κώδικας Συμπεριφοράς του Συγκροτήματος και Πολιτική Εμπιστευτικής / Ανώνυμης Αναφοράς

Το Συγκρότημα έχει καθορίσει τα πρότυπα που πρέπει να ακολουθούν όλοι οι εργαζόμενοι και διοικητικοί σύμβουλοι του Συγκροτήματος στον Κώδικα Συμπεριφοράς μαζί με οδηγίες για το πως πρέπει να εφαρμόζονται αυτά τα πρότυπα. Ο Κώδικας Συμπεριφοράς και ο νέος ειδικός Κώδικας Δεοντολογίας είναι αναρτημένοι στην ιστοσελίδα της Τράπεζας.

Το Συγκρότημα έχει επίσης Πολιτική Εμπιστευτικής / Ανώνυμης Αναφοράς σε ισχύ για όλους τους εργαζομένους, συμπεριλαμβανομένων των διοικητικών συμβούλων, η οποία είναι σύμφωνη με τη διεθνή πρακτική. Η πολιτική αυτή αναθεωρείται σε ετήσια βάση. Γενικές αρχές της πολιτικής είναι:

- Καλή τη πίστη ανησυχίες για ατασθαλίες ή αμέλεια μπορούν να εγερθούν με εμπιστευτικότητα, χωρίς το φόβο αντιποίνων, διακρίσεων, δυσμείας ή απόλυσης,
- Έχουν καθοριστεί διαδικασίες για την αναφορά οποιωνδήποτε ζητημάτων που προκαλούν ανησυχία. Οι ενδιαφερόμενοι είναι σε θέση να παρακάμψουν τα κύρια κανάλια για την καταγγελία δυσλειτουργιών, εάν αυτά αποδειχθούν ακατάλληλα, και να χρησιμοποιήσουν την ανώνυμη γραμμή αναφοράς,
- Οι αναφορές τυγχάνουν διαχείρισης κατά τρόπο έγκαιρο συνεπή και επαγγελματικό,
- Ο διορισμός του προέδρου της Επιτροπής Ελέγχου, ο οποίος είναι ανεξάρτητος μη-εκτελεστικός διοικητικός σύμβουλος ως Whistleblowing Champion με συγκεκριμένες αρμοδιότητες.

2. Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου (συνέχεια)

2.2 Κώδικας Συμπεριφοράς του Συγκροτήματος και Πολιτική Εμπιστευτικής / Ανώνυμης Αναφοράς (συνέχεια)

Το Διοικητικό Συμβούλιο και ο Διευθύνων Σύμβουλος επιδεικνύουν δέσμευση στην υπό αναφορά πολιτική, η οποία ενθαρρύνει το προσωπικό να εγείρει ανησυχίες. Τακτικά μηνύματα από τον Διευθύνοντα Σύμβουλο για την έγερση ανησυχιών και εκπαιδευτικά σεμινάρια δύο φορές το έτος, απευθύνονται σε όλο το προσωπικό και το Διοικητικό Συμβούλιο για περαιτέρω ευαισθητοποίηση.

3. Άλλα θέματα

Ο πιο κάτω πίνακας δείχνει τη συμμετοχή των διοικητικών συμβούλων στις συνεδριάσεις της BOC PCL κατά τη διάρκεια του 2022. Οι Διοικητικοί Σύμβουλοι που συμπληρώνουν τρία χρόνια από την προηγούμενη εκλογή τους συνταξιοδοτούνται κάθε χρόνο και προσφέρονται για επανεκλογή.

Διοικητικό Συμβούλιο της BOC PCL από 1/1/2022-31/12/2022

Όνομα Συμβούλου	Διοικητικό Συμβούλιο	ΕΕ	ΕΑΔΑ	ΕΔΕΔ	ΕΔΚ	Κοινή ΕΕ & ΕΔΚ	ΕΤ	ΕΔ	ΚΟΙΝΗ ΕΑΔΑ & ΕΔΕΔ	ΚΟΙΝΗ ΕΔΚ & ΕΤ
Ευστράτιος -Γεώργιος Αράπογλου (Πρόεδρος)	23/23			12/12					8/8	4/4
Lyn Grobler (Αντιπρόεδρος)	23/23		8/9	11/12			8/8		7/8	4/4
Arne Berggren	8/9		4/4		9/10	2/3		2/2	2/2	2/2
Maksim Goldman ^[1]	20/23	16/18		9/12		5/6	7/8		6/8	4/4
Πόλα Χατζησωτηρίου	23/23	18/18			22/22	6/6	8/8			4/4
Michael Heger ^[2]	9/9	10/10	4/4			3/3		2/2	2/2	
Κωνσταντίνος Ιορδάνου	22/23		5/5 ^[3]		5/5 ^[4]	2/2	5/6 ^[5]		6/6	¾
Ελίζα Λειβαδιώτου	23/23									
Πανίκος Νικολάου	23/23									
Μαρία Φιλίππου	21/23		9/9	11/12				2/2	8/8	
Νικόλαος Σοφιανός	23/23	18/18			22/22	6/6				4/4
Ιωάννης Ζωγραφάκης	23/23	15/15			17/22	4/4	8/8	2/2		
Σύνολο συνεδριάσεων	23	18	9	12	22	6	8	2	8	

3.1 Γραμματέας της Εταιρίας

Το Διοικητικό Συμβούλιο διόρισε την κα Κάτια Σάντη ως τη Γραμματέα της Εταιρίας.

3.2 Διευθυντής Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελεγκτή

Το Διοικητικό Συμβούλιο διόρισε τον κ. Γιώργο Ζορνά ως το Διευθυντή Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου.

3.3 Λειτουργός Συμμόρφωσης με την Εταιρική Διακυβέρνηση

Το Διοικητικό Συμβούλιο διόρισε τον κ. Μάριο Σκανδάλη ως το Λειτουργό Συμμόρφωσης με την Εταιρική Διακυβέρνηση.

^[1] Ο Maksim Goldman παραιτήθηκε στις 27/05/2022

^[2] Ο Michael Heger παραιτήθηκε στις 27/05/2022

^[3] Ο Κωνσταντίνος Ιορδάνου έγινε μέλος της ΕΑΔΑ τον Ιούνιο του 2022

^[4] Ο Κωνσταντίνος Ιορδάνου έγινε μέλος της ΕΚ τον Νοέμβριο του 2022

^[5] Ο Κωνσταντίνος Ιορδάνου έπαυσε να είναι μέλος της ΕΤ τον Νοέμβριο του 2022

^[3] Ο Κωνσταντίνος Ιορδάνου έγινε μέλος της ΕΑΔΑ τον Ιούνιο του 2022

^[4] Ο Κωνσταντίνος Ιορδάνου έγινε μέλος της ΕΚ τον Νοέμβριο του 2022

^[5] Ο Κωνσταντίνος Ιορδάνου έπαυσε να είναι μέλος της ΕΤ τον Νοέμβριο του 2022

4. Μέλη Διοικητικού Συμβουλίου

4.1 Μη-Εκτελεστικοί Διοικητικοί Σύμβουλοι

Ευστράτιος-Γεώργιος Αράπογλου

Ο κ. Αράπογλου είχε παλαιότερη καριέρα στις Διεθνείς Αγορές Κεφαλαιαγοράς και στην Εταιρική & Επενδυτική Τραπεζική με έδρα το Λονδίνο και αργότερα στη διαχείριση, αναδιάρθρωση και παροχή συμβουλών σε εισηγμένα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις, κυρίως στη Νοτιοανατολική Ευρώπη και στη Μέση Ανατολή.

Οι πιο πρόσφατες εκτελεστικές θέσεις περιλαμβάνουν: Διευθύνων Σύμβουλος και Παγκόσμιος Επικεφαλής στον Τραπεζικό Τομέα και στις Κινητές Αξίες για τη Citigroup. Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος. Διευθύνων Σύμβουλος Εμπορικής Τραπεζικής της EFG-Hermes Holding SAE.

Επί του παρόντος κατέχει τις ακόλουθες μη εκτελεστικές θέσεις: (i) Πρόεδρος του Συγκροτήματος της Τράπεζας Κύπρου, εισηγμένο στο Χρηματιστήριο του Λονδίνου, (ii) Πρόεδρος της Tsakos Energy Navigation (TEN) Ltd, εισηγμένη στο Χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης, και (iii) μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της EFG-Hermes Holding SAE, εισηγμένης στο Χρηματιστήριο του Καΐρου και στο Χρηματιστήριο του Λονδίνου.

Ο κος Αράπογλου κατέχει πτυχίο MSc Finance and Management από το Πανεπιστήμιο Brunel του Λονδίνου, BSc Naval Architecture and Ocean Engineering από το Πανεπιστήμιο της Γλασκώβης και BA Mathematics and Physics από το Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Έχει εκτενή πείρα στις διεθνείς αγορές κεφαλαίων και στην επιχειρηματική, εμπορική και επενδυτική τραπεζική στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, το Ηνωμένο Βασίλειο, τη Μέση Ανατολή και την Αφρική.

Θητεία

Διορίστηκε στο ΔΣ της BOC PCL και στο ΔΣ της Εταιρίας τον Ιούνιο 2019

Εξωτερικός Διορισμός

Πρόεδρος του ΔΣ της Tsakos Energy Navigation (Μη Εκτελεστική Θέση)
EFG Hermes Holding SAE (Μη Εκτελεστική Θέση)

Ανεξάρτητος

Ναι, σε συνεχιζόμενη βάση
(Ο κος Αράπογλου διαθέτει τον απαραίτητο χρόνο για τις δραστηριότητες του Συγκροτήματος, ο οποίος δεν υπερβαίνει τις 55 ημέρες ετησίως.
Δεν λαμβάνει αμοιβή από το Συγκρότημα εκτός από αυτήν του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου και του προέδρου της ΕΔΕΔ).

Μέλος Επιτροπής

Πρόεδρος Επιτροπής Διορισμών και Εταιρικής Διακυβέρνησης

Lyn Grobler (Αντιπρόεδρος)

Η κα. Grobler είναι έμπειρο στέλεχος με δυνατό ιστορικό επιδόσεων σε θέσεις τεχνολογίας και πληροφορικής. Διορίστηκε Διευθύνων Σύμβουλος Πληροφορικής στην Howden Group Holdings (πρώην Hyperion Insurance Group) το 2016. Προτού αναλάβει αυτή τη θέση, ήταν Αντιπρόεδρος και Διευθύντρια Πληροφορικής στο Εταιρικό Τμήμα της BP, όπου ηγήθηκε του μετασχηματισμού τόσο του οργανισμού όσο και του ψηφιακού τοπίου, μέσα από την εισαγωγή συνεχούς αλλαγής στη διαδικασία, την χωρητικότητα και την τεχνολογία, καθώς κατείχε διάφορους ρόλους στον κλάδο της Πληροφορικής και στο παγκόσμιο εμπόριο για πάνω από 16 χρόνια. Προτού εργαστεί στη BP, η κα Grobler διαχειριζόταν παγκόσμια τεχνολογικά έργα και στρατηγικές μεγάλης κλίμακας στο πλαίσιο της τραπεζικής και του εμπορίου, με έδρα το Λονδίνο και τη Νότιο Αφρική.

Κατέχει Ανώτερο Εθνικό Δίπλωμα στα Συστήματα Υπολογιστών (Computer Systems) από το Durban University στη Νότιο Αφρική και Εθνικό Δίπλωμα στη Ηλεκτρονική Επεξεργασία Δεδομένων από το Cape Peninsula University της Νοτίου Αφρικής.

Η κα Grobler διαθέτει σημαντική εμπειρία στον τομέα της πληροφορικής και του ψηφιακού μετασχηματισμού καθώς και εμπειρία εποπτείας λόγω της συμμετοχής της σε αριθμό διοικητικών συμβουλίων.

4. Μέλη Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

4.1 Μη-Εκτελεστικοί Διοικητικοί Σύμβουλοι (συνέχεια)

Θητεία

Διορίστηκε στο ΔΣ της BOC PCL και στο ΔΣ της Εταιρίας το Φεβρουάριο 2017

Εξωτερικός Διορισμός

Howden Group Services Ltd (Μη Εκτελεστική Θέση)
Hx Group Ltd (Μη Εκτελεστική Θέση)
Titan Cement International SA (Μη Εκτελεστική Θέση)
Howden Group Holdings (Εκτελεστική Θέση)

Ανεξάρτητη

Ναι

Μέλος Επιτροπής

Πρόεδρος της Επιτροπής Τεχνολογίας
Μέλος της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών
Μέλος της Επιτροπής Διορισμών και Εταιρικής Διακυβέρνησης
Μέλος της Συμβουλευτικής Επιτροπής για τις Ασφαλιστικές εργασίες

Arne Berggren

Ο κος Berggren συμμετείχε σε αναδιρθρώσεις μεγάλων οργανισμών και τραπεζών τόσο στον ιδιωτικό τομέα όσο και σε διεθνείς οργανισμούς, από τις αρχές του 1990 με αφητηρία την Nordea, κατά την περίοδο της οικονομικής κρίσης στην Σουηδία. Ακολούθησε η διαχείριση τραπεζικών κρίσεων και η ανάληψη αναδιρθρώσεων τραπεζών σε χώρες της Λατινικής Αμερικής, της Ανατολικής Ευρώπης και της Ασίας και πιο πρόσφατα κατά τη διάρκεια της παρούσας οικονομικής κρίσης στις χώρες τις Βαλτικής, την Ισπανία και την Σλοβενία. Ηγήθηκε της οικονομικής αναδιρθρώσεως και ανάκαμψης στην Carnegie Investment Bank AB και τη Swedbank AB, καθώς επίσης και ως Διευθύνων Σύμβουλος της Swedcarrier AB όπου ηγήθηκε της αναδιρθρώσεως τμημάτων του Swedish Rail.

Ο κος Berggren έχει υπηρετήσει σε πολλά διοικητικά συμβούλια τόσο στο χρηματοοικονομικό τομέα όσο και σε μεγάλους οργανισμούς του ιδιωτικού τομέα, καθώς και στα Διοικητικά Συμβούλια της LBT Varlik Yonetim AS και DUTB Ltd.

Είναι απόφοιτος του Πανεπιστημίου της Uppsala στην Σουηδία και συνέχισε τις σπουδές του στα Πανεπιστήμια του Άμστερνταμ, Γενεύης και Νέας Υόρκης για μεταπτυχιακές σπουδές.

Ο κος Berggren έχει σημαντική εμπειρία σε εταιρικές και τραπεζικές αναδιρθρώσεις, στη διαχείριση τραπεζικών κρίσεων και διαχείριση κινδύνων και έχει μεγάλη εποπτική εμπειρία λόγω της συμμετοχής του σε αριθμό διοικητικών συμβουλίων.

Θητεία

Διορίστηκε στο ΔΣ της BOC PCL τον Νοέμβριο 2014 και στο ΔΣ τον Οκτώβριο του 2016

Εξωτερικός Διορισμός

Πρόεδρος του ΔΣ της TBC Bank Group PLC
Hoting Innovations AB

Ανεξάρτητος

Ναι

Μέλος Επιτροπής

Μέλος της Επιτροπής Ελέγχου
Μέλος της Επιτροπής Διορισμών και Εταιρικής Διακυβέρνησης
Μέλος της Επιτροπής Τεχνολογίας

Πόλα Χατζησωτηρίου (Πρόεδρος της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων)

Η κα Χατζησωτηρίου ξεκίνησε την καριέρα της ως λογιστής στη Howard, Wade & Jacob και μετέπειτα στην PricewaterhouseCoopers. Μετά από υπηρεσία οκτώ ετών στο Συγκρότημα Εταιρειών Λάτση ως Αναπληρώτρια Γενική Διευθύντρια Εσωτερικού Ελέγχου, ακολούθησε καριέρα στον τραπεζικό τομέα, για την περίοδο 1990-2015, πρώτα ως Οικονομική Διευθύντρια Συγκροτήματος στην Τράπεζα Eurobank Ergasias A.E και στη συνέχεια ως Αναπληρώτρια Διευθύνων Σύμβουλος και Οικονομική Διευθύντρια Συγκροτήματος στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος. Σήμερα, η κα Χατζησωτηρίου εκτελεί καθήκοντα συμβούλου του Ομίλου EFG International Group στην Ελβετία and στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Η κα Χατζησωτηρίου είναι Chartered Accountant και μέλος του Institute of Chartered Accountants of England and Wales (ICAEW).

Η κα Χατζησωτηρίου διαθέτει εκτεταμένη εμπειρία σε χρηματοοικονομικούς οργανισμούς καθώς και εμπειρία εποπτείας μέσα από συμμετοχή σε αριθμό διοικητικών συμβουλίων.

4. Μέλη Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

4.1 Μη-Εκτελεστικοί Διοικητικοί Σύμβουλοι (συνέχεια)

Θητεία

Διορίστηκε στο ΔΣ της BOC PCL και στο ΔΣ της Εταιρίας τον Αύγουστο 2018

Εξωτερικός Διορισμός

Ανεξάρτητος μη εκτελεστική διευθυντής της Credit Suisse Bank (Europe) SA

Ανεξάρτητη

Ναι

Μέλος Επιτροπής

Πρόεδρος της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνου
Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου
Μέλος της Επιτροπής Τεχνολογίας

Μ.Ε. Hemerijck (Προτάθηκε για διορισμό ως ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου με την επιφύλαξη της έγκρισης της ΕΚΤ)

Η κα. Hemerijck έχει 30 χρόνια εργασιακής εμπειρίας σε διάφορους ανώτερους/εκτελεστικούς ρόλους στη Διαχείριση Κινδύνων/Χρηματοοικονομική Διαχείριση στον Τραπεζικό και Ασφαλιστικό τομέα, καθώς και στην Κεντρική Τράπεζα της Ολλανδίας. Κατά τη διάρκεια των τελευταίων 10 ετών εκπλήρωσε τους ρόλους του Ανώτερου Λειτουργού Κινδύνων (CRO) και μέλους του Εκτελεστικού Συμβουλίου των Ομίλων NN και ING. Από τον Δεκέμβριο του 2021, διορίστηκε ως μη εκτελεστικό μέλος του διοικητικού συμβουλίου της πορτογαλικής τράπεζας Caixa Geral de Depósitos στη Λισαβόνα. Οι βασικές της αρμοδιότητες σχετίζονται με τους κινδύνους και τα χρηματοοικονομικά θέματα, την εταιρική διακυβέρνηση και στρατηγική, τη διαχείριση ισολογισμού και κεφαλαίου και την υποβολή αναφορών και γνωστοποιήσεων σχετικά με τους κινδύνους και τα χρηματοοικονομικά θέματα.

Πριν από την ένταξή της στον Όμιλο ING, εργάστηκε για την Κεντρική Τράπεζα της Ολλανδίας έχοντας αναλάβει διάφορους ρόλους σε σχέση με την Οικονομική Έρευνα, τη Νομισματική Πολιτική, τη Διαχείριση Περιουσιακών Στοιχείων και την Εποπτεία Διεθνών Ομίλων Ετερογενών δραστηριοτήτων. Διαθέτει εκτενή εμπειρία στον κλάδο των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, εμπειρία ως (Μη) Εκτελεστικό μέλος και στον τομέα της Εποπτείας, της τεχνογνωσίας σε χρηματοοικονομικά θέματα και θέματα κινδύνων, στη διαχείριση περιουσιακών στοιχείων, ισολογισμού και κεφαλαίου.

Η κα. Hemerijck κατέχει μεταπτυχιακό δίπλωμα στα Οικονομικά από το Πανεπιστήμιο Tilburg. Διαθέτει επίσης πιστοποιητικό από το Advanced International Corporate Finance Program από το INSEAD για CFO και άλλα ανώτερα στελέχη.

Είναι έμπειρο στέλεχος στη διαχείριση κινδύνων και έχει εμπειρία επίβλεψης από μια σειρά εξωτερικών διευθυντικών θέσεων.

Θητεία

Διορίστηκε στο ΔΣ της BOC PCL και στο ΔΣ της Εταιρίας με την επιφύλαξη της έγκρισης της ΕΚΤ

Εξωτερικός Διορισμός

Caixa Geral de Depositos SA

Ανεξάρτητος

Ναι

Μέλος Επιτροπής

Δεν εφαρμόζεται

4. Μέλη Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

4.1 Μη-Εκτελεστικοί Διοικητικοί Σύμβουλοι (συνέχεια)

Κωνσταντίνος Ιορδάνου (Ανώτερος Ανεξάρτητος Σύμβουλος)

Ο κος Ιορδάνου ήταν Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος (CEO) της Arch Capital Group Limited, ("Arch"), από τον Αύγουστο του 2003 και Διοικητικός Σύμβουλος από τον Ιανουάριο του 2002 (αποσύρθηκε τον Σεπτέμβριο του 2019). Πριν ενταχθεί στην Arch ως ένας από τους ιδρυτές της το 2002, ο κ. Ιορδάνου υπηρέτησε σε διάφορες θέσεις στη Zurich Financial Services ("Zurich") και τις θυγατρικές της, συμπεριλαμβανομένου ως Ανώτερος Εκτελεστικός Αντιπρόεδρος των δραστηριοτήτων του ομίλου και επιχειρηματικής ανάπτυξης της Zurich Financial Services, ως Πρόεδρος της Zurich-American Specialties Division, ως Διευθυντής Διεύθυνσης Λειτουργικών Εργασιών και Διευθύνων Σύμβουλος της Zurich American καθώς και Διευθύνων Σύμβουλος της Zurich North America. Πριν ενταχθεί στη Zurich τον Μάρτιο του 1992, διετέλεσε Πρόεδρος του τμήματος εμπορικών ατυχημάτων της Berkshire Hathaway Group και Ανώτερος Αντιπρόεδρος της American Home Insurance Company, μέλος του American International Group.

Ο κος Ιορδάνου είναι κάτοχος πτυχίου Μηχανικής Αεροδιαστημικής από το Πανεπιστήμιο της Νέας Υόρκης.

Ο κος Ιορδάνου έχει σημαντική εμπειρία στον κλάδο των ασφαλίσεων καθώς και εμπειρία εποπτείας μέσα από συμμετοχή σε αριθμό διοικητικών συμβουλίων.

Θητεία

Διορίστηκε στο ΔΣ της BOC PCL
και στο ΔΣ της Εταιρίας τον Νοέμβριο 2021

Εξωτερικός Διορισμός

Verisk Analytics Inc. (Μη Εκτελεστικός Διευθυντής)
Vantage Holdings Ltd (Μη Εκτελεστικός Διευθυντής)

Ανεξάρτητος

Ναι

Μέλος Επιτροπής

Μέλος της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνου
Μέλος
Μέλος της Συμβουλευτικής Επιτροπής για τις ασφαλιστικές
εργασίες

Μαρία Φιλίππου (Πρόεδρος της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών)

Η κα Φιλίππου ξεκίνησε την καριέρα της ως Σύμβουλος Ανθρώπινου Δυναμικού στην KPMG στην Ελλάδα και συνέχισε ως HR Generalist στο Δημοσιογραφικό Οργανισμό Λαμπράκη. Μετά από 3 χρόνια υπηρεσίας στην Τράπεζα Eurobank Ergasias A.E ως Διευθύντρια Αμοιβών και Ωφελημάτων, μετακινήθηκε το 2006 στην Coca Cola Company Group όπου υπηρέτησε ως Επιχειρηματική & Στρατηγική Συνεργάτης Ανθρώπινου Δυναμικού για πολλαπλές περιοχές, ως Global Talent & Development Director και Διευθυντής Ανθρώπινου Δυναμικού για την Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη, θέση που κατείχε μέχρι πρόσφατα προτού μετακινηθεί στην Egon Zehnder.

Η κα Φιλίππου είναι κάτοχος πτυχίου Διοίκησης Επιχειρήσεων από το Nottingham Trent University και μεταπτυχιακού διπλώματος στη Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού από το Brunel University.

Η κα Φιλίππου είναι έμπειρη επαγγελματίας σε θέματα ανθρώπινου δυναμικού και φέρει πολύτιμες δεξιότητες στο Διοικητικό Συμβούλιο στη Διαχείριση Ανθρώπινου Δυναμικού.

Θητεία

Διορίστηκε στο ΔΣ της BOC PCL
και στο ΔΣ της Εταιρίας τον Ιούλιο 2018

Εξωτερικός Διορισμός

Όχι

Ανεξάρτητη

Ναι

Μέλος Επιτροπής

Πρόεδρος της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών
Μέλος της Επιτροπής Διορισμών και Εταιρικής Διακυβέρνησης
Μέλος της Επιτροπής Δεοντολογίας

4. Μέλη Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

4.1 Μη-Εκτελεστικοί Διοικητικοί Σύμβουλοι (συνέχεια)

Νικόλαος Σοφιανός (Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου)

Ο κος Σοφιανός είναι Chartered Accountant μέλος του Institute of Chartered Accountants of England and Wales (ICAEW) και μέλος του Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών της Ελλάδας (ΣΟΕΛ). Ήταν ένας από τους ιδρυτικούς συνεταίρους της Deloitte Ελλάδος και ο αντιπρόσωπος του οίκου ενώπιον των ρυθμιστικών, εποπτικών και δημοσιονομικών αρχών της Ελλάδας. Αφυπηρέτησε το 2016 με 40 χρόνια ελεγκτικής και ευρύτερης επαγγελματικής εμπειρίας στον συντονισμό των λογιστικών, ελεγκτικών, φορολογικών και συμβουλευτικών υπηρεσιών που παρέχονται σε ένα ευρύ φάσμα εταιρειών που καλύπτουν σχεδόν όλους τους κλάδους της βιομηχανίας, και ειδικότερα τον κλάδο των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών.

Αποφοίτησε από το University of Manchester του Ηνωμένου Βασιλείου, με πτυχίο Chemical Engineering με ειδίκευση σε Mathematical Modelling και Computer Simulation.

Ο κος Σοφιανός έχει εκτενή εμπειρία στο συντονισμό λογιστικών, ελεγκτικών, φορολογικών και συμβουλευτικών παρεχόμενων υπηρεσιών προς ένα ευρύ φάσμα εταιρειών σε όλους τους τομείς της οικονομίας και ειδικά του χρηματοπιστωτικού τομέα.

Θητεία

Διορίστηκε στο ΔΣ της BOC PCL και
και στο ΔΣ της Εταιρίας τον Φεβρουάριο 2021

Εξωτερικός Διορισμός

DoValue Greece SA (Μη Εκτελεστική Θέση)
Aegean Airlines (Μη Εκτελεστική Θέση)
Arcela Investments Ltd Limited (Εκτελεστική Θέση)

Ανεξάρτητος

Ναι

Μέλος Επιτροπής

Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου
Μέλος της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνου

Ιωάννης Ζωγραφάκης (Πρόεδρος της Επιτροπής Δεοντολογίας)

Ο κος Ζωγραφάκης ξεκίνησε την καριέρα του το 1990 στη Citibank στην Ελλάδα ως management associate για την περιοχή Ευρώπης, Μέσης Ανατολής και Αφρικής. Διετέλεσε deputy treasurer και treasurer για την Citibank Consumer Bank στην Ελλάδα και το 1996 πήγε στις Ηνωμένες Πολιτείες σαν Director of Finance της Citibank. Το 1997 έγινε Οικονομικός Διευθυντής της Citibank Consumer Finance στις Ηνωμένες Πολιτείες και μετά υπήρξε ο διευθυντής οικονομικών και εν ενεργεία γενικός οικονομικός διευθυντής για το Consumer Assets Division. Από το 1998 μέχρι το 2004 εργάστηκε στο Student Loan Corporation, μια Εταιρία εισηγμένη στο χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης και θυγατρική της Citigroup.

Διετέλεσε Γενικός Οικονομικός Διευθυντής (CFO), Γενικός Διευθυντής Λειτουργιών (COO) και το 2001 έγινε ο Εκτελεστικός Διευθυντής (CEO) της Εταιρίας. Το 2005 επέστρεψε στην Ευρώπη ως Επικεφαλής Καταναλωτικής και Στεγαστικής Πίστης για την περιοχή της Ευρώπης, Μέσης Ανατολής και Αφρικής της Citibank, καθώς και Επικεφαλής της Λιανικής Τραπεζικής Ηνωμένου Βασιλείου. Αποφασίζοντας να μετακομίσει πιο κοντά, το 2006 ανέλαβε τη θέση του Γενικού Διευθυντή Λιανικής Τραπεζικής στη Citibank Ελλάδα όπου παρέμεινε μέχρι το 2011, πριν επιστρέψει στην Κύπρο όπου ασχολείται με την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

Διετέλεσε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Student Loan Corporation στις Ηνωμένες Πολιτείες, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου και Γραμματέας της Επιτροπής Ελέγχου της Τειρεσίας ΑΕ στην Ελλάδα, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου και μέλος της Επιτροπής Ελέγχου του Diners Club της Ελλάδας, Αντιπρόεδρος του Citi Insurance Brokerage Board στην Ελλάδα και Πρόεδρος της Investments and Insurance Supervisory Committee της Citibank Ελλάδος. Επίσης, έχει διατελέσει μη εκτελεστικός διευθυντής του Ομίλου της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος κατά την περίοδο 2018-2019.

4. Μέλη Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

4.1 Μη-Εκτελεστικοί Διοικητικοί Σύμβουλοι (συνέχεια)

Ιωάννης Ζωγραφάκης (Πρόεδρος της Επιτροπής Δεοντολογίας) (συνέχεια)

Ο κος Ζωγραφάκης σπούδασε πολιτικός μηχανικός (BSc) στο Imperial College Λονδίνου και έκανε μεταπτυχιακές σπουδές στη Διεύθυνση Επιχειρήσεων (MBA) στο Carnegie Mellon University στις Ηνωμένες Πολιτείες.

Ο κ. Ζωγραφάκης είναι ανώτερο στέλεχος με ευρεία και ποικίλη διεθνή εμπειρία στον τραπεζικό κλάδο. Οι θέσεις γραμμής/επιχειρήσεων και οι τμηματικές/εταιρικές του αρμοδιότητες του έχουν προσφέρει εκτεταμένη εμπειρία στην εταιρική διακυβέρνηση, αναδιάρθρωση επιχειρήσεων, διαχείριση κρίσεων, διαχωρισμό επιχειρήσεων, επιχειρηματική στρατηγική, χρηματοοικονομικά, διαχείριση προϊόντων και τμημάτων, διαχείριση λειτουργιών και τεχνολογίας, και την αντιμετώπιση διαφόρων ρυθμιστικών φορέων και οργανισμών που σχετίζονται με τον κλάδο.

Θητεία

Διορίστηκε στο ΔΣ BOC PCL
τον Σεπτέμβριο 2013 και στο
ΔΣ της Εταιρίας τον Οκτώβριο 2016

Εξωτερικός Διορισμός

Eternity Capital Management Ltd (Μη Εκτελεστική Θέση)
Attica Bank (Μη Εκτελεστική Θέση)

Ανεξάρτητος

Ναι

Μέλος Επιτροπής

Πρόεδρος της Επιτροπής Δεοντολογίας
Μέλος της Επιτροπής Τεχνολογίας

Πανίκος Νικολάου

Ο κ. Νικολάου είναι ο Διευθύνων Σύμβουλος και εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας από την 1 Σεπτεμβρίου 2019.

Εντάχθηκε στην Τράπεζα τον Ιανουάριο του 2001 και άρχισε την καριέρα του υπηρετώντας σε καίρια πόστα, κυρίως του Τομέα Μεγάλων Επιχειρήσεων και της Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων. Διετέλεσε Διευθυντής στη Διεύθυνση Αναδιάρθρωσης και Ανάκτησης Χρεών από τον Απρίλη 2014 μέχρι τον Ιούνιο 2016. Από τον Ιούνιο του 2016 μέχρι τον Αύγουστο του 2019 διετέλεσε Διευθυντής Διεύθυνσης Μεγάλων Επιχειρήσεων περίοδο κατά την οποία είχε την εποπτεία των Κέντρων Μεγάλων Επιχειρήσεων.

Είναι κάτοχος πτυχίου (5ετούς φοίτησης) Μηχανολόγου Μηχανικού του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου Αθηνών και μεταπτυχιακού διπλώματος MSc in Mechanical & Industrial Engineering από το Πανεπιστήμιο του Illinois στο Urbana-Champaign των ΗΠΑ. Είναι επίσης κάτοχος πτυχίου BSc Financial Services από το Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων του Ινστιτούτου Επιστήμης και Τεχνολογίας του Πανεπιστημίου του Μάντσεστερ (UMIST) του Ηνωμένου Βασιλείου.

Θητεία

Διορίστηκε στο ΔΣ BOC PCL
και στο ΔΣ της Εταιρίας τον Σεπτέμβριο 2019

Εξωτερικός Διορισμός

Αντιπρόεδρος του Συνδέσμου Τραπεζών Κύπρου
Πρόεδρος του Συνδέσμου Τραπεζικών Υπαλλήλων Κύπρου

Ανεξάρτητος

Όχι

Μέλος Επιτροπής

Όχι

Ελίζα Λειβαδιώτου

Η κα Λειβαδιώτου είναι η Εκτελεστική Διευθύντρια της Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης & Δραστηριοτήτων Απομόχλευσης από τον Ιανουάριο του 2022 και από τις 6 Οκτωβρίου 2021 είναι Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας Κύπρου. Είναι υπεύθυνη στους τομείς Οικονομικής Διεύθυνσης, Διαχείρισης Συναλλάγματος και Διαθεσίμων, Στρατηγικής και Corporate Finance, Εποπτικών Υποθέσεων, Σχέσεων με Επενδυτές, ESG, Διαχείρισης Ακινήτων, Αναδιάρθρωσης & Ανάκτησης Χρεών, Εποπτικών Υποθέσεων, Διαχείρισης Προσφορών και Οικονομικών Ερευνών. Ξεκίνησε την καριέρα της το 1995 στην ελεγκτική εταιρεία Arthur Andersen στο Cambridge του Ηνωμένου Βασιλείου, όπου απέκτησε πτυχίο ως Ορκωτή Λογιστής. Το 1999 εντάχθηκε στην Τράπεζα Κύπρου ως Βοηθός του Γενικού Διευθυντή του Ομίλου. Το 2005, μετακόμισε στο Οικονομικό Τμήμα. Τον Δεκέμβριο του 2013, η κα Λειβαδιώτου διορίστηκε ως Ανώτερη Οικονομική Λειτουργός (CFO) και από το 2016 έως τα τέλη του 2021 ήταν υπεύθυνη για τις Διευθύνσεις Οικονομικών και Διαθεσίμων.

4. Μέλη Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

4.1 Μη-Εκτελεστικοί Διοικητικοί Σύμβουλοι (συνέχεια)

Τον Οκτώβριο του 2021 διορίστηκε Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου. Η κα Λειβαδιώτου σπούδασε Οικονομικά στο Πανεπιστήμιο του Cambridge (MA Hons). Είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Ογκολογικού Κέντρου της Τράπεζας Κύπρου, Μη Ανεξάρτητο και Μη Εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της CISCO, και μέλος της Επιτροπής Τραπεζικών θεμάτων του Institute of Chartered Accountants in England and Wales.

Θητεία

Διορίστηκε στο ΔΣ BOC PCL και στο ΔΣ της Εταιρίας τον Οκτώβριο 2021

Εξωτερικός Διορισμός

Όχι

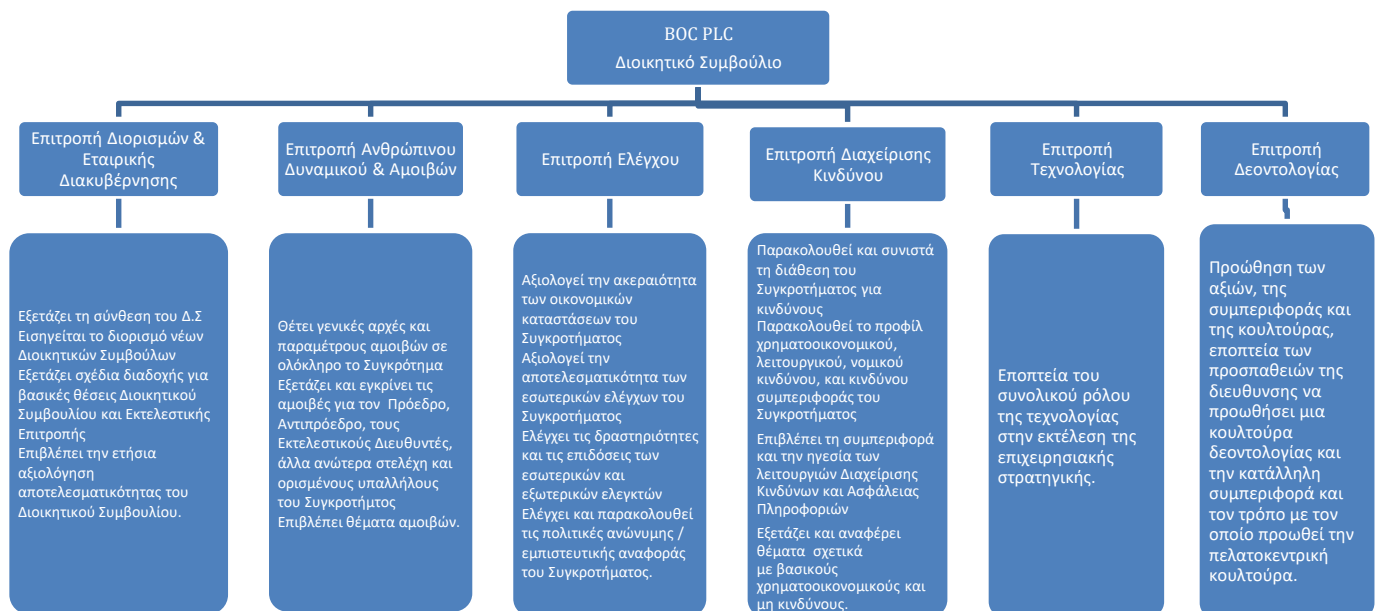
Ανεξάρτητη

Όχι

Μέλος Επιτροπής

Όχι

5. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου

Το Διοικητικό Συμβούλιο επικουρείται στην εκτέλεση των καθηκόντων του σε αριθμό επιτροπών του, εκχωρώντας ένα ευρύ φάσμα ευθυνών σε αυτές. Σκοπός των επιτροπών είναι να εξετάσουν, σε μεγαλύτερο βάθος από ό, τι θα ήταν εφικτό στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, θέματα για τα οποία το Συμβούλιο διατηρεί την ευθύνη. Είναι επομένως ζωτικής σημασίας να υπάρχουν αποτελεσματικοί δεσμοί μεταξύ των επιτροπών και του Διοικητικού Συμβουλίου στο σύνολό του, δεδομένου ότι δεν είναι πρακτικό να είναι μέλη όλων των επιτροπών όλοι οι ανεξάρτητοι μη εκτελεστικοί διοικητικοί σύμβουλοι. Υπάρχουν μηχανισμοί για τη διευκόλυνση αυτών των δεσμών, συμπεριλαμβανομένης της διασφάλισης ότι δεν υπάρχουν κενά ή περιττές αλληλεπικαλύψεις μεταξύ των αρμοδιοτήτων κάθε επιτροπής και υπάρχει διασταυρούμενη σύνθεση επιτροπών, όπου απαιτείται. Παράλληλα με τη διασταυρούμενη σύνθεση, ο πρόεδρος κάθε επιτροπής κάνει αναφορά για θέματα που συζητήθηκαν κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων της επιτροπής στην επόμενη προγραμματισμένη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου και τα πρακτικά αυτών των συνεδριάσεων κατατίθενται στο Διοικητικό Συμβούλιο το συντομότερο δυνατό για σημείωση ή / και συζήτηση, ανάλογα με την περίπτωση. Έγγραφα για όλες τις συνεδριάσεις των επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου διατίθενται επίσης σε όλους τους διοικητικούς σύμβουλους, ανεξάρτητα από τη συμμετοχή τους. Η κυκλοφορία των πρακτικών και των εγγράφων περιορίζεται όταν ενδέχεται να υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων ή ζητήματα προσωπικού απορρήτου.

5. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

Οι κύριες επιτροπές είναι η Επιτροπή Ελέγχου ('ΕΕ'), η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων ('ΕΔΚ'), η Επιτροπή Διορισμών και Εταιρικής Διακυβέρνησης ('ΕΔΕΔ') και η Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών ('ΕΑΔΑ'). Κάθε επιτροπή λειτουργεί υπό τους εγκεκριμένους από το Διοικητικό Συμβούλιο όρους εντολής. Τα κύρια καθήκοντα κάθε επιτροπής περιγράφονται στον πιο πάνω πίνακα. Οι βασικοί ρόλοι κάθε επιτροπής συνοψίζονται στον πίνακα ενώ περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις επιτροπές και τις εργασίες τους μπορείτε να βρείτε πιο κάτω. Οι όροι εντολής των επιτροπών εξετάζονται ετησίως από τις αρμόδιες επιτροπές και από το Διοικητικό Συμβούλιο, βασίζονται στις σχετικές διατάξεις του Κώδικα ΧΑΚ, του Κώδικα ΗΒ και της Οδηγίας Διακυβέρνησης της ΚΤΚ (όπου εφαρμόζονται) και είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα του Συγκροτήματος (www.bankofcyprus.com) ή κατόπιν αιτήματος στη Γραμματέα της Εταιρίας.

Εκτός από τις κύριες επιτροπές, το Διοικητικό Συμβούλιο ίδρυσε την Επιτροπή Τεχνολογίας ('ΕΤ') στην οποία έχει ανατεθεί η καθοδήγηση του ψηφιακού μετασχηματισμού της Τράπεζας και την Επιτροπή Δεοντολογίας ('ΕΔ') για να συνδράμει το Διοικητικό Συμβούλιο στην προώθηση του συλλογικού του οράματος για αξίες, συμπεριφορά και κουλτούρα και να εποπτεύει τις προσπάθειες της διεύθυνσης να εδραιώσει εντός του Συγκροτήματος κουλτούρα δεοντολογίας και κατάλληλης συμπεριφοράς.

Η δομή κάθε επιτροπής διευκολύνει την ανοικτή συζήτηση και λαμβάνονται μέτρα για να εξασφαλίζεται επαρκής χρόνος για τα μέλη των επιτροπών να εξετάσουν προτάσεις που υποβάλλονται. Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, οι επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν το δικαίωμα να λαμβάνουν ανεξάρτητες επαγγελματικές συμβουλές, με έξοδα του Συγκροτήματος, όπου κρίνεται απαραίτητο ή επιθυμητό από τα μέλη της επιτροπής. Τη συνολική ευθύνη για την έγκριση και την παρακολούθηση της στρατηγικής, της διάθεσης ανάληψης κινδύνου και των πολιτικών του Συγκροτήματος για τη διαχείριση των κινδύνων φέρει το Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο ασκεί την αρμοδιότητα αυτή μέσω δύο κύριων επιτροπών του, την ΕΔΚ και την ΕΕ.

5.1 Επιτροπή Διορισμών και Εταιρικής Διακυβέρνησης

Στις 31 Δεκεμβρίου 2022, η ΕΔΕΔ αποτελείτο από τον Πρόεδρο του ΔΣ και τρεις ανεξάρτητους μη-εκτελεστικούς διοικητικούς συμβούλους. Η σύνθεσή της είναι πλήρως συμβατή με τον Κώδικα ΧΑΚ, τον Κώδικα ΗΒ και την Οδηγία Διακυβέρνησης της ΚΤΚ. Προεδρεύεται από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου εκτός όταν η ΕΔΕΔ ασχολείται με τη διαδοχή του Προέδρου.

Βιογραφικά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένης της τεχνογνωσίας, της εμπειρίας και του καθεστώτος ανεξαρτησίας του κάθε μέλους καταγράφονται στην ενότητα 4 της παρούσας έκθεσης.

Κατά τη διάρκεια του 2022, η ΕΔΕΔ πραγματοποίησε 12 συνεδριάσεις. Ο Πρόεδρος και τα μέλη της ΕΔΕΔ καθώς και η συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις παρουσιάζονται πιο κάτω. Ο Διευθύνων Σύμβουλος καλείται σε συναντήσεις της Επιτροπής ανάλογα με την περίπτωση. Η ΕΔΕΔ συνεδριάζει ετησίως χωρίς την παρουσία της διεύθυνσης.

Συμμετοχή μελών κατά τις συναντήσεις ΕΔΕΔ το 2022:

Ευστράτιος-Γεώργιος Αράπογλου (Πρόεδρος)	12/12
Lyn Grobler	11/12
Arne Berggren	9/12
Μαρία Φιλίππου	11/12

Οι κύριες ευθύνες της ΕΔΕΔ καθορίζονται στους όρους εντολής της, οι οποίοι είναι διαθέσιμοι στην ιστοσελίδα του Συγκροτήματος (www.bankofcyprus.com.cy/group/who-we-are/our-governance/group-committees/), αναθεωρούνται ετησίως και εγκρίνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Ο ρόλος της ΕΔΕΔ είναι να διασφαλίζει ότι το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται από ικανά μέλη που δύνανται να εκπληρώσουν τα καθήκοντα και τις υποχρεώσεις των διοικητικών συμβούλων και να υποστηρίξουν και να συμβουλευθούν το Διοικητικό Συμβούλιο σχετικά με:

- Διορισμούς στο Διοικητικό Συμβούλιο (συμπεριλαμβανομένων τακτικών ανασκοπήσεων, αναφορών και λαμβάνοντας υπόψη κατά την πραγματοποίηση περαιτέρω διορισμών, τη σύνθεση και την αποτελεσματικότητα του Διοικητικού Συμβουλίου),
- Εξέταση και υποβολή εισηγήσεων στο Διοικητικό Συμβούλιο αναφορικά με το διορισμό των προσώπων που κατέχουν καίριες θέσεις, και
- Εξέταση του σχεδιασμού διαδοχής διοικητικών συμβούλων και ανώτατης διεύθυνσης καθώς και επίβλεψη της ανάπτυξης ενός διαφοροποιημένου πλάνου διαδοχής.

5. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

5.1 Επιτροπή Διορισμών και Εταιρικής Διακυβέρνησης (συνέχεια)

Επίσης η ΕΔΕΔ

- Διατηρεί τις ρυθμίσεις για τη διακυβέρνηση του Διοικητικού Συμβουλίου υπό αναθεώρηση και προχωρεί στις κατάλληλες συστάσεις προς το Διοικητικό Συμβούλιο για να διασφαλίσει ότι οι ρυθμίσεις αυτές είναι σύμφωνες με τα πρότυπα βέλτιστων πρακτικών εταιρικής διακυβέρνησης,
- Εποπτεύει τις ρυθμίσεις διακυβέρνησης των θυγατρικών εταιρειών για να διασφαλίσει ότι υπάρχουν οι κατάλληλες και ανάλογες ρυθμίσεις διακυβέρνησης για της θυγατρικές του Συγκροτήματος,
- Εποπτεύει τη στρατηγική βιωσιμότητας του Συγκροτήματος με στόχο την επίτευξη της παρούσας και της μελλοντικής περιβαλλοντικής ακεραιότητας, της οικονομικής ευημερίας και της κοινωνικής ισότητας για το Συγκρότημα και τους εταίρους του, και
- Υποστηρίζει το Διοικητικό Συμβούλιο σχετικά με τις υποχρεώσεις εποπτείας της στρατηγικής της Τράπεζας και υποστηρίζει την ανάπτυξη και εφαρμογή του Στρατηγικού Πλάνου.

Τα θέματα που η Επιτροπή εξέτασε και οι ενέργειες που έγιναν κατά τη διάρκεια του έτους παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα.

Ο Διευθύνων Σύμβουλος και ο Λειτουργός Συμμόρφωσης με την Εταιρική Διακυβέρνηση καλούνται να παρευρεθούν σε συνεδριάσεις όπου τα θέματα της ημερήσιας διάταξης είναι σχετικά με αυτούς και η συμμετοχή τους ζητείται από την ΕΔΕΔ. Η ΕΔΕΔ διασφαλίζει επίσης ότι υπάρχει σχεδιασμός για την επιλογή, το διορισμό και τη μεθοδική διαδοχή των εκτελεστικών διοικητικών συμβούλων και των ανώτερων στελεχών.

Θέματα που εξετάστηκαν και ενέργειες που έγιναν από την ΕΔΕΔ κατά το 2022

Σύνθεση και μέγεθος Διοικητικού Συμβουλίου και Επιτροπών	<ul style="list-style-type: none"> • Δομή και σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, • Προγραμματισμός Διαδοχής, • Θεώρηση του επαναδιορισμού των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου. 	<ul style="list-style-type: none"> • Συζήτηση σχετικά με τη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου μετά τη μη επανεκλογή δύο μελών και την ενδεχόμενη αλλαγή του καθεστώτος της ανεξαρτησίας άλλων μελών που πλησιάζουν το όριο των εννιά χρόνων στο καθεστώς ανεξαρτησίας. • Αναζήτηση δυνητικών υποψηφίων συγκεκριμένων δεξιοτήτων και συγκεκριμένα μέλος με υπόβαθρο σε σχέση με τις Κλιματικές αλλαγές/ΠΚΔ. • Η ΕΔΕΔ αναγνώρισε την υψηλή ποιότητα ενός υποψηφίου για το Διοικητικό Συμβούλιο και εισηγήθηκε την ανάδειξη στο Διοικητικό Συμβούλιο, ενώ παράλληλα αναγνώρισε μια αξιοπρεπή ομάδα υποψηφίων για εξέταση μεσοπρόθεσμα. • Αξιολόγηση των Συμβούλων Τεχνολογίας.
Πρόγραμμα Διαδοχής Εκτελεστικών Μελών	<ul style="list-style-type: none"> • Προγραμματισμός Διαδοχής Διευθύνοντος Συμβούλου, • Έγκριση των προσώπων που αναλαμβάνουν σημαντικό κίνδυνο, • Διορισμός προσώπων που κατέχουν καιρικές θέσεις. 	<ul style="list-style-type: none"> • Συζήτηση για τον εντοπισμό κατάλληλων εσωτερικών υποψηφίων. • Ενδεδειχμένη εξέταση του σχεδιασμού διαδοχής στελεχών για βασικούς ρόλους, η οποία ανέδειξε θετική εστίαση και ανάπτυξη βασικών ταλέντων.
Ετήσια Αξιολόγηση της Απόδοσης του Διοικητικού Συμβουλίου	<ul style="list-style-type: none"> • Ετήσια εσωτερική αξιολόγηση της απόδοσης του Διοικητικού Συμβουλίου, συμπεριλαμβανομένων των επιτροπών του και των μελών του, • Ανασκόπηση και συζήτηση της Εξωτερικής Αξιολόγησης του Συμβουλίου που πραγματοποίησε η Deloitte, 	<ul style="list-style-type: none"> • Η Ετήσια Εσωτερική Αξιολόγηση της Απόδοσης του Διοικητικού Συμβουλίου πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις της Οδηγίας ΚΤΚ για την Εσωτερική Διακυβέρνηση. • Συζητήθηκε η Αξιολόγηση Δυνατοτήτων Διοικητικού Συμβουλίου από την Deloitte. Και οι δύο εκθέσεις έθεσαν ζητήματα που γνώριζε ήδη το Διοικητικό Συμβούλιο και τα οποία εξετάζονται.

5. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

5.1 Επιτροπή Διορισμών και Εταιρικής Διακυβέρνησης (συνέχεια)

Θέματα που εξετάστηκαν και ενέργειες που έγιναν από την ΕΔΕΔ κατά το 2022 (συνέχεια)

<p>Αποκάλυψη & Διακυβέρνηση</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Αναθεώρηση και έγκριση του Πλαισίου Εταιρικής Διακυβέρνησης του Συγκροτήματος, • Έγκριση του σχεδίου δράσης 2023 για τη συμμόρφωση με βέλτιστες πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης, • Θεώρηση και εισήγηση για έγκριση στο Διοικητικό Συμβούλιο των Πολιτικών Εταιρικής Διακυβέρνησης του Συγκροτήματος, • Ανασκόπηση της Ετήσιας Έκθεσης Εταιρικής Διακυβέρνησης, • Ανασκόπηση των τριμηνιαίων εκθέσεων εταιρικής διακυβέρνησης, • Έγκριση της έκθεσης συμμόρφωσης με τον Κώδικα ΧΑΚ και τον Κώδικα ΗΒ, • Όροι εντολών των επιτροπών, • Συζήτηση σχετικά με το διορισμό δύο Συμβούλων Τεχνολογίας και όχι ενός Τεχνικού Συμβουλευτικού Συμβουλίου. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ετήσια αναθεώρηση του Πλαισίου Εταιρικής Διακυβέρνησης, προκειμένου να ενσωματωθούν τυχόν απαιτήσεις πρόσφατων ρυθμιστικών εξελίξεων. • Αναθεώρηση της Πολιτικής Διορισμών του Διοικητικού Συμβουλίου για να διασφαλιστεί ότι οι στόχοι που έχουν τεθεί για 40% γυναικεία εκπροσώπηση στο Διοικητικό Συμβούλιο εξακολουθούν να είναι κατάλληλοι και επιτεύξιμοι. • Η ΕΔΕΔ ενέκρινε αλλαγές στις εσωτερικές πολιτικές και στους Όρους Εντολής της, για τη διασφάλιση της συνεχούς συμμόρφωσης με τις ισχύουσες απαιτήσεις εταιρικής διακυβέρνησης και με την πρόσφατα εκδοθείσα Οδηγία Διακυβέρνησης της ΚΤΚ για την Εσωτερική Διακυβέρνηση τον Οκτώβριο του 2021. • Οι Όροι Εντολής της Επιτροπής τροποποιήθηκαν επίσης για να ενσωματωθούν τα απαραίτητα κριτήρια ΠΚΔ. • Η ΕΔΕΔ εισηγήθηκε στο ΔΣ για έγκριση της πρόσληψης δύο Συμβούλων Τεχνολογίας. • Η εσωτερική αξιολόγηση του Διοικητικού Συμβουλίου του 2022 ανέφερε θετικό αποτέλεσμα όσον αφορά τη συνεχιζόμενη αποτελεσματικότητα της ΕΔΕΔ.
<p>Ανεξαρτησία και χρονικές δεσμεύσεις</p>	<p>Αξιολόγηση:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δεξιότητων, γνώσεων και τεχνογνωσίας, • Ανεξαρτησίας των μη εκτελεστικών μελών, • Πιθανών συγκρούσεων συμφερόντων των μελών, • Διορισμών σε άλλα διοικητικά συμβούλια, • Παρουσίας και διάθεσης χρόνου. 	<ul style="list-style-type: none"> • Η ΕΔΕΔ αξιολόγησε περιπτώσεις όπου μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή των διοικητικών συμβουλίων των θυγατρικών ήταν υποψήφια για διορισμό σε διοικητικά συμβούλια τρίτων εταιρειών για πιθανή σύγκρουση συμφερόντων, ζητήματα χρονικής δέσμευσης και περιορισμούς στον αριθμό των διοικητικών θέσεων που μπορεί να κατέχει κάθε μέλος ανά πάσα στιγμή. • Όλα τα μη εκτελεστικά μέλη παρέμειναν ανεξάρτητα ως προς τον χαρακτήρα και την κρίση τους. Όλοι οι διοικητικοί σύμβουλοι θεωρείται ότι έχουν κατάλληλους ρόλους, ικανότητες και δεξιότητες. • Κατά την ετήσια αξιολόγηση της απόδοσης εξετάστηκε κατά πόσο το κάθε μη εκτελεστικό μέλος έχει τη δυνατότητα να συνεχίσει να διαθέτει τον απαραίτητο χρόνο για την εκτέλεση των καθηκόντων του.
<p>Βιωσιμότητα</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ανασκόπηση της βαθμολόγησης κριτηρίων ΠΚΔ από συμβουλευτικές υπηρεσίες θεσμικών επενδυτών και συζήτηση για τη βελτίωση ορισμένων κριτηρίων, • Έγκριση της Ετήσιας Έκθεσης Βιώσιμης Ανάπτυξης. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ενημέρωσε το σχέδιο δράσης της Επιτροπής Βιωσιμότητας και έλαβε τακτικές ενημερώσεις για την πρόδοό του. • Η ΕΔΕΔ ενέκρινε τον Απολογισμό Εταιρικής Βιωσιμότητας. • Ενέκρινε τη στρατηγική απανθρακοποίησης για τις εκπομπών GHG της BOC PCL του Πεδίου 1 και του Πεδίου 2.
<p>Εταιρική Διακυβέρνηση θυγατρικών</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Αναθεώρηση και έγκριση των Οδηγιών Εταιρικής Διακυβέρνησης για τις θυγατρικές του Συγκροτήματος, • Έγκριση διορισμού μελών διοικητικών συμβουλίων θυγατρικών σε διοικητικά συμβούλια τρίτων οντοτήτων. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ευθυγράμμιση του πλαισίου εταιρικής διακυβέρνησης των θυγατρικών με αυτό του Συγκροτήματος λαμβάνοντας υπόψη την αναλογικότητα. • Διορισμός μελών διοικητικού συμβουλίου θυγατρικής στο διοικητικό συμβούλιο τρίτης οντότητας και συζήτηση πιθανών συγκρούσεων συμφερόντων.

5. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

5.1 Επιτροπή Διορισμών και Εταιρικής Διακυβέρνησης (συνέχεια)

Θέματα που εξετάστηκαν και ενέργειες που έγιναν από την ΕΔΕΔ κατά το 2022 (συνέχεια)

Ως μέρος της διαδικασίας σχεδιασμού διαδοχής και καθορισμού του κατάλληλου εύρους και συνδυασμού δεξιοτήτων που απαιτούνται για τη διατήρηση ενός αποτελεσματικού Διοικητικού Συμβουλίου, η Deloitte διορίστηκε στις αρχές του 2022 για να αξιολογήσει τις δεξιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου σε σχέση με τις απαιτούμενες και επιθυμητές ικανότητες του Διοικητικού Συμβουλίου και να παρέχει συστάσεις για τη γεφύρωση οποιουδήποτε κενού που θα εντοπιζόταν ώστε να υπάρχει ένα κατάλληλο εύρος και βάθος δεξιοτήτων και εμπειρίας. Η έκθεση της Deloitte καθώς και η Εσωτερική Έκθεση Αξιολόγησης του Διοικητικού Συμβουλίου έθεσαν ζητήματα που ήδη γνώριζε το Διοικητικό Συμβούλιο και τα οποία ήδη τύγγχαν αντιμετώπισης, ήτοι η ενίσχυση του Διοικητικού Συμβουλίου με ένα μέλος που διαθέτει υπόβαθρο σε ψηφιακά θέματα / θέματα πληροφορικής ή/και ΠΚΔ και περαιτέρω εκπαίδευση σε τρέχοντα θέματα.

Η Egon Zehnder διορίστηκε για να αναζητήσει υποψηφίους για το Διοικητικό Συμβούλιο και για τη σύσταση ενός Τεχνικού Συμβουλευτικού Συμβουλίου. Στο πλαίσιο αυτό, πραγματοποιήθηκαν αρκετές συνεντεύξεις με υποψηφίους. Ωστόσο, αποφασίστηκε ότι αντί της σύστασης μιας Συμβουλευτικής Επιτροπής θα ήταν πιο ευέλικτο και αποτελεσματικό να διοριστούν δύο Σύμβουλοι Τεχνολογίας. Ο ένας Σύμβουλος Τεχνολογίας θα φέρει την τεχνογνωσία για να βοηθήσει την Τράπεζα να αξιολογήσει τα σχέδια της για την ανάπτυξη νέων ψηφιακών προϊόντων και να εντοπίσει εναλλακτικά, ψηφιακά ενεργοποιημένα κανάλια διανομής. Ο δεύτερος θα είναι ένας εμπειρογνώμονας σε θέματα τεχνολογίας που θα είναι σε θέση να συμβουλευεί την Τράπεζα ως άτομο που βρίσκεται κοντά στην αιχμή της τεχνολογικής προόδου.

Η ΕΔΕΔ της οποίας ανατέθηκε η ευθύνη επίβλεψης της στρατηγικής βιωσιμότητας του Συγκροτήματος, έλαβε ενημερώσεις από την Επιτροπή Αειφορίας σχετικά με το εφαρμοστέο σχέδιο δράσης, το οποίο συνάδει με τη στρατηγική που εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο το 2021.

Η ΕΔΕΔ ελέγχει ενημερώσεις σε σχέση με τους κανονισμούς και τις απαιτήσεις εταιρικής διακυβέρνησης και ενημερώνει το Διοικητικό Συμβούλιο για την αποτελεσματική εφαρμογή τους. Η ΕΔΕΔ έλαβε την ανάλυση κενών με την αναθεωρημένη Οδηγία της ΚΤΚ για την Εσωτερική Διακυβέρνηση του Οκτωβρίου 2021 και ενέκρινε σχέδιο δράσης για την κάλυψη οποιωνδήποτε κενών που εντοπίστηκαν. Η ΕΔΕΔ επέβλεψε την εσωτερική επανεξέταση που διενεργήθηκε το 2022 όσον αφορά την αποτελεσματικότητα του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του, η οποία ολοκληρώθηκε τον Μάρτιο του 2022.

Το Συγκρότημα διεξάγει μια επισκόπηση της συνεχούς ικανότητας και καταλληλότητας των μελών της Εκτελεστικής Επιτροπής σε ετήσια βάση, με την οποία τα μέλη υποχρεούνται να δηλώσουν οποιεσδήποτε αλλαγές αναφορικά με τη συμμόρφωσή τους με την Οδηγία Καταλληλότητας της ΚΤΚ. Τυχόν μεταβολές που γνωστοποιούνται, αξιολογούνται και καθορίζεται η σημαντικότητά τους. Μετά την ανασκόπηση για το 2022, αναφέρθηκαν ορισμένες αλλαγές θέσεων σε διοικητικά συμβούλια άλλων εταιρειών. Το Διοικητικό Συμβούλιο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι κάθε μέλος της ανώτατης διεύθυνσης έχει το απαιτούμενο επίπεδο ικανότητας, καταλληλότητας και οικονομικής ευρωστίας για την αποτελεσματική εκτέλεση των καθηκόντων του.

Η Επιτροπή ενέκρινε τροποποιήσεις στις εσωτερικές πολιτικές και τους Όρους Εντολής του Συγκροτήματος για τη διασφάλιση της συνεχούς συμμόρφωσης με όλες τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις σε σχέση με την εταιρική διακυβέρνηση καθώς και με τις βέλτιστες πρακτικές και κατευθυντήριες γραμμές.

Ο πρόεδρος της ΕΔΕΔ αναφερόταν στο Διοικητικό Συμβούλιο μετά από κάθε συνεδρίαση για να διασφαλίσει ότι όλοι οι Διοικητικοί Σύμβουλοι ήταν ενήμεροι για τις δραστηριότητες της Επιτροπής. Οι όροι εντολής της Επιτροπής βρίσκονται στη διεύθυνση www.bankofcyprus.com.cy/group.

5.1.1 Διαφοροποίηση

Το Συγκρότημα αναγνωρίζει τα πλεονεκτήματα της ύπαρξης τόσο ενός διαφοροποιημένου διοικητικού συμβουλίου όσο και του εργατικού δυναμικού, δημιουργώντας ένα εργασιακό περιβάλλον όπου όλοι έχουν την ευκαιρία να συμμετέχουν πλήρως στη δημιουργία επιχειρηματικής επιτυχίας και όπου κάθε άτομο εκτιμάται για τις ξεχωριστές δεξιότητες, τις εμπειρίες και τις προοπτικές του. Κατά την επανεξέταση της σύνθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου και τον εντοπισμό κατάλληλων υποψηφίων, η ΕΔΕΔ λαμβάνει υπόψη τα οφέλη όλων των πτυχών της διαφοροποίησης, συμπεριλαμβανομένων των δεξιοτήτων που προσδιορίζονται ως σχετικές με τις δραστηριότητες του Συγκροτήματος, την εμπειρία του κλάδου, την εθνικότητα, το φύλο, την ηλικία και άλλες σχετικές ιδιότητες, προκειμένου να διατηρήσει κατάλληλο εύρος και ισορροπία δεξιοτήτων, εμπειρίας και προϋπηρεσίας στο Διοικητικό Συμβούλιο.

5. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

5.1 Επιτροπή Διορισμών και Εταιρικής Διακυβέρνησης (συνέχεια)

5.1.1 Διαφοροποίηση (συνέχεια)

Όλοι οι διορισμοί στο Διοικητικό Συμβούλιο γίνονται βάσει προσόντων, λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικές δεξιότητες και την εμπειρία, την ανεξαρτησία και τις γνώσεις που απαιτούνται για να διασφαλιστεί ένα ολοκληρωμένο Διοικητικό Συμβούλιο και τα οφέλη διαφοροποίησης που μπορεί να αποφέρει κάθε υποψήφιος στη συνολική σύνθεση του.

Η προσέγγιση του Συγκροτήματος ως προς την διαφοροποίηση του Διοικητικού Συμβουλίου παρατίθεται πλήρως στην Πολιτική Διορισμών του Διοικητικού Συμβουλίου η οποία είναι αναρτημένη στο <https://www.bankofcyprus.com/globalassets/who-we-are/our-governance/group-board-nominations-policy.pdf>.

Η Πολιτική Διορισμών του Διοικητικού Συμβουλίου αναγνωρίζει ότι ένα πραγματικά διαφοροποιημένο Διοικητικό Συμβούλιο περιλαμβάνει και κάνει καλή χρήση της διαφορετικότητας σε δεξιότητες, εμπειρία, υπόβαθρο, φυλή, φύλο και άλλες διακρίσεις που φέρει ο κάθε διοικητικός σύμβουλος, με τέτοιου είδους διαφορές να λαμβάνονται υπόψη προκειμένου να καθοριστεί η βέλτιστη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου.

Οι μη-εκτελεστικοί διοικητικοί σύμβουλοι έχουν ποικίλες δεξιότητες, γνώσεις και εκτενή εμπειρία σε εκτελεστικές ή/και μη-εκτελεστικές θέσεις σε άλλες εταιρείες που συνδυάζονται για να παρέχουν ανεξάρτητη προοπτική, γνώσεις και την πρόκληση που απαιτούνται για την στήριξη της ορθής λήψης αποφάσεων και την αποτελεσματική δυναμική στο Διοικητικό Συμβούλιο. Η αποτελεσματικότητα του Διοικητικού Συμβουλίου εξαρτάται από την διασφάλιση της κατάλληλης ισορροπίας με διοικητικούς συμβούλους με εμπειρία σε τραπεζικές ή χρηματοοικονομικές υπηρεσίες και ευρύτερη εμπορική εμπειρία. Τα μέλη φέρουν τις ατομικές τους γνώσεις, τις δεξιότητες και την εμπειρία τους στις συζητήσεις για τις μεγάλες προκλήσεις που αντιμετωπίζει το Συγκρότημα. Η συμμετοχή εκτελεστικών συμβούλων ενισχύει την τραπεζική εμπειρία του Διοικητικού Συμβουλίου και διασφαλίζει ότι παρέχεται στο Διοικητικό Συμβούλιο άμεση, ακριβής και έγκυρη πληροφόρηση σχετικά με τα σημαντικά θέματα που αφορούν το Συγκρότημα.

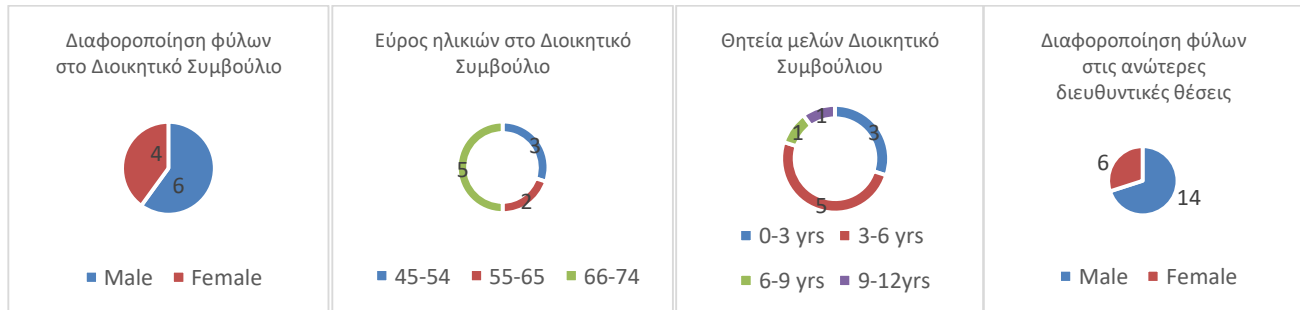
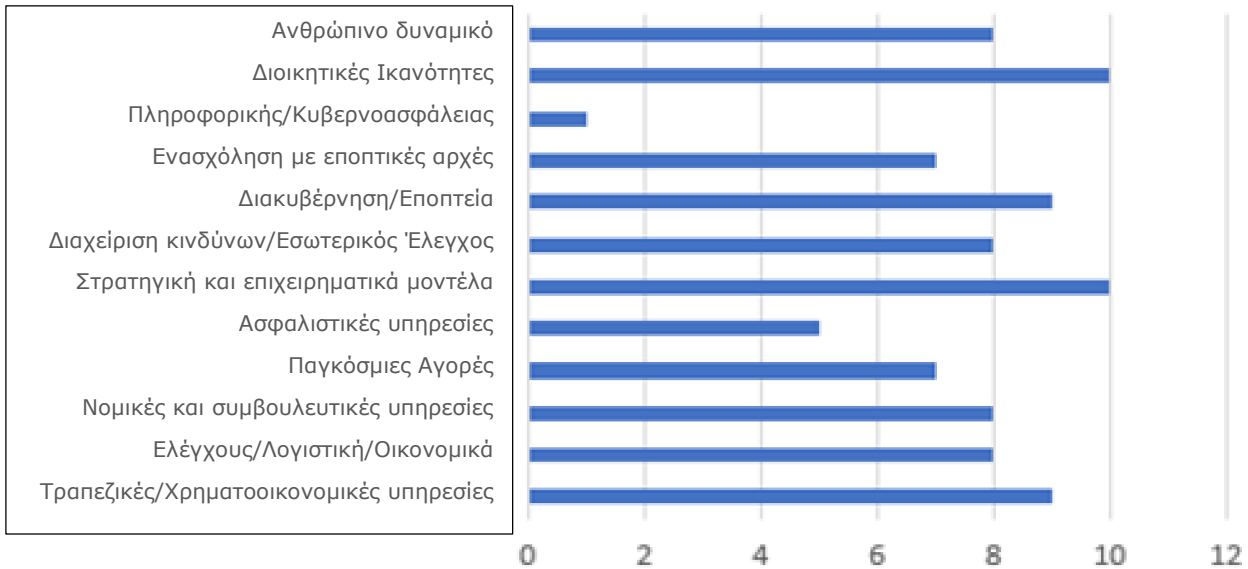
Το 2022, μετά από ανασκόπηση, η Επιτροπή έκρινε ότι οι δεξιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου είτε ακαδημαϊκά είτε μέσω επαγγελματικής εμπειρίας, ήταν κατάλληλες και σχετικές με τις εργασίες του Συγκροτήματος και περιλάμβαναν μεταξύ άλλων τραπεζικές και ασφαλιστικές υπηρεσίες, μεταποιητική βιομηχανία, λογιστικούς ελέγχους και λογιστική, οικονομικά, διαχείριση κινδύνων, ενασχόληση με εποπτικές αρχές, ανάπτυξη στρατηγικής και επιχειρηματικών μοντέλων, νομικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες, τεχνολογία πληροφορικής και διαχείριση ανθρώπινου δυναμικού. Η ΕΔΕΔ αναγνώρισε περαιτέρω ότι ένας υποψήφιος με ισχυρό υπόβαθρο στον τομέα της πληροφορικής ή/και της κυβερνοασφάλειας θα μπορούσε να εμπλουτίσει τη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου δεδομένης της στρατηγικής σημασίας της ψηφιοποίησης του Συγκροτήματος.

5. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

5.1 Επιτροπή Διορισμών και Εταιρικής Διακυβέρνησης (συνέχεια)

5.1.1 Διαφοροποίηση (συνέχεια)

Αρμοδιότητες μελών του Διοικητικού Συμβουλίου 2022

5. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

5.1 Επιτροπή Διορισμών και Εταιρικής Διακυβέρνησης (συνέχεια)

5.1.1 Διαφοροποίηση (συνέχεια)

Κατά τη διάρκεια του 2022 η Επιτροπή αναθεώρησε την Πολιτική Διορισμών του Διοικητικού Συμβουλίου, η οποία επεδίωκε να επιτύχει την παρουσία και των δύο φύλων, με διορισμούς που βασίζονται στην αξιοκρατία στο πλαίσιο των απαιτούμενων δεξιοτήτων και εμπειριών. Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει θέσει ως στόχο να επιτύχει και να διατηρήσει 40% εκπροσώπηση γυναικών μέχρι το τέλος του 2020 και ετοίμασε σχέδιο δράσης που εγκρίθηκε από την Επιτροπή, το οποίο καταγράφει τα κύρια ενδιάμεσα βήματα που θα οδηγούσαν στην επίτευξη του στόχου. Οι αλλαγές στη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου το 2022 αύξησε την διαφοροποίηση στο 40%. Το Διοικητικό Συμβούλιο παραμένει προσηλωμένο στην διατήρηση του καθορισμένου στόχου του.

Το Διοικητικό Συμβούλιο δίνει επίσης μεγάλη έμφαση στη διασφάλιση της διαφοροποίησης σε ρόλους της ανώτατης διεύθυνσης στο Συγκρότημα. Αριθμός πολιτικών διασφαλίζουν αμερόληπτες ευκαιρίες επαγγελματικής ανέλιξης. Με τον ίδιο τρόπο, ο Κώδικας Συμπεριφοράς διασφαλίζει ίσες ευκαιρίες σε όλους τους εργαζομένους και αντιμετωπίζει τη διαφοροποίηση δίκαια και με σεβασμό με στόχο να προσφέρει δίκαιη μεταχείριση σε όλους τους εργαζομένους. Ένας πρωταρχικός στόχος ΠΚΔ που εγκρίθηκε βάσει της στρατηγικής ΠΚΔ από το Διοικητικό Συμβούλιο είναι η παρουσία $\geq 30\%$ των γυναικών στα διοικητικά όργανα του Συγκροτήματος έως το 2030.

Κατά τις 31 Δεκεμβρίου 2022, υπήρχε εκπροσώπηση 27% των γυναικών στα διοικητικά όργανα του Συγκροτήματος (που ορίζονται ως Εκτελεστική Επιτροπή και Διευρυμένη Εκτελεστική Επιτροπή) και εκπροσώπηση γυναικών 39% σε βασικές θέσεις κάτω από το Διευρυμένη Εκτελεστική Επιτροπή (που ορίζονται ως θέσεις μεταξύ Βοηθού Διευθυντή και Διευθυντή).

5.2 Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών

Η ΕΑΔΑ στις 31 Δεκεμβρίου 2022 αποτελείται από τρία ανεξάρτητα μη-εκτελεστικά μέλη. Η σύνθεσή της είναι σύμφωνη με τις απαιτήσεις του Κώδικα ΧΑΚ και της Οδηγίας Διακυβέρνησης της ΚΤΚ και του Κώδικα του ΗΒ. Εντούτοις, θα πρέπει να σημειωθεί ότι μέχρι τις 20 Μαΐου 2022 η σύνθεση της Επιτροπής δεν ήταν σύμφωνη με τον Κώδικα του ΗΒ για την ανεξαρτησία όλων των μελών. Το Διοικητικό Συμβούλιο θεωρεί ότι τουλάχιστον ένα μέλος της ΕΑΔΑ διαθέτει κατάλληλη γνώση και εμπειρία σε θέματα ανθρώπινου δυναμικού και αμοιβών και ότι ο πρόεδρος έχει τουλάχιστον ενός έτους εμπειρία σε επιτροπή αμοιβών.

Τα μέλη της ΕΑΔΑ διαθέτουν συλλογικά κατάλληλες γνώσεις, τεχνογνωσία και επαγγελματική πείρα σχετικά με τις πολιτικές και πρακτικές αποδοχών, τις δραστηριότητες διαχείρισης και ελέγχου κινδύνων, συμπεριλαμβανομένου του μηχανισμού ευθυγράμμισης της δομής αμοιβών με το προφίλ κινδύνου και κεφαλαίου του Συγκροτήματος. Το διαφορετικό υπόβαθρο των μελών της ΕΑΔΑ παρέχει μια ισορροπημένη και ανεξάρτητη άποψη για θέματα αμοιβών.

Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι πολιτικές και οι διαδικασίες αποδοχών συνάδουν με την αποτελεσματική διαχείριση κινδύνων, υπάρχει κοινή συμμετοχή μελών στην ΕΑΔΑ και την ΕΔΚ.

Βιογραφικά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένης της τεχνογνωσίας, της εμπειρίας και του καθεστώτος ανεξαρτησίας του κάθε μέλους καταγράφονται στην ενότητα 4 της παρούσας έκθεσης.

Η ΕΑΔΑ συνεδρίασε 9 φορές το 2022. Η πρόεδρος και τα μέλη της Επιτροπής καθώς και η συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις παρουσιάζονται πιο κάτω. Ο Διευθύνων Σύμβουλος και η Εκτελεστική Διευθύντρια Ανθρώπινου Δυναμικού & Μετασχηματισμού προσκαλούνται να συμμετέχουν στις συνεδριάσεις ανάλογα με την περίπτωση.

Συμμετοχή μελών κατά τις συναντήσεις ΕΑΔΑ το 2022:

Μαρία Φιλίππου (Πρόεδρος)	9/9
Maksim Goldman (παραιτήθηκε στις 20/5/2022)	4/4
Κωνσταντίνος Ιορδάνου (διορίστηκε στις 20/5/2022)	5/5
Michael Heger (παραιτήθηκε στις 20/5/2022)	4/4
Lyn Grobler	8/9

Οι κύριες ευθύνες της ΕΑΔΑ καθορίζονται στους όρους εντολής της, οι οποίοι είναι διαθέσιμοι στην ιστοσελίδα του Συγκροτήματος (<https://www.bankofcyprus.com/globalassets/who-we-are/our-governance/appendix-8-group-hr-and-remuneration-committee-tor.pdf>), αναθεωρούνται ετησίως και εγκρίνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο.

5. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

5.2 Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών (συνέχεια)

Ο ρόλος της ΕΑΔΑ είναι:

- Να εποπτεύει ότι το Συγκρότημα είναι εξοπλισμένο με το ανθρώπινο κεφάλαιο στο σωστό μέγεθος και με τον κατάλληλο συνδυασμό δεξιοτήτων απαραίτητο για την επίτευξη των στρατηγικών του στόχων. Είναι επιτακτική ανάγκη το Συγκρότημα να εργοδοτεί τους κατάλληλους ανθρώπινους πόρους που προσανατολίζονται προς το μέλλον και θα προωθήσουν τον ψηφιακό μετασχηματισμό και τη συνεχή καινοτομία,
- Να εποπτεύει ότι το Συγκρότημα είναι εξοπλισμένο με το απαιτούμενο οργανωτικό κεφάλαιο για να είναι σε θέση να επιτυγχάνει συνεχή βελτίωση και να προκαλεί τη σωστή συμπεριφορά που θα οδηγεί στο επιθυμητό αποτέλεσμα,
- Να εποπτεύει ότι το Συγκρότημα είναι εξοπλισμένο με το απαιτούμενο πληροφορικό κεφάλαιο και την απαραίτητη τεχνολογία για διευκόλυνση της βελτίωσης των διαδικασιών και τη δημιουργία συγκριτικού πλεονεκτήματος στην αγορά,
- Να επανεξετάζει τακτικά, να συμφωνεί και να προτείνει στο Διοικητικό Συμβούλιο τις βασικές αρχές και παραμέτρους των πολιτικών Αποζημιώσεων & Παροχών σε όλο τον Όμιλο και να ασκεί εποπτεία για τέτοια θέματα
- Να επιβλέπει την υλοποίηση στρατηγικών πρωτοβουλιών ανθρώπινου δυναμικού που προωθούν και είναι ευθυγραμμισμένες με τη φιλοδοξία, τη στρατηγική και τους στόχους ΠΚΔ του Συγκροτήματος
- Στα πλαίσια των γενικών αρχών και παραμέτρων που προτείνονται από την Επιτροπή και έχουν εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο, όπως αναφέρεται παραπάνω, να επανεξετάζει και να καθορίζει τις ρυθμίσεις αμοιβών των Εκτελεστικών Συμβούλων της Εταιρίας, της ανώτατης διεύθυνσης και της Πολιτικής Αμοιβών του Συγκροτήματος, λαμβάνοντας υπόψη τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΤ σχετικά με τις πολιτικές αποδοχών σύμφωνα με το CRD V του 2021, την Οδηγία Διακυβέρνησης της ΚΤΚ, τον Κώδικα ΗΒ και οποιοσδήποτε άλλες ισχύουσες νομοθετικές ή κανονιστικές απαιτήσεις.

Η ΕΑΔΑ εποπτεύει τις πρωτοβουλίες της Διεύθυνσης Ανθρώπινου Δυναμικού που ενθαρρύνουν την αλληλεπίδραση με τους εργαζομένους, όπως το σχέδιο Δείκτης Υγείας του Οργανισμού (Organisational Health Index - 'OHI'), την εφαρμογή ενός προγράμματος αμφίδρομης εσωτερικής επικοινωνίας, την εφαρμογή ενός προγράμματος φροντίδας/ευημερίας των εργαζομένων και την ανάληψη πρωτοβουλιών για δίκαιη και διαφανή αναγνώριση συνεισφοράς σε όλο το Συγκρότημα.

Η ΕΑΔΑ έχει κατ' εξουσιοδότηση ευθύνη από το Διοικητικό Συμβούλιο για την εποπτεία της Πολιτικής Αμοιβών σε ολόκληρο το Συγκρότημα με συγκεκριμένη αναφορά στην ανώτερη διεύθυνση, τους επικεφαλής των λειτουργιών εσωτερικού ελέγχου και τους υπαλλήλους των οποίων οι δραστηριότητες έχουν σημαντική επίδραση στο προφίλ κινδύνου του Συγκροτήματος. Η Επιτροπή είναι υπεύθυνη για την επίβλεψη της ετήσιας αναθεώρησης της Πολιτικής Αμοιβών του Συγκροτήματος με τη συμβολή της ΕΔΚ και σχετικών λειτουργιών διαχείρισης κινδύνων η οποία στη συνέχεια προτείνεται στο Διοικητικό Συμβούλιο για επικύρωση. Περαιτέρω, το Διοικητικό Συμβούλιο, μέσω της ΕΑΔΑ, είναι τελικά υπεύθυνο για την παρακολούθηση της εφαρμογής της Πολιτικής Αμοιβών του Συγκροτήματος.

Η αμοιβή των μη-εκτελεστικών μελών καθορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο μετά από εισήγηση του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου ενώ η αμοιβή του Προέδρου και της Αντιπροέδρου μετά από εισήγηση της ΕΑΔΑ. και υπόκεινται σε έγκριση από τους μετόχους. Κανένας διοικητικός σύμβουλος δεν εμπλέκεται σε αποφάσεις σχετικά με την αμοιβή του.

Η ΕΑΔΑ εποπτεύει τις διαπραγματεύσεις με τη συντεχνία τραπεζικών υπαλλήλων και παρέχει καθοδήγηση και υποστήριξη στη διεύθυνση. Συμβουλεύει το Διοικητικό Συμβούλιο σχετικά με την έγκριση των συλλογικών συμβάσεων και εξετάζει το πλαίσιο των εργασιακών σχέσεων και των συλλογικών συμβάσεων, ώστε να διασφαλίζεται ότι ακολουθούν βέλτιστες πρακτικές και συμβάλλουν στην καλή απόδοση. Η Επιτροπή εξετάζει τυχόν προγράμματα εθελούσιας εξόδου / διαχωρισμού της Τράπεζας και των σημαντικών θυγατρικών σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού καθώς και τον σχεδιασμό διαδοχής όλων των Διευθύνσεων και των θυγατρικών εταιρειών για ανώτερα διευθυντικά στελέχη σε όλο το Συγκρότημα. Εξετάζει επίσης το ετήσιο πρόγραμμα κατάρτισης, όπως ετοιμάζεται από τη Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού και εγκρίνεται από τον Διευθύνοντα Σύμβουλο και διασφαλίζει ότι το πρόγραμμα δημιουργεί και / ή αναπτύσσει τις σωστές ικανότητες και συμπεριφορές που είναι απαραίτητες για την εκπλήρωση των στρατηγικών προτεραιοτήτων του Συγκροτήματος.

Η ΕΑΔΑ επιθεωρεί και εγκρίνει το περιεχόμενο οποιωνδήποτε ψηφισμάτων που υποβάλλονται για έγκριση στην ΕΓΣ των μετόχων, τα οποία ετοιμάζονται από τη Γραμματέα της Εταιρίας σε συνεργασία με τους νομικούς συμβούλους του Συγκροτήματος σύμφωνα με το Παράρτημα 3 του Κώδικα ΧΑΚ και που αφορούν πιθανά σχέδια για αμοιβή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου με τη μορφή μετοχών, δικαιωμάτων αγοράς μετοχών ή δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών.

5. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

5.2 Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών (συνέχεια)

Θέματα που εξετάστηκαν και ενέργειες που λήφθηκαν από την ΕΑΔΑ κατά τη διάρκεια του 2022

<p>Ετήσια αξιολόγηση αμοιβών</p>	<ul style="list-style-type: none"> Ετήσια αναθεώρηση και έγκριση της Πολιτικής Αμοιβών, Αμοιβή του Προέδρου, Εισαγωγή αξιοκρατικής αμοιβής ως ποσοστό του πάγιου μισθού για ενθάρρυνση υψηλών επιδόσεων από το 2022, Μακροπρόθεσμο Σχέδιο Κινήτρων (LTIP); Συγκριτική αξιολόγηση αποδοχών για ανώτερα στελέχη; Προτάσεις μισθών για βασικά ανώτερα στελέχη, Βραχυπρόθεσμο Σχέδιο Κινήτρων (STIP); 	<ul style="list-style-type: none"> Εγκρίθηκε η Πολιτική Αμοιβών. Η αμοιβή του Προέδρου ήταν σημαντικά χαμηλότερη από το σημείο αναφοράς των €214 χιλ. που ισχύει για τις ελληνικές και κυπριακές τράπεζες. Η Επιτροπή αποφάσισε να εισηγηθεί στο Διοικητικό Συμβούλιο την αύξηση της βασικής αμοιβής του Προέδρου. Η ΕΑΔΑ εισηγήθηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο την έγκριση του LTIP πριν από την έγκριση της Γενικής Συνέλευσης τον Μάιο του 2022 ως τρόπο ευθυγράμμισης των βασικών συμφερόντων των εργαζομένων με αυτά των μετόχων. Αυξήσεις μισθών σε βασικά μέλη της διευθυντικής ομάδας για ευθυγράμμιση με την αγορά. Συζητήθηκε ένα πρώτο προσχέδιο για ένα STIP το οποίο θα παρέχει μεταβλητή αμοιβή για προσωπικό υψηλής απόδοσης με βάση σαφή κριτήρια που πρέπει να καθοριστούν.
<p>Γνωστοποιήσεις και Διακυβέρνηση</p>	<ul style="list-style-type: none"> Ανασκόπηση της Έκθεσης Πολιτικής Αμοιβών στην Ετήσια Έκθεση, Αναθεώρηση των Όρων Εντολής της ΕΑΔΑ, Παρακολούθηση της εξέλιξης του κόστους μισθοδοσίας, Ανασκόπηση ορισμένων Πολιτικών Ανθρώπινου Δυναμικού, Ανασκόπηση της ενημέρωσης του Δείκτη Υγείας του Οργανισμού (ΟΗΙ), και Πρωτοβουλία Ρωτήστε το Δ.Σ. 	<ul style="list-style-type: none"> Η Έκθεση μελετήθηκε και εγκρίθηκε. Η ΕΑΔΑ εισηγήθηκε τροποποιήσεις των όρων εντολής της για διασφάλιση συμμόρφωσης με την Οδηγία Διακυβέρνησης της ΚΤΚ και να ενσωματωθούν κριτήρια ΠΚΔ. Η εσωτερική αξιολόγηση του Διοικητικού Συμβουλίου για το 2022 ανέδειξε θετικό αποτέλεσμα όσον αφορά τη συνεχιζόμενη αποτελεσματικότητα της ΕΑΔΑ.
<p>Επισκόπηση Ανθρώπινου Δυναμικού</p>	<ul style="list-style-type: none"> Θεώρηση της Αναθεωρημένης Εξωτερικής Πολιτικής Προσλήψεων Θεώρηση του Στοχευμένου Πλάνου Εθελούσιας Εξόδου του 2022, Διαφορά αμοιβών μεταξύ των φύλων, Σχέδιο Αναδιοργάνωσης; Ανασκόπηση της Πολιτικής Εσωτερικών Μετακινήσεων Εξειδικευμένες προσλήψεις προσωπικού. 	<ul style="list-style-type: none"> Η στρατηγική Ανθρώπινου Δυναμικού για τον προσδιορισμό και τη διαχείριση ταλέντων εξετάστηκε και συζητήθηκε. Μια πρωτοβουλία για τη μείωση των στρωμάτων ιεραρχίας για μια πιο ευέλικτη οργάνωση, ταχύτερη λήψη αποφάσεων και πιο αποτελεσματική διαδικασία διαχείρισης. Το Σχέδιο αναδιοργάνωσης, το οποίο είναι σύμφωνο με τον μετασχηματισμό του μοντέλου λειτουργίας του Συγκροτήματος, εντόπισε 600 παρωχημένες θέσεις. Το Σχέδιο Sunrise και Μετασχηματισμού χρειάζονται μια πιο λιτή δομή. Εγκρίθηκαν ορισμένες προσλήψεις εξειδικευμένου προσωπικού στον τομέα της Πληροφορικής και του Ψηφιακού Μετασχηματισμού.
<p>Εκπαίδευση</p>	<ul style="list-style-type: none"> Επισκόπηση του εκπαιδευτικού προγράμματος για το προσωπικό. 	<ul style="list-style-type: none"> Εξετάστηκε το εκπαιδευτικό πρόγραμμα για να διασφαλιστεί ότι είναι προσαρμοσμένο και ευθυγραμμισμένο με τη στρατηγική του Συγκροτήματος και προσφέρει ευκαιρίες επανεκπαίδευσης στο προσωπικό.
<p>Ενασχόληση με τη συντεχνία τραπεζικών υπαλλήλων</p>	<ul style="list-style-type: none"> Στενή παρακολούθηση της προόδου των διαπραγματεύσεων και εισήγηση στο Διοικητικό Συμβούλιο για έγκριση της ανανέωσης της Συλλογικής Σύμβασης. 	<ul style="list-style-type: none"> Η Τράπεζα κατέληξε σε συμφωνία με εκπροσώπους της συντεχνίας για αξιοκρατική αμοιβή, απαρχαιωμένες θέσεις και άλλα θέματα.

5. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

5.2 Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών (συνέχεια)

Θέματα που εξετάστηκαν και ενέργειες που λήφθηκαν από την ΕΑΔΑ κατά τη διάρκεια του 2022 (συνέχεια)

<p>Αξιολόγηση της απόδοσης, ανάπτυξη και διαδοχή</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ανασκόπηση των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης απόδοσης και των κύριων ευρημάτων, • Αναθεώρηση της Πολιτικής Αξιολόγησης Απόδοσης, • Σχεδιασμός Διαδοχής 	<ul style="list-style-type: none"> • Υπάρχει κατάλληλη διαδικασία για την αξιολόγηση της απόδοσης του προσωπικού και της Ανώτατης Διεύθυνσης και διενεργούνται ποιοτικοί έλεγχοι για τον εντοπισμό αποκλίσεων. • Το Διοικητικό Συμβούλιο ενημερώνεται για τα αποτελέσματα της αξιολόγησης κατά την επανεξέταση του σχεδίου διαδοχής. • Η Πολιτική αναθεωρήθηκε και εγκρίθηκε. • Το Σχέδιο Διαδοχής της Τράπεζας εξετάστηκε από την ΕΑΔΑ και την ΕΔΕΔ σε κοινή συνεδρίαση.
<p>Πρακτικές Ανθρώπινου Δυναμικού</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Στρατηγική Ανθρώπινου Δυναμικού, • Εσωτερική Έρευνα Ικανοποίησης Πελατών – Σχέδιο Δράσης, • Έρευνα Γνώμης Προσωπικού, • Οργανισιακός Δείκτης Υγείας (ΟΗΙ), • Ενημέρωση για το έργο Risk Culture, • Εισαγωγή του Λειτουργικού Μοντέλου Agile and Value Stream. 	<ul style="list-style-type: none"> • Εξετάστηκαν από την ΕΑΔΑ διάφορες πρωτοβουλίες που εισήγαγε η Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού για την ευθυγράμμιση της κουλτούρας με τη στρατηγική. • Σχέδιο Δράσης για τη βελτίωση του ποσοστού συμμετοχής του προσωπικού στις έρευνες. • Συνεχιζόμενο έργο ως μέρος των προσπαθειών της Τράπεζας για ενίσχυση της κουλτούρας κινδύνου και ελέγχου. • Το Agile Model εισήχθη με επιτυχία σε πολλά έργα πληροφορικής και εξετάστηκε η εισαγωγή του σε άλλες λειτουργίες του Συγκροτήματος.

Προτεραιότητες για την Επιτροπή το 2022 ήταν (i) το LTIP του 2022, (ii) η αξιοκρατική αμοιβή και (iii) η αντιμετώπιση των θεμάτων που προκύπτουν από το ΕΣΑ.

Κατά τον Δεκέμβριο του 2022, το Συγκρότημα χορήγησε σε δικαιούχους υπαλλήλους μετοχές στο πλαίσιο ενός μακροπρόθεσμου σχεδίου κινήτρων (**‘LTIP του 2022’**). Το LTIP του 2022 εγκρίθηκε από την Ετήσια Γενική Συνέλευση του 2022, που πραγματοποιήθηκε στις 20 Μαΐου 2022. Περιλαμβάνει τη χορήγηση μετοχών και βασίζεται στην επίτευξη καρτών βαθμολογίας, με μέτρα και στόχους που έχουν τεθεί για την ευθυγράμμιση των αποτελεσμάτων των πληρωμών με την υλοποίηση της στρατηγικής του Συγκροτήματος. Οι εργαζόμενοι που είναι επιλέξιμοι για το LTIP του 2022 είναι τα μέλη της Διευρυμένης Εκτελεστικής Επιτροπής. Το LTIP του 2022 ορίζει ότι η απόδοση θα επιμετρείται σε περίοδο 3 ετών για οικονομικούς και μη χρηματοοικονομικούς στόχους που πρέπει να επιτευχθούν. Στο τέλος της περιόδου απόδοσης, το αποτέλεσμα απόδοσης θα χρησιμοποιηθεί για την αξιολόγηση του ποσοστού των μετοχών που θα απονεμηθούν. Το LTIP αντιπροσωπεύει ένα περαιτέρω βήμα στις προσπάθειες του Συγκροτήματος για να βελτιώσει τη δομή των αποδοχών του με την εισαγωγή μιας συνιστώσας μεταβλητής αμοιβής στο συνολικό πακέτο αποζημίωσης των επιλέξιμων μελών, σύμφωνα με τη βέλτιστη πρακτική και σύμφωνα με τους κανονισμούς του τραπεζικού κλάδου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μπορείτε να βρείτε περισσότερες πληροφορίες σε σχέση με το LTIP του 2022 στην Έκθεση Αμοιβών και στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις του 2022.

Το Διοικητικό Συμβούλιο ενημερώνεται μέσω της ΕΑΔΑ για τις έρευνες προσωπικού και για την πρόοδο στην υλοποίηση των δράσεων ως απάντηση στα σχόλια του προσωπικού. Το Συγκρότημα διόρισε περισσότερους από 25 Πρωταθλητές Υγείας σε όλους τους κλάδους του, οι οποίοι πήραν συνεντεύξεις και συζήτησαν με όλο το προσωπικό την αντίληψή τους σχετικά με το τι πρέπει να γίνει σχετικά με Δείκτη Υγείας του Οργανισμού του Συγκροτήματος. Ο ΟΗΙ εστιάζει – και ταυτόχρονα εξετάζει – όλες τις πτυχές της εργασιακής κουλτούρας του Συγκροτήματος καθώς και τον τρόπο λειτουργίας του ως οργανισμός. Καταρτίστηκαν σχέδια δράσης για όλους τους τομείς εστίασης που προσδιορίστηκαν. Τέσσερα μέλη της Ομάδας Ανώτερης Διοίκησης είναι χορηγοί σε διάφορες πρωτοβουλίες ροής εργασίας, όπως ανταλλαγή γνώσεων (podcasts), ευκαιρίες σταδιοδρομίας (εσωτερικές ευκαιρίες για πρόοδο) και την έναρξη της Ακαδημίας της ΤΚ καθώς και Μοντελοποίηση ρόλων με τη δέσμευση Ανώτερων Διευθυντών να συνεργαστούν με αναγνωρισμένα Ταλέντα. Η Έρευνα Εσωτερικής Ικανοποίησης Πελατών επιτρέπει στους υπαλλήλους να αξιολογήσουν το επίπεδο υπηρεσιών που λαμβάνουν από διάφορα εσωτερικά τμήματα της Τράπεζας. Το 2022 αξιολογήθηκαν διάφορες λειτουργίες ελέγχου και υποστήριξης.

Η ΕΑΔΑ εξέτασε και αναγνώρισε την ισχύ των μηχανισμών που εφαρμόστηκαν για επικοινωνία και αλληλεπίδραση με τους εργαζομένους. Ειδικότερα, υπάρχουν μέθοδοι συλλογής και τεκμηρίωσης των απόψεων του εργατικού δυναμικού και ο τρόπος με τον οποίο παρουσιάζονται και εξετάζονται θέματα και απόψεις του εργατικού δυναμικού στο Διοικητικό Συμβούλιο για συζήτηση και διαβούλευση, ώστε να ενθαρρυνθεί ένας έγκαιρος ουσιαστικός διάλογος μεταξύ του Διοικητικού Συμβουλίου και του εργατικού δυναμικού.

5. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

5.2 Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών (συνέχεια)

Το Διοικητικό Συμβούλιο συμφώνησε να υιοθετήσει μια εναλλακτική προσέγγιση από τις μεθόδους επικοινωνίας και αλληλεπίδρασης με το εργατικό δυναμικό που ορίζονται στον Κώδικα ΗΒ. Ο πρωταρχικός λόγος για τη διαφορετική προσέγγιση είναι ότι υπάρχει τακτική αλληλεπίδραση με τη συντεχνία που αντιπροσωπεύει το 97,7% του προσωπικού, οι αμοιβές εντός του Συγκροτήματος βασίζονται σε συλλογικές συμβάσεις συμπεριλαμβανομένων και των αμοιβών της Εκτελεστικής Διεύθυνσης εκτός του Διευθύνοντος Συμβούλου που εργοδοτείται με συμβόλαιο ορισμένου χρόνου ενώ υπάρχουν ορισμένοι περιορισμοί στις μεταβλητές αμοιβές για όλους τους εργαζομένους συμπεριλαμβανομένων και των εκτελεστικών διοικητικών συμβούλων. Η Πολιτική Αμοιβών καλύπτει όλους του εργαζομένους συμπεριλαμβανομένων και των εκτελεστικών συμβούλων.

Πληροφορίες που συγκεντρώνονται από έρευνες, τη γραμμή ανώνυμης / εμπιστευτικής αναφοράς και άλλες πληροφορίες από την Ομάδα Εργασίας για την κουλτούρα, πειθαρχικές ενέργειες, παράπονα κ.λπ. αναφέρονται και συζητούνται από την ΕΑΔΑ και την ΕΔ πριν τη συζήτηση τους στο Διοικητικό Συμβούλιο. Το Διοικητικό Συμβούλιο βεβαιώνει ότι η μέθοδος αλληλεπίδρασης με το εργατικό δυναμικό που έχει καθοριστεί είναι μέσω πρωτοβουλιών επικοινωνίας που διευκολύνονται από τη Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού.

Πραγματοποιήθηκαν διάφορες κοινές συνεδριάσεις με την ΕΔΕΔ κατά τις οποίες έγιναν συζητήσεις για το σύστημα βαθμολόγησης των αμοιβών από την Korn Ferry για Ανώτατα Διευθυντικά στελέχη. Μια άσκηση συγκριτικής αξιολόγησης που πραγματοποιήθηκε νωρίτερα μέσα στο έτος θεωρήθηκε ότι ευθυγραμμίζεται με το σύστημα βαθμίδων αμοιβών. Συζητήθηκε επίσης το σχέδιο διαδοχής σε όλο το Συγκρότημα και η Μικτή Επιτροπή το εισηγήθηκε για έγκριση στο Διοικητικό Συμβούλιο. Τέλος, εισηγήθηκε προς έγκριση η παράταση της σύμβασης του Διευθύνοντος Συμβούλου, δεδομένων των εξαιρετικών αποτελεσμάτων του Συγκροτήματος που επιτεύχθηκαν τα προηγούμενα τρία χρόνια..

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το ρόλο της ΕΑΔΑ παρουσιάζονται στην Έκθεση Πολιτικής Αμοιβών, στη σελίδα 461 της παρούσας έκθεσης.

Ο Πρόεδρος της ΕΑΔΑ έδινε αναφορά στο Διοικητικό Συμβούλιο μετά από κάθε συνεδρίαση για να διασφαλίζεται ότι όλοι οι Διοικητικοί Σύμβουλοι ήταν πλήρως ενήμεροι για τις εργασίες της ΕΑΔΑ.

5.3 Επιτροπή Ελέγχου

Η Επιτροπή Ελέγχου της Τράπεζας Κύπρου έχει ένα ευρύ φάσμα αρμοδιοτήτων, οι οποίες μπορούν να κατηγοριοποιηθούν γενικά στους ακόλουθους τομείς:

- 1. Εσωτερικοί Έλεγχοι:** Η επιτροπή ελέγχου διαδραματίζει κρίσιμο ρόλο στην αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου της Τράπεζας. Αυτά τα συστήματα σχεδιάζονται για την πρόληψη της απάτης, τη διαφύλαξη των περιουσιακών στοιχείων και τη διασφάλιση της ακρίβειας της χρηματοοικονομικής αναφοράς. Η Επιτροπή εξετάζει τις πολιτικές και τις διαδικασίες της Τράπεζας και παρέχει ένα ισχυρό περιβάλλον εσωτερικού ελέγχου.
- 2. Λειτουργία Εσωτερικού Ελέγχου:** Η Επιτροπή Ελέγχου είναι υπεύθυνη για την επίβλεψη της λειτουργίας εσωτερικού ελέγχου της Τράπεζας, η οποία είναι μια ανεξάρτητη και αντικειμενική λειτουργία διασφάλισης. Η Επιτροπή διασφαλίζει ότι το Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου διαθέτει τους απαραίτητους πόρους, την ανεξαρτησία και την πρόσβαση σε πληροφορίες για την αποτελεσματική εκτέλεση της εντολής του. Η Επιτροπή εξετάζει και εγκρίνει, μεταξύ άλλων, το σχέδιο εσωτερικού ελέγχου, παρακολουθεί την πρόοδο των ελεγκτικών δραστηριοτήτων και αξιολογεί την αποτελεσματικότητα της λειτουργίας εσωτερικού ελέγχου.
- 3. Χρηματοοικονομική Αναφορά:** Η Επιτροπή είναι αρμόδια για την επανεξέταση και αξιολόγηση των οικονομικών καταστάσεων του Συγκροτήματος. Η Επιτροπή Ελέγχου διασφαλίζει ότι οι οικονομικές εκθέσεις είναι ακριβείς, πλήρεις και συμμορφώνονται με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) και τους ισχύοντες νόμους και κανονισμούς. Η Επιτροπή Ελέγχου εξετάζει επίσης οποιοσδήποτε αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές και πρακτικές για να διασφαλίσει ότι είναι κατάλληλες και συνεπείς με τους γενικούς οικονομικούς στόχους της τράπεζας.
- 4. Εξωτερικός Έλεγχος:** Η Επιτροπή Ελέγχου είναι υπεύθυνη για το διορισμό, την αποζημίωση και την επίβλεψη του εξωτερικού ελεγκτή της Τράπεζας. Η Επιτροπή διασφαλίζει ότι ο εξωτερικός ελεγκτής είναι ανεξάρτητος και διαθέτει τα απαραίτητα προσόντα για την αποτελεσματική εκτέλεση του έργου του. Η ΕΕ εξετάζει το σχέδιο ελέγχου, τα ευρήματα και τις συστάσεις του εξωτερικού ελεγκτή και παρακολουθεί την ανταπόκριση της τράπεζας σε τυχόν εντοπισμένα ζητήματα.

5. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

5.3 Επιτροπή Ελέγχου (συνέχεια)

5. Συμμόρφωση και Κανονιστικές Υποθέσεις: Η Τράπεζα λειτουργεί σε ένα περιβάλλον υψηλής ρύθμισης και η ΕΕ είναι υπεύθυνη για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης της BOC PCL με όλους τους ισχύοντες νόμους, κανονισμούς και πρότυπα. Η ΕΕ εξετάζει τις πολιτικές και τις διαδικασίες συμμόρφωσης της BOC PCL και παρακολουθεί την απόδοσή της σε σχέση με βασικές κανονιστικές απαιτήσεις. Η ΕΕ βρίσκεται επίσης σε επαφή με τις ρυθμιστικές αρχές και αντιμετωπίζει τυχόν ανησυχίες ή ευρήματα που μπορεί να προκύψουν από τις ρυθμιστικές επιθεωρήσεις ή ελέγχους. Επιπρόσθετα, η ΕΕ αξιολογεί την ορθότητα των μεθοδολογιών και των πολιτικών διαχείρισης που χρησιμοποιεί το Συγκρότημα για την ανάπτυξη των μετρήσεων ΠΚΔ και άλλων γνωστοποιήσεων και για την αξιολόγηση των σχεδίων των βασικών προμηθευτών σχετικά με τη βιωσιμότητα.

6. Εμπιστευτική / Ανώνυμη Αναφορά (Whistleblowing) και Πρόληψη Απάτης: Η ΕΕ είναι υπεύθυνη για τη δημιουργία και τη διατήρηση ενός αποτελεσματικού μηχανισμού Εμπιστευτικής / Ανώνυμης Αναφοράς που επιτρέπει στους υπαλλήλους και σε άλλους ενδιαφερόμενους φορείς να αναφέρουν ανησυχίες σχετικά με πιθανή ανάρροστη συμπεριφορά ή ανήθικη συμπεριφορά. Η επιτροπή διασφαλίζει ότι η πολιτική Εμπιστευτικής / Ανώνυμης Αναφοράς προστατεύει τους καταγγέλλοντες από αντίποινα και προβλέπει διεξοδική και αντικειμενική διερεύνηση των αναφερόμενων ανησυχιών. Μπορείτε να βρείτε περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την εμπιστευτική / ανώνυμη αναφορά και την πρόληψη της απάτης στη σελίδα 423-424 της έκθεσης αυτής.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2022, η ΕΕ αποτελείται από τρεις ανεξάρτητους μη εκτελεστικούς συμβούλους. Η σύνθεση της ΕΕ είναι πλήρως συμβατή με τον Κώδικα του ΧΑΚ, τον Κώδικα του ΗΒ και την Οδηγία της ΚΤΚ για την Εσωτερική Διακυβέρνηση. Στις 26 Οκτωβρίου 2022, ο κ. Ζωγραφάκης παραιτήθηκε από την ΕΕ έχοντας συμπληρώσει εννέα χρόνια στο Διοικητικό Συμβούλιο και στην ΕΕ. Το Διοικητικό Συμβούλιο θεωρεί ότι τα μέλη της Επιτροπής διαθέτουν κατάλληλο συνδυασμό δεξιοτήτων και εμπειρίας και έχουν συλλογικά πρόσφατη οικονομική εμπειρία και ικανότητες σχετικά με τον τραπεζικό και χρηματοοικονομικό τομέα στον οποίο δραστηριοποιείται το Συγκρότημα. Η ΕΕ είναι ικανοποιημένη ότι υπάρχει ένα ισχυρό περιβάλλον ελέγχου χρηματοοικονομικών κινδύνων.

Το Διοικητικό Συμβούλιο πιστεύει επίσης ότι ο Νικόλαος Σοφιανός και η Πόλα Χατζησωτηρίου έχουν εξειδικευμένες γνώσεις και εμπειρία στην εφαρμογή διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου και λογιστικών θεμάτων που σχετίζονται με την ΕΕ και έχουν σημαντική, πρόσφατη και σχετική οικονομική εμπειρία και μπορούν να θεωρηθούν ως οικονομικοί εμπειρογνώμονες της ΕΕ. Τα μέλη της ΕΕ διατηρούν τις γνώσεις και την τεχνογνωσία τους σε σχετικά θέματα της ΕΕ μέσω συνεχών ευκαιριών ανάπτυξης και εκπαίδευσης.

Βιογραφικά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένης της τεχνογνωσίας, της εμπειρίας και του καθεστώτος ανεξαρτησίας του κάθε μέλους αναφέρονται στην ενότητα 4 της παρούσας έκθεσης.

Η Εκτελεστική Διευθύντρια Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης & Δραστηριοτήτων Απομόχλευσης, ο Διευθυντής Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου, ο Ανώτερος Διευθυντής Συμμόρφωσης, οι νόμιμοι ελεγκτές και η Γραμματέας της Εταιρίας παρίστανται τακτικά στις συνεδριάσεις της ΕΕ. Εκτός από τις προγραμματισμένες συνεδριάσεις, η Επιτροπή πραγματοποίησε συνεδριάσεις μόνο για τα μέλη της. Η ΕΕ πραγματοποίησε 18 συνεδριάσεις κατά το 2022. Ο πρόεδρος και τα μέλη της ΕΕ καθώς και η συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις παρουσιάζονται πιο κάτω. Ο Νικόλαος Σοφιανός και η Πόλα Χατζησωτηρίου είναι επίσης μέλη της ΕΔΚ. Οι ημερήσιες διατάξεις ευθυγραμμίζονται και η αλληλοεπικάλυψη των ευθυνών αποφεύγεται.

Συμμετοχή μελών κατά τις συναντήσεις της Επιτροπής Ελέγχου κατά το 2022

Νικόλαος Σοφιανός (Πρόεδρος)	18/18
Ιωάννης Ζωγραφάκης (παραιτήθηκε στις 26/10/2022)	15/15
Arne Berggren	16/18
Πόλα Χατζησωτηρίου	18/18
Michael Heger (παραιτήθηκε στις 20/5/2022)	10/10

Οι κύριες ευθύνες της Επιτροπής Ελέγχου καθορίζονται στους όρους εντολής της, οι οποίοι είναι διαθέσιμοι στην ιστοσελίδα του Συγκροτήματος (www.bankofcyprus.com.cy/group) και αναθεωρούνται ετησίως και εγκρίνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο.

5. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

5.3 Επιτροπή Ελέγχου (συνέχεια)

Η ΕΕ έχει ασκήσει την εξουσία που της έχει ανατεθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο για τη διασφάλιση της ακεραιότητας των δημοσιευμένων οικονομικών καταστάσεων του Συγκροτήματος, συζητώντας και αμφισβητώντας τις κρίσεις της διεύθυνσης και τις παραδοχές και εκτιμήσεις στις οποίες βασίζονται. Η Επιτροπή εκ μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου εξέτασε την Ετήσια Οικονομική Έκθεση του Συγκροτήματος 2022 και τη διαδικασία με την οποία το Συγκρότημα πιστεύει ότι η Ετήσια Έκθεση συνολικά, είναι δίκαιη, ισορροπημένη και κατανοητή και παρέχει τις απαραίτητες πληροφορίες για τους μετόχους για να αξιολογήσουν τη θέση, την απόδοση, το επιχειρηματικό μοντέλο και τη στρατηγική του Συγκροτήματος. Μετά από εξέταση, η Επιτροπή ενημέρωσε το Διοικητικό Συμβούλιο ότι μια τέτοια δήλωση μπορεί να γίνει στην Ετήσια Οικονομική Έκθεση για το 2022 (σελίδα 52).

Βασική δραστηριότητα για την ΕΕ είναι η εξέταση σημαντικών θεμάτων που σχετίζονται με την ετήσια οικονομική έκθεση, με βασικές λογιστικές κρίσεις και γνωστοποιήσεις που υπόκεινται σε διεξοδική συζήτηση με τη διεύθυνση και την PricewaterhouseCooper («PwC»). Η Επιτροπή παρέχει ισχυρή πρόκληση σε βασικές κρίσεις πριν από την υποβολή σύστασης προς το Διοικητικό Συμβούλιο ότι όλες οι οικονομικές εκθέσεις θεωρούνται δίκαιες, ισορροπημένες και κατανοητές αξιολογήσεις της οικονομικής θέσης του Συγκροτήματος.

Οι σημαντικότερες κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές το 2022 αφορούσαν τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, την εκτίμηση της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας του αποθέματος ακινήτων και προβλέψεις για εκκρεμείς διαφορές, απαιτήσεις, κανονιστικά και άλλα θέματα. Κατά την αντιμετώπιση αυτών των ζητημάτων η Επιτροπή συζήτησε βασικούς τομείς των κρίσεων της διοίκησης και εκτιμά με τη διοίκηση και τους εξωτερικούς ελεγκτές, PwC, συγκεκριμένα θέματα προς συζήτηση που περιλήφθηκαν στα ευρήματά/παρατηρήσεις τους στο πλαίσιο του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων του Συγκροτήματος, συμπεριλαμβανομένης, μεταξύ άλλων, της ταξινόμησης των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, του υπολογισμού αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, των αποθεμάτων ακινήτων, των προβλέψεων για εκκρεμείς διαφορές, τις αξιώσεις, ρυθμιστικά και άλλα θέματα, τους φόρους και την εύλογη αξία επενδύσεων και παραγώγων. Περαιτέρω πληροφορίες παρατίθενται στη Σημείωση 5 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

Η Επιτροπή έχει λάβει υπόψη για γνωστοποίηση όλα τα ουσιώδη ζητήματα που έχουν απασχολήσει τη διεύθυνση και τους εξωτερικούς ελεγκτές του Συγκροτήματος κατά τη διάρκεια του έτους.

Οι εκθέσεις που υποβάλλονται στην ΕΕ από όλες τις επιχειρηματικές μονάδες έδωσαν την ευκαιρία στην Επιτροπή να αμφισβητήσει, να διερευνήσει, να συζητήσει και να ζητήσει διαβεβαιώσεις από τη διεύθυνση, επιτρέποντας στην Επιτροπή να παρέχει μια ανεξάρτητη προοπτική.

Συγκεκριμένα θέματα που εξετάστηκαν από την Επιτροπή ήταν: η αποτελεσματικότητα του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, η χρηματοοικονομική πληροφόρηση, τα κυριότερα ευρήματα των εσωτερικών ελέγχων και ερευνών σχετικά με τις αδυναμίες του συστήματος ελέγχου και η ανταπόκριση της διεύθυνσης. Η Επιτροπή Ελέγχου έχει λάβει διαβεβαίωση ότι η εκτελεστική διεύθυνση έχει λάβει ή λαμβάνει τις απαραίτητες ενέργειες για την αποκατάσταση οποιωνδήποτε ελλείψεων ή αδυναμιών που διαπιστώθηκαν μέσω της λειτουργίας του συστήματος ελέγχων του Συγκροτήματος και θα συνεχίσει να επανεκτιμά και να αποκαθιστά ελλείψεις και αδυναμίες περαιτέρω όσο χρειάζεται.

Η ΕΕ έχει την ευθύνη εξέτασης των σημαντικών συναλλαγών οποιασδήποτε μορφής, που διενήργησε η Εταιρία ή οι θυγατρικές της, όπου μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, ο Διευθύνων Σύμβουλος, μέλος της εκτελεστικής και γενικής διεύθυνσης, η Γραμματέας, ο εξωτερικός ελεγκτής ή μεγαλομέτοχος, έχει άμεσο ή έμμεσο συμφέρον. Η Επιτροπή βεβαιώνεται ότι τέτοιες συναλλαγές διενεργούνται μέσα στο πλαίσιο συνήθους εμπορικής πρακτικής (at arm's length) της Εταιρίας.

Η Επιτροπή έλαβε τακτικές αναφορές από την Εκτελεστική Διευθύντρια Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης & Δραστηριοτήτων Απομόχλευσης, τον Διευθυντή Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου και τον Ανώτερο Διευθυντή Συμμόρφωσης που παρευρίσκονται τακτικά στις συνεδριάσεις της Επιτροπής. Υποβλήθηκαν εκθέσεις στην Επιτροπή για θέματα εσωτερικού ελέγχου. Η Επιτροπή έχει τακτικές συζητήσεις με τους εξωτερικούς ελεγκτές, τον Διευθυντή Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου και τον Ανώτερο Διευθυντή Συμμόρφωσης χωρίς την παρουσία της διεύθυνσης.

5. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

5.3 Επιτροπή Ελέγχου (συνέχεια)

Άλλες ευθύνες

Η ΕΕ και η ΕΔΚ συνεργάζονται στενά και σε κοινές τους συνεδριάσεις αξιολογούν την καταλληλότητα και πληρότητα του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, τις συστάσεις της διοίκησης σχετικά με τις προβλέψεις για την απομείωση δανείων και απαιτήσεων και λοιπών ζημιών και επιβαρύνσεων όπως αναφέρονται στις οικονομικές καταστάσεις του Συγκροτήματος. Η ΕΕ έχει κυρίως την ευθύνη να ελέγχει τον τρόπο και το πλαίσιο με το οποίο η διεύθυνση διασφαλίζει και παρακολουθεί την επάρκεια της φύσης, της έκτασης και αποτελεσματικότητας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων οικονομικής πληροφόρησης, διατηρώντας έτσι ένα συνολικά αποτελεσματικό σύστημα εσωτερικού ελέγχου και παρακολουθεί τις απαντήσεις και τις ενέργειες της διοίκησης σε σχέση με τα ευρήματα και τις συστάσεις και οποιαδήποτε μέτρα μετριασμού που λαμβάνονται εις απάντηση.

Ο πρόεδρος της Επιτροπής συνεχίζει να διαδραματίζει το ρόλο του Whistleblower Champion και έχει συγκεκριμένη ευθύνη για την ακεραιότητα, ανεξαρτησία και αποτελεσματικότητα των πολιτικών και διαδικασιών του Συγκροτήματος για την εμπιστευτική / ανώνυμη αναφορά, συμπεριλαμβανομένων και των διαδικασιών για την προστασία των εργαζομένων που εγείρουν ανησυχίες από τυχόν δυσμενή μεταχείριση. Έχει επίσης οριστεί ως το μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου υπεύθυνο για την εφαρμογή του Νόμου περί Νομιμοποίησης Παράνομου Χρήματος και των σχετικών Οδηγιών.

Ως αποτέλεσμα των εργασιών της ΕΕ το 2022, δόθηκε διαβεβαίωση στο Διοικητικό Συμβούλιο σχετικά με την ποιότητα και την καταλληλότητα των οικονομικών εκθέσεων του Συγκροτήματος, για θέματα εσωτερικού ελέγχου, συμμόρφωσης και κανονιστικά θέματα, ώστε να διαφυλάσσονται τα συμφέροντα των ευρύτερων εταιρών του Συγκροτήματος.

Η απόδοση της Επιτροπής κατά τη διάρκεια του 2022 αξιολογήθηκε στο πλαίσιο της εσωτερικής αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας των επιτροπών. Το συμπέρασμα ήταν ότι η Επιτροπή λειτουργεί αποτελεσματικά και ότι το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να βασίζεται στην ποιότητα των εργασιών της Επιτροπής. Ο πρόεδρος της Επιτροπής έδινε αναφορά στο Διοικητικό Συμβούλιο μετά από κάθε συνεδρίαση για να διασφαλίζεται ότι όλοι οι διοικητικοί σύμβουλοι ήταν πλήρως ενήμεροι για τις εργασίες της Επιτροπής.

Σημειώνεται ότι η Eurolife Ltd και οι Γενικές Ασφάλειες Κύπρου Λτδ επίσης διατηρούν επιτροπή ελέγχου, η οποία υποβάλλει ετήσια έκθεση στην ΕΕ. Ο πρόεδρος της ΕΕ παρακολουθεί περιοδικά τις συνεδριάσεις αυτών των θυγατρικών επιτροπών ελέγχου και υποβάλλει έκθεση στην Επιτροπή και στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Συνολικά, ο ρόλος της ΕΕ είναι θεμελιώδης για τη διασφάλιση της ακεραιότητας και της ακρίβειας των οικονομικών αναφορών της Εταιρίας. Οι καλές, ανοιχτές σχέσεις μεταξύ της ΕΕ, της Εκτελεστικής Διευθύντριας Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης & Δραστηριοτήτων Απομόχλευσης, του Διευθυντή Εσωτερικού Ελέγχου και του Ανώτερου Λειτουργού Συμμόρφωσης, καθώς και των εξωτερικών ελεγκτών, είναι απαραίτητες για την προσθήκη αξίας στον οργανισμό. Αυτό επιτυγχάνεται καθιστώντας τη διοίκηση υπεύθυνη για την εφαρμογή όλων των συστάσεων (εσωτερικών και εξωτερικών). Εκτός από την παροχή διασφάλισης εντός των δομών διακυβέρνησης και λογοδοσίας του Συγκροτήματος, είναι σημαντικό η ΕΕ να συνεισφέρει, να προσφέρει αποτελέσματα και να προσθέτει αξία στο Συγκρότημα.

5. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

5.3 Επιτροπή Ελέγχου (συνέχεια)

Περαιτέρω, η ΕΕ εξέτασε τη διαθεσιμότητα και την αναφορά των αποτελεσμάτων των ασφαλιστικών θυγατρικών και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι σημειώθηκε σημαντική πρόοδος. Περαιτέρω, η ΕΕ εξέτασε άλλα βασικά σημαντικά λογιστικά και άλλα συναφή ζητήματα κατά την επισκόπηση των οικονομικών καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022. Κατά την αντιμετώπιση αυτών των θεμάτων, η ΕΕ εξέτασε την καταλληλότητα των κρίσεων και των εκτιμήσεων της διοίκησης και, όπου κρίθηκε σκόπιμο, συζήτησε αυτές τις κρίσεις και εκτιμήσεις με τους εξωτερικούς ελεγκτές.

Θέματα που εξετάστηκαν και ενέργειες που λήφθηκαν από την ΕΕ κατά τη διάρκεια του 2022

<p>Εσωτερικοί έλεγχοι</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ετήσια αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών ελέγχων του Συγκροτήματος. • Επανεξέταση του Σχεδίου Δράσης Πληροφορικής για την αντιμετώπιση των πορισμάτων του ελέγχου. • Συνεχής αλληλεπίδραση με εξωτερικούς ελεγκτές για ανταλλαγή πληροφοριών και αξιολόγηση στο πλαίσιο της χρήσης του έργου που διενεργείται από τον Εσωτερικό Λογιστικό Έλεγχο, όπως επιτρέπεται από το Διεθνές Πρότυπο Ελέγχου (ISA) 610 «Χρήση της εργασίας των Εσωτερικών Ελεγκτών» 	<ul style="list-style-type: none"> • Με βάση το έργο που επιτελέστηκε το 2022, παρέχεται εύλογη διασφάλιση, με έμφαση σε συγκεκριμένα θέματα, για τον σχεδιασμό, την επάρκεια και την λειτουργική αποτελεσματικότητα του πλαισίου εσωτερικού ελέγχου του Συγκροτήματος, την εταιρική διακυβέρνηση και τις διαδικασίες διαχείρισης κινδύνων, για τη διαχείριση σημαντικών κινδύνων, σύμφωνα με τη διάθεση ανάληψης κινδύνου που ορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο. Δίδεται έμφαση στους τομείς της Ψηφιοποίησης, των Πληροφοριακών Συστημάτων και της Διακυβέρνησης Δεδομένων, της τρέχουσας, καθώς και κάθε μελλοντικής έκθεσης σε κίνδυνο. • Συζητήθηκε η πρόοδος της αντιμετώπισης των ευρημάτων του ελέγχου πληροφορικής όσον αφορά τη διαθεσιμότητα και τη συνέχεια των υπηρεσιών πληροφορικής.
<p>Εσωτερικός λογιστικός έλεγχος</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ανασκόπηση της Ετήσιας Έκθεσης Ελέγχου. • Έγκριση του Ετήσιου Προγράμματος Ελέγχου του Εσωτερικού Ελέγχου (ΕΕ). • Επανεξέταση της ανεξαρτησίας του τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου και του Διευθυντή Εσωτερικού Ελέγχου. • Αξιολόγηση της ανεξαρτησίας, της επάρκειας και της αποτελεσματικότητας του τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου. • Αξιολόγηση του Διευθυντή Εσωτερικού Ελέγχου. • Αναθεώρηση του Εγγράφου Σύστασης του Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου. • Έγκριση του προϋπολογισμού του Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου. • Ανασκόπηση της τριμηνιαίας δραστηριότητας του Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου και των μεταγενέστερων εκθέσεων. • Επισκόπηση των υπηρεσιών εσωτερικού ελέγχου. • Αξιολόγηση των αναγκών και των δεξιοτήτων σε προσωπικό του Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου. • Ενημέρωση σχετικά με καταγγελίες που λαμβάνονται μέσω της γραμμής καταγγελίας. • Τριετής Εξωτερική Αξιολόγηση του Πλαισίου Εσωτερικού Ελέγχου του Συγκροτήματος της ΤΚ • Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης Ποιότητας. 	<ul style="list-style-type: none"> • Συζητήθηκαν τα συμπεράσματα που προέκυψαν από τη δραστηριότητα εσωτερικού ελέγχου όπως περιγράφεται στην Ετήσια Έκθεση Ελέγχου. • Η επάρκεια, η αποτελεσματικότητα και η ανεξαρτησία της λειτουργίας εσωτερικού ελέγχου αξιολογήθηκε ως επαρκής και δόθηκε σχετική επιβεβαίωση στο Διοικητικό Συμβούλιο. • Συζητήθηκαν οι εκθέσεις διερεύνησης, τα ευρήματα και οι συστάσεις της έκθεσης εσωτερικού ελέγχου, καθώς και η απάντηση και οι ενέργειες της διοίκησης. • Η επιτροπή παρακολουθούσε το ποσοστό ολοκλήρωσης των συστάσεων για τον μετριασμό των πορισμάτων που προκύπτουν από τον Εσωτερικό Έλεγχο και τις εξωτερικές εκθέσεις. • Η ανεξάρτητη αξιολόγηση του Πλαισίου Εσωτερικού Ελέγχου του Συγκροτήματος σύμφωνα με την Οδηγία της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου (ΚΤΚ) για τις ρυθμίσεις διακυβέρνησης και διαχείρισης στα πιστωτικά ιδρύματα εντόπισε ορισμένες περιπτώσεις μερικής συμμόρφωσης της Τράπεζας με τις διατάξεις της Οδηγίας. • Η Εξωτερική Αξιολόγηση Ποιότητας έδειξε ότι ο Εσωτερικός Έλεγχος: <ul style="list-style-type: none"> α. Γενικά συμμορφώνεται με τα πρότυπα ΙΙΑ, το IPPF και τον Κώδικα Δεοντολογίας. β. Το τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου της ΤΚ είναι μια ώριμη λειτουργία. Οι πρακτικές του προηγούνται πολλών εταιρικών λειτουργιών εσωτερικού ελέγχου και ευθυγραμμίζονται σε γενικές γραμμές με εκείνες των μεγαλύτερων παγκόσμιων οργανισμών που συνήθως θεωρούνται ως σημείο αναφοράς καλών πρακτικών.

5. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

5.3 Επιτροπή Ελέγχου (συνέχεια)

Θέματα που εξετάστηκαν και ενέργειες που λήφθηκαν από την ΕΕ κατά τη διάρκεια του 2022 (συνέχεια)

<p>Εξωτερικοί Ελεγκτές</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Αξιολόγηση της ανεξαρτησίας των εξωτερικών ελεγκτών • Συζήτηση του εξωτερικού Ετήσιου Προγράμματος Ελέγχου για το 2022 και των επακόλουθων αποτελεσμάτων της εξαμηνιαίας επισκόπησης της ενδιάμεσης έκθεσης και του ετήσιου ελέγχου των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων; • Έγκριση της αμοιβής για τις υπηρεσίες ελέγχου, φορολογικής συμμόρφωσης και άλλων διαβεβαιώσεων για το έτος, • Έγκριση των επιτρεπόμενων μη-ελεγκτικών υπηρεσιών που ανατέθηκαν στους ελεγκτές, • Συζήτηση των αποτελεσμάτων του ελέγχου των εξαμηνιαίων και των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων, • Συνάντηση με τους εξωτερικούς ελεγκτές τουλάχιστον δύο φορές χωρίς την παρουσία της διοίκησης • Αξιολόγηση μέσω Δεικτών ποιότητας ελέγχου (AQI) της αποτελεσματικότητας της διαδικασίας εξωτερικού ελέγχου, 	<ul style="list-style-type: none"> • Η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων απαιτεί από τη διεύθυνση να κάνει ορισμένες κρίσεις και/ή παραδοχές που επηρεάζουν σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις. Ο εξωτερικός ελεγκτής για καθεμία από αυτές τις λογιστικές εκτιμήσεις, αμφισβήτησε την καταλληλότητα των παραδοχών και των κρίσεων που έγιναν από τη διοίκηση, έκρινε την καταλληλότητα τους και εκτίμησε τις γνωστοποιήσεις των οικονομικών καταστάσεων. • Η ΕΕ αξιολόγησε μέσω δεικτών ποιότητας AQIs την αποτελεσματικότητα των εξωτερικών ελεγκτών και συνέστησε στους ελεγκτές να βελτιώσουν τη συχνότητα υποβολής εκθέσεων σχετικά με την κατάσταση των ολοκληρωμένων ελέγχων θυγατρικών εταιριών. • Οι εξωτερικοί ελεγκτές παρουσίασαν το σχέδιο ελέγχου για το έτος που έληξε το 2022. • Οι εξωτερικοί ελεγκτές παρουσίασαν τα συμπεράσματά τους σε σχέση με τις σημαντικές εκτιμήσεις και κρίσεις τα οποία συζήτησαν με τη διεύθυνση και την ΕΕ. • Οι ελεγκτές ως μέρος της ελεγκτικής προσέγγισής τους σε ευθυγράμμιση με το προηγούμενο έτος περιέλαβαν δοκιμές γενικών ελέγχων πληροφορικής, σε συγκεκριμένα συστήματα πληροφορικής, εντός του πεδίου εφαρμογής των ελέγχων χρηματοοικονομικής αναφοράς που διεξήγαγαν και παρείχαν ενημερώσεις σχετικά με την πρόοδο ανταπόκρισης της διεύθυνσης σε ευρήματα του προηγούμενου έτους σε αυτόν τον τομέα, ιδίως όσον αφορά τα ευρήματα σχετικά με τους προνομιούχους ελέγχους πρόσβασης χρηστών. • Έγινε περαιτέρω ενημέρωση σχετικά με ευρήματα σε άλλους τομείς του εξωτερικού ελέγχου. Αυτά θα συνεχίσουν να συζητούνται μαζί με τις ενέργειες της διεύθυνσης.
<p>Διακυβέρνηση</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Αναθεώρηση των αναθεωρημένων Όρων Εντολής της ΕΕ, • Έγκριση της Έκθεσης Εταιρικής Διακυβέρνησης, • Έγκριση της Δήλωσης Συμμόρφωσης των Διοικητικών Συμβούλων, 	<ul style="list-style-type: none"> • Οι Όροι Εντολής αναθεωρήθηκαν ώστε να είναι σύμφωνοι με την Οδηγία Διακυβέρνησης της ΚΤΚ που εκδόθηκε τον Οκτώβριο του 2021 και περιλαμβάνουν κριτήρια ΠΚΔ. • Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει εξουσιοδοτήσει την ΕΔΕΔ να συντάσσει την Ετήσια Έκθεση Εταιρικής Διακυβέρνησης, αλλά η ΕΕ διατηρεί το καθήκον της να εξετάζει και να εγκρίνει την Ετήσια Έκθεση Εταιρικής Διακυβέρνησης. • Ζητήθηκαν σχετικές διευκρινίσεις και η ΕΕ έμεινε ικανοποιημένη σε σχέση με την Ετήσια Έκθεση Εταιρικής Διακυβέρνησης και τη Δήλωση Συμμόρφωσης των Διοικητικών Συμβούλων.

5. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

5.3 Επιτροπή Ελέγχου (συνέχεια)

Θέματα που εξετάστηκαν και ενέργειες που λήφθηκαν από την ΕΕ κατά τη διάρκεια του 2022 (συνέχεια)

<p>Συμμόρφωση</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Θεώρηση της Ετήσιας Έκθεσης του Τμήματος Συμμόρφωσης Οικονομικού Εγκλήματος του Συγκροτήματος («FCSCD»), • Θεώρηση της Έκθεσης Διαχείρισης Κινδύνων του FCSCD, • Επισκόπηση της Ετήσιας Έκθεσης Συμμόρφωσης, • Θεώρηση και έγκριση του Σχεδίου Δράσης της Διεύθυνσης Συμμόρφωσης, • Θεώρηση και έγκριση της δήλωσης διάθεσης ανάληψης κινδύνων και των πολιτικών για την καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος («AML»), • Εξέταση σημαντικών ζητημάτων συμμόρφωσης και αναφορών που υποβάλλονται από τη Διεύθυνση Συμμόρφωσης, • Εξέταση και έγκριση των διαφόρων πολιτικών συμμόρφωσης, • Αξιολόγηση της υλοποίησης του ψηφιακού εργαλείου KYC • Διόρθωση ευρημάτων που προέρχονται από τον Επιτόπιο έλεγχο της ΕΚΤ για την Εσωτερική Διακυβέρνηση και τη Διαχείριση Κινδύνων Συμμόρφωσης, • Έκθεση του Λειτουργού Προστασίας Δεδομένων, • Σύστημα Διαχείρισης Συμμόρφωσης, • Αναδιοργάνωση/αναδιάρθρωση του Τμήματος Συμμόρφωσης • Αξιολόγηση του Διευθυντή Διεύθυνσης Συμμόρφωσης, 	<ul style="list-style-type: none"> • Συζητήθηκαν ζητήματα απορρήτου δεδομένων και η μελλοντική πορεία. • Έγινε σε βάθος παρουσίαση του Συστήματος Διαχείρισης Συμμόρφωσης που εφαρμόστηκε πρόσφατα, και η ΕΕ συζήτησε την αποτελεσματικότητα, τις επιδόσεις και την ανάγκη πλήρους αξιοποίησης του συστήματος. • Συζητήθηκαν τα ευρήματα και οι συστάσεις OSI και λήφθηκαν ενέργειες για την ενίσχυση των δραστηριοτήτων συμμόρφωσης. • Η Φάση 1 του εργαλείου KYC για την ενσωμάτωση φυσικών προσώπων θεωρήθηκε επιτυχής και η Φάση 2 για την ενσωμάτωση νομικών οντοτήτων ολοκληρώθηκε το 2022. • Η έκθεση του Λειτουργού Προστασίας Δεδομένων τόνισε τη συνολική πρόοδο που επιτεύχθηκε και την αυξημένη ευαισθητοποίηση του προσωπικού σε θέματα απορρήτου δεδομένων. • Συζητήθηκαν τα ευρήματα και οι συστάσεις του ελέγχου της ΕΚΤ και έγιναν ενέργειες για την ενίσχυση των δραστηριοτήτων συμμόρφωσης. • Συζητήθηκαν οι ανάγκες στελέχωσης και η αναδιοργάνωση του Τμήματος Συμμόρφωσης μετά το ΕΣΑ και εγκρίθηκαν οι ενέργειες.
<p>Εποπτεία θυγατρικών</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Εκθέσεις των επιτροπών ελέγχου των δύο ασφαλιστικών εταιρειών – Γενικές Ασφάλειες Κύπρου και Eurolife. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ο Πρόεδρος της ΕΕ συμμετείχε σε τακτική βάση στη συνεδρίαση των επιτροπών ελέγχου των δύο ασφαλιστικών εταιρειών και παρείχε καθοδήγηση και συμβουλές για διάφορα θέματα που συζητήθηκαν.

5.3.1 Αποτελεσματικότητα Διευθύνσεων Εσωτερικού Ελέγχου και Συμμόρφωσης

Οι Διευθύνσεις Εσωτερικού Ελέγχου και Συμμόρφωσης αναφέρονται απευθείας στο Διοικητικό Συμβούλιο μέσω της ΕΕ. Είναι διοικητικά ανεξάρτητες από μονάδες με εκτελεστικές αρμοδιότητες και δεν υπάγονται ιεραρχικά σε άλλη μονάδα της Εταιρίας, εκτός από τον Ανώτερο Διευθυντή Συμμόρφωσης ο οποίος αναφέρεται διοικητικά στον Διευθύνοντα Σύμβουλο. Οι δραστηριότητες της Επιτροπής περιλάμβαναν την ανασκόπηση των αναφορών που υποβλήθηκαν από τις Διευθύνσεις Εσωτερικού Ελέγχου και Συμμόρφωσης.

Κατά την παρακολούθηση των δραστηριοτήτων και της αποτελεσματικότητας της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου, η Επιτροπή ενέκρινε το ετήσιο σχέδιο εσωτερικού ελέγχου και τον προϋπολογισμό της Διεύθυνσης, συμπεριλαμβανομένων των πόρων, και εξέτασε την πρόοδο σε σχέση με το σχέδιο καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

Η ΕΕ έλαβε τακτικές εκθέσεις από τον Εσωτερικό Έλεγχο σχετικά με τις δραστηριότητες εσωτερικού ελέγχου σε ολόκληρο το Συγκρότημα, οι οποίες περιγράφουν λεπτομέρειες σχετικά με την προσέγγιση ελέγχου, την επικοινωνία με τη διεύθυνση και τους τομείς που εντοπίστηκαν κατά τη διάρκεια ελέγχων για περαιτέρω ενίσχυση του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων και εσωτερικού ελέγχου του Συγκροτήματος. Αυτές οι εκθέσεις καλύπτουν θέματα που αφορούν την ΕΕ κατά την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών ελέγχων. Οι αναφορές βαθμολογούνται με βάση την ισχύ του περιβάλλοντος ελέγχου σε λειτουργία, την επίγνωση της διεύθυνσης σχετικά με τους κινδύνους που αντιμετωπίζει η επιχειρηματική τους περιοχή και τους ελέγχους που ισχύουν για τον μετριασμό αυτών των κινδύνων. Σε συνδυασμό με τις εκθέσεις εσωτερικού ελέγχου, η ΕΕ εξετάζει την ανταπόκριση της διεύθυνσης και την έγκαιρη αποκατάσταση των ευρημάτων που εντοπίστηκαν.

5. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

5.3 Επιτροπή Ελέγχου (συνέχεια)

5.3.1 Αποτελεσματικότητα Διευθύνσεων Εσωτερικού Ελέγχου και Συμμόρφωσης (συνέχεια)

Μέσω τακτικών συνεδριάσεων και εκθέσεων που υποβλήθηκαν από τον Διευθυντή Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου σε θέματα εσωτερικού ελέγχου, συμπεριλαμβανομένης της αποτελεσματικότητας και της επάρκειας πόρων η Επιτροπή βεβαιώθηκε ότι η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου ήταν αποτελεσματική και είχε επαρκείς πόρους. Η Εξωτερική Αξιολόγηση Ποιότητας του Εσωτερικού Ελέγχου που πραγματοποιήθηκε το 2022, έδειξε ότι η λειτουργία είναι ώριμη και γενικά συμμορφώνεται με τα πρότυπα IIA, IPPF και τον Κώδικα Δεοντολογίας.

Η ΕΕ εξέτασε τις προγραμματισμένες δραστηριότητες εσωτερικού ελέγχου για το επόμενο έτος. Η ανταπόκριση της διεύθυνσης σε διαπιστώσεις και συστάσεις του Εσωτερικού Ελέγχου μελετήθηκαν ενώ οι ενέργειες για μετριασμό του κινδύνου παρακολουθούνται. Οι τριμηνιαίες εκθέσεις που ετοιμάζονται από τον Διευθυντή Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου επιτρέπουν στην ΕΕ να εστιάσει τη συζήτηση σε συγκεκριμένους τομείς ενδιαφέροντος και στις βαθύτερες αιτίες και να παρακολουθεί την πρόοδο εξυγίανσης με τη πάροδο του χρόνου.

Τακτικές εκθέσεις υποβάλλονται από τη Διεύθυνση Συμμόρφωσης στην ΕΕ για θέματα που σχετίζονται με κανονιστικό κίνδυνο σε ολόκληρο το Συγκρότημα. Η ΕΕ έλαβε επίσης εκθέσεις από τον Λειτουργό Συμμόρφωσης για το ξέπλυμα χρήματος σχετικά με τη λειτουργία και την αποτελεσματικότητα των συστημάτων και των ελέγχων που έχει θεσπίσει το Συγκρότημα για τη διαχείριση του κινδύνου συμμόρφωσης με οικονομικό έγκλημα και κυρώσεις («ΤΣΟΕ»). Το ΤΣΟΕ παρακολουθεί και αποτρέπει τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, τις κυρώσεις και τη δωροδοκία και τη διαφθορά που αποτελεί βασικό τομέα εστίασης της Επιτροπής. Υπάρχει μηδενική ανοχή σε ξέπλυμα χρήματος και περιστατικά χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

Η ΕΕ προτείνει στο Διοικητικό Συμβούλιο τον διορισμό, τη μετάθεση ή την αντικατάσταση του Διευθυντή Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου και του Ανώτερου Διευθυντή Συμμόρφωσης. Επίσης εγκρίνει και παρακολουθεί τα OKRs του Διευθυντή Εσωτερικού Ελέγχου και του Ανώτερου Λειτουργού Συμμόρφωσης. Υποβάλλει έκθεση στο Διοικητικό Συμβούλιο σχετικά με την ανεξαρτησία, την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου και της Διεύθυνσης Συμμόρφωσης.

Η ΕΕ έχει ζητήσει και λάβει διαβεβαιώσεις σχετικά με την επάρκεια πόρων των Διευθύνσεων Εσωτερικού Ελέγχου και Συμμόρφωσης.

5.3.2 Διευθετήσεις σχετικές με τους εξωτερικούς ελεγκτές

Η ΕΕ εποπτεύει τη σχέση με τους εξωτερικούς ελεγκτές. Κατά τη διάρκεια του έτους, η ΕΕ εξέτασε τους όρους παροχής υπηρεσιών της PwC, συμπεριλαμβανομένων των αποδοχών, της ανεξαρτησίας, της ποιότητας / απόδοσης του ελέγχου και της αντικειμενικότητας της και εξέτασε τα πλάνα για τον ενδιάμεσο έλεγχο και τον έλεγχο στο τέλος του έτους.

Υπάρχουν κατάλληλες διασφαλίσεις για την προστασία της ανεξαρτησίας και της αντικειμενικότητας της PwC. Η ΕΕ εφαρμόζει Πολιτική για την Παροχή Υπηρεσιών Μη Ελεγκτικών Υπηρεσιών από τους νόμιμους ελεγκτές του Συγκροτήματος σύμφωνα με την ισχύουσα Οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το Νόμο των Ελεγκτών για τη ρύθμιση της χρήσης των νόμιμων ελεγκτών για μη ελεγκτικές υπηρεσίες. Προκειμένου να διασφαλιστεί η αντικειμενικότητα και η ανεξαρτησία της PwC, η πολιτική διατυπώνει ορισμένους περιορισμούς στην παροχή μη ελεγκτικών υπηρεσιών από την PwC και απαιτεί ότι κάθε ανάληψη υπηρεσιών από τους εξωτερικούς ελεγκτές πρέπει να εγκριθεί εκ των προτέρων από την ΕΕ. Τριμηνιαία, οι λεπτομέρειες των εγκεκριμένων μη ελεγκτικών υπηρεσιών παρουσιάζονται στην Επιτροπή για επισκόπηση, συμπεριλαμβανομένης της παρακολούθησης της ισορροπίας μεταξύ των υπηρεσιών ελέγχου και επιτρεπόμενων μη ελεγκτικών υπηρεσιών.

Η ΕΕ είναι υπεύθυνη για την εποπτεία όλων των θεμάτων αναφορικά με τη σχέση μεταξύ του Συγκροτήματος και των νόμιμων ελεγκτών του, συμπεριλαμβανομένου του πλάνου εξωτερικού ελέγχου, των όρων παροχής υπηρεσιών, των ελεγκτικών και των μη-ελεγκτικών τελών, των ενδιάμεσων ευρημάτων και των εκθέσεων ελέγχου.

Το Συγκρότημα είναι προσηλωμένο στη διασφάλιση της ανεξαρτησίας και αντικειμενικότητας των νόμιμων ελεγκτών. Σε εξαμηνιαία βάση η ΕΕ ελέγχει επισήμως την αποτελεσματικότητα, την ανεξαρτησία και την απόδοση των εξωτερικών ελεγκτών. Η ΕΕ θεωρεί την προσέγγιση και τη στρατηγική των εξωτερικών ελεγκτών για τα πορίσματα του ετήσιου ελέγχου και τυχόν ευρημάτων. Αυτή η διαδικασία υποστηρίζεται από προσαρμοσμένα ερωτηματολόγια που συμπληρώνονται από τα μέλη της ΕΕ και από το σχετικό ανώτερο διευθυντικό προσωπικό. Οι απαντήσεις που λαμβάνονται συγκεντρώνονται και παρουσιάζονται στην ΕΕ για συζήτηση.

5. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

5.3 Επιτροπή Ελέγχου (συνέχεια)

5.3.2 Διευθετήσεις σχετικές με τους εξωτερικούς ελεγκτές (συνέχεια)

Οι εξωτερικοί ελεγκτές δεν παρέχουν υπηρεσίες εσωτερικού ελέγχου στο Συγκρότημα. Η ΕΕ ελέγχει ετησίως μια λεπτομερή ανάλυση των ελεγκτικών και μη-ελεγκτικών τελών σχετικά με υπηρεσίες που παρείχαν οι εξωτερικοί ελεγκτές, για να επιβεβαιώσει την ανεξαρτησία τους και παραπέμπει αυτή την ανάλυση στο Διοικητικό Συμβούλιο. Η Πολιτική Εξωτερικής Πρόσληψης προνοεί το πλαίσιο σε σχέση με την πρόσληψη υπαλλήλων ή πρώην υπαλλήλων του εξωτερικού ελεγκτή.

Οι πληροφορίες για τα τέλη που έχουν καταβληθεί για ελεγκτικές και μη-ελεγκτικές υπηρεσίες, καθώς και λεπτομέρειες για τις μη-ελεγκτικές υπηρεσίες που παρασχέθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους, παρατίθενται στη Σημείωση 15 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

Σύμφωνα με τις διατάξεις της Ευρωπαϊκής Οδηγίας για τους νόμιμους ελέγχους και μετά από μια διαφανή και ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών το 2017, η ΕΕ συνέστησε στο Διοικητικό Συμβούλιο να διορίσει το ελεγκτικό γραφείο της PwC για λογιστικές περιόδους που ξεκίνησαν την 1η Ιανουαρίου 2019. Η ΕΓΣ που έλαβε χώρα στις 20 Μαΐου 2022 ενέκρινε τη συνέχιση των καθηκόντων της PricewaterhouseCoopers ως Ελεγκτές της Εταιρίας και εξουσιοδότησε το Διοικητικό Συμβούλιο να καθορίσει την αμοιβή τους.

Η ΕΕ αξιολόγησε την ανεξαρτησία των νέων νόμιμων ελεγκτών πριν από την έναρξη της περιόδου ελέγχου και συνεχίζει να αξιολογεί την ανεξαρτησία τους σε εξαμηνιαία βάση. Η ΕΕ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ήταν ικανοποιημένη με την ανεξαρτησία, την ποιότητα και τις επιδόσεις της PwC για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 και εισηγήθηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο να προτείνει την PwC για επαναδιορισμό για έγκριση κατά την ΕΓΣ 2022. Ο επικεφαλής συντάκτης υπεύθυνος για τον έλεγχο είναι ο κος Kevin Egan. Η θητεία της PwC ως νόμιμοι ελεγκτή λήγει το 2027. Η απόδοση και η ανεξαρτησία της PwC θα επανεξετάζονται συνεχώς και θα υπόκεινται σε επαναδιορισμό κάθε χρόνο, εν αναμονή της επιλογής μιας νέας ελεγκτικής εταιρείας πριν από την αναχώρησή τους το 2027.

5.4 Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων

Σύνθεση

Η ΕΔΚ στις 31 Δεκεμβρίου 2022 αποτελείται από τρία ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη. Το Διοικητικό Συμβούλιο θεωρεί ότι η ΕΔΚ αποτελείται από διοικητικούς συμβούλους που διαθέτουν ατομικά και συλλογικά επαρκείς γνώσεις, δεξιότητες και τεχνογνωσία για την πλήρη κατανόηση και παρακολούθηση της στρατηγικής κινδύνου και της διάθεσης κινδύνου του Συγκροτήματος, καθώς και των πρακτικών διαχείρισης και ελέγχου κινδύνου. Η σύνθεση της Επιτροπής είναι πλήρως συμβατή με τον Κώδικα ΧΑΚ και την Οδηγία Διακυβέρνησης της ΚΤΚ, και τον Κώδικα ΗΒ.

Βιογραφικά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένης της τεχνογνωσίας, της εμπειρίας και του καθεστώτος ανεξαρτησίας του κάθε μέλους αναφέρονται στην ενότητα 4 της παρούσας έκθεσης.

Κατά τη διάρκεια του 2022, η Επιτροπή πραγματοποίησε 22 συνεδριάσεις. Ο πρόεδρος και τα μέλη της Επιτροπής καθώς και η συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις παρουσιάζονται πιο κάτω.

Συμμετοχή μελών κατά τις συναντήσεις Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων κατά το 2022:

Πόλα Χατζησωτηρίου (διορίστηκε ως Πρόεδρος στις 26 Οκτωβρίου 2022)	22/22
Νικόλαος Σοφινός	22/22
Κωνσταντίνος Ιορδάνου (διορίστηκε στις 26 Οκτωβρίου 2022)	5/5
Ιωάννης Ζωγραφάκης (αποχώρησε στις 25/10/2022)	17/17
Maksim Goldman (αποχώρησε στις 20/5/2022)	9/10

5. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

5.4 Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων (συνέχεια)

Η εξέταση των θεμάτων που σχετίζονται με τον κίνδυνο από το Διοικητικό Συμβούλιο θεωρείται ότι ενισχύεται από τα μέλη που υπηρετούν σε περισσότερες από μία υποεπιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου. Ο Πρόεδρος της ΕΕ (κ. Σοφινός) είναι μέλος της Επιτροπής Κινδύνων και η Πρόεδρος της Επιτροπής Κινδύνων (κα. Χατζησωτηρίου) είναι μέλος της ΕΕ. Περαιτέρω, υπάρχουν κοινά μέλη στην ΕΑΔΑ και την ΕΔΕΔ. Τέτοιες διασταυρούμενες συμμετοχές διευκολύνουν την αποτελεσματική διακυβέρνηση σε όλα τα ζητήματα οικονομικής διαχείρισης και κινδύνου. Οι ημερήσιες διατάξεις ευθυγραμμίζονται και η αλληλοεπικάλυψη των ευθυνών αποφεύγεται. Διεξάγονται επίσης τακτικές κοινές συνεδριάσεις με την ΕΕ και την Επιτροπή Τεχνολογίας για να διασφαλιστεί ότι δεν υπάρχουν κενά στην εποπτεία των εσωτερικών ελέγχων και δεν υπάρχουν κενά στην εποπτεία των κινδύνων τεχνολογίας και ασφάλειας των πληροφοριών και ότι τυχόν περιοχές σημαντικής επικάλυψης αντιμετωπίζονται καταλλήλως.

Σύμφωνα με τον Κώδικα του ΗΒ και την Οδηγία Καταλληλότητας της ΚΤΚ, το καθεστώς ανεξαρτησίας οποιουδήποτε μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου που έχει υπηρετήσει στο Διοικητικό Συμβούλιο για περισσότερα από εννέα χρόνια διακυβεύεται. Παρόλο που το Διοικητικό Συμβούλιο πιστεύει ότι ο κ. Ζωγραφάκης συνεχίζει να επιδεικνύει ανεξάρτητη κρίση και ικανότητα αμφισβήτησης, στις 26 Οκτωβρίου 2022, με την ολοκλήρωση της εννιάχρονης θητείας του, ο κ. Ζωγραφάκης παραιτήθηκε από τον ρόλο του ως Ανώτερος Ανεξάρτητος Σύμβουλος, Πρόεδρος της Επιτροπής Κινδύνων και μέλος της Επιτροπής Ελέγχου και συνεχίζει ως Μη Εκτελεστικός Διευθυντής.

Σκοπός και Ευθύνη

Ο κύριος σκοπός της Επιτροπής είναι να εποπτεύει, εκ μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου, τη διαχείριση του κινδύνου από τα στελέχη, συμπεριλαμβανομένης της θέσπισης κατάλληλου πλαισίου διαχείρισης κινδύνου σε ολόκληρο το Συγκρότημα, να θεωρεί το συνολικό προφίλ κινδύνου του Συγκροτήματος, συμπεριλαμβανομένης της απόδοσης σε σχέση με τη διάθεση ανάληψης κινδύνου για όλους τους τύπους των κινδύνων και να διασφαλίζει ότι τόσο το προφίλ κινδύνου όσο και η διάθεση ανάληψης κινδύνου παραμένουν κατάλληλα. Πιο συγκεκριμένα:

- Βοηθά το Διοικητικό Συμβούλιο στην επίβλεψη της εφαρμογής της στρατηγικής κινδύνου του Συγκροτήματος και των αντίστοιχων ορίων που έχουν τεθεί.
- Επιβλέπει την αναγνώριση, αξιολόγηση, έλεγχο και παρακολούθησή χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών κινδύνων (συμπεριλαμβανομένων λειτουργικών, τεχνολογικών, φορολογικών, νομικών κινδύνων, φήμης και συμμόρφωσης και ΠΚΔ συμπεριλαμβανομένων των κινδύνων Κ&Π) που αντιμετωπίζει το Συγκρότημα σε συνεργασία με τις αρμόδιες επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου.
- Εξετάζει, αμφισβητεί και προτείνει στο Διοικητικό Συμβούλιο για έγκριση τη συνολική διάθεση ανάληψης κινδύνου του Συγκροτήματος.
- Εξετάζει το συγκεντρωτικό Προφίλ Κινδύνου για το Συγκρότημα και την απόδοση έναντι της διάθεσης ανάληψης κινδύνου και αναφέρει τα συμπεράσματά της στο Διοικητικό Συμβούλιο.
- Προσδιορίζει τον πιθανό αντίκτυπο αναδυόμενων θεμάτων και θεμάτων που μπορεί να επηρεάσουν το προφίλ κινδύνου του Συγκροτήματος.
- Διασφαλίζει ότι το συνολικό προφίλ κινδύνου και η διάθεση ανάληψης κινδύνων του Συγκροτήματος παραμένουν κατάλληλα δεδομένου του εξελισσόμενου εξωτερικού περιβάλλοντος, των χαρακτηριστικών του Συγκροτήματος και το περιβάλλον εσωτερικού ελέγχου.
- Επιδιώκει να εντοπίσει και να αξιολογήσει μελλοντικούς πιθανούς κινδύνους, οι οποίοι, λόγω της αβεβαιότητάς τους, χαμηλής πιθανότητας και μη εξοικείωσης μπορεί να μην έχουν ληφθεί επαρκώς υπόψη στην επανεξέταση από άλλες επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου.
- Εξασφαλίζει αποτελεσματική και συνεχή παρακολούθηση και επανεξέταση της διαχείρισης του Συγκροτήματος ή του μετριασμού του κινδύνου, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών ελέγχου του Συγκροτήματος, της εκπαίδευσης και της κουλτούρας, των συστημάτων και των διαδικασιών πληροφόρησης και επικοινωνίας για την παρακολούθηση και την επανεξέταση της συνεχιζόμενης αποτελεσματικότητάς τους, και
- Εξασφαλίζει την αποτελεσματική διαχείριση όλων των κινδύνων που σχετίζονται με την εξωτερική ανάθεση.

5. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

5.4 Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων (συνέχεια)

Σκοπός και Ευθύνη (συνέχεια)

Η Τράπεζα, όπως και όλα τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, εκτίθεται σε κινδύνους, οι πιο σημαντικοί από τους οποίους είναι ο πιστωτικός κίνδυνος, ο κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης, ο κίνδυνος αγοράς, ο λειτουργικός κίνδυνος και ο κίνδυνος πτώσης των τιμών των ακινήτων. Το Συγκρότημα προσδιορίζει και παρακολουθεί και διαχειρίζεται αυτούς τους κινδύνους μέσα από διάφορους μηχανισμούς ελέγχου και αναθεωρεί τις ενέργειες μετριασμού του κινδύνου που προτείνονται από τη διεύθυνση.

Η Επιτροπή εξετάζει λεπτομερώς τους υφιστάμενους και αναδυόμενους κινδύνους, μέσω μιας ισορροπημένης ημερήσιας διάταξης που εξασφαλίζει επαρκή εστίαση σε μόνιμους τομείς διαχείρισης κινδύνων μέσω του Πλαισίου Διαχείρισης Κινδύνου του Συγκροτήματος, καθώς και ιδιαίτερη προσοχή στους αναδυόμενους κινδύνους που θα μπορούσαν να επηρεάσουν σημαντικά το Συγκρότημα και/ή τους πελάτες του.

Οι αναδυόμενοι κίνδυνοι περιλάμβαναν τομείς όπως τις αυξανόμενες τιμές και τα επιτόκια της ενέργειας και τις επιπτώσεις τους στους πελάτες της Τράπεζας και στη γεωπολιτική θέση της Κύπρου, ο κίνδυνος μετασχηματισμού, η διαχείριση δεδομένων, η ανθεκτικότητα της Πληροφορικής και η ασφάλεια στον κυβερνοχώρο, όπου η δυναμική φύση και η σημασία των σχετικών κινδύνων και προκλήσεων συνεχίζουν να εξελίσσονται.

Βασικά θέματα που περιλαμβάνονται:

- Εισήγηση για το πλαίσιο Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνου του Συγκροτήματος και Δήλωση Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνου. Θεώρηση τυχόν παραβιάσεων της διάθεσης κινδύνου, σχέδια αποκατάστασης και απαιτούμενες επικοινωνίες.
- Εισήγηση Πολιτικών για πιστωτικό κίνδυνο, κίνδυνο αγοράς και ρευστότητας και κίνδυνοι για την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο/πληροφοριών και έγκριση άλλων βασικών πολιτικών κινδύνου.
- Τακτική αξιολόγηση του συνολικού προφίλ κινδύνου του Συγκροτήματος και θέματα αναδυόμενων κινδύνων, απευθείας αναφορά από τον Διευθυντή Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνου, τον Ανώτερο Διευθυντή Ασφάλειας Πληροφοριών και τακτική θεώρηση της αναφοράς κινδύνου και του πίνακα ελέγχου της διάθεσης κινδύνου.
- Λήψη αναφορών σχετικά με την επιχειρησιακή και τεχνολογική ικανότητα του Συγκροτήματος, συμπεριλαμβανομένων συγκεκριμένων ενημερώσεων σχετικά με την ικανότητα διαχείρισης κινδύνου στον κυβερνοχώρο, την ανθεκτικότητα της Πληροφορικής, τη Επιχειρηματική συνέχεια της Υπηρεσίας Πληροφορικής και τη Διαχείριση Δεδομένων.
- Επανεξέταση και αμφισβήτηση της υπόθεσης, των σεναρίων και των αποτελεσμάτων των ΕΔΑΚΕ και ΕΔΑΕΡ 2022 και εισήγηση στο Διοικητικό Συμβούλιο για έγκριση.
- Επανεξέταση των επιπτώσεων του πολέμου στην Ουκρανία στο χαρτοφυλάκιο και τις επιχειρήσεις.
- Εξέταση της εκτίμησης κινδύνου του τριετούς οικονομικού προγράμματος.
- Επανεξέταση Τριμηνιαίων Ενημερώσεων REMU.

Βρίσκεται επίσης σε εξέλιξη εργασία για τον προσδιορισμό των κινδύνων που σχετίζονται με το κλίμα και το περιβάλλον στους οποίους εκτίθεται η Τράπεζα, η οποία προχώρησε το 2022 και συνεχίστηκε ώστε να ενσωματωθούν οι κίνδυνοι αυτοί στην υπάρχουσα ταξινόμηση και μητρώο κινδύνων της Τράπεζας και να ενημερώνονται οι διάφορες επιχειρηματικές διαδικασίες της.

Σε μηνιαία βάση, η ΕΔΚ μελετά την έκθεση κινδύνου η οποία προσδιορίζει βασικά ζητήματα και περιλαμβάνει μια άποψη της διάθεσης ανάληψης κινδύνου του Συγκροτήματος, καθώς και κορυφαίους και αναδυόμενους κινδύνους. Οι Αναδυόμενοι Κίνδυνοι και το Προφίλ Κινδύνων επανεξετάζονται σε τριμηνιαία βάση.

Για να διασφαλιστεί η συνοχή του πεδίου εφαρμογής και της προσέγγισης από τις επιτροπές θυγατρικών εταιρειών, η ΕΔΚ έχει καθιερώσει βασικούς όρους εντολής για να καθοδηγήσει τις θυγατρικές εταιρείες κατά την υιοθέτηση των όρων εντολής για τις μη-εκτελεστικές επιτροπές κινδύνου. Απαιτείται επίσης, έγκριση της Επιτροπής για τυχόν προτεινόμενες σημαντικές αλλαγές στους όρους εντολής των επιτροπών κινδύνου των θυγατρικών εταιρειών και για τους διορισμούς μελών σε τέτοιες επιτροπές.

Λεπτομερείς πληροφορίες για τη διαχείριση κινδύνων του Συγκροτήματος αναφέρονται στις Σημειώσεις 45 μέχρι 48 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων και στην ενότητα Έκθεση Κινδύνων και Διαχείρισης Κεφαλαίων στην Ετήσια Οικονομική Έκθεση 2022.

5. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

5.4 Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων (συνέχεια)

Σκοπός και Ευθύνη (συνέχεια)

Η Επιτροπή εντόπισε τον τρέχοντα και τον πιθανό αντίκτυπο βασικών θεμάτων και θεμάτων στο προφίλ κινδύνου του Συγκροτήματος και πραγματοποίησε συζητήσεις σε βάθος προκειμένου να κατανοήσει καλύτερα και να παράσχει καθοδήγηση στη διεύθυνση. Οι ενδεδειγμένες συζητήσεις επικεντρώθηκαν στο χαρτοφυλάκιο της ΔΑΑ (Διεύθυνση Αναδιάρθρωσης και Ανάκτησης), στα τεστ διείσδυσης ωριμότητας ασφάλειας πληροφοριών και στον διορισμό Συνδέσμων με τη Λειτουργία Ελέγχου σε μεγάλες επιχειρησιακές μονάδες για την καλύτερη ενσωμάτωση της κουλτούρας κινδύνου και συμμόρφωσης. Το πλαίσιο αξιολόγησης κινδύνου απάτης συζητήθηκε εκτενώς. Τα αποτελέσματα της Διαδικασίας Εποπτικής Εξέτασης και Αξιολόγησης (SREP) και τα θέματα διακυβέρνησης δεδομένων συζητήθηκαν επίσης σε βάθος. Περαιτέρω, η Επιτροπή συζήτησε και ενέκρινε ή εισηγήθηκε για έγκριση μια σειρά από αναδιարθρώσεις με όριο πίστωσης > €100 εκατομμυρίων και συμβατικές ή μη διαγραφές.

Η Επιτροπή ενημερώθηκε και πληροφορήθηκε επίσης για τις εξελίξεις και τις πρακτικές της αγοράς μέσω ειδικών εκπαιδευτικών συνεδριών σχετικά με το RCMS (το σύστημα που χρησιμοποιεί η Διοίκηση Λειτουργικού Κινδύνου), το Πλαίσιο Ποσοτικοποίησης Κινδύνων, τα μοντέλα ΔΠΧΠ, τις αξιολογήσεις τρίτων, τη Διαδικασία Διαχείρισης Επιχειρησιακής Συνέχειας και τη Διαδικασία Διαχείρισης Κινδύνου Απάτης, τις Νέες Κατευθυντήριες Γραμμές της EAT για δανεισμό και την Εφαρμογή της Βασιλείας III – Ανάλυση Ποσοτικών Επιπτώσεων για την Επάρκεια Κεφαλαίων και τη Μόχλευση.

Θέματα που εξετάστηκαν και ενέργειες που λήφθηκαν από την ΕΔΚ κατά τη διάρκεια του 2022

Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων εξέτασε και αμφισβήτησε την ακόλουθη έκθεση και, όπου κρίθηκε σκόπιμο, εισηγήθηκε την έγκριση της από το Διοικητικό Συμβούλιο. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής έδωσε αναφορά στο Διοικητικό Συμβούλιο μετά από κάθε συνεδρίαση ώστε να διασφαλίσει ότι όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ήταν πλήρως ενημερωμένοι για τις δραστηριότητες της Επιτροπής.

Τομέας	Θέμα
1. Τμήμα Διαχείρισης Κινδύνων (RMD)	<ul style="list-style-type: none"> - Ετήσια αναθεώρηση και επικαιροποίηση του Πλαισίου Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνου και των Δηλώσεων Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνου - Πλαίσιο Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνου της Ψηφιακής Οικονομικής Πλατφόρμας - Ετήσια και τριμηνιαία ICAAP & ILAAP, συμπεριλαμβανομένων υποθέσεων, σεναρίων ακραίων καταστάσεων και αντίστροφων σεναρίων στρες - Εκτίμηση των Κινδύνων του Χρηματοοικονομικού Σχεδίου - Σχέδιο επίλυσης και ανάκαμψης - Έκθεση σχετικά με την ανατροφοδότηση της ΕΚΤ σχετικά με τις αρχές για την αποτελεσματική συγκέντρωση δεδομένων κινδύνου και αναφοράς κινδύνου - Έγγραφο Σύστασης, Προϋπολογισμός, Στρατηγική του RMD (Τμήματος Διαχείρισης Κινδύνων) και παρακολούθηση των στόχων του RMD και Ετήσια και Μηνιαία Ενημερωμένη Έκθεση Διαχείρισης Κινδύνου - Πλαίσιο Διακυβέρνησης Δεδομένων - Υπολογισμός Οικονομικού Κεφαλαίου για κυπριακά ομόλογα - Αναθεώρηση όλων των Πολιτικών του Τμήματος Διαχείρισης Κινδύνων - Νέα έκθεση αναδυόμενων κινδύνων - Ενημέρωση της REMU (Μονάδα Διαχείρισης Ακίνητης Περιουσίας) συμπεριλαμβανομένης της αναθεώρησης του χαρτοφυλακίου ακινήτων - Κανονιστική ενημέρωση/Επισκόπηση της αλληλογραφίας με τις ρυθμιστικές αρχές - Παρακολούθηση της Διαδικασίας Εποπτικής Εξέτασης και Αξιολόγησης (SREP) και επιτόπια επιθεώρηση - Ερωτηματολόγιο Κινδύνων Πληροφορικής της ΕΚΤ για το 2021 - Διακήρυξη Ανεξαρτησίας του RMD (Τμήμα Διαχείρισης Κινδύνων). - Ανανέωση ασφαλιστηρίων συμβολαίων BBB, D&O και Cyber
2. Πιστωτικός Κίνδυνος	<ul style="list-style-type: none"> - Επισκόπηση Πιστωτικού Χαρτοφυλακίου / Πίνακας ελέγχου πιστωτικής ποιότητας - Ρύθμιση στόχων όσον αφορά την ποιότητα περιουσιακών στοιχείων - Πιστωτικά ανοίγματα άνω των €100 εκατ. και προτεινόμενες στρατηγικές για μείωση, αύξηση ή διατήρηση - Διατάξεις ECL για όλα τα τρίμηνα και επανεξέταση έκτακτων επικαλύψεων διαχείρισης για την αντιμετώπιση ζητημάτων που δεν αντιμετωπίζονται πλήρως από τα μοντέλα. - Αναθεώρηση των όρων αναφοράς της ADC - Επανασχεδιασμός σημαντικών πολιτικών που σχετίζονται με τον πιστωτικό κίνδυνο - Ανάλυση των 50 κορυφαίων ξενοδόχων - Επίδραση των γεγονότων της Ουκρανίας στο χαρτοφυλάκιο και τις επιχειρήσεις - Ενημέρωση μοντέλων έγκαιρης προειδοποίησης - Απόδοση του RRD (Τμήμα Αναδιάρθρωσης και Ανάκτησης). - Ενημερώσεις χαρτοφυλακίου Ναυτιλίας / Syndication

5. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

5.4 Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων (συνέχεια)

Θέματα που εξετάστηκαν και ενέργειες που λήφθηκαν από την ΕΔΚ κατά τη διάρκεια του 2022 (συνέχεια)

Τομέας	Θέμα
3. Κίνδυνος Αγοράς / Ρευστότητας	<ul style="list-style-type: none"> - Νέα όρια και μεθοδολογία σε σχέση με τα ομόλογα βάσει κινδύνου - Ετήσια ανασκόπηση των πιστωτικών ορίων (αντισυμβαλλομένων και χώρας) - Ετήσια Ανασκόπηση των Ορίων Κινδύνου Αγοράς - Επίπεδα εξουσιοδότησης για Όρια που σχετίζονται με τον Κίνδυνο Αγοράς - Έκθεση για τον Κίνδυνο Περιουσίας - Αναθεώρηση των πολιτικών Κινδύνου Αγοράς - Αναφορές ρευστότητας
4. ΠΚΔ	<ul style="list-style-type: none"> - Σχέδιο Εργασίας ΠΚΔ - Ενημέρωση σχεδίου υλοποίησης κλιματικού κινδύνου - Ενημέρωση της ΕΚΤ για το κλιματικό Stress Test 2022 - Εκτίμηση ουσιαστικότητας και προσδιορισμός κινδύνου για τους κλιματικούς κινδύνους
5. Λειτουργικός Κίνδυνος	<ul style="list-style-type: none"> - Σχέδιο RCSA για το Έτος 2022 - Ενημέρωση για τα αποτελέσματα της διαδικασίας Εκτίμησης Κινδύνου Απάτης - Κίνδυνος που σχετίζεται με υπάρχουσες και νέες κρίσιμες συμβάσεις εξωτερικής ανάθεσης - Αναθεώρηση Πολιτικών - Σχέδιο επιχειρησιακής συνέχειας και σχετικά αποτελέσματα ασκήσεων
6.	<ul style="list-style-type: none"> - Μηνιαίες και ετήσιες Εκθέσεις Ασφάλειας Πληροφοριών - Έκθεση Τεχνολογικού Κινδύνου - Ετήσια Έκθεση Ασφάλειας Πληροφοριών - Αναθεώρηση και έγκριση ολοκληρωμένου καταλόγου ICT/IS KRIs - Ενημερώσεις σχετικά με τις σχετικές προσπάθειες συμμόρφωσης με τους κανονισμούς όσον αφορά την ασφάλεια πληροφοριών - Ασφάλεια Πληροφοριών - Ενημερώσεις για συμβάντα στον κυβερνοχώρο/ασφάλεια πληροφοριών - Ενημέρωση για τα αποτελέσματα των Αποτελεσμάτων Ετήσιων Δοκιμών Διεΐδυσης Επιχειρήσεων - Ενημέρωση σχετικά με την αξιολόγηση ωριμότητας ασφάλειας πληροφοριών για το έτος 2022 - Έγκριση Χάρτη του Τμήματος Ασφάλειας Πληροφοριών και Ετήσιου Προϋπολογισμού - Ετήσια Διακήρυξη Ανεξαρτησίας για την Ασφάλεια Πληροφοριών
7.	<ul style="list-style-type: none"> - Ετήσιες εκθέσεις των θυγατρικών επιτροπών κινδύνου της Eurolife & General Insurance Ltd
8.	<ul style="list-style-type: none"> - Όροι εντολής της Επιτροπής Κινδύνων και της ADC - Αξιολόγηση του Ανώτερου Λειτουργού Διαχείρισης Κινδύνων και του Ανώτερου Λειτουργού Ασφάλειας Πληροφοριών - Επανεξέταση της αποτελεσματικότητας της Επιτροπής

Ο πρόεδρος της Επιτροπής έδινε αναφορά στο Διοικητικό Συμβούλιο μετά από κάθε συνεδρίαση για να διασφαλίζεται ότι όλοι οι διοικητικοί σύμβουλοι ήταν πλήρως ενήμεροι για τις εργασίες της Επιτροπής.

5.4.1 Αποτελεσματικότητα του Τμήματος Ασφάλειας Πληροφοριών:

Η Τράπεζα Κύπρου βρίσκεται τώρα στην καλύτερη δυνατή θέση από τον χρόνο της οικονομικής κρίσης του 2013, με έναν υγιή ισολογισμό και περιουσιακά στοιχεία που αποτελούνται από δάνεια καλής ποιότητας, ομόλογα και μετρητά, επωφελούμενη από τα αυξανόμενα επιτόκια – όπου τα επιτόκια καταθέσεων της ΕΚΤ βρίσκονται στο 2,5% κατά τον χρόνο σύνταξης της παρούσας έκθεσης και προβλέπεται να αυξηθούν περαιτέρω κατά το 2023. Από την πλευρά του πιστωτικού κινδύνου, τα πρότυπα αναδοχής έχουν βελτιωθεί για να ανταποκριθούν στις προκλήσεις του υψηλού πληθωρισμού και της σύσφιξης του νομισματικού περιβάλλοντος. Οι πιστωτικές πολιτικές έχουν επανασχεδιαστεί και απλοποιηθεί, ώστε να διασφαλίζεται ότι πληρούν τα ρυθμιστικά πρότυπα. Επίσης, η παρακολούθηση έχει αυτοματοποιηθεί περαιτέρω και έχει επικεντρωθεί σε τομείς αναδυόμενων κινδύνων. Επιπλέον, τα μοντέλα προβλέψεων έχουν ενημερωθεί με τις πιο πρόσφατες ιστορικές και προγνωστικές παραμέτρους και η επικάλυψη από τη διοίκηση επαναπροσδιορίστηκε ώστε να ληφθούν υπόψη οι τελευταίες εξελίξεις στο βαθμό που αυτές δεν αποτυπώνονται πλήρως από τα μοντέλα.

5. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

5.4 Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων (συνέχεια)

5.4.1 Αποτελεσματικότητα του Τμήματος Ασφάλειας Πληροφοριών: (συνέχεια)

Η ομάδα Analytics έχει αναπτύξει νέα μοντέλα έγκαιρης προειδοποίησης, ενσωματώνοντας παράγοντες με μελλοντική ματιά, που θα επιτρέψουν στο Τμήμα Διαχείρισης Κινδύνων να εντοπίζει με μεγαλύτερη ακρίβεια τους τομείς κινδύνου στο πιστωτικό μας χαρτοφυλάκιο και να ενεργεί με προληπτικό τρόπο. Το 2022, ολοκληρώθηκε η ρυθμιστική άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για τους κλιματικούς κινδύνους (Climate Stress Test) και το Τμήμα Διαχείρισης Κινδύνων επί του παρόντος αξιοποιεί τη γνώση που αποκτήθηκε για την ανάπτυξη μοντέλων ποσοτικοποίησης των Κλιματικών και Περιβαλλοντικών Κινδύνων στο πιστωτικό χαρτοφυλάκιο. Σε σχέση με τους μη χρηματοοικονομικούς κινδύνους, το Σύστημα Διαχείρισης Κινδύνων για τον λειτουργικό Κίνδυνο έχει βελτιωθεί και έχουν εισαχθεί αναγνωριστικά για τον καλύτερο εντοπισμό και ταξινόμηση των ελέγχων που διαθέτουμε για τη διαχείριση των κινδύνων μας. Επιπλέον, έχει εισαχθεί η βελτιωμένη διαδικασία RCSA για τις εργασίες των υποκαταστημάτων και έχει αποδείξει την αξία της ύπαρξης ισχυρών συνδέσμων με τις λειτουργίες ελέγχου στην πρώτη γραμμή για την καλύτερη κατανόηση και την ενεργό διαχείριση των κινδύνων. Η ομάδα διαχείρισης Κινδύνων Απάτης έχει βελτιώσει το σύστημα πρόληψης απάτης με κάρτες και ολοκλήρωσε τις ειδικές αξιολογήσεις κινδύνου απάτης στις διαδικασίες του Δικτύου Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων και Λιανικής Τραπεζικής. Η ομάδα κινδύνων από Τρίτους έχει ανανεώσει την αξιολόγηση των κινδύνων που προέρχονται από τους εξωτερικούς συνεργάτες και εισήγαγε νέα KRI για την παρακολούθηση της εξωτερικής ανάθεσης. Η ομάδα Σχεδιασμού Επιχειρησιακής Συνέχειας (Business Continuity Planning - BCP) έχει ολοκληρώσει όλες τις προγραμματισμένες αξιολογήσεις και δοκιμές BCP. Οι Λειτουργίες Κινδύνων έχουν εμπλακεί σε μεγάλο βαθμό στο σχέδιο δράσης ΠΚΔ σε επίπεδο τράπεζας, καθοδηγώντας και συντονίζοντας τα τμήματα κινδύνου σε σχέση με τα παραδοτέα όσον αφορά τους κινδύνους. Ταυτόχρονα, οι Λειτουργίες Κινδύνων έχουν αναλάβει την ευθύνη για τον Πίνακα Ελέγχου (Dashboard) της κουλτούρας κινδύνου, το οποίο έχει αναπτυχθεί σε ολόκληρη την τράπεζα και έχει θέσει στόχους 1 και 3 ετών σε όλη την τράπεζα, αναπτύσσοντας παράλληλα ξεχωριστούς πίνακες κινδύνου και KRI για τα τμήματα πρώτης γραμμής.

Το τμήμα Στρατηγικής και Αγορών παρείχε βασικές βελτιώσεις στις διαδικασίες ICAAP και ILAAP της Τράπεζας και ολοκλήρωσε εκτενείς επιτόπιους ελέγχους που διενεργήθηκαν από τις ρυθμιστικές αρχές σε σχέση με το ICAAP. Ταυτόχρονα, η ποσοτικοποίηση των κινδύνων της Τράπεζας και το πλαίσιο επικύρωσης του μοντέλου βελτιώνονται συνεχώς και έχει αναπτυχθεί μια μεθοδολογία ορίων σε σχέση με τα ομόλογα με βάση τον κίνδυνο, η οποία θα επιτρέψει στην Τράπεζα να επεκτείνει με προσεκτικό τρόπο το χαρτοφυλάκιο ομολόγων της εντός της ικανότητας ανάληψης κινδύνου. Όσον αφορά το χαρτοφυλάκιο παλαιού τύπου, το Τμήμα Διαχείρισης Κινδύνων έχει διαβιβάσει τη δήλωση διάθεσης ανάληψης κινδύνου τόσο στο Τμήμα Αναδιάρθρωσης και Ανάκτησης όσο και στο REMU. Αυτές οι επιμέρους δηλώσεις διάθεσης ανάληψης κινδύνου (RAS) αναφέρονται στην Εκτελεστική Επιτροπή σε τριμηνιαία βάση. Επιπλέον, ο Ανώτερος Λειτουργός Διαχείρισης Κινδύνων, μέσω της συμμετοχής του στο Legacy Forum και την ADC (Επιτροπή Απόκτησης και Διάθεσης Περιουσιακών Στοιχείων), εποπτεύει υποθέσεις που σχετίζονται τόσο με το REMU όσο και με το Τμήμα Αναδιάρθρωσης και Ανάκτησης.

5.4.2 Αποτελεσματικότητα του Τμήματος Ασφάλειας Πληροφοριών

Καθ' όλη τη διάρκεια του 2022, η TK κατάφερε να βελτιώσει τους ελέγχους ασφαλείας σε όλο το περιβάλλον της TK μέσω της συνεχούς αξιολόγησης και βελτίωσης των εφαρμοζόμενων ελέγχων. Μια αναθεωρημένη άσκηση ωριμότητας των ελέγχων ολοκληρώθηκε τον Απρίλιο του 2022, με την αξιολόγηση και τη βαθμολόγηση να επαναπροσδιορίζονται με βάση το αναγνωρισμένο πρότυπο ISO27001 και τους τομείς του κλάδου. Το μοντέλο υπολογισμού της Αποτελεσματικότητας της Ασφάλειας Πληροφοριών έχει επίσης επανασχεδιαστεί (τον Μάιο του 2022) με βάση το Πρότυπο ISO27001 και περιλαμβάνει ένα αναθεωρημένο σύνολο KRIs Ασφάλειας Πληροφοριών και ΤΠΕ (από 26 σε 85 παρακολουθούμενα KRI). Καθ' όλη τη διάρκεια του 2022, έχουν πραγματοποιηθεί μια σειρά από Εκτιμήσεις Κινδύνων σε όλο το περιβάλλον του Συγκροτήματος για τον εντοπισμό κινδύνων που σχετίζονται με Επιχειρηματικές Εφαρμογές, Υπηρεσίες Πληρωμών, Υποδομές ζωτικής σημασίας και τρίτα μέρη. Περαιτέρω, οι δραστηριότητες διαχείρισης κινδύνων ήταν συνεχείς και επικεντρώθηκαν στον μετριασμό υψηλών κινδύνων και κινδύνων που σχετίζονται με ευαίσθητες περιοχές του Συγκροτήματος. Από την άποψη της ευαισθητοποίησης για την ασφάλεια, έχουν παραδοθεί εκπαιδεύσεις σε όλο το προσωπικό, τα στελέχη και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου σε τριμηνιαία βάση. Περαιτέρω, πραγματοποιήθηκαν και συνεχίστηκαν κατά τη διάρκεια του έτους μηνιαίες ασκήσεις προσομοίωσης phishing, σε μια προσπάθεια να ευαισθητοποιηθεί περισσότερο το προσωπικό σχετικά με τα μηνύματα ηλεκτρονικού phishing. Το % του προσωπικού που έκανε κλικ σε προσομοιωμένους συνδέσμους phishing μειώθηκε σε αξία σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές του κλάδου. Δεν έχουν καταγραφεί επιτυχή περιστατικά κυβερνοεπιθέσεων το 2022 κατά του δικτύου της TK και των επιχειρηματικών εφαρμογών (εσωτερικών και εξωτερικών). Περαιτέρω, έχει συμφωνηθεί και έχει τεθεί σε εφαρμογή μια αναθεωρημένη επίσημη και τεκμηριωμένη διαδικασία χειρισμού περιστατικών Πρόληψης Απώλειας Δεδομένων, ενώ συνεχίστηκαν οι συνεχείς βελτιώσεις διαμόρφωσης και η τελειοποίηση της λειτουργικότητας του συστήματος DLP και των αντίστοιχων πολιτικών.

5. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

5.4 Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων (συνέχεια)

5.4.2 Αποτελεσματικότητα του Τμήματος Ασφάλειας Πληροφοριών (συνέχεια)

Το πρόγραμμα Regulatory Identity and Access Management του 2021 για τη βελτίωση της ωριμότητας των επιχειρησιακών δραστηριοτήτων του Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου, έχει σημειώσει σημαντική πρόοδο το 2022 και αναμένεται να ολοκληρωθεί επιτυχώς το 1ο τρίμηνο του 2023 με την τήρηση των στόχων του προγράμματος και των χρονοδιαγραμμάτων.

5.5 Επιτροπή Τεχνολογίας

Η Επιτροπή πραγματοποίησε 8 συνεδριάσεις κατά τη διάρκεια του 2022 στο επίπεδο της BOC PCL. Η πρόεδρος και τα μέλη της Επιτροπής καθώς και η συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις παρουσιάζονται πιο κάτω.

Συμμετοχή μελών κατά τις συναντήσεις Επιτροπής Τεχνολογίας το 2022:

Lyn Grobler (Πρόεδρος)	8/8
Ιωάννης Ζωγραφάκης	8/8
Πόλα Χατζησωτηρίου	8/8
Arne Berggren	7/8
Κωνσταντίνος Ιορδάνου ² (παραιτήθηκε τον Νοέμβριο του 2022)	5/6

Σκοπός της Επιτροπής Τεχνολογίας είναι να συνδράμει το Διοικητικό Συμβούλιο στην εκπλήρωση των εποπτικών αρμοδιοτήτων του όσον αφορά τον συνολικό ρόλο της τεχνολογίας στην υλοποίηση της επιχειρηματικής στρατηγικής του Συγκροτήματος, που περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, σημαντικές τεχνολογικές επενδύσεις, την τεχνολογική στρατηγική, τις επιχειρησιακές επιδόσεις και τις τεχνολογικές τάσεις που μπορεί να επηρεάσουν το χαρτοφυλάκιο πελατών ή / και τις υποθέσεις του Συγκροτήματος γενικότερα.

Η Επιτροπή έχει εξουσιοδοτηθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο και είναι υπεύθυνη:

- Να εξετάζει και να εγκρίνει τον τεχνολογικό προγραμματισμό και τη στρατηγική του Συγκροτήματος στο πλαίσιο του γενικού πλαισίου στρατηγικής που ενέκρινε το Διοικητικό Συμβούλιο.
- Να εξετάζει και να εγκρίνει σημαντικές επενδύσεις και δαπάνες τεχνολογίας σύμφωνα με τα όρια που έχουν δοθεί στην Επιτροπή, υπό τον όρο τα όρια αυτά να μην εμπίπτουν στα όρια που επιφυλάσσονται για το Διοικητικό Συμβούλιο.
- Να παρακολουθεί και να αξιολογεί υφιστάμενες και μελλοντικές τάσεις στην τεχνολογία που μπορεί να επηρεάσουν τα στρατηγικά σχέδια του Συγκροτήματος, συμπεριλαμβανομένης της παρακολούθησης των γενικών τάσεων του τραπεζικού τομέα.
- Παρακολούθηση της απόδοσης των τεχνολογικών λειτουργιών του Συγκροτήματος, όπως, μεταξύ άλλων, παράδοση έργων, αρχιτεκτονική τεχνολογίας τεχνικών λειτουργιών και αποτελεσματικότητα σημαντικών τεχνολογικών επενδύσεων.
- Παρακολούθηση της εφαρμογής των πολιτικών ασφάλειας πληροφοριών.

Παρά τα πιο πάνω, η αρμοδιότητα για την επίβλεψη των κινδύνων που συνδέονται με την τεχνολογία, συμπεριλαμβανομένης της εκτίμησης κινδύνων και της διαχείρισης κινδύνου, παραμένει με την ΕΔΚ.

Η Επιτροπή παρακολουθεί την πρόοδο του ψηφιακού μετασχηματισμού της Τράπεζας ενώ εξέτασε Βασικούς Δείκτες Απόδοσης που επικεντρώθηκαν στη μέτρηση της αύξησης της χρήσης ψηφιακών καναλιών. Η ψηφιακή αφοσίωση διαμορφώθηκε στο 81.7% προς το τέλος του έτους σε σύγκριση με 77.7% το προηγούμενο έτος. Μια άσκηση συγκριτικής αξιολόγησης που συγκρίνει την εφαρμογή για κινητά της Τράπεζας με αυτή άλλων μεγάλων τραπεζών στην Κύπρο και την Ελλάδα, σύμφωνα με την οποία όλες οι εφαρμογές βαθμολογούνται με βάση την κάρτα αποτελεσμάτων έρευνας Forrester το 2021 έδειξε ότι η εφαρμογή της Τράπεζας ήταν συγκριτικά καλή.

Επίσης η Επιτροπή παρακολούθησε τα έργα που εκτελούνται στη λειτουργία Πληροφορικής για να διασφαλιστεί ότι παρέμειναν εντός λογικών προθεσμιών. Το πενταετές συμβόλαιο με την Kyndryl ανανεώθηκε. Η εφαρμογή ψηφιακού ανοίγματος πελατών ξεκίνησε με επιτυχία. Επίσης, η Επιτροπή εξέτασε και παρακολούθησε σε εξαμηνιαία βάση τον ψηφιακό μετασχηματισμό των ασφαλιστικών θυγατρικών. Το 2022 αναφέρθηκαν έντεκα σοβαρά περιστατικά μη διαθεσιμότητας συστημάτων. Η βασική αιτία εντοπίστηκε σε όλες τις περιπτώσεις και ελήφθησαν μέτρα για αποφυγή επανάληψης.

² Ο Κωνσταντίνος Ιορδάνου παραιτήθηκε από την ΕΤ τον Νοέμβριο του 2022

5. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

5.5 Επιτροπή Τεχνολογίας (συνέχεια)

Η Επιτροπή εξέτασε την Ετήσια Έκθεση Ασφάλειας Πληροφοριών και ενημερώθηκε για τις βασικές προκλήσεις και την πρόοδο που σημειώθηκε στο λειτουργικό μοντέλο Ασφάλειας Πληροφοριών. Η Επιτροπή παρακολούθησε τις ενέργειες για τον μετριασμό των ευρημάτων του Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου εντός των σχετικών προθεσμιών. Η πρόεδρος της Επιτροπής έδωσε αναφορά στο Διοικητικό Συμβούλιο μετά από κάθε συνεδρίαση για να διασφαλιστεί ότι όλοι οι διοικητικοί σύμβουλοι ήταν πλήρως ενήμεροι για τις δραστηριότητες της Επιτροπής.

5.6 Επιτροπή Δεοντολογίας

Η Επιτροπή πραγματοποίησε 6 συνεδριάσεις κατά το 2021 στο επίπεδο της BOC PCL. Ο πρόεδρος και τα μέλη της Επιτροπής καθώς και η συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις παρουσιάζονται πιο κάτω.

Συμμετοχή μελών κατά τις συναντήσεις της Επιτροπής Δεοντολογίας το 2022:

Ιωάννης Ζωγραφάκης (Πρόεδρος)	2/2
Μαρία Φιλίππου	2/2
Maksim Goldman (παραιτήθηκε τον Μάιο του 2022)	2/2
Michael Heger(παραιτήθηκε τον Μάιο του 2022)	2/2

Ο ρόλος της Επιτροπής είναι:

- Να υποστηρίζει το Διοικητικό Συμβούλιο στην προώθηση του συλλογικού του οράματος για αξίες, συμπεριφορές και κουλτούρα.
- Να εποπτεύει τις προσπάθειες της διεύθυνσης να προωθήσει μια κουλτούρα δεοντολογίας και την κατάλληλη συμπεριφορά εντός του Συγκροτήματος.
- Να εποπτεύει τον τρόπο με τον οποίο το Συγκρότημα ασκεί τις δραστηριότητές του, εστιάζοντας στην ανάπτυξη μιας πελατοκεντρικής κουλτούρας με γνώμονα την κερδοφορία σε όλες τις δραστηριότητές του,
- Να εποπτεύει τη συμπεριφορά του Συγκροτήματος σε σχέση με τις εταιρικές και κοινωνικές του υποχρεώσεις, συμπεριλαμβανομένου του καθορισμού κατεύθυνσης και πολιτικών ως προς την προσέγγιση του Συγκροτήματος σε θέματα πελατών και κανονισμών, και
- Να επιβλέπει το πλαίσιο για την εφαρμογή θεμάτων ΠΚΔ σε όλες τις λειτουργίες της Τράπεζας και να συμβουλεύει / συντονίζει ανάλογα με την ΕΔΕΔ και την Επιτροπή Βιωσιμότητας.

Η Επιτροπή επικεντρώνεται στην παροχή εποπτείας βασικών θεμάτων δεοντολογίας και της λειτουργίας της Πειθαρχικής Επιτροπής, στη λήψη αποφάσεων σχετικά με θέματα συμπεριφοράς και κινδύνου φήμης και στη διαχείριση θεμάτων Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης με σκοπό την οικοδόμηση και διατήρηση της ορθής πελατοκεντρικής κουλτούρας κινδύνου, ελέγχου και οικονομικής ευημερίας.

Μετά την πρόοδο της Ετήσιας Γενικής Συνέλευσης του 2021 και την πρωτοβουλία - μη επανεκλογή δύο μελών της ΕΔ, η Επιτροπή αποτελούνταν από δύο μόνο μέλη για το υπόλοιπο της χρονιάς, και ως εκ τούτου πραγματοποιήθηκαν μόνο 2 συνεδριάσεις κατά τη διάρκεια του 2022. Ωστόσο, από την 01.01.2023 η ΕΔ αποτελείται από τρία μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και οι συνεδριάσεις της Επιτροπής θα πραγματοποιούνται τακτικά.

Το Σχέδιο Ethos, το οποίο τελεί υπό την αιγίδα της ΕΔ προχώρησε με ικανοποιητικό τρόπο. Αξίζει να σημειωθεί ότι το Σχέδιο Ethos υπό την αιγίδα της ΕΔ και του Διευθυντή Προσωπικού δημιουργήθηκε για να ενισχύσει την κουλτούρα δεοντολογίας και διαχείρισης κινδύνων για την καλύτερη προστασία των εργαζομένων, των πελατών και του Συγκροτήματος. Η Τράπεζα ανέπτυξε ένα σχέδιο δράσης που επικεντρώνεται στην καλλιέργεια μιας υγιούς κουλτούρας ηθικής και διαχείρισης κινδύνου και στην ανάπτυξη των σημαντικών προφίλ επιθυμητών συμπεριφορών που απαιτούνται για την ενίσχυση της γνήσιας σχέσης εμπιστοσύνης με τους πελάτες, τους επενδυτές και τις ρυθμιστικές αρχές του Συγκροτήματος. Ορισμένες ροές εργασιών που σχετίζονται με το έργο καλύφθηκαν στο πλαίσιο του Σχεδίου Sunrise (ένα σχέδιο μετασχηματισμού που βρίσκεται ήδη σε εξέλιξη και στοχεύει να επιτρέψει τη στροφή προς τη σύγχρονη τραπεζική μετατρέποντας ψηφιακά την εξυπηρέτηση πελατών, καθώς και τις εσωτερικές λειτουργίες) ενώ οι υπόλοιπες ροές εργασίας σχετίζονται με τον κίνδυνο. Το έργο ανατέθηκε στον Ανώτερο Λειτουργό Κινδύνων, αντί στον Εκτελεστικό Διευθυντή Δυναμικού & Μετασχηματισμού. Το σύστημα βαθμολόγησης της κουλτούρας κινδύνου βελτιώθηκε και τέθηκε στόχος 3 ετών. Αποφασίστηκε ότι οι αξιολογήσεις απόδοσης από το 2023 και μετά θα πρέπει να περιλαμβάνουν τις κατευθυντήριες γραμμές για τη

Ευαισθητοποίηση Ελέγχου Κινδύνων (RCA), όπως αυτές εγκρίθηκαν από το Σχέδιο Ethos. Η Επιτροπή εξέτασε επίσης την πρόοδο της Στρατηγικής ΠΚΔ.

5. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

5.6 Επιτροπή Δεοντολογίας (συνέχεια)

Ο πρόεδρος της Επιτροπής έδινε αναφορά στο Διοικητικό Συμβούλιο μετά από κάθε συνεδρίαση για να διασφαλιστεί ότι όλοι οι διοικητικοί σύμβουλοι ήταν πλήρως ενήμεροι για τις δραστηριότητες της Επιτροπής.

6. Έκθεση Πολιτικής Αμοιβών

Η Έκθεση Πολιτικής Αμοιβών ετοιμάστηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο μετά από εισήγηση της ΕΑΔΑ, σύμφωνα με το Παράρτημα 1 του Κώδικα ΧΑΚ, την Νομοθεσία για Εταιρείες 2014 και τον Κώδικα ΗΒ. Παρουσιάζεται στην Ετήσια Οικονομική Έκθεση του Συγκροτήματος για το έτος 2022, μετά την Έκθεση Εταιρικής Διακυβέρνησης. Πληροφορίες σχετικά με την αμοιβή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου για το έτος 2021 παρουσιάζονται στη Σημείωση 50 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων του Συγκροτήματος, καθώς και στην ίδια την Έκθεση Πολιτικής Αμοιβών.

7. Σχέσεις με τους Μετόχους

Προτεραιότητα του Συγκροτήματος είναι η επικοινωνία με τους μετόχους. Οι αρμοδιότητες του Προέδρου περιλαμβάνουν την εξασφάλιση αποτελεσματικής επικοινωνίας με τους μετόχους και τη διασφάλιση ότι οι διοικητικοί σύμβουλοι κατανοούν τις απόψεις των μεγάλων επενδυτών. Το Τμήμα Σχέσεων Επενδυτών έχει πρωταρχική ευθύνη για τη διαχείριση και ανάπτυξη της εξωτερικής σχέσης του Συγκροτήματος με υφιστάμενους και πιθανούς θεσμικούς επενδυτές και αναλυτές. Ο Πρόεδρος, ο Ανώτερος Ανεξάρτητος Διοικητικός Σύμβουλος, ο Διευθύνων Σύμβουλος, η Εκτελεστική Διευθύντρια Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης & Δραστηριοτήτων Απομόχλευσης και η Διευθύντρια του Τμήματος Σχέσεων Επενδυτών επικοινωνούν εκτενώς με τους υφιστάμενους μετόχους και τους πιθανούς νέους επενδυτές κατά τη διάρκεια ατομικών ή ομαδικών συναντήσεων και σε roadshows και επενδυτικά συνέδρια. Όλες οι συναντήσεις με τους μετόχους διεξάγονται με τέτοιο τρόπο ώστε να διασφαλίζεται ότι δεν κοινοποιούνται πληροφορίες που τυχόν επηρεάζουν τη χρηματιστηριακή τιμή της μετοχής.

Η κα Αννίτα Παύλου, Διευθύντρια του Τμήματος Σχέσεων Επενδυτών, είναι Υπεύθυνη Σχέσεων Επενδυτών, αρμόδια για την επικοινωνία μεταξύ των μετόχων και του Συγκροτήματος από τις 30 Αυγούστου 2016. Πληροφορίες που αφορούν το Συγκρότημα παρέχονται στους μετόχους και πιθανούς επενδυτές καθώς και σε χρηματιστές και αναλυτές με άμεσο και αμερόληπτο τρόπο και χωρίς κόστος.

Το Συγκρότημα παρέχει στους μετόχους και στους πιθανούς επενδυτές πρόσφατη και κατάλληλη οικονομική πληροφόρηση, συμπεριλαμβανομένων της ετήσιας και ενδιάμεσης οικονομικής έκθεσης και αποτελεσμάτων, ανακοινώσεων και παρουσιάσεων μέσω της ιστοσελίδας του (www.bankofcyprus.com.cy/home-gr/). Η ενότητα του Τμήματος Σχέσεων Επενδυτών στην ιστοσελίδα του Συγκροτήματος ενημερώνεται με όλες τις ανακοινώσεις στο Χρηματιστήριο του Λονδίνου και στο ΧΑΚ μόλις αυτές δημοσιοποιούνται. Επίσης περιλαμβάνει τα στοιχεία επικοινωνίας του Τμήματος Σχέσεων Επενδυτών.

Οι διοικητικοί σύμβουλοι λαμβάνουν από τη διεύθυνση ενημέρωση σχετική με σχέσεις επενδυτών σε όλες τις προγραμματισμένες συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου. Τέτοια ενημέρωση περιλαμβάνει συνήθως αναφορές για την αγορά, για την τιμή της μετοχής και ανάλυση της αξίας της, ενημερώσεις σχετικά με εκθέσεις αναλυτών και ανάλυση μητρώου μετόχων.

Μία από τις ευθύνες του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου είναι να βεβαιώνεται ότι οι απόψεις, τα θέματα και οι ανησυχίες των μετόχων επικοινωνούνται αποτελεσματικά στο Διοικητικό Συμβούλιο και να βεβαιώνεται ότι οι διοικητικοί σύμβουλοι κατανοούν τις απόψεις των κύριων μετόχων. Το Διοικητικό Συμβούλιο μελέτησε τις απόψεις των κυριότερων μετόχων για τη στρατηγική και τις επιδόσεις της Εταιρίας και αξιολόγησε το επενδυτικό κλίμα ευρύτερα σε συνεργασία με τους εταιρικούς μεσίτες του Συγκροτήματος. Ο Ανώτερος Ανεξάρτητος Διοικητικός Σύμβουλος, κος Κωνσταντίνος Ιορδάνου, είναι διαθέσιμος στους μετόχους σε περίπτωση που έχουν θέματα που δεν έχουν λυθεί διαμέσου των κανονικών καναλιών επικοινωνίας.

Όλοι οι μέτοχοι της Εταιρίας τυγχάνουν ίσης μεταχείρισης. Δεν υπάρχουν κάτοχοι αξιών στους οποίους παρέχονται ειδικά δικαιώματα ελέγχου. Οι μέτοχοι ενημερώνονται έγκαιρα και με ακρίβεια για όλες τις ουσιαστικές αλλαγές που αφορούν το Συγκρότημα, συμπεριλαμβανομένης της οικονομικής της θέσης, των οικονομικών καταστάσεων, της απόδοσης, της ιδιοκτησίας και της διακυβέρνησης της Εταιρίας.

Σύμφωνα με τον την Νομοθεσία για Εταιρείες 2014, ένας ή περισσότεροι μέτοχοι που κατέχουν τουλάχιστον 3% του εκδομένου κεφαλαίου της Εταιρίας, αντιπροσωπεύοντας τουλάχιστον 3% των συνολικών δικαιωμάτων ψήφου οι οποίοι έχουν δικαίωμα να ψηφίσουν στη Ετήσια Γενική Συνέλευση, έχουν το δικαίωμα: (α) να εγγράφουν θέματα

προς συζήτηση στην ΕΓΣ υπό την προϋπόθεση ότι το θέμα συνοδεύεται από δηλώσεις που δικαιολογούν την συμπερίληψη του ή ένα σχέδιο ψηφίσματος για να εγκριθεί και (β) να καταθέτουν σχέδιο ψηφίσματος για ένα θέμα στην ημερήσια διάταξη της ΕΓΣ. Κάθε τέτοια αίτηση πρέπει να παραληφθεί από την Εταιρία το αργότερο 42 ημέρες πριν τη σχετική συνέλευση.

7. Σχέσεις με τους Μετόχους (συνέχεια)

Οποιαδήποτε αλλαγή ή προσθήκη στο Καταστατικό της Εταιρίας είναι έγκυρη μόνο εάν εγκριθεί με ειδικό ψήφισμα σε συνέλευση των μετόχων.

Οι κύριοι μέτοχοι δεν έχουν διαφορετικά δικαιώματα ψήφου από εκείνα των άλλων μετόχων. Στις 31 Δεκεμβρίου 2022, η Bank of Cyprus Holdings Public Limited Company ενημερώθηκε για το ακόλουθο κοινοποιούμενο ενδιαφέρον στο μετοχικό της κεφάλαιο:

• Lamesa Holding S.A	9.27%
• CarVal	9.07%
• Senvest Management LLC	7.96%
• Caius Capital LLP*	0.51%
• European Bank for Reconstruction and Development	5.02%
• Cyprus Popular Bank Public Co Ltd	4.81%
• Provident Fund of the Cyprus Bank Employees	4.74%
• Eaton Vance Management	4.08%
• Osome Investments	3.32%

* Η Caius Capital στις 31 Δεκεμβρίου 2023 κατείχε επίσης ποσοστό 5,91%. Χρηματοοικονομικά μέσα με παρόμοια οικονομική επίδραση σύμφωνα με τον Κανονισμό 17 (1) (β) του Κανονισμού Διαφάνειας 2007 (Οδηγία 2004/109 / ΕΚ) της Ιρλανδίας όπως τροποποιήθηκε.

Σύμφωνα με το Καταστατικό της Εταιρίας, στην ΕΓΣ της Εταιρίας το 2022:

- Οι Διοικητικοί Σύμβουλοι εξουσιοδοτήθηκαν να παραχωρήσουν μέχρι και 147,245,978 συνήθεις μετοχές αξίας €0.10 έκαστη και περαιτέρω 147,245,978 συνήθεις μετοχές αξίας €0.10 έκαστη στην περίπτωση έκδοσης μετοχών χωρίς εφαρμογή των προτιμησιακών δικαιωμάτων σε κατόχους συνήθων μετοχών (όπως καθορίζεται στην πρόσκληση της συνέλευσης).
- Οι Διοικητικοί Σύμβουλοι εξουσιοδοτήθηκαν να εκδώσουν και να κατανέμουν αυτές τις μετοχές ως αν οι πρόνοιες του δικαιώματος προτιμήσεων, σύμφωνα με το άρθρο 1022 του περί Εταιρειών Νόμου του 2014, δεν ισχύουν, νοουμένου ότι η εξουσιοδότηση αυτή περιορίζεται στην έκδοση και την παραχώρηση:
  - (i) σε περίπτωση έκδοσης μετοχών χωρίς εφαρμογή των προτιμησιακών δικαιωμάτων σε κατόχους συνήθων μετοχών στο συνολικό αριθμό συνήθων μετοχών αξίας €0.10 έκαστης που δύναται να εκδοθούν δυνάμει τέτοιας Έκδοσης Δικαιωμάτων Προτίμησης Αγοράς Μετοχών (όπως καθορίζεται στην πρόσκληση της συνέλευσης) και (ii) 22,309,997 συνήθων μετοχών €0.10 έκαστη και
  - 22,309,997 συνήθων μετοχών €0.10 έκαστη.
- Οι Διοικητικοί Σύμβουλοι εξουσιοδοτήθηκαν επίσης να εκδώσουν, παραχωρήσουν, χορηγήσουν δικαιώματα προαίρεσης ή άλλως πως διαθέσουν επιπρόσθετο πρωτοβάθμιο κεφάλαιο μετατρέψιμο σε μετοχές ((Additional Tier 1 Contingent Equity Conversion Notes) (**AT1 ECNs**)) που αυτόματα θα μετατρέπεται ή ανταλλάσσεται με συνήθεις μετοχές, νοουμένου ότι αυτό περιορίζεται στην έκδοση, παραχώρηση, χορήγηση δικαιωμάτων προαίρεσης ή άλλη διάθεση συνήθων μετοχών συνολικού ονομαστικού ποσού €6,692,999 και AT1 ECNs μετατρέψιμων ή ανταλλάξιμων με συνήθεις μετοχές μέχρι τέτοιο μέγιστο συνολικό ονομαστικό ποσό και οι πρόνοιες του δικαιώματος προτιμήσεων, σύμφωνα με το άρθρο 1022 την Νομοθεσία για Εταιρείες 2014, αναφορικά με αυτή την εξουσιοδότηση δεν ισχύουν.
- Οι Διοικητικοί Σύμβουλοι εξουσιοδοτήθηκαν επίσης να μπορούν να αγοράσουν μέχρι και 44,619,993 συνήθεις μετοχές της Εταιρίας. Οι αγορές αυτές θα μπορούν να πραγματοποιηθούν μόνο σε επίπεδα τιμών τα οποία οι Διοικητικοί Σύμβουλοι θεωρούν ότι εξυπηρετούν γενικά τα συμφέροντα των μετόχων, έχοντας λάβει υπόψη τη συνολική οικονομική θέση της Εταιρίας. Επιπρόσθετα, η ελάχιστη τιμή που μπορεί να καταβληθεί για τις μετοχές αυτές δεν θα είναι μικρότερη από την ονομαστική αξία των μετοχών και η μέγιστη τιμή θα είναι το μεγαλύτερο από το 105% της μέσης αγοραίας τιμής των εν λόγω μετοχών και το ποσό το οποίο προβλέπεται από το Άρθρο 5(1) του Κανονισμού για την Κατάχρηση της Αγοράς της ΕΕ (Προγράμματα Επαναγοράς και Πράξεις Σταθεροποίησης).

Η εξουσιοδότηση αυτή που παρέχεται με το κάθε ένα από τα πιο πάνω ψηφίσματα λήγει είτε με την ολοκλήρωση των εργασιών της ΕΓΣ που θα γίνει εντός του 2022 είτε στις 19 Αυγούστου 2023, όποιο συμβεί νωρίτερα.

7. Σχέσεις με τους Μετόχους (συνέχεια)

Η ΕΓΣ πραγματοποιήθηκε στις 20 Μαΐου 2022 στα κεντρικά γραφεία της Τράπεζας με τους μετόχους να έχουν τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν τη συνάντηση με ηλεκτρονικά μέσα και να έχουν τη δυνατότητα ψήφου είτε υποβάλλοντας ένα έντυπο πληρεξουσίου πριν από τη συνεδρίαση ή χρησιμοποιώντας τη δυνατότητα ηλεκτρονικής ψηφοφορίας. Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου (ο οποίος είναι επίσης πρόεδρος της ΕΔΕΔ) και οι πρόεδροι της ΕΕ, της ΕΔΚ και της ΕΑΔΑ ήταν παρόντες για να ακούσουν τις απόψεις των μετόχων και να απαντήσουν σε ερωτήσεις. Όπως είναι η πρακτική, όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου παρακολούθησαν την ΕΓΣ. Στην ΕΓΣ του 2021, ξεχωριστά ψηφίσματα προτάθηκαν για κάθε ουσιαστικά ξεχωριστό θέμα και η ψηφοφορία διεξήχθη με δημοσκόπηση. Για τη διευκόλυνση της συμμετοχής των μετόχων, διατίθετο ηλεκτρονική ψήφος μέσω πληρεξουσίου. Οι ψήφοι λαμβάνονται με δημοσκόπηση για συμπερίληψη όλων των ψήφων.

Τα αποτελέσματα της κάθε ΕΓΣ της Εταιρίας καθώς και λεπτομέρειες των ψήφων υπέρ και κατά κάθε ψηφίσματος είναι αναρτημένα στην ιστοσελίδα του Συγκροτήματος www.bankofcyprus.com και κυκλοφορούν στο Χρηματιστήριο του Λονδίνου και στο ΧΑΚ.

Υπήρχε ένα ψήφισμα για το οποίο δόθηκε αρνητική ψήφος άνω του 20%. Ο Arne Berggren επανεξελέγη λαμβάνοντας 98.825.604 ψήφους υπέρ της επανεκλογής του, αντιπροσωπεύοντας το 71,6% των συνολικών ψήφων. Ωστόσο, πάνω από το 20% των ψήφων που δόθηκαν ήταν εναντίον της επανεκλογής του. Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου ήταν σε επαφή με τους βασικούς μετόχους για να κατανοήσει τους λόγους πίσω από το αποτέλεσμα. Φαίνεται ότι οι επενδυτές πιστεύουν ότι ο Arne Berggren ήταν εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (η «ΕΒΡΔ») στη φάση αποκατάστασης και απομάκρυνσης του κινδύνου της Τράπεζας. Καθότι επί του παρόντος η Τράπεζα έχει εξέλθει από αυτή τη φάση, ορισμένοι από τους επενδυτές θεωρούν ότι ο Arne Berggren δεν έχει πλέον ρόλο να επιτελέσει. Ο Πρόεδρος καθησύχασε τους μετόχους για τη δέσμευση του κ. A. Berggren στη νέα εποχή και στρατηγική της Τράπεζας και τη σημαντική συμβολή του στη λειτουργία του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο εκτιμά την ΕΓΣ ως μια σημαντική ευκαιρία για να συναντήσει τους μετόχους.

Έκθεση Πολιτικής Αμοιβών Διοικητικού Συμβουλίου για το έτος 2022

1. Εισαγωγή

Σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης (ο «Κώδικας») που εκδόθηκε από το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου («ΧΑΚ»)) (5^η (Τροποποιημένη) Έκδοση Ιανουάριος 2019) και ειδικότερα με το Παράρτημα 1 του Κώδικα, και την Νομοθεσία για Εταιρείες 2014, η Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών ετοιμάζει την Ετήσια Έκθεση Πολιτικής Αμοιβών του Διοικητικού Συμβουλίου η οποία εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο και υποβάλλεται σε μη δεσμευτική συμβουλευτική ψηφοφορία στην Ετήσια Γενική Συνέλευση («ΕΓΣ») των μετόχων ως μέρος της Ετήσιας Έκθεσης του Συγκροτήματος. Η Έκθεση Πολιτικής Αμοιβών του Διοικητικού Συμβουλίου για το 2022 εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 31 Μαρτίου 2023. Ο στόχος του Συγκροτήματος να προσελκύει, να αναπτύσσει, να παρακινεί και να διατηρεί υψηλής αξίας επαγγελματίες θεωρείται θεμελιώδης για την επίτευξη των στόχων και των επιδιώξεων του Συγκροτήματος. Παράλληλα διασφαλίζει ότι τα σωστά άτομα κατέχουν τους σωστούς ρόλους ενώ ταυτόχρονα διαχειρίζεται τη στρατηγική και τις πολιτικές αμοιβών του Συγκροτήματος ώστε να είναι ευθυγραμμισμένη με τα συμφέροντα των μετόχων του.

2. Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών

Ο κύριος ρόλος της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών («ΕΑΔΑ») είναι να διασφαλίζει ότι τα μέλη του προσωπικού συμβάλλουν στη βιώσιμη ανάπτυξη, προλαμβάνοντας τις προκλήσεις και εντοπίζοντας τις ευκαιρίες. Το Συγκρότημα στοχεύει στη συνεχή αναθεώρηση των πολιτικών και πρακτικών του για τις αμοιβές και όπου χρειάζεται τις τροποποιεί, με στόχο να βεβαιώνεται ότι είναι συνάδουν με, και προωθούν τη συνετή και αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων.

Κάθε χρόνο, η ΕΑΔΑ προτείνει στο Διοικητικό Συμβούλιο, την Ετήσια Έκθεση Πολιτικής Αμοιβών που αποτελεί μέρος της Ετήσιας Έκθεσης του Συγκροτήματος, η οποία υποβάλλεται στην ΕΓΣ των μετόχων. Η ΕΑΔΑ επίσης εξετάζει τις πληροφορίες που γνωστοποιούνται στη σημείωση αναφορικά με τις Ετήσιες Αμοιβές των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου (Σημείωση 50) των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων του Συγκροτήματος καθώς και την ίδια την Έκθεση Πολιτικής Αμοιβών.

Η σύνθεση της ΕΑΔΑ περιγράφεται στην ενότητα 5.2 της Ετήσιας Έκθεσης Εταιρικής Διακυβέρνησης στη σελίδα 438-442.

2.1 Όροι Εντολής της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών

Ο ρόλος της ΕΑΔΑ περιγράφεται λεπτομερώς στην παράγραφο 5.2. της Ετήσιας Έκθεσης Εταιρικής Διακυβέρνησης στη σελίδα 438-442. Όσον αφορά τις αμοιβές, η ΕΑΔΑ αναλαμβάνει τα εξής:

- Να προτείνει επαρκή αμοιβή που κρίνεται απαραίτητη για την προσέλκυση και διατήρηση επαγγελματιών υψηλής προστιθέμενης αξίας.
- Να εξετάσει τις ρυθμίσεις αμοιβών των εκτελεστικών διευθυντών του Συγκροτήματος, της ανώτατης διεύθυνσης και την Πολιτική Αμοιβών του Συγκροτήματος, λαμβάνοντας υπόψη τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών («ΕΑΤ») για τις πολιτικές και τις πρακτικές αμοιβών, την Οδηγία Διακυβέρνησης της ΚΤΚ, τον Κώδικα ΧΑΚ και τον Κώδικα ΗΒ.
- Να επιβλέψει την υλοποίηση στρατηγικών πρωτοβουλιών ανθρώπινου δυναμικού που προωθούν και είναι ευθυγραμμισμένες με τη φιλοδοξία, τη στρατηγική και τους στόχους ΠΚΔ του Συγκροτήματος.
- Να εξετάζει την εφαρμογή και την αποτελεσματικότητα της Πολιτικής Αμοιβών και να διασφαλίσει ότι αυτή συμμορφώνεται με το Πλαίσιο Αμοιβών της Οδηγίας Διακυβέρνησης της ΚΤΚ.

Η ΕΑΔΑ διασφαλίζει ότι τα τμήματα εσωτερικού ελέγχου συμμετέχουν στο σχεδιασμό, αναθεώρηση και εφαρμογή της Πολιτικής Αμοιβών και ότι τα μέλη του προσωπικού που συμμετέχουν στο σχεδιασμό, αναθεώρηση και εφαρμογή της Πολιτικής Αμοιβών και συναφών πρακτικών έχουν τη σχετική πραγματογνωμοσύνη και είναι ικανά να διαμορφώσουν ανεξάρτητη άποψη για τη καταλληλότητα της Πολιτικής Αμοιβών και συναφών πρακτικών, συμπεριλαμβανομένης και της καταλληλότητας τους για σκοπούς διαχείρισης κινδύνων.

Στόχος του Συγκροτήματος είναι η ευθυγράμμιση της Πολιτικής Αμοιβών και των πρακτικών ανθρώπινου δυναμικού με την επιχειρησιακή στρατηγική του και τους μακροπρόθεσμους στόχους τους, και να διασφαλίζεται ότι η πολιτική αυτή προωθεί και συνάδει με τη συνετή και αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων, χωρίς να ενθαρρύνει την ανάληψη υπερβολικά υψηλών κινδύνων.

Η Πολιτική έχει ως στόχο την εφαρμογή μιας δίκαιης, διαφανούς και ουδέτερης σε σχέση με το φύλο διαδικασίας που ισχύει για όλο το προσωπικό εξίσου, ευθυγραμμίζει την αμοιβή με την αξία θέση εργασίας, ατομική επίδοση και προοπτικές και λαμβάνει υπόψη τις συνθήκες αγοράς. Ταυτόχρονα, οι αρχές της Πολιτικής στοχεύουν στην προώθηση υπεύθυνης εργασιακής συμπεριφορά, δίκαιης μεταχείρισης πελατών και στην αποτροπή σύγκρουσης συμφερόντων.

Έκθεση Πολιτικής Αμοιβών Διοικητικού Συμβουλίου για το έτος 2022 (συνέχεια)

2. Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών (συνέχεια)

2.1 Όροι Εντολής της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών (συνέχεια)

Στη διαμόρφωση της Πολιτικής Αμοιβών, το Συγκρότημα λαμβάνει υπόψη τις πρόνοιες που περιλαμβάνονται στον Κώδικα ΧΑΚ, την Οδηγία Διακυβέρνησης της ΚΤΚ η οποία τέθηκε σε ισχύ τον Οκτώβριο 2021, την Νόμοθεσία για Εταιρείες 2014 και ενσωμάτωσε τις απαιτήσεις για τις Πολιτικές Αμοιβών που περιλαμβάνονται στην Ευρωπαϊκή Οδηγία για τις Κεφαλαιακές Απαιτήσεις (CRD IV), τις κατευθυντήριες γραμμές για τις συνετές πολιτικές αμοιβών της EAT που εκδόθηκαν το Ιούλιο 2021, άλλες κανονιστικές διατάξεις καθώς και υφιστάμενους κανονιστικούς περιορισμούς σχετικούς με τον τραπεζικό τομέα και το Συγκρότημα συγκεκριμένα.

Η ΕΑΔΑ επιθεωρεί και εγκρίνει το περιεχόμενο οποιωνδήποτε ψηφισμάτων που υποβάλλονται για έγκριση στην ΕΓΣ των μετόχων, τα οποία ετοιμάζονται από τη Γραμματέα της Εταιρίας σε συνεργασία με τους νομικούς συμβούλους του Συγκροτήματος σύμφωνα με το Παράρτημα 3 του Κώδικα και που αφορούν πιθανά σχέδια για αμοιβή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου με τη μορφή μετοχών, δικαιωμάτων αγοράς μετοχών ή δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών.

Ανώτατη διεύθυνση

Η ΕΑΔΑ από κοινού με την Επιτροπή Διορισμών και Εταιρικής Διακυβέρνησης («ΕΔΕΔ») εγκρίνει τα πακέτα αμοιβών για τους εκτελεστικούς συμβούλους του Διοικητικού Συμβουλίου, άλλα ανώτερα διευθυντικά στελέχη, τους επικεφαλής των μονάδων εσωτερικού ελέγχου (internal control functions) και άλλα στελέχη που αναφέρονται σε επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου, συμπεριλαμβανομένων μισθού, συνταξιοδοτικής πολιτικής, δικαιωμάτων προαίρεσης και άλλες μορφές αμοιβών που εισηγείται ο Διευθύνων Σύμβουλος ή οι πρόεδροι των Επιτροπών Ελέγχου και Διαχείρισης Κινδύνου (στις περιπτώσεις των επικεφαλής των μονάδων εσωτερικού ελέγχου).

Η Επιτροπή αναθεωρεί και εγκρίνει διορισμούς, μεταθέσεις και απολύσεις Διευθυντών Διευθύνσεων του Συγκροτήματος, ανώτερων διευθυντών και γενικών διευθυντών θυγατρικών εταιρειών (εκτός των επικεφαλής των μονάδων εσωτερικού ελέγχου ((internal control functions)) που εισηγείται ο Διευθύνων Σύμβουλος και βεβαιώνεται ότι όλες οι συμβατικές υποχρεώσεις τηρούνται.

Η πρόεδρος της ΕΑΔΑ είναι διαθέσιμη στους μετόχους στην ΕΓΣ να απαντήσει σε οποιοσδήποτε ερωτήσεις αναφορικά με την Πολιτική Αμοιβών του Συγκροτήματος. Η επικοινωνία με το εργατικό δυναμικό περιγράφεται στην ενότητα 5.2 της Ετήσιας Έκθεσης Εταιρικής Διακυβέρνησης.

3. Διακυβέρνηση Πολιτικής Αμοιβών Συγκροτήματος

3.1 Αρχές του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης

Οι εταιρείες πρέπει να εφαρμόσουν επίσημη και διαφανή διαδικασία για την ανάπτυξη πολιτικής στο θέμα των αμοιβών των εκτελεστικών Διοικητικών Συμβούλων και για τον καθορισμό των αμοιβών του κάθε διοικητικού συμβούλου ξεχωριστά.

Το ύψος των αμοιβών πρέπει να είναι επαρκές για να προσελκύει και να διατηρεί στην υπηρεσία της Εταιρίας διοικητικούς συμβούλους που ενισχύουν τη διοίκηση της Εταιρίας. Μέρος της αμοιβής των εκτελεστικών διοικητικών συμβούλων θα πρέπει να καθορίζεται με τέτοιο τρόπο, που να συνδέει τις αμοιβές με την απόδοση της Εταιρίας και την ατομική επίδοση. Η απόφαση, ή οποιαδήποτε άλλη αρχή εξουσιοδοτεί μεταβλητή αμοιβή, πρέπει να τη σχετίζει με την επίδοση.

Η Έκθεση Εταιρικής Διακυβέρνησης της Εταιρίας πρέπει να περιλαμβάνει δήλωση της Πολιτικής Αμοιβών και των συναφών κριτηρίων, ως επίσης και το σύνολο της αμοιβής των εκτελεστικών και των μη εκτελεστικών διοικητικών Συμβούλων.

3.2 Κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών

Στόχος των Κατευθυντήριων Γραμμών EAT είναι να εξασφαλίσουν ότι οι πολιτικές και οι πρακτικές αποδοχών ενός ιδρύματος συνάδουν με, και προωθούν συνετή και αποτελεσματική διαχείριση κινδύνου. Το Συγκρότημα επιδιώκει να διασφαλίζει ότι εφαρμόζει πολιτικές αμοιβών οι οποίες είναι σε συμμόρφωση με κανονιστικές κατευθυντήριες γραμμές, ενώ την ίδια ώρα λειτουργεί κάτω από νομικούς και κανονιστικούς περιορισμούς.

Σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες Γραμμές EAT, για την ταυτοποίηση των εργαζομένων των οποίων οι επαγγελματικές δραστηριότητες θεωρούνται ότι έχουν σημαντικό αντίκτυπο στο προφίλ κινδύνου του Συγκροτήματος, οι οποίοι αναφέρονται ως Πρόσωπα που Αναλαμβάνουν Σημαντικό Κίνδυνο, το Συγκρότημα διατηρεί κατάλογο αυτών των εργαζομένων ο οποίος αναθεωρείται και εγκρίνεται ετησίως από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Έκθεση Πολιτικής Αμοιβών Διοικητικού Συμβουλίου για το έτος 2022 (συνέχεια)

4. Αμοιβές

4.1 Αμοιβές των μη εκτελεστικών Συμβούλων

Οι αμοιβές των μη-εκτελεστικών συμβούλων δεν συνδέονται με την κερδοφορία του Συγκροτήματος. Οι αμοιβές είναι ανάλογες με τις ευθύνες και τον χρόνο που διαθέτουν για τις συνεδριάσεις και τη λήψη αποφάσεων για τη διακυβέρνηση του Συγκροτήματος καθώς και για τη συμμετοχή τους σε επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου και τυχόν συμμετοχές σε διοικητικά συμβούλια θυγατρικών εταιρειών του Συγκροτήματος. Η Ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων στις 20 Μαΐου 2022 ενέκρινε μια αύξηση των ετήσιων αποδοχών του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου και των αποδοχών των μελών της ΕΔΕΔ. Οι αποδοχές των υπολοίπων μελών παρέμειναν στα ίδια επίπεδα αμοιβών με αυτά που εγκρίθηκαν από την Ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων στις 26 Μαΐου 2020.

Η αμοιβή των μη-εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου καθορίζεται και εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο. Ούτε ο Πρόεδρος ούτε οποιοσδήποτε διοικητικός σύμβουλος συμμετέχει σε αποφάσεις που σχετίζονται με τη δική του προσωπική αμοιβή. Η ΕΑΔΑ προτείνει τις πληρωτέες αμοιβές προς τον Πρόεδρο και την Αντιπρόεδρο, ενώ ο Πρόεδρος προβαίνει σε εισηγήσεις για την αμοιβή των μη εκτελεστικών συμβούλων του Διοικητικού Συμβουλίου για έγκριση από την Ετήσια Γενική Συνέλευση, λαμβάνοντας υπόψη τους ακόλουθους παράγοντες:

- Το χρόνο που διατίθεται και την προσπάθεια που ασκείται από τους μη-εκτελεστικούς συμβούλους σε συνεδρίες και στη διαδικασία λήψης αποφάσεων του Συγκροτήματος,
- Το αναληφθέν επίπεδο κινδύνου,
- Τις αυξημένες απαιτήσεις συμμόρφωσης και αναφοράς,
- Την υποχρέωση μη σύνδεσης της αμοιβής των μη-εκτελεστικών συμβούλων με τη κερδοφορία του Συγκροτήματος,
- Την υποχρέωση μη συμμετοχής των μη-εκτελεστικών συμβούλων στα συνταξιοδοτικά σχέδια του Συγκροτήματος,
- Την υποχρέωση μη συμπερίληψης μεταβαλλόμενης αμοιβής ή δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών ως αμοιβή για τους μη-εκτελεστικούς συμβούλους.

Ούτε ο Πρόεδρος ούτε οποιοσδήποτε μη εκτελεστικός σύμβουλος έλαβε αμοιβή που σχετίζεται με την επίδοση.

Θέση	Ετήσιες Αμοιβές (€000)
Πρόεδρος	180
Αντιπρόεδρος	80
Ανώτερος Ανεξάρτητος Διοικητικός Σύμβουλος	70
Μη-Εκτελεστικά Μέλη	45
Πρόεδροι	
Επιτροπής Ελέγχου	45
Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων	45
Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών	30
Επιτροπή Διορισμών και Εταιρικής Διακυβέρνησης	30
Επιτροπή Τεχνολογίας	30
Επιτροπή Δεοντολογίας	30
Μέλη	
Επιτροπής Ελέγχου	25
Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων	25
Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών,	20
Επιτροπής Τεχνολογίας	20
Επιτροπής Δεοντολογίας	20
Επιτροπής Διορισμών και Εταιρικής Διακυβέρνησης	20

Έκθεση Πολιτικής Αμοιβών Διοικητικού Συμβουλίου για το έτος 2022 (συνέχεια)

4 Αμοιβές (συνέχεια)

4.1 Αμοιβές των μη-εκτελεστικών Διοικητικών Συμβούλων (συνέχεια)

Περαιτέρω, το Συγκρότημα αποζημιώνει όλους τους διοικητικούς συμβούλους για έξοδα που πραγματοποιούν κατά την εξάσκηση των καθηκόντων τους.

Οι μη εκτελεστικοί διοικητικοί σύμβουλοι έχουν επιστολές διορισμού που μπορούν να ελεγχθούν κατά τις κανονικές εργάσιμες ώρες επικοινωνώντας με την Γραμματέα της Εταιρίας.

4.2 Αμοιβές και άλλα Ωφελήματα Εκτελεστικών Διοικητικών Συμβούλων

Η ΕΑΔΑ εξετάζει από κοινού με την ΕΔΕΔ και εγκρίνει τα πακέτα αμοιβής σε σχέση με την απόδοσή τους. Σύμφωνα με τον Κώδικα ΗΒ, εξετάζονται επίσης οι ακόλουθοι παράγοντες: σαφήνεια, απλότητα, κίνδυνος, προβλεψιμότητα, αναλογικότητα και τέλος ευθυγράμμιση με την κουλτούρα της Εταιρίας. Ο Διευθύνων Σύμβουλος εργοδοτείται από την Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ (BOC PCL). Η Εκτελεστική Διευθύντρια Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης & Δραστηριοτήτων Απομόχλευσης επίσης εργοδοτείται από τη BOC PCL.

Συμβόλαια Εργοδότησης

Οι αμοιβές (μισθοί και φιλοδωρήματα) των εκτελεστικών συμβούλων καθορίζονται στα συμβόλαια εργοδότησης τους, τα οποία έχουν μέγιστη διάρκεια πέντε ετών, εκτός εάν το εκτελεστικό μέλος είναι διορισμένο μέλος της ανώτερης διευθυντικής ομάδας, οπότε οι όροι απασχόλησης είναι με βάση τις διατάξεις της ισχύουσας συλλογικής σύμβασης, με εξαίρεση τον Διευθύνων Σύμβουλο.

Το συμβόλαιο του Διευθύνοντος Συμβούλου είναι για περίοδο πέντε ετών με έναρξη την 1 Σεπτεμβρίου 2019. Η σύμβαση παροχής υπηρεσιών του Διευθύνοντος Συμβούλου αναθεωρείται τουλάχιστον κάθε πέντε χρόνια. Τον Δεκέμβριο του 2022, η σύμβαση του Διευθύνοντος Συμβούλου ανανεώθηκε για άλλα τέσσερα χρόνια.

Το Συγκρότημα προς το παρόν δεν παρέχει εγγυημένες μεταβλητές αμοιβές ή συνταξιοδοτικές παροχές διακριτικής ευχέρειας.

Συμφωνίες Τερματισμού Υπηρεσιών

Το συμβόλαιο του κ. Πανίκου Νικολάου, Διευθύνοντος Συμβούλου συμπεριλαμβάνει ρήτρα τερματισμού με προειδοποίηση έξι μηνών για το σκοπό αυτό από τον εκτελεστικό διευθυντή αλλά υπό την προϋπόθεση ότι υπάρχει αλλαγή ελέγχου της BOC PCL.

Οι όροι εργοδότησης της κας Λειβαδιώτου, Εκτελεστικής Διευθύντριας Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης & Δραστηριοτήτων Απομόχλευσης, βασίζεται κυρίως στις πρόνοιες της ισχύουσας συλλογικής σύμβασης, οι οποίες προβλέπουν ειδοποίηση ή αποζημίωση εκ μέρους της BOC PCL με βάση τα χρόνια υπηρεσίας και γραπτή προειδοποίηση τεσσάρων μηνών από την εκτελεστικό σύμβουλο σε περίπτωση εθελούσιας αποχώρησης.

Φιλοδώρημα

Δεν προτάθηκε φιλοδώρημα για τους εκτελεστικούς διοικητικούς συμβούλους από το Διοικητικό Συμβούλιο για το 2022.

Σχέδια Ωφελημάτων Αφυπηρέτησης

Ο Διευθύνων Σύμβουλος συμμετέχει σε πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών σε μεγάλο βαθμό στην ίδια βάση με τους λοιπούς υπαλλήλους. Η Εκτελεστική Διευθύντρια Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης & Δραστηριοτήτων Απομόχλευσης συμμετέχει σε πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών στην ίδια βάση με τους λοιπούς υπαλλήλους. Τα κύρια χαρακτηριστικά των προγραμμάτων παροχής ωφελημάτων αφυπηρέτησης για το προσωπικό παρουσιάζονται στη Σημείωση 14 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων του Συγκροτήματος για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

Δικαιώματα Προαίρεσης Αγοράς Μετοχών

Κατά το 2022 δεν παραχωρήθηκαν οποιαδήποτε δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών στους εκτελεστικούς διοικητικούς συμβούλους.

Έκθεση Πολιτικής Αμοιβών Διοικητικού Συμβουλίου για το έτος 2022 (συνέχεια)

4. Αμοιβές (συνέχεια)

4.2 Αμοιβές και άλλα Ωφελήματα Εκτελεστικών Διοικητικών Συμβούλων (συνέχεια)

Μακροπρόθεσμο σχέδιο κινήτρων

Παραχωρήθηκαν μετοχές στο πλαίσιο ενός μακροπρόθεσμου σχεδίου κινήτρων στους εκτελεστικούς διευθυντές κατά τη διάρκεια του 2022, όπως περιγράφεται πιο κάτω.

Άλλα ωφελήματα

Άλλα ωφελήματα που προσφέρονται στους εκτελεστικούς συμβούλους περιλαμβάνουν άλλα ωφελήματα που προσφέρονται στους εργαζομένους, συνεισφορές για ασφάλεια υγείας και ασφάλεια ζωής. Τα σχετικά έξοδα για την εκτελεστική διεύθυνση παρουσιάζονται στη Σημείωση 50 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων του Συγκροτήματος για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

5. Παράθεση πληροφοριών σχετικά με τις Αμοιβές Διοικητικών Συμβούλων για το έτος 2022

	Αμοιβή για υπηρεσίες * €	Αμοιβή για συμμετοχή στο Διοικητικό Συμβούλιο και στις Επιτροπές του €	Συνολικές Αμοιβές για υπηρεσίες €	Αμοιβή και ωφελήματα από εταιρείες του Συγκροτήματος €	Αμοιβή σε μορφή παροχών που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών €	Εκτίμηση της αξίας ωφελημάτων τα οποία θεωρούνται ότι αποτελούν αμοιβή €	Σύνολο αμοιβών και ωφελημάτων €	Ετήσια συνεισφορά σε ωφελήματα αφυπηρέτησης €
Εκτελεστικοί Σύμβουλοι								
Πανίκος Νικολάου	787,702	-	787,702	-	92,741	10,868	891,311	60,009
Ελίζα Λειβαδιώτου	303,617	-	303,617	-	25,003	6,907	335,527	22,279
Μη-Εκτελεστικοί Σύμβουλοι								
Ευστράτιος - Γεώργιος Αράπογλου	-	257,250	257,250	-	-	-	257,250	-
Lyn Grobler	-	164,640	164,640	-	-	-	164,640	-
Arne Berggren	-	123,480	123,480	-	-	-	123,480	-
Κωνσταντίνος Ιορδάνου	-	95,404	95,404	-	-	-	95,404	-
Ιωάννης Ζωγραφάκης	-	157,132	157,132	-	-	-	157,132	-
Μαρία Φιλίππου	-	108,045	108,045	-	-	-	108,045	-
Νικόλαος Σοφιανός	-	128,625	128,625	-	-	-	128,625	-
Πόλα Χατζησωτηρίου	-	132,372	132,372	-	-	-	132,372	-
Maksim Goldman ¹	-	39,860	39,860	-	-	-	39,860	-
Michael Heger ¹	-	39,860	39,860	-	-	-	39,860	-
	1,091,319	1,246,668	2,337,987	-	117,744	17,775	2,473,506	82,288

* Συμπεριλαμβάνει εισφορές εργοδότη εκτός της εισφοράς σε συνταξιοδοτικές παροχές.

¹ Μετά την ψηφοφορία των μετόχων στις 20 Μαΐου 2022, ο κ. Maksim Goldman και ο Δρ. Michael Heger δεν έχουν επανεκλεγεί στο Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας.

Έκθεση Πολιτικής Αμοιβών Διοικητικού Συμβουλίου για το έτος 2022 (συνέχεια)

5. Παράθεση πληροφοριών σχετικά με τις Αμοιβές Διοικητικών Συμβούλων για το έτος 2022
(συνέχεια)

5.1 Αντιπαράθεση πληροφοριών σχετικά με τις Αμοιβές Διοικητικών Συμβούλων και Υπαλλήλων

Ο παρακάτω πίνακας παρέχει πληροφορίες σχετικά με την ετήσια μεταβολή των συνολικών αμοιβών των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου του Συγκροτήματος, σε σύγκριση με την απόδοση του Συγκροτήματος, καθώς και τη μέση μεταβολή των αποδοχών των εργαζομένων, σε βάση πλήρους απασχόλησης, μεταξύ 2022 και 2021.

Ετήσια Αλλαγή	Σημείωση	Ποσοστιαία αλλαγή το 2022	Ποσοστιαία αλλαγή το 2021
Αμοιβές Διοικητικών Συμβούλων-Εκτελεστικοί Σύμβουλοι			
Πανίκος Νικολάου, Διευθύνων Σύμβουλος	1	17%	41%
Ελίζα Λειβαδιώτου, Διευθύντρια της Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης & Δραστηριοτήτων Απομόχλευσης	2	8%	38%
Αμοιβές Διοικητικών Συμβούλων-Μη-Εκτελεστικοί Σύμβουλοι			
Ευστράτιος-Γεώργιος Αράπογλου (Πρόεδρος)	3	20%	40%
Lyn Grobler		7%	14%
Arne Berggren		9%	1%
Maksim Goldman	4	-65%	-3%
Πόλα Χατζησωτηρίου		12%	8%
Michael Heger	4	-65%	-3%
Κωνσταντίνος Ιορδάνου	5	n/a	n/a
Μαρία Φιλίππου		-9%	16%
Νικόλαος Σοφινός		29%	n/a
Ιωάννης Ζωγραφάκης		-21%	-4%
Μέση αμοιβή σε βάση πλήρους απασχόλησης των εργαζομένων			
Υπάλληλοι Συγκροτήματος	6	-6.1%	3.7%
Απόδοση συγκροτήματος			
Λειτουργικό κέρδος/(ζημιά) στην υποκείμενη βάση		61.5%	2.2%
Δείκτης κόστος προς έσοδα αναπροσαρμοσμένος για τον ειδικό φόρο επί των καταθέσεων και άλλα τέλη/εισφορές	7	-11 p.p.	0 p.p.

1. Η ποσοστιαία μεταβολή σχετίζεται κυρίως με το κόστος της παραχώρησης παροχών που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών που παραχωρήθηκαν τον Δεκέμβριο του 2022, όπως περιγράφεται πιο κάτω, και σε μικρότερο βαθμό στην την αύξηση του μισθού κατά το 2021 που πραγματοποιήθηκε τον Μάρτιο του 2021, και επομένως δεν εφαρμόζεται πλήρως για ολόκληρο το έτος 2021.
2. Η ποσοστιαία μεταβολή υπολογίζεται επί της αμοιβής για ολόκληρο το έτος 2021 ανεξάρτητα από την ημερομηνία διορισμού της Κας Λειβαδιώτου στο Διοικητικό Συμβούλιο. Η ποσοστιαία μεταβολή σχετίζεται κυρίως με το κόστος της παραχώρησης παροχών που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών που παραχωρήθηκαν τον Δεκέμβριο του 2022, όπως περιγράφεται πιο κάτω
3. Στις αμοιβές των μη εκτελεστικών Συμβούλων περιλαμβάνονται αμοιβές ως μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρίας και των θυγατρικών της, καθώς και των επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου.
4. Μετά την ψηφοφορία των μετόχων στις 20 Μαΐου 2022, ο κ. Maksim Goldman και ο Δρ. Michael Heger δεν έχουν επανεκλεγεί στο Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας
5. Διορίστηκε στις 29 Νοεμβρίου 2021, επομένως, δεν εφαρμόζεται η ποσοστιαία μεταβολή.
6. Δαπάνες εργαζομένων του Συγκροτήματος - σύμφωνα με τις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις (εκτός του Σχεδίου Εθελούσιας Αποχώρησης) (Σημ. 14). Η μείωση του οικονομικού έτους 2022 σε σχέση με το 2021 οφειλόταν στη μείωση του αριθμού των εργαζομένων μετά από ένα ευρείας κλίμακας σχέδιο εθελουσίας αποχώρησης που εφαρμόστηκε τον Ιούλιο του 2022 2019.
7. Καθορίζεται ως το σύνολο λειτουργικών εξόδων σύμφωνα με την υποκείμενη βάση (εξαιρουμένων των μη επαναλαμβανόμενων στοιχείων, του Σχεδίου εθελούσιας αποχώρησης, του ειδικού φόρου επί των καταθέσεων και άλλα τέλη/εισφορές και προβλέψεις για επιδικίες, κανονιστικά και άλλα θέματα) ως προς το συνολικό εισόδημα.

Έκθεση Πολιτικής Αμοιβών Διοικητικού Συμβουλίου για το έτος 2022 (συνέχεια)

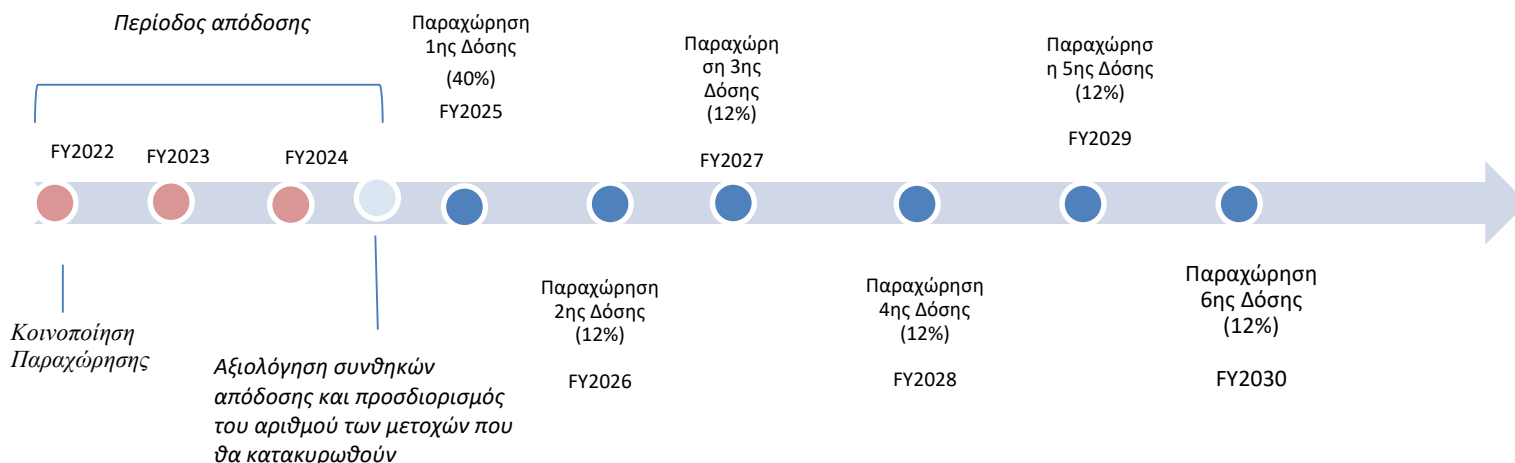
6. Μακροπρόθεσμο Σχέδιο Παροχής Κινήτρων (LTIP)

Κατά τον Δεκέμβριο του 2022 το Συγκρότημα παραχώρησε παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών σε δικαιούχους εργαζομένους βάσει του Μακροπρόθεσμου Σχεδίου Παροχής Κινήτρων ("**2022 LTIP**" ή το "**Σχέδιο του 2022**"). Το 2022 LTIP εγκρίθηκε από την Ετήσια Γενική Συνέλευση του 2022, η οποία πραγματοποιήθηκε στις 20 Μαΐου 2022. Το Σχέδιο του 2022 περιλαμβάνει την παραχώρηση παροχών υπό τη μορφή μετοχών της Εταιρίας στη βάση επίτευξης προϋποθέσεων επίδοσης (σκοροκάρτας) η οποία περιλαμβάνει στόχους που συνάδουν με τη στρατηγική του Συγκροτήματος. Οι εργαζόμενοι που είναι επιλέξιμοι για το 2022 LTIP είναι τα μέλη της Διευρυμένης Εκτελεστικής Επιτροπής, συμπεριλαμβανομένων των εκτελεστικών συμβούλων. Το 2022 LTIP ορίζει ότι οι επιδόσεις θα επιμετρούνται σε περίοδο 3 ετών και θα αξιολογείται τόσο βάσει χρηματοοικονομικών όσο και μη χρηματοοικονομικών στόχων. Στο τέλος της περιόδου επίδοσης, το αποτέλεσμα επίδοσης θα χρησιμοποιηθεί για την αξιολόγηση του ποσοστού των μετοχών που θα κατοχυρωθούν. Οι μετοχές κατοχυρώνονται σε έξι μέρη, με το 40% να κατοχυρώνεται το έτος που ακολουθεί το τέλος της περιόδου επιμέτρησης της απόδοσης και το υπόλοιπο 60% να κατοχυρώνεται σε ετήσιες δόσεις (12%) σε πέντε έτη. Το LTIP αντιπροσωπεύει ένα περαιτέρω βήμα στα αποτελέσματα του Συγκροτήματος για τη βελτίωση της δομής των αποδοχών του με την εισαγωγή μιας συνιστώσας μεταβλητής αμοιβών στο συνολικό πακέτο αποζημίωσης των επιλέξιμων μελών του Συγκροτήματος, σύμφωνα με την βέλτιστη πρακτική και σύμφωνα με τους κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τον Τραπεζικό τομέα.

Σύμφωνα με το εφαρμοστέο κανονιστικό πλαίσιο, σημειώνεται ότι οι απονομές δεν μπορούν να υπερβαίνουν το 50% της πάγιας αμοιβής κάθε δικαιούχου συμμετέχοντα (απαιτείται η συγκατάθεση των μετόχων για την αύξηση αυτού του ορίου σε ποσοστό 100%) και ότι μέχρι το 100% των παροχών θα υπόκεινται σε διατάξεις malus και clawback σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και κανονισμούς.

Το Σχέδιο υπόκειται στην κρίση της ΕΑΔΑ.

Για τις παροχές που παραχωρήθηκαν τον Δεκέμβριο του 2022, ο κύκλος της παροχής για την τριετή περίοδο απόδοσης για τα Οικονομικά Έτη 2022 – 2024 εμφανίζεται πιο κάτω:

Έκθεση Πολιτικής Αμοιβών για το έτος 2022 (συνέχεια)

6. Μακροπρόθεσμο Σχέδιο Κινήτρων (LTIP) (συνέχεια)

A. Επιλέξιμοι Συμμετέχοντες

Και οι δύο Εκτελεστικοί Σύμβουλοι είναι επιλέξιμοι για παραχώρηση παροχής βάσει του Σχεδίου. Η μέγιστη παραχώρηση παροχής σε μετοχές για καθένα από τους δύο Εκτελεστικούς Συμβούλους για την παραχώρηση που συνδέεται με την τριετή περίοδο απόδοσης για τα Οικονομικά Έτη 2022 –2024 παρουσιάζεται πιο κάτω:

Διευθύνων Σύμβουλος: Μέχρι 221.890 μετοχές
Ανώτερος Οικονομικός Διευθυντής: Μέχρι 65.910 μετοχές

Επιπρόσθετα από τους Εκτελεστικούς Συμβούλους, η επιλεξιμότητα για την παραχώρηση παροχών βάσει του Σχεδίου 2022 για την τριετή περίοδο απόδοσης για τα Οικονομικά Έτη 2022 –2024 επεκτείνεται στα μέλη της Διευρυμένης Εκτελεστικής Επιτροπής που περιλαμβάνει 20 συμμετέχοντες (επιπρόσθετα από τους Εκτελεστικούς Συμβούλους).

Η συνολική μέγιστη παραχώρηση παροχής σε μετοχές για αυτή την ομάδα επιλέξιμων συμμετεχόντων για την περίοδο απόδοσης 3 ετών για τα Οικονομικά Έτη 2022 –2024 είναι 532.060 μετοχές.

Οι ισχύουσες κάρτες βαθμολογίας (σκοροκάρτα) εμφανίζονται πιο κάτω, και σημειώνεται ότι εφαρμόζεται διαφορετική κάρτα βαθμολογίας (σκοροκάρτα) για τους επιλέξιμους συμμετέχοντες των τμημάτων ελέγχων (control functions). Σημειώνεται ότι εφαρμόζονται και όροι ατομικής απόδοσης σύμφωνα με τους Κανόνες του Σχεδίου.

Κάρτα βαθμολογίας –Εκτός τμημάτων ελέγχου (non- control functions):

Τομέας	KPI	Βάρος	Στόχος (τέλος του Οικ. Έτους 2024)	Όριο (τέλος του Οικ. Έτους 2024)	Επιμέτρηση
Κερδοφορία	Απόδοση Ενσώματων Ιδίων Κεφαλαίων (ROTE)	20%	Μεγαλύτερο ή ίσο με 10%	8%	Χειρότερο από το όριο: 0% Μεταξύ ορίου και στόχου: 50% Στον στόχο ή καλύτερα από τον στόχο: 100%
	Δείκτης κόστος προς έσοδα αναπροσαρμοσμένος για τον ειδικό φόρο επί των καταθέσεων και άλλα τέλη/εισφορές	10%	Μικρότερο ή ίσο με 50%	55%	Χειρότερο από το όριο: 0% Μεταξύ ορίου και στόχου: 50% Στον στόχο ή καλύτερα από τον στόχο: 100%
Ποιότητα Περιουσιακών Στοιχείων	Ποσοστό ΜΕΔ προς δάνεια	10%	Μικρότερο από 5%	7%	Χειρότερο από το όριο: 0% Μεταξύ ορίου και στόχου: 50% Στον στόχο ή καλύτερα από τον στόχο: 100%
	Απόθεμα REMU	10%	Μικρότερο ή ίσο με €0,6 δις.	€0,7bn	Χειρότερο από το όριο: 0% Μεταξύ ορίου και στόχου: 50% Στον στόχο ή καλύτερα από τον στόχο: 100%
	Σε καθυστέρηση < 3dpr (εκτός RRD)	10%	Μικρότερο ή ίσο με 1%	2%	Χειρότερο από το όριο: 0% Μεταξύ ορίου και στόχου: 50% Στον στόχο ή καλύτερα από τον στόχο: 100%
Κεφάλαιο	Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1)	10%	Μεγαλύτερο ή ίσο με 14,5%	13,5%	Χειρότερο από το όριο: 0% Μεταξύ ορίου και στόχου: 50% Στον στόχο ή καλύτερα από τον στόχο: 100%
	Δείκτης Ελάχιστης Απαιτήσης Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL Ratio)	5%	Μεγαλύτερο ή ίσο με 23%	22%	Χειρότερο από το όριο: 0% Μεταξύ ορίου και στόχου: 50% Στον στόχο ή καλύτερα από τον στόχο: 100%
Κίνδυνος & Συμμόρφωση	Αποτελεσματικότητα Ασφάλειας Πληροφοριών και Ελέγχων ΤΠΕ	5%	Μεγαλύτερο ή ίσο με 95%	90%	Χειρότερο από το όριο: 0% Μεταξύ ορίου και στόχου: 50% Στον στόχο ή καλύτερα από τον στόχο: 100%

Έκθεση Πολιτικής Αμοιβών για το έτος 2022 (συνέχεια)

6. Μακροπρόθεσμο Σχέδιο Κινήτρων (LTIP) (συνέχεια)

Κάρτα βαθμολογίας –Εκτός τμημάτων ελέγχου (non- control functions): (συνέχεια)

Τομέας	KPI	Βάρος	Στόχος (τέλος του Οικ. Έτους 2024)	Όριο (τέλος του Οικ. Έτους 2024)	Επιμέτρηση
	Συνολικό ποσοστό ολοκλήρωσης Πορισμάτων Ελέγχου και Πορισμάτων ΕΚΤ	5%	Μεγαλύτερο ή ίσο με 90%	85%	Χειρότερο από το όριο: 0% Μεταξύ ορίου και στόχου: 50% Στον στόχο ή καλύτερα από τον στόχο: 100%
	Συνολικό ποσοστό ολοκλήρωσης των ενεργειών RCSA	5%	Μεγαλύτερο ή ίσο με 90%	85%	Χειρότερο από το όριο: 0% Μεταξύ ορίου και στόχου: 50% Στον στόχο ή καλύτερα από τον στόχο: 100%
	Συνολικό ποσοστό ολοκλήρωσης ευρημάτων / συστάσεων συμμόρφωσης	5%	Μεγαλύτερο ή ίσο με 90%	85%	Χειρότερο από το όριο: 0% Μεταξύ ορίου και στόχου: 50% Στον στόχο ή καλύτερα από τον στόχο: 100%
ΠΚΔ	Βαθμίδα Εξωτερικών Αξιολογήσεων ΠΚΔ (ESG Ratings)	5%	Βαθμίδα AA	δ/ε	Χειρότερο από τον στόχο: 0% Στον στόχο ή καλύτερα από τον στόχο: 100%

Κάρτα βαθμολογίας –Λειτουργίες Ελέγχου:

Τομέας	KPI	Βάρος	Στόχος (τέλος του Οικ. Έτους 2024)	Στόχος (τέλος του Οικ. Έτους 2024)	Επιμέτρηση
Κερδοφορία	Απόδοση Ενσώματων Ιδίων Κεφαλαίων (ROTE)	5%	Μεγαλύτερο ή ίσο με 10%	8%	Χειρότερο από το όριο: 0% Μεταξύ ορίου και στόχου: 50% Στον στόχο ή καλύτερα από τον στόχο: 100%
	Δείκτης κόστος προς έσοδα αναπροσαρμοσμένος για τον ειδικό φόρο επί των καταθέσεων και άλλα τέλη/εισφορές	5%	Μικρότερο ή ίσο με 50%	55%	Χειρότερο από το όριο: 0% Μεταξύ ορίου και στόχου: 50% Στον στόχο ή καλύτερα από τον στόχο: 100%
Ποιότητα Περιουσιακού Στοιχείου	Ποσοστό ΜΕΔ προς δάνεια	10%	Μικρότερο από 5%	7%	Χειρότερο από το όριο: 0% Μεταξύ ορίου και στόχου: 50% Στον στόχο ή καλύτερα από τον στόχο: 100%
	Απόθεμα REMU	10%	Μικρότερο ή ίσο με €0,6 δις.	€0,7bn	Χειρότερο από το όριο: 0% Μεταξύ ορίου και στόχου: 50% Στον στόχο ή καλύτερα από τον στόχο: 100%
	Σε καθυστέρηση < 3dprd (εκτός RRD)	10%	Μικρότερο ή ίσο με 1%	2%	Χειρότερο από το όριο: 0% Μεταξύ ορίου και στόχου: 50% Στον στόχο ή καλύτερα από τον στόχο: 100%
Κεφάλαιο	Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1)	10%	Μεγαλύτερο ή ίσο με 14,5%	13,5%	Χειρότερο από το όριο: 0% Μεταξύ ορίου και στόχου: 50% Στον στόχο ή καλύτερα από τον στόχο: 100%
	Δείκτης Ελάχιστης Απαιτήσης Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL Ratio)	5%	Μεγαλύτερο ή ίσο με 23%%	22%%	Χειρότερο από το όριο: 0% Μεταξύ ορίου και στόχου: 50% Στον στόχο ή καλύτερα από τον στόχο: 100%

Έκθεση Πολιτικής Αμοιβών για το έτος 2022 (συνέχεια)

6. Μακροπρόθεσμο Σχέδιο Κινήτρων (LTIP) (συνέχεια)

Κάρτα βαθμολογίας –Λειτουργίες Ελέγχου (συνέχεια)

Τομέας	ΚΡΙ	Βάρος	Στόχος (τέλος του Οικ. Έτους 2024)	Στόχος (τέλος του Οικ. Έτους 2024)	Επιμέτρηση
Κίνδυνος & Συμμόρφωση	Αποτελεσματικότητα Ασφάλειας Πληροφοριών και Ελέγχων ΤΠΕ	10%	Μεγαλύτερο ή ίσο με 95%	90%	Χειρότερο από το όριο: 0% Μεταξύ ορίου και στόχου: 50% Στον στόχο ή καλύτερα από τον στόχο: 100%
	Συνολικό ποσοστό ολοκλήρωσης Πορισμάτων Ελέγχου και Πορισμάτων ΕΚΤ	10%	Μεγαλύτερο ή ίσο με 90%	85%	Χειρότερο από το όριο: 0% Μεταξύ ορίου και στόχου: 50% Στον στόχο ή καλύτερα από τον στόχο: 100%
	RCSAs actions overall completion rate	10%	Μεγαλύτερο ή ίσο με 90%	85%	Χειρότερο από το όριο: 0% Μεταξύ ορίου και στόχου: 50% Στον στόχο ή καλύτερα από τον στόχο: 100%
	Compliance findings/ recommendations overall completion rate	10%	Μεγαλύτερο ή ίσο με 90%	85%	Χειρότερο από το όριο: 0% Μεταξύ ορίου και στόχου: 50% Στον στόχο ή καλύτερα από τον στόχο: 100%
ΠΚΔ	Βαθμίδα Εξωτερικών Αξιολογήσεων ΠΚΔ (ESG Ratings)	5%	Βαθμίδα AA	δ/ε	Χειρότερο από τον στόχο: 0% Στον στόχο ή καλύτερα από τον στόχο: 100%

Γνωστοποιήσεις Εναλλακτικών Μέτρων Απόδοσης **2022**

ΟΡΟΙ

Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές δανείων	Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές δανείων περιλαμβάνουν: (i) αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (περιλαμβανομένων αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που ταξινομούνται ως μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση, όπου ισχύει), (ii) εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (περιλαμβανομένης της εναπομείνουσας αναπροσαρμογής στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατέχονται προς πώληση, όπου ισχύει), (iii) αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για στοιχεία εκτός ισολογισμού (χρηματοοικονομικές εγγυήσεις και ανειλημμένες υποχρεώσεις) που παρουσιάζονται στον ισολογισμό στις λοιπές υποχρεώσεις και (iv) συσσωρευμένη αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατηγοριοποιούνται και επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.
Απόδοση Ενσώματων Ιδίων Κεφαλαίων (ROTE) μετά τη φορολογία και πριν τα μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία	Η απόδοση Ενσώματων Ιδίων Κεφαλαίων (Return on Tangible Equity, ROTE) μετά τη φορολογία και πριν τα μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία υπολογίζεται ως τα Κέρδη/(ζημιές) μετά τη Φορολογία και πριν τα μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία (που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας) (όπως ορίζονται) στην υποκείμενη βάση (ετησιοποιημένα – (από την αρχή του έτους μέχρι σήμερα)) ως προς τον τριμηνιαίο μέσο όρο των ιδίων κεφαλαίων που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας μείον τα άυλα περιουσιακά στοιχεία στο τέλος κάθε τριμήνου.
Απόδοση Ενσώματων Ιδίων Κεφαλαίων (ROTE)	Η απόδοση Ενσώματων Ιδίων Κεφαλαίων (Return on Tangible Equity, ROTE) υπολογίζεται ως τα Κέρδη/(ζημιές) μετά τη Φορολογία (που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας) (ετησιοποιημένα – (από την αρχή του έτους μέχρι σήμερα)) ως προς τον τριμηνιαίο μέσο όρο των ιδίων κεφαλαίων που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας μείον τα άυλα περιουσιακά στοιχεία στο τέλος κάθε τριμήνου.
Δείκτης καθαρών δανείων προς καταθέσεις	Ο δείκτης καθαρών δανείων προς καταθέσεις υπολογίζεται ως τα μεικτά δάνεια (όπως ορίζονται) μείον τις συσσωρευμένες αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές δανείων (όπως ορίζονται) ως προς το σύνολο των καταθέσεων.
Δείκτης κάλυψης ΜΕΔ	Ο δείκτης κάλυψης ΜΕΔ υπολογίζεται ως οι συσσωρευμένες αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές δανείων (όπως ορίζονται) ως προς το σύνολο των ΜΕΔ (όπως ορίζονται).
Δείκτης κόστος προς έσοδα	Ο δείκτης κόστος προς έσοδα υπολογίζεται ως τα συνολικά έξοδα στην υποκείμενη βάση (όπως ορίζονται) διαιρούμενο με τα συνολικά έσοδα στην υποκείμενη βάση (όπως ορίζονται).
Δείκτης μόχλευσης	Ο δείκτης μόχλευσης είναι ο δείκτης του συνόλου των ιδίων κεφαλαίων που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας (συμπεριλαμβανομένων των Λοιπών συμμετοχικών τίτλων), μείον τα άυλα περιουσιακά στοιχεία, προς το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων όπως αυτά παρουσιάζονται στον ισολογισμό.
Καθαρά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	Τα καθαρά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες αποτελούνται από μεικτά δάνεια (όπως ορίζονται) μείον τις συσσωρευμένες αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές δανείων (όπως ορίζονται, αλλά μη συμπεριλαμβανομένων των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών για στοιχεία εκτός ισολογισμού που γνωστοποιούνται στον ισολογισμό εντός των λοιπών υποχρεώσεων).

Καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες ως προς τα συνολικά έσοδα	Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες μείον έξοδα από αμοιβές και προμήθειες ως ποσοστό του συνόλου των εσόδων (όπως ορίζονται).
Καθαρό επιτοκιακό περιθώριο	Το καθαρό επιτοκιακό περιθώριο υπολογίζεται ως τα καθαρά έσοδα από τόκους (στην υποκείμενη βάση) (ετησιοποιημένα με βάση τις συσσωρευμένες μέρες μέχρι σήμερα) ως ποσοστό του τριμηνιαίου μέσου όρου των τοκοφόρων περιουσιακών στοιχείων (όπως ορίζονται). Στον τριμηνιαίο μέσο όρο των τοκοφόρων περιουσιακών στοιχείων δεν περιλαμβάνονται τοκοφόρα περιουσιακά στοιχεία των μη συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων στο τέλος κάθε τριμήνου, όπου ισχύει.
Κέρδη/(ζημιές) μετά τη φορολογία και πριν τα μη – επαναλαμβανόμενα στοιχεία (που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας)	Κέρδη/(ζημιές) μετά τη φορολογία και πριν τα μη – επαναλαμβανόμενα στοιχεία (που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας) είναι τα λειτουργικά κέρδη (όπως ορίζονται) προσαρμοσμένα για πιστωτικές ζημιές δανείων (όπως ορίζονται), απομειώσεις άλλων χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, προβλέψεις για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα (μετά την αναστροφή), φορολογία και (κέρδη)/ζημιά που αναλογούν σε δικαιώματα μειοψηφίας.
Κέρδη/(ζημιές) μετά τη φορολογία – οργανικά (αναλογούνται στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας)	Κέρδη/(ζημιές) μετά τη φορολογία – οργανικά (που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας) είναι τα κέρδη/(ζημιές) μετά τη φορολογία και πριν τα μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία (όπως ορίζονται) (που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας), εκτός από "Έξοδα συμβούλων και άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης – οργανικά".
Λειτουργικά κέρδη	Τα λειτουργικά κέρδη (στην υποκείμενη βάση) περιλαμβάνουν κέρδη πριν τις πιστωτικές ζημιές δανείων (όπως ορίζονται), απομειώσεις των λοιπών χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, προβλέψεις για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα (μετά την αναστροφή), τη φορολογία, τα κέρδη που αναλογούν σε δικαιώματα μειοψηφίας και τα μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία (όπως ορίζονται).
Λειτουργικά κέρδη επί του μέσου όρου των περιουσιακών στοιχείων	Τα λειτουργικά κέρδη επί του μέσου όρου των περιουσιακών στοιχείων υπολογίζονται ως τα ετησιοποιημένα (με βάση τις συσσωρευμένες μέρες μέχρι σήμερα) λειτουργικά κέρδη (στην υποκείμενη βάση) (όπως ορίζονται) ως προς τον τριμηνιαίο μέσο όρο των περιουσιακών στοιχείων για τη σχετική περίοδο. Στο μέσο όρο των περιουσιακών στοιχείων δεν περιλαμβάνονται τα συνολικά περιουσιακά στοιχεία των μη συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων στο τέλος κάθε τριμήνου, όπου ισχύει.
Μεικτά δάνεια	<p>Τα μεικτά δάνεια αποτελούνται από: (i) μεικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος πριν από την εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση (περιλαμβανομένων δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατηγοριοποιούνται ως μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση, όπου ισχύει) και (ii) δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατηγοριοποιούνται και επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων αναπροσαρμοσμένα για τη συσσωρευμένη αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία.</p> <p>Η εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση αφορούν κυρίως τα δάνεια που αποκτήθηκαν από τη Λαϊκή Τράπεζα (υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ του ανεξόφλητου συμβατικού ποσού και της εύλογης αξίας των δανείων κατά την ημερομηνία της εξαγοράς).</p>

Μη εξυπηρετούμενα δάνεια (ΜΕΔ)

Με βάση τα πρότυπα αναφοράς της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (ΕΑΤ) και τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) προς τις τράπεζες για τα ΜΕΔ, (που δημοσιεύθηκε τον Μάρτιο 2017), ΜΕΔ θεωρούνται αυτά τα ανοίγματα τα οποία ικανοποιούν ένα από τους πιο κάτω όρους:

- (i) Ο δανειολήπτης έχει αξιολογηθεί ότι δεν είναι πιθανό να εκπληρώσει τις πιστωτικές του υποχρεώσεις χωρίς την εκποίηση της εξασφάλισής του, ανεξάρτητα από την ύπαρξη τυχόν ληξιπρόθεσμων οφειλών ή τον αριθμό των ημερών σε καθυστέρηση.
- (ii) Δάνεια σε αθέτηση ή απομειωμένα δάνεια σύμφωνα με την προσέγγιση που προβλέπεται από τον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR), τα οποία θα προκαλούσαν επίσης αθέτηση υποχρέωσης βάσει συγκεκριμένης πιστωτικής προσαρμογής, μείωσης της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης και πτώχευσης του οφειλέτη.
- (iii) Σημαντικά ανοίγματα όπως καθορίζονται από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (ΚΤΚ), τα οποία είναι ληξιπρόθεσμα πάνω από 90 μέρες.
- (iv) Εξυπηρετούμενα, ρυθμισμένα δάνεια υπό επίβλεψη για τα οποία χρειάζονται επιπρόσθετες ρυθμίσεις.
- (v) Εξυπηρετούμενα, ρυθμισμένα δάνεια που είχαν προηγουμένως ταξινομηθεί ως ΜΕΔ υπό επίβλεψη τα οποία παρουσιάζουν ληξιπρόθεσμες οφειλές πάνω από 30 μέρες εντός της περιόδου επίβλεψης.

Από 1 Ιανουαρίου 2021 εφαρμόζονται δύο νέες εποπτικές κατευθυντήριες γραμμές οι οποίες επηρεάζουν την ταξινόμηση των ΜΕΔ και τον υπολογισμό των ημερών σε καθυστέρηση. Συγκεκριμένα, αυτές οι οδηγίες αφορούν τα ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα για το όριο σημαντικότητας για πιστωτικές υποχρεώσεις σε καθυστέρηση (EBA/RTS/2016/06) και τις κατευθυντήριες γραμμές σε σχέση με την εφαρμογή του ορισμού της αθέτησης υποχρέωσης δυνάμει του άρθρου 178 (EBA/GL/2016/07).

Βάσει του υπολογισμού των ημερών σε καθυστέρηση, οι ημέρες σε καθυστέρηση ξεκινούν να υπολογίζονται όταν οι καθυστερήσεις/υπερβάσεις του δανείου ξεπεράσουν το όριο σημαντικότητας (αντί από την πρώτη μέρα που το δάνειο παρουσιάζει καθυστέρηση/υπερβάση). Επίσης, οι ημέρες σε καθυστέρηση θα μηδενίζονται όταν οι καθυστερήσεις/υπερβάσεις του δανείου μειωθούν κάτω από το όριο σημαντικότητας. Οι πληρωμές έναντι του δανείου που δεν μειώνουν τις καθυστερήσεις/υπερβάσεις πιο κάτω από το όριο σημαντικότητας, δεν θα επηρεάζουν τον υπολογισμό του αριθμού ημερών σε καθυστέρηση.

Για ιδιώτες οφειλέτες όταν ένα συγκεκριμένο μέρος των δανείων του οφειλέτη, το οποίο πληροί τα πιο πάνω κριτήρια των ΜΕΔ, υπερβαίνει το 20% της μεικτής λογιστικής αξίας όλων των εντός ισολογισμού δανείων του, τότε όλα τα δάνεια του οφειλέτη κατηγοριοποιούνται ως μη εξυπηρετούμενα. Σε αντίθετη περίπτωση, μόνο το συγκεκριμένο μέρος των δανείων κατηγοριοποιείται ως μη εξυπηρετούμενο.

Για μη ιδιώτες οφειλέτες, όταν το άνοιγμα πληροί τα κριτήρια ΜΕΔ που αναφέρονται πιο πάνω, τότε το συνολικό άνοιγμα του πελάτη ταξινομείται ως μη εξυπηρετούμενο.

Σημαντικές καθυστερήσεις/υπερβάσεις ορίζονται ως εξής:

- Έκθεση σε ιδιώτες: Συνολικές καθυστερήσεις/υπερβάσεις πάνω από €100
  - Έκθεση σε μη ιδιώτες: Συνολικές καθυστερήσεις/υπερβάσεις πάνω από €500
- και το ποσό σε καθυστέρηση/υπερβάση να είναι τουλάχιστον 1% του συνολικού ποσού χρηματοδότησης του πελάτη.

Τα ΜΕΔ παρουσιάζονται πριν την αφαίρεση των συσσωρευμένων αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών δανείων (όπως ορίζονται).

Μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία

Τα μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία όπως παρουσιάζονται στην 'Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων στην υποκείμενη βάση' αφορούν: (i) Έξοδα συμβούλων και άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης - οργανικά, (ii) Προβλέψεις/καθαρή ζημιά σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ (βάσει ΕΑΤ), (iii) Έξοδα αναδιάρθρωσης και άλλα έξοδα σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ και (iv) Έξοδα αναδιάρθρωσης - Σχέδιο Εθελούσιας Αποχώρησης προσωπικού.

Νέα δάνεια	Ο νέος δανεισμός περιλαμβάνει ποσά που έχουν εκταμιευθεί για νέες και υφιστάμενες μη-ανακυκλούμενες διευκολύνσεις (εξαιρουμένων των ρυθμίσεων ή την εκ νέου διαπραγμάτευση των λογαριασμών καθώς επίσης όσον αφορά τους τρεχούμενους λογαριασμούς και τα παρατραβήγματα περιλαμβάνει τη μέση μεταβολή (εάν είναι θετική) του υπολοίπου στην αρχή και στο τέλος της περιόδου. Οι διευκολύνσεις του τομέα 'Ανακτήσεις Χρεών' εξαιρούνται από τον υπολογισμό αφού η μεταβολή στους τρεχούμενους λογαριασμούς και τα παρατραβήγματα σχετίζεται κυρίως με τους δεδουλευμένους τόκους και όχι με νέο δανεισμό.
Πιστωτικές ζημιές δανείων	Οι πιστωτικές ζημιές δανείων αποτελούνται από: (i) πιστωτικές ζημιές για κάλυψη πιστωτικού κινδύνου για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες, (ii) καθαρά κέρδη από αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος και (iii) τα καθαρά κέρδη από δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, για το έτος.
Ποσοστό ΜΕΔ	Το ποσοστό δανείων σε ΜΕΔ υπολογίζεται ως τα ΜΕΔ (όπως ορίζονται) ως προς τα μεικτά δάνεια (όπως ορίζονται).
Ρυθμός ψηφιακής υιοθέτησης	Ο αριθμός των ιδιωτών πελατών ψηφιακά ενεργών ως προς τον συνολικό αριθμό των ιδιωτών πελατών. Οι ψηφιακά ενεργοί πελάτες είναι τα άτομα που χρησιμοποιούν τα ψηφιακά κανάλια της BOC PCL (την τραπεζική εφαρμογή για κινητά, τη διαδικτυακή τραπεζική και τις Αυτόματες Ταμειακές Μηχανές (ATMs)) για να πραγματοποιήσουν τις τραπεζικές τους συναλλαγές, καθώς και μέσα διευκόλυνσης διεκπεραίωσης ψηφιακών συναλλαγών, όπως τις κάρτες που εκδίδει η BOC PCL για την πραγματοποίηση ηλεκτρονικών αγορών, βάσει της σκοροκάρτας που έχει αναπτυχθεί εσωτερικά (score card).
Συνολικά έξοδα	Τα συνολικά έξοδα στην υποκείμενη βάση αποτελούνται από το σύνολο των δαπανών προσωπικού (εξαιρουμένου των 'Εξόδων αναδιάρθρωσης - Σχέδιο Εθελούσιας Αποχώρησης προσωπικού') (στην υποκείμενη βάση όπως συμφιλιώνεται στον πίνακα που παρατίθεται παρακάτω), του ειδικού φόρου επί των καταθέσεων και άλλα τέλη/εισφορές και των άλλων λειτουργικών εξόδων (εξαιρουμένων των 'Εξόδων συμβούλων και άλλων εξόδων αναδιάρθρωσης - οργανικά', των 'Εξόδων αναδιάρθρωσης και άλλων εξόδων που σχετίζονται με την πώληση ΜΕΔ') (στην υποκείμενη βάση όπως συμφιλιώνεται στον πίνακα που παρατίθεται παρακάτω).
Συνολικά έσοδα	Τα συνολικά έσοδα στην υποκείμενη βάση αποτελούνται από το σύνολο των καθαρών εσόδων από τόκους, καθαρών εσόδων από αμοιβές και προμήθειες, καθαρών κερδών από διαπραγμάτευση συναλλάγματος, καθαρών κερδών/(ζημιών) από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα (με εξαίρεση τα καθαρά κέρδη/(ζημιές) από δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων), εσόδων από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες, καθαρών κερδών/(ζημιών) από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα, καθαρών κερδών από πώληση αποθεμάτων ακινήτων και λοιπών εσόδων (στην υποκείμενη βάση). Η συμφιλίωση των ποσών αυτών μεταξύ της βάσης που απαιτείται από τη νομοθεσία και της υποκείμενης βάσης γνωστοποιείται στην Έκθεση Διαχείρισης στο μέρος 'Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση'.
Τοκοφόρα περιουσιακά στοιχεία	Τα τοκοφόρα περιουσιακά στοιχεία περιλαμβάνουν: μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες, συν δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες, συν καθαρά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (περιλαμβανομένων καθαρών δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατηγοριοποιούνται ως μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση, όπου ισχύει) (όπως ορίζονται), συν Αναβαλλόμενο τίμημα πώλησης, συν επενδύσεις (με εξαίρεση τις μετοχές, αμοιβαία κεφάλαια και άλλες επενδύσεις που δεν είναι τοκοφόρες).

Χαρτοφυλάκιο καθαρών εξυπηρετούμενων δανείων	Το χαρτοφυλάκιο καθαρών εξυπηρετούμενων δανείων αποτελείται από το σύνολο των καθαρών δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (ως ορίζεται) εξαιρουμένων των χαρτοφυλακίων (i) της Μονάδας Αναδιάρθρωσης και Ανάκτησης Χρεών (Restructuring & Recoveries Division, RRD), (ii) της Μονάδας Διαχείρισης Ακινήτων (Real Estate Management Unit, REMU), και (iii) των μη κύριων εκθέσεων εξωτερικού.
Χρέωση για πιστωτικές ζημιές δανείων (cost of risk)	Η χρέωση για πιστωτικές ζημιές δανείων (cost of risk) (από την αρχή του έτους μέχρι σήμερα) υπολογίζεται ως οι πιστωτικές ζημιές δανείων (όπως ορίζονται) (ετησιοποιημένος με βάση τις συσσωρευμένες μέρες μέχρι σήμερα) ως προς τον μέσο όρο των μεικτών δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (όπως ορίζονται). Ο μέσος όρος των μεικτών δανείων υπολογίζεται ως ο μέσος όρος του αρχικού υπόλοιπου και του τελικού υπόλοιπου, για την περίοδο.

ΣΥΜΦΙΛΙΩΣΕΙΣ

Για σκοπούς των 'Γνωστοποιήσεις Εναλλακτικών Μέτρων Απόδοσης', όπου γίνεται αναφορά σε 'Σημείωση' αφορά στην αντίστοιχη σημείωση στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

1. (α) Συμφιλίωση των Μεικτών δανείων και απαιτήσεων από πελάτες

	2022	2021
	€000	€000
Μεικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες στην υποκείμενη βάση (όπως ορίζονται πιο πάνω)	10,217,453	10,856,660
Συμφιλίωση για:		
Εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση (Σημ. 23)	(89,029)	(105,678)
Μεικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες σε αποσβεσμένο κόστος που κατέχονται προς πώληση (Σημ. 45.3)	-	(555,789)
Εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση σε δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατέχονται προς πώληση (Σημ. 45.3)	-	(19,090)
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (Σημ. 23)	(214,359)	(281,868)
Συσσωρευμένη αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	3,270	(53,700)
Μεικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες σε αποσβεσμένο κόστος στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις (Σημ. 23)	9,917,335	9,840,535

1. (β) Συμφιλίωση των Μεικτών δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση

	2022	2021
	€000	€000
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατέχονται προς πώληση στην υποκείμενη βάση	-	574,879
Συμφιλίωση για:		
Εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση σε δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατέχονται προς πώληση (Σημ. 45.3)	-	(19,090)
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατέχονται προς πώληση στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις (Σημ. 29)	-	555,789

2. (α) Συμφιλίωση συσσωρευμένων αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες

	2022	2021
	€000	€000
Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές δανείων και απαιτήσεων από πελάτες στην υποκείμενη βάση (όπως ορίζονται πιο πάνω)	281,630	791,830
Συμφιλίωση για:		
Εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση (Σημ. 23)	(89,029)	(105,678)
Συσσωρευμένη αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	3,270	(53,700)
Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση (Σημ. 29)	-	(305,419)
Εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση σε δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατέχονται προς πώληση (Σημ. 45.3)	-	(19,090)
Προβλέψεις για απομείωση χρηματοοικονομικών εγγυήσεων και ανειλημμένων υποχρεώσεων (Σημ. 34)	(17,429)	(21,945)
Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις (Σημ. 23)	178,442	285,998

2. (β) Συμφιλίωση συσσωρευμένων αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση

	2022	2021
	€000	€000
Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση στην υποκείμενη βάση	-	324,509
Συμφιλίωση για:		
Εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση σε δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατέχονται προς πώληση (Σημ. 45.3)	-	(19,090)
Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις (Σημ. 29)	-	305,419

3. Συμφιλίωση ΜΕΔ

	2022	2021
	€000	€000
ΜΕΔ στην υποκείμενη βάση (όπως ορίζονται πιο πάνω)	410,563	1,343,308
Συμφιλίωση για:		
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (ΜΕΔ) που κατέχονται προς πώληση (Σημ. 1 πιο κάτω)	-	(553,619)
Εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση σε δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (ΜΕΔ) που κατέχονται προς πώληση (Σημ. 2 πιο κάτω)	-	(19,030)
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (ΜΕΔ)	-	(122,972)
Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (ΡΟCΙ) (ΜΕΔ) (Σημ. 3 πιο κάτω)	(37,742)	(70,814)
Εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση σε δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (ΜΕΔ) που κατηγοριοποιήθηκαν ως στάδιο 3 (Σημ. 23)	(1,803)	(3,530)
Μεικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος σε Στάδιο 3 στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις (Σημ. 23)	371,018	573,343
Ποσοστό δανείων σε ΜΕΔ		
ΜΕΔ (ως ο πίνακας πιο πάνω) (€000)	410,563	1,343,308
Μεικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (ως ο πίνακας πιο πάνω) (€000)	10,217,453	10,856,660
Δείκτης ΜΕΔ/Μεικτά δάνεια (%)	4.0%	12.4%

Σημείωση 1: Στις 31 Δεκεμβρίου 2022, δεν υπήρχαν δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατέχονται προς πώληση. Στις 31 Δεκεμβρίου 2021 τα μεικτά δάνεια σε αποσβεσμένο κόστος μετά από την εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση που κατέχονται προς πώληση περιλαμβάνουν δάνεια στο Στάδιο 3 ύψους €474,459 χιλ. και δάνεια απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση στο Στάδιο 3 ύψους €79,160 χιλ. (από δάνεια απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση συνολικού ποσού ύψους €79,255 χιλ.) όπως γνωστοποιούνται στη Σημείωση 45.3 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

Σημείωση 2: Στις 31 Δεκεμβρίου 2022, δεν υπήρχαν δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατέχονται προς πώληση. Στις 31 Δεκεμβρίου 2021 η εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση περιλαμβάνει ποσό ύψους €2,079 χιλ. για δάνεια στο Στάδιο 3 και ποσό ύψους €16,951 χιλ. για δάνεια απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση στο Στάδιο 3 (από δάνεια απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση συνολικού ποσού ύψους €16,954 χιλ.) όπως γνωστοποιούνται στη Σημείωση 45.3 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

Σημείωση 3: Τα μεικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες σε αποσβεσμένο κόστος πριν από την εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση περιλαμβάνουν δάνεια απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση στο Στάδιο 3 ύψους €37,742 χιλ. (από συνολικό ποσό δανείων απομειωμένων κατά την αρχική αναγνώριση ύψους €115,544 χιλ.) (2021: €70,814 χιλ. δάνεια απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση στο Στάδιο 3 (από συνολικό ποσό δανείων απομειωμένων κατά την αρχική αναγνώριση ύψους €159,755 χιλ.)) όπως γνωστοποιούνται στη Σημείωση 23 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

4. Συμφιλίωση Πιστωτικών Ζημιών Δανείων

	2022	2021
	€000	€000
Πιστωτικές ζημιές δανείων στην υποκείμενη βάση	46,717	66,353
Συμφιλίωση για:		
Αναστροφή πιστωτικών ζημιών δανείων που σχετίζονται με πωλήσεις ΜΕΔ, οι οποίες παρουσιάζονται στα μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία στις ΈΠροβλέψεις/καθαρή ζημιά σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ, στην υποκείμενη βάση	(685)	(12,579)
	46,032	53,774
Πιστωτικές ζημιές δανείων (όπως ορίζονται) συμφιλιώνονται στη βάση όπως απαιτείται από τη νομοθεσία ως εξής:		
Πιστωτικές ζημιές για κάλυψη πιστωτικού κινδύνου για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (Σημ. 16)	56,510	40,341
Καθαρά κέρδη από αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος - δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (βλέπε πιο κάτω)	(6,428)	(3,859)
Καθαρά (κέρδη)/ζημιές από δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (Σημ. 11)	(4,050)	17,292
	46,032	53,774

Καθαρά κέρδη από αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος στη Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων ύψους €5,235 χιλ. (2021: €3,859 χιλ.) και αποτελείται από €6,428 χιλ. (2021: €3,859 χιλ.) καθαρά κέρδη από αποαναγνώριση των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και €1,193 χιλ. (2021: μηδέν) καθαρές ζημιές από αποαναγνώριση των ομολόγων που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΔΕΙΚΤΩΝ

Για σκοπούς των 'Γνωστοποιήσεις Εναλλακτικών Μέτρων Απόδοσης', όπου γίνεται αναφορά σε 'Σημείωση' αφορά στην αντίστοιχη σημείωση στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

1. Καθαρό επιτοκιακό περιθώριο

Οι επί μέρους παράμετροι για τον υπολογισμό του καθαρού επιτοκιακού περιθωρίου παρουσιάζονται πιο κάτω:

1.1 Καθαρά έσοδα από τόκους που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό του καθαρού επιτοκιακού περιθωρίου	2022	2021
	€000	€000
Καθαρά έσοδα από τόκους στην υποκείμενη βάση/στη βάση που απαιτείται από τη νομοθεσία	370,307	296,300

1.2 Τοκοφόρα περιουσιακά στοιχεία	31 Δεκεμβρίου 2022	30 Σεπτεμβρίου 2022	30 Ιουνίου 2022	31 Μαρτίου 2022	31 Δεκεμβρίου 2021
	€000	€000	€000	€000	€000
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	9,567,258	9,827,431	9,904,549	9,329,711	9,230,883
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες	204,811	457,598	312,308	312,967	291,632
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	9,953,252	10,087,680	10,144,099	10,004,197	9,836,405
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατέχονται προς πώληση (Σημ. 29)	-	236,389	247,207	247,836	250,370
Προπληρωμένες, δεδουλευμένα έσοδα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία – Αναβαλλόμενο τίμημα πώλησης (Σημ. 28)	311,523	306,236	304,268	302,036	299,766
<i>Επενδύσεις</i>					
Ομόλογα (Σημ. 20)	2,508,862	2,270,359	1,913,771	1,860,853	1,930,388
Μείον: Επενδύσεις που δεν είναι τοκοφόρες (Σημ. 20)	(8,968)	(11,732)	(5,476)	(5,790)	(5,534)
Συνολικά τοκοφόρα περιουσιακά στοιχεία	22,536,738	23,173,961	22,820,726	22,051,810	21,833,910
1.3 Τριμηνιαίος μέσος όρος των τοκοφόρων περιουσιακών στοιχείων (€000)					
- 2022	22,483,429				
- 2021	20,436,098				

1.4 Καθαρό επιτοκιακό περιθώριο	2022	2021
Καθαρά έσοδα από τόκους (ως ο πίνακας 1.1 πιο πάνω) (€000)	370,307	296,300
Τριμηνιαίος μέσος όρος των τοκοφόρων περιουσιακών στοιχείων (ως ο πίνακας 1.3 πιο πάνω) (€000)	22,483,429	20,436,098
Καθαρό επιτοκιακό περιθώριο (%)	1.65%	1.45%

2. Δείκτης κόστος προς έσοδα

2.1 Η συμφιλίωση των επί μέρους παραμέτρων των συνολικών εξόδων που χρησιμοποιούνται στον υπολογισμό του δείκτη κόστος προς έσοδα από την υποκείμενη βάση στη βάση που απαιτείται από τη νομοθεσία παρουσιάζεται πιο κάτω:

2.1.1 Συμφιλίωση δαπανών προσωπικού	2022	2021
	€000	€000
Συνολικές δαπάνες προσωπικού στην υποκείμενη βάση	190,036	202,487
<i>Επανακατηγοριοποιήσεις για:</i>		
Έξοδα αναδιάρθρωσης – σχέδιο εθελούσιας αποχώρησης και άλλες παροχές τερματισμού, παρουσιάζονται ξεχωριστά στην υποκείμενη βάση (Σημ. 14)	104,325	16,146
Συνολικές δαπάνες προσωπικού στη βάση που απαιτείται από τη νομοθεσία (Σημ. 14)	294,361	218,633

2.1.2 Συμφιλίωση Άλλων λειτουργικών εξόδων	2022	2021 (αναπροσαρ- μοσμένα)
	€000	€000
Άλλα λειτουργικά έξοδα στην υποκείμενη βάση	152,229	144,587
<i>Επανακατηγοριοποιήσεις για:</i>		
Λειτουργικά έξοδα και έξοδα αναδιάρθρωσης που σχετίζονται με πωλήσεις ΜΕΔ, τα οποία παρουσιάζονται στα Έξοδα αναδιάρθρωσης και άλλα έξοδα σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ' στην υποκείμενη βάση	2,911	14,011
Έξοδα συμβούλων και άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης - οργανικά, που παρουσιάζονται ξεχωριστά στην υποκείμενη βάση	11,225	9,113
Άλλα λειτουργικά έξοδα στη βάση που απαιτείται από τη νομοθεσία (Σημ. 15)	166,365	167,711

Η συμφιλίωση των επί μέρους παραμέτρων των συνολικών εσόδων που χρησιμοποιούνται στον υπολογισμό του δείκτη κόστος προς έσοδα από την υποκείμενη βάση στη βάση που απαιτείται από τη νομοθεσία παρουσιάζεται πιο κάτω:

2.2 Συνολικά εισοδήματα στην υποκείμενη βάση	2022	2021 (αναπροσαρ- μοσμένα)
	€000	€000
Καθαρά έσοδα από τόκους στην υποκείμενη βάση/στη βάση που απαιτείται από την νομοθεσία (ως ο πίνακας 1.1 πιο πάνω)	370,307	296,300
Συνολικά Καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες στην υποκείμενη βάση/στη βάση που απαιτείται από την νομοθεσία (Σημ. 9)	192,284	171,796
Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος, Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από χρηματοοικονομικά μέσα και Καθαρά κέρδη από αποαναγνώριση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος στην υποκείμενη βάση (ως ο πίνακας 2.3 πιο κάτω)	36,100	25,030
Έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες μείον απαιτήσεις και προμήθειες (Σημείωση πιο κάτω)	71,139	61,044
Καθαρές ζημιές από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα και Καθαρά κέρδη από πώληση αποθεμάτων ακινήτων (στη βάση που απαιτείται από τη νομοθεσία)	12,971	11,468
Καθαρή ζημιά από επανεκτίμηση των επενδύσεων σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση, παρουσιάζονται στις Έξοδα από υποχρεώσεις/καθαρή ζημιά σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ' (στην υποκείμενη βάση)	-	1,006
Λοιπά έσοδα (στη βάση που απαιτείται από τη νομοθεσία)	16,681	14,244
Συνολικά εισοδήματα στην υποκείμενη βάση	699,482	580,888

Έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες μείον απαιτήσεις και προμήθειες αποτελούνται από "Έσοδα από περιουσιακά στοιχεία από ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές συμβάσεις" μείον "Έξοδα από υποχρεώσεις από ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές συμβάσεις," στην βάση που απαιτείται από τη νομοθεσία.

2. Δείκτης κόστος προς έσοδα (συνέχεια)

2.3 Συμφιλίωση Καθαρών κερδών από διαπραγμάτευση συναλλάγματος, Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από χρηματοοικονομικά μέσα και Καθαρών κερδών από αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος μεταξύ στη βάση που απαιτείται από τη νομοθεσία και στην υποκείμενη βάση	2022	2021 (αναπροσαρ- -μοσμένα)
	€000	€000
Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος, Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από χρηματοοικονομικά μέσα και Καθαρά κέρδη από αποαναγνώριση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος στην υποκείμενη βάση	36,100	25,030
<i>Επανακατηγοριοποιήσεις για:</i>		
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, που γνωστοποιούνται στις 'Πιστωτικές ζημιές δανείων' στην υποκείμενη βάση (Σημ. 11)	4,050	(17,292)
Καθαρά κέρδη από αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος - των δανείων και απαιτήσεων σε πελάτες (πίνακας 4 μέρος 'Συμφιλίωσης' πιο πάνω)	6,428	3,859
Καθαρή ζημιά από την πρόωρη εξόφληση του δανειακού κεφαλαίου μειωμένης εξασφάλισης, παρουσιάζεται στα 'Έξοδα συμβούλων και άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης - οργανικά' στην υποκείμενη βάση (Σημ. 11)	-	(12,558)
Συνολικά Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος, Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από χρηματοοικονομικά μέσα και Καθαρά κέρδη από αποαναγνώριση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος στη βάση που απαιτείται από τη νομοθεσία (ως πιο κάτω)	46,578	(961)
Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος, Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από χρηματοοικονομικά μέσα και Καθαρά κέρδη από αποαναγνώριση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος (ως ο πιο πάνω πίνακας) συμφιλιώνονται στη βάση που απαιτείται από τη νομοθεσία ως ακολούθως:		
Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος	31,291	16,503
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από χρηματοοικονομικά μέσα (Σημ. 11)	10,052	(21,323)
Καθαρά κέρδη από αποαναγνώριση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος	5,235	3,859
	46,578	(961)
2.4 Συνολικά έξοδα στην υποκείμενη βάση	2022	2021
	€000	€000
Δαπάνες προσωπικού στην υποκείμενη βάση (ως ο πίνακας 2.1.1 πιο πάνω)	190,036	202,487
Ειδικός φόρος επί των καταθέσεων και άλλα τέλη/εισφορές στην υποκείμενη βάση/ στη βάση που απαιτείται από την νομοθεσία (στη βάση που απαιτείται από την νομοθεσία)	38,492	36,350
Άλλα λειτουργικά έξοδα στην υποκείμενη βάση (ως ο πίνακας 2.1.2 πιο πάνω)	152,230	144,587
Συνολικά έξοδα στην υποκείμενη βάση	380,758	383,424
Δείκτης κόστος προς έσοδα		
Συνολικά έξοδα (ως ο πίνακας 2.4 πιο πάνω) (€000)	380,758	383,424
Συνολικά εισοδήματα (ως ο πίνακας 2.2 πιο πάνω) (€000)	699,482	580,888
Συνολικά έξοδα/Συνολικά εισοδήματα (%)	54%	66%

3. Λειτουργικά κέρδη επί του μέσου όρου των περιουσιακών στοιχείων

Οι επί μέρους παράμετροι που χρησιμοποιούνται στον προσδιορισμό του δείκτη λειτουργικών κερδών επί του μέσου όρου των περιουσιακών στοιχείων παρατίθενται πιο κάτω:

	31 Δεκεμβρίου 2022	30 Σεπτεμβρίου 2022	30 Ιουνίου 2022	31 Μαρτίου 2022	31 Δεκεμβρίου 2021
	€000	€000	€000	€000	€000
Συνολικά περιουσιακά στοιχεία που χρησιμοποιούνται στον υπολογισμό του δείκτη λειτουργικών κερδών επί του μέσου όρου των περιουσιακών στοιχείων ως ο Ενοποιημένος Ισολογισμός	25,434,615	26,197,039	25,843,732	25,117,310	24,962,697
Τριμηνιαίος μέσος όρος συνολικών περιουσιακών στοιχείων (€000)					
- 2022	25,511,079				
- 2021	23,656,542				

	2022	2021 (αναπροσαρ- μοσμένα)
Συνολικά εισοδήματα (ως ο πίνακας 2.2 πιο πάνω) (€000)	699,482	580,888
Συνολικά έξοδα (ως ο πίνακας 2.4 πιο πάνω) (€000)	(380,758)	(383,424)
Λειτουργικά κέρδη (€000)	318,724	197,464
Τριμηνιαίος μέσος όρος συνολικών περιουσιακών στοιχείων (€000)	25,511,079	23,656,542
Λειτουργικά κέρδη επί του μέσου όρου των περιουσιακών στοιχείων (%)	1.2%	0.8%

4. Χρέωση για πιστωτικές ζημιές δανείων (Cost of Risk)

	2022	2021
	€000	€000
Πιστωτικές ζημιές δανείων (ως ο πίνακας 4 στο τμήμα 'Συμφιλίωση' πιο πάνω)	46,717	66,353
Μέσος όρος των μεικτών δανείων (όπως ορίζονται) (ως ο πίνακας 1 (α) πιο πάνω)	10,537,056	11,558,915
Χρέωση πιστωτικών ζημιών δανείων (CoR)	0.44%	0.57%

5. Βασικά κέρδη μετά τη φορολογία και πριν τα μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία ανά μετοχή που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας

Οι επιμέρους παράμετροι που χρησιμοποιούνται στον προσδιορισμό των Βασικών κερδών μετά τη φορολογία και πριν τα μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία ανά μετοχή που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας (€ σεντ) παρέχονται πιο κάτω:

	2022	2021
Κέρδη μετά τη φορολογία και πριν τα μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία (που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας) στην υποκείμενη βάση για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου (ως ο πίνακας 5.1 πιο κάτω) (€000)	188,882	91,497
Μεσοσταθμικός αριθμός μετοχών που ήταν εκδομένες κατά την διάρκεια του έτους, εξαιρουμένων των ιδίων μετοχών (€000) (Σημ. 18)	446,058	446,058
Βασικά κέρδη μετά τη φορολογία και πριν τα μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία ανά μετοχή που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας (€ σεντ)	42.35	20.50

Η συμφιλίωση μεταξύ των Κερδών μετά τη φορολογία και πριν τα μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία (που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας) στην υποκείμενη βάση και στα Κέρδη μετά τη φορολογία (που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας) στη βάση που απαιτείται από τη νομοθεσία παρέχεται στον πιο κάτω πίνακα:

5.1 Συμφιλίωση των Κερδών μετά τη φορολογία-που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας

	2022	2021
	€000	€000
Κέρδη μετά τη φορολογία και πριν τα μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία (που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας) στην υποκείμενη βάση	188,882	91,497
<i>Επανακατηγοριοποιήσεις για:</i>		
Αναστροφή πιστωτικών ζημιών δανείων που σχετίζονται με πωλήσεις ΜΕΔ, οι οποίες παρουσιάζονται στα μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία στις 'Προβλέψεις/καθαρή ζημιά σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ' στην υποκείμενη βάση (ως ο πίνακας 4 πιο πάνω)	685	12,579
Καθαρή ζημιά από επανεκτίμηση των επενδύσεων σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση, παρουσιάζονται στις 'Προβλέψεις/καθαρή ζημιά σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ' (ως ο πίνακας 2.2 πιο πάνω)	-	(1,006)
Απομειωμένη ζημιά που σχετίζεται με αποθέματα ακινήτων του Project Helix 3, παρουσιάζεται ξεχωριστά στα μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία στις 'Προβλέψεις/καθαρή ζημιά σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ'	-	(19,424)
Λειτουργικά έξοδα και αναδιάρθρωση εξόδων που σχετίζονται με πωλήσεις ΜΕΔ, παρουσιάζονται στα 'Έξοδα αναδιάρθρωσης και άλλα έξοδα σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ' στην υποκείμενη βάση (ως ο πίνακας 2.1.2 πιο πάνω)	(2,911)	(16,120)
Έξοδα συμβούλων και άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης - οργανικά, παρουσιάζονται ξεχωριστά στην υποκείμενη βάση (ως ο πίνακας 2.1.2 πιο πάνω)	(11,225)	(9,113)
Έξοδα αναδιάρθρωσης - σχέδιο εθελούσιας αποχώρησης και άλλες παροχές τερματισμού, παρουσιάζονται ξεχωριστά στην υποκείμενη βάση (ως ο πίνακας 2.1.1 πιο πάνω)	(104,325)	(16,146)
Καθαρή ζημιά από την πρόωση εξόφληση του δανειακού κεφαλαίου μειωμένης εξασφάλισης, παρουσιάζεται στα 'Έξοδα συμβούλων και άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης - οργανικά' στην υποκείμενη βάση (ως ο πίνακας 2.3 πιο πάνω) (Σημ. 11)	-	(12,558)
Κέρδη μετά τη φορολογία (που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας) στη βάση που απαιτείται από τη νομοθεσία	71,106	29,709

6. Απόδοση ενσώματων ιδίων κεφαλαίων (ROTE) μετά τη φορολογία και πριν τα μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία

Οι επιμέρους παράμετροι που χρησιμοποιούνται στον προσδιορισμό της Απόδοσης ενσώματων Ιδίων Κεφαλαίων (ROTE) μετά τη φορολογία και πριν τα μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία παρέχονται πιο κάτω :

	2022	2021
Κέρδη μετά τη φορολογία και πριν τα μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία (που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας) στην υποκείμενη βάση για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου (ως ο πίνακας 5.1 πιο πάνω) (€000)	188,882	91,497
Τριμηνιαίος μέσος όρος των ενσώματων ιδίων κεφαλαίων στις 31 Δεκεμβρίου (ως ο πίνακας 6.2 πιο κάτω) (€000)	1,664,954	1,652,550
Απόδοση ενσώματων ιδίων κεφαλαίων (ROTE) μετά τη φορολογία και πριν τα μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία (%)	11.3%	5.5%

6.1 Ενσώματα ίδια κεφάλαια	31 Δεκεμβρίου 2022	30 Σεπτεμβρίου 2022	30 Ιουνίου 2022	31 Μαρτίου 2022	31 Δεκεμβρίου 2021
	€000	€000	€000	€000	€000
Ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας (στη βάση που απαιτείται από τη νομοθεσία)	1,858,370	1,796,593	1,849,525	1,849,287	1,838,793
Μείον: Άυλα περιουσιακά στοιχεία (στη βάση που απαιτείται από τη νομοθεσία)	(168,322)	(166,426)	(171,403)	(177,612)	(184,034)
Συνολικά ενσώματα ιδίων κεφαλαίων	1,690,048	1,630,167	1,678,122	1,671,675	1,654,759
6.2 Τριμηνιαίος μέσος όρος ενσώματων συνολικών ιδίων κεφαλαίων (€000)					
- 2022	1,664,954				
- 2021	1,652,550				

7. Απόδοση ενσώματων ιδίων κεφαλαίων (ROTE)

	2022	2021
Κέρδη μετά τη φορολογία (που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας) για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου (ως ο πίνακας 5.1 πιο πάνω) (€000)	71,106	29,709
Τριμηνιαίος μέσος όρος των ενσώματων ιδίων κεφαλαίων στις 31 Δεκεμβρίου (ως ο πίνακας 6.2 πιο πάνω) (€000)	1,664,954	1,652,550
Απόδοση ενσώματων ιδίων κεφαλαίων (ROTE)	4.3%	1.8%